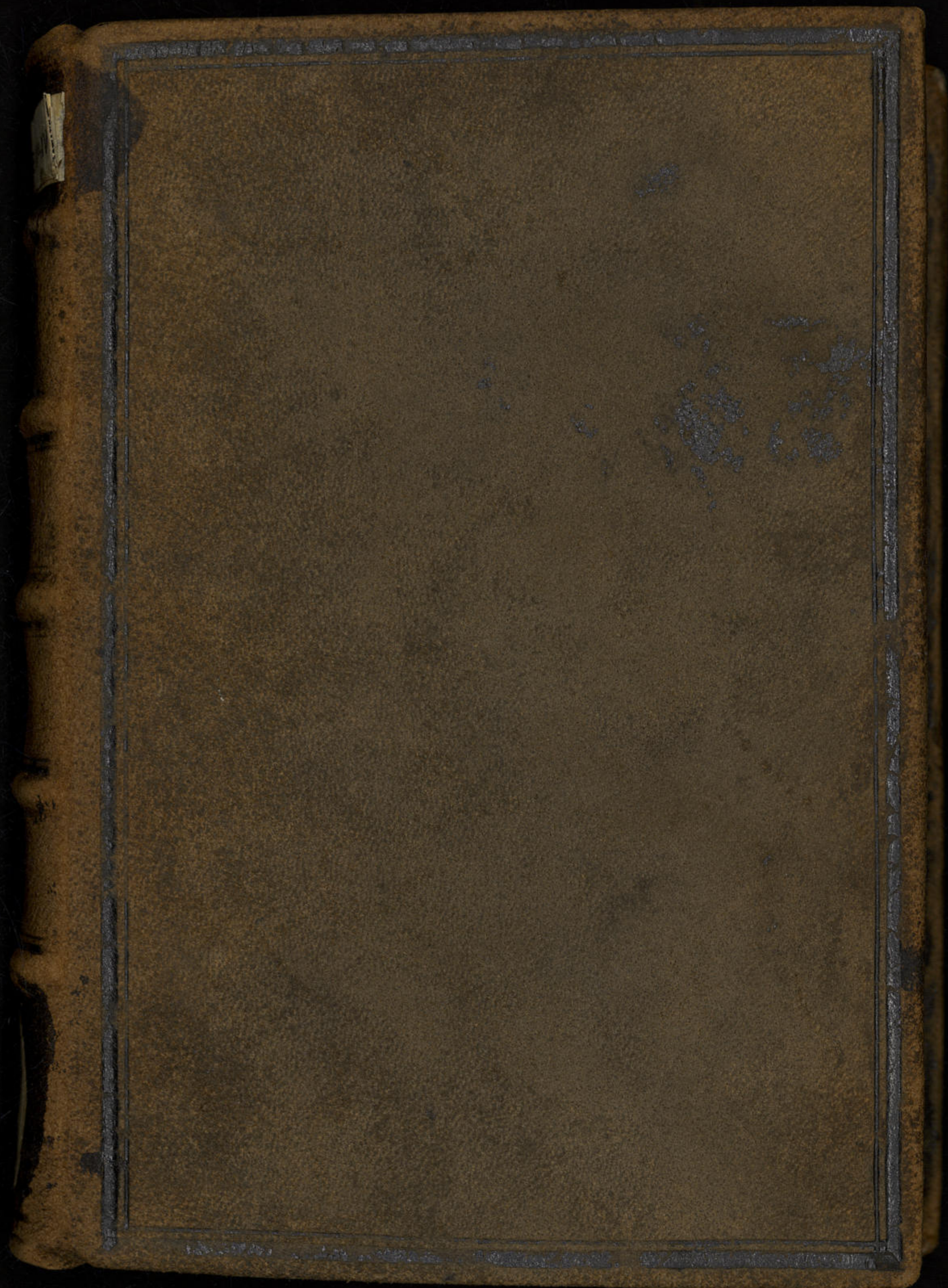
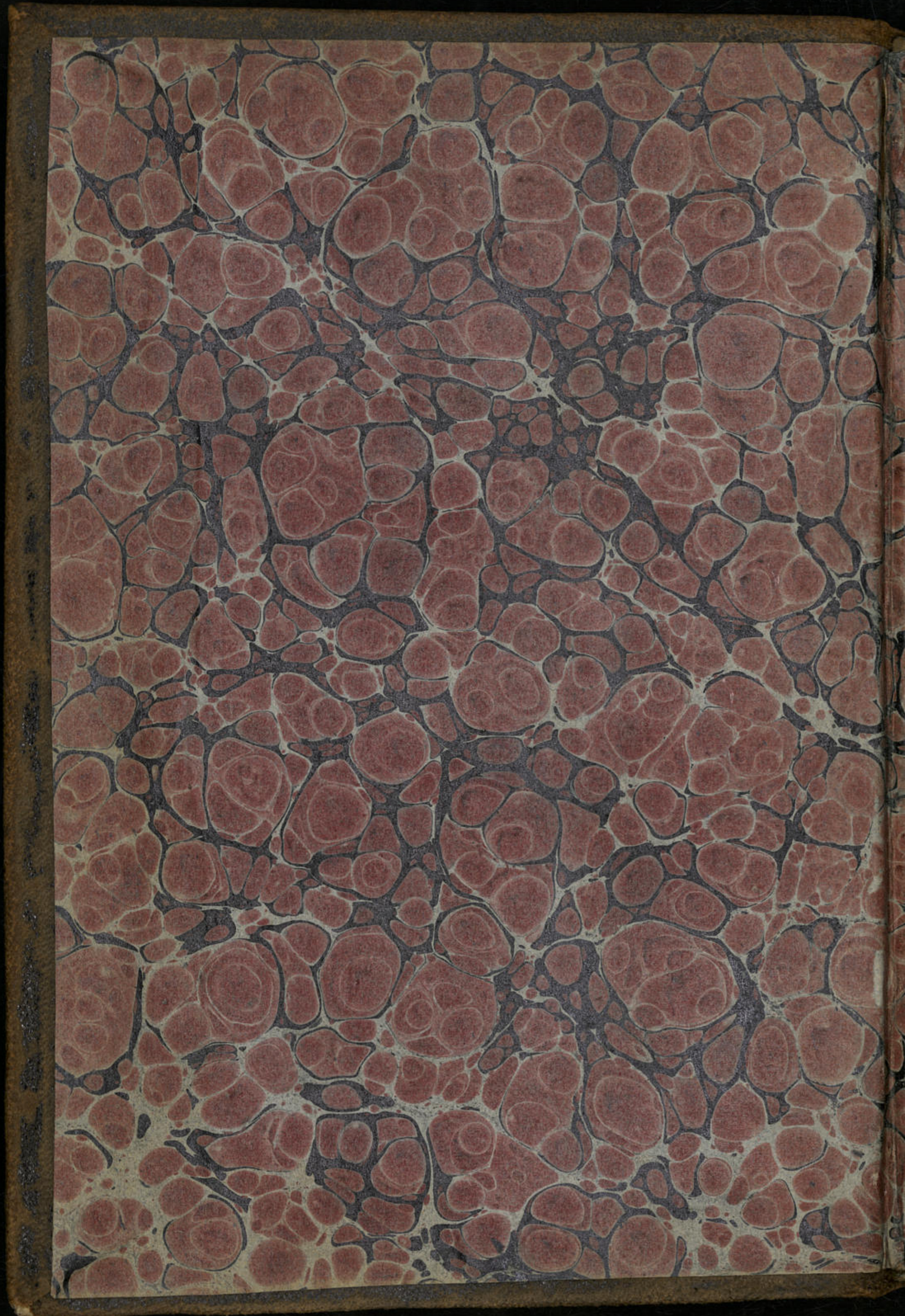
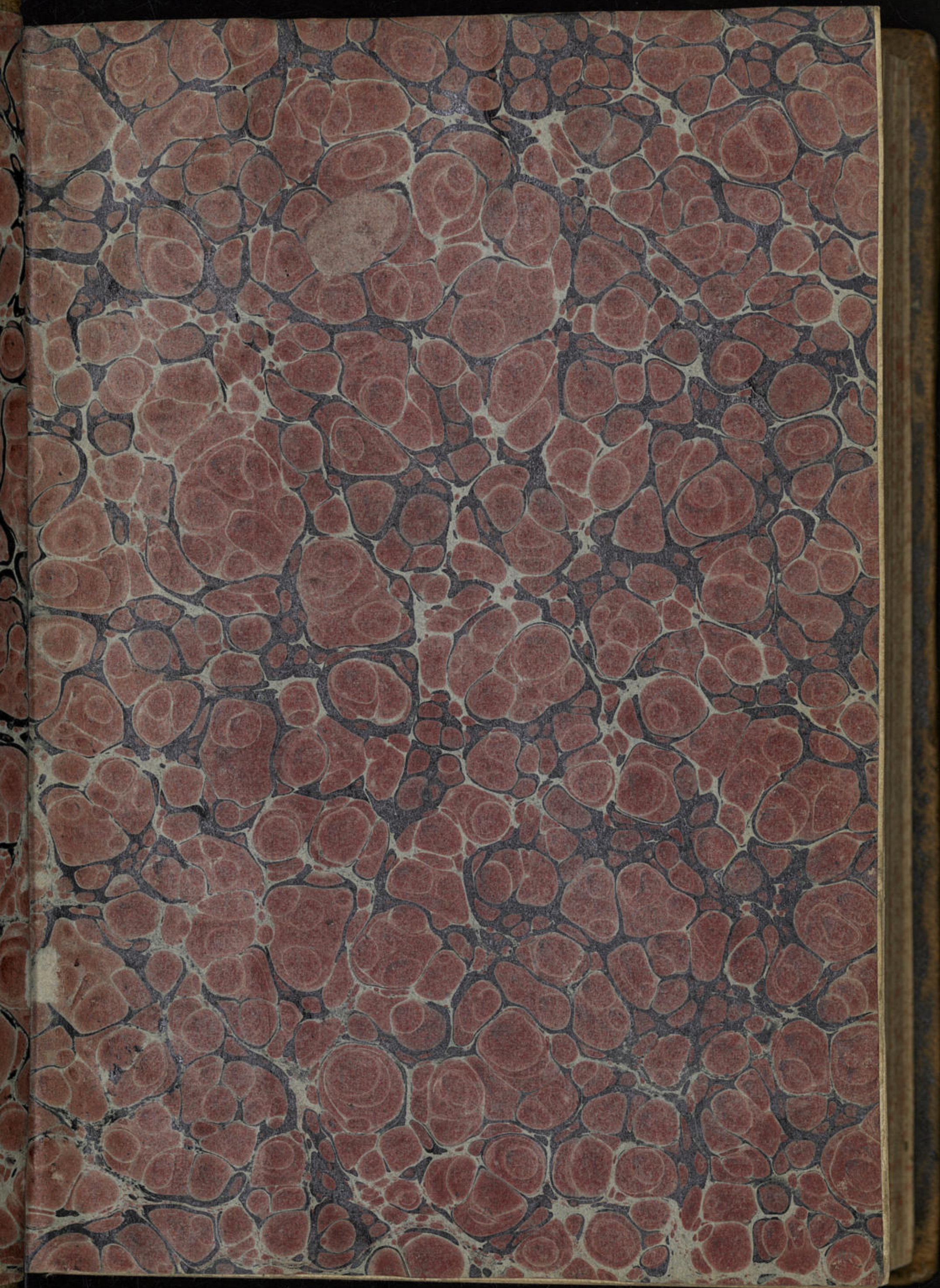
S[illegible]ONS

DE

MA[illegible]LARD

Diuini eloquij preconis celeberrimi fratris Oliuerij Maillardi ordinis mīorū ꝓfessoris: sermones de aduētu declamati Parisius in ecclesia sancti Johannis in grauia: et Lugduni nouiter impressi.

¶ Operis sequẽtis Aduentus ⁊ quadragesime:necnon dñicalium
sermonum infaustas laudes: actoris q; cõmendationẽ prosodion.

Elo animarũ duct⁹ quo (teste diuino Grego.)
nullum deo gratius acceptiusue sacrificiũ creditur. Venerabilis pr̄
frater Oliuerius Maillardus seraphici frãcisci ordĩs ꝓfessor:mulꝗ
annis vniuersas pene galliarꝫ ꝓuincias verbi dei semina congerẽdo
maximo cũ fructu:(vt creditur) ꝑagrauit. Cepit siquidẽ turmis po-
pulorũ adunatis circa annũ dñi nostri xp̄i.lx.supra millessimũ qua
dringentesimũ predicare. Et adusq; hũc annũ: qui est nonagesimusoctauus indefesse
instanterq; desudauit. Nõmodo ꝑ dies singulos aduent⁹ aut quadrasime:sed ⁊ per
quẽq; anni totius diẽ infatigabiliter declamauit. Habuit is pre ceteris nr̄i eui p̄di-
cantib⁹ faustã grãm apud reges ⁊ principes:p̄latos:religiosos atq; sacerdotes:vtri-
usq; etiã sexus ꝑsonas. Adeo vt obseruãtie quoq; status sui sit titulo ꝙplurimũ de-
corat⁹. Cũ eim̄ strẽnue sagaciterq;:ac ĩtrepide vicia mũdialia ĩcrepitaret:que ore faba
tur:ope quoq; adimplere videbatur. Idcirco nullū extimescebat: sed acriter fortiter
cunctos: clam:palamq; arguebat:obsecrabat:increpabat:in oĩm̄ patientia ⁊ doctrina.
Huius dicta cũ nuper pressioni demãdata forent:potissimũ illa q̄ per aduentũ ⁊ qua
dragesimã in tẽplo diui iohãnis in grauia parisiorꝫ vrbe declamauerat:tantis mẽdis
in allegationũ titulis ⁊ auctoritatũ siluis referta visa sunt:vt corruptele quoddã vi-
derentur ꝑferre insigne. Sane cũ pressores q̄ꝫ librarij Lugduñ. ad suã etiã officinam
hunc q̄ꝫ libellũ deduxissent:diligẽtius curarũt:vt trutina secura:necnõ censura vera
reuiseretur:castigaretur:terseq; ac enucleate ꝓferret. In hoc potissimũ sui pontificis
yrenei lugduneñ. ⁊ hylarij pictaueñ. sequuti vestigia:q̄ posteros adiurare curarũt:vt
mẽdis tersos suos extraherent libros. Hieronymi etiã conq̄stionẽ animaduerterũt:
qui in quosdã acrimonia magna inuehit̃:qui magis pulchros ꝙ emẽdatos ac casti-
gatos deligunt libellos. Habebit plane prima sediũ gallicarꝫ:sicut ⁊ in primatu ho-
norẽ:sic in pressione vera decorẽ.quo tãto felix iudicabit̃:ꝙto ꝟitatis calculũ ample-
xatur. Vide ergo lector iaꝫ iamq; aspicito:quodãmodo languentẽ librũ ad sanitatis inte
gerrimã dietaꝫ ꝑuenisse. Cõpara pauculis denarijs iaꝫ bñ sana q̄ multis antea egro
ta exemeras. Secura iã allegationũ gradiere via:nõ truncas q̄ꝫ repies sn̄ias: sed ad
vnguẽ:⁊ iuxta veram litterã positas. Gratias debes deo:actoriq; Maillardo:ac ca-
stigatori optimo:necnon pressori piẽtissimo:qui oẽs tibi obiurgãdi vicia: pctãq; pel-
lendi materiã auxere. Vale felix ex Lugduno. Ad sextũ kalen. iuliarꝫ. M.cccc.xcviij.

¶ Mendis erutus liber p̄dicationū de
adventu fratris Oliverij maillard ordinis
minoꝝ in ecc̄liá sancti Johannis in gravia
parisius declamatarū: vna cū sermonibus
quadragesimalibus eiusdez: fausto auspi⸗
cio incipiunt.

¶ Dñica añ adventū de mane. Sermo. i.

Vz vide⸗
ritis abhomiatiōez
desolatōis q̄ dcá ē. a
daniele ꝓpha stātē
in loco sctō: q̄ legit
intelligat. christi do
ctoris amorosissimi
v̄ba sunt hec Ma⸗
thei. xxiiij. ca. origine primeua grafican⸗
tur: ꝛ in euāgelio hodierno recitanť. ¶ Ex⸗
ceca cor populi huius ꝛ aures eius aggra
ua: ꝛ oculos eius claude: ne forte videat o⸗
culis suis ꝛ auribus suis audiat: ꝛ corde
suo intelligat ꝛ conuertatur: ꝛ sanem eum
Esaie. vi. caplo. ¶ Domini ꝛ anime deuote
qui venistis ad saluādas animas vestras:
deus det vobis gratiam ita faciendi. Ho⸗
die ecclesia declarat nobis dolores angusti
as ꝛ tribulationes quas semel passura est
s̄m qḋ refert Mathe⁹ dicēs. Cum videri⸗
tis abhominationem desolationis: que di
cta est a daniele ꝓpheta in loco sancto qui
legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt fu⸗
giant ad montes: ꝛ qui in tecto: nō descen⸗
dant tollere aliquid de domo sua: ꝛ q̄ in a
gro non reuertantur pollere tunicam suaz
Multi sunt hodie in isto regno qui faciūt
magnū gaudium non ymaginando que vē
tura sunt in breui super eos. ¶ O peccato⸗
res si intelligeretis abhominationem que
ventura est: tristaremini certe non dubito.
Hec dicebat xp̄s iudeis excecatis qui non
preuidebant diuinā iram super eos in bre
ui ruituram. ¶ Sed queretis mihi vnde
est hoc frater: ꝙ nō respicimus ad ea q̄ im⸗
minent nobis pericula. Respondet prophe
ta dicens. Exceca cor populi huius: ꝛ ocu⸗
los eius claude. Dicit enī Aristo. In prin⸗
cipio metha. ꝙ sensus visus est necessari⸗
us: vt dicit in de sensu ꝛ sensato: ꝙ omnia
colore p̄ticipant. Ideo priuatio visus est
multum damnosa. Quapropter dauid di
cebat. Illumina oculos meos ne vnquā
obdormiam ꝛc. O peccatores: nōne debe⸗
mus timere quoniā tribulatio que dicta ē
iudeis proxima est ꝛ super eos ventura.
Refert Esa. ꝙ quidaz mali spiritus ad de
um venerunt querētes posse nocere natu⸗
re humane. cui dixit dñs. Exceca cor popu
li huius: vt non cōuertatur ꝛ miserear eis.
¶ Ubi querunt doctores. vtrum deus sit
causa excecationis mentis. Dico ꝙ nō: sed
peccatum nostrū est causa. sicut datur exē⸗
plum de homine extinguēte candelam suā
priuat alium lumine: ꝛ non facit sibi iniu⸗
riam. peccatum enī nostrum est causa illi⸗
us excecatōis. Ideo dicit Bernardus. Cor
durum male habebit in nouissimo: qui enī
durus est animo reddit deū implacabilez.
vñ Jeremi. dicebat. Treñ. iiij. Nos iniq̄ egi
mus ꝛ ad iracundiaz ꝓuocauimus. Idcir
co inexorabilis es. Sz quod remediū: dico
ꝙ oportet querere deo. sicut fecit quidam
cecus sedens secus viam: cui christus di⸗
cit. Quid vis vt faciam tibi: quasi diceret.
Filius hominis non habet vbi caput suuz
reclinet: ꝛ tu petis ab eo elemosynam. Re⸗
spondet. Fili dauid miserere mei: non que⸗
ro a te aurum neq̄ argentum: sed oro do⸗
mine vt videam. O domini iusticiarij qui
viuitis in cauillatiōibus vestris. Uos do⸗
mini sacerdotes qui venditis sacramenta:
Et vos religiosi qui non tenetis ordinem
vestrū. Et vos mulieres excecatissime: ple
ne vanitatibus ꝛ fecibus luxurie. Et vos
omnes peccatores ꝛ peccatrices anime: ex
cecate a demone. Currite ad christum ꝛ pe
tatis illi elemosynam dicentes in animo
contrito ꝛ humiliato: flendo in pede cru⸗
cis domini nostri iesu christi petimus a te
videre solum. Hoc autem faciètis vt the⸗
ma ꝓponebat. Cum videritis abhomina⸗
tionē ꝛc. Ut aūt aliquid possimus in p̄sen
ti sermone dicere quod sit ad honorem dei
ꝛ animarū nostrarum salutē: recurramus
ad virginem mariā eamq̄ salutabimus di
cendo. Aue maria ꝛc. ¶ Cum videritis ab
hominationem desolationis ꝛc. Haben⸗
tur hec verba vbi supra. ¶ Pro introdu⸗

ctione presentis sermonis: ꝙuis aliq̄ ho/
die faciant de sancta trinitate: alij de resur
rectione: alij vero de beata katherina. Ego
autē iuxta thema loquor de abhominatio
ne desolationis templi: que fit per ydola/
triam ⁊ que facta est per pylatū qui posuit
ydola in tēplo salomonis: qd̄ est abhomi/
nabile multum. ¶ Circa istud moueo vnā
questionē terminatā a magistris nostris
theologis ⁊ presertim a bonauentura. xxx
iiij. secundi sententiarum. q. iiij. Utrum scꝫ sit
dabile vel reperibile in entibus aliqd̄ sum
mum malū. Et dicitur ꝙ non: si enim esset
aliquod summū malum illud esset indepē
dens: quod est falsum. q: solus deus habꝫ
esse independenter. Sic eēnt ponenda duo
entia summa independētia: quod est here/
ticum ⁊c. vide ibi bonauenturā. ¶ Leuate
corda vos mulieres: intelligo ꝙ estis semi
theologales. Dicatis mihi in vestra consci
entia dubitatis ne ꝙ ista tribulatio veniat
super vos: dubitatis ne damnari? Dicetis
ꝙ deus dicit: nolo mortem peccatoris: sed
magis vt conuertatur ⁊ viuat. Certe ego
confiteor: sed sicut creditis eum esse miseri
cordem: ita debetis credere eum esse iustū
Et ita dicit paulus: ⁊ etiam dauid. Justus
es domine ⁊ rectum iudiciū tuum: ⁊ alibi.
Reddes vnicuiqꝫ iuxta opera sua. Uos ha
betis ad hoc legem ciuilem. C. de pa/
ctis le. ij. ꝙ princeps non potest renuncia/
re vbi libet suis partibus. Idē habetur in
decretalibus extra de foro competenti ca.
si diligenti. Ubi dicitur ꝙ subditus nō po
test abrenūciare priuilegio inducto in fa/
uorem totius cōmunitatis. Ad hoc est etiā
propheta regius dicens. Letabitur iustus
⁊ alibi. non relinquet dominus virgā pec
catorum super sortem iustorū. Casus est
patens: si ordini nostro speciali priuilegio
sit concessum sicut est intuitu totius ordi/
nis ꝙ fratres nostri pro nulla re compare
ent coram ordinario: si aliquis fuerit captꝰ
⁊ velit iudicari ꝑ ordinariū nō potest: nec
etiam renunciare iuri. sic deus non potest
non facere iniusticiā ⁊ nec seipsum negare.
¶ O peccatores: impossibile est deum non
punire vos si male agitis in peccatis: cre/
do ꝙ si possetis habere paradisum gaudē
do ⁊ iocando ⁊ viuendo in luxurijs vestris
ꝙ esset vobis multum iocundū: sed nō sic
est vobis possibile. sed oportet dum tempꝰ
habemus operari bonū. Est enim maior ho
nor vni homicide ꝙ habeat persoluatqꝫ pe
nam suā iustam atqꝫ condignā beneqꝫ de
meritam in castelleto q̄ꝫ in patibulo. noli/
te igitur obdurare corda vestra ⁊c. O pec/
catrices anime si seruiatis dyabolo inuite
perducet vos ad eternam damnationem.
Recurratis igitur ad dominū ⁊ cogitate
ea que dicit christus in euāgelio. Cum vi/
deritis abhominationem ⁊c. ¶ Pro conti/
nuatōe sermonis duo vidēda sunt. ¶ Pri
mo que sunt abhominatōes propter quas
irascitur dominus nobis. ¶ Secundo
que est causa inconsiderationis illarū ab
hominationū. ¶ Quantū ad primam par/
tem ꝙuis sint multa peccata siue abhomi
nationes propter quas irascitur dominus
nobis: tamen septē sunt signa consumma/
tionis ire diuine volentis in nos seuire: q̄
signa si in nos adimpleta fuerint nihil ali/
ud expectandū ē q̄ꝫ flagellatio ⁊ vltio dina
Primum est horribilitas pctōꝝ multorū
Scd̄m est multitudo peccantium.
Tertiū est impuritas māifestoꝝ scelerum.
Quartū est animaduersio in peccatis.
Quintū est affectio ad scelera.
Sextum studium peccandi.
Septimū longa ꝑseuerātia in pctīs.
¶ Et de istis omnibus habemus exēplum
Gene. vi. caplo. tempore diluuij vbi dici/
tur. Uidens autem deus ꝙ multa malicia
esset super terram. Ab isto autem diluuio
liberate sunt anime septē. Inuenimus au
tem in sacra scriptura duos modos liberā
di siue liberationis per quos modos fue/
runt liberati a periculo mortis peccatores
scilicet per archam ⁊ per signum thau. Ar/
cha noe significat nobis meritum passio/
nis domini nostri iesu christi: in quo om̄s
tam qui preibant q̄ꝫ qui sequebantur sal/
uati sunt. Clamantes osanna filio dauid
benedictus ⁊c. Mathei. xxi. O peccatores
tam grauia sunt peccata vestra tanqꝫ hor/
ribilia vt nullus pro illis satisfacere posset
nisi dominus noster iesus christus meri/
to passionis etiam de peccato veniali vt di
cunt doctores. ¶ Aliud remedium Ezech.
ix. caplo de signo thau. Cum enim ingres/

sus fuisset vir lineis indutus solos illos saluauit qui habebant signũ thau in fronti bus suis. Sed quid per signum thau intelligimus nisi benedictissimã crucem domini in qua xp̃s innocẽs pependit. de qua Paulus Galath. vi. Mihi autẽ absit ꝛc. O peccatores qñ videritis desolationẽ vestram iminentẽ: figite in frõte vestra signũ thau: hoc est recordationẽ passionis christi Currite in montẽ caluarie ꝛ nolite descendere scꝫ per consensum: sed figite ibi tabernacula vestra ꝯtemplando diuinam benignitatem: qui vos liberauit de manu pharaonis vos persequentis in curribus ꝛ hastis id ē a demone persequente vos per sacramentũ baptismi ꝛ confessionis. Voluerunt autem hoc persuadere verba pro themate sumpta: cũ videritis abhominatiõem ¶ Quantum ad scd̃am partẽ vos burgenses dicitis ꝙ maxĩa ꝛ grauissima sunt peccata que hodie regnant ꝓ quibus debetis puniri: sed queritis sepe vnde est ꝙ sumus ita ceci ꝙ nõ videm⁹ ꝓpinquã iram dei volentẽ in nos seuire: ꝛ dico ꝙ sunt quattuor que causant in nobis istam cecitatem.

Primũ est defectus credulitatis.

Secundũ est expectatio longanimitatis.

Tertium est apparentia bonitatis.

Quartũ est prosperitas mũdanitatis.

¶ De primo paul⁹ prime ad Thi. iiij. Veniet tẽpus cum sanam doctrinã non sustinebunt: sed conuertẽtur ad fabulas. De secundo. Filij hominũ vsqueq̃ graui corde. vt q̃d diligitis vanitatẽ ꝛ queritis mendacium. De. iij. Apo. iij. nomen habes ꝙ viuas et mortuus es. De. iiij. esa. xlvij. Dixisti in corde tuo non sedebo vidua. O peccatores vos qui estis in regno frãcie non debetis formare querimoniã aduersus eum si non saluemur: quia ille ciuitates que sunt inter paganos si habuissent predicatiões in centeno ad bonũ sicut vos habetis fecissent penitẽtiã in puluere ꝛ cilicio. Sꝫ vos grossi ꝛ impinguati retroceditis. audite p̃cor illam histo. que habetur de populo iudeorum. Numeri. xx. ca. ꝛ signãter de moyse ꝛ aaron fratre eius: q꞉ non credistis mihi vt sanctificaretis me coram filijs israel in deserto nõ introducetis hos populos i terram quã dabo eis. Audite domini propter incredulitatẽ moysi ꝛ aaron irat⁹ est dominus aduersus eos q̃ erant eius familiares quid erit de nobis. Si aliquis predicaret vobis fabulas: dicit paulus ꝙ crederetis: quare igitur est ꝙ nõ creditis p̃dicationibus? credo ꝙ hoc est ꝓpter maliciam vestrã vel propter eorum malam vitam. Medicus nõ potest sanare nisi in se confidentẽ: ꝛ medicina non potest aliquid operari nisi in corpe disposito: sic predicatores nõ possunt aliquid operari nisi disponatis vos ad predicationẽ recipiendã. ¶ Secundo expectatio diurna multos perducit ad damnationẽ. Antiquitus quãdo in peccato mortali sacerdos celebrabat missam (vt dicit Vincẽtius historialis) dyabolus eũ strangulabat. Eodẽ modo de xp̃ianis simplicibus in die sancto pasche corpus xp̃i recipientibus: dicit p̃s. Nolite o peccatores esse graui corde expectantes longam vitã: quia repente venient dies domini ꝛ petet a vobis reddere rationẽ villicationis vestre: ꝛ hoc erit in hora mortis. ¶ Tertio multi sunt ceci propter apparentiã bonitatis. Estis vos hic domicelle que portatis horas vestras ad ecclesiã: vt appareatis deuote sancte ꝛ docte. Dicit xp̃s. Nomen habes ꝙ viuas ꝛ mortuus es. De vobis potest dici quod dicit daniel. xiij. capi. Species mulieris decepit. i. apparentia sanctitatis decipit vos. Audite Bern. super cantica dicẽteꝫ. Serpit super omne corpus putrida labes ypocrisis: morb⁹ vtiqꝫ dãnabilis. quasi diceret. Ista fictio sanctitatis est ypocrisis que vos ducit ad eternam dãnationeꝫ. ¶ De quarto: cecitatem etiã in nobis causat prosperitas mundialis. Vos burgenses que estis adeo delicate ꝛ implicate rebus mundanis: si egrederetur nunc aliq̃s tyrannus ꝛ vellet vos occidere: sicut maxẽtius qui occidit katherinã: credo ꝙ fugeretis. Non sic fecit katherina. Dic ibi de vita eius q̃tum voles que tot grauia tormẽta in suo corpore passa fuit: vt omnes abhominationes peccatorũ effugeret. Quapropter in capite eius trinã aureolam spõsus suus in regno celorum hodierna die imposuit: scilicet virginitatis martyrij ꝛ doctoratus. Eius meritis gloria participes nos efficiat pater, ꝛc.

¶ Dn̄ica ante aduētū. p⁹ p̄rādiū. Ser. ij.

Bijcientes oēm immunditiā ⁊ abundantiā malicie i mā suetudine suscipite insitum verbū. Verba hec originaliter scribuntur Jacobi. i. cap. ¶ Accessistis ad syon montē ⁊ ciuitatē dei viuentis hierusalē celestem ⁊ multoꝝ miliū angelorum frequentiā ⁊ sanguinis aspersionē melius loquentē q̄ʒ Abel videte ne recusetis loquentē. ad Hebre. xij. ¶ Dn̄i ⁊ anime deuote etiā mater nostra ecclesia in tali die sicut erit dies dn̄ica proxime futura rep̄sentat nobis aduentū xp̄i in carnem. De quo aduentu Bern̄. in sermone p̄mo de aduentu. hodie fratres celebram⁹ aduentus iniciū infelices filij Adā omissis veris ⁊ salutarib⁹ studijs caduca poti⁹ ⁊ transitiua q̄runt. Quibus em̄ assimilabimus hoīes ḡnationis huius: aut q̄bus cōparabimus illos: p̄fecto similes sunt his q̄ merguntur aquis: quos videm⁹ tenētes se tenere: nec vlla rōne deserē q̄d p̄mū manibus occurrerit q̄cq̄ʒ sit illud: vt sunt radices herbaꝝ ⁊c. Vos ante oīa fratres sedula cogitatione pensate rōnem aduētus huius. q̄rentes nimirū q̄s veniat. vnde. Quo Ad quid. q̄n̄ ⁊ qua via. Jn hoc mūdo estis veluti q̄ in aqua sine nauigio: q̄ si possent herbā vel arborem acciperēt vtiq̄ʒ acciperēt Sic ⁊ xp̄iani q̄ʒdiu sunt in hoc mūdo accipiūnt herbā. i. bona tēporalia. nō sic autem est faciendū: sed danda est man⁹ ipsi porrigenti: cui dicere possum⁹ trahe nos post te in odorē vnguentoꝝ tuorū. Ad hoc anteʒ vt trahamur a xp̄o in montē syon. Jacob⁹ xp̄i cōsobrinus in canonica sua nobis persuadet vt abijciētes oēm immunditiā malicie suscipiamus insitū verbū. ¶ Sed queritis vos o p̄ctōres q̄d faciet nobis accessus ad xp̄m. Rn̄dōdet Paulus in p̄thēmate. Accessistis ad montē syon: q̄si diceret: non fecit nobis sicut moysi ⁊ iudeis. Quādo ei dn̄s loq̄batur populo iudeoꝝ: vt h̄r Exo. xx. ca. mittebat fulgura ⁊ tonitrua ⁊ voces concrepabāt a deo ⁊ terrebat popul⁹ vt cōpulsus esset dicere moysi: loq̄re tu nobis: ⁊ non dn̄s ne forte moriamur. ⁊ si bestia tetigisset montē cecidisset in terram mortua. Per istum montē intelligit̄ eccl'ia ad quam venistis p̄ sacramentū baptismi: ⁊ appellamini xp̄iani a xp̄o. extra de sacra vnctione ca. cum venisset. Vos venistis ad xp̄m q̄ ē mons ⁊ lapis angularis: q̄ effudit totum sanguinē p̄ redemptione ḡn̄is humani: nō em̄ clamat sanguis xp̄i vindictam sicut sanguis Abel: vult em̄ oībus misereri: q̄ꝛ vna gutta sanguinis erat sufficiēs ad redimendū genus humanū. Videte igitur peccatrices aīe ne de vobis dicat̄ illud q̄d scribitur Luce. xiiij. nemo viroꝝ illoꝝ q̄ vocati sūt gustabit cenā meā. Et vt intelligatis parabolam: q̄dā nobilis fecerat cenā ⁊ miserat nūcios dicere inuitatis vt venirēt: ipsi autem excusauerūt se vt nō gustarēt cenā. quidaʒ em̄ emerat boues: alius villā: alius vero vxorē duxerat. Dn̄i ecclesiastici rectores et burgēses xp̄s inuitat vos ad cenā. i. ad btitudinē eternā: hortor vt nō recusetis: assero em̄ vobis q̄ꝛ oīs qui refutauerit nō gustabit cenā. De his aūt d̄r in Job. xxi. dn̄e recede a nobis. dixerūt sciam viaꝝ tuaꝝ nolumus. ¶ Ut aūt possim⁹ ali q̄d dicere ad laudē dei oīpotentis: implorabim⁹ gratiā sp̄ūssancti p̄ intercessionē virginis marie ⁊c. Dicēdo Aue ⁊c. Abijciētes oēm immūdiciā ⁊c. More solito mouet̄ q̄stio theologalis mota a mḡris theologis: ⁊ p̄sertim ab Alexandro de hallis de incarnatione. ¶ Utrum scʒ natura humana a principio sue creationis in miserijs q̄bus nūc subiacemus fuerit p̄dita. De ista materia si volumus loq̄ s̄m opinionē paganoꝝ videlicet Aristo. ⁊ alioꝝ de q̄bus ad Ro. i. dicitur cū cognouissent eū non sicut deū glorificauerunt: scʒ euanuerūt in cogitatōibus suis. s̄m eos igit̄ dicendū esset q̄ꝛ sic. Scd̄m aūt fidē d̄r q̄ꝛ non: q̄ꝛ vt h̄etur Luce. xix. venit saluū facere quod perierat. Uenit enim saluum facere.

Primo ratione iusticie.

Secundo rōne sapientie

Tertio ratione clementie

Quarto ratione concordie.

¶ Et istas rōnes tangit Alexander ⁊ Bonauen. in breuiloquio. ⁊ pro istoꝝ concordia videmus experimētaliter in vita hu-

mana multiplicata bella: qꝛ vt (inq̄t) Paulus. Concupiscit caro aduersus spiritū: spiritus autem aduersus carnē. ꝛ de isto loquebatur Paulus Ro.vij. Uideo aliaꝫ legem in mēbris meis repugnantē legi mētis mee. Ista aūt repugnantia non potest esse ex parte dei qꝛ est clementissimus: ergo opꝫ ꝙ sit ex peccato ꝛ per ꝯñs natura hūana non fuit a principio sue creationis subiecta talibus miserijs. ¶ Leuate capita vestra. timetis ne dānari domini: q̄d dicunt spirit⁹ vestri: vos audiuistis hodie in euāgelio de abhominationib⁹ desolationis et q̄ō irascitur dñs contra nos: quia non cōuertimur ad eum. Sed dicetis: pater nos cognoscim⁹ ꝙ deus est iust⁹ ꝛ misericors. ꝛ beatus Paul⁹. ij. Cor. xi. dicit ꝙ nos sumus sponse xp̄i: despondi eñi vos vni viro virginē castam exhibere xp̄o. Certe bene dicitis: sed nō totū. Domini canoniste et legiste dicunt ꝙ in. xvij. casibus sponsalia soluuntur. Prim⁹ casus est: qꝛ vterqꝫ ab altero se separat: ꝛ hoc potest etiā fieri si fuerint iura. extra de sponsalibus ca. p̄terea. Utinam pauperes aie deus non faciat taliter nobis: casus est patēs. Est domicella que habet vnā filiam quā desponsauit filio cuiusdā ciuis: interim filia accipit vnuꝫ alium virū postmodum quietāt seinuicem dico ꝙ amplius nō valēt sponsalia. Spiritualiter loquendo ista filia est anima q̄ in die pasche accepit xp̄m in sponsum: sꝫ nūc accepit alium scꝫ dyabolum: ideo merito separabuntur Jeremi. vij. Audite nolite confidere in verbis mendacij dicentes tēpluꝫ domini templum dñi ꝛc. licet sitis christo desponsate per sacramentum baptismi ꝛ eucharistie susceptionem: tamen potestis alteri desponsari scilicet dyabolo per verba de presenti. Recurram⁹ igitur ad xp̄m sponsum dimittendo peccata iuxta thema preassumptum ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes, prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate. Secunda erit de peccatis anime virtuosa purgatione: ꝛ ista diuisio durabit vsqꝫ ad festa regalia. Prima pars tangitur ibi. suscipite insitum verbū. secūda ibi. abijciētes omnē immundiciā. ¶ Circa misterium incarnationis qnqꝫ misteria sunt declaranda.

Primū quō incarnatio est a deo eternaliter ordinata.

Secundum quō a patribus feruentissime fuit desiderata.

Tertiū quō in scripturis fuit figurata.

Quartū quō a p̄phetis fuit denunciata.

Quintū quomodo p̄ iesum mirum in modum fuit impleta.

¶ Quantū ad primū de incarnatione in generali aliq̄ua sunt p̄mittēda. Durandus in. iij. di. i. dicit ꝙ vnio nature humane ad verbum assimulatur insertioni: ita ꝙ misterium incarnationis vocatur insertio. Scotus in. iij. in prima. q. dicit ꝙ dependentia nature humane ad verbum est simillima dependentie actiuitatis ad subiectum. De baccone dicit in eadem. q. ꝛ in eodem lib. ꝙ assimilatur scilicet dependentie forme ad materiam. Primus tñ modus videtur magis consentire dicto Jacobi. abijcientes oēm immundiciam ꝛc. De isto misterio dicit Aug. in libro de trinitate. In rebus per tempus ortis non est maior gratia q̄ꝫ ꝙ deus factus fuerit homo: ꝛ homo de⁹. ¶ Domini burgēses ꝛ vos mulieres: audite me si habeatis hortos ꝛ arbores: vos potestis intelligere quomodo natura humana sit coniuncta verbo: illi eñi rustici qui volunt inserere arbores: primo amputant ꝛ dimittunt truncum: ꝛ in trunco apponunt ramos ꝛ virgas alterius arboris cum vna massa terre. Sic dicit bea. Jacobus ꝙ natura humana est insita verbo: verbum eñi est truncus: ramus insitus est natura: terra pinguis mediante qua vniuntur iste arbores est beatissima virgo: ratione cui⁹ iste homo vocatur altissimi fili⁹ Luce. i. ¶ Sꝫ queretis quis inclinat eum ad hoc faciendum: dico ꝙ charitas (vt inquit Paulus) ꝛ vt eos qui sub lege erant redimeret. ad Gala. iiij. Si queratis vos domini theologi: quomodo christus recepit carnem humanam: quia nō vocatur istud misterium animatio: dico ſm Bonauenturā ꝙ corp⁹ est distantius a verbo q̄ꝫ anima a corpore ideo debet vocari incarnatio ꝛ non animatio. non eñi verbum animauit carnem: sed assumpsit carnē de amore quē habuit verbum ad naturā humanā que eū p̄uocauit

ad descendendū in vterū virginis. Habe/mus figurā.iiij.Regū.iiij.ca.vbi habetur ꝙ mulier sunamitis venit ad heliseum ad montē carmeli.cum autem helisęus vidit eam venientē dicit giezi: ecce sunamitem vade ⁊ scias si cūcta prospera sunt apud eā ipsa enī non loquebat̄ seruo verbū:sed pro cidit ad pedes helisei ⁊ seruus volebat eā eripere:sed prohibuit heliseus dicens: di/mitte eam q2 anima sua in amaritudīe po sita est. Tunc dixit Heliseus famulo suo: vade ⁊ cape baculū meū ad suscitandū fi/lium eius. tunc mulier dixit heliseo:facia tis quod volueritis:q2 non recedā ab isto loco nisi vos in propria persona veniatis ad suscitandū filium meū:tunc descendit Heli. os super os eius ponēs ⁊ brachia su per brachia pueri ⁊ orauit dominū dicēs. reuertat̄ oro anima pueri in corpus eius. qđ ⁊ factū est ⁊ restituit eum viuū matri sue. ¶ Leuate corda:in antiquo testa. mu/lieres nō osculabant̄ ora sacerdotū nec pe/des:⁊ tñ non habebāt nec baptismū nec a/lia sacramēta. prohibebat ideo giezi ne tā geret pedes magistri sui. Possetis dicere ad qđ propositū de incarnatione xp̄i: dico vobis anime deuote ꝙ antiq̄s patrib9 (vt inq̄t Paulus.i.Cor.x.) omnia ꝯtingebāt in figurā:quo ad sensum litteralē est palea ⁊ sensus misticus granū est. Loq̄ndo igit̄ spiritualiter opꝫ cognoscere q̄d dat nobis intelligere fili9 mortuus ⁊ Heli.q̄ descen/dit de mōte. quid giezi qui descēdit cū ba/culo ad suscitandū puerū ⁊ nō valuit susci tare puerū. Dico ꝙ puer est natura huma/na mortua.ꝑpter pctm̄ primi parentis.dic̄ Paul9 ad ro.v. oēs in adam peccauerunt. ⁊ seq̄tur:per vni9 hois delictū mors īintra uit in mundū. Mulier clamās sunt voces ꝓpharum q̄ tante fuerūt vt ascēderēt vsq3 ad mōtē.i.vsq3 ad aures dn̄i:qđ audiēs p̄ misit Giezi.i.moysen cū baculo.de quo dic̄ Paulus He.x. Irritā q̄s faciens legē moy si sine vlla miſatione duob9 vel tribus te stib9 moritur. ⁊ iste moyses puerū.i.natu/rā humanā nō suscitauit.q2 vt dic̄ Paul9 Heb.vij. lex moysi neminē ad ꝑfectū du/cit: ideo mulier.i.voces ꝓphetarum non fue/runt ꝯtente nisi Heliseus.i.xp̄s descende/ret de mōte carmeli.i.de paradiso ⁊ ingre/deretur domū.i.vterum virginis ⁊ pone/ret os eius sup os pueri ⁊ assumeret natu rā humanā ⁊ lauaret eā a pctō ⁊ sanata ē. O stupendū misteriū pauperes pctōres cō siderate miam vobis factā:illam abrahā voluit videre ⁊ alij ꝓphete q̄ viderūt i spū sꝫ nō in fcō sicut vos. Jō vos hortor vt dis ponatis vos ad digne recipiendū v̄bū in carnatū iuxta thema ꝓlibatū abijcientes. ¶ Quantū ad scđam ꝑtem q̄ est de v̄tuosa purgatione pctōrum:q̄dā doctores exponūt thema de pctīs ꝓprijs:alij de alienis: alij v̄o de ꝓprijs ⁊ alienis:⁊ de istis oibus di cem9 (deo fauēte) in isto aduētu:vt hēt̄ur Apo.xxi.nō intrabit in eā aliq̄d coinq̄natū aut abhominationē faciēs ⁊ mēdaciū nisi q̄ scripti sunt in libro vite.⁊ idē hr̄ in cano ne de pe.di.i.ca.eccl̄ia:⁊ sunt v̄ba Hiero.ec clesia est spōsa xp̄i nō hn̄s maculā scꝫ pcti. Audite r̄lam generalē oim theo. null9 vn q̄ ingreditur padisum nisi fuerit tā mūd9 ⁊ innocens sicut erat in baptismo. O pctō/res q̄ perdidistis innocentiā baptismalem opꝫ recupare ꝑ pn̄iā.hētis ad hoc histo. Leuitici.xxi.ꝙ ō filijs aaron si cec9:claud9 gibbosus:lippus:aut scabiosus: non debe bat ministrare sacrificiū dn̄o.ad hoc habeō textū Hie.ij.ꝙ vilis facta es nimis iterās vias tuas. Et tre.iiij.denigrata est sup car bones facies eorum ⁊ nō sunt cogniti in pla/teis. Scđo aūt sco.in.iiij.sen.di.xiiij.macu la non est aliud ꝙ obligatio ad penam: vt pꝫ in pollicijs humanis trāseunte furto vl̄ homicidio remanet obligatio ad bonū cōe iō.b.tho.i ꝑma.ij.q.lxxxvi. dic̄:ꝙ sicut i cor palib9 macula q̄ est in corpe deturpat cor/pus:sic spūaliter loq̄ndo est de aīa macula ta pctō.habetis exēplū si sit aliq̄ burgēsis q̄ habeat mappā turpē nō ponit sup men/sam sꝫ dat ancille ad mūdandū.sic si vultis digne recipere istū v̄bū opꝫ lauare ꝯscias vr̄as:dico vobis ꝙ nisi fueritis innocētes nō intrabitis padisum. Sꝫ dicetis frat̄ de licta quis intelligit difficillimū est: sunt h̄ illi burgenses qui meretricibus domos su as locant ⁊ vos domicelle habuistis curiā. heu heu a planta pedis vsq3 v erticē capi/tis nō est in eo sanitas. vbi hodie honor di uinus:vbi amor ꝓximi:certe nō est timor dei ante oculos eorum. Hortor igit̄ vos vt va

datis ad pedes helisei: id est ad christum et lauetis ibi conscientias vestras cuȝ lachrymis, iuxta the. preassumptum. Abijcientes omnē imundi. Ut nobis beatitudinē eternam concedat.

¶ Feria secunda ante aduentū. Ser.iij.

Abijcientes omneȝ imundiciam ꝛc. Qui timēt dominū preparabūt corda sua: ꝛ in conspectu illius sanctificabunt aīas suas. Eccli.ij. Domini ꝛ anime deuote qui venistis huc ad saluandas aīas vestras si retinuistis doctrinā heri vobis datam debetis apponere manuȝ ad bene operandū ꝛ ad proficienduȝ in lege dei. Dixi vobis heri ꝙ christus venit ad nos ꝑ incarnationē non sicut iudex rigorosus ad iusticiā faciendaȝ de malefactorib⁹ ſ ad misericordiam nobis ꝛ gratiam condonandā. O peccatores respicite vocationem vestraȝ vt non sit vana in oculis domini. non enim (vt inquit paul⁹. i. Thessa. iiij.) vocauit vos deus in imūdiciam: sed in sanctificationeȝ. Quapropter assumpsi pro themate. Qui timent dominū preparabunt corda sua. quasi diceret spiritussanctus ꝑ os sapientie ꝙ illi qui timent dominuȝ laborabunt in isto festo natiuitatis ad tergendas consciētias suas. ꝛ q̄uis ad hoc semp laborare debeamus: isto tamen tpe ad illud magis niti debemus timore dn̄i. In istis verbis duo notantur: scȝ principium ꝛ finis totius boni operis. vnde Grego. in. vi. moraliuȝ. In timore dn̄i fiducia fortitudinis quoniaȝ a timore incipit ꝛ ad fortitudinē ducit. Et cassianus libro de institutis monachorum: timor dn̄i principiū sanctitatis ex qua cōpūctio salutaris nascitur: abrenūciatio facultatis: ex qua nascitur mortificatio voluptatis: extirpatio vitiorum: infusio charitatis: adeptio perfectionis euangelice. Et si velitis cognoscere dn̄i que est causa tantorū viciorum in ista ciuitate: vertatis folium ꝛ dicatis veritateȝ: credo ꝙ respondebitis cū Dauid. q: non est timor domini ante oculos eoruȝ. O peccatores que est causa luxurie pōparum furtorum blasphemiarū iniuriarū et omniū malorū. Certe carentia timoris dn̄i est omniū illorum. Audite deū per ysa. xlij. Tacui semper silui patiens fui sicut parturiens loquar. quasi diceret christus loquar vobis aliquando in furore meo ꝛ dabo vobis mercedem iuxta opera vr̄a. Sȝ illi q̄ timent dominū sanctificabūt animas suas: ꝛ q̄d est sanctificari nisi aīaȝ a peccato purgari. i. ad Chorin. iij. dicitur Templum dei sanctū est: quod estis vos. ꝛ iterum. nescitis ꝙ corpora vestra templū sunt spiritussancti. Accipitur tamen sanctificari alio modo vt tantū valet sicut in gradu virtutis sublimari. vnde ps. cuȝ sancto sanctus eris: ꝛ cū viro innocente innocens eris. Tertio modo sanctificari tantū valet sicut animam suaȝ in gratia ꝛ consequēter in gloria ponere. ꝑme ad Thessa. iiij. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. Dicetis pater ostende nobis modū per quem poterimus sanctificari. dico cum iacobo. Faciatis iuxta thema ꝑ assumptum: abijcientes in mansuetudine suscipite verbum insituȝ: quod (vt facilius assequi possimus) gratiam spiritussancti iplorabimus salutantes virginem. Abijcientes omnē immūdiciam ꝛc. More solito ad propositum materie de incarnatione talis mouetur theologalis questio terminata in doctrina nostroruȝ magistrorum theologorum: ꝛ signanter ab Alexandro de hallis in tertia parte summe questione secunda. Utruȝ natura humana lapsa sit reparabiliter vel irreparabiliter. Et videtur p̄mo ꝙ irreparabiliter: quia peccatuȝ angeli nō excedebat in infinitum peccatum hominis: nec auersio auersionem: nec conuersio conuersionem. Sed peccatuȝ angeli est irremediabile: igitur ꝛ peccatuȝ hominis. Respōdet alexander ꝛ etiam Scotus ꝙ peccatuȝ angeli est irremediabile multiplici rōe: peccatum vero hominis fuit remediabile etiaȝ multiplici ratione.

Primo angelus totaliter seipm auertit.
Secūdo de penitentia non cogitauit.
Tertio nullo alio suggerente peccauit.
Quarto peccato peccatum addidit.

¶ Quapropter peccatum angeli fuit irremissibile. peccatuȝ vero hominis fuit remediabile. primo quia nō ex malicia: sed ex fragilitate peccauit: vt complaceret vxori: ꝛ nō

ex malicia. sicut dicit Aug. super Gen. ij. qa per suggestiones demonis. tertio dicit Damascenus qp ad lachrymas cucurrit: et ideo potius debuit redimi qz angelus. ¶ Quid dicitis dni timetis ne dānari si vidissetis diabolos in inferno dānatos multū timeretis non dubito. Audeo em dicere qp sunt plus de mille milibus et de oibus statibus que nō fecerūt tāta peccata sicut fecistis q estis hic pñtes: saltem de multis hz veritatem. ¶ Sed dicetis: frater vos dicitis vnū terribile verbū qd credimus esse verū: tamē speramus in mīa dei saluari. Dixistis em heri qp accepit naturā humanā ad piungendum nos sibi et factus est frater noster. Quapropter speramus habere ab eo miam sicut a patre. Certe verū est quod dicitis et bene dicitis: sed nō totuz. Dixi vobis inter iuristas sunt decē et septem casus propter quos vir post pmissionem quaz fecit mulieri potest eam dimittere. Primꝰ erat quando mulier post pmissum recedit et alteri promittit p verba de presenti: tunc vir pōt aliam capere sine iniuria eius. Secūdus est qn vir emit sit sponsalia cum aliqua et se transfert ad regionē longinquā et nō venit infra bienniuz pōt mulier alteri nubere. Ad hoc est lex ciuilis. C. de repudijs. l. ij. Si is qui puellam suis nuptijs pactꝰ est putetur biēniū extinctus nuptiae in eadez puincia degens potest puella alteri nubere. Idem habetur extra de spon. in antiquis. c. de illis. vbi dicit qp lz contrahentes iurauerint seinuicē ducturos: si tamē alter ad partes alias se trāstulerit liberum erit mulieri si amplius in facto non fuerit processum ad alia vota se transferre. ¶ Casus est talis et notetis filie que vultis maritari. Est vnus iuuenis huiꝰ parrochie q promisit vnaz filiam capere in vxorem et iurauit sponsalia. hoc facto iuuenis pficiscitur in regionem longinquam et ibi manet per duos annos et vltra. dicit papa qp liberuz est mulieri aliū capere. Rogo deum qp ille qui nos promisit desponsare non faciat nobis taliter. ¶ Habetis parabolam Luce. xv. qp homo quidā habuit duos filios: et iunior dixit patri. pater da mihi portionē substātie que me contingit et abijt in regionem longinquā. et postqz omnia cōsumpsit adhesit vni ciuiū illius regionis q misit eum ad porcos suos custodiendos. et nisi reuersus fuisset: amisisset bona patris: sed videns paupertatez intra se dixit. Surgam et ibo ad patrem et dicā. pater fac mihi misericordiam. Et vos domini nūquid dicitis in horis vestris longe a peccatoribꝰ salus. Audeo dicere qp filius nūqp tantum desiderauit capere vnā filiam in vxorem qztū christus cupit nos ducere in domū patris sui. Sed timeo qp non ibitis: et ideo non recipiet vos: quia recessistis longe a patria vestra. ¶ Legitur de illo filio qui iuerat ad regionem longinquā et comedebat cum porcis. nullum de eo erat remedium nisi reuersus fuisset. Iste est anima que recedit p peccatum a deo non gressibus corporis: sed (vt dicit Hiero.) affectionibus et adheret diabolo. Quod remedium dico qp oportet deserere porcos. i. peccata per confessionez et xps qui est extensus in cruce nos ad penitentiā suscipiet. Iuxta thema preassumptū. Abijcientes. ¶ In isto sermone erūt due partes: scz. Prima erit de incarnatōis sacratissime pfundissima dignitate. Secūda de peccatricis anime virtuosa purgatione. ¶ Quantum ad primaz partē beatus Iacobus declarat in epistola qp recipiamus in māsuetudine insitum verbum qd est plantatū in orto nature humane: hoc est verbuz diuinū comparatur grano. Plus em debet istd misterium dici incarnatio qp aiatio. De isto habuistis heri figurā de heliseo qui posuit faciē suam super faciem pueri. ¶ Pro intellectione istius sacri misterij incarnationis quinqz videnda sunt.

Primū est: qp incarnatio christi fuit eternaliter a deo ordinata.

Secūdum est: qp fuit a patribus antiquis feruentissime desiderata.

Tertiū est: qp in scripturis et figuris sacris fuit figurata.

Quartum est: qp a prophetis fuit vario modo denūciata.

Quintū est: qp per christum fuit mirū imodum adimpleta.

¶ De primo qūo scz hoc sacratissimū misterium fuit in consistorio sanctissime trinitatis eternaliter ordinatū habemus figuraz Gen. xlij. de Ioseph q dominabat in tota terra egypti: et eius nutu frumentuz popu

lis vendebatur: ad quē cū venissent fratres sui vt emerent frumentū durc eis loquebatur: quē tamen nō cognoscebant ⁊ dicebat ad eos: exploratores estis vt videatis infima terre: non exibitis domū hanc pharaonis donec veniat frater vester minimus.
¶ In quibus verbis tria tangūtur.
Primū est diuine sententie seueritas. Cum non exibitis.
Secundum est diuine prouidētie claritas Cū donec veniat.
Tertium est diuine clementie benignitas Cum dī frater vester minim⁹.
¶ De pmo scribitur Ezechielis.iij. Ecce data sunt super te vincula ⁊ ligabunt te ī eis. Et ysa.xxiiij. Congregabūtur in cōgregatione vnius facis ⁊ claudētur ibi in carcere. De secūdo scribitur Geñ.vi. Non permanebit spiritus meus in hoīe ineternū qꝛ caro est. De tertio Baruch.iij. postmodum in terris visus est ⁊ cū hominib⁹ cōuersatus ē.
¶ Leuate capita burgenses. habetis biblias in gallico sicut habetis libros de amoribus fatuis ⁊ secretis mulierū: ad mille diabolos. Legitur in Geñ. ꝙ erat quidam bonus homo nomine Jacob qui habuit.xij. filios ⁊ duodecim⁹ scꝫ ioseph fuit venditus. pater credebat eum fore mortuū: ipse tamen gubernabat in terra egypti: ⁊ erat secūdus in toto regno. facta est fames in terra canaā vbi morabatur Jacob. ⁊ dixit filijs suis. Audiui ꝙ frumenta vendūtur in terra egypti: vadatis illuc ⁊ auferatis mihi. ꝗ cum essent in egypto corā ioseph dixit eis. Vos estis exploratores ⁊ eritis missi ī carceres. Ipsi vero posuerunt se genibus flexis dicentes. Absit dñe ꝙ simus exploratores: sed sum⁹ filij vnius hoīs ⁊ eramus xij. sed duodecim⁹ mortuus est ⁊ minimus manet in domo cū patre nostro in terra canaaꝫ. Tunc ioseph dixit eis. Nūc experior ꝙ exploratores estis. ꝑ salutē pharaonis iuro: ꝙ nō exibitis donec veniat frater vester minim⁹. ¶ Auditis domini mundani quāta loquor de peccatis ⁊ ꝙuis multa loquar: adhuc manetis in sordibus vestris. Dicetis forte: pater nescimus quid est peccatum. Bonauē. dicit di.vi.ij. senten. ꝙ diuina seueritas nō tantum seuit in naturā humanaꝫ ꝙtum in angelicam propter peccatum. tamen seuit in naturam humanam vt dicit beatus Paulus ad Hebre.x. ꝙ horrende est incidere in manu dei viuētis hoc est dictu ꝙ pena debita peccato est horribilis. Oportet ergo videre quid sit peccatum ⁊ que pena debetur peccato ⁊ quō possum⁹ satisfacere pro pctō. Primo videndū est ꝗd significat iacob: ꝗd frumēta: quid egyptij. Certe frumentū est natura hūana ꝗ spreto bono icōmutabili voluit adherere bono cōmutabili. Egyptus tenebra interpretatur Joseph enī deū patrē significat. tunc enim frumentū in terra egypti vendit̃ qñ adā potius voluit obtēperare mulieri ꝙ pcepto diuino. hoc videns ioseph. i. deus pater dixit ade ⁊ toti eius posteritati. nō exibit̃ donec veniat frat̃ vester minim⁹. i. xp̄s. Scotus. di.xij.ij. sentē. dicit ꝙ hodie multa peccata cōmittūtur ꝗ maiora sūt ex genere ꝙ fuit pctm̄ ade. peccatū enī ade fuit malū qꝛ ꝓhibitū. dicit Aristo. in.iij. ethi. ꝙ quedam sunt peccata ꝗ confestim noīata hūt inuolutaꝫ maliciā vt sacrilegiū homicidiū. q. d. ꝙ ex natura rei sunt mala. ¶ Leuate capita vestra volo dicere ꝙ frāgere m̄rimoniū deflorare virginē blasphemare deū: occidere hoīem auctoritate ꝑuata sunt multo grauiora ꝙ peccatū ade. O de⁹ si pctm̄ ade fuit sic punitum ꝙ per nongentos ⁊.xxx. annos egit pniam ⁊ quinqꝫ milibus annis mansit in inferno: ꝗd erit de nobis qui tot ⁊ tanta pctā cōmittim⁹. ꝑpter enī peccatum pmi parentis (dicit magister sniarū in.iij. di.xix. ⁊ sunt verba ambrosij) decreuerat in misterio neminē admitti ad dei contēplationem: nisi in vno hoīe esset tāta humilitas que hoībus prodesset: ꝙta fuit superbia in illo que oībus nobis nocuit. Nec est inuentus in celo nec in terra ꝗ esset dignus soluere signacula libri: nisi solus agnus sine macula leo de tribu iuda. hec Ambro. hoc ē dicere ꝙ nullus inuentus est lege posita qui liberare posset naturam humanam nisi bēiamī filius minim⁹ iacob. Beniamī autem filius dextre interpretatur. Vos mulieres dicitis in credo sedet ad dexteram patris. Sed dicetis. pater quare vocatur minimus. Dico ꝙ fuit puus in vtero: minor in mundo: ⁊ minim⁹ in cruce. nec fuisset natura nostra redempta nisi christus ad mortē

venisset. Ideo dicebat ps. Afflictus sū3 rc. Quando beniamī venit in egyptum.i.christus in mundum: tunc filij iacob.i. natura humana habuit libertatem: r filij iacob redierunt in terram canaā.i.anime in limbo existentes in paradisum. O diuina sententia r benedicta que nature hūane dedit liberationem r non nature angelice. Leuate corda r cogitate q̄ta pro nobis operatus est beiamin id est christus purgando conscientias nostras r omnē imundiciam deponendo s̄m quod monet iacob⁹ iuxta thema rc. ¶ Quantum ad secūdam partē3 domini volo vos inducere ad purgandu3 cōscientias vestras r ad preparandum corda vestra ad digne recipiendum christum venturum. Si diceretur vni vetule: q rex vellet capere hospitium in domo sua r si non haberet tapeta ad ornandum domu3 sua3: saltem deponeret oēs immūdicias. ¶ Domini dico vobis: q non est rex francie nec3 anglie: sed est rex regum r domin⁹ dominātium. Ideo oportet deponere īmundiciam vt dicit iacob⁹. Audite q̄d dicit ysa. xxviij. Coangustatum est stratū. Ita vt alter decidat r palliū breue vtrunc3 operire nō potest. Domini fuistis aliquando in conuentu carthusien̄. r in conuentibus bene regulatis ite ad dormitorium eorum r videbitis parua grabata r parua cubilia ita stricta q vnus solus potest dormire. nec posset vna meretrix cum aliquo dormire. Sic est de conscientia que est adeo pua r stricta q in ea tantum vnus loquatur puta deus vel diabolus r nūq̄ ambo simul. Et vt deus sit in illa oportet deponere omnia peccata mortalia. ¶ Sed dicetis vos burgen̄. q̄d est peccatum mortale? Dico q est dictum vel factum vel concupitu3 contra legē dei.

Ubi triplex differentia peccati tangitur.

¶ Prima differentia est: q quoddam peccatum est in voluntate. Secunda differentia est q quoddam est in verbo. Tertia differētia est q quoddā est in opere. ¶ Omnia em̄ peccata mortalia sūt hic apprehensa ī istis tribus differentijs. pposui aute3 pmo ostēdere.x.peccata voluntatis. secūdo.xviij.vel xx.oris s̄3 litteras alphabeti.tertio.xxx.operis. pmū sc3 de voluntate difficile est ista videre: tamen ad digne christum suscipiendū oportet de volūtate oīa confiteri sicut de facto exteriori. Uos mulieres si fregistis matrimoniū, confitemini: sed de voluntate dicitis q nescitis quando est peccatum. Notate igitur q in voluntate ante opus tria sunt peccata in generali.

Primū est volūtas deliberata ad opus.

Scōm est deliberatio cū delectatiōe sed nō in ɔsensum expressum. Tertiū est deliberatio per ɔsensum interptatiuu3.

¶ De hoc habem⁹ textū figurā r rationem Textus habet Sapientie.i. puerse cogitationes separant a deo. r hoc h3 verū de cogitationib⁹ volitis r nō de cogitationib⁹ puris. habetis etiam ad hoc textu3 augustini. de pnīa di.ij.c.sicut. Sicut trib⁹ vijs peruenitur ad peccatū.s. Suggestiōe Delectatiōe r cōsensu. Ita tres sunt dn̄e pctōrū in cui⁹ signu3 legit dn̄s tres mortuos suscitasse. Prim⁹ fuit fili⁹ vidue q̄ efferebat mortuus in porta ciuitat̄: r erat filius vnicus matri sue. Secūdus erat puella mortua in domo Math.ix. Terti⁹ erat fili⁹ reguli q̄ incipiebat iā mori Jo.iiij. Audite confessores q̄ relinquitis curas aīas ad ɔfitendū venit̄ ad istas burgen̄. ad habēdū pingues offas retineatis doctrinā quā dat vobis archieps florentin⁹ in sūma sua dicens: q op3 interrogare penitentē de peccato illicito opis et de pctō volūtat̄ r de specieb⁹ r de nūero volitionū si possis habere nūex: r si nō possis hre dic tpus determinatū r postq̄ dixeris oīa: ɔfessor d3 tibi dicere taliter decepisti aliquā mulierē. Si dicat ita pr interroga vltra. habuistis volūtatē pei⁹ faciēdi? fuistis p magnū tps in illa volūtate? oīa ista sunt peccata mortalia. In volūtate em̄ peccas in generali tripliciter.

Primo consentiendo opus facere.

Secūdo nō ɔsentiendo in opus: sed tamen in delectatiōe das consensum.

Tertio quia nō datur expresse: sed solum interpretatiue.

¶ Audite oēs ponat̄ casu3 q sit aliq̄s mac q̄rellus q̄ portat bagā pulchrā ex pte vni⁹ psidētis r veniat ad.v. mlieres: quax pma sit picarda.ij. pictauensis. iij. turonen̄. iiij. lugdunen̄. r.v. parisien̄. Primo venit ad pmā3 in domo sua existentem r percutit ad ostium dicendo trac trac trac. r ancilla venit

et querit quis est. qui ait. aperiatis mihi et dicatis domine: quod sum seruus talis dni et volo sibi loqui. ancilla venit ad dominam et dicit dna ancille: quia nolo sibi loqui. ideo dic sibi quod recedat. Ista mulier prima est bona. Secundo venit ad ostium secunde et facit sicut fecit prime: sed ancilla aperit sibi ostium et loquitur dne: que domina dicit. dicatis magistro vestro quod non sum talis seu de illis. Ista secunda est bona sed non tantum sicut prima. Tertio vadit ad ostium tertie et dicit ancille sicut et ceteris et ingreditur domum: et ostendit domine bagam: ioyau gallice: et placet multum mulieri et dicit. Certe baga vestra siue iocale vestrum est pulchrum et mihi placet. tunc ait seruus est vestra si velitis. Respondet mulier nolo. dubito enim quod maritus meus videret. Ista mulier est mala: quia dat consensum quamuis nollet facere actum propter diffamationem. Quarto seruus vadit ad quartam que dicit seruo baga est pulchra: sed habeo pessimum maritum: si sciret deponeret mihi nasum: ideo non faciam. Ista mulier nihil valet: quia non dimittit peccatum propter deum: sed propter timorem mariti sui. Quinto venit ad quintam que retinet bagam et dicit seruo dicatis magistro vestro quod vir meus vadit mercurij extra: et tunc ibo eum visitatum. Ista autem mulier est peior omnium aliarum. nam ista consentit interpretatiue. ¶ Sed quid est consensus interpretatiuus. Lex forensis dicit. Qui tacet consentire videtur. Multis vos mulieres scire quid est consentire interpretatiue: si vos queratis licentiam maritis vestris ire ad banqueta: si nihil dicant interpretatiue: consentire videntur. et si darent vobis vnam magnam alapam dicerentur dissentire. Moraliter oportet scire que est ista baga seu iocale et quis est iste seruus: et que sunt quinque mulieres. Baga sunt delectationes peccatorum. seruus est diabolus. ancilla est sensualitas. Prima mulier est bonus religiosus vel aliqua alia persona que pro nulla re mundi vellet deum offendere mortaliter que bene custodit animam: nec permittit intrare malas cogitationes sed immediate resistit: nec vult ipsis obtemperare. Idem dicendum est de secunda. Tertia est que delectatur in rebus malis; sicut quando consideras aliquod malum vides quod cogitatio tua nihil valet: tamen tu delectaris: periculum est et peccatum. Quarta est voluntas ante factum: vt mulier vellet bene adimplere voluntatem suam: sed timet virum suum. et est peccatum mortale. Quinta est que retinet bagam seu munus: vt ille qui intendit illa die committere peccatum et proponit nunc pro tunc est peccatum. quia peccatum cum consummatum fuerit generat mortem. Iaco. i. Habetis ne talem volundatem? O peccatores si sic: disponatis iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immunditiam: et sic peruenietis ad gloriam paradisi: ad quam nos perducat ille qui sine fine viuit. Amen.

¶ Feria tertia ante aduentum. Sermo. iiij.

Abijcientes omnem immunditiam etc. Si separaueris preciosum a vili: quasi os meum eris. Hiere. xv. Domini et anime deuote: si vos velitis saluare animas vestras: spus sanctus per os Hiere: inducit nos ad preparandum nos ad digne suscipiendum aduentum christi. Diximus heri quod qui timet deum disponet conscientiam suam. Nunc vero dicit quod si separauerimus preciosum a vili quod erimus quasi os eius. ¶ Sed dicetis vos mulieres. Frater dicatis nobis que est illa res preciosa quam oportet separari a vili. ¶ Certe dico vobis quod petrus ondit. i. Pet. i. Empti estis precioso sanguine agni immaculati. et Iohannes Apo. i. c. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Et bernardus in suis medi. Totus iste mundus ad precium vnius anime estimari non potest. O peccatores res illa preciosa quam debemus separare a vili est anima. et vile est peccatum. Nam anima nostra siue preciositas potest cognosci in tribus: scilicet

Primo in sublimitate creationis.
Secundo in sollicitudine requisitionis.
Tertio in grauitate redemptionis.

¶ De primo scribitur Genesis. i. Faciamus hominem ad ymaginem et similitudinem

nostram. ¶ De secundo Luce.xv.in parabo la d oue perdita quomodo pastor quereret illam que perierat et inueniens ponit eam super humeros suos. ¶ De tertio.i.Pet.ij. Christus passus est pro nobis: vobis relin quens exemplum etc. ¶ Uos mulieres leua te capita vestra. Nunquid lauatis facies ve stras tunicas et ora. Certe vtilius esset vo bis quod essetis leprose quam quod portaretis colo res fictos super facies vestras. Nunquid la uatis camisias vestras et etiam pannos ve stros quando sunt imundi. Si igitur laua tis illud quod vertetur in puluerem: mul tomagis debetis lauare illud quod est per petuum: scilicet animam vestram. Cum eti am dicat Bernardus. quod anima est ita pre ciosa quod si omnia que sunt in mundo compa rarentur seclusis animebus sanctorum et angelis nihil esset ei in dignitate compara bile. Hoc autem possumus cognoscere rati one creationis: quia fuit creata ad ymagi nem dei. ¶ Secundo in sollicitudinem requi sitionis consideretis apud vos diligenter christi natiuitatem. Ab ipsa enim hora na tiuitatis christi quesiuit animas nostras. De hoc enim habemus figuram. Gen.xxxvij. de ioseph quem inuenit homo errantem in agro: cui cum quesiuisset quid queris. respo dit fratres meos quero. ¶ Si queratis chri sto ad quid descendit de celis: quid in vte ro virginis fecit: quid in templo inter docto res: cur in domo pylati voluit percuti et ad mortem sententiari: cur descendit ad infe ros? Respondet dulcissimus iesus fratres meos quero. Credo enim quod nisi anime ve stre fuissent ita preciose non accepisset tot mi serias ad habendas illas: nec cum tanta di ligentia quesiuisset illas. ¶ Tertio apparet preciositas anime propter precium redem ptionis. Uos domini acquiritis magnas possessiones. Bernardus dicit. Apparet mihi nobilitas anime: tum propter ymagi nem: tum propter premij collationem: tum tertio propter illud ex quo solutum est preci um. propter quod petrus dicebat. Scientes quod non auro nec argento redempti estis: sed precioso sanguine agni immaculati. Ecce ergo preciosum quod debetis separare a vi li. Uos domini mercatores quando datis magnas pecunias de aliqua re dicitis illam esse preciosam: et bene custoditis eam ne per datis. Sic anima vestra empta e precio ma gno: scilicet sanguine christi. Ideo animas vestras debetis custodire ne perdatis ine ternum. ¶ Sed queretis pater quid est vile quod debemus separare a precioso id est ab anima. Dico quod est illud de quo propheta a bacuch ait.i.c. Domine mundi sunt oculi ne videas malum culpe: scilicet visione approbationis. Communiter dicitur quod res est vi lis quando quis non potest eam videre aut sentire. Dico quod nunquam canis mortuus fuit ita fetidus coram hominibus sicut pecca tor fetet coram deo. ¶ Sed dicetis pater si separemus peccatum ab anima quid nobis boni erit. Certe dicit spiritus sanctus quasi os meum eris. vbi ponitur contentum pro continente. Actuum.x. Macta et manduca. num quam enim epulum in ore tuo tam suaue placet tibi et delectaris in illo comedendo sicut de us delectatur te ponere cum suis sanctis in gloria. nec homo comedet ita dulce ad suum gustum sicut christus desiderat nos pone re in sua societate. Postquam igitur o peccato res christus vult nos habere quid faciemus? certe oportet deponere omnem immunditi am. Iuxta thema preassumptum. Abijcien tes omnem imundiciam etc. dicendo. Aue ma ria. ¶ Abijcientes omnem etc. More solito mouetur questio theologalis mota a magistris nostris theologis supra materiam incarna tionis et presertim in alexandro de hallis in iij. parte sue summe questione.i.arti.iiij. ¶ Utrum culpa scilicet nature humane re parari potuerit sine satisfactione. ¶ Sunt argumenta ad vtranque partem pro quorum euidentia Anselmus composuit librum. Cur deus homo. Quibus argumentis dimissis respondet alexander ad questionem: quod cul pa humani generis redimi sine satisfactio ne potest dupliciter intelligi. vnomodo ab solute. aliamodo de potentia iusticiam cerne te. De primo dicit quod quando loquitur de po tentia absoluta: tunc consideramus quan dam virtutem infinitam que de sua natura po test remittere sine satisfactione. et hoc modo poterat reparari natura humana. Si vero lo quamur de potentia concernente iusticiam que respicit merita vel demerita nequaquam potest sine satisfactione. et in isto sensu bene

concludunt rationes anselmi in libro. Cur deus homo. Sicut em̄ non fuisset reparata ꝛ sic remansisset aliquid inordinatuꝫ. Et h̄ videtur velle Aug. super Geñ. tractans illud angeli ad loth dicentis. Nihil possum facere donec exeas. hec merita loth promerebantur ꝙ deus non infligeret punitionē cum loth esset presens sicut demerita filiorum iniquitatis demerebantur vt punirentur. ¶ Leuate capita vestra quid dicetis de animabus vestris? ibitis ne ad mortem? timetis ne dānari? manebitis ne semper in h̄ mūdo? Uos domini luditis ne aux oblies. ¶ Sꝫ dicetis. pater expectamus misericordiam dei. bene dicitis sed non totuꝫ. dixi vobis heri per legem ꝛ decretalem ꝙ cū filia ꝓmittit viro ꝛ econtra ꝛ vnus est absens ꝛ se elongat ab illa: alter qui remanet potest nubere alteri. Moraliter dixi ꝙ quādo anima est in peccato est longe a deo. ¶ Sed dicetis mihi. pater nos sum⁹ prope deum iaꝫ venimus ad ecclesiaꝫ ꝛ ad missas: credim⁹ ꝙ deus habebit de nobis pietatē: bene dicitis: sed non totū. est enim tertius casus qui habetur. extra de coniugio leprosoꝝ in antiquis ca. litteras: ꝙ lepra superueniēs sponsalibus dissoluit matrimoniū. Idem habetur in lege ciuili. C. de spon. l. finali. Casus est patēs. quidam iuuenis huius parrochie volens desponsare quandam filiam accepit eaꝫ die sabbati per verba de futuro: ꝛ quando est in die dñico coraꝫ sacerdote ad contrahendū per verba de presenti videt lepram in facie mulieris. Queritur an teneatur capere? videtur ꝙ sic: quia promisit. In oppo. est textus. Et dicit papa ꝙ non tenetur capere eam etiam vbi solum adesset aliqua infirmitas grauis: sicut est noli me tāgere. Rogo deum ꝙ ille qui cepit tunicam vestram non sic agat vobiscum. Scribit̄ leuitici. xiij. ꝙ omnis leprosus ꝓijcied⁹ erat extra castra. Audite vos mulieres nūquid leprosus qui non habet nasum tibias ꝛ digitos ex lepra est ita infamis sicut anima existens in peccato. Ideo dicit moyses. ponatis illos extra castra paradisi in leprosaria diabolorum. Postꝙ anima efficitur sic leprosa per peccatum cum ipsa ingredi voluerit paradisuꝫ respondebitur illi. sola habitabis extra castra paradisi: quia leprosa es: ꝛ hoc erit quando deus veniet in morte nostra cuꝫ credemus ire ad ecclesiā: sed non ibimus. ꝛ tunc vellemus nunꝙ sic egisse: ꝛ oīa mūdana citius dimisisse. ¶ Et vos religiosi velletis nūc tenuisse statū vestrum? Et vos dñe iohānes dimisisse concubinam vestram erit vobis nunc durū ire ad leprosariam dyaboloꝝ. Certe ille gaudet q̄ posset inuenire medicū qui eū sanaret a lepra ꝛ cognosceret pctā sua. talis medic⁹ est xp̄s qui venit ad sanandū nos. ideo ad eū recurramus tergendo maculas pctōꝝ nostroꝝ. Iuxta beati iacobi sniaꝫ. Abijciētes oēs ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā ptem debemus loqui de incarnatione. diximus heri quomodo in consistorio trinitatis fuit ordinatū ꝛ per Ioseph figuratum quando dedit sententiam ꝙ natura humana non egrederetur de vinculis inferni donec veniret frater noster minimus scilicet christus. Libenter quereres vobis dñis quis dedit consiliū trinitati incarnatōnis. Paulus ad Ro. xi. dicit. Quis nouit sensum domini: aut quis cōsiliarius eius fuit. q. d. nullus. Cogitate igitur o anime deuote ꝙ paulus percutit nos cuꝫ malleo ferreo ne aliquid de deo sentiamus nisi qd̄ possumus habere ex sacris litteris. Ad hoc videtur esse dionysius in libro de diuinis nominibus dicens. Nihil nobis licitū est sentire de deo: nisi q̄tum ex sacris scripturis ꝛ fide recolligere possumus. tñ pauperes peccatores Bern. in sermōe d̄ annūciatione angelica dicit ꝙ in consistorio ipsius trinitatis quattuor virtutes affuerunt quaꝝ misterio oīa fecit deus. ergo ƀm contemplationem ymaginemur incarnatōnis misteriuꝫ. ordinauerūt ꝛ fundant se in ps. vbi dicit̄. Misericordia ꝛ veritas obuiauerūt sibi vt inhabitet gl̄ia in terra nostra. Et que est gl̄ia. gloria patris est filius sapiēs: gl̄ia nostra in terra est filius patris qui est speculum sine macula candor lucis eterne. ꝛ vt inhabitet in terra ꝛ in carne mortali: mīa ꝛ veritas obuiauerunt sibi ad intelligendū: iusticia ꝛ pax osculate sunt: in signū

cuius habemus.iiij. operationes quas do
minus operatus est in incarnatione filij q̄
in sacra scriptura mistice ꝛ figuraliter no⸗
bis ostendantur.
Quater em̄ apparuit dn̄s:scʒ.
Primo ambulans in aurora post meridieʒ
in paradiso.
Scd̄o abrahe in specie triū virorū in cāpo.
Tertio in specie ignis in deserto.
Quarto in specie nubis siue columpna fi⸗
lijs israel.
¶ Primo modo describitur in specie auro
re.hec est veritas:qꝛ veritas vincit et preua
let.ij.Esdre.viij.ꝛ nō ↄsiderat psolā. Scd̄a
vice apparuit in specie homīs qd̄ est iudici
um premij ꝛ supplicij.ꝛ est iusticia. Tertio
in specie ignis ꝛ ē charitas. Vn̄ canti.viij.
Aque multe nō potuerunt extinguere cha
ritatē. Quarto in specie nubis ꝛ est mīa re
frigerans ꝛ refrigeriuʒ prestans.¶ Leuate
capita vestra ꝛ audiatis o peccatores. Di⸗
cit bernardus loquens qn̄ angelus venit
ad beatā virginē:ꝛ dicit ꝙ quattuor virtu
tes fuerunt qn̄ filius dei patris descendit
in vterum virginis. Q iste dederunt consi⸗
lium trinitati:ꝛ figurate sunt in scriptura
per quattuor opationes dei factas in anti
quo testamento. Primo in paradiso appa⸗
ruit ade:nō in aliqua forma data:ꝛ hoc est
veritas q̄ per illū significatur. ¶ Sed dice⸗
tis. q̄d dicebant ille virtutes in voluntate
patris? Domini scholares quid dicunt do⸗
ctores vestri. Schola cōis dicit:ꝙ attribu⸗
ta nō distinguunt ex natura rei.sed Scotꝰ
dicit ꝙ est distinctio formalis vel nō idem
ptitatis formalis. Oportet enī (vt dicit) in
ter essentiā ꝛ personā esse distinctioneʒ ali⸗
quam cum incarnatio verbi tenetur ad pro
prietatē personalē ꝛ nō ad essentiā:qꝛ si ad
essentiā tota essentia eēt incarnata. Dicit ǧ
bernar. ꝙ in medio voluntatis patris erat
misericordia dicens. O domine deus eter⸗
ne misericordia dn̄i plena est terra. iustifi⸗
cationes tuas doce me. Adam (sanctissime
pater) fuit plusq̄ mille ānis punitꝰ in car⸗
cere inferni: ꝛ nouemcentum annis supra
terraʒ: vestra sancta maiestas habeat ergo
de eo pietatem. ¶ Sed in oppositum venit
iusticia dicens. O domine deus verbum tu
um permanet ineternum. vos dixistis ade
quācunqꝫ hora comederis:morte morieris
ꝛ ipse fuit vobis inobediēs:ergo merito de
bet eternaliter puniri. Heu pauperes pec⸗
catores quis poterit satisfacere iusticie dei.
misericordia ꝛ pax querebant ꝙ adam sal
uaretur:sed iusticia ꝛ veritas querebāt op⸗
positum: quibus in consistorio sancte trini
tatis litigantibus atqꝫ opposita sentienti⸗
bus affuit in medio charitas dicens. Non
sic oportet hominem destruere:sed oportet
inuenire aliquod medium ꝛ facere apunta
mentum:ꝙ quilibet sit contentus et ꝙ ho⸗
mini fiat iusticia cum misericordia. Et cer⸗
te vt dicit apl'us Gal.iiij. propter nimiam
charitatē qua dilexit nos deꝰ misit filiū su
um vnigenitum natum ex muliere factum
sub lege vt adoptionem filiorum recipere⸗
mus.q.d.charitas. Reperiamus vnum bo
nū hominem qui mortem pro homine pati
atur qui sit innocens ꝛ non sit reus trans⸗
gressionis ade qui moriatur ꝛ satisfaciat ꝓ
peccato. Tunc iusticia dixit. Domina chari
tas vos dicitis vnū mirabile quomodo re
periri poterit talis homo mundus. Job di
cit.xv.c. Quid est homo vt imaculatus sit ꝛ
iustus appareat natus de muliere. ꝛ Jsay.
liij. Vnusquisqꝫ in viam suam declinauit
Hoc audito deus pater tulit sententiam in
quit Bernardus dicens. Quis dedit consi⸗
lium ferat ꝛ auxilium. Ad seruandum igi⸗
tur veritatem ꝛ iusticiam: ad faciendaʒ mi
sericordiam ꝛ prebendum charitateʒ opor
tet ꝙ filius descendat. Tunc dicit filius (qd̄
dicit Jonas.i.ca. Jn mare proijcite me.pro
pter me enim tempestas orta est. Cum em̄
vellet Jonas fugere a facie domini: voluit
fugere in tharsis:sed dominꝰ fecit validam
tempestatem vt omnes ferme operirentur
fluctibus. qd̄ videns Jonas dixit nautis.
Certe propter me hec tempestas orta ē: ꝓ
ijcite me in mare. Sed videndum est quod
est illud mare. Alexāder de hallis in tertia
parte summe tractans istam materiam di⸗
cit: ꝙ lucifer vidēs anteq̄ caderet ꝙ debe⸗
bat quedam creatura eleuari super omnem
creaturā purā ꝛ vniri debebat ꝟbo. Jp̄e em̄
cecidit in die dominica: ꝛ die veneris post
adam fuit creatus. Cum lucifer vidit adā
dixit. Hic est quem vidi:ideo impediam eū:
vt non illuc ascendat vnde descendi, ꝛ inui

dit: et ideo prouocauit eum ad petrum vt damnaretur: credens eum esse naturam que esset vnienda Verbo. Ideo dixit Jonas propheta. hec tempestas propter me orta est: proiicite me in mare id est date mihi corpus passibile. Cum enim anima christi fuit creata: deus pater ostendit ei omnes dolores quos pati debebat pro redemptione hominis: et voluntate voluit vniri corpori passibili: et acceptauit portare pro nobis. Et dicit Bonauen. in. iij. di. xviij. q. iij. O domini sicut qui tenet in manu sua speculum omnia videt que sunt sibi presentia: sic anima christi in speculo trinitatis omnia vidit: et trinitas omnia illi declarauit que erat passura. q. d. sibi pater O fili mi tu ibis inferius: et accipies ibi corpus passibile: et eris nouem mensibus in vtero virginis marie: et eris circuncisus in octaua die: et multos labores habebis: et tandem morte turpissima morieris. Respondit filius cum omni obedientia: mittite me in mare propter me enim orta est hec tempestas. Ideo venit charitas que dedit conclusionem trinitatis dicens. propter nimiam charitatem qua dilexit nos deus etc. ¶ O peccatores numquid cognoscere debetis eum qui nostram assumpsit naturam: et tantos propter nos portauit dolores. Cogitate pauperes peccatores et disponatis vos vt in festo natiuitatis eum digne recipiatis per gratiam confitendo peccata et eiiciendo illa. Juxta thema preassumptum etc.

¶ Quantum ad secundam partem principalem sermonis: dicetis vos peccatores. Frater nos videmus quod per misericordiam veritatem iusticiam pacem et charitatem descendit filius dei: et sic accepit nostram naturam. Vultis quod deponamus omnem immunditiam: ita sed vbi incipiemus. Certe sunt multi similes cuidam qui voluit ab octo annis deponere peccata sua. Cum autem vidisset tantam multitudinem: nesciuit a qua parte inciperet: et sic totum dimisit. ¶ Vos mulieres facitis ne sic: si sic expectaretis: saltem timere debetis mortem. Oportet igitur incipere in vno buto seu principio et illud est mala voluntas. Dixi vobis heri: quod voluntas quam sequitur consensus in peccatum est peccatum. dixi etiam quod omne peccatum (secundum Augu. in libro contra Faustum) est dictum vel factum vel concupitum contra legem dei. Oportet autem incipere a primo peccato quod est superbia. Eccli. x. ca. Initium omnis peccati est superbia. Domine burgenses leuate capita vestra. habetis ne tunicas vestras a la grant gorre. habetis ne lapides rubicundos seu dyamans galice? Et vos qui ponderatis gressus vestros et vaditis gressu inconsueto: alias an gros bis: quibus videtur quod nullus est dignus vos aspicere. ¶ Dicetis forte: frater superbia non est in tunicis: nec in pater noster pendentibus in zona: nec in lapidibus preciosis: neque in foderaturis preciosis. certe verum est: sed ista sunt signa superbie intrinsecus existentis. Et autem pauperrime peccatrices anime sciatis quid est superbia: ponenda est diffinitio Augu. ysidori. Bernardi et Gregorij: qui in hoc conueniunt: quod superbia est inordinatus appetitus proprie excellentie. ¶ Est autem aduertendum quod appetere excellentiam et dignitatem que alias sibi debetur et debite siue debito modo appetere non est peccatum: sed est virtus que vocatur magnanimitas. alias non posuisset Aristoteles in. iiij. ethicorum magnanimitatem esse virtutem contra extremitatem presumptionem et pusillanimitatem Sunt autem ipsius superbie quattuor species. Prima est estimare se ceteris spretis. Secunda est estimare a se habere et non a deo Tertia est cum proprijs meritis putat se habere.

Quarta est iactare se habere quod non habet.

¶ Sed dicetis o vos peccatores an ista sint magna peccata? Dico quod magnitudinem eius primi gradus explicat Dauid in psalmo. dicens Non habitabit in medio domus mee qui fecit superbiam. Grauitatem vero secundi gradus ostendit amos propheta. ij. ca. atque detestatur et ysaias. xvi. ca. Audiuimus superbiam Moab. superbus est valde: superbia eius plusquam fortitudo eius. ¶ Si queratis igitur mihi si superbia sit peccatum? Respondet sanctus Tho. ij. ij. q. lxxxiiij. arg. ij. quod cum superbia dicat inordinatum appetitum excellentie proprie ex quo quidem renuit subijci diuine legi illud est mortale peccatum. Domini audiuistis loqui de banqueto id est prandio facto a filio maiori. Job habebat septem filios et tres filias: et faciebant conuiuium alternatis vicibus: non faciatis sic in villa

ista. Semel in domo maioris filij Job: fuit factum cōuiuium: et omnibus edentibus venit ventus a regione deserti ventus aquilonis et percussit quattuor parietes domus contra se inuicem: et occidit omēs filios Job. Quis est iste ventus? vtinam nō moriamur illo turpi vento. Iste est superbia veniens de deserto id est de appetitu inordiato ab aquilone id est a dyabolo: et cum hoc est in voluntate. capit parietes id ē quattuor virtutes cardinales. et septem filios id est septem dona spiritus sancti. et tres puellas id est tres virtutes theologales. et sic omēs destruuntur in domo id est in cōsciencia illa. ¶ Estis hic qui portatis zonam auream Utinam darentur ad soluēdum dietā pauperum vt sanarentur. ¶ Sed queretis an sit peccatum mortale pater scilicet. est hic mulier vna disponeres corpus suum vt videatur et desideret laudari ratione vestimentorum? Dico ꝙ est peccatum mortale. Secūdo est hic vnus doctor magnus et sophisticus et videtur ei ꝙ non sit sibi similis in villa ista vult apparere super omnes an sit peccatū mortale? Respondet Thomas. superbia est quādo appetitis honorem et nō ad honorem dei: sic ꝙ estis contenti relinquere deum propter istum honorē mūdanum. Dico igitur ꝙ quattuor sunt modi superbie. Primus est cum aliqui sunt ebetati ꝙ videtur eis ꝙ bona nature gratie: aut fortune ex seipsis habeant: vt cum sperant in iusticia sua in iuuētute sua in cantu: et volunt honorari ac si deus non prebuisset illa bona. Et tūc dicit Thomas ꝙ postꝙ ad hoc deuenit quis: ꝙ vult habere honorem ac si haberet a seipso bona gratie nature aut fortune ē peccatum mortale. Quid enim (o miser peccator) habes quod nō accepisti a domino deo tuo. i. Cor. iiij. sic peccauit lucifer videns altitudinē: dignitatē: et pulchritudinē dei. Non enī appetiuit appetitu absoluto: quia videbat hoc esse impossibile. sed (vt inquit Anselmus) ei videbatur ꝙ non egebat deo. Ideo statim ad infima descendit. Et istud peccatum multos decipit: quia multi in se dicunt sic. sum melior isto: sum doctior illo et sic de alijs. Secunda species est quando quis querit abscondere vicium suum et apparere iustus coram deo. Ut patet de phariseo qui dicebat. Domine gratias tibi ago de bonis mihi fatis: quia a te multa recepi. Sed illa merebar bene habere: quoniā non sum sicut ceteri hominū. nam ieiuno bis in sabbato etc. ¶ Habetis ne mulieres filias vestras ex quibus facitis ydola? Capio casum ꝙ habeatis duas ancillas et vadatis ad ecclesiam et habeatis horas vestras et detis vni illarum et dicetis ei. veni post me. Illa que habet horas dicet alteri. sequere me tu non debes me precedere. Respondet alia. socia mea non curetis de hoc: nec debetis gloriari: quoniā si domina voluisset: certe ita bene mihi dedisset horas sicut vobis. Jere. ix. Non glorietur diues in diuitijs suis: nec sapiens in sapientia sua nec fortis in fortitudine sua. Nullus enī ita bonus est quin deus potuisset ipsum facere meliorem. O peccatores: istud est donū dei et non vestrū Ideo non debetis alios deprimere: nec dicere ꝙ sunt viles et inhonesti: fures: aut latrones et huiusmodi. Sed debetis reddere deo gratias: quia nisi preuenisset nos sua gratia: fuissemus forte peiores illis. ¶ Si tu peccator dicere mihi posses. Pater: mihi videtur ꝙ ego sum bonus et honestus: an sit peccatum mortale? Dico ꝙ non: sed quādo hoc venit tibi debes dicere: laus deo et non mihi: sed tibi domine refero gratias et si oppositum facias: mortaliter peccas. Ideo ad deum referatis omnia: nec a vobis illa putetis euenisse: et omnes iniquitates relinquatis. Juxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immundiciam etc.

¶ Feria quarta ante aduētū. Sermo. v.

Abijcientes omnem immundiciam. Quasi a facie colubri fuge peccatum. si accesseris ad illa: suscipien te dentes leonis: dentes eius interficiētes animas. Eccli. xxi. ¶ Domini et anime deuote qui venistis ad sermones vt discatis vos disponere ad sancte honesteque viuendū atque suscipiendum aduētum christi: vos audiuistis quomodo Jaco

dus suadet: ꝙ mundetis conscientias vestras. Et Jeremias heri dicebat: ꝙ qui separat preciosum a vili id est anima a peccato est quasi os domini. Hodie in ꝓthemate nostro sapiens illud idem ostendit declarando mala que inducit peccatum dicens. Quasi a facie colubri fuge peccatū ⁊c.
¶ Ubi nobis xp̄ianis tria ostenduntur,
Primo salutaris eius monitio.
Cum dicitur: fuge peccatum.
Secundo terribilis cōsequutio.
Cum dr̄: dentes eius ⁊c.
Tertio ꝯsequutiōis expressa declaratio.
Cum dr̄ interficiētes animas ⁊c.
¶ Quasi diceret. O peccatores seruate vos a peccato sicut a serpente infecto ⁊ ministranti venenum. ¶ Sed dicetis vos domini: que est causa quare peccatum serpenti comparatur. Dominus Bonauētura di. xxij. secundi sententiaꝝ loquendo de peccato Ade dicit. Recte dyabolus in specie serpentis tentauit: vt in specie serpentina recte pctm̄ significetur. ¶ Peccatū eñ colubro seu serpenti tripliciter cōparatur.
Primo quia serpens venenum primo immittit.
Secundo quia veneno emisso hominem constringit.
Tertio quia corde hominis constricto mortem immittit.
¶ Jacobi primo. Unusquisqꝫ tentatur a cōcupiscentia sua: ⁊ peccatum cum consummatum fuerit generat mortē. O peccatores certe pctm̄ serpenti comparatur: cū eñ serpens mordet dat venenū. Secundo cōstringit cor ⁊ interficit: sic dyabolus dat venenum suggerēdo malum. Tertio frigefacit circa bona opera faciēda: ⁊ per consensum sibi datum immittit mortē in homine. De quo Petrus. i. Pe. v. Aduersariꝰ vester dyabolus tanq̄ leo rugiens ⁊c. Dicūt naturales: ꝙ leo famelicus ⁊ canis rabidus querunt interficere oms̄ sibi occurrentes. Audeo tamē dicere: ꝙ nunq̄ leo famelicus: aut etiam canis rabidus intensiori odio quesiuit hominē vel bestiam interficere: ꝙ dyabolus faciat animas vestras existentes in peccato mortali. Iste dyabolus a sapiente vocatur leo qui habet dētes ferreos ad interficiendum aīas ⁊ non solum corpus. Utinaꝫ pauperes peccatores non eueniret nobis sicut illi prophete de q̄ habetur. iij. Regum. xiij. ꝙ leo deuorauit euꝫ ⁊ tamen nō lesit animā eius. ⁊ tamen iste leo scilicet dyabolus nō solū interficit corpora: sed etiā animas. Juxta illud Ezechielis. xviij. Anima q̄ peccauerit ipsa morieẗ ⁊ hoc erit quādo christus in morte dicet anime existenti in peccato Mathei. vij. Discedite a me oēs qui operamini iniquitatē. Cum igitur (anime deuote) peccatū malū sit: hortor vos in domino iesu christo retrahatis vos a griffa leonis: ne damnemini cum dyabolis: ⁊ discite cauere a peccato ⁊ mundare conscientias vestras. Juxta thema preassumptuꝫ. Abijcientes omnem immūdiciam ⁊c. Ut autem hoc facilius asseq̄ possimus: virgineꝫ adeamus supplici mēte dicentes. Aue maria. ¶ Abijcientes omnem. More solito talis mouetur theologalis q̄stio: mota a magistris nostris in. iij sententiaꝝ super materia incarnationis: ⁊ presertim a doctore irrefragabili alexādro de hallis di. i. tertie partis. ⁊ a Bonauentura di. iij. sententiaꝝ. ¶ Utrum per purā creaturam potuerit genus humanū reparari. Beatus Anselmus vir omnino contēplationi deditꝰ in libro intitulato. Cur deus homo: partem negatiuā affirmat. Sed cōmunis schola doctorum dicit: ⁊ determinat: ꝙ reparatio generis hūani potuit fieri per puram creaturam. Ubi Alexander dicit tria esse consideranda: scꝫ
Primo persona que peccauit.
Secūdo maiestas quā offendit.
Tertio inordinatio quā commisit.
¶ Quantū ad primum: licet persona q̄ peccauit fuerit in se finita: tamē Adam non inq̄tum suppositum ꝑticulare: sꝫ vt in se habens totā naturam humanā infinite quodāmodo peccauit ⁊ infinitos homines (si possibiles eēnt) ad debitū iusticie originalis obligauit. Quantū ad secundum (scilicet ad maiestatem quā offendit) tanta fuit obiectiue offensa vt infinita sit ꝓ eo ꝙ infinitū obiectum offendit. Ideo vt dicit pura creatura cōdigne satisfacere nō potuit. Tn̄ Scotus. xx. di. iij. sn̄iarum. ⁊ sanctus Thomas tertia parte. q. i. ar. ij. ad scd̄m dicunt ꝙ pura creatura satisfacere n̄ potuit (p̄sup

posita dei ordinatione) sed si a deo placuisset tantã gratiam pferre creature sicut anime christi contulit: tunc pura creatura satisfacere potuisset si deus illam acceptasset: et de tali satisfactione cõtentus fuisset. Veruntamẽ (vt isti doctores dicunt) ipse christus domin⁹ noster pro nobis satisfacere voluit: et hoc ideo vt satisfaciendo pro nobis maiorez gratiã nobis ostenderet q̃ nõ fecisset si pura creatura satisfecisset. Jõ dicit Hugo d̃ sancto victore in tractatu de ara spõse. Hoc fecit xp̃s vt nobis ostenderet q̃tum nos diligeret pro nobis morien do satisfacere voluit vt nõ solũ benignitatis effectum: verũetiam charitatis affectũ ostenderet. Ad hoc est Bonauẽtura in breuiloquio parte quarta dicens. Et si redemptionis humane alius modus fuerit possibilis: nullus tamẽ cõuenientior fuit. Sic igitur competebat genus humanũ reparari per ipsum: vt scz assumeret naturam humanam. Et hoc tribus de causis.

Primo vt sapientiã potentiaz et iusticiam ostenderet.

Secundo vt naturã humanam repararet.

Tertio vt amabilẽ et dulcem se oib⁹ pberet

¶ Leuate capita vestra et dicatis domini mei timetis ne dãnari: emendastis ne vitã deposuistis ne adhuc superbias vestras videlicet appetitum dominãdi: creditis vos q̃ paucum sit dãnari? oportet cogitare de animabus vestris vel damnari: hoc verbũ terribile est: tamen certissimũ. ¶ Sed dicetis forte: frater christus qui pendet in cruce est frater noster: nos speram⁹ in eum q̃ ipse ducet nos ad gloriaz. sicut nouus spõsus ducit vxorem ad domũ suam. certe bñ dicitis: sed nõ totum. dixi heri q̃ si durantibus sponsalib⁹ mulier efficiatur leprosa q̃ soluũtur sponsalia. dicetis: frater certe hoc esset nobis multũ triste si illa pmissio frãgeretur: certe hoc credo. Audite ius canonicum et ius ciuile. habetur enĩ extra de spõsalibus ca. sicut ex litteris. q̃ si quis contraxerit spõsalia cum aliqua: et certus termin⁹ apponatur et spõsalia sint de futuro hmõi sponsalia per secũda sponsalia que adueniunt de presenti soluuntur. Ad hoc est lex ciuilis. C. de accõmodato et conducto lege rei vendite. ¶ Jllud autem sciendũ in pactis vbi terminus nõ apponitur mora nocere nequit. sz vbi terminus ponit̃ et nõ fit pactũ nullum erit. Casus est patens. Vn⁹ iuuenis qui promisit vni filie q̃ capiet eaz in vxorem infra festũ sancti Andree. sed in illo termino prefixo. alia nõ vult: sed capit alium per verba de presenti. certe pma spõsalia soluũtur. vt dicit papa. Rogo q̃ de⁹ non sic nobis faciat. Jpse enĩ dixit per os beati Pauli. ij. Cor. xi. Despõdi enĩ vos vni viro virginem castã exhibere christo: hoc ẽ dicere. Jesus cepit nos et promisit nos capere in termino mortis. Math. xxv. Media nocte clamor factus est: ecce spõsus venit exite obuiã ei: et que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias. Jlle q̃ scilz contraxerant matrimoniũz cum dyabolo per peccatũ mortale. O peccatores audeo dicere q̃ si in hora mortis sitis capti existentes in peccato mortali si oẽs sancti et sancte dñ orarent pro vobis nunq̃ possent vos a dãnatione impedire. ¶ Vos domini burgenses qui estis pleni auro et lapidibus preciosis qui ambulatis super pẽnas ventorum vtinam essetis tam sollicti saluare aĩas vestras. Si mora nunc veniret ad vos essetis ne parati ad recipiendũ eam: dicatis veritatẽ: percutiatis pectora vestra: certe credo q̃ de centum mille nõ reperietis vnuz. Et vos religiosi proprietarij: et vos sacerdotes symoniaci qui recipitĩ tres vel quattuor missas in die et transitis eas sup vnũ fidelium: velletis mori sicut estis nunc? Credo q̃ si beata virgo maria astaret corã filio suo genibus flexis vsq̃ ad diem iudicij non obtineret miam pro vobis. ¶ Et vos mercatores habentes vel faciẽtes contractus vsurarios: et vos qui datis respectus impudicos in sermone: velletis ne sic mori certe credo q̃ nõ. Estote ergo parati: quia qua hora non putatis sponsus vester veniet. ponatis vos in bono statu. currite ad pedes crucis iesu et dicite illi in bona conscientia. Domine deus propono nunc et decetero abstinere a peccatis et abijcere omnez immunditiã. Juxta thema beati Jacobi p̃assumptum. Abijcientes &c.

¶ Jn isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnatiõis sacratissime profunda dignitate.

Secūda de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partez (domini mei) diximus die lune ꝙ in consistorio sanctissime trinitatis fuit ordinatum: ꝙ filius incarnaretur. habuim⁹ heri: ꝙ iusticia ⁊ pax ⁊ charitas dederūt consilium. ⁊ tunc filius dixit. mittatis me in mare ⁊c. Si fuistis in parlamento arreste dantur. In natiuitate xp̄i veniet vnus consiliarius: ⁊ apportabit saccū suū ⁊ curia concludet ꝭm partem maiorem: ⁊ greffarius qui in pede presidētis positus est: scribit ⁊ registrat oīs causas ad sententiā dandam. Sic etiam domini mei sacratissimū mysterium incarnationis domini nostri Jesu xp̄i fuit registratū a quattuor greffarijs.

Primus dixit etatem.

Secundus annum.

Tertius mensem.

Quartus vero diem.

¶ Primus igitur dixit etatem. Sacra euāgelij hystoria dicit: ꝙ in ore duum vel triū stat omne verbū. Ut autem sciamus in q̄ etate christus venit: habetis scire ꝙ sicut septem sunt etates hoīs: sic septem sunt etates mundi.

Prima etas vocatur infantia.

Secunda pueritia.

Tertia adolescentia.

Quarta iuuentus.

Quinta virilitas.

Sexta senectus.

Septima decrepitus.

¶ Uos domini dicitis ꝙ pueri vestri non peccant nisi in septimo anno: tamen Gregorius refert de vno quē dyabolus portauit in quinto anno. A principio mundi vsq; ad finē sunt septē etates.

Prima ab Adam: vsq; Noe.

Scd̄a a Noe: vsq; ad Abraham.

Tertia ab Abraham: vsq; ad moysem.

Quarta a Moyse: vsq; ad Dauid.

Quinta a Dauid: vsq; ad transmigrationē babylonis.

Sexta a transmigratōe: vsq; ad aduentuz christi.

Septima incipit in aduentu: ⁊ durat vsq; ad finem mundi.

¶ Primus igitur greffarius seu notarius qui notauit aduentum xp̄i fuit Abraham: de quo scribitur Gene. xviij. ꝙ apparuit ei dominus cuz esset in ostio tabernaculi sui in feruore diei. Et Johānis. iiij. scribitur ꝙ fatigatus Jesus ex itinere sedebat sup puteum ⁊ erat hora quasi sexta. Istud cōcordat cum hystoria Abrahe: ꝙ apparuit ei domin⁹ in feruore diei. ¶ Uos domini scitis ꝙ greffarij in curijs ⁊ notarij apostolici apponunt signa sua in instrumentis publicis: sic etiam Abraham qui fuit greffarius etatis eius tria signa posuit de eius incarnatione.

Primū ꝙ dominus apparuit in valle mābre Abrahe.

Scd̄m ꝙ Abraham dedit dn̄o vitulum vinum ⁊ panem.

Tertium ꝙ sarra vxor Abrahe risit retro ostium.

¶ Abraham semel erat in ostio tabernaculi sui in feruore diei quasi hora sexta: stante illo venit dominus in valle mābre dicēs Ne dubites. Tunc Abrahaz interfecit vitulum ⁊ dedit butirū: panē: ⁊ vinum: ⁊ lauit pedes eius. Et dominus dixit sare: ꝙ haberet filium. que risit: q2 vetula erat ⁊ defecerant muliebria. ¶ Sed dicetis vos mulieres: frater non intelligimus ista: dicatis nobis quis est ille q̄ apparuit in valle mābre? Dico ꝙ est xp̄s qui descendit in vallez humilitatis qui comedit butyrum ⁊ panē ⁊ lauit pedes ei⁹. Uenit aūt hora sexta. i. in sexta etate: qn̄ scz erant homines in calore diei id est in incendio charitatis. Juxta illud xp̄i Luce. xij. Ignē veni mittere in terrā ⁊ non pacem. ⁊ venit ad Abraham in ostio tabernaculi: scz ad naturam humanā que non erat occupata mundanis occupationibus. In lotionibus peduz quem fecit Abraham domino veniente ad eum intelligitur ablutio peccatorum meritoria ⁊ effectiua: quam xp̄s fecit per incarnationem In vitulo vero per Abraham oblato domino immolatio corporis christi per passionez intelligitur. In comestione butyri dulcedo misericordie intelligitur. In lacte quoq; claritas doctrine illustrantis. Juxta illud Isaie. vij. Butyruz ⁊ mel comedet ⁊c. Sicut em̄ butyrum est dulce: ita misericordia dei est dulcis penitentibus atq; moro-

sa. Lac vero est albū ⁊ significat doctrinaꝫ
In pane vero quē dedit Abraham domi-
no significaẜ refectio spiritualis quā xp̄us
dedit per suam predicationem euangeli-
cam. Risus vero sare cum audiuit ꝙ pa-
reret significat gaudiosam annūciationem
angeli nunciantis natiuitatem xp̄i atqꝫ di
cētis pastoribus. annuncio vobis gaudiuꝫ
magnum: qꝛ natus est ⁊c. Ite ⁊ inuenietis
infantē positum in presepio ⁊ pānis inuo-
lutum. Posuit eñ beatissima virgo maria
puerum suū in stabulo vbi ponebātur ani
malia bruta. ¶ Credatis domini ⁊ paupe
res peccatrices anime videndo ꝙ non po-
terat ipsum honorabilius reclinare ⁊c. Et
sic domini videtis primū notariū siue gref
farium qui prefigurauit etateꝫ in qua xp̄s
venit. ¶ Secūdus greffarius fuit daniel:
qui notauit seu significauit annum aduen
tus christi. Danielis. ix. qui dixit de con-
summatiōe tēporis ⁊ de numero ebdoma
darum dicens. Ebdomade septē abbreuia-
te sunt vt finem accipiat peccatū. Et delea-
tur iniquitas de iuda. Primo igiẜ aduer-
tendum est: ꝙ daniel erat in captiuitate et
venit ad eū Gabriel di. ꝙ deus vult ꝙ pec
catum de iuda sit deletum: ⁊ ꝙ septem eb-
domade sint abbreuiate. Est autē numerꝰ
septem ebdomadarum quadringēti nona
ginta anni. Intelligitur autē per centū san
ctus sanctorū qui in doctrina quattuor e-
uangelistarum dedit nobis charitatis pre-
cepta que dirigunt nos in dilectione dei et
proximi. Ista fuerunt manifestata danieli
in captiuitate existenti qui gauisus est: et
omnia ista scripsit. O peccatores si abrahā
voluit videre aduentum christi vidit ⁊ ga-
uisus est: ⁊ Daniel in carceribus per qua-
dringentos nonaginta annos letabatur i
carcere q̇d nos debemus facere? Peccato-
res cauete ne dicatur de vobis illud Isaie
i. Cognouit bos possessorem suū ⁊c. ⁊ da-
te comedere fenum vni boui cognoscet vos
Laborate igitur ad cognoscendum deum
vestrum ne sitis debitores vobis abstergē
do maculas conscientiarum vestrarū. Iu-
xta thema preassumptum. Abijcientes.
¶ Quantū ad secundaꝫ partem sermonis
dicetis vos domini. Frater: notarij isti sūt
boni ⁊ veri: credimus eis ⁊ ecclesie volumꝰ
contemplari beneficium aduentus christi
⁊ tergere maculas conscientiarū nostrarū
sed vellemus a vobis scire vbi debemꝰ in
cipere ad deponenduꝫ peccata. Credo ꝙ si
haberetis vnum foramē in sotularibus ve
stris vel aliquam maculam in tunica ve-
stra laboraretis ad mundandum ⁊ ad faci-
endum album. Sic eñ oportet de conscien
tia facere: ⁊ oportet incipere a superbia quā
do volumus volare super alios. ¶ Sequi
tur aliud vicium ⁊ pauci sunt mundi ab il
lo. illud vocatur vana gloria: ⁊ ista macu-
la solum remanet in corde. oportet tamen
ista bene mundare ⁊ tergere. De isto eñ di
cit christus Mathei. v. Attendite ne iusti-
ciam vestram faciatis coram hominibꝰ vt
glorificent vos: alioqui mercedem non ha
bebitis. Quando facis elemosynaꝫ: nesciat
sinistra tua: quid faciat dextera tua. Et Ga
lath. v. Nolite effici inanis glorie cupi-
di. Ad hoc intelligendum est optima figu-
ra in libro. Gene. xxxix. Et credo ꝙ de illa
audiuistis sepenumero loqui de ioseph qui
fuit venditus in egyptum qui fuit datꝰ ma
gistro domus regis pharaonis. Ille domi
nus habebat vnam pulchram mulierem q̄
non habebat filios. ⁊ Ioseph erat pulcher
rimus virorum: ita ꝙ domicelle veniebāt
ad prospiciendum pulchritudinem vultus
eius. Iste ioseph non erat christianus: nec
sciebat quid erat baptismus. Ista mulier
vxor domini sui cōiecit oculos suos in euꝫ
⁊ fuit dissoluta nimis ⁊ adeo dehonestata
ꝙ requisiuit eum vt dormiret secum. Ipse
vero dixit. absit hoc a me: quia dominꝰ me
us oīa bona domus sue mihi cōtribuit: so
lam te sibi reseruauit. Ego essem multum
ingratus si illud facerem. Tunc dixit sibi
mulier. p̄mitto tibi ꝙ nisi suscipiam a te
filium dicaꝫ marito meo ꝙ voluisti me op
primere ⁊ faciam te mori. Et cepit euꝫ per
pallium suum. Ipse eñ aufugit. ¶ Sūt ne
hic clerici des finances gallice: clerici aduo
catorum ⁊ alij famuli qui quando fuerunt
in domo magistrorum per octo dies que-
runt habere dominā domus ad placitum
¶ Quis est iste ioseph ⁊ q̄ est mulier? Scri
bitur eñ Isaie. xlij. Gloriam meam alteri

non dabo. Gloria est mulier domini id est dei. Deus em̄ sibi reseruauit gloriam bonorum operum. totum vero residuum tradidit ipsi ioseph id est cuilibet nostrum scilicet intellectum: voluntatē: cantum: pulchritudinem ꝛ alia huiusmodi. Igitur spōsa christi que deo pertinet est gloria bonorum operum. ¶ Sed queretis: frater an vana gloria sit semper peccatum? Est quedā mulier que dicit horas suas ꝛ vult videri: dicitur vni predicatori ꝙ ipse bene predicat ꝛ gloriatur. Vos qui gubernatis reges ꝛ in hoc gloriamini. Utrum ista gloria sit peccatum? De isto dicit Bernardus super illud ps̄. A sagitta volante in die. In hoc vana gloria leuiter infligitur: sed non leue vulnus infligit. ¶ Sed queretis differentiam inter vanam gloriam ꝛ superbiam. Dico: ꝙ est tanta differentia: sicut est inter matrem ꝛ filiam. Mater est mala: sed filia est peior. Superbia est mater: sed vana gloria est filia. Superbia est cum appetis laudari de gratijs ꝛ bonis tibi a domino datis: sicut si a te venissent: vel apparet ꝙ deꝰ dederit meritis tuis. Vana gloria ſm Tullius est clara notitia cum laude. Quando enim habes vas auri clarum videtur a longe: sic si tu vis ꝙ videatur honor tuus ab omnibus qui a longe sint: est vana gloria. sicut si hic esset magnus clericus vel pulchra mulier que appeteret ꝙ omnes respicerent eā ꝛ loquerentur de ea vt cognoscant honores suum: est peccatum mortale. gloria tamen potest appeti sine peccato quando quis habet dei honorem pre oculis: ꝛ vult ꝙ alij sciant bonum quod facit vt incitentur ad bonum ꝛ retrahantur a malo: vel vt glorificent deum patrem. De isto loquitur paulus prime ad Cor. xij. Si gloriari voluero non ero insipiēs: sed recte sine peccato. vbi enumerat reuelationes dei quas habuit ꝛ qualiter raptus fuit ꝛc. ¶ Bonauentura dicit ꝙ opera nostra sunt in triplici differentia. Quedam sunt de necessitate salutis et meritoria. vt obseruatio votorum ꝛ decem preceptorum decalogi: ꝛ de talibus debemus velle videri ab omnibus ne appareamus eis dissimulatores. Alia sunt supereminentie ꝛ illa manifestare nō debemꝰ nisi ad manifestandum dei zelum. verbigratia. Ego sum obligatus ſm ordinem non habere pecunias in proprio neqꝫ habere vxorem: debeo hoc omnibus ostendere: si sim canonicus debeo ostendere ꝙ dico horas. si sim vxoratus debeo ostendere facto non habere nisi meam ꝛ non tuam. Alia sunt superogationis vt ieiunare: abstinere a carnibus in die mercurij: ponere se super terram: osculari terram: et portare cilicium. Ista autem non debent ostendi nisi sciret quis ꝙ ex illa manifestatione deberet aliquis se emendare. Est autem aduertendum ꝙ vana gloria est peccatum mortale triplici ratione: vt dicit Thomas in .ij. ij. q. xxxij. arg. iij. Et alexander de hallis in scd̄a parte. ꝛ Henricus de gandauo quodlibeto primo.

Primo ratione materie.
Secūdo rōne desiderij.
Tertio ratione finis.

¶ Primo rōne materie est peccatum mortale quando appetit gloriam de peccato mortali. Contra quos dicit psalmus. quid gloriaris in malicia qui potens es in iniquitate. De secundo quando opera eminentia ordinanda sunt ad fidem: spem ꝛ charitatem: vt est missa ꝛ predicatio ꝛ alia sacramenta. Opera virtutum quando sunt de precepto: si fiant vt consequatur gloria: est peccatum. dicit enim Augu. ꝙ omnia que sunt in scriptura ordinantur ad spem fidem ꝛ charitatem. ¶ Tertio ratione finis vt quando quis plus paratus est agere cōtra deum ꝛ charitatem proximi ꝙ̄ perdere honorem. Hoc tangit dominos perlamenti qui propter gloriam ꝛ honorem mūdanum dubitant dicere veritatem. Hoc etiam tangit mulieres que dicunt talis iuuenis sequitur me ꝛ habet aliquid in capite ego gaudeo. Sed dicetis: pater ego aliquando sum in ecclesia: aliquis videt me ꝛ dicit bonum de me: an sit mortale peccatum de illo gaudere? Dico ꝙ non: sed audiatis quid habetur in biblia. Genesis vndecimo: post diluuium fuerunt filij Belial qui voluerunt edificare turriꝫ vsqꝫ ad celum: et sunt hi qui sunt repleti vana gloria: qui finaliter destructi sunt.

In his igitur oibus habenda est hec regu-
la generalis ꝙ si aliqs laudet te:non cōsen
tias in te sed referas in deū. Materia ē vir
tutis hmōi igitur o peccatores talis macu
la est deponenda a conscientijs nostris.iu
xta thema preassumptum. Abijcientes om
nem ⁊c.

¶ Feria.v.ante aduentū.Sermo,vi.

Bijcientes
oēm immundiciam ⁊c.
Rabbi vbi habitas ve-
ni ⁊ vide.Jo.i. ⁊ in euā.
hodier. Domini ⁊ pau-
peres anime peccatrices
qui venistis ad sermonē ad saluandas ani
mas vestras ⁊ ad preparandū cōscientias
vestras ad suscipiendū xpi aduentū beni-
gne. Spūssanctus dicebat heri p os sapiē-
tis ꝙ nos debemus fugere a peccato ⁊ sal
uare animas nr̄as immunes ab oi serpen-
te.i.ab omni peccato.aliter leo inferni po-
neret dentes super nos ⁊ hoc faciendo de-
uoraret aīas nostras. Si quis vellet pone
re bonā diligentiā ad querendum christuz
in bona conscientia sicut beatus Andreas
fecit:inueniret eū.habemus em̄ historiam
pulcherrimā Johā.i.de Johāne baptista.
Ipse Johānes vidit ihm ambulantē iuxta
mare galilee qd̄ est magnum sicut secana ⁊
tunc dixit Johā. Ecce agnus dei:ecce q tol-
lit peccata mundi.⁊ hoc audiuit Andreas
⁊ Nathanael ⁊ venerūt ad xpm q dixit eis
quid queritis.rn̄det Andreas inquisitiue.
Rabbi vbi habitas?quasi diceret magister
reuerende dicatis nobis vbi trahitis mo-
ram ad illos fines vt si indigeremus vo-
bis:sciremus locum vbi vos inueniremus
Respondit xp̄s. venite ⁊ videte ⁊ illi man
serunt apud eum p duos dies. in crastino
Andreas repperit fratrē suū Petrum ⁊ di
xit ei:inuenimus messiā q dicitur xp̄s:⁊ ve
nit Petrus ⁊ dixit.ostēdatis mihi illum ⁊
venit in domū ad xpm ⁊ dixit ei petrus ite-
rum ondatis illū mihi ⁊ venit tunc cū an-
drea ad xpm. Tūc dicit ei xp̄s:tu es simon
⁊ vocaberis cephas.⁊ venit philippus p⁹
alios ⁊ dicit ei xp̄s. philippe veni pōi post
me,⁊ inuenit vnū alium q dicebat Natha
nael ⁊ dicit Philippus quē scripserūt pro
phete ⁊ moyses inuenimus.⁊ dixit Natha
nael quō:quis est ille ⁊ vnde est natus?di-
cūt a Nazareth.dicit Nathanael:an potest
bonū exitum esse de Nazareth?dicunt ei ve
ni ⁊ vide ⁊ cum xp̄s venit dicit:hic est vere
Israhelita in quo dolus non est. ⁊ dixit ei
Nathanael:dn̄e bn̄ me nosti. anq̄ eēs sub
ficu noui te. Ubi notat bea. Aug.ꝙ Adam
comedit de ficu in paradiso terrestri ⁊ tunc
est sensus anteq̄ esses in ficu. i. in medio
corporis Ade noui te vidi te id est p̄destina
ui te vt saluatus esses. O peccatores velle
tis ne inuenire xpm?si vultis eum reperi-
re ⁊ querere ⁊ dicere. Rabbi vbi habitas?
Ubi duo tangunt singulariter.
Primo salutaris Rabbi vocatio:cum dici
tur veni ⁊ vide.
Secundo fructuosa imitatio.
¶ Domini bea. Andreas ostendit cuilibet
anime deuote quō debet inqrere xpm. Sa
lomon in canticis in persona anime deuo-
te ita inqt Canticoꝝ.i. Indica mihi quem
diligit anima mea: vbi pascas vbi cubes ī
meridie:ne vagari incipiā.hec est em̄ vita e
terna vt cognoscā te noticia fidei practica.
Dicit scotus ꝙ finis ad quē ordinati sum⁹
est cognoscere deuz. Ideo angelus dicebat
mulieribus in die resurrectionis Mathei
xxviij.venite ⁊ videte locum. O anime de-
uote si q̄ratis a me vbi reperitur christus. di
co ꝙ in duobus locis per purā ⁊ bonaz ac
deuotam meditationē ⁊ imitationem. Pri
mo ī paupertatis strato. vnde p̄s.paup ego
sum ⁊ in laboribus a iuuentute mea. Re-
spicit oēs dominus noster ꝯtinue est loca-
tus in camera paupertatis scz in cruce. Dic
ibi vitam christi succincte ⁊ eius pauperta-
tē. Scd̄o in patientie clibano. Jere.xi. Ego
quasi agnus mansuet⁹ q paraf ad victimā
q̄si diceret ꝙ sicut ouis siue vapulef siue p
cutiatur siue gladius in gutture ponaf ni-
hil rn̄det nisi vnū xbū qn̄ iugulaf. Sic xp̄s
nihil dixit nisi cū īponeref ei ꝙ hēbat de-
moniū dic ibi solū Jo.viij. Ego demoniū n̄
habeo:⁊ aliq̄ xba plena dulcedine ⁊ ī cruce
pauca:tn̄ istū patientissimū agnū debetis
(O peccatrices anīe) ⁊ īspiceř ⁊ inspiciēdo
imitari. Multi sī q viderūt xpm pēdentē q
tn̄ ꝓpterea mō sunt facti meliores, Sed mi

ni igitur eum emendando vitas vestras iu xta thema preassumptum. Abijcientes ⁊c. Quod vt facere possimus ad virginem mariam recurramus dicendo Aue.

¶ Abijcientes omnem immundiciam ⁊c. More solito mouetur questio theologalis mota a magistris nostris theologis in.iij. sniaꝝ in materia de incarnatione: ⁊ signanter a Bonauen.dist.i.iij.senten. ¶ Utrum fuerit possibile naturam humanam vniri verbo ypostatice. Solutio istius questõnis est fides catholica. Johan.i. Uerbum caro factum est. Sed qualiter ⁊ quomodo doctores sũt diuersificati. Bonauentura dat rationes istius possibilitatis. Possibile est deo quod nullam implicat contradictionem scꝫ vnire naturam humanam diuine persone: igitur est possibile naturam humanaꝫ vniri verbo. per hoc enim inquit Bonauentura ostendit christus charitatem quaꝫ habebat ad naturam humanam. Sicut enim rex maximus signum amoris leprosis ostenderet si habitum eorum indueret: sic etiam christus ⁊c. ¶ Leuate pectora: estis bone theologiane domine burgenses: timetis ne dãnari: videtis vitam quã ducitis in luxuria superbia ⁊ auaricia: ⁊ sic de alijs. Uos hic habetis tam magnam copiam auri ⁊ argẽti ⁊ nullũ bonũ fit pro vobis: quid faciet diabolus de animabꝰ vestris vbi tam grauia scelera cõmittitis: cogitatis vos ꝙ deꝰ dormiat: certe nõ dormit. Sed dicetis christꝰ est frater noster ⁊ sponsus animaꝝ nostrarum speramus ꝙ miserebitur nostri: bene dicitis sed nõ totum. Dixi ꝙ quando quis capit aliquam iuuenculã per verba de futuro ⁊ postmodum aliquam per verba de presenti debet stare cum secũda ⁊ non cum prima: ⁊ quando veniet terminꝰ ꝙ debebit capere primam nõ audietur: sic quando christus veniet in morte: si sitis parati recipiet vos: sin autẽ ⁊c. ¶ Ad hoc autem habemus decretaleꝫ. de iureiuran. in antiquis. c. quẽadmodum. ꝙ si quis iurauerit puelle eam ducere in matrimoniuꝫ: si fornicatio superuenerit minime eaꝫ capere tenetur. Ad hoc est lex ciuil. C. ad legem iuliã de adulteris: lex incipit. propter violatam. Casus decretalis est talis. Pono ꝙ sit aliquis qui veniat de turonia vel picardia promittit ⁊ iurat: ꝙ capiet parisius vnam filiam in vxorem ⁊ proficiscitur vsꝙ lugdunũ: postꝙ vero est regressus seu reuersus inuenit mulierem pregnantem: dicit papa ꝙ illam nõ tenetur capere: licet iurauerit eam accipere. Et lex ciuilis reddit causam: quia potest licite opponere contra eaꝫ: quia fregit matrimoniuꝫ iam inceptum. O peccatores audite Ezechielẽ.xvi. prophetam dicentem. In pulchritudine tua habes fiduciam fornicata es ⁊ exposuisti fornicationeꝫ tuã oĩ trãseunti. Sequitur: ecce ego extendam manũ meaꝫ super te ⁊c. Scitote o peccatrices anime ꝙ mulier ista nunꝙ fecit tantum malũ ⁊ confusionem marito suo: quantuꝫ anima rationalis christo sponso suo. Rogo euꝫ ꝙ non puniat nos in furore. Dicit autẽ Bernardꝰ ꝙ deꝰ in furore punit sine misericordia eternaliter: sicut puniuntur diaboli ⁊ dãnati sine misericordia scilicet liberante. Eritis ne vos de illis: relinquite igitur pompas vestras quia veniet tempus in quo nõ erit oportũitas facere: gallice le gaudisseur le fringant. Uolo dicere ꝙ deponatis peccata vestra iuxta thema preassumptũ. Abijcientes ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnatõnis sacratissime ꝓfunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad primam a die dominica vsꝙ modo: dñi ⁊ anime deuote habuimus ꝙ in scriptura declaratur ꝙ misteriũ incarnationis fuit ordinatum in consistorio sancte trinitatis ⁊ heri diximus quomodo arresta dantur in curia parlamenti: greffarius registrat arrestum vt executioni demandet ⁊ ne hoc dubitemus: sꝫ solum de arresto dato in curia paradisi. Nos habemus quattuor greffarios. primus fuit abraham qui notat etatem incarnationis. secũdus Daniel qui notat ãnũ. tertius Jacob qui notat mẽsem. quartus Adam qui notat diẽ. Diximꝰ de duobus pmis: restat videre d alijs duobus. De tertio legitur Gen.xxxv. Egressus inde iacob versus eufratẽ in mense veris venit in bethleẽ vbi rachel peperit bẽiamĩ et mortua est: ⁊ cum transiuit modicum venit ⁊ tetendit hĩtaculũ iuxta turrĩ gregis.

Sed dicetis vos dñe burgeñ.frater nos nō intelligimus declarate nobis hystoriā:ista figura prefigurat nobis mensem in quo descendit xp̄s in vterum virginis mensis vernalis:solsticia recesserūt a natiuitate christi xvi.diebus τ.xxvi.mensis marcij concept⁹ est xp̄us τ tunc venit iacob.i.xp̄s in mense marcij:in marcio creatus est mūdus τ i eodem mense pp̄l's israel exiuit de egypto. Et hec est figura.sicut eni mūdus fuit creatus: sic qñ xp̄s descendit in marcio mundus fuit reformatus siue recreatus. τ sicut pueri israel fuerūt educti de pharaonis p̄tāte in marcio:sic genus humanū de potestate diaboli. Sed quid est dicere φ beniami fuit natus de rachel qui obijt pariendo. Dico φ rachel est synagoga. cum eni xp̄s dedit leges euangelicā tunc synagoga est mortua. Sȝ quid est dicere φ iacob plantauit seu tetendit habitaculū siue papilionēȝ: dico φ hoc representat pastores in habitaculis suis vigilantes sup gregem suū quando xp̄s nascebatur. dixit eni angelus eis: annūcio vobis gaudiū magnum quia natus est hodie saluator mūdi. ¶ Quartus notarius fuit adam q̄ dedit horam incarnatiōis xp̄i Gen. iij. dum deambularet dñs ad auram post meridiem:dicit dñs ad adam. Adam vbi es: primo cooperuit se folijs τ secūdo excusauit se dicēs. abscondi me: eo φ nudus essē. Audite o peccatores postφ adā peccauit ꝑ tres horas descendit dñs in paradisuȝ terrestrem τ vocauit adā dicens. adaȝ vbi es: τ nō respondit: sȝ accepit folia eo φ nudus esset τ istud fuit factū post vesperaȝ. ad Gal. iiij. Cum venit plenitudo tēporis τc. in plenitudine venit xp̄s. i. in fine tp̄is:venit eniȝ post quattuor mille annos. Sȝ q̄retis vos q̄d significat hoc φ adā abscōdit se: dico φ illud qd̄ scribitur Johan.iij. Qui male agit odit lucē. diabolus eni cū peccam⁹ deponit nobis verecundiā τ post pc̄tm̄ reddit illaȝ: sic adam post pc̄tm̄ repletus rubore obscōdit se. Sed quid est φ mulier formata ē de costa ade dormientꝭ: dico φ rep̄ntat nobis xp̄m dormientē in cruce d̄ cuius latere exiuit sanguis τ aqua rep̄ntantia sacramēta baptismi τ eucharistie. Quid igit̄ faciem⁹ o paupes peccatrices aie: qūo reddem⁹ debitū deo xp̄o qui tanta pro nobis operat⁹ est. certe xp̄s plangit se de oībus nobis de ecclesiasticis τ scolaribus dicens illd̄ Hieremie. viij. miluus τ turtur cognouerūt tēpus suū pp̄l'us aūt meus nō cognouit iudiciū dn̄i. Certe pctōres dubito φ deus nō ludat:gallice es oblies. q̄d ergo faciendūȝ: certe disponere nos τ consciencias nostras ab oībus pctis mūdare. iuxta thema p̄reasumptū. Abijcientes τc. ¶ Quantū ad secūdam partem dicite O dn̄i:incepistis ne deponere īmundicias de consciencia vr̄a: q̄d dicunt corda vestra: dicetis pater tot sunt pctā φ nescimus a quo incipere. Dictuȝ est iam de supbia τ inani gloria que sunt mater τ filia: iste due habent duas pessimas filias. Prima est falsa de se presumptio.

Secūda est maligna de ꝓximo iudicatio.

Vos peccatores videtis φ qñ quis est superbus τ querit ꝓpriā excellentiam τ querit videri ab oībus postmodum vult oēs deprimere τ despicere τ de se p̄sumere. Unde grego. super Ezechiel ē. peccatū qd̄ ꝑ penitentiā non deletur mox suo pondere ad aliud trahit. respiciatis qūo per appōem vnius pixi in statera apothecarij labitur inferius. Sed dicatis nobis frater quid est presumptio. p̄sumptio nequissima ortū habuit in die. vi. presumentes eni de se primi parentes transgressi sunt preceptum domini. Jdō dicebat Paulus. i. Cor. Si quis se existimat stare videat ne cadat. Est autem triplex presumptio.

Quedam est iuris vel de iure.

Alia est in spiritum sanctum.

Alia est p̄sumere portare indumenta.

¶ Dico primo φ est vna p̄sumptio q̄ vocatur p̄sumptio iuris vel de iure τ ista facit ꝓbationē semiplenā. Dixi secūdo φ alia erat presumptio in sp̄m̄sanctū: τ ista est presumendo φ q̄s sit adeptur⁹ veniā vel remissionē peccatoꝝ. sicut quādo mulier est effecta meretrix τ dicit: quācꝫ ego multa peccata cōmittā deus nō me puniet: ista est p̄sūptio in sp̄m̄sanctū. Dixi tertio φ alia presumptio erat qñ aliquis vltra statū suū p̄sumit portare indumēta vel vestes vel tenere magnū statū: τ de ista loquitur Tho. ij. ij. q. clxij. Exemplū familiare ad hoc ponitur ad cognoscendū qñ ista p̄sumptio ē peccatū:ponatis vnū iuuenē duodecim anno-

rū ⁊ vnū aliū decem ⁊ octo annoꝝ: ⁊ alium
xxiiij.annoꝝ ⁊ detur cuilibet pondus aliqđ
tunc si capiat iunior sicut ⁊ antiquior: ē pre
sumptio isto modo. Spūaliter loqndo ⁊ ca
piamus exemplū in omi statu: verbigrā. est
vna mulier cui venit in aīo seu mente ꝙ est
ꝓpe deum ⁊ credit eū capere per pedes ⁊ vi
detur ei ꝙ nō debet capere: ⁊ tales sepenu
mero cadūt. sicut de seipso dicit dauid. Ego
dixi in abundātia mea nō mouebor in eter
nū: sꝫ auertisti faciē tuā a me ⁊ fact⁹ suꝫ cō
turbatus. Similiter discipulis de se presu-
mentib⁹ dicit xp̄s. oēs vos scandalū patie
mini in me ī hac nocte. dixit illi petr⁹: dn̄e ⁊
si om̄s scandalizati fuerint in te: ego nūq̄
scandalisabor. Qui stat (vt dicit paulus)
videat ne cadat. Dicet vna mulier volo ꝙ
sciatꝭ ꝙ multi de curia venerūt ad me et tn̄
nō feci sicut talis vel talis. Habetis in vi-
tis patrū pulchꝛū exemplū ꝙ erat vnus an
tiquus q̄ erat cōiter infirm⁹ sicut recitat flo
rentin⁹ in sūma: multi venerūt ad eū ⁊ di-
xerūt. pr̄ habetis aliqđ ad portandum infir
mitatē vr̄am: rn̄dit ꝙ parū. Tūc voluerūt
ipꝫ deferre ad hospitiū dei dicētes: ꝙ meli⁹
erat ip̄m eē cū pluribus infirmis q̄ solus.
Tunc rogauit abbatē ꝙ daret ei vnā iuuē-
culā mulierē q̄ seruiret ei: qđ ⁊ fecit. Cū ve
ro ille modicū ꝯualesceret eā defloꝛauit: et
postmodū dixit ille antiquus pr̄ fratribus
suis. Exemplū capiatis in me fratres mei:
q2 nō est ferrū adhuc tam duruꝫ quin igne
ꝯsuetudinis mulierum frangaṫ: ideo nemo
dꝫ in suis viribus ꝯfidere. Ad hoc dic̄ Ber
nardus sup cantica. nihil est efficacius ad
gratiā conseruandā q̄ nō altum. Eccle vi.
Vanitas ⁊ p̄sumptio spūs sapere. Maius
quod displicet deo ē p̄sūptio: sicut qn̄ estis
in nuptijs: aut in banqtis ⁊ vna loqtur an
te aliā aut vna vadit ante ad offertoꝛiuꝫ: ⁊
sic de alijs ⁊ tūc inter tales oriṫ qn̄q̄ lis ꝑ
annū. Ad istud ꝓpositum dicit Thomas ꝙ
qn̄ aliqs p̄sumit de aliquo officio sibi non
cōpetenti ex quo sequiṫ damnū ꝓximi aut
dedecus aut infamia de se p̄sumptio mor-
talis est. Hoc tangit ꝯfessores q̄ nesciūt di
stinguere inter peccata ⁊ interponunt se de
ꝯfessiōibus audiendis. hoc tangit etiā apo
thecarios q̄ nesciunt ꝯficere vnguenta. hoc
tangit etiā aduocatos q̄ nesciunt discutere
causas. ¶ Secūda malicia ē de ꝓximo ma
ligna iudicatō. De falso iudicio loqtur xp̄s
Mathei. vij. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabi
mini ⁊. i. ad Chorin. iiij. Nolite ante tp̄s iu
dicare quoadusq̄ veniat dn̄s. ¶ Leuate ca
pita vestra dn̄e burgenses: estis ne locute
de vicinis vr̄is: ⁊ de domicellis qn̄ ibāt ad
banqueta: estis ne illa que fecistis lucrari
dotem filie vestre ad sudorē corꝑis sui. In
vna ciuitate erant due domicelle inter celū
⁊ terrā: vna eaꝝ erat vidua q̄ se male guber
nabat ⁊ p̄sbyteri ⁊ monachi oēs ibant ad
eā: ⁊ alia erat maritata ⁊ vna dieꝝ dixit vi-
cine sue. heu vicina mea ⁊ nō veremini: ⁊
quō sic viuitis: tūc alia rn̄dit ei: ego bene vi
uo ⁊ melius q̄ tu. qđ ad te nōne tu lucrata
es dotē sponsaliū tuaꝝ exponēdo p̄sbyte-
ris ⁊ monachis. O iudiciū temerariū: vides
tu festucā in oculo alieno: trabē aūt in pro-
prio tuo oculo non vides: est aūt iudicium
(vt dicit d̄ lyra sup matheū) sn̄ia firma er
deliberata de factis ꝓximi. Contingit aūt
hoc fieri tripliciṫ ſm ꝙ dic̄ Nicholaus de
gorra sup matheuꝫ. Primo mō ꝑ signa vio
lenta ⁊ isto mō iudicare nō ē pctm̄. sicut iu
dicare de hoīe solo exn̄te cū sola in loco su-
specto hostio clauso nō est pctm̄. ex quo pꝫ
falsitas illius glose q̄ habeṫ. xi. q. iij. c. ab-
sit. ꝙ si videas sacerdotē mulierēꝫ osculari
debes interp̄tari ꝙ dat ei benedictionem.
Alia sūt signa ꝓbabilia. ⁊ sic iudicare ex il
lis nō esset temeraria iudicatio. Alia sūt si-
gna leuia ⁊ sic iudicare esset temerariū iudi
ciuꝫ ⁊ pctm̄ mortale: sicut nūc videtꝭ hoīeꝫ
in sermone q̄ ponit faciē suam supra mulie
rem aut ecōtra: iudicare ꝙ illa est mala aut
ꝙ vir sit malus est peccatum. Sic igiṫ mū
danda est ꝯscientia ab oībus iudicijs falsis
⁊ temerarijs vt digne possimus recipe chri
stum venienteꝫ iuxta thema preassumptū.
Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Feria sexta ante aduentū post prandiuꝫ.
Sermo. vij.

bijcientes
omnē immūdiciam ⁊c.
Rabi vbi habitas Joh.
i. c. ⁊ in euangelio heste-
no. ¶ Dominu ⁊ anim-

deuote que venistis huc ad saluandas animas vestras. Amicus dei iohānes euangelista in euāgelio hesterno ponit questionem Andree dicentis: rabbi vbi habitas. quē tamen Johānes baptista vidēs ait: ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. christus vero respondit andree: fili charissime veni et vide. Dixi heri quod oportebat querere christum cum andrea. ad hoc etiam inducit nos propheta dicens. ysa. lv. c. querite dominū dum inueniri pōt: inuocate eum dum prope est. Andreas potius voluit mori quam non inuenire christū: ideo cantat ecclesia de eo quod ipse crucifigendus dicebat. Suscipe me sancta crux discipulum eius qui pependit in te magister meus christus. ideo vsque ad crucem quesiuit eum quousque inueniret. Dixi heri quod christus inuenitur in paupertatis stratu et in paciētie clibano: nūc vero dico quod adhuc reperitur duobus modis.
Primo in charitatis incendio.
Secūdo in penalitatis stadio.
¶ De primo Canticorum. viij. fortis est vt mors dilectio. De secūdo Trenorum. i. O vos omnes qui transitis per viam etc. Leuate capita vestra: dicite o peccatores quā charitatem nobis ostendere potuit maiorem quam quod pro inimicis suis moreretur vilissima morte. Maiorem charitatem (inquit iohānes. xv.) nemo habet vt animā suam etc. non enī inquit petrus. i. Pet. iij. Mortuus est iustus pro iustis et pro iniustis: vt nos offerret deo mortificatos quidem carne viuificatos aūt spiritu. Ponatis casum quod sit in vniuersitate ista aliquis qui habet vnum capitalem inimicum qui ducitur ad suspendium propter forefacta sua: nōne esset maxima charitas suo inimico si ocurreret iudici eunti ad patibulū et diceret ei. Equissime iudex iube me mori pro isto: malo enim mortem subire quam hic inimicus meus moriatur: redeat ipse in domū suam ego autem pro illo moriar. O peccatores inimicus qui ducitur ad suspendium est natura humana: ille qui currit est dominus noster qui dicit deo patri: equissime iudex volo mori pro natura humana vt non suspendatur in inferno. O inestimabilis charitas saluatoris mortuus est certe iustus pro iniustis. Quapropter dicit Bonauentura in tractatu de stimulo amoris. Videtis fratres charitatem christi. Non enī vos auro vel argēto redemit: sed preciosissimo sanguine suo: videte crucem in qua pependit summus sacerdos in qua se obtulit sacrificium deo in odorem suauitatis. Huiusmodi xpi amorem cernens beatissimus miles Andreas aplus cū egeas imanissimus tyrānus ad eum diceret quod crucem xpi nō predicaret et quod eum experiri faceret tormentū crucis. Respōdit andreas: si ego tormentū crucis expauescerē: crucis virtutem non pdicarem. Ubi charitatis incendiū beati andree plurimū comprobatū est qui pro suo magistro et dn̄o mori nō erubuit. ¶ De secūdo ps. penalitas xpi ostēdit dicens. afflictus sum et humiliatus sum nimis: id est valde. et hieremias Tren. iij. Recordare paupertatis mee et potatiōis absinthij et fellis. Sicut enim fel inter oīa est amarissimū: sic mors xpi inter omnia fuit amarissima. Et hoc considerabat aīa deuota Canticorum. iij. In lectulo meo per noctes quesiui eum etc. sic enim quesiuit beatus Andreas eum et inuenit eum. et non querebat eum in delitijs neque in pompis mundanis. De hoc dicebat Job. xxviij. non inuenitur in terra suauiter viuentiū. Uolo dicere o peccatores quod queratis beato andree si ipse sit saluatus ducēdo vitam quam vos ducitis. Certe respondet quod nō: macquerelles infames desponsate diabolo: beatus Andreas non dedit vobis illud exemplum viuendi: et vos domicelle a la grant gorre. beatus andreas dicebat. salue crux quasi diceret in te crux cupio saluari et per te deo satisfacere. Heu magistri nostri theologi loquor vobis: beatus andreas non currebat post beneficia nec hoc faciendo reppeꝛit christum. Sed cum vidit crucem cognouit quod in penalitate inueniret dominum et magistrum suum: ipsa enī crux benigne et iocunde suscepit eum et restituit eum magistro suo: et hoc post duos dies quibus in cruce pendens predicabat et sic iuit ad dominū suum. Uos domini pingues et incrassati vbi reperietis christum: in lecto in mensa aut in horto. Certe nescio: sed credo quod in inferno. cuius ratio est. si enī xpum pati oportuit et sic intrare in gloriam suam: quō creditis vos in delicijs vestris saluare aīas vr̄as. Persuadeo igr̄ quod abijciatis talia

peccata iuxta thema preassumptum. Abij-
cientes omnē immūdiciā ꝛc. Quod (vt fa
cilius facere possim⁹) ad intemerate dei ge
nitricis auxiliū omnes recurremus. Aue
maria ꝛc. ¶ Abijcientes omnem imundici
am. More solito, mouetur theologalis que
stio mota a magistris nostris theologis et
presertim a Bonauentura di. i. iij. sentē. ar-
ti. ij. Utrū persona verbi conuenientior fu
erit ad incarnationē ꝙ persona patris vel
spiritussancti. Bonauentura respondet ꝙ
sic propter tres causas. Quarū
Prima est quia filius est ymago patris.
Secūda est quia ē noticia declaratiua pris
Tertia quia est filius per naturam.
¶ Et quia incarnatio ordinabat ad opus na-
ture humane ideo ꝛc. Et quia filius patrē
habebat in celis conueniens erat ꝙ habe-
ret matrem in terris. vnde Bona. ꝛ melius
bea. Tho. iij. parte. q. iij. ar. viij. ¶ Leuate ca
pita vestra. Timetis ne dānari vos domi-
ni ꝛ mulieres voluptuose? Dicetis forte in
cordibus vestris: pater vos dicitis ista ad
terrendum nos: nos autē credimus firmi
ter ꝙ deus non fecit nos ad dānandum: ve
rum dicitis: sed non totum: terret me dictū
Hiero. ad palmachiū di. an credis frater ꝙ
iocando ludi sunt hominis sancti: certe nō.
beat⁹ Andreas voluit poni in cruce vt pos
set saluare animam suam. Non erat truffa
quando ducebatur ad crucē. Quapropter
concludo ꝙ mīa dei non saluabit nos nisi
corrigamus vicia nostra. Sicut enim tem-
pore necessitatis recurrimus ad regem: ita
debemus recurrere ad christum. ꝛ credo ꝙ
non dimittet nos. vos habetis bonū cor.
Queratis dn̄is legistis in quibus casibus
rex potest priuare vasallū stipendijs suis.
Ipsi habent legē. ff. ad legē iuliā maiesta-
tis. l. iij. ꝙ vasallus dimittens dominū su
um in bello vel arma deponens incurrit cri
men lese maiestatis. Et lex ciuilis. ff. de re
militari lege. l. oē. §. q in acie. tal' meret dca
pitari. Similiter habetur in maiori volumi
ne. vi. q. i. c. infames. Infames cēsentur oēs
ꝛc. Casus est patens. Rex est in bello con-
tra lombardos. ipse habet vnū capitaneū
sibi familiarissimū qui quando videt inimi
cos eius venire vertit dorsum ꝛ fugit. dica
tis mihi domini si rex eum teneat quid fa-
ciet sibi: certe decapitabit eū ꝛ merito. Pa
pa respondet ꝙ ille cum non habeat arma
est infamis. ¶ Audiatis ergo pauperrimi
peccatores. audeo dicere ꝙ nullus impera
tor voluit cum tanta rabie (seclusa passio-
ne) punire militem suū sicut christus dāna
re peccatorem. Bonauentura in. iij. dicit ꝙ
christus venit in mūdum ꝛ suscepit naturā
humanam ad pugnandum contra diabolū
ꝛ dixit. Johā. xij. Nunc princeps huius mū
di eijcietur foras. Pugnauit autē per hūa
nitatem charitatem ieiuniū paupertatē et
pacientiam. habetis illa arma ꝛ indumen-
ta peccatores. Christus Luce. xi. dicit. Qui
non est mecum: contra me est: ꝛ habē arma
opposita. ¶ Sed dicetis: pater quod remediū
Dico ꝙ beatus paulus respōdet ad Ephe.
vi. Induite vos armatura dei. considerate
quomodo Jesus venit in vterum virginis
ꝛ fuit nouē mensibus ꝛ sic inuenietis eum
cū Andrea: ꝛ si peccastis (si pro quia) depona
tis omnem immundiciam peccati. Juxta the
ma preassumptum. Abijcientes omnē im
mundiciam ꝛc. ¶ In isto sermone erūt due
partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime ꝓ
funda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuo
sa purgatione.
¶ Quantum ad primā partem (erigite au-
res vestras o peccatrices anime) misteriū
incarnatōnis fuit longo tempore desidera
tū ꝛ plurimis lachrymis postulatū. ¶ Si
quereretis: pater quare incarnatio xpi fuit
tam diu desiderata? Ad istud plene ꝛ perfe
cte intelligendum habemus pulchrā hysto
riam Gen. xliij. vbi dicitur. Obsecro mitte
nobiscum puerū vt proficiscamur ꝛ possi-
m⁹ viuere. Domini nūquid retinuistis ea q
dixi vobis ī superioribus sermonibus: ego
recolo me dixisse ꝙ Joseph procurator to-
tius terre egypti incarcerauit fratres suos
ꝛ dixit. non exibitis hinc donec veniat fra-
ter vester minim⁹. Cum igitur iudas ꝛ alij
fratres eius venissent ad partem in terrā
canaam dixerunt patri. pater male nobis
euenit in terra egypti: quia cū fuimus ibi
dictum fuit nobis ꝙ exploratores eramus
credidimus bene facere. ꝛ diximus ꝙ de vno
patre eramus duodecim filij ꝛ ꝙ minim⁹

erat cum patre: tunc procurator egypti retinuit Symoneʒ ⁊ posuit in carcerem dicēs non exibitis hinc donec frater vester minimus veniat. Quapropter pater date nobis beniamin vt proficiscamur ad eum ⁊ possimus viuere. Tunc pater dixit. absqʒ liberis ego sum etatis centū.xxx.annoꝝ. rogo vos dimittatis me cum puero meo. Est eniʒ baculus senectutis mee. Obsecramus pater detis nobis puerum ⁊ veniat nobiscuʒ ne forte moriamur. Libenter quererem ab ipso iuda patriarcha quare sic feruenter querebat ⁊ desiderabat puerum beniamin. Certe credo ꝙ querebat eum tripliciter. ¶ Primo vt architectorē edificij virtualis. ¶ Secundo vt largitorem supernaturalis beneficij. ¶ Tertio vt procuratorem negocij eternalis. De primo ysa.xxviij. Ecce ego mittaʒ lapidem angularem ⁊ iaciaʒ lapidem in fūdo. De secundo Dan̄.ij. Abscisus est de mōte lapis in manibus. De tertio Gen̄.xxviij. Erexit lapidem in titulum ⁊ effudit oleum desuper. ¶ Leuate corda vestra domini. q̄retis forte mihi istud misterium grande et admirabile quid significat. Dico ꝙ beniamin filius minim⁹ est christus qui fuit paruus in vtero matris. minor in mūdo. ⁊ minimus in crucis patibulo. Iudas patriarcha dixit patri suo. Pat mi detis nobis puerum ne scilicet moriamur nos ⁊ pueri nostri ⁊ vxores nostre heri dixit pat quare eū queritis. Respondit primo ad edificanduʒ edificium spirituale. Si domini essetis in doma luminosa vos deberetis velle bonas domos ⁊ fortes propter pericula habere et querere bonos ⁊ doctos magistros ad illas edificandas. Ad bene aūt edificandū quattuor requiruntur.

Primo opʒ de fundo deponere īpedimēta.
Secūdo opʒ fundamentū eleuare.
Tertio parietes facere.
Quarto tectum supponere.

¶ Daniel propheta vidit lapideʒ cadere de celo sine aliquo iaciente: ⁊ cecidit super ydolum ⁊ ꝯfregit illud. Lapis iste est christus qui descendit de celo. ydoluʒ est statura mūdana habens ventrem ereuʒ ⁊ significat luxuriam: ⁊ brachia aurea que significant auariciam. christus autem omnia ista impedimenta primo disrupit. Ad hoc habemus hystoriam de hierico cuius muri ceciderūt Iosue.vij. ⁊ significabant vanitatem peccati que cecidit per aduentum christi. Habemus de isto lapide hystoriam de iacob qui leuauit lapidem in moduʒ altaris: ⁊ fudit oleum desuper. Lapis est fides catholica: quia debemus credere deum super quo fūdamento spirituale fundamentum crescit ⁊ eleuatur per miracula. Vos igitur credētes in deum sitis lapides vt sitis in medio templi vniti per gratiam: vt edificium crescat in vobis. ⁊ si non vultis recognoscere assero vobis ꝙ eritis petra scandali ⁊ confusionis. Christus qui est lapis queʒ reprobauerunt edificantes fuit architector edificij virtualis: largitor beneficij supernaturalis: ⁊ procurator negocij eternalis. ¶ Ego nescio domini quam recognitionem illi facietis. Dicatis vos domini ecclesiastici estis ne pertinentes ad edificiū: vel estis ne ydola que de nihilo seruiunt. oportet ꝙ sitis in edificio militantis ecclesie per gratiam vel ꝙ sitis damnati. Si moyses esseʒ hic diceret credo icrassati impinguati dilatati dereliquerunt deum factorem suum. Deut. xxxij. O peccatores qui estis iam scripti in libro diaboli considerate ꝙ lapis descēdit de mōte idest christ⁹ descendit de paradiso in vterum virginis ⁊ destruxit statuam peccati: caput.i. supbiā: corpus id est luxuriā: ⁊ crura id est auariciam ⁊ reliquas omnes partes. Hic lapis est positus in capite sanctuarij. Si vultis igitur saluari oportet ꝙ sitis lapides eiusdem edificij. Hoc autem nō est possibile nisi deponendo omnes imundicias nostras. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnē immūdiciam ⁊c.

¶ Quantum ad secundam partem domini dicatis mihi in conscientia vestra bona incepistis adhuc deponere imundicias conscientie vestre. vos quando confitemini singulis diebus dominicis estis adhuc mundi? Gerson inuenit vnum hominem semel vt dicit qui quotidie ibat ad confessionem ⁊ tamen non poterat esse mundus a peccato. Quid igitur erit de illis qui ꝯsolum vadunt

ſemel in anno ad confeſſionem: ⁊ quis glo
riabitur ſe mundum habere cor. Prouerb.
xx. Quis poteſt dicere mundũ eſt cor meũ
purus ſum a peccato: quaſi dicat nullus.
Heu quid dicemus de illis qui querunt di
midiam horam ad confitendum peccata ſu
a: ⁊ querunt dominũ iacobum vel ⁊c. qui
expediat eos. ¶ Sed dicetis: pater in con-
feſſione vbi incipiemus: dixi vobis de ſu-
perbia ⁊ inani gloria. Nunc oportet dicere
primo de ira: ⁊ quomodo oportet iram de-
ponere a nobis. Secundo quomodo odiũ
⁊c. Uos mulieres leuate capita veſtra: ira-
ſcimini ne vos aliquando cum maritis ve-
ſtris: nonne dicitis aliquãdo: maledicta ſit
hora in qua eum vidi. Dicatis mihi quan-
do inceperunt les repentailles gallice. Et
vos viri qui relinquiſtis vxores veſtras au
dite Job. v. dicentem. Uirum ſtultum inter
ficit iracũdia. Et paulus ad Epheſeos. iiij.
Sol non occidat ſuper iracundiam veſtrã.
Ariſto. vero pagan⁹ .iiij. rheto. diffinit irã
dicens. Ira eſt appetit⁹ vindicte: appetit⁹
quidẽ inordinat⁹. Et dicit ꝙ triplex eſt ira:
ſcilicet fellea. i. acuta amara ⁊ grauis. Da-
maſcenus vtitur alijs terminis dicens: ꝙ
quedam eſt fellea: alia eſt mania: alia eſt fu
ror. beatus Thomas in. ij. ij. dicit ꝙ paſſio-
nibus laudamur vel vituperamur quando
conformantur vel difformantur recte rati-
oni. verbigratia appetere vindictam illius
qui non meruit vel contra ordinem iuſticie
vel per odium ſi appetatur ab aliquo repu
gnat rationi ⁊ eſt appetitus peccati morta
lis. Domini audite me. ira acuta ſiue fellea
eſt ira que ſubito venit ⁊ ſubito recedit ⁊ i-
ſta contingit in hominibus multum fellea
tis ſiue in calidis ⁊ fumoſis. Alia eſt ira a-
mara: ⁊ eſt quando homo ſeruat cor ſuum
⁊ voluntatem ſuam: ⁊ nihil dicit: non ob-
ſtante ꝙ eſt apud ſemetipſum in animo tri
ſtis ⁊ quaſi ſemi rabidus. ⁊ iſta conuenit
hominibus melencolicis: ſicut mulier que
ẽ male ꝯtenta de marito ſuo nihil dicit ſibi
ſ; ſeruat ĩ corde ⁊ in aĩo ſuo ꝑ longũ tẽpus.
iſta ẽ ira amara: ⁊ iſta ẽ mala ⁊ peior prĩa.
Alia eſt ẽ ira grauis: ⁊ ẽ talis nature ꝙ ran
corẽ ſeruat in corde cuꝫ ꝓpoſito nocendi fa
cto exteriori. ſicut ſi aliquis dicat inimico
ſuo. bene tu nocuiſti mihi: ſed ſi ego ſuper-
uixero per annum ego reſtituã tibi. Et iſta
ira ſolet contingere inter fratres ⁊ ſorores
in eadem domo exiſtentes. ¶ Sed queretis
a me: pater dicatis nobis an ſit peccatũ ira
ſci contra ancillam: Dico ꝙ aliquando ſic:
aliquando non. Domini dicam vobis quod
oro vos notetis ꝙ quando non eſſet aliud
in conuentibus regularis ⁊ reformatis ꝙ̃
non iraſci contra ſuperiores quando corri
guntur magnum eſſet. Quando enim corri
guntur nihil dicunt niſi ego ſum culpabi-
lis. Ut autem ſciatis o pauperes peccatri-
ces anime quando ira eſt peccatum morta
le: dico pro regula generali ꝙ quãdo quis
querit mortem alicui vel damnũ tempora-
le vel ſpirituale ſi non ſit incorrigibilis vel
damnationem eternam alicuius eſt pecca-
tum mortale. Sed vbi aliquis querit corre
ctionem vel emendationeꝫ alicuius per bo
nas vias ⁊ rectas non peccat. ¶ Diceret a-
liquis burgenſis: pater eſt vnus garſio ma
lus curſor nocturnus in vico noſtro ego ꝓ
curaui ꝙ eſſet incarceratus. Eſt etiam que
dam peſſima mulier macquerella que ha-
bet duas filias multum iuuenes ad luxu-
riandum: ego procuraui ꝙ eſſet depoſita
de vico noſtro. dico ꝙ hoc non eſt peccatuꝫ
niſi eſſet per odium ⁊ inuidiam. Et in om-
nibus iſtis regula generalis eſt: ꝙ ſi fiant
ex charitate ⁊ pro honore dei ⁊ edificatione
proximi non ſunt peccata. Sed pater dica-
tis nobis de impacientijs quas habemus
in domibus noſtris. Uir meus facit de me
ſicut vnus leno de meretrice ſua. Ipſe ira-
ſcitur mihi: ⁊ ego doleo ⁊ iraſcor contra il-
lum ⁊ ſum impatiens pro eo ꝙ ipſe eſt lu-
ſor ⁊ conſumit omnia bona noſtra: ⁊ etiam
ipſe vadit ad aliam mulierem: ⁊ dereliu-
quit me ſolam cum filijs ⁊ filiabus. Ipſe
vadit ad tabernam et inebriatur: et quan-
do regreditur ego clamo contra eum dicen
do. vtinam ego fuiſſeꝫ mortua quando pri
mo te vidi. Scotus in tertio dicit: ꝙ li-
cet appetere alicui mortem in duobus ca-
ſibus. Primo ſi impediat vitam bono-
rum. Secundo ſi ſit vtile ſibi, verbigratia,

Est aliquis vir habens vxorem malā. Ipse autem est simplex vir ⁊ timens deum. Ipse dicit in corde suo. Si non vis te emendare vellem ꝙ mors arriperet te. vel mulier dicit marito suo. Nunꝙ habebo bonū tecū. vtinam deus capiat te vel me. In istis enim nō est peccatū. ❡ Domini sunt ne tales ire in mundo? Credo ꝙ sic ⁊ multo peiores inter pueros: inter religiosos: inter socios lusores ⁊ quoscūꝙ alios. Vos domini aduocati in parlamento quādo pars aduersa lucratur: vel quādo estis condēnati nunꝙ imprecamī mortem iudici? credo ꝙ sic. Ex ira autem odium sequitur. Ideo beatissimus Augu. in regula sua. Lites aut nullas habeatis aut ꝗ celerrime finiatis: ne ira crescat in odium. Est autem odium nec aliquē homines videre posse: nec cum eo confabulari: nisi cum rubore ⁊ mutato colore. Huius modi autem odiū: vt dicit dñs Antho. flor. venit propter displicentiam. primo veritatis. secūdo bonitatis. tertio recepte penalitatis. De primo dicebat achab rex israel. de mychea ꝓpheta. iij. Regū. xxij. Odiui eum non eēm prophetat mihi nisi malum. De secundo Gen. xxxvij. de ioseph nō poterant ei quicꝙ loqui pacifice. De tertio. ij. Regum xiij. de absolon qui oderat fratrem suū amā eo ꝙ violauerat sororē suam thamar. ❡ Leuate corda vestra domini. inuidia ⁊ odium reperiūtur inter patrē ⁊ filios: iter sorores in monasterijs: iter fratres religiosos i claustris: inter canonicos vnius ecclesie. Similiter inter doctores ⁊ predicatores. ❡ Sed dicetis: pater que est causa odioꝝ istorum. Dico ꝙ triplex est. Primo est veritas. vnde Salustius in iugurtino obsequiū amicos veritaꝺ odium parit. Odium enī est proles veritaꝺ: sed nō formaliter. Habemus enim hystoriam de achab volente ire ad guerraꝫ dixit ei rex Iosaphat. Habetis ne homines dei? Respondit sic: sed non dicit mihi qđ quero. Sic etiam inter vos quādo aliquis reprehendit siue redarguit vos nunꝙ illum diligitis. ❡ Vos meretrices sacerdotes ecclesiastici: ⁊ religiosi: ⁊ vos episcopi ⁊ curati dicitis nolite tangere nos. Et domicelle a la grant gorre si quis dicat vobis vitam vestram ⁊ reprehendat vos nūquid dicitꝭ: pater non loquamini de nobis non tangatis nos taꝫ acriter. Credo ꝙ illi qui plangunt se sunt pallardi. sicut si habere vnum lapidem ⁊ proijcereꝫ super vos omnes: illa mulier sola que sentiret ictum plangeret se. Secunda causa est bonitas. Si enim essent q̄tuor meretrices an vellent inter se habere vnum hominem bonū? certe non. ❡ Et vos domini religiosi quando est aliquis bonus religiosus inter vos nunqđ dicitis ꝙ est bigotus ⁊ ypocrita ⁊ oditis euꝫ vsꝙ ad mortem. Sic enim faciebant fratres Ioseph cōtra ipsum. Tertia causa est recepta penalitas: sunt alique mulieres que habent litigium cū sororibus suis. ⁊ aliquando reperitur vna que solum querit destruere suaꝫ sororeꝫ. Sic faciebat contra patrem suum. ⁊ hoc prouenit aliquando ex quodam despectu vel odio concepto. ❡ Dicatis vos omēs rogo in conscientia vestra vtrum habeatis tales faciatis phebe ad videndum quis vestrum tenet huiusmodi rancorem vel odiū volo persuadere. (O pecatrices anime) vt conueniatis omnes in vnuꝫ tanꝙ fratres. quia vt inquit ps. Ecce ꝙ bonū ⁊ ꝙ iocundum ⁊c. Deponatis odium ⁊ rancorem vt possitis digne recipere aduentuꝫ christi. Iuxta thema preassumptuꝫ. Abijcientes oēm immūdiciam ⁊c.

❡ Sabbato ante aduentuꝫ. Ser. viij.

Bijcientes omnē immūdiciam ⁊c. Plantauerat autem dominus deus paradisū voluptatis a principio. in quo posuit hominē quē formauerat. lignū etiam vite in medio paradisi. Gen. ij. ❡ Dñi ⁊ anime deuote beatus Iacobus in verbis premissis monet nos vt expellamus de cōscientijs nostris omnē imundiciam. habuimus heri ad honoreꝫ sancti Andree: ꝙ opꝫ deum q̄rere: ⁊ quō beatus Andreas q̄siuit eum ⁊ inuenit ⁊ hoc in gloria. Hodie est dies sabbati in quo fit cōmuniter cōmemoratio de virgine maria. Ideo decens est ꝙ loquamur de ipsa in principio sermonis. quapropter assumpsi in prothemate plantauerat autem. Ubi tria tanguntur. Primo christianitatis electio.

Cum dicit plantauerat.
Secūdo virginis xpi fere magnificatio.
Cum dr in quo posuit.
Tertio beneficiorum ipsius cōmunicatio.
Cum dicitur in medio paradisi.
¶ De primo habetur canticorum.iiij. Ortus conclusus soror mea. De scdo Joh.vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. De tertio Bernardus super euangelium. Missus est &c. Tanq̄ ad medium ad eam inspicere debent qui in celo: in terra & in purgatorio sunt. ¶ Leuate corda domini sacra scriptura dicit: q̄ in principio mundi deus fecit ortum in nobiliori & digniori parte totius mūdi: sc3 in paradiso terrestri. In medio autem istius orti erat arbor vite q̄ erat dignior preciosior & nobilior totius paradisi. ¶ Sed quereretis pater quid est iste ortus? Dico q̄ ortus est sancta xpianitas & tot sunt arbores in loco voluptatis quot sunt homines. Et dicit iste ortus voluptatis: q2 nūq̄ fuit ortus ita placēs sicut xpianitas. Sed rogo q̄ non simus illa arbor d̄ qua loquitur xps Math.vij. Arbor q̄ non facit fructū bonum excidet & in ignē mittetur. Domine burgenses habetis ne aliquā arborem in orto vestro mortuam: si sic credo excideretis eā & poneretis eā in igne Sic deus faciet animabus vestris infructuosis & scindet eas cū securi iusticie. Jo.xv. Si quis in me nō manserit mittetur foras sicut palmes & arescet & i ignē mittet & ardet. Secūdo in isto orto erat arbor specialis: sc3 vite & dicebatur arbor vite ex effectu. Quia sicut dicit magister sententiarum di.xxi.ij. ex diuino munere influēte & ex corporum bona pportione cōplexione & equalitate humorum & ex continētia in iusticia originali: & ex fructu ligni vite debebat perpetuari vita hoīs. Certe in paradiso vbi erat illa arbor nullus fuisset mortuus. ¶ Sed quereretis: pater q̄ est illa arbor vite? Dico q̄ est beatissima virgo de qua potest dici illud Joh.vi. Ego sum panis viuus: viuus in se & dans vitam gratie. ¶ Tertio ista arbor erat in medio paradisi. Sed quid ē medius si rex esset hic in medio ecclesie oēs haberent accessum ad eū. Sic beatissima virgo est in medio omniū tam peccatorum q̄ iustorum. Et ideo omnes possunt ad eam accedere tanq̄ ad medium seculorum: q2 omnes de plenitudine eius accipiunt. si sis in desolatione ipsa est cōsolatrix. si sis in bono statu offer te illi ne cadas: si sis in morte ora vt tibi succurrat. Et finalit dic Bernardus q̄ si velis venire ad eam accessus est patens. Si vultis q̄ sit aduocata oportet eam sequi. non em̄ ipsa inuenit christus nec gratiam eius laborando in vanitatibus sed in bonis semper perseuerando. Abijciētes oēm immundiciam qd̄ vt facilius faciamus &c. Aue maria.
¶ Abijcientes oēm immundiciā &c. More solito mouetur questio theologalis mota a magistris nostris theologis de materia incarnationis: & presertim a Bonauentura distin.i.iij. in dubijs litteralibus. ¶ Quare cum incarnatio christi dicatur plenitudo tēporis & tempus incarnationis: tamē non sit finis seculi. Cur tale tempus vocatur tēpus plenitudinis. ¶ Dico q̄ dicitur plenitudo sex de causis. & solum dicemus tres pro nūc: scilicet que sequuntur in diuisione.
Primo pp̄ter figurarum adimpletionem.
Secundo pp̄ter gratiarum abundantiam.
Tertio propter modos productionis creaturarum.
¶ Primo q2 hoc tēpore figure implete sūt in xpo vt vidimus & magis videbimus p totum aduentum. Secūdo q2 incarnatiōe data fuit plenitudo gratie q̄ nondum data fuerat in alio tēpore neq̄ in alio hoīe: quia solus xps habuit grē plenitudinē & nullus ante illum. Tertio propter pductionis creaturarum plenitudinem: q2 primus homo fuit productus sine viro & muliere. secundus de viro sine muliere. tertius de viro & muliere. quartus de muliere sine viro &c. ¶ Leuate corda vestra. Quid dicunt anime vestre: dubitatis dānari: quid vobis videtur Incepistis adhuc corrigere vitas vestras? Frater videt nobis q̄ deus miserebit nobis. i. Regū. xi. Habemus exemplum de filijs Galath. qui miserunt ad regē Saul & habuerūt auxiliū in crastino ante solis occasum. Sic faciet deus: q2 est rex noster. si habuerimus vnū bonum suspiriū in hora mortis siue vnam bonā displicentiam de peccatis subueniet nobis & dabit nobis au

filium suum ⁊ habebit pietatem de nobis. Bene dicitis sed non totū. Uos habuistis prius vnū casum de illo qui dimittit reges in bello ⁊c. Est alius casus. C. de his q̄ militari possunt. lex incipit. Is quidē nemo sibi comparare presumat duas militias: ⁊ q̄ a duobus principibus contrarijs stipēdia sumpserit stipendio priuetur ⁊ a regno expellatur vt proditor. Simile habetur i decretis in maiori volumine. xxiij. q. viij. cap. reprehensibile. Reprehensibile est vacare militie seculari: q2 nemo militans deo implicet se negocijs secularib9. Casus est patens domini. Rex est nunc in lombardia ⁊ pugnat contra venetos: si vnus de regno iret cum venetis ad pugnandnm contra regem ⁊ caperet stipēdia a duob9. Certe (s̄m leges) talis merito venit decapitandus et velut proditor puniendus. Utinam deus non sit nobis tam rigorosus sicut sunt leges humane suis subditis. ¶ O peccatores audite verbuꝫ christi dicentis Math. vi. Nemo potest duobus dominis seruire. Aut em̄ vnum odio habebit ⁊ alterum diliget: aut vnū sustinebit ⁊ alterum contennet. nō potestis deo seruire ⁊ mămone. Si dimisistis deum regem vestrum vos seruitis dyabolo. si seruitis peccato: oportet ꝙ habeatis stipendia a dyabolo. Uidete igitur statum vestrū peccatrices anime: deponite vsuras: nolite duri esse sicut dyabolus querite deum dum habetis tempus. Et vt dicit Apo. vi. Uenio cito ⁊ merces mea mecuꝫ est reddere vnicuiqꝫ s̄m opera sua. Uolo igitur persuadere ꝙ abijciamus immundicias nostras. Iuxta thema preassumptū Abijcientes oēm ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes principales.

Prima erit de sacratissime incarnationis ꝓfunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad primā partem diximꝰ heri ꝙ sancti patres affectabāt executōeꝫ aresti dati in padiso. ⁊ dixi ꝙ hoc ꝑpter tres causas. Et heri post prandiū dixi de edificio supernaturalis edificij. Iudas patriarcha dicebat patri suo. pater mitte nobiscū puerum vt viuamus nos omnes ⁊ filij et filie nostre. In isto mundo nos sumus veluti peregrini ⁊ indigentes. Audiuimꝰ em̄ multas prebēdas eē in celesti patria. Querimus illō quod habetur Isaie. lxi. Spūs domini sup me eo ꝙ vnxerit me deꝰ ad annunciandū mansuetis misit me vt mederet contritis corde ⁊ predicarē captiuis indulgentiam ⁊ clausis apertionem: ⁊ predicarem annū placabilem domino. rō vt dareꝫ eis coronam pro cinere: oleum gaudij pro luctu: palliuꝫ laudis pro spiritu meroris. In istis em̄ verbis Isaias declarat preben das ⁊ dignitates que vacant in celesti edificio quas deus volebat dare in aduentu suo. Sed ad istud perfectius intelligendū notanda sunt verba Gregorij in moralibꝰ ꝙ scꝫ magister edificij deus pater volens reducere naturam humanā ad patriam: respexit ad quēlibet ordinem angelorum. Iō cepit naturam humanā velut decimam: et ideo fecit decimum ordinem super nouem ordines angelorum. Et ideo aliqui lꝫ pauci propter excellentiam meritoꝝ sunt eleuati super omnē ordinem angeloruꝫ: sicut etiam narrat de beata virgine. Iuxta illud Exaltata est sancta dei genitrix super choros ⁊c. In ordinibus vero angelorum erāt multe prebende vacantes: quia lucifer quādo descendit traxit secum tertiam partem stellarum: hoc vidētes ⁊ cognoscentes sancti patres querebant: vt magnus sacerdos scilicet christus qui debebat distribuere ꝑbendas veniret ⁊ distribueret prebendas animabus existētibus in lymbo que nō poterant habere gloriam de lege posita ⁊ ordinata tota trinitate sanctissima nisi veniret filius dei. Et tunc Isaias rn̄dit. Spiritus domini super me. Dicit christus, Ego sum missus.

Primo ad dandum gratiam.

Scđo ad prebendum medicinam.

Tertio ad dandum captiuis culpe indulgētiam.

Quarto ad dandum clausis extractionem a loco pene.

Quinto ad dandum coronam pro luctu id est gloriam.

¶ De primo Iohan. i. De plenitudine eius omnes accepimus. De secūdo Apo. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis nostris, De

tertio zacharie.ix. Tu quoqꝫ i sanguie tuo eduxisti vinctos de lacu in quo nō erat aq̄ De quarto ps. Desiderium anime eius tribuisti ei. Et Io.xvj. Tristitia vestra conuertetur in gaudium. De quinto ps. Gloria et honore coronasti eum. ¶ Leuate corda vestra et audite me peccatrices anime. Sunt ibi aliqui incarcerati qui fuerunt decem annis in castelleto vel in coniuriaria. certe hoc esset eis multum triste. Sed longiori tempore fuerunt antiqui patres incarcerati. Quidaꝫ em̄ fuerunt per quattuor mille annos sicut adam et abel. Quidam vero per duo milia annorū: vt machabei et m̄lti alij Et isti q̄ erant sic detenti in limbo sic dicebant. Obsecro domine mitte quē missurus es: vt proficiscamur cum eo ad edificiū superni edificij. Tunc xp̄s respōdit verba dicta per Isa.q.d. Misit me deus vt habeaꝫ compassionē de dolentibus ad liberanduꝫ incarceratos: ad dandum leticiā flentibus Erant em̄ in peccato existentibus quattuor necessaria.

Primo vt culpa esset deleta.
Scd̄o vt gratia esset illis infusa.
Tertio vt ianua regni esset apta.
Quarto vt beatitudo ꝯferret eterna.

¶ Hoc etiā fecit ipse xp̄s. Primo em̄ lauit oīa pctā nostra in sanguine suo. Secundo infudit gratiā. Tertio in die scto pasche extraxit patres antiq̄s de limbo et in die ascēsionis secū duxit in patriam. Et q: in celis duo sperabamus: scꝫ dignitatē honorabilem in visione et delectatione in fruitione. Hoc etiā ꝓmittit Isaias ꝑnr cum dicit in ꝑsona xp̄i. Dabo coronam pro cinere his q̄ portauerūt cinerē in capite. et dabo palmā laudis pro luctu.i. beatitudinē flentib⁹ sua peccata. O pctōres velletis eē canonici in ecclesia beate marie? Certe maius est hr̄e prebendā in p̄adiso iudicio meo. Uos estis nimiū tepidi ad habendū illas prebendas Ad illas em̄ prebendas habendas sufficit mundare ꝯscientiā. Uos igitur supbi luxuriosi meretrices infames et oēs peccatrices anime. Iuxta thema ꝓassumptū facietis. Abijciētes oēm etc. ¶ Quantū ad scd̄am ꝑtem dixistis nobis pr̄ frequenter de aduentu xp̄i et q̄ disponeremus nos ad hn̄dū ꝓbendas q̄ simus mūdi: aliter difficile et q̄si impossibile est hr̄e. Et paul⁹ dic̄ cras q̄ hora venit neqꝫ est tp̄s differēdi. ¶ Sed dicetis vos dn̄i burgenses. pr̄ facile est dicere: sed nescim⁹ modū nos disponēdi. Ad hoc dixi vobis heri de ira et de odio si bn̄ notastis. debetis laborare ad purgandū aīas vestras ab istis imūdicijs. Fortassis q̄retis a me. pr̄ cū habemus rācorē ꝯ aliquem sumus aliq̄n per annū absqꝫ hoc q̄ loq̄mur ei vtrum hoc sit pctm̄ mortale. Durandus dicit q̄ odiū quattuor consequitur.

Primo rancor in animo.
Secūdo signum rancoꝝ in signo.
Tertio rancoris expressio.
Quarto actio in exteriori iudicio.

¶ Primū tenemur ilico dimittere ꝫm quo ad signa et cōniuia que non pn̄t iuste denegari nō debem⁹ denegare. sed q̄tum ad familiaritatē nō tenemur cum aliquo tali tā tam hr̄e familiaritatē sicut prius. q̄tū ꝓo ad actionem exteriorē dico q̄ nō tenemur dimittere: sed illa pōt cōsequi ꝫm ordinem iuris et iusticie. ¶ Leuate spūs vestros. In parrochia ista est vna mulier q̄ habuit verba cum vicina sua et a tp̄e illo nō sunt loquute. Ista dicit scꝫ q̄ passa est iniuriam q̄ desiderat mortē alteri. Dico q̄ dꝫ deponere illū rancorē sub pena pcti mortalis. Secundo dico q̄ dꝫ loqui cū ea q̄tū ad hoc q̄ est dicere: bona dies: vel de⁹ det vobis gratiam et sic de alijs gn̄alibus signis. et sic nō dꝫ recedere a societate vel dicere ego nō veniam ad prandiū si talis veniat. nec se subtrahere a suo itinere si alter sibi in eodē itinere occurrat. Sed bibendo et comedendo cū tali inimico nullus tenet̄ sub pena pcti mortalis. Et vos viri vxorati q̄ dicitis vxorib⁹ vestris q̄ nō loquant̄ cū talib⁹ vel cuꝫ talib⁹. dico q̄ grauiter pct̄is si facit i odiū illoꝝ. Et breuiter quotiēscūqꝫ aliq̄s vel aliqua vult se vindicare de aliq̄: ꝓ certo tale ē pctm̄. ¶ Sunt ne hic dn̄i p̄sbyteri q̄ veniūt ad colligēdas pecunias: et in ptibus suis hn̄t aīalia locatiua et mouēt odia ad se inuicē inuidias rixas et rācores melius esset q̄ irēt ad custodiēdū oues. Est aliō pctm̄ q̄d dr̄ tediū pn̄tis vite. Est aūt triplex tediuꝫ. Quoddā est inflicte penalitatis.
Aliud est bone operationis.
Et quoddā est vite presentis.

¶ Leuate spirit⁹. sunt aliqui q̄ irascunt̄ p̄re
tedio hui⁹ vite. Abigratia. Est hic vna mu
lier antiqua que dicit vellem esse mortua
vel vellem esse vbi ero de hinc ad centū an-
nos. Et intelligat q̄ peccatores tres sunt ca
sus tedij ꝛ aliqui sunt boni ꝛ aliq̄ sunt ma
li. Unus vir antiquus vel vna mulier anti
qua qui dicunt. in mundo nō est nisi labor
miseria ꝛ sollicitudo: vellem ꝙ deus trahe
ret me de isto mundo. felix est qui potest es
se cum xp̄o in paradiso. Istud tedium cer-
te est meritorium. Quid dicitis in horis ve
stris dn̄e burgenses. Heu me q꞉ incolatus
meus prolongatus est ꝛc. Et beatissimus
paulus dicebat. Phil. i. Cupio dissolui et
esse cum christo. Sed vertatis folium ali-
quod est tedium qđ est peccatum morta-
le. puta aliquis est vir vel mulier que p̄ tri
sticia que procedit ab ira dicit. vellem nun
q̄ fuisse natus. vellem nunq̄ esse sup terrā
vellem esse lapis vt nō peccarem. hoc ē cō-
tra charitatem ꝛ est peccatū mortale. Ali-
ud est tedium ꝓpter afflictiones: vt quādo
aliquis dimittit bene facere vel displicet si
bi benefacere. puta cōfiteri dicere horas ire
ad matutinas predicare dicendo. mali ha-
bent omnia bona mundi: ꝛ boni nihil ha-
bent nisi laborem ꝛ tedium. Etiam ꝓuenit
hoc tediū quādo aliquis dolet de bono fa
cto: ꝛ est peccatum mortale ꝛ peccatum cō
tra spiritum sanctum. ¶ Leuate capita ve
stra. O peccatores istud tangit viduas se-
nes ꝛ etiam religiosos qui veniūt ad ob-
seruantiam ꝛ postea tristantur se venisse.
Habetis ad hoc hystoriam de filijs israel
Nūeri. xi. dicentibus. Utinā mortui fuisse
mus in egypto. Istud etiam tangit mulie-
res que sollicitantur ꝓpter luxuriā ab ali
quibus ꝛ non consentiūt ꝛ postmodū tri-
stantur ꝙ non consenserūt. Hoc etiam tan
git illos qui ludunt: ꝛ tristantur ꝙ non de
ceperunt lusores. Istud tedium est malū
ꝛ est peccatum mortale ꝛ etiam peccatum
in spiritum sanctum. Persuadeo igitur vt
non tedeat vos nō malum fecisse: sed labo-
retis semꝑ benefacere. Nā Paulus. i. Thes
sal. v. Spiritū nolite extinguere. quoniam
ſm doctores theologos nō solum de pec-
catis cōmissis sumus reddituri rationem:
sed etiam de bonis omissis. Audite queso
pauperes peccatores anselmū in orationi
bus suis dicentē. Terret me vita mea tota
que diligenter apparet mihi sterilitas per
carentiam boni operis: aut vanitas per ad
mixtionem mali operis: q꞉ si bonum inue-
nio videtur mihi ꝙ deo magis displiceat
q̄ placeat. O sctē anselme tu viuebas san
cte ꝛ honeste in vita regulari: ꝛ tu dicis ꝙ
vita tua terret te. Quid dicet vilis peccator
cuius vita discussa mors potius est dicen-
da q̄ vita. Dicatis vos domine Johannes
qui habetis concubinam vestram ꝛ singu
lis diebus celebratis quid erit de vobis p⁹
mortem ꝛ quid de vobis maledictis mere-
tricibus: que fuistis in causa infinitorum
malorū. Si anselmus timeat de vita sua
quid debetis facere vos peccatores? Ideo
persuadeo vobis vt disponatis conscienti
as vestras ad digne recipiendum aduen-
tum christi. Iuxta thema preassumptum.
Abijcientes oēm immūdiciam.

¶ Eodem sabbato ante aduentū domi-
ni post prandiū Ser. ix. sup Missus est.

nuenisti ei
gratiam apud dominū.
Luce. i. Uerba hec scri-
buntur ꝛ in officio vesꝑ
tino recitātur. Inclinās
se Jesus deorsum digi
to scribebat in terra Johan. viij. ca. Domi-
ni ꝛ anime deuote que venistis ad audien
dum aliquid pro salute animaꝝ vestrarū
ꝛ ad audiendū aliquid loqui de incarnatō
ne xp̄i: ego cepi thema ꝛ fuerunt verba an
geli gabrielis salutantis virginē mariam
turbatam in sermone qui dixit. Ne timeas
maria: inuenisti eīm gratiam apud dominū
Quero vobis qui venitis ad sermonē qua
re venistis? nunquid ad inueniendam gra
tiam: quero vobis sororibus que estis ibi
clause q̄re intrastis illam clausuram: nun-
quid vt inueniretis gratiam: certe dico ꝙ
sic. Sed queretis a me: pater quomodo in-
ueniemus istam gratiā: dico ꝙ ad inueni
endum habemus optimā historiam in euā
gelio Johānis. viij. Ubi dicitur ꝙ christo
predicante scribe ꝛ pharisei adduxerūt mu
lierem in adulterio cōprehensam. Hoc au

tem faciebant tentantes eum, videns autem iesus cogitationes eorũ inclinauit se deorsum ꝛ scribebat in terrã: ꝛ istam inclinationem deorsum declarat Paulus qui nunquam mentit ad Philip.ij. exinaniuit semetipsum formã serui accipiens. In redemptione autẽ facta per xp̄m erant tria.
Primo summa maiestas.
Secundo infinita delectabilitas.
Tertio inestimabilis copiositas.
¶ De primo ad Phil.ij. humiliauit semetipsum formã serui accipiẽs ꝛc. De scḋo ps. Afflictus sum ꝛ humiliatus sum. De tertio. Pauper sum ego ꝛ in laboribus a iuuẽtute mea. ¶ O paupes sorores leuate spiritus vr̄os ꝛ cogitate charitatẽ xp̄i. xp̄us inclinauit se ita basse vt in p̄sona eius dicat ps. Ego sum vermis ꝛ nõ homo: opprobriũ hoim ꝛ abiectio plebis. O magna humilitas videre summã maiestatẽ ita basse inclinatã vt putaret filius fabri. Infinitã delectationẽ vt affligeretur vulnerib⁹ maximis vt a planta pedis vsq; ad verticẽ capitis non esset in eo sanitas. Summam copiositatem vt pauper esset ꝛ non haberet vbi caput suum reclinaret. De isto dicebat doctor deuotus sctũs Bonauẽtura. O bone iesu cur nõ potes ab ouibus separi: parũ tibi fuit fratrẽ nostrũ esse nisi fuisses mortalis: parũ tibi fuit mortẽ sustinere nisi mortem crucis subires: parũ tibi fuit mori in cruce nisi morte amarissima morereris. tũc ergo inclinauit se cũ descendit de sinu patris vterũ virginis ingressus est. de q̄ vtero loqbat ps. Sub nomie terre di. Bn̄dixisti dn̄e terram tuã auertisti captiuitatẽ iacob: tũc iclinauit se deorsũ in terrã. inclinem⁹ nos etiã p̄ ɔsiderationẽ proprie fragilitatis. qḋ vt effici a nobis possit facilius imploremus v̄ginis suffragiũ dicẽtes. Aue maria.
¶ Inuenisti gratiam apud dominũ. loco ꝛ capi. preallegatis. In presenti sermone volo primã partem euangelij Missus est declarare. Quapropter more consueto sup illo verbo. Missus ẽ gabriel: quero questionem terminatã a magistris nostris theologis: ꝛ presertim a Bonauẽtura in breuiloquio suo. Utrum annunciatio beate virginis per archãgelũ gabrielem debuerat fieri. Et reddit tres causas q̄ sic. Et bea. Thomas.iij. parte.q.xxx. meli⁹.
Prima ex parte dei.
Secunda ex parte angeli.
Tertia ex parte virginis.
¶ Quo ad primũ hoc fuit vt seruaretur ordo diuinus in quo mediantibus angelis diuina hominibus ministrant. ideo angelus s̄m Isidorum.ij. ethimologiarũ nuncius interpretatur: est eñ nomen officij non nature. Secunda rõ sumitur ex p̄te angeli vt ostẽderet se iuuare humanã naturã ꝛ ei⁹ querere salutẽ. sicut eñ dyabolus impulerat ad dãnationẽ: sic angelus denũciaret ĩcarnationẽ vt eadẽ natura opem vulnusq; ferret. ꝛ hanc rõnem tangit venerabilis Beda ĩ homelia dicens. aptũ fuit redẽptionis principiũ vt angelus a deo mitteret ad virginẽ partu consecrandã diuino: q2 prima causa p̄ditiõis humane fuit: cum serpẽs a dyabolo mittebat ad mulierem spiritu superbie decipiẽdã. Tertia ratio sumit ex parte virginis. primo vt ex tali nuncio mens eius eleuaretur in deũ. secundo vt eius puritas ostẽderet. Unde hieronym⁹ ad paulã ꝛ eustochiũ. bene angelus ad virginẽ mittitur: q2 semper est angelis cognata virginitas. Tertio vt esset certior testis ꝛ sic patent cause: q2 missus est gabriel angel⁹ ad virginẽ. ¶ Leuate corda pauperes: timete ne dãnarĩ: ꝛ vos pauperes religiose nõ sufficit solum vobis hr̄e tunicam clausam et ianuã clausam ad inueniendã grãm: s3 op3 inclinari sicut xp̄s. practica in omnibus statibus. Habetis textum extra de reg.iu.lib. vi. Damnũ qḋ quis sua culpa sentit sibi debet non alijs imputari. Casus est patens. si rex faceret proclamare p̄ totum regnum q̄ ipse vellet aperire thesaurũ ꝛ dare omnibus ꝛ q̄ oĩs veniret: si ess3 aliq̄s miser qui non vellet venire: q̄ro a vobis vel hoc esset imputandũ regi vel negligẽtie sue: dico q̄ negligentie sue. Rex noster xp̄s fecit p̄clamari vt oẽs venirẽt absq; auro ꝛ argento ꝛ absq; vlla cõmutatione: ꝛ q̄ ipse daret thesaurũ: si pctõres nolint venire imputabitur eis. Uolo dicere si vultis saluari facite iuxta thema preassumptũ. Inuenisti gratiam apud dñm ꝛc. In isto sermone erunt due partes.
Prĩa erit de missione iocũdissima angelica

Secunda erit de dispositione cordis gratifica.

¶ Quantũ ad primã ptem leuate spiritus sorores in xp̃o iesu dilectissime beatissime. beatus Lucas declarat misteriũ incarnationis ⁊ totũ diuidit in tres ptes.

Prima ps vocatur missionis,
Secunda annunciationis,
Tertia vero consensionis.

¶ Prima ps tãgitur ibi: missus. secũda ibi ingressus. tertia ibi: dicit aũt maria ad angelum. Quantũ ad primã ptem dicit missus est angel⁹ gabriel a deo in ciuitate galilee cui nomen nazareth ad virginẽ despõsatam viro cui nomẽ erat ioseph de domo dauid ⁊ nomen virginis maria: vbi quattuoꝛ tanguntur.

Primo q̃s mittitur qꝫ angelus gabriel.
Secundo a quo mittit̃ qꝫ a deo.
Tertio ad quẽ locũ mittitur qꝫ ĩ nazareth.
Quarto ad quã psonam qꝫ ad virgineꝫ desponsatam viro.

¶ Beatus ber. sup Missus per modũ admirationis dicit: ꝙ putandũ est ꝙ beatus Lucas nõ sine puo misterio tot ⁊ tãta nomina apposuit: posuit nomẽ angeli nomẽ virginis ⁊ loci ⁊ viri. sicut eñ dicit folia d arboꝛibus ⁊ capilli de capitibus non sine misterio cadũt: sic nec noĩa sine magno misterio ponuntur. sed inq̃t Hierony. vsus non habuit: natura nesciuit: rõ non capit.

¶ Leuate capita: cõiter dꝛ ꝙ bonus medicus affert ⁊ dat bonã medicinam ⁊ malus medicus pꝛebet malam potionẽ. Dyabol⁹ veniens ad euam in paradiso voluptatis suggessit sibi ꝙ comederet de fructu ligni vite ⁊ maximum malũ sibi ⁊ toti posteritati ministrauit. O infelix medicus. o infelicioꝛ medicina. o infelicissimus casus. Bon⁹ vero medicus fuit missus ad beatã virginem q̃ sibi medicinam optimam pꝛopinauit di. spũs sanct⁹ supueniet in te ⁊c. ¶ Sꝫ queretis a me: pater quõ interpꝛetat̃ Gabriel. dico ꝙ interpꝛetatur foꝛtitudo dei ab officio suo. ⁊ hoc ẜm btm̃ Grego. maioꝛ ei inquit illa foꝛtitudo videt̃ esse connexa in ope recreationis siue incarnatõis q̃ in mũdi creatione. Jdeo ab ista opatione foꝛtius est nomẽ. sicut eñ videm⁹ ꝙ ab opationib⁹ foꝛtiter q̃s noĩa sua sicut clientes aduocati pcuratoꝛes ⁊ sic de alijs tales vocant̃ que hñt tale officiũ. O filie deuote dẽbetis scire ꝙ Esa. lxiiij. clamabat vtinã dirũperes celos ⁊ descẽderes. ⁊ ps. dicebat. Inclina celos tuos ⁊ descẽde ⁊c. ⁊ etiã alij pphete. Tũc trinitas dixit angelis. date miaꝫ pauperib⁹ pctõꝛibus. tu ḡ Gabriel vade ad ciuitatẽ nazareth ⁊ inuenies ibi quandã virginẽ mihi dilectissimã q̃ est despõsata cuidã viro noĩe Joseph ⁊ dic illi ꝙ eligo eam in matrẽ filij mei ⁊ ex sacratissimo sanguie eius coꝛp⁹ suũ foꝛmabo: ⁊ eam sanctificabo ⁊ in gratia confirmabo. Tũc gabriel descẽdit ⁊ ab ista actione siue opatõe nomẽ Gabrielis soꝛtit⁹ est. ¶ Sꝫ q̃retis: pr̃ q̃d significat ciuitas Nazareth in q̃ moꝛabat̃ beata ꝟgo? dico ꝙ ẜm Aug. nazareth interptat̃ mundicia vel sctitas. ẜ ẜm btm̃ Ber. interptatur flos. iuxta pphetiã Esa. xi. Egrediet̃ ꝟga de radice iesse ⁊ flos de radice ei⁹ ascẽdet. O paupes pctõꝛes si vultis inuenire grãm cũ btissima ꝟgine opꝫ stare in nazareth. i. in mũdicia ⁊ sctitate. ⁊ recte dicũt doctoꝛes ad nazareth angel⁹ mittit̃ q̃ flos interptat̃: qꝫ sicut de floꝛe fruct⁹ nascit̃ sic de ꝟgine xp̃s. flos etiã de suauitate redolet ⁊ tertio pulchꝛitudo emanat. sic etiã de beata ꝟgine emanãt ista tria. s. pulchꝛitudo: redolentia ⁊ fruct⁹. de. i. canticoꝝ. i. Tota pulchꝛa ⁊c. de. ij. Eccl. xxiiij. in plateis sicut cynamomũ ⁊ balsamũ aromatiꝫans adoꝛeꝫ dedi ⁊c. De tertio ibidẽ. Ego mr̃ pulchꝛe dilectiõis ⁊c. ipsa certe ꝟgo est flos cãpi de q̃ oꝛtũ est p̃ciosum liliũ ꝯualliũ. O mulieres si btissima ꝟgo in loco sctõ ⁊ honesto commoꝛat̃ vt fugiat actões pctĩ: quãto magis vos debetꝫ eẽ seq̃strate a ꝯsoꝛtio mulierum. nõ freq̃ntabat banq̃ta: nõ domos alienas. s(vt inq̃t Bern.) clauso sup se hostio oꝛabat deũ in abscõdito. Sꝫ q̃retis q̃re ad ꝟginẽ missus est angel⁹ ⁊ nõ ad coꝛruptaꝫ ⁊ q̃re ad despõsatã. De p̃mo dico ꝙ ꝯgruũ fuit ꝙ mr̃ xp̃i esset ꝟgo ppter tria. vt dicit bea. Tho. iij. pte. q. xxviij. ar. i.

Pꝛio ppter dignitatẽ pr̃is seruandam,
Secũdo ppter filij puritatem.
Tertio ppter incarnationis finem.

¶ De pꝛimo cũ xp̃s sit verus deus nõ fuit conueniens vt aliũ patrẽ haberet q̃ deuꝫ De scd̃o: nã filius est verũ verbũ, verbũ au

tem absq3 oi corruptione cordis concipit. De tertio: incarnatio facta est ad hoc vt homines trāsformarent in filios dei. vñ Jo. i. dedit eis potestatē filios dei fieri his qui credunt in noīe eius: q̄ non ex sanguinib⁹ neq3 ex voluntate carnis neq3 ex volūtate viri: s3 ex deo nati sunt. Dicit enī ad istō ꝓpositum btūs Ber. ꝙ necesse erat ꝙ in loco honesto xp̄s nasceret. O sorores in xp̄o dilectissime ꝯsiderate virginitatis dignitatē ⁊ q̄ꝫ magnū fecit vobis bonū q̄ vos eduxit de corruptione ⁊ trāstulit vos in locū sanctum religionis. amate igitur virginē honorate ⁊ inuenietis grām apud dn̄m. Sed q̄retis quare fuit desponsata beata ꝟgo ioseph. R̄ñdet ambrosi⁹ ꝙ triplici de causa, Et btūs Tho. iij. pte. q. xxix. ar. i.

Primo vt genealogia cōsueto modo texeretur per virum: vt Lucas ⁊ Matheus faciunt.

Secūdo vt ptus eius dyabolo celaretur. ⁊ hoc dicunt Hieronym⁹ ⁊ Crisosto. super Matheū ⁊ origenes.

Tertio vt puer natus a Joseph nutriretur. vñ ⁊ pater eius dict⁹ est q: nutricius eius fuit: vt dicit origenes. Fuit aūt despōsata Joseph q̄ð augmentū interpretat: q: cresce bat de virtute in virtutē vt dicebat ps. Ibimus de virtute in virtutē videbitur deus deoꝝ in syon. Nomen aūt virginis maria q̄ð triplicē h3 ethymologiatiōnē ex triplici ipsius virginis statu. Primo interpretat maris stella ⁊ hoc in filij incarnatione.

Secūdo interpretat amarum mare ⁊ hoc in xp̄i passione.

Tertio omniū domina vt in ipsiusmet assumptione.

¶ De primo cantat eccl̄ia. Aue maris stella De scd̄o Jo. penultimo. Stabat iuxta crucem iesu mater ei⁹ maria ⁊c. De tertio ps. Astitit regina a dextris tuis ⁊c. O felicem virginē circūamicta est ꝟtutū ornamentis vt in isto mūdo etiā ⁊ in alio seculo possit verificari thema pāssumptū. Inuenisti ⁊c.

¶ Quantū ad scd̄am ptem oportet videre O paupes peccatores quō poterimus inuenire istam grāꝫ. ⁊ ad hoc faceindū oportet, tria facere ad illam habendam.

Primo aspicere liberalē donationem.

Scd̄o remouere criminalē obiectionem.

Tertio hr̄e virtuosam dispositionem.

¶ De primo Paulus ad Ro. xi. grā non ex meritis. si enī esset ex meritis iam nō esset gratia. De secūdo sapientie p̄mo. in maliuolam animā non introibit sapientia: nec habitabit in corpe subdito peccatis. De tertio salomon Prouer. xxiij. Fili prebe mihi cor tuū. ¶ Leuate sp̄us vestros. O pctōres oꝫ laborare vt inueniamus grām: aliter ego inuito vos ad oēs dyabolos. s3 quō reperiemus pr̄. Uadatis apud charthusienses q̄ nō comedūt carnes ⁊ portāt ciliciū ⁊ queratis illis: qr̄ creditis saluari ꝓpter penitenciam vestrā. credo ꝙ respondebūt: frater nō q: non ex operibus iusticie q̄ fecim⁹ nos: sed ƀm misericordiā suam saluos nos fecit Ad titum. iij. Et paul⁹ dicit ꝙ si gratia daretur ex meritis iam nō esset gratia. Domini hoc scitote ꝙ opꝫ deprimere frontes oportet ꝙ deus det liberaliter istam grām aut nos sumus destructi. Sed quid impedit patri ꝙ nō habeamus istam grām. R̄ñdet salomon ꝙ pctm̄. in maliuolam enī animā non intrabit sapientia neq3 in corpe subdito peccatis. O domini q̄ratis sancto Andree quare pmisit se ponere in cruce et istis sororibus que voluerunt recludi in isto monasterio: credo ꝙ ad inueniendam grām. audiuistis loqui de scripturis sanctis ⁊ de his q̄ inuenerunt grām coraꝫ deo: certe Abrahaꝫ Dauid: caleph: iosue: ⁊ p⁹ beatissima ꝟgo inuenerūt. Abrahā dimisit terram ⁊ oēs parentes ⁊ omnes amicos eius Moyses eduxit populū ⁊ perduxit per desertum vt inueniret grām coram dn̄o: ⁊ sic de omnibus alijs. Non sufficit expectare senectutē ad inueniendā grām: sed oportet īcipere in iuuentute: nō oꝫ etiā timere illos qui derident bonos ⁊ vocant eos ypocritas: vobis loquor meis sororib⁹ in xp̄o dilectissimis: si vult̄ inuenire grāꝫ sp̄ūsſcti oꝫ ꝙ custodiatꝭ vota vr̄a. q: vt dic̄ Salo. Eccl̄. v. Si q̄d vouisti dō ne moreris reddere. displicet ei infidelis ⁊ stulta ꝓmissio: ⁊ ƀuate igr̄ vota vr̄a: q: tāte erogatōis sunt p⁹mission ē sicut precepta diuina. Uos dn̄i burgēses rogo vt oretis deū pro his religiosis vt possint saluare aīas suas. ⁊ vos religiose oretis ꝓ ipsis vt deus det ipsis grām taliter viuere ꝙ diuinā possint facere volū

tatem. Uolo dicere quod omnes in sua vocatione iuxta thema preassumptū inueniant gratiam apud dominum. Oremus igitur omnes vt illam nobis donare dignetur qui sine fine viuit. &c.

¶ Dominica prima aduentus dñi. Ser. x

Abijcientes oēm immundiciam &c. Abijciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis sicut in die honeste ābulem⁹. ad Ro. xiij. ¶ Domini et anime deuote qui fuistis heri in sermone audiuistis loqui quomodo ad mundandas animas nostras p⁹ meritum passionis xp̄i erant nobis necessarie preces beate virginis quam cōparabimus arbori in paradiso: cui⁹ fructus si qs comederet antequā moreref vita eterna viueret. Hodie beatissimus Paul⁹ in epistola dicit. Fratres scientes. i. scire debetis qr hora est iam nos de somno surgere: abijciam⁹ opera tenebrarū &c. Domini vos videtis quod nox est tenebrosa et qñ venit mane aperitur domus et disponitis et induitis vos aliter in die quā in nocte. Nox durauit quinque mille annis: et quādo venit in vterum virginis lux venit. de qua idem xp̄s ait Johā. iij. lux venit in mundū et dilexerunt homines magis tenebras quā lucem. et tunc data fuit nobis dies. Ideo dicit Paulus hodie quod postquā aduenit dies est tempus nūc se disponēdi et opera tenebrarum siue noctis abijciēdi et capiēdi lucis arma siue fidei q̄ sunt virtutes Sed queretis a me. pater dicatis nobis que sunt opera tenebrarum. Dico quod sunt peccata mortalia propter tres causas.

Prima quia in tenebris fiunt.

Secunda qr tenebras inducunt.

Tertia quia finaliter ad tenebras pducūt.

¶ De primo Johan. iij. Qui male agit odit lucem. De secundo Ro. i. obscuratū est insipiens cor eorum: propter qd tradidit eos in passionem ignominie et reprobum sensum. De iij. Math. xxij. ligatis pedib⁹ et manib⁹ mittite eum in tenebras exteriores. Uidete peccatores: deponatis opa tenebrarum. Uoco opera tenebrarum peccata mortalia: qr qñ peccatis potius queritis loca obscura quā lucida Estis hic luxuriosi vos sciretis aliquid dicere de ista materia si velletis. Et vos qui facitis falsam monetā: nunquid vaditis ad loca obscura. Sed audite Paulum dicentem ad He. iiij. omnia nuda et aperta sunt oculis eius. Secundo peccata ponūt tenebras in conscientia. Ideo regius propheta dicit. nescierunt neque intellexerunt in tenebris ambulant. Et doctor subtilis in tertio di. xxx. dicit quod voluntas mala excecat intellectum priuatiue: qr non sinit neque permittit intellectum diu stare in recto dictamine ne conscientia remordeat. et positiue quia sicut bonus querit media ad finem debitum vt obtineat optatum: sic mal⁹ econtra. Iō dicebat christus Luce. xvi. Filij huius seculi prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt. Unde qñ homo est in mala voluntate luxuriādi: furandi: vindicandi se et multa mala faciendi si cogitet aliquod bonum vt habeat bonū aspectum: tunc volūtas representat intellectui illud malū et excecat intellectum. Ideo prudentiores sunt filij huius seculi et magis astuti ad perueniendū ad finem suum optatū. Uolo dicere quod boni non tantā penam ponunt ad saluandos se sicut mali ad dānandos se et facienda mala et ad manu tenendū suos magnos status et pompas. Exemplū habetur de quodā bono patre religioso qui inuenit vnam meretricē in angulo cuiusdam vici et cum eam aspexisset cecidit quasi mortu⁹: et cum aliqui subleuassent eum dixit. domine deus ignosce mihi qr nunquā tātā diligentiam adhibui ad tibi seruiendū sicut ista mulier ad se damnandū. O peccatores quid dicitis: capitis ne tantam penam ad seruiendum deo sicut dyabolo. Uos domini ecclesiastici qd dicitis nunqd dico verum: videatis modicū inter vos et reperietis quod sic. Tertio peccata mortalia sunt tenebre: qr pducunt ad tenebras culpe et ad tenebras pene finaliter: vt pz per parabolā xp̄i q̄ hētur in matheo de quodā qui venit ad nuptias sine veste nuptiali: dñs rex vero iussit vt ligatis manibus et pedibus mitteretur ad tenebras exteriores. Ille rex est de⁹ q̄ fecit nuptias filio suo quando accepit naturam humanam et dictus est christus id est vn-

ctus ꝛ nos christiani a christo vncti: vt dicit de sacra vnctione. cap. vnico. Vestis nuptialis est gratia ꝛ charitas de qua dicit Aug. xiiij. de ciuitate dei ꝙ diuidit inter filios regni ꝛ filios perditionis. Illi igitur qui habebunt tunicam gratie ꝛ charitatis ibunt cum deo: qui vero non: cum diabolo in morte ꝛ tenebris eternis. Quale remedium pater: abijciamus opera tenebrarum ꝛ induamur arma lucis id est virtutes. ꝛ q̄uis hoc semper debeamus facere precipue tamen quando venit tempus deuotionis ꝛ festa precipua: vt iuxta thema preassumptū. Abijcientes oēm imundiciam suscipite insitum verbum. qđ vt facere possimus implorabimus gratiā spiritussancti dicentes. Aue maria ꝛc.

¶ Abijcientes omnem imundiciam ꝛc.

¶ More solito mouetur questio theologalis terminata a magistris nostris theologis ꝛ presertim a domino Alexandro de hallis in tertia parte summe. Et etiam a scoto in iij. distinc. iij. Utrum si adam non peccasset christus incarnatus fuisset. Bonauentura doctor deuotus di. i. iij. ꝛ beatus Thomas dicunt: ꝙ due sunt circa hoc opiniones solennes. quidam innitentes rationibus asserere voluerunt ꝙ si adam non peccasset christus naturam humanam assumpsisset: non tamen mortalem nec passibilem. Alij autē innitentes auctoritatibus sanctorum dicūt oppositum scilicet ꝙ si adam non peccasset christus incarnatus non fuisset. Ideo predictus doctor dicit: ꝙ in hac materia fidei debemus nos confirmare auctoritatibus sanctorum. Ideo secundam partem tenebimus. hec bonauentura. Alexander vero tractans illud Jone prophete. iij. c. Propter me hec tempestas orta est: dicit ꝙ lucifer preuidit ante casum suum naturam humanā viuendam ypostatice nature diuine: ꝛ preuidens eam sic viuendam incepit inuidere et voluit ascendere ad locum illi ordinatum. Scotus vero assignat duas aut tres rationes propter quas deus fuisset incarnatus si adam non peccasset. Prima quia summū bonum in entibus non debet esse occasionatum: sed si verbum fuisset incarnatū propter peccatum primi parentis incarnatio eius fuisset occasionata. Secunda ratio: cum anima christi sit maius bonum ꝙ gloria animarum redimendarum videtur deus illam animam ad tantam gloriā preordiasse. Tertio quia prius fuit predestinata anima christi ad beatitudinem ꝙ̄ preuisum ꝙ adam peccaret: ꝛ sic concludit ꝙ si adam non peccasset christus incarnatus fuisset tamen immortalis ꝛ impassibilis. ¶ Leuate capita vestra: timetis ne dānari secundum vitam quā vos ducitis: habetis enim sermones singulis diebus dominicis: vbi est emenda quam vos facitis: certe pauca aut nulla est. dubito ꝙ male fiet vobis in diebus nouissimis. Sed dicetis: pater speramus ꝙ nō erimus dānati quia filius dei descendit ꝛ venit querere et saluare hominem qui perierat: bene dicitis sed non totum. Habuistis heri per legem ꝛ canonem ꝙ nemo debet recipere duo stipēdia a duobus: ego adducam vobis aliam legem que habetur. ff. iudici non obtemperauit lege vnica. ꝛ habetis decretalem in antiquis de maioritate ꝛ obedientia. c. si quis venerit contra espiscopi preceptum anathematizet. Idem habetur. i. Reg. xiiij. Qui principi non obtemperauerit morte moriatur. Domini cognouistis regem lodouidum et prepositum tristant lermite: si ipse viueret nunc ꝛ mandaret vobis vnum mandatum ꝙ prepositus cum quinq̄ milibus hominū esset paratus ad eundum ad bellum: quero tunc si aliquis dominorum de parlamento vel aliquis de villa diceret ꝙ in despectum regis non faceret: quid esset faciendum iudicio vestro. Domini dicit lex ciuilis ꝙ dignus est morte. ꝛ hoc cōfirmat ius canonicum ꝛ ius diuinum. vtinam deus nō sit nobis ita rigorosus. Dicatis mihi domini ꝙ sepe dereliquistis legem altissimi: quid eueniret vobis si moriamini in statu in quo estis. Uos latrōes vsurarij collectores thesaurorum ꝛ vos domicelle que habetis maritos thesaurarios que recipitis vnam tunicam ab vno nobili vt maritus acceleret solutionem suam ter aut quater centū francos: vos tenemini ad restitutionem. Uos religiosi qui discurritis per vicos qui nō obseruatis regulas vestras: melius fuisset vobis ꝙ fuissetis mortui in vtero matrum vestrarum ꝙ̄ sic viuere ꝛ mori. Audite ps. dicentem qui nunq̄ mentitur. Increpasti superbos: maledicti qui declināt a mandatis

tuis.⁊ Sapientie.xli. Ve vobis filij impij
qui dereliquistis leges altissimi. Quod re
medium: filia mea in christo iesu leuetis spi
ritum vestrum. Reuertimini ad deum ⁊ cō
patietur vobis: recognoscatis casum vestrū
⁊ proponatis deo seruire: hoc autem volo ꝑ
suadere iuxta thema preassumptum, Abiji
entes ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit de incarnatōnis sacratissime ꝓ
funda dignitate.
Secunda erit de anime peccatricis virtuo-
sa purgatione.

¶ Quantum ad primam partem leuetis spi
ritus vestros. Misterium incarnatiōis do
mini sacratissime nō est materia vnius diei
neque vnius mensis. Vidimus iam quomo
do longe fuit desiderata quinque mille anno
rum spacio: ⁊ hoc erat ꝑmo vt christus edi
ficaret edificium spirituale id est ecclam. se
cundo vt beneficium daret eternum. Vidi-
mus quomodo iudas patriarcha dicebat:
pater obsecro mitte nobiscum puerum. Isti
us petitionis habetur responsum primi Re
gum.ix.⁊ sunt verba dicta samueli: mittam
cras virum ad te de terra beniamī: ⁊ vnges
eum ducem populi mei ⁊ liberabit populū
de manu philistinorum. Sic etiam orabat
daniel existens in carcere in babylonia bis
in die dicens. Dañ.ix. Peccauimus domine
iniuste egimus: hodie propter peccata no-
stra facti sumus obprobrium omnibus qui
in circuitu nostro sunt. Deus autem ꝓmittit
liberatorem: cras mittam tibi virum de ter
ra beniamī. Utinam deus mittat ad nos
paruulum ad liberandum nos. nos enim su
mus omnes vocati in curia criminali. In
istis autem verbis dictis samueli: mittam
tibi hominem de terra beniamī dabis sibi
dominiū ⁊ erit dux populi, Quattuor no-
tantur.

Primo quis est ꝗ mittitur.
Secūdo dignitas eius qui mittitur.
Tertio opatio ad quē mittebatur.
Quarto motiuū ꝓpter qd mittebatur.

¶ Beniamī filius dextre vocat. qñ enim ꝗs
aliquē salutat libenter dat manū dexteram:
sic deus pater dedit nobis filium suum ꝗ
sedet a dextris eius, Secundo dignitas ei⁹
tangitur cum dicitur. Unges eum ducem.
ps. Misit verbū suum ⁊ sanauit eos. Tertio
vt gubernaret populum. Ephe.i. Ipsum de
dit, caput sup oēm ecclesiam. hodie autem
mittetur vt capitaneus ad liberandum ani
mas nostras ⁊ de plenitudine eius omnes
accepimus. Johan.i. Liberabit populū su-
um de manu inimicorum. liberauit enī po
pulum suū ab egypto ⁊ a babylonia ⁊ phi
listeis. primo ab egypto que tenebra inter-
pretatur. christus enim per misterium incar
nationis a tenebris ignorantie genus hūa
num liberauit. Secundo a babilonia que cō
fusio interpretatur. a cōfusione enim culpe
naturam humanam liberauit. Tertio a phi
listeis. i. a demonū potestate. De primo: est
lux vera que illuminat omnem hominem
venientem in hunc mundum Johis.i. De se
cundo ad collo.i. Eripuit nos de potestate
tenebrarum. De tertio. ps. Propter miseri-
am inopum ⁊ gemitum pauperū nunc ex-
urgam dicit dñs. Christus enī accelerauit
suū aduentum ꝓpter fletus orationes ⁊ ꝑ
ces patrum antiqui testamenti ⁊ presertim
beatissime marie virginis que erat flens et
desiderans incarnationē xpi quando ad eā
venit gabriel. ¶ Dicite peccatores an sit tē
pus hodie ire ad ludos ad tabernas ad lu-
panaria: certe nō. Dicite mihi vos ꝯsiliarij
⁊ vos religiosi quō recognoscitis deū crea-
torē vestrū. credo ꝙ Esaias recognoscebat
modū vestrū faciendi dicens.i.c. Filios enu
triui ⁊ exaltaui: ipi aūt nō cognouerūt me:
Ubi sunt ieiunia? vbi orōnes ⁊ elemosyne
quas facitis amore aduentus xpi? sanctus
Martinus isto sacro tempe viuebat in ieiu
nijs. ⁊ sanctus Ludouicus separabat se ab
vxore sua. Nolo tñ dicere ꝙ vos viri dimit
tatis vxores vestras. sz volo dicere ꝙ si san
ctus Lu. abstinebat ab actu matrimonij li
cito: ꝙ vos a fortiori debetꝭ abstinere a pec
catis que cōmittitis: que nō sunt multū ho
nesta. ⁊ ad hoc dicit apl's in epistola. non in
cubilib⁹ ⁊ impudicicijs ⁊c. et hoc faciendo
iuxta thema ꝑassumptū deponentes oēm
imundiciam suscipite insitum verbum ⁊c.

¶ Quantū ad secundā partem dñi ⁊ vos do
micelle: incepistis ne deponere imundicias
ꝯscientiarum vestrarū? credo ꝙ hodie mane

vos accepistis speculũ vestrum ad speculã dos vultus vestros: vtinam conscientie vestre essent bene mundate. Dixi in superioribus ꝙ op3 inspicere a voluntate ad bñ tergendas maculas: de quibus peccatis dixi heri duo: ⁊ sic sunt octo iam predicata. Restãt adhuc duo dicenda. Nonu3 ergo in ordine est imisericordia vl' inhumanitas ẜm Grego.xxxij.moraliu3: cum cor humanum auaricie plaga sauciatum fuerit finalr' ten dit ad immisericordiam vt inhumanũ existat. quo facto dicit iacob⁹ in canonica sua. i.c. Judicium fine misericordia fiet his qui non fecerit misericordiam. De his loquebatur dauid cum dicebat. Non dabit deo placationem suam ⁊ precium redemptionis anime sue ⁊ laborabit ineternu3 ⁊ viuet in finem. Jdeo scribitur Danielis.iiij. Peccata tua elemosynis redime. extinguitur eni3 cor induratum ⁊ durum est habere bona ⁊ superfluitates ⁊ sine necessitate ⁊ nihil facere vel dare. non dico vt aliquid habeam a vobis sed videte pauperes incarceratos religiosos iuuenes filias que propter paupꝫtatem compelluntur facere multa mala. videte thesauros vestros: vultis cognoscere signum dãnatõnis. quando enim cor est induratum signum est ꝙ diabolus habet ibi partem. De hoc habemus exemplum Luce xvi. De malo diuite qui sepultus est ĩ inferno: quia non dabat sua: quid erit de illo qui rapuit aliena? audite quid dicit Ambrosi⁹. lxxxvi. dist. c. non satis. Pasce fame morientem: si non pauisti occidisti. non enim min⁹ est nõ dare quod potes: ꝙ̃ tollere aliena. et si non des ad saluandas virgines ne labantur in peccatum: consensisse videris. Sed quid dicemus de episcopis ⁊ ecclesiasticis nostris qui non dant ad custodiendas virgines? ⁊ si layci teneantur ad elemosynam: nõne magis domini ecclesiastici qui habẽt tot beneficia ⁊ tot bona crucifixi: bona pauperum ⁊ hospitalium ⁊ vos domini frangitis ⁊ facitis multa que non licet hominib⁹ loqui. O gros goddons dãnati infames et scripti in libro diaboli fures ⁊ sacrilegi (vt dicit Bernardus) creditis vos ꝙ fundatores beneficiorum vestrorum dederint vobis beneficia ad luxuriandum: ad meretricandum: ad ludenndu3 au glic gallice? Audite quid consulit vobis regius propheta dauid dicens. Date elemosynam: quia beatus qui intelligit super egenum ⁊ pauperẽ in die mala liberabit eum dominus. Uide ibi guillermũ altissiodorum. Decimu3 peccatum est amor huius mundi. De quo loquitur beatus Jacobus dicens. Qui voluerit amicus esse huius seculi: inimicus dei constituitur. Jacobi.i. ⁊.i. Johã.ij. Nolite diligere mundum neqꝫ ea que in mundo sunt. O peccatrices anime vultis scire quid ẽ ponere amorem suum in hoc mundo? dixistis vnqꝫ ego vellem ꝙ deus custodiret paradisum suum ⁊ ꝙ dimitteret me viuere semper? Dico ꝙ quando nihil aliud esset diabolus vos caperet in fine dierum vestrorum. Hugolinus super pⁱmũ sententiaꝝ in prologo dicit: ꝙ si quis vellet sic manere semper peccaret mortaliter. Alexander de halis in tertia parte dicit: ꝙ diligere mundũ contingere potest multis modis. Uno modo vt diligat eum vt seruiat deo ⁊ merita multiplicet: ⁊ sic est opus meritorium. Secundo modo dicẽdo: vellem manere adhuc in mũdo si deo placeret: ⁊ sic ẽ veniale. Tertio vt finem habeat in mundo ⁊ semper hic stet in delicijs ⁊ sic est mortale. quãdo quis non petit nisi facere bonum vultum ⁊ gaudere sicut sunt illi qui appetunt semper esse vigintiquinqꝫ annorum vel circa ⁊ nunꝙ̃ mori. Quot sunt voluntates in mundo similes. Audeo eni dicere ꝙ tot peccata mortalia habuistis quot similes volũtates habuistis. Sicut sunt alique mulieres que dicunt quando ego fui vxorata ego eram pulchra. vtinam essem nunc sicut tunc: ego facerem bonum vultum. displicet mihi ꝙ effi cior senex. Et istud peccatum solet contingere viris ⁊ mulieribus lubricis. Sed dicetis. pater quale remedium? Dico ꝙ sic agatis vt non diligatis mundum nec ea que in eo sũt. Et sic iuxta thema preassumptũ. Abijcientes oẽm immũdiciam ⁊c.

¶ Eiusdem dñice post prādium. Ser.xi

Byciētes omnē immūdiciam ⁊c. Tunc videbunt filiū hominis venientem in nube cū potestate magna ⁊ maiestate. Luce.xxi.ca. Domini ⁊ anime deuote mater nostra ecclesia i tali die sicut est hodie representat nobis primam dominicam aduent⁹: vbi Leo papa in principio sermonis sic dicit. Sanctam ac desiderabilem fratres charissimi christi natiuitatem suscepturi tota deuotione debemus nos ꝑparare.q.d. fratres habemus recipere christi natiuitatem: ideo debemus studere toto nisu ad digne aduentum celebrandū ⁊ nos disponere: quia q̄uis christus sit mortuus ⁊ in celum ascenderit: tamen respicit qualiter quilibet disponit se. Modus autem seipsū disponendi est ſm duo. vnus est per viam amoris: ⁊ alius per viā timoris. vn⁹ in consideratione iusticie diuine: ⁊ alius in contemplatione ⁊ consideratione clemētie ⁊ misericordie diuine. Ideo ī ecclesia hodie diuersa euangelia legūtur. Seculares enī habent euangeliū dominice in ramis palmarum vbi ostenditur qualiter christ⁹ ibat in hierusalem ⁊ dicebatur filie syon. Mat. xxi. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Allegorice hoc significat: ꝙ filius dei apparet in humanitate. ⁊ dicite filie syon.i. ecclesie ecce rex tuus venit. vel aliter in sensu morali ecce rex tuus venit in humanitate ad dādum misericordiā peccatoribus: ⁊ qui preibant ⁊ sequebantur dicebant. Osanna filio dauid. Et omnes patres tam veteris testamenti q̄ noui clamabant dicentes. Quia hic est qui venit ad faciendum redemptionem plebis israel. ¶ Aliud euangelium qđ legitur ſm vsum romanum est ad incutiendum timorem. Et istud tangit vos peccatores. vsq̄ ad cor dicens. Erunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis: ⁊ in terris pressura gentiū. Domini: saluator veniet adhuc. ⁊ quādo frater. Dico ꝙ in iudicio particulari ⁊ vniuersali. In morte enim est particulare iudiciū ⁊ vniuersale in die iudicij quando numer⁹ electorum erit in corpore et anima: ⁊ recipiet vnusquisq̄ ſm ꝙ gessit in corpore suo siue bonum siue malum. O quem timorem habebunt tunc dānati videntes tunc angustiam suā. vt dicit Crisostomus. Habebūt quendam timorem videntes deū supra se iratum. ⁊ inferius infernum apertum. a dextris angelos accusantes: a sinistris demones eos ad tartara trahentes. ¶ O peccatores considerate statum vestrum. ⁊ status incertitudinē temporis tribus vocabulis exprimit. Ut vult paganus Aristoteles: scilicet olim: tunc ⁊ nunc. Olim importat preteritum. nunc presens. ⁊ tunc futurū. De presenti dicit Salomō Ecclesia.ix. Quodcūq̄ potest manus tua instanter operare: quia nec opus nec ratio: nec scientia nec sapientia erunt apud inferos quo tu properas. et hoc de tēpore presenti. De p̄terito dicit Job xvij. Dies mei transierunt: cogitatiōes mee dissipate sunt ⁊c. De h° etiam Anselm⁹ ī meditationibus. Terret me vita mea tota que diligenter discussa apparet mihi sterilitas aut vanitas. ¶ O pauperes peccatores beatus anselmus erat monachus: non comedebat carnes: neq̄ habebat meretrices ī camera sua a pain ⁊ a pot gallice. nec erat ꝓprietarius. portabat cilicium ⁊ dormiebat super terram. ⁊ tamen dicebat terret me vita mea ⁊c. et dubitabat de vita sua. Quid ḡ erit de vobis miserrimis peccatoribus? Iō non īmerito cantat ecclesia. Uix iustus saluabitur ⁊c. Dicam vobis rem mirabilē. beatus Augustinus testatur in libro suo confessionum: ꝙ ipse confitebatur de hoc ꝙ inspiciebat araneas facere telam suam. Dicite o peccatrices anime quod bonū fecistis in vita vestra? quid in iuuentute? quid etiā in medietate? ⁊ adhuc quid in senectute vbi ieiunia vestra? vbi humilitas? vbi deuotio? vbi amicitia ⁊ charitas? vbi compassio pauperum? Certe qui ad preteritum modicum aspiceret: vehementer expauesceret. Sꝫ si de presenti tempore loquamur: quid est nisi punctus. Audite beatum Jacobum qui nunq̄ mentitur.iiij.ca. dicentem. Uita nostra vapor est ad modicū parens ⁊ deinceps exterminabitur. Et paulo ante dixit. Ecce nunc qui dicunt hodie vel crastina die ibimus ad talem ciuitatem ⁊ lucrū faciem⁹ ⁊ ignorant quid eis venturum sit. ¶ Leuate capita vestra vos oīes ⁊ quot estis hic,

Nunquid essetis attoniti si deus diceret vobis. Reddite rationem vilicationis vestre. Certe credo quod pauci sunt qui non essent pauidi. Quis enim gloriabitur se mundum habere cor? Pauper enim et miser est qui sic viuit quod liter mori non vellet. O pauperes peccatores bene viuite et bene moriamini. De tertio scilicet de futuro tempore dicitur in euangelio. Tunc videbunt filium hominis venientem in nube: et erit sicut erat in cruce ostendens insignia sue passionis. O pauperes peccatores non erit tunc cura gubernandi domos: faciendi cauillationes: nec comedendi populum. quia tunc vt dicitur Apoc. i. Plangent se omnes tribus terre (capiendo omnis distribuit pro generibus singulorum: et non pro singulis generum). Et tunc loquetur ipse ad eos in ira sua et dicet. O damnati populi: populus maledicte: populus blasphemis plene: vbi sunt bona que fecistis propter me? O mulieres a la grant gorre gallice: oportet ista cogitare et non tempus occupare in ludis et alijs vanitatibus. Non oportebit respondere secundum trutinationes Aristotelis in primo priorum. nec de scientia nominalium: aut realium: aut legistarum: canonistarum: aut medicorum: scilicet de bona aut mala vita. Cum igitur o popule indurate sicut lapides duri: tamen velitis aut nolitis oportet comparere ante conspectum domini: cum tempus preteritum iam preterijt nec sit in potestate vestra. tempus futurum est multum periculosum. tempus presens est nimis transitorium. ea propter laborate. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immundiciam etc. Ut deus det nobis gratiam comprehendendi verba predicta inuocabimus auxilium spiritus sancti salutantes mariam. ¶ Abijcientes omnem immundiciam etc. More solito mouetur theologalis questio a magistris nostris theologis mota et maxime a domino Bonauentura dist. ij. iij. senten. Utrum natura humana preelegi debuerit potius ad vnionem ypostaticam quam natura angelica. ¶ Respondet predictus doctor quod sic. propter tres rationes.

Primo quia amplius ipsa indigebat: et amplius sibi proficere poterat.

Secundo quia natura humana erat tota lapsa: non autem natura angelica.

Tertio quia licet homo peccasset. non tamen erat obstinatus in peccato suo sicut demon: nec in termino vie.

¶ Leuate corda vestra domine mulieres estis bone theologiane? si ita esset: esset voluntas mea quod bene seruiretis deo. Dicetis forte: pater est verbum terribile quod ita faciliter damnaremur sicut dicitis. Sed dico confiteor: quod est terribile audire: sed magis terribile sentire. Audeo tamen vobis dicere: quod multo plures damnabuntur quam credatis. ideo valde timendum est. ¶ Quero a vobis in veritate conscientiarum vestrarum si esset vnus angelus super istum crucifixum et diceret: vnus vestrum me traditurus est. nunquid timeretis omnes? Nunquid timuerunt discipuli quando christus dixit vnus vestrum me traditurus est. Uos habetis dictum christi qui non potest mentiri ad istud propositum dicentis. Math. vij. Arta est via que nos ducit ad vitam et pauci ingrediuntur per eam. Sed diceretis adhuc: pater quomodo ita damnabimur? Rex noster christus est ad dandum nobis misericordiam. de quo ergo seruiet nobis passio christi et tot acerbissimi dolores quos passus est. Ipse enim caro et frater noster est. hoc os enim ex ossibus meis: et caro de carne mea. Gen. ij. Propter quod ps. dicebat. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Sed dico: certe bene dicitis: et benedicte sunt anime vestre: sed non dicitis totum. Habetur enim in iure ciuili in autentica de nuptijs collatione. iiij. quod frater venit exheredirandus a fratre in tribus casibus. Primo si insidiatus ei fuerit. Secundo si contra eum scripserit. Tertio si in bonis graue damnum intulerit. Habemus decretum in maiori volumine: et sunt verba Gelasij pape. xi. q. i. c. Siluester. ab ingratis et indignis successoribus legitime merentur perdi hereditates. Casus est patens. sicut duo fratres in eadem domo de eodem patre et matre pater moritur: manent filij: vnus capit vxorem: et alter non sed est homo intelligentie et habens bonum officium et multa bona. Ille qui est vxoratus capit litigium contra alium et vult eum destruere. Quero a vobis vtrum ille debeat esse heres fratris sui? Dicunt leges quod non. et quando mater diceret stat in ratione, frater enim debet ostendere fratri quod quam

do facit dānum non facit vt frater eius. Uti nam frater noster christus non sic agat contra nos. Dicite o peccatores nunquid feci-stis sibi oultragium: nonne voluistis ponere manuz in eum? Audite paulum dicentez miserrimis peccatoribus. Hebre.vi. Rursum sibimetipsis crucifigentes filiū dei credit is quod dicaz vobis. Domini placeat misericordie diuine ꝙ habeat pietatem de vobis. Sed pro certo dico vobis ꝙ frater non facit tantam iniuriam fratri sicut facimus christo cum peccamus. Magnuz est crucifigere christum: sed maius est a nobis eijcere christum per peccatum. Ipse enim semp optat salutem nostram. Et si adhuc posset pati mortem: ipse se offerret morti si eēt necesse ad saluandū animas nostras. ¶ Sūt ne hic matres ille macquerelle filiarum suarum que dederunt eas hominibus de curia ad lucrandum matrimoniuz suum. Et vos mulieres quando itis ad mulieres puerperas visitandas. ¶ Uos officiarij qui datis officia ad custodiendum vos debetis habere respectum. Et vos prelati qui permittitis blasphemias publicas. Quale remedium ꝙ sitis saluati recurrite ad fratrez vestrum iesum christum. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immunditiam ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

Quantum ad primam partem hodie sunt sex dies ꝙ ego dixi vobis ꝙ tota natura incarnationis diuidit in qnqꝫ partes siue in quinqꝫ mysteria.

Primū est: ꝙ incarnatio fuit a deo eternaliter ordinata.

Secūdum: ꝙ fuit a patribus antiquis diu desiderata.

Tertium: ꝙ in scripturis est figurata.

Quartum: ꝙ fuit a prophetis denunciata.

Quintū: ꝙ fuit per xp̄m adimpleta.

¶ Diximus a die lune vsqꝫ ad diem veneris primum mysterium. Uos domini scitis ꝙ quando arrestum est datum ꝛ pronunciatuz in parlamento: ꝙ ille in cuius fauorē fuit pronunciatum querit q̄ diligenter potest vt executioni demandetur. Sic etiaz natura humana videns arrestum datuz in curia paradisi q̄rit executōz arresti. ꝛ hō ē mysterium secundum. ꝛ hoc representat nostra mater ecclesia referens voces prophetarum dicens. Ueni domine ꝛ noli tardare: relaxa facinora plebis tue. Et istud mysterium fuit declaratū a die veneris vsqꝫ modo. Tertiū mysteriū declarandū est ꝙ īcarnatio fuit in ducibus ꝛ presidentibus populi israel infantibus prefigurata. hoc est dicere ꝙ iudices israel dabant figuram veri iudicis christi. Hoc habetur iudicum secundo ꝛ tertio. Suscitauit dominus iudices ꝛ nō ambulauerunt coram domino in corde perfecto. Ideo tradidit eos dominus in manus gētium ꝛ ī manu regis chusanta sataȝ seruierunt qꝫ ei octo annis ꝛ clamauerūt ad dominuz ꝛ misit eis octoniel q̄ liberauit eos. ¶ Leuate capita vestra debetis notare domini sicut dicit Paulus p̄me ad Chorin.x. Omnia in figura contingebant: illis scilicz patribus veteris testamenti. ꝛ Bernardus super Missus: dicit exponens quid significat nazareth. omnes reuelationes ꝛ figure que precesserunt apud patres antiquos fuerunt quedam semina vel flores nostre redemptionis. Christus enim adueniens fructus fuit. Luce.ij. Benedictus fructus ventris tui. Et sicut adueniente fructu flos cadit: sic adueniente christo flores: id est figura cessauit. Primo ergo iudex qui saluauit populum a manibus gentium fuit octoniel qui quo ad personam eius signum dei interpretatur: qui representat christum. De quo Paulus ad Hebreos.i. Qui cū sit splē dor glorie ꝛ figura substantie eius sedet ad dexteram patris ineternum. Ipsi autē octoniel fuit filius cenez: quod interpretatur zelote: ꝛ illud cōuenit christo filio dei. De quo

Joh.ij.scribitur. zelus domus tue comedit me. Domini non est a duobus annis nec a mille ꝙ fuit figuratum: ꝙ christus tanq̃ iudex veniret: sed sunt fere tria milia annorum ꝙ hoc fuit figuratum ⁊ representatuꝫ. Nam legitur in libro iudicum de sex iudicibus qui representant christum. Primus vocaf octoniel qui tantum valet sicut signum dei vel ymago patris eius. ⁊ pater eius vocabatur cenez: quod interpretatur gallice desir: latine zelote. Sic deus desiderabat ⁊ zelabat saluteꝫ nature humane. Filij israel seruierunt astaroth. hoc videns deus dedit eos in manus cuiusdam tyranni vocati cusan: qui tantuꝫ valet sicut tenebrosa iniquitas in mesepotamia: quod ĩterpretatur eleuatio. Filij eniꝫ israel dati sunt in tenebris quando adam peccauit ⁊ eua in paradiso terrestri. Tunc eniꝫ ipsi ⁊ tota posteritas in manus tenebrarum: id est diaboli fuerunt dati. Et d̃ isto p̄t dici illd̃ Deu.xxxij. allegorice. Ip̄i me prouocauerũt in eo qui non est deus. ⁊ ego prouocabo eos in eo qui nõ est populus. Tunc ipsi clamauerunt ad deum redemptorem ⁊ misit eis oetoniel: id est ymaginem suam siue filium suuꝫ: ⁊ sumpsit non naturam angelicam: sed humanam in vtero beatissime virginis. Iste pugnat contra diabolum: qui solum querebat peccatum. Christus autem per humilitatem vicit eum: ⁊ in arbore crucis totam iurisdictionem ei deposuit ⁊ instituit ꝙ natura humana obseruaret precepta decalogi et que habentur in quattuor euangelistis. ¶ Sed dicite mihi o peccatrices aĩe quam recognitionem facitis deo? Nunquid dixi vobis ꝙ diaboli erãt obstinati: ideo christus non redemit eos nec assumpsit naturam angelicam. ¶ Estis ne duri ⁊ duriores diabolo. Audite ergo psalmistam de ingratitudĩe vestra loquentem. Obliti sunt deum qui saluauit eos ⁊c. Certe obliti estis beneficium christi qui saluauit ⁊ redemit vos. Vobis loquor domini de iusticia. Tempore preterito erat iusticia parisius seu in hac villa: ⁊ non vendebantur officia: sed nunc nihil est. Erat etiam charitas ⁊ amor inter christianos: inter maritum ⁊ vxorem: inter matreꝫ ⁊ filiam: inter proximos ⁊ vicinos: ⁊ sic de alijs. Sed nũc odia ⁊ inuidie regnant. Antiquitus erat oratio humilitas ⁊ deuotio ĩ religiosis: sed nunc nihil volo dicere. ¶ Cõsideret ergo vnusquisq; vestrum gratiam christi: ⁊ sic recipiet christum in corde suo. Juxta thema preassumptum. Abijcientes omneꝫ immundiciam.

¶ Quantum ad secundam partem leuetis capita vestra. Incepistis ne adhuc domini mundare conscientias vestras? Dicetis frater conscientie nostre sunt sicut hortus in quo nihil est factum ab vno anno quando incipimus in vna parte anteq̃ simus in alia in fine: iam incipiunt crescere in alia parte male herbe scilicet peccata. vnde Grego. in moralib⁹. Huius populi est cõuersio ad deum per opera bene viuentiuꝫ quando in hortis conscientiarum laborant. sed quando hortus incipit florere ⁊ adducere flores dulces tunc ascendunt vepres: scilicet viciorum. Vidistis vnq̃ carthusieñ? Ipsi eñ habent paruos hortos ⁊ semper laborant et auferunt superfluitates et adhuc ipsi timẽt ꝙ damnentur cum reprobis. Quid igitur erit de vobis qui nõ curatis de hortis conscientiarum vestrarum? Volo dicere pauperes peccatores: ꝙ si deus non apponat manuꝫ certe difficilimuꝫ erit sanare conscientias. Immũdicie auteꝫ omnes sunt aut in voluntate aut in ore aut in opere. De ĩmunditijs siue peccatis volũtatis dixi vobis decem: sed nescio si bene notastis: sꝫ adhuc nõ est totum. ¶ Leuetis corda. Oportet nunc loqui de p̄ctĩs lingue siue op̄is. Et istud ẽ adhuc magis difficile. ¶ Fertur in quadaꝫ parabola ꝙ diabolus fuit semel infirm⁹ et venerũt medici ⁊ quesierunt ei quid vellet comedere: an pisces aque dulcis aut maris. qui dixit non. an carnes porcorũ aut thaurorũ vel vitulorũ. qui iterũ respondit non. aut pullos aut perdices aut aliquam vena

tionem. Tunc respondit: nihil comedaȝ de omnibus istis epulis: sed ego volo comedere de esca de qua fui nutritus: quam comedunt mulieres in balneis existentes. Illa esca domini mei est pastillus de linguis. Sȝ domine (dixerunt medici) quam salsaȝ vultis habere? dixit ꝙ volebat primo ꝙ essent frixe in patella ⁊ postmoduȝ ponerentur in pastillo. Ista est parabola vna. Audite verba Jacobi.iij. nunc̄ꝙ mentientis. Si quis ĩ verbo non offendit hic perfectus vir est. Et post lingua modicum membruȝ est ⁊ magna exaltat. Ecce q̄ꝫtus ignis ꝙ magnã siluam incedẽt ⁊c. Ideo beatus grego. in mora. di. ꝙ vniuersitas iniquitatis lingua constituitur in membris nostris que maculãt totuȝ corpus. Sequitur in iacobo. Omnis enim natura bestiarum ⁊ volucrum ⁊ serpentum ⁊ ceterorum domãtur a natura humana: linguam autem nullus domare potest inquietuȝ malum ⁊ plena veneno mortifero. In ipsa benedicimus deum ⁊ in ip̄a maledicimus hominem qui ad similitudinem dei facti sunt. Audite o pauperes peccatores beatum iacobum dicentem: ꝙ ille q̄ nõ peccauit in lingua est beatus. ⁊ dicit ꝙ animalia siluestria possunt domari: non tamen lingua: ⁊ quod totum corpus nostruȝ potest comburi ab igne lingue sicut vna tota silua a paruo igne comburitur. ¶ Dicatis mihi domine burgenses mulieres cuiuscunqȝ status: habetis ne tales liguas in ista ciuitate? ego credo ꝙ sic: ⁊ experior ĩ me ipso. Dixi enĩȝ vobis die iouis preterita tractans illud. Rabbi vbi habitas.q.d. si indigeremus vobis vbi inueniremus vos? Respondit veni ⁊ vide. ⁊ dixi ibideȝ ꝙ nos inueniremus eum in paupertatis strato ⁊ in patientie clibano. Dixi ꝙ pauper fuit in infantia in mundo ⁊ in morte. Non enim habebat (vt inquit ipse) vbi caput suum reclinaret. Dixi ibi ꝙ non habuit in proprio neqȝ in cõmuni: stratum neqȝ etiam domuȝ quia si habuisset domũ: discipuli eius tunc non quesissent. Luce.xxij. Domine vbi vis paremus tibi comedere pascha. Ego auteȝ non dixi de alijs ꝙ non habuerunt vel in cõmuni vel in ꝑticulari sed solum strato ⁊ domicilio. Parui logici ⁊ summuliste q̄ vadunt ad vicuȝ straminis parisius sciunt bene ꝙ particularis negatiua non infert vniuersalem negatiuam in bona consequentia Dixi etiam ꝙ predicarem de iudicio falso die veneris ꝙ nullus debet iudicare alium nisi casus sit patens siue euidens. Dixi tamen ꝙ si videatis hominem nudum cũ nuda nec sit ibi aliquis: potestis dicere ꝙ talis sit pallardus. Dixi vltra ꝙ si videretis aliquem sacerdotem deosculari mulierẽ nõ debetis esse de opinione illi⁹ glose que habetur.xi.q.iij.c. Absit. ꝙ iudicetis sacerdotẽ sibi dare benedictionem dico ꝙ si ibi sint soli ⁊ in loco suspecto ꝙ non est peccatum illos iudicare esse pallardos. Imposuerunt mihi aliq̄ ꝙ ego dixi ꝙ magistri nostri sũt brigatores: non dixi faciant quicquid volent: dico tamen ꝙ ipsi non seruauerunt legem christi: melius fuissȝ illis fuisse bubulcos. Quia leuate spirit⁹ vestros: multa mala faciũt mulieres loquaces. Vultis comedere d̄ isto pastillo vadatis ad mulieres puerperas ⁊ audiatis ibi loqui de domicellis quomodo se habent cum dominis de curia ⁊ mulieribus aduocatorum ⁊ procuratorum: certe ibi comeduntur pastilli cum abũdantia. Sed dicetis: pater quot sunt peccata lingue ad faciendum vnum pastilluȝ de linguis carparum oportet habere multas. Fuistis in schol̄: scitis a.b.c. Et tot sunt peccata lingue quot sunt i. A.b.c. littere. Sunt autem viginti principales scilicet a.b.c.d.e f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.v. Sic etiam sũt viginti peccata mortalia lingue. Prima lingua istius pastilli est primum peccatuȝ lingue quod vocat̄ lingua adulatoria. De isto loquebatur Esa.v.c. ⁊ dicebat ꝙ sub pena mortis nullus comederet dicens. Ve q̄ dicitis bonum malum ⁊ malum bonuȝ ponentes tenebras lucem ⁊ lucem tenebras. ¶ Secundum peccatuȝ est lingua blasphematoria ⁊ secũda lingua istius pastilli correspondet isti littere b. Moyses auteȝ prohibebat ꝙ nullus comederet de isto pastillo sub pena mortis Numeri.v. Quicunqȝ blasphemauerit nomen domini morte moriatur. Pro intellectu clariori debetis notare q̄d dicit Tho.ij.ij.q.cxv. ꝙ adulatio potest esse peccatum mortale tribus modis. Primo quando laudatur peccator de peccato suo, vnde p̄s. Laudatur peccator in desi

derijs anime sue ⁊ iniquus benedicit̄. Secundo qn̄ quis laudatur vt spiritualiter vl' corporaliter decipiat eū q̄ȝ est contra charitatem. Tertio qn̄ quis laudat ⁊ dat occasionem peccandi: ⁊ tunc tam laudans q̄ȝ laudatus peccant mortaliter. ¶ Leuate capita vestra ⁊ corda vestra: sunt ibi qn̄ vident ꝙ aliquis ꝑcussit aliquē vsq̄ȝ ad mortē vel dedit sibi tres alaphas: dicunt sibi per deū sanctum vos bene fecistis: vos multa mala passus estis ab illo trufatore. Et vos domini gaudisseurs qn̄ petit̄ a vobis vbi fuistis heri. respondetis: nos fuimus per totam diem in lupanari siue in prostibulo cū amasijs nostris: faciebamus grant chiere gallice: dicit alius vtinam fuissem vobiscū Et vos burgenses nunq̇d dicitis ꝙ fuistis cum tali domino ⁊ ꝙ dedit vobis vnā cathenam aureā ⁊ ꝙ fecistis pulcherrimum banquetū. Et vos domini in parlamento quando fecistis aliquā deceptionē: nunq̇d dicunt vobis socij vestri: bene fecistis. vous luy aues bien fait desploier ses escus. Il semble vng papellart gallice. Et vos domini gaudisseurs gallice: nunq̇d dicitis sepe. talis mulier bene chorisat siue talis mulier bene tripudiat siue talis mulier bene eq̇tatur. ¶ Secūdo adulatio est peccatū mortale quando is qui laudat vel qui facit: fac̄ vt aliū decipiat corꝑalit̄ vl' spūalit̄. Estis h̄ domini bullatores ⁊ portatores reliquiarum. Aristoteles vocat istuȝ adulatorē blāditorem in.iiij. ethicoruȝ. Uos dicitis vos habuisse de bullis centum scuta ⁊ curatus decem pro vino suo. Et licet essent rubea vo⁹ les aues abbatus a tous les dyables gallice, talis em̄ modus faciendi est grauissimum peccatum. Tertio peccat inducēdo aliquem ad malum peccatum. Estis hic q̇ sic laudatis vnam mulierem que bene saltat: aut vnam mulierem que bene chorisat in presentia alterius: aut vnam mulierem que bene equitatur: quia non auderetis ꝓpter eius mariti presentiam laudare alibi. Et etiam qui laudatis dominos: superiores ⁊ magistros vestros vt inducatis eos ad malum. sicut faciunt seruitores ⁊ famuli abbatum: episcoporum ⁊ aliorum magnorum dominorū. Petrus autem blesensis fecit vnam pulcherrimam epistolaȝ de hac materia: vide eam si volueris. ¶ Secūdum peccatum siue secunda lingua pastilli est lingua blasphematoria. Qui nomen domini blasphemauerit morte moriatur dicit Moyses Leuitici.xxiiij. Et extra de maledicis ca. Statuimus. debȝ blasphemator poni in porta eccl'e in camisia sic faciūt illi q̇ faciūt emendā solēneȝ. ⁊ in autentica collatione.vi. lex dicit. Si blasphemie in hoībus non relinquūtur impunite: certe in deum vltimo supplicio puniri volumus. Dominus autem Anthoni⁹ triplicem blasphemiam ponit siue differentiā blasphemie scilicet maledica: falsidica ⁊ turpiloqua. Maledica est imprecando malum deo. Turpiloqua est irreuerenter loqui de deo ⁊ de humanitate eius. Falsidica est quando aliq̇s attribuit deo aliquid quod sibi non conuenit. De primo exemplum: in despectuȝ dei sit hoc factum: ego renego deū. Et lusores dicunt in mala gratia sit hoc factum. ie de sauoie dieu gallice. Estis hic iudices ⁊ aduocati qui bene clamatis in curia ⁊ iuratis ⁊ post vnum prandium prolongatis causam vsq̄ȝ ad quattuor annos. De secunda lingua scilicet falsidica exemplum habemus quādo in infirmitate dicitis. Deu me quid feci deo ꝙ mittat mihi istam infirmitatem: videtur mihi ꝙ non est iustus ⁊ ꝙ non sit bonus. Et istud est maius q̄ȝ furari pecuniam in bursa cōmuni ville. De tertia lingua scilicet turpiloqua exempluȝ habemus vt iurare per ventrem per caput et per cetera membra. Sunt aliqui qui sunt magis infames circa christum ꝙ̄ carnifices circa vaccas ⁊ ea que occidunt. Audite quid dicat Paulus ad beatū Johan. Irritam quis faciens legem Moysi duobus testibus morit̄. si ergo in lege Moysi blasphemator occidebatur: ꝙ̄to magis non acrius punire debemus blasphemias. Hortor enim vos ꝙ̄tum possum in domino ne irreuerēter tractetis mēbra xp̄i domini nostri. Sed si hactenus deum in prouocatione ⁊ blasphemia offendistis facite thema preassumptum, Abijcientes omnem immundiciam ⁊c.

¶ Feria secunda: prime dominice aduentus. Sermo.xij.

Bijcientes oēm immundiciam ⁊c. Me insule expectabunt ⁊ brachiū meum sustinebunt. Leuate in celuȝ oculos vr̄os ⁊ videte sub terra deorsum. Esa.li.ca. Domini ⁊ fideles anime deuote heri post prandiū Lucas declarabat ꝙ semel videbimꝰ christum venientem ad nos iudicandū: ⁊ dixi ꝙ tempus preteritū male exposuimus: presens auteȝ tēpus currit ⁊ subito transit: ⁊ futurū tempus qđ venit est periculosuȝ. Restat ꝙ me insule expectabunt brachiū meū incarnatū ⁊c. Leuate in celum aspiciendo premia ⁊ respicite in terrā considerando damnatorum supplicia. Peccatores ad nos ponendum in bono statu ⁊ ad habendum premiū eternum nos sumus xp̄iani: nos habemus fidem. Dicit ergo esa. insule expectabunt id ē pagani habebunt fidē de me. De isto loquebatur Jacob patriarcha. Gen.xlix. Non auferetur sceptrum de iuda nec dux de femore eiꝰ donec veniat q̄ mittēdus est. Jacob ꝓphetauit ꝙ iste messias veniret de iuda et esset saluator. Sed dicetis: frater quid ē ꝙ debemus leuare oculos. Certe ad videndā gloriam. q̄m vt dicit Apost.i.Cor.ij. ⁊ Jsa. lxiiij. Oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit q̄ preparauit deus his qui diligunt illuȝ. Et si spes non trahat nos ad bonum ⁊ dimittendū peccata nostra: dicit Esa. aspicite deorsum i terram ad considerandū coram oculis vestris retributionē peccatorum: ⁊ tunc videbitis ꝙ oēs qui sine baptismo moriuntur: sunt damnati: ⁊ similiter omnes qui i peccatis mortalibus: dicentes illud Sapi.v. Quid nobis profuit superbia aut diuitiaꝝ iactātia quid ꝓtulit nobis ⁊c.: ⁊ videbitis ibi dolores vt parturientis: vt ps. dicit. Vidistis vos dñi bullire vnq̄ falsos monetarios: vidistis excoriari hoīes. ponatis oēs penas huius vite insimul quas velletis sicut assari sup craticulam: cōburi in igne: omnes huius mundi pene cōparate: penis inferni non est nisi ros. Heu dicent mundani quid profuit nobis vita nostra mūdana. Heu dicent meretrices quid ꝓfuit nobis luxuria transierunt oēs delectationes vane. ⁊ nūc sumus dānate sine remissione: ⁊ habere talem penam post illa: o pctōres talis est casus futurus. Restat vt queramus remedium: q̄diu in hac vita sumus viuentes: q̄m ecclesia non ponit ante oculos nostros fletus patrū sine causa: sȝ inducit nos ad corrigendū vitas nostras. Ad qđ inducit nos thema propositū. Abijcientes omnem ⁊c. Quod vt facilius facere valeamus: ꝟginē mariā inuocabimꝰ dicendo. Aue maria ⁊c.

¶ Abijcientes oēm immundiciā ⁊c. More solito monetur questio theologalis mota a magistris nostris theologis ⁊ tractata a Bonauen.in.iij.distin.ij. Utrum conueniētius fuerit verbum diuinū naturam humanam assumere in athomo ꝙ in specie.i.singulari. Et respondet ꝙ sic pluribꝰ de causis. primo rōne separationis. natura tamē humana fuit assumpta vt repararemur ꝑ mediatorem ⁊ mediator lȝ christus ē vnꝰ quia fuit vnū suppositum diuinū. Secundo ratione exaltatōnis: q2 natura humana tota erat exaltanda super oēm creaturam ⁊ ꝙ per superabundantiā dicitur vni soli conuenit. Tertio ꝓpter honorem nature assumpte. ¶ Leuate corda vestra: timetis ne damnariꝰ: faciatis bonā gardiam: q2 lȝ christus sit frater noster: tamen si frater verberet fratrem debet exheredari: vt heri diximus. Sȝ dicetis vos: pater xp̄s di. Marci xvi. Quicūq̄ baptisatꝰ fuerit saluꝰ erit q̄ ꝓmisit ⁊ iurauit. bene dicitis sed non totum Habetis legeȝ in quibus casibꝰ iuramētū factum nō est obligatoriū ⁊ sunt tres. Primus est: si res sup quā iuratū est nō in eodem statu ꝑmanet. Ideo dicunt dñi iuriste xxij.q.ij.ca. Ne q̄s. ꝙ in oī iuramento vel ꝓmissione facta intelligit̄ hec ꝯditio: stantibus rebus vt nunc. Casus est patēs. vicinus vester dat vobis bogetam suā auro et argendo plenā ⁊ dat etiā vobis gladium suū ⁊ iuratis sibi ꝙ quotienscūq̄ petet restituetis sibi. ipse vadit lusum ⁊ ibidem ꝑdidit oīa bona sua ⁊ vult occidere illum cū

quo lusit. Queritur vtrū debeatis sibi resti
tuere gladium: dic imperator et etiā Aug. q
non. Moraliter xps promisit nobis paradi-
sum si habeamus ꝓpositum bn̄faciendi et
si in illo psistamus. Manifestis in tali dn̄i
Audite deū p Ezechielē.xvi. vobis dicentē
Laui te aqua et emūdaui sanguinē tuū ex
te: et vnxi te oleo et vestiui te discoloribus: et
calciaui te iacincto &c. et ornaui te ornamē
to. Sequitur et fabricasti lupanar tuū in capi
te oīs vie et exposuisti te oī trāseūti. Dn̄s de9
plangit se de vobis et credo q non tenebit
pmissum: q2 pditio nō manet. Dicit eni: o p
sone xpianorum: ego laui te ī baptismo et mū
daui te sanguine. i. a peccato. vn̄ ps. Libe-
ra me de sanguinibus &c. et vestiui te discolo
ribus vestimentis. i. fide spe et charitate. et
qd fecistis vos: edificastis lupanaria. nū-
quid illa mulier q̄ inuenit lupanaria fecit
tot mala sicut vos patres religionū: quid
dicitis vos. seruastis vnū pūctū regule vre:
et vos dn̄e Johā. qn̄ fuistis sacerdos in pn
cipio dicebatis. Deus in noīe tuo saluum
me fac: nunc aūt dicitis defecit in salutare
tuū aīa mea &c. Quod remediū pr: reuerti
mini ad consciās vr̄as detestādo pctā vr̄a
iuxta beati Jacobi documentū. deponētes
omnem immundiciam: suscipite insitum
verbum &c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime
profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis aie virtuosa
purgatione.

¶ Quantū ad primā partem dixi heri q mi
steriū incarnationis fuit representatum in
scriptura per psidentes et iudices regales
qui habuerunt presidentiam sup populum
Israel. Ad hoc plenius intelligēdū aduer-
tendum q christus dominus noster habu
it multas conditiones.

Primo fuit verus deus in deitate.

Secundo btūs in humanitate.

Tertio plenus gratia et sapientia vtuosa.

Quarto repletus doctrina fructuosa.

¶ Et fuit exercitatus exercitatione merito
ria: passus passione acerba: mortuus mor-
te turpissima. Quantū ad diuinitatē excel
lentia saluatoris fuit ostensa in illo iudice
qui habuit onus super filios israel qui vo
cabatur octoniel: qui iudicauit filios isra-
el qn̄ illi de mesopothamia posuerunt fili-
os israel in tribulatione. Octoniel interp̄-
tatur ymago dei qui est filius dei: scilicet
qui est verus deus et verus homo. Secun
da conditio christi est q fuit vere beatus
q̄ntum ad portionē superiorem: et fuit figu
ratus per secundū iudicem filiorum israel
qui vocabat Aioth. de quo iudicum. iij. q
filij israel. fecerunt malum coram domino,
et sequitur in textu. Clamauerunt ad do-
minum: qui misit eis saluatorem vocabu-
lo Aioth: qui vtraq manu pro dextera vte
batur et fecit sibi gladium ancipitem.

¶ Leuate corda domini: postq filij Israel
fuerūt per quadraginta annos in pace pec
cauerunt coram domino et cōmiserunt ydo
latriam. Quod videns dominus misit eis
virgam mirabilem Eglon q̄ erat vnus ma
gnus rex grossus et piguis et erat rex Mo
ab qui venit cum filijs Amon et Amalech
et oppressit eos. xviij. annis: qui cum vide-
rent se in maxima tribulatione et angustia
clamauerūt ad dominum misericordiam.
Tunc deus audiuit clamorem et misit vnū
capitaneum qui vocabatur Aioth qui erat
dexter in duabus manibus et percutiebat
ita fortiter de sinistra manu sic de dextera et
fecit gladium ab vtraq parte scindentem
et posuit super latus dextrū et venit ad re-
gem et dixit: ecce tributū quod offero vobis
pro filijs israel computetis bene: et postq
computaueritis habeo vobis aliqd dicere
in secreto: qui ascenderūt cameram et rex ius
sit omnes ire extra et clausa camera loque-
batur Aioth cum rege familiariter. Tunc
Aioth accepit gladium quem habebat sub
pallio et percussit regem et posuit regi gla-
dium in ventrem vsq ad manubrium et
interfecit regem. O peccatrices et paupe-
res anime confitemini domino et inuocate
nomen eius. Et enarrate oīa mirabilia eius
Credatis q spiritussctūs non scripsit ista
sine causa. quid est dicere Eglon: qd gladi
us representat. Origenes dicit q deus mi
sit principem qui est dexter: et vtitur eque
dextera manu sicut et sinistra: et habet gla-
dium suū in latere eius dextro. Ille prim-

ceps benignus ⁊ liberator populi est xp̄s. q̄tum ad humanitatem ⁊ diuinitatē. deb; sedere ad dexteram dei patris omnipotentis. q̄tum ad diuinitatē: hoc est in equalitate glorie. sed q̄tum ad humanitatem sedet ad dexterā in potioribus bonis glorie q̄ȝ deus creauit. Aioth interpretat᷑ inclit⁹ vel gloriosus. Dicit Augustinus ꝙ non ē maior glorificatio q̄ȝ glorificatio dei in humanitate ⁊ diuinitate. ¶ Sed quid est dicere ꝙ aioth habuit gladiū sub pallio cum quo percussit regē eglon ⁊ gladiū ab vtraq̄ȝ parte scindentem. Huic questioni videt᷑ satisfacere Johannes in Apocalip. de ore eius gladius ex vtraq̄ȝ parte acutus. Christus habet ensem acutum. i. sententiam ad scindendū duo: scilicet corpus ⁊ animā in iudicio: quia scindet ex vtraq̄ȝ parte ⁊ diuinitus iudicabit sub forma humanitatis. Habet enī aioth pallium ⁊ representat humanitatem christi. Ad philip. ij. habitu inuentus homo ⁊ sub pallio humanitatis latebat diuinitas. Eglon interpretatur festiuitas inutilis. Origenes tamen dicit ꝙ interpretatur rogat⁹. Amon ⁊ amelech gēs bruta est que bellat contra filios israel seu christi festiuitates. Inutilis est delectatio huius presentis seculi siue voluptas mundana. Moab ex patre dyabolo processit: quia homo cadit in miseriam voluptatis. iuxta illō Sapiē. ij. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbem terrarū. ⁊ etiam iuxta illud Gene. viij. Sensus ⁊ cogitatio humani cordis in malū prona sunt. Amalech est vitium conueniēs homini qui viuit ex sensualitate: tunc enī viuit vt brutum ⁊ sunt lubrici ⁊ luxuriosi. vnde Psalmista. Homo cum in honore esset nō intellexit comparatus est iumentis insipientibus ⁊ similis factus est illis. Ad clamorem aūt populi israel quē rex Eglon rex magnus: ipissus ⁊ pinguis in maxima seruitute subegit: misit deus Aioth qui ꝑcussit regem per ventrem ⁊ occidit eum. i. potestatem remouit nocendi Tunc Aioth. i. christus percutiet in ventrē cum ipse iudicabit in iudicio manifestans oīa pudenda q̄d tūc poterūt luxurie vr̄e. certe populus ille liberatus dedit laudem domino. sic ⁊ nos debemus laudare xp̄m qui nos liberauit ⁊ extraxit nos ab omnibus. Uolo dicere ꝙ tergamus immundicias iuxta thema p̄assumptū. Abijciētes ⁊c.

¶ Quantū ad secundā partem. Leuate capita domini. Cenastis heri de pastillo quē diligit dyabolus. sed queretis: pater domini ⁊ magnates comedunt de isto pastillo sicut nos. Quid intelligitis vos per pastillū linguarū? dico ꝙ est vita dānabilis que fit per linguas. Diximꝰ heri duas litteras sc; a ⁊ b ⁊ significant duo peccata lingue. Restat in pastillo ponere terciā linguam q̄ vocatur cōspiratoria seu ꝯsiliatoria que significatur ꝑ hanc litteram. c. Dicitur aūt conspirare cū quis cum aliquo vel cū aliquibꝰ cōuenit ad aliquod malū faciendum. Joh. ix. Cōspirauerāt iudei vt si q̄s eum cōfiteretur xp̄m extra synagogam fieret. Consiliator vero d̄r aliquis q̄ non est contentus de malo: sed inuitat ⁊ incitat alios ⁊ dat cōsiliuȝ ad rebellandū prelato dicens: teneatis bonū ⁊ ego ita faciā. Et de hoc scribitur Johan. xi. De cayphа qui dedit consiliū iudeis de interficiendo xp̄m dicens. Nescitis quicq̄ nec cogitatis: expedit vobis vt vnꝰ homo moriatur pro populo. ⁊ idem est ꝓprie conspiratoria lingua ⁊ consiliatoria ſ; differunt in modo significādi. De malo cōsilio habetur in secūdo Regum. xvij. De achitophel qui dedit consiliū malum absalon vt interficeret Dauid partē suuȝ. Et hester. vi. scribitur ꝙ aman dedit consiliuȝ vt fieret patibulum ⁊ suspenderet᷑ mardocheus ⁊ ipsemet fuit suspensus. vn̄ sapiens facienti consiliū nequissimū super ipsuȝ deuoluetur: quasi diceret ꝙ qui dat malū cōsiliū talis punitio ei debetur sicut illi q̄ facit malū cōsentiendo consilio dato. dicetis pater ista v̄ba dirigunt᷑ ad aduocatos ⁊ cōsiliatores ⁊ non ad dominos rectores neq̄ȝ predicatores? certe dico ꝙ istud oēs tāgit. Domini qui habetis vina dirigite aures. v̄didistis ne consiliū seruitoribus vestris dicendo ponatis tale vinum in tali: faciētes transire malum cum bono. ⁊ vos apothecarij quando ponitur zymziber ad faciendum species: nunquid consiliū datis seruitoribus vestris ita faciendi. Et vos qui ponitis les balles zymziberis; piperis; croci;

canelle et sic de alijs aromaticis rebus infra caueaz sup terrã vt magis ponderent. et vos qui ponitis aquã in lanis. Certe de oibus si dedistis consiliũ auxiliũ vel fauorem: tenemini ad restitutionẽ: et si nõ restituatis inuito vos ad oẽs dyabolos. De vobis inqt Isa.xxxi. ve filij desertores vt faceretis ꝯsiliũ et nõ ex me. Et vos dñi q̃ impeditis pueros ne intrent religionẽ. et vos dñi trufatores qui datis ꝯsilium sodalibꝰ quõ manutenere debeant mulieres meretrices dicẽdo: veni dabo tibi ꝯsiliũ quõ habebis volũtatẽ de tali muliere. Sed diceã. frater dicas nobis qd euenit illis q̃ dederũt malũ ꝯsiliũ: dico ꝙ male moriũt et male finiunt dies suos: sicut hẽmus exemplũ de absolon cui achitophel dedit cõsiliũ vt pugnaret contra patrẽ et eijceret euz extra villam et acciperet cõcubinas patris sui. Cusi vero dissipauit consiliũ et venit ad absolon dicens. Nõ facitis bñ contra patrez vestrum: et tũc absolon credidit. et achitophel hec videns iuit ad domũ et seipz suspẽdit. heu mũdani quid erit de vobis. Et vos patres religionũ: qñ aliquis iuuenis religiosus vult ire ad obseruantiã dicitis. Expecta postq̃ ero doctor et magister recedemꝰ Scotꝰ dicit in.iiij.dist.iiij. Et q̃ contennit ꝯsiliũ: cõtennit et ꝯsulentẽ. Uolo dicere ꝙ sufficiat vobis ꝙ sitis soli dãnati et dimittad alios saluare aïas suas. ¶ Et vos mulieres nunqd vos dicitis aliqñ alicubꝰ mulieribus vxoratis quaꝝ mariti recesserunt quõ potestis tãdiu stare sine marito? Uolo dicere ꝙ quicũq; dat consiliũ ad pctm̃ mortale faciendũ: mortaliter peccat. q̃ de re studeat vnusquisq; ꝓficere in bono ꝯsilio et deponat ꝯsiliariã linguã. Iuxta thema preassumptũ. Abijciẽtes oẽs immũdicias. Qd donare dignetur qui sine fine viuit et regnat. Amen.

¶ Feria tertia prime dñice. Sermo.xiij.

Abijcientes omnẽ immundiciam &c. Desiderium iustoruz oẽ bonũ est. prestolatio impiorũ furor. prouerbiorũ.xi. Domini et anime deuote benedictus Isaias dicebat nobis heri ad ponenduz nos in bono statu ad suscipiendũ aduentum xpi ꝙ leuaremus oculos in celum et respiceremus terrã: gaudia scz paradisi ad acquirendũ: et penas inferni ad fugiendũ vbi oportet ire: nisi sitis omnino indurati sicut dyabolus nõ habetis cãm aliter faciendi vel aliter viuendi. Ad cõiungendũ bene materiã precedentẽ cum pñti. Salomon dicit. sicut desiderium bonoꝝ obiectiue vel virtualiter est oĩe bonum: prestolatio aũt impioꝝ est furor et pena occasionaliter: et q̃ se diligunt bonuz desiderium habent. Sic Dauid loquẽdo de se ipso dicebat. Concupiuit anima mea desiderare iustificatões tuas &c. Et in alio passu. Os meũ aperui et attraxi spm̃. et quare. qꝛ mandata tua desiderabã. Totum igitur desiderium bonoꝝ est obiectiue vel virtualiter in ipso deo: qꝛ bona persona querens deo placere virtualiter omne bonũ diligit: et querendo deum querit oĩa que sibi placent: et que sibi sunt necessaria. Ponamus barbarã de qua hodie festum recolitur ante oculos nostros et queramus ei quis misit eã in paradisum quare est in celo. Certe dicet si placeat sibi loqui: qꝛ dilexit oĩe bonum. vñ de ea potest dici illud Canticoꝝ viij. fortis est vt mors dilectio. Lampades eius lãpades ignis. aque mlte nõ poterũt extinguere charitatez. Ideo Paulꝰ ad Ro. viij. dicebat. Certꝰ suz ei qꝛ neq; mors neq; vita neq; angelus neq; principatꝰ neq; virtutes neq; creatura poterit nos separare a charitate dei que est in xpo Iesu. quasi dicat ꝙ nulla pena nec dolor non separẽt eã a dilectione dei. O sancta barbara loquimini nobis. Nunqd fuistis tacta vsq; ad mortem? certe sic. Barbara erat iuuenis et fuit tẽpore quo origenes viuebat. erat autez filia Dioscori pagani. Ipsa vero vidẽs patrẽ ydolatram misit vnũ nuncium ad origenẽ vt instrueret eam in fide iesu xpi. Tunc ipse scripsit vnã litteram manu propria: in q̃ instruebat eam de deo et de trinitate. Tunc pater misit eam in turrim &c. ¶ O paupe res peccatores mundani sciatis ꝙ beata barbara nõ habuit paradisum ducendo vitam quã ducitis. Et cum esset in turri nullus loquebaẽ ei nisi per fenestram. Pater

autem eius videns ꝙ non vellet adorare ydola post supplicia multa: ipsemet manu propria iugulauit eam. Et tunc accepit desiderium bonorũ suorũ. Ideo potest dici de ea desideriũ anime ei⁹ tribuisti ei domine. Desideriũ bonoꝝ est saluare animaꝫ suam. Sed verte foliũ. prestolatio impioꝝ furor. Sed quis est iste furor certe de quo loquitur ꝓpheta. Qui diligit iniquitatem odit animã suam. Desideriu peccatorũ breuiter est quasi vna rabies. Si videretiꝭ vnã mulierem dicentem. non quero nisi gladiũ ad me occidendum. diceretis ne ꝙ esset insana ⁊ rabida? Certe gladius in stomacho fuit periculosus ⁊ sic anima in peccato. vñ Eccli.xxi. Quasi rũphea bisacuta oĩs iniq̃tas. ⁊ Prouer.v. Iniquitates sue capiũt ĩpium ⁊ funib⁹ peccatorum suoꝝ constringitur ⁊ sic cum corda peccati damnabitur. Ne sera pas grant enragerie. Deu peccatores si vnum pctm̃ sit huius conditionis q̃d erit de mille: qͦd remedium: ꝟultis manere sic? Si non deponatis gladium peccati et cordam male cogitationis. Et sic cogitate ad disponendũ vos ad suscipiendũ xp̄i verbum. Juxta thema prepositum. Abijcientes ⁊c. Et vt dignius hoc facere possimus Marie virgini dicemus. Aue ⁊c.

¶ Abijcientes omnem immundiciam ⁊c. More consueto queritur questio decisa in doctrina magistroꝝ nostrorũ theologoruꝫ ⁊ signanter in doctrina Bonauenture di stin.ij.tertij. Dixi heri ꝙ natura particularis ⁊ non tota natura ꝫm speciem debebat assumi.

¶ Queritur vtrum filius acceperit veram carnem humanã ⁊ animã? Dicit Bonauentura ⁊ bea. Thomas ꝙ hic sunt duo errores. Primus error fuit manicheoꝝ dicentium ꝙ xp̄s non cepit verã carnem sed fantasticam. q̃r vt dicebãt caro creata est a dyabolo: ⁊ ideo cõcupiscit aduersus spiritum: ideo non debebat assumi. Alius fuit error appollinaris dicentis: ꝙ licet christus assumpserit veram carnem: non tamen terrenam sed de celo portatã. Jstud est hereticũ ⁊ ꝯiungit istum errorẽ ꝫm damascenũ ꝙ ĩassumptibile fuit: fuit ĩcurabile si carnẽ nostram non cepisset nõ fuisset frater noster: neqꝫ etiam curasset naturam humanam.

¶ Sed contra istos duos errores dico primo conueniens erat ꝙ xp̄s essꝫ perfect⁹ hõ modo si non habuisset veram carnem non fuisset verus homo: ⁊ si nõ habuisset veraꝫ animam etiã non fuisset verus homo. Jdõ symbolum athanasij dicit sic. Perfect⁹ deus perfect⁹ homo ex anima rationali ⁊ humana carne subsistens. Similiter christus fuit vere passus: ergo habebat veram carnem. Jtem christus tristabatur: ergo habebat veram animã. ¶ Leuate capita vestra Quid dicũt anime vestre? respexistis statũ vestruꝫ? velletis mori in statu in quo estis Quãdo ciuitas aliqua ẽ obcessa ab inimiciꝭ oportet facere le guet gallice. Sꝫ diceti꞉ pater nos sumus xp̄iani: deus habebit pietatem de nobis. optime dicitis sed non totuꝫ Habetis casum tam in iure ciuili q̃ canonico: ꝙ q̃n aliquis promittit in ꝯtractu aliquid: ipse non tenetur nisi ꝓmissiones seu pacta tenere. Habetis legem ciuilẽ in duobus locis pro socio. ⁊ cap̄. d̄ pactis lege cũ proponas. ⁊ ius canonicũ. extra de iureiuran. cap̄. peruenit. ¶ Casus est patens. Est hic q̃ vnus mercator vel aduocatus: qui promittit tibi dare in festo regum vnam scarletam ⁊ tu promisisti duo scuta ⁊ apportat tibi. sed tu non habes pecunias ad dandũ. Dico ꝙ tu non habebis. Sic respondet imperator ⁊ etiam papa. Rogo ꝙ deus nõ faciat taliter nobis. Habetur Math.xiij. negociatori. Simile est regnum celorũ homini querenti bonas margaritas. Mercator paradisi sciꝫ christus habet scarletam qui voluerit eaꝫ habere opꝫ ꝙ soluat qͦd ꝓmissum est. Uos mulieres tenuistis promissum qͦd promisistis capellanis vos baptisantibus. abreuñcias sathane. Respondebant patrini vestri abrenũcio. Et hoc tantum valet ꝫm Alexandrum de hallis in q̃rta parte summe sicut promitto nunq̃ peccare mortaliter sub pena dãnationis eterne. Queratis Dauid si tenuistis promissuꝫ quid dicitis in horis vestris vos mulieres Multiplicate sunt super capillos capitis mei: ⁊ cor meum dereliquit me. Nunq̃d ha

buistis volũtatẽ vidicandi eos de vicina vestra ⁊ de alijs. Et vos lusores pipeurs gallice. Et vos domini religiosi qui habetis buffetos ⁊ cupas eritis ne damnati? O indurati peccatores cogitate in casu vestro. Scitis quid dicatur his qui iudicati sunt ad mortem? penseris in conscientia vestra: quia veniet tempus quãdo oportebit ostẽdere si tenuistis promissum. Quid dicitis: vultis damnari? Uolo dicere ꝙ si peccata cõmisistis (si ꝑ quia) prothdolor faciatis quod dicit thema preassumptũ. Abijciẽtes oẽm imundiciam ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnatiõis sacratissime ꝓfunda dignitate.

Secũda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantũ ad primam nos sumus in misterio incarnatõis. diximus ꝙ persona xp̃i figurata est q̃ntuʒ ad diuinitatem ⁊ humanitatem sapientiam ⁊ prudentiam. Diximus dominica post prandium: ꝙ filij Israel propter eorum peccata fuerunt captiuati. sed deus misit eis Octoniel qui liberauit eos. Et est filius dei qui liberauit populum a captiuitate demonis. ⁊ quia populi addiderunt peccata pctĩs: ideo ceciderunt in man⁹ Eglon regis Moab ꝑ. xviij. annos ⁊ misit deus principem Aiot q̃ habebat gladium super dexteram ⁊ representabat christum qui est in dextera dei in humanitate ⁊c. Tertio christus habuit vnam qualitatem: quia fuit plenus sapientia inq̃ntum verbum habet predestinationẽ omnium saluandoꝝ ⁊ prescientiam omnium dãnandorum: ⁊ habet librum vite. Et ip̃m christum figurauit Delbora. de qua scribit iudicum. iiij. Addiderunt autem filij israel ⁊ peccauerunt corã domino ⁊ tradidit eos in man⁹ Jabin regis canaam ⁊ fuit secum Cysara dominus exercitus sui ⁊ erat Delbora vxor Lapidoth prophetissa ⁊ vocauit Barath ⁊ ait vt congregaret populũ. Respondit Barath. nõ ascendam nisi ascẽdas mecum. ascende ⁊ ego tecum ascendam. et seq̃tur. fugit ergo Cysara ⁊ venit ad Jael. Et sequitur, ingredere ad me ⁊ petijt potũ aque ⁊ dedit sibi Jael lac ⁊ dormiuit. ⁊ accepto clauo misit in timpora eius ⁊ mortuus est Cysara. ¶ Leuate capita. Ego non capio has hystorias in caputio meo. habentur in sacra scriptura: vt credatis ꝙ spirit⁹ sanctus voluit habere aliquod graue misterium sicut dicebat Paulus. Oĩa ꝯtingebant illis in figuris. i. ad Coꝝ. x. Sequitur ergo in libris iudicum: ꝙ filij israel post mortem Aiot. lxxx. annis pacem habuerunt: sed non fuerunt contenti ⁊ venerunt ⁊ peccauerunt coram domino: ⁊ dominus ostendit eis ꝙ male faciebãt: ⁊ misit eis Jabin regem canaaʒ ⁊ habebat vnũ connestabuluʒ qui vocabatur Cysara. Habebat auteʒ nõgentos currus falcatos ad eundum contra filios israel. ⁊ venit ille Cysara ⁊ tunc cucurrit ⁊ obtinuit campum. Erat quedam domina nomine Delbora sicut diceretur Nabarrina: ⁊ habebat spiritum propheticum ⁊ gubernabat prouinciam siue illam patriam: ⁊ erat sancta ⁊ bona sicut regina hyspanie que nunc est. Tũc ipsa vocauit barath: ⁊ dixit. capite armigeros ⁊ facite clamare guerram. Et dixit Barath. non ibo nisi veniatis. dixit Delbora ibo vobiscum. Et iuit pied ad pied gallice. Et quando venerunt ad campum certaminis Cysara fugit. Et erat quedam nobilis pulchra nimis nomine Jael in porta domus sue que videns Cysaram dixit ei. Domine intretis domum meam. qui ingressus dixit Jael. Domina detis mihi bibere aquaʒ que dedit sibi lac pro aqua: qui bibit ⁊ dormiuit. Tunc eo dormiente cepit dicta mulier clauum cum malleo (Origenes dicit ꝙ erat palus) ⁊ interfecit eum. Jael vero videns alios currentes post Barath ⁊ querentes vbi esset dixit. venite ⁊ videte eum: quia mortuus est. ¶ Leuate capita vestra ⁊ affectiones vestras. Nunquid velletis scire vos domini ⁊ domine burgenses: quid hoc significat: scilicet quid significat Jabin: quid Cysara: quid Delbora: quid Barath: ⁊ quid Jael. Domini iabin qui cepit dominationem super filios israel ꝑ violentiam rep̃ntat eñ dyabolum et interp̃tatur Jabin intelligens. Cysara interpretatur

exclusio gaudij: vt origenes interpretatur. Delbora vero eloquentia siue sapientia dr vel eloquens axis. de qua Heb.iiij. dr viu᷒ est sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior gladio ancipiti. Christus igitur habuit duplicem modum sciendi. Fuit enĩ deus beatus homo innocens pphetа. inquantum deus habuit noticiã dei infinitã qua cognouit possibilia infinita. inquantũ beatus habuit scientiam cõprehensionis ⁊ visionis q̄ deus decreuit facere: ⁊ in habitu cognouit oĩa ventura. inquantum homo innocẽs habuit noticiam p species inditas clarius ⁊ meli᷒ q̃ angelus ante beatitudinẽ. inquantum vir iustus ⁊ sanctus habuit noticiã oĩm mysteriorũ ptinentium ad redẽptionẽ clari᷒ q̃ pphete. inquantũ hõ viator didicit hic qđ passus est. ⁊ habuit noticiam in pprio genere ❡ Sed pater dicatis nobis si vobis placet quid intelligitis per hoc q Delbora vocauit Barath. Dico q barath iterpretaᵋ fulgur. ⁊ hȝ aliquid luminis nõ multũ durantis. ⁊ quid est nisi ista synagoga q̄ habuit noticiam dei sȝ ñ multũ durauit. Dicit enĩ Nicolaus de lira: q iudei a pricipio cognouerunt christum ⁊ habuerũt modicum luminis qꝛ cognouerunt pphetias fuisse impletas. sed paucũ stetit: ⁊ ideo ipa versa est in amaritudine. Jael vero occidit Cysarã Interp̃tatur Jael ascensio siue christianitas ſm originem q̄ fuit vocata ex paganis ⁊ occidit Cysaraȝ. i. dyabolũ dando lac ad bibendũ. i. credendum. vñ Paul᷒. i. Cor. iij. Tãq̃ puulis ĩ xp̃o lac vobis potũ dedi ñ escam. i. a principio xp̃ianitatis postq̃ nutriri ceperunt xp̃iani data fuerũt eis parua documẽta ⁊ tunc mortuus est dyabol᷒ qꝛ merito per meritũ claui. i. per cruceȝ xp̃i dyabolus interfectus est. ⁊ tunc venit Barath qui inuenit eũ mortuũ. ⁊ hoc erit in fine mundi qñ fiet vnũ ouile ⁊ vnus pastor ⁊ istud nos petimus. Juxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immundiciam ⁊c.

❡ Quantũ ad secundã partem leuate capita vestra vos domine domicelle fuistis ne heri in degentaculo vnius pastilli linguarum: Dixi vobis ⁊ non ego solus dico: sed etiam beatus Jacobus qui nunq̃ mentiᵋ: q pfectus est qui nunq̃ offendit in verbo, Diximus heri et pridie de m̃tis lĩguis huius pastilli. ❡ Quarta lĩgua est lingua detractoria ⁊ significatur per istam litteram d. que est quarta in numero: ⁊ ista nihil valet ad comedendum: qꝛ dyabolus est nutritus de illa. Unde salomon Prouer. xxiiij. Cuȝ detractoribus ne cõmiscearis: vbi glosa hoc vicio spãliter periclitatur totum genus humanũ. ❡ Domini canoniste de ista materia habemus in maiori volumine. vi. q. i. ca. Sũma iniquitas est detrahere. ⁊ de penitẽtia di. i. ca. Homicidiorum. Homicidiorum tria sunt genera: scȝ odium homicidium ⁊ detractio. ❡ Domini non comedatis cum detractoribus: qꝛ vt dicit glosa totuȝ humanũ genus depditur per hoc viciuȝ. ⁊ quõ: nunq̃d possumus comedere carnes: dicit q non q̃uis nõ loquamur đ carnib᷒ bouis ⁊ mutonis: loquitur tñ de carnibus humanis: q non oportet ponere carnes pximorum ad comedendũ super mensam. Dicit enĩ Eccl. xvi. Curam habe de bono nomine. ❡ Sed dicetis vos burgenses. pater nunquid possumus loqui de peccatis proximoruȝ. Sanctus thomas in. ij. ij. q. lxxiij dicit q peccata oris maxime ponderantur ex intentione. Detractio ex genere suo sonat mortale peccatum. Est autem detractio aliene fame p occulta verba denigratio ⁊ est contra charitatẽ. Sed referre malum alterius nõ est malum ex genere. Verbi gratia. video religiosos intrare lupanar video etiam vnũ abbatem qui tenet vnuȝ officium qui non querit nisi argentuȝ velut vng pipeux gallice. Video etiam in tali domo ad talem domum vnus homo accedit. Queretis domine burgenses an possint loqui de illo sine pctõ: Dico q sic in triplici casu ſm Thomam.

Primo ad correctionem.

Secundo ad cautelam.

Tertio ad pietatem.

❡ Verbigratia de primo. Est aliqua mulier que frequentat locum quem frequentat dominus Jacobus. hoc videns aliqua bona ⁊ proba persona dicit illi psone cui vult prodesse ⁊ nõ obesse: q non amplius freq̃ntet talem locum: vel talem domũ: talis nõ dicitur detractor. Exẽplum de secũdo. Alique iuuenes filie que fuerunt diffamate

festo pasche ꝛ vna illarum est grauida hec videns vna proba mulier que hꝫ filias di/cit eis. O filie mee si frequētassetis taleꝫ locum: habuissetis talem famā sicut habēt tales. Exēplum de tertio. Est aliquis predicator qui habet bonū zelum. venit aliquis ad eum ꝛ dicit ei. Pater ego supplico vobis si placet ꝙ predicetis propter salutem aiarū contra tales: puta est vnus homo qui tenet malos terminos mulieri sue: ostendatis ei ꝙ non dꝫ sic facere. In istis tribus casibus non est peccatuꝫ mortale. Et q2 aliqui sepe numero murmurant contra me ꝙ diffamo predicando vicia eoꝝ. Dico ꝙ verbū predicationis mee est sicut lapis proiectus inter multos qui nō ledit nisi percussum. Aliqñ loquor de vna materia ꝛ aliquis qui ē irretitus illo crimine dicit ꝙ ego loquor ꝓ eo vbi nō est verum. sed vertamus foliū. quando comedimus pastillū. Istud ē de lingua detractionis: ꝛ omnes diffamatis vos ad/inuicem dicendo. talis mulier habet talem secretariuꝫ. ꝛ talis habet tunicas a tali clerico. ꝛ talis aduocatus est compater talis mulieris vt citius habeat causam veniēdi ad eam. Queritis dominu vtrum in istis casibus sit peccatum mortale? Dicit sapiens Prouerb. xxij. Melius est nomen bonū ꝙ̄ diuitie multe. bea. Tho. ij. ij. q. lxxiij. art. i. et Alexāder ð hallis pōit septē spēs detractionis. quattuor directas ꝛ tres indirectas.

Prima spēs est imputare falsum.
Secunda adiungere malum.
Tertia reuelare secretū causa diffamandi.
Quarta asserere esse bonū malum.
Quīta bonū eē factū mala intentione.
Sexta scienter verum tacendo.
Septima ꝑ libros vl' cātilenas detrahēdo.

¶ Prim⁹ est qñ aliquis dat malā famā alicui deponendo sibi pilleum boni nōis ꝛ imponendo sibi nomen qð est vnus pallard⁹. Exemplū de secūdo. Aliquis burgeñ habꝫ vnā ancillam que recessit. iste dicet ꝙ ipsa est furata ei vnū scutum peccat mortaliter. De tertio exēplum. Aliquis hō habet vnuꝫ seruitorē qui manutenet vnā filiam: ꝛ peccatū est secretū: tamen dixit alijs. talis dif/famat eū. Sed dicetis: pr̄ nō dixi manifeste sed dixi sorori mee oportet deponere sororē meam: que tñ ñ dico animo diffamandi. De quarto exemplū. Est aliqua mulier que vadit ad ecclesiam ꝛ dat elemosynas. sed dico ꝙ hoc facit ꝓpter ypocrisin. eodē modo de vno doctore qui bene predicat. dico ꝙ stul/tus oīs stultos iudicat ꝛ peccat mortali/ter. ¶ O lingua infamis que oīa bona ī malum conuertit. De quinto exēplum. Est aliquis bonus iusticiarius qui facit debitum suum: ꝛ alius dicit ꝙ omnes nō vident in/tentionē suam: ꝛ quicqd faciat interpretat̄ in malum dicendo. Vos nescitis totū: vos nescitis intentionē suaꝫ. De sexto exemplū. Est quedā mulier que habet quandā vicinā cui imponit̄ aliquod crimē graue: qð tamē non est verum. Ipsa dicit: nihil dicaꝫ de ea nec bonū nec malum: nec accusabo nec excusabo: quia illa non meruit apud me. Talis enim peccat scienter tacendo verum. ꝛ istud peccatū occurrit in matrimonijs cōtrahendis. Sunt eīn plures quando interrogant̄ de bonitate vel probitate viri vel mulieris qui dicūt ego nō me interponā: faciatis qð voletis. De septimo exemplū. vt facere fal/sas litteras: cantilenas diffamatorias. ꝭm leges talis deberet puniri pena capitis. C. de famosis libellis. li. ix. ꝛ ꝭm ius canonicū v. q. i. c. i. ꝛ. ij. veniunt excōmunicandi. O ꝙ̄ multi peccāt ꝑ pctīn detractionis: quot mulieres vidue representant̄ meretrices propt̄ malā linguā. religiose meretrices reputantur. ꝛ viri religiosi concubinarij. ꝛ similiter oīs ecclesiastici. Habet̄ exemplū de hoc ð sancta Marina. q̄ lōguo tpe seruiuit in monasterio monachoꝝ in habitu viri ꝛ fuit accusata ꝙ īpgnauerat quādā mulierē ꝛc. dic vt scis. volo dicere ꝙ si talia fecisti (si ꝑ q2) prochdolor cōuertamini ad dñm ꝑ pniam satisfaciendo vt ipse vos suscipiat ꝛ det vobis grām bñfaciēdi vt inde sequamini gloriam eternam.

¶ Feria qrta ꝑme dñice aduēt⁹. Ser. xiiij.

Bijcientes omnē immūdiciam ꝛc. Opus dñi nō respicitis nec opa manuū eius ꝯsideratis. ꝓpterea duct⁹ ē ppl's me⁹ captiu⁹ q2 nō hūit scientiā ysa. v.

¶ Domini ꝛ aīe peccatrices: salomon dice/

bat heri ꝙ desideriū bonorum est totuȝ bo
nū ⁊ defectus peccatoꝝ est rabies quedam.
id est boni querūt deo placere:⁊ peccatores
faciunt peccatū vt dānentur. Et causā qua
re quis veniti in talem furorē declarat ysai
as dicens. Opus dñi nec opera redemptio
nis nec opera manuū eius cōsideratis.ope
ra ꝓmissionis ⁊ retributionis omniuȝ siue
bonoꝝ siue maloꝝ etiam nō consideratis:ꝓ
pterea ductus est populus in captiuitateȝ
quia non habuit scientiam. Certe pauci sūt
qui curant ꝓpriam salutem. O peccatores
spiritus sanctus ꝑ os ysaie dicit. Non aspi
cietis opera dei. ⁊ ideo est qꝛ estis hebetati
in statu dānationis eterne. ¶ Sed dicetis:
pater quod est opus singulare dei? Dico ꝙ
est illud quod factum est circa christum. De
quo scribitur Johan.xvij. Pater clarificaui
nomē tuum super terram:opus consūma
ui:opus incarnatōnis:opus predicationis
⁊ sic de alijs:quasi diceret filius patri. Cla
rificaui nomen tuū ⁊ opus consūmaui:de
scendi ad laborem carnē humanā suscipien
do:nūc vado ad morteȝ. ¶ O peccatores nū
quid ꝯsideratis amorem ⁊ charitatē inapp̄
ciabilem? credo ꝙ nō. Ideo xp̄us pōt dicere
illud p̄s. Obliuioni sum datꝰ tanq̄ȝ mortu
us a corde. ¶ Leuate capita vestra: nō ē ta
lis natio sicut ista q̄ habeat deos appropin
quantes sibi. Casus ē patens. Dñi si rex vel
let ire ad leprosoriam ⁊ mitteret primo ali
quos denūciantes leprosis: ꝙ ipse est ven
turus ad eos ⁊ ꝙ ipse vult indui vestimen
tis eoꝝ: diceretur profecto ꝙ esset plurimū
graciosus. Certe nullus ē ita putrefactus
sicut vita peccatoꝝ ⁊ natura humana. ⁊ tñ
ipse cepit tunicam nature humane. Et vos
miserrimi non aspicitis ⁊c. ¶ Sed dicetis
pater que sunt opera dei; opera ꝓmissiōis.
ad Roma.vi. O altitudo diuitiaꝝ sapiētie
⁊ scientie dei q̄ȝ incōprehensibilia sunt iudi
cia eius ⁊c. Considerate o peccatores opera
altissimi. Non est aliquis q̄ posset illa corri
gere. Quāuis Hieremias.xij.ca. Faciat ad
miratione de operibus impiorum dicens.
Quare via impiorum prosperatur bene est
omnibus qui p̄uaricant ⁊ inique agūt qua
si diceret ꝙ deꝰ delectatur benefaciendo ma
lis ⁊ oībus operantibus malum. Sȝ post
modum respondet Hieremias dicēs: ꝙ sūt
sicut porci qui ducūtur ad cāpos. ¶ O dñi
habetis porcos impinguatos? quando por
ci impinguātur signū est mortis veniētis.
Sic quādo vnus malus prosperatur deus
dimittit eum impinguari vt dānetur. Ver
te folium. videmus enim ꝙ homo peccator
aliquando conuertitur: ⁊ alius peccator in
peccato suo semper ꝑseuerat: ibi est iudiciū
dei. Istud est vnū opus altissimi. postq̄ȝ enī
aliquis ruit in peccatum non resurgeret ni
si deus preueniret eū sua gratia. vnde Pro
uerb.v. Respicit deus viam homīs ⁊ oēs
gressus illius ꝯsiderat. ⁊.xv.c. In omī loco
oculi dñi cōtemplātur bonos ⁊ malos. Iō
o pauperes peccatrices anime si istud cogi
taretis non offenderetis deum. Ideo subiū
git propheta. ꝓpterea captiuꝰa diabolo.s.
ductus est populus: quia non habuit scien
tiam. ad Ephe.iiij. Ambulant in vanitate
sensus in tenebris obscuratū habentes in
tellectum. Heu heu pauperes peccatores
quod remedium? aperiatis oculos vestros
⁊ respiciatis christum in cruce pendente. cō
siderate beneficium incarnationis. Et mū
date conscientias vestras. Iuxta beati iaco
bi preceptum. Abijcientes omnem īmundi
ciam ⁊c. Quod vt facilius facere possimus
ad virginē mariā recurramꝰ dicētes. Aue.
¶ Abijciētes oēm īmundiciam ⁊c.
More solito mouetur questio theologalis
mota in doctrina magistroꝝ nostroꝝ the
ologorum ⁊ presertim in doctore subtili di
stin.ij.iij. Utrum prius natura humana a
ỽbo tota fuerit assūpta q̄ȝ aīa ⁊ caro. Scho
la cōmunis dicit: ꝙ prius fuit aīa ⁊ per ani
maȝ caro informata. Scotus tamen dicit:
ꝙ illud assumptū fuit per se primo: qđ fuis
set supportatum si sibi fuisset dimissum. et
quia tertia vnitas q̄ resultat ex vnione cor
poris ⁊ aīe que est etiam terminꝰ generati
onis substantialis est primo suppositum.
Ideo illud fuit primo ⁊ ꝑ se assumptum a
verbo q̄uis etiam ꝑtes essentiales scilicet
corpus ⁊ anima fuerint assumpte: ⁊ huius
modi tertia est realis distincta a partibus
simul vnitis ſm predictum doctoreȝ. ¶ Le
uate capita vestra. O peccatores timetis ne
dānari? Pater istud est terribile ꝙ damne
mur ita faciliter. verum dicitis: non obstan
te ꝙ debetis vigilare. Quando ego respicio

vitam sanctoꝝ ⁊ nostram quā ducimus ca pio mihi occasionem timendi. Vos domini qui estis hic presentes leuate spiritus ve stros ⁊ gratis beato Nicolao (de quo cras loquemur:deo fauente) si est saluatus dan do meretricibus bona ecclesie. Sed dicetis Pater nos speramus ꝙ deus dabit nobis paradisuꝫ:quia ipse promisit. verum dicis sed nō totum. Habetur enī ex. de iureiuran. ca.queadmodum:ꝙ quando ex iuramento sequitur peccatum non est iuramentum te nendum. Idem habetur.ff.de pactis dotali bus.l.cōuenire. Casus est patens. Est que dam mulier habens puerum nouē annoꝝ: ⁊ facit ydolum de eo.maritus dicit mulie ri.faciatis quod voletis postꝗ̄ habetis:ego promitto deo ⁊ iuro ꝙ non dicam vobis a liquid quod displiceat vobis. Ipsa autem mulier incipit prestare aures ruffianis. Di cit imperator ⁊ etiam papa ꝙ iuramentuꝫ non tenetur. Rogo ꝙ deus non faciat no bis sic. Scribitur enim Hiere.vi. Ecce vos confiditis in sermonibus mendacij qui non proderunt vobis.furari.occidere.adultera ri.iurare mendacīt. ⁊ ambulare post deos alienos. Sapientie.ij. Exiguū ⁊ cum tedio est qui tempus vite nostre: ⁊ nō est qui agnu tus sit reuersus ab inferis. Heu quid face rent pauperes peccatores si deus nunc pu niret ita eos sicut fecit in principio christia nitatis vel in lege iudeorum. Tempore enī beati Pauli sacerdotes qui celebrabant in peccato mortali īmediate suffocabantur a demone etiam qui suscipiebant sacramen tum eucharistie in peccato mortali. O con cubinarij sacerdotes:quid esset nunc de vo bis si non esset magna dei misericordia. Et vos religiosi transgressores votorum ⁊ re gularū volo dicere ⁊ persuadere ꝙ corriga tis ⁊ emendetis vitas vestras. Juxta beati Jacobi documentum.

¶ Abijcientes omnem īmundiciam ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit de incarnatōnis sacratissime ꝓ funda dignitate.

Secunda erit de anime peccatricis virtuo sa purgatione.

¶ Quantum ad pmam parteꝫ Audiuistis domini dominica quomodo persona redē ptoris domini nostri iesu christi fuit figu rata per tres iudices qui saluauerunt po pulum israel sciꝫ octoniel aiot ⁊ delbora. Primus figurabat christi diuinitateꝫ. Se cūdus figurabat christi humanitatem. Ter tius vero christi sapientiam per quā elegit synagogam iudeorum. ⁊ quia non fecit de bitum superuenit christianitas ⁊ ecclesia ⁊ synagoga facta sunt vnum. Quarto venit christus per doctrinā ⁊ predicationeꝫ. Deu tro.xviij. Dixit moyses ꝓphetam suscita bit de vobis dn̄s illum velut me audietis. Erat enim ipē moyses ꝓrimus mortu: ⁊ di xit populo ꝙ deus mitteret vnū aliuꝫ pro phetam qui daret eis legem sicut iam de derat eis. ⁊ illum debetis audire sicut ipm met. aliter mala ꝯtingerēt eis. Et istud ꝫm expositores hebreos ⁊ latinos ad litteram intelligitur de aduentu messie ⁊ christi: qui dedit legem nouam. ⁊ istud nobis figu ratur per vnum alium iudicem:qui dicitur gedeon. Audite me domini: legitur in scri ptura in libro iudicum.vi.ca. Post punitio nes quas deus dedit populo israel postꝗ̄ delbora liberauit eos fuerunt in pace: sed post addiderunt peccatum super peccatuꝫ. Quod videns deus misit eis regem madi an: qui captiuauit eos et in tanta subiecti one posuit eos ꝙ quando panem infra fur nuꝫ vel bladum in horreo habebant:illi im mediate capiebant. et filij israel non habe bant quid comederent. Eo tempore erat v nus homo gedeon nomine:qui ventilabat bladum in area sua: ⁊ respiciebat quando venirent madianite ad capiendum. tunc angelus domini stetit super quercu ⁊ dixit. dominus tecum viroꝝ fortissime. Et quo modo dixit gedeon domin⁹ est nobiscum: cum habemus tot mala. Dixit angelus:ca pe animū:quia in fortitudine tua liberabit deus populum suum de manu madian. Et quomodo inquit gedeon:ego minimus in domo effraim potero conducere tatum exercitum ⁊ tantos armigeros. Dixit ange lus: tu habes trigintaduo milia homi num:non ꝙ in tanta multitudīe liberes filios israel: sed dic omnibus qui volent re dire ad dominum ꝙ vadant in pace. Et re cesserunt.xxij.milia. ¶ Leuate capita ve stra:ego non capio has hystorias in capu tio meo. Iste ē sensus litteralis: ⁊ ē palles

oportet capere granuʒ. Dixit secūdo ange-
lus ad gedeon: mitte illos ad aquas. Gede
on misit totū populum ad aquas. ⁊ qui ge-
nu curuauerūt recesserūt. qui vero lambue
runt ⁊ cum manu biberūt: manserunt. ⁊ fue
rūt trecenti numero. Et dixit domin⁹ gede
oni. in tricentis viris liberabo filios israel.
tunc venit ⁊ dedit cuilibet thedam ⁊ lage-
nam ⁊ vnā bucinā. ⁊ diuisit eos in tres par
tes. Tūc dixit gedeoni. vos de p̄ma acie va
datis ad hanc parteʒ. Et vos de secūda ad
secūdam. ⁊ vos de tertia ad tertiam. ⁊ circa
p̄ncipium secūde vigilie noctis que est ho-
ra inter nonā ⁊ decimā cum bucina clama-
bo vadatis ⁊ frangatis lagenas ⁊ intretis
super eos. ⁊ q̄uis sunt quadrīgēta milia vi
roꝝ: tn̄ intretis audacter: quia oēs sunt in
manibus vestris. Quod ⁊ fctm̄ est. Et cum
viderent lumen ipsi semetipsos occidebāt.
Dn̄i fuistis aliqn̄ in bello. Nunq̄ fuit datū
tel assault que le fuit quādo xp̄s dixit Joh.
xij. Nunc princeps huius mundi eijcief fo
ras. Ista figura est figura incarnationis
⁊ p̄dicationis iesu xp̄i. Madiā interpretaf
iniquitas. Amalech gens bruta viri orien-
tales superbia. quia sicut ex oriēte apparet
signuʒ ⁊ principiū luminis: sic ex apparen
tia boni venit sup̄bia. Gedeon interp̄tatur
circuitus in vtero. Unde Hiere. xxxi. Crea-
uit dñs nouū sup terraʒ. femina circūdabit
virū. viri formidolosi qui nō audent occide
re virū: sunt illi q̄ ex pusillanimitate dimit
tunt aggredi op̄a ardua virtutum qui veni
unt ad aquas vbi p̄bantur: qui super ven
trem bibunt nō sunt ad belluʒ apti. ⁊ sunt
illi qui viuūt in voluptatib⁹ suis: ⁊ q̄ post
baptismū non querunt nisi voluptates. illi
vero qui lambūt: sunt illi qui rebus secli
vtūtur ad necessitatē vite. ⁊ trecenti viri sūt
tres status ecclesie ⁊ tres status vite incipi
ētiū p̄ficiendū ⁊ p̄fectoꝝ. ecclesie prelatorū
cōtinentiū ꝯiugatoꝝ status sunt qui in fi-
de trinitatis debent militare cum xp̄o. dn̄t
frangere lagenam p̄ contritionē debent ha
bere lampadem ardentē id est op̄is boni ex
hibitionē bucinam ore clangentē p̄ ꝯfessio
nē. madiā est iniquitas vel pctm̄. equiualet
tm̄ sicut bestie brute vel vita brutalis car-
nalis que ducit naturam humanā ad om̄s
diabolos. ⁊ si non venisset gedeon ⁊ tenuis
set ventilabrū ad ventilandū frumenta: id
est xp̄s qui separat frumentū in morte a pa
lea. i. bona opera a fermento malicie. Nun-
q̄ʒ aliquis fuit ita bonus purgator sicut est
xp̄s in morte. Sed queretis: pater qui sunt
illi qui ponūt se supra ventrem: Dico q̄ sūt
illi qui bona terrena cupiūt. qui vero lam-
bunt: sunt qui cupiūt bona huius mūdi ad
necessitatem. De quibus paulus. i. Thimo.
vi. Hn̄tes alimenta ⁊ q̄bus tegamur: his
cōtenti sim⁹. Sed quid est q̄ gedeon om̄es
diuisit in tres partes: Dico q̄ est xp̄us qui
oēs status distinxit in statum prelatorum
cōtinentiū ⁊ cōiugatoꝝ. Sed quid est q̄ la
genā fregerūt oēs: Dico q̄ hoc representat
corpus mortificatuʒ. vnde Paulus. i. Coꝝ
ix. Castigo corpus meum ⁊ in seruitutem
redigo: ne forte cuʒ alijs predicauerim: ipse
reprobus efficiar. Theda vero significat bo
na opera que debent lucere. Juxta dictum
xp̄i. Math. v. Sic luceant opera vestra ⁊c.
Gegeon. i. xp̄s cum bucina sue sacratissime
predicationis nudis pedibus sine pecunia
sine bonis t̄palibus p̄prijs docebat popu-
lum: ⁊ statuebat acies contra madiam. i. cō
tra diabolum. ⁊ sic populum israel. i. natu-
ram humanā a captiuitate demonis libera
uit. Uolo dicere o peccatores q̄ considere-
mus mysteriū redemptōnis humane ⁊ ter
gamus cōscientias nostras. Juxta beati ia
cobi apostoli documentū. Abijcientes oēm
⁊c. ¶ Quantū ad secūdam partem: quid di
cetis domicelle: ⁊ vos sorores mee in xp̄o
iesu: ⁊ vos gaudisseurs meretrices maquerel
le lusores: ⁊ telle maniere de billon cogita-
stis ne mūdare conscientias vr̄as: estis in
statu in quo velletis mori: quid placet vo-
bis: dicatis veritatē: ponat̄ manus ad pect⁹
Bern̄. dicit q̄ abstergif caliga ⁊ spernitur
aīa. O peccatrices aīe miror demētiam ve-
strā aīaʒ xp̄i sanguine redēptā non abster
gitis: ⁊ tn̄ sordes vestrarū tunicarū abster
gitis. Certe oportet deponere pctm̄ lingue:
quia taʒ cito diabolus comedit de isto pa-
stillo saturat⁹ est. Diximus i parabola quo
mō diabolus multos morsellos comedit.
⁊ dixim⁹ q̄ttuor mocellos amariores felle.
¶ Et dicēda est alia lingua huius pastilli
que vocatur lingua exacerbatoria. ¶ Leue
tis capita vestra vos burgenses: dixistis

hodie vestras horas: nūquid diceq ibi. Ho
die si vocem eius audieritis rc. Pater exa-
cerbare est vnū verbum terribile z latinuz
est ꝓpe gallicū. Est aūt exacerbare denigra
re ꝑsonam alienā ꝑ verba sua. z est qñ due
ꝑsone vel due mlieres vocant se ꝓstresses la
trones ebriosas sacrilegas: z sic de alijs.
¶ Sed queretis pater vtrum exacerbare sit
pctm̄ mortale. Dico sm̄.b.Tho.ij.ij.q.lxxij.
ar.ij. ꝓlatio verbi iniuriosi pōt fieri tribus
modis scilicet.
Primo causa corrigendi.
Secūdo causa solaciandi.
Tertio causa iniuriandi.
¶ Primo aūt est notandū ꝙ differentia est
inter cōtumeliā ꝯuiciū z improperiū. Con
tumelia est qñ alicui improperat ꝓpria cul
pa. Cōuiciū vero est qñ iproperat alicui de
fectus nature. Improperiū vero est qñ im-
properat defectus suoꝝ parentuz: vtputa
qñ alicui improperat ꝙ est spurius. Que-
retis a me: pr̄ dicatis nobis vtrū imprope-
rare malū sit semꝑ pctm̄ mortale: Dicit tho
mas ꝙ hoc pōt fieri tribus modis. Si di-
cas alicui corrigendo eū sicut xp̄s dicit Lu
ce vlti. O stulti z tardi ad credendū. Et pau
lus ad Gala.iij. O isensati galathe q̄s vos
fascinauit nō obedire veritati. z hoc nō est
pctm̄ mortale. Sicut est vna bona burgeñ.
que videt vnā mulierē iuuenē leuem z dis-
solutam dicit sibi: heu misera mulier vi-
deo te futurā meretricē publicā. Si hoc fa-
ciat ne cadat incōueniēs pcti mortalis be-
ne agit: tñ hoc dz fieri cū discretione maxi-
ma. Alio mō pōt fieri causa recreatōis. ver
bi grā: est aliq̄s iocūdus hō qui videt vnuz
claudū z dicit sibi: veni claude. Qui hoc tñ
nō dicit in malū: sed ꝓpter noticiā z amici
tiā talis nō peccat mortalr̄. Tertio mō pt̄
fieri in despectu z in derisione quasi hoiem
despiciendo: z hoc est pctm̄ mortale. Verbi
gratia vocādo aliquā meretricez rc. Si em̄
deus teipm̄ nō ꝓseruasset: cecidisses in tale
pctm̄ vel in maius. Sz dicetis vos: pr̄ ego
nō dico nisi veritatē possibile est: tñ ē pctm̄
mortale. ¶ Leuate capita vr̄a vos mecha-
nici: vos nō portatis gladiū (vt arbitror)
nūquid dixistis aliqñ vicine vr̄e: vade lepro
sa ad macq̄rellā tuaz. z vicino vestro: vade
gilbose tu es leno, certe de oībus istis opz
reparare vel dampnari. Dicit xp̄us in euan.
Math.v. Vade prius recōsiliari fratri tuo
z pete ab eo veniā: z dn̄s dabit tibi graz su
am. Idē est de lusoribus: z pipeurs siue de
ceptoribus qui dicūt iniurias sibi inuicez.
volo dicere ꝙ disponatis vos ad tergendū
maculas conscientie.

¶ Feria quinta prime dn̄ice in die sancti
Nicolai de mane. Ser.xv.

Bijcientes
omnē immūdiciam rc.
Ecce sacerdos magnus q̄
in diebus suis placuit
deo z inuentus est iustus:
z in tp̄e iracūdie factus est recōsiliatio. Eccl.
xliiij. Dn̄i z aīe deuote si bene retinuistis do
ctrinā hesternā debeq laborare ad saluādūz
aīas vr̄as. Dicebat heri Isa. ꝙ pro eo ꝙ po
pulus nō aspiciebat opa dei: fuit ductus in
captiuitatē: hodie z ꝑ totū istud tp̄s inten
tio mea ē vt inducā vos ad laborandū mū-
dare ꝯsciās: vt sitis ꝑticipes bn̄ficij incarna
tionis xp̄i: z vt facilius ꝑueniamus ad intētio
nē nr̄am eccl'a ꝓponit nobis festū bti nico
lai. Et in ep̄la tria ꝑncipalr̄ tangūtur. Q̄
si velimus facere erimus bene dispositi ad su-
scipiendū gloriosum aduentū xp̄i.
Primo beati nicolai dignitas.
Quia ecce sacerdos magnus.
Secūdo eiusdem imitationis fertilitas.
Quia inuentus est iustus.
Tertio eiusdē interpellatōis vtilitas.
Quia in tp̄e iracūdie factus est rc.
¶ De primo Luce.xij. Quis putas ē fidelis
dispēsator z prudens quē ꝯstituit dn̄s su-
pra familiā suā. De scd̄o Prouer.xv. Qui se
quit iusticiā diligit a dn̄o. De tertio. Job.v.
ad aliquē sctōꝝ cōuertere. ¶ Leuate corda
vr̄a: placeat deo nos ponere in bono statu.
placeat deo nos ponere in grām suā. vt dic̄
hodie eccl'ia. o pctōres aīe q̄ debetis hono-
rare illū sacerdotē. s.b. Nicolaū. In maiori
volumīe. di.xxi.c.in nouo. scribit ꝙ ep̄i sūt
successores ap̄loꝝ. de q̄bus dic xp̄s Joh.xv.
Ego elegi vos z posui vos vt eatis z fru-
ctū afferatis z fructus vester maneat. Deus os
dit be. Nicolao ꝙ ipe est dignus honore: pro
eo ꝙ fuit electus ad dignitatē ep̄alem: quia

fuit seruus fidelis ⁊ prudens. Sꝫ dicite mi
hi dñi quē honorē facit deus illi q̄ vocatus
est ad dignitatē sacerdotalem? certe si bene
inspicitis facit sibi magnū honorē. Sꝫ dixi
alias exponēdo illud dictū xp̄i. Uenite pꝰ
me ꝙ aliqui assumūtur ad dignitates eccle
siasticas ꝑ noīatiuuꝫ. alij ꝑ genitiuū. alij ꝑ
datiuū. alij per actm̄. alij per vocatiuuꝫ. alij
per ablatiuū. Primo per ntm̄ q̄ꝛ citius as-
sumūtur magni q̄ꝫ parui. Per gtm̄ quia vt
in pluribus bastardi filij meretricuꝫ. Alij ꝑ
datiuuꝫ q̄ꝛ dant pecunias ⁊ emūt beneficia
Alij ꝑ actm̄ q̄ꝛ multi assumūtur accusando
ep̄os ⁊ alios prelatos vel adulando. Alij ꝑ
ablm̄ q̄ꝛ auferūt beneficia alijs. Alij vero ꝑ
vocatiuū. Et de vltimo scꝫ vocatiuo fuit be
atus nicolaus. ¶ Leuetis corda vr̄a dñi: di
cite mihi oēs precor ꝑ quē casum liceat ali
cui intrare ecclesiā? Dicit paulus Heb. v. ꝙ
nemo sumat sibi honorē ſ qui vocat a deo
tanq̄ꝫ aaron. Bernar. sup ps. Qui habitat.
dicit vnū mirabile verbuꝫ. hodie inepti cur
runt ad curas. certe si scirem quāto sit one
ri cura nō sic curreret ad curas. Dñi ecclesi
astici faciatis sicut voletis: si teneatis plu-
ra beneficia: si vnū solū ꝓ vita sufficiat: reli
quū dꝫ dimitti. Mirū est ꝙ hodiernis tpi-
bus aliqui assumūtur ad beneficia ecclesia
stica ꝑ noīatiuū ꝓpter nobilitatē suā sicut
lucifer. aliqui ꝑ gtm̄. ⁊ dicā qđ turpe est val
de ꝙ matres vel sorores vel neptes lucran
tur ista bñficia ad penā sui corꝑis. heu dete
stabilē assumptionē. Aliqui dant quartam
partē beneficij. Alij equos ⁊ mulos: ⁊ isti ꝑ
dtm̄ assumūtur. Alij imponūt grauia crimi
na: ⁊ illi assumūtur per actm̄. Alij vero per
vim ⁊ violentiā accipiūt beneficia ecclesia-
stica: ⁊ hoc per ablm̄. Btūs vero nicolaus
nō fuit sic assumptus. non ꝑ scorta nō ꝑ viꝫ
nō ꝑ fauores: ſ a deo vocatus velut aaron.
Jō hmōi honore dignus habitꝰ est cū veni
ret ad matutinas nutu diuio captꝰ fuit: et
electꝰ in ep̄m. Quādo aliq̄s ꝓmouet a pa-
pa vel ep̄o motu ꝓprio vel eligit a spū san
cto: talis ꝓmotio est placēs deo. Talis fuit
btūs Nicolaus: de quo ep̄la dic̄. Ecce sacer
dos magnꝰ ⁊c. Scđo etiā repñtat festū bti
nicolai vt inseq̄mur eū q̄ꝛ inuentꝰ est iustꝰ.
Queratis ab eo peccatrices aīe si habuit pa
radisum ducēdo vitaꝫ quā vos ducitis. cer
te non. Psal. dicit ꝙ debemus petere beati
tudinē dicens. Unā petij a dño hanc requi
ram: vt inhabitēꝫ ⁊c. Btūs nicolaus ad se
quendū xp̄m non duxit pompas quas du-
citis: sed in iuuētute incepit ieiunare: vt di
cit Scotus dist. iij. iiij. cum adhuc suggeret
mamillas matris ieiunabat feria. iiij. ⁊. vi.
⁊ dicit Scotus ꝓuenisse ex merito pr̄is et
matris ⁊ nō ex parte pueri. ⁊ istud est veri
simile: q̄ꝛ vt dicit Hysto. pater ⁊ mater bea
ti nicolai dicebant adinuicē ꝙ si possent ha
bere paruulū: nō plus se mutuo tangerent.
⁊ sic fecerūt. Non eñi querebāt ꝑuulū ꝓ la-
sciuijs: sed ꝓ honore dñi nostri iesu xp̄i. Sꝫ
dicetis: pater in quo placuit nicolaus ipsi
xp̄o? Dico ꝙ in multis: ⁊ p̄sertim in mīa ꝓ
ximis exhibenda. Exemplū habet in legē-
da eius de quodā q̄ voluit ꝓstribuere tres
filias cui de nocte btūs nicolaus per fene-
strā bursam auro plenam distribuit. ⁊ sic il
las filias preseruauit ab illo oꝑe nephario
Dñi prelati mō timent dare denarium: ⁊ si
dent bursam plenam sicut. b. Nicolaus. hoc
faciūt non vt eas cōseruent a pctō: sed mag
vt eas inducāt ad lupanar. ⁊ nota exemplū
de banqueto dñi cardinalis lugdunensis d
domo borbonij: qui exposuit octodecies cē
tum francos. Tertio placuit deo in attrahē
do aīas: vt habetur ī maiori volumīe. xxiij.
q. iiij. c. Obtineri. ⁊ sūt verba Gregorij. Ob
tineri nequaq̄ꝫ pñt que predestinata nō sūt
sed ipsa predestinatio sanctoꝝ precibus iu
uatur. Grego. dicit: dū aliquis p̄destinatur
sanctoꝝ precibus iuuatur. Jdeo in mortis
articulo opꝫ nos cōmendare precibꝰ sancto
rū: q̄ꝛ ex nobisipsis nō sumus sufficientes.
Quapropt̄ ecclīa pñtat nobis festuꝫ hodie
bti nicolai vt nos ī articulo mortis p̄buet.
Quapropt̄. O peccatrices aīe: dicite oēs.
O btē nicolae date nobis grām disponen-
di aīas nostras vt mūdo corde possimꝰ cō
parere corā iudice in articulo mortis. Et h̄
ꝑsuadet apl'us iacobꝰ iuxta thema preassū
ptū. Abijciētes ⁊c. Quod vt facilius facere
possimꝰ. recurramus ad beatā virginem di
centes. Aue.

¶ Abijcientes oēm immūdiciam ⁊c.

More solito mouetur questio theologalis
terminata in doctrina magroꝛum nostroꝝ
theologorū ⁊ presertim a scoto. di. ij. Utrū

ſtꝫ ad vnionē ypoſtaticam maxime aīe cuꝫ ꝑſona diuina exigatur habitus gratuitus. Dimiſſis argumentis Reſpondet. Et cum ita ſit ꝙ in vnoquoqꝫ prius eſt illud qđ eſt per ſe ꝙ̄ illud qđ eſt per accidens: ⁊ cuꝫ humana natura prius aſſumitur ad vnitateꝫ ſuppoſiti ꝙ̄ ad gratuitatē vel vnionem: ſequitur ꝙ potuit aſſumere ꝑſona diuīa animā ſine habitu gratuito. Inhabitatio ei ꝑ grām nō neceſſario preſupponit̄ inhabitationi per vnionē ypoſtaticā. Uide eum ibi.

¶ Leuate corda veſtra. quero a vobis peccatoribꝰ pauperrimis. vultis ne ſaluare cōſcientias vr̄as? penſetis ne adhuc purgare ⁊ tergere maculas ꝯſcientiarū veſtrarum. Audite xp̄m dicentem Joh.xv. Si nō veniſſem ⁊ locutus eis nō fuiſſem pctm̄ nō haberent. Sed forte dicetis: pater vos dicitis verū ſed videtur nobis ꝙ deus nō eſt rigoroſus ſicut dicitis. ꝓmiſit em̄ nobis ꝙ daret paradiſum ⁊ ſuā gloriā q꞉ nullius vult mortem neqꝫ dānationem. verū dicitis ſed nō totū. Habetis em̄ legem ciuilē ⁊ ius canonicū directe cōtra vos. Lex ciuilis hꝫ.C. de pactis.lege cū ꝓponas. Jus vero canonicū hꝫ. extra de iureiurādo.c.peruenit. vbi habetur ꝙ iuramentum ſiue ꝓmiſſio facta ſub aliqua conditione: ſi cōdicio nō maneat non tenetur quis ad iuramentū. Caſus eſt patens. ponatis caſum ꝙ ferie ſint lugduni: vadat vnꝰ mercator lugdunū ⁊ cōmater ſua dicat ſibi: cōpater mi apportetis mihi vnā bagam vſqꝫ ad ſummā decem ſcutorū ⁊ ꝓmitto vobis cum veneritis dabo vobis pecunias. Poſtꝙ̄ vero mercator venit hec mulier non hꝫ vnū denariū: queritur vtruꝫ teneatur ſibi dare bagam quā ꝓmiſit. Rn̄det papa ⁊ imperator ꝙ nō. vtinā dn̄i deꝰ nō faciat nobis taliter. Bonauētura dicit.xvi. diſtin.iij. ꝙ dr̄ia eſt inter certitudineꝫ fidei ⁊ ſpei: q꞉ certitudo fidei ponit rem ⁊ euentū rei: certitudo aūt ſpei ponit ſolū certitudinē conditionis. Ariſtoteles in ſuis trutinationibus dicit ꝙ duplex eſt neceſſitas: quedam eſt cōſequentie: alia eſt ꝯ̄ntis: vt ſi aſinus haberet alas: eſt neceſſariū neceſſitate ꝯ̄ntie. Audite xp̄m qui nunꝙ̄ mentit̄ Joh. xiiij. Si diligitis me mandata mea ſeruate. concludatis ergo ꝙ ſi nō ſeruaueritis mandata non habebitis quod promiſit vobis.

Quod remedium pater: dico ꝙ oportet con uerti ad dominum: aliter ſm̄ duriciam cordis veſtri theſauriſatis vobis irā indignationis. ad Roma.ij. Uos eſtis pingues et habetis multa bona ſi non corrigatiſ ⁊ emēdetis vitas veſtras: ponetis peccatū ſuper peccatum in dorſo veſtro. quapropt̄ ſuadeo cum apo. iacobo iuxta thema ꝓaſſumptuꝫ, Abijcientes oēm immūdiciam ⁊c.

¶ In iſto ſermone erunt due partes.

Prima erit de incarnatōnis ſacratiſſime ꝓfunda dignitate.

Secūda de anime peccatricis virtuoſa purgatione.

¶ Quantum ad primam partem habuimꝰ in precedentibus ſermonibus quomō chriſti incarnatio fuit repreſentata nobis ꝑ diuerſos iudices qui liberauerunt populum iſrael. Die dominica habuimus de octoniel qui eſt ymago dei. die lune habuimus de aioth qui interpretatur nobilitas vel glorificatio. die martis habuimus de delbora interpretatur ſapientia. heri habuimus de gedeon qui in trecētis viris liberauit filios iſrael. Reſtat hoc oſtendere per figuras ꝙ i chriſto fuit plenitudo gratie. Johan.i. Uidimus eum quaſi vnigenitum a patre plenuꝫ gratie ⁊ veritatis. Habetur Judicum x. ꝙ poſt abimelech thola qui erat de tribu yſachar filius phua qui habitabat ī mōte ſanyr habuit dominiuꝫ ſuper populū iſrael ⁊ iudicauit iſrael.xxiij. annis ⁊c. ¶ Leuate capita veſtra. dicetis domini: pater illa hyſtoria eſt pulcherrima: ſed neſcimus ad quod propoſitum. Dico ꝙ thola interpretatur coccinium. phua interpretatur dans veſtem vel tunicam. yſachar memoria dei vel memorās dominuꝫ. O peccatores: qui iudicat populum eſt chriſtus dominus noſter qui habet cocciniuꝫ id eſt veſtem rubeā de quo Eccleſia.xv. Cibauit illum pane vite ⁊ intellectus: iocunditatem ⁊ exultationem theſauriſauit ſuper eum. phua.i. pater induit thola.i. ieſum chriſtum filiū ſuū illa veſte rubea. Sicut enim iacob fecit tunicaꝫ talarem filio ſuo ioſeph: ita deus pater filio ſuo xp̄o. de iſto habet̄ Iſaie.lxiij. Quis eſt iſte qui venit de edon tinctis veſtibus ꝺ boſra. Sicut enim benedictiſſimū chriſti corpus fuit reſperſum ſanguine; ſic anima

eius dignissima fuit repleta charitate. De isto habetur etiam in Apoca.x. Et ecce vidi celum apertum et equum albū in celo: et hominē habentem tunicam sanguine respersam. Iste beatissim⁹ iohes ad sensum litteralem vidit iesum in cruce pendentē coop'tum sanguine. Iō de ipso dicebat. Vidim⁹ eū quasi vnigenitū etc. ¶ Sed querūt magistri nostri theologi in.iij.distin.xvij. vtrum gr̄a aie xp̄i fuerit infinita. Ad qd̄ respondet Bonauen. q̄ nō fuit infinita simpliciter: sȝ in cōparatione: q2 nullus pōt attingere ad gradū filis gratie: q2 oīs alie aīe simul sūpte: nō sunt tam digne sicut fuit illa. Ideo ioban.iij. Non ei ad mensurā dat deus spūȝ. Sed quid ē q̄ pbua fuit de tribu ysachar: et q̄ habitabat in montē. Dico q̄ hoc repn̄tat pcessionē xp̄i a deo p eternā generationē ad intra: et p temporalē pductionē ad extra. ¶ Sȝ qretis a me: pr̄ quid significat q̄ thola rexit.xxiij.annis ppl̄m. Dico q̄.xx.numerus qui replicat p decem et decem significat dilectionē dei et pximi: que in deceȝ p̄ceptis decalogi nobis pcipit. ternarius vero significat ip̄m deū iu trinitate: vel trinitatē q̄ inducit nos ad hmōi duplicē dilectionē. ¶ Sȝ dicad mihi o peccatores estis hic viles meretrices: et vos vsurarij scripti in libris diaboli et magistri artifices et mechanici qui facitis infinitas deceptōnes in negocijs: quā recognitionē facietis de tot beneficijs suscep̄tis: ego credo q̄ vos luditis aux oblies. credo q̄ si ppheta esset hic: loqretur ɔtra vos sicut loquebat ɔtra iudeos dicens. Nō sunt recordati man⁹ eius die q̄ redemit eos de manu tribulātis. delibera stis eē saluati o peccatores si nō vaditis ad oēs diabolos. si sic ɔsiderate beneficiū incarnatiōis et passionis et illū infinitū amorem quē xp̄us ondit nobis induēdo nr̄am carnē leprosaȝ et vilē ad bonū et deponatis pctā et imundicias de ɔscientijs vr̄is. iuxta thema p̄assumptū. Abijcientes oēm imundiciā. ¶ Quantū ad secūdaȝ ptem. dn̄i cenastis heri: comedistis ne de illo pastillo linguaruȝ: certe ille pastillus est esca diaboli: quā petit a vobis. ponam⁹ mappā et videamus de isto pastillo. nos vidim⁹ multas liguas: opȝ adhuc loqui d̄ vna lingua venenosa. certe ego audeo dicere cū iacobo q̄ ille est pfectus q̄ nō offendit in lingua. Nos habem⁹ iam qnq̄ pctā lingue: s̄m ordineȝ litteraꝝ a.b.c.d.e. Restat nūc loqui d̄ f. et g. ¶ Sexta igit lingua pastilli diaboli ē lingua fraudulatoria. Septima lingua ē garrulatoria. Credo q̄ de pma lingua habuit sapiens Prouerb.xxiij. Ne emuleris viros malos nec desideres esse cū eis: q2 rapinas meditat mens eoꝝ: et fraudes labia eoꝝ loquūtur. Dn̄i leuate capita vr̄a. sūt hic aduocati et dn̄i de plamento et pcuratores in castelleto et in curia dn̄i officialis. ipsi comedūt de lingua fraudulēta discos plenos. et aduocate fur et latro opȝ repare aut irremediabilit dānari. Estis hic mercatores: nunqd vos comedit̄: etiā: audite qd̄ de vobis dicat sapiens. Mendaces filij hoīm in stateris vt decipiant ipsi de vanitate in idip̄m. et hoc emendo vel vendendo. et vos cursores equoꝝ nūquid comedet̄ vos de pastillo diaboli. et vos apothecarij nunqd iuratis alis qn̄ q̄ nō inueniet aliquis talē drogam in oībus alijs locis. et datis vnū qd̄ pro quo: vnū p alio. pctōres dānati ɔuertimi ad deum vestrū. Audite sapien. qui tā bene hortatur vos dicēs. Ne emuleris. q.d. Nō seq̄tis malos viros deceptores et fraudulos. s̄ querit btūs Thomas.ij.ij.q.lv.art.iiij.et.v. Utrū fraudulatoria lingua sit pctm̄ mortale. Dicit q̄ sic q2 est ɔtra charitatē et ɔtra p̄ceptū legis naturalis dicētis. Non facias alijs ea q̄ tibi fieri nō vis. Dn̄i et aduocati dicite mihi qn̄ in parlamento ponitis interualla parti aduerse velletis q̄ ita fieret vobis. certe credo q̄ nō. ¶ Septima lingua ē garrulatoria. vos dn̄i q̄ estis de manu dextra et vos etiā de manu sinistra qn̄ estis in missa in ecclia nunqd comeditis de pastillo lingue: et vos dn̄i doctores estis hic in vesperis: nūqd comeditis de illo pastillo: Salomon vir sapientissim⁹. Prouerb.vi. Nolebat q̄ comederet̄ de illo pastillo. Prospeti iuuenē vecordē et ecce mulier ornatu meretricio prepata ad decipiendas aīas garrula et vaga etc. ¶ Leuate capita vestra. dicit̄ quid est garrulator vel garrula lingua. idē est sicut babilator q̄ nō pōt tacere sed semp clamat. sicut vng tracquet gallice. latine vero taratara vni⁹ molendini. Cōtra hos loq̄tur Paulus.i. Thimo.vi. Mulieres ociose

verbose et curiose loqntes q non opꝫ. loquamini mulieres vxorate qn estis cū cōpatribus nunqd comeditis de isto pastillo. loqndo de factis secretis matrimonij. Salo. dicebat: me existente in fenestra mea respexi hoīes et ecce occurrit ei mulier q erat garrula et quietis impatiēs: qꝛ nō poterat tenere neqꝫ manus neqꝫ pedes: et incepit loqui. ego sum in tali loco. ego feci sic talia et talia. Dicite mihi o mulieres estis ne tales? ponatis manū ad pectus et dicatis veritatem. Audite dictū saluatoris nr̄i Mat. xij. De omni vbo ocioso qd̄ locuti fuerit hoīes reddent rōem de eo in die iudicij. O dn̄i si de ociosis qd de malis? Sed qretis: est ne pctm̄ mortale balbutare. Alexā. de hallis i secūda pte dicit ꝙ pōt esse pctm̄ mortale ꝓpter duas cās. primo rōne scādali: scd̄o rōne finis. Casus est patēs de scādalo. ponatis ꝙ sint qttuor mulieres vxorate in vna mēsa q loquūtur in pn̄tia virginū de fatuitatibꝰ et leuitatibus suis: tūc est pctm̄ mortale. De fine etiā casus est patens: est vna mulier cuiꝰ maritus iuit burdegalā: venit dn̄s Johā. et loqtur cū ea et mulier est balbitatrix et loqtur pleno ore cū eo de oībus rebus ad decipiendū eū: talis peccat mortaliter. Uolo dicere corrigatis linguas vestras et cauete ne alicui detis scandalum et sic dn̄s miserebit vestri iuxta thema preassumptū. Abijcientes oēm et c.

¶ Eadem die post prandiū. Ser. xvi.

Abijcientes omnē immundiciam et c. In diebus suis placuit deo et innentꝰ est iustus et in tpe iracūdie factꝰ ē recōsiliatio Eccl. xl. Dn̄i et aīe deuote q hic cōuenistis ad laborādū pro salute vr̄a et ad digne recipiēdū sacramentū et misteriū natiuitatis xp̄i: qꝛ mr̄ ecclesia ꝓponit nobis festū nycolai in exemplū. Diximꝰ hodie ꝙ erat magnꝰ sacerdos nūc vo dicimus ꝙ placuit deo. Et hoc triplici de causa.

Primo ꝓpter prudentiā spiritualem.
Scd̄o propter miam ꝓximalem.
Tertio propter plationem rōnalem.

¶ De primo scribit ꝓuer. xvi. Acqre prudētiam: qꝛ pcioſior est argēto. De scd̄o Mat. v. beati misericordes qm̄ ipsi miam ꝯseqntur. De tertio ad Heb. v. oīs pontifex ex hominibus assumptꝰ ꝓ hoībus ꝯstituitur.

¶ Leuate capita vestra dn̄i ecclīastici: tpe beati Nicolai multi erāt sancti et deuoti sicut bea. Marti. bea. Basiliꝰ et alij cōplures Beatus Nico. placebat deo nō credatis ꝙ thesauri sauerit sic plati nr̄i moderni nec ꝙ haberet meretrices a pain et pot gallice. ad oēs dyabolos ille modꝰ faciēdi et illi q faciunt. Sꝫ placuit deo: primo ꝓpter prudētiam spūalē. qꝛ sapiētissimꝰ dicit ꝙ oē aurū et argentū respectu illiꝰ est velut lutū et maris harena exigua respectu prudētie q ducit ad salutē. Dicit tn̄ Tho. in. ij. ij. q. xlv. ꝙ sapia dr̄ multipliciter. pmo mō similitudinarie siue methaphorice. et hoc mō dr̄ dicit ille: ꝙ prudētia carnis mors est vt dicit bea. Pau. ad Ro. viij. et sic dicit ꝙ expendit se ad bonū et ad malū. sicut eī bonus et prudēs hꝫ finē debitū et media ꝑ q pōt adipisci illū finē: sic malus hꝫ malū finē et media astuta siue astutiā ad ꝯseqndum illuꝫ finē: sicut vna meretrix qn̄ ponit amorē suum in vno viro: qrit media ad hn̄dū commerciū cū tali et nunqꝫ laborat tm̄ ad seruādam virginitatē sicut ad faciendū malum. Et ista sapia vt di. b. Paulꝰ q nunqꝫ mentitur. i. Cor. iij. est stulticia apud deuꝫ. Alia est prudētia q aliqs tendit in finē debituꝫ ꝑ media bona. et istā prudentiā hūit beatꝰ Nico. cogitauit eī de fine et qliter possꝫ cōsequi finē optimū ꝙ esset corā deo redditurus rōem de oībꝰ et sic de alijs. et sic a iuuētute dimisit malas societates ludos: et post mortē parentū suoꝝ ꝓmisit seruare virginitatē et cogitauit qd esset de bonis pr̄is facturus. hoc aūt didicerat a parētibꝰ suis q erant valde boni et in lege dei multū feruētes. Dicatis mihi an ostdatis malū exemplū pueris vr̄is. Uos burgēses qn̄ habetis lenones vr̄os et ribaldos: vultis bn̄ ꝙ filij filie et ancille illud sciant? ad oēs dyabolos ille modus faciēdi. Scd̄o placuit bea. Ni. deo ꝑ miam ꝓximaleꝫ. Scribit eī di. lxxxvi. ca. q clementiā. Et sunt vba Jero. Qui clementiā nō hꝫ q̄uis spūalis sit non implet legē xp̄i. Casus est patēs. In ista parrochia est mulier sine pctō luxurie: nec male loquitur de ꝓximo: nō est fur, vadit ad

eccl'iam ꝛ sermonē: visitat basilicas: hꝫ multa bona: sed nō dat elemosynas. Dicit Die. ꝙ nō adiplet legē dei: ꝛ si moriaꝛ sic finaľr dānabiꝛ. Quid igiꝛ de vsurarijs ꝛ hystrionibꝰ ꝛ sic ō alijs: certe melius eēt eis ꝙ essent mortui in vteris matrū eoꝝ. Aliter fuit de bea. Nico. q̄ videns ꝙ hō habēs tres filias pulcherrimas: exposuisset oēm suaꝫ substantiā: nec posset eas maritare: vocaꝗ ad se filiabꝰ suis dixit eis. Vadatis ad lupanar ad lucrandū vitas vr̄as. audiens tā grande facinus bea. Ni. ꝓiecit vnam bursam plenā argento prima scd̄a ꝛ tertia vice: ꝛ sic fuerunt desponsate. ¶ Audite dn̄i: non ꝓuocauit filias ad libidinē sicut nunc dn̄i eccl'iastici q̄ faciunt lucrari matrimonium mulieribꝰ ad penā corporis sui. O deꝰ meus q̄ꝫtum facinus ꝛ maxime reprobandū ꝛ reprehēdendū. Tertio placuit deo ꝓpter prelationē rōnalē ꝛ doctrinaꝫ datam aiabus. Credo ꝙ nullū sacrificiū offerꝛ dō maius ꝙ̄ zelus aiarum. ꝛ hoc expresse dicꝫ bea. Grego. super Ezechielem. Estis h̄ dn̄i curati de la beausse ꝛ de la brie gallice: qui habetis curas vestras ꝛ mercenarios qui tondūt oues vestras: ꝛ estis hic ad ꝯfitēdū burgenses ꝛ ad comedendū offas pingues. Scitis q̄d fuit dictum regi Achab. .iij. Regū. xx. Custodi virum hūc: si lapsus fuerit erit aīa tua pro aīa illius. Retineatis bn̄. Nico. fuit deo placens ꝓpter curam aiarū ꝛ sacrificiū qō deo offerebat. Volo igiꝛ dicere ꝙ si vultis esse ꝑticipes misterij incarnationis ꝛ mūdati a pctīs ꝙ sequamini. b. Nicolaum: q̄ fuit gratus deo ꝛ hauit compassionē pauperū ꝛ tergatis maculas conscientie vestre. Juxta thema preassumptuꝫ Abijcientes omnē ꝛc. Aue.

¶ Abijcientes oēm ꝛc. More solito moueꝛ questio terminata in doctrina magistrorū nostroꝝ theologorū ꝛ presertim ab Alexādro de hallis in tertia ꝑte summe. Et a Bonauen. in tertio. Vtrum caro virginis marie potuit sanctificari ante incarnationem. Et q2 ista materia est ꝓbleumatica ꝛ aliq̄ veniūt ad audiendū ꝛ aliqui ad reprehendendū. Ideo notetis oēs ꝛ capiatis sapienter ea q̄ dicam ꝛ nō referatis aliter. Alexander de hallis dicit in predicta q̄stiōe ꝙ sanctificatio capitur dupliciter. Vno modo in scriptura ꝓ dedicatione ad diuinū cultuꝫ: ꝛ isto modo vasa eccl'ie dicunꝛ esse sacra: vľ sancta: vt pꝫ in. vi. capľis de ꝯsecra. di. i. de re. iu. Semel deo dicatū nō est ad vsus humanos vlterius trāsferendū. ꝛ. xix. q̄sti. iij. Qui semel. Secūdo modo accipitur ꝓ abstinentia ab actu carnali. Exodi. xix. Vade ꝛ sanctifica populū hunc ꝛ sint parati ī diē certū. Tertio modo capitur ꝓ iustificatiōe a peccato ꝛ infusione gratie. Non em̄ vocauit nos deus in immūdiciā: sed in sanctificationē. Quarto modo capitur ꝓ cōfirmatione in bonum. Vn̄ ps. Domine q̄s habitabit in tarbernaculo tuo ꝛc. Cum igitur q̄ritur. vtrum corpus virginis potuit sanctificari ante infusionē gratie capiendo sic. dicit cōis schola ꝙ non: ꝛ intelligit sanctificationē ꝓ infusione gr̄e. cū caro sine aīa nō fit capax gratie. Dicit tm̄ Jo. de baccone doctor resolutus in. iiij. di. i. ꝙ corpus beate virginis marie pōt dici fuisse sanctificatuꝫ ante infusionē anime capiendo sanctificationē pro dedicatione ad diuinū cultū. Et isto modo dicit: ꝙ tēpla reliquie ꝛ basilice oēs possunt dici sanctificate. ¶ Leuate capita vestra dn̄i ꝛ nō dormiaꝗ pctōres quō vaditis: timetis ne damnari. Vos iuuenes domicelle nūquid velletis intrare paradisum vestite duplicibus sicut estis: credo ꝙ sic. ꝛ certe habetis bonā causam. Sed credo ꝙ non ita cōtinget vobis nisi ponaꝗ penam. Diximus ꝙ q̄uis deus ꝓmisit paradisum sunt multi casus in q̄bus promissū non tenetur. ꝛ sunt vndecim casus s̄m canonistas in q̄bus donationes possunt reuocari. Primus est q̄n donatio vel causa ꝓpter quā donatio ē facta nō ē in re. Extra d̄ clericis coniugatis capi. qō a te. vbi habeꝛ ꝙ clericus in minoribꝰ beneficiatus si matrimoniū cōtrahat priuatur beneficio ꝛ qō dedit ecclesie sibi restituitur. Ad hoc est lex ciuilis. C. de reuocandis donationibus lege. ij. Casus est patens. Est aliquis burgēsis qui habet vnicum filiū ꝛ mittit eum ad montēpessulanum vt studeat in medicinis. Interim venit vnus: ꝛ dicit se esse filium eius ꝛ recipit multa bona ab eo ꝛ constituit eum heredē. Interiꝫ venit alius. Di

co φ ſm ius canonicum ⁊ ſm legem ciui-lem: φ iſte burgenſis poteſt iuſte repetere omnia que donauit. ¶ O peccatores rogo φ deus non ſic agat de nobis. Inqt Pau-lus ad Ro.viij. qui nō mentitur. Si filij ⁊ heredes: here. aūt per deū. ad Gal.iiij. Ua datis ad carthuſieñ. ⁊ queratis illis ſi ſint in gratia dei. dicent φ neſciunt. Quid igit dicent illi q̄ quotidie seruiūt dyabolo. q̄d de viduis rabidis que ſe proſternunt ſicut canes: quid de malis vſurarijs: q̄d de vi-lis meretricibus ⁊ lenonibus: Heu paupe res pctōres oportet ne φ ſitis dānati: re-uertimini ad deū: ⁊ ponite penā ad haben dū gratiam gratificantē. Ipſe chriſtus ſe dedit morti ⁊ paſſioni vt habeam⁹ paradi-ſum. Credo φ habebim⁹ niſi teneat in no-bis. Audite igit obſecro domini beati Ja-cobi documentum. Abijcientes omnes ⁊c.

¶ In iſto ſermone erunt due ptes.

Prima erit de incarnatōis ſacratiſſime p-funda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuo ſa purgatione.

¶ Quantū Ad primā partē diximus ho-die mane φ miſteriū incarnationis fuit p-figuratum p iudicē qui gubernauit filios iſrael p tres annos noīe thola qd̄ interpre tatur vt homo veſtitus coccino. ⁊ figura-bat animā xp̄i repletam gratia per quam fuit placens toti trinitati. Reſtat videre quomodo xp̄s fuit vir exercituū. ⁊ hō figu ratum fuit p ſextum iudicē. de quo habet Judicū. xi. fuit iepte galaadites vir fortiſ-ſimus fili⁹ meretricis. De lra exponit ho-ſpita eſt ⁊ venerunt fratres eius dicentes Non regnabis ſuper nos. ⁊ tunc venerunt latrūculi ſyrie ⁊ vaſtauerunt terram. Ipſe autem habitabat in terra rob: ⁊ dixerunt ei. impera nobis ⁊ expugna latrūculos et liberauit iſrael in die illa. ¶ Leuetis capi ta veſtra dñi. diximus φ chriſtus fuit figu ratus per Octoniel: quia deus. per Aioth quia homo. per Delbora quia; videns deū. per Gedeon φtum ad predicationem. per thola: quia repletus gratia ⁊ gloria. φdiu autem chriſtus fuit in terra occupauit ſe bonis operibus predicando cum diſcipu-lis ſuis. Quantum igitur ad huiuſmodi exercitiū fuit figuratus per iepte. Pueri enī iſrael addiderunt peccatū ſuper pecca-tum ⁊ tradidit eos dominus in manus aſ ſyriorum qui opprimebant eos. Tunc cla-mauerunt ad dominum ⁊ dominus miſit eis vnum ſaluatorem qui vocabatur Jepte Fratres autem eius odiebant eum ⁊ dice-bant ei. tu es bonus baſtardus: ⁊ expulerūt eum ⁊ ipſe tunc habitabat in terra rob. Uidentes autem fratres eius φ non poſ-ſent reſiſtere latrūculis ſyrie venerunt ad eum dicentes. Subueni nobis ⁊ eripe nos de manibus inimicorum noſtrorum. Tūc dicit Jepte. cognoſcitis iniurias mihi illa tam: habetis bonum propoſitum vos emē dandi: Tunc dixerunt φ ſic. Et Jepte libe-rauit eos. ¶ Leuetis capita veſtra domini ſciatis φ iſta non creſcunt in capite meo. Omnia dicebat Paulus contingebant po pulo iſrael in figura. Jepte interpretatur aperiēs ⁊ eſt chriſtus qui dixit ſic. Ego ſto ad oſtium ⁊ pulſo. Apocalip. iij. Filij Gal qui venerunt ad Jepte eſt populus iudeo rum qui venerunt ad Jepte qui erat filius mulieris hoſpitalarie id eſt virginis ma-rie que aperuit ianuam regni celeſtis. De plenitudine eius omnes accepimus. Jo-hannis. i. Fratres Jepte expulerunt eum extra domum id eſt iudei qui eiecerunt eū extra portam ⁊ ipſum negauerunt coram Pylato di. Johannis. xix. Non habemus regem niſi ceſarem. Ipſum enī ⁊ in iuuen tute ⁊ in media etate ⁊ in morte perſecuti ſunt eum. Fratres autem chriſti videntes φ natura humana eſſet incarcerata ⁊ affli cta a demone venerunt ad ipſum dicentes Rabi vbi habitas: quaſi dicerent volum⁹ φ imperes nobis. ¶ De quibus dixit chri ſtus. Uos eſtis qui permanſiſtis mecum in temptationibus meis. Luce. xx. Ait Bo nauentura φ chriſtus duxit vitam pau-perem et nihil apparuit in eo ſuperbie: ni-hil luxurie. ſibi viri inopes vel pauperes adheſerunt. Unde beatus Petrus apo-ſtolus dicebat nomine omnium. Ecce nos relinq̄mus oīa ⁊ ſecuti ſumus te. Tūc ie-pte. i. chriſtus pugnauit contra aduerſari-os qñ ipſe exiſtens in cruce dicebat. Con-ſummatum eſt. Tunc enim vicit ⁊ ſupera-

uit dyabolum.O pauperes peccatores:qd
fecistis deo pro tot ⁊ tantis beneficijs vo/
bis exhibitis.Consideretis misericordiam
pietatē ⁊ bonitatē christi dicentis.Uenite
ad me omēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊
ego reficiā vos.Currite igitur ad eū pau
perrime peccatrices aīe deponendo a vo/
bis oēm immūdiciā.Juxta bea.Ja.do.di.
Abijcientes oēm immūdiciā ⁊c.
¶ Quantū ad scđam ꝑtem.Estis ne pran
si:comedistis de pastillo liguaꝝ dyaboli:
estis pransi de esca dyaboli:Certe est ma/
lum prandiū.Fatuus est certe ⁊ insipiens
qui comedit de pastillo etiā de quacūꝗ e/
sca nisi respiciat q̄ esca sit.Dixi hodie mane
de ligua fraudulatoria.Et credo ꝙ les iar
góneurs gallice portitores reliquiaꝝ ca/
phardi ⁊ mésuratores vultuū ymaginū se
pe comedūt de isto pastillo.Dixi etiā de lin
gua garrulatoria.⁊ de isto comedunt sepe
mulieres.Ego inuito nūc ad audiendū o/
ctauā linguam q̄ est hortatoria.⁊ nonā q̄
est iuratoria.De prima inq̄t Pau.q̄ nō me
titur.ij.Cor.vi.Hortamus vos ne in va/
cuū gratiā dei recipiatis.Et ꝑ oppositum
habet Eccl.vij.Jnueni amariorem morte
mulierē.q̄ placet deo effugiet illā.¶ Estis
hic macquerelle ruphiani:expediēs ess; cō
munitati ꝙ essetis ad oēs dyabolos.Dya
bolus nō hꝫ linguā.⁊ qđ nō pōt facere vna
macquerella facit hortādo ⁊ incitando ali
os ad malū.De isto scribit Eccl.xxviij.lin/
gua tertia multos cōmouit.nōne comedi/
tis de isto pastillo parisius.¶ Estis hic iu
uenes mecanici q̄ diebus dñicis incitatis
socios vestros ad eundū ad lupanar.Non
sufficit vobis ꝙ sitis mali:sed ponitis pec
catum vestrum super spatulas alterius:⁊
ponitis pctm̄ alterius super spatulas vr̄as
¶ Estis hic dñi iusticiarij.quā punitionē
facitis d̄ lenonibꝰ ⁊ de ruffianis huiꝰ ville
Nunq̄d si aliq̄s furetur centū scuta vel ali
quid aliud vni mercatori vel alteri:suspen
ditis eū per collum ⁊ bñ.Quid deberet fa/
cere de illis qui furantur animas deo.nun
quid aīa est plus q̄ corpus ⁊ plus q̄ omēs
thesauri totius mūdi:Jn lege enī Moysi
tales fures occidebant.ego miror ꝙ nō sit
alia iusticia de illis.¶ Sed dicetis:frater
nos habemꝰ multas matres vendētes fili
as suas:⁊ sunt lene filiaꝝ suarū ⁊ faciunt
eis lucrari matrimoniū suū ad penā ⁊ su/
dorem sui corꝑis.nunq̄d est grauius ⁊ ma
ius pctm̄ eo ⁊c.Heu heu vitam taliū dñi
iusticiarij si nō apponatis manū ad tollen
dū istud maluꝫ de medio.Ego inuito vos
ad dānationē ꝑpetuam ad bibendū fel dra
chonis ⁊ de vua sodome ⁊ gomorre.¶ No
na lingua est iuratoria ⁊ ꝑ istā multi dam
nant.Eccl.xxiij.Uir multū iurans replebi
tur iniquitate:⁊ non discedet a domo eius
plaga.ideo xp̄s Math.v.Sit sermo vester ē
est nō non ⁊c.Et idē hꝫ de iureiu.ca.Et si
xp̄s in antiq.Jste aūt pastillꝰ ducit mltos
ad inferna:⁊ dyabolus rapit multas aīas
ꝑ eum:⁊ xp̄iani nesciunt dicere quicq̄ qui
ipsi iurant.dicēdo ꝑ deū ita est.⁊ sic de simi/
bus iuramētis.Audeo dicere ꝙ si nō esset
in religionibꝰ bñ obseruatis aliud bonum
q̄ cauere a iuramētis multū esset.Jnsuꝑ
dico:ꝙ si sint due sorores quaꝝ vna iuret ꝑ
deū ⁊ alia nō sit assueta iurare:⁊ veniāt am
be ad ꝯfessionē ego capio supra ꝯsciam me
am ꝙ illa q̄ iurat hēbit mille pctā vel plu
ra vltra q̄ illa q̄ non iurat.¶ Estis hic dñi
religiosi:hoc tangit vos.Legistis Bon.in
iij.dist.xxxix.q.qua q̄rit vtrū iurare sine cā
sit pctm̄ mortale:dūmodo interueniat veri
tas.Scotus in eadē distinctione dicit cuꝫ
Bonauen.ꝙ homo peccat mortaliter cū iu
rat.vbi si non esset iuramentū nō peccaret.
Et hoc tripliciter.primo scienter iurando ⁊
mentiendo ad seruandū honorem ⁊ vt ali/
us verbis suis credat.⁊ in isto modo non
est remediū plusq̄ de lucifero.q̄m si moria
tur in tali pctō damnabitur.¶ O domini
mercatores nūquid iuratis q̄n venditis mer
cantias vestras dicentes per deum sanctū
ego tantū refutaui.Et vos vxores q̄ dici/
tis maritis vestris quādo viderunt vos lo
quētes cū alijs hominibus nūquid dicitis
dyabolus me importet:vel nunq̄ ego pos
sim intrare paradisum si vnq̄ locutus est
mihi de tali materia.¶ Sed dicetis forte:
pater nisi ego fecissem ipse occidisset me:
ego feci ad custodienduꝫ honorem meum.
Dico ꝙ si esses talis qualis esse debes non
esset necesse ꝙ maritus tuus te interroga/
ret.Secūdo est peccatuꝫ quādo aliquis iu
rat se facturuꝫ peccatū qđ non vult facere.

Ideo consiliũ christi de nõ iurando est bo
nuȝ ⁊ salutare dicit Scotus. ¶ Estis h bo
ni iuuenes: quorũ tredecim faciunt duode
nam: nunqd iuratis aliqñ ire ad videnduȝ
amasias vr̃as: ⁊ tñ habetis intentionẽ op
positã. Et vos etiã dñe burgenses q̃ habe-
tis ancillas: nũquid iuratis aliqñ ꝙ expel
letis eas: ⁊ tñ habetis voluntatẽ oppositã.
Dico ꝙ in his ⁊ silibus casibus qñ quis iu
rat facit peccatũ. Dic ibi de oĩbus eccl'iastic
de dñis in parlamento aduocatis ⁊ oĩb⁹
statibus ⁊c. Sed dicetis: pater ego sum as
sueta iurare ⁊ me penitet ⁊ hoc facio sepe:
vtrum hoc sit peccatũ mortale? Dico ꝙ nõ
debes tm̃ dolere de pctõ q̃ꝫtum de consue-
tudine. Tertio iurare est pctm̃ mortale qñ
iurans non est securus de re de qua iurat.
Sed si in periculo est nunq̃ꝫ dꝫ dicere vel
iurare. Ideo dꝫ potius velle mori q̃ꝫ iura-
re. Deponatis istud o peccatrices aĩe: lin-
guã iuratoriã abijciatis. Et si iuretis dica
tis veritatẽ: ⁊ sic deponetis pastillum in q̃
delectatur plurimũ dyabolus ⁊ sꝑ ridet: qꝛ
semꝑ datis ei ad comedendũ. Uolo dicere
ꝙ abijciatis a vobis oẽm turpitudinem et
maculã peccati. Iuxta beati Iaco. documẽ
tum. Abijcientes oẽm ⁊c. Orabimus deuȝ
vt ipse det nobis gratiam benefaciendi vt
possimus gloriam cõsequi sempiternã ⁊c.

¶ Feria sexta prime dñice. aduen-
tus. Sermo. xvij.

Abijcientes
oẽm immundiciam ⁊c.
Abundãtius opꝫ obser
uare ea q̃ audiuimus ne
forte effluamus. Ad he-
breos. ij. Dñi ⁊ aĩe deuo
te ad ponendũ nos in bono statu in die na
tiuitatis christi: pia mater eccl'ia beatum
Nico. nobis in exemplũ ꝓposuit. ⁊ dicebat
Placuit deo in dieb⁹ suis. Idõ iustus inuẽ
tus est. Placuit enĩ ꝑ prudentiã: per miam
ad ꝓximũ: ⁊ ꝑ sollicitudinẽ sui officij. Ad
istud ꝯfirmandũ dicit Paul⁹: ꝙ abundan-
tius obseruare nos opꝫ ea q̃ audiuimus.
¶ Sed q̃retis a me: pater quare? dico ꝙ su
mus a deo ꝑ naturã ⁊ per culpam cadim⁹
in gehennã: ad quã postq̃ꝫ quis cecidit nũ-
q̃ꝫ reuertitur. Uirgili⁹. vi. eneydos. Facilis
descensus auerni: sꝫ reuocare gradũ supas
q̃ꝫ euadere ad auras. Hic op⁹: h labor ẽ. Et
Job. x. Terrã miserie ⁊ tenebraꝝ vbi vm-
bra mortis ⁊c. Heu q̃ꝫ triste eẽt tibi cadere: q̃ꝫ
duruȝ grauissima flagella tyrãnoꝝ inferni
sentire. Dic̃ Pau. ꝙ quicũq̃ꝫ irritam facie-
bat legẽ Moy. trãsgrediẽdo ĩ lege dñi erãt
solũ oues ⁊ boues. ⁊ si illã trãsgrediebant
erant digni morte. Quid igit de nobis qui
habemus sanguinẽ dñi nostri iesu xp̃i. Ue
mihi (inquit Bern̄.) si talentũ mihi tradi
tum nõ custodieri. Ue mihi si aĩam meam
nõ seruauerim. Totus mũdus saluare me
nõ posset: ⁊ vna gutta minima q̃ exiuit de
corꝑe xp̃i sufficiẽs erat ad saluandũ totuȝ
genus humanũ. Q̃ꝫto magis illi culpandi
sunt q̃ totũ sanguinẽ ponunt sub pedibus
suis nõ appreciãdo beneficiũ. Certe pecca-
trices aĩe xp̃s magister noster amorosissi-
mus dedit totũ sanguinẽ suũ ꝓ aĩa mea ⁊
vestra ⁊ oĩbus aĩabus. Uolo igitur dicere
ꝙ ꝯsideremus grãm nobis factã ⁊ respicia
mus ea q̃ nobis sunt facienda. Iuxta v̄bũ
sepe allegatũ. Abijcientes oẽm ⁊c. Ut autẽ
facili⁹ id a nobis fieri possit recurram⁹ ad
virginẽ. Mariã dicendo. Aue.

¶ Abijcientes oẽm immundiciã ⁊c. More
solito mouetur q̃stio mota in doctrina ma
gistroꝝ nostrorum theologorum. ⁊ preser
tim a Bona. i. iij. q. xxvi. ar. i. Et a btõ Tho
ma in. iij. parte. Utrum aĩa beate marie vir
ginis ante exitum ab vtero fuit sanctifica
ta. ¶ Dicunt doctores ꝙ q̃ꝫuis ex sacra scri
ptura istud non habeatur q̃ꝫ fuit sanctifi-
cata ante exituȝ: tamen illud cõmuniter ab
ecclesia tenetur. beat⁹ Thomas reddit cau
sam dicens: ꝙ quãdo eligit q̃s ad aliquod
misterium aufertur ab eo om̄e quod est im
peditiuũ ad tale misterium consequendũ.
Sed beata virgo fuit electa vt esset dei ma
ter. Ideo requirebatur ꝙ esset preseruata a
peccato actuali ⁊ decuit ꝙ esset sanctifica-
ta a peccato originali ante exitum. beatus
Bonauentura dicit: ꝙ si Jeremias pro eo
ꝙ singularius prophetisauit de christo.
Et Johãnes baptista existens in vtero fue
rint sanctificati: a fortiori beata virgo ma
ria que plus accedebat ad saluatorem de
qua ipse debebat assumere carnem huma-

nam:fuit sanctificata in vtero. ¶Leuate
corda vestra domine burgeñ. Estis theolo
giane? Et vos domini eritis dãnati: pẽsa-
tis diuina beneficia vobis exhibita. Dicaꝫ
vobis. vera theologia est timere deũ ⁊ ob-
seruare eius mãdata. Sed dicetis pat̃ nos
credimus saluari ꝓ eo ꝙ xp̃s dedit se no-
bis ⁊ pro nobis totũ sanguinẽ suũ effudit
suscepimus baptismũ ⁊ sum⁹ xp̃iani. Si-
cut em̃ iepte dedit filiã suaꝫ in holocaustũ
sic etiã christus dedit seipsum ꝓ nobis et
nos baptismũ suscepimus vt habeam⁹ he
reditatẽ. Uerum dicitis: sed nõ totum. Ha-
betis legem ciuilẽ. C. de dona. q̃ sub. mo. l.
i. ⁊. ij. ⁊ extra de ꝯditionib⁹ appositis in de
sponsatione vel in alijs ꝯtractib⁹. c. verum
Donatio sub ꝯditione facta nõ tꝫ nisi adue
niente ꝯditiõe. Casus em̃ est patens. Uos
domini aliqñ fundatis missas: ⁊ in funda-
tione ponitis ꝙ curatus vel eius vicarius
p̃ntet se tali eccl'ie: ⁊ ꝙ ibi dicat missam. et
si sic datis sibi sex solidos alias nõ vultis
ꝙ sit solutus. ¶O peccatores vtinã deus
non sit nobis tam rigorosus sicut sunt le-
ges ⁊ canones suis subditis. Audite Pau
lum ad Roma. vi. Humanũ dico ꝓpter in
firmitatẽ carnis vr̃e sicut exhibuistis mẽ-
bra vestra seruire immũdicie ⁊ iniquitati
ad iniquitatẽ: ita nũc exhibete mẽbra vr̃a
seruire iusticie in sanctificationẽ. Dñi scitis
quid dicit Paul⁹. Ego nolo vos nimiũ one
rare ꝓpter infirmitatẽ carnis. Nõ dico vo-
bis ꝙ per totũ aduentũ portetis cilicium:
nec ꝙ ieiunetis cũ pane ⁊ aqua: nec ꝙ va-
datis singulis noctibus ad matutinas: sed
rogo vos ꝙ tm̃ seruiatis deo sicut seruistis
dyabolo. Et sicut exhibuistis sensus corpo-
ris vestri: scꝫ oculos ⁊ alia mẽbra: sic pona
tis vt seruiatis deo.

¶Quid dicitis domicelle: posuistis tantã
penam ad orandum deũ: sicut ad pingen-
dũ facies vestras? Certe credo ꝙ non. Si
igitur sitis dãnati certe cũ bona causa? qd̃
remediũ pater: dicatis domine deus meus
date mihi gratiã ita bene vobis seruiendi
ꝙ possim vestre maiestati placere: ⁊ ꝓmit-
to ꝙ nunꝙ̃ reuertar ad peccatũ. Iuxta ia-
cobi documentum. Abijcientes omnẽ im-
mundiciam.

¶In isto sermone erunt due pates.

Prima erit de incarnatiõis sacratissime ꝓ
funda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuo
sa purgatione.

¶Quantũ ad primã partẽ debemus loq̃
de misterio incarnationis dñi. ij. Thimo. x.
Uidimus de presidẽtia xp̃i ⁊ quõ pugna-
uit contra dyabolūꝫ sicut iepte. Adhuc re-
stat loqui ⁊ dicere quomodo descẽsus xp̃i
ad inferos fuit per iudices populi figura-
tus. habetur Iudicũ. xiij. ꝙ rursum filij is-
rael peccanerũt contra dñm: ⁊ tradidit eos
in manus philistinoꝝ. xl. annis. ⁊ erat ibi
homo q̃ vocabatur manue habens mulie
rem sterilẽ ⁊ apparuit ei angelus dicens.
Ecce cõcipies filiũ qui erit Nazareus ⁊ vo
cabitur sanson. Et sequitur Iudicuꝫ. xvi.
Abijt sanson in Gazã. ⁊ tulit ambas por-
tas. ¶Leuate corda vr̃a dñi. Ista non cre-
scunt in capite meo. Ista figurant descen-
sum xp̃i ad inferos. Sanson interp̃tatur
sol fortis. Sicut ipse sanson fuit matri an
nunciatus: sic christus virgini. Sanson ac
cepit vxorẽ alienigenã: sic xp̃s relicta iudea
transiuit ad gentes. ⁊ hoc dicebat Paulus
Actuũ. xiij. Uobis oportebat primũ loqui
verbũ dei: sꝫ qm̃ repellitis illd̃: ⁊ indignos
vos iudicatis vite eterne: ecce cõuertimur
ad gentes. Sanson abijt in gazam ⁊ abstu
lit fores. sic xp̃s abijt in gazam. i. descẽdit
ad infernuꝫ. Gaza fortitudo interp̃tatur.
Iob. lx. Non est ptãs sup terram q̃ cõpetur
ei. ⁊ sic fortis. i. christus pugnauit ꝯtra for
tem. i. cõtra dyabolum. Sanson dormiuit
in ciuitate gazã vsqꝫ ad mediã noctẽ. ⁊ xp̃s
tulit ãbas portas. i. penã ⁊ culpã q̃ detine
bãt aĩas. vñ Pau. in q̃t Empti estis pcio ma
gno. Iuxta illud Oser. xiij. Ero morstua o
mors morsus tu⁹ ero inferne. Ubi q̃rũt do
ctores vtrũ liberauit eos qui erãt in purga
torio. vide. b. Tho. iij. ꝑte. q. lij. ar. viij. ¶O
dñi vos dubitatis subire penas ieiunare ⁊
dare elemosynas. Uidete quanta xp̃s pas
sus est ꝓ peccatis nostris ⁊ non pro suis.
Hortor igitur vos ⁊ moneo q̃ñtũ possuꝫ ꝙ
abijciatis immũdicias vestras. Iuxta bea
ti Iacobi documentũ. Abijciẽtes oẽm ⁊c.

¶Quantũ ad secundã partem. Dñi nunc
est hora nimiũ festina ad prandendũ. ho-
die nõ comeduntur carnes (vt existimo)

vos comedatis de pastillo linguarum vos comedetis escam dyaboli. Jam locuti sumus de illo pastillo et multa diximus. Oportet nunc discooperire et aperire pastillum et videre si sit aliqua lingua linitoria de qua non fecerimus mentionem et sermonem. Diximus enim heri post prandium de lingua hortatoria et iuratoria. Restat nunc dicere secundum ordinem litterarum alphabeti de .k. et est lingua cachinatoria. et de .l. que est lingua linitoria. Dicitur autem lingua cachinatoria a cachinor cachinaris verbum deponens. et tantum valet sicut irrideo irrides: et est mixtum ad contepnendum vel declamandum. Unde propheta dauid. Qui habitat in celis irridebit eos etc. Unde dicit Alexander de hallis i.iij. parte voluminis: quod ista tria differunt: scilicet irrisio: subsanatio: et illusio: quoniam irrisio est in verbo: subsanatio est in signo: et illusio in facto. De illusione habetur Lu.xxiij. Spreuit illum herodes et illusit indutum veste alba etc. Dimissis istis oportet venire ad linguam cachinatoriam. Est autem lingua cachinatoria lingua de mocquerie. ¶ Leuetis corda. lingua cachinatoria est lingua derisionis. Et fit tribus modis secundum Alexandrum de hallis.

Primo fit per loquelam.
Secundo fit per signa.
Tertio fit in opere.

¶ Primus modus fit vt cum aliquis videt aliquam mulierem ire ad confessiones et dicit sic. Est bona catholica deus scit. Et cum dicitur de aliquo sacerdote qui dicit longam missam quod ipse est deuastator thedarum et candelarum. Nec propter tales irrisiones dimittenda sunt opera bona. Quia inquit christus Luce.ix. Qui me erubuerit et meos sermones hunc filius hominis erubescet etc. Secundo fit cachinatio sic. verbigratia. Sunt due mulieres in ostio suo simul colloquentes: transit vna alia mulier: et dant sibi de naso vel du menton gallice. vt dicit Tho.q.lxxv. Tertio fit cachinatio in opere. sicut factum fuit christo cum herodes induit eum veste alba: et ministri pylati tangebant eum dicentes. Quis est qui te percussit. ¶ Sed queretis: pater an cachinatio sit semper peccatum mortale? Dico quod cum derisor intendit inferre erubescentiam proximo et ponere in ludum factum proximi et non plus apparet ei: est contra charitatem. Alexander vero de hallis dicit quod cum derisio cadit in dispendium sanctorum vel sacrorum locorum vel quicunque ridet vel verecundiam facit alicui ad intentionem malam et ad dandum malum in capite seu rabiem est mortale peccatum: quia est contra charitatem facere dedecus persone. Unde ps. Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea etc.

¶ Domini leuate corda: retineatis ea que dicam vobis. plus nocent derisores (vt inquit sanctus Thomas) seruitoribus christi: quam crucifixores (ceteris paribus) quia propter cachinationes boni dimittunt benefacere. ¶ Domini de curia estis hic? numquid quando aliquis est inter vos qui non habet mulierem dicitis quod vadat ad carthusienses: et quod voueat castitatem. Et vos religiosi estis hic? Numquid si aliquis vestrum velit facere penitentiam vel seruare regulam suam dicitis quod est ypocrita. Et vos etiam triumphatores quid dicitis de parentibus vestris: et de multis aliis personis honestis et deuotis? numquid dicitis quod sunt bigote: quia vadunt ad ecclesiam. ps. qui habitat in celis irridebit eos. Et sapientie septimo dicetis in die iudicij. hij sunt quos aliquando habuimus in derisum: ecce quomodo computati sunt inter filios dei.

¶ Alia est lingua linitoria: que significatur per istam litteram .l. de qua loquitur christus Mat. xxiij. contra phariseos dicens. Ve vobis ypocrite qui similes estis sepulchris dealbatis et intus estis pleni iniquitate. Domini comedistisne de lingua ista? credo quod sic. Linire est verbum quarte coniugationis et idem est quod exterius parare. Sed dicetis: pater nos non intelligimus adhuc bene. vidistis edificatores domorum et istos qui operantur in plaustro: ipsi parietes exterius liniunt et faciunt pulchrum parietem in parte exteriori: sed pars que est intra nihil valet. Sic sunt aliqui qui faciunt bonas similitudines: et ostendunt signa viri honesti et probi: et intus sunt vitijs pleni. De quibus Juuenalis satyra secunda. Et de virtute locuti clunem agitanti. contra scribas et phariseos ita facientes et interrogantes christum: dicit christus. Ve vobis ypocrite id est vos pharisei eritis damnati: quia estis similes sepulchris deauratis: et intus nihil valentis. Estis hic portatores bullarum? numquid linitis auditores vestros ad capiendum bursas eorum. Et vos domine iohannes

qui estis confessor de decem annis ⁊ nutri tis peccatores in peccatis suis. Et vos mu- lieres q̄ facitis signa amorosa amatorib⁹ vestris dicendo horas vestras. Et vos do mina burgensis q̄ estis plena luxuria: sed tamen exterius qñ aliquis loq̄tur. Dicitis non loq̄mur de illo ⁊ expuitis in terrã: vel dicitis fy fy sileamus. Dico ꝙ est peccatuꝫ mortale ꝑm Thomã in.ij.ij. ⁊ Bona.in.iij. Est em̃ ypocrisis. ⁊ est sĩle clerico fingẽte se deuotum vt habeat bñficium ab episcopo suo. Et vt dicit Job.xxxvi. simulatores et callidi ꝓuocant iram dei. Et vos domicel- le dicitis aliq̃n ꝙ estis meliores q̃ȝ sitis: vos comeditis de isto pastillo. Hortor vos vt corrigatis ⁊ emendetis vitas vr̃as vt do- minus misereatur vestri ⁊ det vobis grãȝ eundi ad vitam sempiternã: quã nobis cõ cedat q̄ sine fine viuit ⁊ regnat in secula be nedictus Amen.

¶ Sabbato prime dñice aduentus in die conceptionis de mane. Sermo.xviij.

Bijcientes omnẽ immundiciam ⁊c. Tota pulchra es amica- ca mea ⁊ macula non est in te. Canticoꝝ.iiij. ⁊ in officio hodierno. ¶ Do- mini mei ⁊ anime deuote a quindeci die- bus citra: ego suasi vobis quãtuȝ potui vt disponeretis ꝯscias vestras in honorem et reuerentiã incarnatiõis dñi nostri ihũ xp̃i: ⁊ ꝙ mundaretis ꝯscias vr̃as vt digne pos setis recipere infitũ ꝟbũ in die natiuitatis ¶ Hodie mater nostra piaecc̃lia ꝓpõit no bis ꝯceptionẽ illi⁹ q̄ portauit istũ fructuꝫ in cuius honorẽ accepi pro themate istud scȝ. Tota pulchra es amica ⁊c. qð tñ valet sicut mea charissima amica tu es tota pul- chra ⁊c. Et ad hoc intelligendũ capio figu rant q̄ hr̃ Gen̄.i. Ubi dr̃. fiat lux. Quis em̃ beatissima virgo possit p̱ plura figurari: tñ melius figuratur p̱ primũ opus factuꝫ in distinctione dieꝝ scȝ p̱ luceȝ. Dicit ergo de us: fiat lux. ⁊ ista sunt ꝟba dei dicta ad bea tam virginem.

¶ Est enim beata virgo.
Lux formaꝝ primaria in dignitate.
Lux formaꝝ pulcherrima in sanctificatõe
Lux formaꝝ nobilissima in maiestate.
Lux formarum capacissima in filij dei cõ- ceptione.

¶ De primo. dñs possedit me ab initio via rum suaꝝ. De scd̃o Anselm⁹ de ꝯceptu vir- ginali. decebat vt illi⁹ virginis ꝯceptio ea puritate niteret q̄ sub deo maior neq̄t in- ueniri. De tertio Aug. dic̄. hoc solũ predica re debem⁹ ꝙ ꝟgo mater xp̃i est ⁊ ꝙ in reꝝ natura trãscendit oĩm creaturaꝝ maiesta- tem. De q̄rto Greg. Quẽ tot⁹ orbis capere nõ potuit tuo gremio ꝯtulisti. ¶ Dñi leua- te capita vr̃a: nos volum⁹ loq̄ de vno lu- mine. De⁹ a pricipio mũdi creauerat lumẽ: ⁊ lumen inter creaturas ẽ pulcherrĩa crea turarum. Opȝ ḡ istius luminis applicare ꝓprietates btẽ ꝟgini. Primo: q̄r sic̄ lumen fuit prima creatura ꝓducta: ita ꝟgo inter puras creaturas. scribit em̃ Eccl̃.xxiiij. ab initio ⁊ ante secula creata sum. ¶ Sȝ q̄reret pater Salo. fuit p̱ mille annos añ ꝯceptio nẽ virginis marie: quare ḡ dic̄. Ab initio. Dico ꝙ aliq̄d põt eẽ prius alio quadrupl̃r.
Primo prioritate tp̱is.
Scd̃o prioritate nature.
Tertio prioritate qualitatis.
Quarto prioritate dignitatis.

¶ Scotus dicit vnũ singulare ꝟbũ in ter- tio. ⁊ etiã in primo in materia de p̄destina- tione scȝ sapiẽtissim⁹ artifex in intẽtõe sua primo vidit ⁊ ꝯcepit finẽ. scd̃o ꝟo de his q̄ sunt ad finẽ. Ergo beata ꝟgo nõ fuit pria creaturaꝝ prioritate tp̱is: fuit tñ pria p̄ori tate dignitatis inter creaturas puras. Sol⁹ em̃ xp̃s ip̃am in dignitate p̄cedit. sic̄ dicit p̄s. In capite libri scriptum est de me. Int̃ em̃ oẽs p̄destinatas aĩas aĩa xp̃i est pria ⁊ scd̃a btẽ ꝟginis ⁊ sic ꝯñr. ¶ Scd̃o btã ꝟgo dr̃ lux q̄r lux nõ recipit maculã in sua emis sione: ⁊ sic etiã in sua ꝯceptiõe btã ꝟgo nul laȝ recepit maculã. erat em̃ ꝯueniẽs ꝙ vte rus portans pueꝝ mũdũ haberet matrem mũdã. ¶ Tertio btã ꝟgo dr̃ lux ꝓpter nobi litatẽ. nihil em̃ nobili⁹ vel pulchri⁹ luce i- ter oẽs q̄litates visibiles: sic inter creatu- ras nihil pulchrius btã ꝟgine. Jõ titulus singularis ꝟginis marie ẽ iste. ꝟgo mr̃ dei ⁊ hoĩs. Quarto ꝟgo beata est lux ratione capacitatis: Beatus Aug. libro de quãtita

te aie dicit: q vas est magnū fm q est rece
ptiuū maiorū vel minorū liquor: sed beata
virgo recepit illum quē celū & terra capere
nō poterant: ideo benedicta est inter omes
mulieres. Ut aūt possim⁹ huius lucis fieri
pticipes ad ipam virginem recurram⁹ gra
tiam ab ea postulantes & dicentes mente
pia. Aue.

¶ Abijcientes oēm immundiciam &c. More
solito mouetur questio theologalis termīa
ta in doctrina magri Johānis de baccone
doctoris resoluti in.iij.disti.ij.q.ij. Dixim⁹
heri q xps natus est de virgine & q antequā
exiret ventrē matris fuit sanctificata. Re
stat scire an cecidit in originale pctm̄. rñdet
pdictus doctor ponendo tres ppōnes. Pri
ma est hec. q deus potuit btām virginē ab
oi pctō preseruare. Patet q: apud eu3 nihil
est impossibile. Luce.i. Secūda ppositio ē
hec. q decuit propter electionē eterna3 fm
quā elegerat vel preordinauerat: q esset tē
plum in quo esset carnē humanam receptu
rus q preseruaret ab oi peccato. & ista3 p
positionē pbat auctoritate legis ciuilis ec
clesiastice & diue. Tertia ppō. deus eam p
seruauit. hec ppō p3 expresse p conciliū ba
silien. qd expresse hoc idē determinauit. Sco
tus tn̄ in tertio sic pbat: quia pfectissimus
mediator d3 habere pfectissimū modū me
diandi: sed pfectissim⁹ modus mediādi fuit
preseruādo a pctō g &c. ¶ Leuate capita ve
stra: dubitatis ne dānan: diceti forte: q do
min⁹ redemit nos & assūpsit carnē huma
nā p nobis: iō nō dānabimur. ver dicitis
sed nō totū. Habetis regula3 iuris in anti
quis. Criso. oīs res p quascūq3 causas na
scitur: p easde3 dissoluitur. Et habetis legē
ciuilē. C. qn̄ licet ab ep. discedere. l.i. Ad in
telligendū istas leges btūs Aug. sup psal
teriū tractans illud. Mater syon dicet hō:
dicit q nō est aliqs modus melior ad sanā
dū infirmū q̄ dare medicinā īfirmitati cor
rñdentem. Verbi grā. si aliqs ex nimia co
mestione fit infirmus op3 q ieiunet. Mo
raliter sicut prima mulier fuit in pctō & eti
am vir: sic in redēptione debebat esse vir et
mulier absq3 pctō: & sicut illi fuerūt macula
ti: sic isti debebāt esse imaculati. Ideo Bo
nauentura in stimulo amoris dicit. Credo
q ppter dignitatē eius q: mater xpi est an
gelus non posset eā sufficienter laudare. iō
mater syon dicet hō. Filius dei in cruce dū
pendet: dicet syon.i. ecclesie. Ecce mater ve
stra. eam enī dedit vobis xps in matrē: iō
eam debem⁹ honorare vt matrē. Sed in cō
ceptione pendet ei⁹ honor: ideo ecclesia ma
ter nostra recitat vt eā honorem⁹ p verba
in pthemate sumpta. Tota &c.

¶ In isto sermone erūt due ptes pncipales
Prima erit de peccati originalis macula. &
liberatione.

Secunda erit de virginis christifere mūdi
cia & pseruatione.

¶ Pria tangit ibi: & macula nō est in te. se
cūda vero ibi: tota pulchra es &c. De conce
ptione btē virginis fuit a principio opinio
ambigua: sz a tpe beati Bernardi icepta fu
it & hodiernis tpibus veraciter apta. Pro p
me partis expeditione & faciliori intellectu
oportet videre tres articulos. Primo quid
sit pctm̄ originale. secūdo quō a psona con
trahitur. tertio quō mūdata sit aīa. De pmo
dicit Ansel. de conceptu virginali. q pctm̄
originale nō est aliud q̄ carētia iusticie ori
ginalis ex pmo parente ptracta cu3 debito
habendi eā. de quo dicitur ad Ephe.ij. Era
mus natura filij ire. & Ro.iij. Oēs in ada3
peccauerūt. Sed queretis quō contrahit ex
vnione aie ad carne3. dicit Scotus q caro
nō est susceptibilis vitij nec virtutis. Sed
dist.iij.li.ij. dicit: q ex aīa & carne efficitur p
sona que est filia ade que est debitrix & tene
tur habere iustic ā originalē & nō habet iō
est in pctō. Sed queretis quō abluitur. di
co q p sacramentū baptismi mediante me
rito passionis xpi. Apo.i. Lauit nos a pec
catis nostris in sanguine suo. vbi soluta est
obligatio peccati originalis ita q nō sum⁹
amplius ad illud obligati. Dñi qn̄ vaditis
per villā nunqd videtur vobis q homines
debent vos respicere. Certe si bene cōsidere
mus statum nostrum nos debem⁹ humilia
re capita nostra & aīos nostros: quia omes
fuimus in sorde & luto peccator & in via p
ditōnis ante natiuitatē christi. Et certe mi
rū est q infans vnius diei non sit purus et
mūdus a peccato. Sed querit aug. quomō
contrahit peccatū orig. nō enim peccat qui
creat nec q pcreat: per quas ergo ripas in
greditur hec macula: Clarū est enī q vnus

vir vxoratus tam sanctus sicut sanct⁹ Lu
douicus nõ peccat mortaliter cognoscendo
mulierẽ suaꝫ: deus etiã creando aiam non
peccat. Quomõ igitur venit originale pec-
catũ? dicit Anselm⁹ ꝙ fuit defectus ⁊ p̄ua-
tio solum iusticie originalis. Casus ẽ. Rex
ludouicus dedit villaꝫ aliquã vni militi ⁊
suis successorib⁹ q̄diu nõ introduceret ini
micos regni infra ciuitatẽ si ipse est ꝓditor
⁊ introducit aduersarios regni. Certe bono
iure ipse ⁊ tota posteritas sua venit punien
dus ⁊ priuand⁹ illa villa. Sic deus dede-
rat iusticiã originalẽ ade ꝙ illa semꝑ regu
laret taliter sensus ⁊ ꝑtes inferiores ratio-
ni ꝙ oĩa obediebãt rationi. Sed adam ĩtro
duxit inimicũ humani generis .i. diabolū
consentiendo in pctm̃ ⁊c. perdidit iusticiam
originalẽ pro se ⁊ pro omni posteritate sua.
¶ Sed queretis: pater quomodo cadimus
in illud peccatum: ego nollẽ peccare in ma-
trimonio. Dico ꝙ nõ est maluꝫ bibere vinũ
⁊ calefacere se. Ideo si cepisti vxorem non
peccasti ꝓpter hoc: sed dico ꝙ potes teip̄m
comburere ad ignem tuũ. Sed dicetis: paṫ
quõ cadit paruulus in peccatũ. Scotus di
cit ꝙ in vtero matris deus creat hoiem et
de corpore ⁊ anima fit persona ade: ⁊ quia
adam ꝑdidit pro se ⁊ oĩbus personis suis
iusticiam originalẽ: ideo nõ habet quod dꝫ
habere ⁊c. Dicitur aũt pctm̃ originale sicut
quando pater aliquis cõmisit aliqđ crimen
lese maiestatis: si habeat filiũ hereditas nõ
ꝓficiet filio. Sed queretis: pater q̄ mala in
cũrrit adã ⁊ alij illo posteriores ꝓpter amis
sionẽ iusticie originalis. Dico ꝙ ꝑdidit pre
miũ ⁊ ĩcurrit dãnationẽ eternã qꝛ de lege or
dinata ꝑuulus decedens in pctõ originali
nũq̄ꝫ videbit deũ. secũdo incurrim⁹ verecũ
diã ignorantiã labores ⁊ penas plurimas
Quero a vobis mulieribus qñ peꝑistis: vñ
ꝓuenit dolor ille? dico ꝙ ex pctõ originali.
Si querat̃ quare hõ adult⁹ verecũdat̃ mõ-
strare verenda? dico ꝙ hoc est qꝛ sunt noscẽ
tes. Ideo dꝛ ꝙ q̄ nõ verent̃ sunt innocẽtes.
Silr̃ si querat̃ quare aĩalia magna ⁊ parua
nobis aduersant̃? dico ꝙ hoc est ꝓpṫ pctm̃
originale. tertiũ malũ est qꝛ pars sensitiua
dñatur rationi. Ideo dicebat Hiere. ix. Nõ
glorieṫ sapiens in sapiẽtia sua nec fortis in
fortitudine sua. dicit enĩ mgr̃ sentẽ. in. iij. di.
ix. ꝙ deus determinauit ꝙ nisi in vno hoie
esset tanta humilitas sicut in prima paren
te fuit suꝑbia non redimereṫ gen⁹ humanũ
Ideo xp̄s positus in cruce cũ clamore vali-
do (vt inquit paul⁹) Heb. v. Obtulit corp⁹
suũ ꝓ redẽptione generis humani ⁊ exau
ditus ẽ ꝓ sua reuerẽtia. Ideo hortor ⁊ mo
neo vos fratres ĩ xp̄o iesu dilectissimi: ꝙ cõ
tẽplemur xp̄i humanitatẽ ⁊ amorẽ qui nos
dilexit tantũ vt aiam suã poneret ꝓ nobis
⁊ pctã nostra portaret suꝑ dorsum suũ. Et
de isto loquebaṫ venerabilis beda admirã-
do di. de pueris qui portãtur ad aquã sacri
baptismatis. Que est inq̄t ista virt⁹ aq̄ tan
ta vt corpus tangat ⁊ cor abluat. Dico ꝙ il
la virtus ꝓcedit de merito passiõis xp̄i. iste
ꝑuulus nũc baptisatus erat obligatus ad
penã eternã ⁊ nũc est capax regni celoꝝ. Si
queretis q̄d de pr̄ibus antiq̄s? quõ libera-
bant̃ a pctõ originali? dico ꝙ liberabant̃ in
merito passionis xp̄i p̄uise. Casus patꝫ. est
vnus miles q̄ est familiaris regi q̄ hꝫ frẽm
q̄ est contrarius regis: ⁊ iste dicit regi. Dñe
rex: habeo frẽm q̄ est vobis ꝯrius: dabo vo
bis talẽ villã si vultis ei ꝑcere. Et ait rex ac
cipio ꝓmissuꝫ: sꝫ nolo ꝙ veniat ad palaciũ
meũ nec volo videre ip̄m nisi habuero villã
mihi ꝓmissaꝫ. O pctõres cõpuncti a p̄nci-
pio mũdi vsq̄ꝫ ad passionẽ xp̄i multi fuerũt
sancti viri: ⁊ tñ ꝓpter pctm̃ primi parentis
fuerũt exclusi extra patriã. Si ergo ꝓpter
vnũ pctm̃ tot grauia tormẽta passi sũt: q̄d
erit de nobis qui in tot ⁊ tantis deũ offen-
dimus? Suadeo igiṫ vobis iuxta thema ꝑ
assumptũ. Abijcientes oẽm immũdiciã ⁊c.
Ab hoc ei originali pctõ fuit exclusa beata
virgo: sic ꝙ de ea possum⁹ dicere verba pro
themate sumpta. Tota pulchra es amica
mea ⁊c. ¶ Quantũ ad scđam ꝑtem videndũ
est quõ btĩssima virgo maria fuit p̄seruata
a pctõ originali: opꝫ facere vnũ dialogum
duaꝝ ꝑsonaꝝ. Estis hic dñi aduocati q̄ ha
betis linguas acutas sicut nouaculas. vel
ponam⁹ duas mulieres q̄ libenter leuãt ca
pita sua: põatis vnã illaꝝ mulierũ ibi supi
us ꝓpe portam ecclesie. Dicatis vos o dña
qđ est nomen vestrũ? Rñdebit ꝙ est turpe
mendaciũ. Tunc dicatis dña mea mendaci
uꝫ q̄d dicitis de conceptione btẽ virginis?
Dico ꝙ fuit concepta in pctõ originali, ⁊ in

illo tpe fuit filia diaboli ꝛ maledicta a deo pro tempore scilicet peccati originalis: ꝛ nisi redempta fuisset per passionem: fuisset dãnata. ꝛ ꝙ ita sit: habeo auctoritates ꝛ rationes plurimas. Primo dicit dauid in psalterio. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum. ꝛ alibi. Om̃es declinauerũt simul inutiles facti sunt: non est q̃ faciat bonũ: nõ est vsq; ad vnũ: id est preter xp̃um dicit glosa. Et ysaias. liij. Oẽs nos quasi oues errauimus. Et salomon Eccles. vij. Virũ de mille vnũ repperi: mulierẽ ex omnibus nõ inueni. ꝛ Paulus Roma. v. Per vnũ hominem peccatum in hunc mũdum intrauit in quo om̃s homines peccauerũt. Ad hoc sunt etiam doctores ecclesie sc; Augu. ꝛ Berñ. verba august. recitãtur. de consecra. distin. iiij. Firmissime tene ꝛc. Et glo. d. ꝯse. di. iij. c. pnunciãdum. expresse dicit ꝙ fuit concepta in peccato originali. Dña mendaciũ si habeatis rationes adducatis. Dicit ipsa habeo plures. Prima q2 ipsa habuit penam peccati. Secũda quia si mortua fuisset ante xp̃m descendisset ad limbum. Tertia quia fuit redempta sicut ꝛ alie persone: quia xp̃s fuit vl'is redemptor. Quarta quia nõ debuit esse tante dignitatis: quante fuit filius suus iste sunt ratões mee. hola hola satis ẽ: vos habetis malum caput ꝛ mala verba. Op; habere vnã aduocatricẽ pro beata virgine q̃ vocatur veritas: que oĩa vincit. sicut dicitur. ij. Esdre. viij. ꝛ illam collocauimus prope crucifixũ. Dicatis igit̃ dña veritas et loquimi alte ꝛ viua voce: quid vobis videtur de cõceptione btẽ virginis? Pater nõ possũ audire ꝙ virgo q̃ fregit caput diaboli: que fuit ab initio electa mater dei ꝛ hoĩs per solum momẽtum fuerit in ira dei. Insup est mihi durũ intelligere ꝙ fuerit maledicta: ꝛ si fuisset mortua ꝙ fuisset dãnata. cum helisabeth dixisset de ea ꝙ esset benedicta inter oẽs mulieres. Et pro ista opiniõe volo adducere rationes: auctoritates: ꝛ opiniones veras ꝛ soluere argumenta ꝯtraria adducã rationes q̃ sumũtur ex scoto et Johanne de baccone doctore resoluto: ex petro aureoli: ex francisco de maronis. ꝛ sũt tres vl' quattuor rationes. Prima sumitur ratione maternitatis. Secũda ex parte sanctitatis. Tertia ex parte dignitatis. Quarta ex parte eligibilitatis. Primo igitur ratione maternitatis. Qui enim dixit: honora patrem tuu; ꝛ matrem tuã: noluit transgredi mandatum suu;. Nam dicit Math. v. Non veni legem soluere: sed adimplere. ergo preseruauit beatam virginem. Secundo ratione sanctitatis. videmus enim ꝙ aliqui cadunt in peccatum ꝛ nunq̃ resurgunt sicut dãnati. Alij resurgunt vt sancti. Alij peccant originaliter ꝛ sanctificantur. Alij nunq̃ cadũt sed preseruantur: sicut beata virgo. Dicit ei Hiero. in sermone de assumptione. Ceteris per partes datur gratia: in mariã vero toti9 gratie plenitudo venit. Tertio ratione dignitatis. ponamus sicut ponunt doctores beatam virginem in esse nature. ꝛ ꝙ deus querat ab ea: quod diligat alterum illoru;: aut stare perpetuis tpibus in inferno sine peccato: aut stare per momentu; in peccato originali ꝛ in ira dei. certe potius elegisset penam positiuam q̃ in pctõ originali esse. sed deus preseruat eam a penis huiusmodi nec passus est ꝙ moreretur ante eius ascensionẽ. ꝛ cum ipse liberauerit a peccato originali patres antiqui testamenti merito passionis preuise: similiter credendũ est ꝙ in eodem merito ip̃am preseruat a peccato. Quarto rõne electionis. ipsa enim ab eterno fuit electa vt esset domus sancta cõueniẽs ꝛ honesta ad recipiendũ ip̃m regẽ: mõ non fuisset sufficiẽter disposita si nata fuisset in pctõ originali saltem pro illo tẽpe. Ad hoc sunt doctores p̃mo beatus Anselm9 in epistola ad epõs anglie dicẽs. Nõ reputo amatorẽ btẽ ṽginis q̃ respuit diẽ celebrare sue ꝯceptionis. Idem h; Richard9 de sctõ victore in ſmõe q̃ incipit. Nondũ erãt abyssi ꝛ ego iã ꝯcepta erãt. Ad h̃ etiã habem9 plures auctoritates. Priõ ht̃ Geñ. iij. Inimicitias ponã int̃ te ꝛ mulierẽ: ip̃a ꝯteret caput tuũ. Modo nõ ꝯtriuisset caput diaboli nisi fuisset p̃ſuata a pctõ originali. Ponamus dñi duas mulieres hic: quaꝝ vna sit meretrix pessima: ꝛ alia nũq̃ peccauerit neq; aliq̃d mali egerit. Que istoꝝ deo pl9 tenet̃ an illa q̃ p̃ſuata ꝑmãsit: an alia q̃ in peccatu; ceciderit. Clarum est ꝙ illa que semper fuit preſuata. Et per hoc soluit̃ ratio bti thome ꝛ alioꝝ. si enim duo sequũtur ꝛ ꝑmittam vnũ cadere in foueã ꝛ eũ subleuẽ ꝛ alium

non permittam cadere sed prohibeam. Ille
mihi magis tenetur quē preseruaui ꝗ̄ ille
qui cecidit. Sed domina veritas dicatis ad
omnes auctoritates q̄ habentur in sacro ca
none. dico ꝙ tota virgo erat in periculo ad
cadendū in pctō originali nisi fuisset preser
uata: sed fuit ꝑuilegiata sicut dicit legiste.
ff. de legibꝰ. l. princeps. licet ꝑnceps legibꝰ
solutus sit: tñ scd̄ꝫ leges viuere debet. sic eti
am beata virgo licet nō sit de lege cōi ꝑser⸗
uata tñ xp̄s eam conseruauit de lege priua
ta. Sed domina veritas quid diceꝫ ad tot
doctores q̄ oppositū tenuerūt in scripturis
suis. Ad btm̄ Bernardū Thomā Bonauen
turā Guidonē: ⁊ sic de alijs. dico ꝙ ante de
terminationē ecclesie licitū erat opinari de
vtraq̄ parte. Sed q2 ꝯciliuꝫ basiliēsi. aliter
sensit: ideo ꝑiculosum est illud asserere. cre
do etiā hoc esse hereticū ⁊ h̄ etiā sonāt ver⸗
ba pro themate sumpta. Tota pulchra ⁊c.
Cum igit̄ deus creauit eam im̄uneꝫ a pctō
originali: laudemus diuinā bonitatē et ad
miremus suā ꝓuidentiā rogantes eū vt ꝑ
intercessionē sue dignissime matris digne⸗
tur nobis delere peccata nostra ⁊ dare no⸗
bis vitam eternā. Amen.

¶ Eadem die cōceptionis post prandium.
Sermo. xix.

Abijcientes omnē immūdiciam ⁊c.
Dic obsecro te ꝙ soror
mea sis vt bene sit mihi
ꝓpter te: ⁊ viuat anima
mea ob grām tui. Geñ. xij. c. Dn̄i ⁊ aīe deuo
te retinuistis illud qd̄ mane diximꝰ tāgen⸗
do materiā ꝯceptionis btē Marie q̄ singu
lari priuilegio fuit ꝑseruata a macula pcti
originalis. Debetis deo seruire ⁊ honorare
btām virginē aduocatricē pctōꝝ viso ⁊ at⸗
tento ꝙ nunq̄ꝫ fuit in ira dei nec in mala g̃⸗
tia: ⁊ istud est fil'r credendū ⁊ tenēdum nec
amplius verti dꝫ in dubiū: ⁊ iō q̄cq̄d volue
rit ꝓ nobis postulare facilit̄ a xp̄o exaudie
tur. Est em̄ velut Bersabee q̄ (vt hr̄. iij. Re
guū. ij.) Sedit ad dexterā reg. q̄ dixit ei. Pe
te mr̄ mi. neq̄ꝫ eiꝫ fas ē vt auertā faciē tuā.
Sic btissima ṽgo ⁊ dei mat̄ sedet ad dexte
rā filij sui, iuxta illō ps. Astitit regina a de

xtris tuis ⁊c. Ideo cum ipsa pijssima virgo
habeat de nobis pietatē assūpsi verbū scdo
allegatum. Dic obsecro ꝙ soror mea sis ⁊c.
Dixit ei deus abrahe (vt sacra refert hysto
ria) egredere de terra tua ⁊ de cognatione
tua ⁊ de domo patris tui ⁊ veni in terram
quā mōstrauero tibi. Tūc abrahā dixit dn̄o.
ibo q̄ placuerit tibi. tūc iussit ei dominus ꝙ
iret in egyptū in ciuitatē populatā ⁊ plenā
diuitijs in medio egypti sicut parisiꝰ in me
dio francie. Cū ingrederetur egyptū vidēs
ꝙ haberet pulchriorē mulierē totiꝰ patrie
in etate ⁊ annis: tanteq̄ꝫ pulchritudis erat
quāte fuerat in secūdo anno. Cum igit̄ ve⸗
nit ad portam ciuitatis dixit vxori. Amica
mea dulcissima: noui ego ꝙ sis mulier pul
chra ⁊ formosa super om̄is mulieres istius
patrie: quāobrem ꝗ̄ primū ingredimur ci
uitatē erimꝰ capti ⁊ ducti corā rege ⁊ vos
reseruabunt: me aūt interficient. rex em̄ eo⸗
rū effeminatus est valde. Rogo igit̄ te dul
cissima vt dicas ꝙ soror mea sis vt ego bñ
venerim in ista terra. ⁊ vt bene sit mihi pro
pter te: ⁊ seruet̄ vita mea ⁊ honor tuꝰ. Dn̄i
⁊ aīe deuote notate ṽba ⁊ vos xp̄iani adul
teri attēdite sensū istiꝰ verbi. Int̄ paganos
frāgere m̄rimoniū ⁊ cōmittere adulterium
erat tā g̃ue ꝙ gloriosus pr̄iarcha abrahaꝫ
estimabat ꝙ citiꝰ cōmitteret̄ homicidiū ꝗ̄
vt suā vxorē caperēt. Dū aūt intraret ciuita
tē ⁊ vidissent eos custodes dixerūt eis. Ex
pecteꝫ modicū vt significemꝰ aduentū ve⸗
strū regi. Tūc accedētes ad regē dixert̄. Dn̄e
rex: sūt duo extranei de terra chanaā in por
ta: nescimꝰ q̄ sūt si placet vob̄ eos videre ad
ducemꝰ ad vos. Tūc ꝑcepit rex vt adduce⸗
rent̄. Cū aūt intrarēt aulā regiā ⁊ rex vidit
mulierē ita pulchrā q̄siuit ab abrahā. Ami
ce mi: q̄ nā est hec mulier quā duciꝫ vobiscū
dn̄e mi rex inq̄t abrahā: vos ex ea q̄retis si
placet maiestati vr̄e. Tunc rex dixit. Sarra
filia mea: dicatis mihi si placet vobis q̄ nā
estis vos: ⁊ q̄s est iste hō q̄ ducit vos. Tūc
sarra respondens ait. Hic vir est frater meꝰ
dilectus. Tunc dixit rex. Vos bene veneritis
⁊ sitis securi ꝙ nullus vestruꝫ patietur de
decus quodcunq̄ꝫ ⁊ amore vestri filia mea
frat̄ vester bñ venerit ad curiā nostrā rega⸗
lem. Et si non fueritis vxorata libenter (si
placet vobis) ego capereꝫ vos in vxorē ⁊c.

¶ Leuate capita vestra ⁊ spūs vestros. Do
mini ⁊ aīe deuōte audistis hystoriam pul-
cherrimā de abraha3 que ꝙuis pulchra sit
in sensu litterali tñ in sensu mistico est pul-
chrior. Paupes pctōres audite me: manda
tū est ⁊ ꝓclamatu3: ⁊ Paulꝰ est cliēs q̄ dic.
statutū est hoībus semel mori. ad Heb. ix.
Uos burgenses vos virgines ⁊ vos domi
celle q̄ habetis pulchras cyrothecas: op3 di
mittere villam pñtem sicut abrahā ⁊ cogna
tionē: ⁊ ire ad patriā lōginquā ⁊ extranea3.
De qua Chrisost. in sermonibꝰ. moriturus
dū mente cōpos est: dicere pōt. amici vale-
te. in mansiones metuēdas ⁊ regiones lon
ginquas op3 cōparere corā iudice iustissi-
mo. quis cōducet dñi nescio. Miserabiles
pctōres audite chrisostomū i ꝑsona infirmi
dicentē. Ad deū mei amici. ad deum dñe di
cet domicella. ad deū carissima vxor mea di
cet dñs. ad deu3 mi vicine dicet ꝓpinquus.
ad deū ꝯsobrine mi dicet cognatꝰ. S3 quo
itis? Rñdebit in scl'm aiaru3 pergo: ⁊ velle
nolle op3 ire. oportet cōꝑere corā xp̄o sum-
mo iudice. Quis ꝯducet vos cora3 illo. vos
dñi ecclesiastici ducatis ꝯcubinas q̄ratis il
lis an veniēt vobiscū. Et vos dñi mūdani
dicatis pōpis vr̄is officijs ⁊ diuitijs ꝙ ve
niant vobiscū. Et vos viles meretrices scri
pte in libro dānatoꝝ dicatis lenonibus ve
stris ꝙ veniāt vobiscū: vt bibant vinū liba
minū: credo ꝙ nō ibūt vobiscū in egyptū. i.
in terrā tenebraꝝ. Dicamꝰ oēs o pctōres ip
si saray. i. btē virgini ꝙ dignef eē nostra so
ror: vt vita nobis seruef ꝓpter suā pulchri
tudinē quā nūꝙ amisit. s. ꝟginitatē ⁊ hūi-
litatē. ⁊ placuit regi egypti. i. supremo deo.
q2 tota pulchra fuit q2 nūꝙ in pctō nec ori-
ginali nec mortali nec veniali fuit. ⁊ hͦ reci-
pit eccl'a gallicana. q2 ꝯciliū basilieñ. ita de
terminauit. Dñe burgeñ. dicat mihi q̇d dici-
tis in horis vr̄is. nūq̇d eā depꝑcamini dicē-
tes. Maria mater gr̄e maf mīe tu nos ab
hoste ꝓtege ⁊ hora mortꝭ suscipe. Hodie est
dies sabbati: in die sabbati aliq̄ ieiunāt in
honorē ipsius. Alij offerūt sacrificiū: vt di-
cēdo missas. Ista oīa bona sūt. Sed necesse
est ꝙ queramꝰ sibi duo: q̄ in illa orōne po-
nūtur. Maria mater gr̄e mater mīe ⁊c.
Primo vt a diabolo nos protegat.
Secundo vt in morte nos suscipiat.

¶ Et istud scd'm debemus postulare: qm̄ in
articulo mortis totus mūdus nos deserit.
Dicatis ḡo pctōres: btīssima virgo oramꝰ
vos vt amore vr̄i filij vnigeniti i hora mor
tis nos suscipiatis. i. habeatis nos p̄ntare
vestro filio. S3 dicetis: pr̄ qualiter hoc po-
stulabimus? Dico ꝙ btūs iacobus dat nob
documentū. Abijcientes oēm imundiciam
⁊c. Et vt facilius assequamur: salutabimꝰ
eā dicentes. Aue.

Abijcientes oēm imundiciam ⁊c.

¶ More cōsueto mouetur q̄stio theologa-
lis terminata in doctria magistroꝝ nostro-
rū theologoꝝ: ⁊ p̄sertim in doctrina Boñ.
in. iij. dixi hodie mane ⁊ heri qualiter spāli
ꝑuilegio fuit ꝟgo ab oī pctō p̄seruata. Do-
ctor de maronis dicit ꝙ poterat ⁊ ꝙ dece-
bat ⁊ ꝙ de facto ita factū fuit. Quero ergo
nūc vtrum de facto fuerit p̄seruata? Dico ꝙ
sic. ꝓbatur ꝑ rationem Scoti. ꝑfectissimus
redemptor h3 perfectissimū modū redimen
di: sed xp̄us fuit ꝑfectissimus redemptor: ḡ
habuit ꝑfectissimū modū redimēdi btā3 ꝟ
ginē. Sed ꝑfectissimꝰ modus eam redimē-
di fuit citius eā p̄seruare ꝙ̄ eā post casum
repare. igitur clarū est enī ꝙ deus maiore3
gr̄am facit vniꝰ eum preseruando ꝙ non ca
dat: ꝙ̄ post casum ꝙ resurgat. Dimissa illa
questione q̄ satis terminata est in p̄cedenti
sermōe q̄rit Boñ. vbi supra. ¶ Utrū beata
virgo maria in prima sanctificatione sic fu
erit sanctificata ꝙ pcti fomes fuerit totalif
extractus. Alexander in secūda parte ⁊ ma
gister in scd'o dicūt ꝙ ex pctō originali seq̄
tur quedā pronitas ad malū in nobis. ⁊ vo
catur fomes pcti. aliq̄ñ vocaf tyrānis: ali-
q̄ñ vocaf lex mēbroꝝ: aliq̄ñ lex carnis: ali-
q̄ñ ꝯcupiscentia. Fomes d̄r de foueo foues,
sicut enī cinis fouet ignē ⁊ nutrit vt est coo
pertus cinere: sic sensualitas h3 in se fomi-
tem. i. inclinationē ad malū ꝑ quā aīa effici
tur prona ad peccandū. q̄ñ ergo q̄rit. Utrū
in ipsa virgine gloriosa fomes fuerit totali
ter extinctus. Rñdet bonauentura: ⁊ dicit
ꝙ in instanti creationis aīe fuit taliter liga
tus ⁊ tanta gr̄a fuit illi collata: ꝙ inclinatō
⁊ pronitas ad malū nunꝙ ascendit in men
tem virginis vt eam ad malū inclinaret. et
hoc fuit i p̄ma sanctificatione. ⁊ vsꝙ ad illā
potuit peccare venialiter sed nō mortaliter

ſm Olā. In ſecūda autem ſanctificatione cum ſpūs ſanctus venit ſuper eā in conceptione filij dei tunc taliter impleuit eā gratijs ⁊ donis: ꝙ fomes ille qui erat ligatus fuit totaliter extinctus. Et ſic beata virgo impeccabilis effecta fuit. ¶ Leuate capita veſtra ⁊ reſpiciatis me ſi placet. Dñe domicelle quādo ibitis ad mortē timetis dānari cū ibitis corā rege ſupremo ad reddendum cōputū veſtrū? Quid dñe burgenſes:⁊ preſerti de fatuis ſcʒ amoribꝰ quos habuiſtis ⁊ habetꝭ eburelucoqueʒ illos gaudiſſeurs. ⁊ de tactibus ⁊ verbis infamibus ⁊ vilibꝰ. Et vos dñi ſi(pro quia) oporteat reddere rationē vilicationis veſtre: qualiter intraſtis officia:⁊ qualiter eſtis vſi de beneficijs dñi eccleſiaſtici: ⁊ de bonis ex eis ꝓuenientibus:⁊ qualiter ⁊ vbi ea poſuiſtis? Et vos mercatores:fuiſtis ne deceptores in mercātijs veſtris?ſi ſic opʒ reddere rationē vilicatiōis veſtre. ¶ Leuate capita veſtra. Eſtis ne de opinione Tullij pagani dicentis vt eſſet formido male agendi apud improbos a maioribus noſtris cōſtituta ſunt ſupplicia apud inferos. Sed cōtra euʒ Hiero. ad pāmachiū. quaſi cū malleo frangit ceruiceʒ tullij dicens. An putamꝰ ꝙ iocando ꝑdicēt ꝓphete ridendo loquātur apſi. Inutiliter xps iudiciū ꝯminet? Sed ioci nō ſunt:vbi ſupplicia intercedūt. Si iocādo paſſi ſunt: credātur iocādo loqui. yſaias ſerra ſecatur. Daniel leonibus deputatᷣ. Paulus trūcatᷣ gladio. Petrus in cruce dñi exēplo ſuſpenditur. ¶ Domine burgenſes q̄d dicitꝭ:ſi macq̄relle inducāt vos ad malū:opʒ emendare vitā veſtrā vel dānari. Sed dicetis vos:pr Maria virgo que fuit ꝑſeruata ab oī pctō rogabit ꝓ nobis. ⁊ filius dei qui factus eſt hō habedit pietatē de nobis. Bene dicitis ſed nō totū. Uadatis ad legiſtas: ⁊ queratꝭ ab eis in quibꝰ caſibus donationes ſūt reuocande. Ipſi eñ ponūt vndeci. Dixi duos. primꝰ eſt quādo res ꝓpter quā fit non manet in eſſe. ſecūdus eſt quādo eodem modo ſub quo donatio fit nō obſuatur. Habetis caſum. C. de reuocā. dona. l. vlt. vbi dicitur. Omnes donationes legitimas. i. ſm leges ordinatas firmas illibataſq̄ conſiſtere volumus:niſi donarius donatori fuerit igratus. Ad ideʒ eſt lex canonica ex̄ de donati. in antiquis. ca. ꝓpter eius ingratitudinem Dñi vidiſtis ne flamingos? multi fuerūt deſtructi. ſi aliquis eoꝝ veniret ad iſtā villā et quereret domū alicuiꝰ ciuis:⁊ ille ciuis burgenſis dat ſibi libere. poſt donationē factaʒ venit ille ad donatorē ſuū ⁊ ponit manū in eum ⁊ vult eum ſtrangulare. Querit̄ a vobis vtrū ille burgenſis teneatur ſeruare ꝓmiſſuʒ? Dicit imperator ⁊ papa ꝙ nō. ¶ O pauperes peccatores rogo deū ꝙ non faciat nobis ſic. Tunc eñ dedit vobis domum qn̄do dedit vobis hoc corpus:⁊ dedit etiam vobis panē ⁊ vinū quando dedit comedere ⁊ bibere diſcipulis ſuis. Audeo tamē dicere:ꝙ nunq̄ȝ homo fuit tam oultragieſ ſine percuſſus ab aliquo: nec habuit tantam occaſionem reuocandi domū promiſſam ſicut xpus ſaluator noſter habet occaſionem nos dānandi niſi ſua mīa interueniret. Audite. ps. di. Sepe expugnauerūt me ⁊c. Et ſequitur. Supra dorſum meū fabricauerūt peccatores ⁊c. Quod verbum pertractans Bern. in perſona chriſti dicit. Nunq̄ȝ vides o peccator afflictionem meam: vt quid igitur afflicto das afflictionem? plus grauant me peccata tua q̄ȝ vulnera que paſſus ſum in die veneris ſancta. O pccatores hortor vos ⁊ moneo vt habeatis pietatem de animabus veſtris auferendo omnem imundiciam. Iuxta thema preaſſumptum. Abijcientes omnem imundiciam ⁊c.

¶ In iſto ſermone erunt due ꝑtes.

Prima erit de incarnatōis ſacratiſſime ꝓfunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis aīe virtuoſa purgatione.

¶ Quantū ad ꝑmā partem circa miſterium incarnationis: ſicut diximus in ꝑncipio ꝙ q̄nq̄ȝ miſteria continebantur.

Primuʒ erat quō incarnatio xp̄i fuit a deo eternaliter ordinata.

Secūduʒ quō fuit a patribus antiquis feruentiſſime deſiderata.

Tertiū quō in ſcripturis figuris ⁊ enigmatibus figurata.

Quartuʒ quomodo a prophetis vario modo deñūciata.

Quintū quō per Ieſum xp̄m fuit mirūimodum adimpleta.

¶ Dixímꝰ de tribus primis punctis: conſe

quenter dicendum est qualiter per diuersos
prophetas fuit xpi incarnatio denunciata.
Dicit gregorius in moralibus: ꝙ cum na-
tura humana deberet eleuari super omnes
choros angelorum: necesse erat ꝙ misterium
vnionis nature humane pluribus modis
nūciaretur ⁊ exprimeretur. Fuit autem chri
sti misterium per prophetas per mille an-
nos ante aduentum christi prenūciatum.
Inter quos prim⁹ fuit micheas dicens.v.c.
Et tu bethleem terra iuda nequaꝙ minima
es in principibus iuda. ex te enim exiet dux
qui regat populum meum israel. Et egres
sus eius ab initio. Ubi quattuor notātur.
Primo locus nascentis: quia ⁊ tu bethleem.
Secundo vterus virginis: quia ex te exiet
dux ⁊c.
Tertio filius patris: quia egressus eius ab
initio.
Quarto vtilitas venientis: quia regat po-
pulum meum.
¶ Domini intelligatis prophetas. habetis
iudeos in ista ciuitate ad disputandum cō-
tra eos oportet scire prophetias veteris testa
menti que sunt autentice ⁊ velut canonice
scripture ab ipsis recepte. Micheas prophe
ta locutus est de ista mā per mille annos
ante aduentum christi.
¶ Et duo singulariter tangit.
Primo emanationē eternalem: quia egressus
eius ab initio.
Secundo natiuitatem temporalem: quia egre
dietur dn̄ator in israel.
¶ Et tertium tangit tria: scz
Locum nascentis.
Uterum virginis.
Et vtilitatem venientis.
¶ De primo christ⁹. Johā.xvi. Exiui a pa-
tre ⁊ veni in mundū: ⁊ iterū relinquo mun
dū ⁊ vado ad patrē. De secūdo Math.i. In
betleē iude. sic em̄ scriptum est p prophetā. De
tertio Lu.i. Uirgo peperit filiū suū primoge
nitū. De quarto Luce.ij. Ecce posit⁹ est hic
in ruinā multorum in israel. O peccatores vt
nemo dubitet ꝙ xps nō venerit Micheas
propheta per magnū tp̄s ante dixit ⁊ prophe-
tauit: ꝙ debebat nasci in bethleē sine corru
ptione: ⁊ ꝙ debebat saluū facere populum:
quis esset ab initio ⁊ ante mundum scz p
generationem eternā. ¶ Uos dn̄e burgen-
ses pensatis aliquando istud grande mi-
sterium illam magnā gratiā quā xps nobis
exhibuit vt imortalis fieret mortal' vt nos
a morte liberaret. ¶ Sed dicetis: pater di-
catis nobis si placet quare voluit nasci in
bethleē? Dico ꝙ bethleem dom⁹ panis inter
pretat. Ante aduentum christi homines co
medebant fructus ⁊ arbores seu herbas si
cut faciunt bestie: sed postꝙ christus domi
nus noster iesus venit ipse ore proprio dixit
Johan.vi. Ego sum panis viuus qui de ce
lo descendi. si quis manducauerit ex hoc pa
ne viuet ineternum. Recte igitur christ⁹ na-
sci debebat: cum ipse eēt panis vite. O pau
peres peccatrices anime si vos comedatis
hunc panem vite scitote pro certo ꝙ viue-
tis ineternū. Sed audite sententiam pauli
di.i.Cor.xi. Probet seipsum homo. ⁊ sic de
pane illo edat ⁊ de calice bibat. qui em̄ man
ducat indigne iudicium sibi manducat ⁊ bi
bit. Estis hic concubinarij publici? Et vos
miserrimi peccatores qui vaditis ad susci-
piendum hunc panem cum proposito rede
undi. sicut canis rediens ad vomitum. In-
super micheas tangit eius natiuitatē eter
nam cum subditur. Et egressus eius ab ini
tio. Uidetis enim sol intrare per vitrum si-
ne fractione vitri. sicut enim radius solaris
non dimittit solem vt est coniūctus soli: sic
etiam filius ipsi patri. ⁊ sic radius solis in
trat per vitrum sine fractione vitri: sic eti-
am filius exiuit vterum virginis sine fra-
ctione sigilli castitatis. dicit Numeri.xxiiij.
percutiet duces moab. Moab fortitudo in
terpretatur. ⁊ est diabolus qui vniuersum
orbem in suis vinculis tenebat. vt dicitur.
Math.iiij. Hec omnia regna tibi dabo si ca
dens adoraueris me. Tunc autem christus
vicit eum cum dixit. Johannis.xij. Nunc
iudicium est mundi: nunc princeps huius
mundi eijcietur foras. ⁊ brachium id est po
testas eius per christum fuit anihilata. O
benedictissime michea vos sic confirmatis
populum israel vt digne se disponāt ad re
cipiendum aduentum domi. nostri iesu chri
sti. Nos vero christiani iam illum suscepi-
mus. Dicite igitur mihi si placet o paupe-
res et miserrimi peccatores est hodie tem

pus ad ludendum au glic ou aux dez galli
ce. ⁊ ad taxillos ⁊ ad aleas. ⁊ principaliter
in natiuitate do. nostri iesu xp̄i. O infames
christiani atqꝫ pauperes peccatores audi/
te Ambrosiuꝫ dicentē. Fratres dilectissimi
preparate corda vestra dn̄o in sanctitate et
spiritu veritatis. Omnia in aduentu solem
nis festiuitatis mūdantur: sed conscientia
spernit. Estis adhuc ymaginati in illa? Do
mini credo ꝙ non vultis ꝙ adducam vnuꝫ
validissimuꝫ testem qui est homo valoris.
ysaias. i. dicit. Ve genti peccatrici populo
graui iniquitate. semini neqꝫ. filijs scelera/
tis. q. d. ad oīs diabolos sint peccatores.
Sed quare amice mi? ysaia sequit quia de/
reliquerunt dn̄m: blasphemauerunt san/
ctū israel. abalienati sunt retrorsum. quasi
diceret. Iteꝝ maledictio dei cadat super ci/
uitatē istam: qꝛ abhominati sunt creatoreꝫ
⁊ de bonis suis ⁊ luxurijs de filijs ⁊ filia/
bus. Dicite vos qui estis in parte dextra ve
ritatē ⁊ ponatis manuꝫ ad pectus. Et vos
domicelle nūquid plures sunt ribalde pari
sius ꝙ̄ probe mulieres? plures vsurarij ꝙ̄
probi mercatores: ⁊ sic de alijs practicādo.
Heu dn̄i audite me rogo. Si rex anglie po/
neret vexillum suum super la bastille ⁊ rex
preciperet vobis ꝙ custodiretis bene hanc
ciuitatem credo ꝙ sequeremini regem ⁊ cu/
stodiretis ciuitatē. Christus noster posuit
vexillum suū ⁊ diabolus baille lassault ci/
uitati vestre. Hortor igitur vos ⁊ moneo
vt sequamini regeꝫ vestrū. Iuxta. b Ia. docu
mētū. Abijcientes oēm imundiciā ⁊c.
¶ Quantū ad secūdam ꝑtem p̄ntis sermo/
nis. dn̄i comedistis de ligua sine ꝯ pastillo
linguaꝝ? Diximꝰ heri de lingua cachinato
ria: ⁊ etiā de lingua linitoria: q̄ significātur
ꝑ istas duas litteras scꝫ. l. ⁊. l. Nunc auteꝫ
opꝫ dicere de. m. ⁊. n. ⁊ sunt lingua maledi/
ctoria q̄ significatur ꝑ m. ⁊ lingua nugato
ria q̄ significat per n. ¶ Leuate capita dn̄i
q̄ frequētatis sermones meos. Retinuistis
bn̄ illa q̄ dixi vobis ꝙ nō est aliqḋ mēbruꝫ
in corpe humano qḋ sit tam ꝑiculosum sa/
luti sicut lingua. Dn̄i aduocati bene intelli
gūt istā materiā qui ꝑmittunt istas causas
⁊ eas vendūt ⁊ capiunt eas iniuste inuito
vos ad oēs diabolos. Sꝫ loquamur de lin
gua maledictoria. Paulus ad Ro. xij. dicit.
Bn̄dicite ⁊ nolite maledicere. Et quare dn̄e
paule: qꝛ maledicti regnū dei non possideb/
būt. i. Cor. vi. Vos dn̄i q̄ habetis seruos et
ancillas comeditis ne de illa lingua dicen
tes? Diabolus te ipor(t)ꝫ. Et vos dn̄i magni
nūquid dicitis si talis eēt mortuꝰ ⁊ ad oēs
diabolos oīa bene se haberent. ¶ Sed dice
tis: p̄r vtrum maledicere sit pct̄m mortale?
dico ꝙ maledictio tribꝰ modis fieri pōt: vt
dicit. b. Tho. ij. ij. q. lxvi. ar. i.
Primo modo enūciatiue.
Secundo vindicatiue.
Tertio sine mala affectione.
¶ De primo Actuū. iiij. Pecunia tua tecum
sit in ꝑditioneꝫ. Et be. Paulus Actuū. xxiij.
Percutiet te deꝰ paries dealbate. De secū/
do. i. Cor. vi. Neqꝫ maledici regnuꝫ dei pos
sidebunt. De tertio. Ro. xij. Nolite maledice
re. ¶ Leuate capita vestra mulieres dicatis
mihi veritatē sine fallacia. Quot vicibꝰ di/
xistis maritis vr̄is ꝙ diabolus iporiet eos
⁊ etiā pueris vestris ⁊ vicine vestre. Credo
ꝙ nō opꝫ vos inuitare ad veniendū ad lu/
ciferū: qꝛ vos habetis sp̄ diabolū in ore. Tū
maledictio pōt iprecari alicui tripl'r. Prio
zelo iusticie iudicando alicui malū qḋ est si
bi venturū ꝓpter pct̄m suū. Et sic dixit pe/
trus symoni mago: ꝙ ipsi cū pecunia eēnt
dānati. ⁊ hoc nō est pct̄m. Hoc enī dixit: q̄a
volebat emere potestatē faciendi miracula.
¶ Dn̄i burgenses emistis beneficia ꝓ pue/
ris vr̄is? nūquid ꝯdistis pecunias multas
placitandū sub spe illa ꝙ dabūt bn̄ficia pu
eris vr̄is. O deꝰ ꝙ̄ grue pcm̄ ē. Est enī symo
nia vera ⁊ real'. Alio mō p̄t aliq̄s maledice/
re alteri ꝑ vindictā. sicut desiderare morteꝫ
aliciꝰ ex vindicta est grue pct̄m. sicut multi
dicūt talit. Ego rogo deū: ꝙ diabolꝰ iporꝫ
talē. O pctōres ꝓhibite pueros vr̄os ne a
pueriicia discāt iurare ⁊ maledicere seu ma/
le loq̄: qꝛ cū senuerint nō recedēt a mala via
sua. Alio mō p̄t aliq̄s maledicere vel ipre/
cari malū alteri sine affectōe: s; ex q̄dā men
tis leuitate. Sūt ne h̄ mulieres q̄ dicunt ꝑ
aiam meā ego vellē ꝙ talis eēt mortua. vl
ego vellē ꝙ eēt leprosa: vel ꝙ eēt meretrix.
Si aūt illa dicātur ex leuitate sine ꝯsidera/
tione: tūc nō sūt pctā mortalia s; sūt venia/
lia. Hortor vos o pctōres vt desinatis ma
le loq̄. ⁊ si habeatis istos morsellos studea

tis abijcere per veram cordis contritionem et puram confessionem. ¶ Sequitur. xiij. littera que est.n. et significat nobis linguam nugatoriam. et ista lingua est nuncius male mentis et peruerse. Nugator enim dicit vnum verbum et intelligit oppositum et est contra veritatem. Christus autem veritas est. O domini de plamento qui datis sententiam per antifrasim: melius esset vos esse mortuos in vteris matrum vestrarum. Et vos predicatores et portatores reliquiarum et indulgentiarum: nunquid dicitis nugas ad fallendum et decipiendum populum. Et vos aduocati: et sic de multis alijs. ¶ Unde mendacium secundum Aug. lib. de mendacio est false vocis emissio cum intentione fallendi. Et in eodem libro beatissim᷒ August. ponit octo genera mendaciorum et recitantur in maiori volumine. xxij. q. ij. ca. i. Et bea. Tho. ij. ij. q. cx. ar. ij. dicit quod reducuntur ad tria.

Primum mendacium est perniciosum.

Secundum mendacium est iocosum.

Tertium mendacium est officiosum.

¶ De primo ps. Perdes omnes qui loquuntur mendacium. De secundo et de tertio habetur in ca. superius allegato. Mendacium perniciosum est contra charitatem proximi et contra honorem dei. ¶ Estis ne hic domini qui imponitis proximis vestris plura crimina pour leur bailler le vent gallice. oportet satisfacere de illo vel damnari. Et vos domicelle nunquid dicitis quod talis domicella est capta amore talis domini vel talis episcopi: et vos mentimini per guttur vestrum. Et vos burgenses nunquid dicitis. ego fui cum tali et est capt᷒ amore mei. vel dicitis ego sum capta amore ei᷒. hoc est peccatum: licet tamen non hoc sit verum: quia est mendacium perniciosum. Estis hic domini aduocati: qui delectamini mentiri ponendo causas vestras. Illud etiam est graue peccatum et contra charitatem et est mendacium officiosum. Dicet vna mulier pater ego non vellem obesse alicui: sed aliquando garrulor et mentior ad recreandum societate est ne peccatum pater. Dico quod omne mendacium est peccatum quodcunque sit illud. tamen illud vltimum. s. iocosum non est nisi peccatum veniale. licet Scot᷒ videatur dicere in fine tertij in materia de mendacio quod in viro perfecto exercende actus perfectionis mendacium iocosum est peccatum mortale. Uolo dicere o peccatores: quod caueatis omnes a mendacijs et si per tempore preterito (si per quia) pro hdolor offendistis in lingua per mendacium vel per maledictionem: deponatis huiusmodi sortes de consciencia vestra. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnem &c.

¶ Dnica secunda aduentus. Sermo. xx.

Abijcientes omnem immundiciam &c. Quecunque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt vt per paciencia et consolationem scripturarum spem habeamus. Ad Roma. xv. Et in epistola hodierna. Domini et anime deuote licet modo ecclesia occupetur in officio aduentus ab octo diebus citra: allegat tamen et ponit ante oculos plures scripturas loquentes de aduentu christi et eius sanctorum: vt simus participes incarnationis et vt immundicias a consciencia deponam᷒ et simus accepti et placentes deo. declarat Pau. in epistola di. Quecunque scripta sunt &c. quasi diceret Pau. amic᷒ dei benedictissim᷒ ad discendum nostram salutem debemus legere in triplici libro: scilicet.

In libro conscientie.

In libro scripture.

In libro persone humane.

¶ De primo. Apo. ij. Uidi thronum magnum et sequitur. Iudicati sunt mortui ex his que scripta erant in libris secundum opera eorum. De secundo ad Ro. ij. Cum gentes que legem non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt: huiusmodi legem non habentes ipsi sibi sunt lex. Qui ostendunt op᷒ legis scriptum in cordib᷒ suis testimonium reddente illis consciencia ipsorum: et inter se inuicem cogitationum accusantium: aut etiam defendentium in die cum iudicabit de᷒ occulta hominum. De tertio Baruth. iiij. Hic est liber mandatorum dei et lex que est in eternum omnes qui tenent eam peruenient ad vitam: qui autem dereliquerunt eam in mortem. ¶ Leuate capita vestra et corda. Intelligitis quid dico domini et anime deuote: melius esset vobis studere in libro conscie quam in fatuitatib᷒. Audite me domine burgenses: habetis ne libros amorum inhonestorum et luxuriarum: bonum esset eos comburere et videre librum conscie et deuotionis. Et vos domini scholares meli᷒ esset vobis studere librum conscie quam sophismata. Et vos domini studentes in legib᷒ et decretis deus scit quid studetis et quas leges. omnes leges Iustiani

non pñt vos saluare sine ꝯsciẽtia bona et
bono affectu. Audiuistis loqui de Uria de
quo scribit̃.ij. Reg.xi. Cui dauid dedit lit-
teras vt portaret ad Joab: ꝛ poneret cũ in
prima acie belli vt citius occideret̃ ꝛ more
retur. Audeo dicere ꝙ iste nũqꝫ meli⁹ por
tauit litteram mortis sue q̃ꝫ vos facitis qñ
estis in pctõ mortali. Sed deus videns ꝙ
oẽs obliuiscũtur hui⁹ libri dat aliũ librũ
legis diuine. Eccli. xxiiij. Hec oĩa liber vite
ꝛ testamentũ altissimi ꝛ agnitio ꝟitatis: ꝛ
in hoc libro q̃cunqꝫ scripta sunt siue ad eui
tandũ siue ad credendũ siue ad diligendũ
ad nostrã doctrinã ꝛ vtilitatẽ scripta sunt.
Unde xp̃s Math.xxij. dicit legisperito in
lege q̇d legis? Rñdit diliges dñz deũ tuũ
ex toto corde tuo ꝛ ꝓximũ tuũ sicut teip̃m.
iste liber est sacra scriptura. Sed q² maior
pars mũdi saltẽ practice nesciebant: qm̃ ad
huc videmus ꝙ sunt plures clerici sicut p̃
lati ꝛ p̃dicatores q̇ sunt velut cãpana q̃ ali
as delectat ꝛ vocat: sꝫ seip̃os neqꝫ delectãt
neqꝫ vocant. De q̇bus Pau. ad Ro.i. Qui
p̃dicas nõ furandũ furaris. Qui dicis non
mechãdũ mecharis. Et vos dñi iusticiarij
q̇ vultis alios iuste viuere ꝛ dicitis ita fi-
endũ: ꝛ tñ nõ facitis: sed raptores estis. ꝓ-
pterea dedit vobis de⁹ tertiũ librũ. s. filiũ
suũ de quo ꝓp̃ha Ezechiel ait.ij.ca. Uidi ꝛ
ecce man⁹ missa ad me in q̃ erat inuolut⁹
liber ꝛ expãdit corã me q̇ erat script⁹ intus
ꝛ foris ꝛ scripte erãt in eo lamẽtatões car-
men ꝛ ve. Erat igit̃ script⁹ diuinitate ꝛ vir
tutibus int⁹: foris humanitate. opꝫ bñ le-
gere in hoc libro intus ꝯtẽplando diuini-
tatẽ: ꝛ foris ꝯtẽplando hũanitatẽ. ꝛ q̃cũqꝫ
in eo scripta erant sunt ad nostrã vtilitatẽ.
¶ In isto em̃ libro erant scripte tres ꝯditõ
nes litterarũ: scꝫ
Quedam erant rubee.
Quedam asurate.
Quedam erant nigre.
¶ Rubee littere erant lamẽtationes. Asu-
rate ẽ redẽptio nr̃a. Nigre sunt pctã nr̃a q̃
tulit in corpe suo. ¶ O pctõres legatis er-
go primã lr̃am eius passionẽ memorãdo
baptismũ: ieiuniũ ꝛc. q² q̃cũqꝫ fecit ad no-
strã doctrinã fecit. ¶ Scdo legatiꝫ scdam lit
terã reddẽdo sibi gr̃as de bonis collatis. s.
de sacro altaris ꝛ de oĩbus bñficijs susce
ptis. Tertio legatis tertiã lr̃am q̃ est nigra
cogitãdo ꝙ q̇ non viuit ꝰm deũ dãnabit̃.
Cõsideretis igitur pctõꝝ vestroꝝ multitu
dinẽ: grauitatẽ ꝛ turpitudinẽ. isti sũt libri
quos legere debetiꝫ. si sitis in pctõ surgatis
cognoscatis deũ ꝛ immũdicias ꝯsciaꝝ vr̃a
rum deponatiꝫ. iuxta thema. Abijciẽtes ꝛc.
vt a sit hoc digne facere possim⁹ ꝛc. Aue.
¶ Abijcientes oẽm ꝛc. More solito moue
tur q̃stio mota ꝛ decisa in schola theologo
rũ ꝛ p̃cipue a Bona. in.iij. sniarũ. Diximus
heri ꝙ btã virgo fuit sctificata ꝛ p̃seruata
a pctõ originali. Et tertio fuit fomes totus
extinct⁹ cũ eaꝫ Gabriel salutauit. ¶ Quero
igit̃ vtrũ xp̃i corp⁹ debuit formari de sub-
stantia corpis btẽ marie ꝟginis in eẽ ꝑfe-
cto vel crescere ꝛ augmẽtari ꝑ iterualla tẽ
poris sicut corpa alioꝝ hoĩꝫ. Rñdet Boñ.
ꝙ ꝓpter tres cãs debuit crescere.
Primo ad fidei ꝯfirmationẽ.
Scdo ad humilitatis ostensionem.
Tertio ad legis nature obseruationem.
¶ Quantũ ad primũ potuissent dixisse he-
retici ip̃m nõ accepisse verã carnẽ humanã
eo ꝙ ñ auget̃ vt ceteri ꝑuuli vñ ꝓcedebat
ad ꝑfectũ vt ceteri hoĩes. ¶ Quo ad scdm
etiã fuit ꝯueniẽs: vt tm̃ se humiliaret vt de
scenderet in vterũ ꝟginis ꝛ subijceret̃ pe-
nalitatib⁹ hũanis. s. fletib⁹: frigorib⁹: fame
ꝛ siti. ¶ Quo ad tertiũ in opatiõe nature ñ
req̇rit̃ miraculũ: ꝛ q² xp̃s voluit naturam
agere sicut ceteriꝫ: iõ nõ oportuit vt mira-
culose ꝛ statim eẽt ꝑfect⁹ q̃ ad corp⁹ q̄tita
tiuuꝫ. ¶ Leuate capita vr̃a. Dñi retiuuistis
ea q̃ heri dixim⁹: dixi ꝙ donũ põt reuoca-
ri si receptor inijciat man⁹ suas violẽter in
collatorẽ suũ. Dicã ꝗ vobis veꝝ: nũq̄ ali-
q̇s (passione seclusa) fuit lesus ab alio sic
xp̃s est a pctõrib⁹ peccando ꝛ blasphemã-
do. Habetiꝫ aliũ casum eadẽ lege ꝛ eodẽ ca-
none ꝙ si aliq̇s iniurias suo donatori irro
gauerit donationẽ ꝑdit ꝛ oĩa ista ꝯsistunt i
rõne: vtinã nr̃ donatari⁹ xp̃s nõ sit nobis
tam rigorosus. Jsa.lij. Tota die iugit̃ no-
men meũ blasphemat̃. ad Ro.ij. Qui glo-
riaris in lege ꝑ preuaricationẽ legis deum
ignoras. Deinde q̃ratis si ego dicã ꝟitates
Job.xxi. Dixerũt deo: recede a nobis sciam
viaru tuaꝝ nolumus. Nunqꝫ hõ q̇ est vo
catus homicida latro bastard⁹ ab aliquo

tantā iniuriā recepit nec malū (seclusa passione) sicut xp̄s a nobis qn̄ peccamus. An in ista ciuitate fiāt ista: an sint blasphemie ꝛ piuria. Estis dn̄i mēdicātes ꝗ viuitis sic̄ laici. ꝛ vos dn̄e Jacobe nunqd dicitis ꝙ potestis iurare sicut talis sacerdos: ita bn̄ fornicari sicut talis ꝛ talis. Et vos matres q̄ traditis filias vr̄as hoībus de curia vt lucrentur matrimoniū. heu ꝙ̄ turpe lucruꝫ. Et vos maq̄relle q̄ ducitis alios ad infernū heu q̄d dicemus. Opꝫ castigare vitā suam ꝛ mutare in meli⁹ vel finaliter dānari. videtis bn̄ficia xp̄i in vobis pdita. hortor ꝛ moneo vos iuxta bti Jacobi dictū. Abijcientes oēm ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due ptes.

Prima erit de sacratissime incarnatiōis pfunda dignitate.

Secūda erit de aīe peccatricꝭ virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā ptem opꝫ loq̄ de misterio incarnatiōis. Dixi heri ꝙ p mille annos fuit denūciata ꝛ p incarnationē fuerat eleuata aīa sup dignitatē angelicam. Istud aūt misteriū fuit p diuersos pphas nunciatū. ꝛ prim⁹ fuit micheas q̄ venit ad nunciandū filijs Israel ꝙ de bethleē oriretur saluator illis. q.d. ꝙ egressus ei⁹ eēt a pr̄e ꝛ de bethleē. hui⁹ aūt egressus describitur triplici figura.

¶ Exiuit em̄ xp̄s sicut riuul⁹ a fonte: sicut flos ab arbore: sicut dulcedo ab amigdalo. De primo scribit Joh. iij. In die illa stillabunt mōtes dulcedinē ꝛ colles fluēt lacte ꝛ sup oēs riuos iuda ibūt aq̄ ꝛ fons ď domo dn̄i egredieť ꝛ irrigabit torrentē spinarū. Sꝫ q̄retis: pr̄ q̄ est illa dom⁹ dn̄i ď qua egrediť fons. Dico ꝙ est illa ď q̄ scribť Luce. ij. Ascēdit Joseph a galilea a ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid q̄ vocatur bethleem eo ꝙ eēt de domo ꝛ familia dauid. Sꝫ q̄ritur q̄ est illa aq̄ que egrediť et irrigat torrentē. Dico ꝙ est illa de q̄ Jo. iiij Qui biberit ex aq̄ quā dabo ei non sitiet in eternū. ꝛ Isa. xij. Haurietis aq̄s in gaudio de fontib⁹ saluatoris. Sꝫ pr̄ dicatis nobis quis est torrēs spinaꝝ. Dico ꝙ torrēs est cōscia spine: sunt pctā que pungūt aīas nostras ꝛ vulnerāt illas vsq; ad mortē eternā. Opꝫ igitur irrigare torrentē spinaruꝫ aqua ista scꝫ gr̄a xp̄i ꝛ eius merito. Sꝫ dicetis: pr̄ quare meritū cōpatur fonti vel aq̄ Respōdet Bernar. in quodā sermone ꝙ aq̄ valet ad quattuor: scꝫ

Ad sordes abluendum.

Ad sitim extinguendū.

Ad frutecta irrigandum.

Ad cibos decoquendum.

¶ De primo Ezechiel. xxxvi. Effūdā super vos aquā mundā ꝛ mūdabimini ab oībus inq̄namētꝭ vr̄is. De scōo Joh. iiij. Qui biberit ex aq̄ quā dabo nō sitiet ieťnū. De tertio Ec. xxiiij. Ego q̄si fluui⁹ dorix: ꝛ sic̄ aq̄duct⁹ exiui a padiso. De q̄rto p̄s. Sup aquā refectōis educauit me. ¶ Leuate capita vestra btūs Bernar. dicit ꝙ aqua valet ad mundandū: ad extinguēdū: ad irrigandū: ꝛ ad decoquendū: ꝛ hoc est initiū incarnationis dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Oneratis vos viles peccatrices btē Magdalene si ipsa fuerit lota in ista aq̄. ꝛ ipsa respondebit ꝙ sic. Et q̄ratis istis puulis vn̄ est ꝙ ipsi mūdentur a pctō originali. ꝛ si possent loq̄ rn̄derēt vobis ꝙ a merito passionis xp̄i. Vn̄ Apo. vij hi sunt q̄ venerūt de tribulatione magna ꝛ lauerunt stolas suas ꝛ dealbauerūt eas i sanguinē agni. xp̄s em̄ (vt inq̄t Paul⁹ ad Heb. v. in cruce exauditus ē p sua reuerētia qn̄ cum lachrymis ꝛ clamore valido clamauit ad deum patrē. Qn̄ vos dn̄e burgēses vaditis ad ꝯfessionē quis mundat cōscias vestras: vn̄ habet sacerdos potestatē vos absoluendi: clarū est ꝙ hoc hꝫ ex merito xp̄i. xp̄s em̄ presentauit oēs dolores ꝛ penas quas sustinuit deo pr̄i pro vobis. secūdo aqua valet ad extinguēdū: vtinā haberemus talē aquā pauperes pctōres q̄lē dedit xp̄s samaritane postulāti bibere. Domini officiarij. leuate capita vestra. Qui biberit ex hac aqua. i. delectationibus mundanis adhuc sitiet. Quanto enim plura bona habetis tanto magis estis sitibūdi. Vadatis romā ꝛ inuenietis ecclesiasticos qui faciunt vilia ad habendū beneficia: ꝛ q̄to plus habent tanto magis appetūt: insatiabilis illa virago. Vadatis ad palaciū ꝛ inuenietis episcopos abbates ꝛ religiosos: qui petunt istam aquā mundanam ꝛ nullo modo illos satiat. Qui autem habet aquam gratie dei: quā christus donauit sa

maritane non sitiet amplius. De tertio: me
ritum xp̄i est q̄si flumē doꝛix.i.fons vite. si
cut em̄ ille fons irrigat totā terrā ⁊ fac̄ cre-
scere herbas ⁊ arboꝛes: ita etiā grā dei fa-
cit crescere arboꝛes spūales.i.merita: dat
em̄ bonas inspirationes. Quarto ad coq̄n-
dum oēm cibū: sic etiā grā dei valet ad co-
quendū oēs opationes spūales. vñ xp̄us
Johā.iiij. cibus me⁹ est: vt faciam volūta-
tem p̄ris mei q̇ in celis est: vt si aliq̄ muli-
er intret religionē vt saluet aīam suā tunc
dat cibum bñ coctū deo. Opꝫ igitur o pec-
catrices aīe decoquere oēs opationes no-
stras in ope charitatis ⁊ procedere ad pe-
des xp̄i redēptoꝛis sedētis in fonte ⁊ dice
re sibi. dñe iesu ego sum infelicissim⁹ pctōꝛ
rogo te dat hanc aquā mihi vt irrigē toꝛrē
tem spinaꝝ.i.ꝯsciam plenam pctis: ipse eī
pꝛestolatur vos ⁊ expectat vt ad eū vadatī.
Sed dicite mihi: quā recognitionē de tan
to amoꝛe tanq̄ꝫ feruida charitate faciē̄. Ec
ce nunc de aduentu quō disponitis vos ad
recipiendū eū. Ambꝛo. dicit in sermone de
isto tp̄e. Fratres charissimi: videte hoc sa-
crum tp̄s. aduent⁹ em̄ xp̄i est. Si rex veni-
ret ad domū vestrā vos disponeretis totā
domū: si ergo ꝓ moꝛtali rege hoc faciatis:
q̄ꝫto magis ꝓ xp̄o q̇ est rex regum hoc fa-
cere debetis. Ad id etiā vos icito iuxta the
ma p̄assumptū. Abijcientes ⁊c.

¶ Quantū ad scđam ꝑtem. Dñi heri come
distis de pastillo linguaꝝ de quo volebat
comedere dyabolus: bonū esset comedere
de vno pastillo cōposito ex bonis linguis q̄
nunq̄ꝫ mentite sunt: sed de alijs nō est ve-
nenū peius. Dñe domicelle: credo ꝙ fuistis
ad scholas dicatē alphabetū. a.b.c.d.e.f.g.
h.i.k.l.m.n. seq̄tur o id est.xiiij. Et sig̃t lin-
guā oppugnatoꝛiā siue ꝯsumptuosam q̄ꝺ
idē est. De qua loq̄tur Esaias q̇ nūq̄ꝫ mēti
tur. Esaie.liiij. oēm linguā resistentē tibi ī
iudicio iudicabis. ⁊ prime ad Coꝛ.iij. Ad-
huc em̄ carnales estis. cū eī sit inter vos ze
lus ⁊ ꝯtentio nō carnales estis: ⁊ ſm hoīeꝫ
ambulatis. ⁊ in pꝛimis effusa est ꝯtētio in
ter pꝛincipes. Sꝫ q̄retis: pater est ne sp̄ pec
catū moꝛtale ꝯtēdere seu oppugnare? Pro
rñsione ⁊ intellectu dubij est aduertenduꝫ
ſm btm̄ Thomā.ij.ij.q.xxxviij. ⁊ Alexādrū
de hallis in secūda parte summe ꝙ oppu-
gnatio siue ꝯtentio fit multis modis.

Pꝛimo p̄textu zeli vel amoꝛis
Scđo causa malignitatis.
Tertio cā vanitatis seu inq̄sitionis

¶ Prim⁹ mod⁹ est sepe sine pctō immo ali
q̄n meritoꝛius. iuxta illud. irascimini ⁊ no
lite peccare. ꝯtendere em̄ cū rōne si referat̄
ad bonū finē nō est pctm̄: pōt tñ cōcurrere
pctm̄ q̄n admiscet̄ emulatio vel inuidia. sic
plerīq̄ꝫ q̇ non pn̄t audire famā alterius sꝫ
obstant ⁊ ꝯtradicunt: talis fuit ꝯtentio in-
ter coꝛin. p̄me ad Coꝛinth.i. Significatuꝫ
est mihi de vobis frēs mei ab his qui sunt
cloes: q꞉ ꝯtentiones sunt inter vos. Domi-
ni aduocati comedistis ne de illo pastillo?
⁊ vos dñi theologi q̄n propter nimiā affe-
ctionē carnalem vel alias vultis tueri ꝑ-
tem v̄ram. ⁊ vos dñi doctoꝛes q̄n habetis
theologos baccalarios v̄ros in licētijs: nū
quid dicitis eos melioꝛes ⁊ doctioꝛes. cer-
te hoc pōt esse graue peccatū. ¶ Alio mo-
do aliq̄s pōt ꝯtendere rōne malignitatis ⁊
istud tangit aduocatos q̇ scientes se habe-
re cām iniustam tñ defendūt. dic de illis q̇
faciunt differre cās ꝯtra deum ⁊ consciam.
¶ Tertio aliq̄s pōt ꝯtendere seu oppugna
re veritatē rōne vanitatis: sicut sophiste.
Estis hic dñi theologi q̇ studetis ī sophis-
matibus: melius esset ꝙ studeretis in bo-
na theologia. Dicetis mihi ꝙ scīa non ha-
bet inimicū nisi ignoꝛantē. Ego legi vnam
histoꝛiā mirabilem de quodā q̇ dicebatur
seylo: q̇ oēm vitam suā ꝯsumpserat in so-
phismatibus: q̇ post moꝛtē reuersus est ad
magistrū suum in tunica ignea cū linguis
igneis: q̇ cū īterrogaret̄ a magistro suo q̇d
hoc significaret. Rñdit ꝙ erat dānatus ꝓ
eo ꝙ tantā opam dederat sophismatibus
q꞉ volebat semꝑ apparere ⁊ van⁹ esse. Di-
co em̄ dñi non ego sed bea. Pau.i. Thimo.
vi. ꝙ disputationes ꝯtentiose q̄ ad verita-
tem nō referūtur sunt dānabiles. Sed di-
cetis. pater sunt due burgeñ. ꝯtendentes d̄
duobus p̄dicatoꝛib⁹: vna dicit ꝙ vnus me
lius p̄dicat q̄ꝫ alius in duplo ⁊ alia ꝙ non:
hoc autē dicit alter eoꝛum: quia odit vnuꝫ
Utrum sit peccatū moꝛtale. Respōdet bea.
Tho.ij.ij.q.cxvi. ꝙ sic q꞉ quotiēs aliquis p̄
fert vnum ꝓpter odium alterius totiens
talis peccat moꝛtaliter. ¶ Alia est lingua

que vocat p̄sumptoria d̄ q̄ scribit Prouer. ij. Letantur cum malefecerint ⁊ exultāt in rebus pessimis. Et ps. Quid gloriaris in malicia q̄ potens es in iniq̄tate.⁊ est idē p̄sumptuosus ⁊ iactator. Sꝫ q̄retis: pater est ne sp̄ peccatū mortale iactari? rn̄det. b. Tho.in.ij.ij.q.cxij.⁊ Alexāder de hallis in scd̄a p̄te summe q̄ iactantia pōt p̄siderari tripliciter.

Primo in se.

Secundo in fine.

Tertio in principio.

De primo Ezech.xxviij. Eleuatū ē cor tuū ⁊ dixisti de⁹ ego sū. vel p̄tra charitatē p̄ximi sicut hr̄. Lu.xviij. Nō sum sicut ceteri hoim̄ ⁊c. ex se ergo est pctm̄ iactātie qn̄ p̄rumpit in aliqua v̄ba p̄tra diuinū honorē ⁊ p̄ximi charitatē. vt qn̄ aliq̄s dicit ego cō misi tale pctm̄ tali mulieri. vel qn̄ gartōes dicūt nous auons pipe gallice sociū nr̄m. Et dn̄i aduocati nunq̄d plumatis aliquā/do anceres pingues siue pipiones ⁊c. Tp̄e regis ludouici in vna ciuitate hui⁹ regni erant duo aduocati q̄ erāt compatres: vn⁹ bonus vir venit ad vnū illoꝝ ⁊ dicit sibi: dn̄e ego habeo vnā cām in curia vos eritis aduocatus meus si placet. rn̄dit libenter. post duas horas venit aduersari⁹ suus q̄ erat multū pinguis ⁊ dixit ei: dn̄e hēo vnā cām cōtra vnū rusticū rogo sitis aduoca/tus meus. rn̄dit libenter. qn̄ vero venit dies ta: primus q̄ nō erat tam diues sicut alius venit ad aduocatū ⁊ dixit ei: dn̄e hodie dꝫ teneri dieta si placet rn̄debitis p̄ me. tūc dixit ipse: amice mi alia vice qn̄ fuisti nihil tibi locut⁹ sum p̄pter occupatōes diuersas ego tn̄ auisabo de facto tuo: sed ego nō possum eē aduocat⁹ tuus: q: sum aduocatus p̄tis aduerse: tn̄ dabo tibi p̄bum virū qui erit aduocatus tu⁹ ⁊ scribā ad eū lr̄as. bn̄ dixit iste: habeo vobis gr̄as dn̄e. tūc iste ad uocatus scripsit lr̄as in hūc modū. Cōpa/ter mi: venerunt ad me duo capones pin/gues: ego pinguiorē cepi: ⁊ aliū vobis mitto: plumetis a p̄te vestra ⁊ ego plumabo alium. Nunq̄d ita facitis dn̄i aduocati? et postmodū iactatis vos de fatuitate vr̄a. Et vos portatores reliquiaꝝ ⁊ indulgen/tiarū: nunquid iactatis vos de malis q̄ fatis in villagijs. Et vos domicelle de labo/ribus quos datis amatorib⁹ vestris: quā/do enī aliq̄s ex malo fine iactat se vl̄ ex malo principio: tunc sp̄ est peccatū mortale. O pctōres corrigatis linguas vr̄as ⁊ p̄sertim linguā iactatoriā. sicut enī fur q̄ ducit ad suspēdiū nō dꝫ se laudare de cordā: ita nec peccator de peccato cum quo suspen/detur in iferno. Volo dicere q̄ si vultis eē p̄ticipes bn̄ficij incarnationis accipiatis beati Jacobi documentū. Abijcientes omnem immūdiciam ⁊c.

¶ Feria secunda secūde dominice aduētus. Sermo.xxi.

Bijcientes oēm immundiciam ⁊c. Miserere aīe tue placens deo: ⁊ cōgrega cor tuū in sanctitate. Eccli. iij. Dn̄i ⁊ aīe deuote si retinuistis bn̄ ea q̄ dicebat heri btūs Pau. Debem⁹ sepe legere librū p̄sciarum nostraꝝ: q: ille liber est qui in die iudicij testificabit p̄tra nos ⁊ ondet p̄pter q̄ saluabimur vl̄ damnabimur. hodie sapiēs nos hortat vt habea⁹ cōpassionē de aiabus nostris. Sūt aūt tria que nos inducūt ad habendū cōpassionem.

Primū est extrema necessitas.

Scd̄m est propinquitas.

Tertiū est petētis importunitas.

¶ De primo.i. Johā.iij. Qui viderit fratrē suū necessitatē habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo: q̄si dicat nullo mō. ¶ De scd̄o Pau.i. ad thimo.v. Si q̄s suoꝝ ⁊ maxime domesticorū curā nō hꝫ fidē negauit ⁊ ē infideli deterior. ¶ De tertio Lu.xi. Si nō dabit illi surgēs eo q̄ amic⁹ eius sit: p̄pter improbitatē tn̄ eius surget ⁊ dabit ei quotq̄t habꝫ necci̇os. Leuate capita vr̄a dn̄i. non est aliq̄ maior necessitas necessitate anīe peccatricis nec mors nec fames. vn̄ Ezechie. xviij. dicitur Aīa q̄ peccauerit ipa morietur: aīa q̄ est in pctō mortali hꝫ cordam in collo q̄ suspen/detur in patibulo inferni. Ideo Ambro. dicit in li. de officijs. Nulla pōt eē taꝫ grauis infirmitas nec tam graue vuln⁹ ⁊ pericu/losum sicut est vuln⁹ p̄scie. hoc igit magis fugiendū est q̄ exiliū vel dānum aut etiā

q̄ ipsa mors tpalis. O peccatrices aie da te vobisipsis elemosynā viso q̄ estis in tā graui necessitate. Si ei cōpatimini alijs ꝓ pter necessitatē ꝓpinquitatē ⁊ importunitatē: cōpatiamini vobisipsis ꝓpter easdem cās. Primo pctōr hʒ magnā necessitatem. Math.xvi. Quid ꝓdest homini si vniuersum mundū lucretur ⁊c. Scđo est sibipsi ꝓpinqu⁹. Tertio ɔsciā importune clamat vt conuertamini ad dn̄ʒ. igit̄ suadeo quātū possum vt abijciatis oēm immundiciā. Et vt facilius faciamus: recursum habebim⁹ ad virginē mariam p̄sentādo illud Gabri. dicēs. Aue gratia ⁊c.

¶ Abijcientes oēm ⁊c. More so'ito moue tur q̄stio theologalis terminata in doctrina magistroꝝ nostrorum theologoꝝ ⁊ pre sertim a Bona.in.iij. Utrū corp⁹ xp̄i in instanti sue ɔceptiōis formatū fuerit siue organizatū. R̄ndet p̄dictus doctor q̄ sic: et dicit q̄ cōueniens fuit triplici rōne.

Primo rōne verbi viuentis.
Scđo rōne virtutis operantis.
Tertio rōne matris cōcipientis.

¶ Pri si verbū naturā humanā sibi assumpsisset ante organisationē non fuisset natura humana assumpta: sed aliq̄ alia: qđ non est possibile saltem ɓm legē ordinatā q̄cq̄d sit ɓʒ legē absolutā. credo em̄ q̄ oēm naturam assumere potuit absolute. Scđo virt⁹ spiritussctī fuit opata: nō debuit illud corp⁹ formari in instanti. Tertio beatissima ꝟgo debebat dici mater dei ⁊ hoīs: vt Damascenus di. si autē corp⁹ nō fuisset organisatū nō fuisset mater hoīs. ¶ Leuate capita timentis ne dānari: q̄uis deus dederit legeʒ opʒ tn̄ q̄ ponatis manus ad implendū: nolite ɔfidere in verbis mēdacij dicētes: templū dn̄i tēplū dn̄i est. Jere.vij. quasi diceret: lʒ deus dederit nobis baptismū p̄niam ⁊ alia sacramēta tn̄ opʒ ponere manus ad bn̄faciendū. Sed dicetis: pater xp̄s est pat̄ noster ⁊ pater miserebitur filioꝝ suoꝝ. bn̄ dicitis: sed nō totū. Habetis em̄ legē ciuilē in auctentico collatione octaua. l. cā. Ubi ponitur casus q̄n scʒ maleficus filius efficitur. q̄d aūt sit maleficiū declarant institu ta de obligationib⁹ q̄ ex delicto nascūt̄. maleficium em̄ est crimē ꝓpter qđ aliq̄s venit puniendus a preside publico vel principe vt furtū vel homicidiū ⁊c. Ad hoc est decretalis extra de iureiurando ca. q̄ntauall̄. vbi Bernar.in glosa idē hʒ. Utinā dn̄i de⁹ non faciat nobis taliter. Nunq̄d nos tanta demeruim⁹ q̄ recte malefici vocari possum⁹. Audite paulū ad Ephe.v.c. Hoc scitote intelligētes q̄ oīs fornicator aut imūd⁹ aut auar⁹ nō hʒ hereditatē in regno xp̄i ⁊ dī. q̄d de nobis religio sis q̄ viuimus taliter q̄liter: deus nouit. q̄d de dn̄o iohāne h̄nte beneficiū pingue cū cura aiarum ⁊ nesciret d̄clinare nomen suū: quid de vobis burgeñ. q̄ viuitis in voluptatib⁹ vestris: meli⁹ esset vobis q̄ fuissetis mortui in vētris matrū vestraꝝ. Heu nobis pctōribus nos sumus malefici qui offendi⁹ deū patrē nostrū quē patrē vocam⁹ Math.vi. Pater nr̄ q̄ es in celis ⁊c. Si igitur est pater vbi amor: si deus vbi timor: Malach.i. Quale igit̄ remediū pater: dico q̄ opʒ ɔsiderare misteriū incarnationis ⁊ deponere oēs immūdicias ⁊ turpitudines ɔsciaꝝ vestraꝝ. Juxta thema bti Jaco.p̄assumptū. Abijciētes oēm ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit de incarnatiōis sacratissime ꝓfunda dignitate.

Secūda erit de peccatric̄ aie virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā ptem audiuistis dn̄i die sabbati quō saluator debebat venire de bethleē ⁊ debebat exire de beata virgine d̄ cuius natiuitate habuim⁹ tres silitudines ⁊ vidimus egressum eius,

Sicut fluuij a fonte.
Sicut floris a germine.
Sicut dulcedinis a melle.

¶ Heri vidimus ⁊ diximus q̄ aqua valet ad quattuor: scʒ ad mundandū extinguendū irrigandū ⁊ ad coquendū. ꝓ alia silitudine opʒ nūc videre q̄ xp̄s egreditur a bethleem sicut flos a germine. Jsa.xi. Egredief̄ ꝟga de radice iesse: ⁊ flos d̄ radice ei⁹ ascendet. Jn flore aūt sunt q̄ttuor: scʒ

Floris materia.
Granorum eminentia.
Fulgoris ⁊ coloꝝ refulgentia.
Emissionis fragrantia.

¶ De primo Canticoꝝ.ij. Ego flos campi ⁊ lilium cōuallium. Domini puer Jesus venit sicut flos cāpi vel lilij. Jn flore em̄ lilij

tria sunt: scz
Flores.
Grana.
Et color.
Sic etiã in puero iesu tria fuerũt.
Primo tria folia: scz
Natura diuinalis.
Natura spiritualis.
Natura corporalis.
¶ De isto hr̃ Luce. xiij. Sile est regnũ celorum mulieri q̃ cõmiscuit tria sata farine. Dñi leuate capita vr̃a ꝛ intelligite illð grã de misterijs. Erat vna mulier q̃ cõmiscuit florem frumenti ordei ꝛ fecit fermentum. Mulier ista est btã virgo q̃ miscuit ꝑ consensum qñ angelo nunciãti. Ecce cõcipies ꝛc. dixit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ẽm verbũ tuum. Et tunc ↄfect⁹ est vnus pulcher panis q̃ dictus est xp̃s in eodem supposito ¶ Scđo in flore sunt grana. De isto habeq̃ textũ Isa. xi. Requiescet sup eũ spũs dñi: spiritus sapiẽtie ꝛ intellect⁹: spũs ↄsilij ꝛ fortitudinis: spũs sciẽ ꝛ pietatis ꝛ replebit eũ spũs timoris dñi. et ista dona hũit xp̃s plenarie se clusa oĩ ĩpfectõe. ꝑ sapiaz gustauit maiestatẽ ꝛ cõtẽplabaꝛ diuitatẽ. ꝑ donũ cõsilij elegit opa superogatõis. qð mediuz erat sufficiẽs ad redimendũ gen⁹ hũanũ. ꝑ donũ fortitudinis egressus est ardua: sciꝫ passionẽ ꝛ mortẽ: per donũ sciẽ distixit bonum a malo: q꞉ butyrũ ꝛ mel comedet vt sciat reprobare malũ ꝛ eligere bonũ. Isaie vij. ꝑ donum pietatis habuit pietatẽ ꝛ cõpassionẽ infirmoꝝ. ꝛ pauperũ aĩaꝝ. per donũ timoris habuit reuerentiã ad patrẽ inq̃tum homo: sed nõ inq̃tum deus: q꞉ erat equalis patri. De quo ps. Timor dñi spũs per donũ amoris habuit amorẽ oĩm. De q̃ idem xp̃s Iohã. xv. Maiorẽ charitatẽ nemo hꝫ ꝛc. ¶ O mulieres mũdane q̃ portaq̃ boquetos habetis ne flores sicut xp̃s? Credo ꝙ nunq̃ fuit talis flos in mũdo: dimittatis illa scandala. Credo ꝙ melius eẽt vobis portare in sinu scorpiones: vel serpẽtes ꝙ̃ flores. ¶ Tertio ĩ flore lilij sunt tres colores. alb⁹ est signũ puritaq̃. rubeus est signũ charitatis. viridis est signũ austeritaq̃. Cãticoꝝ. iij. Egredimini ꝛ videte filie syon regem Salomonẽ in dyademate q̃ coronauit eũ mater sua in die despõsatiõis illius O dñi nunq̃ hõ fuit taliter birreatus hñs coronam de rosis in capite sicut xp̃s in die passionis sue. Quapropter dicebat sapiẽs loq̃ns in ꝑsona dei patris. Uidete filiũ meum quõ fuit coronat⁹ in die passionis sue. ¶ Quarto in flore est emissionis fragrãtia. Canticoꝝ. iiij. Emissiones tue padisus malorũ punicoꝝ cũ pomoꝝ fructibus. Et ps. Gustate ꝛ videte qñ suauis est dñs. O peccatores ↄsiderate illi⁹ dulcedinẽ erga nos ꝛ amorẽ. Ipse est dilect⁹ noster q̃ benigne suscipiẽdo nos hortatur eccl'ia adducendo Iacobi documentũ. Abijciẽtes oẽm ꝛc. ¶ Quantũ ad scđam ptẽꝫ. Dñi estis prãsi? tẽpus est adhuc matutinũ. Comedistis ne de lingua illa cocta in pastillo de q̃ nutritus est dyabolus. ¶ Sed dicetis: pr̃ q̃d vultis intelligere ꝑ pastillũ linguaꝝ? Dico ꝙ volo loqui de pctĩs que pctõres cõmittunt ꝑ linguã. Iam dixim⁹ q̃ndeciꝫ. heri diximus de lingua oppugnatoria ꝛ ꝓsumptuosa. Nũc dicendũ est de lingua q̃rulosa que significaꝛ ꝑ istã lrãm. q. ꝛ de lingua rosaria q̃ significatur ꝑ istam lrãm. r. Quãtũ ad primã robertus holcot tractãs illud sapientie. i. Custodite vos a murmuratione q̃ nihil ꝓdest ꝛ a detractiõe. dicit ꝙ murmuratio est q̃rela cũ impaciẽtia in his q̃ hõ dꝫ ferre patienter. De qua loq̃tur Paul⁹. i. ad Coꝝ. x. Neq꞉ murmurauertis sicut quidã coꝝ murmurauerũt ꝛ pierũt ab extermiatore. vñ ps. Murmurauerũt in tabernaculis suis: nõ exaudierũt vocẽ dñi. Sꝫ q̃d accidit isti pplo seq̃tur. Quadragita annis ꝓximus fui gñationũ huic ꝛc. quib⁹ iuraui in ira mea si introibũt in req̃eꝫ meã. Leuate capita. scitis dñi q̃d ẽ lingua q̃rulosa? est ligua q̃ nõ cessat murmurare cũ ĩpaciẽtia ↄtra deũ ꝛ primũ di. Quid ego feci de hoc ꝙ mittit mihi talẽ tribulatõneꝫ ꝙ auferat mihi pueros: ꝛ mittat gelu super vineas. ¶ O mercatores estis nec tacti ð isto vicio Et vos mulieres qñ ꝓdiq̃ maritos vr̃os. Notate ꝙ filij israel: q꞉ murmurauerunt ↄ deum puniti sunt. ¶ Et vos religiosi nunquid murmuratis in claustro vestro. Beatus Bernardus scripsit eugenio ꝙ auferret symoniam de ecclesia. cui rescripsit Eugenius. aufer murmurationem de claustro: ꝛ ego auferam symoniam de ecclesia.

¶ Sed q̄retis a me: pater est ne pctm̄ mor
tale murmurare? R̄ndet ō lyra sup Mat.
ꝙ triplex est murmuratio. quedā est admi
ratōis: quedā impatiētie: ⁊ quedā rebelli-
onis. De p̄mo. Je. xij. Quare via impiorū
ꝓsꝑatur. ⁊ p̄s. Ecce ipi pctōres ⁊ abūdan-
tes in seculo obtinuerūt diuitias. De scdo
Numeri. xxi. Tedere cepit ppl'm itineris ac
laboris loquutusq; est ꝯ dn̄z ⁊ Moysē. De
tertio. p̄s. Tētauerūt deū in saquoso. Dn̄e
burgēses q̄ nō habetis pueros nūq̄d dici-
tis aliq̄n. miror ꝙ deus nō dat mihi pue-
ros. Et vos pauperes nūquid dicitis ꝙ de
us nō agit iuste vobiscū: q̄r nō dat vobis
bona sicut alijs viso ꝙ laboratis. Similr̄
nunq̄d dicitis: talis mulier est talis vite et
vadit ad sacerdotes ⁊ religiosos ⁊ est di-
ues. ego vero laboro nocte dieq; ⁊ nō pos-
sum viuere. dico ꝙ ista murmuratio nō p̄t
esse quin sit cū pctō. Eodē mō dicendū est
de illis q̄ infirmanł ⁊ dicunt cū impaciētia
Dn̄e deus meus nūq̄ demerui istā ꝑsecu-
tionē. ¶ Alia est lingua q̄ vocatur rosaria.
Et d̄r de rodo rodis. i. corrodo is. de ista lo
quił Pau. Gal. v. Si inuicē mordetis ⁊ co
meditis: videte ne adinuicē ꝯsumamini.
Dn̄e domicelle sciretis ne comedere de ista
ligua? Et vocał i gallico vne lāgue mordē
te. sic canes corrodētes ossa iueniūt sp̄ ali
quid ad rodendū: sic aliqui sunt q̄ q̄n lo-
quūtur de aliqua ꝑsona sp̄ inueniunt ali-
quē defectū. Vos domicelle nūquid dicitis
de vicina vr̄a talis pompose se ornat. hoc
non ꝑtinet ad suū statū: talis est deuota: sꝫ
non d̄z tam sepe loqui cū sacerdote. nūq̄d
dicitis aliq̄n videtis predicatorē hūc: hic
multa dicit. scitote ꝙ non est nisi vnus ba-
billator dicit ꝙ nō capit pecunias: sꝫ capit
cyphos ⁊ calices occulte. si cognosceretis
eū ita bene sicut ego non diceretis ꝙ esset
ita bonus sicut dicitis. ¶ Sed dicetis: pa-
ter talia dicere est ne pctm̄? dico ꝙ s̄m Tho
mā. ij. ij. q. lxxvij. si ista detractio ꝓcedat ex
firmo iudicio ⁊ temerario semꝑ est pctm̄
mortale. ¶ Sed dicetis: pater vn̄ veniunt
iste inuidie ⁊ iudicia? dico s̄m Tho. ij. ij. q.
lx. ar. iij. ꝙ p̄nt procedere ex tribus. Primo
ex malicia: q̄r scꝫ tu es talis: ideo oēs tales
esse iudicas: sicut h̄ns gustū male disposi-
tum iudicat oīa amara. ¶ Sunt hic ne mu
lieres dicentes sic: si vnū puerū de vno sa-
cerdote habeam ego nō sum sola. Secūdo
pōt cōtingere malū iudiciū propter lōguā
experientiā: Sicut dicit Aristo. ij. retho. ꝙ
senes sunt suspiciosi. Tertio pōt ꝯtingere
ex signis sufficientib⁹: ⁊ tunc iudicare non
est peccatum sed bene in alijs duobus.
¶ O peccatores nolite iudicare ⁊ nō iudi-
cabimini Math. vij. graue em̄ peccatū est
Cauete etiā a murmuratione vt digne pos
sitis recipere aduentū xp̄i. Iuxta bt̄i Iaco.
documentū. Abijciētes oēm ⁊c.

¶ Feria tertia secunde dominice aduen
tus. Sermo. xxij.

Abijcientes

omnē immundiciam ⁊c.
Tradam egyptū in ma-
nus dominoꝝ crudeliū
⁊ rex fortis dn̄abitur eo-
rum. ait domin⁹ de⁹ exer
cituum Isa. xix. ca. ¶ Dn̄i ⁊ aīe deuote heri
spūs sanctus dicebat ꝑ os sapientis: ꝙ ha
beremus pietatē de aīabus nostris vt di-
gne possimus recipere verbū incarnatū. ho
die idem spūs sanctus ꝑ os Isaie ꝓphete
ondit in quot pericula incidunt illi qui nō
habēt hmōi cōpassionē dicens. Tradam
eos scꝫ pctōres in man⁹ dn̄oꝝ crudelium.
Ubi duo tangūtur. Primū pctōꝝ demoni
bus subiectio. Scdm eorundē nunq̄ futu
ra remissio. ¶ Primū tangił cū d̄r tradam
eos. scdm ibi rex fortis dn̄abił eoꝝ. hoīes
crudeles q̄ dn̄abunł hoībus peccatoribus
declarat Uiere. hieremie. xvi. vbi d̄r. Ser-
uietis dijs alienis die ac nocte q̄ nō dabūt
vobis requiē. Et loq̄tur de egyptijs. i. pec-
catoribus. Egypt⁹ em̄ tenebra interp̄tał.
De q̄bus p̄s. Nescierūt neq; intellexerunt
in tenebris ābulāt. Et sophonie. i. c. Ambu
labunt vt ceci: q̄r dn̄o peccauerūt. Iō regi⁹
ꝓpha dauid dubitās se tradi illis dicebat
Dn̄e ne tradas bestijs aīas ꝯfitētes tibi: et
aīas paupeꝝ tuoꝝ nō obliuiscaris i finē.
O pctōres ⁊ vos viles meretrices si vos
oporteat ibi eē q̄ pietas erit de vobis. Idō
Job. x. c. sic dicebat. Quare de vulua eduxi
sti me: q̄ vtinā ꝯsumpt⁹ essē ne ocul⁹ me vi
deret fuissē q̄si nō essē ⁊c. Nō intelligatis

dñi et anime deuote quod iob loquatur de persona ppria: quoniam ipse dicat Job.xxvij. Nõ reprehendit me cor meũ in omni vita mea: sed loquebatur in persona peccatoris in peccato mortali existentis. De qua pena loquitur beatus Joh. Apoc.xiiij. Fum⁹ tormentorum eorum in secula seculorum ascendet: nec habẽt requiem die ac nocte: qui adorauerunt bestiam et ymaginẽ eius. ¶ Questio est apud theologos: cum pctm̃ mortale in momento committatur qua rõne deus iuste punit eternaliter. Gregorius in dyalogo rñdet ad discipulum petrũ facientem illã questionem. et habetur de pe.di.i.c. Voluissent iniqui si potuissent: sine fine viuere vt potuissent sine fine peccare. Ostendũt quod in peccato semper viuere cupiũt qui nunquam desinũt peccare dum viuũt. Ad magnã ergo iusticiã iudicantis ptinet: vt nunquam careant supplicio qui in hac vita nunquam voluerũt carere pctõ. hec ille. ¶ O deus quid dicem⁹ nos peccatores. Est ne vobis religiosis durum recipere disciplinas et custodire regulam vestrã? Audite quid fiet vobis dãnatis. Reges eos i virga ferrea (inquit ps.) et tanquam vas figuli cõfringes eos. Et etiã dicit Gregori⁹ quod causa ppter quã aïa erit in perpetua pena est quia voluit semper viuere vt posset semper peccare. quale remediũ peccatores? Ne incidamus inter manus hoïm crudelium certe opus mũdare conscientias nostras. Juxta be. Ja. documentũ. Abijcientes oẽm immũdiciã etc. Et vt facilius faciam⁹: dicemus. Aue.

¶ Abijcientes omnẽ immũdiciam etc.

More solito mouetur questio theologalis terminata in doctrina magistrorum nostrorũ theologorum et presertim a beato Bon auentura in tertio. ¶ Utrum operatio incarnationis potius attribuitur spiritui sctõ quam patri vel filio. ¶ Respõdet quod cũ opera trinitatis sint indiuisa sm varia reperta in incarnatione attribuitur tribus psonis: precipue tñ attribuitur spũisancto. Est ei ibi sũma coniunctio: scz dei et hoïs in infinitũ distantiũ. ideo requiritur sũma potentia: vt sicut hõ victus a diabolo ita diabol⁹ fuit sic victus ab hoïe. Et isto mõ incarnationis opus clemẽtie et charitatis attribuitur spũi sancto ad tollendum occasionem errandi: ne crederet quis quod esset conceptus ex cõiunctione viri et mulieris. ¶ Quid dicunt corda vestra et conscientie vestre? Estis ne in illo statu peccatores in quo velletis mori? Dicetis: pater nos expectamus et confidimus quod saluator noster miserebitur nostri. vos bene dicitis: sed nõ totum. Diximus heri quod pater põt iuste exheredare filiũ si filius est percussor pris vel criminosus: vel si dãnum patri intulerit. Est alius casus in autentica collatõne. viij .§. causas. rubrica. vt cũ de appellatõe agitur. et extra de iureiurando in glosa. c. quitauallis. vbi habetur: quod qñ filij sunt malefici vel consentiunt maleficijs possunt exheredari a patre. Rogo deũ quod nũ faciat nobis casum. ad Roma. i. Cum iusticiã dei cognouissent iusticiam dei nõ intellexerunt: qm̃ qui talia agunt digni sunt morte. Sed qui sunt illi dicetis pater. Paulus paulo ante eos enumerat dicens. Tradidit illos deus in reprobũ sensum vt faciant ea que nõ conueniũt. Repletos oï iniquitate malicia fornicatione auaricia nequicia plenos inuidia homicidijs cõtentione dolo malignitate susurrones detractores deo odibiles cõtumeliosos supbos elatos ĩuẽtores malorum parentib⁹ nõ obediẽtes insipiẽtes incõpositos sine affectiõe absque federe sine mĩa: qui talia agũt digni sunt morte nõ solum qui faciũt ea sed etiã qui ꝯsentiunt facientib⁹. ¶ Estis vos o dñi burgẽses et domie qui estis participes malorum que fiunt in domib⁹ vestris. matres que facitis ydola de filijs et filiabus vrĩs. et vos patres qui dimittitis filios ire ad lupanaria et ad loca inhonesta: nũquid si videretis filiũ vestrũ in periculo frangendi collum liberaretis eum si esset vobis possibile? Quid igitur debetis facere pro aïa filij vestri. Et vos dñi qui habetis regimẽ ciuitatis estis ne participes de malis que fiunt hic? Volo dicere quod relinquatis ista et postuletis miam a dño nostro. Juxta be. Ja. documentum. Abijcientes oẽm immũdiciam etc.

¶ In isto sermõne erũt due ptes.

Prima erit de incarnatõis sacratissime profunda dignitate.

Secũda erit de anime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad pmam ptem vidimus heri quõ puer iesus exiuit betleẽ sicut flos de germine. Restat videre quod exiuit sicut dulce

do de melle. De isto habetur figura pulcherrima. Judicũ.xiiij. Et sunt verba sansonis. De comedente exiuit cib⁹: ꝛ de forti egressa est dulcedo. Sanson ꝓposuit vnũ problema.xxx. hominibus ꝛ promisit eis: ꝙ si soluerent daret eis.xxx. tunicas ꝛ tot syndones. qui non potuerunt soluere nisi qꝛ Sanson manifestauit secretũ alienigene mulieri: ꝛ tunc ꝑ eius mediũ ipsi soluerunt problema. Cũ enĩ iret sanson in thānata inuenit leonē ꝛ interfecit eũ ꝛ diuisit ꝑ frustra ꝛ dimisit ibi. Cum aũt transiret iterũ per locũ inuenit examen apum q̄ faciebant ibi mel. ¶ Leuate capita vestra: quid significāt ista misteria? Dicit paulus ꝙ oīa contigebāt illis in figura.i. Corinth.xx. Audite ysaiā dicentē.vij. Butyrũ ꝛ mel comedet oīs homo q̄ relict⁹ fuerit in medio terre: scꝫ xp̄ianitate ꝛ pre vbertate lactis comedet butyrum. ¶ [illegible] mulieres habetis ne lac in mamillis ventris? si sciretis quid est illud q̄d portatis certe vos abscōderetis mamillas vestras: sed qm̄ nimis expressa nocent supersedeo. lac enĩ est albũ: qꝛ bis decoctũ. Alia causa nō est honesta. Lac ergo significat humanitatē xp̄i coctā in cruce. Sicut enĩ sanguis decoquitur vt fiat lac: sic ꝛ humanitas xp̄i fuit decocta ad hoc q̄d daret dulcedinē. Mel vero est diuinitas xp̄i. Eccles.xxiiij. Spirit⁹ meus sup mel dulcis: ꝛ hereditas mea super mel ꝛ fauũ. Sed dicetis: pr̄ quid est hoc dictũ: ꝙ de forti exiuit dulcedo. Respiciatis dn̄i quō formatur mel. formatur enĩ sine cōmixtione maris ꝛ femelle. Sic ꝑsona xp̄i qui est deus ꝛ hō formatus fuit ī vtero virginis ꝛ matris sine cōmixtione viri. Sed quid ē hoc dictũ: ꝙ de comedēte exiuit cibus? Dico ꝙ est beata virgo q̄ cōcepit fide sine viro: ꝛ comedit panē fidei. Joh.vi. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi ꝛc. Augustinus. Prius enĩ ꝯcepit maria mente: q̄ꝫ corpe. ꝛ plus meruit credendo: q̄ꝫ concipiendo. Exiuit ergo d̄ forti dulcedo: id est de beata virgine.iij. Regũ.xiij. Stabat leo iuxta cadauer ꝓphete in via custodiens eũ. Quis est iste leo custodiens ꝓphetam nisi beata virgo: que stabat iuxta crucē. Leo enĩ ꝓpter crudelitatē significat diabolũ: sed ꝓpter fortitudinē xp̄m significat ꝛ beatā virginē. ¶ Sed queretis: quid est pater: ꝙ triginta nescierunt soluere problema? Dicit hieronym⁹ ad paulam ꝛ eustochiũ natura nō capit: vsus nescit misteriũ incarnatōis. Sed mulier illa que reuelauit problema est fides ecclesie que dat nobis credere misteriũ incarnationis. ¶ Sed queretis a me adhuc quid significant illa triginta vestes ꝛ triginta syndōes: id est camisie: quod idē est. Dico ꝙ triginta vestes rep̄sentant beatitudinē corporũ ꝛ triginta syndones rep̄sentant beatitudinē animaꝝ que nobis debetur pro fide incarnatōnis. Sed quare potius triginta promittuntur q̄ꝫ viginti? dico ꝙ essentia beatitudinis consistit in trinitate personarũ. modo decem replicatum ter facit triginta. ꝛ decem est perfectus numerus: ꝛ ex obseruatione decem preceptorum nos eleuamur ad beatitudinem perfectam que consistit in trinitate. Utinam deus det nobis gustare d̄ isto melle beatitudinis eterne. Ad bene autem gustandum tria requiruntur: scilicet

Depuratio gustus.

Appō gustabilis super gustum.

Retentio gustabilis.

¶ De primo.i. Corinth.ij. Animalis hō nō percipit ea que dei sunt. De secũdo ps. Gustate ꝛ videte quoniā suauis est dn̄s. beat⁹ vir qui sperat in eo. De tertio ps. Memor fui ꝛ delectatus sum ꝛ exercitat⁹ suꝫ ꝛ defecit sp̄us meus. O miserrimi pctōres vultis gustare mel beatitudinis: opꝫ abstergere linguas ꝛ ꝯscientias vr̄as. queratis copinatoribus qualiter gustant vinũ: sic faciatis. Juxta thema: p̄eassũ ptũ. Abijcientes ꝛc.

¶ Quantũ ad secũdam ptem. Fuistis heri p̄sũ comedistī de pastillo diaboli? scitis bn̄ alphabetũ. Nos habuim⁹ heri duas litteras: restāt adhuc tres scꝫ.s.t.v. S represen tat linguā susurratoriā. Sapiēs in ecclesi. xxviij. Nolebat ꝙ comederem⁹ de hac lingua cũ dicit. susurro ꝛ bilinguis maledict⁹ multos turbauit pacē hn̄tes. Lingua tertia multos cōmouit ꝛ dispsit illos de gente in gentē. Ciuitates muratas diuitũ destruxit ꝛ domos magnatoꝝ effodit virtutes populoꝝ cōcidit ꝛ gētes fortes dissoluit. Lingua tertia mulieres fortes eiecit ꝛ p̄uauit illas laborib⁹ suis. Qui respicit illā nō habebit requiē: nec hēbit amicũ in quo requie

scat. Btūs qui tectus est a lingua nequas. q̄ in iracūdia illi⁹ nō transiuit. ⁊ q̄ nō attraxit iugū ei⁹ ⁊ in vinculis illius nō est ligatus. Jugū em̄ illius iugū ferreū est ⁊ vinculū ereū. Mors illi⁹ mors nequissima ⁊ vtilis inferus potius q̄ȝ illa pseuerātia illius nō pmāebit. vocatur igit̄ susurrator repoteur. Est aūt susurrator pctm̄ mortale. tria enim dāna facit.

Primo q̄z tollit dei gratiam.

Secūdo q̄z xp̄i amicitiam pdit.

Tertio q̄z inducit cuplā mortalem.

¶ De primo. Prouer. vi. Sex sūt q̄ odit de⁹ ⁊ septimū detestat̄ aīa eius. Oculos sublimes. linguā mendacē. falsum testimoniuȝ. man⁹ effundētes sanguinē inocuū. cor machinans cogitatōes pessimas. pedes veloces ad currēdum in maluȝ. ⁊ eū qui seminat inter fratres discordiā. De secūdo Eccli. vi. Amico fideli nulla est cōparatio auri et argenti. De tertio. Prouer. viij. Os bilingue detestor. ¶ Leuate capita vestra dn̄i si placet. Uos mlieres q̄ vaditis aux acouchees gallice. nō detis obliuioni ista: quia ista lingua susurratoria ducit ad infernū ⁊ scindit ad vtraq̄ȝ parte. q̄z nūc laudat: nūc vitupe rat: nūc verū: nūc falsum dicit ⁊ oppositū alteri. ¶ Leuate capita vestra vos garsiones nūquid vadit̄ ad vicinas vr̄as ⁊ dicitis eis Nūc marit⁹ vester est lugduni ⁊ facit bonū vultū: vos deberet̄ facere sic ipe. Sūt etiaȝ aliq̄ q̄ vadūt ad vnū ⁊ dicūt sibi. si sciret̄ q̄d tal̄ hō dixit de vob̄ vos miraremi. videt̄ q̄ diligat vos s̄ nō est verū. Sil̄r q̄n duo fratres diuidūt hereditatē vn⁹ inidus dicet alteri. frat̄ vester vos decepit q̄z habuit meliorē p̄tē q̄ȝ vos. talis hō q̄ diuisit vr̄am hereditatē erat sp̄cū eo: nescio q̄d dicere. Dn̄i audite sapiētē dicentē: q̄ ɔtra naturā oīm aīaliū est habere duas liguas. Susurrator hȝ duas. sicut em̄ videt̄ q̄ eadē res ppt̄ velocitatē mot⁹ videt̄ eē due: ita susurrator: q̄a nūc flectitur ad bonū nūc ad malū subito. O macq̄relle dānate q̄ scitis ludere de ista lingua: nūquid ista ponit diuisionē iter patrē ⁊ filiū? Sed q̄retis par̄ est ne pctm̄ mortale? Dicit be. Tho. ij. ij. q. lxxiiij. ar. ij. q̄ sic p̄ ter istas tres rōes. Dico tn̄ q̄ aliq̄n diuisio pōt esse siue pctm̄ siue nō pctm̄ Sicut dicit beat⁹ Hieronym⁹ sup math. vt quādo aliqui sunt confederati in malo tunc bonū est ponere diuisionē inter eos. vnde ps. Dissipa gentes que bella volūt. Et in actib⁹ apostolo℞. xxiij. legitur de paulo q̄ posuit diuisionē inter phariseos ⁊ saduceos dicēs. de spe ⁊ de resurrectōne mortuo℞ ego iudicor id est condēnor ad mortē pp̄ter resurrectionem. non est igitur peccatuȝ mortale ponē diuisioneȝ inter eos qui sunt vniti propter malum. verbigratia. Est vna mulier que dicit. Ego pulchriorē amicū habeo totius ville. Et dicet alteri probe mulieri. Tu habes maritū infectuȝ ⁊ nullius valoris: melius esset tibi habere amicū sicut ego q̄ tibi multa daret. Tūc ista mlier dicet. Ego poti⁹ vellem esse mortua q̄ȝ ista facere. ⁊ tūc dicet amico alterius. amice tu habes vnā talē mulierē que se iactat de te: ipsa est meretrix dimitte eā. Dico q̄ ponere diuisionē int̄ istos nō est pctm̄. Sed dicit beatus Tho. ij. ij. q. lxxiiij. ar. ij. q̄ pōere diuisionē int̄ illos q̄ se diligunt bono amore est maius pctm̄ q̄ȝ furari bona temporalia. Uolo igitur persuadere o pctōres q̄ auferatis linguā susurratoriā. Juxta. b. ia documetū. Abijciētes ⁊c.

¶ Feria quarta secunde dn̄ice aduentus. Sermo. xxiiij.

Abijcientes omnē immūdiciam ⁊c. Recessistis a legitīs meis ⁊ nō custodistis reuertimi ad me ⁊ reuertar ad vos. Malachie. iij. c. Dn̄i ⁊ aīe deuote: heri ysaias dicebat: imo sp̄us sctūs p os ysaie: q̄ egypt⁹. i. pctōr daret̄ int̄ man⁹ crudeliū ppetuo cruciād⁹. hodie ad h̄ q̄ nō icidam⁹ i tale incōueniēs loq̄t̄ p os alteri⁹ pphete sp̄us sctūs dicēs. Recessistis a legitīs ⁊c. Ubi duo notāt̄. Prīo horribilia trāsgressio Recessistis ⁊c. Scd̄o ɔuersio vtil̄. Reuertimi. De prīo loq̄t̄ Au. i lib. de libe. ar. diffiniēs pctm̄. Pctm̄ ē spreto bono incōmutabili ad bonū cōmutabile ɔuersio. Hie. ij. dr̄. Dereliq̄rūt fonte aq̄ viue ⁊ foderūt sibi cysternas dissipatas q̄ ɔtinere nō valēt aq̄s. Et Judicū. ij Fecerūt filij isrl̄ malū i. cōspectu dn̄i ⁊ seruierūt baalim: ⁊ astaroth: ac dimiserūt dn̄ȝ deū p̄rm suo℞ q̄ eduxerat eos d̄ terra egypti. Dn̄i leuate capita vestra. Scitis quid est peccatum mortale? Est delinquere

deū: qui est bonū incōmutabile ⁊ vertere
sibi dorsuȝ ⁊ adherere bono commutabili.
Sic enī separatur homo a deo ⁊ ꝑ talem se
parationem peccator est dignus dānari pe
na eterna in inferno. Dñi audiuistis loqui
de filio ꝓdigo d̄ quo habetis Luce.v. Erat
quidā hō habens duos filios ⁊ dixit iunior
pater da mihi portionē ⁊ abijt in regionem
longinquā. Ubi ambrosius nō gressu cor-
poris: sed mentis. Utinam a patre nō reces
sisset. Iste fili⁹ est peccator de quo ps̄. Lon
ge a peccatorib⁹ salus. Et q̄to magis pec-
cator plura peccata cōmittit tanto longius
recedit a deo patre suo. Sed quale remediū
peccatores? faciam⁹ sicut ille filius qui di
xit reuertar ad patreȝ meū. Faciatis igitur
sic. hoc enī persuadet ꝓpheta Malachias
dicēs. Reuertimi ad me ⁊ ego reuertar ad
vos. Sȝ dicetis. pater scribitur trenorum
vltimo. Cōuerte nos dñe ad te: ⁊ conuerte
mur. Domin⁹ bonauentura.xx.dist.ij.sentē.
dicit: ꝙ conuersio peccatoris in deū potest
intelligi tripliciter. Unomodo ꝑ grām pre
uenientē. Secūdo per liberū arbitriū qd̄ ꝯde
scendit ⁊ acquiescit motiuo spiritus sancti.
Tertio modo ꝑ gratiā iustificantē. Auctas
trenoꝝ intelligitur de gratia preueniente
⁊ dictū malachie intelligitur de gratia iu-
stificante: vt sit sensus. Cōuertimini ad me
peccatores ꝑ gratiam iustificantē: ⁊ ego cō
uertar ad vos per gratiā preuenientem.

¶ Quid dicitis o dñi sacerdotes qui quoti-
die celebratis missaȝ ⁊ estis gallice fardes
de messes. nūquid habetis cōcubinā vestrā
in camera? Nūquid itis vos cōtra inspirati
ones? videatis feces ⁊ ignominiosaȝ vitaȝ
vestrā. surgite de luto peccatoꝝ vestrorū. et
currite ad patrē misericordiaꝝ q̄ occurrit fi
lio redeunti ad miam: nec imputauit ei ma
la q̄ prius cōmiserat. ⁊ dicatis. O de⁹ me⁹
peccaui in celū ⁊ corā te nō suȝ amplius di
gnus vocari filius tuus. ⁊ placeat tue sa-
cratissime maiestati mihi dare oīm pctōruȝ
remissionē. Hoc faciendo implebitis Iaco
bi documentū. Abijcientes oēm imundiciā
⁊c. Ut quod facilius faciam⁹ recursuȝ ha-
bebimus ad matrem dei di. Aue.

¶ Abijcientes omnem imundiciam ⁊c.
More solito mouetur questio theologalis
mota i doctrina magistrorū nostroꝝ theo-
logorū: ⁊ presertim a.b. Tho.iij.pte.q.xxxij
ar.iij. Utꝝ spūs sanct⁹ dici debeat pat xpi.
Magister sententiaꝝ.in di.iiij. adducit au
gustinum dicentem. Quis audet christum
dicere esse filium spiritus sancti? Cum hoc
ita absurdum sit vt mille aures fideliuȝ va
leant illud superintelligere. tunc spiritus
sanctus haberet vim productiuaȝ respectu
filij: propter quod spiritus sanctus non de
bet dici pater christi.

Primo ad tollendum errorem.

Secundo ad tollendū confusionem.

¶ Propter errorem: scȝ ne putaretur conce
ptus a patre ⁊ matre: sicut ī humanis. Iteȝ
ad tollendum confusionem: quia spiritus
sanctus procedit a patre ⁊ filio: ⁊ ideo vide
retur productiu⁹ filij. si igitur diceretur ꝙ
spiritus sanctus esset procedens a patre et
filio ⁊ filius a spū sancto filius procederet
a duobus sicut spūssanctus. Item ad relati
onem tria requirūtur pr̄nitatis ⁊ filiatōnis.

Primo ꝙ pater ⁊ filius sint eiusdem natu-
re specifice.

Secūdo ꝙ filius a patre ꝓducatur ꝑ mo-
dum similitudinis nature.

Tertio ꝙ ambo distinguātur intantū ꝙ ꝓ
ducens nō sit ꝓductū ⁊ ecōtra.

¶ Ad ꝓpositum xp̄us nō est eiusdem natu
re cū spū sancto q̄ est deus ⁊ hō: ⁊ spūssan
ctus nō est hō. secūdo mō non est ꝓductio
ꝑ moduȝ similitudinis nature. tertio ambo
nō distinguūtur vt ꝓducēs ⁊ ꝓductū solū
⁊c. O pctōres q̄d dicem⁹ q̄ tot ⁊ taȝ grauia
pctā fecim⁹ ⁊ cōmisim⁹. ymaginemi ꝙ con
uertamur ad deū ⁊ ꝙ nos benigne suscipi
et sicut filius ꝓdigus fuit recept⁹ a patre
suo possibile est. sȝ nescio vtrū ita faciet. Ha
betis legē ciuilē. C. de in officioso testamen
to lege liberi. fraus fauorē ⁊ auxiliū aduer
sus patrē meremur exhereditari. ⁊ idē ha-
betur in iure canonico. Casus ē patēs. rex
anglie hȝ vnū filiū q̄ facit ꝯfederationē cū
rege scotie. dicūt leges ꝙ pr̄ pt̄ eū ꝑuare he
reditate sua. ⁊ credo dñi ꝙ si vos haberetis
talē filiū nō minus faceretis. Rogo ꝙ pat
nr̄ xp̄s nō faciat nob̄ talr̄. ip̄e pr̄ est cui⁹ di
cimus singulis diebus. Pater noster q̄ es
in celis ⁊c. Habetis paulum dicentem ad
Ro.i. Qui cū deū cognouissent nō sic deuȝ
glorificauerūt aut gratias egerunt: sed eua

nuerunt in cogitationibus suis & obscura-tum est insipiens cor eorum: & seruierunt potius creature quam creatori & mutauerunt gloriam dei viuentis in similitudinem ymaginis corruptibilis hominis & volucrum & quadrupedum. Quero a vobis mulieribus que habetis tunicas apertas est ne probitas que facit vobis ista facere? Domine qui vultis fringare & vultis habere tunicas magnas et vestes plicatas super renes dicam vnum verbum basse & non vltra. hoc est dicere si demonstrarem vltra esset nimis infame. Quidam garsio dicebat quod tunice aperte ante sunt inuente ad eundum pedester. non dicam vltra: bono intelligenti pauca sufficiunt. Credo totum oppositum. vos domini ecclesiastici numquid diligitis magis creaturam quam creatorem. Heu peccatores damnati si alias (si pro quia) seruiuistis diabolo aduersario dei: oportet nunc quod seruiatis deo & laborentis facere quod suadet iacobi documentum. Abijcientes omnem &c.

¶ In isto sermone erunt due partes principales.

Prima erit de sacratissime incarnationis profunda dignitate.

Secunda erit de anime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad primam partem vidimus in superioribus locum vbi nasci debebat xpus & de conditionibus & progenie nati pueri. nunc tertio videndum est de matre que peperit infantem, & de ista matre tria videbimus.

Quomodo intrauit.

Quomodo in illa mansit.

Quomodo ab ea exiuit.

¶ De primo quod nunc est declarandum scribitur Ezechie. xliij. Ecce gloria dei israel egrediebatur per viam orientalem & erat ei quasi vox aquarum multarum & terra splendebat a maiestate eius & maiestas domini ingressa est templum per viam porte que respiciebat ad orientem. ¶ Leuate capita vestra. Domini gloriosus amicus dei Ezechiel per quadringentos annos ante tempus beate marie virginis: visionem vidit quomodo xpus deberet descendere in mundum & dicit. Ecce gloria dei israel egrediebatur &c. Ubi tria ostenduntur: scilicet

Primo euidens nouitas.

Secundo presidens maiestas.

Tertio lucidissima claritas.

¶ Primum ostenditur quando dicitur ecce, secundum per hoc quod dicitur gloria. tertium per hoc quod dicitur per viam orientalem. De primo. ysa. xliij. Ecce ego facio noua & nunc orientur: vtique cognoscetis ea ponam in deserto viam. & in inuio flumina & glorificabit me bestia agri. ¶ Leuate capita vestra. Estis hic domini doctores in sacra scriptura solum studium sacre scripture illuminat intellectum & inflammat affectum vt dicit Ber. Notate bene domini de vico stramis neque logica aristotelis nec scientia de noialibus aliquid facit. Ecce quid dicit ysa. Ecce noua facio omnia. per hoc quod dicit intelligitur nouitas que debet fieri per incarnationem verbi. Hiere. xxxi. Creauit dominus nouum super terram femina circumdabit virum. Ecce insinuat nouitatem presentem & est nouitas qualis numquam fuit super terram. Item idem ponam viam in deserto. ysaie. xl. Uox clamantis in deserto &c. et Luce. iij. Sed quid desertum nisi paganitas que est deserta virtute & seruitio creatoris. mundus enim spinis plenus & semine virtutum destitutus merito deserto comparatur. de quo xpus ait Eccli. xxiiij. Exiui a paradiso dixi rigabo ortum plantationum. In isto deserto erat bestia agri & significat peccatorem bestialiter viuentem. de quo ps. Homo cum in honore esset non intellexit comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est illis. & alibi psalmista dicit. Laudate dominum de terra dracones & omnes abissi. per draconem intelligitur superbus & oppugnans veritatem. Et omnes isti per aduentum xpi illuminati sunt & omnes portauerunt vicia eorum ad pedes eius. & gloria israel. i. filius dei glorificat patrem. Prouerb. x. Gloria patris filius sapiens. candor autem lucis eterne & ymago bonitatis eius. Sap. vij. i. xpus voluit quintupliciter manifestari: scilicet

Primo in mente.

Secundo in carne.

Tertio in monte.

Quarto in iudicio.

Quinto in glorificatione.

¶ De primo. gloria & honore coronasti eum domine. De secundo. z. i. Cor. iij. Reuelata facie gloriam domini speculantes in eandem ymaginem transformamur a claritate in claritatem. De tertio Exodi. xxiiij. Erat species glorie domini quasi ignis ardens super verticem montis. De quarto Johan. i. Uidimus gloriam eius. De quinto

p̃me Corinth.xiij. Uidemus nũc per specu
lum in enigmate tunc autẽ facie ad faciem.
O peccatores leuate capita vestra. nunq̃d
ymaginamini ista misteria magna? credo ꝙ
estis sicut bestie seruientes creaturis. Ber-
nardus super cantica. Erubesce aĩa decora
amisisse vitã ⁊ relicta ymagine ad tantã ve
nisse deformitatẽ. Luxuriosus colit hyrcũ
supbus leonez: iracundus canẽ: vsurarius
lupũ. Et hoc dicit Paulus ad Roma.i. Cõ
mutauerũt gloriã dei in similitudinẽ ani-
mantiũ. Sz quale remediũ peccatores? oz
mũdare conscientias vestras iuxta thema
preassumptum. Abijcientes omnem imun
diciam ⁊c.
¶ Quantuz ad scd̃am ptem portastis vos
iuuenes hic pastillũ ad comedendũ. Nun-
q̃d scitis bene vti ista lingua: lingua susur-
ratoria qñ estis in luppanari. Nos locuti
sumus de decẽ ⁊ octo linguis: restat loq̃ de
duabus. Nũq̃d scitis bñ alphabetũ vestrũ:
due vltime littere alphabeti sunt t. ⁊ v. t si-
gnificat nobis linguã tubatoriã. ⁊ sic princi
paliter inter virũ ⁊ mulierẽ qñ scz maritus
est zelotip9 ⁊ sapiens filius syrach. Eccli.
xxvi. A tribus timuit cor meũ ⁊ in q̃rto fa-
cies meametuit. Zelaturã ciuitat͡ꝗ ⁊ collecti
onẽ ppl'i: ⁊ calũniã mẽdacẽ. Sup mortem
oĩa grauia dolet cordis ⁊ luct9 mulier zelo
tipa. In muliere zelotipa flagelluz lingue.
Sed in duob9 timebat ip̃e sapiẽs: scz
Primo de crimine false accusari.
Secũdo de proditione ciuitatis.
Sed peius erat qñ mulier erat zelotipa de
suo marito. vel ecõtra maritus de sua vxo-
re. Dñe mulieres nũquid dicit͡ꝗ maritis vr̃is
qñ veniũt tarde. per deũ vos venitis ỏ pal
larda vr̃a. Et vos mariti nunq̃d dicit͡ꝗ vxo-
ribus vr̃is. Praua mulier vos estis mere-
trix vos venitis de lenone vr̃o: q̃d faciebat
iste sacerdos hic vobiscũ? q̃d dicebat vobis
illa antiqua mulier ⁊ similia alia verba. O
q̃̄ graue malum est zelotipia. In domo oz
vxorati ꝙ sitis cõcordes. opz corrigere lin-
guã turbatoriã ⁊ dominari ipsi9. Si enim
mulier vult domĩari viro oĩa male ibunt.
Quidã nobilis dixit mihi ĩ andegauia. Pr̃
laus deo. nos sumus bñ ɔcordes in domo
mea: si ego volo dominari etiam vult vxor
mea. si ego volo regere etiã ipsa vult. ⁊ bre
uiter quodcũq̧ volo ipsa vult. O pctõres
criminosi ⁊ detestabiles creature. audite sa
pientẽ dicentẽ. Eccle.xxv. dicit ꝙ tria sunt
placita corã deo ⁊ hoĩbus. Priõ qñ est con
cordia inter patrẽ ⁊ filiũ: inter matrẽ ⁊ filiã
⁊ etiã int̃ fratres ⁊ vxores qñ sunt in bona
pace ⁊ vnione. Secũdo qñ video ꝓximos
sibi obsequiuz prestantes mutuo. Et tertio
qñ vir ⁊ mulier sibi inuicẽ ɔsentiũt. est autẽ
ɔsentire in bono ɔcordare. vos viri debetis
scire ꝙ vxor vestra nõ est creata de capite ⁊
tibia vel de pede sed de latere ad ostenden-
dũ ꝙ debetis esse socij collaterales ⁊ ɔcor-
des. Sed q̃retis pater: vtrum ista zelotipia
sic pctm̃? Dico s̃m Thomã ꝙ qñ concurrũt
iuramenta ⁊ periuria: tũc zelotipia nõ põt
esse q̃n sit pctm̃ mortale. si aũt ista non con
currunt nõ esset peccatũ mortale. ¶ Alia ẽ
lingua que significat̃ per .v. et vocatur lin-
gua vaticinatoria ⁊ dicit̃ ab isto verbo va-
ticinor vaticinaris. ⁊ ista lingua ꝓhibebat
dñs ꝙ populus suus nõ comederet. Deut.
xiij. Si surrerit in medio tui ꝓphetes aut q̃
sõniuz se vidisse dicat ⁊ p̃dixerit signũ atq̧
portentũ ⁊ euenerit qd̃ locutus est ⁊ dixerit
tibi. eam9 ⁊ sequamur deos alienos quos
ignoras ⁊ seruiem9 eis. Nõ audias verba
ꝓphete illius aut sõniatoris qr tentat vos
dñs deus vester in palã vtrũ diligatis euz
an nõ. in toto corde ⁊ in tota aĩa vr̃a. Dice-
tis inter vos mulieres nõ didicim9 latinuz
⁊ iõ nõ intelligim9. Dicatis nobis frat̃ q̃d
hoc significat. Ego dico ꝙ lingua vaticina
toria ẽ sortilegoꝝ. gallice des sortiers. vos
domicelle dicat͡ꝗ mihi q̃d datis maritis ve-
stris vt faciat͡ꝗ volũtatẽ vestrã de ipso. Istõ
est graue pctm̃. xxvi. q. ij. qui sine salutatore
Et vos dñi qñ de mane inuenitis lupũ aut
coruũ: nũquid dicit͡ꝗ ꝙ est signũ mali futuri
Beatus augu. libro de doctrina xp̃iana di-
cit ꝙ isti rit9 venerũt a paganis. ⁊ vos dñi
nũquid sanatis a febre ꝑ quaternos. Oĩa
ista sũt pctã mortalia. vos igit̃ oĩs qui fre
quẽtastis s̃mones meos precor studeatis
alphabetum. Declaraui vobis viginti litte
ras alphabeti ⁊ q̃lib3 littera significat vnũ
pctm̃. A significat adulatoriaz. B blasphe-
matoriã. C cõspiratoriã. D detractoriam. E

exacerbatoriam. F fraudatoriã. G garrulatoriam. H hortatoriam. I iuratoriã. K lachinatoriã. L limitoriã. M maledictoriaȝ. N nugatoriã. O opunatoriam. P presumptoriam. Q querulosiã. R rosariam. S susurratoriã. T turbatoriã. V vaticinatoriaȝ. Et de oibus istis dicebat psalmista q̃ nunꝙ mentitur. Dixi custodiam vias meas vt non delinquã in lingua mea. posui ori meo custodiã. Sed dicetis quare posuit ori suo custodiam. Respondit iacobus ꝙ qui non offendit in verbo perfectus est. Quãdo igĩ eritis in cõuiuijs ⁊ banquetis ponatis custodiam in lingua vestra vt digne possitis suscipere insitũ verbũ iuxta Jacobi documentũ. Abijcientes oẽm imũdiciã ⁊c.

¶ Feria qnta secũde dominice aduentus in die sancte Lucie. Sermo.xxiiij.

Abijcientes omnẽ immũdiciam ⁊c. Mulier innupta ⁊ virgo cogitabat q̃ dñi sunt vt sit sancta corpore ⁊ spiritu. i. ad Cor. vij. ⁊ in epistola hodierna. Dñi ⁊ aĩe deuote ad ponẽdũ nos in bono statu ⁊ mũdãdũ ↄsciẽtias nr̃as. ff. dixit nob heri ꝑ os malachie prophete gl'i amici dei vt reuertamur ad dñm. Nũc ad coniũgendũ materiã p̃ntem cũ illa possetis q̃rẽ quõ oporteat ad deũ reuerti. Ad hanc q̃stionẽ ecclesia p̃ntat nobis statũ btẽ Lucie ꝟginis vt sicut ipsa placuit deo ꝟuãdo imaculatã vitã ita nos faciam⁹. Et etiã ad cognoscendũ excellentiã ꝟgitat̃ dicit paul⁹. de ꝟgnib⁹ dñi nõ hẽo p̃ceptũ ↄsiliũ aũt do tãꝙ miaȝ a do ↄsecut⁹ si nupſit ꝟgo ñ peccabit. Vex ẽ dñi ꝙ in oib⁹ statib⁹ mũdi nos possum⁹ deo placere si bñ seruauerim⁹ ⁊ possum⁹ acq̃rere paradisuȝ. ex oĩ statu aliq̃ sũt electi: tñ multo excellẽtior ẽ stat⁹ ꝟginitat̃ multo securior ꝙ stat⁹ ali⁹. Et h̃ dĩc cyprian⁹ in ep̃la. ⁊ btũs Ambrosi⁹ ĩ libro de ꝟginitate ꝙ ꝟginitas supgredit̃ ↄditiõe nature hũane. Propt̃ea noluit dare p̃ceptũ: q: difficille ⁊ arduũ est exigere a natura qd̃ ↄditõe nat̃e trãscendit. ⁊ btũs Hiero. ad paulã ⁊ eustochiũ dĩc. Angelis cognata ẽ ꝟgitas. In carne aũt ⁊ preter carnẽ viuere ẽ mag̃ diuinũ ꝙ hũanuȝ. Sũt plures similes bonis potatorib⁹ q̃ iudicãt de vino ſm gustũ suuȝ. Unus lubricus repit maiorem felicitatẽ in sua luxuria ꝙ ĩ quacũꝙ alia re. s; põit ꝟgo felicitatem in virgitate ꝑpter bonũ gustũ. b. Hieronymus dicebat ꝙ vbi ꝟginitas ⁊ castitas nõ haberẽt aliã p̃miatõeȝ nisi solũ corp̃is mũditiã adhuc eẽt totis virib⁹ amplexãda: quãto mag̃ nos x̄piani q̃ credim⁹ finalr̃ ĩ padiso recõpẽsari ãplecti debem⁹ beatissimã luciã cui⁹ festũ celebram⁹. hodie oñdit nobis qualiter virginitatẽ amare debem⁹: ipa eñi neꝙ pp delicias nec ꝑpt̃ minas tormenta vel ꝓmissa: a suo amore potuit euelli. Paschasi⁹ vidẽs eũ p̃cepit eã cedi: ⁊ interrogauit si eẽt de⁹ vel q̃d. Rñdit illa nõ: s; ãcilla. Tũc iussit eã trahi ad lupanar. Tũc ipsa r̃ndit ꝙ habebat spm̃ sctm̃ q̃ custodiret eã ab oĩ corruptiõe. ⁊ subiũxit. si iuitã me violare feceris castitas mihi duplicabit̃ ad coronã Idẽ habet̃. xxxij. q. v. § i. Illud idem dĩc magister sentẽ. in. iiij. Estis hic armigeri: qñ vaditis supra cãpos: si violat̃ aliquã filiã sine ↄsensu eius nõ peccat: s; hẽbit duplex meritũ. meritũ paciẽtie ⁊ meritũ ꝟginitat̃. Tũc tyrãnus voluit ꝙ traheret̃ vi ad lupanar vt fugeret ab ea spũs sanct⁹: s; nõ valuit. erat fixa a spũ sctõ. Inter vos gaudisseurs dicit̃ ꝙ est ĩpossibile ꝟuare virginitatẽ. Beatus hieronym⁹ dicit ꝙ q̃ ita dicit ẽ anathema. Btã igit̃ lucia nõ potuit neꝙ ab hoĩb⁹ neꝙ a bob⁹ trahi ad lupanar. Quero q̃ vos viles peccatrices btẽ lucie q̃d sperabit: nihil nisi beatitudinẽ eternã. ¶ Est aũt virginitas cõmendanda.

Propter electionem.

Propter conformitatem.

Propter premiationem.

De p̃mo ysaie. vij. Ecce ꝟgo cõcipiet. cast⁹ eã elegit. De s̃cdo Hierony. angel' cognata ẽ ꝟgitas. De tertio apoc. xiiij. Nẽo poterat dicere cãticũ nisi illa cẽtũ. xliiij. milia q̃ empti st̃ de t̃ra. ꝟgies eñi sũt ⁊ sequũt̃ agnuȝ q̃cũꝙ ierit. ¶ Leuate capita v̄ra. Dñi scitis q̃d dĩc btã lucia ad corruptorẽ suũ ⁊ ad matrẽ q̃ volebat ꝙ eẽt maritata. Date dotẽ meaȝ paupib⁹. ego ꝟgo volo ꝑmanere. si eniȝ x̄ps ꝟgo voluit de ꝟgie nasci nõ ẽ p̃ua res ꝟgitas si ãgeli ↄciues x̄pi st̃ ꝟgies. si deus dat virginib⁹ aureolã debem⁹ amare virgi

nitatē vt habeam⁹ illam aureolā. Domicel le si sitis virgines seruate virginitatem. et vos vxorate viuite caste in matrimonio cō mendate vos beate Lucie vt faciat vos di gnos sue glorie et pmiationis in patria. ad hoc aūt consequendū iplorabim⁹ auxiliū diuinū: recurrendo ad matrē misericordie dicendo. Aue ꝛc.

Abijcientes omnem īmundiciam ꝛc.

¶ More solito mouet questio terminata i doctrina magistroꝝ nostroꝝ ꝛ psertim in doctrina Bona. In tertio. Diximus heri ꝙ xp̄us licet sit cōceptus de spiritu sancto tñ spiritus sanctus nō est pr̄ eius sicut pictor non dr̄ pater parietis picti. nūc quero. Utrū xp̄s sm ꝙ homo dicat trinitatis filius: dicit Bonauētura ꝙ sancti nō ꝓcedunt ꝙ xp̄us dicat filius toti⁹ trinitatis ad euitandū erro rē hereticorum. ꝛ primo ad tollēdum erro res sabellij qui ponebat psonas in diuinis nō distingui sed dicebat ꝙ vnū ꝛ idē suppo situ dicebat sm vnam rationē pater: ꝛ sm aliam filius: ꝛ sm aliam spiritus sanctus. Si igit diceret ꝙ esset fili⁹ naturalis toti⁹ trinitatis videret ꝯfirmatio illius erroris. Secūdo nō ꝓceditur ista ꝓpositio. filius ē filius toti⁹ trinitatis p creationē ad tollen dū errorē arrij qui dicebat ꝙ filius ꝛ sp̄us sanct⁹ erant create ꝓducte a deo. Tertio nō ꝓceditur hec ꝓpositio filius est fili⁹ totius trinitatis p grām ad tollendū errorem ne storij qui dicebat xp̄m habere duas natu ras ꝛ ꝙ erat quoddā aggregatū ex duab⁹ naturis nec erat vnū suppositū sed duo. et ꝙ virgo Maria nō fuit mater illi⁹ suppo siti sed illius hoīs. ꝛ ꝙ illa erat mater dei p grām solū ꝛ non p naturā ꝛc. ¶ Leuate ca pita vestra. Peccatores disposuistis vos ad huc ad recipiendū aduentum xp̄i: si sic vos estis felicissimi: si non ve vobis. Dicetis: pa ter nos venimus ad sermonē adhuc est ma gna distantia vsqꝫ ad natiuitatē xp̄i spera mus interim sine defectu obtinere remissi onē pctōꝝ nostrorum. Bene dicitis s non totū. habetis legē ciuilē. C. de inofficioso testamento si falsa. ꝛ in glosa decretalis ex tra de iureiuran. c. quitauallis in antiquis vbi habetur ꝙ si filia ante annos nubiles se prostituit exheredanda venit. ¶ Videa tis ꝛ intelligatis matres que lucrate estis matrimoniū filiabus vestris ꝛ datis filia bus tunicas apertas ꝛ alia vestimenta im mūda ꝛ inhonesta. Ante verbum istud im perator ꝛ papa dicunt ꝙ si aliq̄ filia in do mo patris sui cōmitteret adulteriū deberet priuari omni hereditate sua ꝛ hoc si ipsa fa ciat ante. xxv. annū. In alta alamania di citur ꝙ si aliqua filia faceret hoc ribaldus acciperetur suspenderetur in patibulo ꝛ fi lia sepeliret viua sub patibulo. O vos oēs pauperes peccatores nunꝙ filia tantā in famia fecit patri suo prostituēdo se. nec fu it tam digna sepeliri sub patibulo quantū anima existens in peccato est digna ꝙ sepe liatur in profundo inferni. Ezechie. xvi. ca. Ad omne caput vie edificasti signū prosti butionis tue ꝛ abhominabilem fecisti deco rem tuum ꝛ fornicata es cum filijs egypti vicinis tuis: ꝛ multiplicasti fornicationem tuam ad irritandum me: ecce ego extendā manū meam super te ꝛ auferam iustifica tionem tuā ꝛ dabo te in animas odientiū te filiorum palestinorū qui erubescunt in via tua scelerata. de consecra. distin. ij. c. qui scelerate viuunt. ꝛ Hieremias. xi. ca. dicit. Quid est ꝙ dilectus meus in domo me a fecit scelera multa. Quid dicitis domi ni. cum pileis vestris magnis ꝛ crinibus. Certe quando peccatores peccant fornican tur in deū scilicet in decorem christianū. Quale remedium si tempus est preteritū ꝛ fedauim⁹ domum patris nostri dei pro chdolor. Reuertamini ad dominū iuxta ia cobi documentum. Abijcientes omnem im mundiciam ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit de sacratissime incarnatōis ꝓ funda dignitate.

Secunda erit de anime peccatricis virtuo sa purgatione.

¶ Quantū ad primā partem habebimus tres figuras hic declarandas que loquūtur de beata virgine maria matre iesu christi q̄ significabant tria magna misteria: scꝫ

Quomodo intrauit.

Quomodo māsit.

Quomodo exiuit.

¶ Debemus igitur in isto loco videre quo modo egressus ē puer dominus iesus chri stus ab ea. Ezechiel propheta heri dicebat

fic. Ecce gloria de israel. Secundo ecce maiestas domini ingressa est templum. Dñi restat videre primo dignationis beniuolentiam. Scdo receptaculi mũdiciã. Primũ tangitur cũ dr egrediebatur p viam orientalẽ Secundo cũ dicitur per viã porte que ducit ad rc.

¶ De primo Isa.lij. Sciet populus meus nomen meũ in die illa: qr ego ipse q loquebar ecce adsum. Et sequitur. Simul laudabunt qr oculo ad oculũ videbunt cũ puerterit dñs syon. Gaudete r laudate simul deserta ihrlm: qr ɔsolatus est dñs syon redemit iherusalẽ. O praui ac miseri pctõres oculos ,ppter peccata vestra nõ habẽtes qd est hoc dictũ: Ecce adsum: nisi puer iesus filius dulcissime marie qui personaliter descendit in hunc mundũ r non misit Moy. q non potuit introducere israel in terram p missiõis. nec etiã Josue q non potuit exterminare Jebuseos de terra promissiõis nec alios prophetas: sed ipse venit r descendit psonaliter in vterum virginis marie. Ideo seqtur qp gaudebunt: qr oculo ad oculũ videbunt. sed qd videbunt. Certe videbũt oculo spũali illum quẽ multi reges r multi prophete desideraverũt videre r nõ viderunt. Luce.x. Et post laudate iherusalem: qr consolatus est dñs pplm suũ. Et quomodo respondet. ps. Misit verbũ suũ r sanauit eos de morte: scz culpe gehenne r nature. De prima psalmista. Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiã in morte. De secũda. Mors peccatorum pessima. De tertia.ij. Reg.xiiij. Omnes morimur r quasi aq dilabimur. ab istis oibus nos preseruauit xps Ideo gaudendũ est. qr dicit Isaias. Saluator dedit magnã consolationẽ populo suo. Et postea sequitur quomodo xps venit: qr per viam orientalem p partes in quib' orationes habitabant Isa.xxxv. Et erit tibi semita r via sancta vocabitur: nõ transibit p eam pollutus. Sed qd est oriens. Philosophus libro de celo r mũdo dicit oriens est fons r origo luminis r incipit ibi motus celi. O vos crudelissimi pctõres r negligẽtes aiarum vestrarum nõne hic est grauissima miseria: Beata virgo est fons r origo seu mater dei q est lumen q est principiũ r motus celi r nostre redẽptionis. Oriens ẽ dextera pars mundi. beatissima virgo collocata est in celo r eleuata super oẽs angelos in dextera xpi. potest aũt beata virgo maria dici oriens triplici rõne: scz

Propter purgationẽ peccatorum.

Propter opationẽ meritorum.

Propter retributionẽ premiorum.

¶ De primo Isa.ix. Populus q ambulabat in tenebris vidit lucẽ magnã rc. De secũdo Isa.lv. Quomodo descẽdit ymber r nix de celo r illud vltra nõ reuertitur: sed inebriat terram r infundit eã r germinare eã fac. De tertio ibidẽ scribitur. In leticia egrediemini r in pace deducemini. ¶ Leuate capita vestra dñi. quã recognitionẽ facitis dño de gratia vobis donata: credo qp Job videbat ingratitudinẽ vestram. Job.xx. Ipsi fuerũt rebelles lumini r nescierunt vias eius nec reuersi sunt psemitas illius. r Job.xxi. dixerunt deo. Recede a nobis sciam viarum tuarum nolumus. Sed quale remediũ pater: dico qp si non aperuimus ei pulsanti: ad cõscias nostras ponamus penam aperiendi portas ɔsciẽ. iuxta Jaco. documentũ. Abijcientes oẽm rc.

¶ Quantũ ad scdam ptem. longo tpe locuti sumus de illo pastillo linguarũ: est esca dyaboli: nolite ergo comedere. Ego locut' fui vobis de vltima lingua: dixi vobis qp ire ad sortilegos est seq rit' paganorum. vos iuuenis filia cũ cyrothecis vestris nun qd iuistis ad egyptiacas r dixerũt vobis qp haberetis duos maritos. ad oẽs dyabolos talis mod' faciẽdi. Restat ergo postq̃ vidimus de pctis cordis decẽ pcepta: r d pctis lingue vigiti videre d pctis opis: r si possum' inuenire qdraginta erit adimpleta figura illa q hr Judicũ.xij. Abdon iudicauit Israel q habuit.xl. filios r.xxx. nepotes ascendẽtes sup.lxl. pullos asinorum. Abdõ sm Remigiũ interpraf seru' inutilis: r significat mũdũ. Nepos in scriptura vocaf fili' filij. Iste hũit.xl. filios r.xxx. nepotes. Igr si possem' repire qdraginta pctã opis completa eẽt figura. Per istũ igr intelligif mũdus hñs.xl. filios.i. pctã opis: r trigita nepotes.i. pctã cordis r oris. Dñi vbi placet vobis qp incipiamus de pctis operis. inueniũtur parisius a millieris. ideo dicim' qp parisius est le grouffre de tous maulx. Di

cetis:pater detis nobis aliquē ordinem in istis vt sciamus bñ cōfiteri ⁊ purgare aīas nostras. Certe pauperes pctōres si nō habeatis bonū confessorē difficile est a pctis suis ablui. tñ ne vos deseram sine cōsolatō ne dabo vobis illud documentū qđ potero ⁊ qđ cognoscā vobis vtilius. Et in primis aduertendū est ꝙ Aristo. paganus in lib. de aīa dicit tria sunt bona in nobis:scʒ

Bona anime.

Bona corporis.

Bona temporalia.

¶ Primo igr̄ dicendū est de bonis aīe.secūdo de bonis corpis.⁊ tertio de bonis tpalibus. ¶ Audite leuate capita vr̄a.audite me prochdolor qñ ego cogito damnū aīe:pauci sunt q̄ cōfiteanť vel satisfaciant. Miror quō poterimus saluari de dāno aīe. habemus figurā Gene.xiiij. de rege sodome dicente ad Abrahā.da mihi aīas cetera tolle tibi. Hiere.xvij. Custodite aīas vestras et nolite portare pondera in die sabbati.Bm Hiero.sodoma interpretať muta.rex sodome est dyabolꝰ q̄ querit aīas nostras mutas q̄ nō dant laudes deo. demones nō q̄runt argentū nec aurū nec corpus nisi forte ad illudendū sicut de succubis ⁊ incubis dr̄ demonibus.pctōres igr̄ q̄ instigant alios ad peccandū sicut dyabolꝰ ⁊ q̄ sunt in cā ꝙ aīe pdunť peccant maximo pctō.estis hic maqrelle ⁊ vos lenones q̄ ducitis iuuenes ad lupanar: nunqd hoc est magnū peccatū qđ cōmittūt.Interrogetis xp̄m q̄ nūq̄ mentiť Math.xviij.indr.Ue homini illi per quē scādalum venit. expedit ei vt suspendať mola asinaria in collo eiꝰ ⁊ demergatur in ꝓfundū maris.Interrogate etiaʒ canonistas qui dicunt in antiq̄s:extra de iniurijs ⁊ dāno dato ca. Si quis apuerit cisternā ⁊ foderit ⁊ nō operuerit eā ⁊ ceciderit bos vel asinus teneť ad restitutionem. Heu deus meus q̄to magis de casu aīarū per apertionē mali exēpli. Habetis etiam Greg.vi.q.i.ex merito. Deteriores sunt q̄ vitā moresq̧ bonoꝝ corrūpunt his q̄ sbaʒ alioꝝ pdiaq̧ diripiūt. Quero a vob̄ dn̄i si aliqs vestrū occideret bouē alteriꝰ:vl' ignē poneret domo illius: nunqd deberet reddere:certe sic. Heu pctōres si oporteat reddere cōputū de aīali bruto interfecto: q̄to magis de anima rōnali ad ymaginē ⁊ similitudinē dei facta.Sed quō pater: dico ꝙ occiditis aīam alteriꝰ qñ eū inducitis ad malum ⁊ scandalisatis eū.Sed qđ est scandalisare pater:illud ꝟbū est nobis multū extraneū: Dico ꝙ scandalisare est esse occasio seu cā alterius vt peccet. Ue ve malo viro. Christus existens super terrā cuiꝰ ymago pendet in cruce ante oculos vestros dicebat.dānati sunt.i.digni dānatione q̄ inducunt alios ad malū. ¶ Quid dicitis domini patres ⁊ matres:q̄ ponitis filios vestros dormire vobiscū nō habentes honore aut reuerentiā matrimonij:similes estis canibus. Quid de vobis religiosis:qui datis vmbrā peccandi simplicibus fratribus: vos ducitis eos ad infernū. Grauitas pe cādi scandali patet primo:q2 repugnat reparationi chri sti.scđo beate marie virginis intercessioni. tertio misterio custodientis angeli.De pͥo Luce.xix.Uenit filius hoīs querere ⁊ saluū facere qđ perierat:sed ꝑ oppositū scādalisantes querūt pdere qđ redēptum est.De scđo ps. Astitit regina a dextris tuis ⁊c.orans pro nobis.⁊ ꝑ oppositū isti scādalisātes inducūt alios ad malū vt seruiāt dyabolo ꝯtra deū.De tertio Heb.i.Oēs sunt administratores spūs in misteriū missi ꝓpter eos q̄ hereditatē capiūt salutis. ⁊ per oppositū scandalisantes suo ministerio ducūt alios ad dānationē eternā. ¶ Peccastis ne in istis: sic pr̄. sed qđ remediū: dico ꝙ oꝫ facere iuxta btī Jacobi sententiā.Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Feria sexta secunde dominice aduentus. Sermo.xxv.

Abijcientes omnē immundiciam ⁊c. Mors est in olla vir dei ⁊ nō potuerunt comedere.iiij.Reg.iiij. Heri ad honorē sancte Lucie beatus Pau.gloriosus dei amicꝰ dicebat multa de virginitate vt nos essemꝰ ꝑticipes sue beatitudinis. Hortabať nos ad eā imitandū:⁊ ad deponēdū maculas ꝯsciaꝝ nostrarū. Per hoc enī ꝙ ipsa fuit ꝟgo significať ꝙ nos debemꝰ eē puri ⁊ mūdi. Nūc ꝟo ad cō

iungendū p̄sentē materiā cū p̄cedenti ac cipio prothema allegatū. Mors est in olla ꝛc. Ubi dn̄i debetis scire: ꝙ nos legim⁹ in biblia nostra vnā historiā pulcherrimā in vtroqꝫ sensu litterali ꝛ morali. Fuit enī tp̄e Delisei prophete fames valida in terra p̄missiōis: tūc enī filij p̄phetarū venerūt ad eū dicētes. dn̄e nos morimur fame. Tūc Deli. dixit vni illoꝝ. Ite in agrū ꝛ colligite herbas agrestes. ꝛ impleuit palliū suum ꝛ reuersus posuit in ollam ꝛ adduxit pulmētum corā filijs p̄phaꝝ vt comederēt: ꝛ cū gustassent clamauerūt dicentes. Mors ē in olla vir dei. Tunc Delise⁹ dixit eis. Afferte mihi farinā. ꝛ cū posuit farinā recessit amaritudo ꝛ comederūt filij p̄phetarū. Deliseus erat religiosus ꝛ habebat multos religiosos sub se: ꝛ ibant p̄ campos ꝛ non habebant sp̄ suas necessitates. Ideo comedebant de his q̄ deus donabat eis. Iō Delise⁹ mādauit seruo suo ꝙ faceret suis religiosis pulmētum de herbis. ¶ O dn̄i dicatis nobis si placet q̄d h̄ significat. Uos domicelle habetis hic ancillas: fecistis potagium siue brodiū dn̄abus vr̄is. Putat̄ domini ꝙ sp̄us sanctus loquat̄ de potagio materiali corpali: nō certe. Deli. representat nobis dn̄ꝫ nostrum ih̄m xp̄m: qn̄ venit in terra erat fames. Amos. viij. Emittā famē in terra non famē panis: sed audiendi verbū dei. Sed q̄ sunt isti filij p̄phetarūꝫ? dico ꝙ sunt sancti viri ꝛ p̄dicatores de quibus ad Ephesios. ij. Iā non estis hospites ꝛ aduene: sed estis ciues sanctoꝝ ꝛ domestici dei. Iste helise⁹ dat prandiū filijs p̄phetarū. Prandiū christi (vt ipse dicit) est facere voluntatē patris. Cybus me⁹ (inquit) est vt faciā voluntatē ei⁹ qui misit me. Io. iiij. Iste heliseus misit seruū suū in agrum vt colligeret herbas. Gene. xxiiij. Egressus fuerat Isaac ad meditandū in agro. Seru⁹ qui ingreditur agrū est predicator q̄ colligit herbas aliqn̄ siluestres ꝛ amaras: aliquādo vero dulcesꝫ. Modo colligit verba gloriā paradisi exprimentia: modo passionē: mō morteꝫ: modo penas inferni: modo penas purgatorij. O dn̄i auari vsurarij et luxuriosi: ꝛ vos maqrelle: ego inuito vos ad oēs dyabolos ad comedendū potagiū in inferno si nō dimittatis vicia vestra ꝛ corrigatis vos. Qn̄ enim predicator adducit ante oculos vestros vitā sanctoꝝ q̄ sunt amare ꝛ rigide multū ad audiendūꝫ. Nunc ponit ollam ad bulliendū. Uos vero quādo auditis: dicitis cū filijs p̄phaꝝ. mors ē in olla. Sed q̄retis a me. Pater q̄d est portare ciliciuꝫ. dico ꝙ est ieiunare in pane ꝛ aqua. Sꝫ pauperes pctōres si vultis ꝙ potagium vestrū sit dulce: oportet ꝙ ponatis farinam intra ollam. Farina illa est gratia sp̄us sancti ꝛ spes bona. Spes enī beatitudinis eterne reddit potagiū dulce ꝛ suaue. S. de ad Coꝛ. i. Sicut abundāt passiones xp̄i in nobis: ita ꝛ ꝯsolatio nostra. Iaco. i. Scientes ꝙ p̄batio fidei vestre patientiaꝫ operatur. Et Iohā. xvi. Mulier cū parit tristiciā h̄ꝫ: sed cūꝫ peperit nō meminit pressure: q̄ natus est hō in mundū. ¶ O pauperes pctōres: tristiciā quā habetis nūc: vertetur in gaudium quā nemo tollet a vobis. Cogitate igitur amaritudines ꝛ passiones sanctoꝝ: ꝛ presertim dn̄i nostri iesu xp̄i. De quo Paulus ad Hebre. xij. nobis dicit. Recogitate eū q̄ talem sustinuit a pctōribus aduersus semetip̄m cōtradictionē vt nō fatigemini animis vr̄is deficiētes. Heu charissimi in xp̄o iesu si consideretis vitā christi a sua natiuitate has malas herbas semper comedebat. Unde etiā dicit̄. Uagit infans inter arta conditus presepia. Tempore enim hyemali natus est in loco exposito ventis ꝛ frigoribus. postea portatus a matre in egyptum pauperrime ibidem nutritus: ꝛ tandem a iudeis vtiliter crucifixus Unde dicebat psalmista. Pauper sum ego ꝛ in laboribus a iuuentute mea. Et heu ꝙ iste herbe amare fuerunt: sed ratio dulces ipsas faciebat que est farina optima ad dulcorandū omnes tribulationes. Ratio enīꝫ christo dictabat ꝙ bonum erat ipsum pati pro redemptione generis humani. ¶ O peccatores si durum sit vobis resistere peccatis ꝛ viuere virtuose apponite farinam id est memoriam passionis domini nostri Iesu christi. Et sic abijcietis omnes immūdicias vestras. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immundiciam ꝛc. Ut autem illud facilius faciamus innocabimus matrem misericordie dicentes. Aue gratia ꝛc.

¶ Abijcientes oēm ⁊c. Moꝛe ſolito mone
tur q̄ſtio theologalis terminata in doctrina
magiſtroꝝ noſtroꝝ theologoꝝ:⁊ p̄ſertim a
Bonauen.in.iij.bea.Tho.iij.pte.q.ij.ar.xi.
Utrum ſancti p̄res ſuis p̄cib⁹ ⁊ gemitib⁹
incarnationē ⁊ redēptionē ſuā meruerunt
Dicit Bonauentura ꝙ hoc poteſt intelligi
tripliciter.
Primo q̄tum ad eſſentiam.
Scđo q̄tum ad efficaciā.
Tertio q̄tum ad circūſtantiam.
¶ Quantū ad primū nulla materia creata
potuerūt mereri incarnationē:q꞉ bonū ali
cuius puri hoīs nō pōt eē cā toti⁹ boni na
ture.Quātum ad ſcđm incarnatio ſcđo mō
cadit ſub merito q̄tū ad aliq̄d:ſed nō ſim
pliciter:vt dicit Bonauen.Sed q̄tū ad cir
cunſtantiā patres meruerūt incarnationē
deſiderādo ⁊ petendo.Uñ gloſa ſup illud
ps.Propter miſeriā inopū ⁊ gemitū pau
perū nūc exurgā dicit dñs.ꝓpter req̄ſtam
ſanctoꝝ patrū ego mittā filiū meū.¶ Le
uate coꝛda q̄d dicunt aīe veſtre:timetis dā
nari?Frater deus nō fecit nos ad dānādū
bene dicitis: ſed nō totū.Habetis legē ciui
lē in autēti.vt cū de appel.cognoſcit.§.cās
Et in gloſa ſup ca.q̄ntauallis extra de iu
reiu.ꝙ ſi filius accuſat patrē de aliquo cri
mine puta de furto vel de ꝓditione: pater
pōt priuare filiū hereditate.Utinā de⁹ nō
faciat taliter.Credo ꝙ ꝓpheta timebat in
cidere in tale periculū cū dicebat.Nō decli
nes coꝛ meū i v̄ba malicie ad excuſādas ex
cuſationes in peccatis.Non declines.i.nō
p̄mittas me declinare.xxiij.q.iiij.c.Nabu.
§.iiij.cap.Nabuchodonoſoꝛ vaſis ire nun
ꝙ deus redderet interitū niſi hō ſpontane
um inueniret hr̄e delictum: nec de⁹ peccan
ti homini iuſte inferret irā ſi hō ex p̄deſti
natione dei cecidiſſet in culpam.Et ſunt v̄
ba Aug.¶ Uos dicitis domini:ꝙ eſtis co
lerici ⁊ iracūdi ⁊ ꝙ opꝫ ſic facere vel moꝛi
⁊ nō poſſetis reſiſtere.dicit Hiero.Qui di
cit deū aliq̄d īpoſſibile p̄cepiſſe anathema
ſit.Nunq̄d dicitis etiā ꝙ melius eſt ire ad
luppanar q̄ꝫ facere peius:velletis dicere ꝙ
alterū illoꝝ eſt neceſſe fieri.Notate Hiero
nimū ⁊ dictū Aug.dicētis:ꝙ nunq̄ꝫ dāna
ret deus hoīem:niſi haberet pctm̄ volūta
riuꝫ.Habetur etiā.ij.q.i.c.multi.ꝙ non mi
nus ardebunt q꞉ cū pluribus ardebūt.Uo
lo igitur dicere ꝙ emēdetis vitas veſtras ⁊
deponatis maculas ⁊ immundicias ꝯſcia
rum veſtraꝝ.Juxta beati Jaco.documentū
Abijcientes oēm ⁊c.
¶ In iſto ſermone erunt due ptes.
Prima erit de incarnatōis ſacratiſſime p̄
funda dignitate.
Secūda erit de anime peccatricis virtuoſa
purgatione.
¶ Quantuꝫ ad p̄mam ptem vidimus heri
de ꝓpheta Ezechiel q̄ loq̄bat de puero Je
ſu ⁊ matre q̄ poꝛtauit eū.Reſtat nūc videre
aliā ꝓphetiā que habet Deut.xxxiij.Ben
iamin amantiſſimus dñi habitabit ꝯfiden
ter in eo:quaſi in thalamo tota die moꝛabi
tur.Dñe burgenſes habetis ne bibliam in
gallico?Thalamus ꝓprie eſt venter.Ben
iamī interpꝛetatur filius dextere.Iſtud re
pꝛeſentat nobis xp̄m qui eſt dilectiſſimus
patri.Math.iij.Hic eſt filius meus dile
ctus in quo mihi complacui.Nos legi
mus in biblia Gene.xxxvij.ꝙ Joſeph erat
magis dilectus a patre ſuo q̄ oēs alij.ꝓ
pter q̄d fratres ſui oderāt eū ⁊ vendiderūt
Joſeph repꝛeſentat aīam ſaluatoꝛis xp̄i q̄
eſt plus dilecta q̄ oēs alie creature.Ipſuꝫ
vero xp̄m fratres ſui oderūt.vt impleretur
dictū.ps.Odio habuerūt me gratis.Sꝫ q̄
retis:pater q̄d ſignificat thalamus?dico ꝙ
eſt vter⁹ beate virginis marie.De quo ps.
In ſole poſuit tabernaculū ſuū ⁊c.In ſole
id eſt in virgine.Sed q̄retis q̄re virgo bea
ta vocatur ſol?dico ꝙ ꝓpter conditiones
ſolis que ſunt.
Prima inoffuſcabilitas.
Scđa claritas.
Tertia incoꝛruptibilitas.
Quarta cōmunicabilitas.
Quinta caliditas.
¶ Beata virgo vocatur primo ſol propter
inoffuſcabilitatē.Augu.eni dicit cū de pec
catis agitur de maria nullā pꝛoꝛſus habe
re volo queſtionē.Secūdo propter clarita
tem:q꞉ filius qui eſt ſol illuminās omnem
hominē nunꝙ dimiſit eam.Ideo angelus
dixit ei.Luce.i.Spiritus ſanctus superue
niet in te ⁊c.Tertio propter incoꝛruptibili
tatem.Sicut ſol nō coꝛrumpitur:ita virgo
non fuit coꝛrupta,vñ Fulbert⁹ carnoten.

Ad nutum dñi nostrũ ditantis honorẽ si-cut spina rosam genuit iudea mariã. Quar to ꝓpter cõmunicabilitatẽ. Cõmunicat eĩ nobis gratiã ⁊ misericordiã. Ideo Bernar. vocat eam matrẽ mie. Maria mater gra-tie mater mie ⁊c. Quinto ꝓpter caliditatẽ; Sicut enĩ sol calefacit: ita etiã btã ꝟgo ca-lefacit illos q̃ ad eã ꝯfugiũt ⁊ ñ imerito: qz in se h; solem iusticie q̃ dat sibi calorẽ. Vñ Bernar. Quẽ totus ñ capit orbis in tua se clausit ⁊c. Iste ergo est thalam⁹. Ista est ca mera in qua fuit recept⁹ puer iesus. Alia ẽ camera: quã debem⁹ sibi ꝑparare si volum⁹ habere fructũ de sua incarnatõe: de q̃ Sa-lomon loqtur in ꝓuerbijs Prouer. xiij. Fi li prebe mihi cor tuũ. sed quõ poterit hospi tari in nobis et in camera nr̃a? Certe opor tet facere. iuxta beati Jaco. documentum Abijciẽtes oẽm ⁊c.

¶ Quantũ ad scđam ptem. O pctõres q̃d dicunt corda vr̃a? Incepistis mũdare ꝯsciẽ tias vestras. Dixi enĩ vobis ꝙ multa sunt pctã cordis ⁊ multa sunt pctã lingue. Ad-huc multoplura sunt operis. Jõ dicebã vo bis heri ꝙ difficilimũ est dare numerũ nec modũ vbi debebimus incipere. dixi vobis de scandalo heri. si vultis bñ ꝯfiteri habea tis bonũ ꝯfessorẽ q̃ bene loqtur vobis qui fuistis alijs cã peccandi. ¶ Dñi sacerdotes nõne habetis clericos: fecistis eos lenones Et vos domine burgẽses: ducitis ancillas ⁊ filias vestras ad banqueta? Restat nunc dicere đ alio peccato operis qđ cõcurrit dã num corporis. ⁊ est pctm̃ homicidij: de quo op; ꝯfiteri ⁊ satisfacere vel dãnari. ¶ De hꝰ habemus figurã in biblia Genesis qrto: ꝙ de⁹ dixit ad cayn. Quid fecisti? vox sangui-nis fratris tui abel clamat ad me de terra Et subdit. Vagus eris ⁊ profugus sup ter rã. Tunc deus posuit signũ in eũ. ꝺm docto res erat tremor oĩm mẽbrorum sui corporis Sed dicetis vos mulieres: pater nõ ẽ op⁹ ꝙ loquamini nobis de isto peccato. Audia tis qđ scriptũ est de peni. di. i. ca. v. Homici diorum tria sunt genera: scil; odium fratrum detractio: ⁊ interfectio corporum. De prio pri me Johan. tertio. Qui odit fratrẽ suum ho micida est. i. q̃ vellet primum suũ esse mor tuum. Secundũ homicidiũ est in ore quã-do aliquid imponitur alicui ꝓpter qđ seq-tur mors vel põt sequi. Tertium vero ho-midium vocatur manuale. Et illud cõmit titur multis modis.

Aliqñ circa corpus proprium.
Aliqñ circa virum iustum.
Aliqñ circa virum iniquum.
Aliqñ ad scandalum euitandum.
Aliqñ per casum fortuitum.

¶ Primũ comittũt illi q̃ occidunt seipsos: ⁊ est peccatum mortale semp. Nullus enĩ; debet seipsum interficere. Scđm cõmittit qñ ministratur alicui bono viro venenum vt in monasterijs sepenumero fit qñ prior vel alius bonus religiosus vult inducere fratres suos ad benefaciẽdum; ⁊ istud est graue pctm̃. Nõ enĩ minus est occidere ve-neno q̃ꝫ telo ꝺm legistas. Uide Robertu; sermone de homicidio in tractatu de peni-tentia. Tertium homicidiũ cõmittunt mu lieres qñ causant aborsum ne cadant in in famiã vel scandalũ. sicut enĩ peccatũ eẽt eij cere flores de arbore ex qua d; sequi fruct⁹ ita deponẽdo materiã de ventre anteq̃ꝫ na scatur fructus human⁹. Quartũ homicidi um cõmittunt patres ⁊ matres ponẽdo fi-lios in lectis: vel proijciendo lapides in in certũ ⁊c. Sunt ne aliq̃ in ista ciuitate? Occi dere vero virum iniquũ auctoritate legis nõ est pctm̃. oĩe tñ homicidiũ si nõ fiat au ctoritate legis ẽ pctm̃ grauissimũ. ¶ O ho-micide nephãdissimi vos destruitis qđ nõ potestis restaurare. hoc scitote ꝙ homici-da nunq̃ꝫ bona morte moritur. Et in signũ hui⁹ qñ homicida trãsit supra cadauer cor poris mortui sanguis ex illo exit vt q̃rat vĩ dictam ad dñm. dic exẽpla q̃ habent in ro-berto. aliqñ tñ capitur homicidiũ large ꝓ pctõ. Sapi. xvi. Homo qdẽ ꝑ maliciã occi-dit aiam suã. Et ps. dicit. Qui diligit iniq-tatẽ: odit aiam suã. O pctõres vultis salua ri: ꝯ ꝙ auferatis istđ pctm̃ vt faciatis iux Jaco. documentũ. Abijcientes. ⁊c

Sab. scđe dñice aduẽt⁹ đ mane. Ser. xxvi.

Bijcientes omnẽ immundiciam ⁊c. Qui custodit mandatu; custodit aiam suã: q̃ aũt negligit viã suã mortifi

cabit. Prouer. xix. Dñi ⁊ aie deuote si retinui stis doctrinā heri datā debetis laborar ad saluandū aīas vras. Audiuistis quō mors erat in olla: ⁊ ideo filij pphetarū nō potuerūt comedere ō herbis quousqꝫ Heliseꝰ apposuit farinā ⁊ representabat ꝙ volenti facere penitentiā est durū facere ⁊ amarū q̄usqꝫ Heliseus. i. xp̄s dat nobis gratiā: sed cum gratia dei tangit. nos oīa sunt dulcia. Nunc aūt loqtur spiritus sanctus in prouerbijs dicens. Qui custodit ⁊c. Ubi duo notantur.

Primo virtuosa ⁊ salubris informatio,
Scdo terribilis ⁊ dura cōminatio.

¶ Primū tangit cū dicit. Qui custodit mādatuꝫ. Scdm tangit cū dicit. Qui negligit viā mortificatr. De pmo Prouer. iij. Fili mi ne obliuiscaris legis mee⁊ pcepta mea cor tuū custodiat. longitudinē eñ dieꝝ ⁊ ānos vite⁊ paceꝫ apponēt tibi. De scdo Deutero. Nō declinabis ad dexterā neqꝫ ad sinistraꝫ si per viā quā precepit dñs deus vr ambulatis vt viuatis ⁊ bñ sit vobis: ⁊ ptelentur dies vri in terra possessionis vestre. ¶ Dñi vultis saluari. Audiatis qd dicit sapiens. Qui custodit mandatū custodit aīam suaꝫ Sed qd habebimus pater custodiendo pcepta dñi: longitudineꝫ dieꝝ. i. paradisum. Ideo dicebat Moyses ꝙ nō oportebat declinare ad dexterā neqꝫ ad sinistrā: sꝫ oportebat ponere penam ad itinerandū p viam rectā que dat paradisum ⁊ pacē ꝯscie vitaꝫ tpalem ⁊ spiritualē. Ideo dr di. lxxxiij. cap. nihil. Sicut artiū in suo quoqꝫ opere inuenitur mater instantia: ita nouerca eruditionis est negligentia. Un̄ Bernar. ad eugenium. Cadit bos in puteo ⁊ leuatur ptinuo. cadit aīa in peccato ⁊ non est q̄ cogitet ō ea Certe hic puteꝰ ē q̄ plura dānat. Si habeatis beneficia vos prosequimini die atqꝫ nocte. Et vnus grossus goddon gallice laborat ad congregandū ⁊ cumulandū pecunias. Utinā dñi q̄ habetis mulas ī curijs vestris tantā penā poneretis ad placēdū do: quantā ponitis ad congregandū pecunias ⁊ alia mūdana bona. Nūqd valde turpe ⁊ detestabile est (vt inqt beatus Bernar.) ꝙ habeamus maiorē sollicitudinē de eqs ⁊ alijs animalibus: q̄ꝫ de animabꝰ nostris. Si eñ vnus equꝰ habeat maluꝫ in pede vel ī aliq̄ alia membro: ptinuo venit ad eū faber. sed si habeamus peccatū in ꝯsciētia nostra expectamꝰ aliqñ vsqꝫ ad natiuitatē dñi. ⁊ sepenūero vsqꝫ ad festū pasche. ¶ O paupes peccatrices aie dimittitis aīam xp̄i sanguine redemptā: ⁊ curatis de pecoribus ⁊ animalibus vestris. Certissime signū est ꝙ venditis ad oēs dyabolos. ¶ Sed q̄retis a me pater dicatis nobis si placet qd est declinare ad dextrā ptē vel ad sinistrā: Dico ꝙ vita presens est dextra in qua nō oꝫ ꝯfidere neqꝫ eam sequi. via aūt sinistra est via peccati ⁊ malicie. Uia vero publica ⁊ quā debemus tenere est via mādatoꝝ dei. De q̄ ps. Uiam mādatoꝝ tuoꝝ cucurri ⁊c. de ista loquitur sapiens. Qui custodit mādatū custodit aīam suam. Qui aūt negligit viā suam mortificabitur. Non est igit aliud remedium si volumus saluari ⁊ digne suscipere verbū incarnatū ⁊ aduentū ꝙ facere iuxta. b. Jaco. documentū. Abijcientes oēꝫ immundiciā ⁊c. Ut aūt illud facilius faciamus inuocabimus mariā dicētes. Aue.

Abijcientes oēm ⁊c. More solito mouetur questio theologalis terminata in doctrina magistroꝝ nostrorum theologoꝝ: ⁊ presertim in doctrina Bona. in. iij. Utrum. s. beata virgo merito condigni meruerit esse mater filij dei. Bonauē. dicit ꝙ triplex est meritum: scꝫ

Meritum congrui.
Meritum digni.
Meritum condigni.

¶ Meritū congrui est qñ aliqua psona recipiens aliquid est capax illius. ⁊ hoc modo beata virgo p humilitatē ⁊ virginitatē meruit de congruo incarnatōeꝫ. Merituꝫ vero digni est qñ est dignitas in eo q̄ operatur: licꝫ nō sit adequatio. Et sic qñ iustus orat p pctōre est meritū digni. Et sic quādo beata virgo dedit ꝯsensum dicens. Fiat mihi ꝫm verbum tuū merito digni fuit effecta mater dei. Meritū condigni est quādo est adequatio ⁊ proportio inter meritū ⁊ donum collatum. Et hoc mō nullus potuit pmereri ꝙ deus esset hō. ¶ Quid dicunt aie vestre domini religiosi. Leuate capita vra: timetis ne dānari: Creditis ꝙ beatus Dominicꝰ. Franciscus. Albertus. Nicolaus de tolentino: ⁊ plures alij seruauc-

runt castitatem suã osculãdo domicellas? Et vos domicelle creditis q̃ beata lucia sit in patria ducendo vitã quã ducitis visitando dominos curie ꝛ abbates: ꝛ eũdo ad bãqueta: ꝛ sic de similib⁹ rebus. Sȝ dicetis: pater nos faciem⁹ penitentiã sumus iuuenes nũc: deus habebit pietatẽ de nobis: bene dicitis: sed nõ totũ. Habetis eñ legeȝ ciuilẽ in autẽ. vt cũ de appellatõne cognoscitur. §. cãs. q̃ si filius contra voluntatẽ parentũ arenarios vel mimos sequtur: vel cuȝ eis cõuersatur nisi fortassis pater illius ꝓfessiõis eẽt dȝ priuari hereditate paterna. Et. vi. q. i. c. infames. Et de conse. di. ij. c. ꝓ dilectione. dicitur q̃ istis nõ dȝ dari corp⁹ xp̃i. Ecce q̃d dicunt iura. Utinã pauperes peccatores deus nõ faciat nobis sic. Scribit Sapi. ij. Dixert impij exiguũ ꝛ cũ tedio est tp̃s vite nostre. Et sequtur. coronem⁹ nos rosis. ꝛ paulopost lassati sumus in via iniquitatis. ꝛ. iiij. c. q̃d nobis profuit superbia ꝛc. ꝛ Hiere. l. Recedite de medio babylonis. Isti mimi siue ioculatores bateleux gallice sunt mũdani viuentes in rebus mũdanis. Uadatis ad stuphas ꝛ ad banq̃ta vos dicitis q̃ ad termas mulieres nõ vadũt cũ hominibus: sed hoĩes vadũt ꝛ religiosi et q̃ honestũ est ire. Sancta susanna qñ mũdabat pedes ĩ orto suo expulit puellas suas ne viderent eam: sed vos manetis exuti in termis ꝛ ostenditis verenda vestra alijs. dicit Paul⁹ Ro. viij. Qui in carne sunt deo placere nõ possunt. Uultis igitur saluari: dimittite istam vitã inhonestam ꝛ detestabilem. Uos religiosi ite ad conuentus reformatos: q꞉ irreligiose viuendo irremediabiliter eritis damnati. Et vos domine iohãnes qui habetis missas au crocq gallice: si vultis saluari: dimittatis vanitates vestras ꝛ immũdicias peccatorũ: ꝛ queratis deo placere ꝛ mundare ꝯsciam vestraȝ ꝛ animã vestrã. iuxta beati Jaco. documentũ. Abijcientes oẽm ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due p̃tes.

Prima erit de incarnatiõis sacratissime ꝓfunda dignitate.

Secũda erit de peccatricꝭ aĩe virtuosa purgatione.

¶ Quantuȝ ad primã p̃tem. Diximus die mercurij q̃ loquendo de incarnatione xp̃i habebamus tres figuras. Prima mõstrabat quãdo puer Jesus ĩtrauit vterum beate virginis. Scd̃a mõstrabat quõ mansit. Et tertia quõ exiuit. Restat nunc videre ad quid exiuit. Domini sacerdotes q̃d habetis in epistola: q̃ legitur in Isa. vij. Nunquid ibi dicitur? Ecce virgo cõcipiet ꝛ pariet filium ꝛ vocabitur nomẽ eius emanuel. Ubi quattuor principaliter tangunt.

Primo ꝓpinquitas renouans ecce.

Scd̃o integritas germinans virgo.

Tertio emissio irradians concipiet ꝛ pariet

Quarto societas socians vocabit nomẽ ꝛc.

¶ De primo Apoca. vlti. Ecce venio cito et merces mea mecuȝ est. De scd̃o tertij Reg. i. cap. Queramus domino nostro regi adolescentulaȝ virginẽ ꝛ dormiet cũ eo. De tertio. Gene. xxxviij. Thamar concepit filium ex semine q̃d dedit sibi iudas. De q̃rto Isa. xxvi. Urbs fortitudinis nostre syon saluator ponet in ea murus dñi. Isaias qui fuit per quingentos annos ante passioneȝ ꝛ natiuitatẽ christi dicebat. Ecce virgo concipiet ꝛc. Dico vobis q̃ fuerunt due dñe que fuerunt per q̃nq; milia annoꝝ in vna domo ꝛ non potuerũt esse cõcordes. Una vocabatur virginitas ꝛ alia maternitas. Sȝ christus in aduentu suo eas concordauit: q̃ eadem mulier fuit mater ꝛ virgo. Eua eñ fuit virgo in paradiso terrestri: sed quãdo Adam cognouit eam carnaliter ꝛ ipsa peperit: tunc virginitas eius fuit perdita. Sarra etiam fuit virgo aliquo tẽpore: sed quando venit ad etatem facta fuit mater: ꝛ perdidit virginitatem suam. Rebeca etiam que erat pulchra filia que dedit bibere camelis Jacob ipsa virginitatẽ suam perdidit. ꝛ sic de multis alijs ab eua vsq; ad mariam non fuerunt concordes virginitas ꝛ maternitas. sed vna ingrediente: alia recedebat a domo. Dicit igitur Scotus in. iij. q̃ virginitas ꝛ maternitas non se cõpatiuntur adinuicem. non propter repugnantiã formalẽ sed materialẽ. q꞉ virginitas excludit naturalẽ productionẽ prolis ꝛ generationis: sed maternitas eam includit. Si vero maternitas efficiatur per cãm superiorẽ nõ est repugnãtia. sicut si act⁹ intelli

gendi q̇ est natus ꝓduci ab obiecto ⁊ intel
lectu si produceretur tm̄ ab intellectu nō di
ceretur corruptio ꝓductōnis. Sic etiā si de
us mediāte semine causet aliquē nō potest
esse seu stare virginitas. Sȝ si sine viro de
sanguine matris ꝓduxerit prolem stat vir-
ginitas ⁊ manet simul maternitas. Jō cuȝ
deus ponit manū nō est representandū im
possibile. Non em̄ sunt ỽginitas ⁊ materni
tas sicut ignis ⁊ aqua frigida. Sic dicebat
Jsaias. Dn̄i vultis audire noua: ego dicaȝ
vobis. Ecce virgo cōcipiet sine susceptione
seminis viri: ⁊ pariet filiū sicut thamar ⁊ re
beca: sed nō erit de semine filioꝝ israel. q2 fi
lij israel quesierunt adolescētulā virginem
quā dauid posuit in sinu suo: sed nō cogno
uit illam adolescentulā carnaliter. Jste da-
uid est deus pater q̇ posuit in sinu sue pre-
destinationis eterne vnā virginē que nūq̄
fuit cognita a viro q̄ tn̄ peperit filiuȝ. de q̇
Baruch. iij. scribitur. Postea in terris visus
est ⁊ cū hoibus ꝯuersat⁹ est. O peccatores
potuit ne vobis facere maiorē gratiā certe
nō. induit tunicā nostre mortalitatis ⁊ las-
satus est ꝓpter iniq̇tates nostras. Jgit̄ la-
boremus ad ꝯtemplandū ista ⁊ ad ꝯsciās
nr̄as mūdandū. iuxta bti Jaco. documētū
Abijciētes oēm ⁊c.

¶ Quantū ad scd̄am ꝑtem. Dn̄i ⁊ paupri-
mi peccatores intenditis deponere malas
ꝯsciās. locuti sum⁹ heri de homicidio ⁊ mł
ta diximus. Restat loq̇ de vno alio pctō q̇d
dicitur rixa. Dicitur aūt rixosus q̄si ritu ca
nino ductus: ⁊ ideo rixa non ꝓprie ꝯsistit
in verbis: sed etiā in factis: q2 de ỽbis ī ver
bera venit. Unde Prouer. xv. Iracūdus ꝓ
uocat rixas. Sm̄ aūt btm̄ Thomā. ij. ij. q. xli
rixa non solū ꝯsistit in ỽbis sed etiā in fa-
ctis. De rixa autem debemus videre tria. s.
Ortum.
Actum.
Nocumentum.

¶ De primo rixa oritur ex verbis. vn̄ sapi.
Uir iracundus prouocat rixas. De scd̄o ad
Galla. v. Manifesta sunt opa carnis: que
st̄ fornicatio: ire: inuidie: rixe ⁊c. De tertio ibi
dem. Qui talia agunt regnū dei nō conse-
quūtur. ¶ Leuate capita. Scitis bn̄ q̇d est
rixa. Rixa incipit in ỽbis ⁊ terminat̄ ad fa
cta. Estis hic mulieres q̇ irascimini ꝯ vici-
nas vestras. nunq̇d dicitis aliq̄n. vade me
retrix infamis. tu tenes bordelluȝ in domo
tua ⁊ ipsa dicit vobis. vos mentimini ⁊ ca
pit vos per capillos. hec est propria rixa et
pctm̄. De isto loq̇tur ps. Dissipa gentes q̄
bella volunt. Estis hic mariti qui verbera
tis vxores q̄n dicunt ꝙ estis ebriosi ⁊ ve-
nitis de lupanari. Audiatis legē. C. de re-
pudijs. ꝯsensus dr̄ ꝙ īgenuis verberare mu
lieres aliēa fuit ⁊c. Uide textū: ⁊ hoc sciēdū
ex̄ de iurem. gl. sup. c. quēadmod̄ dicit ꝙ ꝓ
pter cām grauem lȝ viro vxorem verbera-
re ⁊ non alias. Etiam mulier nō dȝ facere
quare verberetur a marito: sed esset graue
pctm̄ ⁊c. Estis hic clerici q̇ vos ỽberat̄q mu
tuo ⁊ non recordamini in pascha: vos reci-
pietis sacramentū in tali statu efficiemini
irregulares ⁊ opȝ ꝙ papa apponat manū
De isto dicit Paul⁹ ꝙ qui talia agunt erūt
damnati finaliter. sed dicetis pater: vnus
scholasticus iactat se ꝙ verberauit clietes
⁊ dicit socio suo. tu nō fuisses ausus te in-
uenire: ⁊ alter dicit tu mentiris: ⁊ dat sibi
vnaȝ alapam: est pctm̄ mortale. Dicet vna
mulier: aliq̄n in despectu mariti verberaui
puerū meū. vtrū sit pctm̄ mortale? dico ꝙ
sic. Jstud em̄ est cōtra dictamen recte rōis
Sȝ dicetis pater ego libēter ỽberasseȝ vnū
si aliquis homo nō vidisset: sed dubitaui.
Dico ꝙ hoc est pctm̄ mortale. ⁊ pro regula
generali rixa proueniens ex odio vel ex in-
uidia aut superbia semper est peccatū mor
tale: si vero ex leuitate aliud est. O peccato
res hortor vos ꝙtum possum deponite ri-
xas disponatis vos ad recipiendū infinitum
ỽbū iux̄ thema preassūptū. Abijciētes ⁊c.

¶ Sabbato secunde dn̄ice aduentus post
prandium sup Missus. Sermo. xxvij.

Nuenisti
grām apud dn̄ȝ. Lu. i. et
in officio btē marie ỽgi
nis. Jhs inclinās se de-
orsum digito scribebat i
terrā. Joh. viij. Dn̄i ⁊ aie
deuote q̇ venistiq̇ ad honorē btē ỽginis ⁊ ad
adiscēdū aliq̇d vt saluetiq̇ aīas vr̄as: tūc de⁹
inclinauit se q̄n pro nobis descendit de ce-
lo in terrā ⁊ carnē humanā assumpsit ⁊ scri

psit in terra: id est in beata virgine vt dixi- mus die sabbati. deus pater scripsit p suaȝ potentiā. deus filius p suā sapientiā. ⁊ spi- ritussanctus per suā bonitatē ⁊ clementiā. Per suā sapientiā scripsit verbū redemptio nis nostre occultatū. per suā sapiētiā miste riū reformatiuū. per suā sapientiā redēptio nis nostre misteriū instructiuū. De primo. Ecclesia. xxxviij. Altissimus creauit de ter- ra medicinā: ⁊ vir prudens non abhorrebit eaȝ. ⁊ Ambrosius super missus. Non modi ca causa fuit vt deus principē huius mūdi falleret. De secūdo. i. ad Corint. ij. Si cogno uissent nunꝗ dominū glorie crucifixissent. De tertio. Prouerb. iiij. Viam sapientie mō strabo tibi ⁊ ducā te per semitas equitatis quas cū ingressus fueris nō artabunī gres sus tui. ⁊ ysa. xlviij. Ego deus tuus docēs te vtilia gubernans te in via qua ambulas Dn̄i opus est nobis bono libro: quādo ha- bem⁹ bonū librū possum⁹ bene legere ⁊ be ne studere in eo nisi fuerim⁹ bene asini. Iste liber bene scriptus est noster redemptor ⁊ erant scripte tres littere a patre p suā potē tiā in maria virgine. prima littera erat con tra naturā. s. ꝙ sit virgo ⁊ mater. Secundo supra naturā: ꝙ in momento fuit formatū corpus christi. Tertio propt̄ naturā quia in eo fuit gaudiū ⁊ tristicia. dolor de dānatio ne peccatoꝝ: gaudiū de visione essentie diui ne. Filius vero scripsit per suam sapienti- am tres litteras. respiciatis omnes ad arbo rē crucis. Primo scripsit celationē redēpti- onis: qꝛ illa fuit diabolo celata. sicut eni ve nit ad euam malus angelus: ita bonus an gelus ad virginē. Et sicut eua fuit delecta ta comedendo fructū ligni: ita beata virgo fuit tristata in pede crucis dn̄i nostri. ⁊ isto misteriū fuit occultatū demoni. fuit em̄ de sponsata vt occultaret̄ diabolo misteriū in carnationis vt dicūt doctores. Aliā litterā scripsit filius. s. reformationē totius gene- ris humani. Sicut em̄ genus humanū pe- rierat p superbiā ita releuatū est p humili- tatē. Tertia littera quā scripsit fuit ꝙ ipe es set doctor ad instruendū nos. ⁊ de isto loq- tur paulus qui nunꝗ mentit̄ ad Titum. ij. Apparuit gratia saluatoris nostri oībus hoībus erudiens nos vt abnegantes impie tatē ⁊ secularia desideria sobrie ⁊ iuste vi- uamus in hoc seculo. An docuit nos. o pec catores ꝙ essemus pauidi luxu. ⁊c. certe nō sed totū oppositū. erudiens nos a ipe scȝ na tiuitatis vsqȝ ad crucē vt abnegantes ipie tateȝ ⁊c. Quomō beata virgo sciuit ꝙ pre- seruaretur a viro vt seruaretur virginitas quō esset peregrinandū deo obediendo ⁊ sic de alijs. Certe legit h̄ in libro filij sui. Vul tis igitur inuenire gratiā dn̄i: opȝ legere in libro iuxta thema preassumptū. Inuenisti gratiā apud dn̄m ⁊c. Aue maria ⁊c.

¶ Inuenisti gratiaȝ apud dn̄m vbi supra. More solito mouetur questio terminata a magistris nostris theologis ⁊ presertim a Bonauentura in breuiloquio. Utrū ꝯueni ens fuerit ad incarnatōnis misteriū implē dū angeluȝ mitti. Dicit bonauentura ꝙ sic: qꝛ cuȝ incarnatio fuerit a primo principio reparante modo congruentissimo ⁊ cōple- ctissimo ꝯuentū fuit ꝙ esset opus ꝑfectum ⁊ completū. Ex parte em̄ prolis fuit subita organisatio ⁊ distinctio membroꝝ. ex pte cō ceptionis fuit subita ⁊ perfecta vnio aīe ad corpus. Tertio ex parte virginis fuit subita portatio nature cōuenientis ad locū debi- tū. Est autē aduertendū ꝙ sunt tres modi concipiendi siue producendi. Prim⁹ est de viro sine muliere vt productio eue a costa ade. Secūdus est de viro ⁊ muliere simul sicut est in formatōne hoīm. Tertius est de muliere sine viro sicut modus concipiendi christi. In eua fuit debita complexio: sed in beata virgine fuit perfectissima. Fuit enim beata virgo ad conceptionē filij dei per vir tutē innatā disposita: per virtutē infusā ad iuta: ⁊ per virtutē increatā perfecta ⁊ consū mata mater dei effecta. ¶ Leuate capita ve stra. Uos sorores dilectissime in xp̄o pona tis penā ad saluandū animas vestras: du- bitatis ne dānari? Estis memores eoꝝ que dixi vobis sabbati. Ego dicebam per regu- laȝ iuris ꝙ priuilegiū personale sequitur personā. si sint in consurgeria decē incarce rati pro vno delicto: si rex det abolitionem vni nō sequitur ꝙ det oībus. Pauperes fi lie non sufficit vobis portare cordam: pedi bus nudis ire ad matutinas: sȝ oportet po nere penā ad complacendū deo. Dicūt dn̄i iuriste extra de rescriptis. c. Ad audientiaȝ ꝙ falsa latinitas viciat rescriptū. Uideatis

pulchriorē mulierez totius ciuitatis: si maritus suus auferat sibi nasuz perdet oēm venustatem & decorē. sic etiam de peccatoribus. vna macula peccati sufficit ad damnādum hominē. Uolo dicere ꝙ si perdidistis gratiam inueniatis modū inueniendi & recuperandi iuxta thema preassūptū. Inuenisti grām apud dñm &c.

¶ In isto sermone erunt due ptes: scȝ

Prima erit de angelica missione.

Secunda erit de anime ad gratiam debita dispositione.

¶ Quantū ad primā partem diximus die sabbati quomodo angelus missus ē ad beatam virginem. Restat nunc dicere qui erat cū virgine quando angelus venit ad eam. Utruz esset sola? Dico ꝙ habebat duas domicellas & vnaz ancillam. Ancilla vocabatur verecūdia virginalis. vnō dicit Lucas. Cum audisset turbata est in sermone eius &c. habebat etiaz duas domicellas. Prima fuit sapientia. quomō fiet istud. Secunda fuit continentia. qm̄ virū non cognosco. beatus Augustin⁹ i homelia super missus dicit ꝙ angelus venit in specie pulcherrimi iuuenis & splendissimi vnde ipsa verecūdata est videns ꝙ venisset ad cameram eius. Ideo dicit euangeliū. Turbata est in s̄mo. eius. Turbatio enī verecūdie virginali conuenit. ꝙ aūt non fuerit perturbata hoc fuit actus maxime fortitudinis. dic̄ Ambrosi⁹ quia ppriū est virginū ad oēm viri ingressuz pauere & nunꝙ eē secure. & oīs hoīes debent habere suspectos vbi etiā nullnz foret periculū & istud est ꝯsiliū beati August. qui etiā pprias sorores nō admittebat ad ppriam domū. Uidi ego quandā mulierez religiosam que a iuuentute vsꝙ ad seniuz semper seruauit virginitatē que dicebat verba. videtis manū meaz nunꝙ dz confidere i viro nisi sit pillosus i medio palme. h̄ itelligo dicebat si sit sollicita seruare v̄ginitatē suā. scitis dñi quid est hoc dictu. Certe nullus est qui habeat pillos in palma. ideo in nullo nec in patre nec in fratre confidenduz est. Sed dicetis pater quare verecūdia vocatur famula seu ācilla? dico ꝙ sensualitas est fragilis & ideo turbatur. ideo verecūdia potius dicitur ancilla ꝙ̄ dn̄a quia ex sensualitate que est ancilla oritur. Tunc angel⁹ videns beatam mariam turbatā dixit. ne timeas maria nolo aufferre a te virginitatez sed veni ad intimanduz bona que sunt tibi ventura. In primis inuenisti gratiā apud dominū vbi Bernardus i tertia homelia. i uenisti pacem dei & homis inuenisti gratiā & destruxisti mortē: inuenisti qd̄ querebas: iuenisti qd̄ nemo ante potuit inuenire. Secundo dico tibi ꝙ concipies & paries filiuz & vocabis nomē eius iesum hic erit magn⁹ & filius altissimi vocabitur. Sed dicetis pater dicatis nobis q̄to tempore simul manserunt. Respondit bonauentura & Albert⁹ ꝙ ab hora sexta de sero vsꝙ ad mediam nocte. ideo post completoriū pulsatur aue maria ad illud mistice representandū: iesus autez redemptor interpretatur. ipe eniz saluū faciet populum suū a peccatis eoꝝ. Ubi dicit Augustin⁹. Recordare virgo ꝙ in ysa. legisti ꝙ tu esses mater dei. & ibi dicit Franciscus de maronis: ꝙ tam beata virgo ꝙ̄ angelus semper erant genibus flexis. O filie kari ssime nūquid voluissetis vidisse illō spectaculū & si non possitis videre corpaliter videatis hodie spiritualiter. Post ista collo quia domicella que vocabatur cōtinentia interrogauit āgeluz dicēs. Quō fiet istō quoniā virū nō cogsco i. n̄ cognoscere ppono. Ubi dicit ambrosius ꝙ hoc dicebat nō tanꝙ̄ esset incredula sicut zacharias sz inuestigabat de modo faciendi. Sz queratis a beata virgine quis docuerat eam seruare virginitatē. Utrū xp̄us qui dicit ꝙ sunt eunuchi que se castrauerūt pp̄ter regnū celoruz adipiscendū. Dico ꝙ nō: sed spiritussanctus superueniet in te & virt⁹ altissimi &c. vt igitur. O peccatores mereamur a spiritu sancto visitari & illuminari. mundem⁹ corda nostra vt de nobis verificetur thema ppositū Inuenisti grām apud dominū &c.

¶ Quantū ad secūdam partē. Dñi audistis ꝙ opz nos placere deo si volum⁹ saluari. s̄ quid oportet facere vt possim⁹ hanc gratiaz assequi. Beata virgo inuenit gratiam quia oīa que precepit sibi deus seruauit. Dixi vobis aliquas figuras & presertim die sabbati nos locuti fuim⁹ de Abraham qui inuenit tres homines & lauit eis pedes. vidim⁹ quomō quieuerūt sub arbore & tunc dedit eis vitulū butyrū & lac. Dixi ꝙ opz quiesce

re sub arbore:id est sub cruce ⁊ comedere vitulū id est xp̄i corpus quod oblatuꝫ fuit:et butyrū id est miām:⁊ lac diuine scripture. Adhuc restat vna alia cōditio ad inueniendum gratiam scꝫ ꝙ fugiamus cōsortia malorū. De hoc habemus optimā hystoriam. Geñ.xix.ca. Salua aiam tuā noli respicere p⁹ tergū tuū nec stes in oī circa regiōe sꝫ in monte saluū te fac. Dñe burgenses que habetis biblias ī gallico nūquid legistis quō loth habitabat ī sodomis cū vxore sua. In sodoma vero erant pessimi viri. Tunc angelus venit ad eūꝫ ⁊ dixit sibi ꝙ egrederetur ciuitatē ⁊ ꝙ ipse volebat ꝑdere eam ꝙ iret in montē ⁊ ibi esset saluatus ⁊ non respiceret retro. Ipe vero ascendit et mulier sequebatur eū quia tñ respexit post dorsum conuersa est in statuā salis. Ecce pulchra hystoria. Sed qđ representat nobis loth qui saluatur in monte. Dico ꝙ est hō iustus q̄ dꝫ exire de sodoma ⁊ gomorra.i.fugere societatē maloꝝ:sꝫ est ꝙ angelus p̄cepit loth ꝙ nō respiceret. Dico ꝙ nemo ponens manū ad aratrū ⁊ respiciens retro aptus ē regno dei. Luc.ix. Hoc tangit vos domini religiosi ⁊ religiose ⁊ similiter qui dimittuut mūdum ⁊ vouent castitatē paupertatem ⁊ tñ ponūt manū ad aratrū ꝓcurāt sibi dispēsationes ad beneficia obtinenda. volūt diuites fieri. Dictū fuit abrahe. egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊c. Ista etiā debent dici religioso qui dꝫ oīa dimittere propter deū ⁊ nudū xp̄m sequi vt dicit Hiero. Sꝫ dicetis pater qs est ille mons sup quē ascendit loth⁹ dico ꝙ est status cōtemplationis. nunqđ audiuistis loqui⁹ de transfiguratione xp̄i de quo Mat.xvij. habeṫ ꝙ trāsfiguratus est iesus xp̄s sup montē ⁊ contemplari magnitudinē bonitatis. Et si vos filie non potestis ascendere propter debilitatē: opꝫ ꝙ habiteṫ in segor q̄ erat ꝑua villa in q̄ habitauit loth⁹:⁊ repsentat statū religiōis vbi potestis placere deo ⁊ saluare animas vestras. Si seruaueritis promissum ⁊ vixeritis in segor in religione bene obseruata dico ꝙ iuxta thema preassūptū inuenietis grām apud dñm. Amen.

¶ Dominica tertia aduentus de mane. Sermo.xxviij.

Abijcientes omnē immūdiciam ⁊c. Gaudete in dño semper iteruꝫ dico gaudete modestia vestra nota sit oībus hominibus Philippē.iiij. Domini ⁊ aīe deuote si venistis ad istam processioneꝫ ad querendū dei gratiā ⁊ vt possitis saluare animas vestras: mater nostra ecclesia ꝓponit nobis gaudiuꝫ spirituale vt ardentius ꝓperem⁹ ad eū q̄rendū. ipse eīm ꝓpe est: scꝫ Primo ad nascendū ex virgine per natiuitateꝫ humanalem.

Secūdo ad visitandū ꝑ grām spūalem.

Tertio ad inferendū morteꝫ per punitionē temporalē.

Quarto ad iudicandū ꝑ finalē retributōeꝫ. ¶ De primo. Canticoꝝ.ij. Et ipse stat post parietē nostrū. de secūdo. Apoc.iij. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso ⁊c. De tertio. Mat.iij. Securis ad radicē arboris posita est. de quarto. Apoc. vlti. Ecce venio cito ⁊ merces mea mecū ē. Igiṫ dñi gaudete nō in mūdo nō in pctō nō in luxuria: ſ; in dño. qō gaudiū finaliter ꝑpetuo durabit. Iterū dico gaudete ꝑmo in spe. scḋo in re qō ē gaudiū felicissimū: q₂ dñs ꝓpe ē. nō audiuit istō amic⁹ ei⁹ abrahā nec pr̄ ei⁹ prim⁹ adā: ſ; dicebaṫ eis. q̄ vēturus ē veniet ſ; nō dicebaṫ eis. dñs ꝓpe ē testāte aplo q̄ dic̄.i. Coꝝ.x. Nos sum⁹ in q̄s fines seculoꝝ deuenerūt. Iō ꝓpe est dñs: q₂ sp ē ꝓpe oīb⁹ inocātibus eū in veritate. Iō celebrata ē hodie ista ꝓcessio in ecclesia ista ꝓ pace: q₂ teste Augu. pacq̄ auctori nō bñ nisi pacq̄ tpe deseruiṫ habeṫ de plus petitōib⁹ ex̄.c. vnico ꝙ petitio reddiṫ q̄ttuor mōis efficax. Primo ꝙ sit de necessarijs ad salutē. Scḋo in loco ꝯueniēti sicᷓ ī eccl̄a. Tertio mō ꝯueniēti. Quarto ꝑ cām iustā. Tūc poterim⁹ dicere cū daniele. O dñe r̄spice nos sum⁹ positi ī opprobriū vicinis nr̄is Ad h̄ aūt ꝙ possim⁹ aliqđ deo postulare oꝫ ꝙ sim⁹ ī grā. q₂ dic̄ ps. Iniq̄tatē si aspexi in corde meo nō exaudiet dñs. Ut aūt facili⁹ apō euꝫ exaudiamur faciam⁹ iuxta thema p̄assūptū. Abijcientes.⁊ Aue maria.

¶ Abijcientes ⁊c. More solito moueṫ questio terminata in doctrina theologoꝝ ⁊ pre

tertium s Bonauentura, in tertio. Utrum per xpm sumus filij dei adoptiui effecti. Dicit bonauentura quod hoc pot intelligi tripliciter. Uno modo per eum tanquam cam efficientem principalem: et sic non sumus facti filij dei adoptiui per solum verbum sed per totam trinitatem. Alio modo per cam effectiuam instructibilem et sic per passionem xpi fuimus facti filij dei adopti. De secundo ad Gala.iiij. At vbi venit plenitudo temporis misit deus filium suum natum de muliere factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. De primo btus Aug. opa trinitatis ad extra sunt indiuisa. et sic illa ppo pot dicere circunstantiam cause efficientis pncipalis: et sic per xpm non essemus filij dei adoptiui. Alio modo pot dicere circunstantiam cause instrumetalis et sic verum est. ¶ Leuate capita vra. Dicatis mihi sine fallacia dni vos estis multi si deus vellet vobis mittere mortem vtrum essetis sufficienter dispositi ad eam recipiendum. Quid dicitis vos dni sacerdotes curati qui habetis plures missas qd potestis dicere estis parati. Et vos dni de iusticia cum pcessibus vris. et vos mulieres ornate sicut similitudo templi: vellet mori in statu in quo estis. si non laboretis quod sitis in gra dei. si sic cotinueq. dicetis vos. pr nos speramus in xpo qui est frater noster. bn dicitis sed non totum. Habetur enim in antiqs extra de seruis non ordinadis. c. nullus. q seruus emptiuus qui manumittitur a dno suo sub hoc pacto quod qdiu viuet dicet ter in ebdomada pro eo missam si seruus ordinatus sub illa coditione psallere noluerit dz degradari et remitti ad seruitutem perpetuam. pro isto facit lex ciuilis in auctentica rubrica ne liberi de cetero. §. quod libertus manumissus si ingratus fuerit dno dz redigi in seruitutem. Utinam dni deus non faciat nob istud. Audite malachiam dicentem. i. c. Si ego pr vbi amor meus. q. d. nullus. Et regius ppheta dicit. Filij alieni mentiti sunt: filij alieni inueterati sunt et claudicauerunt a semitis suis. In baptismo renunciamus diabolo dicendo. Abrenuncio sathane et oibus popis eius. sed claudicamus per pctm mortale a semitis rectis. Nam scde petri. ij. dr. Melius erat illis non cognoscere viam iusticie quam post agnitionem retrorsum conuerti ab eo qd illis traditum est scto madato: qr ceteris paribus plus puniuntur xpiani quam illi qui nunquam nouerunt fidem. Heu peccatores miserrimi dicite mihi queso in psciencia infra decem annos nunquid oz ire ad mortem. qd remedium dico quod non est aliud quam facere thema preassumptum. Abijcientes oem etc.

¶ In isto sermone erunt due ptes: scz

Prima erit de incarnatois sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad pmam ptem dni audistis aliqn sermonem sancti Ambrosij in quo loquitur de aduentu iesu xpi. Hodie inquit fratres karissimi aduentus dni est ideo orationibus et ieiunijs nos disponere debemus. tpe enim sancti Ambrosij qui erat eps mediolanensis ieiunabatur aduentus sicut quadragesima in eisdecibis. et eodem tempore erat beatus Hilarius pictaneñ. et beatus Nicolaus in mirrea. Et beatus etiam Ludouicus rex francie in hoc tempore non tangebat mulierem suam ob reuerentiam sancti aduentus iesu christi. sed heu vitam nostram quanto magis ad finem seculi vadimus tanto deteriores sumus: nunc quasi ignoramus quid sit aduentus iesu xpi. quot sunt parisius qui ieiunant: credo quod pauci. Sed queretis a me pater quare fuit festum natiuitatis ordinatum. Dico quod propter tres causas: scilicet

Ad nos de morte eripiendum.

Ad culpas nostras expurgandum.

Ad nos in viam xpi dirigendum.

De primo. Luce. xix. Uenit filius hois querere et saluum facere qd perierat. De secundo. Luc. xvij. Jesu pceptor miserere nostri. De tertio. i. Petri. ij. Sequamini vestigia eius qui peccatum non fecit. In signum primi beneficij suscepti scz quod venit ad eripiendum nos de morte fleuit ter. Primo in natiuitate. Secundo in resuscitatione lazari. Tertio super ciuitatem hierusalem. Non enim inquit Hiero. ad helbidiam flebat destructionem murorum sed perditionem aiarum. sciebat enim multas aias ruituras per ingratitudinem. O pctores si in cruce xps pendens haberet corpus passibile et aiam sicut tunc. Credo quod acrius fleret quam vnquam propter nostram malam vitam. Jdeo recurratis ad deum et dicatis cum ecclesia. O rex gentium veni salua hominem quem de limo formasti. Ipse enim nos liberauit de morte. Est autem triplex mors vt dicit Bonauentura dist. xix. tertij.

Primo est mors corporalis.
Secūdo est mors spiritualis.
Tertia est infernalis.
Habem⁹ de liberatione generis humani ꝑ xpm a morte figurā in primo libro Regū de goliath qui tenebat le siege cōtra filios israel. Tūc dauid qui erat ruphus accepta funda cū quinꝙ lapidibus percussit eū in fronte. ⁊ cum ꝓprio gladio scidit sibi caput Dauid representat nobis xpm ⁊ goliath diabolū qui ante aduentū xpi tenebat in subiectionē totam naturā humanā. Tūc xpus accepit in ventre beate virginis naturā humanā ⁊ venit ad bellandū contra diabolū cum vno baculo scʒ cū cruce cū vna funda ⁊ cum qnꝙ lapidibus ⁊ percussit diabolū in fronte eius potestatem destruendo: ⁊ genus humanū a carceribus diaboli oīno liberādo. vbi q̄rit Johā. de baccone doctor resolutus vtrū genus humanū debuerit redimi ꝑ potentiam vel iusticiā: vide solutionē questōnis in tertio eiusdē doctoris. ⁊ istud primū representat in euangelio hodierno vbi dicitur ꝙ iohannes existens in carcere misit discipulos ad iesum ⁊ ſm Gregoriū. Hoc fecit vt interrogarēt eū si ipse venerat ad redimendū patres de limbo. ſm do hieronymum. Misit eos vt ipsi certificarent. ⁊ docerent de aduentu eius. Tunc xps respondit eis sex opera facta in euāgelio q̄ nō possunt fieri nisi a solo deo. Et solū dicemus i isto sermone de tribus scʒ
Primū est ꝙ mortui resurgūt.
Secūdum ꝙ leprosi mūdantur.
Tertiū ꝙ claudi ambulant.
Dicit hic bonauētura. O bone iesu es tu q̄ es venturus ad nos eripiendū de morte: ad tergendū culpas nostras ⁊ ad dirigendum nos in via vite. Certe sic. ido Paul⁹ ad Roma. v. dicit. cōmendat deus charitatē suam in nobis: q̄m cū adhuc pctōres essem⁹ xps ꝓ nobis mortuus est. iō in signū hui⁹ xps mortuos resuscitauit ⁊c. Secundū beneficiū fuit ad culpas nostras delendū. dicatis vos domicelle quare leuauerūt vocē dicentes. iesu preceptor miserere nostri. ysaias dixit ⁊ recitatur in euāgelio ꝙ leprosi mūdātur. Ille ē leprosus qui in pctō mortali est. Leprosus habet tres malas conditiones. Pmo est fetidus ⁊ ꝓpter hoc extra cōsortiū aliorū ponitur. secūdo est sitibundus. tertio q̄to magis occultat lepraʒ: tantomagis vilior apparet. Iste conditiones ꝯueniūt peccatori existēti in pctō mortali. De prīo ps. Longe a peccatoribus salus. De secundo. Johan. iiij. Qui bibet ex hac aqua sitiet iterū. De tertio. Hebre. xij. Si bestia tetigerit montē lapidabitur. Sʒ xps mūdauit nos ab ista lepra peccati mortalis. iuxta illud Apoca. i. Lauit nos in sanguine suo. O viles peccatores currite igitur ad medicū. nūquid estis vos leprose meretrices. ⁊ vos iudices seculares nūquid impeditis iusticiā ecclesiasticā. habetur libro. vi. extra de imunitate ecclesiaꝝ capi. q̄m. ꝙ quicūꝙ hoc facit peccat mortal'r ⁊ sunt excōicati. sūt ne ibi vsurarij publici. vos debetis ecclesiastici iudicibus pñtare eos: quod remediū opʒ venire ad medicū. Tertiū beneficiū quod nob per natiuitatē exhibuit: q: direxit nos in viam vite. Ideo dr in euange. claudi ambulant. vñ xps. Qui sequitur me nō ambulat in tenebris. ⁊ ysa. xlviij. Ego deus tuus q̄ docens vtilia. Quero a vobis quis docuit religiosos intrare religionē. q̄s sanctos patres facere penitentiā. Certe xps. ipse enim est magister verax et viaʒ veritatis docet. Quapropter q̄libet dʒ se disponere ad eius aduentū digne suscipiendū. iuxta be. Ja. documentū. Abijcientes oēm ⁊c.
¶ Quantū ad secundā ptem. Dñi recordamini eoꝝ que dixim⁹. Intentio mea est ꝙ vos filij mūdi omēs. ideo cepi in themate. Abijcientes. Dixi ꝙ opʒ pmo purgare conscientiā de peccatis volūtatis. secūdo d̄ peccatis lingue. tertio de pctīs opis. Dicatis mihi maquerelle q̄ ponitis alios ad peccādū repabitis istā offensam. ⁊ vos dñi religiosi q̄ scādalisatis nouitios vestros: opʒ reparare scandalū. dixi etiā d̄ homicidio ⁊ rixa. Queretis a me pr̄ q̄d opʒ facere ad digne recipiēdū aduentū xpi. Dico ꝙ tria: scʒ
Primū est sordiū depositio.
Secūdum virtutū acquisitio.
Tertiū mentaliū affectuū eleuatio.
¶ De primo. ysaie. i. Lauami mundi estote. de secundo ad Collocēses. iij. Expoliantes nos veteres hoīem cū actib⁹ suis induam⁹ nouū hoīeʒ. De tertio. Cāti. i. Murenulas aureas faciem⁹ tibi vermiculatas argēto,

¶ Leuate capita dñi vultis inuenire dei gratiam: opꝫ ꝙ lauemini. ⁊ nō sufficit lauari: sed post lotionē opꝫ se preseruare a vinculis. Uidistis ne aliquādo mulieres in puerperio: seipās lauant. sic opꝫ vosipsos spiritualiter lauare. mirū est certe (o paupꝛimi peccatores) ꝙ nos queramus mundiciā in vestimētis: ⁊ habeamus īmundiciā in aīabus nostris. Dñe burgenses si comedistis fel carparū nunqd continue spuitis quousqꝫ habeatis linguā mūdam. Hoc docet vos ꝙ debetis habere ꝯscientias vestras mundas. ¶ Secūdo opꝫ induere vestimēta noua. Uos videtis arbores oēs dimittunt cortices antiquas ⁊ accipiunt nouas. Et vos dñi in parlamento nūqd portatis tunicas rubeas descarlate in die natiuitatis christi Et vos mulieres gorrieres gallice: nunqd portatis vestes vestras pciosas foderatas de pellibus lombardie? Utinā tantā haberetis sollicitudinē d aīabus vestris sicut de tunicis. Sed prochdolor tegitur liga et dimittitur aīa. inquit bernardꝰ. ¶ Tertio opꝫ nos ornare in gēmis ⁊ lapidibus pciosis. Lapides preciosi sunt virtutes theologales ⁊ cardinales seu morales quibus debemus aīas nostras ornare. sicut ornabat ps. dauid dicens. Ideo dilexi mandata tua sup aurū ⁊ thopazion. ¶ O felix creatura que sic inclinat cor suū ad diuina pcepta facienda. Nos rogabimus ⁊c.

¶ Eadem dñica tertia post prandium. Sermo. xxix.

Abijcientes omnē immūdiciam ⁊c. Gaudete in dño semp: iterū dico gaudete. Ad philippenses. iiij. Dñi ⁊ aīe deuote si bñ retinuistis q̄ mane diximꝰ: debemꝰ laborare ad mūdandū cōscientias nr̄as. Diximꝰ ꝙ est ꝓpe natiuitatē xp̄i. Intelligo ꝙ fiunt multe dissolutiones: vbi deberet se qlibet disponere ad officia diuīa facienda. Uilissimū ⁊ turpissimū est hoī xp̄iano ludis ebrietatibꝰ cōmessationibꝰ ⁊ alijs vilibus rebus vacare tali die. Audite qd dicat Paulus in epistola hodierna. Fratres in xp̄o dilectissimi gaudete non in ludo nec in pctō: quia gaudiū mundi.

Primo est, in se vilissimuꝫ.
Secūdo est dolori permixtū.
Tertio est breuitate paruū.

¶ Sed ꝑ oppositū gaudete in dño. Inquit paulus. Gaudiū spūale pmo est honestuꝫ, secūdo malicie impmixtū. tertio perpetuū. Sed dicetis pr̄ opꝫ aliqū letari. Quia salomon Prouerb. xvij. Animꝰ gaudens etatē floridaꝫ facit: spūs tristis exsiccat ossa. Illa vera sunt. ꝯfiteor enī ꝙ gaudendū est: s̄ nō est gaudendū vbi nō est gaudendū. non est gaudendū in mūdo: sed in dño. inquit paulus. Gaudiū eī mūdi plenū ē vilitate. Hieremie. ij. q̄ vilis facta es nimis iterans vias tuas. ⁊ Trenoꝝ. iiij. Denigrata est facies eoꝝ sup carbones: ⁊ nō sunt cogniti in plateis. De secūdo scribit li. i. Boetius secūdo metro. Heu q̄ precipiti. Et libro tertio. Non est aliqs tam cōposite felicitatis: quin cū status sui ꝯditione aliqñ rixetur. hinc cēsus exuberat: sed est sibi pudor degener sanguis. de tertio Gregoriꝰ ⁊ recitatur. xiij. di. in maiori volumie. ⁊ ponit originalit Job xxi. Gaudent ad sonitū organi: ducūt in bonis dies suos: ⁊ in puncto ad inferna descēdūt. Certe dñi plus est tristicie vel doloris in mūdo q̄ delectatōis vel gaudij. ¶ Estis hic meretrices habentes lenones vestros? habetis ne aliqñ delectationē cū ipsis? Audeo tñ dicere ꝙ si bñ cōputetis: plus habetis tristicie vl' meroris q̄ gaudij vel leticie. ¶ Habetis dñe burgēses ꝑabolā expssam Luce. xij. Aīa multa habes bona reposita in ānos plimos reqesce comede bibe epulare. dixit aūt illi deꝰ. Stulte hac nocte aīam tuā repetaꝫ a te. Que aūt pasti cuꝰ erunt. Iste erat vnꝰ grossus goddon q nō curabat nisi de ventre. mortuꝰ est ⁊ sepultꝰ in inferno. ¶ Estis hic mulieres ornate sicut similitudo tēpli? Uidistis nouicias vr̄as ducere magnā gorrā: mortue sūt. ⁊ tot q fuerint nisi penituerint dānate sunt. Queratis eis si sint in inferno. ⁊ qd ꝓfuit eis luxuria: quid huius mundi gaudia. certissime nihil. dic si vis de viro pulchro de quo loquitur Boetius qui vocabatur alcibiades. Cauete igit a gaudio mūdi: quia nō durat. sed gaudete in dño: qꝛ gaudiū est perpetuū. de quo ps. dicit. Dedisti leticiā in corde meo, Sapien,

viij. Intrans in domū meū conquiescā cū illa. Non enī hȝ amaritudinē cōuersatio illius nec tediū ꝯuictus illius: sed leticiā et gaudiū. Volo igitur vobis suadere paupe res peccatores: vt totū vestrū gaudiū sit in dño. Vobis loquor oībus sacerdotibꝰ qui habetis oues in cāpis ⁊ venitis ibi ad habendū missas ⁊ ad sequendū caudas domicellaꝝ. suadeo vt ista abijciatꝭ. Juxta thema preassumptum. Abijcientes oēm imundiciam ⁊c. dicendo. Aue.

¶ Abijcientes omnem immūdiciam ⁊c.

More solito mouetur questio theologalis terminata in doctrina magistroꝝ nostrorū theologoꝝ: ⁊ presertim a Bonauentura in iij. sniaꝝ. dist. iiij. Utrū beatissima virgo debeat dici mater dei ⁊ hoīs. Dicit ꝙ credendū est ꝙ beata virgo est mater dei: nō ꝙ naturā diuinā genuerit: vel illā ꝯceperit: ſ; suppositū diuinū qḋ sustentat naturā ꝯceptā rōne cuius dr̄ mater dei ⁊ hoīs. Et hoc fuit determinatū in cōsilio niceno contra nestoriū hereticū. ¶ Leuate capita vestra. Audiuistis que dixi hodie mane: ꝙ seruus q̄ nō vult facere ꝯditionē propť quā manumissus est debet reponi in seruitutē. Christus venit ad ponendū nos extra carcerē diaboli. Si ergo nō faciamus ꝯditionē nobis datā ⁊ teneamꝰ ꝓmissū reuertemꝰ ad carceres diaboli. Vos dicitis: pater nos sumꝰ iuuenes: opꝫ transire ⁊ postmoduꝫ in senectute concordabimꝰ nos cū deo. Legistis dñi q̄bus casibus testamentuꝫ nihil valere pōt. Estis hic clientes q̄ ducitis hoīes ad carceres. Et vos aduocati ibitis ne ad illū queȝ habetis in carceribus ⁊ dicetis ei. amice tu habes vnā domum ⁊ duos arpanos vinee si tu vis trāsferre ius quod habes in talem presidentem: tu recedes ⁊ non habebis malū. Queritꝛ vtꝝ talꝭ possit inire talē ꝯtractū ꝯ primo suo. Dicunt legiste ⁊ canoniste ꝙ non. Lex ciuilis hȝ. C. de hijs q̄ vi metusue causa fiūt. l. i. Habetꝭ ius canonicū. ꝯ pe. di. vij. c. si qs positꝰ in vltima necessitate voluerit accipe pniāȝ nō illi negamꝰ qḋ petit ſ; nō ꝓsumimꝰ ꝙ bñ hinc exit. Si securꝰ hinc exierit ego nescio. pniam dare possumꝰ securitatē dare nō possumꝰ. tene certū dimitte incertum. Si aūt vis agere pniam qñ iā peccare nō potes pctā te dimiserūt nō tu illa. hec ibi. ¶ O pctōres mūdani: vtinā magnus impator deus nō faciat nobis taliter An estis in statu i quo velletis mori. Vos mulieres q̄ ōnditis pulchra pectora colluȝ ⁊ guttur velletꝭ mori in statu in q̄ estis. Et vos sacerdotes cū illis missis q̄s vos hētis: credo ꝙ ꝺ mille nō iuenietꝭ q̄ttuor. capiat vnꝰ tubam ⁊ videbit quot eū insequētes habebit. Quero a vobis: facietis ne ꝯtractū cū deo qñ eritis in morte. Dicit augustinꝰ ꝙ difficilimū ē facere. Et ꝓuer. i. ca. dr̄. Tūc inuocabūt me ⁊ nō exaudiā: eo ꝙ exosaȝ habuerit disciplinā ⁊ timorē dñi ñ susceperit. ⁊ pauloāte. Vocaui ⁊ rēnuistꝭ. extēdi manū meā: ⁊ nō fuit q̄ aspiceret. Quid dicetꝭ pauperes pctōres in lecto mortis: dicetis heu heu. Volo igiť dicere ꝙ bona hora disponatis ꝯscientias vestras. Juxta themā be. Ja. assumptū. Abijciētes oēm ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit de incarnatiōis sacratissime ꝓfunda dignitate.

Secūda erit de peccatricꝭ aīe virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad pmā ptem debemꝰ videre ꝓphetias declarātes natiuitateȝ iesu xp̄i. Et sunt tres.

Prima ōndit xp̄i dignitatē realem.

Secūda ōndit xp̄i sapiam magistralem.

Tertia xp̄i sublimitatē pontificalē.

¶ Pria ꝓphetia tāgiť zacharie. ix. Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalē. Ecce rex tuꝰ veniet tibi iustꝰ ⁊ saluator. Et istaȝ declarabimꝰ nūc. Ubi tria notātur: scȝ.

Primo regalis presidentia siue potentia.

Cum dicitur: ecce rex tuus.

Secūdo pietatis affluentia.

Cum dicitur: veniet tibi.

Tertia saluationis abūdantia.

Cum diciť: iustus ⁊ saluator.

¶ Quantū ad pmā ptem q̄ est de regali ꝑsidentia quattuor sunt notanda.

Primo potentia insuperabilis.

Secūdo veritas indeceptibilis.

Tertio equitas inobliquabilis.

Quarto dignitas inattingibilis.

¶ De pmo daniel. vij. Potestas eiꝰ ptās eterna q̄ nō auferetꝰ. ⁊ regnū eiꝰ qḋ nō corrūpetꝰ De scđo eccli. xxiij. c. Oculi dñi multoplꝰ lucidiores plꝰ lipidiores sup solē circūspiciētes oēs vias hoīm. Et ꝓuer. xv. In oī loco ocli dñi ꝯtēplāt bonos ⁊ malos. De. iij. ps.

Justus dñs ⁊ iusticias dilexit eqnitatē vi
dit vult⁹ eius. De quarto.i.ad Thimo. vi.
Qui solus habet imortalitatē ⁊ lucē habi⸗
tat inaccessibilem quā nullus hoīm vidit.
¶ Leuate capita dñi. Ecce pulchraꝫ ꝓphe
tiam. Queratis vos dñi ⁊ dñe que habetis
biblias in gallico. queratis ipsi zacharie q̄d
velit dicere. Ipse diceret ꝙ loquit̄ de salua
tore de puero iesu ⁊ de presidentia eius: de
mīa ⁊ benignitate: ⁊ saluationis abūdan⸗
tia. Sed quid dicit de eius altitudine? Dico
ꝙ potentiā insuperabilē equitatē veritatē
⁊ dignitatē. Sed queretis a me: pater dica
tis nobis si placet: quare venit iste rex? dico
ꝙ vt ostenderet amorē quē habebat ad na⸗
turaꝫ humanā. vnde ps. Copiosa apud eū
redemptio. Dicunt enī doctores ꝙ vna gut
ta sanguinis christi sufficiebat ad redimen
duꝫ genus humanū. Ipse tamen voluit ve
nire in propria. Et hoc Luce.xv. ostenditur
In parabola de oue perdita ⁊ pastore qui
portauit ouē super humeros suos. Iste pa
stor est xp̄s qui portauit penam peccatorū
supra dorsum suū in cruce. Quapropter iu
bilare ⁊ letari debet syon: id est christiani⸗
tas. O pauperes pctōres: quā recognitōeꝫ
facitis deo de istis bonis vobis factis? cre⸗
do ꝙ paucam. Nam Johānis.iij. scribitur.
Et dilexerūt homines magis tenebram q̄
lucem. Nunq̄d peccatores peiores estis ca
nibus? Canes enī ⁊ aīalia bruta cognoscūt
benefactorē suū. Quaprop̄ pauperes pec
catores reuertimini ad dñm. videte q̄ hu⸗
militer cōuersatus est inter nos in natiui⸗
tate ⁊ per totā vitam suā. primā voceꝫ emi
sit plorans: quia aliq̄n serui fuistis diabolo
studeatis seruire deo nostro ponentes penā
mūdare conscientias vestras. Juxta thema
ꝓassumptū. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Quantū ad secūdam ꝑtem volumus vi⸗
dere quomodo debeam⁹ disponere nos ho
die. Sūt enī tres septimane ꝙ cepim⁹ tres
maneries peccatoꝝ: scꝫ voluntatis lingue
⁊ operis. Diximus de peccatis oris ⁊ volū
tatis. Die iouis incepimus d̄ peccatis ope⸗
ris. ⁊ diximus tria: scꝫ scandalū homicidiū
⁊ rixā. Restat quartū ⁊ est beneficij subtra⸗
ctio. Ambrosius dicit ⁊ recitatur.lxxxvi.di.
ca. Pasce.c. non satis. Pasce fame morien⸗
tem. si non pauisti occidisti. ⁊.xlvij. distin.c.
sicut hij. Et sunt verba ambrosij. neq̄ mio⸗
ris est criminis habenti tollere q̄ cū possis
⁊ abūdans sis indigentibus denegare. Ad
hoc habemus textum ⁊ exēplum. Textus
habetur Luce.xi. Quod supest date elemo
synaꝫ. Et p̄me Johan.iij.c. Qui viderit fra
trem suum necessitatem habere quomodo
charitas dei manet in eo? Exemplum habe
tur euidens quod non est scriptum in libro
des quenoilles gallice. Estis hic impresso⸗
res librorum. Innocentius papa precepit
ne imprimerentur libri: nisi viderentur ab
episcopo vel eius vicario vel cōmissario. O
pauperes librarij non sufficit vobis ꝙ sitis
dānati solum: sed imprimitis viles libros
de luxuria de arte amandi ⁊ datis materi⸗
am male faciendi. vos vaditis ad omnes di
abolos. Sed istud est vnuꝫ incidens. venia
mus ad exemplum. Beatus Lucas recitat
xvi.ca. ꝙ erat quidam homo diues q̄ mor⸗
tuus est ⁊ sepultus est in inferno: quia fue⸗
rat de curia diaboli. Ideo sepult⁹ est in suo
cimiterio. Dicunt hic basilius ⁊ ambrosius
ꝙ deus qui equaliter bona distribuit: vni
dat sanitatem: ⁊ alteri infirmitatē idem sp
perseuerans equalem iusticiam factur⁹ est
de omnibus. ¶ Sunt ne hic sacerdotes qui
habēt quattuor milia scutorū? Dicetis fra
ter ita: sed non acquisiuit per vsuram vl' ra
pinam: vel symoniam cōmisit: nunq̄ dece⸗
pit proximū: nunq̄ posuit missas suas au
croq gallice. Quid erat quare fuit dānatus
dico quia non dedit de proprio non: dabat
elemosynas esurientibus ⁊ pauperibus.
Pater quid dicemus igitur de illis qui de
tinent vestimenta ⁊ vident pauperes ⁊ in⸗
digentes mori frigore: ⁊ tamen detinent le
gata mortuorum. Secus est de illis paupe
ribus qui possunt laborare ⁊ non laborāt.
dñi qui habent regimen ciuitatis debēt ta⸗
les vocare ⁊ cōpellere ad faciendū opera pu
blica. vtputa ad mūdandū vicos vel ad re⸗
ficiendū fossata: ⁊ sic de similibus. Istō ha
betur. C. de mendicātibus validis lege vni
ca. Si autem pauperes sint tales ꝙ nō pos
sint laborare debent nutriri. Sꝫ dicetis: pa
ter nunq̄ vidi in tanta necessitate vite nec
frigoris: sed bene aliquando vidi homines
patientes aduersa. vtputa vnam domicel
lam: vel vnam bonā viduā. Ego habeo pe⸗

cunias vltra statũ vtrum debeã illis dare? Dicitur.i.Johã.iij. Qui habuerit substãtiã mũdi hui⁹ et viderit fratrẽ suũ necessitatẽ hr̃e et clauserit viscera sua ab eo: quõ charitas dei manet in eo.q.d.nõ manet. Habetis etiã vnã historiam Ruth.i. de elymelech: cuius vxor vocabat̃ noemy. Iste elymelech erat diues multũ q̃ videns qꝫ eẽent multi pauperes in iudea recessit cum vxore ne daret elemosynã. Dicunt hebrei qꝫ de⁹ videns maliciã eius occidit eum et filios ei⁹: excepta noemy et ruth: et perdiderunt oĩa bona et reuerse sunt bethleem. Et tũc cũ reuersa esset vocabãt eam noeymi.i. pulchrã. Ipsa vero ꝓhibebat dicẽs. Nolite me vocare noemy: sed marã.i.amarã: qꝛ amaritudine repleuit me dñs. Audite dñi diuites q̃modo iste fuit punitus. Cauete igitur vobis si tp̃e preterito nõ feceritis charitatem facite ob incarnationẽ xp̃i. Et autem sitis participes tanti meriti: facite quod suadet Jacobi documentũ. Abijcientes oẽm etc.

¶ Feria secunda tertie dominice aduentus. Sermo.xxx.

Abijcientes omnẽ immundiciam etc. Recordabimini viarũ vestrarum pessimarũ: et displicebunt vobis iniq̃tates vestre: et erubescite super vijs vr̃is. Ezechiel.xxxvj.ca. ¶ Dñi et anime deuote: heri btũs Paul⁹ admonebat nos vt haberemus gaudiũ in dño: mõ de⁹ per os Ezechielis dicit nobis: qꝫ recordemur viarũ nr̃arũ pessimarũ. Ubi duo tãgũt.

Primo saluatoris monitio.
Cum dr̃ recordamini.
Scd̃o fructuosa et desiderãda executio.
Cũ dr̃. et displicebũt vobis.

¶ De primo chrisostom⁹ super epistolã ad hebreos. Nihil est qd̃ tm̃ valeat ad remissionẽ pctõrũ sicut pctõrũ freq̃ẽs recordatio et memoria. nõ ad delectationẽ: sed ad ꝯtritionẽ. Et credo qꝫ Ezechias hͦ cognoscebat cũ di. Isa.xxxviij. Recogitabo tibi oẽs ãnos meos etc. Jere.iij. Leua oclõs tuos i directũ et vide vbi nũc ꝓstrata sis. Leua oculos tuos in cõualleꝫ humilitatis. Et ps. dicebat Quõ iniq̃tatẽ meã ego cognosco: et peccatũ meũ ꝯtra me est sp̃. Igr̃ Ezechias positus in lecto mortis ꝯsiderãs pctã ꝓpter q̃ icurrerat indignationẽ dixit. Heu si cognosceremus pctã nr̃a et iniq̃tates: displiceret nobis vita nr̃a: qꝛ ꝑ pct̃m deo displicuimus. Corpus et aĩam obligauim⁹ dyabolo: et ꝑdidimus q̃cquid fecimus boni. Si hoc cogitauerit pctõr nisi habuerit cor durũ sicut ferrũ displicebunt sibi pctã sua. De hoc habetis exemplũ. Luce.vij.ca. de magdalena vt cognouit qꝫ accubuit in domo pharisei lachrymis cepit rigare pedes eius. vñ Bernar. Initium nostre salutis cognitio morbi et infirmitatis. Quõ aũt debeamus de peccato tristari ostendit dñs noster iesus xp̃s Luce.x. suspiciens in celũ dicẽs. Homo q̃dam descendebat ab hierusalẽ in hierico: et incidit i latrones. Hic hõ est aĩa peccatrix q̃ dimisit statũ gr̃e et incidit in foueã peccati mortalis: qd̃ ponit hoĩem in tali statu qꝫ milie vicibus melius fuisset ei nõ nasci: et dimittit eũ precise semiuiuũ: qꝛ pctõr non viuit nisi vita brutali et nõ vita intellectuali. Qualẽ remediũ pater? Uolo dicer̃ qꝫ qñ peccatũ ducit nos in tale incõueniẽs debemus nos mundare oĩ tp̃e et p̃cipue in hͦ sacro tp̃e. Et si hoc fecerimus erim⁹ ꝑticipes incarnationis xp̃i. iuxta btĩ Jaco. documentũ. Abijciẽtes oẽꝫ. etc. di. Aue.

¶ Abijciẽtes oẽm etc. More solito mouet̃ questio theologalis terminata in doctrina magistrorũ nostrorũ theologorũ: et ꝑsertim a Bona.in.iij.di.v. Utrũ assumptio nature humane cõueniat diuine nature in rõne nature vel per se. Dicit bonauẽ. qꝫ assumptio dicit tria.s. actionẽ: relationẽ: et terminationẽ. Primũ cõuenit ꝑsone rõe nature qꝛ ꝑsona agit virtute nature. tertiũ respicit ipam ꝑsonã pmo et ꝑ se: qꝛ assumptio ẽ et termiat̃ ad vnitatẽ ꝑsonalẽ. scd̃m cõueñt vtriqꝫ: qꝛ et diuina natura et dĩa ꝑsona vnitur humane nature. ¶ Leuate capita dñi i telligitis q̃ heri dicebaꝫ vobis ꝑ leges et cationes: qꝫ ille q̃ detinet̃ in carcerib⁹ nõ põt ꝯtrahere cũ illo q̃ detinet eũ. Moralit̃ applicabã ad illũ q̃ est in articulo mort. Habetis etiã aliũ casum ex̃ de testamẽtis et vltimis volũtatibus ca. vlti. Et in.l.ci.C. qui testamẽtũ facere nõ pñt.l. furiosũ. qꝫ amẽs

⁊ furiosus nõ pñt testari. Hoc dicũt imꝑa-
toꝛ ⁊ papa. Heu aie dãnate rogo ne iudex
supmus faciat nobis le tour gallice. ¶ Le-
uate capita vr̃a dñe burgẽses ⁊ vos mulie
res dicatis mihi si placet q̃ sunt isti amen-
tes? Respondet btũs Pau. ad Gala. iij. O i
sensati galathe q̃s vos fascinauit nõ obedi
re veritati ante quoꝝ oclos xp̃s iesus p̃scri
ptus ⁊ in vobis crucifixus. ¶ Dicite dñi si
filius vester poneret sibi choꝛdam in collo
ad suspendendũ seip̃m: nunq̃d deponeretis
sibi choꝛdã? Certe credo ꝙ sic. Quid debetis
igitur facere de choꝛda. de qua loq̃tur. p̃s.
dicẽs. Funes pctõꝛũ circũplexi sunt me ⁊c.
Audeo dicere ꝙ nunq̃ aliq̃s ꝯdẽnatus ad
moꝛtẽ fuit ita bene ligatus sicut hõ existẽs
in peccato moꝛtali. Apostol⁹ hoc dic. Una
mulier q̃ facit vnũ ydolũ de filia sua: vnus
adulter: vnus sacrilegus: vnus ꝯcubinari⁹
⁊ multi alies: hi oẽs sunt insensati. i. extra
sensum ⁊ extra prudentiã suã. Sed q̃retis
quale remediũ pater? Dico vobis: ꝙ nõ de
betis expectare moꝛtẽ vbi amitteris sensũ
⁊ intellectũ. Sed nũc qñ estis bñ sensati p̃
paretis vos: q2 foꝛte nunq̃ aliq̃s vestrum
videbit aliũ aduentũ. iux. b. Jaco. documẽ-
tum. Abijcientes oẽm ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.

Prima erit de incarnatiõis sacratissime ꝓ
funda dignitate.

Secũda erit de aie peccatricis virtuosa pur
gatione.

¶ Quantuȝ ad primã ꝑtem. Audiuimus
heri Zachariã q̃ dicebat ⁊ laudabat maie-
statẽ regalẽ iesu xp̃i. Debem⁹ ꝓ nũc domi
ne ⁊ loq̃ de sapiẽtia magistrali. De ista scri
bitur Jere. xxxi. Ecce dies veniũt dicit dñs
⁊ feriã domui israel ⁊ domui iuda fed⁹ no-
uũ: nõ ſm pactũ qd̃ pepigi cũ p̃ribus vr̃is.
Seq̃tur: dabo legẽ meã in viscerib⁹ eoꝛum
⁊ in coꝛde eoꝝ scribam eam: ⁊ hoc inducit
Pau. ad Hebꝛe. viij. ca. vbi referũtur ab eo
eadẽ verba. item Jsa. xxxiij. Dñi iudex nr̃:
dñs legifer nr̃: dñs rex noster: ipse veniet
⁊ saluabit nos. Sed q̃retis p̃r que fuit cau
sa seu necessitas huius legislatoꝛis. dico ꝙ
triplex: scȝ

Prima ad oẽs mali cohibitionẽ.

Scd̃a ad sanctificationis ꝯsummationeȝ.

Tertia ad v̾itatis reuelationẽ.

¶ De primo hr̃ in Math. q2 scȝ ãtiqua lex
mosayca nõ ꝓhibebat nisi solã manũ ⁊ nõ
animũ. Math. v. Audiuistis q2 dictũ ẽ an-
tiquis non occides. ego autẽ dico vobis q2
oĩs qui irascitur fratri suo re⁹ erit iudicio.
De scd̃o ad Hebꝛ. x. Umbrã habens lex fu-
turoꝝ bonoꝝ nõ ymaginẽ rerũ. lex eñi anti
qua bonũ gloꝛie ⁊ beatitudinis eterne non
pꝛomittebat expꝛesse: sed in figura. bona ve
ro tꝑalia exp̃sse pꝛomittebant. vñ Jsa. i. Si
volueritis ⁊ audieritis me bona terre come-
detis. Sed q̃retis pater q̃re pꝛomittebant
bona tꝑalia. Dicunt doctoꝛes ne ppl's ha-
beret occasionẽ murmurandi: q2 boni quã-
do moꝛiebant non p̃miabantur statim sed
mittebantur ad lymbũ vbi stabant priua-
ri visione diuina. De tertio ad Galath. iij.
conclusit scriptura oĩa sub peccato vt pro-
missio ex fide iesu xp̃i daretur credentibus
Leuate spiritus vestros. Dñi ꝑuulus nat⁹
est rex ⁊ doctoꝛ ad docendũ iter saluatiõis
nostre. Ambꝛo. in quodã sermone dic. igno
ta erat eñi ante xp̃i aduentũ via vite: sȝ p⁹
aduentũ multi inuenerũt illam: ⁊ ille q̃ do
cuit est puer ih̃s legifer noster. Jsa. fuit q̃n
gentis annis ante aduentuȝ xp̃i ⁊ dixit de
aduentu Messie ꝙ ipse veniret ad dandũ
nobis legẽ nouã nõ scriptã in tabulis: sed
in coꝛdibus. O pctõꝛes pauperrimi ille q̃
dedit nobis legẽ ẽ ille q̃ iudicabit nos i die
iudicij. Qñ legẽ dabat tenebat locũ magr̃i
sed qñ iudicabit tenebit locũ iudicis terribil̃.
Sed q̃retis: pater nunq̃d sufficiebat Mo-
yses in lege sua? Dico ꝙ nõ: sed necessariuȝ
erat ꝙ xp̃s veniret. Primo q2 Moyses nõ
pꝛohibebat nisi manũ. i. opationẽ exterioꝛẽ
Chꝛistus aũt pꝛohibuit aĩam. ad Ro. vij.
Concupiscentiã nesciebã esse pctm̃: nisi lex
diceret nõ cõcupisces. vbi sanctus Aug. di
cit ⁊ est in regula monachoꝝ. Non solũ cõ-
cupiscere: sed etiã ꝯcupisci velle criminosuȝ
est. Uos iuuenes mulieres q̃ aperitis pe-
ctoꝛa vestra ad ostendendum mamillas: ex
pediret vobis meli⁹ habere vnũ granũ le-
pꝛe. Chꝛistus etiã dicit Math. v. Audistis
q2 dictũ est antiq̃s nõ mechaberis. ego au
tẽ dico vob̃ q2 oĩs q̃ viderit mulierẽ ad cõ-
cupiscendũ eã: iaȝ mechatus est eã in coꝛ-
de suo. Secũdo fuit necessari⁹ aduent⁹ xp̃i
pꝛopt̃ veritatis reuelationẽ: q2 lex ꝑ Moy

sem data est gratia ⁊ vitas p iesum xp̄3 facta est. Moyses percutit. vñ Hebre.x. Irritam q̃s faciens legē moysi sine vlla miseratione duob⁹ vel tribus testibus morit. Christus vero dedit legē amoris ⁊ gratie vt patet de muliere deprehensa in adulterio cui dixit. Mulier vbi sunt q̃ te accusabant. Respondit mulier. Nemo dñe me accusat nec ego te accuso dixit xp̄s dñs noster vade ⁊ ampli⁹ noli peccare. Promisit etia3 xp̄s nobis vitā eternā de q̃ Joh. Hec est vita eterna vt cognoscat te solū verū deum ⁊ quē misisti ihm xp̄3.i. vt cognoscēdo in eū tendamus. Non em̄ sufficit cognoscere: sed cognoscendo imitari. Cognoscere em̄ ⁊ non imitari est cognoscere sicut demones. Jac. ij. Demones credūt ⁊ ptremiscūt. ¶ Tertio xp̄s venit ad instruendū nos de sanctificatione pfecta. In lege antiqua habebant bestias ⁊ oportebat eas lauare aqua lustrationis: nec illa sacrificia gratiā pferebāt ex opere operato: s3 bene ex opere operantis: q2 oīa pcluserat scriptura sub pctō: s3 xp̄s verus vnguētarius venit ⁊ apportauit oleu3 ⁊ vinū ad sanandū infirmū. ⁊ nisi ponam⁹ obicem ipse sanabit nos. de isto bono apotecario loq̃tur Pau. ad Titū. ij. Apparuit gratia dei ⁊ saluatoris nostri oībus hominibus erudiens nos vt abnegantes impietatē ⁊ secularia desideria sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuamus in hoc seculo. O peccatores iste christus qui passus est pro nobis non venit in hunc mundū ad habendū delectatōnes: non ad essendū cardinalē nec episcopū nec abbatē neq3 ad habendum plura beneficia: non ad luxuriandū: ⁊ sic de alijs: sed ad mundandū conscientias nostras. Et illud suadet Jacobi documentū. Abijciētes oēm ⁊c.

¶ Quantū ad secundā ptem. Domini ⁊ vos mulieres ecce festū natiuitatis proxime cogitastis ne adhuc habere nouas tunicas. Ita pater rogaui maritū meū vt haberem tunicā bene foderatā. vtinā tantā haberetis curam de anima q̃tum habetis de tunicis. O peccatrices aīe abijciatis oēm immūdiciā paruam ⁊ grossam cordis lingue ⁊ operis aut scitote q̄ vos dānabimini cū omnibus dyabolis. Dixi heri q̃rtum peccatū operis scilicet beneficij substractio. Restat loqui de quinto pctō qd̄ est alieni iniusta detentio. q̄ aūt detinere alienū sit peccatū habemus textum: ⁊ rōnem textus habetur Luce.xix. Dixit Zacheus. Ecce dimidiū bonoꝝ meorū dñe do pauperibus. Et si q̃d aliquē defraudaui reddo quadruplū. sic habetur xiiij.q.vi.ca. Si res (⁊ sunt verba Augu.) propter quā peccatū est cū possit reddi nō redditur. penitentia nō agitur sed simulat. Rationē quare op3 restituere alienū tāgit Scotus in.iiij.di.xiiij.q̃ talis est. Null⁹ est capax gratie q̃ in mortali ptinuat: sed q̃ detinet aliena ptra voluntatē illius cuius ē ptinue est in pctō: patet q2 facit ꝯ pceptum negatiuū qd̄ obligat sp ⁊ ad semp: ergo ⁊c. ¶ Leuate capita. Sunt hic sacerdotes tenentes cōcubinas a pain ⁊ a pot: certe non debetis retinere sed eijcere de domibus vestris: ⁊ melius est hodie q̄ cras. Dñi ⁊ aīe deuote vultis cognoscere si retinere iniuste rem alterius sit pctm̄ mortale. Ratio ē in promptu: q2 omē qd̄ est ptra charitatē notabiliter ledens proximū est pctm̄ mortale Nā Ambro. in lib. de padiso dic: q̄ pctm̄ ē puaricatio legis diuine ⁊ celestiū inobediētia mandatoꝝ. Oīs ergo trāsgrediēs lege3 peccat mortaliter. h̄ est iniuste alienū detinens. Estis hic domicelle q̃ portatis colores sup vos ad fuscandū vosipsas. Istud ē alienū qd̄ debetis deponere. Querunt doctores vtrū vsurari⁹ q̃ h3 de quo pōt restituere in pmptu imponēs heredib⁹ q̄ restituāt post mortē sit ptinue i pctō mortali: ⁊ dicūt q̄ sic. Insup dico q̄ qñ retinuistis alienū debetis recōpensare tp̄s p qd̄ illud retinuistis: aliter nō mūdaretis sufficiēter pscias vr̄as. iuxta beati Jaco. documētum Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Feria.iij.tertie dñice aduēt⁹. Ser.xxxi.

Bijcientes

Bijcientes oēm ⁊c. Conuertimini ⁊ agite penitentiā ab oīb⁹ iniq̃tatib⁹ vr̄is: ⁊ nō erit vobis in ruina3 iniquitas. Ezechi.xviij. Dñi ⁊ aīe deuote: spiritussanctus p os Ezechi. dicebat heri q̄ cogitare debemus de pctīs nostris ad hn̄dū detestatiōem. Qñ ei pctōr vi

det ⁊ cognoscit miseriaȝ in qua fuit nisi sit
cecus ⁊ induratus:dȝ dolere:ideo ꝯtẽnẽdo
miam. Dicit adhuc Ezechiel. Conuertimi/
ni ⁊ agite penitentiã ⁊c. vbi duo tangunt.
Primo salubris exhortatio ꝯuertimini ab
oĩbus iniq̃tatibus vestris.
Secundo debita informatio ⁊ non erit vo/
bis in ruinam.
¶ De primo habetur Eccl.xvij. Deus crea/
uit de terra hoiem ⁊ ꝭm imaginẽ suã fecit
illuȝ. ⁊ ꝭm se vestiuit illũ virtute. Videm⁹
experientiã ꝙ qñ ymago aliqua frãgit oȝ
illam restaurare ad ymaginẽ ⁊ similitudi/
nẽ ymaginati. Et qꝛ peccãdo difformatur
ymago dei in nobis:si eam restaurare volu
mus opȝ cõuerti ad dñm iesum xp̃m. Mo
dus aũt conuertendi ad dñm nostrũ est ꝑ
penitentiã peccatoꝝ nostroꝝ qñ peccamus
mortaliter vertimus dorsum deo. Ideo ha
betur de peni.di.iij.c. Sunt plures. ꝙ ď oĩ
bus peccatis faciẽda est penitẽtia: alioq̃n
deus nõ dabit veniã de vno sine altero. Jo
han.vij. Totũ hoĩem sanũ feci in sabbato:
⁊ si fecerimus qď in nobis est:non erit iniq̃
tas nobis in ruinã. Ideo dicebat Paul⁹.i.
Coꝝ.xi. Si nosmetipsos dijudicaremur ñ
vtiq̃ iudicaremur:quin vt dꝛ Naũ.i.nõ pu
nit deus bis in idip̃m. Arguatis argumẽ/
to a ꝯtrario sensu qď est validissimũ i iure.
si non recognoscamus pctã nostra ꝑ peni/
tentiã dñs improperabit nobis in die iudi
cij. Volo igit suadere vt studeatĩ fugere di/
uinã iram ⁊ conuertimini ad dñm ꝑ penitẽ
tiam deponendo maculas ꝯscientiaꝝ vr̃a/
rum iuxta thema preassumptũ. Abijciẽtes
oẽm ⁊c. Aue maria.
¶ Abijcientes oẽm immundiciã ⁊c. More
solito mouetur q̃stio theologalis termina
ta in doctrina theologoꝝ ⁊ presertim a bo/
nauẽtura distin.v.tertij sententiaꝝ. Utrũ
persona diuina assumpserit naturã huma/
nam vel personã. Respõdet prefat⁹ doctor
Bonauẽ. dicens ꝙ personã diuinã assume
re naturã humanã tribus modis intelligi
potest. Primo modo ꝙ fuisset ante assum/
ptionẽ persone:⁊ hoc repugnat veritati cõ
ceptionis ꝙ virgo esset mater puri homis.
Secũdo ꝙ natura assumpta in christo assu
mente esset persona:⁊ hoc repugnat ratiõi
assumptionis. Tertio ꝙ post assumptionẽ
remansit illa natura assumpta ꝑ substanti
am:⁊ hoc est verũ. Et hoc tenet ecclia ꝯtra
nestoriũ hereticũ. ¶ Leuate capita vr̃a dñi
Estis in statu in quo velletis mori. vnũ est
certe qď debet nos multũ mouere ad dispo
nendũ nos ad habendũ gr̃am: qꝛ de mille
non est vnus q̃ sit in illo statu in quo vel/
let mori. Dixi heri ꝙ per legem ciuilẽ ⁊ ca/
nonicã ꝙ nullus debet expectare articulũ
mortis. Est aũt alius casus in quo q̃s non
potest testari:⁊ habet in lege ciuili. C. q̃ te/
stamentũ facere nõ possunt. l. discretis. ⁊ẽ
textus ꝙ mutus ⁊ surdus a natiuitate te/
stamentũ condere non possunt. habet i de
creto dist.xciij.c. dyaconi. Miseratio dei ac
pietas solum reditũ req̃rit ac nos cupit lõ
ga bonitate sua saluari. Si nõ cõuertimur
si duri colli sumus: si in pctĩs vsq̃ ad mor
tem illicite ꝑduramus assidue peccantium
non miseretur deus. Rogo deũ ne sim⁹ mu
ti in articulo mortis. Audite Isa.xlij. Quis
cecus nisi seruus me⁹ ⁊ surdus nisi ad quẽ
nuncios meos misi. nunq̃ fuit mutus aut
surdus q̃ non appeteret loq̃ aut audire. Et
qui sunt illi surdi: certe illi q̃ claudunt au/
res voci dulcissimi iesu. Tales sunt pecca/
tores indurati nolentis obedire p̃ceptis di
uinis. de quibus dicit decretalis allegata
ꝙ ꝯtinue peccantibus deus nõ miseretur.
Volo dicere ꝙ vos peccatores disponatis
ꝯscientias vestras ⁊ aperiatis aures ad di
uina precepta audiendũ vt sitis benedictis
sime incarnationis xp̃i ꝑticipes. iuxta bti
Jaco. documentũ. Abijciẽtes oẽm ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due ꝑtes: scȝ
Prima erit incarnationis sanctissime pro/
funda dignitate.
Secũda erit de peccatricis anime virtuosa
purgatione.
¶ Quantũ ad primam ꝑtem. Locuti sum⁹
a die dñica de altitudine filij venientis ad
nos. Habuim⁹ primo de dignitate regali ⁊
magistrali: hodie opȝ videre de dignitate
sacerdotali. Istď misteriũ apte declarat no
bis Zacharias.iij.ca.di. Ostendit mihi do
minus sacerdotẽ magnũ iesum stantẽ corã
angelo domini: ⁊ sathan stabat a dextris
eius vt aduersaretur ei:⁊ iesus erat indu/
tus vestibus sordidis:⁊ ait illis qui stabãt
corã se. Auferte ab eo vestimẽta sordida.

¶ Dicatis mihi dñi quis est ille magn⁹ sacerdos de quo Zacharias loquitur. Certe ille est de quo ps. scripsit. Tu es sacerdos in eternū ſm ordinē Melchisedech. Auctoritas aūt ⁊ necessitas istius magni sacerdotis colligitur ex tribus.
Primo ex sacerdotū legaliū indignitate.
Scđo ex oblatiōis figuraliū inutilitate.
Tertio ex ministrantium in templo instabilitate.
¶ De primo ad Hebre.v.ca. Omnis pontifex ex hoībus assumptus ꝯstituitur in his q̄ sunt ad deū: vt offerat dona ⁊ sacrificia ꝑ pctīs qui ꝯdolere possit his qui ignorant ⁊ errant: qm̄ ⁊ ipse circūdatus est infirmitate. De scđo Isa.i. Quo mihi multitudinem victimaꝝ vestrarū dicit dñs: plenus sum. Holocausta arietū ⁊ adipe pinguiū ⁊ cetera nolui. ⁊ ps. Holocaustū ⁊ ꝓ pctō nō postulasti: tunc dixi ecce venio: q: nullū holocaustū erat sufficiens ꝓ peccato. De tertio Pau. ad Hebre. vij. cap. dicit. Plures facti sunt sacerdotes idcirco ꝙ morte ꝓhiberentur ꝑmanere. hic aūt eo ꝙ maneat ieternū sempiternū hꝫ sacerdotiū. ¶ Leuate spūs vestros. Dñi vaditis ad missas ⁊ ad eccliaꝫ ad capiendū aquā benedictā: nunqd ꝯsideratis aliqn̄ quātus sit puer iesus: nō eī est rex solū neqꝫ doctor: sed etiā sacerdos ſm ordinē melchisedech. Et nō solū est sacerdos sed magn⁹ q̄ venit ad offerendū sacrificium: ⁊ ad dicendū missam. Et ad hoc intelligendū est sciendū ꝙ in antiquo testamēto erant tres hoīes q̄ vocabant iesus. De vno illoꝝ loqtur Zacharias q̄ vocabat Josedech. Alius fuit q̄ conduxit filios Israel ꝑ desertū ⁊ vocabat Josue. Alius fuit ibs syrach. Prim⁹ iesus de quo loqtur Zacharias representat xp̄m qui habuit aduersarium dyabolum. Iste iesus erat indut⁹ veste nostre mortalitatis ꝑ oīa assimilat⁹ nobis fratribus absqꝫ pctō: tamen in silitudinem hoīm factus: habitu inuentus vt homo. Ad phi. ij. Qui quondā fuit nat⁹ si nō fuisset letatus fuisset mortuus: ⁊ dum frigus vigebat sentiebat frigora: dum extendebatur ad ignme patiebatur: passus fuit in circuncisione: passus in passione. sed post resurrectionē suam deposuit tunicam leprosam ⁊ accepit tunicā glorificatā. Illa fuit vestis quā vestiuit vt ascenderet in celum ad interpellandū pro nobis. Scđo vt offerret hostiam deo placentē: q: vt inquit Grego. iij. q. vij. In grauiorib⁹ cū his q̄ displicet ad intercedendū mittitur irati anim⁹ ad deteriora ꝓuocatur. Ideo in figura habebatur Leuitici. xxi. ꝙ nullus de filijs Aaron q̄ haberet maculā offerret panes deo. Ubi Anselm⁹. Heu vitam nostroꝝ sacerdotum q̄ turpiores longe habēt maculas ꝙ̄ sacerdotes legales. Illi offerebant agnuꝫ ⁊ bestias ⁊ sine macula esse debebāt: ꝗ̄to magis nos debem⁹ esse mūdi q̄ agnū sine macula filiū dei in altari tractamus ⁊ offerimus ⁊ comedim⁹. ⁊ q: nos eram⁹ indigni dicit Pau. ꝙ necessariū fuit suscitare aliuꝫ sacerdotē ſm ordinē melchisedech q̄ interpellaret ꝓ nobis etiā vt exaudiremur. Qui vt inqt idem Pau. ad Hebre. v. Cuꝫ lachrymis ⁊ clamore valido clamauit ⁊ exaudit⁹ est pro sua reuerentia. Erant etiā oblatōes inutiles: q: non cōferebant gratiā de condigno. Ideo dicebat Isa. propheta in ꝑsona dei. Quid mihi multitudine victimaꝝ vrārum plenus sum. q. d. nolo. Tertio erat necessariū sacerdotium xp̄i ꝑpter ministrantium in tēplo instabilitatē. Oēs eni sacerdotes moriebant: ⁊ iō oportebat hr̄e vnuꝫ immortalē. Heu dñi si regi si pape si sacerdoti si duci si prelato si homini docto debemus honorē: certe debemus prestantioreꝫ christo qui viuit ineternū. De quo oēs prophete Iere. Isaias Aggeus ⁊ oēs alij dixerunt. si moram fecerit expecta eū: quia veniens veniet. Et Aggeus. i. capi. dicit. Adhuc modicū ⁊ mouebo celum ⁊ terrā ⁊ veniet desideratus cunctis gentib⁹: ⁊ replebitur gloria domus dñi. Ubi dicit de lyra ꝙ gloria dom⁹ domini fuit oblatio maxima q̄ potuit reperiri quādo predicabat in tēplo doctrinā suam curando leprosos infirmos ⁊c. Heu peccatores si isti patres antiq̄ letabant d̄ aduētu futuro xp̄i ⁊ gaudebāt: ꝗ̄to magis gaudere debemus q̄tidie inter manus sacerdotis. quādo igitur videbitis euꝫ in ecclesia dicite illi. Domine iesu da mihi gr̄am digne mundandi conscientiā meam vt digne possim beneficiū incarnatiōis gustare. Hoc suadet Jacobi documentū. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Quantū ad secundā ptem dicetis frater iste filius de quo tam sepe loquimini est magne dignitatis. vellem⁹ scire a vobis quō pparare debemus nos ad eū recipiendū. Certe dico abijcientes oēs immundiciam: qm̄ nihil vilius pctō ex quo quis incurrit dei indignationē efficitur ciuis inferni. Diximus de pctīs voluntatis oris ꝛ de aliquibus operis. Diximus heri de iniusta detētione: nunc opꝫ dicere de indebita sublatione: ꝛ est sextū in ordine pctī: scꝫ operis, et istud pctm̄ fit multis modis.

Primo per rapinam.
Scdō per furtum.
Tertio per fraudem.

¶ Aduertendū est ꝙ in confessione opꝫ exprimere oīs circūstantia peccati. Dicit paganus Aristo. viij. methaphisice ꝙ in naturalibus species sunt sicut numeri: qꝛ sicut vnitas addita numero variat speciē numeri: ita circūstātia peccati peccato addita variat ipm̄ tam in genere nature ꝙ̄ in genere morū. btūs Tho. ij. ij. q. lxvi. ar. ix. ponit differentiā inter furtum ꝛ rapinā: ꝛ dicit ꝙ rapina est maius pctm̄ ꝙ̄ furtum: licet homines magis verecūdantur de furto. rō autē q̄re rapina est mai⁹ pctm̄ est: qꝛ auferre alienum est ipso ignorāte. Talis ignorās non habet nolitionē actualem: sed bene in rapina. De ista rapina loqtur ps. Nolite sperare in iniquitate: ꝛ rapinas nolite cōcupiscere: diuitie si affluant nolite coꝛ apponere. ꝛ Eccles. v. diuitie ꝯseruate in malū dn̄i sui pereunt eū in afflictiōe pessima: qꝛ tot mala inde sequūtur: vt vix mala illa qs enarrare posset. Ideo Pau. i. ad Thi. vi. ca. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueum dyaboli. Radix eñ oim maloꝝ est cupiditas. Est aūt sciendū ꝙ duplex est rapina: q̄dam est rapina rerū: alia est rapina personarū. Rapina rerū pꝛopꝛie dꝛ rapina. Rapina personaꝝ dꝛ raptus siue vendere ꝛ rapere virginē siue hominē est graue peccatum. Nā in lege Moysi si qs vendidisset hominē moꝛte moꝛiebatur. Exodi. xxi. ꝯm leges ciuiles rapiēs virginē venit trūcandus. Sed loquēdo de rapina specialiter sciendum ꝙ differentia est inter rapinā ꝛ furtum: qꝛ furtū fit in secreto ꝛ rapina in publico. Si quis capiat aliqd vobis ignorante in camera vestra hoc vocatur furtū. Si vero aliquis potens aufert a vobis pratuꝫ vel agrum ꝛc. vobis inuitis hoc vocatur rapina. ¶ Sed dicetis: pater in ista ciuitate non cōmittimus rapinā: non est opus aliquid dicere aut loqui. Domini credo ꝙ gētes armoꝝ scient aliquid dicere qꝛ materia ista tangit eos. Hostien. in lectura. sup ca. grauis extra de restitutione spoliatoꝝ dicit: ꝙ si aliquis vocaꝝ a rege ꝛ dubitat vtrū bellum sit iustū aut iniustum: tunc si aliqd capiat tenetur ad restitutionē. Secus est si princeps mandaret iustā esse causam: tunc nō esset peccatum capere super inimicos. Ubi etiam ita esset ꝙ bellum non esset iustum: quia postq̄ rex se dicit habere iustuꝫ bellum dꝫ credere: cū non sit de ꝯsilio familiari regis. Alio modo cōmittitur rapina inter reges ꝛ nobiles qñ vi oppꝛimunt ꝛ capiunt bona subditoꝝ. De ista enim dicebat Isaias. i. ca. ꝙ sunt fures ꝛ socij latronum. Alio modo cōmittitur rapina q̄ pꝛopꝛie debet dici concussio: qñ dominus retinet salarium famuli sui: ꝛ dn̄a ancille. vel qñ filius vendit scutellas vel alia bona: tūc qñ ancilla vult recedere imponitis ei furtū retinēdo salarium suū. Audite beatū Iacobū ca. v. dicentem. Ecce merces operatoꝝ vestrorum q̄ messuerunt regiones vestras: q̄ fraudata est a vobis clamat: ꝛ clamoꝛ eoꝛuꝫ ad aures domini sabaoth introiuit. ¶ Et si dicatis: pater ancilla nō seruiuit mihi nisi p media parte vnius anni. Dico ꝙ dꝫ solui p rata si nō vult manere vobiscū. ꝛ si vos fuistis in causa peccastis. ¶ Dn̄i iusticiarij: et vos etiam raptoꝛes: si ita sit: ego vos commendo ad oīs dyabolos. Uolo ergo dicere ꝙ vos oīs mundetis ꝯscias vestras: vt possitis eē pticipes incarnatiōis dn̄i nostri iesu xpi. iuxta thema btī Jacobi assumptū Abijcientes oēm ꝛc.

¶ Feria quarta tertie dominice aduentus. Sermo. xxxij.

Abijcientes oēm immundiciam ꝛc. Expectat dn̄s vt misereatur vestri: ꝛ ideo exaltabitur parcens vobis

beati oms qui expectant eu. Isa. xxx. capi. ¶ Domini et aie deuote spus sanctus dicebat heri per os Ezechielis pphete: quod conaremur penitentiam agere de pctis nostris vt deus nobis indulgeat: ne pctm sit cā damnationis nostre. Modo ad cognoscendum quod deus nō punit nos sm peccata nostra: ipse spus sanctus ondit nobis p Isa. prophetam dicentē quod expectat nos dominus nec punit sm demerita. Ubi duo singulariter ostenduntur.

Primū est diuine dignationis condescētio ibi: expectat dns.

Scdm totalis et firma in deū repositio: ibi Beati qui expectant.

¶ De primo Sapi. xi. dicit. Misereris oim domine et nihil odisti eorum que fecisti dissimulans pctā hoim ppter penitentiā. ¶ O pauperes pctōres nō sine causa xps ligatus est pedibus et clauatus in cruce. hō em ligatus currere nō pōt. dr Isa. i. Nisi dominus exercituū relinquisset nobis semē quasi sodoma fuissemus. Si em non fuisset sua infinita misericordia vel saltē vteretur sua iusticia: annihilaremur subito post peccatū. ¶ Sed dicet aliquis: pater ipse non videt pctā nostra. Audite beatū Paulū dicentem ad Hebre. iiij. Omnia nuda et apta sunt oculis eius. Dicetis quod licet videat pctā: non tn displicēt sibi. dico quod si nō displicuissent sibi nō tanta fecisset ppter deletionem peccati. Expectat ergo nos deus: vt misereatur nostri dissimulās pctā. Sola igitur mia nos expectat: quid ergo restat? ¶ O dni beati qui expectant agendo penitentiā. vn ps. Expecta dnm etc. Sancti patres in lymbo expectauerunt: licet nō desperabant: tn tediebantur Propterea dicebat abacuch. ij. Si morā fecerit expecta eū: quia veniens veniet et nō tardabit. Hodie ecclia represētat euāgeliū. Missus in quo modus incarnatōis ex pte dei et angeli: et ex pte marie exprimitur et declaratur et noua facta sunt in terra. Utinā deus det nobis gratiā ista meditandi: vt eā habere possimus recurrerem⁹ ad beatam virginē dicendo. Aue maria.

Abijcientes oēm etc. More solito mouetur questio theologalis terminata in doctrina magistrorum nostrorū theologorum: et presertim s. Bonauen. in tertio di. vi. tertij. Utrū persona xpi debeat dici cōposita? et videtur quod sit vniuoce cōposita: quia dicitur in simbolo Athanasij: quia sicut aia rōnalis et caro vnus est homo etc. sed anima et corpus formant vnū cōpositum: igitur similiter natura diuina et humana cōcurrentes in eodē supposito. pro solutione qstionis dicit Bonauē. Compositio dr dupliciter. Uno mō ppie cōpositio dr vnio aliquorum duorum habentiū mutuā inclinationē ad cstitutionē tertij: et hoc modo psona xpi non pōt esse cōposita. Alio modo dr cōpositio alicui⁹ cū aliquibus vnio et hoc modo psona xpi est composita: quia ibi sunt due nature adunate: sed est vnū suppositū: scz suppositū dbi. Est g dicendū ad symbolū: quod in aliq ē sile et i aliq dissile. Est em i hoc dissile: quia caro est in potentia: vt informetur per aiam: non aūt natura humana vt informetur per verbū. Et est simile in h quod sicut in vno hoie non est nisi vnū suppositū: ita verbū non est nisi vnū suppositum: quamuis habeat naturā humanā sibi vnitam. ¶ Leuate capita vra: timetis dānari? Dicetis quod licet nō velitis mori in statu in q estis tn speratis miam dei cseq in articulo mortis. Dixi heri de muto et surdo: quia nō psūt cōdere testamentū. Est ali⁹ casus et hr. C. q testa. facere possunt vel nō. l. Nemo. quod filiusfamilias non potest facere testamentū nisi de peculio castrēsi vel quasi. Et extra de sepul. c. l. lib. vi. ¶ Dni habetis filiū qui sit i extremis diebus: et no habet stipendia a rege: nec officiū in quo possit aliquid lucrari Dicunt leges et canones quod non potest facere testamentū. Utinam peccatores non sic fiat de aia nostra in morte. Iste fili⁹ est peccator. de quo Ioh. viij. Uos ex patre dyabolo estis cū in peccato estis. non hz aliquid a rege: quia omnia bona sua pdidit per peccatum. Domini hortor vos: quod respiciatis cuius filij estis. et si sitis filij dyaboli: ponatis penas vt sitis filij dei. Respiciatis oro vnusquisque patrē suū deponēdo immundicias. iuxta verba thematis preassumpti. Abijcientes oēm etc.

¶ In isto sermone erunt due ptes: scz

Prima erit incarnationis sanctissime profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primam partē. Retinuistis ea q̄ dixi de incarnatione. Dixi em̄ q̄nq̄.

Primo quomodo fuit in consistorio trinitatis ordinata.

Secūdo quomodo fuit per patriarchas desiderata.

Tertio quō fuit p̄ iudices figurata.

Quarto quō fuit p̄ p̄phās declarata.

¶ De istis quattuor habuim⁹ p̄ ordinem. habuim⁹ de loco: de matre: ꝛ de filio p̄ prophetias expressas. Restat nūc videre q̄ntū scʒ quō fuit per quartum exhibita. Et dicemus quinq̄.

Primo angelicā nunciationē.

Scd̄o amicabilē visitationem.

Tertio fructuosam p̄dicationem.

Quarto rōnabilē dubitationem.

Quinto gaudiosam parturitionē.

¶ Richardus d̄ sctō victore dicit. Dn̄e si error est in fide nostra a te decepti sum⁹. Tot em̄ miraculis vallata est fides nostra vt nō ab alio q̄ȝ a te fieri possint. Diximꝰ de incarnatione q̄ facta sunt p̄ q̄nq̄ milia annorū anteq̄ȝ xp̄s nasceref. Ideo q̄ntum misteriū nunc est declarādum. Et primo loquar de missione angelica: q̄uis multa dixeriȝ die sabbati post prandiū s̄p ad honorē v̄ginis Est aūt triplex missio s̄m doctores exponētes euāgelium hodiernum.

Quedam est missio angeli.

Alia est missio spūs sancti.

Tertia est missio filij altissimi.

¶ De prima loq̄tur principiū euangelij. de scd̄a ꝛ de tertia crastina die dicem⁹. Et incipit p̄ma ibi. Missus est angelus. scd̄a ibi Spūs sctūs ꝛc. tertia ibi qd̄ ex te nascetur. Dicit ḡ lucas. Missus est angel⁹ gabriel a deo in ciuitatē galilee: cui nomē Nazareth ꝛ salutauit eā dicens. Aue. g. p. ego saluto vos mariā plenā grā. Que cū audisset turbata est in sermone ei⁹. Erat aūt ip̄a honesta sicut domicella: ꝛ color ei⁹ mutabaf et nihil dicebat p̄ admiratiōe salutatōis. Tūc angel⁹ dixit ei. Ne timeas maria: inuenisti grām apud dn̄ȝ. Ecce ↄcipies in vtero ꝛ paries filiū ꝛ vocabis nomen ei⁹ ih̄m. Circa istud possetis mihi q̄rere tria.

Primū quare angel⁹ venit.

Scd̄m qualiter venit.

Tertiū q̄d virgo faciebat.

¶ O pctōres ecce materiā altā ꝛ dulcē. Si em̄ est dulce exn̄tib⁹ in carcere q̄n vidēt aliquē amicū q̄ dicit eis. Cōfortamini: q꞉ venit hodie ille q̄ liberabit vos de carceribus: q̄to magis v̄go fuit leta audiēs ꝙ ille veniebat q̄ debebat liberare naturā humanā q̄ mā̄serat p̄ q̄nq̄ mille annos in inferno. De isto loq̄batur dauid dicēs. Ostende nobis dn̄e mīam tuā. Et alibi. Memēto nr̄i dn̄e i b̄n̄placito populi tui ꝛc. Et Isa. lxiiij. clamabat. Utinā dirūperes celos ꝛ descenderes. Et vos dn̄e habetis in horis v̄ris. Rorate celi desup̄. Et sunt v̄ba Isa. p̄ q̄nq̄ mille annos an̄ incarnationē xp̄i. erāt aliq̄ in lymbo clamātes hoc mō. Mitte quē missurus es. Exodi. iiij. Et tūc. xxv. martij trinitas manifestaf: ꝙ dies iam venerat in q̄ volebat mīam facere aiab⁹ nr̄is. Et de ista habem⁹ figurā. Gen̄. xxiiij. ꝙ Abraham misit seruū suū Eliezer ad q̄rendū vxorē filio suo Isaac. Per Abraham intelligimus deū patrē q̄ misit seruū suū gabrielē ad q̄rendū vxorē filio suo. i. v̄bo: q̄ erat p̄pe fontē. i. p̄pe scripturā sctām paratam dare ad bibendū angelo ꝛ camelis. i. oīb⁹ patribus Btūs Thomas in tertia p̄te. q. xxx. ar. ij. dicit: ꝙ angel⁹ missus est triplici rōne.

Primo rōne ordinis diuine.

Scd̄o rōne humane reparationis.

Tertio rōne ↄfirmationis virginis.

¶ Prīo dionysius. iiij. d̄ celesti ierarchia dicit ꝙ est sic ordinata: ꝙ sup̄ma reuelenf inferiorib⁹ p̄ media. Sic de⁹ paf nūciauit p̄ angeluȝ virgini marie vt seruaref ordo ierarchic⁹. Scd̄a rō vt angeli assumerenf ad locū vn̄ descenderūt. Tertia rō q̄ notatur a Hiero. ad paulaȝ ꝛ Eustochiū: q꞉ v̄ginitas est angelis cognata. Unūquodq̄ aūt ↄuertif ad sibi sil̄e. Sȝ q̄retis: p̄r quō apparuit angel⁹: Rn̄det Aug. in quodā s̄mone de annūciatiōe. Uenit angel⁹ ad mariā p̄nim⁹ ph⁹ ille magn⁹ specie iuuēis: facie rutilās: veste chorus̄cās. Sȝ q̄retis q̄re in sp̄ē iuuenis: Rn̄det btūs Tho. in tertia p̄te. q. xxx. ar. iij. ꝙ propter tria.

Prīo: q꞉ filiū dei incarnandū nunciauit.

Secundo vt virgo nedum in mente: sed in corpore essȝ p̄fecta.

Tertio vt certitudinaliter esset sine hesitatione informata.

Restat videre tertiũ scz vbi erat virgo quã do venit angelus ad eã. Legi in quadã hystoria romanorum (licet nõ autentica) ꝙ cum xps esset.xx.annorum adhuc viuebat beata anna et cũ ipsa moreretur xps incepit flere. qd videns beata anna dixit. fili mi cur fles cuz sim itura ad bonũ locũ ad sinũ scz abrahe? Respondit ipse ꝓpter miseriã peccati ꝓpter qd cõuenit oẽs morte crudeli mori. Ad propositũ. Nunqd vos burgẽses facitis filias vestras meretrices ornando et pingendo eas ac si essent ydola. Beatissima virgo cũ angelus venit ad eã nõ erat in fenestra: nec in vico: nec beata anna docuerat eã sic viuere. Unde bernardus sup missus. Puto ꝙ in occulto cubiculo orabat patrẽ suũ. Et istud satis intelligitur cũ dicit euangelista ꝙ intrauit angel9. Bonauẽtura dicit ꝙ ipsa legebat illud. ysa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet. et hoc legendo plorabat et plorando suspirabat et dicebat. Utinã possem esse ancilla illius domine tã nobilis que erit tam digna portare messiam in vtero suo. Et bernard9 in libro de euangelio eterno dicit ꝙ erat tã simplex et humilis ꝙ nõ putabat se dignã portare quousqꝫ angel9 dixit ei. Spiritussanct9 superueniet i te etc. Uultis dñi ꝯsiderare istã mãm: faciatis iuxta thema preassumptuz. Abijcientes omnez etc.

¶ Quantũ ad secũdam partẽ opz mundare cõscientias nostras ab oibus peccatis oris cordis et operis. Dixim9 aliqua peccata operis et vltimũ fuit rapina. Uidim9 tũc de rapina armigerorum quãdo est peccatũ et qñ nõ: sed qꝛ proxim9 nõ solũ ledit per rapinaz sed per furtuz aliena scz furtiue capiendo: ideo de furto dicemus tria.

Primo quotuplex est furtũ.
Secũdo quid sit ꝓprie furtum.
Tertio ꝗ̃ graue peccatum sit.

Est aũt furtũ. capere vel retinere rẽ alteri9 inuito dño. Est eñi triplex furtũ: videlicet
Presidentie.
Doctrine.
Aliene substantie.

¶ De primo Johan. x. Qui nõ intrat ꝑ ostiũ in ouile ouiũ: sed ascendit aliũde ille fur est et latro. De secũdo ad Ro. ij. Qui ꝓdicas nõ furandũ furaris etc. De tertio Joh. xij. Hoc aũt dicebat iudas: nõ qꝛ ad eũ ꝑtinebat de egenis: sed qꝛ fur erat: et loculos habens ea q̃ mittebantur portabat. vbi dicit hystoria scholastica ꝙ ea q̃ furabãt portabat ad vxorẽ. ¶ Dñi ecclesiastici q̃ habẽt bñficia ꝑ ablatiuũ vel datiuũ et nõ vocatiuũ: vos estis fures. Fur eñi egredit ꝑ fenestrã: et capit alienã substantiã. ita q̃ capit bñficiũ alteri9 ꝑ vim dꝫ eẽ fur. Secũduz furtũ est doctrine. Estis hic ꝓdicatores q̃ ꝓdicatis ꝓpter bonũ tpale solũ: vel ꝓpter vanã gloriã. Paulus cõtra tales dicebat. ij. Cor. ij. Non sumus sicut plurimi adulterãtes verbũ dei. ille q̃ adulterat suscipit ꝓlez de alio vtero. sic qui ꝓdicat ꝓ pecunijs capit fructũ de illo de quo nõ dꝫ capere. Tertiũ furtũ d quo volum9 loq̃ spãliter est qñ aufert substãtia alteri9 q̃ est alicui9 valoris vel vtilitatis: et talẽ subam opz restituere vel dãnari. Contra tales inuehit dauid dicẽs. Proiecisti sermones meos retrorsuz. Si videbas furem currebas cũ eo: et cũ adulteris portionẽ tuã capiebas. Estis hic ancille notate. Istud furtũ multis modis cõmittit. Primo i rebus inuẽtis. Secũdo in pignorib9. Tertio in rebus cõmodatis. Quarto i cõmodato. Quinto in locat. Sexto ab itraneis. Septio ab extraneis. Octauo a domestiq. Nono a filijs. Uide ista ad longũ in Roberto de pctis in smone de furto. Dñi si aliqd repistis si non est in vsu aliquorum est illi9 q̃ inuenit: s si in fũdo alteri9 media ps est inuẽtoris: altera est cui9 est fundũ. Dñi mercatores nũqd cõmittitis aliqñ furtũ hẽtis vos societates? Caueat vnusqꝫ ne defraudet ꝓximũ suũ. et si fecerit restituat sub pena dãnatõis eterne. Uolo dicere ꝙ vnusqꝫ dispõat ꝯscientiaz suã iuxta thema. Abijcientes oẽm etc.

¶ Feria qnta tertie dñice aduent9. S. xxxiij.

Abijcientes omnẽ immũdiciam etc. Jacuerũt in terra foris puer et senex. virgĩes mee et iuuenes mei ceciderũt in gladio. Trenorum. ij. ca. ¶ Dñi et aĩe deuote spũs sanct9 ad inducẽdũ nos vt ꝑparem9 corda nr̃a ad festũ venturũ suscipiendũ declarat quõ nos et corda nr̃a expectat omnipotẽs de9: et bñdicti erũt hodie q̃ ꝯsiderabunt

eū. Hieremias pphēta ī lamētationib⁹ suis loquif hodie dicēs. Jacuerūt in terra ⁊c. Jn sēsu lrali. Hieremias plorās ⁊ lamētās faciebat memoriā de habitātib⁹ hierusalē; īterfectis ⁊ occisis dicēs. Jacuerūt in terrā foris. Rogo ne illō accidat nob. Dñe dicite mihi q̄d est h̄ dictū: q̄ iuuenes ⁊ v̄gines sī ī terra iacētes? ¶ Gregori⁹ r̄ndet.xij.morali dicēs. Quis ī supma celoꝝ gaudia mētis affectu eleuaf? Jn figura h⁹ fuit ꝓhibitū filijs israel ne comederēt pisces nō habētes scamas. Et q̄ sūt illi pisces nō h̄ntes scamas nisi mētes illoꝝ q̄ pro nullo desiderio ad celestia eleuanf. Et q̄ sūt pisces terreni. Certe sūt pctōres q̄ nō querūt nisi terram. Jsti sūt illi de quib⁹ loqtur ps. Oculos suos statuerūt declinare in terrā. Per oppositū pisces scamas h̄ntes sūt q̄ sup aquā p̄nt natare ⁊ signāt hoīes bone volūtaꝭ ad bn̄faciendū. De q̄b⁹ paulus ad Collocē.iij. Si ꝯsurrexistis cū xp̄o q̄ sursū sūt q̄rite nō que sunt sup terrā. Sȝ q̄d vult dicere Hieremias q̄ v̄gines hierusalē posite sūt ad mortē gladio. Heu si ad sensū litteralē attendam⁹ videbim⁹ mortē ⁊c. Unde paul⁹ Coꝛ.vij. de v̄ginib⁹ dn̄i preceptū nō habeo: ꝯsilium aūt do. Geū.vi.scribif. Oīs caro corrupat viā suā. Dicebat hieremias q̄ v̄gines posite sūt ad mortē. Jlle v̄gines ḃm allegoriaȝ sūt pctōꝝ aīe q̄ mortue sūt ꝑ pctm̄. Jste virgines dn̄t ḃuare fidē saluatori. Saluastis tibi ꝓmissā fidē in baptismo? Restituatiꝭ aliena rapta ⁊ furta. rogo vt aspiciatꝭ si iaceatꝭ in terra. bea. Aug. q̄ nō mentif in libro ō vita xp̄iana dic̄. Quid tibi ꝓdest o xp̄iane nomen xp̄iani si opa xp̄ani nō habeas. Quid tibi nomē sanctitatꝭ arrogaf q̄ in teipso nec vnā virtutē nec vnū meritū possides. dicatꝭ mihi in vera ꝯsciētia q̄d ꝓdest si in pctis iacem⁹. Hortor igitur vos reuertimi. Aue. Abijcientes oēm immūdiciam ⁊c.

¶ More solito mouef questio theologalis termiata in doctrina magistroꝝ nostrorum theologoꝝ: ⁊ presertim a Bonauētura dis. vi.tertij. Utrū vnitas nature hūane in xp̄o sit sūma. Bernard⁹ de ꝯsideratōe ad eugeniuȝ ponit nouē modos vnitatū q̄ꝝ potior ē triū ꝑsonaꝝ in vna eēntia: ⁊ ista ē sūma vnitas q̄ tres ꝑsone sunt vnū in eēntia. Boū. tū dicit q̄ in xp̄o ꝯsideratur vnitas duplici mō. Uno mō q̄ntum ad vnitatē nature. alio mō q̄ntum ad vnitatē eēntie. Si loq̄mur de ꝑma sic nō est sūma vnitas nec aliq̄: sed sūt plures ⁊ diuerse nature. Si loq̄mur de vnitate ꝑsonaꝝ: ipsa ē sūma in xp̄o ꝓpf ꝑsone simplicitatē. scd̄o ꝓpter assūpti dignitatē; tertio ꝓpf vnionis figuralitatē. Leuate capita vr̄a. Estis hic dn̄e iohānes: expedistis ne adhuc paupes mulieres in ꝯfessiōe? q̄n videtꝭ paupes ⁊ diuites ad vos venire: nūq̄d capitis diuites? dicatꝭ mihi estis in illo statu in q̄ velletis mori? credo q̄ nō. Veri dixi q̄ sūt tres casus in q̄b⁹ q̄s nō pōt testari in morte. ita etiā sūt plures casus in quib⁹ de⁹ nō indulget peccatori in morte: ⁊ vnus est q̄n q̄s articulate nō p̄t loq̄. ita q̄ distincte nō p̄t exp̄mere nomē heredis. Habetꝭ aliū casū. C. de testamētis lege iubem⁹. Siīr habef extra de officio iudic̄ ordiarij. c. ex parte tua. q̄ si aliq̄s nō detegat spāliter casum ꝓpf quē fuit excōicatus absolutio sup hoc ipetrata nō valet. Rogo deū q̄ est impator ⁊ papa supm⁹ q̄ nō sit ita nobis rigorosus Excōicat⁹ q̄ vult ipetrare absolutionē: cuȝ hō in pctō si nō dicat veritatē sui pcti impetratio absolutiōis nō valet. ¶ O pauperes pctōres ꝯsideretis in q̄ statu estis nūc: ⁊ si velletꝭ nunc mori. Recurrite ad ꝯfessores et mūdate ꝯsciētias vr̄as: ⁊ sic dn̄s de⁹ nr̄ miserebif vestri. iuxta be. Ja. documentū. Abijcientes oēm immundiciam ⁊c.

¶ Jn isto sermone erunt due ꝑtes.

Prima erit de incarnatōis sacratissime ꝓfunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē. Uidim⁹ heri q̄ sicut icarnatio btā fuit figurata: ita fuit v̄aciter expleta. Euāgeliū hesternū fec̄ mētionē de triplici missiōe. Prio ō missione angelica. Scd̄o de missione sp̄us scti ad sanctificandū. Tertio de filio q̄ missus est ad vniēdū sibi naturā humanā. De istis duab⁹ vltimis habef ibi. Sp̄us sanct⁹ supueniet ⁊c. ⁊ virt⁹. i. filius eterni p̄ris obūbrabit tibi. i. sibi adaptabit corp⁹ h̄. q̄ inuisibilis ab eterno vmbrā nr̄e carnis sumet vt visibilis. Albert⁹ in tractatu ō laude v̄ginis dic̄. Uirgo totū asculcultauit ⁊ cogitabat q̄lis eēt ista salutatio ⁊ nihil dicebat. Et frāciscus de ma

ronis dicit q angelus mansit cũ ea sex horis. dicit q vidēs angel⁹ q ipsa tacebat replicabat vba dicēs. Ne timeas maria. quo audito rñdit dicēs. Quō fiet istud. Et est argumentũ (vt dicũt doctores) q tũc emiserat votũ castitatis. Et ipsa fuit pma q vouit castitatē. q. d. angel⁹. Uos habetis spm̄ sanctũ q plen⁹ veniet vobiscũ ꝛ vtus altissimi obũbrabit tibi sicut lumē clarissimũ sine aliq̃ vmbraculo videri nō pt: ita verbũ ꝛ natura hũana. Et sequit qd nascet ꝛc. Et ecce elizabeth ꝛc. q. d. est signũ q tu potes concipere q̃si elizabeth cognata tua antiq̃. Non em̄ īpossibile ē apud deũ. Si ergo p potentiā diuinā vetula pōt ꝯcipere: q̃tomagis iuuenis. Habem⁹ de h hystoriā de abrahā q erat senex: ꝛ vxori ei⁹ deficiebāt muliebria. Et sequit ꝯsensus virginis. Beata em̄ vgo genib⁹ flexis (vt dicit albert⁹) cũ magna eleuatione mētis dedit ꝯsensũ cũ meruit merito digni vt dei fili⁹ incarnaret. vñ Bona. dist. iiij. tertij dicit: q plus meruit virgo in illo ꝯsensu q si tota eccl'a ea dēpta ꝛ merita sanctoꝝ ꝛ sanctarũ oīm fuissent cōgregata in vnũ. Tũc igit sic stans submisit se obediētie ꝛ volũtati sui creatoris: dedit angelo cōsensũ dicēs. Ecce ancilla dñi ꝛc. vbi Augustin⁹ in quodā smōe dicit. Nec mora reuertitur angel⁹ ꝛ virginalē thalamũ ingredit de⁹. Sꝫ q̃retis a me: pr̄ q erāt in societate vginis? dixi die sabbati de duab⁹ domicellis Et si petatis a me: vtrũ pr̄ fuerit missus cum opa trinitatis sint īdiuisa ad extra? Dico q nō q missi dicit emanationē ab aliq. Et q pr̄ a nullo emanat: iō nō dr missus s bñ filius ꝛ spũs sctũs. s. a patre. De filio dr. Misit suũ vbũ ꝛ sanauit eos. Et spũs sctũs fuit missus ad sctificandũ vginē. Scdꝫ ei dasmascenũ ī q̃rto snīaꝝ vtutē ꝯceptiuā ꝛ gñatiuā ꝯtulit vgini. Jō dr mitti p nouā opationē sicut p nouũ effectũ. Et sic venit etiam spũs sctũs ī mētes hoim ꝓducēdo ibi grāsꝫ sit vbiq̃ p essentiā ꝯsentiā ꝛ potētiā. Habem⁹ exēplũ de h de rege. si sit ꝓditor ꝛ venit ad regē ꝛ rex dicat nolo eũ videre: post modũ obtinet rex ddit sibi remissionē ꝛ det sibi aliqd iocale vt domũ vel aurũ: tũc de illo dr q obuiauit regi. Spũs sctũs vēit ad virginē mariā: nō peccata sibi remouēdo: s nouā opationē ꝛ nouũ effectũ influendo.

Non igitur solũ dedit gratiā virgini: sed vestiuit siue vniuit in instāti ex purissimis sāguinib⁹ btē virginis ipsi verbo naturā humanā. Jdeo dr in euāgelio supueniet ꝛ nō solũ venit. Spirit⁹ sanct⁹ venit ad oēs peccatores p grām dimittendo pctā: sed superuenit virgini. ¶ Audistis oīa ista. O paupe res peccatores querat ipsi puero in ꝑsepio existenti. dic mihi bone Jesu cur voluistis ista natura hũana vestiri? cur ēt tot dolores assumere voluistis. Certe rñdebit si sibi placeat loq vt vos eriperet a faucibus diaboli. Quis igit erit tam duri ꝛ obstinati animi q si ista cōsideret nō inclinet ad grās deo agedũ de bñficio incarnatōis. ad qd sepe meditandũ beat⁹ Jacob⁹ dat documentũ. Abijcientes oēm imundiciam ꝛc.

¶ Quantũ ad secũdā ptem. Dñi mũdastis ne adhuc ꝯsciētias vestras? Credo q est de ꝯscientijs aliquoꝝ sicut de pānis imundis q frangũtur. dũ debito mō mũdantur. Dixi heri q opꝫ tergere ꝯscientias nr̄as q frangũtur de pctīs opis. dixi de furto ꝛ rapina Restat dicere de illicita negociatione. Et istud peccatũ cōmittit sub vmbra boni ꝛ iusti mercatoris. Jn qua negatione sunt tot mala q beat⁹ est q custodit se ꝛ ē imunis a tot malis. Et ad istud pctm̄ facili⁹ intelligendũ sunt aliqua notanda.

Primo q multiplex est negociatio.

Secũdo quib⁹ interdicitur.

Tertio quale aut q̃ grane sit peccatũ negociationis.

¶ De primo dr Luce. xix. Negociamini dũ venio. Et sm hoc aduertendũ est q multiplex est negociatio. Quedā est spiritualis ꝛ meritoria. Alia est mũdialis ꝛ scelerata. Alia est mundialis ꝛ necessaria. Prima autem sit ex talento nostro ꝛ reportat cōmodum nature. Sicut habetur in euangelio. Math. xxv. de illo cui peregre ꝓficiscēs dedit vni quinq̃ talenta: ꝛ superlucratus est alia quinq̃. Et isto modo negociantur doctores legentes sacrā scripturam ad erudiendũ pdicatores q pdicant. ꝛ nō abscōdũt talentũ ī terra. Secũda mercatio reportat ex negociatiōe temporali pctm̄. Tertia reportat ex negociatione commodum. De prima ¶ Estis hic dñe iohānes qui habetis curiā in campis. ꝛ domicelle intrant ꝛ audiendo

de ꝯfessione tu expedis pauperē vt habeas
diuitē. Ista negociatio nihil valet. ¶ De se
cūda. Estis ne hic dn̄i mercatores q̄ negoci
amini cū deceptionib⁹ ⁊ fallacijs infinitis.
Audiuistis vnq̄ȝ dicere illō qd̄ dicit Chriso.
sup Math. ⁊ pōit dist.lxxxviij.ca. Ejiciens
Qui rē compat vt integrā ⁊ imutatā ven⸗
dendo lucret ille est mercator q̄ de templo
dei ejicitur. ¶ Estis hic dn̄i mercatores: nū
q̄d vēditꝭ bladavina miscēdo sophisticādo: ⁊
sufficit vobis ꝙ possitꝭ lucrari: ⁊ nō est vob̄
cura q̄liter aut quō habeatꝭ lucrū. vtrū ſm
ꝯscientiā vel cōtra. si sic de vobis dicit xp̄s
Joh.ij. Auferte ista hinc. Tales enī expellū
tur extra domū dei. Tertia negociatio ē mū
dialis ⁊ necessaria: ⁊ fit qn̄ aliquis probus
vir vel mercator aut aliquis alius pro vti
litate reipublice extra dies festiuos vacat
negociationi ⁊ lucrat: sed nō vltra rationē
nec intendit aliquē decipere in vendendo: ſ;
intendit deo ī sua mercātia placere ⁊ serui⸗
re reipublice talis p̄t licite lucrari. Sȝ q̄ritꝭ
a me quib⁹ modis pōt aliq̄s peccare negoci
ando. dico ꝙ pōt esse negociādo illicita tri⸗
pliciter ſm Tho.ij.ij.q.lxxvij.ar.iiij.
Primo ratione persone.
Secundo ratione temporis.
Tertio ratione modi.
Et hoc dicit Gelasi⁹ papa.lxxxviij.di.con
sequēs oī tpe nō licet negociari aliqn̄ sic ali
qn̄ nō. Si cleric⁹ es ⁊ in sortē dn̄i vocatus:
negociatio ē tibi īterdicta ⁊ ꝓhibita: q2 im
possibile ē duob⁹ dominis seruire. Ad h̄ est
decretalis in antiq̄s ⁊ in rubeo ⁊ in nigro
extra ne clerici vel monachi secularibus ne
gocijs se īmisceant. Si igit ꝓhibeat cleric̄
mercātia: q̄d dicem⁹ de religiosis facientib⁹
tabernā. ⁊ si precipiat sacerdotib⁹ ꝙ nō se⸗
mellant sotulares ꝙ nō vendāt pannos ꝙ
nō suant tunicas liceat dare sex albos pro
vna missa ⁊ ipsis liceat dare tres albos ad
dicendū illā certissime nō. Ad om̄es diabo⸗
los mod⁹ faciendi. Estis hic apotecarij mer
cantia est illicita ratione modi. habetꝭ ȝiȝi⸗
ber nūquid ꝑmutatis cū canella ad facien⸗
dū species: nūquid pōitis oleū in croco ad
dandū sibi colorē ⁊ pondus: ⁊ sic de alijs.
Dn̄i mercatores vultis audire omnes de⸗
ceptiones ⁊ oēs fraudes: certe difficilimū
esset omnes narrare. Scitis quid dicit p̄s.
Quoniā nō cognoui litteraturā introibo in
potentias dn̄i. Glo. negociationē. Et hoc ē
q2 non fui negociator vel fraudator idō spe
ro saluari. Sed p̄r quid de illis qui miscēt
vtrū peccent. Non opȝ facere viaȝ paradisi
strictiorē q̄ȝ sit. Pater q̄d de illis: de istis p
nūc nihil dicā. Illud tn̄ sciendū ꝙ cassiodo
rus.di.lxxxviij.c. q̄d est dicit negociatores
illi abhomiabiles existimant: q̄ iusticiā dei
minime ꝯsiderantes ꝑ īmoderatū pecunie
ambitū polluūtur merces suas plus periu
rijs onerādo q̄ȝ precijs. ⁊ dicūt doctores ꝙ
si ista iuramenta fiant aīo deliberato sunt
peccata mortalia. Si aūt ex ꝯsuetudine do
lendū est de mala ꝯsuetudīe. O peccatores
corrigite linguā ⁊ eā domate ne vos ducat
ad oēs diabolos. Illo mō peccat in mercā⸗
tijs mortaliter porpter monopolia. ⁊ tales
ſm legē ciuilē dn̄t ꝑpetuo relegari in exili⸗
uȝ. ⁊ cōmittit qn̄ sūt duo mercatores habē
tes vnā mercantiā ⁊ statuūt apud se nō da
re nisi ꝓ tali ꝑcio qō quidē preciū nō est cō
petēs. Dic de illis q̄ emūt blada tpe caristie
vel vina vel libros in vniuersitatib⁹. tales
enī sūt ꝑniciosissimi. Tertiū pctm̄ qō cōmitti
tur in mercātia est ꝑ fraudes q̄ cōmittūtur
⁊ cras dicem⁹ de isto fauente deo. Uolo di
cere ꝙ vnusq̄sq̄ȝ studeat placere deo invo⸗
catōne sua ꝙ mercatores nō faciāt alijs qō
sibi fieri nolūt vt sint ꝑticipes meriti incar
natōis xp̄i iuxta thema ꝑassumptū. Abijci
entes oēm īmundiciā ⁊c.

¶ Feria sexta si sit festū sancti Thome post
tertiā dn̄icam. Sermo.xxxiiij.

Bijcientes
omnem immūdiciaȝ ⁊c.
Infer digitū tuū huc et
vide man⁹ meas: ⁊ affer
manū tuā ⁊ mitte in la⸗
tus meū ⁊ noli eē incredul⁹ ſ; fidelis. Joh.
xx.c. Dn̄i ⁊ aīe deuote mat̄ nr̄a ecclia p̄sītat
nobis festū scti thome in honorē cui⁹ loq̄t
euāgeliū hodiernū ex quo captum ē v̄bū ꝑ
thematis. Cū enī xp̄s surrexit a mortuis ⁊
apparuit in die pasche oībus apl̄is simul
congregatis thomas erat absens: ⁊ postq̄ȝ
apostoli dixerunt. frater vidimus dominū.
Dixit thomas. Nisi videro fixuram cla⸗

uorū in manibus nō credā. Post dies octo erant simul discipuli cōgregati ⁊ Thomas cū eis. Tunc venit iesus ⁊ stans in medio ipsorū dixit. Pax vobis. q. d. dñs sit vobiscū ⁊ postq̄ oēs salutauit vocauit thomā dicens. Mitte digitū tuū in locū clauorū ⁊c. Tunc genib⁹ flexis respōdit tho. dicēs. Deus meus ⁊ dñs meus. ⁊ dixit xp̄s. Thoma q: vidisti humanitatē credidisti diuinitatē bti qui crediderūt ⁊ nō viderūt. Sed qd est dictu dñi q̄ nō credit resurrectionē ita cito sicut alij. Dicit grego. q̄ tho. nō cito credendo mag nobis pfecit. plus inquit dubitatō thome pstitit q̄ magdal'. fides q̄ cito credidit. Dñs xp̄s voluit q̄ mater ei⁹ eēt desponsata Joseph vt ferret testimoniū de ei⁹ virginitate. ⁊ thomas dubitauit de resurrectione vt xp̄s se pbaret resurrexisse: ⁊ thomas ferret testimoniū sue resurrectiōis ⁊ certificaret q̄ vere surrexit. ¶ Leuate capita vr̄a Dixi vobis p totā aduentū q̄ mūdetis ɔsciencias vr̄as ad hoc faciendū. moralr opꝫ inferre manū vt videam⁹ man⁹ plasmatrices qbus nos creauit. manus redēptrices qb⁹ nos redemit. man⁹ punictes quib⁹ nos puniet. Primas vult ad honorandū. secūdas ad diligendū. tertias ad timendū. Job cognouit pmas cū dixit. x. Manus tue fecerūt me ⁊c. ysaias cogitabat secūdas cū dicebat In manib⁹ meis descripsi te. ysa. xlix. ⁊ iob tertias cū dicebat. miseremi mei q: manus ⁊c. Job. xix. Ergo humiliamī sub manu potenti dei. i. Pet. v. Volo dicere dñi ⁊ aīe peccatrices si volum⁹ bñ disponere ɔsciencias nr̄as q̄ respiciam⁹ manus dñi nr̄i iesu xp̄i pmo manus quib⁹ nos fecit. Casus ei dñi est patēs. si pdidistis nasū aut pedē ⁊ veniat medicus q̄ sanat nōne debetis agere sibi gratias. Quid ergo dare debem⁹ illi a quo totū habem⁹. Cogitem⁹ etiā secūdā manū de qua loquit ysaias. Si ei pōt mater obliuisci pueri sui: tñ deus non potest obliuisci Nos non sumus scripti scriptura: sed stillo ferreo in xp̄o qui fuit p nobis affixus in capite ⁊ oībus mēbris p durā passionē suam nos ascripsit in nūero beatorū ⁊ ita debem⁹ frequēter meditari passionē nobis expositā In rei veritate nos sumus bene ingrati si ista nō meditemur. Debemus etiā respicere manus punitrices iusticie diuine: q: vt ait Paulus ad Hebre. x. Horrendū est incidere in manu dei viuētis. Non est aliqs ī ista ciuitate q̄ nō timeret incidere in manus regis pncipis vel tortoris. Dñi ille multū timeret. heu qñ veniet mors timendū erit incidere in manus dei potētis punientꝭ. Uolo dicere q̄ disponatis vos iuxta iacobi documentū. Abijcientes. vt h aūt facilius ⁊c.

¶ Abijcientes oēm ⁊c. Morte scilito mouetur questio termiāta in doctrina magistrorū nostrorū theologorū ⁊ pserti a bonauētura distin. vij. tertij sentē. Utrū pter vnionē ypostaticā hō dicat deus ⁊ de⁹ hō. Bernardus de ɔsideratione ad eugeniū dicit q̄ tanta est vnio nature humane ad verbū vt hoīes deū affirmare nō sit erroneū nec ecōtra deū hoiem. Bonauētura tñ dicit q̄ non est pdicatio exposita p scientias humanit⁹ adinuentas: q: natura humana nō ē in diuina p essentiā nec p causalitatē. vide eum ibi. ¶ Leuetis capita dñe burgenses. eritis bone theologiane: timetis ne dānari: quot sunt de vobis q̄ presto sūt mori. Si de⁹ vocaret vos dicatis veritatē ego nō vellē iudicare ɔsciētias vr̄as nec meipm iudico. Credo tñ q̄ de mille nō est vn⁹. qd igit expectatis: nūquid scitis vos morituros: Declaraui vobis p multos casus q̄ exñs in morte nō pōt testari. Adhuc restat vn⁹ qui hr̄ in lege ciuili. ff. de penis. l. qui vltimo supplicio. vbi hr̄ q̄ condēnata ad mortē tpalē vel ciuilē vel deportand⁹ vel relegand⁹ in exiliū testm̄ condere nequit ⁊ si tentet illud est irritū. ⁊ extra de regulis iuris in antiqs. hr̄ q̄ q̄ timore cōpulsus facit nō bñ facit. Et simile hr̄ extra de regularib⁹ ⁊ transeuntib⁹ ad religionē. cap. ad nr̄am. ⁊ de iurepatronat⁹. c. qd aūt factū aliqd non legitime ppetratū nō factū reputatur. Dñi retineatis istd verbū. hoīes quib⁹ auferūtur capita p dictū curie nō pñt cōdere testm̄. ⁊ illud quod fit p timorē nō valet. Rogo q̄ deus non sit nobis tā rigorosus. Eccli. xli. c. dicit. Ve vobis viri impij q̄ dereliquistis legē dñi altissimi. ⁊ si nati fueritis in maledictōne nascimini ⁊ si mortui fueritis in maledictōe erit pars vestra. ⁊ ps. Non mortui laudabūt te ⁊c. Heu peccatores si iudicatus ad mortē testari nō pōt qd faciēt peccatores: Uiuēs viuens ipse cōfitebitur tibi. Quādo igitur

sani sumus ⁊ possum⁹ reperire miam faci-
amus testm̄.q: vt Ambrosi⁹ de pnia dist.i.
dicit. Nouit deus mutare sententiā si tu no
ueris emēdare delictū. Quid ergo facietis.
oi tpe laboretis mūdare ꝯscientias vr̄as ⁊
ꝑsertim nūc qn̄ venit xp̄i natiuitas.iuxta ia
cobi sniam. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit de incarnatōis sacratissime ꝓ-
funda dignitate.
Secūda erit de peccatricis anime virtuosa
purgatione.

¶ Quantū ad primā partē sumus in q̄nto
misterio quō sc3 incarnatio xp̄i fuit sensibi
liter ꝯsūmata: ⁊ in ista ꝯsūmatione fuerūt
quinqꝫ:scilicet.
Primo angelica nūciatio.
Secūdo amicabilis visitatio.

¶ De secūdo op3 nunc videre ⁊ de isto loq̄-
tur euāgeliū. Luce.ij. Exurgēs maria abijt
in montana cū festinatione ⁊ salutauit Eli
zabeth ⁊ ait elizabet. vnde hoc mihi: vt veni
at mat̄ dn̄i mei ad me? ¶ Leuate capita ve
stra. dr̄ in patria mea ꝙ d̄ vno sacco nō exit
nisi quod intra est. ad istud propositū dicit
Math. Bonus hō de bono thesauro ꝓfert
bona: ⁊ malus hō de malo thesauro ꝓfert
mala. Sic qn̄ quis est in gr̄a dei nō pōt nisi
bonū agere. Et ambrosi⁹ dicit de beata vir
gine. Nescit tarda molimia spūs scti gratia
ideo in montana ascendit. postq̄ eni ange-
lus dixit beate marie. Spūssanct⁹ supueni
et eam ⁊c. et nō est impossibile apud deū oē
verbū. ⁊ ecce Elizabet cognata ⁊c. Tunc be
ata virgo dedit ꝯsensu3 ⁊ in instanti conce-
pit: ⁊ angelus accepit licentiā ab ea: ⁊ tunc
ipa voluit visitare elizabeth ⁊ ascēdit in ⁊c.
Omnia ista notanda sunt. A nazareth vsqꝫ
hierusalem sunt quindecim leuce. beata
igitur virgo nō solum prior venit sed prior
salutauit elizabeth. Si q̄ratis ad me q̄d di
xit ⁊ qua salutatōe salutauit eam. Landul
phus respondet in vita christi ꝙ salutauit
eam ea salutatione qua christus salutauit
discipulos suos quando dixit. pax vobis.
quasi dicat dn̄s sit vobiscum. Mox infans
qui erat in vtero Elizabeth fecit vnū tripu
diū: ⁊ credit ꝙ posuit se genibus flexis ad
salutandū saluatorem. ⁊ q̄uis elizabeth p̄
or vocez audiuit: tamen iohānes prior gra
tiā sensit: q: vt dicunt doctores tria miracu
la facta fuerūt circa beatū iohānez: sc3
Primo vsus rōnis fuit sibi acceleratus.
Secūdo peccatū originale fuit sibi ablatū
Tertio gratia fuit sibi collata.
Et ista fuerunt promissa patri iohānis per
angelū qui dixerat ei ꝙ esset sanct⁹ ex vte-
ro matris sue. Ideo dicunt doctores ꝙ illa
gratia que fuit collata beato paulo i raptu
fuit collata beato iohāni in vtero matris. q:
sicut paulus vidit essentiā diuinaz vt dicit
Augustinus libro de videndo deū. ita Jo-
hānes in vtero cognouit eū sicut beata vir-
go. de qua dr̄. Beata que credidisti qm̄ perfi
cientur ea que dicta sunt tibi a dn̄o. Tūc vir
go dedit gratias deo dicendo. Magnificat
aīa mea ⁊c. ac si diceret. O elizabeth nō mi
hi ille honor. i. aīa mea dat magnalia ⁊ ma
gnificentias deo ⁊ nō mihi ipsi attribuo ⁊c.
Et ibi doctor deuotus Bonauentura dicit
loquēdo de cognitiōe quā habuit elizabeth
quādo dixit. Benedicta ⁊c. O elizabeth q̄s
te edocuit ⁊ informauit in tanta viaru3 di-
stantia vt misteriū cognosceres ⁊ collatōes
angeli ad virginē scires. Nesciebat ista mi-
steria ioseph. Nesciebāt alij: quō ergo tu no
uisti? Respondit ꝙ per reuelationē spūssā
cti cognouit ꝙ maria dando consensu3 cō-
cepit virgo. ¶ Leuate corda vr̄a. Quid vult
dicere ꝙ beata virgo iuit in montē ⁊ surre-
xit. Qui sūt isti mōtes? monstrat̄ in sacra
scriptura. sunt tres montes sc3
Prim⁹ est mons innocentiū.
Secund⁹ est mons peccatoꝝ.
Terti⁹ est mons penitentiu3.
De primo. Quis ascendet in montē dn̄i ⁊c.
Innocens manib⁹. De secūdo loquit̄ paul⁹
dicens Eph̄ v. Surge q̄ dormis ⁊ exurge
a mortuis ⁊ illumiābit tibi xp̄s. De tertio
dicit psalmista. Surgite postq̄ sederitis q̄
manducatis panē doloris. De primo loqui
tur deus aie deuote Canti.ij. Surge ꝓpe-
ra amica mea ⁊ veni. Dn̄i sunt aliqui q̄ cu-
stodierunt se a peccatis in iuuentute sua et
nihil desiderāt nisi deo seruire ⁊ placere: ⁊
his dr̄ a deo. Surge ꝓpera amica mea ⁊ ve
ni. ⁊ hoc mō surrexit ⁊ ascēdit i mōtana vir
go. Mōtana in qua ascendit sunt.
Mons humilitatis.
Mons charitatis.

Mons contēplationis.
De primo Gen.xix. In monte saluū te fac quoniā nemo potest saluus esse sine humilitate. De secūdo ps. Mons in quo bñplacitū ꝛc. qꝛ deus habitat in nobis per charitatē. De tertio ysaie.xxv. Faciet dñs in mōte hoc ꝯuiuiū pinguiū in monte contēplationis. Domīe burgenses leuate capita vr̄a. Tunc regina celi venit in monte humilitatis quādo venit visitare illā que erat inferioris cōditionis ꝛ venit ei seruire. Diceꝗ pater dixistis ꝙ non debemꝰ ire ad mulieres in puerperio: ꝛ tamen virgo juit ad Elizabeth. verū est sed vtinā caperetis istud sicut Ambrosius in homelia p̄ntis euangelij dicēs. Discite o virgines nō demorari i plateis s₃ i domo. nō cursitare ꝑ domos aliēas. Queratꝗ rogo virgini si visitauit elizabeth ad faciendū banqueta. certe nō. Non discurrebat per alias domos causa vanitatis: sed causa humilitatis. Ascendit scdō causa charitatis sc₃ ad sanctificandū iohānē qui erat adhuc in vtero ꝛ in peccato originali. Tertio ascendit causa contēplationis: ꝛ hoc faciliter capere possumus: quia quādo fuit in monte incepit canticū dicens. Magnificat ꝛc. Volo dicere ꝙ sumus nimiu₃ pigri nec laboramus ad nos saluandū ꝛ disponendū viso ꝙ per illā visitationē cognitū ē misteriū incarnationis. iuxta beati Jacobi documentū. Abijcientes oēm imūdiciā ꝛc.
¶ Quantū ad secūdam partē. o Domini incepistis vos preparare ꝛ disponere consciencias vestras. ista est mens mea ꝙ sitis oēs boni. ꝛ sicut seruiuistis immūdicie ꝛ iniquitati: ita studeatis seruire deo in sanctificatione. Diximus de peccatis cordis dece₃ peccata. ō peccatis lingue.xx. ꝛ octo operis: et vltimate scilicet heri dixi de negociatione. est aliud peccatū operis quod vocatur dolosa fraudatio: ꝛ de isto loquitur Regius propheta dicens. Tota die iniusticiā cogitauit lingua tua sicut nouacula acuta fecisti dolu₃. Habetur ex̄. de emptione ꝛ venditione c. Ad nostra₃. ꝛ ex̄. de dolo. ꝛ ꝯtu. ca. ex litteris. fraus ꝛ dolus nemi patrocinari debēt. Et idē habetur. de imuni. eccles. c. Aduersus. vbi dicit ꝓprie glosa ꝙ fraus est in opere ꝛ dolus in verbis. et idem dicit bea. Tho. ij. ij. q. lv. vnu₃ tamen sepe ponitur pro alio sic ps. sic nouacula acuta fecisti dolū. Utrū fraus sit peccatum: ꝛ quomodo sit peccatū ostendit Scotus in. iiij. distinc. xv. ꝙ fraus potest attendi aut in substantia aut in q̄titate. De primo si vendatur vnu₃ pro alio vt si daretur cattus pro agno ꝛ econtra. De secundo si non seruetur q̄titas ponderis: vel continentia: vel qualitas discreta. Quantitas continen. vt in mensuris vini ꝛ olei ꝛ cet. de alijs. vel q̄titas discreta vt in numeris. De tertio quando venditur impurū pro puro: animal infirmū pro sano. Antonius florentinus addit ꝙ cōmittitur fraus i tarditate solutōis et mutabilitate precij. ¶ De primo scribitur ysa. i. Argentum tuu₃ versum est in scoriam. vinū tuu₃ mixtum est aqua. De secūdo habetur in lege moysi. Deutero. xxv. Nō habebis i sacculo diuersa pōdera. De tertio vasa fraudulenti vasa pessima sunt. ysa. xxxij. De quarto scil₃ de retardatione solutionis. Leuiti. xix. Non morabitur opus mercennarij tui apō te vsq₃ mane. De pcij mutabilitate. Jaco. v. Ecce merces mercennarioru₃ vestrorum que messuerunt segetes vestras. ꝛ Apoca. xiij. bestia faciet ne quis possit emere vel vendere nisi habeat caracterem bestie. ¶ Leuate capita vestra. Domini mercatores apotecarij istud tangit vos. de centum non inuenietis vnu₃ iustum. ꝛ vos domini portitores de riben dellis religiosi sacerdotes. Et vos domini sacerdotes qui habetis plusq₃ mille missas suspensas au croc. fraus committitur in substantia quando apotecarius dat qui ꝓ quo vnu₃ pro alio. vnus mercator dat pannu₃ vnius loci pro panno alterius. Queritur a vobis mercatoribus si habeatis caractere₃ diaboli. Ille caracter ē fraus gallice barad ou deception. Non est aliquis qui nō se interponat de istis. non est villa neq₃ villagiu₃ vbi non sint iste deceptiones. Volo dicere ꝙ quilibet mercator debet respicere quid emit aut quid vendit. si fraus eueniat: deb₃ satisfacere vel damnabitur ꝛc. Dicatis in veritate vos mercatores vini: nunquid datis intelligere ꝙ vinu₃ vestrum est aurelianense vel andegauense ꝛc. et est de patria. ꝙ etiam pannus vester ē de rothomago ꝛ est beluacēse ꝛc. Cōmittit᷑ etia₃ fraus i q̄titate. Domini campsores estis hic qui

rongnes les escus. ⁊ vos mulieres que emitis in magna mensura et venditis in p̱ua: ⁊ qn̄ pōderatis aliq̄d datis de digito super stateram vt descēdat. Tertio cōmittit̄ fraus in q̄ntitate. Nunq̄d dn̄i venditis pannū madefactū ꝓ nō madefacto: ⁊ post emptor credit habere duas vlnas ⁊ nō habet nisi vnā. Et vos appotecarij q̄ ponitis oleū in croco vt plus ponderet ⁊c. et species in celario vl' in cauea vt magis pōderent. Et tu carnifex q̄ sufflas in carnē: ⁊ aliqn̄ habes ā̄helitū fetidum ⁊ infectū ⁊ corrūpis carnes. creditis ꝙ deus nō videat vos. opꝫ oīa ista reparare vel dānari. Alia est fraus in dilatione solutionis cuꝫ seruitor seruiuit. Dn̄e burgen̄. vos nō vultis soluere ꝓpter auariciā nec argentū pōt exire digitos vr̄os ꝓpter tenacitatē vestrā ad soluenduꝫ laboratores vestros. Certe oꝫ satisfacere vel dānari: ⁊ istō peccatū est qō specialiter clamat vindictam ad deū. ¶ Quinta fraus cōmittitur in precij mutabilitate: ⁊ ista fraus cōmittitur ab illis q̄ prestant ⁊ acquirūt terras. Verbi gr̄a. est vnus paup̱ hō veniens ad vnuꝫ magnū diuitē dicens. Dn̄e ꝯcedatis mihi decē scuta sup̱ vineā meā ⁊ domū. Dicet ali⁹. nō faciā: sed vende ⁊ emā vnā p̱tem dando pecuniā ⁊ aliā partē dando mercantias q̄ nō ascendūt ad mediaꝫ p̱tem sūme p̄ncipalis. Ista fraus cōmittitur etiā si vn⁹ pauper vadat ad mercatorē q̄ hꝫ bonā bursaꝫ ⁊ dicet. Dn̄e ꝯcedatis mihi decē scuta. Dicet alius. nō faciā. Concedā tibi mercantiā ad sūmaꝫ quā tu petis. ⁊ dabit sibi vne balle de saffrā ou de poiure ꝓ decē scut̄ qō nō valet octo. Istud est graue pctm̄ clamās vindictaꝫ ad deū. volo dicere. O pctōres paup̱es ꝙ studeatis reparare fraudes: alit̄' eritis dānati ad oēs diabolos. Suadeo igit̄ iuxta be. Ja. documentū. Abijcientes ⁊c.

¶ Sabbato post tertiā dn̄icā. Ser. xxxv.

Bijcientes omnem immūdiciaꝫ ⁊c. Terra sepe veniē teꝫ sup̱ se bibēs ymbrē ⁊ generās herbā opportunā illis a quib⁹ colit̄ accipit bn̄dictionē a deo. ꝓferēs aūt spinas ac tribulos reproba est et maledictio ꝓxima: cui⁹ consūmatio in combustionē. ad Heb. vi. Dn̄i ⁊ aīe deuote audiuistis heri quō Thomas manū xp̄i asperit ⁊ cognouit eū ⁊ vidit latus apertū ⁊ cognouit amorē xp̄i erga nos. Audiuistis etiam quō visitauit Elizabeth vt puer iohannes sanctificaret̄ in vtero. S; paucū est istō audire: nisi ponam⁹ manuꝫ ad opus. Ideo dicit beat⁹ paulus. Terra sepe ⁊c. ¶ Casus ē patens. Dn̄i qn̄ habetis ortū sepe disponitis eū ⁊ le sercles: si dat bonas herbas nō perditis penā vestrā. Sed qn̄ habetis ortū ⁊ disponitis eū ⁊ non affert bonas herbas tūc ponitis ignē ⁊ p̱ditis penā: quia terra reproba est ⁊ nihil valet ad comedenduꝫ. Rogo vos dn̄i mei ꝙ non sitis ista terra. S; queritis a me dn̄i mei que est ista terra dans bonā herbā. Dico ꝙ est illa de qua loquit̄ xp̄s Marci. iiij. Terra sanctificat. primū herbā deinde spicam deinde plenū fructū. Terra vero sterilis est illa de qua Salomō. xxiiij. ꝓuerb. Per agrū hoīs pigri transiui: et p̱ vineā stulti viri ⁊ ecce totū repleuerūt vtice. De bona terra dicit p̄s. Dominus dabit benignitatē ⁊ terra nr̄a dabit fructū suuꝫ. alibi. Descendit sicut pluuia in vell⁹ ⁊ sicut stillicidia stillantia sup̱ terrā. In terra ē virgo vt dicit de lyra. q: sicut terra dat ⁊ reddit granū p̱ rorē ⁊ ymbrē: sic virgo saluatorē reddit. Aliomō ista terra pōt esse ꝯsciētia bona. ymber vero sanctificās ē. de quo ysa. lv. dicit. Quomō ymber ⁊ nix descēdit i terra ⁊ germīare eā facit. Illa pluuia q̄ facit crescere fructū est p̄dicatio fructuosa. Audiuistis sermōes p̱ totū aduentū. videatis nūc vtrū habeatis fructū vel herbā solū. xp̄s dicit ꝙ terra p̄mo dat herbā. secūdo spicam. ⁊ tertio granū. Sic etiā bona ꝯscientia primo dat bonā voluntatē bene operandi. secūdo opus bonū. ⁊ tertio ꝯtinuationē boni op̱is ⁊ tūc illa terra. i. bona ꝯscientia dꝫ multum gaudere: q: qui p̱seuerauerit vsq; in finem saluus erit. Math. xxiiij. Alia est terra de q̄ loquit̄. Hiere. xxij. Terra t̄ra terra. audi sermonē dn̄i. ⁊ d: ter. p̄mo ꝓpter malū cōsensum: p̱p̱ opus malū: p̱p̱ malā ꝯsuetudineꝫ. Ista terra est dānatus hō vel ꝯscientia scriptus in lib. dānatoruꝫ ad quē dicit Hiere. Audi sermonē domini: scꝫ transgressionem preceptoꝝ que te ducit ad inferos. audi nūc

immundiciā conscie ꝛ stude lauare. Sꝫ qd ꝓdest frater audire verbū dñi ꝛ non opera ri secundū voluntatē eius. Certe paucum. Vos domicelle q̄ osnditis guttur vestrū et erigitis caput vestrū sicut equus bardatꝰ audite vocē domini ꝛ mundate ꝯscias vestras ꝛ q̄uis illud sp̄ facere debeamꝰ maxi me nūc faciatis. iuxta btī Jacobi documētum. Abijcientes oēm ꝛc. di. Aue.

¶ Abijciētes omnē immundiciam ꝛc. More solito mouetur q̄stio terminata in doctrina magistroꝝ nostros theologoꝝ ꝛ ꝓserti a Bonauen. in. iij. di. st. viij. Utrū scꝫ in xp̄o sint due natiuitates. ꝛ vtrū xp̄s dicatur bis natus. Respondet dictus doctor dicens: ꝙ actus p̄t noīari a tribꝰ. Pr̄io mō a subiecto Scdo mō a principio. Tertio mō a fine. Cū igitur in xp̄o sit diuinitas corpus ꝛ aīa: iō congrue ꝛ recte ꝛ sine errore in xp̄o sūt cōcedende due natiuitates. Prima vocaꝰ diuina eterna s̄m ꝙ est vnū suppositū a p̄re emanans ꝑpter eternā generationē. secunda est humana naturaliter ꝓducta a matre q̄ fuit principiū istius natiuitatis quo ad esse humanitatis. Leuate capita vr̄a. Estis in bono statu dñi: velletis nūc mori in statu in quo estis. Certe credo ꝙ de mille nō est vnus q̄ dicat ita. Estis hic gaudisseri q̄ dicitis ꝙ sufficit vnū bonū suspiriū ꝛ illud ponet vos in gloria. Certe vellemus scire de aliquibus qui tali mō intrauerūt glori am. Credo ꝙ non intrauit nisi vnus: scilꝫ bonus latro. ꝛ dicit Bernardus ꝙ hoc factum est cū maximo misterio ad dandū intelligere ꝙ redēptio generis humani facta fuit per xp̄m ex mīa sola ꝛ nō saluauit hominē suis meritis. Rogo vos ꝙ nullꝰ expectet mortē ad mūdandū ꝯscias. Dedi vobis multos casus in q̄bus quis non potest condere testamentum. dixi heri de illo qui est condēnatus ad mortē. Habetur aliꝰ ca sus i lege ciuili. ff. de ioffi. testa. l. is cui. In terdicitur bonoꝝ administratio. a testamē to condendo repellit sicut est de prodigo: q2 sic prodigus posset facere testamentū cū alterius iactura qd̄ nō dꝫ fieri. Uñ de reg. iu. lib. vi. dr̄. Locupletari nō dꝫ aliq̄s cū al terius iniuria vel iactura. Rogo deū ꝙ nō sit nobis tam rigorosus. Paganus Arist. in ethicis. iiij. lib. ponit duo extrema libera litatis scilicet auariciā ꝛ ꝓdigalitatē. Casus est patens. est vnus vir prodigus qui oīa exponit faciendo bonū vultū: ꝛ hꝫ nepo tem videntē eius ꝓdigalitatē: vadit ad iu dicem ꝛ facit sibi claudere manū. ille vt dicunt leges nō potest condere testamentum Iste prodigus est ille de q̄ loquit xp̄s Lu ce. xvi. homo q̄daꝫ habebat vilicū ꝛc. vidēs ꝙ abuteretur bonis suis dixit. redde rōnēꝫ vilicationis tue ꝛc. vel ille filius ꝓdigus de q̄ loq̄tur Luce. xv. ꝙ ꝯsumpsit oīa bona sua luxuriose viuendo. iste est hō pctōr cui deus dederat multa bona: videlicet pedes oculos ꝛc. iste oīa cōsumit ꝛ dat ad seruiē dum dyabolo. Tūc sicut ille dñs vocat receptorē suū ꝛ facit ei reddere cōputuꝫ: ita xp̄s q̄n erimus in morte ꝛ dicemꝰ. heu heu ꝛc. ꝛ hēbimꝰ mortē inꝰ dētes ꝛ dyabolos circūquaq̄ꝫ dicet redde rōnem vilicationis tue. O pctōres q̄d tunc dicetis xp̄o? q̄d dicetis religiosi q̄ male custodiuistis regulā vestram? q̄d dicent viles meretrices ꝛ alij pctōres? Uolo dicere ꝙ quilibꝫ habeat pie tatem de aīa sua ꝛ studeat disponere conscientiam suā ad digne recipiendū verbum incarnatum. iuxta thema preassumptum. Abijcientes oēm ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due p̄tes.

Prima erit de incarnatiōis sacratissime ꝓ funda dignitate.

Secūda erit de peccatric̄ aīe virtuosa pur gatione.

¶ Quantū ad primā partem. Ostendit in carnationē xp̄i visibiliter nobis factam. Et de hoc habemus textū Luce. iij. anno. xv. Tyberij cesaris ꝓcurāte pontio pylato iu deam ꝛc. factum est v̄bū domini sup̄ Joh. filium Zacharie in deserto ꝛc. erat Johan. predicans. Istud est tertiū signū ostendens incarnationē xp̄i scꝫ fructuosa p̄dicatio. et de isto cras dicemus in expositione euāge lij: sed hodie solū dicemus de regno Tybe rij imperatoris. Tp̄e eīn illius erāt quattu or presides i iudea: ꝛ duo sacerdotes symo niaci qui tenebāt sedem sacerdotalē annua tiꝫ: ꝛ spiritusscūs venit sup̄ Johan. et venit in desertum ꝛ ieiunauit: nec vinum bibit: ꝛ erat indutus cilicio facto de pilis camelorū. Postmodū venit extra desertum ꝑpe iordanem ꝛ predicauit baptismū pnīe

Tunc pharisei miserunt ad eũ vnã ambas-sadam de leuitis ⁊ sacerdotibus. ꝗ interrogauerũt eũ ꝗs esset: an messias an ꝓpheta? Rñdit ꝙ nõ. Tunc dixerunt sacerdotes ⁊ leuite. Quid ergo dicemꝰ illis ꝗ nos miserunt? Respondit. dicite eis ꝙ ego sum vox clamantis ⁊c. ¶ Leuate capita vestra. dñi quid oĩa ista significãt. ꝗd est desertum. ꝗs est ille qui clamat in deserto. In ꝯsciã ẽ spiritussanctus ꝗ stat ad hostiũ ⁊ pulsat. Apoca. iij. ⁊ dicit oĩs caro fenũ ⁊c. Desertũ ẽ iste mundus. dicitur aũt desertuȝ de desero, deseris: qꝛ ab omnibus relinꝗtur: ⁊ ibi sunt serpentes emittentes venenũ ꝑ os. Mundus iste emittit venenum per os quãdo demulcet aures mundialiũ oñdendo delectationes mũdanas. Ille ꝗ clamat est xp̃s. de quo habet' Hebre. v. Cum lachrymis ⁊ clamore valido clamauit ad patrẽ: ⁊ exauditꝰ est pro sua reuerẽtia. ¶ Sȝ ꝗretis a me: pater baptista vocauit se vocẽ ⁊ nõ verbũ. Dicit Scotꝰ di. xvij. primi: ꝙ ṽbum est actus ꝓductus ab intra: sed vox est expressio actꝰ mentis. Fuit igitur Johan. vox sanctitatis ⁊ nõ verbũ: qꝛ predicauit baptismũ penitẽtie. verbũ vero est actus intelligendi ⁊ natum est representare verbũ diuinũ: quod a patre procedit. vox vero est expressio. ¶ Domine burgẽses estis ne theologiane: scitis quid vocamus in theologia verbũ? dico ꝗ cest nostre pensee gallice. que est ꝑfecta en nr̃e esperit. Et ad declarandũ illud ꝗd habeo in mẽte vox vadit ad aĩaȝ vestrã: ⁊ intelligitis ꝗd habeo in mente. Sic pater eternus ꝓduxit verbũ eternũ. De quo p̃s. Eructauit coꝛ meũ ⁊c. Ut aũt deus declaret verbũ suũ misit Johannẽ qui fuit.

Vox sanctitatis ⁊ mũditie.
Quia predicauit baptismũ pñie.
Vox amenitatis ⁊ mĩe dignissime ⁊ desideratissime.
Quia p̃dicauit aduentũ ꝑsone.
Vox veritatis ⁊ iusticie.
Quia p̃dicauit seueritatẽ diuine iusticie.
Vox exultationis ⁊ leticie.
Quia p̃dicauit regnũ glorie.

¶ De primo p̃s. dicit. Vox domini suꝑ aq̃s deꝰ maiestatis intonuit p̃dicãs baptismũ pñie sup aquas multas. De scđo Cãticoꝝ. viij. Que habitas in hortis fac me audire vocē tuã. De tertio. Vox domini intercidẽtis flãmã ignis. Et Luce. iij. Cuiꝰ ventilabrum in manu eiꝰ ⁊ purgabit aream suam ⁊ congregabit triticũ suũ in horreũ suũ paleas aũt comburet igni inextĩguibili. triticũ in horreo palleas aũt igni consumet. De quarto Canticoꝝ. ij. Sonet vox tua in auribus meis. predicatio Johan. ⁊ xp̃i fuit Mathei. iiij. Agite penitentiã. Appropinquauit eñi regnũ celoꝝ ⁊ fuit exultationis ⁊ leticie. ¶ Dñe burgẽses vaditis ne ad visitandũ mulieres in puerperio? Audiuistis vnꝙ̃ talem cantilenã. Johã. fuit vox sanctitatis puritatis: qꝛ vt dicit euangeliũ: p̃dicabat euangeliũ in remissionẽ pctõꝝ. ⁊ qꝛ p̃dicabat baptismũ vt populus reciperet a dño gratiã istam vox fuit dulcis: qꝛ significabat aduentũ xp̃i quẽ tota terra desiderabat. De quo dicebat Joh. medius vestrũ stetit quẽ vos nescit. Ipse aũt Johã. fuit vox seueritatis iusticie dicens. Ecce securis ad radicem posita est. Utinã nobiles illius tẽporis habuissent tot p̃dicationes sicut hñt nunc: qꝛ si sic: credo ꝙ fecissent penitentiaȝ longe maiorẽ ꝙ̃ nũc faciunt. Fuit etiã beatus Johã. vox exultationis ⁊ leticie. Ipe eñ solus predicauit explicite regnũ celoꝝ debere dari his ꝗ faciunt penitentiã dicens. Agite penitentiã appropinquat eñi regnũ celoꝝ. ¶ O pauperes pctõres hortor vos vt audiatis vocẽ istã: scȝ vt purgetis ꝯscias vestras. iuxta beati Jacobi documentum. Abijcientes oẽm ⁊c.

¶ Quantũ ad scđam ꝑteȝ. Dñi trãseamus vltra. habetis bonã memoriã illoꝝ ꝗ diximus heri. Diximus eñi de fraude ꝗ cõmittitur emendo ⁊ vendẽdo in substãtia ꝙ̃titate ⁊ qualitate nõ soluẽdo debita ⁊ dare mercãtias loco pecunie. Ad facilius recipiendũ. Restat decimũ pctm̃ operis ⁊ est dãnabilis falsificatio. Credo ꝙ dauid habuit cognitionẽ de isto dicens. Uani filij hoĩm mẽdaces filij hoĩm in stateris vt decipiant. Et Prouer. xi. Statera dolosa abhoĩatio ẽ apud deũ: ⁊ pondus equũ volũtas eius. Et Hiero. xxiiij. q. i. c. Nõ afferamus stateras dolosas vt appendamꝰ ꝗd volumꝰ ꝓ arbitrio nr̃o. Est aũt multiplex falsificatio. quedã est in stateris: ꝗdam in ponderibꝰ: ꝗdaȝ in monetis: ꝗdã in byllis: ꝗdam in scriptu

ris:quedā in instrumētis. ꝛ sic de alijs. De primo dñi habētis magnā mēsurā ad emēdum ꝛ paruā ad vendendū. Et vos dñi cāpsores. ꝛ vos q̄ venditis candelas: nūquid scitis facere mixtiones de succo mutonis ꝛ porci. Oportet reddere rōem vel damnari. Vos dñi notarij fecistis ne deceptiones in litteris. Vñ dicit̄ cōiter in cōi ꝓuerbio. De trois choses dieu nous garde de cetera de notaires da qui pro quo de apothicaires ꝛ de bouchon d̄ lombart friscaires. Dñi notarij vos scitis q̄d significant ista. Est vn⁹ vir qui vult vendere domū suā: ꝛ mulier n̄ vult: ꝛ maritus iurat ꝙ si nō ꝯsentiat ipse occidet eam. Tunc mulier semimortua venit ad notariū: ꝛ dicit sibi casum. dico nunc ꝙ si notarius capiat instrumentū male facit ꝛ ꝯtractus est nullus. Est etiā falsificatio in instrumētis ꝛ scripturis q̄n recipiūtur falsi testes: etiā est falsificatio in liberis q̄n vir nutrit prolem alterius: vel mulier dedit intelligere ei ꝙ sit fili⁹ eius: ꝛ t̄n non est. Oportet eī̄ pctōres satisfacere de istis vel dānari. Suadeo igitur vobis vt disponatis vos ad suscipiendū digne mysteriū incarnatiōis. iuxta thema bti Jaco. assumptum. Abijcientes oēm ꝛc.

¶ Eadem die post prandiū. Ser. xxxvi.

Inuenisti grām apud dñm. Luce. i. Inclinans se deorsum ꝛ digito scribebat in terra Johānis. viij. ca. ¶ Dñi ꝛ oīe deuote si bene tenuistis ea q̄ dicebam sunt octo dies: debeꝰ agere grās virgini q̄ inuenit grām apud dñm Sed q̄retis a me quō inuenit grām. dico ꝙ mod⁹ ondit̄ur in v̄bis allegatis ꝙ inclinauit se adeo basse ꝙ nō poterat plus inclinari. Vñ Pau. ad Hebr. ij. Debebat p̄ oīa fratribus assimilari absq̧ pctō ꝑ silitudine. scripsit ḡ in terra. i. in v̄gine deus pr̄ tres lr̄as de sua potētia: fili⁹ tres de sua sapiā: spūssanctus tres de sua clementia. Dixim⁹ de scptura p̄ris ꝛ filij: restat d̄ scptura spūs sancti. Scripsit ei tres de sua clementia.
Primo q̄n summe immensus fuit summe depressus.
Scđo q̄n summe beatus fuit sūme afflict⁹
Tertio quādo summe gloriosus fuit summe vilificatus.
Et sunt tres tract⁹ cuiuslibet littere.
Primo longitudo fuit abbreuiata.
Scđo altitudo fuit depressa.
Tertio latitudo fuit angustata.
¶ De primo Jsa. Vidit abbreuiatōeꝫ lōgitudīs di. Verbū abbreuiatū faciet dñs sup̄ terrā. De scđo altitudīs depssionē declarauit Lucas. ij. di. descēdit ꝛ venit cū illis ī nazareth ꝛ erat subdit⁹ illis. de tertio angustiā latitudīs declarat Greg. di. q: quē celi capere nō poterāt tuo gremio ꝯtulisti. In terra ḡ bn̄dicta vteri v̄gīs scpsit spūssctūs tres lr̄as. Pria fuit talit̄ fcā: q: fuit sil̄ breuis ꝛ lōga. Scđa fuit depssa altitudo. Mirabile ei erat (vt refert Lu.) ꝙ de⁹ rex āgeloꝝ vellet subijci vni carpētario. s. Joseph. Et iō ondit quō q̄libꝫ dꝫ subijci pentib⁹ suis. Tertio fuit lat⁹ ꝛ āgustiat⁹. Jpe ēt fuit sūme gl'iosus ꝛ sūme afflict⁹. In illo instāti in q̄ aīa fuit corpi vnita hūit t̄m doloreꝫ sic hūit q̄n fuit ī cruce. Hoc di. Huber. de casa li. ꝛ Bern̄. de euāgelio etno exponēs illud ego dormio ꝛ cor meū vigilat. Ad istō ꝓpositū di. Jsa. ix. Paruul⁹ nat⁹ ē nob̄ ꝛc. Sed q̄lis erit p̄ricipat⁹ ille Jsa. dic nobis: nūq̄d erit amaritudis ꝛ doloris. Certe sic. Heu q̄lis p̄ncipat⁹ erat q̄n erat int̄ duo aīalia frēscēs. certe erat afflict⁹ ꝛ dolorē hūit ī aīa a creatione ei⁹. Jō ps. in ꝑsona ei⁹ dicebat. Ego sūꝫ v̄mis ꝛ nō hō ꝛc. In magna dulcedine iacuit sup̄ terrā q̄ ad portionē supiorē: sꝫ q̄ ad iferiorē fuit sp̄ in dolore ꝛ tristitia. Volo dicē ꝙ ingratī grāꝫ dei: vt velit nob̄ dare grāꝫ remittēdo pctā p̄ suā sapiāꝫ vt dici possit de nob̄ iux̄ thema. Inuenisti ꝛc. Quā nob̄ donare velit dñs dicēdo Aue.
¶ Inuenisti grāꝫ ꝛc. More solito mouet̄ q̄stio theologal' termiata ī doctria mgroꝝ n̄roꝝ theologoꝝ: ꝛ ꝑserti a Bona. Utrū angel⁹ debuit cit⁹ vēire ad v̄ginē ꝙ venit. dic̄ Bo. ꝙ icarnatio ē op⁹ p̄mi p̄ncipij reparād̄
Primo libertatē arbitrij.
Scđo sublimitatē beneficij
Tertio integritatē vniuersi.
¶ Quo ad primum exigebat ipsa libertas vt homo non inuite: sed volūtarie ad deū conuerteretur. Secundo sublimitas exige

batur vt tm̄ beneficiū diligeret ꝛ desideraretur: ꝛ ideo vana nō fuit promissio ꝛ vane ꝓnunciata. Tertio integritas vniuersi reqrebat vt oīa fierent congruo tp̄e maxie opus excellentissimū: ꝛ q̄z hō creatus fuit i sexta die ideo angelus in sexta die mitti debuit ad virginē: ꝛ xp̄s pati debuit in sexta die. ¶ Leuate capita vestra deuote filie et sorores timentis dānari. Habetis decretalē vnā. extra desponsalib⁹ ca. Juuenis vbi dicitur: ꝙ in dubijs tutior pars est eligenda. Nos habuim⁹ heri festuz Thome: ꝛ pridie Lucie. si respiciamus corꝝ vitas inueniem⁹ ꝙ ipsi nō habuerūt paradisum ducendo vitam quā nos ducimus: sed aliā. Nō em̄ ludebant au glic gallice. nec fucabāt corpora sua: sed in laboribus plurimis ducebant vitam suā: ꝛ finaliter extincti sunt vt sp̄ seq̄rentur xp̄z. O pauperes pctōres nō est remediū de vita vestra nisi agatis penitentiā Sed si sic feceritis dicetur de vobis. iuxta thema pāssumptū. Inuenisti gratiaz apud dominum.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit de annūciatione angelica.
Scd̄a erit de inueniēda gr̄a.

¶ Quantum ad primā ptem. Diximus in precedētibus quō angelus descēdit ad virginē ꝛ eam salutauit. Diximus etiā q̄s erat cum ea. Erat em̄ cū ea vna ancilla q̄ vocabatur pudor: q̄ tangit ibi. q̄ cū audisset turbata est in ƀmone ei⁹. Et erant cum ea due domicelle. Una vocabat sapientia: q̄ significatur ibi quō fiet. Scd̄a vocabat integritas: q̄ tangitur ibi: qm̄ virū ꝛc. Dicit beat⁹ Bernar. super missus est. O virgo iam non est vtendū verecūdia: da ꝯsensum ꝛ accipe dn̄m virtutū. tūc ṽgo genib⁹ flexis in terram. Fiat mihi ꝛc. q. d. non peto ṽbū p̄ prophetas predicatū: nō verbū in figuris inuolutū. non verbū in ymagine ostensum: sed verbū incarnatū fiat mihi (inquit) ƀm verbum tuū. Ecce ancilla dn̄i. O felix humanitas. Quia respexit hūilitatez ancille sue: ex hoc beatā me dicent ꝛc. Uirginitas placuit sed magis hūilitas. Nō em̄ virginitas placuisset sine humilitate. Quādo aūt stās genibus flexis ꝛ iunctis manib⁹ aperuit hostium virgo: hostium inꝙ sui cordis ꝛ consensus. Tunc xp̄s in illo instanti dixit patri. pater mi mitte me in mare. ꝓpter me ei tempestas orta est. Jone. i. Et tūc virgo simul ꝛ in eodē instanti fuit mater dei ꝛ hominis. Hoc facto exiuit vt visitaret Helisabeth. ꝛ helisabeth sine aliquo doctore: sꝫ solum p̄ inspirationē sp̄ussancti cognouit eam matrē dei dicens. Un̄ hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me. Et subiūxit ṽgo Magnificat aīa mea dn̄m. Et dr̄ in vespe ris: ad recordationē misterij. ꝛ mia eius ꝛc. in ꝓgenies hoīm: vel a progenie iudeorū: in ꝓgēies paganoꝝ. Dicam⁹ ergo oēs hos psalmos vt possimus q̄nꝙ sensus corporales mortificare ꝛ reputare in laudē dei recognoscendo gr̄am quā fecit nobis xp̄s assumendo naturā humanā. Et sic inueniemus gr̄am spiritussancti. iuxta thema preassumptū. Inuenisti ꝛc.

¶ Quantū ad secundā ptem. Dn̄i ꝛ vos sorores in xp̄o quale remediū vt habeamus istā gr̄am. dico ꝙ non sufficit venire ad ecclesiā ad sermonē: sed seruare oīa p̄cepta legis infallibiliter aut dānari. Dixi vobis de Abraham q̄ lauit pedes ꝛ dedit refectiōez angelis. ꝛ de Loth q̄ fugit a sodoma ꝛ saluatus est in mōte. Isti inueniūt gr̄am apd̄ dn̄m. Opz etiā videre de alijs q̄ inueniunt gr̄am: sicut Moyses Josue Dauid: ꝛ loq̄mur p̄ nunc de dauid. De quo Actuuz. vij. scribit. Expulit gentes de⁹ a facie patrum vestroꝝ vsꝙ in dieb⁹ Dauid q̄ inuenit gratiā apud deū ꝛ petijt vt inueniret tabernaculū deo Jacob. Quis est dauid dn̄i q̄ inuenit gr̄am ꝛc. Hiero. in interp̄tationib⁹ nominum hebraicoꝝ dicit: ꝙ dauid interpretatur manu fortis vel aspectu delectabilis p̄ exemplarē honestatē. Luce. xij. Sint lūbi vestri p̄cincti ꝛ lucerne ardentes in manibus vestris. Estis hic meretrices q̄ delectamini in aspectu ribaldoꝝ vestroꝝ. Scitis q̄d habet. xij. q. i. duo sunt. ꝛ sunt verba beati Aug. Duo sunt (inq̄t) christianoruz genera. Et ca. nolo. duo sunt homini necessaria: scꝫ fama ꝛ ꝯscia. ꝯscia ꝓpter seipsum ꝛ fama ꝓpter ꝓximū. Creditis vos domini. ꝙ habeatis gr̄am: q̄z aliq̄s laudat vos vel laudādo corpus vestrū exterius. Dico ꝙ nō. Audiatis quid dicit Pau. Titū. ij. Apparuit gr̄a saluatoris: nō solū religiosis: sꝫ etiā oībus hoībus. Sed q̄d sequitur. Eru

diens nos vt abnegantes oēm impietatē; sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuamus. sobrie q̄ ad se ipm. ⁊ iuste quo ad p̄ximū. ⁊ pie quo ad deum. O pctōres respiciatis illū q̄ erat pcio/sus p̄ filijs hoīz. In die natiuitatis erat su per fenū plorans corā matre sua. Plorate igitur ⁊ vos super ꝯscias vr̄as. Abijciētes oēs gulositates ⁊ ebrietates ⁊ oēs corporis delectationes, q̄r vt dicit Grego. breue est qḋ delectat: eternū qḋ cruciat. Et sic iux̄ thema passumptū. Inuenietis gr̄am apud dominū. Rogo deū ꝙ ⁊c.

¶ Dominica quarta aduentus de mane. Sermo. xxxviij.

Abijcientes oēm immundiciam ⁊c. Videbit oīs caro salutare dei nostri. Luce. iij. ¶ Dn̄i ⁊ aīe deuote nos attēdim⁹ ad celebrādū natiuitatē iesu xp̄i. Sz cāq̄re eā celebrare debem⁹ ē: q̄r celebrādo expectam⁹ ꝑuenire ad clarā visionē que est facie ad faciē. Hec est enī vita eterna vt cognoscāt te solū deū verū ⁊ quē misisti iesum xp̄m. Johā. xvij. Ideo ꝑ p̄ncipio isti⁹ sermonis cepi ista v̄ba q̄ sunt originaliter Isa. ꝓphe. lij. ca. Videbit oīs caro salutare dei nostri. Sz si q̄ratis quot modis possumus respicere deū. Dico ꝙ q̄ttuor modis.
Primo in mūdi creatura.
Scd̄o in natura assumpta.
Tertio in pura ꝯscia.
Quarto in finali gloria.
¶ De primo ad Ro. i. Inuisibilia dei ꝑ ea q̄ facta sunt intellecta cōspiciūtur. De secundo Exo. iij. dixit Moyses. Vadā ⁊ videbo quare nō cōburatur rub⁹. De tertio. Lu. x. Beati oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis. ⁊ Mathei. v. Beati mūdo corde. De. iiij. p̄me Jo. iij. Videbim⁹ eū sicuti est. ¶ Leuate capita vr̄a: dn̄i affectatis videre xp̄m: si sic nos inuenimus q̄ttuor modos in scriptura ipm videndi. Primo in mūdi creatura. magister sniaꝝ. ij. di. primi dicit: ꝙ in qualz creatura est vestigiū trinitatis. id possum⁹ venire ad noticiā trinitatꝭ p creaturas ⁊ sic videre deū in creaturis. Scd̄o possum⁹ eū videre in hūanitate assumpta ⁊ sic ap̄li viderūt eū in natura hūana. Tertio in bona ꝯscia: q̄r aīa q̄ est in bono statu in ipsa pōt reperiri xp̄s. Jō xp̄s dicebat Lu. xvij. Regnū dei intra vos est ⁊c. ⁊ bti mūdo corde: q̄m ipi deū videbūt. Et ps. Gustate ⁊ videte: q̄m suauis ē dn̄s. Quarto videbim⁹ eū in gl̄ia eterna. Ad hoc enī celebram⁹ festa ⁊ solēnitates. ⁊ venim⁹ ad s̄mones vt appaream⁹ sicuti est ⁊ videam⁹ eū in gl̄ia sua. Volo suadere vt mūdetis ꝯscias vestras: ⁊ tandē veniatis ad visionē beatificam.
¶ Abijciētes omnē immundiciam ⁊c. More solito moueṫ q̄stio teriata a mgr̄is theologis: ⁊ p̄sertim a Bona. i. iij. Utrū s̄m quālibet natiuitatē xp̄s dei fili⁹ debeat dici marie fili⁹ naturalis. Rn̄det Bona. ꝙ lz ad filiationē naturalē ꝯcurrat effectiue btā virgo: nō tn̄ ad ꝓductionē supnaturalē. ¶ Leuate capita vr̄a pctōres: deliberastis ne adhuc disponere ꝯscias vr̄as? q̄d erit de vob̄ si decedatis in pctō mortali? Sed diceꝗ forte: p̄r cras ꝯfitebimur q̄r erit vigilia natiuitatis dn̄i: ⁊ dn̄s dabit nobis suā miam. Bene dicitis sz nō totū. Dixi heri ꝙ ꝓdigus facere testamentū nō pōt. Habem⁹ aliuz casum in. l. ci. C. q̄ testamētū facere nō possūt. Lex incipit fili⁹: ꝙ seruus testamētū facere nō pōt: qḋ si fecerit testamētū nō valet. Idē h̄r in canone. xiij. q. ij. ca. illud. Et in h̄ sunt papa ⁊ imꝑator. ꝙ ille q̄ nō ē dn̄s bonoꝝ suoꝝ nō pōt ꝯdere testamentū. Rogo deū pctōres ꝙ nō faciat. sic de nobis i morte. Legistis ne illud Johan. viij. Qui facit pctm̄ seru⁹ est pcti. i. petri. ij. A quo q̄s supatus ē eius seru⁹ est. O peccatrices aīe: audeo dicere ꝙ incarcerat⁹ nūꝙ fuit in tanta pena sic est aīa pctōris i corpe. Heu igr̄ q̄d faciet mis̄ pctōr q̄n videbit iudicē terribilē ⁊ dyabolū in eū seuientē. Qui ei erit i pctō erit seru⁹ dyaboli. Si aūt xp̄s nos liberauit vere nos liberi erim⁹. Quale remediuz dn̄i? Certe ncc̄e est vt abijciam⁹ oēz imūdiciā: q̄m xp̄s fact⁹ est sub lege vt nos q̄ sub lege pcti eram⁹ redimeret. h̄ insinuat thema ꝓpositū. Abijcientes oēm ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due ptes: scz
Prima erit incarnationis sanctissime profunda dignitate.
Secūda erit de anime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partem. Nos sumus
in q̄nto misterio ⁊ vltimo quō scꜫ incarna⸗
tio xp̄i est visibiliter manifestata. Nos ha⸗
buim⁹ aliq̄ signa. primū fuit missio angeli
ca. scōm fuit visitatio gratiosa. ⁊ de isto si⸗
gno diximus heri ⁊ die veneris. Tertiū qd̄
debemus nūc dicere est p̄dicatio fructuosa
Et de isto tertio signo loq̄tur euangeliū p̄⸗
sens. Miserunt iudei ad Johānē vt inter⸗
rogarent eū: tu q̄s es. Johānes r̄ndit ꝙ nō
erat Helias neqꜫ ꝓpha. Tūc dixerūt. Quis
ergo es tu? vt responsum dem⁹ his q̄ mise
runt nos: cur ergo baptisas? ¶ Dn̄i leuate
spūs vestros ḃm ꝙ dicit richardus de sctō
victore in lib. de trinitate. Fides nr̄a est taꜫ
secura ⁊ tot ⁊ tantis valata argumētis ꝙ
nemo sane mētis pōt de illa dubitare: sicut
hystoria p̄ntis euāgelij ondit. Johā. ei ba
ptista p̄dicabat in deserto: ⁊ oīs iudei pu⸗
tabant ip̄m eē saluatorē mūdi vidētes au⸗
steritatē quā ipse ducebat. Nō eīn comede⸗
bat carnes neqꜫ aliq̄d coctum: nec bibebat
vinū nec ciceram. Quapropter doctores iu
deoꝝ exn̄tes i ihrl'm videntes ip̄s ꝓphetia
rū esse cōple tū miserūt Johāni vnā ambas
siatā vt interrogarēt eū ⁊ dixerūt illi. Dn̄e
nos sumus missi a hierusalē ad sciendū q̄s
vos estis. Et tūc Johā. ꝯfessus est ⁊ nō ne
gauit: ⁊ dicebat eis. sicut ꝓphetisauit vob
Moyses Deute. xviij. ꝓpham suscitauit
vobis dn̄s de medio: vn̄ quē debetis audi⸗
re: quicūqꜫ nō audierit eū punietur. Tunc iu
dei interrogauerūt si ipse eēt. Dixit ille nō
Et dixerūt ei. dic ergo nobis q̄s es tu? R̄n
dit. ego sum vox clamātis i deṡto parate vias
dn̄i. ego baptiso vos in aq̄. In medio autē
vestrum est q̄ baptisabit vos in spū sctō: ⁊
vos nō cognoscitis eū. ⁊ ille ante me fact⁹
est: cuius nō sum dign⁹ corrigiā calciamē⸗
ti soluere. Ubi dicit mgr̄ sniaꝝ ꝙ soluere cor
rigiā est declarare ligamē qd̄ est inter natu
ram humanā ⁊ naturā diuinā. Ad intelli⸗
gendū aūt ꝙ xp̄s ꝑ p̄dicationē ondit se me
diatorem: est sciendum ꝙ septuplex est me
dium: vt pōt clare ondi.
Primū est medium essentie.
Et hoc declarat methaphisicus,
Scōm est medium nature.
Et hoc declarat phisicus.
Tertiū est mediū equiparētie,
Et hoc declarat mathematicus.
Quartū est mediū scientie.
Et hoc declarat logicus.
Quintū est mediū modestie.
Et hoc declarat ethicus.
Sextum est mediū iusticie.
Et hoc declarat legisperitus
Septimū est medium concordie.
Et hoc declarat theologus.
¶ Leuate capita dn̄i: oīb⁹ his modis xp̄s
fuit mediū siue medius: vt de eo possimus
dicere. Eccl'. xv. In medio eccl'ie aperuit os
eius. De p̄io scribitur. Gen̄. ij. Produxit de⁹
de humo oē lignū pulchrū visu ⁊ ad vescē
dū suaue: lignū et vite i medio paradisi. De
scdo. Deute. v. Ego sum medi⁹ inter deū et
vos. De tertio Joh. xix. Crucifixerūt duos
latrones hinc ⁊ hic: mediū aūt ih̄m. De q̄r⸗
to Actuū. i. ꝑ. xl. dies apparēs eis ⁊ loq̄ns
de regno dei. Johā. xx. Stetit ih̄s in medio
eoꝝ. Uide ibi glosāꜫ Grego. De sexto. Apo.
vij. Nō esurient neqꜫ sitiēt: qꜫ agn⁹ dei qui
est in medio throni reget eos. ¶ Leuate ca
pita vr̄a dn̄i: intelligitis ea q̄ dixi vobis.
Joh. baptista dixit iudeis ꝙ xp̄s erat inter
eos ⁊ ego dico vobis ꝙ est in medio vr̄i et
vos nō cognoscitis eū. P̄io est in medio
trinitatis: qꜫ est scda ꝑsona. Scdo ē inter nos
ꝑ assūptionē eiusdē nature. Tertio fuit me
diator in arbore crucis: qꜫ voluit mori inter
duos latrones ad dandū nobis exēplū ꝙ
aliq̄bus dabit paradisum ⁊ alijs infernum.
Quarto in resurrectōe. Quīto in ascēsione
fuit inter angl'os ⁊ aias btās. Sexto erit i
medio in gn̄ali iudicio: qꜫ boni erūt ad dex
trā: ⁊ mali ad sinistrā. Et septīo erit in me⸗
dio sctōꝝ i gl'ia paradisi. O miserrimi pctō
res estis ne sicut iudei? est ne i medio vr̄i xp̄s?
quē vos nō cognoscitis. Dic mihi Moyses
v̄itatē de isto ppl'o. q̄d vr̄ tibi Deut'o. xxxij.
heccine reddis dn̄o ppl'e stulte ⁊ insipiēs:
gn̄atio praua ⁊ ꝑuersa. Et seq̄tur. deū q̄ te
genuit dereliq̄sti ⁊ oblit⁹ es dn̄i creatoris
tui. O pctōres xp̄s plāgebat se de iudeis
eo ꝙ iudei dederūt eū obliuioni: ⁊ bona q̄
ipse xp̄s faciebat eis. Nūq̄d dn̄i xp̄s fec vo
bis plura bona q̄ꜫ iudeis? nūq̄d xp̄s expē
dit totū sanguinē ꝓ vobis. Uos dn̄i dicite
q̄ estis hic cū tunicis foderatis q̄d dicetis: q̄d
facietis i natiuitate xp̄i: nūq̄d laudetis. Deu

pctõres ista ẽ recõpẽsatio quã dabit xp̃o. nũquid debetis tũc tp̃is ymaginari dolores & labores xp̃i quõ requiescebat sup fenũ lachrymabat & flebat. Nũq̃ eñi fuit tã frigidũ tp̃s q̃ fuit illud qñ xp̃s nat9 ẽ. Uolo dicere q̃ disponatis vos ad meditãdũ bñficia xp̃i vob data.iux.b.Ja.docu.Abijciẽtes &c.
¶ Quantũ ad scdam p̃tẽ. Dñi leuate corda v̄ra si placet: maxie vos q̃ nõ purgastis cõsciãs v̄ras: volui vobis suadere q̃ deponeretis: oĩa pctã opis de falsitatib9 q̃s facitis emẽdo vel vẽdendo. Estis h̃ notarij: nũquid scitis vos falsitates q̃s facitis. ¶ Restat ḡ vndecimũ pctm̃ opis iusticie p̄sequutio. Fiunt eñi multa mala sub vmbra iusticie. Credo q̃ regi9 p̄pha hũit de illo noticiã dicẽs Usq̃quo iudicatis iniq̃tatẽ & facies pctõrũ sumitis. iudicate egeno & pupillo &c. Nõ est: qm̃ nõ est de9 p̄sonarũ acceptor: nec iudicabit in iniq̃tate &c. O pctõres illud est pctm̃ opis: p̄pt̃ qõ op3 purgari aut dãnari. Et dico q̃ est illõ qõ cõmittit̃ in curia parlamenti. vel castelleto & in alijs. Et illõ sciendũ ẽ q̃ in iudicio sunt quinq̃ p̄sone.
Persona iudicis.
Persona actoris.
Persona rei seu defensoris.
Persona aduocati.
Persona testis.
¶ De p̄ria h̃r.xi.q.iij.ca.q̃ttuor mõis. Et sũt v̄ba Grego.q̃ttuor mõis hũanũ iudiciũ p̄uertit̃: sc3 amore: cupiditate: timore: & odio Et nota do. Antho. florẽtinũ in sũma di. q̃ qñ p̄ ignorantiã iudicis p̄cedit̃ ad iniquam sniã3 tenet̃ ad restitutionẽ. Credo q̃ mlto plures iniq̃tates & plurima mala fiũt sub palliato amore vl' fauore qñ hĩs de cãis infert malã sniã3. Scdo p̄ rãcorẽ vl' odiũ. Tertio p̄ cupiditatẽ p̄ timorẽ. õ istis ẽt. ex. li. vi de sniã re iudi.c.cũ eterni. Uos dñi canõiste qñ p̄ncipiũ nõ est bonũ nõ est mirũ si residuũ nihil valeat. si iudex sit auar9 facile p̄uertit̃ iudiciũ. Jõ Jetro q̃ erat soci9 Moysi bon9 vir vt legit̃ Exo. xviij. Prouide õ oi plebe viros potẽtes & timẽtes deũ i q̃bus sit v̄itas & q̃ oderũt auariciã. ¶ Notetis ista v̄ba dñi: nõ dic̃ q̃ vẽderet officiũ q̃ vellet emere: s3 dic̃ ista v̄ba elige: nõ dic̃ ẽt q̃ eligeret indifferent̃ q̃scũq̃: s3 viros sapiẽtes qui oderũt auariciã & amãt v̄itatẽ. Nõ ei ad officiũ iudicature dñt assumi cupidi luxurio si & ifames p̄sone. Uos p̄res & m̃res nũquid emistis v̄ris filijs officia iudicature? Certe meli9 eẽt vob ponere eos ad custodiẽdũ porcos vl' boues q̃ fieri iudices: si nõ bñ se regãt i iudicio. Etiã est p̄sona actoris. Uos domicelle nõne placitatis 3 sorores vl' 3 p̄res & m̃res: & scitis vos h̃re malã cã3. Nũquid hẽtis legẽ naturalẽ dicẽtẽ. Nõ facias alijs &c. Si nõ eẽt nisi illa lex sufficeret ad nos ducendũ ad btĩtudinẽ. Op3 satisfacere ãt dãnari. Põt ẽt actor peccare p̄ponendo falsa testiomã. vide Tho. in. ij. ij. q. lxx. Jn ista mã volo dicẽ q̃ si nõ vultis dãnari o3 ista corrigere vt scitis p̄ticipes meriti icarnationis iux̃ thema dictũ. Abijcientes oẽm &c.

¶ Eadẽ die post p̄randiũ. Ser. xxxviij.

Abijcientes oẽm &c. Habẽtes fiduciã in sanguie xp̃i q̃ iniciauit nob viã nouã accedam9 cũ corde v̄o a asp̄si corda a p̄sciã mala. Heb. x. ¶ Dñi & aĩe deuote nos hũim9 hodie ẽm Lu. quõ Jsa. p̄p̄hisauerat xp̃o nato oẽs cognoscerẽt eũ. Ad p̄sĩgẽdũ istã mã3 cũ p̄cedẽte quã mane tractauim9 Accepi dcm̃ Pau. hi. Hñtes fiduciã &c. q. d. postq̃ q̃lib3 p̄t cognoscer̃ xp̃3 di. Pau. Accipiam9 fiduciã & spe3 vt possim9 h̃re p̄adisu3. Heu pau. quõ hẽbim9 spẽ: r̃ndet Pau. p̄ sanguinẽ ei9 q̃ iniciauit nouã viã nos hẽbim9 spẽ bonã ac fiduciã. De multis legim9 i sacra sc̃ptura q̃ habuerũt spẽ seu fiduciã s3 ñ bonã. Est aũt q̃dã fiducia maledcã &c. q̃dã v̄o p̄sũptuosa. q̃dã vana. De p̄ria Prou. xx Sic rugit9 leonis ita & fror regis q̃ p̄uocat eũ peccat i aĩa3 suã. De scda Ber. i ẽmone. Maledict9 q̃ peccat i spe. Eccl̃. viij. q2 nõ p̄fert̃ cito 3 malos snĩa absq̃ vllo tiore filij hoĩs p̄petrãt mala. De t̃tia Jsa. xxxvi. Cõfidis sup baculũ harũdineũ. O pctõres si velitis saluari o3 h̃re spẽ: s3 ñ maledictã. Jsta3 hñt mlti pctõres dormiẽtes i pctis suis credẽtes q̃ de9 dormiat: q2 ñ punit pctã eo2. Dicatis mihi domicelle q̃ hẽtis lenões v̄ros & vos blasphematores iniq̃ssimi q̃ro a vob in p̄sciã v̄ra si deus punisset vos qñ p̄ĩo incepistis peccare: q̃t eẽnt nũc viuẽtes i ista ciuitate. Si ḡ de9 vos expectat magnã gr̃a3 ac miã3 vob fac. iõ mag ac mag õberetis aĩa

ri ad ipm diligendū. Habetis legem ciui-
lem. C. de actionib⁹ ꝛ obligationib⁹. l. i. ꝙ
rex ꝯferens priuilegiū suis subditis debet
amari ꝛ honorari a suis subditis. Iste rex
qui dat priuilegiū est xp̄s q̄ expectat nos
ad missam. Alia est fiducia p̄sumptuosa. Do
mini sunt hic illi p̄sumptuosi q̄bus videt̄
ꝙ debeant habere paradisum eq̄ bene ac si
nunq̄ offendissent deū mortaliter. Si be-
ne examinarēt ꝯscias suas reperirēt ꝙ nū
q̄ fecerūt bonū ꝓpterea digni nō sunt glo
ria paradisi. Vñ Pau. ad Gal. vi. dicit. Que
seminauerit hō hec ꝛ metet. Qui semīat in
carne sua de carne ꝛ metet corruptionē: q̄
aūt seminat in spū de spū metet vitā eter-
nam. Vos dñi religiosi dicite mihi verita-
tem: ꝛ vos ecclesiastici creditis saluari: qꝛ
portatis vestimēta sanctitatis. O p̄sum-
ptio nequissima. Si em̄ cartusiēses q̄ ita be
ne viuunt ꝛ alij religiosi reformati timent
quid dꝫ esse de vobis pc̄tōribus: p̄sumptio
est dicere ꝙ saluabimini. certe est fiducia va
na ꝛ inutilis ꝯfidere in rebus apparentib⁹
de quibus loq̄tur Isa. ꝯfiditis sup̱ baculū
harundineū. baculus harundine⁹ nō habꝫ
vim ꝛ nullā hꝫ interius fortitudineꝫ sicut
sunt cōplures. Estis hic dñe iacobe q̄ habe
tis plures missas au croc: nūquid habetis
istaꝫ fiduciā. ꝛ vos religiosi qui ꝯfiditis su
per baculū harundineū: Volo dicere ꝙ q̄li
bet studeat mundare ꝯsciām suā ꝛ viuere
ſm vocationē suam ꝛ ponat se in tali statu
in quo vellet mori: ꝛ hoc mō ꝯfidet in dño
qui dabit sibi ſm spem suā: ꝛ hoc principa
liter debem⁹ in hoc sacro tp̱e facere. iuxta
Jacobi documentū. Abijciētes oēm ꝛc. Di
cemus pulchrū Aue.

¶ Abijcientes oēm ꝛc. More solito moue
tur q̄stio terminata in doctrina magistroꝝ
nostrorū theologorū ꝛ presertim a Scoto
dist. viij. tertij sententiaꝝ. Utruꝫ scꝫ in xp̄o
sint due filiationes. Rñdet Scotus sicut ī
xp̄o pōitur duplex natiuitas sic est duplex
filiatio. Est em̄ natiuitas eterna. de q̄ Isa.
liij. Generationē eius q̄s enarrabit: ꝛ nati
uitas tēporalis de q̄ Luce. ij. Natus ē ho-
die saluator mundi. Ita etiam duplex est fi
liatio: eterna ꝛ temporalis: nec seq̄tur sunt
due filiationes ergo duo filij: vel duo sup-
posita sicut non seq̄tur sortes est sciēs du-
as scientias: ergo sortes est duo sciētes.
Leuate capita vestra fuistis hodie mane i
indulgentijs q̄d dixerūt ꝯfessores vestri: nū
quid ꝙ faceretis dicere missas ꝛ ꝙ expedi-
rent vos: certe est maxima pietas: nō est a
liud in eccl̄ia q̄ auaricia. Gerson dicit ꝙ si
ipse esset curatus potius vellet ꝙ prochia
nus expectaret capere corpus christi de ca
pite anni vsq̄ ad aliud ꝛ ꝙ fuisset bene cō
fessus q̄ sic expedire. Leuate capita vestra
qui sunt q̄ vellent mori in statu in quo sūt
Estis hic meretrices q̄ tenuistis lupanaria
p̱ totam vitā vestram ꝛ fecistis filias vr̄as
meretrices sicut vos: ꝛ filios vestros leno-
nes maq̄reaulx gallice. Nunq̄d dicitis ꝙ
sufficit hr̄e vnū bonū suspiriū ad oēs dya-
bolos tale suspiriū. Dixi multos casus in q̄
bus nullus pōt ꝯdere testamentū. Restat
alius casus q̄ scribitur ad legem iuliā ma-
iestatis. l. quisq̄s. ꝛ in decreto. vi. q. i. ca. Si
q̄s cum militib⁹. q̄ cōmisit crimē lese maie
statis nō pōt condere testamentū ꝛ si ꝯdide
rit ipso iure annichilabitur. Rogo deū pec
catores ꝙ xp̄s non faciat nobis ita. Legi-
stis heu peccatores q̄d dicit amic⁹ dei moy
ses. Deute. xxxij. Gñatio praua atq̄ ꝑuer-
sa: heccine reddis dño pp̄le stulte ꝛ insipiēs
Seq̄tur. generatio ꝑuersa ꝛ infideles filij
ipsi me ꝓuocauerūt in eo q̄ nō erat deus ꝛ
irritauerūt in uanitatib⁹ suis: ꝛ ego ꝓuo-
cabo eos in eo q̄ nō ē ppl̄s ꝛ in gēte stulta
irritabo illos. Intelligatis pc̄tōres. de⁹ plā
git se de vobis q̄ estis a p̱te añ ꝛ retro ꝛ dic̄
Gñatio praua ꝛ infidelis ꝛc. ipsi me ꝓuo-
cauerūt. q. d. mihi displicet q̄re opꝫ eos ad
mortē ꝯdēnare. si ꝓpter pc̄tā opꝫ facere iu-
sticiā. O dñi q̄ habetis tunicas foderatas ꝛ
scuta ad ludendū in ista nocte sc̄tā: ꝛ domi-
celle q̄ oñditis mamillas vr̄as credo ꝙ hoc
sit ꝟitas q̄ vult exire: nunq̄d habet̄ spērā
ad ludendū in istis festiuitatib⁹. volo dice-
re pc̄tōres ꝙ leuet̄ corda vr̄a ꝛ ꝯsideret̄ ꝙ
tali die sicut erit crastina btā ꝟgo venit in
bethleē. Claudat̄ opatoria vr̄a. disponatis
ꝯsciam vr̄am p̱ ꝯfessionē. veniat̄ ad eccl̄iaꝫ
videat̄ in fide xp̄ꝫ flentē ꝛ dicite ei. Dñe ie-
su q̄ hodie fleuisti ꝓ me da mihi oīm pc̄tōꝝ
meoꝝ veniā: suscipe me īseruū tuū. ꝛ si hoc
feceritis ꝓmitto vobis ꝙ pcet vobis. iuxta
Jaco. documētum. Abijcientes oēm ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes:scz
Prima erit de incarnatõnis sacratissime p
funda dignitate.
Secũda erit de anime peccatricis virtuosa
purgatione.
¶ Quantũ ad primã partẽ dñi recordamini bene de sermonib⁹ preteritis. Nos habemus tria signa p que cognoscere possum⁹ ꝙ incarnatio xpi fuit pñtialr exhibita.
Primũ fuit de angelica annũciatiõe.
Secũdum de visitatione elizabeth.
Tertiũ de pdicatione iohãnis.
Restat dicere quartũ ꝛ est ratõnalis despõsatio. Et istud tangit in euãgelio vbi dicit. Cũ esset despõsata mater iesu ioseph anteꝙ conuenirent inuẽta est in vtero hñs de spũ sancto. Joseph vero vir ei⁹ cũ esset iust⁹ nollet eam traducere voluit occulte dimittere eã:tunc angel⁹ appuit ei dicẽs. Noli timere accipere mariã piugẽ tuã qd enĩ in ea natũ est de spũ sancto est. ¶ Leuate capita vr̃a. Estis hic vxorate mulieres pñtes si fitis p be in matrimonio vr̃o deus miserebit vr̃i: qr xp̃s voluit nasci sub vmbra:nõ est res sine magno misterio. Per h̃ enĩ xp̃s mrĩmoniũ approbauit. In euãgelio ponũtur tria verba quoꝝ quodlibꝫ valet vnũ põd⁹ auri. Sunt aũt ista tria. Jesus Maria Joseph. Sed q̃retis a me.pr̃ d: in euãgelio ꝙ anteꝙ virgo maria ꝛ ioseph pueniret: Ego maria fuit inuẽta pgnans. Videt beatus Lucas velle dicere ꝙ ioseph carnaliter cognouit virginẽ qd est erroneũ: qr virgo fuit in partu ante partũ ꝛ post partũ. Dico dñi ꝙ iste dictiones donec ꝛ anteꝙ aliqñ dicũt ordinẽ aliqñ purã priuationeꝫ sicut habet in psalmo. Donec ponã inimicos tuos scabellũ pedũ tuoꝝ ꝛc. Et i euãgelio donec pepit filiũ. ly donec ibi nõ dicit ordinẽ tpis sꝫ negationẽ actus:sicut d̃r de aliquo hoĩe. Iste fuit mortu⁹ anteꝙ ꝛc. Estis hic viri vxorati: Joseph videns mulierẽ suã pregnanteꝫ cũ esset certus ꝙ eaꝫ nõ cognouerat fuit zelotipus de ea cũ tñ esset iustus:qr ignorabat modũ.noluit eã accusare sed voluit eaꝫ solam dimittere ꝛ recedere. Dicũt ibi doctores ꝛ assignant rationẽ quare angelus apparuit d nocte ioseph ꝛ nõ marie. Thomas reddit aliquas causas in tertia pte.q.xxix. ar.i.vide ibi. In antiquo testamento quãdo filia desponsabatur stabant in sponsalib⁹ suis nõ fiebant ibi multe truffe que fiũt hodiernis diebus. Dicite mihi inveritate vos iuuenes mulieres en voz fiansailles gallice:sponsus vester nũquid visitauit vos aliquãdo.nũquid dedistis oscula: nũquid fecistis tactus impudicos:ꝛ vtinaꝫ non fuerit consecuta copula carnis. Nescio:forte cum alio ꝙ cũ spõso. Istos act⁹ nephãdos exercuistis dicentibus vobismetipsis oĩa imputabũtur marito. Heu heu deus quot mala fiunt in sponsalibus. Utinã haberem⁹ aures apertas ꝛ audiremus pueros ꝛ voces pueroꝝ in latrinis proiectoꝝ ꝛ in fluminibus ꝛc. Sunt ne ibi mulieres ꝛ sacerdotes qui dicũt ꝙ mulieres comedentes venenũ ad expellendũ materiã de matrice sua ne fetus veniat ad portã anteꝙ aĩa rationalis introducatur non peccant mortaliter. Heu heu ꝙ graue peccatũ est istud.ꝛ ꝙ istud sit verũ ostendã vobis exemplo ꝛ auctoritatibus multis. ponatis ꝙ habeatis vnaꝫ pomũ in orto vestro cũ floribus ꝛ veniat truffator q̃ deponat omnes flores:nũquid tantũ malũ facit sic si remoueret fructũ.dico ꝙ sic. Eodẽ mõ est de muliere pcurante abortum. Et si mulier moreret in tali statu diabolus eã importaret. Habetis ad hoc textũ extra de homicidio casuali vel voluntario in antiquis in ca.si aliqs.ꝙ homicida est q̃ facit sortilegia causa sterilitatis vel ministrat sibi venena. Uos iuuenes mlĩeres recordabimĩ illoꝝ que dixi vobis. Quãdo spõsi ante nuptias veniũt ad vos: nolite pmittere ꝙ faciant illas truffas quas cõmunit faciũt:quoniã post nuptias improperabũt vobis ꝛ dicunt ꝙ similiter potestis facere cũ vno alio ꝛ vocabũt vos pallardas meretrices ꝛc. Heu pctõres ista non fiebant tpe virginis. ꝛ tamen ſm beatũ Chris.ꝙ pmũ filia erat desponsata cũ marito suo ducebatur ad domũ mariti ꝛ viuebãt ibi honestissime nec dormiebant simul vsꝙ ad dieꝫ nuptiarũ. Beatus etiã Chrisostomus dicit ꝙ postꝙ angelus nũciauit marie ꝙ conciperet xp̃m ꝛ ꝙ elizabeth erat pregnans etꝙ infra tres menses debebat parere. Tũc beatissima virgo venit ad ioseph ꝛ dixit ei. Joseph sponse mi ego intelligo ꝙ consobrina mea debet parere ꝛ non habet qui sibi ser-

uiat rogo vos ꝙ detis mihi licentiā eundi
ad visitandū illam: tunc consensit ⁊ iuit in
montana ⁊ mansit cū elizabeth tribus mē-
sibus: ⁊ post tres menses rediit ad ioseph:
tunc ioseph videns eam pregnantē timuit.
Non eñ credebat ꝙ virgo parere posset ⁊c.
Ideo voluit occulte ⁊c. Sꝫ angel⁹ venit no
cte dicēs ⁊c. Est tñ aduertendū ꝙ btā virgo
significauit sibi ꝙ illud qd̄ erat in ea de spū
sctō erat: ⁊ cū non posset respondere ioseph
voluit eā occulte dimittere. ¶ Querit ibi do
ctores vtrū fuerit veruꝫ matrimoniū inter
mariā ⁊ ioseph: dicit Tho.iij.pte.q.xxix.ar.
ij. ꝙ sic ꝙuis virgo fecisset votū virginitatꝭ
tñ totū negociū cōmittebat deo. Fuerat tñ
assecurata p angelū ꝙ nunꝙ esset sollicita
ta ab ipso ioseph: ⁊ ideo emiserat votū qd̄
tenebatur cōplere. Filia ei q̄ in duodecimo
anno emittit votū virginitatꝭ ⁊ fili⁹ in.xiiij.
anno dñt adimplere votū ⁊ nō possunt con
trahere matrimoniū nisi p dispensationem
pape. Querunt adhuc doctores quare ergo
virgo cōtraxit mrīmoniū: dico ſm.b.Tho.
iij.pte.q.xxix.ar.i. ppter qnqꝫ causas.
Prima ex parte prolis.
Secūda ex parte matris.
Tertia ex parte hostis.
Quarta ex parte xp̄ianitatis.
Quīta ex pte mrīmonij cōiugalis.
¶ Pria ergo cā fuit ex parte prolis: qꝛ iudei
habuissent occasionē obiiciendi sibi ꝙ fuis-
set spurius ⁊ nō messias in lege pmissus.
Secūda causa ppter honorē matris: ⁊ hoc
dicit beatus Ambrosi⁹ super lucā. Si eniꝫ
ñ habuisset maritū potuissēt sibi īpropera
re meretriciū. Tertia ppter demonē vt scilꝫ
misteriū incarnationis demoni celaretur et
istud mirabile est. Quomō demoni non po
tuit cognoscere eius integritatē ppter itel-
lectus perspicacitatem: ⁊ nulli dubiū qn di
abolus cognouisset si deus voluisset coope
rari sed qꝛ deus noluit concurrere ideo fuit
inscius misterij sacratissimi. Quarta ratio
ex parte xp̄ianitatis vt scilꝫ maritus beate
virginis esset testis de integritate ipsi⁹ vir-
ginis ⁊ ipse ioseph fieret certus per reuela
tionē angeli. Quīta causa fuit ſm August.
ad honorandum sacramentū matrimonij.
Vos pauperes mulieres vtinaꝫ essetis ta-
les in matrimonio sicut virgo fuit ⁊ serua-
retis matrimoniū tam sanctū ⁊ taꝫ sacruꝫ
sicut maria ⁊ ioseph. Aliqui superaddūt sex
tam causaꝫ ⁊ dicūt ꝙ ad honorandū ioseph
Decebat eī vt ipse ioseph qui erat virgo nu
beret virgini ppter excellentiā virginitatꝭ.
Vos mulieres ad quē sanctum habetis de
uotionē: ⁊ dñi vxorati estis zelotipi: cōmē
detꝭ vos btō ioseph: credo ꝙ post virginē in
ter om̄es sanctos ioseph est proximus deo.
Si eñ iohānes euangelista reputatur san
ctus ⁊ amicus dei: quia xp̄us cōmendauit
sibi matrē in cruce: ꝙtomagis ioseph est di
gnior cui non soluꝫ deus cōmendauit ma-
trem sed eā sibi dedit in sponsaꝫ. Si eñ ali
quis presidens vellet nubere filiā suaꝫ non
daret nisi nobili viro. Si reputamus iohā
neꝫ baptistā amicū dei: quia ostendit digito
christū ⁊ euꝫ baptisauit: tantomagis de io
seph qui brachijs portauit xp̄m ⁊ nutriuit
Possunt igitur quattuor rōnes ostendi p
pter quas excellit alios sanctos.
Primo ratione cōiugationis: quia vir ma-
rie. Math.i.
Secūdo ratione subiectōis: quia xp̄us erat
illi subditus. Luce.ij.
Tertio ratōe familiaritatis: ego ⁊ pater tu⁹
dolentes.
Quarto rōne diuturnitatis: qꝛ vsqꝫ ad ānū
xxxiij. xp̄s fuit in eo cōuersatus vt dicūt cō
munit doctores. Volo dicere o peccatores
ꝙ honoretis ioseph vt suis meritis habea
tis gratiam bene operandi ⁊ mūdandi con
sciencias vestras, iuxta be. Ja. documentū.
Abiicientes oēm īmundiciā ⁊c.
¶ Quantū ad secūdā ptem pauperes leua
te capita. vultis saluari vultꝭ digne recipere
xp̄ꝫ postcras. venditis vnū p alio: p̄statis
ad vsurā: facitis mixtiones malas. Caue-
te qꝛ deus videt vos. ad Hebre.iiij. Oīa nu
da ⁊ aperta sunt oculis ei⁹. Dixi vobis heri
ꝙ sub vmbra iusticie cōmittūtur multa ma
la. Dixi de psona iudicis ⁊ actoris. Et vos
domicelle nūquid habetꝭ maritos de curia:
nūquid īterponitis vos de facto eoꝝ: inter
ponatis vos de vostre quenoille. Vos dñi
q̄ vaditis ad cōmissiōes q̄d lucrami in die:
quot leucas facitis: quid comeditis in die:
quot testes auditis duꝫ estis supra locum:
Dicā vobis dñi Paulus ad Roma.xi. dicit
ꝙ deus scripsit vnā legem in cordibus no-

stris et ubi nõ eẽt lex scripta nisi illa adhuc sufficeret ad cognoscendũ si facimus bonũ aut malũ. Quero igit a vobis si debeãt facere expensas vni presidẽti vel cõsiliario vel letis ꝙ faceret tam magnas expensas et ꝙ tas lente ꝑcederet in facto: certe dicetis credo ꝙ nõ. Sed dicetis mihi. pater iste mod⁹ faciendi est stilus curie: et ista faciũt oẽs. Dico ꝙ hoc nõ prohibet qn sit graue pctm̃ qr leges humane non ꝓhibent oĩa neqȝ oĩa peccata. Deu peccatores deus videt aĩm vestruȝ et cor: et iniquas cogitatiões vestras. Audiuistis quid dixi heri qui dñt eligi ad officiũ iudiciale. allegabã vobis heri illud Exodi. xviij. de Jetro qui ꝯsuluit moysi ꝙ eligeret viros probos non sectantes auaricias etc. Aliud est peccatũ operis quod vocatur falsa aduocatio. de peni. dist. v. c. negotiũ. et sunt verba Gregorij homel. xxiiij. dicitur ꝙ sunt multa negocia que vix possũt exerceri sine peccato. Et hostieñ. etiã Thomas in. iiij. ibi enumerat qnqȝ inter que ponit officiũ aduocatiõis quod est periculosissimũ. ¶ Leuate capita vestra. Ego nolo dicere dñi qn aduocatus si faciat quod debet possit saluari: sȝ dico cũ difficultate. ¶ Sũt eñi aliqui boni aduocati scȝ xp̄us. i. Joh. ij. Aduocatuȝ habemus apud patrem. similiter virgo de qua dicit ecclesia. Eya ergo aduocata etc. Sed sunt aliqui mali aduocati qui sunt filij diaboli. sicut ei dicitur tortor qui pendet hoĩes et sutor qui facit tunicas vel vestes: sic ille qui opera diaboli facit est diabolus vel filius diaboli. Dicite domini in conscientia vestra nũquid est officiũ diaboli mentiri ad decipienduȝ aliquẽ. nũquid ħ faciunt multi aduocati falsi. Uos dñi aduocati nũquid allegatis leges ad peruertendum iudiciũ: nunquid corrũpitis textuȝ q̃ tuȝ potestis: nũquid formatis appellationes cõtra deũ et cõtra conscientiã ad destruendũ partẽ aduersam: nũquid requiritis iudicem dare sententiã iniquã. Nũquid capitis pecunias ab vtraqȝ parte. Respicite legem ciuilem. C. de iudicijs. C. de aduocatis vbi dicunt doctores ꝙ aduocatus debet habere tres ꝯditiones et hoc de necessitate salutis. Prima est scientia. Secũda est fidelitas. Tertia est diligentia.

¶ Uide ista in roberto de peccatis ad longuȝ et multa alia que sunt necessaria ad ꝑsentem materiã. Deu domicelle habẽtes maritos aduocatos: portatis zonas aureas de deceptiõibus diaboli mariti vestri: et cathenas argenteas et les rubans cum pater noster de auro vel de get: melius esset vobis habere bubulcũ maritũ q̃ illũ. Suadeo vobis si vultis saluari iuxta beati iacobi documẽtuȝ thema preassumptuȝ. Abijcientes oẽm immũdiciam etc.

¶ In vigilia natiuitatis domini. Sermo. xxxix.

Abijcientes omnẽ immũdiciam etc. Dñs dabit benignitateȝ et terra nostra dabit fructum suum. ps. lxxxiiij. ¶ Domini et anime deuote gloriosus dei amicus beatus Paulus dicebat nobis heri ꝙ haberem⁹ speȝ et fiduciã et q̃ iremus paradisuȝ per meritum passionis christi et sanguis eius totaliter in terra effusi. bona corda et boni spiritus possent nũc querere vbi possemus reperire xp̄m et vnde venit et quõ venit. Ad istã q̃stionẽ respõdet ꝓpheta Regius dicẽs. Dñs dabit benignitatẽ ex sũma et diuĩa ꝯdescẽtione et terra nr̃a. i. btã virgo dabit fructũ suũ oĩbus gẽtib⁹ desideratissimũ. De isto habem⁹ figurã. Gen. xv. Ubi dixit dñs abrahe. i gñatiõe quarta reuertẽtur huc. filij abrahe fuerũt in egytũ: et moyses reduxit eos in terrã ꝓmissionis. Ego libenter q̃rerẽ moysi q̃d repñtat nobis illa quarta gñatio spũalr et allegorice. dico repñtat nobis q̃druplicẽ modũ ꝓducẽdi hoĩem.
Prim⁹ est sine viro et muliere vt adam.
Secũd⁹ est de viro sine muliere vt eua.
Terti⁹ ẽ de viro et muliere vt hoĩes oẽs et mulieres. Quart⁹ ẽ de muliere sine viro vt saluator de ventre ꝟgĩali. Et tũc terra nr̃a dedit fructũ suũ. Terra sigt btãm virgineȝ. hȝ terra tres cõditiões Pria qr oĩm elemẽtorꝫ ẽ ĩfima. Scd̃a ẽ soliditate stabilissima. Tertia est arida nisi sit rore irrigata. Sic beatissima virgo maria fuit primo infima ꝑ humilitatem et ꝓfunditatem. fuit solidissima per cũstantiã et virginitatem: fuit arida per carentiam desiderij mundani; sed

fuit irrigata p spūssancti rorem seu gratiā. De pmo. Eccli.xvi. Deus in terrā respexit & impleuit illā bonis suis.i.gratijs in sua conceptōe in sua natiuitate & in filij sui incarnatione. De secūdo ps. Fūdasti terrā super stabilitatē suā nō inclinaf in seculū seculi. Et hoc maxime patuit in passione xpi: qr in ea sola remansit fides aplīs titubantibus. De tertio Gen.i. Terra aūt erat inanis & vacua. & post. germinet terra herbā virentem & facientē fructū. Sed qretis a me: quē fructū portauit: dico q ille fruct habuit tres qualitates preciosissimas & dignissimas.

Prima q fuit speciosus in natiuitate & cōuersatione: qr sicut sol exiuit.

Secūda q fuit preciosus in doctrina & predicatione.

Tertia q fuit copiosissimus in passiōe & redemptione.

¶ De pmo. Eccl.xxiiij. Ego.qsi vitis fructificaui suauitatē odoris. De secūdo. Canti.ij. Sub vmbra illi quē desiderabā sedi & fructus eius dulcis gutturi meo. De tertio. Canti.vij. Ascendā in palmā & apphendā fruct ei. & ps. Apud dn̄z mīa & copiosa &c. ¶ Leuate capita vrā. dn̄i nūqd comedistis libenter de bono fructu pserti qn̄ ē dulcis gutturi et ē boni odoris. Audeo dicere q nūq fuit fructus tā bon sicut fruct vteri virgīs marie Jō ecclīa instituit festū natiuitatis vt disponam ad gustādū & comedendū illū fructū de det nob grām. Ad h est ad qd hortaf iacobi documentū. Abijcientes &c. vt aūt hoc facilius & digni possim adipisci iplorabimus grām spūssancti p intercessionē virginis marie cui dicemus. Aue.

¶ Abijcientes oēm &c. More solito mouef qstio termiata i doctria magistro nostrorū theologo & pserti a.b. Tho.iij.parte.q. xxv. & Bon.dist.ix.iij.q.iij. Utrū honor xpo debit sit honor latrie seu seruitutis & h bm naturā hūanā. Et ista qstio mouef p eo q pastores venerūt adorare puerū. Ad itelligendū psentē qstionē tria opz intelligere. Prīo qd ē latria. Scdō quot mōis pt cōsiderari hūanitas xpi. Tertio opz rn̄dere ad questionē. De pmo aduertendū ē q istō nomen latria ē nomē grecū: & in latino significat seruitutē siue cultuz. Est aūt latria act iusticie q vocaf religio seruitus: vel pietas in latino. De ista scribif. Deut.iiij. & Mat. iiij. Dn̄m deū tuū adorabis & illi soli suies seruitute.s.q est latria. Scdō est aduertedū qd xpi hūanitas pt duob modis ɔsiderari Uno mō vt separata a diuinitate. Alio mō vt cōiuncta diuinitati. Dicūt pmo doctores sic q in eodē honore honoref rex & tunica & vestimētū: sic hūanitas xpi bm q ɔiungif diuinitati est adorāda adoratōe latrie. etiā dicit Scot q si nō tanq qd s tanq quo. Sicut em̄ genu flectio exhibef tunice regi qn̄ actu eā hz sup corp suū. Sed si tunica regis eēt in camera regis ipso stāte in ecclīa nō deberef sibi talis honor: sic etiā hūanitati separate a diuinitate nō debef honor latrie. Leuetis capita dn̄i gaudissetis iudei si isto sero haberetis ne qdringētas petias auri ad ludendū: cogitastis ne ad vos disponēdū: O peccatores si mors veniret sup caput vrm: qd esset de vobis. Dixim heri p legē ciuilē q crimiosus nō pt cōdere testamētū. Sic nec ille q est in pctō mortali. Diceres forte pr ego non sū traditor neq pditor: nō spo saluari. Habetis. ff. de inoffi. testa. l. de statu q dubius de statu suo nō pōt testari. nec etiaz incarcerati. Ad h est regula iuris lib. vi. q nemo pōt plus iuris in aliū transferre q sibi cōpetere dignoscaf. Casus ē patēs: flamingi ceperūt atrabatū: ceperūt multos q erāt de extraneis ptib & sūt in carcerib. Unus est q nescit an sit seruilis cōditionis vel liber. tn̄ ille hz pauca bona & vult condere testamentū. dicit lex ciuilis q nō pōt. Simile ē religioso q post annū approbatiōis recedit & apostata monasterio q fecerat pfessionē tacitam nō expssam: talis si cōgregat bona nō pōt cōdere testamentuz. Sic estis vos peccatatores expectātes facere bonuz vsq ad mortē: estis scripti i libris diabolorū p totā vitā vestrā. eccles. ix. Sūt iusti atq sapiētes & opa eo in manu dei sūt. seqf & tn̄ nescit homo an amore vel odio dign sit & seqtur s oīa in futurū seruantur incerta. Uos dn̄i qui vaditis ad lupanar multi sunt sapientes & sunt opera eo ante deū & nescit aliquis vtruz erit saluatus vel dānatus. ¶ Inclinate frōtes vrās: qr nullus pt dicere saluabor: s solū sciem quādo erimus in morte cū sententia erit data super nos &

cum sciemus nō erit plus remediū.heu peccatores postq̄ status noster est sic periculosus. Emendetis vos ꝛ deus dabit vob̄ suā miam. Ad illam habendam oportet facere iuxta beati Jacobi documentū. Abijcientes oēm immundiciā ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due ptes ṗncipales

Prima erit de incarnatōis sacratissime profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā vidimus quattuor signa p que cognoscim⁹ q̄ xp̄i incarnatio est mirabiliter exhibita. Restat declarare quintuȝ qd̄ est gaudiosa virginis ꝑturitio. Refert beatissimus Lucas in euangelio qd̄ in media nocte celebratur exijt edictū a cesare augusto vt describeret̄ vniuersus orb̄. Tūc ioseph ascendit a galilea cū maria pregnāte vt ꝯfiterentur in ciuitatē suā bethleeȝ. ꝛ factū est dū ibi essent. Impleti sunt dies vt pareret ꝛ peperit filiū suū ṗmogenitū ꝛ pānis inuoluit ꝛ reclinauit ī presepio: quia nō erat ei locus in diuersorio. ¶ Ad sacrū misteriū intelligenduȝ tria circa natiuitatem christi insinuantur,

Tempus.

Locus.

Et modus.

¶ De primo. Math. xxv. Media nocte clamor factus est ecce sponsus venit. tp̄s igit̄ in media nocte. De secundo. Michee. v. Tu bethleeȝ terra iuda nequaq̄ minima ee in principib⁹ iuda. De tertio. iij. Regū. vltimo Rex mutauit habitū suū ꝛ intrauit bellū. Diximus in superiorib⁹ q̄ incarnatio q̄nq̄ signis sensibilibus fuit ostensa. Restat q̄ntū scȝ gaudiosa parturitio quo ad tp̄s quo ad locū quo ad moduȝ. Dn̄i vadatis ad matutinas audietis a diacono in missa medie noctis q̄ impator octouian⁹ mādauit q̄ describeret̄ vniuersus orbis ad sciendū q̄t habebat villas ꝛ castella ꝛ subditos: ꝛ ponerent̄ oīa in scriptis. Tūc ioseph dixit virgini q̄ oportebat obedire p̄cepto impatoris: ꝛ ire bethleē de qua ioseph erat natus. Erat bethleem parua villa sita p duo miliaria a hierusalē sicut distat villa sancti dionysij a villa parisij. Quādo venerūt bethleem non potuerūt iuenire hospitiū vbi ioseph ꝛ maria possent hospitari. Ideo venerūt ad fallā ciuitatis q̄ erat locus cōmunis vndiq̄ apertus. super quo beatissimus Bernardus de natiuitate xp̄i dicit. Expergiscimī o peccatores ꝛ letamī vos q̄ in sordibus vestris et pauptatibus nutrimī gaudete ꝛ contēplamini regem celi ꝛ terre. nō in regali solio ꝛ mūdi p̄opa: sed in vili stabulo ꝛ iumentoruȝ p̄sepio collocatū. Vos paupes religiosi mēdicantes q̄ elegistis statuȝ pauptatis ꝑpt deū ꝛ contēpsistis oīa: gaudete (inquit bernardus) ꝛ videte in spū contēplationis regem vestrū xp̄m nō elegisse palacia grādia sed stabulū iumentoꝝ. Tunc ergo ioseph ꝛ maria q̄ erat iuuenis etatis. xiiij. vl̄ xv. annoꝝ venerūt ad forū. ꝛ tunc ipleti sūt dies vt pareret ꝛ peperit dū om̄es dormirēt: scȝ in media nocte. ¶ Sed q̄retis mihi vtrū virgo habuerit dolorē: vel vtrū mutauerit colorē q̄ facta fuerit pallida? Dico q̄ non. dicūt doctores contēplatiui: q̄ in instanti ꝑturitionis quidā fulgor redundabat ad faciem virginis adeo magn⁹: q̄ ioseph eā videre nō poterat: ꝛ illo fulgore durante sine dolore ꝛ sine reddendo aliquā materiā supfluā: etiā sine frangēdo claustra virginitatis edidit saluatorē. Sicut em̄ radius solis trāsit per vitrū nō frangendo vitrū: sic etiā beata virgo maria genuit xp̄m sine fractione, De qua natiuitate cantat ecclesia in officio crastine diei. Descendit de celis de⁹ verus a patre genit⁹ introiuit in vterū virginis nobis vt appareret visibilis indut⁹ carne humana: ꝛ exiuit p clausaȝ portā de⁹ ꝛ homo lux ꝛ vita cōditor mūdi. Et in vna alia antiphona dr̄. Genuit puerpera regeȝ: cui nomen eternū ꝛ gaudiū matris habens cum virginitatis honore: nec primā similē visa est: nec habere sequentē. Filie hierusaleȝ q̄d me admiramī? diuinū est misterium hoc qd̄ cernitis. Sed queretis a me. Pater quid fecit xp̄o virgo maria? Dico q̄ postq̄ ipsuȝ recepit in manus suas sine adiutorio cuiuscū q̄ obstetricis ipsa puerū portantē ꝛ similē vocē alijs emittentē reclinauit in presepio Et quē genuit adorauit: vt cantat ecclesia.

¶ Ex isto possumus elicere: q̄ circa pueruȝ maria quattuor fecit.

Primo puerū ꝓprijs manibus suscepit,

Secūdo eum deosculata fuit,

Tertio pannis inuolutum in presepio re-
clinauit.
Quarto quē reclinauerat adorauit.
¶ Sed queretis a me: pater cur dicit euan-
gelista Lucas ꝛ nō erat loc⁹ ei in diuersorio
honestior ꝙ super fenū? Dicit glosa. Ideo re
clinauit in presepio: qꝛ non erat locus in di
uersorio. Ideo ad excusandū beatā virginē
hoc dicit beatus Lucas.q.d. Aīe deuote nō
sitis male cōtente de beata virgine: qꝛ posu
it deū redemptorē vestrū super fenū: qꝛ nō
erat locus ei in diuersorio. Hoc dicit eccl'ia.
Feno iacere pertulit: presepe non abhorru-
it ꝛc. Non erat domus christi tapetis orna-
ta: non habebat cortinas: nec grossa pului-
naria: nihil erat nisi modicū de feno super
quo iacuit xp̄us. Sed quid plus ysa.i. Co-
gnouit bos possessorē suū ꝛc. Secūdū chri
sostomū. Nutu dei bos ꝛ asinus genua fle-
xerūt. Heu pauperes pctōres quā vitā du-
citis hodie? nūquid auditis ꝙ bos cogno-
uit: ꝛ etiā asinus dn̄m suū: ꝛ suo ālelitu ca-
lefaciebant carnē pueri. ꝛ vos iterū crucifi
gitis eū cum blasphemijs ꝛ cōtumelijs: et
sic de similibus. Et sequit̄: ꝙ pastores erāt
vigilantes sup̄ gregē suū. ꝛ facta ē lux ma
gna in natiuitate xp̄i vt putaret̄ nox dies.
Et tunc venit angelus ad pastores dicens.
Annūcio vobis gaudiū magnū: quia natus
est saluator mūdi. Et tunc dixerūt. Transe
amus vsq₃ bethleem: ꝛ videamus verbū
quod factū est. ¶ Gregorius facit qstionem
ī homelia hodierna. Cur nascēte dn̄o mūd⁹
describitur. Respōdet ꝙ nato dn̄o mūdus
describitur ad ostendendū: ꝙ iste qui debe-
ret scribere electos in eternitate est in mun
do natus. ad Ephe.vi. Ipe est pax nostra q̄
fecit vtraq₃ vnū. Libri antē in quib⁹ electi
scribūtur: est mens diuina approbās facta
bonorum. de quo libro Apoc.xx. Liber aptus
est q̄ est liber vite. Sciendū ꝙ xp̄s nocte na
tus est tribus de causis.
Primo ad denotandū expulsionē culpe.
Secundo ad representandū assumptionē
miserie.
Tertio ad insinuandū collationē gratie.
¶ De primo. ysaie.ix. Populus qui ambula
bat in tenebris vidit lucē magnā. De secun
do. Job.xiij. Homo natus de muliere ꝛc.
De tertio. Johan.i. De plenitudine eius ac-
cepius. Natus est et xp̄s in bethleē. ꝛ inter
pretatur domus panis. Christus est panis
Johā.vi. Ego sum panis viuus ꝛc. Sz q̄d
est illud diuersoriū? diuersoriū d̄r de diuer
to diuertis. Nos religiosi sum⁹ in diuerso-
rio q̄n diuertim⁹ a mūdo ꝛ venimus in re-
ligionē. Istud diuersoriū erat ab vtraq₃ p
te apertum: qꝛ religio xp̄iana nulli claudit
gremiū suū. Canticorum.vi. Una est colūba
mea perfecta mea. ꝛ sic xp̄s intrauit habitū
sicut rex israel intrando bellū: qꝛ ipse q̄ erat
rex regū ꝛ dn̄s dominātiū paucissimis pā
nis inuolutus fuit. Heu paupes pctōres:
nūquid ↄsiderabitis ista nocte? ibitis ad co
medendū trippas post missā medie noctis?
Nūquid audietis tres missas? Tres misse
repn̄sentant tres statūs. Prima repn̄tat sta
tū ante legem. Secūda sub lege. Tertia sta
tū legis gratie. Uel s̄m aliquos. Prima si
gnificat statū virginū. Secūda statū coniu
gatorum. Tertia statū continentiū. Uolo dice
re ꝙ agatis grās deo ꝛ grātis sibi mīa: vt
sitis pricipes sue sanctissime ꝛ bn̄dicte nati
uitatis. Juxta bea. Jaco. documentum.
Abijcientes oēm immūdiciam ꝛc.
¶ Quantū ad secūdam partē. Dn̄i nos pos
sumus oīa dicere tēpore paruo. diximus d̄
multis peccatis op̄is ꝛ vsq₃ nunc diximus
xij. ꝛ de malicijs q̄ sunt sub vmbra iusticie
Et heri diximus de cautelis aduocatorum: de
malicia ꝛ duplicitate eorum. Nūc vero de. xiij.
peccato operis dicendū est. Detestanda lu-
dorum abusione: scz viso ꝙ fiunt multe disso-
lutiones: multe blasphemie: multe decepti
ones an sit licitū ludere. Aristoteles quito
ethicorum dicit: ꝙ ex recreatione nature hūa-
ne constitute ex diuersis partibus necessa-
ria est recreatio aliqua (q̄uis parua) quē-
admodū ad cibū condiendū requiritur mo-
dicū salis. Ideo paganus Aristoteles pone
bat vnā virtutē moralē que vocabatur eu
trapelia ꝛ habens eā potest eutrapelus vo
cari. Et de ista virtute loquitur moralis ca
tho dicens. Interpone tuis interdū gaudia
curis. Queratis a me pater an liceat ludere
oībus ludis quibus nobis placet? Uos do
mini ecclesiastici qui habetis tot ꝛ tanta bo
na propter illum homiem pendentē in cru
ce non debetis ludere. Aristoteles pagan⁹:
qui nunꝙ cognouit incarnationē christi ex

presse diceret ꝙ non: ꝙtomagis dare bona crucifixi meretricib⁹ est maluꝫ. Audite paulūꝫ ad Ephe. v. Fornicatio ⁊ oīs immundicia aut auaricia nō nominet in vobis sicut decet sanctos. Aut turpitudo aut stultiloquium aut scurrilitas q̄ ad rem nō ptinet sed magis gratiarū actio. q. d. ꝙ illa non decet hominē ecclesiasticuꝫ in quibus deus potest offendi. Tamen beatus thomas in. ij. ij. q. clxviij. dicit licitum est ludere tribus conditionib⁹ obseruatis.

Prima est ꝙ deus nō offendatur.

Secūda est ꝙ proximus nō dānificetur.

Tertia est ꝙ tps deo dedicatuꝫ ex precepto in ludo nō exponatur.

¶ Omnes ergo ludi qui sunt contra dn̄m ⁊ preceptum eius ⁊ tendunt ad luxuriā sunt peccata mortalia. Uos domicelle nūquid libēter prestatis aures garsonibus. Et vos gaudisseri qui chorisatis coram domicellis ⁊ cantilenas inhonestas dicitis. Heu paupperes peccatores miror ꝙ terra non abscorbet vos. Nunquid capitis cameram in inferno traditores miseri dānati. Audite dictū omniū doctoꝝ: ꝙ oīs sors vel ludus vbi deus dehonestatur est dānabilis. Secundo quando dānificatur proximus. Posito casu ꝙ sit aliquis iuuenis qui habeat duo scuta de matre sua ⁊ tu lucraris sibi. Dico ꝙ teneris sub pena dānationis ad restituenduꝫ. quando trahitis aliqueꝫ ad ludenduꝫ dicendo per deum nos ludem⁹ vnū ludū: ⁊ tu tenes eum vsq̧ ad mediā noctē tu teneris restituere vel dānari. Similiter quando sunt duo pipeurs gallice: ⁊ vnus facit signuꝫ alteri ad decipiendū: tenent ad restitutionē. Tertio est peccatuꝫ ludere quādo debemus deo seruire: vt audire missam vesperas ⁊c. et breuiter omnis ludus d̄ hasart sicut au glic aux deꝫ: ⁊ sic de alijs est phibitus ⁊ presertim ecclesiasticis: vt habetur. xxxv. distin. episcopus ⁊ diaconus cbrietati deseruiēs deponatur. Ad hoc facit lex ciuilis. ff. de alleatoribus per totum. Quis enī diceret blasphemias verbera odia que per ludum eueniūt non esse peccatum? Credo ꝙ nullus: dico tamē ꝙ si aliquis ludat pro recreatione pro pinta vini vel cena sine iuramento non est peccatū mortale licet sit veniale. Uolo ergo dicere ꝙ omnes dispónant se ad recipiendum gratiam spirit⁹ sancti. Iuxta thema preassumptū. Abijcientes oēm imundiciam ⁊c.

¶ In die natiuitat̄ dn̄i de mane. Ser. xl.

Abijcientes omnē immūdiciam ⁊c. Fluui⁹ egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandū paradisū. Gen. ij.

¶ Dn̄i ⁊ aīe deuote nos habem⁹ hodie natiuitatem sacram illius quē tam diu expectauerunt patres antiqui. Sꝫ queretis mihi dn̄i de quo seruit illa natiuitas. Moyses qui scripturam ordinauit respondet dicens. Fluuius egrediebat de loco voluptatis. Et sic ibi tria tangūtur.

Primo dignitas pcedentis: q: fluui⁹.

Secundo sublimitas parentis: q: egrediebatur de loco voluptatis: scꝫ de virgīe maria p natiuitatē temporalē: vel a deo patre p eternā generationē.

Tertio vtilitas recipiētis miam: q: ad irrigandū paradisum.

¶ Fluui⁹ egrediebat de loco. Leuate capita vr̄a dn̄i. Jesus est fluui⁹ q̄ existit de loco voluptat̄. Cōparat fluuio ppt tres fluuij pprietates ⁊ similitudīes. Est ei xp̄s fluui⁹.

Primo gratie ad mūdandū pctm̄.

Scd̄o sapiētie ad tenebras depellendum.

Tertio glorie ad appetitū totalr satiandū.

¶ De primo ps. Flumīs impet⁹ letificat ciuitatē dei. De secūdo. Apoca. xxij. Ostendit mihi fluuiū aq̄ viue splēdidū tanq̧ cristallū. De tertio. danielis. vij. Fluui⁹ igne⁹ rapidusq̧ p charitatē ⁊ amorē egrediebat a facie eius. ¶ Leuate capita dn̄i respicite xp̄m quē i tali nocte sic hodie vgo pepit ⁊ posuit ī psepio. Ille fluui⁹ ē fluui⁹ grē ad mūdādū pctm̄. Sapiētie ad illumiandū. Sꝫ q̄retis a me glīe ad satiādū. Un̄ venit ille fluui⁹? dico ꝙ egrediebat de loco voluptat̄ et de plaisāce gallice. Ille ē hort⁹ de q̄ Canti. iiij. Hort⁹ pclus⁹ fōs signat⁹. Ben. in q̄daꝫ ser. Beatissima vgo hort⁹ dliciaꝝ tu es ad quē deflorandū man⁹ peccatoꝝ nō accessit. Fluuius venit de horto deliciarū ⁊ est vgo: q: sicut in horto sūt diuersi flores herbe ⁊ arbores: sic in beatissima virgīne oīa grē do-

na: omnis perfectiones et gratie fuerunt produ cte in ea eminenter sub xpo. Sed quare iste fluuius venit ad irrigandum paradisum id est hominem in quo habitat deus? dico quod delicie sue sunt esse cum filijs hominum. Ideo ps. dicebat. Expandi manus meas ad te aia mea sicut terra sine aqua tibi. Quando ei peccator postulat gratiam dei sine qua non est possibile portare fructus: eleuat manus ad eum: tunc riuus. i. xpus descendit ad mundandum peccatum. Ideo dicit beatus Bernardus in sermone tractando illud verbum. Cum natus esset in bethleem iude dicit quod ihs non venit sine gratia et salute xpus sine vnctione et filius dei non venit sine gloria et perpetua salutatione. Primo enim venit si sint peccatores ad mundandum: si sint ceci ad illuminandum: et si timemus dampnationem ad gloriam condonandus. ¶ Heu pctores vtamur isto fluuio ad vtilitatem nostram: quia paruulus datus est nobis et filius natus est nobis. Numquid dni faceret vobis magnam gratiam rex si vos essetis in pfuriaria et deberetis mille francos si mitteret vobis vnam bagam ad soluendum debita vra? Certe rex qui mittit vobis bagam est deus pater qui mittit nobis suum filium. Populus qui erat incarceratus erat natura humana que erat incarcerata et obligata plusquam esset ad mille francos. Quapropter nolite despicere bagam istam sed vtamini ad vtilitatem vestram. Vos videtis quod quando in aliqua domo fit magnum festum: paupes expectant in porta credentes habere bonam refectionem. Hodie fit magnum festum in paradiso. Nos sumus pauperes si petamus hodie elemosynam cum bona deuotione: credo quod habebimus bonum prandium deponendo pctam nostra. Iuxta b. Ja. do. Abijcientes oem etc. recurramus ad virginem mariam presentando angelicam salutationem. Aue.

¶ Abijcientes omnem immundiciam etc.

More solito mouetur questio terminata a magistris nostris theologis et presertim a be. Tho. i. iij. pte. q. xxv. et. xxij. q. lxxxi. ar. iij. Bonauen. disti. ix. tertij. Utrum ymagini xpi debeatur cultus latrie. ¶ Respondet bonauentura post damascenum: quod cum ymagini xpi debeatur eadem reuerentia: sicut honoratur deus et eius ymago non per se sed per accidens. Sed queretis a me: pr vnde habuerunt ortum ymagines? Dico quod ritus ymaginum introductus est in ecclesia triplici de causa.

Primo propter simplicium ruditatem: vt simplices videant illud quod credunt ante se. vnde dicuntur libri simplicium.

Secundo propter affectuum tarditatem: vt visis ymaginibus possint cogitare que credunt, et eleuare mentem.

Tertio propter memorie labilitatem: quia ea que habemus in memoria faciliter labuntur, sunt ergo ymagines etc.

¶ Leuate capita vra: habetis desiderium vos saluandi? credo quod si haberetis bonum cor faceretis quod non facitis. Vos habetis. extra qui filij sunt legitimi. c. tanta. et autentica collatione. vij. circa principium. quod si vir habeat vnam mulierem non per matrimonium: et habeat ex ea prolem: si postea vir capiat eam in vxorem eorum proles erit legitima et hereditarie successionis capax. Casus est patens. est vnus vir de ista parrochia qui numquam fuit vxoratus tenuit tamen vnam mulierem in camera per decem annos et habuit tres vel quattuor pueros de ipsa. Tunc iste homo videns quod dampnat seipsum ductus penitentia accipit eam in vxorem. Papa et imperator dicunt: quod filij eorum prius geniti sunt liberi: et poterunt habere hereditatem paternam. Moraliter habemus Paulum ad Gala. iiij. Non sumus ancille filij sed libere: qua libertate nos liberauit xps. Certe dni ante incarnationem mundus durauit per quinque mille annos: et antequam filius marie esset natus non erant filij capaces hereditatis: quia pr et mater non fecerant matrimonium quod est hodie factum per totum mundum: vel manifestum. Et de isto loquitur Math. xxij. c. Simile est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Ubi gregorius. Iste rex deus pr est qui misit filium suum in vtero beate marie virginis quando xps suscepit humanitatem: et tunc omnes infantes nature humane facti sunt legitimi. Ergo pctores in mansuetudine suscipite insitum verbum regratiando sibi quod dignatus est sumere naturam humanam cuius ratione sumus capaces eterne hereditatis: nec amplius sumus bastardi. Hoc vult persuadere thema. Iuxta be. Ja. documentum. Abijcientes oem etc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de deuotione circa verbum incarnatum aie purificate.

¶ Quantum ad primam partem. Dni si vultis

intelligere misteriũ incarnationis: debetis notare illud qđ dixi heri. Quando xp̃s fuit natus: pastores qui vigilabant super gregem venerunt ad visitandũ beatam virginem: ꝛ nox erat ita clara sicut dies. Et dicũt alique hystorie ꝙ tres soles in oriente apparuerũt. ꝛ de vultu beate marie virginis exibat quidã fulgor: rõne cuius nemo poterat illã intueri. ꝛ ipsa peperit sine dolore: et adorauit eũ genibus flexis: ꝛ deosculabat pedes ꝛ os eius. Christus vero flebat sicut alij pueri. Beata virgo eum pãnis inuoluit ꝛ quia non habebat alium locũ: posuit eũ in presepio. Tunc bos ꝛ asinus adorauerũt eum genibus flexis. Sed queretis: pater dicite nobis quid dixit angelus pastoribus. Primo annũciauit eis pacẽ factam inter deũ ꝛ hominẽ dicens. Gloria in excelsis deo: et in terra pax hominibus bone voluntatis. Secundo dixit eis ꝙ irent ad visitandũ puerũ natum: quod ipsi fecerunt. Et venerũt festinanter per totam noctẽ ꝛ venerũt bethleem in crepusculo diei. Et videntes puerum ꝛ mariã cognouerunt de verbo quod fuit eis dictũ per angelũ. Dixerunt marie. Nos eramus in tali loco custodientes gregem: ꝛ venit vnus angelus cũ maximo lumine ꝛ precepit nobis ꝙ veniremꝰ ad adorandum natum. Heu peccatores ꝛ domicelle si sciretis ꝙ hodie esset natus saluator mundi in bethleem: nũquid libenter iretis advidendum eũ? credo ꝙ sic. Beati qui non viderunt ꝛ crediderunt. Sitis securi ꝙ habetis maius meritum ad credendum illũ qui in sacramento altaris est: ꝙ si fuissetis cum pastoribus (ceteris paribus). ¶ Sed queretis a me: pater quid faciemus vt simꝰ participes sue incarnationis? Dico ꝙ opꝫ ire in bethleem per meditationem ꝛ desiderium: meditatio est memoratio. Quid fecit xp̃us pro nobis in ciuitate bethleeꝫ. Et ibi tria videbimus.

Primo singularitateꝫ ex parte parientis ꝛ prolis.

Secũdo humilitatẽ vtriusqꝫ.

Tertio veritatẽ rõne manifestationis.

¶ De primo. ysaie. vij. Ecce virgo concipies in vtero ꝛc. De scđo. Ezechielis. xliiij. Porta hec clausa erit ꝛ non aperietur ꝛ vir non transiet per eam quoniã dñs deus israel ingressus est per eã eritqꝫ clausa principi. De tertio Aug. Eua luxit: maria exultauit: eua lachrymas: ipsa gaudiũ dedit. ¶ Leuetis capita vestra dñi vadatis in bethleem ꝛ videbitis singula. Primo virgo cõcepit ꝛ peperit sine dolore puerũ emisit: quis vnqꝫ talia vidit? Similiter ex parte prolis videbitis singularia.

Eternitas capit nouitatem.

Immensitas breuitatẽ.

Claritas obscuritatem.

Sapientia infantiam.

Opulentia indulgentiam.

De primo Pau. ad Gal. iiij. Ubi venit plenitudo tẽporis misit deus filium suũ natum ex muliere factũ sub lege ꝛc. De secundo loqtur Pau. Ro. ix. ꝛ Isa. x. Uerbũ abbreuiatũ faciet dñs super terram. De tertio Isa. liij. Uidimus eũ ꝛ non erat in eo aspectus neqꝫ decor. De quarto. Uagit infans inter arta positus presepis. De. v. ij. Cor. viij. ꝑpt nos egenꝰ factꝰ ẽ cũ eẽt diues. Domine burgenses rogo vadatis in bethleem spiritualiter: ꝛ claudatis ostia supra vos: nec dicatis pater noster nec aue maria: sed ꝯsiderate cũ maria ꝙ eternitas. i. deus eternus capit nouitatem: qꝛ nascetur hodie de muliere. Ille q̃ est immensus capit mensuram in presepio. Ille q̃ erat pulchrior oĩbus angelis capit vnius sacci vel leprosi colorẽ. Ille q̃ habet oĩs diuitias: fit hodie pauperrimus ꝛ ponitur super fenũ. O pauperes pctõres ꝛ mirabiles creature quare nõ ꝯsideratis humilitatẽ magistri vestri. spernit pompas ꝛ delicias ꝛ alias superfluitates. q. d. Quid ꝓsunt luxurie: quid pompe: quid auaricie: quasi diceret nihil. Uidistis ergo singularitatẽ ꝛ humilitatẽ ex pte matris ꝛ ex pte prolis. Tertio opꝫ videre veritatẽ rõne manifestatiõis. ¶ Dñi vadatis iterũ vadatis in bethleeꝫ ꝛ videbitis aliud nouũ: scꝫ modũ manifestãdi. Fuit autẽ natiuitas xp̃i dñi nr̃i declarata in celis: qꝛ tres soles apparuerũt in elemẽtis. quia claritas fuit i aere sicut de die. Et rome tẽplum pacis cecidit. in plãtis vinee engadi floruerũt ꝛ dederũt florẽ ꝛ fructũ. In brutis bos ꝛ asinus adorauerũt. In hoĩbꝰ pastores adorauerunt. In angelis angeli annunciauerũt natiuitatẽ. O pauperes pctõ

res considerate ista mirabilia ꝛ agatis gratias xpo qui voluit oia ista pro nobis facere. Et sic susapietis insitũ verbũ. Juxta thema be. Ja. assumptũ. Abijcientes ꝛc.

¶ Quantũ ad secũdam partẽ. Domine domicelle dicatis mihi q̄ est illa inter vos que vellet eẽ nutrix illius pulcherrimi filij. nũquid nutritis filios vestros? Sed diceq̄ forte: pater certe nos sum⁹ nimis debiles. Jō oportet habere nutrices. Retineatis istud verbuȝ si placet. Si vos essetis bone nutriretis illos nisi essetis multũ debiles. Ideo expediẽs esset: ꝙ nulla nutrix daret eis lac nisi vos. Quia dicit pagan⁹ aristoteles: ꝙ nos ex eisdeȝ sumus ꝛ nutrimur. Sitis tñ secure ꝙ pueri tenent semper conditões nutricis. Si eñ nutriãtur de lacte capre tenẽt conditõnes capre. si vero mulieris meretricis tenent ꝯditiones ꝛc. Virgo maria nutriuit filiuȝ suũ: ꝛ si vult habere nutrices vult ꝙ sint virgines. Juxta illud ps. Adducent regi virgines: post eam ꝓxime eius afferentur tibi. Est aũt aduertendũ: ꝙ ad bene nutriendũ pueros sex cõditiones requirũtur, Et dicemus tres nũc.

Prima: puer est inuoluendus.
Secũda: puer est lauandus.
Tertia: puer est custodiendus.

¶ Leuate capita vr̃a domicelle creditis vos ꝙ ego fuerim nutrix pueroꝝ? Audite: beata virgo vult hr̃e nutrices ad bene nutriendũ filiũ suũ. Primo ad īuoluendũ vult habere duas: ꝛ opȝ ꝙ sint ꝟgines: ꝛ certe ille virgines erũt felicissime. Pria leuat puerũ ꝛ vocať cordis meditatio. Scđa cingit eũ ꝛ vocatur charitatiꝯ affectio. De pma ait ps. Meditatio cordis mei in ꝯspectu tuo semp. De secũdo. Cãti. i. Fasciculus mirrhe dilectus meus mihi inter vbera mea cõmorabitur.

Prima excitat puerũ. Qñ aĩa deuota quotidie surgit meditãdo ꝑ deuotionẽ ꝛ post cogitat beneficia data a xpo quõ scȝ est fact⁹ hõ ꝓ nobis tunc īuoluitur puer iesus a nutrice. Alia virgo nutrix ẽ charitas q̄ amplexatur eũ ꝛ cingit eũ ꝛ tenet euȝ in sinu suo. Et istud est verum de aĩa deuota cogitat ꝙ sic de⁹ dilexit eũ ꝙ ꝑpť illũ scȝ amorẽ debȝ ipm seruare nec eũ quoquo pacto offendere. Scđo oȝ lauare ipm puerũ ꝛ ad ipm lauandũ opȝ duas nutrices,

Prima vocatur confessio.
Secũda cõtritio.

¶ Cõfessio lauat lachrymis, cõtritio ꝟo cũ linthiamine tergit ꝛ luy met vng beguin sur la teste gallice. vñ Prouer. viij. Delitie mee eẽ cũ filijs hoim. Tertio opȝ hr̃e duas nutrices ad custodiẽdum pueꝝ ne cadat in ignẽ vel in aquã: opȝ ꝙ sint virgines,

Prima seruabit intus.
Secũda exterius.

¶ Prima vocať cordis trãquillitas. Secũda operis religiositas. pmi Regũ. xxvi. filij mortis estis vos q̄ nõ custodistis dñȝ vr̃m xp̄m dñi. Ad seruandum ergo xp̄m regem opȝ hr̃e nutrices. vnã stantẽ ĩ domo. ꝛ aliam in porta. trãquillitas cordis seruat intus: qꝛ non vult tenere xp̄m cũ pctõ. Nõ dȝ aliqd relinq̄re in ꝯsciã. ꝛ sic ſuabit in pace xpȝ. Et ꝑ oppositũ dr̃ Jsa. lvij. Cor ipij q̄si mare fernẽs. Jlle eñ q̄ gaudet in pctis ẽ sic mare in ꝯtinuo tormẽto ꝛ motu. Opis ꝟo religiositas stat ĩ porta: ꝛ tȝ ostiũ clausum ne aliqs itret. Tũc xp̄s manet int⁹. Bonus eñ religiosus dȝ eẽ emulatoꝛ scĩ opis. ſm Pau. q̄ nõ dȝ nec ꝑ estu nec ꝑ frigoꝛe velle ꝙ pctm̄ intret aĩaȝ suã. Dñe domicelle opȝ ꝙ sitiq̄ tales nutrices: vel aliť eritis dãnate. Post prandiũ dicem⁹ residuũ. Nos orabimus deũ: ꝙ ipse det nobis grãm in p̄nti ꝛ gl̃iam in futuro. Amen.

¶ Eadẽ die post prandiũ. Ser. xli.

Abijcientes oẽm immundiciam ꝛc. Egredimini ꝛ videte filium syon regem salomonẽ in dyademate quo coronauit eũ mater sua in die desponsatiõis illius ꝛ in die leticie cordis eius. Cãticoꝝ. iij. ¶ Dñi ꝛ aĩe deuote: hodie mane gloriosus amicus dei Lucas dixit: ꝙ pastores dicebant. Trãseamus vsq̄ bethleẽ ad videndũ hoc verbũ qđ factum est. q. d. Vadamus in bethleem ad videndũ puerũ ibm. Ad coniungendũ illã materiã isti dicit Salomon aĩabus deuotis. Egredimini filie syon: et videte regẽ salomonẽ. q. d. Filie syon exeatis extra ꝛ veniatis visum regẽ salomonẽ cũ corona: que sibi fuit data in die desponsationis, Ego libenter q̄rerem Salomoni

q̇d est dicere ꝙ debemꝰ exire ⁊ ꝙ vadamꝰ visum regem salomonē. Ille rex vocatur salomon rex pacificꝰ: ipse est xp̄s q̇ fecit vtraq; vnū. Iste rex pacificus quē debemꝰ respicere est xp̄s q̇ tali die nasci voluit ꝓpter nos ad pacē faciēdū inter deū ⁊ nos. ¶ Sz queretis a me: pater q̄re debemꝰ ire ad videndū eū? Dico ꝙ aliquis exit ad videndū rem aliquā propter tria.

Primo ꝓpter nouitatem.

Scd̄o ꝓpter iocunditatem.

Tertio ꝓpter vtilitatē.

¶ Egredimini filie syon ⁊ videte nouitatem. Iere.xxxi. Creauit dn̄s nouū super terram. mulier circūdabit virū. Egredimini ⁊ videte iocunditatē. p̄s. Lux orta est iusto: ⁊ rectis corde leticia. Egredimini ⁊ videte vtilitatē. Isa.v. Oēs sitientes venite ad aquas: ⁊ q̇ non habetis argentū properate emite comedite: emite absq; argento absq; vlla cōmutatione vinū ⁊ lac. ¶ Dn̄e domicelle nunq̇d vaditis visum mulieres in puerperio? ⁊ philocapti vestri nunq̇d vadunt ad videndū vos? Verbū istud est satis rusticuz ꝓ materia hodierne diei. Sed h̄ vnū incidens est. veniamus ad materiā. si nos essemus boni ⁊ tales q̄les debemus eē nū q̄ libentius iremus ad videndū aliq̇d ꝙ ad videndum saluatorē nostrū. Nos autez vadimus ad videndū rem aliquaz propter nouitatē: ⁊ iocunditatē: ⁊ vtilitatē. Nouuz fuit certe: ꝙ vna mulier portaret virū perfectum. nō fuisset aūt nouuz si ipsa portasset vnū filiū. ꝓpter hoc aūt ille paruulus d̄r esse vir: q2 ille paruulꝰ in presepio erat plenus sapiētia ⁊ virtute sicut nūc est i celo. Et ad hoc insinuandū dicit Iere. Nouū fecit deus ⁊c. q2 mulier circūdabit virum. Secūdo debemus exire ad videndū iocunditatez: nihil iocūdius ꝙ audire deū eē natum. Angelus eñi nō fuit mentitus dicēs. Annuncio vobis gaudiū magnū q2 natꝰ est hodie saluator. Magna iocūditas dz esse pctōribus q̇ cogitāt ꝙ deus descēdit vt det eis miam. sicut iocundū est hoī incarcerato videre iudicē venientē ad eū liberandū. Tertio debemꝰ egredi ad videndū vtilitatem. Magna ei fuit vtilitas incarnatiōis xp̄i qm̄ pauperes pctōres q̇ nō erant digni mīa dei ipse fecit eos dignos. Iō dic̄ Isa. Venite ⁊ emite absq; auro ⁊ argēto. Absq; argēto grē ⁊ auro glie. Venite inq̄ ⁊ reddite vos filio ⁊ matri eius. Dn̄i vaditis ad videndū in puerperio matronas seu mulieres sine muneribꝰ? certe nō. Precepit ei dominus in lege Moysi Exo.xxxiiij. Nō apparebis in ꝯspectu meo vacuus. Iste filius natus de nouo nō querit aliquid: cum ipse sit diues. Dn̄i est terra ⁊ plenitudo eiꝰ orbis terraꝝ ⁊c. Et t̄n ipse dicit. pauper suz ⁊ in labore a iuuētute mea. quī igitur egenꝰ factus est pro nobis nō querit aliqd̄ tp̄ale. Vos domicelle habetis aliq̇d ad dandum regi nato? ⁊ vos officiarij si venireç ad aliquā mulierē nunq̇d daretis sibi vnā bagā. Iste paruulus q̇ vocatur ih̄s q̇ iacet super fenū non querit res tp̄ales a vobis. Quid ergo portabimus sibi ⁊ matri eiꝰ? habetis ne aliquid pauperes pctōres ad danduz sibi. Cōmuniter mulieribus ꝑturientibꝰ portantur fructus noui ⁊ des gateulx gallice ⁊ aues. Nunq̇d ille q̇ paruo lacte pastꝰ est vellet ista? certe nō. Quid igitur offeremꝰ? Vadatis ad Isa. q̇ dic̄ Isa.liij. ꝙ posuit deus in eo iniq̇tates oīm nostroꝝ. ⁊ Michee vij. Deponet iniq̇tates nostras ⁊ ꝓijciet in ꝓfundo maris oīa pctā nr̄a. Dn̄i ibitis ne ad vespas? si sic respiciatis virginē genibꝰ flexis aū paruulū ⁊ q̄ratis paruulo ⁊ matri eius: quid vobis placet: q̇d dabimus vobis hodie? Sunt mille q̄drigēti nonagita q̄ttuor āni si fuissetis q̇d dedisseç filio? Ipse xp̄s respondit ⁊ dicit: ꝙ non vult vestra bōa tp̄alia: sz pater misit me huc ꝓpter vos ⁊ p̄cepit mihi ꝙ portez oēs iniquitates vestras. ⁊ poterat dicere xp̄s. Ecce spatulas meas ꝟginales date mihi pctā vestra. Sz queretis a me q̇d hoc est dictu portare peccata nostra. Dico ꝙ est in ꝯtēplatione ⁊ recordatione doloꝝ quos christus portauit pro nobis. relinquere malam vitam. Habetis hystoriā de vna muliere dissoluta q̄ discurrerat ꝑ vniuersum mundū sicut canis: ⁊ immūda erat: q̄ incepit cogitare suā vitā vilem ⁊ volebat se desꝑare. Tunc subito incepit cogitare infantiā xp̄i ⁊ dicere intra se. Dn̄e vos fuistis ꝑuus filius: sed filij statiz pacificantur ⁊ ꝯtētantur ꝓ causa parua vt pro pomo. domine vos fuistis ⁊ fleuistis inter bestias: ego sum vilior illis non au-

deo recurrere ad passionē vestram: sȝ recurro ad natiuitatē vr̄am. ⁊ sic fuit certificata ꝙ pctm̄ erat sibi deletū ⁊ gratia ei data ꝑpter spem positā in natiuitate. Uolo dicere ⁊ psuadere vobis vt veniatis ad regem Salomonē ⁊ portetis pctā vr̄a ⁊ petatis veniā ⁊ eritis participes sue incarnatiōis iuxta thema pāssumptū. Abijciētes oēȝ ⁊c. Ut hoc facilius possim⁹ adipisci implorabimus grāȝ sp̄ussancti dicēdo. Aue maria.

¶ Abijciētes omnē immundiciam ⁊c. More solito mouet̄ q̄stio terminata in themate ⁊ p̄sertiȝ a bea. Tho. iij. pte. ⁊ in. iij. a sctō Bonauē. di. ix. tertij. Utrū latria debeat honorari virgo maria. R̄ndet ꝙ cū virgo sit pura creatura ⁊ latria debeatur soli deo non sibi debetur latria: q2 tamen beata ꝟgo obtinet dignitatē super oīs creaturas sub deo: q2 est mater dei ⁊ hominis. ⁊ istud donum est tāte dignitatis ⁊ excellentie ꝙ sub deo nō pōt maius donū cōmunicari creature. ideo ipsa dȝ honorari maiori honore post deū super oīs creaturas ⁊ hic vocat̄ iperdulia. ¶ Leuate capita. Dn̄i habet̄s voluntatē habendi ꝑadisum: habetis bonuȝ animū vos saluādi. Deu bene vellem⁹ sed expectamus vsq̧ ad mortē: certe ponit̄s vos in magno periculo. Dn̄i cū tunica rubea vl̄ letis ne mori in tali statu in quo estis nūc? Lusistis ista nocte au glic. Et vos domicelle q̄ ostenditis pectora vr̄a: ⁊ tu q̄ rides respicis ne meretricē tuam? Dicetis pater credo ꝙ nullus est q̄ velit mori sicut viuit. O peccatores q̄d cogitatis? iterū q̄d expectat̄s capite bonum cor ⁊ animū: ⁊ dn̄s iuuabit vos. habet̄s ex̄ de imunitate ecclīa. c. inter alia. ⁊ huic ꝯformatur lex ci. C. de his q̄ ad eccl'iam ꝯfugiūt. l. presenti. ꝙ ꝯfugiētes ad eccl'iam cā libertatis petende ab ecclīa saluantur taliter ꝙ cā supplicij nō liceat extrahi sub pena criminis lese maiestat̄s. De isto tēplo ad qd̄ recurrere debemus habet̄ Johā. ij. Soluite tēplum hoc ⁊ in trib⁹ diebus edificabo illud. Hoc aūt dicebat de tēplo corporis sui. Dicit etiā Grego. ꝙ beatissima dei ꝟgo est tēplum dei sacrariū spiritussancti. Domini tēpla dei ⁊ ecclīe custodiunt ad se fugiētes. Sic etiaȝ xp̄s qui est templū ⁊ beatissima ꝟgo etiam saluat ad se ꝯfugiētes. Nunq̄ ecclīa sic fuit ꝯsecrata sicut natiuitas xp̄i nec eodē modo dedicata sicut virgo. Ideo dicit Bernar. Quis sileat miam tuā o beata virgo. quicūq̧ inuocauerit te nunq̄ sentiet se repulsuȝ. Jō peccatores dicat vnusquisq̧ in corde suo. Cōmisi grauissimū peccatū ꝑpter qd̄ me oportet cōfugere ad tēplum xp̄i ⁊ ad beatā virginē detestādo peccata ⁊ sic eritis ꝑticipes incarnatiōis xp̄i. iuxta thema pāssumptū. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes: scȝ Prima erit de incarnatiōis sanctissime ꝓfunda dignitate.

Secūda erit de peccatric̄s aīe virtuosa ꝯtēplatione.

¶ Quantū ad primā ꝑtem. Dn̄i ⁊ aīe deuote hodie mane diximus ꝙ postq̄ beata virgo venit in bethleē non repperit qui eaȝ vocaret ideo declinauit ad sallam ⁊ ibi peperit infantē ⁊ posuit eū super fenuȝ. Dixim⁹ etiā quō pastores venerunt adorare puerū natum. Restat dicere ꝙ videamus de illo qd̄ dr̄ in euangelio magne misse. Dicit ergo Lucas trāseamus versus bethleem ⁊ videamus hoc verbum qd̄ factum est. Uideamus inq̄ hoc ꝟbum primo in eterna emanatione: q2 in principio erat verbū. Secundo in ꝓductiua rerū creatione: q2 oīa ꝑ ipsum facta sunt. Tertio in humanitatis assumptione: q2 verbū caro factum est ⁊ habitauit in nobis. In prima pte tanguntur q̄ttuor ꝯditiones. Prima tangit emanatōnem eternalem ibi. In p̄ncipio erat ꝟbuȝ. Scd̄a personalē distinctionē ibi: ⁊ ꝟbū erat apud deū. Tertio ꝯditionē essentialē ibi: et deus erat verbū. Quarta existiam eternalem ibi: hoc erat in principio apud deuȝ.

¶ Leuate capita vestra. Dn̄i hodie diximus tres missas rogo deū ꝙ sint ad saluationē qui audiuerūt ⁊ dixerunt. ⁊ significāt tres natiuitates xp̄i: scȝ

Primo eternalem.

Scd̄o temporalem.

Tertio spiritualem.

¶ Natiuitas eternalis est tam alta ꝙ nemo eam capere pōt. Jō Isa. liij. dicebat. Generationē eius q̄s enarrabit. Et in signum hui⁹ natiuitatis dixim⁹ missam in nocte: q2 sicut nox est obscura: ita intellectus non pōt capere istaȝ ḡnationē diuinā. Alio mō

pōt exponi de patribus antiq̄s exn̄tib⁹ in limbo: ꝛ ꝑpter hoc habuim⁹ missam in au roꝛa q̄ est parū clara ꝛ parū obscura. ꝛ ita est ꝯscia disposita ad deū. ꝛ de ista pōt exponi illud xpi. Quicūq̧ fecerit voluntatē patris mei qui in celis est ipse meus frater ꝛ soroꝛ ꝛ mater est. Mathei. xi. Et illa natiuitas est semi obscura ꝛ semi clara. Natiuitas vero tp̄alis est qn̄ xp̄s fuit de vtero virginis ꝛ qn̄ dies illuxit in mūdo: tūc viderunt om̄s fines tere salutare dei nostri. Dico ergo de istis natiuitatibus ꝓ declaratione euāgelij magne misse: tūc dicendū est de natiuitate eterna ꝛ diuina: ꝛ in toto euangelio Johan. qd̄ cantatur in missa maioꝛi sunt quattuoꝛ ꝓditiones. Prima tangitur cum dr̄. In principio erat verbū. Primā generationem concedunt omnes pagani. Concedunt enim omnes ꝙ deus est intelligens ꝛ producit in se intellectionem. ꝛ sic deus ꝓducit verbū infinitū. Sicut em̄ homo hn̄s intellectionē in eo est itellectio: sic in deo patre est filius ꝑ circūincessiōem. Secūda ꝓpositio in trinitate ē ꝑsonalis distictio ꝛ notatur cū dicitur. ꝛ verbum erat apud deū. ꝛ ibi capitur deū. i. apud patrē: ꝛ apud est dictio trāsitiua. Tertia ꝓpositio ꝙ pater ꝛ filius sunt participantes in eēntia: ꝛ istud notatur cū dicitur. Et deus erat verbū. Et ibi deū capitur essentialiter vt ē cōmunis tribus ꝑsonis. Et deus erat verbum. hoc est filius est deus sicut pr̄ ꝛ sp̄us sanctus. Quarta propositio notatur cū dr̄. hoc erat in principio apud deū. i. eternalit̄ ꝛ perpetualiter ꝛ sine mutatione fuit. Unde mutatio est impossibilis apud deū. idō in principio erat verbum: ꝛ verbum erat apud deū. Et cū dr̄ filius est posterioꝛ falsum est ſm diuinitatē sed nō ſm humanitatem. ideo filius triplici vocabulo noīatur scʒ filij: verbi: ꝛ splendoꝛis. In filio notat̄ nature ꝯformitas. In verbo geniture spiritualitas. in splendoꝛe ꝓcedentis coeternitas. De p̄io in ps̄. Dn̄s dixit ad me: filius me⁹ es tu ego hodie genui te. De scd̄o ps̄. Eructauit coꝛ meū v̄bū bonū. De tertio ad Hebꝛ. i. Qui cum sit splendoꝛ gloꝛie ꝛ figura substantie ꝛc. Dn̄i materia est difficilis multū: sed vt simplices illam possint intelligere scriptura vocat scd̄am ꝑsonā trinitatis triplici noīe. Primo filiū vt ōndat̄ eiusdem nature cū pr̄e. ꝛ vocat̄ verbū vt ōndat̄ ꝙ spiritualiter ꝛ eternaliter a patre ꝓcedit Uocatur etiā splēdoꝛ ad ōndendū ꝙ est coeternus pr̄i. Dn̄i grāmatici estis hic audite me. scitis q̄re filius dei vocat̄ v̄bū. Nūq̇d dicitis in grāmatica vr̄a. Dn̄a v̄boꝝ quot sunt. ꝛ dicitis ꝙ sunt qnq̧. Sic etiā v̄buʒ in diuinis lʒ sit vnū tn̄ dr̄ quinq̧ ꝑpter diuersos effectus q̄s exercet circa nos. dicit̄ enim scʒ.

Primo v̄bum actiuū: q2 oīa creauit.

Scd̄o v̄buʒ passiuū quia doloꝛes nostras poꝛtauit.

Tertio verbū neutrū q2 nec deus nec hō tm̄ modo sed deus ꝛ hō simul.

Quarto v̄bū deponens quia deposuit oēs iniquitates nostras.

Quinto verbū cōe q2 nō est ꝑsonaꝝ acceptoꝛ: sʒ oēs saluat q̇ volunt.

¶ Leuate capita. Dn̄i fuistis in scholis: alias cū ego essem ꝑuus magister me⁹ docuit me qnq̧ genera v̄boꝝ scʒ actiuū ꝛc. Uerbū actiuū dr̄ fili⁹ dei: q2 ꝑ ip̄m oīa fcā sunt. Dicitur passiuū: q2 oēs nostros doloꝛes ipse poꝛtauit ꝛ vulneratus est ꝑpter iniquitates nr̄as Isa. liij. Et dr̄ neutrū: q2 solum deus: sed deus ꝛ hō. Dicit̄ etiā deponēs: q2 oēs iniq̄tates nr̄as deposuit. dr̄ cōe: q2 nō tantū vni populo: sʒ om̄ibus indifferēter regnū celoꝝ aperuit. O verbū bonū o v̄bū suaue. O pctōꝛes si dānemini poteritis ne dicere malū de isto v̄bo. Credo certe ꝙ nō. nunq̧ aliq̄s pr̄ fecit ꝓ filio q̄tum ipse pro pctōꝛib⁹: ideo istud verbū etiā vocat̄ fili⁹ dei

Uerbū increatū oꝛiginali emanatione.

Uerbū incarnatū tp̄ali assumptione.

Uerbū crucifixū coꝛpali passione.

Uerbum beatificū eterna refectione.

O pctōꝛes vultis comedere de isto v̄bo in eterna refectōe: opʒ ꝙ transeatis vsq̧ bethleem ꝛ estigia ꝑadisi vbi est filius ꝛ fons toti⁹ boni quē sepe meditari debem⁹ ꝛ ad eū suspirare ꝑ depositionē pctōꝝ. iuxta bt̄i Jacobi documētū. Abijciētes oēʒ ꝛc.

¶ Quantū ad scd̄am ptem. Dn̄i si placet loquamur de filio nato. Si vos burgenses haberetis istū filiū ad nutriendum ꝛ non haberetis nutricem vos daretis elemosynā illi vt nutriret. Estis hic tunice descar

latte: nūqd datis pueros vr̄os ad nutriendū: lʒ habeatis posse nutrire. credo ꝙ faciā ꝓ voluntatibus vr̄is? Et vos domicelle q̄ habetis tunicas apertas: nūquid mariti vestri sunt cornuti ⁊ ducūt vos ad bancqta ꝙ uis nō sit hodie dies loqndi de ista materia nec carpendū vicia tm̄: qꝛ pctā vestra ascenderunt vsqꝫ ad deū. Dn̄i opʒ loq̄ de cōsilio regis anglie. Sicut ego intelligo fuit semel habitū ꝯsilium si deberent bellare cōtra vos: ⁊ maior ps dixit ꝙ ipsi debebant esse flagellum ad puniendū pctā vestra. Et ꝙ cū nunꝙ fuerint maiores luxurie ī iusticie ⁊ rapine ꝙ̄nunc. Ideo decretū fuit ꝙ venirent. Habetis dn̄i litterā ꝙ eritis viuentes anno sequēti? nunqd sunt multi mortui ab anno citra: forte vos eritis en basse terre vna dierū. Quid igit̄ faciem⁹ pater? Certe opʒ habere vnā nutricem vt paruulus hodie nat⁹ bene nutriatur. Dixi hodie mane sex nutrices. Diximus duas pro inuoluendo pueꝝ: duas ꝓ lauādo: duas ꝓ custodiēdo. Opʒ nūc dicere d̄ alijs nutricib⁹. oʒ em̄ hr̄e duas ad nutriendū.

Prima est misericordia in opere.

Scd̄a est mansuetudo in ore.

¶ De prima Mathei. xxv. Esuriui ⁊ dedistis mihi mādūcare. Ista prima nutrix dat lac ⁊ polentā. de scd̄o Eccl. xviij. Ardorē refrigerabit ros sic ⁊ v̄bum melius ꝙ datuʒ Illi ergo dn̄i q̄ dant elemosynā pauperib⁹ amore istius paruuli isti nutriunt hūc paruulum. Sunt etiā alie due quarū vna euʒ portat: alia sustentat euʒ ne cadat. Prima vocatur obedientia. scd̄a assidua circūspectio. De pria prime ad Coꝝ. vi. Glorificate ⁊ portate deū in corpe vestro. De scd̄a. i. ad Coꝝ. x. q̄ se existimat stare videat ne cadat. ⁊ ps. In manib⁹ portabūt te. Dn̄i due nutrices reqruntur ad portandū xp̄m. Obediētia tʒ eū in brachijs suis. Ille q̄ facit qd̄ de⁹ ꝑcepit d̄r portare filiū dei. Sʒ circūspectio assidua siue discretio conducit: ⁊ est qn̄ aliqs fugit occasionē peccādi: ⁊ sic hēm⁹ qttuor nutrices. duas ad nutriēdū: duas ad eū deducēdū. vltimo restat illi puero assignare nutrices q̄ dormiāt cū eo: ⁊ sibi assignabimus duas.

Prima vocat̄ sancta deuotio.

Scd̄a gratiarum actio.

¶ De prima scribitur in ps. In pace in id ipm ⁊c. De scd̄a ps. Miserationes ei⁹ super oia opera ei⁹. ⁊ Isa. lxiij. Miserationū dn̄i recordabor laudē dn̄i sup̄ oibus q̄ reddit nobis. Dn̄i quis vult ducere ad cubanduʒ xp̄m: vel q̄ vult cubare in lecto suo? opʒ ꝙ habeat deuotionē. i. cū gaudio iocūde ⁊ lete seruire creatori suo. Sʒ petetis a me q̄d vocatur gratiarū actio. Dico ꝙ est regratiari dn̄o deo de beneficijs collatis nobis. Domini ⁊ pauperes pctōres si saluator mundi esset nūc hic sicut fuit in bethleē. Nunc sūt mille quadrigēti nonagītaqttuor: vix reperiret aliquē in hac villa q̄ vellet eū nutrire. Quid dicitis dn̄i qui estis d̄ ista pte? si iste filius puulus plorādo quereret a vobis elemosynā nunqd faceretis eū nutrire dicatis veritatē in ꝯsciā vr̄a vos vsurarij indurati raptores mercatores dolosi lusores pipeurs gallice. certe puer iesus nō nutritur de talibus cibis nec ī tali vita. Uos dn̄i sacerdotes qui expoliatis eū ⁊ exponitis bona eius inutiliter ludendo: qui depdamini eū ꝙ̄tum vobis est: quō daretis ei cū aufertis. ⁊ vos sacerdotes q̄ relinquitis curas vr̄as: vos religiosi ꝓprietarij: vos p̄dicatores bullarum nutritis eū certe nō? Ubi ergo nutritur puer iesus nō in hirl'm in magnis pompis: sʒ in betleē. i. in humilitate. O peccatrices aievultis audire quō viuebat xp̄s? interrogate eū rogo in ipū ꝯtēplatōis ⁊ dicatis. O bone ⁊ dulcissime iesu quō viuitis ⁊ de q̄ nutrimini. Et ipe dulcissim⁹ iesus si placeat sibi loq̄ rn̄debit Lu. ix. Uulpes foueas hn̄t ⁊ volucres celi nidos fili⁹ aūt hōis nō hʒ vbi caput suū reclinet q. d. Heu pctōres n̄ habeo domū neqꝫ puluinar vbi caput reclinē. Uos domicelle credit̄ nutrire xp̄ʒ ī pōpa ⁊ ī appatu vestiū vr̄arū ⁊ ī statu amoris dissoluti cū ruphianis ⁊ ribaldis vr̄is. Rogetis eū hortor ⁊ moneo ꝙ̄tū possuʒ vt det vob grāʒ ī p̄nti bn̄faciēdi ⁊ ī futuro gaudere cū sctīs suis ī gl'ia. amē.

¶ In die scti Stephani de mane. Ser. xliij.

Abijcientes oēm immundiciam ⁊c. Hierusalē hirl'm que occidis prophetas ⁊ lapidas eos q̄ ad te missi sūt

Mathei.xxiij. Dñi ꝛ aīe deuote spūs sanctus ꝑ os sapien. heri nos admonebat ꝙ iremus visum puerū regem xp̄m in tunica seu corona nostre hūanitatis ꝛ dicimus ꝙ nos vadim⁹ visum aliqd̄ ꝓpter tria: scꝫ Primo ꝓpter nouitatē.
Scd̄o ꝓpter iocunditatem.
Tertio propter vtilitatem.
¶ Ideo bono iure debemus disponere conscīas nostras ad videndū iesum ꝓpter nouitatem iocunditatē ꝛ vtilitatē nr̄am: hodie ecclesia ponit ante oculos passionē sancti Stephani vt ponam⁹ nos in bono statu ꝛ simus participes hu⁹ festi natalis domini: ꝛ ad honorē beatissimi Stephani legitur euāgeliū in quo ponitur pro themate. Hierusalē hierl'm ꝛc. ꝛ incipit euāgeliū. Ecce ego mitto ad vos. Rogo dn̄i vt v̄bum p̄dictum nō verificet̄ de vobis ꝛ de ciuitate ista. Gloriosus dei amic⁹ btūs Stephan⁹ martyr ante mortē suā dicebat. hierl'm hierusalē ꝛc. ꝛ xp̄s an̄ eū dixerat. Quero a vobis dn̄i dicatis an si xp̄s esset super terram posset dicere de ciuitate ista illud qđ scribitur Mathei. xi. Ue tibi corozaim: ve tibi bethsaida: q: ī thiro ꝛ syndone facte essent virtutes q̄ facte sunt in vobis olim in cilicio ꝛ cinere pn̄iam egissent. Dn̄i credo ꝙ multe ciuitates sunt in regno in qb⁹ si haberent tanta media ad saluādū aīas suas sicut vos facerent longe maiorē pn̄iam q̄ꝫ vos facitis. Ciuitas hierl'm noluit bn̄ agere ꝑ predicationem xp̄i neqꝫ aploꝝ: sꝫ persequebantur eos q̄ mittebant̄ ad eis p̄dicandum diuina v̄ba. Ideo tandē Stephanus fuit lapidatus. Sꝫ queretis a me qd̄ fecerat beatus Stephan⁹. R̄ndet Lu. in ep̄la dicens. Stephan⁹ plen⁹ grā ꝯ pctm̄. Ste. plenus fortitudine ꝯtra pusillanimitatem ¶ Erat eni cor eius ꝯfidens in dn̄o ꝛ faciebat signa ꝛ ꝓdigia magna in pplo. ¶ Sed qd̄ p̄dicabat btūs Ste. Dico ꝙ p̄dicabat legem Moysi fuisse adimpletā in xp̄o. Secūdo xp̄m a mortuis resurrexisse. Tertio iesū in celū ascēdisse: ꝓpter qđ fuit lapidat⁹ iō dr̄ ꝓthomartyr. Licet ei sctūs Iohā. baptista fuerit martyrisat⁹ tn̄ martyriū Iohānis fuit q: rep̄hendebat pctm̄: ꝛ illud non tāgebat fidē. Quis etiā innocētes subierīt martyriū in odiū xp̄i: tn̄ nō ꝯfessi sunt fidē v̄baliter. btūs aūt Steph. vocat̄ ꝓthomartyr: q: prius ꝓ ꝯfessione fidei mortu⁹ est. Ideo de ipso dicit eccl'ia. Mortē quā xp̄us dignat⁹ est ꝓ nobis pati hāc prim⁹ reddidit saluatori. xp̄s mortu⁹ est in mēse martij ꝛ Ste. tertia die augusti. Christ⁹ exutus vestibus in cruce orabat ꝓ crucifigētibus eū. Btūs stepha. vt Lucas meminit positis genib⁹ vestibus nud⁹ recipiēdo ictus lapidū dicebat. O dn̄e iesu ne statuas illis hoc pctm̄ ꝛc. Et sicut oratio xp̄i ꝓfuit latroni ꝛ qbusdā q̄ ꝯuersi sunt. Ita orō Stephani ꝓfuit Pau. de q̄ Aug. Si orō stephani nō interuenisset eccl'ia paulū nō habuisset. btūs Pau. erat in passione Ste. sicut ꝓpositus des marecheaux gallice: ꝛ dicebat pcutite fortiter: ꝛ tn̄ orō stephani fuit sic v̄tuosa ꝙ Pau. nō fuisset xp̄ian⁹ nisi exhibita fuisset. de q̄ admirās eccl'ia cantat. Sctē dei p̄ciose ꝓthomartyr stephani. O pctōres dicam⁹ dn̄o ih̄u cū eccl'a. Da nob̄ dn̄e imitari qđ colim⁹ vt discam⁹ ꝛ inimicos diligere ꝛc. ꝛ sic debem⁹ deū orare ꝓ inimicis nr̄is sicut Ste. ꝓ suis. Credo ei ꝙ sic fuit charitatiu⁹ in terris nūc magis ē in celis. Iō q̄ramus sibi elemosynā. si ei rogauit ꝓ ꝑsecutorib⁹ suis. q̄ꝫtomagis orabit ꝓ nob̄ vt possim⁹ eē p̄ticipes solēnitatꝭ et̄ne. nō ei h̄ possum⁹ nisi sim⁹ purgati ꝛ h̄eam⁹ miaꝫ dei. Et iō rogem⁹ eū vt ip̄e int̄cedat ꝓ nob̄. Hoc aūt assequi poterim⁹ ꝑ int̄cessionē v̄ginis marie dicēdo. Aue ꝛc.

¶ Abijciētes oēm ꝛc. More solito mouet̄ q̄stio terminata in doctrina magistrorum nostroꝝ theologoꝝ ꝛ p̄sertim a beato thoma in .iij. scrip. dist. ix. ꝛ .iij. pte. q. xxv. Diximus heri ꝙ talē honorē debem⁹ hūanitati xp̄i ꝯiūcte diuinitati q̄lem nō debem⁹ alicui creature pure. ꝛ ille honor vocat̄ latria ꝛ ꝙ matri ei⁹ debet̄ maior honor q̄ꝫ cuicū q̄ꝫ alteri creature pure. ꝛ ille honor vocat̄ ꝩdulia. Quero nūc vtrū xp̄s s̄m hūanitatē possit dici fili⁹ adoptiuus p̄ris. Beatus Tho. di. ꝙ adoptio tria reqrit ꝛ hoc di. magister allegādo ambrosiū sup ep̄laꝫ ad Ro. inqt. Legi relegi ꝛ filiū dei adoptiuū non inueni: q: adoptio p̄supponit extraneitatē sed xp̄s non fuit extraneus: sed gratia ei semper debebatur. Sed ipse replicat primo ponendo ꝙ angeli sint in gratia creati

⁊ virgo fuerit ꝓseruata a pctō: nō fuerunt extranei.iō non sunt filij dei adoptiui. Dic igitur Scot⁹ ꝙ hoc ꝓsupposito s.ꝫ ꝙ fuerint in grā creati: tñ fuerūt extranei negatiue: qꝛ eē angelicū ⁊ eē virginis gl̃iose ꝑus natura ꝑcessit grām.⁊ in illo ꝑoꝛi fuerunt extranei negatiue. Sꝫ h̄ est vnū dubiū. vr̄ enī ꝙ etiā hūanitas xp̄i q̄ꝫtū ad eē nature ꝑcessit grām.iō hūanitas fuit ext̄nea: sꝫ illō est verū quo ad eē cognitū: nō tñ q̄ ad esse subsistētie ⁊ ypostaticū.qꝛ illud eē ypostaticū fuit in supposito dīno: ⁊ iō ꝑcessit grāꝫ q̄ ad esse subsistētie. ¶ Leuate capita. Dñi vultis hr̄e ꝑadisum⁝ dixi heri ꝙ opꝫ ꝙ veniatis ad tēplū ad habendū libertatē. Dixi vobis ꝙ hūanitas xp̄i est tēplū dei ⁊ etiaꝫ beatissima ꝟgo. dicitis forte in animis vr̄is ꝙ venietis ad tēplū istud. bñ dicitis: sꝫ nō totū. Habetis enī legē ciuilē. ff. ꝓ socio. l. si nō fuerit. ꝙ iniq̄ssimū societatis gen⁹ ē velle ꝑticipare in lucro ⁊ nolle subijci in dāno Habetis etiā ex̄ de reg. iu. lib. vi. Rōni congruit vt succedat in onere q̄ substituit̄ in honore. Et habetis vnū glosatorē scꝫ Joh. monachi ⁊ allegat duos testes. Prim⁹ hr̄ de solutiōib⁹ in antiq̄s ca. i. Scd̄s hr̄. C. de fideius. l. i. Paulus. ij. Corin. i. Sicut socij passionum estis sic eritis ⁊ ꝯsolationis. Et Bernar. sup̱ cātica dicit. O bone iesu quot sunt super terrā q̄ tecum vellēt habitare in celo: sed pauci sunt q̄ vellent tecū sociari in pena ⁊ laboꝛe. Ideo dicitur Mathei. xxvi. Omnes eo relicto fugerūt. Domini q̄d vob̄ videt̄ vultis saluari videtis infantē nouiter natū lachyꝛmantē. lachyꝛme ei⁹ nō dāt nobis materiā ridendi neq̄ iocādi, neq̄ ludendi. paupertas eius in pāniculis nobis familiariter ostensa non dant nobis materiam pōpandi ⁊ fringandi nec coꝛpus oꝛnandi: frigus ⁊ amaritudo quō sustinet in coꝛpoꝛe non dat nobis exemplū viuēdi laute his diebus: neq̄ in luxurijs ꝑmanendi. Quale remediū⁝ Dico ꝙ debetis ꝑmanere in bono statu ⁊ sic potestis facere bona opera ardua ⁊ excellētissima ꝟtutis: sicut Stephanus saltim custodite vos a peccatis: q̊ facto eritis ꝑticipes incarnationis chꝛisti. iuxta beati Jacobi documentum, Abijcientes oēm ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes principales.

Prima erit de sacratissimo verbi incarnati nomine.

Secūda erit de purgatione atq̄ mundicia peccatricis anime.

¶ Quantū ad primam ꝑteꝫ si recoꝛdamur eoꝛum que dixi a principio istius aduent⁹ potestis clare intelligere misterium incarnationis. Dixi vobis ꝙ totum misteriū incarnationis in quinq̄ partes diuidebatur Finaliter vidim⁹ quomodo fuit sensibiliter incarnatio chꝛisti nobis exhibita. Vidim⁹ quomodo virgo venit in bethleē ⁊ nō inuenit aliquem qui hospitaret̄ eam ⁊ māsit ꝓpe bestias ⁊ pastoꝛes visitauerunt eaꝫ nunc videndū est de noīe pueri. Videmus ꝙ qñ puer natus est tunc pater q̄rit patrinos ad imponendū ei nomen. Ideo in isto sexto misterio videbimus nouem per oꝛdinem scilicet.

Primo ꝙ nomē saluatoꝛis fuit chꝛisto impositum.

Secundo qualiter fuit a patre eternaliter ꝑnominatum.

Tertio quomodo fuit illud nomen ꝑfiguratum.

Quarto qualiter nomen fuit appꝛopꝛiatū.

Quinto quō ab angelo fuit ꝑdictum.

Sexto qualiter fuit virgini glorioſe nunciatum.

Septimo apud omnes cristicolas fuit veneratum.

Octauo qualiter est super om̄e nomen exaltatum.

Nono qualiter duodecim splendoꝛib⁹ fuit illustratum.

¶ Dñi leuate sp̄us vr̄os. pꝛo intellectu presentis materie opꝫ intelligere qd̄ habetur. Prouer. xxx. Qualiter a Salomone quinq̄ questiones q̄s nunq̄ potuit aliq̄s ph̄s intelligere facte sunt.

Prima quis in celuꝫ ascendit ⁊ descendit: ⁊ quis ꝯtinuit spm̄. i. vētū in manib⁹ suis.

Scd̄a quis aquas colligauit.

Tertia quis terminū terre scit.

Quarta quō terra eminet sup̱ terram.

Quīta si nosti qd̄ nomē dei ē ⁊ nomē filij.

¶ Quid dicitis dñi: q̄s ascendit in celū⁝ q̄s tenet ventū in manu sua⁝ quis ponit aquā in vno loco⁝ q̄s est ille q̄ eleuauit mōtes su

per terrã ⁊ si est aliqs q̃ sciat eũ dicat nomē eius ⁊ nomen filij sui? q̄si dicat: q̄z istud est mirabiliter difficile. Aristote. in metaphisica sua in q̄rto dicit: ꝙ rō quã significat nomē est diffinitio eius. ⁊ ideo Isidorus in libro ethimologiaꝝ dicit: ꝙ nomē dr̄ q̄si notamē q̄z nomen ducit in rei noticiam. Nō est aũt aliqd nomē qd possit xp̄m notificare perfecte ⁊ distincte. Illud aũt nomen de quo loquitur Lucas. ij. ca. Ducit nos aliquō in cognitionē eius. dicit em̄ Lucas. postq̄ꝫ consūmati sunt dies octo vt circūcideret puer vocatū est nomē eius ih̄s. Et si q̄ratis a patre suo: pater sancte q̄liter vocabitur filius vester nouiter natus? R̄ndet per os Luce Vocatū est nomen eius ih̄s. Quare pater sancte fuit sibi impositū istud nomen ih̄s. Dicit ph̄s. iiij. metha. ꝙ nomen dꝫ imponi a ꝓprietate reꝝ. sicut sol dr̄ q̄si solus lucēs vel super oīa lucēs. vide Tho. iij. pte. q. xxxvij. Imponūtur ergo noīa. primo a ꝓprietate rerū: sicut sol. secūdo ab effectu aliquo sicut Jacob: q̄z vidit dn̄m vocatus fuit israel. Et q̄z supplantauit b̄ndictionē fratris fuit vocatus Jacob. Tertio mō ab officio: sicut Grego. dicit ꝙ noīa angeloꝝ sunt nomina officij nō nature. q̄mvt dicit beatus Thomas in p̄ria pte. q. l. Angeli sunt a militiers gallice. ⁊ excedunt oēm multitudineꝫ corpalem: ⁊ ideo noīa imponūtur eis ab officio. O dn̄i ⁊ aīe deuote si christus p̄ntaretur oībus angelis: nō possent nomen proprium ⁊ adequatū imponere. ⁊ si clamaretur istud nomen ih̄s oēs venerarēt ⁊ adorarent. Dicit ergo Isido. ꝙ nomen aliqd vl̄ a ꝓprietate rei: vel euentu: vel officio. sic ēt istud nomen iesus fuit impositū christo ꝓpter istas tres ꝓprietates vel ꝯditiones. primo a proprietate rei: q̄z s̄m Remigium Jesus habꝫ quadruplicem interpretationem. dicitur em̄.

Saluator: q̄z a pctīs mundat.
Salus: q̄z ab inimicis liberat.
Salutaris: q̄z grām donat.
Salutare: q̄z gloriā preparat eternam.

¶ De primo Mathei. i. Ipse em̄ saluū faciet populū suū a pctīs eoꝝ. De scd̄o Luce. i. Saluteꝫ ex inimicis nostris. De tertio ps. Redde mihi leticiā salutaris tui ⁊c. De q̄rto Genes. xlix. Salutare tuū expectabo domine. i. gloriā a te mihi p̄paratā. ¶ Estis vos mulieres q̄ habetis filias? ⁊ q̄n estis irate dicitis dyabolus te imponet. Uos horretis noīare nomen domini n̄ri iesu xp̄i. Cōiter dr̄. ꝙ in ydiomate cognoscit̄ homo de q̄ patria sit. si sit vnus picardus q̄ audiat vnuꝫ picardū loqui: tūc dicet sibi. vos estis d no pays p me foy. Uos dn̄i sitis securi ꝙ si loquamini de inferno ⁊ de demonibus vos estis de son pays: ⁊ sic eritis dānati. Nunc aūt veniamus ad propositū nostrū. Puero iesu datū est istud nomen iesus. Primo ꝓpter ꝓprietatē: q̄z ꝓprietas sua est parcere pctīs. Ideo angel⁹ in somnis apparuit Joseph dicens ei. Noli timere accipere Mariam in vxorē siue in coniugē. Et sequitur vocabitur nomē eius iesus. Ipse em̄ saluū faciet populū suū a pctīs eoꝝ. Secūdo vocatur iesus puer iste: q̄z dat nobis salutē liberando nos ab inimicis nostris. Ideo dicebat zacharias pater Johā. baptiste. vos fili mi estis qui debetis p̄parare viā dn̄i q̄ dabit salutē nobis ⁊ liberabit nos ab inimicis. Tertio noīatur iesus ex officio. ⁊ est salutare nostrū ⁊ est gloria ꝯsummata. Ipse em̄ dat nobis grām gratificantē in p̄nti ⁊ gloriā in futuro. O b̄ndictissimū nomen, o b̄ndictissim⁹ xp̄s q̄ insignitus est tali nomine. Vos rogo moneo ꝙ istud ꝯteplemini: vt sitis participes meriti sue incarnatiōis. Iuxta beati Jacobi documētū. Abijciētes oēm immundiciā ⁊c.

¶ Quantū ad scd̄aꝫ ptē. Uos dn̄i mundastis ne ꝯsciās vr̄as? estis adhuc in bono statu? Utinā mundi essetis oēs. Forte dicetis pater q̄d deponem⁹? Uobis dixi ꝙ debetis deponere pctā operis. Et dixi tridecim ⁊ vltimū fuit abstinere a ludis dissolutis. Certe si iusticia eēt talis qualis dꝫ esse in ista ciuitate ⁊ etiā in alijs ciuitatibus lud⁹ de hasard du glic des cartes ⁊ de deꝫ non regnarēt tam cōiter sicut iam faciūt. Ego nō habeo nisi linguā dn̄i vos habetis manuꝫ, ego me plango xp̄o dn̄o meo pendēti i cruce de vobis si nō faciatis iusticiā. ¶ Restat dicere de alio pctō. s. de vsura dānata. Credo ꝙ Dauid habebat notitiā de grauitate istius peccati q̄n dicebat. dn̄e q̄s habitabit in tabernaculo tuo. Et seq̄tur. Qui iurat ꝓximo suo ⁊ nō decipit: q̄ pecuniā suā nō de

dit ad vsurā ꝛ munera super innocentē nō accepit. Puer iesus volebat ꝙ seruaretꝭ vos ab isto peccato qn̄ dicebat. Lu. vi. Mutuū date nihil inde sperātes. Queretis a me: pꝛ quid est vsura? Respōdetur in canone. xiiij. q. iij. ca. plerisqꝫ. ꝛ ca. vsura. ꝛ in ca. se. Usura est quicqd sorti accidit siue sit vestis siue pecunia ꝛ oē illud quodcūqꝫ fuerit. Uulꝭ dn̄i vos mūdare? opꝫ transire p istā portaꝫ vel dānari finaliter opꝫ restituere habita pvsurā si habeatis qd vel de quo. vos pauperes mūdani ista noua videntur vobis difficilia. heu aiābus vestris. habetis in hac villa lōbardos q̄ publice dant ad vsurā dicetis ꝙ nō vtimini vsura patēti sed palliata. verbi gratia. Est aliquis hō paup indigens pecunia ipse querit a mercatoꝛe vel ab aliquo alio: vt ei cōcedat. Tunc mercatoꝛ q̄rit ab eo si habeat terrā vl' possessionē. ꝛ si nō habeat emit super domū decem libꝛas reddituuꝫ singulis annis. Hoc ē vsura: nisi emeret totaliter domū. ideo dicit Raymūdus: ꝙ qn̄ emit ꝛ dat graꝫ redimēdi ꝛ iuste emit ꝛ soluit: si nō habeat intentionē sinistrā vel prauaꝫ tunc nō esset vsura. Sed posito casu ꝙ homo nō sit liber qꝛ indigeat: tu vides necessitatē eius q̄uis cōtractus nō sit vsurarius de se: qꝛ tn̄ tu es mercatoꝛ pinguis et habes bona abundanter ꝛ supflue vltra q̄ deceat psonam ꝛ statuꝫ tuū ꝛ nihil facis d pecunijs tuis. Iste pauper hō querit ꝙ tu cōmodes: ꝛ tu vides necessitatē ꝛ non vis facere: tu peccas moꝛtaliter: q̄uis nō committas vsurā. i. Iohan. iij. Qui viderit fratrem suū necessitatē habentē ꝛ clauserit viscere sua: quomō charitas dei manet in illo q. d. non manet. Eodem mō dicendū est de aliquo debitoꝛe: cui concessisti pecunias et nō potest tibi satisfacere ꝛ tu habes vn̄ potes tibi pꝛuidere sine illo. si ipse vendat bona sua pꝑter hoc tu dānas teipsuꝫ. ¶ Uos domini sacerdotes: nūquid concessistis ad vsuraꝫ bladum quod habetis de beneficijs vestris? Et vos dn̄i campsoꝛes sub nomie impignoꝛationis: nūquid conceditꝭ sub aliquo pignoꝛe ꝛ sub pꝛato vel agro decē scuta vt inde habeatis fructus. Et vos domini mercatores qui conceditis centum scuta in auro ꝛ residuū in mercantijs: ꝛ facitꝭ tantum ꝙ detur vobis instrumentū de centuꝫ scutis a vobis concessis: vbi tamen foꝛtassis mercantia nō valebat vigintiquiqꝫ vel vigintiseptē. ¶ Estis hic clerici des finācés gallice. ꝛ vos thesaurarij: nunqd armigeri dāt vobis decē scuta: vt anticipetꝭ solutionē eoꝝ? Certe hoc est vsura. Uos dicitis ꝙ officiū paruꝫ valet sed tamē pꝛactice sunt bone. ad oēs diabolos tales pꝛactice. Uos etiam dicitis ꝙ officiū vestrum constat vobis multū: ꝛ sic il fault se recompēser ꝛ rēbourser gallice. Omnia ista nihil valēt: ꝛ tal' modus faciendi est valde piculosus. ¶ Et vos mulieres nūquid poꝛtatis tunicas foderatas ꝛ ꝫonas aureas de ista pecunia opoꝛtꝫ restituere vel dānari. Si igitur vultis esse participes incarnatiōis dn̄i nostri iesu xpi facite illud quod suadet thema bea. Jacobi assumptū. Abijcientes ꝛc.

¶ Eadem die post pꝛandium.
Sermo. xliij.

Abijcientes oēm inmundiciaꝫ ꝛc. Lapidabāt stephanū inuocantē ꝛ dicenteꝫ. Ne statuas illis hoc peccatuꝫ. Actuū. vij. ca. ¶ Domini ꝛ aīe deuote qui estis hic congregati ad audiendum aliquid p salute animaꝝ vestraꝝ. Ecclesia pꝛepōit vobis stephanū: ad honoꝛē cui⁹ multe ecclesie: ꝛ quasi oēs pꝛime in regno francie sunt dedicate ꝛ consecrate. Ego eniꝫ per totum aduentū laboꝛaui q̄tum potui ad ponendum vos in bono statu: taliter ꝙ essemus participes incarnationis chꝛisti. Modus huius statꝰ ꝛ dispositionis est vnitas volūtaria: vt dicit beatus bernardus: per quā vnitatē vel voluntatē quis adheret deo ꝛ vnus spiritus efficitur cū eo. Habetis sermonē quē refert Iohānes in cena quē pꝛedicauit xp̄s dicens. Iohā. xv. Qui manet in me ꝛ ego in eo hic fert fructū multū. Ad istā vnitatē desiderabat venire btūs stephan⁹ qn̄ dicebat. Domine ne statuas illis hoc peccatuꝫ. Modus veniendi est gratia gratificās q̄ reddit animā templū sp̄ūs sancti. Ista autem gratia (vt dicit bonauentura) pcedit.

Primo ab abūdantia charitatis.

Scdo a pröptitudine volũtatis.
Tertio ab ordinatione operis.
¶ Beatissimus stephan⁹ habuit istas tres cõditiones: qr ipe lapidatus inuocauit dñs dicens. Ne statuas ꝛc. Primũ reqrebat ps. qñ dicebat. Sicut adipe ꝛ pinguedine ꝛc. Scdm ondit Pau.ij. Cor.ix. Nõ ex tristicia aut necessitate. Hilaré eñ datoré diligit deus. Ad tertiũ admonebat nos xps dicés Joh.xiiij. Si quis nõ diligit me sermones meos nõ seruat. Si qratis a me: frater quõ poterimus istã grãm hñe per quã poterim⁹ vnũ effici cũ deo? Dico ꝙ si habueritis ista: sc3 abundantiã charitatis: pröptitudinem volũtatis: ꝛ arduitaté operis eritis vnum cũ deo. Nam btũs Stephanus habuit ista in triplici prelio.
Primo in bello disputatiuo.
Scdo in bello accusatiuo.
Tertio in bello cõminatiuo.
¶ De primo dicebat xps. Lu.xxi. Trahent vos ante reges ꝛ psides. ponite in cordib⁹ vris non pmeditari quéadmodũ respõdeatis. Ego eñ dabo vobis os ꝛ sapientiã cui nõ poterũt resistere oés aduersarij vri. Et ð hoc in epl'a hodierna dr ꝙ surrexerunt quidam de synagoga ꝯ Stephanũ: ꝛ nõ poterant resistere sapientie ꝛ spiritui q̃ loqbatur. Scdo ipse habuit istas tres cõditões in bello accusatiuo. Omnes eñ qui erãt in cõsilio intuebanẽ vultum eius tanꝙ vultum angeli stantis inter illos. Tertio habuit ét in bello cõminatiuo: quoniã (vt ibide3 scribitur) continuerũt aures suas: ꝛ eijciétes extra ciuitatem lapidabant. Jste aũt conditiones probantur in beato Stephano fuisse. prima Johannis.xv. Maiorem charitatem nemo habet vt ꝛc. Secũda patet p paganum Aristoteles in libro ethicoꝝ. ꝙ oim terribiliũ terribilissimũ é mors. Tertia difficultas operis pbatur fuisse in illo. s. propter gen⁹ mortis qd sustinuit.
Primo pter diuturnitaté pene.
Secũdo propter angustiã amaritudinis.
Tertio ex circunstantia illorum pro quib⁹ orabat.
¶ Non eñ orabat pro amicis: sed pro inimicis positis genibus in terrã dicens. Domine iesu ꝛc. Ecce dñi ꝛ anie deuote quomodo beatus Stepha. fuit coniunctus ꝛ vnitus deo. queratis ergo illi si sit pticeps incarnationis xpi nouiter nati: vel si habuit paradisum ducendo talem vitã qualé vos ducitis nutriendo corpus delicate viuédo in luxurijs ꝛ banqtis donando bona ecclie ꝛ crucifixi meretricibus ꝛ hystriomib⁹. nutriendo canes de bonis pauperũ ꝛ aues rapaces. Domini ecclfiastici vos habetis reg. iuris in lib.vi. Si quis in ius succedat alterius eodé iure quo ꝛ ipse vti d3. Et Aristo. paganus.v. ethicoꝝ di. ꝙ minus malũ eligibilius est maiori malo. Melius esset vobis fuisse mortuos in vteris matrũ vestrarum ꝙ̃ ducere vita3 quã ducitis. Heu pauperrimi pctóres Stephanus erat plen⁹ gratia ꝛ spũ sancto boni testimonij ꝛ plenus fortitudine. Uolo dicere ꝙ si nos non volumus subire martyrium pro xpo sicut Stepha. ꝙ saltem laboremus ad mũdandu3 pscias nostras: vt simus participes incarnationis. Juxta beati Jacobi documẽtũ Abijciẽtes oém immundiciã ꝛc.
Ut aũt hoc facilius ꝛc. dicemus. Aue ꝛc.
¶ Abijcientes oém immũdiciã ꝛc. More solito mouetur questio terminata a magistris nostris theologis ꝛ presertim a Bonauẽtura in.iij.di.x. Utrum sc3 nos simus filij adoptioné ipsius xpi vel per adoptionem patris vel principij. Dicit ipe ꝙ principium in diuinis aliqñ capitur essentialiẽ respectu creature: ꝛ aliqñ nocionaliter dicitur respectu persone. Et qr eadem est sapiẽtia: virtus essentia: ꝛ bonitas in trib⁹ psonis per quas filij adoptiui dicũtur. ideo dicit ꝙ non solum sumus filij adoptiui patris: sed etiam filij ꝛ spiritussancti. Et ideo in figura huius dicitur in euangelio sepe. ꝙ quando christus aliquem sanabat dicebat: remittuntur tibi peccata tua: ꝛ non dicebat remitto. vade fides tua ꝛc. Modo si diceremur solummodo filij adoptiui patris diceretur sic. remittit vel remitto ꝛ nõ remittuntur ꝛc.
¶ Leuate capita vestra domini. Audiuistis combinationem de qua locuti sumus heri tractando illud Johannis primo. Uerbu3 caro factum est. Jsta cõbinatio nõ est solu3 de possibili: s3 de facto. Op3 considerare de alia cõbinatione q̃ est aie vestre cũ deo suo creatore. Jsta autem combinatio impediẽ

per peccatū mortale per quod aīa efficitur filia diaboli ꝛ istud est peius qḋ potest ipsi anime rationali cōtingere. Habetis ad hoc legē ciuilē. C. nemī licere signū saluatoris in terra vel in marmore ponere. Et incipit lex. Cum sit nobis cura sūmi numinis reli gionē tueri ꝛc. Idem fermie habet extra de officio iudicis ordinarij li. vi. ca. Si cano nici. §. Ceterū detestabilē abusū. Credo do mini ꝙ nemo est vestrum qui vellet pone re pedē super ymaginē crucifixi. ꝙ si in cō tēptū dei faceret (dicunt leges) ꝙ talis dz puniri pena capitis. Sed quero a vobis qḋ est peius: vel ponere peccatū mortale i aīa: vel ponere pedem super crucē. Clarū est ꝙ aīa preciosior est cruce. nulla em̄ ē cōpatio Solum est cōparatio ſm philosophum in septimo phisicorū inter ea que sūt eiusdē speciei. Rogo ergo vos ꝙ nō ponatis ani mas vestras sub pedibus vestris ꝛ sub po testate demonū. i. Corinth. vi. An nescitis (inquit paulus) qr membra vestra templū sunt spiritus sancti? ¶ Estis hic dn̄i qui te netis lupanaria? Ubi sunt ordinatōes san cti ludouici regis. Ipse em̄ ordinauit: ꝙ lu panaria non essent prope collegia. ꝛ nūc q̄ primū exeunt collegiū: ipsis scholarib⁹ oc currit lupauar. Sed quale remediū? si defe cerimus (si pro quia). Domini mūdem⁹ cō scientias nostras ꝛ erimus participes īcar nationis dn̄i nostri iesu christi. Iuxta bea ti iacobi documentū. Abijcientes ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnatōis sacratissime pro funda dignitate,

Secūda erit de anime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partem. Leuate capi ta vestra domini recordamini eorum que di xi vobis hodie mane. Diximus em̄ ꝙ nomi na quādoq̄ imponūtur a proprietate: ali quādo ab euentu: aliquādo ab officio. Uidi mus quomō propter illas tres proprieta tes istud nomen iesus fuit appropriatū pu ero nato. Secūdo videndū est qualiter istḋ nomen fuit ab eterno patre prenominatū siue institutū. De isto loquitur ysaias. lxij. capitulo. Propter syon nō tacebo ꝛ propt hierusalem non quiescam donec regredia tur vt splendor iustus eius: ꝛ saluator ei⁹ vt lampas accendatur ꝛ vocabitur nomen nouū quod os domini nomiauit. Quis po terit ponere nomē filio eterno nisi pat eter nus? Certe nullus. ¶ Sed queretis a me: frater cum deus pluribus nominibus nomi netur (vt dicit Isidorus in libro ethimolo giarū) ꝛ ponit decem noīa: scꝫ hely ya ema nuel: ꝛ sic de alijs. Quare vocatur hoc no mine iesus? ysayas em̄ dicit. viij. Uoca no mēn eius accelera festina predari spolia de trahe. Et. vij. vocabitur nomen ei⁹ admi rabilis cōsiliarius. Beatus thomas in ter tia parte. q. xxxvij. ar. ij. dicit ꝙ q̄uis deus habeat multa nomina in sacris scripturis: quia tamen denominatio a digniori debet esse: ideo debuit imponi istud nomē iesus quod importat omnia alia nomina. Nomi na em̄ imposita diuinitus spectant ad salu tem generis humani. vt emanuel quod in terpretatur nobiscū deus: representat vni tatem duarū naturarum: ꝛ sic christus vo catur emanuel. Secundo vocatur saluator quia medium fuit in passione. Tertio voca tur predator seu spoliator: quia in die resur rectionis spoliauit infernū ꝛ saluauit gen⁹ humanū. Quia vero hoc nomen iesus. oīa ista includit. Idō cōueniētius puer iste no uiter natus vocatur iesus q̄ aliquo alio no mine. Utinā patres ꝛ matres addisceretis pueris vestris nomen istud quo deus filiū suū nominauit ꝛ non nominare diabolū. Istud est nomen iesus. de quo psalmista. A solis ortu vsq̄ ad occasū ꝛc. et alibi. Pro ter nomen tuū domine propiciaberis ꝛc. Idō deuotissim⁹ anselmus in quadā oratio ne dicit. O bone iesu esto mihi iesus salua tor. Salua igit me a pctīs mlt̄ ꝛ maximis expositū atq̄ horrendissimo pelago infer ni detrudendū: ergo ꝑ nomen tuū qḋ admi rabile salua me dn̄e. De isto loquit beatus Paulus ad Philip. ij. In nomie iesu omne genu flectatur celestiū terrestriū ꝛ inferno rū ꝛ omnis lingua confiteatur: quia dn̄s iesus xp̄us in gloria est dei pr̄is. Hen pec catrices aīe recurrite ad puerū iesū i spiritu ↄtēplatōis ꝛ dicite ei. O bone iesu ob reue rentiā tui pr̄is q̄ hodie dedit nomē qḋ ē su ꝑ oē nomē da mihi oīm pctoꝝ meoꝝ veniā ꝛ sic eritis ꝑticipes incarnatōis. Iuxta be. iaco. documentū. Abijcientes ꝛc.

¶ Quantū ad secūdam partem. Quero vobis secularibus vtrū disposueritis vos ꝓ festo natiuitatis xpi: posuistis ne vos in bono statu: preuidistis ne mundationē ꝯsciencie vestre. Et vos dñi regentes estis ne obligati gerere curā d scholarib⁹ vestris: Quid habetis .iij. Regū .xx. Custodi virum istū quasi lapsus fuerit: erit anima tua pro aīa eius. Istud intelligitur ꝛ d scholarib⁹ ꝛ regentibus prelatis ꝛc. qui non debent male viuere nec male agere ne prebeant scandalum suis subditis sed debent eos corrigere Habet' em .lxxxiij. dist. Error cui non resistitur approbatur. Negligere cū possis perturbare peruersos nihil aliud est ꝙ fouere. nec caret scrupulo societatis occulte qui manifesto facinori d̄sinit obuiare. Habemus .xi. questio .iij. c. Priuilegium. ꝛ est translatum pro regula iuris libro sexto ꝙ priuilegium meretur amittere qui sibi concessa abutitur potestate. Vos domini magistri artiū quādo eligitis rectorē percutitꝭ socios vestros in ecclesia ꝛ postmodum dicitis ꝙ nō recordamini. vos estis excōmunicati. ꝛ si suscipitis corp⁹ xpi estis irregulares suspensi et priuati executiōe officij ꝛ nullus potest vobiscum dispensare nisi romanus pontifex. Licet abbas cum religiosis suis possit dispensare intuitu ordinis vel religionis ne det' religioso occasio vagandi. extra de senten. excom. capi. cum illorum. in antiquis. Dixi hodie mane de vsura detestanda. Restat dicere de abhominabili sacrilegio. Est aūt triplex sacrigeliū.

Primo sacrilegiū est in sacramentis.
Secūdo in locis sacris vel personis sacratꝭ.
Tertio in tpalibus bonis.

De istis tribus loquitur dauid satis aperte dicens. deus venerunt gentes ꝛc. gētes seu paganice viuentes. polluerunt tēplum sanctū materiale vel spirituale. Ecce pmū. posuerunt hierusalem in pomorū custodiam. Ecce secūdū. posuerunt morticina ser uorū tuorꝫ ꝛc. Ecce tertiū. Quid habetꝭ vos dñi canoniste in maiori volumine capitulo nulli .xij. q. ij. Nulli liceat ignorare oē quod dño ꝯsecrat' siue fuerit hō vel aīal siue ager vel quicqd semel fuerit ꝯsecratū sanctū sanctorꝫ erit dño: ꝓpter quod iexcusabilis erit oīs hō qui dño vel ecclesie cui cōpetit vastat aufert impedit vel eripit ꝛ sacrilegus iudicetur. Estis hic dñi sacerdotes. venduntur ne in ista ciuitate sacramenta vt cōfessiōes ꝛ alia: Et vos lenones: nūquid cōmittitis sacrilegiū quando facitis mercata in ecclesia cū meretricibus vestris. Heu deus me⁹ miror ꝙ oēs sancti q̄ requiescūt in ecclesia nō surgunt ad eruendū vobis oculos. Et vos dñi sacerdotes. Estis ne sacrilegi luxuriando cū meretricibus: nūquid fecistis ꝛ sacerdotes dyaconi ꝛ subdyaconi votū solēne: vt habetur ca. vnico de voto ꝛ voti redemptione libro sexto. Et vos meretrices qui sunt illi qui dederunt vobis tunicas et iocalia: nūquid illa venerūt de bonis crucifixi: Et vos dñi tpales qui opprimitis ecclesias ꝛ auferꝭ eis bona. Certe sic: volo dicere omnibus: ꝙ satisfaciatis de sacrilegio vt deus det vobis grām bene agendi ꝛ cōtinuandi in bonis opibus: vt sitis participes meriti incarnatōis dñi nostri Iesu xpi Iuxta thema be. Ia. assumptū. Abijcientes oēm īmundiciam ꝛc.

¶ In die sancti Iohānis euāgeliste de mane. Sermo .xliiij.

Abijcientes omnem immūdiciā ꝛc. Exaltabit illū apud proximos suos: ꝛ noīe eterno hereditabit illū. Ecclesiastici .xv. ca. Et in epl'a hodierna. ¶ Dñi ꝛ aīe deuote mater ecclia iugiter infra octauas natiuitatis xpi celebrat festa sanctorū p q̄ possumus ꝓuocari ad seruiendū deo ꝛ diligendū eū. Heri habuim⁹ de martyrio beati Stephani qualiter mortē ꝓpter xpm passus ē. Hodie habem⁹ festū beati Iohānis euāgeliste. de quo dicit hodiernū euāgeliū. Vidit illū discipulum quē diligebat iesus. Nam xpus dñs ostendit beato iohāni suū amorē tripliciter.

Primo in secretorꝫ cōicatione.
Secūdo in matris recōmendatione.
Tertio in donorꝫ multiplicatōe.

¶ Dico ꝙ beatus Iohānes fuit a xpo dilectus pre alijs. Et hoc pꝫ tripliciter. Primo in cōicatione secretorꝫ. cōmunicauit enī ei xpus familiariter sua secreta. Et de isto ha

betur. Math. xvij. qualiter ostendit ei suaz transfiguratione. Assumpsit iesus petrū et Johannē ⁊ iacobum fratrem eius ⁊c. Item in suscitatione puelle. Math. ix. Et sic quā do xps volebat tribus facere aliquā gratiā Johānes erat vnus de illis: vt patet. Item si duobus iohānes erat vnus. Soluz enim matheū ⁊ iohannē fecit euangelistaz ⁊ apo stolum. Item si volebat facere vni: ipse erat ille solus: vt patet cum in suo sinu in cena recubuit. Secundo ostendit xps suū amo rem in sue matris recōmendatione. Rem ei chariorem sibi in mundo cōmendauit iohā ni. Christus em̄ in hac vita possedit quīqꝫ: scꝫ corpus aīam modicā temporalem sub stantiā ecclesiam ⁊ matrē propriam. Corpꝰ cōmendauit nichodemo: animā cōmenda uit patri: temporalem substantiā relinquit iude ⁊ iudeis: ecclesiam cōmēdauit petro: ⁊ matrē btō Johāni euāgeliste: qđ indiciū fu it magni amoris. r. rōe rei ꝯmēdate q. r. tm̄ thesaurū sibi cōmisit: ⁊ rōne recōmandātis: quia scilꝫ suorū vulnerum oblitus matris non obliuiscebatur ⁊ dilecti discipuli recor dabatur: ⁊ ratione modi recōmandandi: q̄a non dixit ecce seruus tuus vel nepos tuus. nec dixit: ecce domina tua: sed dixit ecce ma ter tua. Tertio ostendit ei christus suū amo rem in donorum multiplicatione in donis prerogatiuis ⁊ gratijs que dedit ei. Unde paulus ad Ephe. iiij. Dedit quosdam apo stolos quosdam aūt prophetas: alios euā gelistas: ⁊ doctores in edificationē corpo ris christi: donec occurramus om̄es ⁊c. qua si dicat ad contemplandū numeruꝫ saluan doruꝫ placuit christo domino nostro pone re diuersos status. Fecit eniꝫ magnam gra tiam ysaie cum ipse fecit eum suuꝫ prophe tam. Et etiam fecit beato Jacobo magnam gratiam quando fecit eum apostolum suū. Luce quando fecit eū euangelistam suum. Augustino autem quando fecit eum confes soreꝫ suū. ⁊ doctorem. Agneti quando fecit eam virginem. beate Barbare etiā fecit ma gnam gratiaꝫ dominus noster quando fe cit eam virginem ⁊ martyrē. Et sic de mul tis alijs sanctis. Sed beatus Johānes euā gelista fuit electus ad omnes istos status. Fuit enim apostolus. Fuit propheta scribē do apocalipsiꝫ. Quia (vt ait Hieronymus) omnia verba apocalipsis sunt plena miste rijs. Fuit euangelista: quia nullus aliorum euangelistaruꝫ ita alte locutus est de diui nitate. Fuit doctor quia scripsit tres episto las canonicas. Fuit pastor in asia. Fuit vir go. Quia virgo electus a domino: ⁊ inter ce teros magis dilectus ⁊c. Et vt dicit beda. Uirgo in euū permansit. Christus enim fu it in nuptijs: vbi conuertit aquam in vinū. Et tunc post prandiuꝫ vocauit eum ⁊ ad se traxit. ¶ Exaltauit ergo illum apud proxi mos suos inter omnes sanctos noui testa menti. Quid ergo nobis restat agendū vel faciendum vt simus serui eius: ⁊ paradisū ascendamus ⁊ simus cuꝫ eo in gloria? Cer te parum est audire loqui: nisi laboremus. O pauperes peccatores mirabile est: ꝙ be ne volumus ire ad paradisum: sed nolumꝰ facere opera. Unde augustinus ait. Nos vo lumus gaudere cum sanctis ⁊ tribulatōes mundi nolumus sustinere cum illis. Quod remedium? Uolo dicere ꝙ ponamus penā ⁊ laborem ad acquirendum virtutes et ad mundandum conscientias nostras vt simꝰ participes sue incarnatōis. Juxta beati Ja cobi documentū. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Abijcientes oēm immūdiciam ⁊c. Mo re solito mouetur questio terminata a ma gistris nostris theologis ⁊ presertim a bea to Bonauentura in. iij. dist. x. tangendo bo na que ex incarnatione verbi procedunt est vnū bonū ꝙ dominus noster iesus christꝰ qui pro nobis de virgine natus est: est pat noster: non solum per creationem: sed etiaꝫ per adoptionem: quia nos sumus filij eius adoptiui. Et ratio est ſm illū doctorem: q̄a filiatio adoptiua datur ꝑ potentiam sapiē tiam ⁊ clementiā dei. Modo sic est ꝙ in ꝑ sona filij est potentia sapientia ⁊ clementia sicut in persona patris: ⁊ per cōsequens su mus filij eius adoptiui: nō solum ipsius ſ etiaꝫ patris ⁊ totius sanctissime trinitatis. Restat nunc questio in forma. Utrū prede stinatio xpi homīs sit causa nostre predesti nationis? Pro solutōe dicit Bonauentura ꝙ de predestinatione possumus loqui du pliciter. Uno modo q̄tum ad formale signi ficatū. Alio mō q̄tū ad cōnotatum. Si pri mo modo cum dicat diuinaꝫ volitionē nul lam penitus hꝫ causaꝫ. Si vero loquamur

secūdo modo cum dicat collationem gratie ꝛ preparationē glorie h̄ est dupliciter. Uno modo effectiue. Alio modo dispositiue ꝛ incitatiue. Si effectiue sola trinitas est causa nostre predestinationis. Si vero incitatiue ꝛ dispositiue predestinatio christi ē causa nostre predestinationis. Et ratio est quoniā ipse deus redemptor in humanitate assumpta meruit nobis gratiam ꝛ gloriā ꝛc.

¶ Leuate capita vestra. Peccatores timetis ne damnari: dimisistis ludos in hoc festo? Quid dicitis frater ꝙ xp̄s est frater noster in humanitate: nos cōmendamus nos ei: faciet nobis misericordiam. Bene dicitis s̄ non totum. Dixi in sermone precedenti ꝙ essetis contenti habere paradisuȝ dummodo non constaret multuȝ vt dicit bernard⁹. Multi sunt o christe qui tuuȝ volunt habere paradisum sed pauci sequi te volunt. Uos mercatores habetis ne aliquando societateȝ vnus cum alio in vestris mercantijs. Audiuistis aliquando in q̄t casib⁹ societas frāgi potest. Si nō audiuistis iuenit̄ i legibus in duobus locis. Primo in lege ciuili que scribitur. ff. pro socio. l. incipit societatem. Alius tertius habetur instituta ō societate. Dicitur em̄ ꝙ societas aliquādo dissoluitur ex alterius partis dissolutione seu renunciatione: vt si vna pars renunciet socius de reliquo disrūpitur ꝛ soluitur societas. Et in iure canonico de regulis iuris libro sexto. Frustra sibi fidem quis postulat ab eo seruari cui fidem a se prestitā seruare recusat. Dn̄i mercatores nō est tam magna societas q̄n aliquādo possit dissolui: si vn⁹ dimittat societatem oportet ꝙ alius transeat se de illo qui dimisit eum. Sed nōne pro miseratis tenere societatem xp̄o. Sed quid modo? audite quid ait Hiere. ij. Derelinquerūt me fontem aq̄ viue: foderunt sibi cisternas dissipatas q̄ cōtinere non valēt aquas Et iob. xxi. Dixerūt deo recede a nobis: sciētiam viaꝝ tuarum nolumus. Estis hic vxorati in conscientia dicatis verum. dimisert ne vos vxores vestre: dic verum si vxor tua dimisisset te ꝛ iuisset cum leprosis quero tibi es tu obligatus ire eam quesitum ꝛ ducere ad domū tuam. Estis duo mercatores ꝛ estis associati in mercantia lucri ꝛ dāno: facitis fidem simul: est vnus qui frangit fidem ꝛ dimittit te: dicas in conscientia tua es tu obligatus ire post euȝ. Certe dicit lex tociens quotiens homo dimittit societateȝ quam promisit seruare ille qui eum in societate receperat non tenetur ire post eum. O domini rogo ne ille qui nos secum associauit ꝛ qui venit nobiscum in carne nostra: q̄ voluit partem dāni laborum nostrorum assumere faciat nobis sic. Heu dicit christus dereliquerunt me fontem aque viue. Certe nunq̄ mulier que dimisit vtrum suuȝ ꝛ fuit cuȝ leprosis fecit sponso suo maius dedecus q̄ homo vel mulier passione seclusa facit christo. promisit enim peccator deo ꝙ viuet s̄m fidem promissam ꝛ debet eum associare in bonis operibus ꝛ sequit̄ diaboluȝ fidem frangendo. quod remedium? dicit beatus Jacobus. Abijcientes omnem immūdiciam ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de sacrosancto verbi incarnati nomine.

Secūda erit de purgamento atq̄ mūdicia peccatricis anime.

¶ Pro expeditione p̄me partis dictum est heri qualiter hoc venerabile nomen iesus impositū est a deo patre: ꝛ etiam qualiter sumptum est ab officio: quia officium eius erat saluare nos. Sūptum est etiam a proprietate rei. Nunc dicendū est qualiter hoc venerabile nomen per antiquos fuit prefiguratum. In scriptura em̄ habemus tres q̄ fuerunt hoc dignissimo ac benedictissimo nomīe vocati scȝ.

Primus est iesus naue.

Secūdus est iesus filius syrach.

Tertius est iesus iosedech.

De p̄mo scribitur Ecclesiastici. xlvi. Fortis in bello iesus naue successor moysi. Iste eciā debellauit chananeos: ꝛ filios israel in terram promissionis introduxit. De secundo. Eccli. l. Doctrinā sapientie ꝛ discipline scripsit in codice isto ih̄s fili⁹ syrach. De tertio Zacharie. iij. Ostendit mihi domin⁹ hierusalem sacerdotem magnū stantem corā angelo domini ꝛ sathan stabat a dextris eius vt ei aduersaretur. Age. secūdo. Cōfortare iesu filij Josedech confortare omnis populus quoniam ego vobiscum sum. Sequitur. meuȝ est aurum ꝛ meum est argentum.

Adhuc vn... modicum ⁊ veniet desideratꝰ cūctis gētibus ⁊ replebitur gloria domus dn̄i. Dn̄i intelligatis: Non sine cā puer nouiter natꝰ de q̄ loq̄mur vocatꝰ est ih̄s. In veteri lege fuerūt tres viri vocati hoc nomine: scꝫ iesus naue. i. iosue ⁊ iste occidit. xxxi. reges paganos ⁊ dedit terram ꝓmissionis filijs israel ⁊ distribuit terrā vnicuiqꝫ generationi ⁊ eoꝝ ordinauit habitationes. Hec autē oīa figuratiue dicta sunt. Iste iosue qui superauit. xxxi. reges ⁊ etiaꝫ ꝓmisit dare terram est puer nouiter natus iesus filius virginis marie. Illi inimici sꝫ illi quos cognouit Paulus cū ait. Ephe. vi. Non est nobis colluctatio aduersus carneꝫ ⁊ sanguinē sed aduersus mūdi rectores ⁊ ptātes tenebraꝝ harū. Iste xp̄us iesus bellauit cōtra inimicos. i. demones atqꝫ eoꝝ potentiam destruxit. O pauperes aīe vultis saluari: vultis intrare terram promissionis oportet ꝙ iesus ducat vos. Ipse enim nobis ꝓmisit cū ait Johan. xiiij. Vado parare vobis locum. in domo enim patris mei mansiones multe sunt. ⁊ Johan. xij. Si exaltatꝰ fuero a terra omnia traham ad meipsum. Agamus ergo taliter ꝙ iste puer ducat nos ad regnuꝫ celoꝝ. ¶ Secundus est iesus filius syrach ⁊ dicit scriptura ꝙ iste fecit doctrinam ⁊ sapientiam. Sapientiā de eternis ⁊ doctrinā d̄ moribꝰ ⁊ vniuersis creatis. fuit ille q̄ d̄dit contēplationem reruꝫ eternarū ⁊ doctrinā operū virtuosoruꝫ. ⁊ est ille de quo legitur ysa. xlviij. Ego deus tuus docens te vtilia. Dn̄i iste iesus representat xp̄m nouiter natū qui fuit predicans in templo quē cū audissent ministri eum docentem reuersi sunt ad principes synagoge dicentes. nunꝙ̄ sic locutus est homo. Johan. vij. Iste enim docuit nos quod spectat ad fidem ad saluanduꝫ nos ⁊ cōuersatus est in mūdo apd̄ nos xxxiij. ānis ⁊c. ¶ Tertius iesus fuit in lege moysi ⁊ iste vocatus ē iesus iosedech. Iste fuit magnus sacerdos legis. habuit officiuꝫ iterū reedificandi templū hierusaleꝫ qd̄ d̄struxerat rex babylonie. In figura significabat istum puerū qui nunc vocatus est iesus qui fuit magnus sacerdos. sacrificium sui corporis deo patri in cruce ꝓ nobis offerendo edificauit tēpluꝫ fidei catholice qd̄ rex babylonie id est diabolus destruxerat.

Iste iesus edificauit templum id est fidem catholicam in qua habitat sicut in templo: O domini ⁊ anime deuote leuemꝰ spirituꝫ nostrū. Per istos tres homīes datur nobis scientia quid de trinitate credere debemus. Per primū ostenditur nobis potentia que est in parte ex eo ꝙ superauit illos. xxxi. reges. Per secundū qui doctrinā dedit ostenditur nobis sapientia filij. Per tertiū qui obtulit sacrificiū ostenditur nobis clementia que est in spiritu sancto que est persona tertia. Nouissime vero cum venit plenitudo tēporis apparuit iesus puer natus ⁊ est gratia saluatoris nostri omnibus hominibus qui venit ad saluandū omnes per suam potentiam scientiam ⁊ clementiam. Ecce quomodo est nomē nouū neqꝫ est aliud in quo oporteat nos saluos fieri. Actuū. iiij. Vadamus ergo ad hunc pueruꝫ qui est tam dulcis ⁊ misericors clamando veniam de peccatis nostris ⁊ spero sine difficultare ꝙ miserebitur nostri. iuxta beati Ja. documentū. Abijcientes oēm imundiciam.

¶ Quantum ad secundam parteꝫ videndꝰ est modus quo purgande sūt anime ad hoc vt sint participes tanti beneficij. Dictum fuit heri de quintodecimo peccato operis qd̄ est sacrilegium. ⁊ dictum fuit in generali ꝙ cōmittitur tripliciter: scilicꝫ in sacramentis in locis ⁊ personis deo sacratis: ⁊ tertio in tēporalibus bonis. iuxta illud capitulum. Nulli ⁊c. Et etiam dictum est quomodo ad sensuꝫ moralem dauid flendo dicebat. Polluerunt templum sanctuꝫ ⁊c. Domini intelligatis. cōmittuntur ne multa sacrilegia in hac villa. venduntur ne sacramēta: quid dicitis domini ecclesiastici: Si pauperrima filia velit nubere in aliam parrochiam nōne oportet eam soluere sūmam certam pecuniarum. Et de sepulchris quid dicendum est. Non enim sepelietur quis in ecclesia nisi soluat vnuꝫ francum. Sunt etiam ne sacrilegia in personis ecclesiasticis: ¶ Leuate capita vestra vos ribalde ⁊ meretrices. Si pilaria ecclesiarum haberēt oculos ⁊ viderēt q̄ fiunt in ecclesijs ⁊ haberent aures vt possent audire ⁊ loq̄ quid dicerēt: Certe nescio q̄d dicerēt. Dn̄i sacerdotes q̄d dicitis: sumꝰne deo sacrati: oēs eccl'e ministri a subdiacono vsqꝫ ad sūmū pontificem promiserūt ne vo

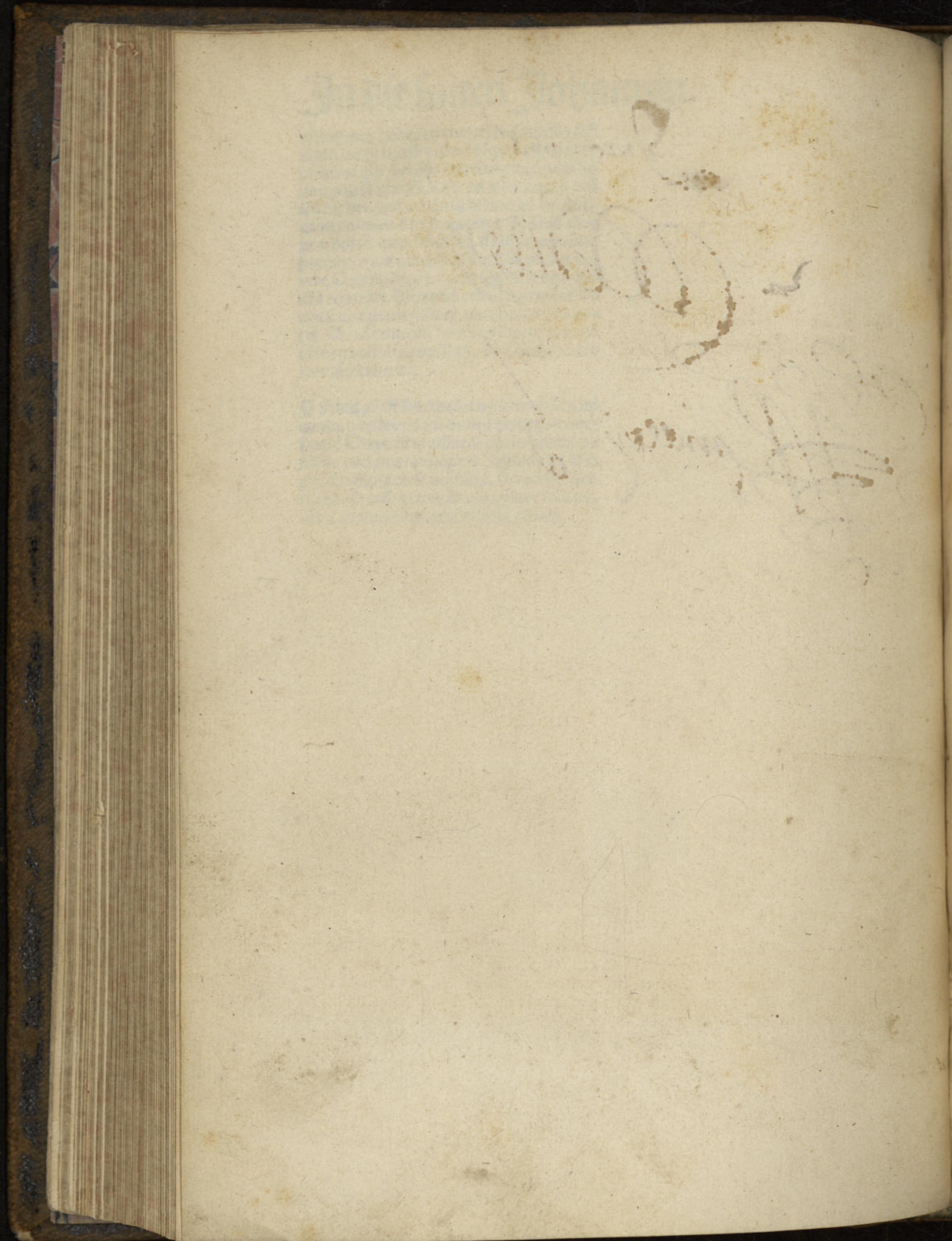
ta.certe sic.Dyaconus et subdyaconus nõne fecerunt vota solẽniter q̄ seruabunt castitatem q̄diu in hoc mũdo viuent:ita q̄ sub pena dãnationis eterne nunq̄ cognoscent mulierem. Si autẽ contingat oppositum est ne sacrilegium dare corpus suũ sacratũ meretricio? O dñe deus. vnde.i.Cor.vi.Tollẽs membra xpi faciã mẽbra meretricis. Absit. an nescitis q̄m qui adheret meretrici vnum corpus efficitur. Et post. An nescitis quoniam mẽbra vestra templum sunt spũs sancti? et.iij.ca. Si quis templum dñi violauerit disperdet illũ deus. Tertio sacrilegiũ vt dixi cõmuniter in bonis. Uos om̃es ecclesiastici qui tenetis in manu vestra beneficia sancte ecclesie quero vbi exponũtur bona crucifixi? queratis dñabus. Nõne habẽt tunicas rubeas et vario colore coloratas duplicatas veluto et foderatas d martres et de peau de lombardie? nõne habent digitos plenos anulis aureis: est ne sacrilegiũ? credo q̄ sic. Nonne oportet omnia ista reparare? profecto nulli dubiũ est si possit vel dãnari. Restat.xvi.peccatũ operis quod est turpe lucrum. de quo Paulus prime ad Thimo.iij. Non turpe lucrũ sectantes. Sic etiam voluit q̄ mũdaremus nos cũ ait.i.Thessa.v. Ab omni specie mala abstinete vos. Similiter hoc voluit lex ciuilis.ff.de contrahenda emptione: et incipit. Sepe. flagitiose neq̄ mendaciũ neq̄ emptio neq̄ societas aut quicũq̄ alius contractus turpis generaliter valere potest. Scitis quid sit dñi. Si volueritis mũdare conscientias vestras oportet fugere omne turpe lucrũ: hoc est omne lucrum inhonestum. Frater in illis nihil itelligimus. Certe bene credo: sed vix in oĩ statu reperitur aliquis in quo nõ sit defectus: in iusticia: in ecclesia: in beneficijs: in mulieribus que frangũt matrimoniũ suũ: in mercantis etc. Sed frater quid est illud peccatũ Dicit imperator custodiatis vos a re flagitiosa per emptionẽ per societatem vel quocunq̄ modo nunq̄ debetis interponere de negocio illicito. Frater dicatis si placet i particulari quia nihil intelligimus. Dñi iusticie scitis quid sit turpe lucrum. Uos estis in officio constitutus: puta consiliarius in parlamento: iudex: procurator: aduocatus: graffarius etc. Si habetis aliquod officium ratione cuius habeatis stipendia suscipitis dona exigitis iuste vel iniuste: directe vel indirecte. Est ne turpe lucrum? certe sic. Cum aliquid facitis vel ad fauorem vel ne perdatis amorẽ alicuius: et oportet restituere sub pena eterne dãnatiõis non illi qui tradidit quia non est dignus: sed amore xpi debetis dare etiam vsq̄ ad vltimũ denarium: vt habetur.xiiij.q.v.c.Non sane.sed dicetis. Pater non accepi aliquod donũ vt corrũperem iusticiã: sed feci vt ille qui habet agere de me qui sum aduocatus vel procurator det mihi aliquid anteq̄ pro eo aliquid facere velim. Est istud turpe lucrũ? certe ita et debetis restituere illi qui dedit. Hoc tangit mulieres receptorum argentariorum et hmõi. Cum datur pensio alicui nobili vel alteri anteq̄ recipiat denarios oportet q̄ domina habeat vnam boná tunicá vel zonam vel anulũ aureum. Certe si tu moraris in illo statu dãnaberis cum diabolis. Lex tamen ciuilis excusat de esculento et poculento infra breue spaciũ: vt si quis acciperet vnum par pullorũ vel vnũ caseum aut butyrũ dicit lex q̄ illud non est peccatum. Sed bernardus de ↄsideratione ad Eugeniũ dic aliter. Est aliud turpe lucrũ Uos dñi ecclastici leuate capita vestra. non patiemi vnũ paupẽ sacerdotẽ i ꝓrochia vr̃a nisi habeat ptem in lucro suo. Uos habetis q̄tidie sex vel septem missas: habetis tres aut quattuor sacerdotes pauperes in manu vestra: dicitis eis. Domine iohãnes dicatis hodie vnam talem missam vos habebitis vnũ duodenũ. Est ne turpe lucrũ? certe ita et defraudatis animas defunctorum. Est aliud turpe lucrum circa pascha. Uos dicetis. dñe iohãnes vultis audire confessiones in parrochia mea: per deũ non facietis nisi habeam partem meã in lucro: ego habebo tertiam partem aliter recedatis. ¶ Ueniamus ad laicos. Habetis ne inter vos turpe lucrum. nõne habetis gagoges in ciuitate? quid placet. sũt ne les bouticles de paillardise? Tu mulier q̄ aliquid habes d turpi lucro an oporteat q̄ reddas? Tu tenes ribaldas in domo tua: veniet filius mercatoris: furatur bona de domo patris sui: dabit tibi medium scutum. nõne oportet te reddere? certe ita vel dãnari. Pater quomõ potero restituere. Facias quod ecclesia ↄsulit, des amore dei. Si

autem non habeas reuertere ad deum. Est aliud turpe lucrũ ⁊ istud tãgit mechanicos maxime qui vendũt merchantias quibꝰ hõ non potest vti nisi male ad offendendũ deũ Sicut vos qui venditis le fard ad decipien dum animas. similr cartas ⁊ taxillos. istis non potest quis bene vti. Et isti mortaliter peccant: quia aliter possunt sibi vitam acq̃ rere. O pauperes peccatores certe opꝫ oĩa ista reparare. Aliter nõ eritis participes bo norũ que proueniũt ex natiuitate saluato ris. Quod remediũ? certe oꝫ facere iuxta cõ siliuꝫ apostoli premissuꝫ, Abijcientes oẽm immũdiciam ⁊c.

¶ Finis adest fructuosoruꝫ sermonũ de ad uentu. p celeberrimũ diuini verbi preconeꝫ fratrẽ Oliueriũ maillardi ordĩs minoꝝ pa risius declamatorũ. opera Johãnis de Uin gle Lugduni terse impssoꝝ. Necnõ diligen ti examĩe castigatoꝝ. Anno xp̃iane salutis, M. cccc. xcviij. die. xxij. mensis Maij.

Jeronimus
Vallerii

Bernelli

¶ Tabula alphabetica in sermones de aduentu fratris Oliuerij Maillardi.

¶ Tabula alphabetica in sermones de aduentu fratris Oliuerij Maillardi.

Finis tabule.

Quadragesimale opus declamatum parisioꝝ vrbe ecclesia sancti Johānis in grauia: per venerabilē patrē sacre scripture interpretē ⁊ diuini verbi preconē eximium: fratrem Oliuerium Maillardi ordinis fratrum minorum.

¶ Fratris Oliuerij Maillardi ex ordine minorum professoris veneratissimi: necnon p̄dicationis vbi dei gr̄a celeberrimi. Quadragesimale opus parafius p̄dicatum fausto labore incipit.

¶ Dominica in q̄nquagesima de charitate. Sermo. i.

SI charitatē nō hūero: nihil sum. P̄rie ad Corint. xiij. Hec verba origine p̄meua graficatur ⁊ p base ⁊ p̄ncipio huius p̄ntis collationis v̄ris corā dignissimis reuerentijs in p̄ntia⁊ assumunť. Amice quō huc itrasti nō hn̄s vestē nuptialē. Mathei. xxij. ¶ Dn̄i mei ⁊ aīe deuote q̄ venistis ad audiendū aliq̄d p salute v̄ra: audite q̄so m̄rem v̄ram eccl'ia⁊ q̄ vt est m̄r pia cupit vos iducere ad recipiendū gr̄a⁊ sp̄us sc̄ti queadmodū ap̄li in die pēthecostes susceperūt. Primo dat nobis exēplū i matutinis de Abraham q̄ p obediētiā imolauit filiū suū. Secūdo in introitu misse clamat. Esto mihi in deū ptectorē. Tertio ep̄lam bt̄i Pau. pponit di. q illā gr̄am sine amore dino hr̄e nō possum⁹. Quarto pponit nobis in euāgelio xp̄i dn̄i n̄ri passionē vt eā feruida mēte ꝯtēplemur. Quia vo sūt aliq̄ miserrimi peccatores q̄ hodie multos excessus circa ventris ingluuiā faciūt. Jō eccl'ia subdit i euāgelio: q cecus sec⁹ viā sedēs illumiatiōem suscepit a xp̄o. De q̄ lumīe inq̄t Pau. i themate. Si charitatem nō habuero ⁊c.

¶ Pro exordio s̄monis Pau. egregi⁹ p̄dicator in cui⁹ pectore xp̄s sonabat charitatē nos hr̄e debere docet cū inq̄t. Si charitatē nō habuero nihil su⁊. ad qō clare aduertendū dulcissim⁹ dn̄s n̄r ih̄s xp̄s in parabola quā Math. xxij. c. recitat declarat di. q q̄dā rex nuptias fecit filio suo ⁊ multos iuitauit: ⁊ cū itrassent oēs q̄ inuitati erāt rex ingressus est aula⁊ vt triumphū ⁊ gl'ia⁊ nuptialē videret: q̄s cū vidit familiarit' salutauit. Cū t̄n diligēti⁹ intuereť eos oēs: vidit vnū nō hn̄tem vestē nuptialē ⁊ v̄bis eū exaspauit durissimis di. Amice quō huc itrasti nō hn̄s vestē nuptialē? Et vocat̄ seruis ait. Uidet̄ hūc truphatorē: ligat̄ pedibus ⁊ manib⁹ mittite eū in tenebras exteriores. ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiū. O durā s̄nia⁊ ⁊ tremebundū iudiciū. vtinā pctōres hmōi s̄nia nō veniat sup capita n̄ra. Audite fr̄es dilectissimi Greg. in omelia hūc passu⁊ declarātē. De⁹ p̄r fecit nuptias q̄n filiū suū misit i carnari in vterū v̄ginis p q̄nus hūani redēptione. vn̄ oīs gr̄e decor venit. ¶ Audite ad b̄ Aug. de doctrina xp̄iana: cui⁹ v̄ba ex de sacra vnctiōe ca. cū venisse⁊ recitanť. A xp̄o xp̄iani dicūť tāq̄ vncti deriuenť ab vncto. ¶ Dn̄i mei vos estis oēs ad nuptias xp̄i vocati. Xp̄s vocať xp̄s q̄si vnct⁹. sic oēs sum⁹ xp̄iani: sic xp̄s est vnct⁹ plenus gr̄e ⁊ v̄itatis: ⁊ de plenitudine ei⁹ oēs accipere dēm⁹ vt dr̄ Johā. i. Aliq̄ gerūt habitū religionis xp̄iane. aliqui capiūt aquā b̄ndictā. aliqui panē b̄ndictū. s⁊ ista nō sufficiūt: s⁊ op⁊ visitare tunicas v̄ras. S⁊ q̄s est qui visitabit? Certe rex ille q̄ pēdet in cruce q̄n descendet ad videndū vitā quā ducit̄. Et de isto habebat Pau. ap̄l's noticiā clarā q̄n dicebat prime ad Co⁊. iiij. Ueniet dn̄s ⁊ q̄d faciet? certe reuelabit abscōdita tenebra⁊: ⁊ tūc videbit si oēs sunt vestiti veste v̄tutis aut vicij. S⁊ q̄rere a vobis libēter o paupes pctōres qua veste estis vestiti: aut pāno candido. i. gr̄a: aut nigro. i. vitio. Audite Aug. d̄ laude charitat̄? ⁊ in lib. de doctrina xp̄iana. ⁊ idē super canonicā sancti Johānis. Sola charitas discernit int' filios dei ⁊ filios dyaboli. signent se omēs signo crucis. Respondent oēs Amen. Cantēt oēs alleluya: baptisentur oēs: ecclesia⁊ parietes ipleāt: nō discernuntur filij dei a filijs dyaboli nisi charitate. hec est certe vestis nuptialis. ¶ Expergiscimini o pctōres. fuistis ne aliq̄n in nuptijs christi. De quibus Cantico⁊ ca. iij. dicitur. Egredimini filie syon ⁊ videte rege⁊ Salomonē in dyademate: quo coronauit eum mater sua in die desponsationis illi⁹ ⁊ in die leticie cordis eius. Uerba sunt (o peccatrices aīe) spiritus sancti nos excitantis vt ꝯtēplemur feruide xp̄⁊ q̄ fecit nuptias in die incarnatiōis: in qua hūanitas nostra diuinitati: fragilitas incorruptioni: paupertas diuinitati fuit copulata.

¶ Habuit enĩ xp̃s tres tunicas q̇bus indu
tus est. Primo habuit albam q̃ virginitatẽ
significat qua ab herode indutus fuit: vt
Lucas meminit. xxiij. ca. Secđo habuit ru-
beam q̃ charitatẽ significabat: qua pylatus
eũ vestiuit. Jo. xix. qñ a planta pedis vsq̧
ad verticẽ capitis eũ fustigari iussit. Exiuit
ergo (inq̇t Johã.) iesus portãs coronã spi-
neam ꝛ purpureũ vestimentũ. Tertio ha-
buit vestẽ incõsutibilẽ desup ꝯtextã per to
tũ: ꝛ ista significat ꝑseuerentiã. de q̃ Johã.
loq̇tur. ꝑtiti sunt vestimenta mea sibi: ꝛ in
vestẽ meã miserũt sortem. Vos igitur ad-
moneo (o pctõres) si primã vestem virgini
tatis ꝑdidistis: induite vos duab⁹ vestib⁹
scꝫ charitate ꝛ ꝑseuerantia. Hodie ꝛ cras
multe truphe ꝛ multe bestialitates fiũt: q̇-
bus deus ꝯtẽnitur ꝛ dyabolus honoratur
sed veniet hora (notate ꝟba ꝛ signate miste
ria) vbi videbit̃ vr̃a tunica: scꝫ in hora mor
tis. Sed q̃le remediũ p̃r: di. Pau. Eph. iiij.
deponite veterẽ hoĩem ꝛ induite nouũ ho-
minẽ q̇ ꝫm deũ creat⁹ est. Pensetis ꝙ tp̃s
penitentie venit. vexilla regis prodeũt. de-
ponite supfluas vestes ꝛ superfluaꝫ vitaꝫ:
precemurq̧ beatissimã xp̃i matrẽ: in cuius
gremio celebrate sunt nuptie agni: vt nos
iuuare dignetur illiq̧ p̃sentem⁹ mente pia
angelica noua dicẽtes. Aue maria.

¶ Si charitatẽ nõ habuero ꝛc. More ꝯsue
toꝫ talis ꝑponet̃ theologalis q̃stio tractata
a dño Bonauẽ. ꝛ ab alijs doctoribus libro
p̃mo di. xvij. primi. Utrũ ꝑ viam naturaleꝫ
ꝛ naturaliter sciat se q̇s h̃re charitatẽ certi
tudinaliter. Ad quã questionẽ r̃ndent do-
ctores ꝙ cum habitus cognoscat̃ ꝑ actus
ꝛ nõ possint ondi per signũ aut coniecturã
ꝑfectior actus. puta velle mori ꝑpter deuꝫ
ꝛ per ꝯñs martyriũ est signũ ꝑfecte chari-
tatis. Uñ in ep̃la dr. Si tradidero corp⁹ me
um ita vt ardeã: charitatem aũt nõ habeaꝫ
nihil sum. Constat igitur ꝙ nõ euidenter
possumus nos iudicare esse in charitate tri
plici rõne. Uide doctorẽ ꝛ alios istaꝫ q̃stio
nẽ tractantes ꝛ applica. ¶ Sunt multi tru
phatores ꝛ mali garsiones hodie q̇ postpo
sito sue salutis desiderio faciũt multos ex
cessus: sed nõ credo aliquẽ tã obstinate mẽ
tis esse q̇ vellet ymagineꝫ crucifixi calcare
pedibus. ¶ Audite o pauperes peccatores
blasphematores vsurarij ꝛ lenones: ꝛ vos
etiã viles meretrices timetis ne damnari?
Quid preciosi⁹ in mũdo: vel crux de ligno
facta: vel aĩe vestre quibus estis insigniti?
Certe aĩa. sed si aliq̇s super ymaginẽ cruci
fixi vel crucẽ pedem apponeret grauissima
pena esset puniẽdus. Ut h̃r. C. nemini lice-
re signũ saluatoris ꝛ cetera. l. cum sit no-
bis. vbi sic dr. Cum sit cura nobis religio-
nẽ summi dei tueri q̇ pedem sup ymaginẽ
vel crucẽ humi vel saxo depictam apposue
rit grauissima pẽa puniat̃. grauissima. glo-
sa. i. pena capitis. Et sic h̃r extra de officio
iudicis ordinarij lib. vi. ca. Si canonici. §.
Ceterũ vbi dr. ceterũ abusum canonicoruꝫ
illoꝝ q̇ ob detestationẽ crucifixum ꝛ yma-
ginẽ btẽ marie in vriticis exposuerũt oĩno
ꝓhibeamus. Ad idẽ est qđ scribit̃ Jere. ij.
O pctõr scito ꝛ vide ꝙ amarũ sit te reliq̇sse
dñm tuũ. Dic o tu peccatrix aĩa si ꝫm leges
humanas canonicas ꝛ diuinas tã malum
sit ymaginẽ crucifixi cõculcare: q̃to magis
aĩam tuã ad ymaginẽ trinitatis creatã pec
cato maculare. Faciatis q̃ voletis: qm̃ non
tm̃ punietur ille q̇ posuit pedẽ super yma-
ginẽ crucifixi sicut vos. Reuertimini igit̃
ad dñm: doleatis de tp̃e p̃terito: ꝛ pẽseti de
futuro: maxime ad illud qđ incitat vos ec-
clesia ꝛ monet ad charitatẽ scꝫ habẽdã. iux̃
thema preassumptũ. Si charitatẽ non ha-
buero: nihil sum.

¶ In hoc sermone erunt due ꝑtes: quibus
habitis statim erit finis.

Prima erit de charitatis eminentia ꝛ per-
fectione.

Secũda erit de charitatis obtinẽtia ꝛ q̃li-
ter habebimus ꝯsolationẽ.

¶ Sed primo opꝫ scire q̇d sit charitas. Rñ
dent mgr̃i nostri theologi: ꝙ est idẽ ꝙ gr̃a
dei gratificãs. Et si aliq̇ đ schola theologie
aliter dicũt. Dico tñ ꝙ oẽs in hoc cõueniũt
ꝙ q̇ hꝫ charitatẽ: hꝫ gratiã. ꝛ de potẽtia or
dinata nõ est possibile ꝙ aliq̇s habeat cha
ritatẽ sine gr̃a: q̄ sunt annexa sic ꝙ vnũ im
possibile est esse sine alio. Sꝫ ad intelligen
dũ excellentiã ꝛ eminẽtiã charitatꝭ est sciẽ-
dũ ꝙ tripliciter aliq̇s hõ ondit̃ excellẽs.
Primo qñ habet pulchrum verbum ꝛ loq̇-
tur eleganter.
Secđo qñ tolerat multa mala patienter.

Tertio qm hz multas virtutes et illas observat excellenter.

¶ Charitas est adeo excellēs q hz oēs virtutes: sic q illa habita hūtur oēs: et pdita illa perdunt oēs. q hz grām dei nō hz peccatū. et qui hz pctm nō hz grām dei. Uidete o pctōres inueterati malis si eēt aliqs hō qui haberet oēm pfectionē quā deus creauit: oēs vtutes et pfectiones excepta charitate nihil haberet. Hoc innuit Pau. in principio epistole di. Si linguis hoīm loquar et angelorum: charitatē aūt nō habeam factus sum velut es sonās aut cymbalū tynniēs. Cymbalū em̄ alios vocat et delectat: seipm vo nō: sed psumit. ¶ Uos dñi mei estis mlt tum attenti ad sermonē et dicitis ecce bonū pdicatorē: et est predicator egregius hō bonus et iustus: sed nō capitis illa q in sermone dicuntur. Audite igitur monitionē quā Pau. dat vobis in epla dicens. Si linguis hoīm loquar et angelorum. i. dicā doctrinaz q naturaliter nō cognoscit q diuina et angelica dr: charitatē aūt non habeā nihil sum. ¶ Sz circa hoc magistri nostri theologi q̄runt. Utrū angeli habeāt linguas. respondet Bona. in. ij. q nō loquūtur vocaliter: sz hñt aliqd nobilius voce. notificāt em̄ conceptus suos alijs causando conceptuz in eis. verbigratia. pono hic exēplū de speculo in quo representat aliqua scriptura: et dr quasi ipm speculū loqui ipsi videnti speculum. Querūt adhuc magistri nostri theologi. Quare pdicatores parū proficiunt hodie in puersione hoīz. Rñdet q pdicatores nō faciunt q dicunt. Contra exemplū magistri nostri xpi amorosi pdicatoris. de q habetur Actuū. i. Cepit iesus facere et docere. et seqtur in epla. Et si habuero oēm pphetiā et nouerim misteria oīa et oēm sciaz. et si habuero oēm fidē: ita vt mōtes trāsferam: charitatē aūt nō habuero nihil sum: sz sum sicut cymbalū tynniēs et es sonās. Cymbalū em̄ tynniēs siue cāpana alios vocat: seipsam aūt nō audit nec sibiipsi prodest. sic pdicatores q alijs pficiunt et seipsos destruūt. Pone hic exemplū de cādela. Audite o predicatores. audite vnū terribilissimū. Balaā ppheta fuit: et tñ dānatus est. Si dicatis q vobis datū est nosse misteria diuina etiā paganis q habuerūt scientiam et fuerūt sapientissimi: et tñ dānati. De his oīb dr Mathe. xxv. Nescio vos. et Lu. xiij. Nescio vos vnde sitis. ¶ Dñi mei vos videtis vitā predicatorū et etiā doctorum nostrorum dñs custodiat nos ne moriamur morte magistrorum. ¶ Sed dicetis vos dñi burgēses: nos facim elemosynas et multa bona. Et virgines dicēt q ipse seruant vginitatem. Et boni religiosi de obseruātia dicēt: q ipi portāt cilicium et dormiūt in straminib. beatus Paul addit. Et si distribuero in cibos pauperū oēs facultates meas et tradidero corpus meū ita vt ardeam: charitatē autez nō habeā nihil mihi pdest: hoc est vult tm̄ dicere. si dedero corpus meū ita vt ardeam sicut Lauren. et distribuero oīa bona mea sicut Mathe. charitatē autē nō hūero nihil sum. Nō em̄ est volentis neqz currētis sed dei miserētis: vt habet Ro. ix. ¶ Leuate spūs aīe deuote et videte si estis in gratia: qr dubiū est. Nescit em̄ hō si dignus sit amore vel odio: vt habet Eccl. ix. Et laborate vt habeatis charitatē. iuxta thema passumptum. Si charitatē non habuero nihil sum.

¶ Secūdo beatissim Pau. ondit charitatē obtinentiā qua habita oēs alie virtutes habentur. Et dicit sic. charitas nō est ambiciosa: nō agit perperā. i. inuidiose aut maliciose: non qrit que sua sunt: sed oīa facit cōia. Et circa hoc querūt magistri nostri theologi vnā talem questionē. Utrū pctm mortale contrariet charitati. Respondet Scotus di. xxxv. ij. q charitas demeritorie opponitur pctō: vz illa rectitudo q deberet ineē tali actui: sed nō contrariat tali difformitati talis pcti. Dicit ergo Pau. oīa suffert omnia patitur. hñs em̄ charitatē hz virtutes cardinales theologales et morales. hñs enim illā nullum hz malū: qr cuz illa nō stat peccatum. Ideo btūs Pe. prime petri. iiij. Ante oīa fratres charitatē hñtes: qr charitas operit multitudinē peccatorum. omia ergo o pctōres qcūqz facitis in vestro opere referatis in deuz et sic habebitis padisuz. Sed sunt ne aliq qui habeāt istum zelum in deum: Audite o miserrimi pctōres quid dicit Malachias. i. Si ego pr vbi est honor meus: et si ego dñs vbi est timor me: et si ego deus vbi amor meus: Uidetis xpm q pen

det in cruce vos ebetati pctōres: vos inq̄ trophatores qui ducitis bonū vultū ⁊ colitis his diebus ventrē vestrū pro deo: quibus ego dico q̄ si nō emendaueritis vitas vestras melius fuisset vos mortuos in vtero matrū q̄ȝ viuere. Dn̄s em̄ conqritur dvobis dicēs. Si ego sum pater vester debetis mihi honorē ⁊ nō ventri. si dn̄s timorē. ⁊ si deus amorē. ⁊ sic habebimus charitatem. Sed diceretis vos pctōres. vos pater p̄dicator multa bona dicitis de charitate dicatis nobis vbi fundatur: vbi reperiet̄: ⁊ vbi vendatur. Si em̄ sciremus q̄ apothecarij haberent libenter emeremus. Canti. i. Indica mihi quē diligit aīa mea: vbi pascas vbi cubes in meridie. Ueniatis post prandium ⁊ portetis bursas vestras: ⁊ ostendā vobis vbi emetis charitatē: ⁊ per quadragesimā totam. p̄ nunc rogabimus deuȝ vt det nobis. Amen.

¶ Eadem die post prandiū. Sermo. ij.

Scēde ad me in montē: ⁊ esto ibi. Exodi. xxiiij. ca. Et p̄ totius quadragesime fundamento in p̄n̄tia⁊ assumunt̄. Si charitatē non habuero nihil sum. prime ad Cor. xiij. Dn̄i mei ⁊ aīe deuote si bn̄ retinuistis doctrinā matutinalē nemo vestrū esse dȝ qui nō velit sollicite p̄curare salutē aīe sue alioquin male viueretis. Uisum est q̄ sine charitate nō pōt saluari hō. ⁊ qui hȝ charitatē in ip̄o nullū malū est: sed in ip̄o oē bonū abūdat. Ideo recito thema matutinū scȝ. Si charitatem nō habuero nihil suȝ. ¶ Dicetis vos burgēses: pr̄ hoc facile dr̄. si dicatis nobis: hodie de mane p̄misistis vbi charitas reperietur. Dico q̄ thema p̄positū dicit. Ascende ad me in mōtē ⁊ esto ibi. ¶ Audite o dn̄i ps. dicentē. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuā ⁊ obliuiscere populū tuū ⁊c. Ber. sup illud Canti. i. dicit. Indica mihi quem diligit aīa mea. circuire possuȝ mare ⁊ ascēdere p montes ⁊ colles: sed certe nō possuȝ te inuenire nisi i cruce. Si ergo pctōres vultis hr̄e charitatē veniatis ad montē ⁊ ascēdatis palmā crucis ⁊ apprehēdet̄ fructus eius. Apotheca igit̄ charitatis est crux xp̄i sup montē caluarie sita. Apothecarius est ipse xp̄s. si ergo volum⁹ hr̄e vnā drogam charitatis op̄ȝ ire ad apothecaȝ ⁊ ibi emere: alit̄ nemo posset eā hr̄e. Sūt aūt multi cōtractus: scȝ liberalis donatio: emptio: mutuatio: locatio: ⁊ sic de alijs. Uide Scotū i iiij. di. xv. q. ij. Op̄ȝ aūt ip̄am charitatē hr̄e p emptionē. Sȝ q̄d faciēt dn̄i religiosi q̄ nihil hn̄t nec debēt hr̄e saltē in p̄prio. Et dn̄i mūdani ⁊ domicelle qualr̄ emēt. ¶ Audite o pctōres iohānē q̄ nūq̄ mētit̄ in sua Apoca. cap. iij. dicentē. Suadeo tibi emere a me aurū ignitū ⁊ p̄batū vt locuples fias ⁊ vestimētis albis induaris ⁊ nō appareat cōfusio nuditatis tue. breuiter op̄ȝ q̄ q̄ eā vult emere q̄ emat p aliquā pecuniam.

¶ Sȝ q̄d de nobis q̄ nō habem⁹ pecuniaȝ. Dico q̄ nō est aliq̄s q̄ nō habeat sufficient̄ ad emendū charitatē. Si em̄ essȝ aliq̄s mercator q̄ discurreret p angliā: fládriā: ⁊ frāciam: ⁊ inueniret aliquē mercatorē a q̄ emere multas mercātias: ⁊ ille mercator diceret sibi q̄ vellet p̄solui de pecunijs quas hȝ in archa sua ille multū teneret̄ illi mercatori. Sic est de nobis ⁊ xp̄o q̄ vēdidit nobis charitatē. Archa in qua ponit̄ thesaurus xp̄i est corpus suū pendēs in cruce: siue meritū passiōis a q̄ oīa bona nr̄a: vt gemitus ⁊ suspiria hn̄t efficatiam a passione dn̄i nostri Jesu xp̄i: ⁊ ab arbore crucis. Nā deus posuit in eo iniq̄tates oīm nostrorum Jsa. liij. Et ip̄se ponet oēs iniq̄tates nr̄as i profundū maris. Mathei. vij. O pctōres excecatissimi expergiscimini: rogo vos in domino ⁊ dicite in sp̄ū vestro quis pōt explicare charitatē xp̄i q̄ ad saluandū nos p̄cise requirit a nobis q̄ p̄cidam⁹ ante cū ⁊ ploremus ad pedes crucis eius: ⁊ p̄iciam⁹ oīa peccata nr̄a in p̄spectu maiestatis sue p̄cādo eū: q̄ p meritū sue acerbissime passionis pctā nr̄a ⁊ penā pctō⁊ nob deleat. ⁊ sic charitatē p̄ditam p pctm̄ recuperabim⁹ ⁊ regem nobis p̄missam habebim⁹. Dimittam⁹ igitur vallē istā neq̄ssimā miserie. Et h̄ facientes ascēdemus in mōtem in q̄ reperiemus charitatē. iuxta sermonē themat p̄sumpti. Ascende a me in montē ⁊ esto ibi. Recurrem⁹ ad dei genitricē: angelicā salutionē sibi presentātes di. Aue.

¶ Ascende ad me in montē ⁊c. Circa materiā charitatis q̄ritur questio mota a magistris nostris theologis ⁊ p̄sertim a doctore irrefragabili Alexandro de hallis in .iij. parte summe. Utrū aliquib⁹ signis possimus nos cognoscere eē in gr̄a dei? vide melius .b. Tho. .i. ij. q. cxij. ar. v. R̄ndet q̄ certitudinaliter scire nō possum⁹: s₃ bn̄ p̄ cōiecturas. Et addit q̄ q̄libet pōt dubitare nisi deus sp̄aliter sibi reuelaret. sicut btō Pau. cui dn̄s dixit. sufficit tibi gr̄a mea .ij. Cor. xij. ¶ Quid dicūt intellect⁹ v̄ri dn̄i burgēses? quō se h̄nt aie vestre cū deo? vos faciētis hodie bonū vultū nescio quō sit de aiabus v̄ris. multi erāt in alio carnispriuio q̄ sunt mortui ⁊ forte dānati. ⁊ vos paupes meretrices publice. ⁊ vos ribaldi ecclesiastici irremediabiliter nisi mutaueritis vestes cōscie siue in fine siue in medio cōmendo vos dyabolo. Hodie mane dixi vobis q̄ nō minus punietur q̄ h₃ pctm̄ in ɔsciā sua ƀm legem diuinā q̄ ille qui ponit pedem super crucē domini nostri Jesu christi ƀm leges humanas.

¶ Sed dicetis forte: q̄ l₃ peccet, sepenūero tn̄ ɔfiditis tn̄ in misericordia dei q̄ est magna. Certe verū dicitis: sed nō totū. Habetur eīn in lege ciuili. ff. de re. iu. l. si seruus: q̄ si quis facere pōt vt ɔditioni pareat ia₃ posse facere videt. Si q̄s eīn legauit seruo suo aliquā summā hac ɔditione q̄ manumittatur nō pōt se excusare seruus q̄ manumitti nō possit an reddere summā. Ad h̄ est decretū in maiori volumine ca. Non est Et est snīa Ambrosij de beata vita. xv. q. i. Non est: q̄ cuiq̄ nostrū ascribam⁹ erūpnā nisi p̄prie volūtati. voluntariū eīn militē elegit sibi xp̄s. voluntariū seruū dyabol⁹ actionat. O pctōres nolite vos excusare si dānemini dicentes: si deus dedisset gr̄a₃ fecissemus bonū: q̄r in potestate n̄ra est bene operari. Nā xp̄s dixit. Joh. vij. si q̄s sitit veniat ad me ⁊ bibat. Hoc aūt dixit de spiritu quē accepturi erant credētes in eū intelligendi de aqua gr̄e ⁊ charitatis. nolite cogitare q̄ nō sit ita paratus dare gr̄a₃ sicut vnq̄. neq̄ excusetis vos sup eā: q̄r si p̄ illa habēda laboretis eā sine dubio habebitis. Persuadeo vobis oībus ⁊ hortor vt vos disponatis. Capio p̄ similitudine monte₃ in qua Moyses eleuatus fuit. Jta ⁊ nos eleuemus spiritū p̄ gr̄am. Sicut eīn angelus dixit loth. salua te in mōte: ita p̄dicabo vnū montē ad quē vos ducā deo fauente. In mōte erūt sex gradus. Primus gradus fidei saluberrima ɔfessio. Secūdus legis diuine obseruatio. Terti⁹ delictoꝝ commissoꝝ cordialis emendatio. Quartus singuloꝝ ꝑpetratoꝝ veridica ɔfessio. Quintus offensarū alienarum totalis repatio. Sextus beneficioꝝ collatorum cordialis recordatio. Si ascēdamus vsq̄ ad vltimū ponā aiam meā p̄ vestra. Ideo ponam⁹ penam ascendēdi in montē. iuxta sermonē thematis assumpti. Ascende ad me in montem et esto ibi.

¶ In isto sermone erunt due p̄tes.

Prima erit sacrosancte euāgelice lectionis expositiua.

Secunda erit virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Quantū ad primā p̄tem in euāgelio tria p̄tinent. Primū ē xp̄i passionis enūciatio. scdm̄ est cecitatis sp̄ualis declaratio. tertiū est ceci spiritualis illuminatio. Quantū ad primā p̄tem h̄r Lu. xviij. Assumpsit duodecim discipulos secreto ⁊ ait illis. Ecce ascendim⁹ hierosolymā. ⁊ seq̄tur tertia die resurget: ⁊ ipsi nō intellexerunt. Ista dies dominica est illa in qua multo plura scelera ⁊ peccata perpetrantur q̄ in toto anno. Ista eīn dies est tota dedicata dyabolo et ventri. Si beatus Gregorius esset hic q̄rerem sibi. beatissime p̄r ad q̄d dedisti nobis hodie hoc euangeliū de passione xp̄i: nunquid hodie est tp̄s ridendi. tēpus corizandi. Lucas dicit q̄ xp̄s vocat discipulos suos secreto ⁊ ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosolymā ⁊ cōsummabuntur oīa que scripta sunt de filio virginis. ligabitur eīn ⁊ ducetur p̄ manus inimicoꝝ ⁊ spuetur in eu₃ flagellabitur ⁊ postea crucifiget ⁊ tertia die resurget. ¶ Domini burgensus non sine misterio et instinctu spiritussancti presentat nobis beatus Gregorius passionē christi. Nam vt habetur in maiori volumine cap. deniq̄. distin. iiij. Abusu quodam detenti in principio quadragesime homines excecati non merentur vocari christiani: s₃ potius infideles qui vadunt die dominico ad

crapulam ⁊ ebrietatem quaȝ sancta mater
ecclesia intendit aboleri. Propter hoc Gre-
gorius pponit dolorosam passionem xp̄i.
Ideo dn̄i burgenses qn̄ eritis hodie in ban
quetis. i. in prādijs vel cōuiuijs recordemi
ni ꝙ xp̄s in cruce aliū cibū comedebat vt i
ps. ptȝ. Dederūt in escā meā fel ⁊ i siti mea
potauerūt me aceto. Aristo. gētilis ⁊ paga
nus in. iij. Ethi. di. ꝙ ad virtuose operādū
tria requirunt. Primo ꝙ faciat bonū virtuꝗ.
Scd̄o ꝙ ꝯstanter operet. tertio ppter bonuȝ
finē. Scā mater eccl'ia. pmo pponit passi-
onē xp̄i quā meditari d̄bem⁹. Scd̄o xp̄i ꝑse
uerantiā ⁊ ꝯstantiā quaȝ imitari tenemur.
Tertio finē: q̄ vt obediret pr̄i: quē in actio-
nibus nr̄is sp insequi debem⁹. vn̄ Grego.
Si memoriā passionis ad memoriā reuo-
cetur nihil est qd̄ equo aio nō toleret. Ra-
bi Salomon di. ꝙ oēs pphetie veteris te-
stamēti habuerūt aspectum ad messiā ꝺm
triplicē dignitatē in eo exn̄tem, Regalem
sacerdotalē ⁊ iudicialē. Regalis ōn̄dit: q̄
aliū dānat: alium saluat quē tenuit in cru
ce dicēs. Hodie mecū eris in padiso. Iudi-
cialē aūt p̄dicādo ⁊ docendo. Sacerdotalē
aūt in arbore crucis p aspersionē sanguis
qn̄ obtulit deo sacrificiū seipsum. Sȝ que-
ritur vobis q̄ estis in eccl'ia. fecistis ne ali-
qn̄ xp̄o sicut inimici. spuistis ne in ei⁹ vul-
tū: Et vos dn̄i eccl'iastici qui estis nobilio-
res: opȝ ꝙ habeatis primū discum in secū-
ritate ꝯscie non mentiemini xp̄o. vos offi-
ciarij quotiens ꝯtra eum peccastis. Et vos
qui contra eius preceptū: ⁊ contra eius mā
datum iuistis. Oēs audite q̄d beat⁹ Pau-
lus apostolus q̄ nunq̄ mētitur dicat. He-
breo. vi. Rursum crucifigētes sibimetipsis
filiū dei. Habetur etiā. xi. q. iij. c. Abijt iudas
⁊c. Et sunt verba bede. Multi hodie dete-
stantur scelus iude ⁊ factū abhominantur
qui deteriores sunt iuda. Habetur etiaȝ fi-
guratiue. ij. Reg. xvi. Cuȝ ascēderet Dauid
montē oliueti flens opto capite ⁊ nudis pe
dibus incedēs: ⁊ oīs populus q̄ erat cum
eo operto capite ascēderēt plorantes. Et ec
ce egrediebatur vir de cognatōe dom⁹ saul
noīe Semey filius gerat pcedebat egredi
ens ⁊ maledicebat mittebatq̄ lapides cō-
tra Dauid ⁊ contra vniuersos seruos regis
Omnis eīn popul⁹ ⁊ vniuersi bellatores a
dextro ⁊ a sinistro regis incedebant. Ita au
tem loquebat Semey cū malediceret regi.
Egredere egredere vir sanguinū ⁊ vir beli
al. ¶ Dn̄i burgēses casus patēs est. Absa-
lon misit Dauid patrē suū extra hierusaleȝ
⁊ recedebat flens. ⁊ cū ascendebat ad mon
tem pedibus nudis: ⁊ vnus de seruitorib⁹
proiecit lapides cōtra eū. Iste Dauid est fi-
lius dei quē expulit Absalon. i. iudaic⁹ po-
pulus de hierusalē. Semey vero q̄ misit la
pides in eū sunt xp̄iani qui proijciūt tot la
pides ꝯtra xp̄m quot pctā cōmittunt. ¶ O
cōcubinarij manifesti respicite miserā vitā
vestram. cōuertimini ad dn̄ȝ deū vr̄m: ⁊ de
ponite pctā vestra: ⁊ sic ascendetis a valle
miserie ad montē gratie. iuxta v̄ba thema-
tis preassumpti. Ascende ad me in monteȝ
⁊ esto ibi. ¶ Potest hic superaddi figura d̄
heliseo q̄ habetur. iiij. Regū. ij. Qui cū ascē
deret in bethel pueri illius ciuitatis illude
bant ei dicentes. Ascende calue. ⁊ continuo
egressi sunt duo vrsi de saltu ⁊ lacerauerūt
ex eis. xlij. ¶ De duabus ptibus euangelij
sequētibus: scȝ de cecitatis declaratione et
ceci illuminatōe habebit in quadragesima
li in expositione illius euāgelij. De ceco na-
to a natiuitate potest hic applicari si vis.
¶ Quantū ad secundā partem principaleȝ
istius sermonis debemus videre de ascen-
sione virtuosa. ¶ Ad ascēdendū montē ad
quē volo vos ꝯducē deo volēte ⁊ fauēte sex
sunt gradus quos ascendere debemus. ad
quos ascendendū inuitat nos Isaias. ij. di
cens. Uenite ascendamus ad montē domi
ni ⁊ ad domū dei Jacob ⁊ docebit nos vias
domini ⁊ ambulabimus in semitis eius. ⁊
Prouer. iij. Uie eius vie pulchre ⁊c. Simili
ter homo in corpore habet ad celū rectitu-
dinē que demonstrat rectitudinem gratie.
Unde in hoc est differentia a brutis que in
terrā respiciunt: nos autē sursum tanq̄ ad
finem nostrū. Unde dicit quidā poeta. Os
homini sublime dedit celūq̄ videre Jussit:
⁊ erectos ad sidera tollere vultus. Pronaq̄
cum spectant aialia cetera terram. Uertat
vnusquisq̄ oculos suos ad illum quē pl⁹
diligit. per montem intelligo statuȝ gratie
⁊ consequenter statum glorie. vertat auteȝ
vnusquisq̄ oculos ad statum gratie.
¶ Alexander de hallis in secundo volu-

Gra hz sex effectus

mine sũme questione.xxx.dicit.ꝙ gratia hꝫ sex effectus siue ꝓprietates: videlicet purgat illuminat perficit viuificat eleuat confirmat. Igitur ascendamus in montẽ retrahendo nos a multitudine peccatoꝝ.⁊ dicamus cum ps. Unã peti a dño hanc requirã: vt inhabitẽ in domo dñi omnib⁹ diebus vite mee. ¶ Sed vellẽ scire si sint hic aliqui truphatores ⁊ garciones qui dicãt in aĩo suo. Nos vellemus ꝙ dominus retineret paradisum suũ ⁊ derelinqueret nos sic viuere. ¶ Audite hystoriã que habetur Gen̄. xix. Et sũt vba loth ad suos generos. Surgite ⁊ egredientes de loco isto:q₂ delebit dñs ciuitatẽ hanc. Et visus est eis quasi ludẽs loqui. Pluit aũt dñs super sodomam ⁊ gomorrã sulphur ⁊ ignẽ. Utinam ista sententia nõ descendat sup capita nostra. ¶ O peccatores habetis multos predicatores:⁊ putatis ꝙ quasi ludentes vobis loquantur. Sed scitote quoniã breuis erit hora. Ideo ascendamus ad montẽ gratie ꝫm sermonẽ primo preeũtem. Ascende verba the.pdicti. Ad quã ingrediendam obseruandi sunt aliqui gradus. Quos successiue ascendere debemus. Et sunt sex in numero: quos sigillatim in sequenti quadragesima deo fauente declarabimus.

Hystoria

Primus fidei saluberrima ꝯfessio.

Secũdus legis diuine obseruatio.

Tertius delictoꝝ ꝑpetratoꝝ emendatio.

Quartus singulorum perpetratorũ veridica confessio.

Quintus offensarum alienarũ totalis reparatio.

Sextus beneficiorum collatorũ cordialis recordatio.

¶ Sat igitur erit de pñti sermone vsq₃ ad feriã quartã cinerũ. Inuito vos ad salutem aĩaꝝ vestrarũ. Rogemus illũ cuius passio hodie recolit in nostra matre ecclesia vt det nob grãz in pñti ⁊ gloriã in futuro. Amen.

¶ Feria quarta cinerũ. Sermo.iij.

Ascẽde ad me in montẽ ⁊ esto ibi. Exodi.xxiiij.ca. Conuertimini ad me in toto corde vr̃o in ieiunio ⁊ fletu et planctu ⁊ scindite corda vestra ⁊ non vestimenta vr̃a. Joelis.ij. ¶ Dñi ⁊ aĩe in xp̃o iesu dilectissime si retinuistis doctrinã tactã die dñico iam debetis velle bene agere ad saluandũ aĩas vestras. Cecus petebat videre ⁊ illuminari. Sic ⁊ nos debemus querere hodie saluari ⁊ illuminari. Saluator noster desiderãs nos saluare pñtat principiũ ep̃le captũ a ꝓpheta Joele q̃ dicit. Conuertimini ad me. Audite hĩ miserrimi pctõres si sim⁹ dãnati nõ plangam⁹ nos de deo:q̃a nõ est defectus sui: ipse em̃ multũ benigne nos vocat. Si igit tpe preterito seruiuim⁹ diabolo.cõuertamur ad dñm:q₂ zacharie p̃mo scribitur. Cõuertimini ad me ⁊ ego conuertar ad vos.⁊ Augustin⁹ dicit ꝙ peccatũ mortale ẽ spreto bono incõmutabili ad bonũ cõmutabile ꝯuersio.pctm̃ formalr̃ est auersio a deo. ¶ Duo mouẽt nos ad cõuertẽdũ ad dñm. Primũ est benigna dei mĩa. secundũ est dei seuera iusticia. De p̃mo hr̃ in ꝑncipio misse ⁊ habet Sap.xi. Misereris dñe oĩm q̃ fecisti ⁊ nihil odisti eorũ que fecisti dissimulans pctã hoĩm ꝓpter pniaz. Cognoscit aũt dei benigna mĩa in trib⁹. Prĩo benigne vocãdo. secũdo diuturne spectãdo. tertio gratiose pctã dimittẽdo. De p̃mo scribitur Math.xi. Uenite ad me om̃es q̃ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiaz vos. De secũdo dr̃ in missa. dissimulãs pctã hoĩz ꝓpter pniam. De tertio. Ezechel.xviij. Si impius egerit pniam ab omibus pctĩs suis: oĩm iniquitatũ suaꝝ nõ recordabor. Et bernard⁹ inq̃t.ꝯsidera xp̃i pendẽtis i cruce corporis dispositionẽ: caput hꝫ inclinatum ad osculãdũ: brachia extẽsa ad amplexandũ. De secũdo benigne expectat nos. Paul⁹ ad Roma.ij. Ignoras q̃m benignitas dĩ ad penitentiã te adduxit. cõsiderate o pctõres ꝙ multi sũt in inferno q̃ nõ tm̃ peccauerũt q̃tuz vos. De tertio nos pie recipit. q̃ñcunq₃ em̃ aliq̃s peccauerit si velit ad dñm conuerti facilit sibi ꝓstabit venia. Quantũ ad scd̃am.s.ad seuerã iusticiã diuinã q̃ inducit nos ad ꝯuertendũ illud tãgit in missa et in toto officio hodierno. Uos venitis oẽs hodie ad presbyterũ q̃ põit vobis cineres sup caput ⁊ non sup pedes nec aliis mẽbris vt supbi auari cõsiderent se in puluerẽ redigi ⁊ miseriã inferni ingredi nisi ꝯuertãtur ad

Benigna dei mĩa trib₃ cognoscitur

dn̄m per pnīaꝫ. iuxta verba thematis pre
assumpti. Ascēde ⁊c. Igitur pctōres postu-
lamus gratiam meritis christifere matris
dicendo. Aue ⁊c.

¶ Ascende ad me in montē ⁊c. More con-
sueto ꝓponitur questio theologalis termi
nata a magistris nostris ⁊ p̄sertim a scoto
(Qstio) in quarto. Utruꝫ mīa dei plus se habeat q̄
iusticia. Rn̄det ⁊ dicit ꝙ de ꝑfectionib⁹ di-
uinis dupl'r loqui possum⁹. Uno mō in se ⁊
absolute. Alio mō cōnotatiue. Scd̄m h̄ po
nit duas ꝯclusiones. p̄ma ꝙ loquēdo abso
lute ꝑfectiones diuine sunt eedē realiter q̄
uis īter eas sit distinctio formalis vł ex na
tura rei. Secūda ꝯclusio loquēdo cōnotati
ue diuina potentia multa pōt ad q̄ nō se ex
tendit volūtas. ⁊ sic mīa vt di. Jaco. i. Su
perexaltat iudiciū: ⁊ sic infert Scotus ꝙ pec
cata simul dimissa q̄tūcunq̄ pctōr recidi-
uat nō imputātur. Bona vero ꝑdita morti
ficata ꝑ pctm̄ si hō ad gr̄am redeat ei resti-
tuūtur. Et si queraẛ quare poti⁹ merita re-
stituūtur q̄ demerita: dico ꝙ hoc est a boni
tate dei ⁊ nō a meritis nostris. Dubitatis ne
dānari o vos pctōres: fecistis heri bonū vul
tū: nūquid ostendistis heri signū ⁊ vocē il-
lā diaboli: Dico vobis ꝙ nō est tp̄us flendi
hoi qn̄ est ante iudiceꝫ. Dicetis forte vos ꝙ
xp̄s hꝫ pedes ligatos ad expectandū ⁊ ma
nus extensas ad amplexandū: ⁊ sic ꝙ mise
rebitur vr̄i. Bene dicitis s; nō totū. Lex em̄
ciuilis. C. de reuocand. donationibus le-
ge vltima dicit. oēs donatōes legitimas. i.
s̄m legē factas firmas illibatasq̄ cōsistere
volum⁹: nisi donatori iniuriatus fuerit aut
impias man⁹ in eū iniecerit aut dānū rerū
fecerit vel periculū vite donatori suo infer
re presūpserit. Ad hoc etiā est decretalis in
antiq̄s extra de donationib⁹ ca. ꝓpter eius
ingratitudinē in quē liberalitas collata est
donatio reuocari pōt. Si impias man⁹ ⁊c.
(Casus) Casus est patens. dn̄i burgēses habet; vnū
seruitorē ⁊ facitis ei multa bona ⁊ datis si
bi multa dona iniuriatur vobis ⁊ facit vo
bis multa dāna. Dicit impator donatio va
let nec pōt reuocari nisi iniurieẛ seru⁹ dn̄o
⁊ noceat vel spuat in vultū ei⁹ ⁊ percutiat.
hoc dicūt ille leges ⁊ canon. Uideatis ergo
q̄ deterius pōt esse illis qui sanguinē xp̄i
ꝯculcauerūt aut ꝯtumeliā iesu fecerūt. Nū
quid ille qui expuit ⁊ ponit manum super
magistrū suū facit maius dedecus q̄ ille q̄
peccat ⁊ facit iniuriā deo. Habetis paulum
ad Heb. vi. Rurs⁹ crucifigētes sibimetipsis
filiū dei. Persuadeo vobis vitā vestrā emē
dare ⁊ dimittere vallem miserie vt ascenda
tis ad montē gratie. iuxta verba thematis
p̄assūpti. Ascende ad me in montē ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.

Prima erit sacrosancte euāgelice lectionis
expositiua.

Secunda erit virtuose ascensionis demon-
stratiua.

¶ Pro primo pūcto in euāgelio ⁊ in exposi
tione cineris tria sunt ꝯsideranda. Prīo pe
nitentie austeritatis inductio. secūdo ꝯsciē
tie purgatio. tertio cordis humiliatio. Pri
mū notatur cū dr̄. cū ieiunatis. Secūdū cū
dr̄. faciē tuā laua. Tertiū cū diciẛ. memēto
hō q2 cinis es. Primo incitat ad ieiunandū
Cū ieiunatis nō eritis sicut ypocrite tristes
Ad hoc intelligendū p̄mo aduertendum ꝙ
multiplex est ieiuniū. secūdo opꝫ scire quid
nos inducit ad ieiunanduꝫ. tertio opꝫ scire
vtilitates ꝓuenientes ꝓpter ieiuniū. Pro
p̄mo. Bonauētura dicit in. iiij. disti. xiiij. ꝙ
ieiuniū capiẛ dupl'r. Uno mō gn̄aliter. de q̄
Augustin⁹ sup iohannē ⁊ recitatur de con-
secra. distin. v. Ieiuniū magnuꝫ ⁊ generale
est abstinere ab iniq̄tatibus ⁊ ab illicitis vo-
luptatib⁹ seculi. q̄d em̄ ꝓdest ieiunare a ci-
bis nisi etiā a vicijs abstineamus. vn̄ etiaꝫ
Pius papa eadē dist. dicit. Nihil ꝓdest ie-
iunare ⁊ alia bona facere nisi quis studeat
mentē a pctō reuocare. Aliud est sp̄ale ieiu
niuꝫ de quo alexāder in q̄rta ꝑte sūme dicit
ꝙ est abstinētia certis dieb⁹ ab ecclesia or-
dinatis a cert cibarijs ob reuerentiā dn̄i as-
sumpta volūtarie ꝓ pctīs ad satisfaciendū
corā deo. Aliud est ieiuniū sp̄alissimū qd̄ i-
cludit oīa ista ⁊ cū hoc macerationē carnis
sicut portare ciliciū suscipe disciplinā sicut
faciūt bōi religiosi ⁊ reformati. Scd̄o notā
dū ꝙ duo sunt q̄ inducūt nos ad ieiunādū
scꝫ auctoritas ⁊ exēplaritas. De primo hr̄
xiiij. q. i. ca. qd̄ p̄cipiẛ impaẛ qd̄ impatur ne
cesse est fieri. si nō fiat penā hꝫ. Paul⁹ indu-
cit nos ad obediendū p̄latis dicēs. Hebre.
xiij. Obedite prelatis vr̄is. ipsi em̄ ꝑuigilāt
quasi rōnem pro aīabus vestris reddituri.

Sed querit aliquis: peccamus ne mortaliter si nõ ieiunamus. dico q multi sunt excusati q non peccãt nec mortaliter nec venialiter. Unde thomas dicit q pcepta legis positiue plus obligãt ad voluntatẽ legislatoris q̃ sm sententiã aut vim precepti. verba enĩ debent deseruire intentioni plusq intentio verbis. Et si qras qui excusantur a ieiunio dico q sunt multi sicut antiqui: nutrices: laboratores: et mendici: et alij multi in quib9 nõ est facile dare regulã vniuersalẽ. Sed dicunt dñi curiales et diuites. pater ego sum colericus nõ possum ieiunare. Alij dicũt ieiuniũ mihi nocet nõ possum dormire. Audite paulum ad Hebre. xiij. qui dicit. doctrinis varijs et peregrinis nolite abduci. bonũ est enĩ gratia stabilire cor. Secũdum qd nos inducit ad ieiunandũ est exemplũ. Uideatis dñi burgenses in nouo et antiquo testamẽto moyses ieiunauit. xl. dieb9. Exodi. xxxiiij. Similiter helyas. iij. Regũ. xix. Judith oĩbus diebus vite exceptis kalẽdis et festis etc. Jn nouo testamento habem9 exẽplũ de xpo Math. iiij. et de apostol. et in vitis patrũ de paulo et anthonio et multis alijs. et breuiter oẽs qui deo voluerũt placere ieiunauerũt. Uideatis iohannẽ qui venit nõ comedens neqз bibens. Luce. vij. Sed sunt aliqui truphatores qui dicũt q hoc ẽ minus bonũ quod possum9 facere q meli9 est dare vnũ denariũ pp̃ter deũ et dando hõ est quittus. sed certe vellem videre q̃ttantiã. Tertio ad qd pdest ieiuniũ. dico q ipsi9 sunt multe vtilitates quas enũerat beatus Grego. in prefatione dicens q corporali ieiunio vicia compumis: mentem eleuas virtutẽ largiris et premia. applica vt scis. ¶ Quantũ ad cõscientie purgationẽ ipsa est lauãda qa sicut p faciẽ cognoscit hõ sic per cõscientiam suã quilibet iudicat in iudicio. Moyses in lege pcipiebat q purgatões fierent in aq lustratõnis in sanguine effusionis in ignem purgatiõis. qñ enĩ aliqs lauabat vt leprosus vel aliqs in antiqua lege oportebat habere aquã lustratõis etc. Jta etiã nos ad lauandũ spũaliter opз habere aquã cõtritiõis ignẽ purgatõis et charitatis et sanguinẽ dñi nostri iesu xpi. i. Johã. v. Tres sũt q testimoniũ dant in terra spũs aqua et sanguis. istis trib9 vultus aie. i. cõscie mũdatur.

¶ Quantũ ad tertiũ scз cordis humiliatõз hodie cinis pñsentatur vt humiliem9 nos et habeam9 mortẽ ante oculos nostros. Unde gregori9 li. xij. mor. Qui considerat qualis erit in morte semp pauidus erit in opatione. Nihilqз qd transeat appetit. cũctis vite pñtis desiderijs ɔtradicit. Habem9 figurã de hoc pmi Regũ. xx. Saul quando fuit in ramata expoliauit vestes suas. Ramata ei visio mortis eorum interpratatur. Sic etiã peccator quando ɔsiderat se moriturũ exuit antiquas vestes peccati et induit nouũ hoiem. Hieronym9. facile contẽnit oĩa qui se cogitat moriturũ. Sed quid dicem9 de nostris ecclesiasticis. quid de alijs xpianis. quis eorũ domat carnẽ? quis lauat faciem? quis pponit mortẽ ante oculos suos? Audite bernardũ beatissimũ qui nunq̃ mẽtitur fetidi peccatores in sermone sup cantica. O bone iesu vere mihi multũ extraneũ dimittere vos et seruire diabolo. ipsi sunt q dñt alijs ostendere ducatũ q simulant te amare et nõ secũtur te nec volũt sequi. Ego pmitto vobis per fidem meam q nullus tali medio vadit ad padisum. Uos estis in pma die q̃dragesime: nescitis si videbitis aliã. Jõ a bonis opibus nolite cessare et dimittatis vallẽ miserie et ascendatis ad montẽ grẽ. iuxta etc. Ascende ad me etc.

¶ Quantũ ad scðam ptem pncipalẽ sermonis opз ascendere ad montẽ padisi. ps. mouet questionẽ. Quis ascẽdet in montem dñi Quidã rapiuntur sicut helyas et enoch. alij volant p ɔtemplationẽ sicut sctĩ. Sed nos quõ intrabim9. filij israel longo tpe pstiterũt in deserto antẽq̃ aliqs eorum posset venire ad terrã pmissiõis et de oĩb9 q egressi sunt de egypto q erãt sexcentũ milia aie et vltra: solũ duo egressi sũt terrã pmissionis. s. iosue et caleph. Aliorum vero cadauera sepulta sunt in deserto. Oẽs mare rubrũ trãsierũt: oẽs furias pharaõis euaserũt: et tñ requiẽ terre pmissiõis adipisci nõ potuerũt. Caueam9. orem9 deũ ne talis sentẽtia cadat sup nos oẽs. mare rubrũ baptismi trãsiuim9: oẽs dmonẽ in baptismo vicim9: supest totũ desertum trãsire vt ascendamus ad montem dñi. Habet primi Regũ. xiiij. q Jonathas manibus et pedib9 reptãs ascendit et cũ inimici viderũt faciem ionathe omnes cadebant

⁊ armiger eius occidebat eos. Sic etiã nos
debemus pedibus.i.cogitationib⁹ ⁊ mani
bus id est operationib⁹ niti ascendere ad pa
triã.vtinã ego possem vos deducere. ¶ Sa
lomon sapientissim⁹ sicut habet.iij. Regu
x. Fecit fieri thronũ grandẽ de ebore deau-
rato: ⁊ erant leones ab vtraq; pte graduũ
de auro purissimo ⁊ erant sex gradus ꝑ q̃s
ascendebat. Salomon interpretat pacific⁹
⁊ significat xp̃m qui edificauit thronũ.i.pa
radisuz ad quẽ si ascendere volumus opz ꝑ
sex gradus scandere. Primus ⁊ oĩm alioꝝ
fundamentũ est fides.i. Coꝝ.iij. Fundamẽ
tũ aliud nemo potest ponere p̃ter id qď po
sitũ est qď est xp̃s iesus. ⁊ Heb.xi. Fides est
sperandarũ substantiaꝝ argumentũ nõ ap
parentiũ. Uultis ergo dñi parisienses itra
re terrã ꝓmissiõis cũ xp̃o oz ponere pedẽ in
primo gradu.i.oportet firmiter tenere fidẽ
ꝓmissam in baptismo. ⁊ hoc est qď ecclesia
nobis ostendit in sacramento baptismi quã
do cõpellit nos abrenũciare sathane. Et be
ne notetis egregiam ꝓpositionẽ ad questi-
onẽ magistroꝝ meoruz theologoꝝ ꝙ post
peccatũ mortale cõmissum adultus nõ põt
intrare paradisum nisi recuperauerit inno
centiã baptismalẽ. Et hoc habetur. Apoca.
xxi. Nihil coinquinatũ aut abhominatiões
faciens intrabit regnũ celoꝝ. Uolo ergo vo
bis persuadere peccatorib⁹ ꝑ meritũ passio
nis dñi nostri iesu xp̃i vt ꝑ penitentiã recu
peretis innocentiã q̃ facta ẽ vilis et nigra.
sic hr̃ Hiere.ij. Quã vilis facta es nimis
iterãs vias tuas. ⁊ Tren.iiij. Denigrata est
sup carbones facies eoꝝ.i.aĩa. Audeo dice
re ꝙ nisi ad mũdicitatẽ innocẽtie redieritis
nunq̃ intrabitis terrã ꝓmissionis s; in deser
to moriemini. Ideo iuxta v̄ba the. p̄assũpti.
Ascende ad me in montẽ ⁊c.

¶ Feria q̃nta post cineres. Sermo.iiij.

Scẽde ad
me in montez ⁊ esto ibi.
Dispõe domui tue: quia
morieris tu ⁊ nõ viues.
ysaie.xxxviij.c. ⁊ in ep̃la
presentis diei. Si tenuistis doctrinã hester
nã dñi burgenses debet vos mouere ad ho
norandũ deũ ꝓpter m̃iam quã fecit pecca-
toribus ad disponendũ conscientias nr̃as.
Heri dati fuerunt nobis cineres vt cogno
scamus nos ⁊ humiliemus coraz dño. Ho
die presentatur nobis vna epistola pulcher
rima quantũ ad sensuz litteralẽ ⁊ moralẽ.
Et dicit. egrotauit ezechias ⁊c. ¶ In hieru
salem erat rex ezechias noĩe qui longo tp̃e
deo seruiebat ⁊ cecidit in peccatũ elatõnis
⁊ supbie ꝓpter quã elationẽ cecidit in infir
mitatẽ corporalẽ. q2 sicut habetur extra de
penitentijs ⁊ remissionib⁹. ca. Cuz infirmi-
tas corporalis nõnũq̃ ex peccato ꝓcedit. ⁊
venit ad eũ ꝓpheta ysaias ⁊ dixit ei. Dispo
ne domui tue quia morieris ⁊ nõ viues. Et
ista ꝓphetia vt dicit Nicolaus de lyra fuit
cõminationis ⁊ nõ predestinatõis. Rex au
dito verbo ysaie terribili cõuertit faciẽ suã
ad parietẽ ⁊ fecit claudi camerã suã ⁊ fleuit
amare dicẽs. Recordare dñe quõ ambula-
uerim in cõspectu tuo ⁊ ꝙ fecisti mihi mul
ta bona ⁊ opz nunc ꝙ ego moriar. erunt ne
dñe beneficia tua vana? Dixit dñs ysaie. dic
ezechie. Audiui orationẽ tuã ⁊ ꝓpter fletũ
viues.xv.annos ⁊ saluabo ciuitatẽ hieru-
salem ab inimicis suis. Utinã nos habere-
mus talẽ predicatorẽ ⁊ cõuerterem⁹ vultũ
ad parietẽ cũ lachrymis. ¶ Quid est ezechi
as nisi cor vestrũ quod peccauit. ysaias est
sententia dei que ostendit iudiciũ dei pecca
toribus. paries vbi sunt lapides duri ⁊ fri
gidi est vita peccatoꝝ quã dz quilibet inspi
cere. Ideo in tota epistola duo notantur. sa
lutaris monitio ibi. dispone. Secũda dura
cõminatio ibi. morieris tu ⁊ non viues. De
primo apoca.iij. Ecce sto ad hostiũ ⁊ pulso
⁊c. De secũdo.ij. Regum.xiiij. Omnes mo-
rimur ⁊ quasi aque dilabimur in terrã que
nõ reuertuntur. Uos estis hodie sani in le-
ticia ⁊ gaudio cras moriemini. sicut secana
nõ cesset currere: sic vita nostra non est nisi
cursus ad mortem vt dicit seneca. Dispona
mus ergo domui nostre: dimittam⁹ pctã et
vallẽ miserie ⁊ ascendam⁹ ad montẽ gratie
iuxta verba thematis p̄assũpti. Ascende ad
me in montẽ ⁊ esto ibi. meritis ⁊ intercessiõe
beate marie quã salutabim⁹ dicẽtes. Aue.
¶ Ascende ad me in montem ⁊c. Loco ⁊ ca
pitulo quib⁹ supra habentur hec v̄ba. Mo
re solito talis proponetur theologalis que
stio et connotata a Scoto in tertio ⁊ funda

tur in euāgelio presentis diei:vbi dr de xpo φ admiratus est de centurione. Utrū scilz in xpo homine poterat aliqua cognitio accidere noua ex qua seqretur admiratio? Bona. in breuiloquio vitatis theologice parte iiij. distinguit de scientia xpi φ quadruplex erat scia in xpo. erat enī ipse deus cōprehēsor ⁊ beat⁹: innocēs ⁊ mūdus: ꝓpheta viator ⁊ iustus. inq̄tū deus cognoscebat infinita actu: ⁊ sic n̄ cadebat i xpo admiratio. inq̄tum cōprehēsor nouit oia que nūc. vn̄ Bonauen. dicit. cognouit noticia simplicis apprehēsionis. inq̄tum innocēs p species innatas cognoscit omnia q̄ pertinēt ad pfectionem vniuersi plusq̄ alius. inq̄tum vir sanctus ⁊ ꝓpheta cognouit oia q̄ erant necessaria ad redēptionē pfectius φ aliqs ꝓphetarū inq̄tuz viator ⁊ iust⁹ sensib⁹ vtēs nō cognouit oia noticia intuitiua: sed pfecit ad aliqua ⁊ cōuertebātur sensus in gñe ꝓprio cognoscēdo. Et ƀm hanc noticiā admirabantur: ⁊ ƀm hanc pfecit. Soluo igif questiōes: ⁊ dico φ q̄ttuor primis mōis nō est admiratus: sed soluz ƀm quintū modū scz ƀm noticiā intuitiuā rerū. Timetis dānari dn̄i burgenses? Ezechias ꝓpter vnaz vanitatē qui fuerat bonus seruitor dei cecidit in talem statū φ si non fecisset pniam: non tm̄ corporaliter: sed etiā eternaliter fuisset punitus. Quid ergo erit de nobis qui in tantis offendimus postq̄ illū ꝓpter vnā tm̄ vanitatē voluit dānare. Habetis vos domini burgenses multas vanitates. Sed dicetis forte φ hoc est satis extraneū: φ aliquis moriatur pro vno pctō mortali. ¶ Popule nō sit vobis extraneū nec durū ista audire. Habetis enī legez ci. C. de actione empti. ⁊ venditi. l. i. Emens possessionē seruituti subiectā obligatur ad seruitium. Idez habetur extra de decimis ca. pastoralis. et extra de reg. iu. lib. vi. rationi congruit: vt succedat in onere q̄ substituitur in honore. Nunquid est iustum domini mei: φ illi qui suscipiunt beneficiū ecclesiasticum φ tales habeant laborē. Unus officiarius regis q̄ habet vtilitatem congruū est vt habeat laborem. Ille qui tenet domū pertinentē alteri debet soluere reddit⁹. An creditis oēs qui viuitis in hac vita φ nō debeatis portare onus ⁊ dare stipendium de peccatis? Habetis amasias cōcubinas vsuras pōpas Respōdeatis audacter sicut est. Uerūtamē dico vobis: φ oībus computatis in pctō ē maior tristicia q̄ dlectatō. ¶ Audite paulū ad Romanos. vi. Stipēdia pcti mors. Et Phil. iij. quoꝝ finis interitus. Opz igif redire ⁊ conuerti ad dn̄m: quia semel opz soluere redditus peccati si pro ipso nō satisfaciamus in hac vita: quod tributū est duruz portare in hūeris nostris. ¶ Precemur igif deum φ a nobis auertat suū rigorez. sicut fecit ezechie quando vertit faciē suaz ad parietem: ⁊ det nobis gratiam dimittendi vallem miserie ⁊ ascendendi ad montē gratie. Iuxta verba the. preassūpti. Ascēde ad me.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit sacrosancte euangelice lectiōis declaratiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Quantū ad primā ptem. In toto euangelio duo ostendūtur. Primo spiritualis infirmitatis recognitio. Secūdo virtuose humilitatis ostensio. ¶ Euangeliū loquif de vno armigero scz centurione: ⁊ erat bonus: non quales sunt nostri: quoꝝ vitā deus nouit. pauperes timent armigeros ⁊ etiā aduocatos. Iste centurio seruū habebat quez vnice diligebat: quē non misit ad hospitale nec expulit a domo sua sicut mlti hodie faciunt: q̄nimo seruis ⁊ ancillis imponūt furta vt salariū sibi retineāt. Contra id qd̄ dominus precepit. Leuitici. xix. Non morabif opus mercenarij tui apud te vsq̄ mane. ¶ Iste aūt nobilis capitaneus audiens φ xps in capharnaū venit ad seniores iudeorū qui intercederēt pro eo ad xpm̄ vt sanaret seruū: qui rogauerunt eum ostendentes centurionis fidem ⁊ deuotionem ad xpm̄. qui respondit. Ego veniā ⁊ curabo euz. Centurio vero audiens xpi humilitatez qui ad domū gentilis viri descendere volebat dixit. Dn̄e non sum dignus vt intres sub tectum meuz: sed tantū dic verbo ⁊ sanabitur puer meus. O laudabilis armigeri fides: non viderat xpz nec miracula eius: ⁊ tamē dixit itra se si placeret sibi dicere φ sanef sanabif. ⁊ addit. Ego sum subiect⁹ imperatori ⁊ habeo seruos: ⁊ quādo dico isti fac hoc ipse facit: q̄to plus de te si dicis verbo fiet.

Cõuersus autem xps miratus est et sequentibus se dixit. Non inueni tantam fidem in israel.i.fidei expressionē.et sicut credidisti fiat tibi. Et subdit xps. Uenient multi ab oriente et ab occidente qui erūt saluati: et multi q̄ erunt de regno isto ligatis manib⁹ et pedibus mittentur i tenebras exteriores. Et vos dñi presbyteri tāgitis corpus xpi et tetigitis meretrices.quid dicitis: rn̄deatis in conscia: sanet se qui volet: quia multi de regno mittētur in tenebras exteriores. ¶ O durū et terribile verbū cōtra xpianos. Nūc videre opz qua infirmitate est detentus. dico q̄ iacet in domo paralitic⁹. Ubi tria notantur.

Primo status indigentie.

Secūdo actus meritorij puatio.

Tertio peccati pprij cruciatio.

¶ Dico q̄ ois existēs in pctō est i tali statu sicut est ille infirmus. Primo est infirmus Secūdo paraliticus. Et tertio torquetur in lecto suo. Sic est de aīa que est in pctō que perdit gratiā. Credo q̄ hieremias habebat de hoc noticiaz. Hieremie.iij. Leua oculos tuos in directū et vide vbi nūc prostrata sis De secūdo in ps. Os habēt et nō loquentur. De tertio hieremie.ij. Scito et vide q2 malū et amarū est reliquisse te dn̄m deū tuū. Sic anīa dilecta filia dei filia diaboli. ps. Filia babylonis misera et miserrima: paraliticus nō sentit infirmitatē: nec pōt se iuuare de aliquo mēbro. Sic vos pctōres vadatis ad missam ad sermonē: capiatis aquā benedictā: vos estis paralitici: q2 ibi nō est acceptatio diuina q̄tum ad grām gratificantē. De inde infirm⁹ torquet. Augustin⁹ in libro cōfessionū dic. Iussisti dn̄e et sctm̄ ē vt oīs mala volūtas sit sibi ipsi pena. Uos pauperes pctōres dicitis. Quale malū est esse in peccato: ego nō sentio malū. Audite similitudinē. qn̄ estis in prandio et comeditis de vno bono pisce si comeditis fel os vestrū abundat putredine et fetore: et spuitis in terraz et postmodū masticatis aliū morsuz dulciorē et pp̄ter delectationē nō sentitis amaritudinē fellis sed qn̄ deglutitis tūc sentitis. Sic est de vobis o pctōres estis nūc in voluptatibus et delectationib⁹: et nō sentitis pctm̄. Sed veniet tps in quo sentieris velitis nolitis. videbitis penā et experiemini. facite igit sicut centurio q̄ pn̄tauit seruitorē suum in mīa saluatoris et humiliauit se coraz illo q̄ potest saluare. ostendatur illi pcm̄ in humilitate pfessionis et cōtritionis et dabit sanitatē. q2 humiliuz et mansuetoꝝ sibi placuit depcatio Iudith.ix. Quare dico si sim⁹ paralitici in aīa ponam⁹ penā ad redeundum ad dn̄m iesum xpm. Dimittamus igit vallem miserie et ascendamus ad montem gratie. Iuxta verba thematis preassūpti. Ascēde ad me et c.

¶ Quantū ad secūdam partē principalem sermōis dixi heri q̄ pmus gradus ad ascēdendum in domū dn̄i est fidei saluberrima pfessio. Dicit hieronym⁹ i epistola q̄ nemo repente fit sūmus. Si ergo volum⁹ intrare illā requiē opz successiue ascendere per gradus. Et sicut filij israel in deserto fecerūt diuersas māsiones in q̄bus p spaciū quadraginta annoꝝ pmanserūt: et sic nos debem⁹ pmanere in quolibet istoꝝ graduū vt tandē peruiamus in terrā pmissiōis q̄ est terra fluens mel et lac. Diximꝰ heri q̄ in baptismo fit votū solēne de fide seruanda: qd̄ vocatur votuz ca. hecuminū qd̄ exprimit his verbis. credis in deū patrē et c. credo. Oportet nūc videre de effectu ipsius baptismi. Habetis hic filios vestros dn̄i burgenses. A multis dr̄ q̄ nō peccant vsq̄ ad septimū annū. Audeo tn̄ asserere q̄ multi sunt peiores in quarto anno nūc q̄ alias in septimo et nūc in septimo q̄ alias in etate perfecta. Uos dn̄i burgēses datis eis chordā dānatiōis eoꝝ. hoc dico pp̄ter illos qui filios suos ponūt in lectis q̄ vident secreta mrimonij: et filij et filie vidēt ea q̄ vos mutuo facitis Taceo pticularia: q2 intelligenti pauca sufficiūt. Si filij vestri et filie vestre in ānis puerilibus sunt inuerecūdi: ego do culpaz parentibus. ¶ Effectus enī baptismi est quadruplex.

Prim⁹ est totius culpe deletiuus.

Secūdus est totius pene remissiuus.

Terti⁹ grē gratū faciētis infusiu⁹.

Quartus caracteris ipressiuus.

¶ Sic dicit Augu. de pse. di.iiij. A decrepito vsq̄ ad paruulū nulli phibetur baptismus: sine quo nullus est q̄ releuetur a peccato. De scdo Augu. dicit eadē di. Qui recepit baptismū quicq̄d cogitatum aut factuz

aut dictũ fuerit p baptismum remittitur ac si actum nõ fuisset. De tertio hr in glosa super illud Pauli ad Titũ.iij. Per lauacrũ regenerationis & renouatiõis &c. De summa trinitate & fide catholica in clemẽtinis. De quarto habetur in antiq̃s extra de baptismo & eius effectu ca. maiores. Baptismus cũ eius effectu imprimit caracterẽ. p baptismũ oĩa peccata dimittũtur: lz a penis naturalib⁹ nõ liberemur. hoc iõ vt habeam⁹ meritum & pacientiã vt cognoscamus deũ in infirmitatibus in fame & siti. Tho. dicit .iij. pte. q. lxix. ar. iij. vide ibi: q nõ sum⁹ liberati a penis q̃ cõcernũt corpus vsq ad resurrectionẽ. Tertius effectus est gratia q̃ daẽ per baptismũ ad habẽdũ paradisum. Quartus effectus est caracter q̃ est qualitas q̃dã per quã anima efficitur similis deo & distinguitur ab omni alio qui nõ est baptisatus. ¶ Sed queretis forte vos quid representãt nobis ea que fiũt in porta ecclesie? Ad hoc respondet beatus Thomas .iij. pte. q. lxxi. q oĩa fiunt vt sacramentũ habeatur i maiori reuerentia. Primo eñ datur puero sal in ore ad ostendendũ q dz esse sine putredine peccati. Sal eĩ ponit in carnibus vt nõ putrefiãt ad dandũ saporẽ gustui. Secũdo datur puero tunica candida: & significat innocentiã & puritatẽ in aĩa. Tertio datur puero cereus accensus in manu: ad denotandũ q oĩa opa sua dñt fundari in charitate & in flãmari igne spũssãcti. ¶ Audite o pctõres moysen plãgentẽ se de nobis q̃ nõ seruam⁹ inocentiã baptismalẽ. Deut. xxxij. Nonne ipse est pater tuus q̃ possedit te & fecit te & creauit te p sacramentalẽ regñationẽ. deum qui te genuit dereliquisti: & oblitus es dñi creatoris tui. ¶ Vos dñi facitis nũc in baptismo truphas & risus & alia hmõi. O peccatores quõ dimisistis tunicã candidã? Petrus in scda canonica. c. ij. dic. Canis reuersus ad vomitũ suũ: & sus lota i volutabro luti. xpiane vbi ẽ lumẽ qd in te est? Dimisistis cereũ accẽsum Johel. i. Cõputruerũt iumẽta in stercore suo. Vsurarij paillardi fornicarij sacerdotes & q̃libet status hodie dimittit lucẽ candentẽ. Exodi. xv. ca. Cãtem⁹ dño gloriose &c. Vnus ex eis nõ remansit. Audiuistis ne loqui de filijs israel? Transierunt mare rubrũ: & colũna nubis antecedebat eos. Pharao psequebatur eos: & ipe cũ exercitu suo submersi sunt: & de sexcentis milib⁹ populi israel nõ remãserũt nisi duo q̃ intrauerũt terrã pmissionis: scz caleph & iosue. Sed qd est mare? est aqua baptismalis. Colũna ignis est gra spũs sancti. Pharao & sui est diabol⁹ q̃ in sacramento baptismi fuerũt submersi in mari. Ibitis ad paradisum dñi burgẽses? Dico q de sexcentis milibus duo precise venerũt ad terrã pmissionis. Ego nõ habeo lrãm saluatõis plus q aly. Persuadeo igitur recuperare innocentiam baptismalem & dimittere vallẽ miserie & ascendere ad montem gratie. Juxta verba thematis preassũpti. Ascende ad me in mõtem & esto ibi.

¶ Feria. vi. post cineres de mane. Ser. v.

Ascende ad me in montẽ vt supra. Dissolue colligationes ipietatis: solue fasciculos deprimẽtes. ysa. lviij. ¶ Dñi & fratres mei i xpo dilectissimi si tenuistis doctrinã heri datã debeẽ moueri ad volendũ salutẽ vrãm. ysaias dabat nobis exẽplũ ad nos disponẽdum: q: opz mori. Sz qualiẽ debem⁹ disponere dic ysaias. Clama ne cesses. & sequiẽ. hoc ẽ ieiuniũ qd elegi dissolue colligatões &c. Credo q oẽs ieiunaẽ saltem a carnib⁹: & si oraẽ & capiẽ aquã bñdictã nõ sufficit. S p pctis vrĩs. S dicit ysaias. dissolue fasciculos iniqtaẽ. i. multitudinẽ pctõꝝ. ¶ Sz qreẽ quare dicitur pctã fasciculi siue colligatões? Greg. in moral. dicit & recitaẽ de pnia dist. i. Pctm qd p pniam non deleẽ mox suo põdere ad aliud trahit. sicut videẽ in vno globo fili: q vnũ filum trahit aliud. sic est õ pctõ. ¶ Vos iuuenes mulieres estẽ supbe de pulchritudine vra & de alijs q̃ habeẽ a deo & estis irate si alie hñt aliqd plus q vos. Deinde venitis ad detrahẽdũ & diffamandũ eas. gula vra trahit vos ad luxuriã. Solue g vincula filia syõ: solue fasciculũ pcti. Nũquid hẽtis in ps. Qm iniquitates mee supergresse sunt &c. Vere non est hic aliquis qui non esset bene oneratus si haberet istam ecclesiam super dorsum suum

Sed q̄d est de illo qui est oneratus pctis ve
re esset multomagis oneratꝰ. Jsta eñi eccl'a
nō faceret cadere nisi super terrā: pctm̄ aūt
mortale facit cadere in ꝓfundū inferni. qua
le remediū: Rn̄det ysaias. depone fascicu-
lū iniquitatis. Et beatus Paulus ad Heb.
xij. Deponētes oē pōdus ⁊ circūstans nos
pcm̄ curramꝰ ad ꝓpositū nobis certamē as
spiciētes in auctorē fidei ⁊c. ponamus oīa
pctā nostra in autorem fidei iesuꝫ qui tollit
peccata mūdi ipse portauit iniquitates no-
stras ꝓ nobis moriens in cruce. Uolo igr̄
ꝑsuadere vt cōuertamur ad dn̄m dimitten
tes vallem miserie ⁊ ascendamꝰ ad montē
gratie. Juxta verba the. preassumpti. Ascen
de ad me ⁊c. Aue maria.

Ascende ad me in montē ⁊c. Loco ⁊ capi
tulo prelibatis ⁊ prenotatis. More solito
mouet̄ questio terminata a magistris nr̄is
theologis: ⁊ ꝑserti a btō Tho. ij. ij. q. xxviij.
art. vij. ⁊ in. iij. ⁊ fundat̄ in euāgelio hodier
no. Ego aūt dico vobis diligite inimicos ve
stros ⁊ benefacite eis q̄ oderūt vos. Utruꝫ
dilectio inimicoꝝ sit magis grata deo q̄ꝫ di
lectio amicoruꝫ: Rn̄det thomas ꝙ dilectō
duplr̄ pōt ꝯsiderari. Uno mō in radice. Ali
omodo in obiecto. Primo mō dicit: ꝙ eadē
dilectione tenemur inimicū diligere sicut a
micū ꝙtum ad naturā suā: ⁊ sic nō est ma-
gis meritū de vno q̄ꝫ de alio: cū sit eadē cha
ritas qua diligitur deus ꝓpter se: ⁊ ꝓximꝰ
ꝓpter deū. Si aūt ꝯsiderat̄ dilectio ex par-
te obieti cū inimico nō sit aliqua rō diligēdi
eū nisi ꝓpter deuꝫ: sic est magis meritoria.

Quid dicūt corda vr̄a o paupes pctōres
debetis ne redditus pcti: Diximꝰ heri ꝙ q̄
capit vtilitatem ⁊ honorē dꝫ capere onera.
Juxta illā regulā. Qui sentit onus: sentire
debꝫ ⁊ cōmodū. de re. iu. li. vi. Uos meretri
ces ruffiani tabernarij capitis delectatiōes
opꝫ ꝙ aliqn̄ velitis nolitis suscipiatis labo-
res vel penā perpetuā: q2 stipendia peccati
mors. Uos dicetis forte ꝙ hoc est multū ex
traneū: ꝙ dānemur ita faciliter. ꝯfiditis de
mīa dei ꝙ deus miserebit̄ vestri. verū dicitis
sed nō totū. Habet̄ eñi extra de sn̄ia excō. c.
venerabilibus li. vi. ꝙ qui citatus fuerit tri
bus vicibus vel vna vice ꝓ tribus ⁊ nō cō
paruerit excōicandus venit. Itē habetur. ff.
de penis. l. relegatus: ꝙ contumacia penaꝫ
accumulat. vbi si monitꝰ corrigi noluerit:
grauamie afficitur. Uidetur vobis ꝙ bo
no iure nō debetis dānari. Quero si die do-
minica mittatur hic vna excōmunicatio: et
detur vestro curato ex parte dn̄i officialis.
Citantur iohānes ⁊ petrus ad diē martis.
Officialis sedebit in auditorio. ꝓmotor di-
cet dn̄o officiali. petrus est hic citatus. offi
cialis faciet ipm̄ vocari. si nō respondeat ite
rū erit citatus vsqꝫ ad tertiā vicē: ⁊ si in ter-
tia vice nō comparuerit bono iure erit excō
municatus ꝓ cōtumacia. Et vtinam deus
nō faciat nobis istū luduꝫ. pauperes pecca
tores vos fuistis citati a deo: vos habuistis
bella pestes fames infirmitates ꝑdicatōes
q̄ citauerunt vos: ⁊ nō comparuistis ⁊ non
estis facti meliores propter illa. Certe ego
concludo ꝙ iudex vel officialis non habuit
vnq̄ꝫ tantā causam excōicandi aliquē pro-
pter inobedientiā: q̄ꝫtam habet deus cōtra
nos: ideo pōt nos excōmunicare ⁊ separare
a consortio beatoꝝ. Unde ipse xp̄s voca-
uit ⁊ exposuit totū sanguineꝫ pro nobis in
arbore crucis. Prouerb. i. Uocaui ⁊ rēnui-
stis: extendi manū meā ⁊ nō fuit qui aspice
ret: despexistis omne cōsiliū meū: ⁊ increpa
tiones meas neglexistis: ego quoqꝫ in inte-
ritu vestro ridebo: ⁊ qn̄ erit: dico qn̄ dicet. Di
scedite a me maledicti i ignē eternū. Mat.
xxv. Dicatis mihi dn̄a domicella si quis
diceret vobis nūc exeatis extra ecclesiā vos
estis excōmunicata: essetis ne verecunda:
Et vos dn̄i qui habetis magnā comā i die
sctō pasche qn̄ venietis ad recipiendū corpꝰ
xp̄i si aliq̄s iproperaret vobis excōmunica
tionem essetis ne verecūdi: credo ꝙ sic: q̄to
magis de dānatis quibꝰ dicetur a deo. Di-
scedite a dilectis: separate vos a bonis ⁊c.
Quod remediū: cōuertimini ad dn̄m: q2 ne
scitis si videbitis quadragesimā futuram.
Si enim non conuersi fueritis paratus est
vobis panis amarissimus fel drachonis.
Dimittamus igitur vallem miserie ⁊ ascē-
damus ad montē gratie. Juxta verba the-
matis preassumpti. Ascende ad me in mon
tem ⁊ esto ibi.

In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Secūda virtuose ascensionis demōstratia.

Quantū ad primā partē euāgeliū conti

net duo puncta. Primū est de inimicoꝝ di
lectione. Scōm est de elemosynaꝝ largitio
ne. Hodie est dies veneris ⁊ prima totius
quadragesime. ¶ Est aūt sciendū ꝙ qlibet
dies veneris qdragesime est nūcius passio
nis xpi. ⁊ ideo singulis dieb⁹ veneris faciā
vnā persuasionē de passiōe dñi nři ihū xpi
Dicit Mathe. Audistis qꝛ dictū est antiqs
⁊ bñ dixit dictū ⁊ nō pceptū: vt dicit Tho.
Sco. ⁊ Bona. Ideo decepti sunt asini mani
chei q̄ voluerūt se ōndere logicos ⁊ funda
uerunt se in rła illa scōi thopicoꝝ. ꝙ in cō
trarijs tenet ꝯña: in seipo. vt si amicus ē di
ligendus: inimicus est odio habēdus. Re
gula ei illa tꝫ solū in causis ꝑfis. Ego au
tē dico vobis (inqt xp̄s) diligite inimicos
vros: bñfacite his q̄ oderūt vos vt sitis fi
lij pris vestri q̄ in celis est. Saluator volēs
nos ducere in reqnē glorie ꝓponit euāge
lium ⁊ dat exemplū ascēdendi discipul' de
dilectione inimicoꝝ. Qñ facitis aliqd bo
num aut orationē facite ꝓpter dilectionēꝫ
amicoꝝ ⁊ inimicoꝝ. Istud est vnū de nun
cijs passionis xpi. Bona. ⁊ Lādulph⁹ refe
rūt de vna bona muliere q̄ voluit scire quē
dolorē habuit xp̄s grauiorē. ⁊ fuit sibi oñ
sum ⁊ reuelatū ꝙ fuit qñ intrauit hortum
hora. xi. qñ sudauit aquā ⁊ sanguinē adeo
ꝙ ꝑ oīa mēbra sui corporis exiuit sanguis
taliter ꝙ venit riuulus currēs pre timore
mortis ⁊ fact⁹ est in agonia ⁊ sudauit san
guinē tanꝙ si posuisset qs gladiū in corde
suo. Alius dolor fuit grauissimus qñ fuit
fustigatus in domo pilati. Et recitat Bon.
ꝙ habuit quinqꝫ mille plagas in corpe ⁊ i
capite mille: qꝛ in eius corona fuerūt mul
te spine. O q̄tus dolor fuit ille ⁊ q̄ terribi
lis. Bernar. exclamās ita dicit. Vide ꝓdi
gia que posuit xp̄s super terrā: flagellis ce
sus: spinis coronatus: caput illud diuinuꝫ
densitate spinarū pungiť: clauis pforatuꝫ
corpus cruci ligatum habuit man⁹ clauis
pforatas. os suū ꝯtumelianti non aperuit
quin poti⁹ prebuit osculanti: inauditū pro
tulit verbū. pr ignosce illis: qꝛ nesciūt qd fa
ciunt. Bonauē. dicit ꝙ pondus corpis xpi
attingebat vsqꝫ ad pedes crucis ⁊ pondus
corpis xpi remāsit in brachijs qñ fuit su
spensus: sic per brachia trahebant eū torto
res. ⁊ ꝑ pedes: qꝛ pedes nō poterāt venire
ad foramē: ⁊ intantū ꝙ oīa ossa eius dissol
uebanť. Vñ hr̄ in ps. Foderūt manus me
as ⁊ pedes meos dinumerauerūt oīa ossa
mea. sicut pargamenū trahiť ad elongan
dū sic corpus xpi sanctissimū: ita ꝙ oīa os
sa ⁊ oēs vene ⁊ nerui eius apparebāt disso
luta. Ista patiendo xp̄s dulcissim⁹ in cru
ce pendēs cepit flere ⁊ cū clamore valido
rauca voce dixit. Pater ignosce illis: ac si
diceret. diligite inimicos vros bñfacite his
qui oderūt vos. Non enī maledicebat eos
nec imprecabať eis mortē. Si ergo vultis
intrare terrā promissionis dñi burgēses di
ligite inimicos vros. ¶ Sunt aūt tria que
nos inducūt ad diligendū inimicos.

Primo diuinalis pceptio.

Secūdo eternalis retributio.

Tertio fraternalis offensio.

De primo Mathei. vi. Si non dimiseritis
hominibus nec pater vr̄ dimittet vobis pec
cata vestra. De scōo di. Aug. Eligite qd pla
cuerit diligite inimicos: qꝛ si solū habebiť
retributionē: sed etiam amici dei eritis. De
tertio Hiero. di. Si te offenderit inimic⁹ tu
us: ignosce illi sciens: qꝛ prim⁹ quē offendi
sti veniā optare desiderat. ¶ Sed qd dicit
pater dicitis ꝙ debemus inimicū diligere
verū est: sed nocuit mihi tm̄ in tpalibus ꝙ
sibi nō possuꝫ parcere. Dicit Tho. ij. ij. q. xxv
ar. ix. ꝙ amare inimicos pōt esse tripliciter
Primo q̄tū ad affectionē generalē. ⁊ sic qñ
oramus equaliter ꝓ illis ⁊ oībus debem⁹
orare. Scōo ꝙ debemus hr̄e voluntatē si
viderem⁹ eos i necessitate si nō eēt alius q̄
adiuuaret subueniēdi. Scotus dicit in ter
tio: ꝙ odire ꝓrimū seu optare eius maluꝫ
plus nobis ꝓhibetur ꝙ pcipiatur dilige
re: qꝛ qñ quis offendit nos nō possumus o
ptare dānationeꝫ suam sine pctō mortali:
nec etiā ꝙ moriať nisi in duobus casibus.
Primo qñ impedit bonū cōe ⁊ seruitiū di
uinū. Scōo qñ est publicus pctōr ⁊ nō vult
se corrigere ⁊ fundat se in vna littera quaꝫ
mādauit scā anastasia btō grisogono q̄ ha
bebat virū malū ⁊ rogabat eū ꝙ oraret: vt
moreretur. nec ipsa peccauit in hoc: qꝛ impe
diebat eā a seruitio diuino. De malis auteꝫ
corporalibus ⁊ tēporalibus possum inimi
cos optare ea q̄ vellem mihi propter bonū
finem. vt si multas diuitias habeat quib⁹

deum offendit velle possuz ipm priuari ip
sis bonis ne sint sibi cā perditionis. ¶ Ele
uate corda vestra dñi burgenses quero vo-
bis si habeatis talē amorē ad proximū sicut
Hieremias q̄ dixit. Unusquisq̧ se a primo
suo custodiat et in oī fratre suo nō habeat fi
duciā: q2 oīs frater supplātās supplātabit
et oīs amicus fraudulēter icedet et vir fr̄em
deridebitur et veritatē nō loquet. Queretis
si est amor in hac ciuitate ad inimicos: vix
eēt certe inter amicos. q2 inter fratres et pa
rentes nulla est fiducia nec veritas nec se-
curitas: et si nō est inter amicos: qualis erit
inter inimicos? et q̄ ꝟtas et q̄ amicitia. Nū
quid portatis cathenas: et qñ videt aliquā
mulierē in ecclesia ꝓcedere vos velletis ꝙ
maritus ꝑdidisset oīa bona sua: et qñ nō est
aliqua mulier que vos vocat ad eūdum ad
aliquez locū dicitis ꝙ ipā est superba: vide
tur ꝙ non sum digna ire in societate sua. si
viderem eaz mori fame nō darem sibi vnū
morsellū panis. Nūquid vir et vxor etiaz in
cipiūt ifernū in hº mūdo? Dic ei mulier viro
suo: maledicatur hora in qua ego vidi vos:
estis sicut canes. Nūquid etiā sunt rācores
inter officiarios? Aliqui dicūt: non odio eū
sed nolo videre eū nec audire loqui de eo. O
amici mei persuadeo vobis vt non dānemi
ni. parcite illis. qñ dicitis pater noster etc. q̄
ritis deo veniā: date etiā veniā. Et ad istud
hortatur et monet vos euangeliū cū dicit.
Diligite inimicos vestros et habebitis mul
ta bona. Nisi dimisistis meretrices et cōcu-
binas dimittatis et maledictiones vestras
et reuertimini ad dñm et miserebitur vestri:
q2 est pius et misericors. ¶ Quātum ad se-
cundā partē prime partis que est de elemo
synarū largitione. Elemosyna est opus sa-
tisfactionis et ꝑs d̄ qua inferius loquemur
¶ Pro isto sermone sat sit retinere ꝟba hie
ronymi dicētis. Nō memini me legisse ma
la morte moriturū qui oꝑa pietatis in pau
peres exercuit. Dimittamus igitur vallē mi
serie et ascēdamus ad montē gratie. Juxta
verba the. preassumpti. Ascende ad me etc.
¶ Quantū ad secundā partem principalez
sermonis: que est de virtuosa ascensione.
Si vos domini mei vultis intrare terrā ꝓ
missionis opz cū festinatōe incedere. Dñs
precepit populo iudeorū Exo. xij. ꝙ ipsi co
mederent agnū paschalem cū festinatione
¶ Sed q̄retis quis ingredietur illā terraz.
Rñdet ps. Qui ingreditur sine macula et
operatur iusticiā etc. Opz gradatim incede
re. Primus gradꝰ est fidei saluberrima cō-
fessio que datur in sacramēto baptismi. de
quo dictum fuit heri. Nūc debemus dice-
re de effectibꝰ fidei que hz nouem excellēti-
as: et ꝓ nūc dicemꝰ tres. primo fide aīa xp̄o
desponsatur. Scd̄o aīa illuminat. tertio a-
nima a pctīs purgat. De p̄mo Osee. ij. spō-
sabo te mihi in fide in iusticia mīa et mise-
rationibus. in fide vt scias: q2 ego dñs. i iu-
sticia: q2 punitor acerrimus. in mīa: q2 pla-
cabilis. ¶ De scd̄o. ij. Petri. i. Cur bñfacitis
attēdentes quasi lucerne lucenti in caligi-
noso loco donec dies illucescat et lucifer oria
tur in cordibus vr̄is. De tertio ad Ro. iij.
Arbitramur enī iustificari hoīem ꝑ fidē si-
ne operibꝰ legis. Dico igr̄ ꝙ fides reqritur
ad intrandū terrā ꝓmissionis spūalem: q2
iam ꝑ fidem nos sumus desponsati deo. si
cut qñ aliqua filia capit aliquē iuuenē: dat
ei anulus pro arra. sic in baptismo aīa nr̄a
despōsata est arra q̄ est fides. Hoc dicebat
sancta agnes. anulo suo subarrauit me do
minus meꝰ iesus xp̄s et tanq̄ sponsam de
corauit me corona. Secūdo per gr̄am ba-
ptismi et ꝑ fidem sumꝰ illuminati ad bñ a-
gendū: sicut tradit Bonauē. in breuiloquio
suo. a dño est fides nr̄a tanq̧ lucerna et fun
damentum stabiliens. vadatis ad missam.
Uos dicitis ꝙ corpꝰ xp̄i est ꝓlatis verbis
sub spē panis et vini. quis dixit vobis? cer-
te fides. In ꝯfessione dr̄ vobis ꝙ deus di-
mittit vobis oīa pctā. si feceritis qd̄ in vob
est quis dixit vobis? certe fides. Quid expe
ctamus in hoc mūdo miam dei et ꝑadisum
quis dixit hoc fides. Fides enī est sicut lu-
na illuminās noctē. Qñ facit elemosynas
quid expectatis. Retributionē a deo. quis
dixit fides. Sicut enī nox ē obscura sine lu
ce: sic nos essemꝰ brutales et bestiales si nō
haberemus fidē. Tertio ꝑ fidē purgantur
pctā. ſm enī legem Moysi nō dimittebat
nobis pena: sed bñ ſm legē xp̄i. Hoc dicit
Pau. arbitramur enī iustificari hoīem ꝑ fi
dem sine oꝑibus legis. ¶ Eleuetis spiritꝰ
dñi burgēses estis boni catholici. Istud re-
gnū vocatur xp̄ianissimū, nescio si habeat

xp̄s fuit ī periculo mortis quattuor vicibus

tis fidem p̄fectam. Si ego adducaȝ vobis duos testes validissimos dignos fide qui mentiri non p̄nt: nūquid credetis eis? Sit ergo Pau. a dextris ⁊ Jaco. a sinistris: si isti duo boni viri essent hic: q̄d dicerent ipsi de fide v̄ra? Dicatis vos paule illud qđ scripsisti ad Titū.i. Confitent̄ se nosse deū: factis aūt negant. Et vos iacobe minor dicatis nobis de fide q̄d vobis videt̄. Jacobi.ij. Fides ex operibus est: ⁊ fides sine op̄ib⁹ mortua est. Vos vsurarij cōgregatis thesauros in terra an creditis q̄ nō moriemini? Et vos mulieres q̄ caput ⁊ corp⁹ vestrū ornatis ⁊ venditis carnes v̄ras ⁊ de aīa nil curatis. Sunt ne hic domicelle incathenate: animā ymagine dei insignitā dimittitis ⁊ corpus illud qđ est putredo ⁊ terra nutritis. An creditis q̄ sanguis xp̄i nō fuit p̄ vobis effusus? datis aīam voluptati. Audite q̄d dicit Pau. Confitentur se in p̄scia nosce deū: sed veraciter ip̄m factis negant. Cōvertimini igitur ad deū ⁊ dimittatis pctā ⁊ vallē miserie vt intrem⁹ in illū montem ⁊c.

¶ Feria sexta post cineres post prandium. Sermo.vi.

Ascende ad me in montem ⁊ esto ibi. Exo.xxiiij.ca. Ego si exaltatus fuero a terra om̄ia traham ad meip̄m. Joh.xij. Dn̄i ⁊ aīe devote q̄ venistis pro audiēdo aliq̄d pro salute aīe v̄re dixi in principio istius q̄dragesime q̄ si volumus intrare terrā p̄missionis opȝ transire p̄ mare rubruȝ.i. habere gr̄am sp̄ūsscti. Et in figura hui⁹ xp̄s qn̄ voluit transfigurari ⁊ ostēdere gl̄iam suā ascendit in montē vt transfiguraret̄: ⁊ tali die sicut est hodie exiuit in ciuitatē hirl'm portans cruceȝ duram ⁊ grossam sup̄ spatulas: ⁊ ascendit in montē caluarie. sic oȝ nos exire babyloniā ⁊ ascēdere in montē gr̄e. Vos dicitis p̄r facile est dicere: sed nescimus quō poterimus ip̄m seq̄. Mulier grossa ⁊ pinguis: hō vetulus ⁊ antiqu⁹ nō p̄nt festinātер incedere. dicit xp̄s. Ego si exaltat⁹ fuero ⁊c. Ego dabo brachia oībus volētibus ascēdere. Ista aūt exaltatio fuit facta in morte xp̄i qn̄ pependit in medio aeris. ¶ Circa qđ aduertēdum est q̄ xp̄s q̄ttuor vicibus fuit in periculo mortis. Primo qn̄ fugit in egyptum. Math.ij. Futurū est enim vt herodes q̄rat puerū ad p̄dendū eū. Scđo ī etate.xxxi. anni qn̄ iudei duxerūt eū in montē vt p̄cipitarēt eū. Luce.iiij. Si nō fuisset vsus p̄tāte diuina p̄cipitassent. ⁊ xp̄s tunc mortu⁹ fuisset. Tertio in mēse decēbris qn̄ frig⁹ erat ⁊ iudei circūderunt eū. Joh.x. ⁊ ceperūt lapides vt iacerent in eū: ⁊ mortu⁹ fuisset si nō fecisset se inuisibilē. Quarta vero vice n̄ fugit: sed mortu⁹ est in montē caluarie. O filie in xp̄o iesu dilectissime cogitetis quare voluit suspendi in cruce amorosissim⁹ ih̄s videtis crucē eleuatā in medio ecclesie. Ipse potuisset nos redimere aliter si voluissȝ: sed voluit pati istam mortē crucis ad dandū intelligere q̄ p̄ mortē suā vult nos trahere sursum. Si ergo sentitis vos graues ⁊ ponderosos habeatis bonū cor ⁊ p̄cemini eū vt det nobis manū sicut pueri faciūt qui qn̄ sunt in lacu vel in luto ⁊ nō possūt surgere querūt vt eis manus dent̄. Sic q̄ramus a iesu xp̄o dn̄o nostro q̄ fuit expansus in cruce manū vt trahat nos a lacu peccati dicētes cū p̄s. Eripe me ⁊ libera me de aquis multis ⁊ de manu filioꝝ alienorum. Sic aīe devote cor vestrū dȝ esse clausuȝ ab hoībus ⁊ aptuȝ ad ꝯuiēdū deo. Precemur igitur beatissimā ꝟginē mariā vt nobis cōcedat pie meditari passionē xp̄i filij sui: illi q̄ p̄sentemus sala. ange. di. Aue.

¶ Ascēde ⁊c. More p̄sueto tal' p̄pōit theologal' q̄stio mota a mḡris n̄ris theolog̃. Utrū scȝ sūma gr̄a sit creabil'. vide Sco. in.iij. di. xij. ⁊ dic ꝯm q̄ ip̄e di. Uult saluari vos oēs de⁹ det vobis gr̄am. Infirm⁹ nō pōt melius sanari q̄ p̄ueniēdo infirmitatē p̄ medicinā ꝯriā tali infirmitati. ¶ Ad istud p̄positū dicūt iuriste ex̄ de re. iu. in antiq̄s. ⁊ sunt ꝟba Criso. oīs res p̄ q̄scūq̄ cās nascit̄ per easdē dissoluit̄. Nos cecidim⁹ p̄ n̄ram sensualitatē ⁊ p̄ n̄raȝ iniq̄tatē oȝ q̄ resurgam⁹ p̄ rōeȝ sēsualitati oppositā. Allegorice cecidim⁹ p̄ hoīeȝ ⁊ mulierē: sic de⁹ dedit nobis mariā ⁊ ih̄ȝ xp̄ȝ ad resurgēdū. ⁊ dedit nob̄ gr̄aȝ gratificātē ad bn̄ ꝯuādū statū religionis xp̄iane. Seruiam⁹ ḡ deo devote ꝯm vocationē n̄raȝ. Hoc volo p̄suadere vt dimittatis vallē miserie ⁊ ascēdatis ad mōtē gr̄e. iux̄ ꝟba thematis p̄assumpti. Ascēde ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit pfectionis inductiua.
Scda modi pfectionis acquisitiua.
¶ Quantu ad prima ptem. Dicebam mane q dies veneris quadragesime sunt oes nuncij passionis dni nostri iesu xpi. et in ipsis spualiter ecclia passione xpi ad memoriam reducit: et illi sunt boni xpiani et catholici qui istis diebus ad memoria reuocant passione eius. Bona. in libro q dr stimulus amoris dicit q aia deuota sex mois dz memorari passione dni nostri iesu xpi,
Primo recogitando.
Secundo copatiendo.
Tertio admirando.
Quarto congratulando.
Quinto exaltando.
Sexto quiescendo.
¶ De primo casus est patens: q de omibus cogitationibus opz reddere computum in die iudicij. Debemus igit hre cora oculis nostris xpm in cruce pendente et recogitare eius dolores et acerbissimas passiones: que recogitatio ducit nos ad fletu. Dic ibi exemplu de illa muliere q habebat maritum que vnice diligebat q pfectus ad bellu confectus est multis vulneribus: et vita priuatus. famuli eius exuto corpe camisia sanguinoleta mulieri sue apportauerut: qua camisiam ipsa mulier in loco tutissimo seruabat et singulis diebus in recognitione sui mariti intuebat eius sanguine videns familiariter mariti sui repntatione et effigiem. Scdo debemus recordari passione ihu xpi p copassione. sed dicut corda dura ferrea et lapidea: nos no possumus copati nec flere. Bona. dicit q tripli possumus copati: scz p via vnionis: copassionis: et tolerationis.
¶ De prio si dicatur nobis q amicus noster ducit ad patibulu: nunquid hetis copassione: et si diceret q est vnus de psobrinis vestris nunquid magis copatimini. et si tageret ppinquius dices q est filius vel charior amicus que habeamus in mudo: certe nullus est q no copateret. O paupes et aie deuote vere ille q ducit ad morte crucis est nobis multu ppinquus: et est de gne nro frater nr amicissimus nr: q sumpsit nostra humanitate. Recogitate igit dicit btus Pau. Hebr. xi. eum q aduersus semetipm tale sustinuit ptradictione. De scdo scz de via copassionis. magna certe fuit pena laurentio cremari. Bartholomeo excoriari: et alijs martyribus cremari ignibus et amputari capitibus. Sz passio xpi maior fuit pena oibus. De tertio: scz de via toleratois si no potes compati xpo morienti in cruce cape vna virga in dorso et pcute teipm fortiter et psidera q xps carne fuit te longe tenerior et delicatior. et tn inter duras penas et cruciatus ipse dixit. pat ignosce illis: q nesciut qd faciut: ac si diceret. diligite inimicos vros: bnfacite his q oderut vos. hoc dixit in arbore crucis in q arbore sex st folia pulcherrima: et vtilia ad medicameta spualia. Et hec arbor crucis d scribitur Daniel. iiij. Uideba ego daniel et ecce arbor erat in medio terre alta nimis: et folia pulchra hns ad sanitate gentiu. Unde in ps. dr. Et foliu eius no defluet rc. Quando alicuius arboris fructus bonus est: ipsa arbor diligitur. sic est de arbore crucis: cuius no solu fructus: sz et folia optima sunt. Folia arboris crucis sunt septe vba q xps ptulit in cruce. Primu est. pr ignosce illis. Ipse em pedebat in cruce et torqbat: no solu in vno mebro sz in oibus mebris. in capite q corona de spinis in capite hebat. in manibus et pedibus: q coclauatos hebat. et per totu corpus: q (vt inqt Bernar.) p depone vestiu oes plage p fustigatione illate renouate fuerut: et p totu corpus fluebat sanguis in modu riuulorum. O pium spectaculu. o seuicia iudeorum exprobatissima. adhuc tn xps ista patiens vnu foliu sue cruci infixit dices. pr ignosce illis rc. Istud foliu fuit tribus coloribus coloratu. Fuit nigru: rubeu: et blaueu. Nigru significat dolore. Rubeu significat amore. Blaueu significat vigorem.
¶ De primo mebro dicit Isa. isaie. liij. Pro trasgressoribus exorauit. De scdo Actuum iij. Uos scm et iustu negastis et petistis virum homicida dari vobis. De tertio Hiere. xviij. Recordare q steterim in pspectu tuo vt loquerer p eis bonu. Ecce pulchru foliu
¶ Uos dni burgeses qn estis in ira vra et vos mulieres q habetis lingua pmptam ad maledicendu deberetis accipere vnu de folijs istis scz memoria passiois. ¶ Scds color est rubeus q significat amore: q huit magnu amore qn tanta voluit pati p nobis et

tanta patiēs se ꝯstituit aduocatū nostrum ⁊ nō quesiuit vindictā de aduersarijs suis. O iuuenes mulieres si vos sciretis, qualiť obligatis aiam vr̄am ad dānationem ⁊ ad plurima supplicia ꝓpter pctā desineretis peccare. ¶ Quid poterat dicere filiꝰ dei qn̄ videbat matrē suā stantē illic ⁊ flentē. ⁊ discipulos fugiētes. qn̄ videbat homicidam pati ⁊ ipm̄ morti adiudicari. ¶ Tertiꝰ color est blaueus ⁊ significat vigorē. magnꝰ enī̄ fuit in xp̄o vigor qn̄ videbat corpus suum quinqꝫ milibus plagarū vulneratū: caput mille spinis ꝑforatū: ⁊ tn̄ dicebat hec libēter patior ꝓ redemptione gn̄is humani.

¶ Anime deuote ponatis in caput vestrum istud soliū qn̄ aduersitates habetis dicētes oīa q̄ patior sint in honore passiōis xp̄i. Et vos dissolute mulieres capiatis istud folium qn̄ superuenit tentatio carnis. Et vos domicelle habeatis memoriā de istis coloribus. Et vos etiā mūdani capiatis patiēter aduersitates vt possitis intrare in terrā ꝓmissionis. Dimittatis igr̄ vallē miserie ⁊c. iuxta verba thema. p̄assumpti. Ascende ad me in montē ⁊c.

¶ Quantū ad scđam ꝑtem principalez sermonis q̄ est de statu ꝑfectoꝝ in quo debemus ꝓficere sunt aliqui gradus. primꝰ est sancta meditatō. aliqui mūdani q̄runt de q̄ seruit religio bn̄ obseruata. Dico ꝙ qui eaz bene custodierit saluus erit: ⁊ ꝑ oppositum q̄ nō custodierit dānabiť. Et gradꝰ religionis sunt magis ꝑiculosi q̄ȝ oēs hoīes mūdi. Ven q̄d est de ꝯuētibus dissolutis? qui vult ꝓficere in religione dꝫ hr̄e sanctā meditationez. Ideo p̄s di. Meditatio cordis mei ⁊c. In religione dn̄t custodiri p̄cipue tria vota: scꝫ pauꝑtatis: castitatis: ⁊ obedientie: ob reuerentiā illius q̄ dedit semetipsum ꝓ nobis humiliter. vltra in religiōe est oratio ꝯtēplatiua. qn̄ prandetis poniť primo vobis cibus ⁊ sic videtis q̄lis cibus vobis est ꝑatus. scđo masticať. tertio deglutitur. Hugo dicit. Lectio coctū cibū inuenit meditatio masticat ⁊ ori apponit. orō autē ꝺgustat. Cōtēplatio ꝑ cibū referť. p̄dicatio p̄ntatur nobis ⁊ ē cibus ⁊ post spūs leuať ad deuotionē ad degustandū. Vos dn̄i qn̄ estis in missa cogitetis de passione dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Sꝫ certe aliq̄ sūt sicut simia qn̄ dicunt pater noster nō habet memoriam de aliquo q̄ offendit eos. ⁊ aliq̄ faciūt sic porcus qui credit se mundare ⁊ cadit in lutuz. Sic multi orantes in ecc̄lia qui hn̄t viles cogitationes luxurie alij ꝯ deū ⁊ sctōs murmurant. Sed vos xp̄iani non sic. sꝫ dicatis cū Ezechia Isa. xxxviij. Meditabor vt columba: dabo meditationē deuotis ꝑsonis. Guiller. ꝑisiensis fecit vnū librū de orōne ⁊ ibi dicit: ꝙ cecus q̄ ꝑdit oculos vel aliꝰ qui ꝑdit mēbrū ⁊ cognoscit hoc: est bn̄ tristis ⁊ q̄rit incessanter elemosynam. dicēdo detis vnū denariū ꝓpter amorē dei: vere opꝫ ire ad iudiciū dei. vos mūdani estis ceci cogitetis ꝙ de oībus oꝫ reddere cōputū. quāta pctā cōmisistis. vere sic iudex facit illi quē hꝫ corā se dicit. Amice tu cōmisisti tale q̄d: quapropter tu suspēsus eris ꝑ guttur tuū Sic erit in iudicio dei. sꝫ quale remediū pater? Recurratis ad adiutoriū virginis marie ⁊ oīm sanctoꝝ per deuotionē vt intercedant ꝓ nobis ⁊ petatis remediū passionis xp̄i ⁊ euitetis tentationes pctōꝝ. Ista ē meditatio quā debetis hr̄e vos q̄ habetis grossum sensuz. Homo q̄ vult vacare meditatōni: primo ꝯsideret multitudinē pctōꝝ suoꝝ in quolibet die. scđo gratuita q̄ deꝰ sibi dedit iuxta vocationē suam. Et istis meditationibꝰ peractis faciliter poterit cōuolare ad statū ꝑfectōis quo adepto ingrediemur terrā ꝓmissionis: quā nobis cōcedat ⁊c.

¶ Sabbato post cineres. Sermo. vij.

A Scēde ad me in montez ⁊ esto ibi. Exo. xxiiij. ca. Tūc delectaberis sup dn̄o ⁊ sustollam te sup altitudinem terre: ⁊ cibabo te hereditate Iacob p̄ris tui Isa. lviij. ¶ Dn̄i ⁊ aīe deuote si tenuistis doctrinā heri hītā. ōbet laboraŕ ꝓ salute aīaꝝ vestraꝝ. Isa. di. ꝙ debemꝰ ponere penā ad dissoluēdū colligatiōes impietatis ⁊ fasciculos deprimētes. Adhuc hodie ꝯtinuat: vt magis animemur: ⁊ subdit. tūc delectaberis supple si deposueris cathenā pctōrū ⁊ clauseris ostium oris ne loq̄ris ꝯ xp̄m ⁊ sabbata ⁊ mādata dn̄i custodieris habebis tres fructꝰ. Primus erit in terris eleuatio

Secundus beatitudinis eterne pmiatio. Tertius in deo delectatio. Dicit magister sententiaꝝ in.iiij. ꝙ peccatum reducitur ad tria.
Quoddam est ꝯtra deum.
Aliud est contra ꝓximum.
Aliud est contra seipsum.
¶ De primo ē blasphemia. De scḋo est diffamatio. De tertio nō ieiunare ꝛ luxuriari. De pmo Isa.i. Si pcepta mea seruaueritis bona terre comedetꝭ. De scḋo Isa. in themate. Sustollā te super altitudinem terre. De tertio Pau.ij. ad Coꝝ.v. dicit. Scimus qm̄ si terrestris dom⁹ nr̄a hui⁹ habitatōis dissoluatur: habemus domū in celis. de q̄ Augusti. in lib. de spū ꝛ aīa. Tante dignitatis est natura humana: vt nullū bonū creatuꝫ sufficere possit. Iuxta ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Aīa insignita est signo sancte trinitatis. O q̄tū bonū postꝙ deus fecit nobis grām ꝙ spectat nos. Perdem⁹ igitur aīas nostras o pctōres: nō si placet deo. Uolo dicere sꝫ ꝓthdolor ꝙ si dyabolo tpe pterito seruiuim⁹ eleuem⁹ cor ꝛ desiderium ad q̄rendū dominū p intercessionem btē marie virginis: cui psentabimus salutationeꝫ di. Aue.
¶ Ascende ad me in montē ꝛc. More solito mouet̄ q̄stio termiata a mḡris nr̄is theologis: ꝛ pſertim a Bona. di. xxiij. tertij sen. fundata in euāgelio hodierno vbi dr̄ ꝙ discipuli erant in mari laborātes: q̄ hēbant ventū ꝯtrariū dixit eis iesus. Nolite timere q̄ ego sum. oēs speram⁹ saluari domini mei. ¶ Querit̄ vtrū certitudo spei includat certitudinē rei euētus ꝛ opponat̄ errori. Ut detur ꝙ nō: q̄ certitudo spei est ordinis: sꝫ nō opponit̄ hesitationi. q̄ q̄tuncūq̄ homo speret in mīa dei ꝛ gr̄ia: non tn̄ est cert⁹ in spe de beatitudine. vide ibi. ¶ Quid dicunt corda vr̄a dn̄i burgēses ꝛ pctōres miserrimi: timetis excōmunicari: vos habuistis multas citationes: sed nullā penitus fecistis emēdationē. Uos dicetis. Iuuētus est dura ad trāseundū: ꝛ iuuētus excusat nos deus miserebit̄ nostri ꝓpter fragilitatē nostram. vos nō debetis sic dicere nec vos ita turpiter dānare. Habetis em̄ legē ciuilē. ff. de penis. l. si seruus. ꝙ seru⁹ incēdens fornacē ꝛ dormiēs si ignis exierit a fornace ꝛ combusserit segetes dn̄s fornacis restituere tenet̄ segetes. Ad idē ē qḋ hr̄ extra ḋ dolo ꝛ cōtu. in antiq̄s ca. cū dilecti. de epo nō cōparēte corā papa. ¶ Casus est patēs domini mei. fuit q̄dam ꝓposit⁹ q̄ habebat quādam fornacē incēsam: ꝛ habebat quendam iuuenē q̄ dormiuit: ꝛ ignis exiuit ḋ fornace ꝛ cōbussit segetes. Dicit iustinian⁹ ꝙ tūc dn̄s soluet ad longū segetes cōbustas. Nolite igitur vos excusare o iuuenes sup iuuētute vr̄a. Quia ſm Pau. ad Roma. viij. Si ſm carnē vixeritis moriemini. ꝛ qui faciunt oppositū melius esset eis ꝙ fuissent mortui in vtero mr̄is. Dimittatis ḡ luxurias vr̄as: falsitates: vsuras: ꝛ vitā malam. Quia Gen̄. iiij. scribit̄. Sub te erit appetitus eius ꝛ tu dn̄aberis illi. ꝛ sapiēs Eccli. xviij. Post cōcupiscētias tuas non eas: ꝛ a volūtate tua auertere. Si pstes aīe tue cōcupiscētias ei⁹ faciet te i gaudiū inimicꝫ tuis. Dimittatꝭ ergo malā vitā vr̄am ꝛ cōuertimini ad dominū vt tandē possitis venire ad terrā pmissiōis. iuxta v̄ba the. passum, Ascende ad me in montē ꝛc.
¶ In isto sermone erūt due ptes.
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Secunda virtualis ingressionis demonstratiua.
¶ In prima pte duo ondunt̄.
Primo piculoꝝ mūdialiū psignatio.
Scḋo diuinalis indignatōis pntatio.
¶ Quantū ad primā ptem. Marc⁹ dic̄: ꝙ apl̄i erant in mari ꝛ transfretabāt. ꝛ christ⁹ erat in mōte ꝛ māsit in orōne vsq̄ ad mediam noctē. Considerem⁹ hic saluatoris penā: q̄ in mōte. ꝛ discipuloꝝ laboꝛes: q̄ vet⁹ erat eis ꝯtri⁹. Post q̄rtā horā noctis ambulabat iesus sup mare ꝛ ipsi credebāt eū esse fantasma ꝛ dixit eis. Nolite timere: q̄ ego sum q̄ vobis in oī tribulatiōe assisto. Ego libēter q̄rereꝫ btō Gre. ꝛ marco q̄d sigt: ꝙ saluator fuisset in mari vsq̄ ad q̄rtā vigiliā noctis. Dicit glosa: ꝙ ipe est cū tribulatꝭ inuocantibus eū. vn̄ ps. Cū ipso suꝫ in tribulatione. Scḋo mōdo allegoriā debetꝭ scire dn̄i burgēses: ꝙ sicut dies veneris sunt nunctij passiōis xp̄i: sic sabbati dies sunt nūctij btē marie v̄ginis. Sicut ḡ xp̄s in q̄rta vigilia ambulauit sup mare ꝛ intrauit mare ꝛ cessauit tēpestas: sic etiā xp̄s tpe legis nature

mare hz tres pprietates

ingressus est nauē.i.vterū beate marie vir
ginis τ posuit pacem inter deū τ homies.
Si ḡ volum⁹ pacē inuenire dēmus ītrare
nauē btē ꝟginis ad tuti⁹ trāseundū mare
isti⁹ mūdi τ incursus demonū. Mater re-
pñtat istū mundū ꝓpter tres ꝓprietates.
Primo est amarum.
Secūdo fluctuosum.
Tertio absorptiuū.
¶ De prīo scribiť Eccľ.xliij. Qui nauigant
mare enarrrāt pericula ei⁹. De secūdo ps.
Mirabiles elationes maris: mirabilis in
alt̄ dn̄s. De t̄tio ps. Hoc mare magnū τ spa
ciosum manib⁹ τc. Iste mūdus cōparatur
mari. pmo qr sicut mare est amaruz ita iste
mūdus est amar⁹. vn̄ Grego.di.xiij.c. Ner-
ui dicit: φ oē qd ꝓspiciētib⁹ eminiet plus
dolore torq̄tur φ̄ honorē pbeat. Exemplū
in oi pctō maior est pena q̄z delectatio. Se
cūdo mare sp ascēdit vel descēdit τ nunq̄z
est trāquillū. sic etiā iste mūdus. Nunq̄d vi
distis mltos q̄ fuerūt in hoc mari τ habue
runt ventum ꝓ ipsis τ subito euanuerūt.
Certe fatui sunt illi viri dyabolici q̄ regūt
mundū vidētes mūdi instabilitatē muta-
bilitatē τ fortune volubilitatē. videm⁹ sal
tū qd appropinquat τ nox mortis τ cōse-
quēter nox dānationis. Propter tertiā con
ditionē iste mund⁹ est mare. Sūt em̄ in ma
ri multi passus piculosi. vn̄ Bernar. In ma
ri sicilie τ calabrie de q̄ttuor nauib⁹ vix sal
uatur vna. sic de q̄ttuor aiabus vix euadit
vna quin dānetur. Uos chorisatis dn̄i mei
vos letamini. ego nō possuz videre qui dā
nemini nisi redēptor nr̄ veniat ad saluādū
nos. Audite illud qd scribiť sapiētie. xiiij.
Exiguo ligno credūt hoies aias suas. per
lignū crucis trāsimus picula hui⁹ maris.
Et Hiero. ad Demetriadē dicit: pn̄ia est se-
cūda tabula p⁹ naufragiū. ac si diceret vos
filie que timetis dānari veniad ad nauē pe
nitentie τc. Quarta vigilia noctis redem-
ptor veniet ad vos.
Pria vigilia est dolor de peccatis.
Secūda est cauere a futuris.
Tertia est ꝯfiteri de peccatis.
Quarta est satisfacere de offensis.
¶ Et tūc saluator veniet τ dicet. Cōfidite τ
deducet vos ad terrā ꝓmissiōis. s. ad mōtē
grē. Dimittam⁹ igr̄ vallē miserie τ ascēda-
m⁹ ad mōtē grē. iux ꝟba the. pas. Ascēde τc.
¶ Quātū ad scdaz ptē pncipalē vidēdū est
de ingressiōe ꝟtuali. credo φ vellet̄ oēs eē
in terra ꝓmissiōis. Certe ē terra irrigata τ
optia. Sz Hie. di. φ nemo repēte fit sūm⁹.
Opz igr̄ ire gradati ponēdo pedē p⁹ pedē.
Ponam⁹ ḡ pedē in pmo gradu q̄ ē fidei sa
luberrima ꝯfessio. Oz oia credere q̄ fides oñ
dit. habuimus heri tres excellentias fidei
Restant adhuc tres.
Prima est φ p fidem aggrediť spūalis de
bellatio.
Scda p fidē porrigiť deuota supplicatio.
Tertia p fidē in aia recipiť ꝟa adoptatio.
¶ De pmo ad Heb.xi. Sctī p fidē vicerunt
regna. De scdo Math.xvij. Si habueritis
fidē sic granū sinapis τ dixeritis huic mōti:
trāsi hinc τ trāsibit. De t̄tio ad Gal.iij. Pol
licitatōez spūs accipiam⁹ p fidē. Hētis bo
nū cor dn̄i burgenses: vos estis credo oēs
xp̄iani. Prīo fides ē bacul⁹ defendēdi vos
ab inimicis. Legistis de filijs israel: q̄ de egy
pto puenerūt i terrā ꝓmissiōis. Primū qd
fecerūt destruxerūt villā hierico. Quid est
hierico: Dico φ ē luxuria. Gre. di. φ luxu-
ria plen⁹ ē mūd⁹. si hēm⁹ fidē oēs muri hie
rico cadēt. Quid ē hierico: dico φ ē luxuria
ex q̄ sunt vr̄e dom⁹ ex plastro: sz alit̄ st̄ isti⁹
ciuitat̄ muri. Prim⁹ mur⁹ est ex supbia τ
vanitate. scds ē luxuria. terti⁹ ē auaricia.
Quid deuenerūt mulieres q̄ fecerūt banq̄
tos: τ viri eccl̄iastici ꝯcubinarij. vos mltos
vidistis τ videt̄ in h̄ regno. ꝯsideret̄ oēs φ
oz φ oia puta banq̄ta: pōpas: luxurias: et
vanitates dimittat̄. dicat̄ his q̄ st̄ dānati
q̄d ꝓfuerūt eis oia pdcā. q̄d luxuria: q̄d va
nitates. ¶ Scdo p fidē hēm⁹ aliō bonū. s.
supplicatōez. Iaco.i. Si q̄s vr̄m idiget sa-
pia postulet i fide nihil hesitās. Dico tn̄ h̄
eē validū si ꝯferat ad salutē. ¶ Legim⁹ in
hystoria scholastica: φ q̄dā hr̄tici īsurrexe-
rūt ꝯ xp̄ianos τ dixerunt: q̄rat̄ i fide vr̄a φ
mōs trāsferat de loco isto. Epī τ clerici sta
bāt ꝯfusi. Uidēs aūt q̄dā bon⁹ vir simplex
q̄siuit ab epo an illud scriberet̄ i euāgelio.
Rn̄dit eps φ sic. Tūc ille vir accinct⁹ fide
dixit mōti. pcipio tibi ī ꝟtute illi⁹ q̄ nō mē
tiť vt trāseas vltra aquā τ trāsiuit. Mōs
alt⁹ est dyabol⁹ supb⁹. si q̄ramus ex fide li
berabimur a dyabolo τ tentatione eius.

Hierico luxuria

Exemplum

De tertio p fidē aīa fit filia dei. Pau. dicit ad Gal.iij. Ex fide qui possunt hi sunt filij Abrahe q per fidē reputatus est filius dei ¶ Quero vobis dn̄is meis habetis ne fidē vos dn̄i ecclesiastici ꝛ religiosi qn̄ teneꝫ corpus xp̄i in manu habetis verā fidē. Et vos etiā curiales qn̄ cās suspēdiꝫ. Et vos mercatores vsurarij. Et vos etiā ribaldi ꝛ ruphiani ꝛ oēs qui tenetis ꝯcubinas: creditis ꝙ deus nō videat vos. Loquař vobis Lucas qui nūꝙ mentitur Luce.xviij. Verūtamen filius hoīs veniēs putas inueniet fideꝫ in terra? ꝛ loqtur de fide operosa. ¶ Audite o pctōres qđ scribiř.xi.q.iij.ca. estimāt ꝛ sunt vba Hiero. Quotienscūꝙ vincimur a vicijs totiens deū negamus. ꝛ econtrario quotiēscūꝙ bn̄ qđ agimus deū confitemur. Credendū est deū iudicaturos eos q fidem nō tenuerūt. Domicelle deꝰ videt respectus vros quos facitis in ecclesia. quia oīa nuda ꝛ apta sunt oculis eiꝰ. Ad Heb. iiij. Et si filius aut filia nō auderet facere malū p̄sente pre. aut religiosus corā plato suo. qn̄to magis xp̄ianus dꝫ timere ppt p̄sentiā dei qui cuilibet rei p̄ns est ꝛ oīa videt. Sed vn̄ ꝓuenit hoc ꝙ nō cauetis? Dico ꝙ ex defectu fidei. Habete igř fidē ꝛ corrigite vicia vřa: ꝛ sic intrabitis terrā ꝓmissionis. Dimittatis vallē miserie ꝛ ascendatis mōtē grē. iuxta vba thematis p̄assumpti. Ascende ad me in montē ꝛ esto ibi.

¶ Dominica p̄ma quadragesime de mane. Sermo.viij.

Scēde ad me in monteꝫ ꝛ esto ibi. Ecce nūc tp̄s acceptabile. ecce nūc dies saluꝫ. ij. ad Cor.vi. Si tenuistis doctrinā quā heri dedi vobis: debetis moueri ad cōpatiendū aīe vr̄e. Isa. dicebat. Si ponamꝰ pctā ex nos: nō pdemꝰ penā. si ponamꝰ nos in grā: tūc hēbimꝰ delectationē: ꝛ tandē btitudinē. Et si vnꝙ fuerit tp̄s dimittēdi pctā (di. Pau.) ecce nunc tp̄s acceptabile. Hortamur vos frēs nullū caput ptermittēs vel cogēs: sꝫ dic hortamur. i. monemꝰ saluet q voluerit. dimittaꝫ pctā: quia nūc tp̄s est saluꝫ: ꝛ tp̄s in q debemꝰ placere deo. Duo hic ostenduntur.

Primo bn̄ agendi oportunitas.
Scōo tēporis breuitas.

¶ Tempus illud est conueniens propter quattuor.

Primo ꝓpter xp̄i meritū exhibitum.
Scōo ꝓpter sacramentoꝝ effectum.
Tertio ꝓpter vitatis clarū testimonium.
Quarto ꝓpter sctōꝝ vtuosum exemplū.

¶ De primo ad Heb.xi. Nō enī in manu facta ibs introiuit: sꝫ in idipm celū vt appareat nūc vultui dei p nobis ꝛc. De secūdo Eccl.xxxviij. Vnguētariꝰ faciet pigmēta et vnctiones ꝯficiet sanitaꝫ. De tertio Joh.i. Gratia ꝛ vitas p ibm xp̄m fcā est. De q̄rto ad Hebr.xij. deponētes oē pondꝰ ꝛ circunstans nos pctū p paciētiā curramꝰ ad ꝓpositu nobis certamē. In oī tp̄e post creationē Ade nunꝙ fuit tp̄s in q deꝰ nō dederit grām volēti. Sꝫ spāliꝰ nūc in q̄dragesima est tp̄s ꝯueniēs ꝓpř illas q̄ttuor cās. Quia sic Bona. dic̄ di.xix. scōi. Supposito ꝙ Adā nō peccasset tn̄ donū nobis a deo nō fuisset datū sic ꝓpter meritū passionis xp̄i q totū sanguinē suū exposuit. ꝛ est mō an̄ patrē p nobis orans: qꝛ oīa q̄rimꝰ pri p meritū passionis eiꝰ. q̄rimꝰ igř: qꝛ obtinebimus. cū dicat Pau. ecce nūc tp̄s ꝛc. De scōo hř in antiq lege ꝙ sacramēta veteris legis nō erāt efficatia: nūc aūt oīa hn̄t efficatiaꝫ. De tertio doctrina euāgelica patēter ondiř oībus. Jō nō habebimꝰ excusationē si non saluemur. De quarto exempla sanctoꝝ nobis ꝓponuntur qui multo plura fecerunt ꝙ nos facimus vnꝙ in vita nostra. Nolite vos excusare domicelle ꝓpter fragilitatem ꝛ teneritatē. qꝛ multi fragiliores ꝛ teneriores vobis fecerūt artissimā penitētiā ꝛ ostenderūt nobis viam paradisi. Sꝫ quomodo debemus incipere: deponētes omne pondus ꝛ circūstans peccatū curramus p patientiaꝫ ad propositum nobis certamen non capiamus viam paradisi ad exemplū illoꝝ qui xp̄m crucifixerunt: sed mulierum que lamētabantur eū. ꝛ sequamur christū deprecando eū vt nos introducat in terraꝫ promissionis ꝛ in montem gratie. iuxta verba thematis p̄assumpti. Ascende ad me in montē ꝛc.

¶ Ascende ad me in montem ꝛc. Loco ꝛ co

pitulo prelibatis et prenotatis. Mote soli to mouet questio terminata a magistris nostris theologis: et presertim a beato Thoma in tertia parte et fundatur in euāgelio hodierno cū dicit quod xps fuit in deserto quadraginta diebus et ieiunauit etc. Utrū ieiunium quod passus est xps fuerit sufficiens ad redimendū genus humanū. Ad hoc rūdet Thomas.iij.pte.q.xlvi.quod passiones et dolores xpi pñt dupliciter cōsiderari. Primomodo inquantum fuerunt a tali supposito quod infinitū est et actiones sc3 suppositorum et singulorum et sic omnis passiones quantumcunque parue erant sufficientes pro redemptione nostra. Alio modo inquantum acceptate de potentia ordinata. Et quia a tota trinitate erat decretum quod incarnaretur filius dei et effunderet totum sanguinē. Ideo non quelibet passio sine sanguinis effusione fuit sufficiens ad redimendū genus humanū: sed requirebatur mors actualiter perpessa. Ideo ieiunia et passiones nō fuerunt sufficientes. ¶ Leuate corda vestra. nō timetis dānari? audiuistis quod dicebatur in septuagesima. Multi sunt vocati: pauci vero electi. Si esset hic vnus angelus sup crucifixū et haberet vnū magnū rotulū. ego porto vobis bona noua dñi quod inter oēs qui estis hic vnus solus dānabitur Queritur nūc inter oēs quis esset ille vestrū qui nō timeret dānari. Ideo quilibet debet timere. peccatores saluentur quis voluerit: quia secundum dictū saluatoris maior pars erit dānata. quia multi sunt vocati etc. Dixi vobis heri de illo qui nō cōparuit et de eo qui accendit fornacē quō sunt puniendi secundum leges humanas. ¶ Uos dicetis forte quod licet feceritis multa mala: facietis tamen penitentiā et satisfacietis et sic speratis saluari: et dicitis quod deus remittet vobis. bene dicitis sed nō totū. Habetur enim extra vt lite nō cōtestata. nō procedatur ad sententiā in antiquis ca. quoniam frequenter: quod crescente malicia crescere debet et pena: et qui propter vnā penā noluerit corrigi multis debet affici. Ad hoc habetis legē ciuilem. ff. de seruis fugitiuis. lex incipit. Si seruus nō obtemperauerit dño et nō emendauerit se pena afficiatur: et crescēte malicia pena augeatur. Eritis vos boni dñi mei? emendastis ne vitam vestrā? vos audiuistis sermones multos quantum emendastis vos. Nunquid multi vestrū capiunt corpus xpi pluribus annis in peccato? Ubi est meretrix quam dimisistis? vbi ē veritas iusticie? Audite paulum aduersus vos vociferantem. Roma.ij. Secundum duritiam cordis tui thesaurisas tibi irā dei. Uos citati estis a deo et nō vultis cōparere: quāto eritis magis contumaces tanto plus eritis puniti. sicut seruus rebellis dño: cui dominus dixit. Tu nō vis corrigi: neque es obediens. Date ei alapam: et si nō se emendat: date ei cū baculo. et tertio mittite eū extra domū. ¶ O peccatores vtinā deus nō faciat nobis taliter. Nūquid dñi burgenses fuistis in periculo perdendi multotiēs oia quecūque habuistis? vos remāsistis pingues et grassi. Uolo igitur suadere si sint defectus (si pro quare) cōuertimini ad deum et laborate cū diligentia vt possitis intrare terram promissionis. Dimittatis vallē miserie et ascēdatis ad montē gratie. Juxta verba the. pro assūpti. Ascende ad me in etc.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ingressionis demonstratiua.

¶ Prima pars continet duas partes. prima dicetur nūc. secūda post prandiū.
Prima est sacratissimi iesu xpi ieiunatio.
Secūda tentationis nequissime superatio.

¶ Quantū ad primā partē dicit matheus Ductus ē iesus a spiritu etc. Uos dñi speratis saluari. Deus det vobis gratiā. ¶ Estis vos hic qui nō potestis ieiunare: et vos qui dormitis in sermone nō solū xps passus est in die veneris sancta: sed semper fuit in laboribus a natiuitate. vt patet in ps. Pauper sum ego et in laboribus a iuuētute mea. Semper enim redemptor noster fuit in penis pro nobis. patet in tēplo oblatus ē ad circūcidendū: in desertū ad ieiunandū: ad predicandū laborauit: et sic de alijs. vnde ysaias. xliij. dicit. Seruire me fecisti in peccatis tuis. q.d. prebuisti mihi laborē in iniquitatibus. Creator se plāgit de nobis dicēs. Popule vos fecistis me multa pati. Nā paup ego sum a iuuētute mea. Postquam xps fuit baptisatus cepit licentiam a matre et nondū vocauerat apl'os et ascendit desertū vbi nullus morabatur: et erat ibi solus cubans sup terrā nudis pedibus capite discooperto. Juxta illud optatus est salutem

in medio terre.portauit penā ꝑ vita nostra
miserabili. Jeiunauit.xl.diebꝰ ⁊ in quadra
gesimo die tantuȝ sitiuit ⁊ famē passus est
ꝙ vix natura potuit sustiere. Dicit hierony
mus ꝙ īpossibile est:vt quis hic ventrē im
pleat delicijs ⁊ superius mentē. ¶ O pau
peres pctōres opȝ ieiunare vel in alio mū
do cū diabolis ꝑmanere. Vos fregistis iaȝ
ieiuniū infallibiliter debetis ieiunare nisi ne
cessitas vel infirmitas excusent. ¶ Sed di
cet aliqua mulier.pr̄ habeo maritū ferocē ⁊
iurauit ꝑ sanguineȝ xp̄i ꝙ ego comederem.
Utrū ipsa debeat ieiunare? Dico ꝙ tenetur
ieiunare:qꝛ maritus nō pōt eā soluere a p̄
cepto dei vel ecclesie. Pro saluando aīas ve
stras oportet intrare desertū:qd̄ habet tres
conditiones.
Primo est locus bono vacuus.
Secūdo bestijs ⁊ feris plenus.
Tertio spinis ⁊ tribulis refertꝰ.
¶ Desertū est ꝯscia vacua vbi nulluȝ est bo
nū sicut in deserto.videamꝰ quale bonū sit:
si bonū facimꝰ tale in vita. ¶ Custoditis vir
ginitatē puelle? ⁊ vos domicelle custoditis
castitatē matrimonialē? Et vos religiosi cu
stoditis religionē? Certe credo ꝙ inuenietis
ibi lupū rapacē:aprū ferocē: ⁊ serpētē mor
denteȝ. ¶ Dic ibi de tribus vicijs.s.luxuria
supbia auaricia.opȝ etiā deponere spinas
mūdanaꝝ curiositatū: vt semē boni operis
fructificare possit. ¶ Beatus thomas in.iij.
sniaꝝ dicit:ꝙ tria sūt genera hoīm. Quidā
sūt incipiētes. Alij ꝓficiētes. Alij ꝑfecti.qd̄
nō ignorauit ph̄ūs in scd̄o ethicoꝝ dū dice
bat. Quidā hn̄t habitū virtutis in gradu con
tinētie. Ecce incipiētes. Quidā in gradu tē
perantie.ecce ꝓficiētes. Alij in gradu heroi
co.ecce ꝑfectos. Et in figura huiꝰ habemus
triplices q̄dragesimas. Prima scribit Gen̄.
vij. Rupti sūt fōtes abyssi ⁊ fctā est pluuia
sup terrā xl.diebꝰ ⁊.xl.noctibꝰ. Secūda.iij.
Regū.xix. Helyas dormiuit ⁊ postea come
dit ⁊ ambulauit in fortitudīe cibi illiꝰ qua
draginta diebꝰ ⁊.xl.noctibꝰ. Tertia q̄dra
gesima scribit. Exodi.xxiiij.de moyse q̄ qua
draginta diebꝰ in deserto corā dn̄o ieiuna
uit. Sed qd̄ significāt iste q̄dragesime? dico
ꝙ p̄ma qn̄ fluxerūt aq̄ p̄ceptoꝝ diuinoꝝ et
euāgelioꝝ rep̄ntat incipiētes q̄ incipiūt bn̄
facere in principio vite, Scd̄a rep̄sentat il
los q̄ icipiūt bn̄facere in media etate. Vos
q̄ nunq̄ȝ incepistis incipiatis ⁊ ꝑseueretis.
Tertia significat illos q̄ vacauerūt tota vi
ta diuino seruitio.sicut clerici boni religiosi
⁊ vidue:q̄ perseuerauerūt orantes. Uacate
igitur vos oēs q̄ vultis saluari: ⁊ videatis
si sitis cōprehensi sub aliqua istaꝝ quadra
gesimarū. Et hoc volo suadere vt intretis in
terrā ꝓmissionis paradisi. Dimittamꝰ igit
vallē miserie ⁊ ascendamꝰ ad montem gra
tie. Juxta verba the.preal. Ascende ad ⁊c.
¶ Quantū ad secūdam ꝑtem vultis salua
ri? deus det vobis gratiā opȝ transire ꝑ viā
fidei ⁊ per gradus sex ascendere in soliū sa
lomonis.iij. Regū.x. ¶ Primꝰ gradus ē fi
dee:de qua diximꝰ heri aliquas excellenti
as.adhuc restant tres.
Prima per eam anime fit spiritualis fecun
datio.
Secūda ꝑ eam fit singularis oꝑatio.
Tertia per eaȝ ad beatitudinē confertur in
troductio.
¶ De prima ad Heb.xi.fide ⁊ ipsa sarra ste
rilis virtutē in ꝯceptione seminis accepit.
De secunda. Luce.i. Elizabeth dixit marie.
Btā q̄ credidisti: qm̄ ꝑficient tibi ea q̄ dicta
sunt tibi a dn̄o. Et ibi augꝰ dicit. Beatior fu
it maria xp̄m mentalr̄ ꝯcipiendo q̄ȝ corꝑali
ter in vtero ꝯcipiendo ⁊ portādo. De tertia
Marci vlti. Signa aūt eos q̄ crediderint h
sequētur.in nomīe ⁊c. Et math.ix. Fides tu
a te saluuȝ fecit. Et luce.vij.de magda. Fi
des tua te saluā fec. Seruemꝰ igit dn̄i mei
fidē nostrā vt habeamꝰ fructū tp̄e suo.quē
do eni expectat fructꝰ ab arbore opȝ primo
ꝙ arbor plātetur.secūdo ꝙ riget. Tertio ꝙ
fecūdet. Fecūdatio oꝑationū nostraꝝ ꝓue
nit ex fide. in signū huiꝰ sara ex fide fuit fe
cūdata filio suo ysaac. Elizabeth ad beataȝ
virgineȝ dixit: ꝙ singulariter fuerat oꝑata
ex fide. Singularis etiā prerogatiua ipsiꝰ
fidei est ꝙ per eā fiunt miracula. Jd̄o dixit
saluator qn̄ ascendit in celū.signa eos q̄ cre
diderīt ⁊c. Et ibi dicit Gregoriꝰ ꝙ miracu
la spiritualia sunt maiora q̄ȝ corꝑalia. Dn̄i
mei scitote ꝙ maius est curare aīam a pec
cato q̄ȝ resuscitare hoīem a morte corpora
li vel eijcere demonia a corporibus obsesso
rū. Jsta autem proueniūt ex fide: per fidem
ntramus beatitudinē eternā: ⁊ per gratiaȝ

ostium aperitur. Unde petrus dicit in pri-ma canonica pmo ca. Credentes exultabitis leticia inenerrabili reportātes finē fidei vestre salutē animarū vestrarū. Et vult tantū dicere. Nolite timere qm̄ per fidē non habebitis tristiciā nec penam sed gloriā et exaltationē magnā. ¶ Habetis ne fidem dn̄i burgenses? et vos pauperes peccatores adulteri fornicarij estis boni catholici oēs? quid vobis videt? Credo q̄ om̄s respondebitis generaliter. vere pater nos dicim⁹ credo singulis diebus vbi cōtinetur fides catholica et facimus cōtra diabolū ꝓtestationes dicēdo. Abrenūcio sathane. Vellē o pctōres q̄ esset hic aliqs valēs vir q̄ loqueret nobis: sicut xp̄s loquebat nobis in cruce. Sed diceret aliqs. qualē vitam habetis in ista ciuitate? Ueniat igit paulus in mediū q̄ nūq̄ mentit et dicat alta voce qd sentit in hac materia. O popule amice dei repetatis illō qd dr̄ pme ad Thi. iiij. In nouissimis tpib⁹ descēdēt quidā a fide attēdētes spiritib⁹ erroris et doctris demoniorū in ypocrisi loqn̄tiū mēdatiū et cauteriatā habentiū suā conscientiā. Et idē ca.v. Adolescentes viduas deuita. cū em̄ luxuriate fuerint in xp̄o nubere volunt hn̄tes dānationē: q: primā fidem irritā fecerūt. Uos dicitis vos habere fidē dn̄i burgēses audite ambrosiū amicū dei. xxij.q.v.ca. Cauete fratres mendaciuz: quia oēs qui amant mendaciū filij sunt diaboli. nō solū in falsis verbis sed etiā in simulatis operib⁹ mendaciū est. Mendaciū nāq̄ est se xp̄ianū diceret opera xp̄i nō facere. Mēdaciū est episcopū sacerdotem vel clericum se profiteri et cōtraria huic ordini operari. ¶ Quero igitur vobis o sacerdotes: est ne fides tenere concubinā publicā? est ne fides prestare decē francos et recipere duodecim? Est ne fides operantibus qui laborant per totā septimanā et diebus festiuis vadūt ad lupanar et stant in tabernis vsq̄ ab ebrietatem et in ludis nomē domini nostri iesu xp̄i blasphemant. Fecistis ne fidem primaz irritam? certe credo q̄ sic. Scitis quid dicam vobis q̄ ī multis articulis excepto baptismo christiani sunt multi detestabiliores iudeis. Igitur concludo q̄ nisi emendaueritis vitam vestram et tenueritis fidem promissam in baptismo nunq̄ intrabitis terraz promissionis: ergo cum festinatione intrare debetis et dimittere vallem miserie et ascendere ad montem gratie. Juxta verba the. pas. Ascende ad me in montē et c.

¶ Eadem dn̄ica prima quadragesime post prandiū. Sermo.ix.

Ascende ad me in montem: et esto ibi. Exodi.xxiiij.ca. Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nūc dies salutis.ij.ad Corinth.vi.ca. ¶ Domini et aie deuote si retinuistis sententiā sermonis naturalis vos debetis habere desiderium saluādi animas vestras. Dicebat paulus q̄ nunc est temp⁹ optimū ad intrandum paradisum: q: nunc est tempus passionis christi. vita euangelica declaratur et vita sanctorū demonstratur Hortamur vos fratres ne in vacuū gratiā dei recipiatis. ¶ Sed queretis forte dn̄i. in cordibus vostris q̄ntum durat ista oportunitas querendi gratiam et faciendi bonum. Dicit Paulus. ecce nunc tempus. et Thōas in cōmento supra. iiij phisicorū. Temp⁹ nostrum tribus vocabulis exp̄mitur: scz tunc nūc et olim: et quocūq̄ vocabulo accepto. ecce nūc tempus acceptabile. Capiatis ergo quodcūq̄ voletis de p̄terito illud preterijt. Job.xvij. Dies mei transierunt: cogitatiōes mee dissipate sunt et c. Tempus futuruz est incertum. Possibile est enim q̄ multi in comitiua sunt hic qui non videbunt dominicam futuram. ¶ Anselmus in orationibus suis dicit. terret me tota vita mea que diligenter discussa apparet mihi totaliter aut vanitas aut sterilitas. Anselmus erat bone vite et regularis obseruantie: et dicebat totum bonuz quod fecit taliter est annexuz multis vanitatibus q̄ vix ego possuz videre viam saluandi me. Et si ille qui erat tam scte vite dubitabat: quid nos miserrimi faciemus qui in tot et tantis deum offendimus? Paulus apostolus hortatur nos q̄ si perdidimus preteritum tempus: bene expendamus presens. Tempus futurū qd ex

pectamus exprimitur isto vocabulo tunc.
Et sunt septē tūc terribilia in sacra scriptu
ra. Primū tunc tremēde visionis tūc vide-
bunt filiū hoīs venientē in nube cū potesta
te magna. Luce.xxi. Scdm tūc est lamenta
bilis deplorationis. Math.xxiiij. Tūc plā
gent se omīs tribus terre. Tertiū tunc est fle
bilis cōgregationis. Math.xxv. Tunc sede
bit sup sedē maiestatis sue ꝛ ꝯgregabūtur
ante eū omīs gentes. Quartū tūc est durissi
me locutionis. Tunc loquet ad eos in ira
sua. Quantū tūc est mirabilis sepationis.
Math.xxv. Tunc sepabunt mali de medio
iustoꝝ. Sextū tunc est formidabilis accu-
sationis. Sapientie.v. Tunc stabūt iusti in
magna ꝯstantia aduersus eos qui se angu
stiauerūt ꝛ qui abstulerūt labores eoꝝ. Se
ptimū tunc ē formidande dānationis. Ma
thei.xxv Tunc ibūt hi in suppliciū eternū.
Et pōt superaddi.viij. tunc: qd est eterne ꝓ-
miatōnis. Math.xxv. Tunc ibūt hi in vitā
eternā. ¶ Dñi mei videtur vobis ꝙ estis fa
tui faciatis bonū vultū. ꝛ magnates diui-
tes ꝛ potētes: ꝛ vos mulieres saltatrices ꝛ
dissolute si vos sciretis tūc qd nos expectat
timeretis nō dubito ꝛ fleretis abūdant. vi-
debitꝪ illū qui iacet in cruce in iudicio. tunc
plāgent se oēs trib⁹ terre. Et dicit chrisosto
mus ꝙ iudei ꝗ eū crucifixerūt pagani qui
eū suscipere noluerūt ꝛ xpiani videbūt illū
cui⁹ sacramēta susceperūt ꝛ opa nō tenue-
rūt. Tūc cōgregabūt oēs iusti q̄rentes oēs
ꝙ de malis fiat iusticia: tūc loquet eis xp̄s
vitā suā: ꝛ tūc ibunt hi in suppliciū eternū.
tunc nō erit remediū nisi ꝙ reddam⁹ cōpu-
tū de oibus excessib⁹ ꝛ malis nr̄is. Quale
remediū petōres? Ecce nūc tp̄s: ꝛ si tpe pre
terito vita vr̄a fuerit mala: emēdetꝪ vos: qꝛ
nūc est tp̄s acceptabile. Eccli.ix. Quodcūqȝ
pōt facere man⁹ tua instanter opare: qꝛ nec
opus nec rō nec scia nec sapiētia erit apud
inferos quo tu ꝓperas. Et si tp̄s est tā peri
culosū: disponam⁹ nos ad q̄rendū dei gra-
tiā. Utinā ꝓuideam⁹ casuȝ nostrū. Dimitta
mus vitā imūdaȝ ꝛ veniam⁹ ad deū ꝗ nos
vocat. Recurram⁹ ad btām ꝟginē di. Aue.
¶ Ascende ad me in monteȝ ꝛc. More con
sueto talis preponit theologalis q̄stio mo
ta a magistris nr̄is theologis: ꝛ ꝓsertim a
Richardo de mediavilla dist.ij.ij. Utrū pos
sibile sit in natura hūana eē tentationē ali-
quā sine peccato. Et mouet super euāgelio
vbi agitur de tentatione demonis. ¶ Rñ-
det predictus doctor: ꝙ differentia est inter
viciū pctm̄ culpam ꝛ demeritū. Uiciū dicit
carentiā rectitudinis habitualis q̄ deberet
inesse in natura. ħ pctm̄ dicit carentiā recti-
tudinis q̄ deberet inesse in actu. pctm̄ dicit
defectū sicut est in mōstris. Culpa dr̄ ꝙ ta
lis habeat reatū pene. demeritū dicit ordi
nē ad suppliciū eternū. Duplex est tentatio
Una est a diabolo: ꝛ talis pōt esse sine dif-
formitate ꝛ pctō: ꝛ talis fuit in xp̄o. Alia ē
tentatio in carne ꝛ illa nō pōt esse qn sit vi-
ciū aut deformitas saltē venialis aut mor-
talis qꝛ ꝓuenit ex fomite. ¶ Leuate corda
vr̄a dñi mei hētis aīm ad saluanduȝ vos?
qd dicūt aīe vestre? timetis dānari? Dixi ho
die mane ꝙ si vn⁹ angelus eēt supra cruci-
fixū ꝛ hrēt vnū rotulū ī manu ꝛ diceret va
lete oēs ꝛ gaudete ꝛ cauete: qꝛ vnus vestrū
est dānatus: quilibet vestrū timeret ꝛ dice-
ret. Heu quis est ille: qꝛ bene meruim⁹ oēs
dānari. Habem⁹ exēplū in comitiua xp̄i q̄
dixit. vnus vestrum me traditurus est. In
ceperunt singuli dicere. nunquid ego sum?
Christus dixit etiam verbis. ꝙ multi sunt
vocati: pauci vero electi. Math.xx. Dixi ho
die mane ꝙ crescente contumacia crescere
debet ꝛ pena. Utinam deus non faciat no
bis sic. quotiens eniȝ domini mei fuistis a
deo visitati: totiens fuistis contumaces.
Uolo igitur dicere ꝙ castigetis emendetis
ꝛ corrigatis vos ꝛ non differatis: quia peri
culū est in mora. Habetis decretaleȝ in an
tiquis extra de electōe ꝛ electi potestate ca.
cuȝ inter vniuersas. Ubicūqȝ mora auffert
periculum nullatenus est differendum. Et
idem extra de regulis iuris libro.vi. Ad ħ
est. ff. vt cum de obligationibus. vbicunqȝ
certus dies nō competit: ipso die cadere in
telligitur. Et ouidius dicit. Mora semper
nocet ꝛ nocuit differre paratis. Casus ē pa
tens. Uos estis nunc in ecclesia ꝛ in sermo-
ne: venit ancilla ad vos festinanter dicens
ꝙ domus vestra est incensa quid debetis
facere ad extinguenduȝ ignē: debetis ne ex
pectare? Lex ciuilis dicit ꝙ si acōmodasses
centū ducatos ab aliquo hoc pacto: ꝙ quo
tiens volueris pōt repetere. Sic ē de diis

iustitia que semp pot petere satisfactionem pro pctis. Et sicut ille qui habet domu incensam no dz expectare in ecclesia sed currere et extinguere igne. sic domus incensa est psciencia, ignis est pctm mortale. Ideo iob xxi. Ignis est vsqz ad psumatione deuorans.
¶ Habetis ne chorda peccati qua suspendemini in inferno. Non debetis tm optare fractione chorde: et qui hz domu incensaz extinctione ignis qntu peccator dz optare remotione peccati a psciencia sua. ¶ Volo dicere qz postqz tepus nuc est acceptabile recurramus ad deu. vos popos dimittatis popas. vos diuites no opprimatis viduas et pauperes. dimittatis cocubinas et meretrices: et dicat vnusquisqz. funes pctorum circuplexi sunt me. deus mihi gratia det qz resurgaz. Ego istud suadeo vt intretis terra pmissionis et gratie. Dimittatis igit valle miserie et ascendatis ad montes gratie. Juxta Abathe. preal. Ascende ad me &c.
¶ In isto sermone erut due ptes.
Prima erit sacri euagelij expositiua.
Secunda erit ingressionis spiritualis demonstratiua.
¶ Quantu ad prima3 ptem continet duas partes. Pria est ieiunij sacratissima exhibitio. Scda tentatois durissime supatio. Prima fuit dicta hodie mane. Scda dicet nunc Cotinet ergo euageliu qz redeptor nr erat in deserto pedib9 nudis capite discoopto sedes sup terra int serpetes. vn ps. Sup aspide et basiliscu abulabis et pculcabis leone et dracone: et ibi ieiunabat. diabolus vo no dormiebat: sed accedes ad eu dixit. Si filius dei es dic &c. Habetis tetatoes dni mei: qs e ille q no heat: certe pauci sut. Si estis in deserto penitetie diabol9 aggrediet vos. dicit Tho. iij. pte. q. lxi. Si gratis cur dns voluit tentari vt moibus tetationibus et necessitatib9 ad eu recurramus: et sicut ipse resistit ita et nos resistam9. Hugo cardinalis dicit qz xps fuit ductus ad quattuor loca. bis ad templu, semel ad desertu. quarto ad monte excelsum. Quid e dicere qz maria et ioseph duxerut eu ad templu. maria interpretat aia. Joseph est psciencia ad deuotandu qz qui vult duci ad templu dz duci per amara penitentia et p conscientia deuotam. Spiritus sanctus duxit eu in desertu: et significat qz quado quis hz inspirationes deserendi mudum et intradi religione: duct9 est a spusancto: qui spiritussanctus facit ire ad desertu. i. ad dolore peccatorum et no ppter alia causam. sicut multi qui intrant religione vt habeant abbatias et multa beneficia. Et isti ducutur a demone in desertu et no a spu sancto. Alij vero ducutur in montes excelsu a demone. i. ad dignitates et ad honores ecclesiasticos et mudanos de9 nouit vitam taliu. Et isti sunt similes petro que ancilla anne introduxit ad igne. Caueant igit tales ne diabol9 pcipitet eos in pfundu inferni. Sed qretis: pr quare diabolus tentauit xpm: Dico pter duo. Primo: qz diabolus habuit noticiam scripturaru plusqz aliquis hoim et sciebat qz deus erat redeptuus genus humanu et per hoc qz tota. xl. ieiunauit cogitauit qz esset filius dei: qz non famebat s post hec incepit famescere dubitauit et posuit ante eum lapides et venit ad eu in forma heremite cu barba et dixit. Ego sum hic in deserto fames, ego scio qz es filius dei fac panes couertedo istos lapides in panes vt ambo comedam9. vn ps. Narrauerut mihi iniqui fabulationes: s non vt lex tua. Respondit xps. no in solo pane viuit ho &c. Videns demo qz isto mo non potuit eu habere: voluit eu3 decipere p vnam gloria sicut mos est demonu qui qn no pot tentare de vno peccato transit ad aliud et assumpsit eu sup pinaculu templi. Gregori9 facit ibi vna exclamatione p eo qz humane aures no capiunt qz diabolus tetauerit psona iesu xpi et portauit eu: qz no est mirandu vt dicit. qz nos facim9 peius qn sumim9 corpus xpi in peccato mortali. Si ei iudas et pilatus tetigerut xpm et a crucifixoribus pmisit se xps poni supi cruce: no est mirandu si a demone pmisit se portare sup pinaculu templi. Tame doctores comuniter dicut: qz cepit eu per manu et duxit eu in hierusale super pinaculu templi et dixit. Si filius dei es mitte te deorsu. Respondit. No tentabis dnm deu tuu. Hic datur documetu qz nullus scienter dz tentare deu vbi no est necessitas. finaliter tentauit illu de auaricia et duxit eu in monte excelsum &c. Beatus ambrosius et recitatur in decreto. xv. q. i. c. Non est dicit. Voluntariu sibi nulliti eli

git xps: voluntariū seruū sibi diabol⁹ actio natur. Neminē iugo seruitutis astrictū: pos sidet nisi se ei prius pctōꝝ ere vendiderit. Caueāt illi q̄ se excusant dicētes nō possū resistere tentatōib⁹ diaboli. qꝛ vt inq̄t Pau. i. Coꝛ. x. Fidel' ē de⁹ q̄ nō patief vos tētari supra id qd potestis. ¶ Beat⁹ anthoni⁹ habuit quādā visionē ꝙ tot⁹ mūd⁹ erat plenus laqueis ⁊ clamauit. Dñe quis hos laqos euitabit. responsū fuit ei hūilitas. Job vij. Militia est vita hoīs sup terrā. in quolibet statu nemo est: q̄ non habeat tentationes. Estis vos hic artiste: fuistis tentati et examīati: ⁊ vos baccalarij fuistis probati: Dicit bonauentura: ꝙ ꝓbari significat tentari. Tentatio autem datur nobis propter tria.

Primo ad nostrā hūiliationē.

Secūdo ad meriti augmētationem.

Tertio ad iustoꝝ ꝓbationē.

¶ De primo Paulus ad. ij. Coꝛ. xij. Datus est mihi stumul⁹ carnis mee āgelus sathane qui me colaphiset. De secūdo Eccli. xxvij Vasa figuli ꝓbat fornax vt homīes iustos tentatio tribulationis. De tertio ibidē loco preallegato eadē auctoritate. Propter ista vult deus nos tentari vt mereamur coꝛā eo. Dicat igif quilibet in tentationib⁹ ⁊ aduersitatib⁹. Merito hec patioꝛ ꝑpter pctā mea ⁊ ob reuerentiā passionis dñi nostri iesu xpi sustinebo. Sequif ī euāgelio. Et ecce angeli accesserūt ⁊ ministrabant ei. Superato aūt demōe angeli poꝛtauerūt sibi prādiū quod decoxerunt sup craticula sua. Dic ibi figurā de abacuch qui poꝛtauit prādiū danieli. Uincamus igif tentationes o peccatoꝛes vt possim⁹ comedere fructus terre ꝓmissionis. Dimittamus vallē miserie ⁊ ascendam⁹ ad montē gratie. Iuxta vba theopreas. Ascende ad me in montē ⁊c.

¶ Quantū ad secūdam partē si volumus ascendere ad montē gratie opus est auxilio diuino. Precemur dñm vt det nobis grām transeundi cum festinatione in desertū. Diximus in precedenti parte de primo gradu opꝫ nunc loqui de secūdo ⁊ ibi figere pedē.

¶ Est aūt secūdus gradus diuine legis obseruatio. Istū autē gradū xpus qui est veritas infallibilis plātauit dicens. Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata.

¶ Ad istum gradū obseruandum tria nos inducunt.

Primo dantis auctoritas.

Secūdo obseruātis vtilitas.

Tertio transgredientis penalitas.

¶ De primo Exodi. xx. Ego sum dñs ꝑ gubernationē. deus per creationē. tuus ꝑ redemptionē. foꝛtis zelotes visitans iniquitatē patrū in filijs in tertiā ⁊ quartā generationē. Nūquid dñi burgēses bonū ē obedire regi prelato ⁊ magistro. Opoꝛtet ergo deo obedire. quia scriptū est ysa. xlij. Gloriam meā alteri nō dabo. ¶ De secūdo Deut. xxviij. Si mandata mea seruaueris ⁊ feceris ea benedict⁹ eris in ciuitate. benedictus eris in agro. ⁊ benedictus fructus ventris tui. ¶ De tertio ibidē Deut'o. xxviij. ¶ Audiatis dñi vultis ascendere ad montē gratie: opꝫ seruare diuina precepta vel damnari.

¶ Casus est patens: quia si debem⁹ obedire regi in regno suo: ⁊ etiā epō in episcopatu: multomagis deo debem⁹ obedire: qꝛ ipse est dñs ⁊ episcopus: vt ipse dicebat qñ dabat precepta. si etiam obediam⁹ sibi dabit nobis bona tempoꝛalia ⁊ spūalia. Si non obediamus dabit miserias penas bella pestes infirmitates penas infernales. Sed videamus dñi qualiter seruātur precepta diuina in ista ciuitate: producamus duos testes in mediū Hieremiā ⁊ Isaiā ⁊ dicāt nobis q̄d eis videf. Dic ysaias. i. Ue genti peccatrici poplo graui iniquitate semini neq̄ filijs sceleratis. dereliquerūt dñm blasphemauerūt sanctū isrł abalienati sūt retroꝛsum. Dic tu hieremias. Circuite vias hierusalē ⁊ querite in plateis eius an inuenietis virū facientem iudiciū. Hieremie. viij. Ponam⁹ dñi ꝙ ego poꝛto vobis vnū p̄ceptū regni dicens sic: nostris fidelibus manentibus in tali loco salutē. Jesus xps fili⁹ dei per eternā generationē. Rex celestis ⁊ oīm rerū per gratiā dei patris ꝑpter nostrā sanctitatē ⁊ oīpotentiā patris nostri volumus ⁊ oꝛdinam⁹ ꝙ vos xpi fideles colatis vnū solū deū ⁊ super oīa ꝙ null⁹ iuret nec blasphemet ⁊c. Ab alia vero parte venit diabolus cū vno mādato ⁊ ita dicit. sathanas rex inferni ⁊ dñs tenebraꝝ oīm nobis ꝙ odiamus super oīa salutē: precipit ⁊ mādat ꝙ oēs iuretis ⁊ blasphemetis deū: sitis adul

teri et fornicarij: et sic de alijs. Dicatis nunc o burgenses cui istorum hodie obeditur. Dicunt primo ecclesiastici. Secundo alij. Chrisostomus dicit. certe lugendum est tempus presentis vite in quo tanta flagicia committuntur: quod si videres non posses a lachrymis detineri. Dico quod iudei erant turonis tempore Ludouici regis octaui: audientes christianos nomen dei blasphemare dixerunt: vos dicitis quod christus mortuus est pro vobis: miramur nos quod tales sibi infertis iniurias. Audeo dicere quod plures insolentie fiunt in ecclesijs christianorum quam iudeorum. Quot sunt christiani qui tenent meretrices sicut vxores: quot ecclesiastici: et dominus curatus dat eis corpus christi. Dimittatis pompas abijciatis superbias: et si tempore preterito fuistis mali corrigatis mala et seruetis mandata: vt possitis ascendere ad montem gratie et glorie etc.

¶ Feria secunda prime dominice quadragesime. Sermo.x.

Ascende ad me in montem etc. Ubi supra. Ego ipse requiram oues meas: et visitabo illas sicut visitat pastor gregem suum. Ezechiel.xxxiiij. Si tenuistis doctrinam domini mei debetis animam ad bene agendum. Dixi heri quod tempus nostrum est paucum. tempus preteritum preterijt. tempus presens est periculosum. Ponamus ergo nos ad bene agendum. Ad hoc incitat nos epistola: quia ecce ego requiram oues meas sicut pastor etc. Creator noster per ezechielem vult ostendere quam affectionem habet ad nos et dicit. faciam sicut bonus pastor qui locat oues in hospitio et tuetur eas a lupis.

¶ Et in hac epistola notantur tres conditiones boni pastoris que notantur etiam. Johan.x. Ego sum pastor bonus. scitote o peccatores quod nunquam pastor fecit tanta pro ouibus: sicut pro nobis fecit christus. Bonus pastor primo debet oues nutrire. Secundo custodire. Tertio perditas diligenter querere. et quando est aliqua in spinis capta debet eam super humeros ponere et reducere ad gregem. De primo. christus est verus pastor. nutrit enim nos manna de celo: quando corpus suum dat nobis ad nos nutriendum in sacramento altaris. Secundo custodit ouem: quia sicut samaritanus descendens a hierusalem in hiericho inueniens hominem sauciatum posuit super asinum etc. De tertio: quesiuit eam inter spinas: id est inter infideles et inimicos suos. postquam enim descendit perditam quesiuit vsque ad mortem crucis: et a morte vsque ad diem iudicij. O ineffabilis dei charitas. O inaudita clementia saluatoris. Precemur nos omnes o peccatores vt simus de ouibus suis: et si sumus inter spinas peccatorum nos redrat et in morte nos singulariter visitet. Istud precemur meritis et intercessione illius ouis que agnum portauit immaculatum. Presentemus igitur sibi mente pia dicentes. Aue maria.

Conditio boni pastoris

¶ Ascende ad me in montem etc. More consueto queritur questio mota a magistris nostris theologis et singulariter a Scoto in.iiij. dist. xlvij. Et mouetur super euangelio presenti quod tractat de iudicio futuro. Utrum iudicium generale sit sic futurum quod aliqua ratione possit probari. Respondet scotus quod iudicium in sacra scriptura aliqua ratione potest probari tam apud theologos quam apud philosophos: et multipliciter capitur. Uide ipsum scotum qui concludit tandem quod ratione naturali probari non potest. sunt tamen alique congruentie vt dicunt doctores que sunt coniecture quibus probatur esse primum. Quid dicunt anime vestre o peccatores: audiuistis mandatum diaboli: nunquid dixit ipse omnes volentes ei seruire per suam horribilem crudelitatem promisit dare pro salario damnationem eternam: quid ergo faciemus: Conuertamur ad dominum. dimittamus peccatum. Sed quando pater in medio quadragesime: non sed nunc. dedi vobis heri decretalem et legem. Nemo est vestrum vt opinor qui si habeat ignem in domo sua quin non vellet ipsum extinguere nec expectare pascha. Quid ergo faciemus: dimittamus peccata et seruiatis deo. Habetis legem. ff. de opibus libertorum. l.i. quod seruus tenetur domino suo seruire nedum in opibus legalibus sed etiam personalibus prompte et diligenter. Ad idem est ca. quia contra mores. viij. distin. et sunt verba Aug. Generale quippe pactum est societatis humane obtemperare regibus suis: quanto magis deo regeneratori vniuerse creature: audistis loqui de guerra. domini si aliquis alium saluasset in bello a morte ille teneretur viuere preseruatori omnibus diebus vite sue. et secundum legem tenetur seruire in omni

seruitio bonoꝝ ⁊ corporis licito ⁊ honesto q̄tum fuerit sibi possibile. Uos estis redēpti preciosissimo sanguine dn̄i nostri: ⁊ nō auro neq̄ argēto nec corruptibilib⁹. Quis preseruabit vos a dānatione: nunqd xp̄s: seruitis vos ei ex toto corde totis viribus? Augu. dicit ꝙ ratio est ꝙ subditi obediant regi ⁊ ducibus. Nos sumus deo subditi: et si regi precipimur obedire: a fortiori dō. Et vt ei seruiamus consideremꝰ si tempore p̄terito offendimꝰ eum. cōuertamur ad ipsū vt facilius terrā promissiōis ingrediamur. dimittatis igitur vallē miserie: ⁊ ascendatis ad montē gratie. Juxta verba the. preassumpti. Ascende ad me in montē ⁊c.

¶ Jn isto sermone erunt due partes principales.
Prima erit sacri euāgelij declaratiua.
Secunda virtuose ingressionis demonstratiua.

¶ Quantū ad primā partē o peccatores audite quid dicit euāgeliū. Dico ꝙ ē diuinior materia totiꝰ mūdi: ⁊ si ego ⁊ vos essemus tales quales debemꝰ esse: deberemꝰ psternere nos in terrā ⁊ pcutere pectus: ⁊ potiꝰ tacere q̄ loqui.

¶ Euāgeliū diuiditur in duas ptes.
Prima loquitur de maiestate triūphali.
Secūda erit de qualitate iusticiali.

¶ Prima adhuc ꝯtinet quattuor. Primū est incertitudo diei cuꝫ dr̄ cum venerit. Secundū est plenitudo imperij cū dicitur: filius hoīs. Tertiū est altitudo celsitudinis cum dicitur: in sede maiestatis. Quartū est multitudo collegij cū dr̄: cōgregabunt ante eū oēs gentes. De primo. Math. xxiiij. de illa hora nemo scit. De secūdo. Johā. v. dedit ei iudiciū facere: quia filius hoīs est. De tertio. Malachie. iij. Quis poterit cogitare diem aduentus eius: ⁊ quis stabit ad videndum euꝫ? De quarto. Jsaie. iij. Dn̄s ad iudiciū veniet cū senioribus populi sui ⁊ pncipibus eius. Totū euāgeliū loquitur de iudicio ad quod vos inuito cito: vt personaliter cōpareatis. aduētus aūt xp̄i sunt signa que precedunt iudiciū. Quādo ego vado per cāpos dn̄i mei ⁊ quero a rusticis que est hora? dicunt mihi. pater est fere nox. quomō cognoscitis: nō habetis horologiū? Respondent. Agnoscimus in hoc ꝙ nō apparet ampliꝰ sol. Math. xxiiij. Quando abūdabit iniquitas ⁊ refrigescet charitas multoꝝ: signū est ꝙ iudiciū est prope. Nam quādo sol nō videtur in vallibus ⁊ collibus signum est ꝙ nox appropinquat. Uideatis dn̄i mei communē gentem: que significatur per vallem iam non habent solem. Uideatis nobiles q̄ sunt colles: in ipsis non videtur sol. Uideatis prelatos qui debent esse montes: ⁊ sūt sicut valles: q2 in ipsis scandaluꝫ totius populi est: ⁊ non lucet amplius sol boni exempli in ipsis. illud est sufficiens signū ꝙ dies iudicij appropinquat. Ad propositū dicitur in euangelio. Cum venerit filius hoīs in sede maiestatis sue. Cuꝫ venerit. sicut Noe tempore diluuij dicebat amicis suis vidēs peccata eoꝝ. deus puniet vos. Et predicauit eis penitentiā centū annis. Similiter loth dicebat sodomis. Recedamus recedamus hinc: quia veniet punitio super peccatores Et videbatur eis ꝙ ludēs loqueretur: ⁊ repente venit diluuiū tempore noe: ⁊ in sodoma fulgur d̄ celo: ⁊ combussit eos. Domini mei mille sunt in hac ciuitate qui timerent si scirent quid esset venturū ⁊ qd̄ nō tardabit: ⁊ si scirent que veraciter erunt in iudicio emendarent ⁊ corrigerent vitam suam. Et quō veniet: an scilicet flendo sicut ingressus est hierusaleꝫ? Dico ꝙ nō: sed in triūpho: in sede maiestatis sue. Et quis stabit ad vidēdum eū? Dico ꝙ oēs angeli ⁊ diaboli ⁊ sancti ⁊ dānati comparebunt. Ego inuito vos dn̄i ⁊ domicelle que habetis tunicas caudatas ⁊ cirothecas. Et vos domini ecclesiastici cum beneficijs vestris: qui nutritis equos canes meretrices: ⁊ histriones. Et iudiciarij ⁊ curiales aduocati ⁊ procuratores cum vestris processibus ⁊ litteris opprimitis pauperes Notarij etiam cum calamis suis ad scribendū. tunc separabit eos sicut pastor oues. Dicit francisc⁹ de maronis: ꝙ erunt sm̄ sex differentias positionuꝫ situati: scilicet ante ⁊ retro: sed sm̄ ymaginationeꝫ. Sursum erunt omnes iusti ⁊ saluati. Sed inferius erunt pagani. Dextrorsū pueri qui mortui sunt sine baptismo. Sed mali christiani erūt a sinistris. Ee primo. Prouerb. iiij. Uias que a dextris sunt nouit dominus. peruerse sunt que a sinistris sunt: ⁊ tunc aperientur conscientie nostre: quia li

Ordo [illegible]

bri aperti sunt. Apoc. xx. Et alius liber apertus est q est liber vite: et iudicati sunt mortui ex his q scripta erant in libris sm opera ipsorum. et sequitur. qui no est invent in libro vite scriptus missus est in stagnum ignis. De qbus eritis vos dni: quã vitam ducit? Libri erunt tunc apti: et videbuntur omnia que in eis sunt scripta. Sz q sunt illi libri? Dico q sunt aie: qm qd fecimus a qrto anno vsq ad osummationē vite portabimus ibi. Tunc iudex tria faciet.

Primū erit discussio.

Scdm reuelatio.

Tertiū snie platio.

¶ De primo. i. ad Cor. iiij. Veniet dns q et illuminabit abscodita tenebrarum: et manifestabit osilia cordiū. De scdo Nau. iij. Reuelabo pudenda tua. Et ps. Existimasti iniq q ero tui similis arguã te et statuã contra faciem tuã. De tertio Ezechiel. vij. No parcet oculus meus sup te nec miserebor tui: et ponã ante te oēs abhominationes tuas. Tunc apparebūt mulieres adultere q nūc sf secrete: adulteria: auaricie: dceptōes: oia secreta tūc i publicū ponēt. Dicit ergo euãgeliū q saluator veniet ad pctōres dicens eis. sitiui: hospes fui: esuriui et nō dedistis mihi etc. Nunq pnceps durius locutus est proditori: q xps loqtur malis seclusa passione. Tūc dicent pctōres motib cadite super nos. Et quare? qr hospes fui. vobis dicet xps obliti estis mei: et ego obliuiscar vri Audite o pctōres si illi q nō dederunt sua ita increpabūtur: qnto magis illi q rapuerunt aliena et nō restituerūt. Et tūc dominus ad iustos cōmendās eos dicet. bndicti vos q me suscepistis: hospes erã: sitiui: esuriui etc. venite bndicti pcipite regnū vobis paratū a patre meo. Male pingūt pictores iudiciū qn ponūt btãm virginē genibus flexis et btm Johã. qr tunc amplius nō orabunt p pctōribus. Tūc aportabunt crux et claui et martelli et alia instrumenta passiōis. Chrisostomus dicit sup Math. q xps dicet: hic est saluator q passus est p vobis: q effudit sanguinē ppter vos. ego fui flagellatus: sputus: derisus etc. De quibus erimus nos dni mei? sed qd dicet vos pctōres? Christus dicet tria verba iustis: et tria malis.

Primo dabitur iustis bndictio.

Scdo regni adeptio.

Tertio eterna premiatio.

¶ De primo Prouer. x. Benedictio dni sup caput iusti. De scdo in euãgelio hodierno. Regnū pcipite paratum vobis a ostitutione mundi p effusionē sanguinis mei. Bn erit istis tūc: nec penitebit fecisse penitentiaz: seruasse religionē et austeritatē: restituisse furta et rapinas etc. Et sicut snia iustorum erit dulcis et optima: sic snia dãnatorum dura ad audiendū: durior ad videndū: et durissima ad penas sentiendū: et habebit tria mala cōcomitantia.

Primū paterna maledictio.

Scdm dura dyabolorum associatio.

Tertiū eterna cruciatio.

¶ O durū verbū: vtinã non simus de illis melius eēt esse nihil: et esse abortiuos. dicent dãnati xpo. dne des nobis bndctōez. qui respōdebit maledictio sit vobis. Scdo petent dãnati aliquē honestū locū. Respōdebit: ite in ignē. Et qntum durabit domine? eternaliter. Et qs erit prelatus noster? dyabolus cui seruiuistis et angeli eius. O pctōres nunqd p pauca voluptate vultis hre istas tres maledictiones? dicatis i ipsū humilietis igit vos dicendo tu es des meus et te offendi. o pauperes aie vultis ire ad illum locū? quale remediū. Si sint defectus emendetis et corrigatis vitã: cognoscatis q moriemini: et dicatis ei. dne cognosco q vocabis me et iudicabis: ego pcor veniam coram te: facias mihi tuã miam. Et sic miserebitur vestri. volo suadere vt vicia dimittatis et vallē miserie: vt tandē veniatis ad montē grē. Juxta vba the. passum. Ascende ad me etc.

¶ Quantū ad scdam ptem principalē dixi heri q si volum ascendere finaliter ad montē gratie opz figere pedē in scdo gradu qui est seruare legē diuinã. ¶ Sed dicet aliqs: pater antequ illa lex eēt data: nūqd fuerūt aliq in statu grē? nunqd seruando legē nature possum hre gras? Dico q nullus est ab Adam q nō possit hre gratiã dei si vult: et si faciat qd in se est. Ideo dedit precepta ppter tria.

Primo propter auxiliationē ad operãdum.

Secundo propter iustificationem ad pre-

miandum.
Tertio ppt occasionē ad humiliandum.
¶De primo Pau.ad Ro.vij.Concupiscen
tiā nesciebam esse pctm̄:nisi lex diceret. Nō
cōcupisces. De scdo Deut.xi. Propono i cō
spectu vestro hodie maledictionē his q̄ nō
seruauerit ⁊ bn̄dictionē his qui seruauerit
legem. De tertio.i. Petri. v. Humiliamini
sub potenti manu dei:vt vos exaltet in tē-
pore visitationis. Dico q̄ oēs debetis ser-
uare precepta:aliter eritis dānati. Lex fuit
scripta in lapidib⁹:ad denotandū q̄ dura-
bit vsq̄ ad finē seculi.vn̄ ps. Lex dn̄i ima-
culata cōuertens aīas ⁊c.sicut em̄ lapis est
fortis sic cōueniēs erat q̄ p̄cepta pseueran
ter essent seruāda. Scdo fuerunt scripta in
cordibus nr̄is:ad denotandū q̄ nō sufficit
habere fidē ad extra:sz opz hr̄e in cordib⁹.
Propter tria igitur fuit data lex. Primo ad
cōducendū nos ⁊ ostendendū q̄d debemus
facere. Hoc declarat Pau.q2 in lege Moy-
si popul⁹ erat ita ebetatus q̄ oīno nō vte-
batur dictamine legis naturalis:iō opor-
tunū fuit q̄ deus eos dirigeret per legem
scriptā. Sicut qn̄ homo est cecus:oz q̄ ha-
beat vnū ducē. Scdo est duta nobis lex ad
pmerēdū:q2 adimplēdo p̄cepta meremur
Vn̄ Hiero. quid peius q̄ nō obedire deo?
Ideo dicebat Moyses pplo israel. En pro
pono vobis maledictionē super vos : si nō
obediatis:⁊ bn̄dictionē si obediatis. Tertio
data est lex ad auxilium humilitatis. s.vt
ei obediamus ⁊ p̄latis uostris ⁊ oībus p-
pter deū. Sed quō seruat hodie lex xp̄i in
ista ciuitate? Vultis q̄ adducā vobis duo
os testes validissimos q̄ nunq̄ mētiūtur?
veniāt Osee:⁊ Ezechiel vt dicāt q̄d sentiūt
dic Osee.iiij. Audite v̄bu3 dn̄i filij israel:q2
iudiciū dn̄o cū hitatorib⁹ terre nō ē v̄itas:
nō ē mīa:nō ē scīa dei in terra:⁊ maledictū
mendaciū ⁊ homicidiū ⁊ furtū:⁊ adulteri-
um inundauerūt. Et tu Ezechiel q̄ nō mē
tiris:dic testimoniū sup ciuitate ista. Eze-
chiel.ix. Iniquitates domus israel ⁊ iuda
magna est nimis valde ⁊ repleta est terra
sanguinibus:⁊ ciuitas repleta est auersio-
ne. Scitis q̄d dicunt isti pphete.dn̄i vultis
scire qualiter seruātur p̄cepta dn̄i sup ter-
ram. Dixit Osee.maledictū mendaciū ⁊c.
Scid vos dn̄i mei q̄d est de vna riparia qn̄
exit extra limites deuastat oīa blada:sic fa
cit pctm̄ nūc per oīa loca inundat.sicut di.
Ezechiel. Adeo cōe est peccare q̄ est sine ve
recundia.primo iniq̄tas iuda scilz virorum
eccl'iasticorum ⁊ populi:qd̄ intelligit p isra
el. Suadeo igitur vobis pctōribus p̄cepta
dei seruare vt tandē veniatis ad mōtē gr̄e:
qua mediante pueniamus ad gloriā : quā
nobis concedat.

¶Feria tertia prime dn̄ice.xl. Sermo.xi.

Scēde ad me in montez ⁊ esto ibi.
Querite dominū dum in
ueniri pōt : inuocate eu3
du3 ppe est. derelinquat
impius viam suā : ⁊ vir
iniquus cogitationes suas : ⁊ reuertat ad
dn̄m:⁊ miserebitur eius. Isa.lv.⁊ in episto
la ho. Dn̄i mei ⁊ aīe deuote si tenuistis do-
ctrinā heri datam:nullus est tam duri cor-
dis qui nō debeat puidere aīe sue:q2 veli-
mus nolimus erimus a dextris vel a sini-
stris:⁊ vt deus det nobis mīam. Isaias di.
Querite ⁊c.vbi primo tangit salutaris mo
nitio querite.scdo salutaris informatio de-
linquat.q̄si diceret:frēs mei q̄rite dn̄3 dum
ppe est:q2 qn̄ veniet mors velletis bn̄ fecis
se.sed tūc verificabit illud Ioh.viij. Quere
tis me ⁊ nō inuenietis ⁊ in pctis v̄ris mo-
riemini.queramus ergo eū nunc q2 ppe ē
q2 quodcūq̄ pctm̄ nō pōt impedire:q̄d que
ritis vltra si vultis saluari? Dimittat pctā
que nouissime ducūt ad mortē. Prouerbi.
xiiij.est via q̄ videt homini iusta:nouissima
aūt eius deducūt ad mortē.volo dicere q̄
q̄litercunq̄ peccaueritis aut p societatem
aut fragilitatē aut ignorantiā nō potestis
a pctīs mundari:nisi gr̄a dei p̄ueniente. et
hoc p intercessionem beate virginis dicen-
do. Aue maria.
¶Ascende ad me in montē ⁊c. More con
sueto mouetur q̄stio a mgr̄is nr̄is termina
ta a Scoto.xl.di.i. Utrū reprobatiōis ⁊ eie
ctionis de padiso sit aliqua rō vel cā ex p-
te reprobati vel p̄destinatoris. Dic q̄ non
ex pte p̄destinatoris:sed bn̄ reprobati. Le-
uate corda v̄ra timetis ne dānari:pensatis
in iudicio? ego vos inuito ad oēs dyaboles

nisi conuertamini. dicetis nos habebimus vnū bonū pcuratorē. Hystoria (Hystoria) qdā refert ꝙ sacerdos qdā hēbat pluras curas: ⁊ cū esset vicinus morti vocauit vicarios ⁊ dixit eis. dñi egroto ad mortē: oꝫ reddere cōputū: opꝫ ꝙ vadatis: qꝛ melius nostis oues meas ꝙ ego. Dixerūt vicarij. domine: ite in pace. O pauperes meretrices dicatis ribaldis vrīs ꝙ sint pcuratores vrī. Credo certe ꝙ nō erunt. Dicebat Pau. ij. ad Corin. v. nos opꝫ manifestari añ tribunal xpi vt recipiat vnusquisqꝫ ppria corpis put gessit siue bonū siue malū. Habetis ad hoc. l. ci. ff de publicis iudicib⁹: ⁊ incipit accusationē. Et extra de pcuratoribus. c. tue fraternitatis. in cā criminali qñ criminaliter agit nemo pōt cōparere p pcuratorē. Casus ē patens. aliqs criminosus vocat ab vno cliente. dicit papa ꝙ talis nō pōt mittere pcuratorem. O pctōres deus vocat vos ad penitentiā oēs oꝫ cōparere psonaliter: nemo potest mittere neqꝫ famulū neqꝫ pcuratorē. Quapropter suadeo vt dimittatis pctā: ludos ⁊ pompas ⁊ dimittatis vallē miserie et ascendatis ad montē gratie. iuxta ṽba thematis preassumpti. Ascende ad me in mōtem ⁊ esto ibi.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Primo euāgeliū q̄ bñ meditaret: timore vehemēti timeret: ⁊ loqtur de duobus.
Primo de eiectiōe indignoꝝ a tēplo. eiecit vendētes ⁊ emētes ⁊c.
Scḋo d̄ṽtuose doctrīe auditōe. Siqs sitit

¶ Domini mei si legatis totum processum euangelij a principio vsqꝫ ad finem nō inuenietis ꝙ xp̄s fuerit vnqꝫ tā rigorosus tam p furto aut aliquo alio casu sicut pro facto hodierno qñ venit in hirl'm ī die ramoꝝ: ad denotandū ꝙ pctōres eijcient a tēplo. ⁊ cōuenit turba dicens: iste est magnus ppħa Nazareth. In tēplo Salomonis erant tres ptes. Prima vocabat sancta sctōꝝ: in quā solus summ⁹ sacerdos semel in anno ingrediebat: ⁊ erāt ibi tabule moysi: archa testamēti: ⁊ ponebat ibi sicut corpus xpi honorabiliter in ecclesijs nrīs. Secūda ps vocabat sanctuariū: ⁊ erat locus vbi ingrediebant sacerdotes oēs offerētes deo sacrificia p populo: ⁊ erat sicut nauis ecclesie ṽsus orientē: ⁊ distiguebat a sctis sanctoꝝ sicut chorus in eccl'ia nrā a naui ecclesie. Tertia ps vocabat atrium: ⁊ erat sic cimiteriū in ecclesijs nrīs ⁊ ibi erat popul⁹ ⁊ doctores legis pponebant eis ṽbum in atrio ⁊ p̄dicabant mādata legis: ⁊ ibidem scoriabant bestie ⁊ comburebant sup altare holocausti qḋ erat ibi: ⁊ ibi erant ementes ⁊ vēdentes capras: colūbas: oues: ⁊ boues ⁊ turtures. ⁊ erant ibi campsores. xp̄s ingressus eiecit oēs vendētes ⁊ emētes cū impetu. ⁊ erant ibi scribe ⁊ pharisei q̄ libenter posuissent manū in eū pp̄ter honorem quē sibi populus exhibuerat. ⁊ dixit xp̄s. dom⁹ mea domus orationis vocabitur: ⁊ vos fecistis eā speluncā latronū. Scribe vero ⁊ pharisei dixerūt sibi. dic nobis in qua potestate hoc facis. Dixit xp̄s. soluite mihi hanc qstionē. baptism⁹ Joh. an erat ex deo vel hoib⁹. Dixerūt nescimus. Dixit xp̄s. nec ego dicā vobis. Ubi aduertēdū ē ꝙ xp̄s eiecit vendētes turturas ⁊ significat eos qui habent maliciam vulpinā. eiecit etiā vendentes [illegible] significat magnos tyrannos deuoratores populi. ⁊ columbas: ⁊ significat venditores sacramentoꝝ ⁊ simoniacos. Eiecit etiā campsores: ⁊ significat vsurarios. Sed qd fecisset saluator si venisset ad eccl'iam nrām? Tanta em̄ est drīa inter templū salomonis ⁊ eccl'iam nrāꝫ sic inter filiū ṽginis ⁊ filiū ouis. in tēplo salomonis imolabant oues: in tēplo nr̄o filius virginis. Jḋ nos debem⁹ honorare tēpla nostra pp̄ter tria.
Primo propter presentiā corporis dñici.
Secundo propter persolutionem diuini officij.
Tertio pp̄ter exēplaritatē virtuosi zeli.

¶ De primo dicit ps. Dñs in tēplo sancto suo ⁊c. Jubet em̄ ꝙ tēplis nrīs exhibeam⁹ reuerentiā: qꝛ in qualibet eccl'ia est sacramētaliter xp̄s: vt habetur ca. reliqui. ex̄ de custodia eucharistie. Si ei sordes eijciunt de locis pphanis: ꝙto magis de locis deo sacratis? Rex venit ad istam ciuitatem: nunquid facietis disponere oēs vicos ⁊ domos vestras: vt dignius euꝫ recipiatis? Et si qñ episcopus vel rex vadūt p ciuitatē flectitis

In templo salomonis erant tres partes

templa hono[…] debem⁹ pp̄ tri[…]

 preceptabilis [illegible]

genus: q̃to magis corpori xp̃i.extra ꝺ im-munitate eccl'ar.ca.decet domũ. Ibi etiam fiunt orõnes: celebrãtur misse. igit̃ tẽpla ꝺ bent mundari. Christus etiã õndit suo exẽplo. qñ em̃ iudei voluerũt ipm̃ lapidare nõ se defendit: sꝫ exiuit: q2 zelus dom⁹ tue comedit me. inq̃t ps. Sed qualiter gubernatis vos dñi in eccl'ia? dicit hic Aug. xp̃s eiecit emẽtes ⁊ vendẽtes de tẽplo: q̃d si inuenisset luxuriosos ⁊ ebriosos? vos videꝗ turres ⁊ menia: si lapides isti hẽrent linguam clamarent ꝯ vos. nũquid multi vr̃m qñ deambulatis p ecc'iam intrãt p btãm virginem: per sctõs ⁊ sctãs: nunq̃d aliq̃n dicitis ista mulier est pulcherrima meretrix. ista ẽ mulier meretrix talis. nũquid aliq̃n loquimini de factis inutilibus in eccl'ia? dñi rogo vos si vultis male agere nolite q̃rere locum vbi de⁹ est orandus: q2 si in illo statu moriremini: iretis infallibilit̃ ad oẽs dyabolos. Dicatis ergo intra vos: dñe de⁹ non mittatis me extra tẽplum paradisi. ⁊ sic dimittatis vallẽ miserie ⁊ ascendaꝗ ad montem gr̃e. iuxta verba the. preass... oti. Ascẽde ad me ⁊c. ...

¶ Quantũ ad scd̃am ... nob ... bes bonũ cor ad ascendendũ ... op... nere in scd̃a ... tione q̃ ... preceptor̃ observatio. p̃cepta aũt sunt observanda septẽ modis. s.

Primo intellectualiter.
Secundo veraciter.
Tertio reuerenter.
Quarto integraliter.
Quinto intentionaliter.
Sexto fiducialiter.
Septimo pseueranter.

¶ De primo dicemus p nũc de quo Augu. pmo de trinitate. Inuisa diligere possum⁹: incognita nequaꝗ. Si vultis saluari opꝫ scire oĩa p̃cepta. Deutro. vi. Audi israel dominus de⁹ tuus vn⁹ est. diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ ex tota fortitudine tua. erũtꝗ v̄ba hec q̃ ego p̃cipio tibi hodie i corde tuo ⁊ narrab ea filijs tuis: ⁊ meditaberis sedẽs i domo tua ⁊ ambulans in itinere dormiẽs in lecto atꝗ cõsurgens ⁊ ligabis ea quasi signũ in manu tua. Eruntꝗ ⁊ nõ mouebũtur ante oculos tuos. Scribesꝗ ea in limine ⁊ postib⁹ domus tue. opꝫ ista scire: q2 vt dicit Paul⁹. i. Cor. xiiij. Ignorans ignorabit̃. Et Tho. ij. ij. q. iv. ⁊ Bona. xxi. di. ⁊ Alexan. de hal'. ij. pte summe dicũt q̃ q̃libet fidelis adultus tenet̃ scire oĩa p̃cepta ⁊ articulos fidei que p̃nt haberi ex traditione eccl'ie ⁊ etiam quilibet tenet̃ ea scire q̃ spectant ad suũ gradũ ⁊ dignitatẽ. Volunt dicere illi doctores q̃ quicũꝗ hꝫ vsum rõnis: tenet̃ scire oẽs articulos fidei de q̃bus eccl'ia facit festũ. de p̃ceptis vero legis illa sunt posita in tribus locis: in digitis: ⁊ in sensib⁹ corporis: ⁊ manibus ⁊ pedib⁹. Decẽ sunt digiti manuũ. decem sunt p̃cepta legis. pedes significãt affectiones: ⁊ manus oꝑationes. opꝫ seruare p̃cepta legis s̃m operationẽ ⁊ affectõeꝫ mentis. decem sunt sensus interiores ⁊ exteriores. decem sunt p̃cepta legis s̃m operationẽ. O pctõres nõ miremini: si de⁹ dixit Moysi q̃ ppl's haberet p̃cepta in oculis ⁊ scripta in cordib⁹: q2 oĩa scripta sunt taꝫ in mẽte q̃ in corpe. Primo rõ dictat q̃ nõ debem⁹ adorare aliũ nisi deũ. Scd̃o q̃ p nulla cã debem⁹ eũ iurare: ⁊ sic de alijs p̃ceptis. Dicatis mihi mulieres nũquid scitis cantilenas ⁊ decipe amatores v̄ros: oꝫ scire p̃cepta. ps. Nescierũt neꝗ itellexerũt in tenebris ambulãt: mouebunt̃ oĩa fundamẽta terre. Et Job. xxiiij. Ipsi rebelles fuerunt lumini: nescierũt vias eius: demũ oꝫ seruare p̃cepta vt ascendamus ad monteꝫ gr̃e. quã nobis p̃cedat: qui sine fine.

¶ Eadem die post prandiũ de cathedra sancti petri. Sermo. xij.

Ascẽde ad me in monteꝫ ⁊ esto ibi. Exo. xxiiij. ca. Satagite vt p bona opera certam v̄raꝫ vocationẽ ⁊ electionem faciatis. Scd̃e Petri. i. Dñi ⁊ aĩe deuote si tenuistis doctrinã heri datam debetis laborare vt saluemini: q2 Isa. dicebat: q̃ tẽpus est inq̃rẽdi deũ. Sꝫ qualiter debeam⁹ dicit ep'la. p̃ns satagite. i. satis aut valde agite. Gregori. in maiori volumine. xxiiij. q. iiij. Optineri nequaꝗ possunt q̃ p̃destiata nõ st̃. Sꝫ ea q̃ scti viri efficiũt: ita p̃destinata sunt: vt precib⁹ obtineant̃. Deus ppter

aliqua bona electis suis ꝓfert aliqua tpa-lia. Audiatis dñi mei hodie incipit tempus vernale. Cito incipient orti fructū suum da re. Nullus tñ ortus est talis ꝯditionis ꝙ faciat fructū nisi primo laboret. secūdo plā tetur. ⁊ tertio claudatur. Sic est de nobis. Opꝫ primo laborare ꝯsciam cognoscendo pctā. Ideo xp̄s dixit Petro. non vocaberis cephas sed petrus .i. agnoscēs. Cognouit enim tria.
Primo dei viuētis maiestatē.
Scdo ꝓprij peccati vilitatē.
Tertio diuini bn̄ficij sublimitatē.
¶ De primo Math. xvi. Tu es xp̄s filius dei viui. De scdo Math. xxvi. Egressus foras fleuit amare. De tertio .i. Petri .i. Sciētes ꝙ nō corruptibilibꝰ auro vl' argēto redē pti estis. Sed p̄cioso sanguine agni immaculati. Si vultis saluari opꝫ ꝙ cognoscatis diuinā maiestatē. Deus em̄ triplicem ethimologiam hꝫ.
Primo interp̄tatur deus quasi oīa vidēs.
Scdo oīa cognoscens.
Tertio oībus inexistens.
¶ O pctōres qn̄ facitis aliqđ crimē in quocunqꝫ statu vel loco habeatis istud an̄ oculos vr̄os ꝙ deus oīa videt. Btūs petrꝰ cognouit pctm̄ suū. de pe. di. i. Lachryme lauant delictum ⁊c. Peccauit em̄ primo negando ꝙ nō nouerat hoīem. secūdo iurando. ⁊ tertio qn̄ se obligauit oībꝰ penis possibilibus etiā inferni. Post passiōnē xp̄i vixit. xxxiij. annis ⁊ erexit ecclesiā anthiochie ⁊ hodierna die fuit eleuatus in papā ⁊ mā sit papa. xxv. annis. xp̄s vero remisit ei peccatum in die pasche. btūs Clemens dicit ꝙ nunqꝫ petrus fuit in mēsa aut in quocūqꝫ alio loco quin fleuerit qn̄ audiuit gallū cātantem. Et btūs Gregori. dicit: ꝙ habebat vultū semicauatum ꝓpter fletū. ¶ O peccatores fatemur nos nosse deū dictis: factis aūt negamus. totiens quotiēs peccamus deū negamus. Habetis ne lr̄am ꝙ pctā vestra dimissa sunt? Btūs petrus qui nō peccauit nisi ter ⁊ sciebat ꝙ pctm̄ suū erat remissum: tñ fleuit amare. Audiatis dñi mirabilē ꝓpositionē theologalem. Sic solꝰ deꝰ cognoscit suā entitatē: potētiā infinitā ⁊ nullꝰ aliꝰ: sic nullꝰ aliꝰ pōt cognoscere vilitatē pcti mortalis. qꝛ sicut deus est infinitus: ita pctm̄ est infinitū saltem obiectiue. Ideo si q̄ratur aīe xp̄i si cognoscit vilitatē pcti mortalis: dicet ꝙ nō. Volo suadere vt quilibet ponat penā cognoscēdi pctā sua. Ad virginē gloriosam recurrendo p̄sentādo ei angelicam salutationē di. Aue ⁊c.
¶ Ascende ad me ⁊c. Loco ⁊ caplo p̄libatis ⁊ prenotatis. More solito mouet q̄stio terminata a mgr̄is nostris theologis: ⁊ p̄sertim a Scoto di. xviij. q̄rti. Et fundat super materia hodierna scti petri. Utrū in ecclia sint claues? dicit doctor Bona. ꝙ clauis est locutio methaphorica ƀm aliquā similitudinē ⁊ transsumptiue. Clauis aūt in materialibus nō est ostiū sꝫ est instrumentū per qđ aperit ipm̄ ostiū. Sic intelligendū est de claue sp̄uali ꝑ quā paradisus aperitur. Auctoritas em̄ ecclesie ꝑ quandā similitudinem vocat clauis. Triplex aūt est clauis. Quedā est principalis auctoritatis: ⁊ istā hꝫ solus deus. Alia est superexcellentis ⁊ infallibilis auctoritatis: ⁊ illam hꝫ solus xp̄s. Alia est ministerialis: ⁊ illā hꝫ solus sacerdos. ¶ De prima loq̄tur Isa. iij. Ego sū ipse q̄ deleo iniq̄tates tuas ꝓpt me. De scda Actuū. iiij. Nō est aliud nomē super terrā in quo oporteat nos saluos fieri. De tertia Jo. xx. Quorū remiseritis pctā remittunt eis ⁊ quorū retinueritis retenta erūt. ¶ Leuate corda vr̄a eritis ne saluati? deliberastis mittere ꝓcuratorē in die iudicij ad r̄ndendū ꝓ vobis. Sed dicetis forte. pr̄ nos orabimus vt scti intercedant ꝓ nobis. Certe bn̄ dicitis sꝫ nō totū. Habetis .l. ci. C. de p̄cibus impatori offerendis .l. dānosa. p̄ces irrationabiles imperatori porrecte nullatenus sunt exaudiende. Habetis etiā decretū. iij. q. vij. ca. in grauioribꝰ. Et sunt verba Gregorij. Non tm̄ deus ponderat q̄cquid sibi offertur: sꝫ a quo. Respexit em̄ ad Abel ⁊ ad munera eiꝰ. Ad cayn aūt ⁊ ad munera eius nō respexit. ¶ Leuate corda o peccatores. Impator dicit ꝙ qn̄ aliqua petitō est illicita nō dꝫ mitti in effectū. Dñi irrōnabile est ꝙ viuamus in pctō ⁊ ꝙ scti orēt pro nobis: ⁊ ꝙ preces nostre exaudiantur. Ezechie. xxiiij. dr̄. Si fuerit tres viri in medio illius ppl'i Noe daniel ⁊ Job: ipsi i scia sua liberabūt aīas suas ⁊ non alias. ¶ Volo dicere ꝙ corrigatis vitā vestrā ⁊ dimit-

tatis peccata vestra. Dimittam⁹ igitur valslem miserie ⁊ ascēdam⁹ ad monteȝ gratie. Juxta verba themat҇ preassumpti. Ascēde ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit dignitatis ecclesiastice cōmendatiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Leuate corda dn̄i. ego fui in ecclīa iudeorū ⁊ ethyopum ⁊ nō vidi ꝙ facerent tantā irreuerentiā locis suis in q̄bus volūt seruire dijs suis q̄tā irreuerentiā xp̄iani faciūt ecclesijs suis. ¶ Legatis oēs hystorias paganorum ⁊ videbitis quā reuerentiam habebant ad loca sacra ⁊ ad sacerdotes. ¶ Superest declaratio alterius puncti in quo errant xp̄iani: puta circa inobedientiā quam oñdunt ecclesie p̄latis. Dn̄i viri ecclesiastici nō honorātur nec habent in estimatione. ⁊ illa est cā ruine ecclīaꝝ. Propter tres cās viri ecclīastici sunt honorandi.

Primo rōne dignitatis ⁊ excellētie.

Scd̄o rōne medietatis ⁊ exigētie.

Tertio rōne necessitatis ⁊ indigentie.

¶ Hodie est cathedra scti petri. i. ingressus patriarchalis anthyochie in quaȝ intrauit Petrus ⁊ ibi sedit sicut papa. Papa aūt dr̄ vicari⁹ xp̄i ⁊ successor petri. Dignitas ecclesiastica est triplex: scȝ

Papalis.

Archiepiscopalis.

Et episcopalis.

¶ De prima Joh. vlti. Symon petre dilig͡s me plus his. Tu scis dn̄e q᷑ amo te. pasce oues meas. Tūc xp̄s instituit euȝ vicariuȝ suū. sicut scribit Greg. ad imperatorē mauriciū. Jdeo ꝓpter eū q̄ eū posuit dētis ip̄m honorar̄ q̄ eos mō dos: mō āgelos appellat Sic hr̄ Exodi. xxij. Nō detrahes dijs. Magna est dignitas regis ⁊ principis: sȝ maior est dignitas sacerdotalis. Quātūcunq̄ sacerdos prauus sit: dignitas eius est maior q̄ dignitas cuiuscūq̄ regis. Primo: q̄a sacerdotalis dignitas est immediate a deo dignitas vero secularis nō ita immediate. Scd̄o: q᷑ tanta est differētia inter dignitatem secularē ⁊ ecclīasticā q̄ta inter corpus ⁊ aīam: solē ⁊ lunā. Ut dicit ca. solite ex̄ de maioritate ⁊ obediētia. Tertio: q᷑ q̄tūcunq̄ polleat aliquis dignitate regali: oȝ ꝙ inclinet ⁊ genua flectat ante sacerdotē vt absoluat eū. Dico etiā ꝙ rōne vtilitatis ⁊ efficatie sacerdotes debent honorari: vt patȝ Malachie. ij. Labia sacerdotis custodiūt sciam. Sunt em̄ sacerdotibus date claues ecclesie: q᷑ (seruatis ꝯditionib⁹) sacerdotes habent auctoritatē remittendi pctā. q̄n venitis corā sacerdote dimittūtur vobis peccata sicut si deus ipse remitteret. supposito ꝙ habeant sciam ⁊ potestatē. Differentia tn̄ est: q᷑ xp̄s dimittit auctoritate: ⁊ sacerdos ministerialiter. Sunt ne hic portatores bullaꝝ? Certe ibi est magnus abusus ⁊ miror ꝙ prelati nō apponūt remediū. Durandus di. ꝙ de indulgētijs nihil habem⁹ certū in sacra scriptura. Legatis basilium: Hieronymū: Augustinū: nihil dicunt d̄ indulgētijs. Jta dicūt doctores moderni: puta hostiensis in ca. ꝙ quidā. extra de penitētijs ⁊ remis. ⁊ asserunt: ꝙ materia indulgētiaꝝ sp̄ fuit dubia. Sed diceret aliq̄ mulier pater ego nescio si sint bone: nunq̄d ē meli⁹ capere postq̄ episcopus mittit? credo ꝙ capiunt partē suā ⁊ sunt omēs fures. Heu sunt aliqui bullatores qui dicūt ꝙ si scirēt ꝙ pr̄ eoꝝ nō cepisset nunq̄ orarēt pro eo. Ad oēs dyabolos. Nolo tn̄ renouare clauē ecclesie: sed dico ꝙ q̄n papa ⁊ cardinales cognoscūt ꝙ nō ē aliqua necessitas aut iusta ⁊ rationabilis cā nō dn̄t dari indulgentie. Jn hoc oēs doctores ꝯueniūt. ⁊ tunc pensata necessitate iusta ⁊ rōnabili cā indulgentie tn̄ valent q̄tū sonāt. Nolo loqui ꝯ potestatē pape nec cardinaliū nec p̄latoꝝ ecclīe. ¶ Leuate pectora vr̄a. dico vobis ꝙ principalis indulgētia est dimittere viam pcti ⁊ oēs iniquitates. restituere ablata et remittere offensas: ⁊ istō tutissimū est. Papa em̄ sepenumero decipit̄ in his q̄ facti sūt errare pōt papa extra de ꝯsti. li. vi. ca. licet. Jndulgentie em̄ date monasterijs pignib⁹ vbi sunt buffeta ⁊ religiosi pleni auro ⁊ argento de q̄bus papa nō est sufficiēter informatus parū valent. An creditis ꝙ vn⁹ magnus vsurarius plenus vicijs q̄ hēbit mille milia pctā: dando sex albos trunco habeat remissionē oīm pctōꝝ suoꝝ? Certe durum est mihi credere ⁊ durius p̄dicare.

¶ Sed dicet vna proba mulier. pr̄ ego non

sum ad iudicandū de talibus magnis reb⁹ capio indulgentiā bona intētione ꝛ pia facio ego male: Dico ꝙ si deponas pctā tua sic ꝙ dz tibi remittere si fac̄. in noīe dei. nec volo etiā dicere ꝙ indulgētie nō sint bone si sint ꝑpter charitatē collate. Dic ibi pratica q̄ obseruat rome sup cōpositiōe indulgentiaꝝ. Tertio honorāda est ꝑpter necessitatē ꝛ indigentiā. Uñ sapiēs Eccl. xxxviij. Honora medicū ꝑpter necessitatē. cui psiferemur nisi eēt ecclia: q̄s ministraret corpus xp̄i nisi essent sacerdotes: dn̄i sacerdotes qñ vaditis auditū ꝯfessiones dicunt vobis curati. dn̄e iacobe nō audietis int⁹ confessiones nisi detis mediā partē pecuniarū. dicatis ei ꝙ pecuuia sua secū sit in ꝑditiōe cū symone mago. qm̄ ibi est manifestissima symonia. qd̄ Hieremias preuidens in suis lamentationibus ita dicit Treñ. i. Princeps prouinciaꝝ facta est sub tributo. Et sequitur. manū suam misit hostis ad oīa desiderabilia eius: q2 vidit gentes igressas sanctuariū suū de quibus ꝑceperas ne intrarent in eccliaꝫ tuā. Et Leuitici. xxi. ꝓhibuit dn̄s dicens. Hō habens maculā nō offeret panes deo suo: nec ascendet ad ministeriuꝫ eius si cecus fuerit vl' claudus. ¶ Uos dn̄i burgēses si haberetis vnū filiū defectuosū vel mōstruosum dicitis ꝙ oꝫ facere ipsuꝫ ecclesiasticū. pari forma de filiabus vr̄is. sed si nō debeant intrare eccliam maculati: nec etiā ignorātes debēt assumi ad sacerdotium. Claudi q̄ nō recte ambulant nō assumebātur in antiq̄ lege ad cultū diuinū. Similiter nunc claudi qui ingrediūtur ecclesiam nō bona intētione: sed ad obtinendum bn̄ficia nō per viam rectā sed per intercessionē meretricū ꝛ concubinaꝝ. O deus meus ꝙ infelices sunt tales q̄ hoc modo ecclesiam ingrediūtur: melius eos fuisset nūq̄ fuisse natos. Uolo dicere vobis laicis oretis si sint defectus in ecclia: ꝙ deus ꝓseruet eam. ꝛ si sint defectus in quolibet statu corrigamus ꝛ emēdemus ꝛ honorem⁹ ecclesiā. ꝛ si hoc fecerimus ille ꝑ quo illud facimus retribuet nobis. Uolo ꝑsuadere vt dimittatis vallem miserie ꝛ ascendatis ad montem gratie. Juxta vͣba thematis preassumpti. Ascende ad me in montem ꝛ esto ibi. ꝛc.

¶ Quātū ad scd̄aꝫ ꝑtem. Dn̄i si vultis ascēdere ad montē gratie opꝫ figere tabernacula vr̄a ꝛ stare in scd̄a mansione q̄ est preceptorum diuinoꝝ obseruatio. Dixi mane ꝙ oēs scire tenemur ꝑcepta diuina: ꝛ ꝙ septē modis obseruari dn̄t.
Primo intellectualiter.
Scd̄o veraciter.
Tertio reuerētialiter ꝛc.
¶ De primo sumus locuti. Restat nūc loq̄ de scd̄o. s. ꝙ ꝑcepta sunt veraciter obseruāda. Habemus ad hoc textū rotundū ꝛ auctoritatem. Johan. vi. Cognoscetis veritatem: ꝛ veritas liberabit vos. Et apostolus ad Ephe. iiij. Renouamini spiritu vr̄e mētis: ꝛ induite nouū hominē qui ꝺm deum creatus est in spiritu ꝛ sanctitate veritatis. Ad hoc est textus ambrosij. ꝛ recitatur. xxij q. v. ca. cauete. Mendacium est se christianum dicere: ꝛ opera christi non facere. Et Augustin⁹ de doctrina christiana. A christo sumunt nomen christiani: q̄ est veritas. Ita prime Johan. iij. dicitur. Filioli mei nō diligamus verbo neq̄ lingua: sed opere et veritate: ergo oportet veraciter precepta ꝺuare. ¶ Beatus autē Hieronymus super Matheū dicit: ꝙ est triplex veritas: scilicet vite: doctrine ꝛ iusticie: ꝛ omnes debemus viuere ꝺm istos modos: ꝛ quilibet ꝺm suā vocationem. ¶ De veritate vite tūc vita nostra dicitur recta quādo est cōformis regulis ac vite christi quādo non sumus sortilegi ꝛ seruamus precepta: diligimus deuꝫ nec iuramus deuꝫ nisi in casu necessitatis. ¶ Uos mercatores qui ꝑ qualibet re quacunq̄ parua iuratis. Utrum seruatis diuina precepta veraciter: Certe dico ꝙ non. Secunda est veritas doctrine. Paulus. ij. ad Corinthios. ij. dicit. Non sumus sicut plurimi adulterantes verbum dei. sed ex sinceritate sicut ex deo coram deo in christo loquimur. ¶ Estis hic domini predicatores ista verba ad vos diriguntur qui predicatis propter magnam questam: ꝛ quando habetis mltas pecunias in festo pasche dicitis ꝙ fecistis bonam quadragesimam. vos estis adulteri. Adulteri enim de malo concubitu recipiunt prolem: ita ꝛ vos pecuniā: vel propter vanitatem ꝛ adulationem. ¶ Tertia veritas est veritas iusticie.

Dñi iusticiarŋ si sitis hic: arrigite aures ve stras. Aug. dicit. Tolle iusticiã de regnis ꝛ ciuitatibus. Quid erũt regna nisi latrocinia? Et iõ iusticia dꝫ esse sine fauore sine timore sine acceptione ꝑsonaꝝ ꝛ equalis in oĩbus. Uos dñi in plamẽto equaliter audiatis paupes sicut diuites. ꝛ equaliter faciatis iusticiã pauperibꝰ sicut diuitibꝰ. Sꝫ quid videtur vobis dñi. reperiemꝰ ne ĩ hac ciuitate iusticiã ꝛ illã veritatẽ. Dicatis vos dñi ecclastici burgẽses ꝛ oẽs alij si est veritas vite viuere in pctis ꝛ vicijs ꝛ sceleribꝰ. Si afferam vobis duos testes dignos fide nũqd credetis eis? Loquaꝛ primo Isa. lix. Corruit in platea veritas: ꝛ equitas nõ potuit ingredi. Loquaꝛ etiã Ose. illud qđ scripsit. iiij. ca. Nõ est scia dei: nõ est mia: nõ est veritas in terra ꝑpter hoc lugebit terra. ¶ Certe dñi isti duo testes in hoc cõueniũt ꝙ veritas est pedibus ꝯculcata: ꝛ eqtas ñ egreditur sed est incarcerata. Uidete ꝑ oẽs status si hec vera nõ sint. Sed qđ remediũ conuertimini cõiugati ꝛ custodite mãdata dei ꝛ honeste in matrimonio viuite. ꝛ ita ꝗlibet obseruet suũ statuꝫ. volo ꝑsuadere vt dimittatis vallẽ miserie ꝛ ascẽdatis ad mõtem gratie. iuxta verba thẽ. ꝓassumpti. Ascende ad me ꝛc.

¶ Feria quarta prime dñice. xl. Ser. xiij

Ascẽde ad me in monteꝫ ꝛ esto ibi. Surge ꝛ comede. grandis em̃ tibi restat via. iij. Regũ. xix. ¶ Dñi ꝛ aie deuote si retinuistis doctrinã hesternã debetis emẽdari a peccatis. Dixi heri ꝙ per bona oꝑa certã facimus vocationeꝫ ꝛ electionẽ nostrã. ¶ Hodie ecclĩa ꝓponit vnaꝫ hystoriã pulchrã quo ad sensum litteraleꝫ ꝛ pulchriorẽ quo ad sensuꝫ moralẽ. ¶ Dicit primo ꝙ Helyas surrexit ꝛ abijt quocũqꝫ eũ volũtas ferebat ꝛ perrexit bersabee vna die ꝛ dimisit ibi puerũ suũ: ꝛ iuit in dsertũ viã vniꝰ diei: ꝛ stãs sub iunipero petijt sue aĩe vt moreretur. Dñi fuit quedã regina in israel peior totius mũdi ꝗ vocabaꝛ Jezabel ꝛ erat ꝯiunx Achab regis ꝗ occidi fecit oẽs ꝓphetas dei ꝛ solꝰ helyas euasit ꝛ fugit ĩ desertũ: ꝛ cũ esset nox dixit. Dñe da mihi vt euadã illã mulierẽ. meliꝰ ẽ mihi mori ĩ pace ꝙ a muliere occidi. ꝛ hoc dicto dormiuit Angelus dñi venit apportans subcineritiũ panem ꝛ vas aq̃. helyas cõmedit ꝛ bibit et iterũ obdormiuit. Et venit angelꝰ scđo ad eũ dicẽs. Surge comede grãdis em̃ tibi restat via: ꝛ ambulauit. xl. diebus in ꝟtute cibi illius vsqꝫ ad montẽ dei oreb sine comedẽdo ꝛ bibendo. Utinã nos haberemus de illo pane vt possemꝰ ascẽdere ad montem gr̃e ꝛ ꝑñr ad motẽ glorie. ¶ Moraliter Jezabel interꝑtatur fructꝰ sterq̃linij ꝛ est sensualitas. Achab ẽ dyabolus. helyas ẽ aĩa deuota. si voluerimꝰ euadẽ sensualitatẽ copulatã dyabolo ꝑ malã ꝯsuetudinẽ seu iclinationẽ oꝫ intrare desertũ: ibi itinerare. xl. diebꝰ ꝛ ꝗescere sub iuniꝑo ꝗ repñtat nobꝫ penitentiã. hꝫ em̃ iuniperꝰ corticẽ asperam ꝛ fructũ medicinalẽ. ꝛ de ista iunipero dicitur in cãticis in persona aĩe deuote canticoꝝ. vij. Ascendã in palmã ꝛ apprehendam eius fructꝰ. vñ Bernar. Ex qualitate remedij sumiꝛ q̃ntitas pcti atqꝫ periculi. Si non eẽnt pctã mea ad mortẽ nõ esset opus tanta medela. Opꝫ ergo ꝗescere sub iunipero ꝯsiderãdo suoꝝ pctõꝝ magnitudinẽ: multidinẽ: ꝛ turpitudinẽ. Uel aliter dicendum ꝙ iuniperus est crux xp̃i ꝗ fuit aspera ꝛ tñ fructus eius fuit medicialis. Bñdicta hora in qua xp̃s passus est: qꝛ gr̃a fuit nobis exhibita ꝛ gloria ꝑadisi ꝑñtata. Sꝫ quid significant ꝙ angelus excitauit helyã ꝛ portauit sibi subcineritiũ panẽ. Panis subcinericius ẽ dolor ꝛ amaritudo pcti. vñ ps. Quia cinerem tanqꝫ panẽ manducabam: ꝛ potũ meũ cũ fletu miscebã. Fugiamꝰ ergo cũ helya a facie Jezabel. Cõmendemꝰ nos deo ꝛ btissime matri sue: ꝑñtemusqꝫ illi angelicã salutatõeꝫ orãtes ꝙ ꝓ nobis intercedat dicẽdo. Aue maria.

¶ Ascende ad me in montẽ ꝛc. More solito moueꝛ questio terminata a mgr̃is nr̃is theologis fundata in euãgelio hodierno: qđ loq̃tur de his ꝗ sunt obdurati in pctis: ꝛ terminatur a Scoto in. iiij. sniaꝝ. in materia de penitentia. Utrũ peccata per penitentiã dimissa redeant eadẽ in nũmero: Dicit ꝙ hoc potest intelligi tripliciter. Primo q̃tum ad essentiã eo modo quo peccatum

habet essentiã: et sic nõ redeunt. Secũdo modo q̃tum ad equiualentiã et sic non necesse est q̃ redeat pcm̃ recidiuantis. Tertio q̃tũ ad aggregationẽ. Unde dico q̃ sic bñ redeunt: q2 beneficiũ illatũ irritũ fecit pctõr. Jõ per recidiuũ sequit̃ aggrauatio pcti ꝓpter ingratitudinẽ quã quis h3 de collata sibi gratia quã de⁹ dederat et nõ suis meritꝯ. ¶ Leuate corda dñi. cogitatis ne q̃ velitis nolitꝯ op3 veniatis ad iudiciũ: Dixim⁹ heri q̃ qñ quis appr̃ehẽsus est ĩ materia crimiali nõ op3 q̃ mittat ꝓcuratorẽ. Qñ nos erim⁹ in mortis periculo aget̃ criminalit̃ cõtra nos Sed dicetis: pr̃ multa sũt remedia ad hoc p que possum⁹ euadere iudiciũ. Primũ est appellatio. Qñ quis est iudicatus in vna curia appellat ad aliã. sic appellabim⁹ a deo et interim ꝓuidebim⁹. verũ dicitis ŝ nõ totũ. Habetis legẽ ciuilẽ. ff. quoꝝ appellatio nõ recipit̃. l. ij. q̃ a sententia pn̄cipis nõ est appellandũ. Et idẽ habet̃ in maiori volumie xxi. di. c. inferior. ¶ Casus est patens. si habetis aliquã cãm in parlamẽto et cõuincimini et curia suprema dat arrestũ nõ est ampli⁹ remediũ. Luce. iij. Genimĩa viperarũ quis ostendit vobis fugere a ventura ira. q. d. nemo. Cauillationes aduocatoꝝ et malicia ꝓcuratoꝝ tũc cessabunt. O pctõres terribili⁹ est adhuc de curia dei q̃ de curia parlamenti appellare. ibi nulla penitus admittit̃ appellatio. vñ Bernar. Ueniet dñs qui iudicabit iudicanda et reformabit reformanda. visitabit oĩs ꝓcessus nostros et ordĩnabit vel premiabit ŝm q̃d gesserim⁹ in corpe siue sit bonũ siue malũ (inquit Paul⁹). Uolo dicere q̃ cõuertatur vnusquisq̃ ad dñm deũ suũ et studeat placere iram indignationis sue et laborem⁹ dimittere pctã. Dimittamus igit̃ vallẽ miserie et ascendamus ad montẽ gratie. Juxta verba thema. preassũpti. Ascende ad me etc.

¶ Jn isto sermone erũt due partes.

Prima erit sacri euãgelij expositiua.

Secunda ascensionis spiritualis demonstratiua.

¶ Primo euãgeliũ duo pũcta ꝯtinet: a quibus ꝯseruet nos saluator: vt non incidam⁹ in illa.

Primũ est obstinatio detestãda.

Scđm est recidiuatio puniẽda.

Prima pars tangitur in pn̄cipio.

Secũda ibi cũ ĩmundus spiritus.

¶ Quantũ ad primũ. Accesserũt ad iesum scribe et pharisei dicentes. Mgr̃ volum⁹ a te signũ videre. Dixit iesus. gñatio praua et puersa signũ q̃rit: et signũ nõ dabitur ei nisi etc. Leuate corda. ista materia tãgit vos isti us ciuitatꝯ. sũt em̃ multe ciuitates in mũdo q̃ fecissẽt multo plura bona q̃ vos: si habuissent monitões et p̄dicatões q̃s vos habetis. Euãgeliũ loquit̃ de ciuitatib⁹ iudeorũ. cũ em̃ saluator vna die p̄dicaret: venerunt scribe et pharisei dicẽtes: q̃rim⁹ signũ videre a te. Scribe erant doctores: et pharisei erant religiosi. Christ⁹ ĩo incepit eos tãgere vsq̃ ad sanguinẽ et dixit. vos estis pessimi truffatores. vos nõ habebitꝯ aliõ signu3 nisi signũ Jone ꝓphete. Nũq̃d viri niniuite in vna p̄dicatõe Jone ꝯuersi sunt: vos aũt nõ. quapropt̃ ipsi clamabũt aduersus vos. quã excusationẽ poteritꝯ dare in iudicio: Dixit xp̃s. ve tibi capharnaũ ve tibi bethsaida q2 si in tyro et sydone facte fuissent ĩtutes q̃ in te facte sũt: vtiq̃ pniã3 egissent in cinere et cilicio. maledictio erit sup capita vr̃a et ibitis ad oĩs diabolos. Uos audistis aliqñ de luxuria et etiã de vsuris: et q̃ debetis aliena restituere sub pena dãnatõis eterne Dicetꝯ vos. pr̃ dabim⁹ indigẽtib⁹ et fabricis ecclesiaꝝ. nũq̃d sufficit: Certe dico q̃ nõ. o3 restituere illi a quo abstulistis: nec aliq̃ indulgentia vos subleuabit. Actuũ. vij. de moyse dicebat btũs stephan⁹. Qui iniuriam faciebat primo suo repulit eũ. Et post. dura ceruice et incircũcisis cordibus et aurib⁹. vos sp spũissctõ resistitis. Qñ aliq̃s est ꝯsuetus in pctis de die in diẽ induresciit et tandẽ efficit̃ obstinat⁹. vñ Berñ. de ꝯsideratõne ad eugeniũ. Nemo vnq̃ duri cordis salutẽ cõsecutus ẽ ab eo nisi forte miserãs deus abstulerit cor lapideũ et dederit cor carneũ. O paupes filie et mulieres mundane socie canũ nolite obdurare corda vr̃a ŝ cõuertimini instanter ad dñm. Nolite pseuerare in mala vita vestra. ¶ Jn secũda pte euãgelij tangitur recidiuatio punienda cũ subdit̃. Cu3 ĩmundus spũs exierit ab hoĩe transit p loca inaquosa: et nõ inueniẽs requiẽ reuertit̃ ad eundẽ locũ adducens secũ nequiores se dicẽs: reuertar in domũ vnde exiui. Multi

sunt qui resurgũt a peccato: ⁊ subito per in constantiã cadunt in maiora pctã. Ideo di cebat xps ꝙ fiunt nouissima hoĩs illius pe iora priorib⁹. ac si dicere vellet xps iudeis: vos estis peiores predecessoribus vestris. qꝛ vt dicit hic Chrisosto. patres iudeoꝝ fue runt idolatre in deserto: sed moyses extirpa uit idolatriã ⁊ fugauit demonẽ. Nũc vero reuertiť ad filios iudeoꝝ incitans eos ad occidendũ xp̃m. nõ eñ sufficit semel habuis se gratiã: sed opꝫ cauere a recidiuatione: ꝓ pter tria mala q̃ inde sequũtur.

Primũ ingratitudo beneficij.

Secundũ ineuitatio periculi.

Tertiũ incõsideratio dãni futuri.

¶ De primo. Psal. cv. Obliti sunt deũ q̃ sal uauit eos ⁊c. De scđo. Eccli. iij. Qui amat periculuꝫ in illo peribit. De tertio. Deutero. xxxij. Gens absq̧ cõsilio ⁊ fine prudentia vtinã saperent ⁊ intelligerent ac nouissima ꝓuiderent. Et ista tria mala sunt causa reci diuationis qñ aliquis nõ cognoscit bonum qđ deus fecit: illũ creando ⁊ ꝯseruando: de⁹ dimittit eũ: ⁊ sic labiť in pctm̃. Similr̃ qñ vi det p̃icula ⁊ nõ cauet tũc facile labiť. etiam qñ nõ ꝯsiderat fructuꝫ nec bona q̃ de⁹ facit. Caueam⁹ ergo a recidiuatõe o paupes pec catores: ⁊ si alias fuim⁹ i pctĩs ꝯuertamur ad dñm dicẽdo sibi: dñe da nobis grãm sa tisfaciendi de pctĩs. Et sic ascendañ in mon tẽ glorie. Iuxta verba the. preassũ. Ascende ad me in ⁊c.

¶ Quantũ ad secundã ptem vultis ascen dere ad montẽ glorie: habetis bonũ aĩm et bonos pedes ad ambulandũ ꝑ desertũ: opꝫ stare in tentorijs siue mãsionib⁹: quaꝝ vna est preceptoꝝ diuinoꝝ obseruatio. Sꝫ dice tis: nos scim⁹ bene ꝙ opꝫ seruare: s; quõ ne scim⁹. Caueatis ne faciatis sicut pharisei q̃ portabãt fylateria in capite suo ⁊ brachijs Opꝫ seruare p̃cepta diuina ĩtellectualiť et etiã veraciter. ⁊ adhuc hoc nõ sufficit s; opꝫ obꝯuare reuerẽter. iõ Exodi. xx. scribiť. Cũ ctus popul⁹ videbat ⁊ audiebat voces. ⁊ di xerũt moysi. Loquere tu nobis: ⁊ nõ de⁹ ne forte moriamur. Dixitq̧ moyses. nolite ti re nõ eĩ q̃rit a te deus nisi vt timeas nomẽ eius ⁊ vt timeas deũ ex toto corde tuo ⁊ re uerearis maiestatẽ etiã ex tota aĩa. Nã ma iestas diuina est sũme reuerenda vt inquit Bernard⁹. vnde Sapiẽs eccli. xxvij. Si nõ in timore dñi tenueris te instanter cito sub uertetur dom⁹ tua. Ubicũq̧ eñ deus loq̃ batur populo addebat istã clausulã. ego do min⁹ deus tu⁹ zelotes vindicãs iniq̃tates patrũ in filios vsq̧ in tertiã ⁊ quartã gene rationẽ. ad ostendendũ ꝙ p̃cepta diuina de bent haberi in maxima reuerẽtia ⁊ obꝯua ri. vnđ Berñ. sup cantica. In veritate nihil efficati⁹ ad grãm dei habendã atq̧ seruan dã ꝙ oĩ tpe deũ reuereri. Si aliqñ fuistis i plamento ⁊ in curia regis: opꝫ sepe depone re biretũ ⁊ facere reuerentiaꝫ. Seruetis er go p̃cepta diuina cũ reuerentia. Nũqđ quo tiens legũtur littere regie ⁊ noiatur nomẽ regis: totiens oẽs deponũt biretũ: quanto magis debem⁹ facere de p̃ceptis diuis: qñ nomẽ eius admirabile noiatur. Sꝫ dicatis vos dñi eccliastici quã reuerentiã habetis ad diuĩa precepta: nũquid p̃ceptũ diuinuꝫ est ꝙ sacerdotes nõ cohitent cũ mulierib⁹: neq̧ teneant ꝯcubinas: Et vos dñi vsura rij nũquid est p̃ceptũ diuinũ ꝙ ametis deũ sup oĩa: ⁊ vos facitis de pecunijs vestris deũ vestrũ seu deos vestros. ergo vos non seruatis p̃cepta. Silr̃ vos q̃ habetis filios magis illos diligitis ꝙ vxores vr̃as ⁊ deũ ip̃m: inde sequũť magna odia. Uolo dicere ꝙ si tpe p̃terito fecistis multa mala male ⁊ irreuerenter seruastis p̃cepta diuĩa: corriga tis vitas vestras: vt ascendatis ad montes glorie. Amen.

¶ Feria. v. p̃me dñice. xl. Sermo. xliij.

Ascẽde ad me in monteꝫ ⁊ esto ibi. Anima q̃ peccauerit ip̃a morieť. Ezechielis. xviij Dñi ⁊ aĩe deuote: si tenui stis doctrinã heri datam debeñ laborare ad placendũ deo ⁊ ad saluandũ aĩas vr̃as. di ctuꝫ est de Helia q̃ fugit a facie Iezabel. sic aĩe que timent deũ dñt flere ante pedẽ cru cis: sicut fecit helyas ante pedes iunieri. Cõtra eos q̃ oppositũ faciũt loquiť ep̃la p̃ sens ⁊ dicit Ezechiel. qđ est ꝙ inter vos pa rabolã ꝯuertitis in ꝓuerbiuꝫ: videť vobis ꝙ si adã non peccasset ꝙ nõ essetis puniti.

Dicebāt enī iudei. patres nostri comedunt vuam acerbā: ꝛ dentes filiorū obstupescunt hoc est adam ꝛ patres nostri fecerūt malū: ꝛ nos portamꝰ penā pro ipsis. Dn̄s vero p ezechielē rn̄det. vos iudei nō excusetis vos sup patres vestros. qm̄ filius non portabit iniquitatē patris neqꝫ paṫ iniquitatē filij. sed aīa que peccauerit ipsa morieṫ. Sed q̄retis forte sic. ḡ ẜm ezechielē aīa nostra est mortalis? Doctores enī ponūt triplicē mortē. quedā est mors naturalis: alia est mors culpabilis: ꝛ alia est mors gehēnalis. De p̄ma. ij. Regū. xiiij. Oēs morimur ꝛ tanq̄ a que dilabimur. in terrā em̄ non reuertūtur. De secūda ps. Illumīa oculos meos. ne vnq̄ obdormiā in morte: ne qn̄ dicat inimicus meus ꝛc. De tertia. psal. dicit. mors peccatorū pessima. Cū igiṫ dicit ezechiel. Aīa q̄ peccauerit. ꝛ Apl's Ro. vi. Stipendia peccati mors. Nō intelligit de p̄ma morte: q꜠ talis est īmortalis: sed de scd̄a vel tertia morte. De qua dicit Aug. ꝙ sicut aīa facit ꝛ dat vitā corpi qn̄ est in corpe: qn̄ vero est extra corpus nō h̄ꝫ operationes vitales: sic etiaꝫ qn̄ gratia cōcomitaṫ aīam orantē h̄ꝫ opatōes meritorias: sed qn̄ est sepata nihil pōt meritorie opari. De tertia morte loquiṫ btūs Johānes in apocalipsi. xx. c ꝛ ipāꝫ vocat mortē scd̄am: qn̄ separabiṫ aīa a deo: ꝛ locabiṫ cū diabolis: ꝛ ista est dura ꝛ terribilissima. Et tūc dicet xp̄s illud qd̄ habeṫ ad Roma. vi. Quē fructū habuistis in illis in quibus nūc erubescitis? Offendatis inq̄t Paulus deū q̄rum voletis q꜠ in fine finali vos eritis dānati. Nā sequiṫ. Finis illorū mors ē. Dimittatis ergo pctōres miserrimā vitā vestrā. implorate auxiliū sanctorū: ꝛ p̄sertiꝫ beatissime virginis vt det vobis grām peccata vestra deflendi: qd̄ vt facilius faciat pn̄tabimus sibi salutationem angelicam dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me in montē ꝛ esto ibi. More ꝯsueto moueṫ questio theologalis a magistris nostris theologis fūdata in euāgelio hodierno ẜm vsuꝫ Romanū de cananea ꝛ termiatur a Bona. distin. viij. ij. Utrū demones quotiensc̄ūqꝫ volūt possint vexare corpora humana ꝛ penetrare ꝛ inhabitare? Et videtur ꝙ possint penetrare: quia habēt subtilitatē nature: ꝛ cū sint sp̄us nullū corpus pōt eos impedire. Et etiā videṫ ꝙ possint inhabitare. quia vt dr̄ Job. xl. Non est potestas sup terrā que cōparetur ei. Respōdet Bonauētura ꝙ nisi deus impediat pn̄t tentare penetrare ꝛ vexare: nisi a deo impediātur. ¶ Ponit autē. iiij. causas propṫ q̄s deus permittit ꝙ demones vexant hoīes. Primo ꝓpter peccati purgationē: sicut hō qui suis demeritis exigentibꝰ nō vult corrigi a peccato: necesse est vt hic puniatur ꝛ in futuro. Secūdo ꝓpter peccātis correctionē: quia deus p̄mittit diaboluꝫ inhabitare vt illum corrigat. Tertio ꝓpter eorūdem cognitionem vt cognoscant hoīes quā penaꝫ in alio seculo patientur: nisi de peccatis suis fecerint pn̄iam. Quarto ad glorie diuie ostensionē: vt sciłꝫ alij a vexatione liberentur. Leuate corda vestra pensatis ire aliq̄n ad iudiciū: ego inuito vos. ꝛ si non corrigatis vitas vestras inuito vos ad oēs diabolos. Diximus pridie ꝙ non potestis mittere procuratorem ꝛ heri appellationes penitus nihil valent. Dicetis. pater nos faciemus sicut fit sepenūero in parlamēto: nos allegabimus errores in processu ꝛ sic prolongabimus processum nostrum per tres vel quattuor annos ꝛc. vos non dicitis totum. Habetis enim decretalem extra de iudicijs. ca. Nouit. in antiquis. ꝙ deus nihil ignorat. ideo illa causa nihil valet. Dicetis forte non possumus aliter prouidere: nos non sumus adhuc in medio quadragesime ꝛ ideo nos poterimus in fine confiteri ꝛ saluari: quia deus misericors est ꝛ miserebiṫ nostri. Uerum dicitis sed non totum. Habetis. ff. de seruitutibꝰ rusticorum prediorum lex incipit. Hec auteꝫ. ꝙ habēs ius ducendi viam per predium alicuius: si suo iure non vtatur merito venit priuandus. Habetis etiam in maiori volumine. xi. q. iij. ca. p̄uilegiuꝫ meretur amittere: qui concessa sibi abutitur potestate. Casus est patēs. quidam habebat ius eundi ad ecclesiam per pratum alterius: ipse fuit piger: et non trāsiuit per longum tempus. Alius cuius erat prediū placitat ꝯtra illuꝫ qui fuit negligēs vti suo iure: volēs eū p̄uare iure p̄scripto: venit corā ipatore: dicit ipator ꝙ meri

to erat priuandus. Et decretū dicit q̄ quo
tienscūq̧ aliquis hȝ priuilegiū apostolicū
ꝛ suo priuilegio potest ꝓuari. Audite o pec
catores vtinā deus nō faciat nobis taliter.
Prouerb.ij. Reliquerūt iter rectū: ꝛ ambu-
lant vias tenebrosas. Uos dn̄i habetis nūc
priuilegiū intrandi ꝑadisuȝ ꝑ viā precepto
rū dei: cauete ne ius vestruȝ ꝑdatis. Salo-
mon dicebat. Ue vobis ꝓditorib⁹ xp̄ianis
q̄ ambulatis ꝑ vias nō bonas. Queratiſ vni
luxurioso vtrū illa sit via paradisi? certe nō.
Queratis vni vsurario vtrū ꝛc. certe non. ꝛ
sic de alijs. Uolo dicere nūc in t̄pe quadra-
gesimali: ambulet vnusquisq̧ ea vocatione
qua vocatus est: ponat penā ad dimittendū
pctā: ꝛ sic ascēdet ad montē gr̄e. Juxta ver-
ba the. p̄as. Ascende ad me ꝛc.

¶ Jn isto sermone erūt due ꝑtes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secūda virtuose ascensionis declaratiua.
¶ Prima ꝑs continet duas partes.
Jn prima tangitur diuine misericordie im
ploratio.
Jn secūda tāgitur diuīe mīe ꝯdescētio.
¶ Prima adhuc cōtinet duas partes.
Jn prima tangit̄ peccādi occasio.
Jn secūda peccati deletio.

¶ Quantū ad primā partē. Egressus iesus
secessit in partes tyri ꝛ sydonis ꝛ ecce mu-
lier cananea a finib⁹ illis egressa clamabat
dicēs. Dn̄e filia mea male a demonio vexat̄
Jn maiori volumīe. di. i. c. Jus naturale. dr
q̄ de iure naturali ē q̄ mater ꝓuideat ꝓli
ꝛ etiā ei cōpatiat̄. Una vacca hȝ pietatē de
vitulo: canicula de catello: gallina ꝓo reci-
pit suos pullos sub alis ad seruandū eos.
Et mater hȝ curā de filio aut filia: sicut ha-
buit hodie cananea. quāto mag̃ nos debe-
mus habere pietatē de aīab⁹ nr̄is? Si ego
dicerē vob̄ q̄ iretis pedib⁹ nudis ꝛ ītraret̄
sanctissima monasteria: q̄ nō comederet̄ ni
si radices. ꝛ si vobis eccl'iastic̄ dicerē ego q̄
viueretis sicut apl̄i vel sicut btūs bn̄dictus
btūs bernardus: ꝛ alij s̄cti religiosi: ꝛ qn̄ ha
beret̄ tentatōnes carnis q̄ poneret̄ vos in
ter spinas sicut fecit bn̄dictus. Sȝ ad min⁹
si nō vultis tantū facere sequimī istā mulie
rē cananeā. Et sicut ipsa implorabat diui-
nā maiestatē ꝓ filia sua ꝓ qua postulabat
elemosynā: sic etiā vos queratiſ elemosynaȝ
pro aīabus vestris. Discite ab vnā gentili
saluare aīas vestras. nunq̧ forte audierat
xp̄m predicantē: nunq̄ susceperat sacr̄m ba
ptismi: ꝛ tn̄ clamabat miserere mei fili da-
uid. O xp̄iani excecati: ista mulier vos accu
sat: ꝛ ingratitudinē vr̄am rep̄hendit. Una
dierū cū xp̄s predicaret inter iudeos: videns
eoꝝ īgratitudinē venit ad paganos: ad ostē
denduȝ q̄ fides debebat plantari inter eos
Cum aūt appropinquauit tyrū ꝛ sydonem
egressa est hec mulier: ꝛ genibus flexis cla-
mauit altissima voce: miserere mei fili da-
uid. Saluator nulluȝ respondit verbū: sed
stetit fortis vt leo. Beatus matheus non
erat ibi. sed iudas ꝛ omēs alij apostoli erāt
omnes: qui dixerūt xp̄o. domīe dimitte eaȝ
quia clamat post nos. Ipsa em̄ videns euȝ
non dare verbum rogauit apostolos dicēs
Domini mei intercedite pro me apud ma-
gistruȝ vestrum. Tunc dixit xp̄us. non veni
nisi ad oues que perierunt domus israel. ꝛ
tunc iterū xp̄us dixit. vade ꝛ fiat tibi sicut petisti
ꝛ sanata ē demoniaca. Domini oportet exi
re extra tyrum ꝛ sydonem. Ista filia gerit
figuram anime existentis in peccato. vnde
Apoc. xviij. Cecidit cecidit babylon magna
et facta est habitatio demonioꝛuȝ custodia
omnis spiritus imundi. Tyrus interpreta
tur angustia. Sydon venatio. Uolo dicere
q̄ a tyro ꝛ sydone debet exire peccator ꝛ la
borare per viam mandatorum dei. Labor
enim peccatoris est infructuosus. Sapien.
v. Lassati sumus in via iniquitatis ꝛ per-
ditionis ꝛ ambulauim⁹ vias difficiles. qd̄
ꝓfuit nobis superbia: aut diuitiarum iactā
tia quid contulit nobis? transierunt oīa
illa tanq̄ vmbra. Peccetis tantū q̄tū vole
tis o peccatores quoniā nihil remanebit vo
bis nisi āgustia ꝛ dolor. Audite quid dicūt
damnati in inferno. Ue ve nobis. vbi sunt
nunc nostre superbie? vbi luxurie? vbi dece
ptiones? vbi thesauri plurimi? Quid super
est nobis de omnibus nisi angustia? Estis
hic viles meretrices que datis tot tormen
ta: tot passiones amatoribus vestris: nun-
quid oportet damnari pro istis? Dico certe
q̄ sic nisi emendetis vos. Quid igitur sup-
est? Oportet q̄ dimittatis non solum pecca
tum sed locum ꝛ occasionem peccati. quia
scriptū est. Eccl'i. iij. Qui amat ꝑiculū peri-

bit in illo. Et si hoc feceritis: fidelis est de⁹ qui dimittet vobis oia pctã vestra. In hystoria euãgelij video duo verba singularissima. vnũ est rigoris: aliud est amoris. Rigoris est illud qd dicit xps apostolis suis qñ orabant p cananea dicentes: dimitte eã qr clamat post nos. Dixit saluator. fratres mei nõ veni p ipsa qr ipsa est cananea. Nõ eñi venerat pncipaliter pter paganos sed pter iudeos. Sz dicit vnũ verbũ amoris Uidens eñi xpus q cananea persistebat in sua deuotione dicit sibi amorosissimũ verbũ. vade et fiat tibi sicut petisti: et sanata est filia eius illa hora. O peccatores qñ videbitis xpm p fide in cruce pendentẽ dicatis. O dñe miserere mei: qm aĩa mea est plena pctis: et sicut nõ abhorruisti depcationẽ cananee sed sanasti eius filiã: ita digneris sanare aĩam meam. Uolo dicere dñi q dimittatis statũ peccati: transeũdo per desertum penitentie vt ascendatis ad montem gratie Juxta verba thema. preassumpti. Ascende ad me etc.

¶ Quantũ ad secũdam partẽ vultis ascendere ad illũ montẽ desiderabilẽ in quez introduxerit moyses populũ israel. Uita hoĩs breuis est. opz festinare. oz currere. Jnquit Paulus. i. Cor. ix. sic currite vt cõprehẽdatis. Pueri israel habuerũt multas mansiones in deserto anteq̃ intrarẽt terrã pmissionis. Spiritualiť secũda mansio vocať preceptorũ diuinorũ obseruatio. Jam dixim⁹ oz obseruare pcepta intellectualiť veraciter et reuerenter. Uos garsiones qñ vaditis ad visitandũ domicellas nũquid facitis eis reuerentiã magnã? Utinã essetis ita diligentes et prompti ad deũ honorandũ. dubito certe q ista promptitudo sit diaboli. Quarta cõditio est q pcepta debent seruari integraliter. habem⁹ ad hoc textũ. figurã. et rationẽ. Textus habetur iacobi. ij. Qui totã legem seruauerit: offendat autẽ in vno factus est oim reus. ideo christus plangebat se de iudeis dicendo discipulis Math. v. Nisi abũdauerit iusticia vestra plusq̃ scribarũ et phariseorũ: nõ intrabitis regnũ celorũ. Habetur etiã extra. de reg. iu. in antiquis ca. defleat. et sunt verba augu. libro de peni. defleat peccator: quia offendens in vno: factus ẽ oim reus. Habetis ad hoc figurã. iij. Reg. xviij. Usquequo claudicatis in duas partes? dixit helyas. si dñs est deus sequimi eũ: quia transgrediendo vnũ pceptũ homo mortaľr peccat. Ideo dicebat xps Math. xix. Si vis ad vitã ingredi: serua mãdata. Diceret vn⁹ dñs de parlamento laus deo pater ego nihil volo habere de alieno. Hoc bonũ est si nõ dicitis totum. nũquid aliqñ defendistis causaz iniustã? nũquid plongatis pcessus Et qñ facitis iquestas: facitis maiores scripturas: vt habeatis maiorẽ pecuniaz. vos nõ estis vxoratus dñe sed habetis vxorẽ in camera: q̃ seruit vobis de die et de nocte. Et vna burgensis dicet. pater nunq̃ aliqd habui de alieno. nunq̃ fui meretrix. Uerũ dicitis: sed nõ totũ. vos eñi linguã habetis acutã sicut nouaculã: et diffamatis oẽs indifferenter. Leuate corda vestra oẽs qñ estis in vna riparia i vna naui sufficit vnũ foramẽ ad submergendũ nauem: siľr in vna domo sufficit vnũ foramẽ vnius latronis ad oĩa bona deperdendũ. Uolo dicere non sufficit seruare nouẽ precepta: nisi decẽ seruetis. neq̃ duo vel tria: nisi totã legẽ seruetis integraliter. Suadeo igitur vobis vt dimittaţ peccata. seruetiş legẽ. intrate desertũ pnie vt possitis venire ad montẽ gratie et psequenter ad montẽ glorie. Amen.

¶ In die sancti Mathie: post prandiuz. Sermo. xv.

Ascẽde ad me in montez etc. Tu domine q̃ nosti corda hoĩz ostende quẽ elegeris. Actuũ. i. et in epistola hodierna. Si recordami eorũ q̃ mane dixim⁹. domini mei et aĩe deuote: vos debetiş dare operã ad bene operandũ. qr Ezechiel dicebat q q̃ peccauerint: irremediabiliť dãnabũtur nisi peniteant. Sz qui erũt illi př. Dicit epistola hodierna q̃ cantatur in honorẽ sancti mathie. Tu dñe nosti. Istud verbũ est terribile. dicereţ mihi vos dñi q̃s est securus: q peccata sunt sibi deleta. nunquid p aliquo tpe pctã fuerũt dimissa iude et tñ sunt dãnatus Quid ergo nos q̃ nunq̃ fuim⁹ certi q pctã sunt nobis dimissa. beatus Paul⁹. ij. Cor. x. dicit. Qui gloriať in dño glorietur. Non

figura

precepta observanda sunt integraliter

mis qui seipm cōmendat ille probatus est. Ecclesia hodie presentat nobis vnum electū ad vitā eternā: scz beatū mathiā. De lyra dicit: ꝙ qn̄ aliquis eligit ad aliquā dignitatē si nō ponat obicē deus dat sibi gratiā suaz: sicut fecit hodie beato mathie. Est autez aduertendū: ꝙ post ascensionē xp̄i imediate oēs discipuli fuerūt in vnū congregati ꝛ petrus tanꝙ senior eoꝝ dixit. Fratres mei vos scitis qd̄ scriptū est in libris psal. de iuda q̄ fuit dux eoꝝ qui cōprehenderūt iesuz quō epatuz eius accipere dz alter. soluto ei denario de mercede iniquitatis suspēdit se metipz ꝛ crepuit medius dānatus. Opz ḡ eligere vnū ex his qui nobiscū sunt. Et oēs se posuerūt in oratione ꝛ posuerūt sortes. Dicit extra de electione ꝛ electi ptāte: ꝙ cuz nonduz plenitudo tp̄is esset data poterant eligere sortē: sed nūc nō est licitū: vt ptz ex de sortilegijs. c. i. ꝛ vlti. Et erant illi mathias ꝛ ioseph ambo iusti ꝛ dixit petr⁹. Tu domine qui nosti corda ostende quē elegeris. ꝛ tūc creator deus misit signū ꝛ cecidit sup mathiā ꝛ cōnumerat⁹ est cuz. xi. apostolis. ¶ Sed circa hoc orit dubiū an possim⁹ scire si erimus dānati vel saluati nisi p reuelationē. Paulus ad Roma. viij. dicit. Quos presciuit ꝛ p̄destinauit ꝯformes fieri ymaginis filij sui. Quos aūt p̄destinauit hos ꝛ vocauit: ꝛ quos vocauit hos ꝛ iusticicauit Quos autē iustificauit illos ꝛ magnificauit. Ecce dn̄i q̄le signū dat nobis sacra scriptura. ¶ Sed diceꝗ. vultis ergo dicere ꝙ si nō vocat nos deus ꝙ sum⁹ dānati? Augustinus ꝯsolatur pctōres sup iohānē sup illo passu. Johā. vi. Nemo pōt venire ad me nisi pr̄ qui misit me traxerit eū. Et qd̄ faciā (inquit augustin⁹) ego nescio si de⁹ nō vocat me. dixit. Q̄tūcunq3 pctm̄ feceris cuz ad detestationē eius veneris ꝛ pcti cognitōez scias p certo ꝙ deus te trahit: ꝛ est signum ꝙ eris saluat⁹. Null⁹ em̄ pōt venire ad deū nisi ipso auxiliante ꝛ trahēte. Jō pctōres ꝛ peccatrices si vultis ascēdere in montē beatitudinis eterne dicaꝗ xp̄o pendēti in cruce Canti. i. Dn̄e de⁹ trahe me post te currem⁹ in odorē vnguentoꝝ tuoꝝ. Nos em̄ sumus in hoc mūdo sicut ī lacu sicut in luto a quo nō possum⁹ surgere nisi iuuemur ꝛ trahamur [illegible] quo. Dimitte igit vallē miserie ascendam⁹ ad montem gratie. Juxta verba the. preas. Ascende ad ꝛc.

Ascende ad me in montē ꝛc. More cōsuetal' prepōit theologalis q̄stio a magr̄is nostris theologis fundata in euāgelio hodierno ꝛ termiata a Bonauētura in. iij. distinc. xlv. Utrū sancti orent p nobis: q2 apostoli orabant pro cananea. Respondet preallegatus ꝙ sic.

Primo quia hoc decet diuinā maiestatē.

Secūdo q2 requirit ꝑpter nostrā infirmitatē ꝛ sanctoꝝ perfectionē.

Tertio ꝑpter suā charitatē ardentē.

¶ Primo maiestas dīna hoc exigit: q2 peccatores deo sunt ingrati: ideo p se nō digni Juxta illd̄ dictū gregorij. ꝛ recitat. iij. q. vij. ca. In grauiorib⁹. Cū his q̄ displicet ad intercedendū mittitur irati anim⁹ ad deteriora ꝓuocatur. Secūdo infirmitas nostra h̄ requirit. Cum em̄ simus debiles ꝛ infirmi querim⁹ a fortioribus auxiliari. Tertio hoc requirit ardens charitas ꝛ sanctoꝝ sublimitas q̄ cū charitate mittit nobis influxū sue pfectionis. Un̄ debem⁹ petere auxiliū oim sanctoꝝ ꝛ potissime btē virginis gloriose. Et iō festa oīm sanctoꝝ celebramus vt pro nobis intercedāt. Et ita cananea orauit oēs apostolos. ¶ Leuate corda vr̄a. Opz pensare de aīabus vestris vel dānari. opz etiā seruare legē. Sz dicetis forte. pr̄ nos faciem⁹ pnīam ipe futuro. opz nūc facere bonū vultū dū sum⁹ iuuenes opz transire iuuentutē. vos faciꝗ viā paradisi nimis strictam: si vos faceretis sicut faciūt bullatores vos essetis bon⁹ socius. ¶ Audite nūc testor deū ꝛ veritatem quā predico: ꝙ est magis stricta ꝙ̄ ego dicā. opz ergo facere ꝙ sancti orēt p nobis. Habetis legē ciuilē. C. de p̄cib⁹ īperatori offerendis. l. Illicitas preces irrationabiles imperatori porrecte nullo mō sunt admittende. Ad idem est capitulū in grauioribus. iij. q. vij. Deus non aspicit qd̄ sibi offertur sed a quo. Si nos volum⁹ ꝙ preces nostre oblate p beatū Mathiā sūmo īperatori scz xp̄o audiātur nō opz ꝙ supplicationes nostre ꝯtineant aliqd̄ irrationabile. ps. Iniquitatē si asperi in corde meo nō exaudiet dn̄s. Uos vultis habere paradisū ꝛ petitis ꝛ tn̄ estis in pctō mortali. Certe hec [illegible] irrationabile ꝙ habeatis. Uolo suadere [illegible]

est intentio mea vt dimittatis pctã vestra ꝛ oretis sanctos. Et sic ascendetis ad montē gratie. Juxta verba the. pas. Ascende ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit sacri euãgelij expositiua.

Scđa virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Quantũ ad primã partē. Euangeliũ loqͥtur de cananea q̃ petebat salutē pro filia sua seu elemosynã ꝛ erat pauper multũ cananea ꝛ nunq̃ fuerat baptisata sed erat gentilis ꝛ pagana: q̃ primũ vidit xp̄m prostrauit se ad pedes ꝛ orauit apostolos vt intercederent pro ea. Juxta illud iob.vij. Ad aliquē sanctoꝝ conuertere. nõ iuit ad diuinos nec ad sortilegos. Si eñ queratur a vobis q̃re colitur festum sancti mathie: Dico ꝙ vt oret ꝑ nobis. Johannes gerson in tractatu de mendicitate spirituali dicit: ꝙ oratio nõ est nisi quedã elemosyna spiritualis. Ideo vadatis ad sanctũ dionysiũ ꝛ videat̄ istos pauperes quõ querũt elemosynas ꝛ illi dicent vobis qualiter debeatis orare. ¶ Aliqͥ aũt heretici dicebant: ꝙ sancti in patria nõ orabant ꝑ nobis: quia cõformabant se voluntati diuine. Et sic cũ cognoscerent deū velle aliquē dãnare: volebant etiã eius dãnationē conformando se voluntati diuine. ¶ In oppositũ arguitur. qꝛ orare est actus charitatis: sed sancti in patria sunt repleti ꝑfectissima charitate: ideo orant ꝑ nobis. De xp̄o aũt vtrũ oret ꝑ nobis. Jdeo in ecclesia nõ dr̄. xp̄e ora ꝑ nobis: s; bñ dr̄ xp̄e adiuua nos vel ꝓprie exaudi nos. Et hoc ideo ē ne videam⁹ fauere errori arrij qui dicebat filiũ eē minorē patre. Cum igit̄ xp̄s sit vnũ suppositũ: licȝ in illo sint multe nature tales ꝓpositiões cõmunit̄ nõ cõcedũtur nec admittũtur. ¶ Leuate cor ad vestra iam dñi scietis orare sanctos vt itercedãt ꝑ nobis: videatis istã paganã q̃ venit a finib⁹ illi⁹ terre ꝛ orauit ꝑ filia. Videatis vos bõe mulieres ancillas leprosas quõ q̃rũt elemosynas. nũquid dicũt habeat̄ pietatē de tali leproso q̃ nõ videt qui nõ põt se iuuare: in honore passionis dñi nostri iesu xp̄i date ei aliquid. Currite igit̄ ad pedes dñi nostri iesu xp̄i date ei aliqͥd dicite illi piissime iesu ego sũ illa peccatrix que in hospitali meo. i. in ꝯsciẽ mea habeo plurimos leprosos ꝛ multos alios pauperes. i. pctã. Rogo per meritũ tue passionis da mihi elemosynã de merito passionis tue vt ego possim viuere spiritualr̄ ꝛ possim saluare aiaȝ meã. Vos dñi burgenses qñ paupes querunt sic elemosynã vos dicitis eis ite ĩ pace. adhuc ipi orãt magis ꝑ intercessionē beate virginis: beati dionysij nicolai anthonij: ꝛ sic ð alijs. Tñc in fine finali datis elemosynã: saltē vxor dicit vobis opȝ aliqͥd dare amore dei. opȝ facere sicut fecit hodie cananea lȝ ꝑmo fuerit reiecta ꝑ xp̄m posuit mediatores apostolos ꝛ tandē impetrauit qð voluit. Volo dicere ꝙ recurram⁹ ad xp̄m ꝑ intercessionē beati mathie ꝛ alioꝝ apostoloꝝ: ꝛ ꝑseuerant̄ oremus vt ipsis interuenientib⁹ sim⁹ ad mõtem grẽ ꝛ glorie. Amen.

¶ Secũda pars sermonis ꝓpter breuitatem tp̄is non fuit absoluta nec ad finē vsq; a predicatore ꝑducta.

¶ Feria sexta ꝑme dñice. Sermo.xvi.

Ascende ad me in montē ꝛc. Cuȝ auerterit se iustus a iusticia sua ꝛ fecerit iniquitatē morief̄ in ea ĩ iniusticiis quã operatus est morief̄: ꝛ cuȝ auertit se ĩpius ab ĩpietate sua quã operatus ē ꝛ fecerit iudiciũ ꝛ iusticia ipse aiam suã viuificabit. Ezechielis.xviij. ¶ Dñi ꝛ aĩe deuote si tenuistis doctrinã hesternã debeđ īcipe bene agere. Dixi heri ꝙ de⁹ cognoscit qͥs est saluand⁹ aut dãnand⁹. Judas fuit in grã ꝛ sub bono ꝑlato ꝛ tñ finalr̄ fuit dãnat⁹. ¶ Sȝ diceđ: pr̄ q̃ peccatores fuerũt saluati: R̃ndet ezechiel videtur vob̄ ꝙ de⁹ sit iniqu⁹ s; vos estis. veniat ad me maior pctõr toti⁹ mũdi ꝛ agat pniaȝ ego suscipiã eũ. Et ꝑ oppositũ sit religiosus magͥ deuot⁹ toti⁹ mũdi ꝛ auertat se a iusticia sua bona morte non morietur ꝛ non viuet s; dãnabit̄. O terribilis s̄nia. Jð dicebat Paul⁹.i. Coꝛ.x. Qui stat videat ne cadat. ꝛ Eccli.xv. Apposuit tibi aquã ꝛ ignē ad qð volueris porrige manũ tuã. Añ hoĩes vita ꝛ mors bonũ ꝛ malũ qð placuerit dabit̄ illi Vos eẽ nũc in s̄mõe ꝛ dicit̄ apð vosipsos nos sum⁹ satꝭ boni. nos libẽter venim⁹ ad sermones. certe nescio. Nescit eni homo an amore vel odio dign⁹ sit. Eccles.ix. Nos su

mus nūc boni ꝛ cras erim⁹ mali. Estis hic
o truphatores qui dicitis ꝙ in morte suffi-
cit vnū bonū suspiriū ad saluandū. O snia
infelix audite bernardū in contēplationib⁹
Credo ꝙ de centū milibus ꝑsonis qui con-
tinuauerūt plures annos in pctō ꝙ vix est
aliquis qui faciat condignā penitentiā. Jō
ysa.xliiij. Quasi pānus menstruate vniuer
se iusticie vestre. Uolo dicere vt oretis in hu
militate ꝛ dicatis. Dn̄e deus detis mihi ḡ-
tiam bene agendi. vt aūt facilius impetre-
mus illō ꝑ intercessionē sue dignissime ma
tris dicemus. Aue.

¶ Ascende ad me in montē ꝛc. More soli-
to mouetur questio tractata a magistris no
stris ꝛ ꝑsertim a Bonauētura in.iiij. super
euangelio hodierno vbi dr̄: ꝙ infirmi cura-
bant in piscina. Utrū in sacramentis noue
legis sit aliqua virtus insistens causatiua
gratie vel alicui⁹ dispositōis preuia ad gra
tiā. Opinio cōis tenet ꝙ nulla est talis vir
tus in aqua baptismi nec in alijs sacramen
tis: quēadmodū in aqua iordanis in aqua
mūdatus fuit naamā a lepra qꝛ inter oñes
alios leprosos curatus est. Sic etiā in ista
ꝓbatica piscina. ¶ Leuate corda vestra q̄d
dicūt aīe vestre: timetꝭ ire ad iudiciū: si pos-
setis respōdere ꝑ ꝓcuratorē bonū esset vo-
bis: sed certe opꝫ ꝙ vosipsi vadatis. non est
remediū. nūquid habetis doctores ꝛ men-
dicātes dicentes ꝙ viuatꝭ iocose ꝛ ꝙ oīa be
ne se habebunt. Habetis decretalē extra de
officio iudicis ordinarij. c. ex pte. ꝙ absolu-
tio impetrata ꝓ aliquib⁹ excessibus tacitis
hmōi excessibus absolutio nō valet. Idē ha
betis in. ff. de rei vendicatōe. Incipit lex in
fundo. false accusans aliū nō venit audien
dus nec in accusatiōe sua recipiend⁹. Estis
ne adhuc ꝯfessi dn̄i mei: vos habetis vestꝝ
dn̄m Jacobum qui nihil audet dicere. Uos
bene dicitꝭ mea culpa mea culpa sed nō mi-
nus cōmittitis vsuras nec min⁹ cōtinuatꝭ
malaꝫ vitā. Dicit papa ꝙ si quis veniat ad
impetrandū absolutionē ꝛ taceat veritatē
talis nō est absolutus. Math. vij. Non oīs
qui dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit regnū celo-
rū. Dicetis forte: ego sum ꝯfessus: sed pnīa
est mihi nimis rigorosa nō possem illaꝫ cō
plere. Dico ꝙ hoc non est verisimile nec ꝭm
legem ciuilē estis in hac accusatione audiē
di. quia dicit Hieronym⁹. anathemasit qui
dicit xp̄m aliq̄d impossibile. Uolo dicere ꝙ
si tpe preterito fuistis in peccato iam instat
tempus penitentie. Cōuertimi ad dominū
emendando vitā vestrā ꝛ sic ascendetis ad
montē gratie. Juxta verba the. preassūpti,
Ascende ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due ptes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda ascensionis spiritualis demon-
stratiua.

¶ Euangeliū duo continet.
Primo notatur passionis christi profunda
declaratio.
Scḋo pctī preteriti debita emendatio.

¶ Quantū ad p̄miū dicit euangeliū: ꝙ erat
dies festus ꝛ ascendit iesus hierosolymā ꝛ
erat ꝓbatica piscina q̄ habebat q̄nqꝫ porti-
cus ꝑ quos intrabant infirmi illā piscinaꝫ.
ꝛ erat ibi multitudo languentiū. Angelus
aūt descendebat ꝛ mouebat aquā ꝛ tantum
in die sanabatur vnus. Dicit hugo cardina
lis: ꝙ istud festū erat festū penthecostes: qḋ
colebant iudei: eo ꝙ in tali die legeꝫ moysi
receperant. ¶ Querit insuper ille hugo vñ
habebat illa aqua virtutē sanādi infirmos
¶ Dicūt aliqui ꝙ regina sabba qn̄ venit ad
audiendū sapientiā Salomonis vidit ī spi
ritu vnū lignū ꝛ cognouit ꝙ illud erat in q̊
deberet suspendi redemptor mūdi. Ipse ve-
ro fecit sepeliri infra terrā ne inueniret. in il
lo loco erat illa piscina: ex quo aqua habe-
bat illam virtutē sanatiuā: vt dicūt exposi-
tores: ꝛ tpe incarnationis incepit miraculo
se natare sup̲ aquā. Hugo vero dicit ꝙ oīa
q̄ erāt in antiqua lege figurabant ea q̄ nos
habemus in noua lege in aliquo sensu vel
anagogico vel allegorico morali aut tropi-
co. Et sicut baptismus iohannis figurabat
baptismū christi: ita illa piscina in qua mū
dabantur animalia ad sacrificandum signi
ficabat nobis dolorosam christi passionem
virtute cuius nos omnes mundamur a de
lictis. ¶ Leuate corda vestra. dixi vobis a
pricipio quadragesime ꝙ dies veneris sūt
nuncij passionis christi. Ista enim piscina si
gnificat nobis corpus xp̄i: ꝛ quinqꝫ portic⁹
significant quinqꝫ plagas corporis christi.
vnde fluxit sanguis ad saluandum ꝛ mun-
dandū oēs imundicias nostras, Zacharie.

iij. In illa die erit fōs patēs domui Dauid ⁊ habitātibꝰ ihrlm in ablutionē peccatorū Unde Isa.xij. Haurietis aquas in gaudio de fontibꝰ saluatoris. Uenite igif oēs ad hauriēdas aq̄s. vos porci luxuriosi. ⁊ vos prelati claudi ambulāies in tenebris ⁊ ceci qui nō videtis nisi terrā vadatis ad piscinā saluatoris. i. ad arborem crucis. ⁊ vos viles meretrices ꝑperate ad fontē. venite vos religiosi ⁊ presbyteri ad ibm ⁊ ip̄e vos mundabit a delictis oībꝰ. ꝑperate ⁊ emite vobis aquā de fonte saluatoris absq3 vlla pecunia Isa.lv. ¶ O pia ɔtēplatio. o misericordia xp̄i infinita. Christus inuenit vnū paraliticū. xxxviij. annis laborantē in infirmitate sua ⁊ dixit illi. Uis sanari? ita dn̄e sed hoīem nō habeo. Dixit saluator. surge tolle grabatū tuū ⁊ ambula. Iste aūt infirmus est pctōr putridus ⁊ obstinatus totus paraliticus qui nō h3 aures ad audiēdū nec oculos ad videndū: nec manus ad se iuuandū. vn̄ p̄s. Aures habent ⁊ nō audient: manꝰ h̄nt ⁊ n̄ palpabūt ⁊c. Iste ad subleuandū se a pctō d3.

Primo surgere pctm̄ derelinquēdo.
Secūdo tollere grabatum vere confitēdo.
Tertio ambulare virtuose operando.

¶ De primo Pau. ad Ephe.v. Surge q̄ dormis: ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te xp̄s. ¶ De scđo p̄s. Stratū meum rigabo. De tertio Apoca.iij. Ambulabūt mecū in albis quia digni sunt. ¶ Dn̄i burgēses vultis h̄re talem medicū? vultis sanari o3 tollere grabatū dimittendo cōcubinas ⁊ oīa pctā ⁊ sic creator ipse videbit vos ītuitu pietat̄ ⁊ dabit vob̄ gr̄a3 recedēdi a peccato ⁊ sic ascēdat̄ ad mōtē gratie. iuxta verba the. preas. Ascende ad me ⁊c.

¶ Quantū scđam ꝑtem. Loquimī mihi: habetis bonu3 cor ad transeundū desertū? nō est remediū op3 seruare legē vel dānari integraliter vt diximus heri. Sed dicet vnus tabellio vel aduocatus. pater nō vellē esse latro sed vellē ꝙ pctm̄ luxurie nō fuiss3 peccatum? Certe hoc nō est possibile. Ideo op3 ponere quintā ɔditionē. s. ꝙ oportet seruare precepta fiducialiter ⁊ magnanimiter: sic ꝙ nec murmure nec dolore dimittamꝰ. ad Hebre.x. Habentes fiduciā in introitum sanctoꝝ in sanguine xp̄i: q2 iniciauit nobis viam nouā. Deut.xxx. Mandatu3 hoc qđ ego precipio tibi hodie nō supra te est neq3 procul positū nec in celo sitū. Mathei.xi. Uenite ad me oēs qui laboratis et onerati estis ⁊ ego reficiā vos: q2 iugū meū suaue ē ⁊ onꝰ meū leue. Prime Jo.i. Hec ē charitas dī vt mādata eiꝰ custodiamꝰ ⁊ mādata eiꝰ grauia nō sf. Pro q̄cūq3 nō debēmꝰ dimittere seruire deo. Sed quō debemus seruare legē? habemus decretalē in antiq̄s extra de sn̄ia excōmunicatiōis ca. sacris. ꝙ qui inuitus participat cū excōmunicatis n̄ est excōmunicatus: q2 pati magis q̄3 agere videtur. Si vero attractus per metum eēt excōmunicatus vt dicunt doctores. Uos q̄ habetis mulieres amatorias nunquid amore illaꝝ muliercularum: descenditis ad peccandum ⁊ dimittendū legem dei. Heu me domine vtinā cum tanta diligentia laboraretis ad seruiendū deo q̄ꝫtum ad seruiendū dyabolo. Uideatis illum q̄ tanta passus est pro vobis in cruce. dedit vobis precepta nō difficilia. Sed videamus quō in ista ciuitate seruatur lex xp̄i. Habeamꝰ duos testes validissimos. Dicat prio Hieremias.vij. ⁊ .xliiij. Misi ad vos seruos meos ꝓphetas ⁊ nō inclinauerūt aurem suā vt conuerterētur a vijs suis malis. Dicat ī sup Eccl.xli. Ue vob̄ viri ipij q̄ dereliq̄stis legem altissimi. Domini si nati fuissetis ī maledictione infelices essetis. Quid si moriamini in maledictione eterna. hoc em̄ tāgit vos scholares qui habuistis multas inspirationes vt intraretis religionē. ⁊ tm̄ ad obtemperandū parentibus: dimisistis illas. Audite Paulū ad Hebre.xij. Recogitate eū q̄ talem sustinuit a pctōribus aduersum semetip̄m cōtradictione3. Uos mulieres mūdane dicitis ꝙ non estis fortes ad ieiunandum: ⁊ tamen estis fortes ad luxuriandu3 ad seruiendū dyabolo ad chorisandū ⁊ sic de alijs. Uolo persuadere vt ponatis penā ad seruiendu3 deo ⁊ renuncietis dyabolo. Dimittatis valle3 miserie: ⁊ ascendatis ad montem gratie. Juxta verba thematis preassumpti. Ascende ad me in montem ⁊ esto ibi ⁊c.

¶ Feria sexta prie dominice.xl. post prādium. Sermo.xvij

Precepta [illegible] fiducialiter et magnanimiter

Scende ad me in monteꝫ ⁊ esto ibi. Duxit eos in montē excelsum seorsum ⁊ transfigu ratus est ante eos. Mathei.xvij. ⁊ in euangelio crastino. ¶ Domini ⁊ aīe deuote si tenuistis dicta in p̄cedentibꝰ opꝫ laborare ad ascendendū montē gratie. btūs Bern̄. dicit vnū singulare v̄bū: ꝙ qn̄ nō esset pena inferni p̄parata non seruātibus legē: ⁊ nō cauentibus a pctīs: ⁊ hō nihil aliud optaret nisi puritatē ꝯscie sufficeret pro mercede. Certe filie religiose ⁊ vos aīe deuote nihil aliud est nisi puritas ꝯscie. sufficit em̄ pro leticia cordis ꝙ aīa sit pura: ⁊ si quis hoc faciat ꝓpter seruitiū dei nō eum penitebit. Hortor vos vt habeatis sp̄ bonū cor: q2 si sciret̄ q̄d est esse in monte gratie nō eēt aliq̄s vestrū qui nō vellet esse cū creatore. Quid igit̄ dꝫ esse in religione bene seruata? Certe hec ē alia paradisus terrestris. Dicite mihi oro amatores religionis cū Bern̄. q̄d est eē in religiōe bn̄ seruata. ¶ Bernar. inq̄t. Domine bonū est nos hic esse: q2 ibi videt̄ gloria paradisi per imaginationē eternitatis. ꝑ cōtemplationē memorat̄ quid factū est ī hierusalē. ꝑ recordationē vero pctōꝝ in obliuionē mittuntur. Dicatis mihi: comeditis porros ⁊ allia. Unde filij israel existentes in deserto comedētes māna habebāt nauseam ⁊ cupiebant comedere de cibis egyptioꝝ ⁊ de allijs ⁊ porris eoꝝ. Nu.xi. ¶ Domini religiosi dicatis mihi si placet vtrum appetatis aliq̄n reuerti in egyptū? Porri ⁊ allia p̄io dant appetitū. Secūdo vero faciūt fetere hānelitū. Tertio faciūt flere oculum. Sic faciunt pctā vr̄a nisi vos emendaueritis. Sed q̄ seruire vult deo in religiōe manducat māna dulcissimū oē delectamētum in se habēs: ⁊ odorem suauitatis. Sapien.xv. Talem cibū comederunt boni religiosi ⁊ bone religiose postꝗ̄ ꝑ detestatiōeꝫ cibaria egyptioꝝ abiecerūt. Uolo dicere ꝙ vnusquisq3 in sua vocatione studeat dimittere peccata ⁊ agat pniam. Et vt facilꝰ hoc faciat recurrere dꝫ ad beatissimā virginem mariā presentādo sibi angelicam salutationem: ⁊ dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me in montē ⁊c. More solito mouet̄ questio terminata a mgr̄is nr̄is theologis ⁊ presertim a Bona. in tractatu ꝯ calūniatorē. Utrū ꝑfectio status ꝓficiat ad salutē sine ꝑfectione actus. ¶ Nota ꝙ triplex est ꝑfectio scꝫ beatoꝝ ⁊ istā habebimus qn̄ erimus in ꝑadiso. Alia est superogationis quā ꝯsequūtur religiosi qui se submiserūt ad obseruandū ꝯsilia. Alia est ꝑfectio necessitatis ad quā oēs xp̄iani obligātur. ¶ Dn̄i religiosi solutio nr̄e q̄stionis est ad humiliandū frontē nostri statꝰ religionis. sine exercitio virtutis nō est ꝑfectio: sꝫ auersio nō est status ꝑfectionis: sed ꝑiculū dānationis. Aristo. em̄ primo ethicoꝝ dic̄: ꝙ habitus nō facit hoīem feliceꝫ: alioquin dormiēs esset felix. Un̄ felicitas est optime viuere b̄m esse ꝑfectū: ⁊ inde ꝓuenit ꝙ cuꝫ ꝑfectione habitus sine ꝑfectiōe actus non posset quis saluari. ¶ Leuetis pectora vr̄a durū eēt si q̄s diceret ꝙ essetis dānati. Et vos mulieres etiā illud esset vobis sat̄ durum si illud diceret̄. vos dicitis in corde vestro ꝙ sancti in vocatiōe q̄ estis ⁊ scītē fuerunt saluati. verū dicitis sꝫ nō totū. Est em̄ regula iuris li.vi. ꝙ priuilegiū ꝑsonale sequitur ꝑsonam ⁊ extinguit̄ cū ꝑsona. Casus est patens. Rex venit parisius ⁊ dedit vnā domū vni domicelle. vtrū seq̄tur ꝙ dederit sorori aut ꝯsobrine? certe nō. Uolo dicere ꝙ si feceritis q̄ sancti fecerūt vtiq3 habebitis ꝑadisuꝫ: ⁊ ascēdetis ad mōteꝫ gr̄e. Juxta verba themat̄ preassumpti. Ascēde ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.

Prima erit passionis dn̄i nostri iesu christi recordatiua.

Secunda status religionis virtuose declaratiua.

¶ Leuate corda vr̄a: vultis ascēdere ad mōtē gr̄e oꝫ hr̄e ꝯductorē eēnt. qn̄ Moyses voluit mori īstituit Josue vt dux ppl̄i. Dux noster est ipse xp̄s q̄ ꝑ meritū sue passiōis ostēdit viā ad eundū ad patriā. ¶ Bonauen. in tractatu q̄ vocatur apologia dic̄ ꝙ nos debemus ꝯsiderare passionem dn̄i nostri iesu xp̄i ad quattuor.

Primo ad plorandū.

Secūdo ad gaudendum,

Tertio ad admirandum.
Quarto ad requiescendum.
¶ Nos habem⁹ figurā Ezech.ij. Ad hoc vi debam ⁊ ecce librū scriptū intus ⁊ foris et in eo ꝯtinebanť tria.s.lamentationes: carmen ⁊ ve. Uos iuuenes mulieres q̈d habetis in libris vr̄is de carminib⁹ ⁊ choreis: liber erat scriptus int⁹ ꝫelationē diuinitatis ⁊ extra p ꝯtēplatione hūanitatis. in cruce est vnū corpus hn̄s caput inclinatū ꝯ superbiam vt humilietis vos. Extēsa brachia ꝯ auariciā. corpus ꝟgineū sanguinolentū ꝯ cōcupiscentias ⁊ luxurias. corp⁹ in cruce ligatū ⁊ affixū ꝯtra pigritiā. ꝓ inimicis orātem cōtra inuidiā. felle potatū ꝯtra gulaꝫ. Bona. in tractatu q̈ intitulatur stimulus amoris dicit: ꝙ qui bn̄ respiceret crucē inueniret ibi diuinitatē: sapientiam: scientiam: miam: potentiā: ⁊ iusticiā. Magna certe ē ibi sapientia' q̄nquidē in arbore crucis inuenit remediū redēptiōis ⁊ nō angelice restaurationis. Magna mia: q̄ deus pater filiū vnigenitū pro nobis morti exposuit. Magna iusticia ꝓ eo ꝙ voluit nō potentia sed p̄cio mortis filij satisfacere ꝓ pctō. nō em̄ diuina iusticia fuisset placata nisi filius suus fuisset passus in natura assumpta. Magna potentia hō demonē victoriosissime vicit. Et de illo mirū immodū triūphauit. Juxta illud dictū xp̄i. Joh.xij. Nūc iudiciū est mundi: nūc p̄nceps hui⁹ mundi eijcietur foras. Crux est arbor plena oībus bonis fructib⁹. Si em̄ folia alicui⁹ arboris sint bona necesse est vt fructus eius sint meliores. De folijs eius dicit ps. Et foliū eius nō defluet. Nos declarauim⁹ die veneris p̄mū foliū. hodie est scd̄s nūcius passiōis domini nr̄i iesu xp̄i. Euangeliū loquiť de piscina hn̄te q̄nq3 portic⁹: piscina est corpus xp̄i bn̄dictissimū. porticus vero sunt q̄nq3 vulnera q̄ sunt ad sanitatē pro oībus infirmitatibus nr̄is. Scd̄m foliū siue scd̄m verbum istius arboris fuit cū xp̄s penderet ꝑ duo brachia vertit faciē suam ad latronē ⁊ dixit ei. hodie mecū eris in p̄adiso. Ladulphus dicit ꝙ in passione xp̄i erant centūviginti milites ⁊ erant duo latrones suspensi cū eo: ipse aūt in medio. Malus vero latro truphabatur cū alijs militibus q̈ spuebant in faciē eius. Bonus vero latro increpabat ip̄m dicens. Nos quidē digna factis ⁊c. Et iō vertit orōem ad xp̄m ⁊ dixit. Domine memēto mei dum veneris in regnū tuum. christus vero dedit sibi vnum foliū in sanitatē. s. hodie mecū eris in p̄adiso. Et habet tres colores.
Primus est rubeus qui significat amorem.
Secundus est niger qui significat dolorem.
Tertius blaueus q̄ significat vigorem.
¶ De primo ad Ro.viij. Proprio filio non pepercit: sꝫ pro nobis oībus tradidit illuꝫ Et iste color dicitur amor. De scd̄o habetur Job. Fratres mei longe fec̄ a me ⁊ noti mei q̄si alieni recesserunt a me. De tertio Deuť. xxxij. ego occidā ⁊ ego viuere faciā: ꝑcutiā ⁊ ego sanabo ⁊ nō est qui de manu mea possit eruere. Uos dn̄i mei vadatis ad cartusienses. ego fui in vno conuētu eoꝝ. Et ꝙ p̄mū fui intus venit ad me vnus de seruitoribus ⁊ dixit mihi. pr̄ detis mihi aliq̄d bonum consiliū ego dubito dānari. ego em̄ habeo tot scrupulos in ꝯsciā nescio quō euadere. Dicatis mihi dn̄i si illi religiosi qui quotidie confitentur timēt: quid dꝫ esse de nobis qui sum⁹ nutriti in pctis? Deus pr̄ proprio filio nō pepercit: sed pro oībus tradidit illum. nunq̈d dubitatis ꝙ nō parcat nobis si perseueremus in pctis? Christus etiam dolorem vehemētissimū hūit. Inter oēs em̄ presentes nemo tenebat querelam eius nisi mater ⁊ latro ⁊ alique mulieres q̈ eum comitabantur. ⁊ fratres sui id est discipuli fugerant oēs. O q̄ntus dolor. habuit etiam vigorem christus: quia non obstante pena ac dolore dominabatur super sensualitatem. dicebat. ego occidam ⁊ ego viuere faciam ⁊ non est qui de manu mea possit eruere. Uos filie accipiatis ista folia: studeatis cōplacere saluatori. dimittamus igitur vallem miserie ⁊ ascendam⁹ ad montē gratie. Juxta ꝟba thematis preassumpti. Ascende ad me in montem ⁊ esto ibi ⁊c.
¶ Quātū ad scd̄aꝫ ptem. si velletis ꝟtuose in religione ꝑsistere: oꝫ hr̄e septē meditatōnes: cum q̈bus plurimū poteritis ꝓficere: ⁊ finaliter saluari. btūs Bern. sup illō canticoꝝ. Pone me sic̄ signaculū sup cor tuuꝫ. dic̄ ꝙ sex sunt gradus q̈b⁹ q̄s dꝫ ꝓficere i religiōe. Primus est sancta meditatio. vos

iuuenes meditamini ꝙ oīa pctā vestra et oēs cogitationes vr̄e videbūt ꝛ apparebūt in die iudicij. Scd̄s grad⁹ est imitatio virtuosa. Leuetis corda domicelle. paucū est hr̄e meditationē: nisi habeam⁹ imitationē. Vn̄ xp̄s Math.xvi.di. Siqs vult post me venire abneget semetipȝ: ꝛ tollat crucē suā ꝛ seqtur me. ꝛ Pau. ad Ephe.v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi: ꝛ ambulate in dilectiōe sicut ꝛ christus dilexit vos. Dn̄i q̄ venistis ad audiēdū ꝑdicatiōeȝ credītis saluari audiēdo ꝛ cogitādo passioneȝ xp̄i: certe oȝ imitari xp̄m. Nunqd cayphas annas: ꝛ ꝑncipes iudeoꝝ oēs viderūt xp̄m crucifixū: ꝛ tn̄ nō sūt facti meliores: vos vaditis ad matutinas: debetis pēsare ꝙ hora matutinaꝝ sudauit sanguinē ꝛ fuit captus: ligat⁹: ꝛ v̄berat⁹. hora prīa fuit duct⁹ ad pylatū. hora tertia fuit crucifixus: ꝛ sic de alijs. s. lingua iudeoꝝ clamātiū ꝛ dicentiū. tolle tolle crucifige eū. ꝛ fuit indut⁹ veste alba: in signū derisionis. Opȝ ista pēsare ꝛ imaginari ꝛ cōpati xp̄o ꝛ dicere sibi: domine de⁹ ego sum illa infelicissima peccatrix aīa ꝓ qua tu tāta passus es. Jō dicit xp̄s Cāti.vij. pone me vt signaculū sup cor tuū. opȝ em̄ aīe deuote ista ponere in anīo suo ꝛ sepe imaginari ꝛ xp̄ȝ imitari. Vos fatue mulieres loqmini mihi: nunqd hētis amatores q̄ dant vobis flosculos: ꝛ penit⁹ amore eoꝝ inter vbera vr̄a: vos estis scripte in libro dyaboli. pona istū flosculū passionis dn̄i nr̄i iesu xp̄i sup cor vr̄m: sup vbera vr̄a. Jn cruce em̄ lȝ reluceāt oēs v̄tutes tn̄ ꝑcipue charitas ꝛ hūilitas. Vos dn̄i religiosi sequimi xp̄m in trib⁹ votis. Primo in obediētia: qꝛ factus est obediēs vsq ad mortē: morteȝ aūt cruc̄. Scd̄o in castitate seu virginitate. in pede crucis xp̄i nō erant viles meretrices: sȝ btīssima virgo maria q̄ fuit v̄go ante partū: virgo in ptu: ꝛ v̄go p⁹ partū. Tertio seqmini eū in pauptate. credo ꝙ vidistis suspēdi latrones: lȝ deponātur eis vestes: tn̄ dimittit̄ eis camisia: xp̄s fuit nudus suspēsus in cruce sicut exiuit d̄ vtero matris. q̄uis s̄m Bernar. btīssima v̄go ad tollendū verecūdiā humanā posuit ei velū ante locū secretū. nunqd fuit paup in natiuitate: sȝ pauperior fuit qñ suspensus fuit in cruce. ꝛ vos mūdani portatis cathenas aureas ꝛ alias supfluas vanitates ꝛc. Volo dicere dimittatis pctā: ꝯtēplamini passionē xp̄i: ꝛ venietis ad hereditatem supernam.

¶ Sabbato dn̄ice prime.xl. Ser.xviij.

Ascēde ad me in monteȝ ꝛ esto ibi. Dn̄ȝ elegisti hodie: vt sit tibi deus: ꝛ ambules in vijs ei⁹ ꝛ custodias cerimonias illius ꝛ mādata atq iudicia: ꝛ obedias eius imperio. Deute.xxvi. Dn̄i ꝛ anie deuote si retinuistis doctrinā heri tactā debetis animari ad laborandū ꝓ salute aīaꝝ vr̄arū. Ezechiel dicebat ꝙ si qs dimitteret pctm̄ ꝙ dn̄s parceret ei: ꝛ ꝑ oppositū q̄ nō dimitteret: dānaret̄ finaliter bono iure. Jō eccl̄ia ꝓponit hodie statū filioꝝ israel ꝛ mala ad que se submiserūt. Et iō orauit Moyses ad dn̄m dicens. tu scis dn̄e ꝛc. Dn̄i filij israel erant in deserto ad eundū in terrā ꝓmissionis: ꝛ erat multitudo copiosa: ꝛ pauci intrauerūt. Et dixit illis Moyses. Filij memoramini q̄ dixi vobis ī mōte synai qñ dedi vobis legē. vbi dixistis mihi. Loqre tu nobis: ꝛ nō loqtur dn̄s ne moriamur. ꝛ ꝓmisistis adimplere ꝑcepta eius: vt venire possetis ad terrā ꝓmissionis: ꝛ iuramēto firmastis. O pctōres xp̄iani si ppl̄us iudeoꝝ q̄ non expectāt nisi terrā ꝓmissionis: promiserunt seruare legē dei: a fortiori nos debemus: cū nobis ꝓmittat̄ regnū celorū. Leuate corda vestra: nunqd promisistis fidē deo in baptismo ac eius seruare mādata: renūciare dyabolo: ꝛ pompis eius: saltē hoc fecerunt patrin⁹ matrina ꝓ vobis. Alexander de hallis in.iiij. pte summe exponit quid est renūciare dyabolo ꝛ pōpis eius. Et dicit ꝙ est renūciare pctō sub pena dānationis eterne. Certe opȝ seruare legem ꝛ articulos fidei: vel dānari. Hoc dicit Paulus Hebre.iiij. Timeamus fratres ne forte relicta pollicitatiōe existimet̄ aliqs ex vob deesse ꝛc. Non em̄ est beneplacitū domino in vijs eoꝝ. Cauete vobis dn̄i ne veniat sa per capita vestra sicut filijs israel: qꝛ de oībus illis qui ingressi sunt desertū solū duo intrauerunt terrā ꝓmissionis. Cauete ne si

des quam in baptismo promisistis frustra fit. Volo dicere dimittatis lutũ peccatorũ: recurrentes ad dei genitricem dicẽdo. Aue maria.

¶ Ascende ad me in montẽ ꝛc. More consueto mouet questio theologalis a magistris nostris theologis: fundata in euãgelio hodierno vbi dr̃ ꝙ xp̃s duxit tres discipulos in montẽ excelsum ꝛ ostẽdit eis gloriam corporis sui: ꝛ p̃sertim a Scoto dist. iiij. quarti. Utrum scȝ hõ in vita p̃nti possit consequi btitudinẽ. Et dicit ꝙ in vita p̃nti de potentia ordinata non põt haberi beatitudo: sed illa repugnãtia nõ ꝓuenit ex pte ipsius aie: qꝛ ipsa est ita capax sicut in patria. nõ ꝓuenit etiam ꝓpter mortalitateȝ: qꝛ xp̃s ꝙuis mortalis ab instanti conceptionis fuit vere btũs. sed difficultas ꝓuenit ex effectu beatitudinis: qꝛ effectus btitudinis est tollere oẽs repugnãtias. tñ de potẽtia obsoluta põt quis in p̃nti statu cõsequi btitudineȝ. Leuate corda: quid dicũt spũs vestri dñi: velletis inuenire largã viã vt possetis saluari: arcta est via que ducit ad patriam. vigilare vos oȝ ꝛ custodire precepta. Habetis ad hoc legẽ ciuilẽ. ff. cõmodati vl' cõducti. lex incipit. In rebus accommodatis res alteri accõmodata si pereat tenetur cõmodatarius neduȝ de dolo sed de culpa: nedum leui sed etiã leuissima. Idem habet extra de cõmodato. ca. cũ gr̃a. in antiquis. Casus est patẽs. quedã burgeñ. vult ire ad nuptias: oẽs portant cathenas ꝛ ipsa nõ hȝ. venit ad cõmatrẽ suam dicẽs: cõmater mea cõcedatis mihi cathenã vestrã ego precor. dicit alia libenter cõcedam vobis: sed cauete ne pdatis: qꝛ maritus meus non daret mihi aliã. Tunc ista burgeñ. vadit ad nuptias: ꝛ in vespere ponit cathenã infra archam suã ꝛ non claudit eã. fur venit ꝛ capit eam. An mulier debeat soluere cathenã: Dicit impator per maiestatem nostram discernimus ꝙ restituat. Quid erit de vobis dñi qñ eritis ante iudicẽ: qñ dicetur vobis. Redde rõnem vilicationis tue. Quis prestitit vobis corpus ꝛ aiam: nunquid deus: ꝛ quare hoc: vtinã ꝓpter vtilitatem suã: dico ꝙ non: sed vt seruiamus ei. Audite Pau. Ro. vi. Sicut exibuistis mẽbra vestra seruire imũdicie ꝛ iniquitati: ad iniquitatẽ: ita nunc exhibete mẽbra vr̃a seruire iusticie in sanctificationẽ. O Domicelle quis dedit vobis oculos: nunqd de⁹: vtꝝ ad aspiciendũ vr̃os amatores: nõ. Quis dedit vobis corp⁹: nunqd deus: vtrũ ad dedicandũ dyabolo: certe nõ. Volo dicere illd' Prouer. iiij. oĩ custodia serua cor tuũ: qꝛ ex illo vita ꝓcedit. Suadeo igit vobis vt defectus corrigatis ꝛ peniteat vos offendisse deũ: ꝛ relinq̃tis vallẽ miserie: ꝛ ascendatis ad montem gratie. Iuxta v̓ba the. pas. Ascende ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euãgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Primo euangeliũ ẽm vsum romanũ est idem hodie ꝛ cras. ꝛ ꝯtinet tria mysteria.
Primũ añs transfigurationẽ.
Scdm cõcomitãs transfigurationem.
Tertiũ seq̃ns trãsfigurationẽ.

¶ Dñi ꝛ aie deuote rogate xp̃ȝ vt ducat vos in mõtẽ thabor: sicut hodie assumpsit tres discipulos. Math. xvij. Pe. Joh. ꝛ Jaco. et cepit orare Luce. ix. Et transfiguratus est ante eos: alb⁹ sicut nix. Dñi retineatis hoc verbũ singulare: xp̃s assumpsit tres solum discipulos: ad oñdendũ ꝙ plures sunt dãnãdi ꝙ saluandi. ꝛ ascendit in montẽ thabor ꝛ transfiguratus est ante eos. Si q̃s caperet tunicã meã nigrã ꝛ daret albam ꝛ similẽ vultũ: ego essem transfigurat⁹. i. in aliam spẽm mutatus. Magister frãciscus de chymenis doctor patriarcha hierosolymitan⁹ describit psonã xp̃i. si vidistis imaginem q̃ est in capella sancta parisi⁹ in ostio: xp̃s erat talis longitudinis quo ad corp⁹. Ambulabat sp̃ sine caputio: capite discoopto: habebat pillos longos vsq̃ ad hũeros demissos admodũ nazareoꝝ: sup quorum capita ferrum ascendere nõ debebat. hr̃ de Sansone Judicũ. xiij. Habebat barbã coloris castaneaꝝ longã vsq̃ ad pectus. ꝛ Lãdulphus addit ꝙ xp̃s nũq̃ risit sȝ sepe fleuit: in resuscitatione Lazari: ꝛ in passione: habebat faciẽ pallidã sicut penitentes: habebat pmixtã rubeo in medio faciei. Et dicit ille de chymenis ꝙ habebat tunicã coloris cinerum q̃ erat rotunda tam in superiori ꝙ inferiori pte: ꝛ in manicis factã cuȝ

De qualitate quantitate [illegible] xpi

acu: ⁊ erat brodata in pte inferiori in fimbrijs ẜm modũ iudeoꝝ: quã btissima virgo maria suis ꝓprijs manib⁹ texuerat: q̄ crescebat ipso crescẽte: nec veterascebat. ⁊ sub illa tunica habebat vnã breuẽ tunicã per vnũ annũ ante passionẽ suã: transfigurat⁹ est ante discipulos ⁊ posuit se genub⁹ flexis ⁊ facies eius resplẽdens plusq̄ sol: vt dicit Math. ⁊ Pe. tanta visione stupefact⁹ cum nesciret quid deberet dicere: dixit. dñe bonũ est nos hic esse. Leuate corda si vultis ascẽdere ⁊ videre xp̄m transfiguratũ: opꝫ capere tres discipulos ⁊ ascendere in montem. Criso. dicit ⁊ btũs Tho. in. iij. pte. q. xlv. dicit q̄ hoc fecit ab ostẽdẽdũ diuinitatẽ. Primo assumpsit petrũ ꝓpter dignitatis ẜeminentiã: qꝛ debebat esse pontifex. Scdo Ja. assumpsit ꝓpter primũ martyriũ: qꝛ inter apl̄os primus passus est martyriũ. Tertio Joh. ꝓpter virginitatis nobilitatẽ: qꝛ v̄go erat. ¶ Circa antecedẽtia transfigurationẽ tria sunt. tres apl̄i sumũtur. scdo oratio p̄mittitur. ⁊ tertio in montẽ ascendit. Tres apl̄i sunt tria vota religionis: q̄ cuꝫ tu emiseris ne moreris d̄o reddere. Ideo ps. Redde altissimo vota tua. Dñi religiosi opꝫ seruare tria vota vel dãnari cũ dyabol. Quid est vouere paupertatẽ ⁊ thesaurisare: vl̄ saltẽ hr̄e voluntatẽ habendi pecunias. q̄ castitas nõ hr̄e vxorem ⁊ hr̄e cõcubinã ⁊ meretrices: ad oẽs dyabolos tal̄ castitas. Et vos dñi religiosi dicitis q̄ non sunt nisi q̄dam cerymonie. vos seculares audite me. Petrus interp̄tatur cognitio Jaco. supplãtans. ⁊ Joh. ꝯtinẽtia. opꝫ cognoscere pctm̃ primo ⁊ supplantare dyabolũ ⁊ seruare castitateꝫ matrimonialẽ. Dñi ecclesiastici vultis ascendere in montẽ btitudinis eterne: opꝫ q̄ habeatis istos tres discipulos. Primo petrũ. i. cognitionẽ ⁊ sciam. vos ministratis sacramẽta ⁊ nescitis respondere ad minimã q̄stionẽ q̄ fieret d̄ formis sacramẽtorũ. Prime ad Coꝝ. xiiij. Si quis ignorat ignorabitur. ⁊ in canone di. xxxviij. c. Ignorantia mater cunctoꝝ errorũ maxime ẽ sacerdotibus vitanda: qui docẽdi officiũ ĩ populo dei susceperunt ⁊c. Quid dicitis vos presbyteri: ponitis vos ad audiendũ ꝯfessiones ⁊ nesciretis respondere vni casui tãgenti ꝯsciam. veniet vnus vsurarius aut symoniacus q̄d dicetis? Cecus eñi ceco viam prebens: ambo in foueã cadunt: vt d̄r Mathei. xv. Scdo debetis habere Jacobum. i. resistentiam. vos habetis beneficiũ ⁊ dicitis q̄ est ad nutriendũ vos. verum dicitis: sed vos nutritis meretrices. male studuistis capl̄m. Nulli. extra de rebus eccl̄ie nõ alienãdis. vos debetis defendere bona eccl̄ie ⁊ diuidere in tres ptes. Una pars dꝫ esse ministrãtiũ. Scda dꝫ esse pauperibus. ⁊ Tertia pro edificijs ecclesie. ⁊ vos exponitis qualiter deus scit. vos seculares oretis deum vt dignetur ecclesiã sponsam suam p̄seruare. Tertio oportet habere Johanneꝫ. vos dñi presbyteri: diaconi: ⁊ subdiaconi: oẽs vouistis in eccl̄ia occidentali votũ solẽne: vt habetur extra de voto ⁊ voti redẽptione ca. q̄d votum libro. vi. Ideo si velitis saluari: opꝫ vos esse castos. Domini curati habetis in parrochijs vestris multos cõcubinarios: ipsi sunt excõmunicati: ⁊ vos ministratis eis corp⁹ xp̄i. O dyabolicos viros: melius esset ponere vos in latrinã infectaꝫ q̄ in latrinam dyaboli. Apostolus di. Co. vi. q̄ fornicatores ⁊ impudici eternaliter dãnabuntur. Orate ergo cũ xp̄o vt in monte dignetur vos iuuare ⁊ ꝯducere in hac valle peccati ⁊ deducere ad mõtẽ gr̄e. Iux verba thematis preassumpti. Ascende ad me in montem ⁊c.

¶ Quantũ ad scdam ptẽ loq̄mini mihi domini vultis transfigurari? opꝫ ascendere ĩ montẽ non passibus corpis sicut dicit Augu. sed affectibus mentis oportet stare ĩ secunda mãsione q̄ est diuine legis obseruãtia. Hodie est dies sabbati. per totam istaꝫ ebdomadã diximus q̄ precepta diuina sũt obseruanda integraliter: fiducialiter: reuerenter: veraciter: intentionaliter. Opꝫ nunc dicere q̄ p̄cepta diuina sunt obseruãda ꝑseueranter. Et de hoc hẽmus auctoritateꝫ: ⁊ rõem: ⁊ figurã. De primo Math. x. Qui ꝑseuerauerit vsq̄ in finẽ: salu⁹ erit. ⁊ Apo. ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortẽ: ⁊ dabo tibi coronam vite. ⁊ Isido. hispaleñ. dicit. Salus bene agentib⁹ ꝓmittitur: sed ꝑseuerantib⁹ corona gl̄ie ꝯfertur. Et ideo licet bonuꝫ sit incipere: melius est ꝯtinuare: sed optimuꝫ perseuerare. Bernar. in epistolis dicit. Neq̄ meritum: neq̄ mercedẽ: neq̄ bonam re-

tributionē: nec futuram gloriam quis pro meretur nisi in pseuerātia. Et Gregorius in homelijs. cauda bestie i sacrificio offere batur. in cauda pfectio operis. in capite initium. & oia vult deus sibi offerri. Ad h̄ habemus figuram. Gen. xxvij. De Jacob: q̄ fecit tunicam talarem filio suo Joseph. i. vsq ad plantā pedis: q2 eum valde diligebat. Pater Jacob est deus pater. sm Greg. qui habuit multos filios. planta pedis est perseuerantia in opere. Uos domini venitis ad ecclesiam. vos primo debetis habere intentionē rectam: vt faciatis ob reuerentiā dei & non ad videndū amasias vras. Etiam vos predicatores debetis pdicare non propter questam adulterantes vbū dei: nec pter laudē populi: nec propter beneficia q2 aliter melius esset flere q̄ pdicare. Sed dicetis pater nos sumus satis boni: si p9 pascha possemus habere licentiā faciendi bonum vultū nos essemus contēti de deo. Certe oportet irremediabiliter perseuerare vel dānari. Aristote. ij. ethicorum dicit oportet q operans operetur sciens ex electione pter finem debitū: & q operetur constanter & perseueranter. Utinam vos mulieres q̄ habetis caudas sices estis caudis bestiarum i operationibus vestris. Uos adulteri dimisistis adhuc luxurias vestras: & vos cōcubinarij cōcubinas: Audite paulū a dextris & Petrum a sinistris: duos testes validissimos. Dic petre loqre isti ciuitati. ij. Petri. ij Sunt sicut canes reuersi si ad vomitū. Dic & tu Pau. illō qd scripsisti ad Galathas. iij. O isensati galathe quis vos fascinauit nō obedire veritati: ante quorum oculos Jesus christus proscriptus est: & in vobis crucifixus. Domini testor vos habetis multos q̄tidie sermones. sunt multe ciuitates i mūdo si habuissent decimā ptem pdicationum fecissent multo plura bona: & emendassent peccata sua plusq̄ vos fecistis. vos estis vt dicit Petrus: sicut canis q̄ est bestia immūda: qui q̄ primū eiecit escam de stomacho: iterum redit ad vomitum. Uolo dicere q emendetis vitas vestras. suetis precepta: dimittatis peccata: & sic ascendetis ad mōtem glorie. Quā nobis concedat Amen.

¶ Dominica secūda. xl. Sermo. xix.

Ascende ad

me in montem & esto ibi. Hec voluntas dei sanctificatio vestra: vt abstineatis vos a fornicatione: et non solū a fornicatione: sed etiā ab oī peccato luxurie: vt sciat vnusquisq vas suum possidere in sanctificatione & honore. Prie ad thessalo. iiij. Domini & aie deuote si retinuistis doctrinā hesternā debetis animari ad seruiendū creatori. Dixi q elegim9 dominū deum creatorē vt seruiamus ei & ei9 precepta custodiamus. Sed quid est qd debemus seruare: Respondet Pau. dicens. Hortamur vos. i. requirimus & rogamus: vt ob reuerentiā sacri baptismatis qd sumpsistis: & ob reuerentiā passionis iesu christi seruetis fidem quā promisistis: & precepta q̄ deus pcepit: q2 voluntas dei est sctificatio vestra. ¶ Sanctificari vero in sacra scriptura tripliciter accipitur. Uno modo tm̄ valet sicut a peccato purgari. Prime ad Cor. iij. Templū dei sanctū est: quod estis vos. Secūdo tm̄ valet sicut virtutib9 abūdare. Apoca. vlti. Sanctus sanctificet adhuc. Omni tpe debem9 deū reqrere: singulariter in hoc tpe. sicut dn̄ica pterita dicebat ecclesia. Ecce nunc tps acceptabile &c. Tertio idem est q in gloria paradisi saluari. Un̄ ps. Exultabunt sancti in gl'ia. & istā sanctificationem debemus oēs optare. Leuiti. xix. Estote sancti quia ego sanct9 sum & i. Petri. iij. Petrus q̄ hodie fuit in transfiguratione dn̄i nostri iesu xp̄i hortat nos oēs vt laboremus sanctificari sm legē. Dicit em̄ Augu. libro soliloquiorum. Impossibile est q quis in delicijs affluat & ad delicias trāseat: vt hic & in futuro gaudeat: vt h̄ impleat ventrē & supius mētē. Uolo dicere q si alias offendistis deū laboretis cōplacere saluatori p intercessionem sue matris. Cui more psueto dicetis. Aue maria.

¶ Ascēde ad me &c. More psueto mouetur q̄stio theologal' a mgr̄is nr̄is theolog' fūdata in euangelio hodierno. vbi h̄r q xp̄s duxit tres discipl'os in montē: & transfiguratus est coram eis. Utrū ex puris naturalibus homo possit btificari. Scot9 distin.

xl.q̄rti dicit ꝙ hoc pōt intelligi dupl'r. Ex ꝑ
te potentie passiue: ⁊ sic dico ꝙ aīa est ca/
pax btitudinis. Alio mō ꝑ potentiā actiuā
⁊ actiue ꝯcurrere. Et sic non p̄t naturaliter
eam attingere: cum btitudo ꝯsistat in clara
visione diuinitatis quā non pōt aīa attin/
gere: cum aīa non ꝯtineat diuinā essentiaꝫ
formaliter aut eminēter. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō est pos
sibile ꝙ aīa ex puris naturalibus possit bti
ficari. Leuate corda vestra: timetis dānari
vos mulieres? nunq̄d studetis in theolo/
gia? vtinā essetis boni theologi ⁊ bene dili
geretis deū. Vos scitis ꝙ qn̄ aliquis accō/
modat aliquid dꝫ reddere. Sed dicunt mū
dani. nos habemus mundū q̄ militat ad/
uersus nos: ⁊ iuuentuteꝫ que est difficilis
ad transeundū: ⁊ iuuenes mulieres dicūt
ꝙ opꝫ complacere maritis. ⁊ dn̄i de curia
dicunt ꝙ opꝫ temporisare ⁊ dissimulare.
tempus nō est sicut solebat. sꝫ qn̄ veniet se
nectus: pater nos faciemus bonā ⁊ grossā
penitentiā. Bene dicitis: sed nō totum. Ha
betis legē ciuilē. C. de rebus creditis ⁊ iu
reiu. ⁊ incipit lex. Si quis. Absurdū est ꝙ
quis redire cogatur ad id qd̄ semel renūcia
tum est. Casus legis est de quodā qui fuit
incarceratus ꝓpter aliqd̄ crimen: ⁊ factis i
formationibus cū diligēti inquisitione re/
nunciauit liti. postmodū vero data snīa vo/
luit redire ad ius cui prius renunciauerat.
Dicit imperator per maiestatē meā hoc nō
dꝫ fieri. Ad idem est decretalis. extra de p̄/
uilegijs ⁊ excessibus priuilegiatoꝝ. c. Acce
dentibus. Si vni priuilegiū fuit cōcessum:
⁊ si post priuilegium actuꝫ fuerit contrari/
um: priuilegio carebit. Casus est talis. qui
dam monachi q̄rebant decimas a tēplarijs
quas possederant longo tp̄e etiā postq̄ꝫ ad
templarios fuerūt deuolute. dicit papa ꝙ
si ita est ꝙ abbas ⁊ monachi ꝓbarent ꝙ tē
plarij de terris predictis per. xl. annos con
tinue soluerūt decimas: ꝙ cōpellerent eos
ad soluendū: q² tacite videntur priuilegio
renunciasse. Casus est patēs. vos estis oēs
boni francigene. postq̄ꝫ vnus miles cōmi/
sit crimen lese maiestatis. Rex diligit eum
⁊ mittit sibi vnū de seruitoribus suis ⁊ di/
cit sibi ꝙ querat mīam ⁊ dabit sibi absolu/
tioneꝫ. Ipse aūt dicit famulo regis: ego nō
q̄ro nisi iusticiam. Iterum mittit rex. Ipse
semper querit iusticiam. Tandē capit ⁊ po
nitur in q̄stionibus. ꝯfitetur crimen. snīat
ad mortem. mittit ad regeꝫ vt habeat gra/
tiam. Dicit impator q² semel spreuit grām
ꝙ nunq̄ꝫ habebit ⁊ suo priuilegio priuabi
tur. Ideo audite duruꝫ verbū Pau. ad Ro.
ij. Scd̄m duriciam cordis thesaurizas tibi
iram in diē ire ⁊ reuelatōis iusti iudicij dī
Utinam deus nō faciat nobis sic. A princi
pio quadragesime deus vocauit nos dicēs
Conuertimini ad me in toto corde vr̄o ⁊c. q̄si
dicat querite absolutionem ⁊ oīm peccato/
rum remissionem. sed cū venerit hora mor
tis dicetis: domine da mihi gratiam. quan
dyabolus tenebit vos difficilimum erit
impetrare. Volo dicere o peccatores post/
q̄ꝫ rex nos vocat ⁊ postq̄ꝫ est paratus dimit
tere offensas nescimus si videbimus qua/
dragesimam futuram: dimittamus pecca/
ta ⁊ vallem miserie ⁊ ascendamus ad mon
tē gratie. Iuxta verba thematis preassum
pti. Ascende ad me in montē ⁊ esto ibi ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Secūda virtuose ascensionis declaratiua.

¶ Quantū ad p̄mū euangeliū hodiernum
ꝯtinet tria mysteria. Primo p̄cedentia trās
figurationē. Secūdo cōcomitātia. Tertio
subsequētia. Uidimus heri primū mysteri
um quō xp̄s ascendit in montē ⁊ assumpsit
tres discipulos. Dixi quid est transfigura/
re: ⁊ ꝙ non est nisi in alia figura apparere:
q² prius xp̄s fuit dulcis gratiosus sed ha/
buit vultum penitentis: ⁊ apparuit facies
eius sicut sol ⁊ vestimenta eius sicut nix. et
apparuerūt cum eo Moyses de lymbo: et
Helyas de paradiso terrestri: ⁊ loq̄bantur
de his que debebāt fieri in ihr'lm tempore
passiōis. ⁊ dixit Petrus stans genibus fle
xis. dn̄e bonum est nos hic esse: bn̄dicta sit
hora in qua ego ascendi istū montē. Augu.
hic dicit. Moremur hic domine: vt te con/
templemur. Nō memorabatur Petrus ce/
li: neq̄ꝫ terre: neq̄ꝫ alterius rei: q̄d si gustas/
set vnam guttam illius beatitudinis quā
nunc habet? O bone mulieres vtinam fuis
setis cum Petro. Sed quare voluit transfi
gurari in conspectu istorum discipuloruꝫ?
dixi heri vnam causam. Alia est s̄m Gre/
gorium: quia spes premij minuit penā vel

timore flagelli.pro eo eniʒ ꝙ christus dixerat apostolis ꝙ irent per totum mũdum et ꝙ essent ab omnibus illusi:ideo vt eẽntima gis animosi ostendit eis ꝓmiũ qđ consequerent. Et ibi facta fuerũt tria.
Primo faciei alteratio.
Secũdo vestimentoꝝ radiatio.
Tertio terrenoꝝ obliuio.
¶ De primo. Math.xvij. Resplenduit facies eius sicut sol. De secũdo dicit Mathe⁹. ⁊ vestimenta eius sicut nix. De tertio. Nesciens petrus quid diceret dixit. bonuʒ ẽ nos hic esse. Isaias ad hoc dicit.xliiij.c. Oculus nõ vidit nec auris audiuit nec in cor hoĩs ascendit:que preparauit deus diligentib⁹ se. ⁊ Augu.libro de libero arbitrio. Tanta est iocũditas lucis eterne: tanta pulchritudo: tanta incõmutabilis veritas ⁊ etiã si nõ liceret in ea ampli⁹ manere ꝙ̃ vnius diei hora ppt̃ h̃ solũ annihui⁹ vite inumerabiles pleni diuitijs ⁊ circũfluentia bonoꝝ tẽporaliũ merito contennerent. O pctõres habetis appetitũ saluandi:si vixissem⁹ a principio mũdi vsq̃ nũc vel vsq̃ ad finẽ mundi ⁊ habuissem⁹ oẽs penas que possunt cogitari multo plures adhuc deberem⁹ pati ad habendũ gloriã vni⁹ hore in illa regione tã pulchra tamq̃ iocũda. O miserrimi mũdani contennite gloriã huius mũdi q̃ est mixta cũ mille miserijs. videte exemplũ petri q̃ solũ vnã guttam beatitudinis corpalis gustauit ⁊ oblitus est oĩm dicens: bonũ ẽ hic nos esse. O bone iesu ad te suspiram⁹ deuote clamantes vt nos ĩ hoc exilio ⁊ periculo ad portuʒ tue beatitudinis nos deducas. Fuistis aliqñ in mari. aliqñ naute qui sunt ꝓpe portũ ad septẽ leucas incipiũt iocũdari sed repente superuenit periculuʒ ⁊ subito tẽpestas maris absorbet eos. Loquebãtur helyas ⁊ moyses xp̃o de excessu quẽ passurus erat in hierusalẽ. vos videtis illũ q̃ sic ꝯsolabatur in sacramento altaris per fidẽ. dicatis ergo ei. dñe deus si habuissẽʒ tantã gratiã ꝙ potuissem te aspicere in pede mõtis in valle: quesiuissem tibi tuã sanctã misericordiã. nũc igitur rogo vt pctã mea deleas ⁊ des mihi potestatẽ ascendendi in montẽ beatitudinis eterne. ¶ Sed q̃retis fortasse vnde veniebat claritas corpis xp̃i. Respondet Thomas in.iij.pte.q.xlv. ⁊ de lyra sup math. ꝙ claritas illa corporis xp̃i fuit claritas corporis xp̃i in patria. ideo Mat.xiij. dr̃ ꝙ sancti fulgebũt sicut sol in regno patris eoꝝ. ¶ Sed querũt adhuc doctores vtrũ erit dr̃ia. Dico ꝙ nõ erit differentia ꝙ̃tuʒ ad spẽʒ sed solũ ꝙ̃tuʒ ad tempus: quia gloria saluatoris fuit ad tẽpus: ⁊ gloria beatoꝝ erit eterna. ⁊ vestimenta illa nõ mutauerũt coloreʒ ſm se: sed sicut claritas solis radiãs sup domũ reddit domũ splendidã: sic claritas corporis xp̃i redundabat supra vesteʒ. Tertio tangit̃ terrenoꝝ obliuio. Petrus enĩ oblitus est oĩa mũdana. Aristoteles dicit.vij.ethicoꝝ.ꝙ passiones vehemẽtes tollunt memoriã: ⁊ ꝯcupiscentie faciũt obliuisci gaudiũ. petrus enĩ taliter fuit passionatus ꝙ nesciebat vbi erat. Et istã trãsfigurationẽ debem⁹ ponere in nobis. Quecũq̃ enĩ fecit christus ad nostrã instructionẽ operatus est. Omnes debem⁹ lucere sicut facies iesu xp̃i. ⁊ vos laici debetis esse clari sicut vestis iesu christi: mũdando conscientias vestras: exuentes veterem hoĩem ⁊ induentes nouas vestes. hoc aũt opʒ facere per sex dies ⁊ tunc quilibet transfigurabitur de statu peccati ad statũ glorie. In sex eniʒ diebus deus creauit omnia. In prima creauit lumen. Fiat lux. ⁊ facta est lux. In secũda firmamentũ. In tertia soleʒ ⁊ lunaʒ. In quarta aues ⁊ pisces. In quinta bestias terre. In sexta hominẽ. In septima vero dies requieuit ab omi opere. Per lumen intelligitur bene agendi conceptio. per firmamentũ bene agendi deliberatio. per terraʒ celũq̃ boni operis fructificatio. per lunã boni exempli demonstratio. per aues et pisces vite actiue contẽplatiue occupatio. per hominẽ vite eternalis eleuatio. Primo o peccatores debemus habere bonũ lumẽ: cognoscendo peccatũ. Secundo firmamentũ ad bene agenduʒ nos disponere. Tertio ponere penã ad non reuertendũ ad peccatũ Quarto dare bonũ exemplũ. Quito laborare in vita actiua vel cõtemplatiua. Sexto eleuare mentẽ ad celestia. Et sic ascendem⁹ ad montẽ gratie. Iuxta verba thema.preassũpti. Ascende ad me in ⁊c.
¶ Quantũ ad secundã partẽ posuim⁹ sex mansiones in deserto presentis vite: oportet stare in qualibet. diximus de duab⁹ pri

mis mansionibus. Est autez tertia mansio:
cōmissorū omniū debita emendatio. credo
ꝙ iudith habuit de hac noticiam. Judith.
viij. Corripimur tanꝗ filij ad emendatōez
non ad perditionē. Dñi si fecistis malū opꝫ
emendare vitā. Ad emendandū aūt vitam
tria debēt nos inducere.
Primū est mādantis auctoritas.
Scdm impenitētis ꝑiculositas.
Tertiū emendātis fructuositas.
¶ De primo. Leuiti. iiij. Aīa que delictū su
uz intellexerit agat pniaz de pctō. ⁊ Mat.
iij. Penitentiā agite appropinquabit enim
regnū celorū. De secūdo. ps. Nisi cōuersi fu
eritis gladiū suū vibrauit: arcum suū teten
dit ⁊ parauit illum. ⁊ Luce. xiij. Nisi penitē
tiaz egeritis oēs simul peribitis. De tertio.
Hiere. xviij. Si penitentiā egerit gens illa
agam ⁊ ego penitentiā ⁊c. et Actu. iij. Peni
temī ⁊ cōuertimini vt deleātur pctā vestra.
peccastis mortaliter dñi post baptismū. et
si nō peccaueritis nisi de lingua: sufficit ad
dānationem. peccatum lingue habet. xviij.
species. nescio quomodo cōfitemini. Habe
tis vos burgenses dñm iacobū qui portat
vobis horas vestras ad ecclesiā. Queratis
sibi hodie que sunt species pcti lingue. Si
vultis saluari domicelle oportꝫ stare ī ista
mansione per istos octo dies: ⁊ intelligere
misericordiā. Primus sermo quē vnꝗ fecit
xp̄us fuit de pnia. Et similiter iohānes ba-
ptista. ⁊ similiter Jonas in ciuitate niniue.
hoc p̄cepit xp̄us. ⁊ impenitētes sunt in ma
gno periculo: ⁊ emendātes vitā suam cōse-
quūtur mirabilē fructū. Beatus petrus in
die penthecostes post receptionē spūs san
cti existentibus tribus milibus ꝑsonarū ⁊
etiā illis qui fuerāt in causa mortis xp̄i di-
xit petrus. Fratres mei in xp̄o vos cōden-
nastis xp̄m ad mortē: sed cōuertimini ⁊ da
bit vobis mīam. Et tunc om̄es se ꝓstraue
runt ad terrā: ⁊ beatus petrus eos baptisa
uit: ⁊ ab oībus eoꝝ peccatis absoluit. ¶ O
pauperes pctōres nūquid xp̄s est nunc ita
pius sicut fuit vnꝗ. Volo dicere ꝙ conuer
timini ad dñm: qꝛ paratus est vos suscipe-
re. Loquor vobis ecclesiasticis p̄mo: qꝛ estis
honorabiliores: ⁊ ꝯsequēter omi statui no-
bilibus ⁊ etiā simplicibus. conuertimi oēs
aliter ego vos cōmendabo oībus diabolis.

¶ Dicam vobis dñi quā penitentiā facietis
⁊ vt mihi melius credatis adducam vobis
duos testes. Dicat p̄mo hieremias. Hiere.
viij. Nemo quid bonū est loquif: nullus est
qui agat penitentiam super peccato suo di
cens quid feci. Conuersi sunt oēs ad cursū
suū: quasi equ⁹ in impetu vadens ad p̄liuz.
Dic ⁊ tu ysaia. xxviij. Erit eis verbum dñi.
manda remanda: expecta reexpcta modicū
ibi modicū ibi: vt conterātur ⁊ illaqueētur
⁊ capiantur. ¶ Ad hoc est gregori⁹ de peni
tentia dist. iij. Penitentia est peccatoꝝ cau-
sas excidere ⁊ earuz suggestionibus aditū
non prebere. ⁊ Jsydo. ibidem. Irrisor est nō
penitens qui adhuc agit quod penitet. Jdō
doctores sup̄ dist. xiiij. q̄rti dicunt ꝙ peni-
tentia est virtus per quā deploramus vitā
preteriti temporis ⁊ habemus propositū
mediante gratia dei non redire vel ampli-
us non cōmittere. Sunt ne multi parisius
iudicio vestro agentes sic penitentiā? Que
ro vobis dñis in parlamento vtrum emere
officia sit penitentia: ⁊ prolōgare processus
propter fauores per sex annos: nō velle au
dire pauperes sed solum pingues: vtruz sit
penitentia. Vobis loquor ecclesiasticis te-
nentibus meretrices publicas ⁊ celebran-
tibus quotidie. ⁊ vos domicelle quid dicitꝭ.
Utrum sit penitentia portare longas cau-
das: soluere ieiunia: ⁊ dormire vsꝗ ad me-
ridiez. Volo dicere ꝙ veniam postuletis a
deo ⁊ ipse dabit vobis gratiam ⁊ ꝯsequen
ter gloriam. Amen.

¶ Dominica secunda. xl. post prandium.
Sermo. xx.

Scēde ad
me in montē ⁊c. Nō em̄
vocauit nos de⁹ in imū
diciam sed in sanctifica-
tionem. i. ad Thessa. iiij.
Si retinuistis doctrinā matutinaz domini
⁊ anime deuote oportet ꝙ laboretis ad sa-
lutem animarū vestrarum: aliter dānabimi
ni. Paulus dicebat. voluntas dei est ꝙ sim⁹
sancti ⁊ ꝙ laboremus pro virtute adipiscē
da: quia non sufficit dimittere peccatum: sꝫ
oportet proficere in virtutibus. sed vt non
possimus nos excusare ꝙ de⁹ non cupit n o

stram salutem capio aliud verbum pauli dicētis deus non vocauit nos in imūdiciā sed in sanctificationē. Deus enī vocat nos quinque modis.
Primo per pulsum.
Secūdo per verbum.
Tertio per nūcium.
Quarto per signum.
Quinto per gratie infusionem: per gratie augmentationē: et glorie adeptionē.
¶ De primo. Apoc.iij. Ecce sto ad ostium et pulso. si quis aperuerit mihi intrabo ad illum et cenabo cū illo. De secūdo Paulus ad Hebreos.xij. Accessistis ad sanguinis aspersionem melius loquentem quam abel. De tertio Luce.xiiij. Homo quidam fecit cenam magnā et vocauit multos: et misit seruū suum hora cene dicere inuitatis vt venirent: quia parata sūt oīa. De quarto. ysaie.xi. Leuabit signū in nationes: et congregabit profugos israel. De quinto. Mathei.xi. Uenite ad me oēs qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. ¶ Leuate corda: intelligitis me burgenses? si fueritis dānati non plāgatis vos de deo. nūquid habetis seruitores quos vocatis eos quando vultis quod ad vos veniant. quando sunt somnolenti quid facitis eis excitatis eos per pulsum? Hoc scitote quod nū quam magis appetijstis excitationem seruitoris vestri quam deus pctōris. Domina domicella quādo estis in lecto vestro nūquid sōniatis aliquā benefacere? credo quod sic. Dico quod deus vt sic vocat vos per pulsum. aliquando per verbū. non sicut sanguis abel qui querebat vindictam de fratre. Gen.iiij. et de penitentia dist.i. Ecce vox sanguinis fris tui abel &c. Uox autem xpi est ad misericordiā. Audite peccatores. venit tpus in quo in cruce loquitur vobis dicens. sitio querens salutem vestram. Quando iudei dederūt sibi vinum felle mixtū nō cupiebat bibere vinū: sed optabat salutē animarum nostrarū. Sed loquitur dicens. Math.xxv. Ite maledicti in ignem eternū ad omnes diabolos. Aliquando vocat nos christus per nūcium. nūquid habuistis grandines: nūquid persecutiones vinearū? nunquid bella? nūquid defalcationes monetarum? Cauete ne fiat de vobis sicut de porcis qui postquam sunt pingues ponitur eis gladius ad guttur. Uos propter diuitias vestras spernitis omnes. cauete ne indignatio domini cadat super capita vestra. Aliquando christus vocat nos per signum: et istud est crux christi et sanguis saluatoris que vocant nos non ad imundiciam sed ad sanctificationem. Sed anthiocus (vt habetur primi machabeorū pmo) precepit vt nō obseruaretur sabbatum nec festiuitates solēnes. ¶ Notum sit cūctis quod dimittens seruitium dei vt veniat ad seruitia ydolorum. Iste anthiocus est diabolus. Loquimini mihi: cui plus seruitur vel deo vel diabolo. Diabolus vocat vos ad oēs imundicias et christus ad sanctificationem. Habetis lusores ad hasardum et ad ludos prohibitos Uos domini officiarij nunquid seruatis regnū propter iusiurandum? estis magis obligati iurare regi quam deo? Uadatis ad loca publica istius ciuitatis: inuenietis iurantes per sanguinem dei: per passionem et mortē. Uideatis leges vestras: nunquid habetis legem ciuilē. C. de ferijs quomodo festa sūt honoranda. Dicatis ergo domine deus da mihi victoriam. et sicut mater tua beatissima virgo fuit medium: per quod verbum fuit incarnatum: ita est mediatrix per quā que petimus nobis largiuntur. Ut igitur pro nobis intercedat: ad eam recurremus dicendo. Aue maria.

¶ Ascēde ad me in montē &c. More solito mouetur questio theologalis terminata a magistris nostris theologis fundata super euangelio hodierno: quod loquitur de trāsfiguratione xpi. Utrum scilicet gloria apparēs in christi transfiguratione esset generalis? Respondet doctor subtilis quod humanitas christi potest cōsiderari secundum quadruplex genus cause: scilicet efficientis materialis formalis et finalis. Si cōsideretur ex parte cause materialis: dico quod cum illa materia ex qua hūanitas erat assumpta esset subiecta morti: illa gloria non erat generalis. Si autem consideretur ex parte cause efficientis: cum illud corpus esset sanctissimum et anima et humanitas esset formata a spiritu sancto immediate gloria illa erat sibi gnalis. Sed si consideretur quantum ad genus cause finalis cum humanitas esset assumpta ad redēptionē nature hūane: sic nō erat gnalis. Si aūt cōsideretur quantum ad genus cāe formalis: cuius

humanitas esset vnita diuinitati ⁊ anima
esset beata in supiori portione tunc erat ge
neralis. Ideo dicit scotus: ꝙ miraculose fu
it ꝙ illa gloria non redūdabat in portionē
inferiorē ⁊ in corpus. ¶ Leuate corda vr̄a:
timetis dānari? vos domini audiuistis vn
ꝺ originem ordinis carthusieñ. Inuenitur
in hystorijs auctēticis: ꝙ in ciuitate parisi
ensi obijt vir magnus quidam ⁊ litteratus
bone fame apud homines: ꝗuis esset oppo
situm apud deū. qui cum esset mortuus au
dita est vox de corpore suo dicens. ad diui-
nū iudiciū vocatus sum. Quod verbū oēs
ecclesiasticos ⁊ seculares terruit vehemen-
ter. ⁊ disposuerunt se oēs in spiritu humi
liato ⁊ animo contrito implorantes super
hoc diuinū auxiliū. In crastinū vero funus
ad ecclesiam portatur ⁊ more ecclesie pari-
sieñ. corpore presente vigilie mortuorū in
choantur. Cum vero a quodā iuuene lege-
retur lectio illa que sic incipit. Respōde mi
hi: surrexit ille de feretro dicens. Ad iudici
um vocat⁹ sum. Et iterū magis ac magis
irriti sunt ecclesiastici ⁊ se disposuerunt ad
celebrandū solēniter illud officium. Cū ve-
ro iterū cantaretur ista lectio scʒ. Respon-
de mihi: capite erecto dixit. Iusto dei iudi
cio condēnatus sum. ¶ O pauperes pecca
tores si illi spectaculo affuissetis vidissetis
tremere pectora: vociferare voces: ⁊ curre-
re oēs ad confessionē. Et adhuc tertia vice
officiū solēniter celebrauerūt. ⁊ tunc quan-
do incepta fuit illa lectio. Responde mihi:
toto corpore erecto dixit. Iusto dei iudicio ī
inferno eternaliter dānatus sum. Et tūc su
per hoc habito decreto extulerūt corpus ex
tra cimiteriū: ⁊ dederūt ei sepulturam asini
¶ Quidam vero cum quibusdam scholari-
bus chartusieñ. fundauit religionem terri-
tus ex isto mirabili facto: que religio vsqꝫ
in hodiernū diem sancta ⁊ imaculata perse
uerat. ¶ O peccatores si peccator secretus
est dānatus tam confusibiliter quid de vo-
bis pallardis ⁊ meretricibus histrionibus
⁊ concubinarijs publicis ecclesiasticis erit
dicendum? Sed dicetis forte pater nos fa-
ciemus penitentiā ⁊ christus etiam pro no
bis sufficienter satisfecit per passionē suaʒ.
verum dicitis: sed non dicitis totū. ¶ Vos
habetis legem ciuileʒ. ff. de officio presidis.
Lex incipit. illicitas. Mors medico impu-
tari non debet si fecit quod faciendum erat.
Idem habetur extra de homicidio casua-
li ⁊ voluntario sicut dignuʒ. ⁊ extra de reg.
iu. libro. vi. Imputari non debet ei per quē
non stat si non facit quod per eum fuerat fa
ciendum. Audite me si placet. Nunquid ha
betis medicos in ista ciuitate? loquimī mi
hi. Casus enim est patens. Est hic vnus ca
nonicus infirmus vel prepositus aut do-
micella venit honorabilior medicus toti⁹
ville ⁊ cum intrat cameram tota camera ē
incortinata ⁊ nihil videt ⁊ capit candelam
⁊ dicit. bona vita domicella ⁊ respicit ocu-
los eius nasum ⁊ vultum ⁊ dicit ei. domi-
na vos estis bene consolamini. infirmitas ve
stra non est ad mortem. ⁊ dicit ancille si do
mina sua dormiat ⁊ festinanter scribit ⁊ fa
cit ei prohibitiones multas dicens. prohi-
beo vobis ne comedatis carnes bouinas
nec comedatis pisces sine scamis vt āguil-
las. non bibatis vinū siue aqua ⁊ super oīa
non loquamini nec capiatis ventum: aliter
vos estis mortua. bibatis thisanam cum li
quericia: ⁊ sic ponam vitam meam pro ve-
stra ꝙ sanabimi ⁊ sic recedit. Ista vero mu-
lier non tenet precepta que sibi dedit medi
cus ⁊ totum oppositū facit ⁊ comedit oīs
escas sibi prohibitas ⁊ moritur. quid iuris
domine imperator? Respondet ille per ma
iestatem meam mors non debet imputari
medico qui fecit quod faciendū erat. Luce
v. Non egent qui sani sunt medico sed qui
male habent. Non enī veni vocare iustos ꝫ
peccatores ad penitentiam. Nunquid fuit
aliquis medicus magis sollicitus circa in-
firmuʒ ꝙ christus circa animam nostram.
Medici non capiunt cōmuniter medicinaʒ
pillulas nec fleubothomiā ⁊ pro alijs ordi
nant. Christus vero primo in seipso fleubo
thomiaʒ in arbore crucis suscepit quando
non remāsit in eo gutta sanguinis ⁊ dietā
quando fuit potatus felle et aceto. fuerat
enim iam per viginti quattuor horas non
comedendo vel bibendo ⁊ certe nihil prece-
pit quod ipe prius nō fecerit. Precepit no-
bis ꝙ non capiamus ventuʒ superbie: ipse
primo fuit humiliatus. ꝑcepit ꝙ nō simus
auari ipse fuit pauperrimus. ¶ Domini iu
sticiarij: christus precepit ꝙ nihil capiatis

de alieno. vos ducitis magnū statū ⁊ etiā uxores vestre. ipē habēt cathenas ⁊ zonas aureas: signū est q̄ habetis lucrū in archa ⁊ dānū in ꝯsciētia. Sed dicetis forte: pat officiū est paruū: s; practice sunt bone. Uos iuuenes peccatores ⁊ etiā pctōres cuiuscū q̄ officij nūquid dieb⁹ festiuis facitis mala eundo ad locū imundū ⁊ ad ludos. Uideatis quid habetis in statutis vestris. nunq̄d āno millesimo q̄dringentesimo fuit ꝓhibitū q̄ oēs ludi cartharū: ⁊ sic de alijs expellerēt ⁊ cōburerent ⁊ qui iuētus eēt ludēdo condēnatus eēt soluere q̄draginta solidos parisienses. ⁊ q̄ oēs meretrices ponerētur extra ciuitatē in aliquo loco. Scōm em̄ leges concedens eis domū priuat domo sua Sanguis xp̄i clamat contra vos dn̄os iusticiarios: ad quos spectat corrigere: ⁊ tamen nō corrigitis hm̄oi facinora. Uolo dicere vt vnusquisq̄ cōuertatur ad dn̄m ⁊ teneam⁹ consiliū ipsi⁹: quia bon⁹ ⁊ expertissimus medicus est. Dimittamus igitur vallē miserie ⁊ ascendam⁹ ad montem gratie. Iuxta verba the. pas. Ascende ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit sacri euāgelij expositiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Quantū ad primā partē. Dixim⁹ in duobus p̄cedentibus sermonib⁹ de precedentibus ⁊ concomitātibus transfigurationem. Restat videre de sequentib⁹. ¶ Dn̄i mei optimū est laborare ad eundū ad paradisum. Quid fuisset si petrus habuisset vnā partē illius glorie quā nūc h;: cū solū habuit vnā scintillā de torrente voluptatis: ⁊ tn̄ nesciebat vbi erat. Sequētia transfigurationē fuerunt tria.

Primo sanctorum cōmunicatio siue associatio.

Secūdo trinitatis manifestatio.

Tertio meriti beatificati declaratio.

¶ De primo. Ecce apparuerūt moyses ⁊ helyas in signū q̄ bti erim⁹ cū sanctis. Scd̄o facta est vox de nube. Hic est fili⁹ meus. i. Iohā. iij. Cum apparuerit similes ei erim⁹ q̄n videbim⁹ eū sicuti est. De tertio. Circuibāt p castella euāgelizantes ⁊ curātes vbiq̄. Luce. ix. Hodie sunt mille q̄dringēti nonagitaq̄ttuor āni q̄ moyses ⁊ helyas loq̄bātur cū xp̄o in monte thabor: ⁊ signt ad lr̄am q̄ iudei dicebant: q̄ xp̄s blasphemabat legē dei. Sed ad confutandū iudeos et ad ꝓbandū legem xp̄i moyses apparuit cū eo loquens quasi legē eius approbādo. Insup dicebant iudei: q̄ xp̄s destruebat ꝓphetias. Ideo ad illud ꝯfutandū helyas apparuit ⁊ locut⁹ est cū xp̄o ad reprobandū ei⁹ p̄dicationē sumptā ex ꝓphetijs. Petr⁹ nō cognouerat helyam donec spūs sanctus apparuit in nube: ad denotandū q̄ spūs sanctus illuminat omnē hominē per gratiā. Filius vero apparuit in carne ad denotandum q̄ videbim⁹ diuinitatē ⁊ humanitatē q̄n ascendemus per dei gratiā in montē glorie. vnde Grego. Quid est q̄d nō vidēnt qui videntē oīa vident. Sicut videns speculum videt speculū ⁊ oīa repn̄tata in speculo nisi deus velit aliquid celare. Isti ergo ꝓphete loquebātur cū iesu. Sed de quo loq̄bantur: loquimī mihi dn̄e domicelle: d quo loq̄mini ad inuicē q̄n estis separate: Et vos turpes ⁊ viles mulieres de quo loquimini cū amatorib⁹ vestris q̄n loquimī ad aurē ⁊ capitis camerā in inferno. non erat talis locutio in transfiguratione xp̄i ⁊ ꝓphetarū sed loq̄bant de triplici excessu: sc;

Amoris.

Doloris.

Et dedecoris.

¶ De primo. Iohā. xv. Maiorē charitatē nemo h; ⁊c. De secūdo. Tren. i. O vos oēs ⁊c. De tertio. ps. Afflict⁹ sū ⁊ humiliatus sū nimis. Nūquid fuit magn⁹ excessus in xp̄o quādo non solū pro amicis: sed etiā p inimicis mortuus est. Nūquid magn⁹ excessus fuit in eo doloris q̄n nō remāsit lingua illesa q̄n dederūt ei bibere fel ⁊ acetū. Nunquid excessus dedecoris fuit magn⁹ cū eo q̄n illa facies tam p̄ciosa fuit tā inhumanit̄ tractata: ⁊ ꝓpter sputa ⁊ vulnera facies ei⁹ apparuit sicut facies leprosi. ⁊ fuit suspensus in loco ignominioso ⁊ morte obprobriosissima: scil; crucis inter duos latrones: sic p̄nceps latronū. Hoc dicebant sanctissimi ꝓphete corā eo genibus flexis assistentes: ⁊ faciē christi p̄ciosissimā intuentes. Prior em̄ dicebat helyas. Ego scripsi de vobis: q̄ essetis turpissima morte condēnatus. Propter vos ego feci occidi prophetas. Et simi

liter dicebat moyses. ¶ Dicit hic bonauētura in arbore vite. Domīe iesu xp̄e cōcede mihi aliquā guttulā tue gratie quā hodie habuerūt sancti ꝓphete quare non merui his sacratissimis interesse misterijs. ¶ Vos etiam dn̄i qui nō interfuistis in transfiguratione xp̄i: sȝ mō libent̄ audit̄ō ea, loq̄ vt det vobis grām illā cogitandi ⁊ ad illā peruenięndi. Dimittatis vallē miserie: ⁊ ascēdatis ad montē gratie. Iuxta verba the. ꝓ̄assū. Ascende ⁊c.

¶ Quantū ad secundā ꝑtem. Oportet laborare vt ascendamus ad terrā ꝓmissionis: ⁊ opȝ stare in tertia mansione ad transeūduȝ desertū presentis mūdi. Est autē tertia mansio pctōꝝ cōmissoꝝ ꝑ penitentiā vera emendatio. Diximꝰ heri: ꝙ tria sunt que nos inducūt ad verā penitentiam. Pro nūc est aduertenduȝ ꝙ pn̄ia capitur dupl'r. Vno mō ꝓ virtute: scȝ ꝓ iusticia punitiua actu aut habitu. Secūdo capitur ꝓ sacramēto. Nos loq̄mur hic de pn̄ia primo modo ⁊ secūdo mō: q: quelibet est necessaria nō obstāte ꝙ nō ꝯfiteamur. Scotus in .iiij. dist. xiiij. dicit ꝙ pn̄ia de rigore verbi est tenere penam. i. penalitates voluntarie assumptas. De qua Iob. xlii. dicebat. Ago penitentiaȝ in fauilla ⁊ cinere. ⁊ Ezechiel. xviij. Conuertimini ⁊ agite pn̄iam. ⁊ Leuitici. v. Aīa que pctm̄ fecerit aget pn̄iam. ¶ Est aūt aduertendū ꝙ sicut in domo regis sunt tres ꝯditiones delinquentiū. Quidā sunt seruitores ꝓditores ⁊ illi debent suspendi in patibulo. Alij sunt rebelles: ⁊ illi debent incarcerari. Filius si offendat patrē dȝ virgis suffragari. ¶ Sic iusticia dei hȝ triplicē carcerē. Primus carcer est ꝓ proditoribus dānatis. ⁊ iste ē carcer inferni. Jō dicūt pauperes pctōres. ps. Dn̄e ne in furore tuo arguas me ⁊c. Et prouerb. vi. Zelus ⁊ furor viri nō parcet in die vindicte. Quo ad scđm dicit ps. Neq; in ira tua corripias me. Quo ad tertiū. Miserere mei dn̄e: quoniā infirmus sum. ¶ Ad faciendū penitentiam in hoc mundo tria sunt necessaria.

Primo ꝑteriti pctī cessatio.

Secundo ꝓ futuro diligēs euitatio.

Tertio pro pacto peccato dura emendatio.

¶ De primo. Joh. viij. Dixit christus mulieri adultere. Vade ⁊ amplius noli peccare. De secūdo ad Roma. vi. Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire imundicie: ita ⁊ nunc exhibite seruire iusticie in sanctificationes. De tertio ps. Laboraui ꝑ singulas noctes lectū meū. ¶ Leuate corda vos dn̄i habuistis multos predicatores qui predicauerūt vobis indulgentias apostolicas ⁊ plenarias absolutiones: omnia illa nihil sunt nisi seruetis ista tria: aut eternaliter damnari oportet.

Primo opȝ cessare a pctō.

Secūdo diligenter euitare.

Tertio dure emendare.

¶ Capiatis quodcūq; pcm̄ voletis quod regnat i ista ciuitate vos dn̄i iusticiarij. ⁊ vos diuites incrassati ⁊ impinguati nūquid habetis medicos supersticiosos ⁊ sortilegos: nūquid emistis officia vestra quattuor millibus scutis ⁊ habetis magnū statuȝ. dn̄s nouit vnde veniūt iste pecunie. Et vos vsurarij qui comeditis substantiā pauperis: sicut escam panis. Et vos ecclesiastici qui nutritis meretrices de bonis crucifixi vos estis auditores verbi: sed nō factores. Dico ergo nō ego sȝ dn̄s. Agite pniam: aliter irremediabiliter eritis dānati. Dn̄s dat vobis locū pn̄ie ⁊ vos indurami magis. Considerate ꝙ multi sunt in inferno q̄ nunq̄ fecerunt tot mala quot vos fecistis. Apoca. ij. dicit. Ecce dedi ei tp̄s vt pn̄iam ageret ⁊ nō vult penitere a fornicatione sua. Sequit̄. nisi penitentiā ab opibus suis egerit filios suos interficiā in morte ⁊ punitio maxima erit. Volo dicere ꝙ emendetis vitā vestrā ⁊ cōuertimini ad dn̄m vt studeatis placere deo. Dimittatis vallem miserie ⁊ ascendatis ad montē gratie. Ascende ad me ⁊c.

¶ Fer ia secūda dn̄ice secūde. xl. Ser. xxi.

Scēde ad me in monteȝ ⁊c. Auertatur obsecro ira tua et furor tuus a ciuitate tua hierusalē ⁊ a monte sancto tuo. propter pctā eīn nostra ⁊ iniq̄tates patrū nostroꝝ positi sumꝰ in obprobrium. Danielis. ix. ¶ Dn̄i ⁊ aie deuote si retinuistis doctrinā vobis datam: debetis laborare ꝓ salute vestra. Heri diximus ꝙ deus vocat

nos vt simus sancti. et diabolus vocat nos ad statum peccati et finaliter ad dãnationẽ eternã. Ut cognoscam⁹ quibus subijcimur pro peccatis hodie ostendit in epistola. et dicit sic Daniel. Dñe deus qui eduxisti populũ tuũ de terra egypti nos sum⁹ hodie positi in obprobriũ oibus circũstantibus propter pctã nostra. Daniel erat in captiuitate et orabat pro populo. Dñi si nos sciremus penas quas pro peccatis meremur studerem⁹ emendare vitas nostras. Propter pctã iudeorũ hierosolyma fuit destructa: templuz diruptũ: oia loca fuerũt desolata: et ipsi filij israel ducti fuerũt in babyloniã et durit affliicti. Dñi oia in figura contingebant illis. aie nostre priuate sunt gratia et sunt in cõfusione et in manu diaboli. vnde ps. Filia babylonis misera. aia pctõris est decolorata: tẽplũ est diruptũ et destructũ: vbi diuinũ officiũ nũc celebrat: sz diaboli sunt templũ dei quod estis vos et aia vestra vbi deus debet coli diabolus inhabitat. Uidete domini si veniret soldanus et intraret istam ecclesiam et deponeret imaginẽ crucifixi et btẽ marie virginis et aliorũ sanctorum et sanctarũ et apponeret ydola sua nunquid fleretis vos videntes istã desolationẽ: credo quod sic. Quale remediũ: cõuertimini ad dominũ. O miserrimi peccatores videatis oẽs vicinos vr̃os ab vtraqz parte. videatis deũ a parte superiori qui iudicat vos. a parte sinistra diabolum qui querit arripere aias vestras. a parte dextra angelos qui plangunt vos et querunt vindictã de vobis. a parte interiori cõscientiã que remordet. Quod remediũ: Dicamus cũ daniele ppheta. O dñe deus libera nos a confusiõe babylolonica: non nostris meritis sed tua misericordia. Et ad hoc facilius impetranduz orabimus beatissimam virginez mariam vt nobis impetret grãm: psentabimusqz illi salutationẽ angelicã dicendo. Aue.

¶ Ascẽde ad me in montẽ &c. More solito mouet qstio cỹmiata theologalis a magris nostris theologis fũdata sup euãgelio terminata a beato Thoma in prima. ij. q. lxxx. vbi dicitur. in peccatis vestris moriemini. Utrum scz diabolus possit esse causa sufficiens ad perpetrandum peccatum. Respondet doctor. Aliquem eẽ causam peccati potest intelligi tripliciter. Uno modo quod aliquis sit causa voluntatis. Et tunc illud dicitur esse causa quod potest mouere voluntatem: et sic diabolus non potest esse causa nec deus etiã. Alio mõ aliquid põt esse causa obiectiue. Et hoc multipliciter. Uno modo obiectũ pponẽdo. alio modo mouẽdo. Alio mõ suadẽdo. Et alio mõ psiliũ pbendo. Et hoc modo diabolus potest esse causa peccati voliti. sed deus non potest esse causa efficax. Quia sm Augustinũ. de auctore nõ fit homo deterior. ¶ Leuate corda vestra: qd videtur vobis domini timetis dãnari: Dicetis forte in cordibus vestris. deus si vult preseruabit nos a pecato. verum est: sed si vultis habere gloriam huius mundi ego inuito vos ad perdendum gloriam paradisi. Habetis ad hoc legem ciuilem. ff. si certũ petatur. l. secũda. Si aliquid certum pro certo loco et tempore alicui debeatur: et altero loco et tempore petatur iniusta est petitio. Et idem habetur in decretali extra de plus petitionibus. ca. consilium in antiquis. vbi dicitur: quod petitio potest eẽ iniusta quadrupliciter.

Primo re.

Secundo tempore.

Tertio causa.

Quarto loco.

¶ Casus est patens. ponatis per casum quod habeatis duas curas in diuersis locis. Magistri nostri dicunt: quod non debetis tenere duo beneficia. Sed secundo methaphisice dicitur: quod finis theorice est scire. finis vero practice est operari. Multi sunt qui sciunt quod quicunqz habet duo beneficia incompatibilia est damnatus: nisi dimittat vnum: sed tandem veniunt ad practicam et habẽt duo tria quattuor: et sic de alijs: et dant vnũ vni sacerdoti vt det ei decem francos pro pẽsione singulis annis. vendunt patrimoniũ suo seruitori vt seruiat ei per duos annos. Si seruitor petat patrimonium ante tempus seruitij: vtrum teneatur reddere. Dico quod non. Isaye. xxij. Uocauit deus non ad gaudium delectationis. ad quid ergo: ad planctum fletum et Johannis. xvi. Mundus autem gaudebit: vos aũt contristabi-

petitio quadru[plex]

mini: sed tristicia vestra vertetur in gaudium. Non queramus ergo ante tempus gloriā paradisi. opꝫ primū tristari ⁊ agere penitentiā. Dimittamus igitur vallē miserie ⁊ ascendamꝰ ad montē gratie. Juxta verba the. pas. Ascende ⁊c.

¶ In isto sermone erūt due ptes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda erit virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Quantū ad primā partem euāgeliū duo continet. Primū est dura cōminatio. Ibi in pctō vestro moriemī. Secundū est formidāda distinctio. cū dicit. vos de deorsuꝫ estis.

¶ Dñi leuate corda vestra. qui bene aspiceret istud euāgeliū nō esset fas predicare: sed flere potius. Christus dixit iudeis. Ego vado ⁊ in peccato moriemī. vado scꝫ ad mortem corporalē quā mihi inferetis. ⁊ in peccatis vestris moriemī morte spirituali. Et queretis me ⁊ non inuenietis. Tunc irato animo scribe ⁊ pharisei dixerūt quo vadis. Respondit quo ego vado nō potestis venire: qꝛ vos de deorsum estis. ego aūt de sursum. ⁊ vos de hoc mūdo estis ⁊ nō ego. O populi ve illis supra quos cadet presens sententia. Eccli. xli. Ve vobis viri impij qui dereliquistis legē altissimi. Melius fuisset vos fuisse abortiuos. Ideo iob loquens in psona eoꝝ qui moriūtur in pctō mortali dicit Job. x. Quare de vulua eduxisti me: qui vtinaꝫ consumptꝰ essem ⁊c. Non dicebat hoc quia erat in pctō mortali: sed dicebat in persona peccatoꝝ. ¶ Sꝫ dicetis forte in aīabꝰ ⁊ cogitationibus vestris pr̄ nos vellemus ꝙ daretis nobis aliquā doctrinā vel coniecturā ad cognoscendū si moriemur in pctō mortali. Hoc ē plurimū difficile Quia Eccles. ix. scribitur. Nemo scit an amore vel odio dignus sit: sꝫ in futurū omnia seruātur incerta. Dico ꝙ ego nescio de me: quō dicā de vobis. Licet habeatis vnā coniecturā. Jo. viij. vbi dr. Vos ex patre diabolo estis. Utinā non habeamꝰ talem patrē: ⁊ opera eius vultis facere. Ille enī homicida fuit ab inicio ⁊ in veritate non stetit. Et ſm hoc nos possumꝰ ponere tria signa per que quis poterit cognoscere an in peccato moriet. Primū ꝙ post natiuitatē cito postꝙ potuit peccare peccauit mortaliter ⁊ nō penituit. Secundū quia non sufficit ei peccare semel: sꝫ continue peccat. Tertiū: quia non soluꝫ ipe peccat: sed est causa ꝙ alij peccant. Videmꝰ vnū puerum quando ducitur coram nobis ex imagine ⁊ ppt signa que habet: vna mulier dicet: in conscientia mea ego credo ꝙ ē filius talis. Et quomō cognoscitis? Respōdet: quia similia signa habet. Magister sententiarū dicit ꝙ diabolꝰ imediate post creationē peccauit. Secundo post peccatū semper perseuerauit sicut bonus angelus perseuerauit i bono. Tertio sp̄ nititur nos temptare. si vos estis de numero dānatorum poteritis ex istis signis cognoscere. De primo Joh. viij. Ille homicida erit ab initio ⁊ i veritate non stetit. De secūdo. Psal. Malicia eorum qui te oderunt ascendit semper. De tertio. Job. xxi. Post se omnē hoīem trahit ⁊ ante se īnumerabiles. O peccatores habetis signa ⁊ imaginem diaboli. dic mihi o meretrix in quo tempore primo teipsam ꝓstrauisti. dic mihi secūdo si ab illo tempore semper perseuerasti. dic mihi tertio nūquid es nūc maquarella: postꝙ effecta es antiq̄? certe tu es filia diaboli: ⁊ portas imaginem ⁊ signa. o infelicissima vita nostra. nūquid tales inuenietis in ista ciuitate que in iuuētute incipiunt lupanaria ⁊ semper continuant: ⁊ postmodum efficiuntur maquerelle. Ego facio appellationem de vobis domini iusticiarij qui non facitis punitionem de similibus maquerellis. si esset aliquis latro in ista ciuitate qui furaretur decem solidos fustigaretur pro prima vice: si recidiuaret: esset mutilatus in corpore: si tertio furaret esset positus in patibulo. Dicatis mihi domini iusticiarij quid peius est: centum scuta furari aut vendere vnaꝫ filiam. Credo ꝙ vendere filiam. Videte igitur o peccatores ne portetis phisonomiā diaboli. Secundo dicit christus iudeis. vos de deorsum estis ego de supnis suꝫ superiꝰ suꝫ. Aliquis pōt se cognoscere esse de sursū tripliciter. primo conuersatione. secundo ore. tertio operatione. De primo: nunquid paulus mentitꝰ est quando dicebat ad Philip. iij. Nostra conuersatio in celis est. De secundo. Math. xij. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bona: ⁊ malus homo de malo thesauro ꝓfert mala. De tertio paulꝰ ad Gal.

vi. Qui seminat in spiritu: de spiritu metet vitam eternã. Domini vidistis aliqñ domicellas qñ vadunt ad eccl'iam: vos potestis cognoscere illas de qua patria sunt: conuersatione: verbo ⁊ opere. in loquela si sint de picardia vel parisienses. q̃tum ad operationem vos dicitis ꝙ illi q̃ tenẽt banquas ad vsuram sunt de lombardia. sed illud ẽ nũc satis cõmune oĩbus. Uolo dicere ꝙ qui libenter cõuersant̃ cũ bonis ⁊ in bonis operibus sunt de sursum: si vos filij hoc facitis signũ est ꝙ estis de paradiso. loquendo de humanitate xp̃i ⁊ de diuinitate ⁊ gaudijs paradisi. p̃s. Beati q̃ habitãt in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabunt te. Tertio cognoscitur aliq̃s esse de aliqua patria: qñ facit opera illius patrie. nunq̃d qñ vos peccatis: facitis opera inferni? certe si xp̃s eẽt hic diceret vobis q̃d dicebat iudeis. Uos de deorsuȝ estis. Estis hic truffatores qui dicitis aliqñ: vtinam deus custodiret suum paradisum: et nos permitteret viuere in volũtatib⁹ nostris. Jt vos infames xp̃iani qñ iuratis. per vulnera xp̃i. per corpus ⁊ sanguinẽ. nũquid istud est idioma inferni? qñ etiaȝ loq̃mini de meretricibus ⁊ vsuris? certe vos portatis imagineȝ dyaboli. Uolo dicere ꝙ ãmodo dimittatis peccata ⁊ consuetudinẽ peccandi: ⁊ benignissimus deus dabit vobis gratiã intrandi terrã promissionis. Juxta verba thematis p̃assum. Ascende ad me in montẽ ⁊c.

¶ Quantũ ad secundã partem. Dicatis domini velletis ascendere montem gratie? si habeatis bonũ cor ego conducam vos: sed opȝ paululũ stare in tertia mansione. oportet eñi corrigere pauperẽ vitam quã duxistis. ⁊ hoc per veram penitentiã. Primo dicendo ego amplius nõ peccabo. Secundo dimittendo voluntatẽ peccandi. Tertio ꝓponendo bene agere ⁊ exequi ꝓpositũ bonum. sed agere penitentiã est plurimũ difficille. Leuate corda domini: audite v̾bum terribile q̃d scribitur de penitentia. di. i. ca. iij. §. Sunt qui arbitrantur. Et idem habetur de pe. di. iij. ca. iij. ⁊ sunt verba Ambrosij. Facilius repperi qui innocẽtiã seruauerunt: q̃ qui veram penitentiã peregerunt: quasi dicat plures inueni qui facili⁹ custodierunt innocentiã q̃ȝ qui in peccato mortali existentes fecerunt condignã penitentiam. Uolo dicere ꝙ si pauci sint q̃ agãt verã penitentiã: plures sunt q̃ post pactã p⁹ pascha ad vomitũ reuertũt̃ sicut canes. Suadeo igitur vobis oĩbus vt laboretis facere penitentiã: dum tẽpus habetis. Multa tñ sunt q̃ retrahũt peccatores ab hmõi penitentia facienda. ⁊ sunt. sex in ordine impedimẽta. Primũ est presumptio nequissima. O deus meus quot homĩes deuorat hec dira ⁊ fera pessima? loq̃mini mihi. sunt ne duo in tota comitiua qui sint in tali statu in quo vellent mori? credo ꝙ nõ. sed q̃d obest? certe dyabolus qui promittit longeuam vitã. longeua eñi vita multos perduxit ad dãnationem ⁊ spes penitendi in articulo mortis. Jdeo Scotus iu. iiij. di. xx. q. i. qua querit. Utruȝ penitentia sera sit fructuosa. Dicit ꝙ q̃uis quis possit penitere in articulo mortis: valde tñ est difficile et periculosuȝ. Domini medici vobis loquor qñ acceditis ad egrotũ non debetis apponere manũ: nisi primo fuerit confessus ⁊ cõtritus. Habetis textum. extra de peni. ⁊ remis. ca. Cum infirmitas. Sed forte dicetis pater practica est talis ꝙ nunq̃ ꝑsuadem⁹ confessionem ne forte infirmus dubitet de morte: sed q̃ primũ videmus ꝙ infirmus est afflict⁹ adeo ꝙ nõ potest loqui nec emittere anhelitũ: tunc dicimus ꝙ oportet habere confessorẽ ⁊ aquam benedictã. O de⁹ meus hec confessio penitus nulla est. tunc eñi infirmus pene vsum rationis perdidit. Habetis exemplũ in vitis patrum de illo vsurario qui postq̃ longo tempore egrotauerat: penitentiã ⁊ confessionem contẽnẽs demones super equos nigros illius vsurarij ingrediuntur. quos videns vsurarius auxilium dei implorabat. Quẽ sic alloquitur alter demonũ. tarde inuocasti. superest vt nobiscũ proficiscaris. Unde quidã medicus doctissim⁹ dixit mihi se interfuisse morti cuiusdã nobilis viri istius regni: qui cum esset inter manus medicorum laborans in agone dixit. vadatis mihi quesitũ doctorẽ talem. qui cum irent: emisit spiritũ. O magnum periculuȝ. Cauete igitur domini medici: ⁊ patientes vestros primũ ad medicinam spiritualem inuitate: ⁊ consequenter medicinam corporalẽ sibi propinate. Ui-

detis latrones habentes cordam in collo: nesciunt quid dicunt qñ confitentur: sed loquũtur sicut picca. O peccatores penitentiam agite: nolite expectare dies nouissimos. Tanta est enĩ doloris vehementia in infirmo: q̄ vix pōt memorari de deo nec de sanctis eius. Et si infirmus agat aliquā penitentiam hoc potius facit propter timorem mortis q̄ propter amorē dei. Nunquid legistis domini mei q̄ veniens iesus hierusalem fleuit super illā ⁊ dixit: quoniā circũdabunt te inimici tui ⁊c. Certe peccatores ciuitas est anima: que quādo egreditur de corpore: mille dyaboli circundant eam in hora mortis. Quapropter videatis vitam vestrā quā ducitis. vos domini mundani ⁊ vos domini iusticiarij: dimittatis causas iniustas: laborate vt sitis in illo statu: in q̄ velletis mori: ⁊ doleatis de omnibus peccatis: ⁊ sic miserebitur vestri deus: ⁊ venietis ad terrā ꝓmissionis: quā det vobis Amen.

¶ Feria tertia dominice secūde quadragesime. Sermo. xxij.

Scende ad me in montez ⁊ esto ibi. Surge ⁊ vade in sareptā sidoniorũ ⁊ manebis ibi. p̄cepi enĩ ibi mulieri vidue vt pascat te. Tertij Reg. xvij. Domini ⁊ anime deuote si retinuistis doctrinam: debetis laborare pro animabus vestris. Heri habuimus duram cōminationez christi dicentis q̄ nisi emendauerimus vitam nostram: in peccatis moriemur. Nunc ꝓponitur vobis vna hystoria pulcherrima q̄tuz ad sensum litteralē ⁊ moralem. Erat q̄dam propheta magnꝰ Helias; nomine princeps carmeli cui deus locutus est dicens. vade in quandā villam que vocatur sarepta sidonie ⁊ inuenies viduā: cui p̄cepi vt te nutriat. Qui Helyas surrexit ⁊ venit ad portam ville ⁊ inuenit quandā mulierem colligētē ligna. cui dixit talia. Amica mea ego sum alteratꝰ valde. da mihi paululũ aque in vase. Cumq̄ mulier pergeret vt afferret: clamauit post dorsum dicens. Affer mihi ⁊ buccellaz panis: q̄ sum ieiunus. Dixit mulier. obsecro dñe: viuit dominus ⁊ viuit anima tua: q̄ non est panis in domo mea: sed tantũ pugillus farine q̄ztum manꝰ pōt capere: ⁊ colligo ligna vt ingrediar: ⁊ faciam subcynericiũ panem ꝑ me ⁊ filio meo ne moriamur. Dixit ꝓpheta. ne dubites: quia hec dicit dñs deus israel ydria farine nō deficiet: nec lichitus olei minuetur vsq̄ in diem in qua dñs daturus est pluuiā super faciem terre. Erat enĩ Helyas tũ itinere tum senio fessus nec poterat amplius ire: sed sedens ibi quiescebat: mulierem dep̄cando. Que abijt ⁊ fecit iuxta v̄bum Helye. Et comedit ipse ⁊ illa domus eius tota. ⁊ ex illa die ydria farine nō defecit: nec lechitꝰ olei est minutus. iuxta verbũ dñi. ¶ Leuate corda: loquimini mihi q̄d hoc denotat ad sensum allegoricũ. Certe si cuncta recte notentur: hic tangitur nostre redēptionis mysterium. Helyas qui venit in sareptā: est saluator qui venit in terrā. Sicut enĩ Helyas destruxit ꝓphetas Baal: sic xp̄s venit ĩ terram vt destrueret seruitiũ dyaboli. Mulier que colligebat ligna: significat naturaz humanā que in fide xp̄i vixit quinq̄ mille annis colligendo ligna crucis. Omnes enĩ iusti qui habebant spem passionis xp̄i saluabantur in fide xp̄i vēturi: colligebāt oēs ligna. i. meditationem crucis. Iste vero ꝓpheta qui fecit bibere ⁊c. Si xp̄s fatigatus ex itinere sedens suꝑ puteũ dixit samaritane. da mihi bibere. Joh. iiij. Et extīs in cruce dicit sitio. sciebat aũt q̄ nō daretur ei neq̄ vinũ neq̄ aqua. Conqueritur hic beatus Bernar. O bone iesu quid sitis: de fame taces: ⁊ de siti loq̄ris. salutē animarũ nostrarum postulans nō querebas potũ aut escā materialem ad reficiendum corpus vel stomachum. ad denotandũ q̄ nunq̄ aliquis famelicus vel sitibũdus magis appetiuit comedere vel bibere: q̄ xp̄s salutem aīarũ nostraꝝ. Joh. iiij. Meus cibus est vt faciā voluntatem eius qui misit me. Uolo dicere q̄ colligamus ista ligna scz meditationum crucis ⁊ dominice passionis ⁊ perseuerantiā bonorum operum. Et hoc per intercessionem beate marie virginis cui mente pia dicemus Aue.

¶ Ascende ad me in montē ⁊c. More consueto mouetur questio theologalis a magistris nostris theologis: fundata in euāge-

lio hodierno scz vbi dicitur ꝙ scribe ⁊ pha
risei faciebant opera sua vt viderentur ab
hominibus:⁊ terminata a Bonauen. dist.
xxxviij. secūdi. Utrum scz bona opera pos-
sint fieri seu ordinari vel referri ad duos fi
nes. Et dicit ꝙ duplicem finem possumus
in operibus humanis imaginari. Primo
ꝙ sint duo equaliter boni ⁊ principales: ⁊
hoc nō est possibile. De quo Eccle. ij. ve pec
catori ingredienti terrā duabus vijs. Alio
modo ꝙ vnus sit principalis ⁊ alius mi-
nus principalis disparatus tamen: ⁊ hoc ē
bene possibile sine perditione gratie: sed nō
sine culpa veniali. vnde Augusti. Minus
te amat qui aliud tecum amat qd non pro-
pter te amat. Exemplū de canonico q̄ prin
cipaliter vadit ad ecclesiam vt deo seruiat
⁊ minus principaliter vt retributionē reci
piat. Tertio mō potest intelligi ꝙ vnus sit
principalis ⁊ alius minus principalis: et
vnus sit subordinatus alteri: ⁊ sic non est
aliqua culpa sed potius est maius meritū
Ut si aliquis canonicus vadat ad ecclesiaꝫ
propter deum ⁊ minus principaliter vt re
cipiat distributionem: ⁊ illam pauperibus
eroget. Leuate corda domini: timetis mo-
ri in peccatis vestris? velletis habere para
disum ⁊ ducere vitam quam consueuistis?
oportet emendare vitaꝫ vestrā aut damna
ri: faciatis quod voletis. Sꝫ dicetis: pater
dicatis nobis quare in hoc mūdo nō debe
mus capere delectationes ⁊ glorias mun
danas: cum in fine dierum nostroꝝ possi-
mus emendare vitā ⁊ agere penitentiā de
peccatis ⁊ sic intrare terram promissionis
vestiti ⁊ calciati? Vētis legē ciuilē. ff. d̄ ab
ortiuis ⁊ eorum liberis. l. ij. Suscipiēs ter
ram seruituti subiectam seruus efficit̄ cuꝫ
omnibus subiectis filijs postea natis. Nec
min⁹ habetis ī decreta. in maiori volumi
ne. ca. Cum redemptor. xij. q. ij. Et sunt ver
ba Grego. Redēptor humani generis no-
stram assumpsit naturam: vt nos a pecca-
tis redimeret. Quero vob̄ domini burgeñ.
si in sancto dionysio esset vna vinea talis
conditionis: ꝙ qui eam emeret esset subie-
ctus beate marie parisiē. venit vnus bur-
geñ. qui eam emit. qeritur vtrum subijcia
tur seruituti? Respondit imperator ꝙ sic:
⁊ ipse ⁊ sui successores. Utinam deus non
faciat nobis sic. Johan. viij. Qui facit pctm̄
seruus est peccati. ⁊ ad Roma. vi. Nunc li-
berati a peccato serui autē facti deo habeꝗ
fructuꝫ vr̄m. O peccatores: vos estis in ser
uitute dura dyaboli: quale remediū? Natu
ra humana ante cōmissionē peccati nescie-
bat quid erat seruitus: sed per peccatū na-
tura humana incurrit seruitutē: quā chri-
stus redemit ab ipsa seruituter per incarna
tionē. Uolo dicere ꝙ si culpa vestra impe-
diat si in peccato fuistis ⁊ in seruitute dya
boli si vultis ascendere ad montem gratie
oportet ꝙ dimittatis vallem miserie. Iux̄
verba thematis preassumpti. Ascende ad
me in montem ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra
tiua.

¶ Quantum ad primuꝫ. euangelium duo
documenta necessario obseruanda conti-
net. Primum est recte intentionis in omni
bus dispositio. Secūdum est nostri animi
in omnibus vera humiliatio. Primuꝫ tan
gitur ibi. super cathedram Moysi quecun
ꝙ ⁊c. Secundū ibi. nolite vocari rabi. Quā
tuꝫ ad primū dicit Ambrosius in homelia
Uidete fratres dulcedinē saluatoris ⁊ mā
suetudinem: scribe ⁊ pharisei volebant tra
dere morti: dicebantqꝫ illi iniurias: ipse au
tem immemor iniuriarum dixit cōmunita
ti apostolorū ꝙ quecunqꝫ dicerent eis scri
be ⁊ pharisei sedentes sup cathedrā Moy
si facerent ⁊ adimplerent: sed ꝫm opera eo
rum non facerent. Illud tangit predicato-
res: prelato: curatos: ⁊ omnes qui ascen-
dunt super cathedram: si male viuant. vos
layci ꝫm opera eorum nolite facere. dicūt
enim ⁊ non faciunt. Dilatant enim filate-
ria sua vbi scribebantur precepta decalogi
vt scribitur Deuteronomij. vi. Ligabis ea
in manu tua ante oculos tuos. Iudei eniꝫ
ponebant precepta ante oculos in par-
gameno scripta: ⁊ vocabantur filateria.
Intentio christi est prohibere ne quis cu-
iuscunqꝫ status sit: faciat aliquod opus:
vt videatur ab hominibus. Nam dicit
Christus. Amen dico vobis: receperunt
mercedem suam. Sed vos dicetis: pater
est ne peccatum vanagloria? Thomas in

quolibeto dicit ꝙ de peccato luxurie:gule: vsure:symonie:nemo dubitat quī sint peccata.hoc enī manifestū est:sꝫ de inuidia:vana glīa:ꝛ ira:hoc est difficillimū cognoscere.Dicit enī ps.A sagitta volāte in die a negocio pambulante in tenebris:ab icursu ꝛ demonio meridiano.sup quo Bern.Uanitas vane glīe nō est modicꝫ.lꝫ enī leuiter veniat ꝛ velociter transeat:vulnus tn̄ causat.Sagitta volans in die velociter venit: sed qn̄ tangit vnū hoīem in stomacho: vulnus nō est modicū.Tho.ij.ij.q.cxxxij.ar.iij. ꝛ Alexan.in.ij.ꝛ Henri.quolibeto.ij.dicūt ꝙ vana glīa pōt dici mortale pctm̄ triplici rōne.Primo rōne materie.sicut qn̄ qs gloriatur de malo.Alio mō ratione finis qn̄ est mortalis.Tertio mō qn̄ aliquis refert sibi qđ est deo referendū.De pmo dicit ps. Quid gloriaris in malicia q̄ potens es in iniq̄tate.De scđo dicit.Eleuatū est cor tuuꝫ dixisti:deus ego sum.De tertio Aug.lib.de doctrina xp̄iana.Quicq̄d ptinet ad sacraꝫ scripturā fidē:spem:ꝛ charitatē ad dei honorem esse dicimus.Uana ergo glīa qn̄ꝙ est pctm̄:vtputa si aliq̄ mulier appetit honorem ex supbia.ꝛ talis đr portare vexillū dyaboli.aut qn̄ aliquis vult ꝛ appetit laudē sui.Et pōt esse pctm̄ mortale tribꝰ modis.Primo qn̄ quis iactat se peccasse.ps. Quid gl'iaris in malicia.ppterea deus destruet te in finē ꝛ euellet te ꝛc.Qn̄ ḡ aliq̄s iactat se aliquā virginē violasse vl' pcussisse aliquē:talis mortal'r peccat.Scđo cōmittitur cū quis diligit plus istam vanā glīam ꝙ deū.hoc tangit eos q̄ nō dicunt veritatē in societate vl' in caplo:ne sint in mala gratia assistentiū vel superioꝝ.Tertio mō committitur qn̄ quis gratiam bn̄ predicandi refert in seipm quam debet referre in deum: ꝛ hoc est mortale pctm̄.Et principaliter cōmittitur vana gloria ratione finis.sicut aliquis ieiunat non pp̄ter preceptū diuinum sed vt appareat bonus:ꝛ hoc est peccatum mortale.si vero sint tales cogitationes que non sint morose:sic vna mulier dicit ꝙ qn̄ est in ecclesia tot cogitatōnes veniunt sibi ꝙ multi eam aspiciāt:potest esse solū peccatū veniale.opꝫ enī cito expellere istas cogitationes.Sicut faciebat Abraā qn̄ offerebat sacrificiū expellebat muscas cuꝫ virga.Gen̄.xv.Sic opꝫ expellere istas cogitationes.Si igitur veniat vobis in mentē ꝙ aliqua mulier que alias male vixit non sit ita bona sicut vos.dico ꝙ vos estis ingrata deo.forte enī si deus dedisset sibi gratiā quam dedit vobis fuisset melior ꝛ vixisset ad laudem creatoris sui.volo dicere ꝙ opera vestra referatis ad laudē dei:q̄ntum ad illud ꝟbum euangelij.Qui se humiliat exaltabitur.Est triplex humilitas:cordis:oris:ꝛ operis.De prima Mathei.xi.Discite a me q2 mitis sum ꝛ humilis corde.De secūda Judith.ix.Humiliū ꝛ mansuetorū semper tibi placuit đprecatio.De tertio ad Ephes.iiij.Obsecro vos ego victus in domino vt digne ambuletis vocatione q̄ vocati estis:cum omni humilitate ꝛ māsuetudine cum patiētia supportantes inuicē in charitate solliciti seruare vnitatem sp̄us in vinculo pacis.Uolo dicere deponite oēm supbiam ꝛ sectamini humilitatē:dimittatis vallem miserie ꝛ ascendatis ad monteꝫ gratie.Juxta verba thematis passumpti. Ascende ad me ꝛc.

¶Quantū ad secūdam ptē.Si vultis ascēdere montē gratie irremediabiliter oportet stare in tertia mansione:ꝛ ibi flere pctā sua vel dānari.Uidimus heri de prima cā impediente veram penitentiā:que in reiveritate multos dānat.Secunda vero causa est assuefactio:ꝛ habemus de hoc textū:auctoritatem:ꝛ rationē.Jeremie.xiij.Si mutare potest ethiops pellem suā:aut pardus varietates suas:sic vos poteritis benefacere cū didiceritis malum.Ad hoc est caplm Mala consuetudo.dist.viij.Mala cōsuetudo non minus ꝙ pernitiosa corruptela est abijciēda.Ideo dicebat paganus Ari.ij.Ethicoꝝ.ꝙ nō parū refert iuuenes sic vl' sic assuefieri.Ad hoc est figura in Exodo đ Pharaone qui nolebat dimittere populū: nisi ī manu forti.Uos venitis ad sermonē dicatis mihi q̄ntum emēdastis vos de supbia:q̄ntum de ludis:q̄ntū de luxuria:certe parū.sed q̄ est causa:dico ꝙ assuefactio iniqua vel ꝯsuetudo mala.vos estis adeo cōsueti ꝙ nō potestis vertere vos ad benefaciendū.vn̄ Juuenalis satyra quinta.Consuetudo mali est insanabile vulnus.Uidemus experimētaliter ꝙ cera calida cito im

De pcto assuefactionis et consuetudinis

primit impressionem sigilli: sed non durat ita faciliter impressa. quapropter sapiens dicit. Prouer.xxij. Adolescens iuxta viam suá etiá cu3 senuerit nõ recedet ab ea. Ego tetigi vos de policia vestra. Rex Ludoui. preceperat vt oẽs meretrices extra regnu3 ejicerentur. Btũs vero August. consulit ad maius scandalũ euitandũ ꝙ in aliquo loco secreto extra ciuitatẽ viuere permittant dicens. tolle meretrices ḋ ciuitatib⁹: ꝛ oĩa replebis libidinibus. Sed hodie quis vicijs nõ abundet meretricibus: similiter assueti estis in iuramẽtis per deũ: per ꝯsciam: p nostram dominã. ꝛ dicitis: pater ego sum sic ꝯsuetus dicere. dubito ꝙ hoc non excuset vos. Ethiops ꝗtũcunq lauet pellẽ suam nõ potest albus fieri: sic assuet⁹ ad malefaciendũ non potest bñ operari. Quid significat ꝙ xp̃s duos mortuos faciliter resuscitauit: sed tertiũ cum difficultate: ad cuius suscitationẽ martha ꝛ Magdalena flenerunt: Ad denotandũ ꝙ peccatũ ꝯsuetudinis est difficilioris curationis. Uolo dicere vt corrigatis ꝯsuetudines vestras: nõ assuefaciatis pueros vr̃os in malũ. Ego vidi quendã hoiem qui viderat quendã diuitem mercatorẽ tantũ iuramentis assuefactum ꝙ quasi desistere nõ poterat. Cui ille dedit ꝯsilium ꝙ q̃ncunq iuraret: semp biberet vnum vitrum aque. Et fecit sic: ꝛ malam ꝯsuetudinẽ reliquit. Exuite ergo illa3 malam ꝛ veterẽ ꝯsuetudinẽ: dimittatis vallem miserie: ꝛ ascendatis ad montẽ gratie. vt tandem peruenire valeatis ad montem glorie.

¶ In festo sctĩ albini. Sermo.xxiij.

Ascẽde ad me in monte3 ꝛ esto ibi. In diebus suis placuit deo ꝛ inuẽtus est iustus ꝛ in tpe iracũdie factus est reconsiliatio. Eccl'.xlv. Dñi ꝛ aie deuote ꝛ scholares charissimi q̃ venistis ad aliquid audiendũ pro vestra salute: hodie colitis festũ bti Albini q̃ fuit vir religiosus: qui ꝓpter bonã vitã ꝛ pfectam eius cõuersationẽ extitit eps andegauen. in officio sibi cõmisso taliter laborauit ꝙ ingressus ẽ beatitudinis locũ. Dominus p̃cepit Loth Gen.xix. vt non staret in om̃i regione circa iordanẽ: sed ꝙ in mõte saluã faceret vitam suã. Uolo dicere ꝓuideatis saluti aiaꝝ vestrarum. si em̃ in valle pctĩ manseritis moriemini: ꝛ ad dãnationẽ vos inuito cũ. ps. Ignis sulphur ps calicis eoꝝ. gratis ergo btõ Albino quã vita3 ducendo meruit h̃re paradisum. Certe dñi nõ seq̃ndo vanitates hui⁹ mundi: nõ luxurias: sed sanctam ꝛ beatissimã cõuersationẽ. vnã em̃ cu3 ps. petijt a dño: hanc. s. vt habitaret i domo domini oĩbus diebus vite sue. Triplici aute3 mõ btũs Albinus deo placuit in dieb⁹ suis. primo i religioso exercitio ꝛ virtuosa cõuersatione. secũdo in sup̃fluoꝝ donatiõe et salutis proximi ꝓcuratõe. tertio in carnis maceratione. De primo Math.xix. di. Petrus ad iesum. Ecce nos reliq̃mus oĩa ꝛ sequuti sumus te. O petre vñ tibi illa noticia ꝓuenit ꝙ te nõ sufficiẽtẽ ad xp̃3 seq̃ndum dicebas cũ onere bonoꝝ p̃ntis mundi: Dñi nemo oneratus põt intrare terram promissionis. De scdo. Eccl'.i. Religiositas custodit ꝛ iustificabit coꝛ. iocũditatẽ ꝛ gaudium dabit. timẽti deu3 bñ erit: ꝛ in dieb⁹ consolationis illius bñdicetur. Status ei religionis bñ obseruatus iustificat ꝯscia3 ꝛ dat gaudiũ ꝛ leticiã. vñ Bernar. In religione bñ obseruata homo viuit purus: ambulat cautius: cadit tardius: resurgit velocius: irrigat gr̃a dei freq̃ntius: gubernat prudẽtius: morit felici⁹: ꝛ p̃miat copiosi⁹. Uolo dicere ꝙ ad cõplacẽdũ deo o3 itrare statũ religionis: ꝗ̃uis in statu seculari possimus saluari: tñ cũ difficultate. Ideo sancti patres inspirati a spũsctõ vt facili⁹ saluarentur vt Aug. Basi. ꝛ alij: statũ religionis sumpserũt. De q̃bus di. Aug. dist. xvij. ca. ꝗtũlibet. ꝙ nihil melius his q̃ in claustro ꝓfecerũt: nihil deterius his q̃ in monasterio defecerunt. De tertio. ij. Coꝛ.xij. Quis infirmatur ꝛ ego nõ infirmo: q̃s scãdali3atur ꝛ ego non vroꝛ: Gal.iiij. Filioli mei quos iterũ parturio donec formetur in vobis xp̃s. Uolo dicere aie deuote si vultis deo placere: btũs Albinus placuit deo: et inuẽtus est iustus. Grego. sup Ezechielẽ. Nullũ sacrificiũ verius deo põt offerri ꝗ̃ 3elus aiaꝝ. Sz ꝓpter h̃ conq̃rit dñs ḋ no-

bis p Ose. iiij. c. dicēs. Ad iniq̄tatē eo℞ sub
leuabāt aīas eo℞: ꝛ erit sicut ppl's sic sacer
dos. Vos dn̄i habetis multa bona: ſ3 ne-
mo est q̄ habeat pietatē de aīa sua: vos la-
boratis acq̄rere bona tp̄alia. ꝛ q̄d mirū est
sancti nō tm̄ laborauerūt ad placendū deo
q̄tum vos ad placendū dyabolo ꝛ mūdo.
Videte sc̄tm̄ Albinū q̄ nō insequēdo ꝯcupi
scentias placuit deo: ꝛ in tp̄e iracūdie fact⁹
est recōsiliatio. Volo dicere ꝙ laboremus
placere deo p itercessionē gloriosissime ma
tris eius: cui mēte pia dicem⁹ Aue.

¶ Ascende ad me in montē ꝛc. More ꝯsue
to mouetur q̄stio a mḡris nr̄is theologis:
fundata sup festiuitate hodierna. vbi dr̄ ꝙ
btūs Albinus p grām placuit deo. termīa
ta p Alexā. de hallis: ꝛ Bona. di. xxix. scd̄i
sniarū. Utrum sc3 grā gratū faciēs necessa
ria sit homini adeo ꝙ stāte casu innocētie
sine illa impossibile eēt saluari. Rn̄dent ꝙ
nedū stāte statu nature corrupte verūetiā
in statu innocētie necessaria erat grā: verū
tn̄ in statu nature corrupte multo plus fu
it necessaria q̄3 in statu innocentie: propter
duas causas.

Prima est pctōrum iustificatio.
Scd̄a actus acceptatio.

¶ Pro statu ꝯo innocētie erant due cause,
Prima nature rōnalis sublimatio.
Scd̄a actus meritorij remuneratio.

¶ De primo ad hoc ꝙ hō iustificet' de lege
posita necesse est esse aliquā mutationē q̄
non pōt poni in deo: op3 g̃ ꝙ ponat' i crea
tura: ꝛ sic infundet' creature aliq̄s habit⁹.
De scd̄o. Respexit deus ad Abel ꝛ ad mūe
ra ei⁹. Gen̄. iiij. Opa aūt nō sunt deo grata
nisi inq̄ntū fiūt ab exn̄te i charitate. Quis
igr̄. Adā in statu innocētie fuisset creat⁹ et
dei amicus: nō tn̄ amicitia speciali: sed dei
grā. ideo ad hoc ꝙ hō sit dignus necessaria
est sibi gratia gratificās ad pficiendū i me
rito. Leuate corda vr̄a domicelle velleti sal
uari? si q̄ratis btō Albino si sit in patria du
cendo vitā quam ducitis nūc etiā hn̄do ve
stes p̄ciosas: tapeta: capilllos nimia curio
sitate pollitos. audeo dicere ꝙ difficilimū
est vos hic hr̄e vr̄as delectationes ꝛ ꝯnr
saluari. Habetis ad hoc legē canonicā. ex-
tra de religiosis domib⁹. cap. Ne nimia. §.
vltimo. ꝙ idē abbas in duobus monaste-
rijs presidere non pōt nec religiosus vocē
habere. Idem hr̄ in. l. ciuili. C. de arte mili-
tari. lex incipit. Nos quidē. Nemo pōt hr̄e
duas militias. Et iste leges multū bn̄ con
cordant cū illo quod scribit' Math. vi. Ne-
mo pōt duob⁹ dominis seruire. casus ē pa
tens. Si esset aliq̄s miles qui vellet serui-
re regi francie ꝛ caperet tributū ab eo ꝛ re-
gi anglie: ꝛ caperet stipendia ab eo. Certe
dicit; imperator ꝙ hoc nō est rōnabile. vti-
nam rex celestis nō teneat nobis istū rigo
rem. vos seruistis dyabolo: sunt hic ex vo-
bis q̄ nō ieiunāt istā quadragesimā. vos te
nemini sub pena dānationis eterne oēs ie
iunare nisi habeatis excusationē legitimā:
si vultis esse de religione dei. Dicatis ergo
charissime. o dn̄e deus ego scio ꝙ te offen-
di: āmodo ꝓmitto ꝙ te nō offendā. Incipia
tis bn̄ agere in iuuētute sicut btūs Albin⁹
ꝛ sic ascendetis ad montem gratie. Iuxta
verba thematis preassumpti. Ascende ad
me in montem ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit de virtuali ascensione.
Secunda de viciosa ascensiōis impeditōe.

¶ Quantū ad primā si vultis ascēdere mō
tē gratie op3 trāsire per sex mānsiones.
Prima est ꝓpositi stabilitatio.
Scd̄a preteriti pcti euacuatio.
Tertia scandali totalis ablatio.
Quarta virtuosa ꝛ ꝓfunda cōpunctio.
Quinta pcti preteriti emendatio.
Sexta pcti vera satisfactio.

¶ De his i lege antiqua scribit' Leui. iiij. ꝛ
in multis capi. Qui oblationē vult offerre
dn̄o de bobus ꝛ pecudibus ꝛ ouibus offe
rens victimas si holocaustū fuerit ei⁹ ob-
latio de armēto masculū imaculatū offeret
ad ostium tabernaculi. ꝛ detracta pelle cō-
buretur super altare holocausti. ¶ Leuate
corda pctōres. In antiqua lege q̄n offere-
bant sacrificiū apportabatur vitulus ad
ostium tēpli ꝛ dabatur magno sacerdoti et
ipse ponebat ei gladiū in guttur: ꝛ postea
deponebatur pellis ꝛ mundabatur vlti-
mo cōburebat'. Sic op3 ꝙ sacrificetis deo.
Nunq̄ inueni ꝙ xp̄s postulat ꝙ quis accipi
at curā tp̄aliū. Inuenio tn̄: ꝙ xp̄s consulit
ꝙ dimittam⁹ mundū ꝛ agamus penitētiā.
Oportet ergo capere bestiā ꝛ ligare: vbi oñ

De oblatione et sacrificio antique legis

ditur ꝓpositi stabilitatio. tūc em̄ peccator
est ligatus sicut bestia qñ ꝓponit firmiter
pctā dimittere. De scd̄o opꝫ pellem dimit-
tere vbi denotaꝛ pcti euacuatio. ad Collo
cen̄.iij. Nolite mētri inuicē expoliātes vos
veterē hoiem cū actibus suis. De tertio oꝫ
lauare bestiā. vbi denotatur scandali tota
lis ablatio. De quo Jsa.i. Lauamini ꝛ mū-
di estote: auferre malū cogitationū vr̄aru.
opꝫ em̄ pensare ꝙ moriemini: ideo oꝫ mun
dare aīam aut dānari. Quarto bestia con-
burebatur vbi profunda cōpunctio oñdiꝛ.
opꝫ em̄ dare corpus aīam ꝛ ꝯsciam ad ser
uitium dei. Unde Pau.i. Coꝝ.vi. Qui ad-
heret deo vnus spūs est. De quinto opor-
tebat ꝙ tota bestia cōbureretur caput pedes
ꝛ intestina. oꝫ em̄ pctōr seipm̄ trāsformare
quo ad oīa mēbra sui corporis. vn̄ Paulus
Ro.vi. Sicut exhibuistis mēbra vestra ser
uire immūdicie: ita nūc exhibete seruire iu
sticie in sanctificatione. Sexto cinis bestie
cōbuste aspgebaꝛ. vbi denotaꝛ pcti vera sa
tisfactio. O pauperes pctōres: ꝛ vos charis
simi scholares ista est via per quā beatus
Albinus placuit deo ꝛ inuētus est iustus.
Sophismata nec tota logica docebit vos
vias dn̄i. Primo debetis scire q̄ sunt ad sa
lutem necessaria. Scd̄o debetis laborare ī
seruitio dei: vt saluetis aīas vr̄as ꝛ intre-
tis terrā ꝓmissam. Dimittatis igiꝛ vallem
miserie: ꝛ ascēdatis ad montē gratie. Iu-
ta verba thematis preassumpti, Ascende
ad me in montē ꝛc.

¶ Quantū ad secundā ꝑtē. Audiuistis iā
in superioribus ꝙ multa sunt q̄ retrahūt
a vera pnīa. Dic vt sequitur in secūdo ser-
mone sequenti.

¶ Feria quarta dominice secūde quadra
gesime. Sermo. xxiiij.

Scende ad
me in monteꝫ ꝛ esto ibi.
Cōuerte luctū in gaudiū
vt viuētes laudemus no
men tuū. Hester. xiij. Dn̄i
ꝛ aīe deuote si retinuistis doctrinā heri da
tam debetis intente deo seruire ꝛ in ꝟtute
ꝓcedere. Loq̄bamus heri de magno ꝓphe
ta Helya qui q̄rebat aquā vidue. Hodie ha
bemus pulcherrimā hystoriā q̄tū ad sen-
sum litteralē ꝛ pulchriorē q̄tū ad sensum
moralem. ¶ Erat quidā rex Assuer⁹ nomi
ne qui accepat in vxorem quandā pulcher
rimā noīe Hester. Jste rex habebat vnū ca
pitaneū pessimū qui impetrauit litteras vt
oēs iudei qui erant in terra illius regis. s.
cc.xxv. prouincie traderenꝛ morti ꝛ bona eo
ruꝫ essent ꝯfiscata. ꝛ preceptū fuit executōi
mandari. Sed hester vxor regis humilia-
uit se ꝛ cepit cinerē sup caput ꝛ ciliciū sup
corpus ꝛ orauit. orōne ꝟo facta induit se
vestimētis regijs ꝛ p̄ciosis vt an̄ regē iret
ꝛ orauit hoc mō. Dn̄e de⁹ in ditiōe tua cun
cta sunt posita. si decreueris saluare nos
saluabimur: sin aūt fiat volūtas tua. sed tu
dn̄e de⁹ Abraā ꝛ patrū nr̄oꝝ vides ꝙ ini-
mici nr̄i volūt nos tradere morti: miserere
nr̄i ꝛ ꝯuerte luctū nr̄m in gaudiū. Orō he
ster fuit taliter exaudita ꝙ cū ip̄a venit ad
regē eā suscepit familiariter: dedit ei vnaꝫ
virgā aureā in signū pacis: ꝛ ppl'us iudeoꝝ
fuit liberatus. amā ꝟo suspēsus ē in pa-
tibulū qd̄ fecerat ꝓ mardocheo. ¶ Leuate
corda: q̇d hoc sig̃t dn̄i loq̄mini mihi. Certe
hic patēter oñdiꝛ mysteriū nr̄e redēptōis.
Utinā pctōres hr̄emus talē mediatricē si
cut hester. essem⁹ em̄ securi ꝙ haberem⁹ be
niuolentiā regis eterni. Assuerus repn̄tat
nobis creatorē. Aman sig̃t dyabolū q̇ pro-
curat nr̄aꝫ dānationē. Hester sig̃t beatam
virginē: ꝛ mardoche⁹ sig̃t filiū dei. Hester
cepit cinerē ꝛ ciliciū. Btā ꝟgo hūit humili
tatē ꝛ ꝟginitatē. Lu.i. Respexit hūilitatē
ancille sue. Ubi Ber. placuit ꝑ virginitatē
sꝫ longe plus ꝑ hūilitatē: imo ꝟginitas si-
ne hūilitate nō placuisset. Posuit cineres
qñ ꝑ hūilitatē vēit corā rege. vn̄ Ber. Celi
ciuiū in se ꝓuocabat aspect⁹ qñ venit ante
regē suis meritis. Quid igr̄ debemus facere
nūc o pctōres nūq̇d mr̄ dꝫ flere ꝓ filio qñ
moriꝛ. sic qñ aīa est in pctō mortali dꝫ flere
Queratis ꝗ d̄o gr̄aꝫ flendi ꝓ pctis pactis vt
luct⁹ vr̄ vertaꝛ in gaudiū. Recurrite ad vir
ginē vt ipsa p̄ces vr̄as porrigat.

¶ Ascende ad me in montē ꝛ esto ibi. More solito mouetur questio theologalis ter
minata a magistris nostris theologis fun
data super euangelio hodierno vbi dici-
tur ꝙ filij zebedeorū voluerunt esse vnus

figura regis assueri

ad dexteram:alter ad sinistrā in regno xp̄i:
que termiatur a Thoma.ij.ij.q.lxiij. Utrū
scȝ in electione ad gl'iam sit aliqua ꝑsona/
lis acceptio:sic ꝙ deus ꝯferat gloriā vni et
nō alteri.btūs Petrus Actuum.x.dicit.In
veritate comperi: q2 non est ꝑsonarū acce/
ptor deus. Thomas vero dicit ꝙ acceptio
ꝑsonaꝝ capit̄ dupliciter.Primo vt impor/
tat obligationē.Secūdo distributionē in/
iustam.Tunc eñ ꝑsona acceptat̄:qñ in his
que distribuūtur nō attendit̄ qualitas me
riti qd̄ debet esse cā distributiōis:vt per pa
rentelam vel fauorē.hec duo in deo nō in
ueniunt̄:q2 neq; ex obligatione neq; ex me
rito confert:sed ex mera liberalitate:iō non
est acceptor ꝑsonaꝝ.¶Leuate corda:nun/
quid dñi facietis bonū vultū post pascha?
vos disponitis vos nūc ad pñiam(vt arbi
tror)sed post pascha erit vt supra.Habetis
legē ciuilē ⁊ scribit̄.C.de actionibus ⁊ obli
gationibus.⁊ incipit lex.qd̄ ab inicio est vo
luntariū ex postfacto efficit̄ inuolūtariuȝ.
Ad idem est re.iu.lib.vi. Quod semel pla/
cuit amplius displicere nō pōt. Loquimi/
ni mihi vos iuuenes mulieres q̄ vulꝗ ma
ritari. Est aliqua iuuēcula q̄ capit vnū tru
phatorē pro marito ⁊ cōsentit in eū ⁊ stant
simul ꝑ vnum annū: sed post duos annos
incipit ei ducere vitam dyabolicā. Utrum
possit dimittere istum virū.Respondēt pa
pa ⁊ imperator ꝙ non.O pctōres vos ca/
pitis nunc volūtarie dyabolū sicut illa mu
lier que capit illū truphatorē in maritum
suum qñ veniet articulus mortis velletis
dimittere ⁊ nō poteritis.Quale remediuȝ?
agatis penitentiā:recurrite ad sanctos: da
te demoni libellū repudij. Dimittatis igi/
tur vallem miserie ⁊ ascendatis ad monteȝ
gratie.Juxta verba thematis p̄assumpti,
Ascende ad me ⁊c.

¶In isto sermone erunt due ꝑtes:
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Secūda virtuose ascensionis demonstra/
tiua.
Prima pars duo ꝯtinet puncta.
Primū est dolorum saluatoris deuota re/
cordatio.
Scd̄m est meriti pro beatitudine habenda
acquisitio.
¶Quantū ad primū punctū. Ascēdit ihs
hierosolymā:⁊ dixit discipulis.Ecce ascēdi
mus hierosolymā:⁊ filius hoīs tradet̄ ⁊c.
Ubi Ambrosius facit admirationē dicēs.
ꝙ pius est dñs iesus q̄ discipulis suis di/
xit ascendamus ⁊ ero ꝯdēnatus ad morteȝ
⁊ iudas ponet me inter paganos ⁊ ab eis
ero illusus ꝯsputus ⁊c.suspēsusq; in cruce
ac tertia die resurgam.¶Dñi nunc sūt mil
le q̄drigēti.xcviij.anni quibus xp̄s passus
est.Quero si vos fuissetis p̄sentes voluis/
setis ne illum flagellare ⁊ crucifigere? cre/
do dicitis in cordibus vr̄is ꝙ nō. O prodi
tores pctōres audite quid scribitur ad He
breos.vi.Rursum crucifigentes filiuȝ dei
Uideatis oēs illum q̄ vulneratus est i cru
ce.Loquitur vobis ꝑ Bernar.dicens.Nū/
quid satis afflictus sum ⁊ passus grauissi
mos dolores?sed vos additis mihi dolorē
dolori.Coronatio fuit mihi dura:sed duri/
us ē mihi videre pctā vestra q̄ de die i dieȝ
cōmittitis.Dicatis ergo oēs.dñe deus nos
multotiens offendimus:vos precamur ta
men per meritū vestre sacratissime passio/
nis vt nobis detis grām penitendi.Et seq̄
tur in euāgelio.Accessit mater filioꝝ zebe/
dei q̄ dixit domine ⁊c.Et xp̄s.Nescitꝭ q̄d pe
tatis.Crisosto.super Matheū dicit.Aliq̄
comparant filijs militias:alij diuitias:alij
honores:sed non cōparant dñm deuȝ.si vi
deant eos pauperes tristantur.cū magno
labore acquirunt diuitias de gratia paruȝ
curantes.quasi dicat ꝙ parentes ondunt
ꝙ sunt tm̄ parentes corporis ⁊ nō anime.
Nunquid hec mulier sic ꝓcurauit filijs su
is?Certe non.Hodie emūtur beneficia ⁊ of
ficia ꝓ filijs.Domini curiales qui dicitꝭ ꝙ
deus non fecit vos ad dānandum.credo ꝙ
vos non estis consobrini christi.⁊ tamen
xp̄s dixit hodie consobrinis potestis pati
labores sicut passurus sum.quasi dicat:ꝙ
qui vult intrare paradisum oportet ꝙ per
labores ⁊ tribulationes ingrediat̄. Ma/
thei.vij. Non oīs qui dicit mihi dñe dñe:in
trabit in regnū celorum.Et Augu.de fide
ad Petrū dicit. Uide.xv.q.i.ca. firmissime.
Firmissime tene ⁊ nullatenus dubites nō
oēs hoīes qui ꝑ sacramentū baptismi ec/
clesiā igressi sunt regnū eternū adepturos.
Ideo xp̄iani cauete oēs.Ad hereditatē cm
perueniitur quadruplicirer,

Primo per successionē.
Secūdo per legalē emptionē.
Tertio p liberalē donationē.
Quarto p violentā adeptionē.
¶ Et hoc ꝑm legistas. Illi domini dicūtur habere hereditatē paradisi per successionē qui in sua innocentia post gratiā susceptā permanent sicut xp̄us ꝛ beatissima virgo. Nūquid vos dñi seruastis innocentiā baptismalē: credo ꝙ nō. vnde ps. Multiplicate sunt sup capillos capitis mei. q. d. Iniquitates nostre sūt in maiori numero ꝙ̄ capilli capitis. Secūdo acquirit̄ hereditas p emptionē. sicut martyres petrus paulus laurentius emerunt p sanguinē. Tertio p liberalem donationē. sicut bonus latro: cui liberaliter xp̄s regnū celoꝝ concessit. ꝛ hoc fuit vnū p̄sonale puilegiū qd̄ nunꝙ̄ legit̄ fecisse nisi illi. Extra de regulis iuris. li. vi. Priuilegiū p̄sonale sequitur personam ꝛ extinguitur cum persona. Quarto per violentiā puta vi armoꝝ. De quo xp̄s Math. xi. Regnū celorū vim patitur ꝛ violenti rapiunt illud. Non eñ potest esse vt quis de luxuria transeat in castitatem vel sobrietatē sine violentia. Queratis carturfieñ. vtrū sit durū ire singulis noctib᷒ ad matutinas. certe opꝫ violenter portare. vnd̄ ysa. xxxviij. Dñe vim patior: responde pro me ꝛc. Uolo dicere ꝙ petamus gratiā peccata dimittendo ꝛ veram penitentiā faciendo: vt ascendam᷒ ad montē gratie. Iuxta verba the. preassūpti. Ascende ad me ꝛc.
¶ Quantū ad secūdā partē. Domini si vultis ascendere ad montē gratie: oportet transire per desertū ꝛ ibi figere pedem ꝛ stare in tertia mansione. Que est peccatoꝝ cōdigna satisfactio. diximus que nos retrahunt a penitentia ꝛ posuim᷒ duo retrahentia: scꝫ fatuā expectationē ꝛ peccatoꝝ cōsuetudinē. oportet scire tertium ꝛ est associatio puersa. Credo ꝙ salomō habuit cognitionē d̄ isto quando dicebat. Prouerb. i. Fili mi si te lactauerit peccatores ne acq̄escas eis. Sequitur. pedes eñ illoꝝ ad malū currūt. ꝛ Prouerb. xiij. Qui cū sapientib᷒ gradit̄ sapiēs erit. hoc etiā cognouit p̄s. qui dixit. Cū sancto sanctus eris: ꝛ cum puerso peruerteris. Ad hoc est ambrosi᷒ sup marcū. ꝛ recitatur in maiori volumie. xxiij. q. i. Non turbatur nauis que petrum habet: sed trubatur illa que iudā habet: ꝛ si multa illic discipuloꝝ merita nauigabant: tñ adhuc eaꝫ p̄ditoris p̄fidia agitabat. in vtraq; erat petrus. sed q̄ suis meritis est infirmus turbatur alienis. caueamus igit̄ perfidi. Caueam᷒ proditorem ne per vnū fluctuemus plurimi. eadem causa. q. iij. c. resecande scribitur. Resecāde sunt carnes putride ne totū corpus pereat.
¶ Leuate sp̄os: habetis multa mala ī ista villa. certe si essent dñi ꝛ alij loquerer illis. visitatis ne hospitalia advidendū si paupe res moriātur fame ꝛ sine confessione. vaditis ne in p̄pria persona: scitis que est causa quare habetis malā politiā: hec certe mala ē societas. q̄s ducit te ad ludos: mala societas. quis vestrūꝫ est melior. Dicatis mulieres. credo ꝙ oēs estis bone si aliqua sit mala que est causa nūquid mala societas: qua propter hortor vos cū ysa. lij. Recedite recedite exite inde pollutū nolite tangere. Dicatis mihi quare patres sancti ordinauerūt religiōes credo ꝙ duplici de causa. Primo vt mali separarentur a bonis ꝛ ecōtra. Secundo ad daudū bonū exemplū. Unde scribitur. lxxxiij. distin. ca. nemo. Nihil taꝫ in ecclesia nocet ꝙ̄ q̄ peruerse agens nomen vel ordiem sanctitatis tenet. q̄ faciliter trahit̄ in exemplū quod a prelatis agitur. Audeo dicere ꝙ prelatoꝝ peccatum facit mai᷒ malum in ecclesia ꝙ̄ quodcūq; aliud. Habetur extra de voto ꝛ voti redemptione ca. Magne deuotionis. quod agitur a prelatis facile trahitur a subditis in exemplū. xi. q. iij. precipue. Loquimini mihi mulieres: habuistis amatores in iuuentute vestra: Nunq̄d ducebatis filium aut filiam vestrā nūc vos estis ātique ꝛ filie vestre sequūtur vias vestras malas. O prelati cauete a scandalis. Dicunt eñ layci. si istud esset taꝫ graue peccatum p̄lati nostri nō facerent. similr̄ si dncerem vitā meretriciā esset ignominiosuꝫ ꝛ exprobabile: meretrices nō vocarent̄ ad bonas societates: vt ad nuptias ꝛ banqueta. O iusticiarij ego inuito vos ad dānationeꝫ p̄petuā nisi corrigatis istos abusus. Quid enim dicent paupercule filie iuuenes quando vident meretrices portantes magnas ꝛ grossas cathenas aureas: ꝛ quasdam mulieres habitare pudice ꝛ caste cum maritis

tuis.quale exemplū. Et vos dñi religiosi q̄le exemplū datis secularibus quādo vaditis ad lupanar. Fugite scādala.hortor vos fratres ⁊ dñi diligite vitā reformatā. Ego vidi alemaniā ⁊ multas alias prouincias vbi sunt multi cōuentus reformati ⁊ vos peritis hic fame.O dñi seculares dicatꝪ.domine da mihi grām vt possim saluari: saluent se alij si velint.tñ rogo te deus meꝰ vt des eis animū conuertendi vt valeant ascēdere ad montē gratie,

¶ Feria.v.dñice secūde.xl. Sermo.xxv.

Ascēde ad me in montē ⁊c.Ego dominꝰ scrutans cor ⁊ probans renes: qui do vnicuiqꝫ iuxta viā suā.Hiere.xvij. Dñi si tenuistis doctrinā hesternaꝫ debetis laborare ad corrigendū vitā vestrā. Vester quesiuit heri ꝙ luctus cōuerteretur in gaudiuꝫ ⁊ ꝙ pctā nobis dimitterentur ⁊ gratia nobis donaref. Epistola hodierna insinuat nobis per hieremiaꝫ q̄d debeamꝰ facere.credo enī ꝙ ipse videbat vitā quā ducimus. Sunt aliq̄ qui nō ymaginātur nisi ō vita presenti tanq̄ si deberent semꝑ viuere ⁊ nō de salute aīaꝝ.iō dicit. Maledictꝰ hō qui confidit in mūdo seu in hoīe. Et per argumentū a contrario sensu qꝺ est validissimū in iure.bñdictus hō qui speꝫ suā ponit in deo.prauuꝫ est cor hoīs q̄ non cognoscit ꝙ ego sum dñs scrutās corda ꝓfunda sapientia ⁊ dans vnicuiqꝫ sūma iusticia iuxta oꝑa sua.O miserrimi pctōres ducatis vitā quā voletis ponatis penaꝫ ad seruiendum deo aut diabolo seruatis firmiṫ cuicūqꝫ volueritis.Quādo enī dñs dabat p̄cepta dicebat. Exodi.xx. Ego dñs zelotes vindicans iniquitates patrū in filios vsqꝫ ad tertiā ⁊ quartā gn̄ationē. Loquamī mihi viles peccatrices.creditis qn̄ facitis pctā vr̄a ꝙ deꝰ nō videat vos.i.Reguꝫ.xvi.scribiṫ. Homo videt ea q̄ parent.deus aūt intuetur cor.ad Hebre.iiij. Oīa nuda ⁊ aperta sunt oculis eius.Vos nō vidistis vnq̄ tam clare manū aut faciem meaꝫ sicut deus facit corda vr̄a ⁊ cōsciencias vestras. Ideo dicebat creator Ego faciā magnū examen cogitationuꝫ vestrarū.⁊ dabo vnicuiqꝫ iuxta opera sua. Iustus dñs(inquit ps.)⁊ iusticias dilexit eq̄tatē vidit vultus eius.deꝰ p̄miat iuxta merita.si equales sumꝰ in meritis similiṫ ⁊ in p̄mijs.Volo dicere ꝙ laboremꝰ accumulare merita ꝑ intercessionē gloriose virginis p̄sentando ei.Aue maria ⁊c.

¶ Ascēde ad me in montē ⁊c. More solito mouetur questio theologalis a magistris nostris theologis fundata in euangelio hodierno qꝺ loquiṫ de malo diuite: ⁊ tractata per Bonauenturā.dist.xlv.iiij. Vtruꝫ in oī opere dīno cōcurrat diuina mīa ⁊ iusticia. Dicit bona.ꝙ iusticia capiṫ tripl̄r.Vno mō pro condecētia diuine volūtatis.Secundo ꝑ exigentia retributionis.Tertio ꝑ seueritate punitionis defectuū p̄teritoꝝ cōmissoruꝫ.Hugo vero de castra dicit:ꝙ mia capiṫ tripliciter.Vnomō vt seclusa passione dicit effectū diuine volūtatis ex toto liberantis. Secūdomodo vt dicit effectū voluntatis a toto liberantis.Tertio vt dicit effectū volūtatis ꝑte liberantis.Isto mō etiā dicit scotꝰ in.iiij.circa finē ⁊ sic ē dicenduꝫ:ꝙ bti plus p̄miantur secūdomō q̄ meruerint.⁊ sic dico ꝙ ibi apparet iusticia ⁊ mia simul.¶ Leuate corda.euāgeliū hodiernū est mirabile. dicit ꝙ diues malꝰ est sepultꝰ in ꝑrochia inferni ego nescio cuiꝰ ꝑrochie vos estis.si ego inuenirē vos in porta ecclie ⁊ q̄rerē vob de qua ꝑrochia essetis diceretꝪ mihi.ego sū de ꝑrochia scti paulí vel geruasij.Si vlterius q̄rerē quō scitis:rn̄deretis mihi.ego frequētiꝰ audio ibi s̄uitiū dinū q̄ȝ alibi.Habeṫ enī extra de ꝑrochijs ⁊ alienis ꝑrochianis ca. Nullus.Is censetur alicuiꝰ ꝑrochie in q̄ audit dīna ⁊ ministranṫ sacramēta.Ad hoc est lex ciuil̄.ff.de his qui sui vel alieni iuris sunt.l.p̄ma. Casus est patens.dñi non sūt nisi due ꝑrochie infernus scꝫ ⁊ paradisus ⁊ quilibet illoꝝ habet vnū cimiteriū.ratio est vt q̄libet parrochianꝰ in cimiterio ecclesie sepeliatur vbi audiuit dīna ⁊ ministrata fuerunt sibi sacramenta.Si vos auditis missā diaboli ⁊ seruitis sibi vos eligitis eum in curatū vestrum.ipse sepeliet vos in cimiterio suo inferni:vbi ipse cum oībus diabolis est curatus.Si vero seruitis deo ⁊ suscipitis eius sacramenta ip̄e sepeliet vos in paradi

so quī est cimiteriū suū. Sed dic mihi bea-tissime paule qui nunq̄ mentiris. quā eccle fiam dn̄i istius ciuitatis magis frequētāt: ad philip.iij. Multi ei ambulant quos se pe dicebā vobis. Nūc aūt est flens dico ini micos crucis xp̄i quoꝝ finis interitus.quo rum deus venter est ꝛ glīa. In confusione ipsoꝝ q̄ terrena sapiunt.q.d. illi mag̃ fre-quētant ecclesiā diaboli qui ꝯformant vitā suaȝ vite diaboli:quoꝝ finis erit eterna dā natio. Nunquid intelligitis hoc viles mere trices vsurarij publici ecclesiastici q̄ habēt plura beneficia.suadeo vobis vt dimittatis istam vitā.si sint defectus emendetis iā est tempus. Instat enim media quadragesima queratis a deo suā misericordiā: vt possitis ꝯuenire ad montē gratie. Iuxta verba the. paf. Ascende ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra-tiua.

¶ Expergiscimī o peccatores ꝛ audite me. Materia presentis euangelij potius p̄bet materiam flendi q̄ loquendi. Quando au-dimus loqui de ista materia deberemus in clinare capita nostra super terram ꝛ percu-tere pectora dicentes. Domine miserere no bis. In toto euangelio duo sunt. via ꝛ ter-minus meritū ꝛ demeritum. p̄miū ꝛ sup plicium. Loquitur ergo euangeliuȝ de du obus hominibus qui duxerunt disparatas vitas.vnus bonam alius pessimā. Bernar dus in vno tractatu quē fecit ad religiosos dicit. Si vis exequi quod intendis conside ra ꝛ ymaginare q̄tum potes duas ciuita-tes:vnam plenaȝ omnibus bonis: aliā ple naȝ omnibus malis. ꝛ credas q̄ ad aliquā illarum oportet ire. Ciuitas plena bonis ē paradisus.ciuitas plena malis ē infernus Ego enim inuito vos ad vnam illarum vi arum:scilicet paradisi vel inferni. Aliq̄ ta-men voluerunt dicere: q̄ euangelium hodi ernū est vna parabola soluȝ.sed de lyra di-cit ꝛ ambro.q̄ non est parabola sed est res gesta.quia mendicus nomīe appellatur.di ues iste erat de iudea.induebatur de purpu ra ꝛ bisso ꝛ epulabatur quotidie splendide. habebat vestimēta preciosa ꝛ nutriebat cor pus suū. Ecce rectā viaȝ inferni.ideo postq̄ mortuus est sepultus est in inferno.curato-cui seruierat deportauit eū ad cimiteriū in-ferni. Ex alia vero parte erat quidam men-dicus lazarus nomine:plenus vlceribus. Iste petebat saturari de mic̄ que cadebant de mensa diuitis: ꝛ canes veniebant et lin-gebant vlcera eius: ex quadam naturali pi etate: ꝛ mortuus est mendicus fame: ꝛ su-scepit eum sinus abrahe. Eleuauit oculos diues in inferno existens. vbi Gregorius. Oculos quos culpa claudit pena aperit. Talpa nō aperit oculos post mortem: ꝛ ta men pellis eius aperitur. Iste diues nihil vidit quando erat in vita: sed quando erat in cimiterio inferni aperit oculos: ꝛ vidit a braham tenentem lazarum in brachijs su-is ꝛ dixit voce lachrymabili. Pater abra-ham mitte lazarum vt intingat extremam digiti partem in aquam: vt refrigeret lin guam meam. Abraham erat in limbo et la zarus. Licet enim damnati nō videant bea tos in paradiso: tamen poterant tunc vide re in limbo propter vicinitatem loci. O pec catores: diues guttam aque petit qui buc-cellam panis negauit lazaro. quasi dicat.o pater abraham detis mihi elemosynaȝ aut mittite mihi illum pauperem qui det mihi vnam guttam aque super linguam vt refri geret eā. Domini audite.istud misteriuȝ fu it factum ante incarnationem per duo mi-lia annoꝝ: ꝛ hoc fuit ante tempus moysi per quingentos annos: ꝛ nunc sunt tria mi lia annorum q̄ hoc fuit factum ꝛ quadrin gentinouagintaoctoꝫ. vbi dicit Gregorius q̄ adhuc querit: ꝛ nunq̄ habuit nec vnq̄ habebit. O infelix homo meliꝰ fuisset si nō fuisset natus. Sed queretis: pater quid est illa gutta aque: Dico q̄ est modicuȝ de me rito lazari. Lingua illa erat instrumentuȝ per quod peccauerat per gulam: ideo habe bat illam calidam ex defectu potus ꝛ come stiōis. Diues duxit vitaȝ deliciosā: ideo o-portet q̄ ipse patiatur nunc labores ꝛ cala mitates. Audiatis domicelle q̄d dixit abra ham diuiti petenti aquam. Recordare infe lix diues q̄ recepisti bona in vita tua: la-zarus similiter mala: ipse autem conso-labitur: tu vero torqueberis. Usurarij fa-ciatis bonum vultum si velitis: et vos do micelle faciatis loqui de vobisipsis: ego in

uito vos cuz diuite ad omnes diabolos ad petendum vnam guttam aque: quã nunq̃ poteritis habere. Sz queretis pater dãnabimur nos propter indumenta ꝛ ꝑpter vitam opulentã? est ne peccatũ pater quãdo vnus mercator habet duo milia scutorum vel ducatorũ? ꝛ cum vnus prelatus cõgregat bona crucifixi? ꝛ de mulierib⁹ que preciose vestiũtur ꝛ habent magnas cathenas Audite gregoriũ. Si in indumentis nõ eēt peccatuz sermo diuinus nõ tam vigilanter exprimeret ꝙ ille diues quotidie induebaẗ purpura ꝛ bisso. Dãnatur ille qui non dedit vbi oportebat: q̃tomag̃ q̃ tollit aliena: qñ ille qui male distribuit fuit dãnatus. Dico ꝙ vbi aliquis haberet bona ꝛ distribueret qñ decet ꝛ opz: nõ peccaret. Ideo dicit Ambrosius super Lucã. Non census culpa est: sed affectus. Dñi diuites ponatis vnuz qui nũq̃ fuit fur neq̃ mechus neq̃ occisor neq̃ vsurarius: est tñ diues: ꝛ nõ dedit loco ꝛ tpe qñ oportebat: dãnabitur iste? Dico ꝙ sic. faciam⁹ igitur correlariũ a fortiori: ꝙ vsurarij qui aliena rapiunt: curiales q̃ ꝑcessus plongant: ꝛ ceteri transgressores symoniaci q̃ beneficia emũt ꝛ vendunt irremediabiliter cuz diabolis dãnabuntur. Et vos qui tantũ estis curiosi: ꝛ mulieres fatue que in vestris indumentis estis curiose? Dicit grego. Si non esset in cultu preciosaꝝ vestium peccatũ: non dixisset ꝙ diues qui induebaẗ purpura ꝛ bisso sepultus est ĩ inferno. Hic dicit etiã Thomas.ij.ij.q.clxxxvij. ꝛ Alexãder de hallis ꝙ si nõ esset scandalũ ꝛ si fieret ad ornatũ corpoꝝ ꝛ nõ ad alliciẽdũ ad amorem inhonestũ: possent licite portare vestes preciose. Sz dicat̃ mihi est ne pulchrũ ꝙ vxor vnius aduocati q̃ emit suũ officiuz ꝛ nõ habet decem francos in redditibus vadat sicut vna princeps: ꝛ ꝙ talis portet auruz in capite ꝛ in collo ꝛ in zona ꝛc. vos dicitis ꝙ hoc est ſm statũ vestrum. ad oĩes diabolos status ille ꝛ tuipsa. Et vos domine iacobe absoluitis eas in tali statu ꝛ tam leuiter. Dicetis forte maritus noster nõ dat nobis tales vestes sed nos lucramur ad penã nostri corporis. Ad triginta mille diabolos pena illa. Audite dulcissime filie si velitis saluare animas vestras ꝛ nõ dãnari cũ diuite: capiatis statum honestum ſm statũ vestrũ. comedite parce. quia Hieronymus inquit. Venter ꝛ genitalia sunt multũ vicina: ꝛ ex vicinitate illarũ partiũ prouenit vicinitas vicioꝝ. Non legimus de malo diuite ꝙ fuerit meretricarius nec adulter: nec ꝙ soluerit ieiunia legis moysi: sed quia soluz volebat delectabiliter nutrire corpus: et tñ ipse dãnatus est. Cauete vobis. Iste diues rogauit abraham ꝙ mitteret lazarũ ad fratres suos: ne venirent ad locum tormentorũ. vbi dubitant doctores si dãnati vellent ꝙ omnes alij essent dãnati. Respondeẗ cõmuniter ꝙ vellent ꝙ illi qui fuerunt causa peccati eoꝝ nõ dãnarentur: ne forte augmẽtaretur eorum pena. de alijs vero ipsi vellent ꝙ omnes dãnarentur. Lazarus vlceribus plenus dat nobis exemplum patiẽtie. non ei clamabat nec cõtra deum murmurabat: sed patienter ꝛ equanimiter oĩes cruciatus ꝛ dolores portabat. quod exitus rei manifestat cum dicitur ꝙ mortuus est lazarus: ꝛ in sinu abrahe deportatus. Volo dicere: optemus omnes ire ad paradisuz ꝛ faciamus bona opera: dimittamus vallẽ miserie: vt ascendam⁹ ad montẽ gratie. Iuxta verba the. preas. Ascende ad me ꝛc.

¶ Et hec de prima parte.

¶ Quantũ ad secundã partẽ. Domini habetis bonas tibias? oportet transire per desertum: oportet stare in tertia mansione. Estis adhuc confessi? ita pater. alia die fuimus expediti. Vidimus in superioribus sermonibus tria impedimenta vere penitẽtie. Sequitur quartũ quod est negligentia damnosa. credo ꝙ Salomon habuit d̃ hoc cognitionem quando dixit. Prouerbio. xix. Qui negligit viam suam mortificabitur. ꝛ lxxxiij. distinc. In decretis. ca. Nihil. Sicut in vnaquaq̃ re est diligentia mater: ita in vnoquoq̃ opere nouerca omniũ malorum est negligentia. Bernard⁹ in libro de precepto ꝛ dispensatione. ꝛ libro de consideratiõe ad eugeniũ dicit. cadit bos aut asin⁹ in lutũ ꝛ releuaẗ continuo. Cadit aĩa ꝛ nõ est q̃ cogitet. ꝛ Chrisostomus in homelia. Reparatur caliga ꝛ sperniẗ anima. Vos domini ꝛ domine nũquid quando vaditis ad banchqueta: consideratis vultũ vestrum in speculo? q̃d est de quo min⁹ curaẗ: nũquid de puero aut marito aut de paupere aĩa? nũquid

Quartũ impedimentũ est negligentia damnosa

quibꝫ maculā in veste sua illam deponit? Sꝫ non est sibi cura de sua misera aīa xp̄i sanguie redempta ⁊ ad imaginē dei formata. Quid obstat ꝙ non facimus pniam? Certe hoc est q2 non est nobis cura de salute aīaꝝ nostraꝝ. Scitis dn̄i que dr̄ia est inter omissionē pigritiā negligentiā desidiā incōstantiā ⁊ torporē. Alexander respōdet in tertia parte ꝙ omissio est respectu actus q̄ est de precepto: negligentia est respectu circūstātie: vt si q̄s celebraret aut aliq̄d faceret: ⁊ nō poneret finē debitū. Pigritia est respectu inceptionis actus. Desidia respectu pcessus actus. Inconstantia respectu instabilitatis actus trāseundi. Et torpor qn̄ quis ad nullū bonū agendi exponit. Negligentia venit ex tribus.

Primo ex inordinata vite presentis dilectione.
Scd̄o ex aīmi incōsideratione.
Tertio ex animi ad alia implicatione.

¶ Und̄ eccli. xx. Lasciuus ⁊ imprudens nō seruabūt tp̄s. ⁊ Math. xvi. Quid em̄ pdest homi si vniuersū mūdū lucretur? Si pdidistis aliq̄d q̄d sit vobis p̄ciosum diligēter q̄ritis: sed qn̄ negligitis non curatis. Sic de aīa vr̄a que tm̄ p̄ciosa ⁊ charissima deo ē: ⁊ precio magno empta. Tertia cā est: q2 tm̄ occupam⁹ vitā nostrā in causis mūdanis ꝙ nō curam⁹ de deo neq̄ de aīa. Jō dicit saluator. q̄d pdest ⁊c. Quale remediū? dicitis dn̄a domicella qn̄ tenetis vnū speculū: vtinā haberē vnū speculum: vt possem videre aīam? Et vos qn̄ facit̄ deponere pulueres de veste vr̄a: p̄sideretis deponere p̄ctā d̄ aīa vr̄a? Uolo p̄suadere vt intretis terram promissionis ⁊c.

¶ Feria. vi. dn̄ice secūde. xl. Sermo. xxvi.

Ascende ad me in ⁊c. Missus de valle ebrom venit in sichē: inuenitq̄ eū vir errātē in agro ⁊ interrogauit q̄d q̄reret. At ille r̄ndit. fratres meos q̄ro. Gen. xxxvij. Dn̄i ⁊ aīe deuote si retinuistis doctrinā heri tractatā debet̄ laborare p salute aīarum vr̄aꝝ. dictū fuit ꝙ Hieremias dicebat ꝙ q̄libet recipiet iuxta opa sua bona vel mala. ⁊ in euāgelio vidim⁹ de duobus parrochianis quoꝝ vnus sepult⁹ est in cimiterio paradisi: ⁊ alius in cimiterio inferni. Ecclesia dat nobis hystoriā pulchrā in sensu lr̄ali: ⁊ pulchriorē in sensu anagogico. Erat quidā pater sc̄z Jacob habens decē filios ⁊ custodiebant oues in campis: ⁊ pr̄ stabat cū filio suo quē diligebat vnice. ⁊ erat Joseph vltimus de decem. Et dixit pr̄. fili mi diu est ꝙ nō vidi fratres tuos: vide si cuncta p̄spera sint apud eos. Qui ad p̄ceptū p̄ris venit in sichem ⁊ inuenit quēdā hoiem qui dixit illi Quid q̄ris. Qui r̄ndit. fratres meos quero Dixit ille. vade in dothaī: q2 ibi pascūt gregem suū. Qui venit ad eos. Quē cū vidisset dixerunt adinuicē. Ecce sōniator venit: venite occidamus eū: ⁊ videam⁹ q̄d p̄sint illi somnia sua. Uenerūt ⁊ expoliauerūt euꝫ: et tunicā tinxerūt in sanguine vnius mutōis ⁊ vendiderunt eū hismaelitis ⁊ miserūt eū in egyptū. O p̄ctōres notate quō quodlibꝫ verbū valet suū pondus auri. o p̄ctōres sic habebim⁹ padisum pp̄ter vitā nr̄am? nō ē possibile. opꝫ habere penaꝫ. Jō ysaias dicit in p̄sona xp̄i. xliij. Seruire me fecisti in peccatis tuis. Quid ille pater: q̄d Joseph? q̄d filij? ⁊c. Dn̄i ecce misterium passiōis dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Pater est deus eternus: q̄ habebat decē filios .i. naturā humanā q̄ erat decima cū natura ordinū angeloꝝ. Paruulus fili⁹ est xp̄s qui missus est in ebrom: q̄d interp̄tatur visio p̄petua. Sichē interp̄tat̄ labor. Christ⁹ fuit missus ad laborē ⁊ penalitatē Et quidā hō sc̄z symeon: ⁊ pastores ⁊ tres reges iuenerūt eū errantē in agro ⁊ dixerūt ei. Bone iesu q̄d queris? quid stas in stabulo bouꝫ ⁊ aīaliū brutoꝝ? Respōdit ip̄e. fratres meos quero. Domicelle leuate sp̄ūs si vultis placere deo q̄ratis puero in p̄sepio: si patit̄ frigus ⁊ multos labores natiuitatis nostre? dicatis ei. Bone iesu quid q̄ris? ⁊ ip̄e respōdebit fratres meos q̄ro. vadatis ad. xxx. annū ad desertuꝫ: queratis q̄d ibi q̄rit. R̄ndebit. fratres meos quero. vadat̄ ad cenā qn̄ lauat pedes discipuloꝝ: ad ortū qn̄ orabat: iuenietis ꝙ querit fratres suos. Ad Ephe. ij. Propter nimiā charitatē qua dilexit nos: misit filiū suū vnigenitū: qui venit in dothaim. Tunc aūt fuit in dothaim quādo habuit crucem super spatulas; ⁊ ascen-

figura xp̄i & Joseph

dit in crucē: ⁊ tunc spoliata fuit vestis ei⁹:
quādo aīa fuit separata a corpore p mortē.
Et missus est ī egyptū: quādo aīa descēdit
ad infernuz. vnde patres antiquos eripuit
cū maximo triūpho ⁊ victoria. O pauperes
xpiani recognoscite eum qui talem apud se
metipm passus est ɔtradictionē. ⁊ nolite fa
tigari. ⁊ cōpatimi christo hanc durā mortē
patienti. cōpatimī ⁊ sue matri tam abūdan
ter lachrymanti: rogateqꝫ illaz vt donet vo
bis grām illā meditādi. Quod vt benigni⁹
impetret dicetis. Aue maria ⁊c.
¶ Ascende ad me in montē ⁊c. More ɔsue
to mouet questio theologalis a magistris
nostris theologis fundata in euāgelio ho-
dierno. vbi dr̄ ꝙ paterfamilias locauit vine
am suā agricolis. Utrū noībus simbolicis
maiestas diuina debeat fundari. Alexāder
in prima parte sūme circa pncipiuz dicit ꝙ
theologia
nos habemus duplicē theologiā parabolo
gicaz ⁊ simbologicā: misticā siue spūalem.
Prima dr̄ esse q̄ est ex ppietatibus creatu
rarū naturaliū corpaliū que ppter aliquas
similitudines trāsfertur ad deuz: ex quibus
deus laudari pōt. Alia est theologia spūa-
lis ⁊ mystica. misticū id est absconditū hñs
sensum: q̄ ex creaturis spūalib⁹ laudat deū.
Dionysius in libro de diuinis noībus dicit
ꝙ tripliciter venim⁹ in cognitionē diuine
maiestatis. Primo per viam nature. ⁊ sic at
tribuūtur deo noīa phisica: sicut qd̄ est pri-
mū ens. pma causa. primū principiū. pmuz
mouens. Alio modo per viam eminentie: ⁊
sic attribuūtur deo noīa analoga: sicut ens
super ens sup spūs super intellectus. Ter-
tio mō per viā negationis: ⁊ sic loquit euā
geliū. ⁊ sic attribuūtur ei noīa simbologica
vt leo pat paterfamilias: ⁊ sic dicit ꝙ pater
familias plantauit vineam. Leuate corda
timetis dānari? pensatis dn̄e domicelle in
quo cimiterio eritis sepulte: non dubitetis
minus qn curatus illius parrochie in qua
moriemī veniet ⁊ portabit vos ad cimiteri
um suz. Diues malus nō habebat aliquid
de alieno nec fuerat meretricarius: sed quia
nutriebat corpus suū splendide: ⁊ nolebat
dare de suo dānatus est. Ubi erunt sepulti
nostri gaudisseri qui vadunt ad lupanar: in
malis dies suos ducētes: adulteri lusores
ego inuito eos ad dānationē perpetuā: vt se
peliantur cum diuite malo ⁊ fiant suaꝝ ne
cessitatū pricipes. O deus meus meli⁹ fuis
set. vos nunqꝫ fuisse natos q̄ dānari cū dia
bolis. vos nō potestis pati febrem vnam:
quō poteritis pati ignē perpetuū? Diceti for
te: pat sinatis nos viuere lete ⁊ transire tp̄s
iuuent⁹ em̄ est difficilis ad transeundū: sed
quādo veniem⁹ ad articulū mortis nos fa
ciemus vnū bonū suspiriuz ⁊ bonā pniām
⁊ deo fauente fructuosam: ⁊ deus miserebi
tur nostri vt speramus. Benedicti sitis vos
a domīo. certe bene dicitis: sed non totum.
Habetis legem ciuilem. ff. a quibus manu
missi liberi nō sunt. l. i. Textus est talis. sur
dus ⁊ mutus a natiuitate seruū manumit
tere non possunt. Ad idez est ca. Diaconi. in
maiori volumīe disti. xciij. Moderatio dei
ac pietas solum nostruz reditum querit ac
nos cupit lōga bonitate sua saluari. Si nō
cōuertimur si duri colli sum⁹ si in pctīs vsqꝫ
ad mortē illicite pduramus assidue peccā-
tiuz nō miseretur deus. Casus est patens.
In domo cuiusdā surdi ⁊ muti a natiuitate
erat quidā seruus qui querebat manumit-
ti a domīo suo surdo ⁊ muto. Iste surdus p
aliqua signa manumisit eū. Imperator di-
cit: p maiestatē nostrā nos discernimus ꝙ
iste seru⁹ manumissus ab isto surdo ⁊ mu
to nō erit liber: sed manumissio ista est ipo
iure nulla. Utinā o pctōres deus nō faciat
nobis illū ludus. ysaias dicit. xlij. ca. Quis
surd⁹ nisi ad quē misi nūcios meos. ⁊ Pro-
uerb. xxviij. Aures suas ne audiat legē: ora
tio eius fiet excecrabilis. Pctōres quis est
seruus ⁊ quis est mutus qui nō potest ma
numittere seruū nec dare libertatē? Ille ser
uus est anima in peccato: ⁊ est in manu dia
boli. quia qui facit peccatū: seruus est pecca
ti. Iohan. viij. Surdus est durus peccator
qui nunqꝫ per predicationem nec per inspi-
rationez vult corrigere mores suos: veniet
mors: si mihi credideris pones animā in li
bertatem. Ueniet mors super te paup pail
larde pauper meretrix paup vsurarie: ⁊ tu
credis facere penitentiā ⁊ non eris exaudi-
tus. quia decretuz dicit. Si autem dure cer
uicis fuerimus ⁊ reuerti noluerimus assi-
due peccātiū: non miserebit deus. Et ideo

dicit Hieronymus. Misericordiam si optas assequi: desine peccare. Vos domini religiosi videte vitam vestram: si non seruiatis deo et seruetis precepta regule vestre irremediabiliter eritis damnati. O peccatores considerate que fecistis tempore preterito. Furdam autem dedisti creatori. considerate quid prosunt luxurie luxurioso: vsure vsurario? certe nihil. transit enim mundus et tota concupiscentia eius. Et vos mulieres dicatis mihi quid prodest vobis quod aliquis aspiciat vos in frontibus vestris? quare decaluatis frontes vestras? nunquid ista sunt signa impudici animi? certe sic. Volo dicere corrigatis vitas vestras et dimittatis vallem miserie transeatis per desertum penitentie: et tandem peruenietis ad montem gratie. Iuxta verba thema. preassumpti. Ascende ad me in montem etc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit sacri euangelij expositiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Euangelium duo tangit. Primo iniquitatem detestandam. ibi. Hic est heres venite Secundo punitionem metuendam. ibi. Malos male perdet. Leuate corda euangelium hodiernum est tertius nuncius passionis domini nostri iesu christi. In primo die veneris quando christus trahebatur in cruce dixit. pater ignosce illis: quia etc. In secundo vidimus de piscina habente quinque porticus: que significabat mortem dolorosam passionis christi que passio dat omnibus sanitatem qui in fide et bono opere et conuersatione veniunt ad deum. Isti nuncij fuerunt pij: sed iste est adhuc magis pius: et sequentes erunt adhuc magis pij. Dicit ergo iste nuncius. homo quidem plantauit vineam et posuit torcular et turrim edificauit: et locauit eam agricolis vt in tempore darent ei fructum. Placeat deo o paupes peccatores quod soluemur. non enim habemus occasionem plangendi nos de deo: quia verus paterfamilias disponit de nobis sicut de filijs suis. Iste paterfamilias misit seruos ad agricolas: vt darent sibi fructum et darent sibi vinum. ipsi vero pessimi truffatores vinum percusserunt: et alium interfecerunt. Pater vero familias secundario misit eis seruos alios et fecerunt illis similiter. Tunc dixit ipse fortassis verebuntur filium meum. et videntes eum dixerunt. hic est heres. Dicit de lyra quod iudei a principio cognouerunt quod christus erat filius dei: sed quando viderunt quod reprehendebat eos et peccata eorum peruerterunt sensum suum passionibus inuidie et odij et ire: et reuersi sunt a cognitione sua et indurauerunt corda sua ne intelligerent veritatem et dixerunt. occidamus eum et mittamus eum extra vineam. quod et fecerunt. Tunc dixit saluator scribis et phariseis: quid faciet paterfamilias agricolis illis? Dixerunt. malos male perdet et vineam suam locabit alijs agricolis. Tunc dixit christus. Amen dico vobis quia vobis tolletur regnum celorum. vtinam iste casus non cadat super ciuitatem istam. Iste paterfamilias est deus pater. vinea est fides catholica que fuit inchoata in iusto abel: et erat in ea torcular et erit vsque ad consummationem seculi. et fecit sepem: id est custodiam angelorum. Torcular est doctrina prophetarum et ius diuinum quod tenebantur obseruare quantum ad precepta moralia. Vnum quod petebat creator ab agricolis quod delectat deum et homines: sunt bona opera. Nunquam aliquis tantum appetit vel delectatus est in bibendo bonum vinum: sicut deus delectatur in bonis operibus nostris. Tempus vindemiarum est tempus benefaciendi. Iudei vero tanquam mali agricole interfecerunt seruitores. Fuerunt prophete qui venerunt ad querendum fructum vinee. sicut Isaias qui fuit secatus. et Hieremias lapidatus. et Nabot interfectus. et isti fuerunt primi seruitores. Consequenter misit paterfamilias et alios scilicet Ezechielem et Danielem: et fecerunt eis sicut prioribus. Finaliter misit filium suum vnigenitum dicens: verebuntur fortassis filium meum. De quo ad Galathas. iiij. At ubi venit plenitudo temporis misit deus filium suum natum ex muliere: quem apprehendentes duxerunt extra vineam: id est ciuitatem hierusalem et montem caluarie: et morte turpissima condemnatum occiderunt. De quo Paulus ad Hebreos. xiij. Exeamus ergo ad eum extra castra improperium eius

portantes:⁊ ista est pͥma vinea.Alia est vi-
nea de qua Ezechiel.xv. Fili hoīs quid fiet
d̄ ligno vitis:nũquid fiet de ea paxillus? ad
quid valet paxillus nisi vt in ignem mitta-
tur? Ista vinea est cõsciētia que debet esse
pulchra in bonis fructibus:sed quando est
separata a pallo nihil valet:sed quando est
ligata in trũco charitatis:valde bonũ fru-
ctum portat. Expgiscimīo peccatores dñi
prelati doctores burgenses ⁊ oīs quotqt
estis:posuistis ne ad mortem seruitores ie-
su christi? ⁊ nũquid ipsum xp̄m eiecistis ex
tra ciuitatem vestrā? vos estis iaȝ confessi:
vt arbitror. Nunquid habuistis aliquando
bonas inspiratōnes quas posuistis sub pe
dibus vestris? certe sic.ꝓphetas occidistis
id est sn̄ias ꝓphetaruȝ spreuistis. Nũquid
etiā filiũ dei extra vos eiecistis ꝑ pctm̄ mor
tale postq̄ sacramentalif eũ receperatis di
centes.Iob.xxi.Recede a nobis sciam via-
rũ tuaꝝ nolumus. Uolo dicere ꝙ si deuȝ ꝑ
didistis ꝑ pctm̄ ponatis penā ad ip̄m recu-
perādũ.Si vultis ponere penā ipse veniet
ad vos ꝑ grām ⁊ habitabit in cubiculo ve-
stro.Hortor igitur vos in dño ⁊ obsecro vt
dimittatis valleȝ miserie ⁊ ꝓficiatis in de
serto pnīe vt tandē veniatis ad terrā ꝓmis
sionis ⁊ montē gratie.Iuxta verba the.pre
assũ.Ascende ad me ⁊c.

¶ Quantũ ad secundā partem.Si vult̄ sal
uare aīas vr̄as(deus det vobis gratiam)
opȝ transire desertũ pnīe.nõ opȝ facere bar
bā de palleis deo:neqȝ oculos cereos: s̄ oȝ
plantare baculũ ⁊ figere pedē ī tertia māsi
one.Dixi heri de vno retrahente a v̄a pnīa:
scȝ de negligentia. Nũc videntũ est de quar
to īpedimento:scilȝ de verecũdia.Prouerb.
xiiij.Ambulans recto itinere ⁊ timens deũ
despicit ab eo q̄ infami graditur via. Salo
mon detestatur stultos:eo ꝙ via recta non
ambulant. De quibus ꝯqueritur deus per
ps̄.dicentē.Factus sum tanq̄ vas perditũ
qm̄ audiui vituperationē multoꝝ cõmorā
tiuȝ in ciuitate.Quod aũt verecundia sit de
testanda in bono opere dicit paganus Ari-
stoteles.Uerecũdia est passio laudabilis in
iuuenibus. Et valerius maxim⁹ libro.iiij.
rubrica de verecundia dicit.ꝙ verecũdia est
pars honesti consilij factrix leguȝ directrix
actuũ in omni actu ⁊ gestu vtiqȝ amabilis.

In ecclesia autem singularissime prebet lu
cem ⁊ ante veterũ conspectũ diuina bona.
Primo gratiā prefert. Leuate corda domi-
celle:habetis filias. Heu heu meli⁹ esset nu
triuisse porcos aut canes:qꝛ vos per exem
pla vestra posuistis eas in manu diaboli si
deus nõ preueniat eas sua misericordia: ⁊
quotidie per negligentiā corrigendi ponit̄
eas in dānatione. Uultis cognoscere quo-
mõ custodietis filios ⁊ filias? Certe initiũ
custodiendi est verecundia.⁊ per oppositũ
īuerecũdia est ꝑditionis causa. Nũquid vi-
detis miserrimas mulieres cõmunes ita ef
frontes sicut canes absqȝ pudore. ¶ Alia ē
verecũdia vituperabilis quā habent pecca
tores non audentes confiteri peccata sua
propter confusionē:⁊ ne alij de his iocũ fa-
ciant. Hiere.vi. Confusione non sunt con-
fusi ⁊ erubescere nescierũt. ¶ O peccatores
vbi est verecũdia quā debetis habere. Nun
quid blasphematis nomen dñi nostri iesu
xp̄i:⁊ tenetis bancquā ad vsurā sicut publi
cani ⁊ peccatores? Et vos dñi curiales ⁊ cõ
siliarij quādo estis in prandio comedendo
⁊ bibendo dicitis. talis mulier que morat̄
in tali loco ē pulchra: ego posui sibi manũ
in suo sinu. Uos etiam viles mulieres nun
quid loquimī de rebus vilibus ⁊ de factis
vestris turpibus.nũquid etiam vos mulie
res portatis caudas? ⁊ vos mariti patimi.
si faceretis sicut faciũt in hyspania quod tñ
non laudo quo ad vnũ casuȝ ꝙ si mulier fu
erit deprehensa in adulterio maritus ducit
eā ad fineȝ ville.ipse tollit quicq̄d hȝ supra
caput ⁊ sic remittit eam ad domuȝ patris.
Uos dñi religiosi ⁊ ecclesiastici viri nunq̄d
videtis ꝙ non viuitis s̄m ordinē vestrum?
vos viuitis sicut mercatores ⁊ seculares ne
gociatores. Sed dicet vnus canonicus. pa
ter ego scio ꝙ ego male viuo. si autē meipȝ
corrigerē ego essem opprobrio oībus alijs.
Audite verbum christi contra tales dicen-
tes.Luce.ix. Qui me erubuerit ⁊ meos ser
mones hunc filius hominis erubescet. Au
deo asserere ꝙ plus nocent hodiernis ho-
minibus derisores in mēbris christi q̄ cru
cifixores corporis christi. Hec ē musca egy
pti:⁊ deuorauit oēs arbores egypti:vt scri
bitur Exodi.viij. ¶ Sed quereret vna bona
mulier. Est ne peccatum mortale truffari

de illo qui incipit bene facere. Tho. in.ij.ij. q.lxxv. ponit differentiã inter derisionem ⁊ subsannationẽ. derisio est in vbo. subsannatio in erigendo nasum. Et dicit ꝙ ꝗcunq̃ hoc facit cũ animo nocendi nocumẽto notabili semꝑ est pctm̃ mortale. ⁊ ꝙto ꝑsone sũt digniores: pctm̃ est maius. Uolo dicere ꝙ corrigatis vitã vestram ⁊ dimittatis pctã ⁊ intrabitis terrã promissionis ⁊c.

¶ Eadem die. Sermo.xxvij.

Scẽde ad me in montẽ ⁊ esto ibi. Uide vtꝝ tunica filij tui sit. quã cum vidisset pr ait. Fera pessima deuorauit eum. Gene.xxxvij. ¶ Dñi ⁊ aĩe deuote q̃ venistis ad saluandũ aĩas vestras epistola tangit vnã hystoriã pulcherrimã de Jacob patriarcha: q̃ habebat decẽ filios inter quos erat vnus noĩe Joseph: quẽ misit ad fratres suos: vt videret si cuncta ꝓspera eẽnt apud eos: quẽ vidẽtes apphẽderunt ⁊ vendiderũt ysmaelitis ⁊ occiderunt vnũ mutonẽ ⁊ tinxerunt tunicã ipsiꝰ Joseph ⁊ portauerunt patri dicentes. Uide si tunica filij tui est. quã cum vidisset paf cũ fletu maximo clamauit dicẽs. Joseph filiꝰ meus mortuus est. vadã ad infernũ vt lugeã filiũ meũ. Uere dñi mei istud repñtat mysteriũ passiõis dñi nostri iesu xpi. Christus fuit eiectꝰ extra ciuitatẽ (vt dicit euãgeliũ) ⁊ Joseph est xp̃s qui fuit obediens patri vsq̃ ad mortẽ crucis. Hic venit ad q̃rendũ fratres suos.i.naturã humanã: q̃siuit eos in sichen ⁊ in dothaim. Si queratis ei q̃n erat in deserto quid faciebat. Respondebit. fratres meos quero. Paucos inueñit in monte caluarie nisi matrẽ ⁊ mulieres et iohannẽ euangelistã. inuenit etiã ibi bonũ latronẽ cui dixit. Hodie mecũ eris in padiso. Jn inferno multos inuenit quos secum adduxit q̃n in infernũ descendit. Osee.xiij. ¶ Leuate corda dñi. xp̃s venit ad q̃rendũ vos. nunq̃d timetis dãnari viso ꝙ obdurastis corda vestra. Nunq̃d sunt mlti cũ dyabolis q̃ nunq̃ fecerũt tot neq̃ tanta mala sicut vos? Certe credo ꝙ sic. sed q̃d facienꝰ pater? opꝫ mittere tunicã ad patrẽ ⁊ dicere sicut sibi dixit dñs Bona. Respice deus pater eterne de sanctuario tuo ⁊ de excelso celorum habitaculo cognosce tunicã Joseph in sanguine rubricatã. Dñe deꝰ respice suꝑ nos ⁊ aperi oculos tue mĩe. Tunicã Joseph iesu xp̃i filij tui hũanitatẽ sanguine cooꝑtam tibi presentamus: vt miaꝫ impetremꝰ. Tunica ioseph sanguine rubricata: est corpus xp̃i suspensum in cruce: qd̃ ad planta pedis vsq̃ ad verticẽ capitis fuit vulneratũ ⁊ in sanguine madefactũ. corpus remansit in sepulchro ⁊ aĩa descendit in lymbuꝫ. Uolo dicere o pctõres ꝙ q̃libet dꝫ dicere deo patri. Dñe deus ego suꝫ ille miserrimꝰ peccator qui te offendi: ego tibi presento tunicam Joseph filij tui: ⁊ crede mihi o pctor ꝙ non est aliq̃d tam graue peccatũ quin deus remittat si cũ dolore ꝑsentef sibi tunica filij sui. ¶ Sed dicet forte vna mulier. Ego nihil sentio de passione: sum dura. dic ergo sic. Dñe deus tu scidisti lapides. frange cor meũ durũ. Uñ ps. Concupiuit aĩa mea desiderare iustificationes tuas in oĩ tẽpore. Habe desideriũ habẽdi voluntatẽ si nõ potes facere. Dic displicet mihi ꝙ non habeo displicentiaꝫ de pctĩs. si hoc faciasꝰ illi cui representata est tunica habebit pietatẽ de te ⁊ rõne illius diriget te per viam salutis in montẽ grẽ. Quã gratiã vt faciliꝰ possimus impetrare: ꝑsentabimus virgini marie salutationẽ angelicã dicẽtes Aue.

¶ Jn isto sermone erunt due ptes:
Prima erit amorosissimi iesu xp̃i passiõis meditatiua.
Secunda ascensionis spiritualis declaratiua.

¶ Quantũ ad primũ punctũ. Leuetis corda vestra dñi mei: vultis esse religiosi opꝫ primo ꝙ oẽs sitis boni xp̃iani vt sic deꝰ inspiret vos vt intretis religionẽ. ¶ Sed in quibus debẽt religiosi occupari pr̃? Dico ꝙ in passione xp̃i. Est enĩ christi passio liber scriptus intus ⁊ foris. in quo sunt solum duo folia: scꝫ humanitas ⁊ diuinitas. Et ille liber est scriptus litteris aureis: rubeis ⁊ nigris. De isto libro loquitur deuotus Bonauẽ. in tractatu de stimulo amoris: dicens: ꝙ ibi ꝯtinenf decem precepta ⁊ consilia oĩa euangelica. ⁊ dicit ꝙ plus adiscit in pede crucis ꝙ̃ in studio. ideo dicit ꝙ crux

debet esse arbor vite.qui comprehēderit eā beatus erit. Nam arbor vite erat in medio paradisi ꝓ nutritione nature hūane. Crux etiā arbor est bona:sed tunc dr̄ esse melior qñ fructus ⁊ folia sunt bona. Daniel di.iiij. ꝙ folia eius erant pulcherrima. Et Ezech. xlvij.⁊ Apo.xxij. Folia eius in sanitate gētium. Et ps̄ dicit. Et foliū eius non defluet. ¶ In superioribus sermonibꝫ vidimus de duobus folijs. Est aūt tertiū folium tertium verbū prolatū a xp̄o in cruce. ⁊ est tale. Mulier ecce filius tuus. ¶ O mulieres eleuate pectora vr̄a.qui diceret vobis ꝙ filius vester suspēderetur post prandiū: credo ꝙ seq̄remini eū. Beata virgo nunq̄ dimisit filiū suū:sicut testat̄ Lucas. Mulieres que de longe venerant sequebant̄ eum ⁊ lamētabantur:sed ipsa stetit in pede crucis per tres horas flens cū amaritudine. Et si queras quid dicebat:hoc dicaȝ dieveneris:sed hoc nō sufficiet ꝙ nō est aliquis cuius lingua dicere possit nec mens cogitare eius dolorē ⁊ mentis amaritudinem. ¶ Unde btūs Bernar.in tractatu de lamētationibus virginis ita fingit btām virginem loquentē. Aspiciebam deū meum: videbam pendentē in cruce morte turpissima morientē tota dolore vexata: mens tacebat:tabescebat animus: quatinus nō valerem exprimere:sed plorabam ⁊ deplorabam dicēdo. O amor vnice. O fili dilectissime. O singulare gaudiū.cur te genui ad talem mortē? cur nō moritur hec mestissima mater tua.cur post te viuere me permittis cum tanto dolore. ¶ Si ergo aliqua burgēsis videret filiū sic cruciari ⁊ mori in patibulo:⁊ ipse existens in tormētis eleuaret vocē sic dicens.mulier ecce filius tuus.nū quid dolor eius esset magnus? credo ꝙ sic. Istud aūt folium est tribus coloribus coloratum.

Primus color est amor ꝯsiderationis.
Secūdus est dolor desolationis.
Tertius est vigor solationis.

¶ De primo dicūt doctores:ꝙ si xp̄s mariam matreȝ nominasset:ꝓtinus expirasset. Ideo postq̄ dixit. Mulier ecce filius tuus vertit faciē ad Johā.⁊ dixit. ecce mater tua ego tibi eam cōmendo vt illius curā agas. Et ista maternitas ⁊ filiatio vocatur maternitas adoptionis. De scd̄o Bernar.in lamentationibus. Oculus meus afflictus ē nec tacuit nec requies erat. De tertio Jere. dicit Treñ.ij. Cui assimilabo te filia hierusalem:cui adequabo te v̄go filia syon? Dicatis dn̄i burgēses.dicitis aliqñ le chappellet.vultis scire requestā quā debetis facere btē virgini qñ estis in tentationibus:qñ timetis mortē ac dānationem. p̄sentetis sibi dolores ⁊ fletus quos habuit in pede crucis filij sui:qñ effecta est mater Jo. Johannes interpretatur in quo est gr̄a.igitur ipsa est mater gr̄e. Si igitur est mater gr̄e rogemus eam vt nobis pctōribus illam donet. Scitote pctōres ꝙ pro eo Johānes datus est in filiū virgini:vt nos intelligamus suis precibus ⁊ meritis gr̄am adipisci posse. ¶ Istud foliū coloratū est nigro scȝ dolore maximo ⁊ nō solū dolore xp̄i:sed etiā matris eius vt xp̄s diceret oculus meus non vidit tam propter eam q̄ ꝓpter me. Tertio istud foliū habuit vigorem:qr non obstante vehementi dolore xp̄i: ꝑse habuit curam de matre q̄ erat v̄go ad dandū nobis intelligere ꝙ semꝑ debemꝰ virginitatē seruare neq̄ deserere ꝓpter quācūq̄ tentationem demonis. ipsa enī virginitas ē cognata angelorum sponsa xp̄i in qua habitat spiritꝰ sctūs. Sitis igitur o domicelle accēse igne diuini amoris.aspiciatis crucē ⁊ filiū suaȝ matrē in cruce recognoscentē. Capite illiꝰ arboris fructus vt introduci mereamini finaliter in terrā promissionis. Juxta verba thematis p̄assumpti. Ascēde ad me in mōtem ⁊c.

¶ Quantū ad scd̄am partē. Dixi in superioribus ꝙ opȝ ascendere ad montem gratie, ad quē ascēdendū sunt sex gradus siue stationes. ¶ Prima est religio sctā. De q̄ Canticoꝝ.viij. Pone me vt signaculū super cor tuū. Ad intrandū aūt religionē opȝ egredi de terra sua ⁊ de cognatione sua:⁊ recedere de tabernaculis pctōrum. vñ Apoca.xviij. Exite d̄ medio babylonis. ¶ Dicatis mihi dn̄i quare intrant multi religionē? Certe vt euitent pctm̄ ⁊ occasionē peccandi. Unñ ps. Ecce elongaui fugiens ⁊ mañsi in solitudine:expectabam eū qui saluū me fecit a pusillanimitate sp̄us ⁊ tempestate. ¶ Audite pctōres expgiscamini.

Tria sunt q̄ faciunt cadere in pctm̄.
Primū est ociositas.
Scōm est societas.
Tertiū est mala ꝯsuetudo.
¶ De primo Eccli. xxxiij. Multa mala docuit ociositas. De secūdo ps. Et nō cōmunicabo cū electis eoꝝ. De tertio Iuuenal satyra. v. Cōsuetudo mali est insanabile vulnus. ¶ Cogitate igr̄ o pctōres amorē dei q̄ vos vocat ad statū salutis. Dicitur eī Canticoꝝ. viij. Fortis vt mors dilectio. Naꝫ sicē mors expellit aīam a corpore: sic etiā amor dei expellit aīam de hoc mūdo ꝛ ducit eam in religionē. Et istud debetis sepe vos religiosi meditari. Est eīm meditatio scđa tertius gradus religionis. Festinate igitur intrare illam requiem ꝛc.

¶ Sabbato secunde dominice quadragesime. Sermo. xxviij.

Scende ad me in monteꝫ ꝛ esto ibi. Affer mihi de venatione tua vt comedā: ꝛ benedicam tibi anteq̄ moriar. Geñ. xxvij. ꝛ in epistola. Dn̄i ꝛ aīe deuote in xp̄o iesu si tenuistis doctrinā heri habitam: debetis laborare ꝓ salute aīaꝝ vestrarum. habuimus de Joseph q̄ fuit vendit⁹. ꝛ de filio q̄ fuit positus ad mortē ꝛ ex vinea: ꝛ significat passionē xp̄i ꝛ acerbissimos eius dolores: quos xp̄us ꝓ nobis tulit in cruce. Epistola hodierna dat nobis vnam pulcherrimā hystoriā ī vtroq̄ sensu. Erat quidam bonus vir Isaac noīe senex in tm̄ ꝙ n̄ videbat. Iste hēbat duos filios vnus: scilꝫ Esau erat venator: alius. s. Jacob q̄ domo nunq̄ exiuerat: sꝫ erat sp̄ in sinu mr̄is: dixit aūt pater ad Esau q̄ erat primogenit⁹. affer mihi de venatione tua vt comedam: ꝛ bn̄dicat tibi aīa mea. Iste vir hēbat vxorē noīe Rebeca q̄ diligebat filiū iuniorē. s. Jacob: ꝓ eo ꝙ cognoscebat in sp̄ū ꝓpheticō ꝙ Jacob erat saluandus: ꝛ esau damnādus. Dixit ḡ mr̄ Jacob. fili mi veni ꝛ auscultere cōsilio meo. pr̄ tuus vult dare bn̄dictioneꝫ frī tuo ꝛ vult eū ꝯstituere dn̄m tuū. ego vo illud nō volo. vade igr̄ ꝛ affer mihi duos edos ꝛ porta patri: ꝛ vt bn̄dicat tibi pater tuus anteq̄ veniat german⁹ de venatiōe. fili⁹ iste timuit ꝛ dixit mr̄i. Esau frat meus pillosus est: ego vo lenis dubito ꝙ det mihi maledictionē ꝓ bn̄dictōe. Dixit mr̄. si det tibi maledictionē ego capio ꝓ te nō cures. Tūc mr̄ parauit hedos ꝛ dixit fili⁹ pr̄i. pr̄ comedatis si placet de hac venatōe. dixit pat quō tā cito capere potuisti fili mi. Rn̄dit filius. fuit volūtas dei. ꝛ tetigit eū pr̄ ꝛ dixit vox tua vox Jacob: sꝫ man⁹ tue sunt esau: ꝛ bn̄dixit iacob di. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. crescere te faciat de⁹ meus. q̄ bn̄dixerit tibi sit ille bn̄dict⁹: ꝛ q̄ maledixerit tibi maledictōnib⁹ repleat. Nūdū pr̄ vba finierat ꝛ ecce esau ingressus est domū flebatq̄ fletū maxīo ꝛc. dic hystoriā. Expositores h̄ dicūt ꝙ ita erat decretū a sp̄ū scō ꝙ Jacob deberet hr̄e bn̄dictōeꝫ. ꝛ iō nō mētiebat dicēdo se eē p̄rogenitū. ¶ Leuate corda vr̄a dn̄i mei: ecce grādissima mysteria Dicatis mihi q̄s est ille magn⁹ pr̄ ꝛ q̄ sunt isti filij. ꝛ q̄d sigt illa mr̄. Istud mysteriuꝫ ē valde recogitādū. Audite vnū vbū mirabile in oīb⁹ domib⁹. de q̄bus loq̄tur scriptura. Semp fuerūt aliq̄ dānati in q̄libet domo. pꝫ p̄rio ī domo ade p̄rogenit⁹. s. cayn. in domo Noe cam. In domo abrahe ysmael fuit ꝓuat⁹ hereditate. ꝗuis de dānatiōe sua doctores sint ābigui. ī domo ysaac esau fuit dānat⁹. Sꝫ q̄d sigt totū h̄ si capiamus allegoriā ꝛ ſm sensuꝫ moralē magn⁹ pr̄ est de⁹ pr̄. si Jacob vult hr̄e bn̄dictōeꝫ oꝫ ꝙ det cibū pr̄i. de q̄ cibo scribit Jo. iiij. Ego aliū cibū hēo manducare quē vos nescit. Cib⁹ igr̄ q̄ ē offerēd⁹ deo sūt bona opa. De⁹ aūt n̄ capit venatōes esau sꝫ iacob q̄ supplātator interp̄taf ꝛ sigt aīaꝫ resistētē tentatōibus. Jaco. iiij. Resistite dyabolo ꝛ fugiet a voƀ. Rebeca mr̄ q̄ dedit vestimēta iacob vt veniret coraꝫ pr̄e ē btissima vgo q̄ qn̄ xp̄s in cruce fuit ꝛ cōmēdauit eā iohā. dedit eā oīb⁹ mr̄eꝫ q̄ sūt ī gr̄a ꝛ se dispōnūt ad gr̄aꝫ. ista hꝫ vestimēta optia. De q̄b⁹ Pro. vl. Bissus ꝛ purpura idumētū ei⁹. maria ī cui⁹ custodia sum⁹ hꝫ duas tunicas.
Prima est alba q̄ significat virginitatem.
Scđa est rubea q̄ sigt charitatē. Utinā vos mulieres essetis idute sil’ib⁹ vestib⁹. s. bisso ꝛ purpura. bissus ē tela cādidissima Istā habuit btā vgo: q2 vgo aū ptū: virgo in ptu: virgo p⁹ ptū. Uūit purpurā. Cā. ij. fulcite me floribꝰ stipate me malis: q2 amore lāgueo

opꝫ capere duos edos: scꝫ appetitũ irasci-
bilē ꝛ concupiscibilē ꝛ decoquere ꝛ sacrifica
re dõ. Et tũc mater nostra virgo maria eos
pñtabit ysaac. i. deo patri. Quod vt facilius
fiat: illi presentabimus angelicuꝫ suaue
dicentes Aue.
¶ Ascende ad me in montē ꝛc. More con-
sueto mouetur q̄stio theologalis a magi-
stris nostris: ꝛ presertim a dño Bonauen.
di. xxvi. ij. fundata in euangelio pñtis diei.
vbi dr ꝙ pater videns venire filiũ suuꝫ oc-
currit ei obuiã. Queritur si liberũ arbitriuꝫ
in pctõ mortali lapsum ad gratiã valeat se
disponere sine aliquo lumine gratie. Dicit
Bona. ꝙ nõ iacet in rõne naturali: ꝙ cum
ita sit ꝙ gratia gratũ faciens sit donũ sup-
naturale ꝛ transcendens rõem naturalem
nec adipisci nec cognosci valet nisi aïa illu-
stretur vltra facultatē naturalē. ꝛ sic si deus
nõ preueniret exñtem in pctõ mortali nun
ꝙ posset se disponere ad grãm. qd notatur in
euangelio. ¶ Leuate spũs vestros oẽs ti-
metis dãnari: credo ꝙ est tps meditandi
nunc. Dixi heri p legem ciuilē ꝛ decretũ ꝙ
qñ aliquis est mutus aut surdus hñs ser-
uũ non põt eũ manumittere. sic etiã pecca-
tor surdus: aut mutus qõcunq; signũ faci
at nõ põt reddere libertatē aïe nisi aperiat
aurem ꝛ linguã deo. Caueant igr illi miser
rimi pctõres qui dicunt: ꝙ in articulo mor
tis sufficit hre vnũ suspiriũ. Ad oẽs dyabo
los talia suspiria. ¶ Audite decretalē extra
de electione ꝛ electi ptãte ca. Ne pro defe-
ctu. Eligere omittentes infra tps cõcessuꝫ
eis a iure ꝛ institutũ ipsa electione p tunc
priuantur: ꝛ potestas instituẽdi platũ de-
uoluitur ad superiorē. Habetis etiã legem
ciuilem ad istud ppositũ. ff. soluto matri-
monio. Lex incipit. Maritũ. priuilegiuꝫ p
sonale durat solũ vsq; ad mortē. ¶ Casus
est patens. Est vna eccl'ia metropolitana:
episcopus moritur: canonici hñt priuilegiuꝫ
eligendi prelatũ infra certuꝫ tps: ĩfra qd si
nõ elegerunt priuãtur iure electionis. Vti
nam talis snia nõ cadat supra nos. Eccl'ia
stes. ix. ca. hr. Quodcũq; põt manus tua in-
stanter operare: q2 nec opus nec rõ nec con
scientia nec sapientia apud inferos quo tu
pperas. Ideo pctõres eligatis prelatũ de-
um: dũ habetis tps seruiatis deo: dimitti-
te dyabolũ: q2 veniet tps in quo nõ habe-
bitis facultatē eligendi sicut mõ habetis.
Jam instat media quadragesima ꝛ quidaꝫ
sunt hic q̄ non videbũt aliã quadragesimã
futurã. Dimittatis ergo egyptũ: transite p
desertũ: ꝛ ascẽdite ad monteꝫ gratie. Juxta
verba thematis preassumpti, Ascende ad
me in montem ꝛc.
¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euãgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis spiritualis
demonstratiua.
In euangelio hodierno tria tanguntur,
Primum miserabilis hoïs transgressio:
Scdm boni ppositi pceptio.
Tertium diuine dignationis gratuita re-
ceptio.
Primũ tangitur in principio. pater ꝛc,
Scdm ibi. surgã ꝛ ibo ad patrem,
Tertiũ ibi. pater mia motus ꝛc.
¶ Istud euangeliũ est pulcherrimũ. Sũt
ne hic boni filij quoꝝ. xxx. nõ valent duos.
Euangeliũ dicit ꝙ hõ quidã habebat duos
filios. Lucas dicit ꝙ iudei erant scãdalisa
ti. s. p eo ꝙ xps recipiebat pctõres ꝛ mur-
murabãt cõtra eũ. Ideo xps dedit tres pa-
rabolas: ꝛ hodierna est prima. Et dixit eis
sic. Nõ debetis irasci si suscipiã peccatores.
Quia hõ quidã habuit duos filios ꝛ dixit
iunior. pater da mihi portionē substantie q̄
me pcingit. ꝛ dedit illi pater. Dicit hic Am
bro. vides ꝙ diuinũ patrocinium petenti-
bus datur: nec est culpa pris: q2 adolescen
tiori dedit q̄ se ydoneũ iudicauit, si eñ a pa
tre nõ recessisset impedimentũ etatis nesci
uisset. ꝛ pfectus est in regionē longinquaꝫ
non passu corporis sed affectibus mentis. et
dissipauit substantiã suã viuẽdo luxurio-
se sequẽdo bancq̄ta. ꝛ post vitaꝫ immundã
pecunia defecit ꝛ tandē vendidit tunicas:
annulos: ꝛ caligas: vidit se nudũ ꝛ dixit a
pud seipsum. ego nõ sum bene: ego moriar
fame: ꝛ adhesit vni ciuium regionis illius
cui dixit. dñe ego morior fame placeat vo-
bis me locare. ꝛ misit eũ ad custodiendum
porcos ad ostendendã vitã quam duxerat
esse detestandũ. ꝛ cupiebat implere ventrē
suuꝫ de siliquis porcoꝝ ꝛ nemo illi dabat.
Dicatis dñi mei in pscia quid istud repñtat
nobis: habetis ne tales filios in ista ciuita

te: datis eis cordā qua suspendētur. habe-
tis filias de qbꝰ facitis ydola vr̄a vestiēdo
⁊ poliendo. creditis eas bonas ⁊ ꝓbas fa-
cere ⁊ facitis eas meretrices. Nunqd vos
dn̄i datis argentū ⁊ libertatē filijs vr̄is vt
vadant ad lupanar ⁊ ad stuphas ⁊ taber-
nas. ¶ Audite Hiero. ad damasuȝ papam
Quid em̄ subā hec in manibus adolescen-
tis posita nisi ꝙ sentimꝰ vidimꝰ ⁊ intelli-
gimꝰ in libertatis arbitrio ꝯstitutū. ⁊ qd ē
sbam viuēdo luxuriose ꝯsumere: nisi quia
oīa q̄ ad dei cultū cōuerti deberēt ad pecca
ti ludibriū cōuertunt. Quid est pr̄: qd fili-
us: qd sba: certe deus est pr̄. ⁊ eiꝰ filij sunt
eccl'iastici: religiosi: burgeñ. ⁊ oēs alij. Sbe
sunt corpꝰ aīa: pedes ⁊ manꝰ: intellectus ⁊
rō ⁊ oīa dona nature ⁊ gr̄e. Dic mihi o in
grate pctōr qd de his fecisti: quō dissipasti
quō emācipasti: qd erat dandū suitio dei
dedisti dyabolo. vñ Jere. xvi. Seruistꝭ dijs
alienis die ac nocte: q̄ nō dabūt vobis req̄
em die ac nocte. Iste dn̄s q̄ nō dabit reqem
est dyabolꝰ. Porcus q̄ nō diligit nisi lutuȝ
figt̄ pctm̄ mortale: ⁊ siliq̄ sunt voluptates
huiꝰ mūdi. ad Ro. vi. Quē fructū hūistis ī
illis in qbꝰ nūc erubescitis. O miserrie mu
lieres vos q̄ ondītis frontē ⁊ vultū q̄ feci-
stis mille luxurias. Et vos mercatores vsu
ras. Et vos eccl'iastici symonias innūera-
biles. Et vos mūdani q̄ sp viuitꝭ in pctīs ve
stris. Heu heu quō poteritꝭ expectare diem
aduentꝰ dn̄i: quō poteritꝭ in ꝑpetuuȝ stare
cū porcis inferni in fame ⁊ siti in frigore ⁊
tedio. ¶ Audite Aug. clamātē in li. de spū ⁊
aīa. Tāte dignitatꝭ est hūane nature ꝯditio
vt nullū bonū terrenū ei sufficere possit. vi
detis frēs mei ꝙ bona mūdana siliq̄ porco
rū sunt. Reuocate igr̄ mentē vr̄am ⁊ vide-
te huiꝰ adolescētis bonū ꝓpositū. Reuer-
sus est q̄ aduersus fuerat ⁊ dixit. q̄ti mer-
cenarij abundāt panibꝰ in domo pr̄is mei:
surgā ⁊ ibo ad patrē meū. Iste moriebatur
fame cogitauit ītra se dicēs. Nūqd ego suȝ
maledictus: dimisi pr̄em ⁊ matrē ego dis-
sipaui sbam meā: surgā: ꝓsternā me añ fa-
ciē pr̄is mei ⁊ dicam. pr̄ peccaui in celum ⁊
corā te: nō sum dignus ampliꝰ vocari filiꝰ
tuus: fac me sicut vnū de mercenarijs tuis.
O pctōres dānatiꝗ̄ estis scripti in lib. dya
boli. O macq̄relle ⁊ meretrices: ⁊ vos bur

genses: qui locatis domos ad tenendū lu-
panaria ad exercendū suas immūdicias ⁊
vt lenones vadāt. certe ⁊ in ꝯspectu dn̄i te
stor ⁊ miror admodū ꝙ terra nō aperit ad
absorbendū vos sicut dathan ⁊ abiron. nō
habetis vñ viuatis dn̄i mei: vultis viuere
de posterioribꝰ meretricū: Ludouicꝰ sctissi
mus tp̄e suo ꝯstruxit eis domū extra ciui-
tatē. nūc aūt tota ciuitas est vbiq̄ȝ repleta.
ego appello de vobis dn̄i iusticiarij. ¶ O
ppl'e habetꝭ exēplū de isto filio q̄ in se reuer
sus dixit: surgā ⁊ ibo ad pr̄em meum. Ubi
tria notantur.

Primo pcti cogitatio ad se reuersus.
Scd̄o peccati detestatio surgam.
Tertio pctī confessio dicam patri meo. pa
ter peccaui ⁊c.

¶ De primo Jeremi. iij. Leua oculos in di
rectum ⁊ vide vbi nunc prostrata sis. Uos
estis in pctīs ⁊ nō cōmeditis nisi siliquas
porcoꝝ. dimittatis pctā vr̄a pauperes mu
lieres ⁊ vos lusores ad cartulas ⁊ dicatis
surgā ⁊ nō faciā ampliꝰ. Dicatis ꝯfessori:
pater peccaui in celū corā te. dicet vobis va
de in pace ⁊ ampliꝰ noli peccare. Si enim
cōfessi fueritis debite sine dubio deꝰ pr̄ re-
cipiet vos. Uñ. i. Johā. i. Si ꝯfiteamur pec
cata nr̄a fidelis est vt remittat nobis. Re-
stat tertiū verbū euangelij qd ē diuina gra
tificatio. Uos dn̄i hētis cor molle ad par-
cendū inimicis vr̄is. vñ Sene. in epl'is di.
Nobile est cor hoīs nō em̄ rigore sȝ dulce-
dine vult duci. Ideo pr̄ vidēs filiū a longe
occurrit illi ⁊ inclinauit se ad amplectēdū
eū ⁊ dixit seruis suis: cito ꝓferte stolā pri-
mā. i. tunicā nouā ⁊ date ei annulū in ma-
nu eius ⁊ calciamēta in pedibus eius. Ibi
sunt tria mysteria. Pr̄io tangit gr̄e ꝑuen-
tio qr occurrēs. Scd̄o gr̄e īfusio. ꝓferte sto
laȝ primā. Tertio bonoꝝ deꝑditoꝝ recupe
ratio. Occidite vitulū saginatū. O pctōres
cōsiderate miaȝ pr̄is ad filium: dei pr̄is ad
pctōreȝ. ¶ Uñ Aug. in lib. de spū ⁊ anima.
Tanto desiderio cupit deꝰ misereri ꝙ plus
tardat cū iusticia viuere q̄ȝ miam amplecti
Uere iste pr̄ qui venit ad filiū est deus qui
venit ad aīam peccatricē: vt peccatrix aīa
dimittat vitam suā. Dimittite igit̄ vitā ve-
stram: o adulteri ⁊ fornicatores. plus enim
sitit deus pater salutē vestram ꝙ vosipsi.

Audite singulare verbū petri ravenē. Attē de o pctōr ꝙ filio reverteti nō improperat pater vitā pteritam. nō querit vbi sunt dona q̄ deportasti: vbi fuisti: vn̄ venis: sed statim amplexat⁹ est eū: ꝛ dedit ei tunicam et grām gratū facientē. Et dedit ei annulum id ē fidē: ꝛ calciamēta. i. exēpla sctōꝝ ꝛ elevationē ad grām padisi: ꝛ dedit ei vitulum saginatū. ꝛ figt̄ fm̄ Bernar. sanguinē iesu xp̄i ꝛ corpus qd̄ datur nobis. Quis igitur o pctōres nō dimittet porcos ꝛ filiqs porcorum vt veniat ad patriā. Volo igit̄ psuadere vt induatis nouū hoiem ꝛ accingatis lumbos vr̄os: vt facilius pueniatis ad mōtem gratie. Iuxta verba thematis passum pti. Ascēde ad me in montem ꝛc.

¶ Quantū ad secundā ptem. Loq̄mini mihi dn̄i burgēses: habens volūtatē intrādi terrā promissionis. si nō ego inuito vos ad dānationē eternā: nō erit defectus. Sꝫ dicetis forte. hoc est difficile pr̄ seruare precepta diuina. Certe volenti nihil difficile est.

¶ Dn̄i q̄ debetis exercere iusticiā tpalē ꝛ ecclesiasticā ꝛ habetis regimē istius ciuitatis ego nō habeo nisi linguā ego facio appellationē nisi deposueritis ribaldas ꝛ meretrices a locis secretis. hētis lupanar ferme in oībus locis ciuitatis. Heu heu ego miror: ꝙ vos boni viri nō clamatis ꝯtra iusticiā. Et vos maritati bene scitis quā vitam ducitis. quale exemplū datis filiabus vestris: nullus murmurat: qꝛ omnes capiunt profectum. similiter illi qui locant eis domos: quod nō possunt facere sine sua dānatione Ego dixi heri de impedientibus veram penitentiā: ꝛ presertim de verecundia. Restat aliud impedimentū: scꝫ obduratio. credo ꝙ sapiens. Ecclastici. iij. Habuit de hoc noticiam quādo dixit. Cor durū in nouissimo male habebit. ꝛ Iohan. xli. Cor eius indurabitur quasi lapis. ꝛ Iere. v. Indurauerūt facies suas supra petrā ꝛ noluerunt reuerti. Et Actuū. vij. Dura ceruice ꝛ incircuncisi cordibus ꝛ auribus: vos semper spiritui sancto restitistis. Dicatis mihi domini qd̄ appellatur obduratio cordis. Bonauentu. dicit ꝙ est metaphorica locutio. durum in naturalibus habet triplicē proprietatem. Prima est difficile in retinēdo.
Scd̄a stabile in pmanendo.
Tertia forte in resistendo.

¶ Nam durum cor dr̄ qd̄ gratiam spiritus sancti nō vult recipere. quod in peccato vult manere: ꝛ qd̄ momēti nisu toto vult resistere. Unde de tertio ad Ro. ij. Scd̄z duriciā tuam ꝛ impenitēs cor tuū thesaurizas tibi iram in die vindicte. Et. iiij. Regū. xvij. Indurauerunt ceruicē suam iuxta crucem patrum suoꝝ: qui noluerunt obedire domino deo suo. ꝛ ps. dicit. Hodie si vocem ei⁹ audieritis: nolite obdurare corda vestra ꝛc. Et Bernar. de consideratione ad Eugeniū Nemo vnq̄ duri cordis salutem cōsequutus est. O peccatores quid obstat nunc ꝙ non agatis penitentiā: quid dicam de vobis ecclesiasticis ꝛ religiosis: quid de vobis dominis ꝛ domicellis: certe vos habetis corda dura sicut lapis. quotiēs audistis loqui ꝛ predicare ꝙ oportet dimittere peccata ꝛ conuerti ad dominū. ꝛ restituere alienum: ꝛ nunq̄ estis conuersi. sepe audistis loqui de malo diuite qui nō erat vsurari⁹ nec pallardus: non nutriebat concubinas: sed nimis curabat de corpore suo: ꝛ tamen damnatus est. quid erit de vobis qui longe maiora cōmisistis: Vultis scire quid est cor durum: Bernar. dicit ad Eugeniū lib. v. ꝙ interrogemus pharaonē. Et sequitur Cor durum est qd̄ nec compunctione scinditur: nec pietate mollitur: nec mouetur pcibus: minis non cedit: flagellis induratur: ingratum est ad beneficia: infidū ad cōsilia: seuum ad iudicia: inuerecundūꝫ ad turpia: impauidum ad pericula ꝛc. non mouetur premia: nec terretur ad verbera: ꝛ vt in breui tibi concludam. Cor durūꝫ est quod nec deum timet: nec homines reueretur. sicut quādo aliquis audit loqui de passione chr̄i sti: de gaudijs paradisi: de penis inferni: nō timet audiendo: nec de premiatiōe gaudet: talis est obduratus. Oportet tamen peccatores ad dominū conuerti: ꝛ figere pedem suum in gradu penitentie: oportet seruire deo: agere penitentiā de pctis cōmissis: nō detineat nos verecundia: nec spes longeuite. Et sic faciliter transibimus per viam deserti: et veniemus ad terram promissionis ꝛc.

¶ Dominica tertia quadragesime, Sermo. xxix.

Scēde ad me in monteȝ ꝛ esto ibi. Estote imitatores dei sicut filij charissimi: ꝛ ambulate in dilectione sicᵗ xp̄s dilexit vos. Ad Ephe. v. Anime deuote i xp̄o iesu si: tenuistis doctrinā heri habitam debetis laborare ad saluandū aīas vestras. Lu. declarauit nobis de filio ꝓdigo dimiserat patrē. visa necessitate reuersus ē ad patrē: ꝛ pater suscepit eum familiariter Hodie mater nr̄a ecclesia ondit nobis viaȝ quā debemus tenere vt saluemur. ꝛ proponit nobis verba Pauli. Estote imitatores dei ꝛc. Casus est patens. dñi qui vult facere viaticū ꝛ ignorat locū vel viam: si inueniat aliquē bonū ducem: dȝ ip̄m insequi. vñ Ambro. Ignota erat ante xp̄m via paradisi donec descendit filius dei i mūdū. Adā em̄ ceperat: sȝ immediate ꝑdidit. Abraham ascendit in montē ad sacrificandū filiū: nō potuit inuenire viam. nec Isaac. nec Jacob qui transiuit iordanē in baculo pro rachel. vñ p̄s. Uiam ciuitatis habitaculi nō inuenerunt. ¶ Leuate corda vestra. ponatis manus ad pectus: ꝛ dicite mihi si vultis inuenire viam paradisi. Et si sic. Estote ḡ imitatores dei: inqt Pau. vñ. i. Petri. ij. Christ⁹ passus est pro nobis vobis relinquēs exēplū vt sequamini vestigia ei⁹ ꝗ pctm̄ nō fecit. Et. i. Joh. ij. Qui dicit se cū xp̄o manere dȝ sicut ille ambulauit ꝛ ipse ambulare. et Aug. lib. de doctrina xp̄iana. Ex sacro vnctionis vocabulū xp̄iani secutū ē vt a xp̄o xp̄iani dicātur. Casus est multū patēs. si rex in regno vellet ire ꝯ inimicos: ipse faceret p̄conizari ꝙ oēs disponerēt se ad bellū seq̄renturq́ȝ capitaneū ꝛ vexillū eius. Si igr̄ o pctōres vultis saluari: seq̄mini viam xp̄i. in ip̄o ei ꝟtutē inueniem⁹. ꝛ p̄sertiȝ inueniūtur tres vie ꝑ quas ipsuȝ insequi debemus.

Prima est via ꝑitatis ꝛ mūdicie.
Scd̄a via contēptus ꝛ indigentie.
Tertia via charitatis ꝛ amicitie.

¶ De pria p̄s. Ambulās in via imaculata hic mihi mīstrabat. De scd̄a. Mat. xix. Ecce nos reliq̄m⁹ oīa ꝛ secuti sum⁹ te. De tertia. Joh. xiij. In h̄ cognoscēt oēs ꝙ mei estis discipuli si dilectionē adinuicē habueritis. Qñ ego vado ꝑ viā: placet mihi inuenire viam nō lutosam: nec lapidem: nec rubos: vt igr̄ nō inueniam⁹ talē viam: opȝ ꝙ nos videam⁹ xp̄m qñ erat in p̄sepio: qñ ieiunauit in deserto. tertio q̄liter ascēdit i crucem. Ostēdit em̄ p̄rio viā mūdicie ꝛ ꝟgitatis qñ habuit virginē matrē. viā pauꝑtatis pauꝑrime viuēdo: ꝛ hui⁹ mūdi bona spernēdo. viā charitatis qñ voluit ꝓ nobis mori. Dñi eccl̄iastici capiatis sicut voletis. xp̄s nunq̄ fuit cōcubinari⁹. nunq̄ habuit plura bñficia. nūq̄ nutriuit canes: neq́ȝ ancipitres. habuit charitatē ad discipulos ꝛ ad nos oēs: qñ in die cene corp⁹ suū ꝛ sanguinē mīstrauit. Credo ꝙ pauci sunt parisius ꝗ sequūtur xp̄m istis tribus vijs. O infames pallardi dimittatis hāc viā: q᷑ ducit ꝓculdubio ad ꝑditionē. ꝛ vos vsurarij restituatis vsuras. Estis ne h̄ qui tenetis rācores ꝯtra proximos: est ne illa via ih̄u xp̄i Certe nō. vñ p̄s. Ipsi vero cognouerūt vias meas quibus iuraui i ira mea ꝛc. Christus se plangit de oībus vobis: ꝛ de iusticiarijs: doctorib⁹: ꝛ mercatorib⁹: ꝛ nobilib⁹ ipse ondit vobis viā: ꝛ nemo seq̄tur eū: sȝ tenetis viam aliā. s. confusionis. Sequitur ergo ꝑ argumentū a contrario sensu ꝛ ꝑ locū ab oppositis ꝙ eritis dānati velitis nolitis si nō agatis pnīam. Si ḡ vultis saluari (deus det vob̄ grām) dimittatis pctā: recurratis ad xp̄m ꝛ ad eius dignissimā matrē: presentetisq́ȝ illi angelicam salutationem dicendo Aue.

¶ Ascende ꝛc. vbi s̄. More ꝯsueto mouet̄ q̄stio fundata suꝑ euāgelio qd̄ loq̄tur de q̄dā demoniaco ꝗ habebat dyabolū i corꝑe. ꝛ ē termiata ꝑ mgr̄os nr̄os theologos: ꝛ p̄serti ꝑ btōs Tho. ꝛ Bona. in. ij. di. vi. Utrū demones possint ꝑ subtilitatē sue nature illabi aīe nr̄e. ¶ Pro intellectu ip̄i⁹ q̄stionis di. Bo. ꝙ sol⁹ deus p̄t illabi ꝛ nō demō nec aliq̄ creatura. leuate corda vr̄a dñi burgeñ. q̄d dicūt spūs vr̄i. dixi heri ꝑ decreta lē ꝙ qñ aliq̄s eligere dȝ p̄latū ꝛ nō eligit ille de iure priuatur electione. Nos possum⁹ nūc eligere deū p̄latū nr̄m. nō dimittam⁹ igr̄ tp̄s p̄terire. si nō apponam⁹ nūc remediū velim⁹ vel nolim⁹ erimus dānati.

Sed dicunt aliqui. pr̄ nunqd esset possibi-
le ꝙ h̄remus delicias hui⁹ mūdi: ꝛ postmo
dū padisum: hoc eēt nobis multū delecta-
bile. credo ꝙ vos mulieres essetis multum
iocūde: ꝛ si aliqs p̄dicator illud vobis p̄di
caret h̄eretis multū gratū si possetis ire cū
pulchriorib⁹ tunicis vr̄is ꝛ cū cyrothecis:
certe nō est possibile. sed si vultis h̄re deli-
cias in alio mūdo: oꝫ ꝙ habeatis nūc labo
res. Habetis em̄ legē ciuilē. C. d̄ caduc̄ tol
lēdis. ꝛ est vnica. Ferend⁹ nō ē q̄ lucrū am
plectit: ꝛ onus subire recusat. Et de reg. iu.
li. vi. Qui sentit onus: sentire dꝫ ꝛ cōmodū
Casus est patēs. dn̄i ponatis casum ꝙ fili
us p̄sidentis sit in curia regis: portant sibi
noua ꝙ pr̄ suus morit. ipse dicit. oꝫ ꝙ va-
dam ad domū: ꝛ postq̄ venit: ipse inuenit
frēm suū primogenitū: ꝛ dicit ei. frater mi
scitis ꝙ sum fili⁹ pr̄is vr̄i sicut ꝛ vos. mos
istius patrie est ꝙ bona diuidūtur eq̄liter
inter frēs: iō volo h̄re ptem meā de bonis.
Dicit sibi primogenit⁹. certe qđ dicis veruꝫ
est: ꝛ iustū ꝙ habeatis ptem vr̄am: sꝫ bona
patris nr̄i sunt ypothecata: pr̄ noster accō-
modauit duo milia scutoꝝ a quodaꝫ dn̄o:
ideo oꝫ ꝙ soluatis ptem vr̄am sicut ego. Ali
us dicit h̄n̄s bonū caput ꝙ nō vult soluere
ꝛ ꝙ vult solū h̄re partē. Dicatis dn̄i legiste
si ista cā veniret coram vobis credo ꝙ rn̄de
retis p legē allegatā ille tolerand⁹ nō est:
nec dꝫ h̄re ptē bonoꝝ nisi portet onus. Au
dite mūdani si vultis possidere hereditateꝫ
paternā. i. delicias ꝛ dignitates hui⁹ mūdi
q̄ sunt hereditates dyaboli: oꝫ ꝙ soluatis
debita pr̄is: d̄bitū aūt pr̄is dyaboli ē mors
Ad Ro. vi. Stipendia pcti mors. ꝛ Sapi.
ij. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbē
terraꝝ. O pctōres si vultis eē pticipes i he
reditate p̄mitto vobis ꝙ eritis in debitis
mortis eterne: ꝛ soluetis illā penā. Dicatis
ergo in corde vr̄o: dn̄e deus indulge nobis
pctā: d a nobis cor rectū ꝛ pfectū: vt huius
deserti viaꝫ transire possimus: ꝛ venire ad
terrā promissionis. Juxta verba thematis
preassumpti. Ascende ad me in monteꝫ ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra
tiua.
¶ Quantū ad primū. Euangelium ptinet
duo puncta.
Primo anime peccatricis miseram condi-
tionem.
Secūdo virtuosam informationē ꝛ deuo-
tam auditionē.
Prima tangit in principio.
Secunda ibi. Extollens vocem quedā mu
lier ꝛc.

¶ Leuetis corda dn̄i burgeū. Una vice cuꝫ
xp̄s p̄dicaret: duxerūt vnū hoiem q̄ habe-
bat dyabolū in corpe q̄ reddebat eū mutū
surdū: ꝛ cecum. Dicit Marcus ꝙ pr̄ ei⁹ du
xit eū ad xp̄m di. Reuerēde mgr̄ adduco ti
bi filiū meū q̄ torq̄tur a demone vehement
adeo ꝙ aliqn̄ cadit in ignē: aliqn̄ in aquam
ꝛ ondi discipulis tuis: ꝛ nō potuerūt eū cu
rare: nūc g̊ dn̄e si potes adiuua me. Rn̄dit
xp̄s si potes credere: oīa possibilia sunt cre
denti. Et dixit credo dn̄e: adiuua increduli-
tatē meā: ꝛ da mihi gr̄am vt credere possiꝫ
Dixit ih̄s. exi ab eo maledicte dyabole ꝛ da
locū deo. Et recessit ab eo: ꝛ admirate sunt
turbe. Scitis dn̄i quā retributionē fecerūt
scribe ꝛ pharisei. dixerūt in p̄ntia turbaruꝫ
ꝙ in principe demonioꝝ beelzebub eijcie-
bat demonia. Beelzebub vocat deus mu-
scarū. prim⁹ q̄ fecit ydola fuit ninus q̄ fecit
niniuē: qui ꝓpter mortē pr̄is tm̄ doluit ꝙ
fecit in memoriā pr̄is ꝛ adorabat eū. Et si
militer qn̄ alij nobiles moriebant: parentes
eoꝝ faciebāt ydola ꝛ faciebāt adorare illa
ydola. Pharisei ꝛ scribe machinabant xp̄ꝫ
tradere morti. iō xp̄s rep̄hendit eos ꝛ ostē
dit ꝙ nō faciebat miracula in noīe dyaboli
Prio q̄r filij eoꝝ eijciebāt sp̄us immūdos ꝛ
hoc nō faciebāt in ꝟtute demonis vt ipi di
cebāt. Scđo dic̄ ih̄s: q̄ nō est mecū: ꝯ me est
ego q̄ro salutē aīaꝝ vr̄aꝝ ꝛ dyabol⁹ dāna-
tionē. videtis retributōeꝫ quā xp̄s habuit p
pter h̄ q̄r liberauit demoniacū. vn̄ Bern̄. in
s̄mone sup cātica di. O bone ih̄u q̄ dulcit
cū hoīb⁹ ꝯuersat⁹ es: q̄ dura ab eis passus
dura ꝟba duriora ꝟbera: ꝛ durissima tan-
dē tormēta. nūqd essetis vos dn̄i burgeū. cō
tēti ꝙ aliqs faceret iniuriā medico q̄ sanas
set filiū vr̄m: credo ꝙ nō. Beda in homelia
p̄ntis diei dic̄ vnū singl'are ꝟbū. s. qđ a xp̄o
factū est tpalit sit sp̄ualiter q̄tiēscūq̄ pctōr
cōuertit ad deū: ꝛ p verā p̄niaꝫ a pctis libe
rat. Sic em̄ demones eijciunt a corpe ꝛ re

cedunt: ita pctā per pniam recedūt a pctōre
Ideo iohānes Apoca. xviij. Cecidit cecidit
babylon magna ⁊ facta est habitatio spūs
imūdi. De secūdo. Sapiē. ij. Excecauit eos
malicia eorū. De tertio psal. Sicut aspidis
surde ⁊ obturātis aures suas. Dic ꝓprieta
tes serpētis. Eccli. xv. Nō est speciosa laus
in ore pctōris. Nunꝙ pater habens filium
demoniacū debuit tm̄ velle ꝙ eius fili⁹ sa
naretur ꝙtum pctōr dꝫ desiderare ꝙ pctm̄
ab aīa eius auferat: quia talis ꝑ effectū hꝫ
diabolū in aīa sua. Sicut ergo demoniac⁹
fuit cecus surdus ⁊ mutus: ita pctōr est ce-
cus. i. ignorans. iij. Ethicoꝝ. Oīs malus ē
ignorans. secūdo est surdus sicut aspis sur
da. est mutus ad dicendū bona verba s; nō
ad dicendū mala. ad diffamandū. blasphe-
mandū ⁊c. Quero vobis pctōribus si iste ꝓ
pter vnū miserrimū pctm̄ est in tali statu cō
stitutus qd erit de illis q̄ nunꝙ fecerūt nisi
peccare: sicut recitat Marc⁹ de quodā q̄ ha
bebat legionē demonū in corpe. ¶ Leuate
corda vestra vos vsurarij: meretrices: ⁊ blas
phemi si nō vultis perdi ⁊ dānari ⁊ cōuer
tamini ad deū. ipse enī est ita bonus: mitis
⁊ misericors sicut vnꝙ fuit. Dicatis igitur
in cordib⁹ vr̄is: dn̄e de⁹ si fuissem⁹ vobiscū
qn̄ sanasti demoniacū impetrassem⁹ vr̄aꝫ
miam ⁊ dixissemus: dn̄e salua aīam nostrā
Et si sic feceritis ascendetis ad montē grē.
Iuxta verba thema. preassumpti. Ascende
ad me ⁊c.

¶ Quantū ad secūdaꝫ ptem. habetis bonū
cor dn̄i mei ad transeundū desertū. Popu-
lus iudeoꝝ in deserto habuit multas psecu
tiones. de sex centū mille psonis due solū
intrauerūt terrā ⁊ alioꝝ corpora prostrata
sunt in deserto. Dixi aūt ꝙ opꝫ transire per
sex vias siue gradus.

Prim⁹ est fidei saluberrima ꝯfessio.

Secūdus est dīne legis obseruatio.

¶ Dixi de ꝓcepto dei ⁊ diaboli: ⁊ ꝙ pl⁹ obe
ditur diabolo ꝙ deo. Dixi de pnīa dn̄ica ꝓ
terita q̄ est terti⁹ gradus. Estis hic vos p̄s-
byteri q̄ auditis ꝯfessiōes: tenuistis firmuꝫ
baculū: ⁊ vos mecanici ꝓposuistis ꝯuerti
ad dn̄m: dimittite meretrices q̄s tenetis a
pain ⁊ a pot. ⁊ vos curati videtis quib⁹ mi
nistratis sacra ecclesie: Vos omēs dimitta
tis pctā ⁊ ꝓponatis ampli⁹ nō peccare: et
dicatis cū ps. Amplius laua me dn̄e ab iniq
tate mea. ¶ Sequit̄ quart⁹ grad⁹ seu quar
ta statio qua debemus stare si volum⁹ itra
re terrā ꝓmissionis: ⁊ est singuloꝝ pctōꝝ
ꝯdica ꝯfessio siue cōmissionis siue omissio
nis. opꝫ ꝯfiteri aut dānari. Legitur de pnīa
dist. i. ca. Taciturnitas. nō est speranda ve-
nia criminis nisi fuerit crimen deletuꝫ per
effectū ꝯfessionis. Ad hoc habem⁹ figuram
⁊ auctoritatē veteris ⁊ noui testamenti. De
pmo. Leuitici. xiij. scribit̄. hō in cuius bar-
ba signū lepre apparuerit: ad sacerdotē ad-
ducetur: ⁊ si viderit leprā ad arbitriū eius
separabitur. De secūdo Iob. xxxi. Si erubui
pctā mea confiteri in ꝯspectu populi ⁊c. De
tertio. Iohis. xx. Quoꝝ remiseritis pctā: re
mittūt̄ eis. Habem⁹ etiā ad hoc decretaleꝫ
que nō solū preceptū explicat sed etiaꝫ tps
determinat. extra de pnījs ⁊ re. ca. Omnis.
Scotus ī vltima q̄stione tertij. querit q̄ lex
est grauior: noua aut moysi. Dicit ibideꝫ ꝙ
in lege noua habem⁹ vnū difficile: ⁊ est cō-
fessio. Ideo dico vobis ꝙ ꝓuideatis ibi vbi
pēdet vr̄a salus. Doctores theologi ponūt
duas ꝯclusiōes de ista materia. Pria. Qui
cūꝗ legitime confessus fuerit oīa pctā: sine
dubio remissionē pctōꝝ suoꝝ consequet̄: et
sine dubio saluabit̄. Secūda cōclusio est ꝑ
oppositū. lege positiua stante nullus q̄ pec
cat mortalr̄ saluabit̄: nisi ꝯfessus fuerit legi
time. Teneatis ḡ oēs ꝯfessionē esse necessa
riā ex fide sicut articulū fidei. Sꝫ dicet vn⁹
magnus pctōr vsurari⁹ vel meretrix publi
ca: ⁊ sic de alijs. ego tanta pctā cōmisi ⁊ taꝫ
magna ꝙ videt̄ mihi ꝙ deus nō velit mihi
dare veniaꝫ. Dico ꝙ ꝙtūcūꝗ pctā grauia
cōmisisti: si confitearis cōplete ⁊ cū cōditio-
nibus requisitis: ꝓmitto tibi ꝙ nō eris dā
nat⁹. Per oppositū si tu cōmisisti vnū solū
pctm̄ mortale ⁊ facias tanta bona sicut est
possibile nisi ꝯfitearis nunꝗ consequeris
salutē. Dico igitur ꝙ cōfessio est necessaria:
⁊ est de iure naturali. Sed hoc pōt intelligi
tripliciter. Uno mō tāꝙ pncipiū. Alio mō
sicut conclusio euidens que sequit̄ ex pnci-
pio. Alio mō sicut conclusio que statim pōt
inferri ex tali pncipio sed nō euident̄. Uide
scotū in. iiij. in hac materia. Iustuꝫ enī iure
naturali est ꝙ q̄ offendit: recognoscat offen
sam ⁊ eū qui ē offendit. Modo ita est ꝙ de

us pat ⁊ deus xp̄s filius eius vnigenitus nostris peccatis offenditur: iustū igitur est ꝙ veniam⁹ ante euȝ genib⁹ flexis dicendo offensas nostras ⁊ orantes veniā. Et quia nosipsi nō possum⁹ esse iudices in causa ꝓpria: ideo habemus sacerdotē: cui dictū est quoꝝ remiseritis pctā remitūtur ⁊c. O de⁹ meus pauci sunt q̄ sufficientē faciant ꝯfessionē. Johes gerson dicit. Non video ꝙ homines sufficienter ꝯfiteantur. Si enī curatus quolibet die vellet audire bn̄ confessionē vnius hoīs satis esset occupat⁹. ⁊ si nō esset satis tp̄s ante pascha deberet expectare vsq; ad festū sancti iohānis: anteꝙ reciperet corpus xp̄i. Precor studeatis bene cōfiteri oīa pctā vestra. queratis illos qui bn̄ possūt instruere vos: ⁊ nō dn̄m iacobum: q̄ nō est expertus ⁊ est oīno ignorans. Et sic ascendet ad montē glīe. Adiquā ⁊c.

¶ Dominica tertia.xl.post prandium, Sermo.xxx.

Scende ad me in mōtē ⁊c. Nemo vos seducat inanibus verbis. ꝓpter hoc enī venit ira dei in filios diffidentie. Ħ eniȝ scitote intelligentes ꝙ oīs fornicator aut īmundus nō habȝ partē in regno xp̄i ⁊ dei ad Ephe.v. Aīe deuote ⁊ dn̄i mei si tenuistis hodiernā sniam debetis moueri ad saluandū aīas vr̄as ⁊ sequi xp̄m. nostrā epistolā cōtinuando capio verbū sequens. Nemo vos seducat a veritate doctrine allegādo īpossibilitatē pene. Paul⁹ ad Gala.vlt. Nolite errare. deus nō irridet̄. q̄ enī seminauerit hō hec ⁊ metet. q̄ semīat in carne sua de carne ⁊ metet corruptionē. q̄ aūt seminat in spū de spiritu metet vitā eternā. Quādo est aliq̄s p̄dicator volens vos tangere vsq; ad carnes: dicūt truffatores si hoc eēt verū qđ dicit iste p̄dicator oēs essem⁹ dānati. Non dubites amica mea dicūt ruffiani qui facit placitū hoībus: faciliter deus cum eo miam agit. sufficit vnū bonū suspiriuȝ vel vnū Aue maria ad satisfaciendū pro oībus pctīs. O pctōres nemo vos seducat inanibus verbis. dicit paulus. Nolite errare. de⁹ nō irridetur. deus nō irrisorie loquit̄. Audite peccatores Hieronỹ. ad pāmachiuȝ scribentē. An putam⁹ fratres ꝙ ludendo locuti sint apostoli: iocando locuti sint ꝓphete: pueriliṫ loquātur: pueriliter iudiciū cōminantur sancti? sed ioca nō sunt: vbi supplicia īteruenīūt. Jn̄. traditur daniel ad deuorandū leonibus. occiditur petrus sicut magister in cruce ponit̄. paulus capite truncatur. ⁊ hec oīa tolerauerūt vt diuinū iudicium euitarent. O popule vtrū ista que passi sunt sancti fuerūt mendacia: ⁊ si illa q̄ passi sunt nō sunt ludi: nec illa que dixerūt sunt mendacia. hoc aūt scitote intelligentes. Diximus hodie mane ꝙ debem⁹ insequi xp̄m per tres dies. Jđo dicit pau. Scitote ꝙ oīs fornicator aut īmundus aut auarus nō habebit ꝑtem in regno dei. Dicatis mihi o peccatores qualē ꝑtem habebūt ribaldi meretrices ⁊ gn̄aliter oēs pctōres: q2 non intrabitis in regnū celoꝝ si viuatis cōtinuando modū vestrū viuēdi. Dicatis vos paupꝫs meretrices amatorib⁹ vestris ⁊ cōcubinarijs si ipsi defendēt vos in die iudicij: vtrū velint dānari ꝓ vobis? credo ꝙ non. Dimittam⁹ igitur pctā: cōuertamur ad dn̄m. Rogem⁹ suā dignissimā matrē: vt ꝓ nobis intercedat. qđ vt facilius faciat sibi p̄ntabim⁹ salutationē angelicā dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me ⁊c. More solito queritur q̄stio mota a theologis mḡris nr̄is fundata in euāgelio hodierno. ⁊ termīata a Boñ. in.ij. dist. viij. Dixim⁹ hodie mane ꝙ demō non pōt illabi aīe: q2 non pōt īmittere vitā. Querit̄ vtrū angeli mali siue demones possint īmittere cogitationes. dicit Bonauē. ⁊ Alexander de hallis ꝙ drīa est inter incendere ⁊ īmittere: ⁊ drīa est inter īmittere per auctoritatē ⁊ suggestionē. Incendere nāq; non pn̄t cogitatōes malas: sic ꝙ possint cogere ad volendū. Immittere aūt pn̄t ꝑ suggestionē ⁊ appropinquationē obiecti. exemplū. Ignis incēdit ligna imp̄mendo formā suā in ligna: sed agēs incendit ligna appropinquādo agens passo ⁊ disponēdo. ¶ Leuate corda vestra: q̄d dicitis dn̄i burgēses in cordibus vestris: timetis dānari? vos soluetis debitū si capiatis hereditatem diaboli. ⁊ hoc in inferno: ideo caueatis. Audistis exemplũ quod dixi sunt octo dies qđ fuit gestū parisius: ⁊ dicam aliđ in Alberto ma

gno recitatū: qui fuit magister sancti Thome. in li. de sacramen. Quidā doctor qui vocabatur philippus fuit parisius: et suo tempore fuit decretū in facultate theologorum quod quicunque teneret plura beneficia incōpatibilia: si vnū solū sufficeret ad vitam honestā sacerdotis ambobus priuaretur. Tempore illo erat quidā vir bonus existens parisijs. inter alios doctores surrexit vnus qui dicebatur philippus et dicit corā tota vniuersitate. Dicā vobis dñi loquatur quicunque voluerit: quia volo experiri vtrū determinatio vestra sit vera. ego non dimittam beneficia. dicit Albertus quod iste philippus incepit infirmari post breues dies. eps visitauit eū et dixit. magister philippe vos debetis nūc confiteri et habere curā de salute aīe vestre. vos scitis quod tenuistis plura beneficia. quod nō fuit licitū. dimitatis nūc et cōuertimini ad dñm et misereb itur vestri. Iste philippus noluit intelligere vt bene ageret sed durior ingrauescente infirmitate mortuus est et dānatus. Post mensem vero mortis sue: eps vir bonus et religiose vite ingressus est studiū suū: et vidit i vmbra philippū qui dixit. Epe noli timere ego sum philippus. Cui eps dixit. Adiuro te per deū viuū vt si tu es dānatus mihi manifestes. Qui respondit certe sic. Interrogāte vero epo de causa. Rñdit quod propter plura beneficia incompatibilia. Audite o petōres ecclesiastici q habetis bona crucifixi si iste propter plura beneficia est dānatus: quid de vobis qui psumitis bona eccl'ie et beneficiorū cū meretricibus: lenonibus: et canibus: et ancipitribus. Iterum interrogauit philippus eps si eēnt adhuc plurimi viuētes. Rñdit eps quod sic. Certe dicit philippus credebam nullos penitus esse. tot enī ad inferna descendūt quod vix sunt numerabiles. O petōres quantum debemus dubitare: vos scitis vitā quā ducitis oēs. Nolite mirari si sint tot dānati. non enī potestis hic capere delectationē et saluari finaliter. Dicit enī lex ciuilis. ff. cōmodati. Incipit lex. si vt certo. Res cōmodata ad aliū vsum transferri nō pōt. et si qs alit tenet inuito dño tenetur ad restitutionē. Idem habetur extra de cōmodato. ca. cū gra. textus est cū glosa. Casus ē satis patēs. venit vnus de amicis vestris ad domū vestrā et rogat vos obnixe quod pstetis ei vnū equū et mulam vestram. Si vos dicatis sibi: ego libenter facerem tibi placitū: sed non possum tibi prestare nisi pro breui tempore. Dicet alius. promitto vobis quod nō ibo vsque rothomag. Ipse vero pcedit sibi ad illū vsum: et propter suas negligentias veniūt armigeri et auferunt sibi totū equū mulam etc. Quid dicetis vos dñi legiste: vtrū iste teneatur ad restitutionē. Dicit imperator quod qualitercunque istud sibi auferatur: tenetur ad restitutionem. Quero vobis o peccatores qs dedit vobis oia que habetis? quis corpus? quis aīam? quis sensus? quis pulchritudinem: nūquid deus? vt exponatis in seruitio suo: et oppositum facitis. Hoc clare dicit Paulus. i. ad Corint. iiij. Quid habes quod non accepisti? si autē accepisti cur gloriaris quasi non acceperis? Quis dedit vobis linguam ad blasphemādum per plagas per mortē? Rex sanctus Ludouicus de istis blasphemijs legē dederat quod pro pma vice incarcerarentur per mensem: et postmodū ponerentur in pilario: a prima vsque ad meridiē. secundo si recidiuarent in conspectu oim quod perforaret eorum linguas cū ferro calido. in tertia vice labia inferiora etiam pforarentur. in quarta vice ambo labia et lingua remouerentur. Tenetis ne vos dñi iusticiarij talem policiam? certe nō. nūquid dimittitis abire malefactores impunitos? dico vobis quod aīe vestre respondebūt pro illis. Et vos mulieres que habetis guttur et oculos ad alliciendum ad peccatū: esset ne hic? melius esset vobis quod haberetis vnū granū lepre in facie vr̄a et in qualibet parte faciei: quam quod essetis ita pulchre et ita compte. Et vos dñi notarij et aduocati pcuratores qui excoriatis deū et hoies: vsquequo indurato animo spiritui sancto resistitis et peruertitis veritatem. Et vos dñi ecclesiastici q de fructu beneficiorum nutritis canes et meretrices. vos abutimini beneficio. an dubitatis quod xp̄s q passus est in cruce nudus: nō puniat insolentias vestras? Dic ibi historiā de epiſcopo et curato ptiū normanie. curatus cum esset timorate cōscientie scribebat oīa nomina parrochianorū vt referret epo. Qui eps illusit eum: illiusque labores reprobauit. Curatus vero dixit epo. vos dñe episcope nō debetis eē sollicitus de plebe vestra? si enī extra dioceſi vestra voluerunt ad aliā: vos

pena blasphe[mi]um

habebitis ancipitres cũ quibus poteritis eos capere si longe volauerint: si vero per terrã profecti fuerint: habetis canes ad venandũ ꝛ ad illos capiendũ. ego aũt non sic. Cõuertimini igitur ad dñm deũ nostrũ: emẽdate vitã vestrã: dimittite pctã: festinate ascendere ad montẽ gratie. Juxta verba the. preas. Ascende ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erũt due partes.

Prima erit sacri euãgelij expositiua.

Secunda ascensionis spiritualis demonstratiua.

¶ Dñi mei diximꝰ mane de demoniaco quẽ xp̃s curauit. deus det nobis grãm surgendi a pctĩs nostris. Restat secũdam ꝑtem declarare. Que diuidiť in duas partes.

Primo tangitur virtuose reformatõnis auditio.

Scd̃o periculose recidiuationis euitatio.

Prima ps tangiť ibi. cũ imundus spũs.

Secũda ibi. beatus venter q̃ te portauit.

¶ Quantũ ad p̃mã partẽ postq̃ xp̃s demoniacũ sanauit ꝛ vidit q̃ dicebanť sibi iniurie ꝛ improperia a scribis ꝛ phariseis: dixit vnã mirabilẽ propõem que vtinã nõ cadat ciuitatẽ istã. oretis q̃ non ita ꝯtingat. Cuʒ imundus spũs exit ab homĩe: q̃rit loca. ꝛ si nõ inuenit dicit. reuertar ad domũ vñ exiui ꝛ assumit septẽ spũs nequiores se. ij. Peť. ij Melius erat illis nõ cognoscere viã iusticie q̃ post agnitionẽ retrorsuʒ ꝯuerti. Vos venitis nũc ad ꝭmonẽ ꝛ ꝓmittiꝫ nũc emẽdare vos: sed post pascha diabolus leuabit vexillũ suũ ꝛ ducet vos quo voluerit. Ber. sup cãtica sup illo ꝟbo: in pace amaritudo mea amarissima. dicit. In oẽ corpꝰ ecclie irrepsit ypocrisis. amara fuit ecclia in ꝑsecutione tyrãnoꝝ. amarior in ꝑsecutione hereticoꝝ. sed amarissima in ꝑsecutione maloꝝ xp̃ianoꝝ. Retineatis dñi ꝛ paupꝛimi pctõres: pctm̃ xp̃iani est grauiꝰ q̃ pctm̃ sarraceni. Et pctm̃ viri ecclesiastici grauiꝰ ẽ q̃ peccatũ laici. meliꝰ eẽt vobis esse paganos q̃ nõ seruare legẽ xp̃i. Postq̃ xp̃s disputauit cũ scribis ꝛ phariseis: vna domicella q̃ ꝭm Hugonẽ cardinalẽ erat ancilla marthe: surrexit in medio ꝛ dixit alta voce. btũs vẽter qui te portauit ꝛ vbera q̃ suxisti. Et addidit xp̃s. Bti qui audiũt verbũ dei ꝛ custodiũt illud. Gentes sunt in triplici dr̃ia. quedam sunt durissime ꝛ intractabiles. alie sũt dulces. alie sunt mediocres. Iste lʒ habeant voluntatẽ bonã: non tñ habent saporẽ in verbo dei. ꝛ istis est vtile verbũ dei.

Primus se habʒ tanq̃ malleus concutiẽs maliciam.

Secũdus tanq̃ ros infundẽs dulcedineʒ.

Tertiꝰ tanq̃ spũs suscitãs vigorem.

¶ De p̃mo. Hiere. xxiij. Nũquid verba mea sũt quasi ignis ardens ꝛ quasi malleus cõterens petrã. De secũdo. ysa. lv. Quõ descẽdit ymber ꝛ nix de celo, ꝛ inebriat terram ꝛ germinare eã facit: sic erit verbũ q̃d egredietur de ore meo. De tertio. Johã. vi. Verba q̃ locutꝰ sum vobis spũs ꝛ vita sũt. Volo dicere o burgẽses audite verbũ dei: q̃m ipsuʒ est vtile duris ad emoliendũ corda. hoc diĉ Hiere. Nũquid est vobis durũ domicellis audire q̃ oʒ ire ad iudiciũ: nũq̃d est vobis durũ q̃n dr̃: opʒ ire ad infernũ: opʒ dãnari. cor eoꝝ emolitur. Scd̃o verbũ dei sicut ros dulcis. nũquid est dulce q̃n in ortho germinant herbe. Dicit ysa. Quẽadmodũ ros cadens de celo facit germiare orthũ: sic verbũ dei facit germiare mentẽ ꝛ bona opa facere cõpellit. Tertio verbũ dei est saporosũ. Dñi burgenses q̃n estis in aliqua bona cena habetis multas bonas escas ꝭ non habetis appetitũ. apportanť vobis salse diuerse ꝛ ille dãt vobis saporẽ in escis. Sic etiã q̃n estis in ꝭmõe ꝓponiť vobis passio dolorosa xp̃i ꝛ est salsa camelina ꝛ dat vobis saporẽ: puta gaudiũ ꝑadisi aut timorẽ inferni. Paulꝰ ad Roma. ij. dicit. Nõ enĩ auditores leg iusti sũt apd̃ deũ: ꝭ factores legis iustificabũtur. Jaco. i. Estote ğ factores ꝟbi dei ꝛ non auditores tm̃. Sʒ quõ debemꝰ audire: dicetur dñica de passiõe. ¶ Dicatiꝫ dñi burgẽses creditiꝫ q̃ sufficiat vob̃ audire ꝭmonẽ: ꝛ audire q̃ festa sunt colenda: certe non. Dico q̃ hoc nõ sufficit. vos venditis mercantias vestras diebus festiuis. Et vos tabernarij q̃ a p̃ncipio diei tẽetis bibulos vsq̃ ad noctẽ Et vos qui adhuc tenetis vr̃as cõcubinas Dimittamus viã: quia xp̃s non modo minus pius est q̃ fuit quãdo liberauit demoniacũ. Confiteamur ꝛ cõuertamur ad deũ ꝛ adipleamus opera misericordie: ꝛ sic facile ascendemꝰ ad mõtẽ gratie. Juxta verba the. preassũpti. Ascende ad me ꝛc.

¶ Quantū ad secundā partē. Habetis vo luntatē saluandi aīas vestras: timetis dānari dn̄e burgēses: opꝫ ponere pedē in gradu confessionis.i.Johan.i. Si confiteamur pctā nostra fidelis est deus vt remittat nobis peccata nostra.si cōfiteamur sicut tenemur dabit nobis padisum. Sed q̄retis vos burgeñ.quare pater dicis ↄfitemur sicut debemus.nūquid curati nostri habent ptātes nos absoluendi: Dico ꝙ sic.ſ3 notate verbū. Qui nō transit p manū discreti viri ꝛ p manuꝫ boni confessoris est in maximo picul o dānationis.dicā vobis vnū:nolite scandalisari. Habeē extra de regulis iu.ī antiquis vtilius scandalū nasci pmittitur ꝙ veritas relinquaē. ¶ Dn̄i doctores si sint aliqui p̄ntes facio vos iudices in hac materia.q̄n est aliqua materia ex qua dependet salus aīe: opꝫ dicere veritatē aut dānari.nūq̄d est verū: Ad bene ergo ↄfitendū o dn̄i:octo obseruare debemus. De quibꝰ p totā septimanā in secūda pte sermonis specialē faciemꝰ mentionē. Si eñ vultis facere verā pniam: opꝫ dimittere peccata ꝛ affectū pctōꝝ ꝛ opꝫ ponere finē peccatis. Et istud est tentoriuꝫ qd̄ figebāt filij israel in deserto. Dixi vobis de mane ꝙ mittatis macquerellas de domibꝰ vestris. Loquor etiā vsurarijs ꝙ dimittāt vsuras suas.ꝛ oībus iusticiarijs ꝙ faciant iusticiā ꝛ ꝙ nō ꝓlongent causas in curijs suis: ꝛ symoniacis ꝙ nō vendant sacramenta. Uultis ergo dn̄i ire p gradū quartū. Audite sapientē Eccli.xxxvij. A malo consiliario serua aīam tuaꝫ.ꝛ Math.xv. Ceci sunt ꝛ duces cecoꝝ. Si cecus ceco ducatū p̄stet: ambo in foueā cadūt. Ad idem est illud qd̄ habeē de pnia dist.vi.ca.qui vult.ꝛ sūt verba Augu.de vera ꝛ falsa pnia. Qui vult cōfiteri vt inueniat sua pctā: querat sacerdotē scientē soluere ꝛ ligare. Dn̄i sacerdotes ꝛ cōfessores arrigite aures vr̄as. Et vos infirmi pctōres qui vultis accedere ad medicū. Notate verba ↄfessores: quattuor ↄditiōes ↄfessiōis sunt. Prima ↄditio est: ꝙ sit discreta. Discernere ꝫm grāmaticos.i.diuidere ꝛ separare vnū ab alio. Ad bene igiē ↄfitendū debetis h̄re aliq̄s cōditiones.

Prima est in ↄfessionis seu sacerdotis electione.

Secūda in pctī a pctō separatione.

Tertia in multitudinis actuū distinctione. ¶ Dn̄i ad bene ↄfitendū eligatis cui confiteamini. Scd̄o discernatis qd̄ est pctm̄ distinctū ab alio ꝛc. ¶ Leuate corda vr̄a: videatis q̄n habetis pctā. h̄etis ppetuū cōfessionale ꝛ bullas. Nunquid dicit ibi papa ꝙ debes capere ↄfessorē ydoneū: ꝺ centū pctis mortalibus nō relinquatis vnū: sed dicatis singula. ¶ Ex pte ↄfessoris requiriē p̄mo ꝙ sit discretus.ꝛ litteratus. Secūdo ꝙ habeat auctoritatē. Tertio ꝙ h̄eat sanctitatē. De primo de pnia dist.v.vbi dr̄ in p̄ncipio. Considerare dꝫ cōfessor qualitatē criminis in loco in tpe ꝛ in p̄seuerantia in varietate p̄sone: ꝛ quali hoc fecerit tentatione ꝛ in ipsiꝰ vicij multiplici executione. De secūdo ex.de iudicijs.c. At si clerici. Snīa a nō suo iudice lata nulla est. Casus est patens. Si aliq̄s de aurelianis habeat debitū cū aliquo parisiē si cōueniat eū corā officiali aurelian̄.ꝛ officialis aurelian̄.ferat snīaꝫ nulla est. Juxta snīam p̄dictam iuris. Multi sunt qui q̄rūt quis ē ꝓprius sacerdos cui dn̄t ↄfiteri. De hoc vide scotū in.iiij.in hac materia ꝛ p regula gn̄ali est. quicūq3 pōt absoluere ille ē ꝓprius sacerdos. Unū audeo dicere ꝙ vos pctōres debetis q̄rere vnū hoīeꝫ bone ꝛ honeste vite. Multi sunt qui ↄfitenē doctoribus: ꝛ tn̄ nunq̄ h̄nt ↄscientiā pacificā. dico ꝙ ↄscīa noīaliū vel realiū nō quietat aīas. Sophismata paucū valent in materia presenti: non tamen vitupero sciam. Sed nihil opꝫ aliud nisi ꝙ sacerdos habeat p̄fectam bonitateꝫ. Multi sunt qui mirātur: q2 ego sepe loquor de lenonibꝰ meretricibus ꝛ maquerellis. Dico ꝙ nō debeti mirari.si eñ sciretis: q̄d inde sequiē clamaretis vsq3 ad tertiū celū. Uerbigrā.est vnꝰ iuuenis q̄ venit ad domū macq̄relle que vendit carnē viuā sicut macelarij ꝛ tenet tres filias aut p̄les. ille iuuenis capit vnaꝫ que est de picardia. post hoc vadit ad picardiā ꝛ ibi capit vxorē que forte est soror vel cōsobrina illius quā carnaliter cognouit: ꝛ post vēit parisiꝰ: mulier sua inuenit illaꝫ quā suus maritus carnaliter cognouit ꝛ dicit. deus meꝰ estis ne hic: nōne cognoscitis me: ego sum consobrina vestra. Ille iuuenis cogitat ꝛ dicit vxori Est ne illa de parentela vestra: dicit illa ita q2 mater mea ꝛ sua sunt sorores. Dico ꝙ il-

lud matrimoniū non est mrimoniū. Istud
est extra de ꝯsanguinitate ⁊ affinitate.c.nō
debet vbi dr: ꝙ affinitas impedit matrimo
niū. Iste casus ⁊ similes nō habēt paruam
difficultatē. Queratis ergo confessorē ydo
neū ⁊ prudentē ad discutiendū istos casus
difficiles. Preterea i matrimonio fiūt mul
ta mala. puta. Est vnus cōiunx ꝑuersus q̄
cogit vxorē suā vel forte ipsi libent applau
dit vt ab oī latere cognoscat. O q̄ grauissi
mū pctm̄. ❡ Sed forte dicetis. pr postq̄ su
mus ꝯiuncti in matrimonio vti possumus
sicut volum⁹. Certe falsum ē. Si em̄ eēt ibi
vn⁹ anglic⁹ q̄ haberet gladiū suū ⁊ vn⁹ gal
licus ensem: ipsi possunt se interficere: etiā
cū suis gladijs. Silr est aliqua mulier nu
pta q̄ amat suū ribaldū cui adultere ꝓmit
tit post mortē mariti eā capere in vxorem. si
ita ꝯtingat matrimoniū est nullū. ⁊ totiēs
quotiēs eam cognoscit mortalit peccat: q̄a
nō est vxor nec ꝯcubina. Non credatis mihi
sed decretali. Extra de illo q̄ duxit in matri
moniū quā polluit ꝑ adulteriū. c. vltimo.
vbi dr ꝙ si quis cognouerit mulierē ei⁹ ma
rito viuente: ipso defuncto vir ille ⁊ mulier
illa simul tolerari nō dñt. Dicatis dñi mei:
nūquid isti casus ⁊ similes requirūt ꝯfesso
rem ydoneū? certe sic. ❡ Dic etiā de illo qui
accepit clā vnā ⁊ in facie ecclesie aliā. Et sic
cōsulo oībus: nō ego: sed btūs Augustin⁹
⁊ Ambrosius in libro de officijs vt quilibꝫ
bonū cōsiliariū ⁊ ꝯfessorē petat honestū et
bone vite. Quis em̄ verecunde vni vaillar
do confitebitur? Quis tabernario ⁊ bibulo
diffamato publice libent sua pctā manife
stabit? Certe nullus. suadeo vt gratis bo
nos ꝯfessores ⁊ non publice diffamatos ⁊
talit declaratos q̄ sciāt discernere int lpēs
pctōꝝ: vt ad mōtē glorie feliciter ascendere
mereamur. Amen.

❡ Feria secūda dñice tertie.xl. de btō Tho
ma de aquino. Sermo.xxxi.

Scende ad
me in montem ⁊c. Uade ⁊
lauare septies in iordane:
⁊ rcipiet sanitatē caro tua
atq̄ mūdaberis.iiij. Reg.
v. ⁊ in epl'a hodi erna. ❡ Aīe deuote q̄ veni
stis ob reuerentiā doctoris sancti: cuius ho
die est solēnitas si tenuistis doctrinā dierū
preteritoꝝ debetis emendare vitā vestrā.
Veri fuit facta mentio de ceco surdo et de
moniaco. aīa que est in pctō est demoniaca
ceca ⁊ surda. ceca q2 non videt periculū in
quo est. muta q̄tum ad laudē ⁊ gloriā dei.
Restat videre de meritis sancti Thome si
fuisset in tali statu nō fuisset vbi nūc est. in
troiuit in desertū pnie ⁊ a deserto pnie mi
grauit in terrā quietis ⁊ glorie. Si queratis
quō itrauit. Dico ꝙ recepit ꝯsilium helysei
qd̄ dedit vni corꝑaliter leproso scꝫ naamā
de quo epistola di. ꝙ in dieb⁹ illis erat vir
fortis ⁊ honorat⁹ apud dominū suū ⁊ erat
de regno sirie ꝫ leprosus. In terra illa erat
vna de filiabus israel que fuerat depdata ꝑ
bellū: ⁊ fuerat data in seruitiū vxori illius
leprosi. Una die cū illa filia loqueret vxori
naamā dixit ei. si dñs meus iret in patriam
nostrā inueniret ibi vnū ꝓphetā q̄ sanaret
eū a lepra: qd̄ ⁊ fecit. ⁊ dicit sibi helyseus.
Uade ⁊ lauare septies in iordane: qd̄ ⁊ fe
cit: et recepit sanitatē. Notate dñi mei ver
ba h ⁊ figurate misteria: nos habebim⁹ pa
radisū si aīa nostra fuerit mūdata in iorda
ne a ꝑncipio natiuitatis vsq̄ ad vltimū ab
oībus peccatis cogitationib⁹ ⁊ verbis. si
habem⁹ oppositū dānabimur. Studeatis q̄
tum voletis scholares vtinā sciētia ⁊ ꝯsciā
essent simul. studeatis ad virtutes. Iste naa
mā vltima vice surrexit ita īteger sicut pu
er. Sic sctūs thomas ingressus ē padisum
qn̄ mortu⁹ est ⁊ sūt hodie ducentū septē an
ni quib⁹ passus est mortē tpe sancti Ludo
uici regis veniēdo ad ꝯsiliū lugdunēsi. i mo
nasterio sisterciensi tempe Gregorij decimi.
Queratis nūc sibi dñi mei si ipse est in para
diso ducēdo vitā quā ducitis. certe credo ꝙ
nō. ❡ Audeo dicere ꝙ nunq̄ aliquis lepro
sus debuit tantū velle sanari corꝑalit q̄tū
ille qui ē leprosus ⁊ in pctō mortali spiritu
aliter dꝫ velle sanari. ❡ Opꝫ ergo ire ad ior
danē sic naamā ⁊ mūdari: ⁊ caro siue spūs
a lepra mūdabitur. Quero q̄ est illa ancilla
hebrea? Dico ꝙ ē synderesis: ⁊ dña sua vxor
naamā est volūtas libera. Sinderesis enim
semꝑ pungit voluntatē ⁊ incitat semꝑ ad
bene agendū dicēs. Si cōsentis in malum
tu eris dānata: tu patieris cruciatus ꝑpe
tuos. Propheta helyseus est xpūs. De quo

Deut.xviij.c. Prophetam suscitauit dñs de fratribus vestris ipsũ audite. Certe opz venire ad istũ pphetã qui datus est ad inueniendũ salutẽ mentis ꝛ corpis. Jordan⁹ q̃ interpretatur riuus iudicij est meritũ passionis dñi nostri iesu xpi. ꝛ significat sacramẽtũ pnĩe: ꝛ ibi opz septies lauare. ¶ Dicit hic gregorius ꝙ totũ tps vite nostre septenario claudit numero: quia septẽ sunt etates hoĩs ad denotandũ ꝙ debem⁹ mũdari ab oibus pctis mortalibus q̃ cõmisim⁹ corde ore vel ope per totum spaciũ vite nostre. O pctõres naamã leprosus non perdidit tps suũ. caro eñi sua restituta est ad etatẽ vni⁹ pueri. Sic si vos veniatis ad pniam de syria dimittendo pompas ꝛ pctã ꝛ pponatis decetero nõ peccare: restituemĩ ad innocentiã puerorũ post baptismũ. ꝛ si nõ possitis in seculo cauere a pctis: ingredimĩ montez sanctũ religionis: q̃quidẽ status prefertur oibus statibus mundanis: vt dicit Bern. libro de dispensatione preceptoꝝ. ¶ Et legit in vitis patrũ ꝙ eandẽ gratiã cõsequũtur ingrediẽtes religionẽ bene obseruatã quã baptisati in baptismo. ¶ Et d̃ beato thoma recitat socius su⁹ frater reginaldus qui p̃dicauit post mortẽ sancti Thome dicẽs cernentibus corpus eius. videtis dñi mei corpus magistri mei. ipe est nunc ante iudiciũ dei: nec indiget mendacio meo: sed in ꝯspectu dñi loquor ꝛ scio ꝙ nõ mentior: ꝛ dico ꝙ ipe est adeo virgo sicut puer quinq̃ annorũ: ꝛ sepe fecit mihi confessionẽ: sed nunq̃ audiui ab illo vnuz pctm̃ mortale. Et quis gloriabitur cor se habere castũ dicens. ego innocens sum a pctõ. O patres religionuz videte speculũ imitationis vestre. nõ fuit ꝓprietarius: nõ imund⁹ sicut canis sed obediens factus i lege dñi mebitabatur noctu dieq̃. Estis hic peccatores ꝛ meretrices q̃ estis scripti in libro diaboli. Dicatꝭ ego querã pphete vt det mihi gratiã eundi post illum sanctissimũ opz ꝙ ipe iuuet vos vt dimittatis vitã vestrã. i. terraz ꝛ transeatis p desertũ pnĩe cũ festinatione. vt illud igitur faciliter faciatis. Recurrite ad beatã virginẽ mariã illic̃ pñtetis. Aue ꝛc.

¶ Ascẽde ad me in montẽ ꝛc. More cõsueto mouet questio theologalis a magistris nostris: ꝛ ꝑserti a btõ Thoma. ij. ij. q. lxxxiij fundata sup festiuitate sancti thome ꝛ aliorũ sanctoꝝ. Vos venistis pncipalr (vt arbitror) ad cõmendandũ vos btõ thome et adquerendũ ei elemosynã spũalem. Erat eñi pius in vita ꝛ nũc nõ pdidit miam. Quero ergo. Utrũ sanctis sit porrigẽda orõ: Dicendũ ꝙ porrigere possum⁹ alicui dupsr. Uno mõ ad implendũ. Alio mõ tanq̃ ad impetrandũ. Si loquamur de ipletiõe: orões sunt soli deo porrigende: q2 gratiã ꝛ gloriã dabit dñs. Si vero de ipetratione ꝛ adiutorio sic debem⁹ porrigere ꝛ angelis ꝛ sanctis orões nostras. Et circa hoc est vnũ argumentũ valde difficile. q2 vel deus decreuit dare aut nõ. si nõ decreuit: ergo nõ opz petere. si decreuit vr̃ ꝙ orationes sint frustra. Dicendũ ad hoc: ꝙ vt habet in dyalogo beati Grego. ꝛ refertur in maiori volumine. xxiij. q. iiij. c. obtineri. Obtineri nequã ꝙ pñt que pdestinata nõ fuerunt: sed ea q̃ sancti viri orando efficiũt ita predestinata sunt vt p̃cibus obtineãtur. Nam ipa regni pdestinatio ita est ab oĩpotente deo disposita vt ad hoc electi ex labore pueniãt: quatinus postulãdo mereant accipe qd̃ eis ops deus añ secula disposuit donare. Sicut eñi preordinauit finẽ: ita media p q̃ finis haberi põt. Dic exemplũ de milite misso ad bellũ qui ordinatur a rege ꝙ habeat talem equũ ꝛc. ¶ Leuate capita vestra aĩe deuote estis memores illoꝝ que diximus heri. dixi de lege ciuili ꝛ decretali de accomodato: ꝙ qñ aliquid conceditur ꝓ certo vsu opz ꝙ respondeatis ꝛ ꝙ restituatꝭ ꝛ ꝙ nõ ponatis ad alios vsus. Deus dedit vobis vitã ad seruiendũ sibi: nõ opz applicare ad aliud. Sed forte dicetis vos. pater anteq̃ moriamur nos disponem⁹ ꝛ emendabim⁹ vitas nostras. scti orabunt ꝓ nobis quibus semp nos cõmendam⁹. bene dicitis sed nõ totuz. ¶ Lex ciuilis. C. de religiosis ꝛ sumptib⁹ funerũ. lege vltima. Reliquie sanctorum perpetue sepulture nullatenus transferri debent. Et religiosi forte dicent: ꝙ ipsi sunt domestici sanctoꝝ ꝛ tenẽt loca ipsoꝝ. Igit ipi orabũt ꝓ ipsis. Certe patres h̃ nõ sufficit. Vr̃ et in maiori volũie. di. xl. c. nõ est. Non sunt filij sanctorum qui loca tenent sanctorum: sed qui exercent opera eorum. Ad hoc est illud Ecclesiastes. xi. Ubicunq̃ ceciderit lignum:

ibi stabit siue ad austrū siue ad aquilonē. de pnia distin.iij.ca. Qualis vnusquisqꝫ. hinc egreditur talis in iudicio p̄ntatur. Casus ē patens. Dn̄i mei leuetis spūs. ponatis casū ꝙ sanctus Thomas fuerit in hoc cōuentu mortuus: ⁊ ꝙ fuerit a p̄ncipio sepultus in capella vbi venerat̄ ⁊ colitur. prior isti⁹ cō uentus cuꝫ fratribus transferūt corpus ei⁹ de isto cōuentu ad aliū ⁊ de ecclesia in ecclesiam. ¶ Querit̄ vobis dn̄is legistis ⁊ canonistis. Utrū hoc possit de iure fieri. Et vtrū hm̄oi translatio venerabilis sit ⁊ sancta.
¶ Uos habetis legē ciuilē ⁊ canonē que respondent. Dicit p̄mo iustinian⁹ ꝙ nō dꝫ alicuius sancti corpus datū sepulture transferri ad aliū locū sine romani pontificis auctoritate. Uidetis vos aliqn̄ vnā magnam arborem que qn̄ cadit ibi cōsumit̄ ⁊ putrefit ⁊ inde euellitur. Sic est de vobis pctōribus qn̄ moriemini i pctō mortali tales apparebitis in iudicio dei. ¶ O pctōres nūꝙ lignū fuit magis dignuꝫ cōbustione ꝙ aīa est digna dānatione eterna qn̄ egreditur de corpore p̄prio. seclusa em̄ oi potentia diuina Si oēs sancti ⁊ sancte dei btissima virgo ⁊ oēs angeli venirēt in terrā ⁊ facerent tantā pniam p̄ aliquo q̄ decessit in pctō mortali q̄ꝫtā fecit pr̄ noster adā magdalena ⁊ om̄es alij sancti vel pateremur tantas penas ꝙ̄tas passus est xp̄s in cruce nō posset aīa resurgere a dānatiōe. ¶ Uos dn̄i religiosi cōfiditis in sanctis p̄ris q: geritis habit⁹ eoꝝ ⁊ statis in locis eoꝝ. Certe dicit gregori⁹ ꝙ nō sunt filij sanctoꝝ q̄ tenent loca eoꝝ sed q̄ imitantur mores eoꝝ. Uos mulieres habetis sanctā genouefā q̄ratis sibi quō ē saluata. Utrū ducēdo vitā quā ducit̄: certe dicet nō. ⁊ sic dicatis oībus sctīs. Quos si iterrogaueritꝭ dicēt qd̄ dicit Paul⁹ ad Hebre. xi. Sancti p̄ fidē vicerūt regna opati sūt iusticiā adepti sūt repromissiones. Festinemus igitur ingredi illā requiē anteꝙ veniat nox mortis ne forte inueniam⁹ ostiū clausuꝫ sicut fatue virgines. Quod sonāt verba thepreas. ¶ Ascende ad me ⁊c.
¶ In isto sermone erūt due ptes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Quā applicabim⁹ ad beatū thomā.
Secunda ascensionis spiritualis demonstratiua.

¶ Primo euangeliū duo continet.
Primū est celeste desideriū.
Secūdum est cōmouens suspirium.
¶ Quantū ad primū. Uno die sequebantur iudei xp̄m ⁊ totaliter volebant eū occidere ⁊ hoc fuit secūda vice in qua fuit in periculo mortis. Uenerūt iudei ad xp̄m dicentes Magister reuerēde audiuim⁹ signa que facis p̄ totam galileā ⁊ in alijs ciuitatib⁹: fac ⁊ hic in patria tua. Dicit xp̄us. Nemo acceptus est p̄phā in patria sua. quasi vellet dicere: ꝙ nō erant digni. Et subiūxit hystoriam. Nūquid vos iudei audiuistis loqui de Helya qui venit in sareptā sydonioꝝ ⁊ erāt multe vidue in israel. visitauit illā. similiter tp̄e helysei erāt multi leprosi in israel ⁊ nullum curauit nisi solū naamā syrū. ¶ Tunc iudei indignati duxerūt eū in supciliū montis ⁊ ip̄m precipitauerūt. Landulphus dicit: ꝙ rupis aperta est ⁊ se ibidē abscondit. nesciebant quo iuerat ⁊ seip̄m inuisibilem reddidit. Quid significat dn̄i mei iste helyas ⁊ ista vidua sareptana ⁊ helyseus ⁊ naamā. Uidua est aīa. iij. Regū. xiiij. Heu mulier vidua ego sum. Ista mulier est aīa peccatrix separata a sponso suo xp̄o. ⁊ p̄pheta venit ad illā. Sed queretis que est sarepta sydonie. Sarepta est panis desideratus. qm̄ non datur gratia dei nec xp̄s venit ad illos qui nō desiderant illū. Casus est patēs dn̄i Si habeatis bonū vinū vbi ponitis nūq̄d in bono vase ⁊ puro? Sed gratia datur tantum sarepte desideranti panem vite ⁊ gloriam paradisi ⁊ non datur leprosis peccatoribus nisi desiderent mundari. Uidetis ꝙ leprosi sunt tantum abhominabiles a cōspectu omniū abijciūtur. Sic anima peccatrix a consortio sanctoꝝ angelorum repellitur. Uidetis experimentaliter: ꝙ si aliquis habeat vnū filium. xx. annoruꝫ contumacem. pater dicit sibi. vade ⁊ recede a me. fuge a cōspectu meo. nunꝙ venias coraꝫ oculis meis. Iste filius videns iratum patrem venit ad matrē quā orat lachrymosis ocul' ꝙ ducat eum ad patrem: ⁊ eum pacificet: ⁊ promittit se nunꝙ patrem turbaturum. Nunquid de⁹ dicebat ysa. lxvi. Quomodo si cui mater blandiatur ita ego consolabor vos. Mater ista consolatur filium suuꝫ dicens: Fili mi ne dubites: ego pacificabo p̄reꝫ tuū.

¶ Audite me o peccatores nunquid mater fuit cōmota filio magis seclusa passione quam deus cōmoueatur a pctōre qñ postulat sibi gratiā genibus flexis dicēs. pater peccaui in celū et coram te. non sum dignus vocari filius tuus etc. Audio dicere quod nunquam deus recusat misericordiā dare poscenti et se disponēti sicut debet. Nunquid hoc Tho. postulauit? queratis nunc sibi boni religiosi quō assecutus est vitam eternā. nunquid ducēdo vitam quā ducitis? vos parui religiosi scire debetis eius vitam atque meditari. Nam humiliando se cū alijs intrauit paradisum Religio mūdauit eū septies: sicut naamā fuit mūdatus septies. Utinā tacuisset magister Johā. gerson quādo dixit: quod ad perfectū statū sufficit charitas: et quod castitas nō est necessaria. Thomas in libro de pfectione vite spiritual. et .ij. ij. q. lxxxvi. Et Bonauen. in apolo. contra calūniatorē tenēt: quod licet charitas sit initiū et principiū oim opeꝝ et pfectionū ad pfectionē vite necessaria: tñ pfectus est status religionis approbate. Nunquid saluatur Tho. qui erat virgo? et quō corpus suū delicatis cibis nutriēdo et vnā tunicam foderatā habēdo? Certe nō. Si enim abstinētia carnis et vini et desertio mundi nō augeret meritū: sed cū oibus istis quis posset esse in statu pfectionis. Tunc Thomas nō fuisset ingressus vt eēt ppinquior deo. Ideo lauit se septies. Tria ptinēt ad vitam purgatiuā. duo media valēt ad vitam illuminatiuā: et duo vltima ad vitam pfectiuam. In prima prerogatiua tria sunt.

Primū est abiectio siue abrenūciatio.

Secundum est sensualitatis mortificatio.

Tertium est perferende miserie presentis deploratio.

¶ De primo Math. xix. Ecce nos relinquimus oia et secuti sumus te etc. Gal. v. Qui xpi sunt carnem suā crucifixerunt cū vicijs et concupiscentijs. De. ij. Math. v. scribitur Beati qui psecutionē patiūtur pp̄ter iustitiam: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Et Lu. ix. Si quis vult venire post me: abneget semetipsum etc. De tertio ps. Heu me: quia incolatus meus etc. Dñi qñ ego loquor de religione: mens mea est loqui de religiōe bene obseruata. Sed dicūt aliqui patres: pater si essemus de obseruantia non studeremus. Dico pro vobis pro omī resolutione: quod Tho. et Bona. viuebant in obseruātia: et tñ multū bene studuerūt vt opa eoꝝ docēt et ostendunt. Est aūt aduertendū quod cōparatio actuū vel habituū pōt fieri vel in eodem gñe vel in diuersis gñibus. verbigra. status prelationis debet esse adeo pfectus quod platus oibus suis subiectis sit melior. Sed postea dico quod pfectiores debēt esse religiosi: et status eoꝝ est pfectior. i. securior. sed nō sm dignitatē: vt aliqui dicunt. et sic nō dubitetis ponere filios vestros in religionibus: et hoc presertim vbi bñ viuitur. quia si ponitis i religione dissoluta vos ponitis sibi chordam in collo p quā dānabitur in inferno. ¶ Obedientia nō debetur regule pp̄ter prelatum sed prelato debetur obediētia pp̄ter regulam. Sic btūs Tho. qui erat filius comitis et de genere nobiliū intrauit ordinem vt posset saluare aiam suā: et p obseruantiam regule et obedientiā regularē ingrederetur terrā promissionis. Purius enī in religiōe absque cupiditatibus viuit quam in seculo. Dicit enī Aug. Uenenū charitatis est cupiditas Paulus etiā dicit. i. Tho. vi. Radix oīm malorum est cupiditas. Ideo xp̄s mgr veritatis vt iuueni petenti. quid faciendo vitam eternā posset hr̄e. serua mādata. Et cū hec oia se fecisse dixisset continuo subiūxit Lu. xviij. Uade et vende oia que habes et da pauperibus et sequere me. Ecce aptam mundi abrenūciationē quā debet quilibet religiosus et vir pfectus facere. Secūdo oportet mortificare sensualitatē. Quia qui xp̄i sūt carnē suam crucifixerūt. Gal. v. Est enī regula magistralis: quod penitens debet deuiare sensualitatem si vult perfecte penitere. Istam regulam seruabat sapiens qñ dicit Sapiē. viij. Sciui qm̄ aliter nō possum esse cōtinēs nisi deus det. O patres et matres multū debetis aduertere quod filij vestri nō dñt amittere virginitatē. perdunt illud quod nunquam recuperabunt. ¶ Tertio opz deplorare peccata quo ad vitam purgatiuā. Mathei. v. Beati qui lugent: qm̄ ipsi consolabunt. Prou. xiiij. Extrema gaudij luctus occupat: quoniā impossibile est quod quis abstineat a peccatis nisi deus iuuet eū in istis vijs. beatus Tho. floruit gloriose. floruit etiā secundo modo scilicet in sacrarum litterarū meditatione

ne. Eccle.xv. Cibauit illū pane vite ⁊ intel
lectus ⁊c. Dico enī ꝙ plus ipse ꝓfecit oran
do ꝗ̄ sub magistro. Tēpore quo fuit nou⁹
doctor Parisius fuit q̄dā error d̄ corpe xp̄i
⁊ oēs reseruauerūt sibi resolutionē. ¶ Se
cūda via q̄ ptinet ad vitā illuminatiuā est
feruens oratio in qua btūs Tho. multū ꝓ
fecit. Ipse enī stans ante imaginē crucifixi
orauit eū vt si ille tractatus de sacramēto
altaris erat bonus: ⁊ ab oī errore imunis
sibi domin⁹ reuelaret: quod ⁊ fecit dicens.
Quod de me scripsisti Tho. bene scripsisti.
Tertia via pertinet ad vitam pfectiuā. vbi
consistit perfecta ꝯtemplatio in qua beat⁹
Thomas multū profecit. Semel fuit i mē
sa regis sancti Ludouici ⁊ cū eo erat prior
conuentus qui adeo fuit raptus in mensa
dicens. Scribe sic: scribe sic. Et prior dixit
ei. Frater thoma vos estis in mēsa xp̄ianis
simi Regis francie quid facitis. Qui cū eēt
reductus ad sensus: dixit. Christianissime
rex da mihi veniā. Ego enī putabam eē in
studio ⁊c. ¶ Dn̄i si vultis saluari ⁊ vos aie
deuote seq̄mini Thomā in sctitate vite ⁊ p
fectione: ⁊ sic ascendetis ad montem glo-
rie. Ad quam.

¶ Feria tertia dominice tertie quadrasi
me. Sermo. xxxij.

Scēde ad me in montez ⁊ esto ibi. Vade ⁊ vende oleum: ⁊ redde creditori tuo. iiij. Reg. iiij. ¶ Dn̄i ⁊ aie de uote si retinuistis doctrinā heri datam de betis laborare ad saluandū aīas vestras. hodie ꝓponitur nobis hystoria pulcherri ma ꝗ̄tum ad sensum litteralē ⁊ moralem. ¶ Erat quedā proba mulier vidua: q̄ venit ad Helyseū dicens. Pater mi ego suz muli er vidua. maritus meus mortu⁹ est: quem cognoscebatis. ipse debebat multas pecu- nias. creditores venerūt ad me: q̄bus ego nō possum satisfacere: ipsi volunt a me tol- lere filios meos: vt faciāt illos sibi seruos. Dixit propheta: filia habes aliq̄d in domo tua de quo possis te iuuare. Dixit mulier: nō habeo nisi modicū olei quo vngar. Di- xit Helyseus. vade ⁊ accomoda vasa ab oī bus vicinis tuis: qd̄ ⁊ fecit: ⁊ cum impleret vasa dixit filio: sunt ne amplius: ⁊ dixit ꝙ non: ⁊ stetit oleū. Tunc venit ad Helyseuz ⁊ dixit. pater hēo tue sctitati grās: feci qd̄ iussisti. Tunc dixit Helyse⁹: vade ⁊ vēde o- leū ⁊ satisfacias creditorib⁹. Credo ꝙ vos vidue effectis bn̄ ꝯtente si haberetis talē ꝓ phetā. Sz est aduertendū q̄ est mulier: qui sunt pueri: ⁊ q̄ sunt creditores. ij. Reg. xiiij habetur. Heu mulier vidua ego sum. Ista vidua est peccatrix aīa: nunq̄ȝ enī vidua fu it in tāto periculo sicut aīa peccatrix q̄ pdi dit sponsum suū xp̄m. Sz q̄d est istud debi tū qd̄ opz creditori reddere. Dico ꝙ est pe- na p pctō debita: creditor ille terribilis qui nō vult ꝯtētari est iusticia diuina q̄ dicit il lud Math. v. Nō exibis inde donec reddas nouissimū quadrantem. Qn̄ quis peccauit mortaliter opz soluere debitū. Adā nongē tis trigita annis pn̄iam egit ⁊ fleuit toti- ens quotiēs recordat⁹ est pctī sui. Iusticia diuina nunq̄d fuit contēta: certe nō donec xp̄s redemit mundū p passionē. Dyabolus enī est mirabilis creditor seuer⁹ ⁊ terribilis Eccl'a. xxi. dentes leonis dētes ei⁹ deuorā- tes aīas hominū. Dyabolus vult deporta- re corpus ⁊ aīam q̄ sunt duo pueri. Vada- mus igitur o pctōres ad ꝓphetā vt det no bis ad soluendū debitum. Oleū effusuz no men tuū. Canti. i. Sed qd̄ est oleū istd̄: Di- co ꝙ est mīa dei. Veri xp̄s dn̄s noster de- dit nob̄ aq̄uā ad mūdandū nos: hodie dat nobis oleū qd̄ est bonū. primo ad comeden dū. scd̄o ad gustandū. tertio ad illuminan- dū. quarto ad frixandū. q̄nto ad cenanduz. Sic etiā mīa xp̄i passionis est bona ad co- medendū spūaliter: ad gustādū cibaria do lorū passionis xp̄i: ad illuminādū ꝯscias nr̄as: vt cognoscam⁹ pctā: ad frixandū vul nera pctōꝝ nr̄orū: ⁊ finaliter ad sanandum aīam peccatricē. O peccatrices q̄d debetis facere? Videatis istā paupculā viduā: seq̄- mini eā ⁊ dicatis creditori: dn̄e nō habeo vn de possum satisfacere: sed da mihi modicuz de oleo. i. de merito passionis tue ad satisfa ciendū iusticie diuine: ⁊ tūc dyabolus ni- hil poterit nocere. Ut aūt facili⁹ oleum ha beatis: recurrite ad virginem mariam di- cendo Aue.

¶ Ascende ad me ⁊c. More ꝯsueto moueꝗ̄

stio theologal: fundata in euāgelio hodier-
no qđ loquitur de correctione fraterna. ter-
minata a Bona.q.xxxvij.tertij. Utrū prece
pta diuina sp obligēt ad pctm̄ mortale. Di
cit ꝙ p̄ceptoꝝ diuinoꝝ quedā sunt affirma
tiua: quedā negatiua. Negatiua obligāt ad
sp̄ ꝛ pro sp. sicut nō adorabis deos alienos
nō mechaberis. Ad sp ꝛ pro sp. i. pro oī lo-
co: ꝛ pro oī tpe. Affirmatiua sunt q̄ obligāt
ad semp. sicut honorare parētes. Casus est
patens: in oī eñ actu positiuo vt actus bn̄
ꝛ meritorie fiat: opꝫ ꝙ sit circūstantionat⁹
vt dicit Aristo. ij. Ethi. Cū ergo affirmati-
ua exigant actū nō bn̄ fierēt nisi loco ꝛ tpe
ꝛ sic correctio fraterna cū sit p̄ceptum affir
matiuū nō obligat nisi pro semp. ¶ Leua-
te spūs: audiuistis heri ꝙ qn̄ reliquie sunt
in aliquo altari nō debēt trāsferri. C. de re-
ligiosis ꝛ sumptib⁹ funerū. sīr ꝙ vbicun-
ꝙꝫ ceciderit lignū ibi erit. Si fueritis sepul
ti in inferno etiā si beata virgo oraret ꝓ vo
bis exinde nō exibitis. Dicetis: pater in fa-
cultate dei est saluare nos: iō saluabit nos
si placet sue sctīssime maiestati. Uerū dici-
tis sed nō totū. Habetis eñ legē ciuilē. ff.
q̄bus causis ypotheca ꝯtrahitur. Lex inci
pit. Uigilantib⁹ ꝛ nō dormiētib⁹ iura sub
ueniūt. Idem hr̄ in antiq̄s: extra de electōe
ꝛ electi ꝑtāte. ca. Cū in cunctis ꝛ ca. innotu
it. glo. ibi. Negligentie hoīs nō est ꝑcēduꝫ.
ꝛ extra de iniurijs ꝛ dāno dato. ca. Si cul-
pa. glosa. Negligētia ꝛ ignorātia ascribunt
culpe. O pctōres si dānamini nō plāgatis
vos de deo: nunꝙ eñ mater tenēs pueruꝫ
suū in brachijs in mortis articulo tm̄ dolu
it ꝙtū xp̄s dolet de punitione pctōꝝ seclu
sa passione. vellet eñ xp̄us nos saluare si
pctm̄ nō impediret. Ezechie. xxviij. Nunq̄d
volūtas mea est mors impij? quasi dicat nō
sed defect⁹ prouenit ex parte negligētie no
stre. Ponatis casum ꝙ ista ciuitas sit val-
lata inimicis: ꝛ custodientes sint supra mu
ros ꝛ dormiant. interim ciuitas capiatur
ab hostib⁹. Dicit imperator ꝙ tales debēt
puniri grauissima pena scilicet pena mor-
tis sicut traditores reipublice. debuerunt
eñ vigilare ꝛ non dormire. Osee. xiij. Per-
ditio tua ex te israel: tantūmodo ex me au-
xilium tuū. Uolo dicere peccatores tēpus
est vigilandi ꝛ custodiendi animas vr̄as:

iam est media quadragesima: ꝛ si tempore
preterito fuistis in peccato dimittatis val
lem miserie: ꝛ ascēdatis ad montē grē. iux
ta verba thematis preassumpti. Ascende
ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra
tiua.

¶ In isto euāgelio sunt duo puncta.
Primū est de correptione fraterna.
Secundum est de excommunicatione vi-
tanda.
Secundū ibi tangitur, sit tibi tanꝙ ethni-
cus ꝛc.
Primū tangitur in principio.

¶ Dicit ergo xp̄s ꝙ cū videmus fratrē de-
linquentē debemus eū corrigere. Respici-
ens enim discipulos dixit: si peccauerit ꝛc.
Quero vobis dn̄i quādo videtis aliquem
facientē malum quō habetis vos ad illuꝫ:
nunq̄d truffamini ꝛ facitis cantilenas ꝛ io
cos? Dn̄s noster precepit oībus per p̄s. di.
Ab occultis meis mūda me dn̄e: ꝛ ab alie-
nis parce seruo tuo. q. d. ꝙ pctā aliorū cor-
rigere ꝛ emendare debemus: ꝛ hoc p̄cipue
qn̄ videmus delinquentē ꝛ existimam⁹ ꝙ
corriget se: si non habeat aliū correctorem
mortaliter peccamus nō corrigendo. O de
us meus quot sunt q̄ deficiunt in isto p̄ce
pto? Credo ꝙ inter oīa p̄cepta diuina tam
affirmatiua ꝙ negatiua istud minus ad-
impletur. Casus est patēs: si inuenias vnū
famelicum in itinere: si tu potes eū cibare ꝛ
non des sibi que sunt necessaria si moritur
et tuo defectu eternaliter eris dānatus ni-
si pnīam agas. Heu heu qui nō hꝫ pietatē
de aīa: quō habebit pietatē d̄ corpe? Si cor
pori qđ est putredo tenet subuenire sub pe
na pcti mortalis ꝛ dānatōis eterne: q̄d si ꝑ
mittatis dānare aīam sanguine xp̄i redem
ptā: ꝛ ad imaginē trinitatis creatā? Iō xp̄s
dic. Si peccauerit i te. i. te sciēte: corripe eū
inter te ꝛ ip̄ꝫ solū: ꝛ si noluerit te audire vo
ca duos vel tres. primū intelligit de pctō
occulto ſm doctores: ꝛ scđm de pctō qđ in
cipit esse notū multis. Et sūt illi vocandi q̄
sciūt: vel illi q̄ possunt ꝓdesse: ꝛ nō obesse.
si autē illos noluerit audire: dic ecclesie ad
quā spectat corripere pctā publica. Extra

de officio iudicis ordinarij.ca. Irrefragabi li. si aut ecclesiam noluerit audire sit tibi tanque ethnicus et publican⁹.i.hereticus et paganus. Dñi capiamus casum de aliq adul tera: habetis ne aliqs i ista ciuitate: nō est vtile: credo q lex Moysi hodie obseruetur q dicebat q adulter et adultera debebāt lapidari: si ergo aliq adultera vobis pñtibus cōmittit adulteriū: non debetis in publicū referre: sz inter vos peccatricē illā corrigere iuxta dictū xpi. Si peccauerit in te.i.te solo sciente. O q graue est pctm manifestare pdere: propalare pctm secretū. Ista materia tangit vos iudiciarios: epos et platos: qui nō corrigitis subditos qs tm scitis esse viciosos et corruptos. Nunqd legistis illō qō scribitur tertij Reg.xx.ca. Et fuit dictū achab regi. Custodi virū istū: qm si lapsus fuerit: erit aīa tua pro aīa illi⁹. Nunqd habetis etiā in maiori volumine.lxxxiij. dist. ca. Error. Error cui nō resistitur: approbaf Uos habetis filios et filias burgens⁹ q nō faciunt cōpu tū de vobis in senectute Sapien.xi. Per q quis peccat: p hec et torquef Qn sunt iuuenes vos nō punitis eos: et qn sunt senes ipsi puniūt vos. Ad hoc potest allegari ca. si culpa. extra de iniurijs et dāno dato. Debent eni parētes ex facto suo si ue negligētia posse ptingere iacturā. Loqmini mihi pres. legistis vnqz hystoriam d Hely: de quo primi Re.i.et.ij.caplis recitatur. extra de simonya.ca.lz hely. Hely fuit summus sacerdos: sed qr negligens circa punitionem filiorz suorū fuit: cadens supine in terrā: fractis ceruicib⁹ expirauit: et dānatus est sm Hiero. Dñs phibeat sententiam istāa vobis. melius eēt corripere filios q dānari. Facite qō voletis: sed si non corrigatis filios vestros inuito vos ad dānationē. De pctis aut manifestis oz dicere eccl'e dicit xps. Dñi iusticiarij q habetis stipendia a rege: creditis q illa stipendia dētur vobis ad ducendū magnos triūphos: ad viuendū lete et voluptuose: nō certe. Nūquid habetis.ff. de officio iudicis et presidis.l.i.q preses dz punire pctā: corripe malos: nunqd habetis in ista ciuitate blasphematores: lusores publicos: macqrellas: Ista peccata clamant quotidie ptra vos: et nullam penitus facitis punitionez: sed aliquando dicitis non est aliquis qui se plangat. Nunqd habetis capitulum qualiter et qn. et est scdm. extra de accusationibus. vbi dr q iudex ex officio dz per clamorē inqrere de pctis. Et sumitur ex illo qō hr in Ge. xviij. Clamor sodomorz venit vsqz ad aures meas: vadam et videbo si clamorē q venit ad me ope cōpleuerint. Corrigatis ergo hortor vos pctā publica: deponatis lupanaria de medio probarz mulierz: eijcite macqrellas in signū reprobatōnis eterne. si nō vos eritis dānati cū oibus dyabolis eternaliter. Si eni hodie magister noster iesus xps cuilibet precepit corrigere pctā secreta: quāto magis pctā publica. Sed qd erit de vobis miserrimis pctōrib⁹ q ducitis mulieres p vicos et plateas ad lupanaria ad luxuriandū et peccādū: videtis illū q pendet in cruce. Si rex noster xpianissim⁹ mitteret filiā suam vni militi: et ille miles violaret eā: quāta pena esset dignus ille: nonquid deberet occidi sicut pditor. Certe nō minori pena dignus est q inducit aliquam mulierē ad peccandū. pro certo dico (o peccatores) q melius essent vobis fuisse mortuos in vtris matrū q mori in pctō mortali. ¶ Quantū ad scdm verbū euāgelij. Amē dico vobis: quecūqz ligaueritis sup terraz etc. Scotus. di.xxiiij. quarti dicit q hoc verbū intelligitur de clauib⁹ in foro interiori qtum ad sniam excō. Si essent hic prelati ecclesie loqrer eis vnū vbū qō habef in ca. Nemo eps.ij.q.i.q nemo episcoporuz sine certa et manifesta mortalis pcti causa aliquē cōmunione priuet ecclīastica. ¶ Ponamus casum q est vnus paup hō qui accomodat vnū scutum aut duo: et nō hz vnde soluere possit: excusatur ppter impotentiā. si autē prelatus eū excōmunicauerit: in foro pscientie nō est excōicatus. Ego nō laudo excōicationes q danf pro rebus tēporalibus: sed bn pro peccatis publicis. verbi gratia. est vnus ecclesiasticus q tenet vnā meretricē et non vult emendari; debet excōmunicari. Unus vsurarius etiaz q nō emēdatur. adultera publica que nō vult emendari: tales sunt excōmunicandi. ¶ Est autem notandū q duplex est excōmunicatio scz maior et minor. Maior est maximū vinculum qō habeat ecclesia et separat a sacra

mentis et participatione sacramētorum et ab oībus bonis et suffragijs eccl'ie et hoc si sit iusta. sicut videmus q̄ mēbrum abscisum a corpore non pticipat cum alijs mēbris: sic etiā hō excōicatus non participat cum suffragijs ecclesie. ¶ Legi in quodam libro autētico q̄ i delphinatu quidā fur furatus fuerat breuiariū a quodā sacerdote et posuerat supra vnā quercū. sacerdos fecit excōicari oēs detinētes breuiariū. et subito illa arbor desiccata est. Caueatis ergo sententiam excōicationis. si videatis aliquem peccare nolite ridere: sed corrigite eū cū lenitate: et si nō vult corrigi habeatis desiderium corrigēdi eū et de ei9 vita pietatē. Et sic ascendetis ad montē gratie. Iuxta verba thematis preassumpti. Ascende ad me in montem etc.

¶ Quantū ad secundā ptem sermonis. Domini vultis ascendere ad montē grē: oportet transire desertū et stare paululū in q̄rta mā̄sione q̄ est. Omniū pctōrū suoꝝ vera cōfessio. Non op3 expedire cōfessionē: sed op3 figere pedem et bñ ɔfiteri. Dñica precedente aperui istā mansionē: et dixi q̄ penitens q̄ vult bene ɔfiteri d3 habere certas ɔditōes Nūc sequitur alia sc3 q̄ confessio d3 eē discreta. Dñe domicelle qn̄ estis infirme nunquid vocatis bonū medicū: ita op3 si vultis sanari spūaliter q̄ eligatis bonū doctum et deuotū medicū spiritualem. Est aūt intelligendū vt dicūt doctores q̄ triplex d3 esse discretio in confessione.

Prima in eligendo confessorem.
Secūda in distinguendo speciem a specie.
Tertia in distinguēdo circūstantiā a peccatis et etiam inter se.

¶ Peccator eñi nō debet facere cumulū de oībus peccatis summarie dicendo: ego peccaui p gulā: per auariciā et sic de alijs. Alias confessio tm̄ valet sicut tergere nasū cū pallio immūdo. Prima ergo discretio debet esse ex pte sacerdotis. Leuitici. xiij. Sacerdos ad cuius iudiciū stat oīs lex: discernet si lepra sit vel nō. Idem habetur de penitentia dist. vi. c. Qui conteri vult querat sacerdotē scientem ligare et soluere: ne si cecus cecū ducat: ambo in foueam cadūt. Debet etiam ponere differentiā inter circūstātias que saltim mutant speciē peccati. verbigratia. nō sufficit dicere ego cōmisi adulterium cū fratre si verū sit. siliter nō sufficit dicere ego portaui vindictam ɔtra aliquē: s3 o3 dicere p tot vl' tot annos. silr nō sufficit dicere ego nō cōmisi furtū vel sacrilegium sed si fuisti in causa q̄ aliqs habuerit malam fantasiā de te: puta dederis occasionē malefaciendi vel loq̄ndi: op3 cōfiteri. et nō sufficit dicere pctm̄ in se: sed oportet dicere morā vel tempus per qd̄ mansit in tali peccato. Habemus hystoriā ad hoc Marci. ix Christus anteq̄ sanaret demoniacū quesiuit per qd̄ tempus erat q̄ habeat demonē tunc curauit eū. Hoc est certū penes peccatores q̄ quotienscūq̄ veniūt ad confessionem op3 q̄ dicant mansionē peccatorum. Sicut qn̄ habetis vnā arborem in orto vestro qn̄ vultis eradicare illam op3 destruere radices brancas et truncum et q̄cquid ē in arbore: ne forte crescat vel iterū oriat. Isa. xxiij. Perdam babylonis nomen. i. peccati mortalis et reliq̄as et progeniē et germē. Babylon est pctm̄ mortale. radices sūt meditationes: reliquie sunt memorie. Sed dicetis: pater ego libenter dicerem oīa peccata mea: sed nō possum recordari nec discernere inter peccata: detis mihi bonū ɔsiliu3 quid debeo facere? Dic charissima ea q̄ scis et potes scire per diligentem inquisitione3: et cōmitte te bono sacerdoti: et dñs miserebitur tui. Et sic ascendetis ad monte3 etc.

¶ Feria quarta tertie dominice quadragesime. Sermo. xxxiiij.

Scende ad me in monte3 et esto ibi. Honora patrem et matrē tuā vt sis longeuus sup terrā. Exodi. xx. Domini et anime deuote si retinuistis doctrinā hesternam debetis velle saluare aīas vr̄as et placere deo. diximus heri de vidua et duobus pueris: et quō pp̄ha dedit eis oleū ad satisfaciendū creditorib9 suis. O pauperes aīe de q̄ satisfaciem9 creditoribus p pctīs nostris? q̄libet nostrū h3 duos filios. s. corpus et aīam. dyabol9 cui obligauim9 nos vult recipere vtrūq̄: nō est remediū nisi merito passionis dñi nostri iesu xp̄i nos pser‹uare›

uet. Restat nūc epistola hodierna: honora patrē tuū ⁊c. Proponitur nobis hic doctrina quā deus dedit filijs israel .s. honorare parentes. ⁊ redditur causa: vt simus longeui super terrā. Sed notandū est q̄s sit iste honor: ⁊ quis pater. In sacra scriptura triplex pater reperitur.
Primus est pr̄ eternus ⁊ celestis.
Scd̄s est pater internus ⁊ spūalis.
Tertius est pr̄ externus ⁊ tpalis.
¶ Si velimus saluare aīas nr̄as oꝫ istos patres honorare. Silr̄ hēmus tres mr̄es.
Prima est celestis: que est triumphans ecclesia.
Secunda est interna q̄ est ecclesia militās.
Tertia ed tpalis ⁊ carnalis.
¶ Primo honora deū .i. Thimo .i. Soli deo honor ⁊ gloria. ⁊ Deute. xxxij. Nōne ipse ē pater tuus q̄ possedit te ⁊ fecit te ⁊ creauit te redemit ⁊ beatificauit te? quō honorabimus ergo eū. Dic ergo mihi pctōr q̄d requirit a te deus. certe nihil nisi vt diligas eum ⁊ timeas eū offendere. Silr̄ debem⁹ honorare matrē eccl'iam triūphātē. ad Galath. iiij Illa aūt q̄ sursum est libera est: q̄ est mater nr̄a. Scd̄o opꝫ diligere pr̄es spūales vt sr̄ prelati: doctores: ⁊ ꝯfessores. Vn̄ Apost. i. Cor. iiij. In xp̄o iesu ꝑ euangeliū vos genui, nec minus eos debem⁹ diligere q̄ꝫ patres carnales. mater etiā ē ecclesia militās in qua recipimus sacramēta. vn̄ Hiero. de pnīa dist. i. c. Ecclesia. ⁊ extra de snīa excōicationis lib. vi. Vocat̄ alma mater ecclesia De honore vero quē debemus eccl'iasticis viris habetur ca. In scripturis disti. xcvi. ⁊ sunt ỽba constātini imperatoris .s. ꝓprijs oculis vidissem sacerdotē dei aut aliquem eoꝝ qui habitu monastico circūamicti sunt peccantē: clamide mea cooperirē euꝫ ne ab aliquo videretur. Tertius est pater ⁊ mat̄ carnales. Eccl'ia. vij. Honora patrē tuū: et gemit⁹ mr̄is tue ne obliuiscaris. memento qm̄ nisi per illos non fuisses. Et iste honor ſm Hiero. nō intelligitur solū in salutationibus: sed etiā in subuētionib⁹. nō enī sufficit dicere pater bona dies sit vobis: sꝫ oꝫ amare: honorare: ⁊ si instruant nos libēter audire: ⁊ in pauptate eis subuenire. Domini habetis filios in ista ciuitate qui faciāt oppositū patribus suis, De q̄bus Johānes baptista ait Luce. iij. Genimina viperarꝫ quis ostendit vobis fugere a vētura ira? filij dyaboli ⁊ serpentū q̄s custodiet vos fugere a maledictione eterna? Volo dicere q̄ꝫ honoretis euꝫ Malachie. i. Si ego pr̄: vbi honor meus? ⁊ si ego dn̄s: vbi est timor meus? Quē timorē habetis hic de deo dn̄i iusticiarij: nunq̄d dixi vobis q̄ꝫ poneretis manū ad macq̄rellas? quot filie sunt perdite ꝓpter eas? oēs. Dicitis in cordib⁹ vr̄is non possumus pater: q2 nō sumus iusticiarij ad ponendū manū in ipsis. credo q̄ꝫ si aliq̄s ascenderet illā cathedrā ⁊ diceret malū ꝯtra regem eū diffamādo nemo est vr̄m hic in ecclesia qui nō cōspiraret ꝯtra eū mala ⁊ qui nō diceret iusticie vt talis caperet̄ ⁊ puniretur. sed heu vos videtis q̄ꝫta irreuerentia fit patri celesti ⁊ eternali: ⁊ nemo caput q̄relam eius. Sed quid dicem⁹ de patre ⁊ matre carnalibus? Estis hic filij dyaboli qui nō bene obeditis patribus vr̄is? Sed dicetis q̄ est causa? Dico q2 in etate tenera nutriuistis eos sine correctione. Et filiam fecistis meretricē: ducendo ad choreas ⁊ bāqueta. Vos filij teneatis istud ỽbū. Ea mēsura qua mēsi fueritis remetietur ⁊ vobis Dominus dabit vobis aliquē qui tenebit vobis tales terminos sicut renuistis parētibus vr̄is. ¶ Narratur q̄ꝫ erat quidā filius qui tenebat patrē suū per capillos percutiens eū. Cū aūt vicini eū increparēt dicētes q̄ꝫ nō licebat patrē sic tractare: r̄ndit. Domini hoc est propriū generi nr̄o. hoc sp̄ cōsuetum est in domo nr̄a. Pater me⁹ iste hoc fecit pr̄i suo: ⁊ ego filius sic facio patri meo. Et iste fili⁹ quē videtis faciet mihi sic. Qd̄ dn̄s ita disposuit: q2 filius creuit ⁊ traxit patrē suum. Cui dixit pater. fili nō trahas me vltra: ego enī nō traxi patrē meū nisi vsq̄ꝫ ad istam ptē domus. O pr̄es eritis dānati propter filios vr̄os? Volo dicere honoremus deū eternū patrē ⁊ ecclesiā matreꝫ: patres spūales: ⁊ similiter genitores nr̄os Et vos filij si fueritis defectuosi corrigatis vos: seruādo ꝑcepta. ⁊ videatis q̄ꝫ benigne xp̄s est cōuersatus cū matre sua. Recurrātis ad virginē di. Aue.

¶ Ascende ad me ⁊c. More ꝯsueto querit̄ questio theologalis mota a magistris nostris theologis fundata in euāgelio quod

loquitur de quadā traditione antiquorū: terminatata a Scoto ꝓpe finem. Utrū sci licet intētio finis sufficiat ad meritū. Dicit Scotus: ꝙ triplex est bonitas. Quedā est bonitas ex gratie siue entitatiua. Alia est mo ralis ex circūstantia. Alia est bonitas meri toria. Bonitas moralis vltra bonitatē ex genere dꝫ includere oēs circūstantias req̄sitas ad talem actum. sicut pulchritudo nō dicit vnā qualitatē solū: sed dicit aggrega tionē requisitorū ad debitā proportionem membrorū. sic bonitas moralis. nō enī suffi cit ꝙ intentio sit bona: sed requiritur debita materia: debitus finis: debitū obiectū: de bitus locus: et debitū tempus: et sic de alijs.

¶ Leuate corda: quid dicitis timetis dam nari? Ostendi heri ꝑ legem et decretalem ꝙ qn̄ homo aut mulier sunt negligētes face re q̄ debent: si aliqđ sequat eis incōueni ens: ipsi sunt in culpa. Nos sumus negli gentes facere salutē aīaꝝ nostraꝝ: idō cul pabiles. Quid dicitis pater: nos credimus adhuc saluari: qꝛ deus dat nobis bonas mo nitiones et bonas ꝑdicationes: lꝫ pseuere mus in pctis nostris tn̄ in hoc cognoscimꝰ ꝙ deus nō deserit nos totaliter. Bn̄ dici tis sed nō totum. Habetur in antiquis. ex tra de consuetudine. c. cū tāto sunt grauio ra crimina: quāto diutius infelicē detinēt aīam alligatā. Idem habet. C. de seruo pi gnori dato. Incipit lex. sed creditoribꝰ. Al legans ꝓpriā turpitudinē nō est audiēdꝰ. Loquimini mihi. vos dicitis vos eē assue tos: et ꝓpter hoc nō posse resistere. Dicit pa pa ꝙ peccata ex consuetudine efficiunt gra uiora. Hoc est dictu ꝙ estis certiores de ve stra dānatione. Similiter imperator dicit ꝙ nemo dꝫ allegare ꝙ non possit penitere propter hoc ꝙ allegans suā turpitudinem nō est audiendus. Uolo dicere dimittatis modum vestrū viuendi et veniatis ad do minū qui vocat vos. Et sic ascendatis ad montē grē. iuxta ꝟba thematis preassum pti. Ascende ad me et c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.

Prima erit sacri euāgelij expositiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstra tiua.

¶ Euangeliū duo continet: a q̄bus domi nus nos vult esse immunes.

Primū ypocrisis euulsio.

Scđm scandali oīmoda euitatio.

¶ Euangeliū est satis longū et dicit ꝙ cum vna die xp̄s ꝑdicaret discipuli erant cū eo scribe et pharisei surrexerūt in eū dicentes: quare discipuli tui nō seruant traditiones seniorꝝ: manducant enī nō lotis manibus. Isti iudei curabant magis de precepto se niorꝝ q̄ de precepto diuino. qn̄ enī comede bant de diuersis cibarijs sꝑ lauabant ma nus suas. Discipuli vero xp̄i qui vt freq̄n ter incedebant pedibus nudis et māduca bant illa que eis dabantur nō curabāt an haberent manus lotas. Cū igitur iudei di xerunt: tui discipuli frangunt traditionem seniorum. Tunc xp̄s dixit. quare et vos frā gitis precepta diuina ꝓpter traditiones ve stras: vbi Hiero. Falsa traditio verā tradi tionē cōfutabat. Dixit xp̄s in ꝑticulari ma gis exponendo. vos scribe et pharisei nun quid habetis in ꝑcepto diuino ꝙ debet ho norare patrē et matrē: dando eis necessita tes suas. vos dicitis ꝫm traditionē vr̄am ꝙ si aliquis portet ad templū illa q̄ debet parentibus ampliꝰ nō est obligatus parē tibus: et hoc non fecistis: sed per oēs vicos et plateas ꝓsumpsistis: hoc modo vos oēs qui habetis patrē pauperē detis templo: quia cū dederitis magis proderit vobis q̄ si daretis parentibus vestris. O infames ypocrite dixit christus: bene ꝓphetisauit đ vobis Isaias. Populus hic labijs me ho norat: cor autem eorū longe est a me. Estis hic filij quorum vna duodena plus va let q̄ vna centena. Et vos qui estis in do mo parentum vestrorum: qui non habe tis modum lucrandi vitam vestram: nec e stis doctores: neq̄ aduocati: nec mercato res aut mecanici: sed dumtaxat habetis bo na patrom vestrorum. Certe non potestis aliquid alienare sine scientia vel volunta te parentuꝫ. intelligo de pecunijs: secus aū tem esset de pane et vino pro sustētatione pauperum ꝫm facultatem domus. Infe ratis ex hoc domini ꝙ si filius non potest dare propter deuotionem bona parentum multo magis non potest dare meretrici bus neq̄ macquerellis: nec exponere in alijs malis et inhonestis vsibus.

¶ Istud habetur dige, de donationibus

filiorũ. Incipit lex filiusfamilias. ergo nõ oportet deponere parẽtibus ad dandũ templo. Sed qd est ꝙ xp̃s dixit. Popul⁹ hic labijs ⁊c. Credo ꝙ xp̃s loq̄bat nobis qui sumus de regno francie. Istud em̃ regnũ dicitur xp̃ianissimũ: sed dubito ꝙ sitis ypocrite. Isidorus em̃ hyspaleñ. lib. de summo bono dicit ꝙ ypocrita est qui simulat vnũ ad extra: ⁊ aliud ad intra. Et dr̃ ab ypo ꝙ est sub ⁊ crisis aurũ. q. appens aurũ. Quicũq₃ em̃ portat habitũ sanctitatis ⁊ ꝯtrarium facit: põt dici ypocrita. de q̃bus di. xp̃s Math. vij. Attendite a falsis ꝓphetis qui veniũt ad vos in vestimẽtis ouiũ: intrinsecus aũt sunt lupi rapaces. Vos portatis habitũ xp̃iane religionis: ⁊ oppositã vitã ducitis. certe vos estis ypocrite. vñ Augu. lib. de doctrina xp̃iana. Christianus ẽ nomẽ sanctitatis: virtutis: ⁊ iusticie. Qui igitur hoc nomen sibi assumit ⁊ nõ meret habere vere ypocrita est. Vos venitis ad missam: portatis pater noster: ⁊ horas vestras vos honoratis deũ ore: cor aũt vestrũ longe est ab eo. Bernar. sup illud. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. dic̃ ꝙ ecc̃lia passa est triplicẽ ꝑsecutionem.

Prima fuit a tyrãnis.

Scd̃a ab hereticis: ⁊ ista fuit amarior.

Tertia ab ypocritis: ⁊ ista est amarissima.

¶ O q̃ fera pestis. Cauete ypocrisim. sitis boni xp̃iani. Nunq̃ vidi in ecc̃lia maiores dissolutiones q̃ in regno francie. ego vidi mauros: sed si aliq̃s eorũ fecerit vnũ iuramẽtũ nunq̃ faciet oppositũ. ⁊ si quis eorũ fuerit vxoratus: nunq̃ cõmittet adulteriũ: sed qd de vobis gallicis? dicatis mihi in ꝯsciã si ꝑiuramenta facitis: si frangitis matrimonia. certe dicitis sic. Scd̃m v̾bũ euangelij est scandali euitatio. dixit xp̃s. Mãducare em̃ nõ lotis manibus nõ coinquinat hominẽ: de corde aũt exeunt adulteria: male cogitationes: ⁊ silia. Tũc discipuli dixerũt xp̃o. dñe nunq̃d vidistis ꝙ scribe ⁊ pharisei audito hoc v̾bo scandalizati sunt? Dixit eis. sinite eos: ceci sunt ⁊ duces cecorũ. Quid dicitis? non curatis dare scandalũ. ve mũdo ab scandalis. vtinã oẽs abstinerent. Tho. in. ij ij. q. xliij. Dicit ꝙ scãdalũ est dictũ vel factũ prebens accasionẽ ruine. De isto scandalo qd̃ est datũ dicit xp̃s ꝙ expedit ei vt suspẽdatur mola asinaria in collũ eius: ⁊ demergatur in ꝓfundũ maris. Inter oĩa mala q̃ possunt fieri in vna villa nullũ aliud mai⁹ malũ est q̃ dare alijs exemplũ male viuendi. Ideo Bernar. Aĩa est adeo p̃ciosa ꝙ nihil põt existimari ea p̃ciosius. Ideo si oĩa bona mundi essent in vna statera: ⁊ aĩa sola in alia ꝑte statere: cũ sit redẽpta p̃ciosissimo sanguine iesu xp̃i: plus põderat q̃ oĩa bona mundi. Quid ergo dicemus de illis qui nõ solum vnã aĩam: sed plures perdũt nunq̃d sunt digni grauissima pena? Estis hic macquerelle dyabolice? qui excoriaret vos viuas: nõ faceret vobis sufficiẽtes dolores. Et vos dñi prelati: doctores ecclesiastici: ꝑdicatores ⁊ omẽs tales: nunq̃d datis scandalũ qñ publice peccatis? pensate horror vos q̃ graue pct̃m sit scandalũ. Audite me rogo: nunq̃d Ambro. ⁊ alij doctores dicunt ꝙ pena Arrij nõ est adhuc cõsummata. quãto em̃ plures dãnabunt pro sua heresi: tanto plus cruciabitur ⁊c. Expedit ergo em̃ sniam saluatoris pati qui aliũ scandalizat cui sua dãnatio non sufficit: sed sic dyabolus sua cauda peccati alios in dãnationem trahit: expedit inq̃ ꝙ suspendatur mola asinaria ⁊c. Cauete ergo a scandalis: reuertimini ad dñm ⁊ miserebitur vr̃i. Et sic ascendetis ad montẽ gratie. Iuxta verba thematis preassumpti. Ascende ad me in montem ⁊c.

¶ Quantũ ad secũdã ꝑtem. Dñi si habetis bonũ cor spero ꝙ eritis saluati. ps di. Laqueus contritus est ⁊ nos liberati sumus. Oportet si velimus ascendere ad montem gratie stare in quarta mãsiõe. necesse est ei integraliter ⁊ veraciter confiteri. Dicebam heri ꝙ nõ oportet facere vnũ fasciculũ de peccatis: sed oportet dicere multitudinem: ⁊ tẽpus qñ incepistis. Pro nũc op₃ ostendere ꝙ confessio d₃ esse integra. Ad hoc habemus auctoritatẽ: figurã: ⁊ rõem. Augu. est ad hoc. ⁊ recitatur in canone de penitẽ di. v. ca. Consideret. Caueat autẽ penitens ne verecundia ductus confessionẽ diuidat deus nõ dimidiat veniam. Leuitici. xiiij. scribitur ꝙ qui mundabatur a lepra radebãt pillos pellis sue. Iohã. iiij. Totum hominẽ saluũ feci in sabbato. Dico ergo christus nõ dimidiat veniam. si em̃ dimittatis

vnū peccatū ꝛ dicatis aliud qn̄ vaditis ad sacerdotē: si non habeatis nisi duo peccata vos reportatis tria. Quale remediū? Faciatis ꝙ confessio sit integra. ꝛ si aliqn̄ dimidiaueritis: redeatis ad eundē confessorē: ꝛ dicatis. pater ego scienter omisi tale pctm̄: de quo quero pn̄iam: ꝛ de illo qđ nouit omisi mentiendo. Si vero nō inueniatis eundē ꝯfessorē: dicatis alteri totū qđ fecistis ꝛ etiam illā fictionē. ¶ Sed dicetis. pr̄ ego non habui memoriā de vno: aut nesciebā ꝙ eēt pctm̄: ꝛ audio p̄dicare ꝙ est pctm̄ vtrum fit necesse ꝙ redeā ꝛ vadā ad eundē cōfessorē: aut dicam omnia pctā que cōmisi? Dico ꝙ non: si feceris quod in te est. Dico igitur ꝙ si fecerim⁹ debitā pn̄iam ꝛ diligentiā ꝛ lauauerim⁹ oīa vestimenta nr̄a: ꝛ raserim⁹ oēs capillos capitis nostri: erim⁹ mūdi a lepra pcti mortalis: ꝛ remittet nobis dn̄s quicqđ fecerim⁹. Sed fatuus noluit intelligere vt bene ageret. Sūt ne aliq̄ dn̄e in ista ciuitate dormientes vsqꝫ ad horā decimā? ꝛ aliqui mūdani qui non curant de conscientia nec de sermonib⁹ sicut canes: nec confitentur nisi semel in anno: nec meditantur in confessione in pctis suis plusqꝫ pecus. ¶ Dicatis nobis pr̄ vtrum tales excusanť si nesciant ꝯfiteri? Dico ꝙ nō: sed eis imputantur: q2 noluerūt intelligere vt bene agerēt. noluerunt cognoscere qn̄ habuerūt opportunitatē. ¶ Sed dicet aliqua ꝓba mulier. pr̄ ego habeo remorsum in cōsciā de aliquo qđ ego feci in matrimonio: sed cōfessor nunqꝫ me interrogauit. nescio si illud sit mortale vel veniale. quero a vobis vtrū teneať illđ cōfiteri. Respōdet Bonauētura in. iiij. dist. xvij. ꝙ quis obligať de necessitate salutis ꝯfiteri oīa peccata mortalia. ꝛ etiā dicere illud de quo cōsciētia remordet eum. Utrum sit peccatū mortale vel veniale. si ei nō diceret quis exponeret se in periculo dānatōis eterne. Uos igitur mulieres debetis sic dicere. pater ego fui confessa sepe: ꝫ habeo dubium: vtrū tale quid sit peccatū mortale vel nō. Sꝫ dicet ad hec aliqua mulier. pať ego fui confessa viro docto ꝛ ꝓbo iudicio meo. sed adhuc anima mea non est q̇eta. Dico ꝙ vos debetis credere confessori perito magꝫ ꝙ proprie fantasie. Nā articulus fidei est. Credo remissionē peccatoꝝ. Non. eñ debemus ponere ꝓ obice salutis qđ datū est ad salutē animaꝝ nostraꝝ. Uolo dicere nō veniatis ad confessionē nisi oīa integre velitis confiteri. Et sic ille q̇ pendet in cruce dabit vobis suā hereditatē. Amen.

¶ Feria quīta tertie dn̄ice. xl. Ser. xxxiiij.

Ascende ad me in montem et esto ibi. Bonas facite vias vr̄as ꝛ studia vestra: ꝛ habitabo vobiscū ī loco isto. Hiere. vij. ¶ Dn̄i ꝛ aīe deuote si tenuistis doctrinā heri habitā: restat ꝙ laborare debetis ꝓ salute aīaꝝ vestraꝝ. Dixi heri ꝙ opꝫ honorare deū patrem ecclesiā matrē nostram. Ad istud ꝓpositum dicit hiere. Sta in porta ꝛ predica verbū dn̄i. Cum lego verba ista venit mihi in mentē modus dicendi xp̄ianoꝝ Judei ei dicebant in quodā ꝓuerbio. Templū dn̄i: templū dn̄i. ac si dicerent. ad seruiendū deo sufficit habere templū. Dn̄i (dicit hiere.) nolite vosipsos decipere. bonas facite vias vestras. i. operationes ꝛ studia. i. cogitationes. ꝛ habitabo vobiscū ꝛ nō aliter. O pauperes xp̄iani: nūquid dicitis in cordibus vestris. xp̄s creauit nos xp̄us redemit nos ꝛ ꝓmisit paradisum. dedit nobis baptisma. hoc totū verū est: sed non sufficit sed opꝫ cōuertere vias nostras ꝛ deponere rubos spinas ꝛ lapides: vt dn̄s habitet nobiscū. Nihil eñ dulcius pōt dici. Nolite cōfidere in verbis mendacij dicentes templū dn̄i: quia opꝫ conuertere vias. ¶ Terret me verbū augu. de fide ad petrū dicētis: ꝙ non oēs xp̄iani qui baptisati sūt saluabūtur. Uolo dicere deponite sordes pcti: recurrite ad beatā virginē dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me in montē ꝛc. More consueto moueť questio theologalis a mgr̄is nostris: fundata in euāgelio hodierno vbi dicitur ꝙ xp̄s expellebat diabolos a corporibus hoim̄ qui dixerūt. iesu nazarene vt qđ venisti perdere nos. querit Bonauētura in ij. dist. xij. Utrum demones cognouerint ꝙ xp̄us esset verus filius dei. Et videť ꝙ sic quia nō cessabant loqui dicentes. Cognoscimus te esse filiū dei. In oppositum. i. ad Corinth. ij. Si cognouissent nunqꝫ dn̄m glo

rie crucifixissent. Dicit de lyra: ꝙ duplex est cognitio. Quedã est coniecturalis. Alia est certitudinalis. Demones videntes tempus scripturarũ ꝛ ꝓphetias potuerũt cognosce re cognitione coniecturali: sed nõ certitudi nali. Scotus vero.x.distin.ij.dicit ꝙ demo nes multa ꝑ suam potentiã potuerũt a qui bus priuãtur ꝑ diuinã potentiã. Ideo mul ta latuit eos circa misteriũ incarnatõnis ꝗ scire potuissent si fuissent a deo ꝑmissi. Le- uate corda: timetis dãnari. funderis vos in verbo heri dicto. Nũquid dicitis vos mun dani: nos cõsueuimus sic viuere vel min⁹ nolum⁹ oꝫ ita facere. Dixi insuꝑ: ꝙ allegãs ꝓpriã turpitudinẽ nõ est audiendus. Dice tis forte. deus nõ ꝑmittet nos dãnari: quia ipse est paf noster. verũ dicitis: sed nõ totũ. Habetis legẽ ciuilẽ. ff. de iure deliberandi ꝛ adeũda ꝛ acq̃renda hereditate. l. scim⁹. §. sin vero. vbi dr. legis nr̃e beneficio nõ pfru untur quã contẽnendaꝫ eẽ censuerũt. Ad ꝗ est decre. extra de vsuris ca. q2 frustra. Fru- stra legis auxiliũ inuocat q̃ cõmittit in le- gem. ¶ Estis hic macq̃relle quẽadmodum vxor ꝓcuratoris vocatur ꝓcuratoria sumẽ do nomen mariti: sic vos que estis vxores diaboli potestis vocari diabolice. ¶ Leua- te pectora. Quedã hystoria referf: ꝙ quedã mulier habuit tres filios: quoꝝ vn⁹ fuit so lũ legitim⁹. cum vero venit ad mortẽ dixit mulier marito: ꝙ vnus illoꝝ tm̃ erat filius eius: nullũ sibi noĩando. Pater vero insci⁹ quis eẽt filius eius moriens dedit heredi- tatẽ filio ꝑmo. Deinde facta est lis magna inter illos tres q̃s illoꝝ esset heres. Iudex vero ordinari⁹ corp⁹ pr̃is extrahi iussit de sepulchro ꝛ cuilꝫ illorũ triũ sagittas dedit ꝛ arcũ: ꝛ qui ꝓpiqui⁹ iret ad cor pr̃is: ille es set heres. Duo ꝑmi sagittauerũt ꝯtra pr̃em venit tertius q̃ erat verus filius ꝛ cõmota sunt viscera eius dicens. Dñe iudex nõ pla ceat deo: ꝙ ego ꝯtra patrẽ meũ sagittã mit tam: malo em̃ priuari hereditate: q̃ꝫ patreꝫ meũ sagittare. Tũc dixit iudex. tu es verus heres. date illi hereditatẽ. ¶ Ad istud ꝓpo situ dicit lex: ꝙ qñ est vn⁹ filius q̃ ĩpugnat patrẽ signũ ẽ ꝙ nõ ẽ ver⁹ fili⁹. ¶ Moralif. Dñi vos dicit⁹ oẽs ꝙ estis filij dei. vr̃ ne vo bis ꝙ nõ faciatis dedecus pr̃i vestro? Nun q̃d Paul⁹ ad Hebre. xij. dicit. ꝙ exñs extra correctionẽ patris est extra filiationẽ. Que ro vobis qualiter vos emendat⁹: vos relin- quitis seruitiũ dei ꝛ vaditis ad seruitium diaboli. Luce. xi. Qui mecũ nõ est cõtra me est. ꝛ q̃ mecũ non colligit mecũ dispgit. Nũ quid ille qui trahit contra patrẽ ostendit se nõ esse filiũ patris? Sic etiã ille qui morta liter offendit deũ dat maximũ signũ ꝙ non est filius dei. Hortor vos vt seruiatis deo ꝛ dimittatis peccata vt ascendere valeat⁹ ad montẽ gratie. Iuxta verba the. preal. Ascen de ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erũt due partes.

Prima erit sacri euãgelij expositiua.

Secunda ascensionis spiritualis demon- stratiua.

¶ Quantũ ad primũ euãgeliũ duo cõtinet.

Primo vicij ꝛ pcti decisionẽ.

Secũdo ꝑmij ꝛ meriti acquisitionẽ.

¶ Prima tangif ibi. surgẽs xp̃us. Secũda ibi. turbe autem. Hystoria euãgelij est pul cherrima: ꝛ dicit ꝙ xp̃s ꝑdicauit inter iude os: ꝛ discessit ab eis: ꝛ iuit ad domũ symo- nis petri: vbi erat quedã mulier q̃ habebat febres. Ubi est notandũ: ꝙ in antiqua lege erant ꝑsbyteri vxorati. nõ em̃ habebãt ordi nes nec ꝯsecrabant corpus xp̃i. Petrus ha buit vxorẽ ꝛ dimisit eã qñ venit ad aposto- latũ. Habebat aũt vnã filiã q̃ vocabaf pe- tronilla q̃ fuit dedicata ad seruitiũ dei. Io- hãnes etiã euãgelista fuit vxorat⁹: sꝫ matri moniũ nõ fuit cõsũmatũ ꝛ dimisit vxorem vt seq̃retur xp̃m. Si aliq̃s ꝑsbyter caperet vxorẽ mõ ꝛ de facto attentaret matrimoni uꝫ esset nullũ. ¶ Petrus ergo habebat illaꝫ antiquã mulierem in domo sua ꝛ discipuli rogauerũt pro ea ꝙ sanaret eam. ꝛ xp̃s im- pauit febri ꝛ dimisit illã ꝛ ex illa hora sana ta est. ꝛ dixit ei xp̃s. Date nobis cenã ꝛ in so lis occasu venerũt multi infirmi vn⁹ clau- dus alius cecus: ꝛ sic de alijs. Sed quid ẽ hoc dñi ꝗm allegoriã. Dico cũ Luca i actib⁹ apostoloꝝ. xiij. Uobis quidẽ oportebat ꝑ- dicare ꝛ euãgelisare regnũ dei. Et q̃d signi ficat hoc ꝙ venit ad domũ petri: ꝛ dimisit synagogaꝫ? dico ꝙ dom⁹ petri est ꝯsciẽtia in qua vult xp̃s morari. pagana gens erat mater infidelitatis ꝛ erat infirma febre in- fidelitatis. Sed q̃d est hoc ꝙ xp̃s in occasu solis sanauit infirmos. Dico ꝙ xp̃us ascen

dit in crucē ꝛ pagani receperūt sanitatē fi-
dei ꝛ aīe sue. sed ad ꝓpinquiꝰ tangendū ma
teriā dico ꝙ oēs existentes in pctō mortali
tenētur febribꝰ. febricitans eñ pͥmo est fri-
gidus. Secūdo in cibarijs ꝛ potu nō inue-
nit gustū. Tertio hꝫ calorē nimiū. ¶ Pri-
mū significat̃ in peccatore: qꝛ in eo ē timor
male impediēs. Secūdo est amor male ac-
cidens. Tertio est malignitas oē bonū au-
ferens. ¶ De pͥmo ꝓpheta dauid habuit no
ticiā cū dixit. Illic trepidauerūt timore vbi
nō erat timor. De secūdo .i. Johan. v. Totus
mūdꝰ in maligno positꝰ est. De tertio Pau
lus .i. Corinth. ij. Aīalis hō non ꝑcipit ea q̄
sunt spūs dei. Dñi retineatis verbū istud
q̄admodū febricitans cadit in frigiditatē:
sic pctōr est frigidus ad faciendū bonū. De-
inde febricitans nō hꝫ gustū in cibarijs: sic
paillardi truphatores nō habēt gustū ī ser
monibus nec orationibꝰ. Ideo paulus re-
putat tales bestiales. Nūquid sanabūtur?
dicit ꝙ nō: nisi deus apponat manū super
illos. ps. Eripe me ꝛ libera me ꝛc. Et sequi
tur. turbe requirebant eum. Ubi tangitur
fidei affectio. ꝛ amplexabant̃. vbi tangitur
charitatiua deuotio. ¶ De primo ysaie. lv.
Querite dñm dū inuocari pōt. De secūdo ad
Hebre. iiij. Adeamus cū fiducia ad thronū
gratie vt miām cōsequamur. De tertio Can
ticoꝝ. iij. Inueni quē diligit aīa mea: tenui
eū: nec dimittam. Nunq̄ tantū optauit illa
mulier sanari a febre q̄tū debēt optare pec
catores saluari a pctō suo. Iste turbe quere
bant xp̄m per charitatē ꝛ inuenerūt eum.
¶ O pauperes aīe q̄ratis deū. si eū inuene-
ritis: bene erit vobis. Uolo ꝑsuadere vt q̄ra
tis eū ꝛ dimittatis vallē miserie: vt ascen-
datis ad mōtē gratie. Iuxta verba the. pre
assumpti. Ascende ad me ꝛc.

¶ Quantū ad secūdam ꝑtem. Habetis bo-
nū cor dñi: opꝫ ascendere ad montē gratie.
estis bene oēs armati: opꝫ tñ stare pꝰ mo
dicū in deserto circa quartā mansionē aut
dānari. Estis ne adhuc ꝯfessi? vos estis iā
in medio quadragesime. Dixi vobis heri: ꝙ
confessio dꝫ esse integra. Et hoc est qd̄ dice
bat ps. Ab oī delicto mūda me. Et hieremi
as. Treñ. ij. ca. dicebat. Effunde sicut aquā
cor tuū. Non dicit sicut lac vel oleū. in lacte
remanet color: ꝛ in oleo remanet sapor vel
odor: ꝛ in vino remanet sapor semꝑ: sed di-
cit sicut aquam vbi nihil remanet. Si ergo
vultis bene confiteri nō sufficit ꝙ nihil re-
tineatis scienter: sed ꝙ faciatis diligentiā
quā debetis facere. quia si remanet vnū pec
catū per ignorantiā crassam aut per negli-
gentiam illud est sufficiens ad dānandum
vos. Possetis tñ dicere in corde vestro. pa-
ter ego sum dānatus aut dānata nisi mise-
ricordia dei me ꝑueniat. quid faciemus? Di
catis omnes o peccatores. Domine deus si
aliquid sit quod tue displiceat maiestati: da
mihi omniū peccatorū meoꝝ veram confes
sionem. ꝛ per quinq̧ vulnera tui corporis
remitte mihi omnes languores meos. Nō
dubitetis o peccatores ego non dabo viā
strictam paradisi ita ꝙ non possitis intra-
re sicut creditis qui bene possitis saluari si
velitis: sed oportet ꝙ faciatis illō quod di
cit Hieremias. effundatis cor vestrū sicut
aquā. Primo effundatis peccata volunta-
tis quotiens scꝫ fuistis in ludo ꝛ societate
ꝛ habuistis malā voluntatem. Multi con
fitentur de peccato luxurie: sed de malis vo
luntatibus ꝛ deliberatis quas habuerunt
non confitentur quod certe est periculosū.
quia quotiens habuistis malam voluntatē
male faciendi: mortaliter peccastis si etiam
non fecistis peccatum. Hoc habetur in euā
gelio. Math. v. vbi dicitur. Qui viderit mu
lierem ad concupiscendū eam: iam mecha
tus est ī corde suo. Una iuuenis mulier di-
cet. pater ego nunq̄ cōmisi actum luxurie:
sed aliquando temptata fui ꝛ habui volunta
tem male faciendi. nunq̄d est peccatū? Cer
te dico ꝙ sic. Uos habetis ad hoc textū. de
penitentia distinc. i. ca. sicut. ꝛ capitulo ho-
micidiorum vbi dicitur. Non ideo minꝰ de
linquit cui deest sola facultas. Et qui odit
fratrem suum ꝛ qui detrahit ei. ꝛ qui occi-
dit pariter homicida demonstratur. Et ex-
tra de sententia excōmunicationis. ca. cum
voluntate. dicitur ꝙ voluntate ꝛ proposi-
to maleficia distinguuntur. Sciendum ꝙ
voluntatum est triplex differentia. Que-
dam in delectatione morosa tantū. Quedā
in actu exteriori si adesset facultas. Que-
dam in intentione perficiendi opus. ꝛ po-
test superaddi alia que est voluntas iuncta
operi. Bonauen. distin. xv. ij. querit, vtrum

quādo volūtas est cōiuncta operi sint duo
pctā. Cōis schola dicit: ꝙ vbi vnū est ꝓpť
alterū est ibi vnū solū pctm̄.sed vbi vnū est
disiunctū ab alio sunt duo pctā. Capiatis
de oibus pctis mortalibus. Nā in quolibꝫ
pctō mortali sunt quattuor modi volūtatū
Prim⁹ modus est in cogitatione sciēter de
lectandi: ⁊ est pctm̄ mortale. Secūdus est
volūtas faciendi pctm̄ si esset facultas. Ter
tius volūtas q̄ pro nūc exequi nō pōt:s; ꝓ
ponit facere tpe ⁊ loco. Quartus qn̄ opus
consūmatur siue sit homicidiū siue op⁹ car
nale.tn̄ dixi ƀm Bona.ꝙ pncipaliť de de-
lectatione in pctis mortalib⁹ cōcordāt tho-
mas ⁊ bonauētura ⁊ richardus. ⁊ capiunt
ab august.xij.de trinitate ⁊ a magistro sen
tentiaꝝ in.ij.dist. xxiiij.ꝙ delectatio inope
ꝓhibitio est ⁊ pctm̄ mortale. Et hoc figura
tur Jo.iiij.de filio reguli qui incipiebat mo
ri. Sic pctōr ꝑ delectationē. Non sufficit di
cere ego peccaui:sed opꝫ dicere voluntateꝫ
quā p̄mo habuisti.⁊ tp̄s qn̄ cepisti ⁊ dilige
tiā quā fecisti.⁊ totū hoc dꝫ dici in cōfessio
ne. Et idē iudiciū de vsurarijs aduocatis ⁊
ꝓcuratoribus q̄ tuentur ⁊ defendunt iniu-
stas causas.⁊ de lenonibus qui pnoctāt et
dormiūt cū meretricib⁹. Non sufficit dicere
ego dormiui cū peccatrice:sed opꝫ dicere to
tū ⁊ venire ad radicē ⁊ ad extirpandū totaꝫ
radicē pctī necesse est eradicare.i.dicere oēs
radices ⁊ expellere frondes ne aliquid pctī
remaneat. Multi sunt q̄ cōmittunt pctā et
postꝙ fuerūt inuoluti luto iactant se cōmi
sisse talia. O deus meus ꝙ graue pctm̄ est
istud.vnde p̄s. Quid gloriaris in malicia q̄
potēs es in iniquitate.tota die aduersū do
minū cōstituebāt p̄lia. Quid enī est se iacta
re de pctō aliud ꝙ vexillū ponere in facieꝫ
dn̄i nostri iesu xp̄i q̄ in terrā venit vt omne
pctm̄ expelleret. Siľr graue pctm̄ est qn̄ ali
quis laudat aliū de pctō suo.ē enī nutritor
pctī illi⁹.vnde Prouerƀ.i. Si te lactauerit
pctōres nō acq̄escas eis. Mala est nutrix
q̄ loco lactis dat venenū. Prouer.v. Poste
riora pctī amara velut absinthiū. Sunt ibi
aliq̄ iuuenes q̄ dolent ⁊ vellent fecisse pctā
q̄ nō fecerūt dicentes.doleo me nō fuisse in
lupanari:aut i stuphis. Intelligo ꝙ ibi sūt
pulcherrime meretrices. sed voueo ꝙ si ali
quādo veniā fruar voluptatib⁹ meis. O vi
ta perditissima. dic mihi nephāde iuuenis
si deus eriperet a te aīam doles ꝙ non ma-
le feceris. tristaris ꝙ xp̄o nō fueris aduer-
satus. Volo suadere vt cōuertaris ad dn̄m
⁊ studeas integre cōfiteri: vt ascendere pos
sis ad montē glorie. Amen.

¶ Feria sexta tertie dn̄ice.xl. Ser.xxxv.

Scende ad
me in montē ⁊c. Loqui-
mini ad petraꝫ ⁊ illa da-
bit vobis aq̄s Numeri.
xx.ca. Dn̄i ⁊ aīe deuote si
retinuistis doctrinā heri datā debetis aīa-
ri ad saluanduꝫ aīas vestras. Dicebat heri
hieremias ꝙ poneremꝰ penā ad seruiendū
deo ne ꝑderemus tp̄s:qꝛ dn̄s erit nobiscuꝫ
hodie. ¶ Ecclesia ꝓponit nobis pulcherri-
mā hystoriā ꝙtum ad vtrūꝗ sensū. Moy
ses erat in deserto cū populo qui non habe
bant aquā potabilē ⁊ insurrexit ois pplus
cū clamore magno ⁊ impetu cōtra moysen
⁊ aaron dicens. Date nobis aquā.aliť occi-
demus vos. Moyses ⁊ aaron se ꝓstraue-
runt in tabernaculo proni corā dn̄o dicen-
tes. Dn̄e deus audi clamorē populi huius
dixit dn̄s Moyses cape virgā ⁊ ꝑcute pe-
trā:qui obediēs p̄ma vice ꝑcussit petrā ⁊ nō
habuerūt aquā. Secūdo ꝑcussit ⁊ exiuit aq̄
⁊ biberūt oēs ⁊ bestie: ⁊ ambulauerūt vsꝗ
ad terram ꝓmissionis.dicit Hieremias.ix.
Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis me-
is fontē lachrymarū: Quid est dicere ꝙ po
pulus israel clamauit:quid moyses ⁊ aarō
q̄d desertū: O pauperes pctōres nos sum⁹
in deserto ꝙdiu sum⁹ in hoc mūdo nos in-
digem⁹ aqua.quā de⁹ nobis donare digne
tur:scꝫ grā dei.opꝫ ꝙ habeam⁹ a lapide et
hoc percutiēdo eū. Petra aūt illa erat xp̄s.
i.Corinth.ix. A quo fons mīe egrediť. Dn̄i
vultis miam:opꝫ loqui petre. sed quō opꝫ
loqui cū virga.vnde p̄s. Virga tua ⁊ bacu
lus tu⁹ ipsa me cōsolata sūt. Virga ista est
crux saluatoris. Loquamur ƺ petre.i.iesu
xp̄o precādo eū vt ꝑ meritū sue sanctissime
passionis misereať nostri. Opꝫ aūt percute
re bis petram.
In p̄ma significať passiōis xp̄i recordatio.
In scd̄a recordate passionis ꝯtusa opatio.

¶ De primo ad Hebre.xij. Recogitate eum qui tale sustinuit a pctõribus contradictionē. Hodie est dies veneris: nõ sufficit semel sed pluries recordari passionem dñi nostri iesu xpi. De secũdo.i.Petri.ij. Sequamĩ vestigia eius q̃ peccatũ non fecit. Uolo dicere ꝙ dimittatis vallez miserie. qđ vt facilius faciatis: porrigite preces ad beatissimã virginē dicendo. Aue.

¶ Ascēde ad me i montē ꝛc. More cõsueto mouetur questio theologalis, a magistris nostris: fundata in euãgelio hodierno. vbi dixit xp̃s samaritane. Qui biberit ex aqua quã ego dabo ei nõ sitiet ineternũ. Et decisa a thoma ꝛ bonauētura in.i.di.i. Utrũ solo sũmo bono sit fruendũ. R. Fruitio includit tria.s. motionē delectationē ꝛ quietationē. Cum igiť aĩa rationalis ꝑ intellectũ sit capax oĩs veritatis ꝑ appetitũz est oĩs boni capax. ꝛ ꝑ suã simplicitatē nulla creatura põt eã penetrare. Et quo euidenter sequiť ꝙ nõ põt quietari nisi in sũmo bono: qđ cõtinet oē bonũ: ꝛ extra illđ nullũ est bonuz. Ex quo sequiť ꝙ solo bono est fruendum.

¶ Leuate corda q̃d dicũt aĩe vestre o peccatores. hodie est media quadragesima: decreuistis emendare vitã vestrã: oz ꝙ dimittatis pompas ꝛ alios excessus ꝛ adhereatis deo. aliter inuito vos ad dãnationez. Sed dicetis forte. quõ erit possibile ꝙ simus dãnati: nos audim⁹ sermones ꝛ cõfitemur et venim⁹ ad ecclesiã. verũ dicitis: sed nõ totũ. Habetis legē ciuilē. C. de actionibus.l. penul. ꝙ instrumentũ in aliq̃ sui ꝑte suspectũ: redditur totaliter suspectũ. Idez habeť in canone.iij.q.ix.ca. pura. Testimoniuz mixtuz hñs in aliqua sui ꝑte falsitatez est totũ suspectũ. ¶ Dñi vadatis ad casteletum ꝛ ad curiã dñi officialis portetis vnũ instrumentũ qđ continet falsitatē: ꝛ p̃sitetis illud curie: ꝛ ducatis duos testes q̃ mentiantur bina vel trina vice. Queriť an testimoniuz eorũ sit efficax. ¶ Respõdet iperator ꝙ non. ꝛ etiã iure canonicũ. Si eñ vnus testis est mentit⁹ in vna ꝑte posset tñ facere in alia. Jacobi.ij. scribiť. Qui in vno offendit: fact⁹ est oium reus. ¶ O peccatores: vere multi venerũt ad sermonē qui nõ tantũ fleuerũt: sed etiã confessi sunt: ꝛ tamen dãnati sunt. Quid ergo erit de vobis qui adhuc nõ statuistis corrigere vitas vestras. Uolo dicere ꝙ si sint defectus corrigatis: ꝛ dñs xp̃us vobis donabit illam aquã de qua euangeliũ loquitur. Et sic ascendatis ad montē g̃tie. Juxta verba the. preal. Ascende ꝛc.

¶ In isto sermone erũt due partes.
Prima erit sacri euãgelij expositiua.
Secunda ascensionis spiritualis demonstratiua.

¶ Primo euãgeliũ tria cõtinet.
Primũ est mũdialiũ despectio.
Secũdum eternaliũ affectio.
Tertiũ est boni in meli⁹ ꝑseueratio.
Prima ibi. oĩs qui bibit.
Secũda ibi. qui aũt biberit.
Tertia ibi. ꝓpheta es tu.

¶ Hodie est dies veneris. ista dies est nũcius passionis dñi nostri iesu xpi. ꝛ est magis pius q̃z oēs ꝓcedentes. Dixim⁹ sũt.xv. dies de piscina q̃ habuit q̃nq̧ porticus que denotant quiq̧ vulnera passionis dñi nostri iesu xpi. ꝛ significať ꝙ oēs nostre infirmitates mortales q̃tũcunq̧ graues virtute illius piscine lauãtur. Suadeo igiť ꝙ omnes ingrediãť piscinã ꝛ lauenť: nõ solũ septies: sed septuagesies septies. ¶ Dixim⁹ sunt octo dies ꝙ paterfamilias misit filiũ suũ q̃ missus extra vineaz crudeliter est occisus. ꝛ ille heres erat xp̃s qui extra portã pass⁹ est. ¶ Euangeliũ hodiernũ est magnũ pulcherrimũ ꝛ vtile ꝛ plenũ dolorib⁹ q̃tũz ad litteralē sensũ ꝛ pulcherrimũ q̃tũ ad moralē. Si q̃s posset masticare euangeliũ istius quodlz verbũ est valoris vni⁹ scuti. Et recitatur Joh.iiij. vbi dr̃. Uenit iesus in ciuitatez samarie. dicit Hiero. ꝙ illa ciuitas erat sichē vbi erat ꝑdiũ qđ dederat iacob ioseph filio suo. nõ frustra fatigat⁹ voluit sedere sup fontē. Ubi aug. Jam incipiũt misteria nostre redēptionis. nõ eñ frustra fatigatur ꝑ quem fatigati recreãtur. ¶ Leuate corda ista hystoria fuit facta ꝑ annũ añ passionē iesu xpi. q̃to magis appropinquabat ad passionē: tanto forti⁹ ambulabat. vacabat ieiunijs: insistebat orationib⁹: ꝛ lassus venit in sichē: in cuius porta erat vn⁹ fons sup quē sedit ꝛ vocatis ad se discipulis dixit. Fratres ego sum fessus. nõ possum amplius laborare. Jte in villã ꝛ videatis si inueniatis aliquid pro prandio nr̃o. ¶ Cum

bus abeūtibus ꝛ ipſo ſolo ſedente: quedaꝫ
Samaritana mulier ſamaritana venit ad hauriendūꝫ a-
quā ꝛ non dixit ei ſalue neq̄ꝫ vale: ꝛ hauſit
aquaꝫ. ꝛ cum vellet recedere dixit ei xp̄us.
Mulier da mihi bibere. Ipſa vero vt audi
uit eum taliter oculos vertit ꝙ vir volebat
eū reſpicere. ꝛ ſtomachato aīo dixit. Miroꝛ
tu iudeus cum ſis quō queris mihi bibere.
ego em̄ ſuꝫ ſamaritana. Mulier iſta cogno
uit xp̄m eſſe iudeū pꝛ eo ꝙ habebat veſti-
menta admodū iudeoꝝ tunicā longaꝫ vſq̄ꝫ
ad pedes ꝛ in fimbꝛijs habebat aliq̄s fran
ges gallice. ꝛ in hoc cognouit eū eſſe iudeū
¶ Hic dicit bernardinus libꝛo de euāgelio
eterno. Benedicte dn̄e q̄ꝫ dulcis eſtis pecca
toꝛibus nō ſolum eos q̄ vos requirūt ſuſci
pitis: ſed eos qui vos perſequuntur pul-
ſatis ꝛ vocatis vt ad vos cōuertantur. Sꝫ
diceretis pater: xp̄s erat laſſus ꝛ petijs bibe-
re. Credo ꝙ xp̄s nondū comederat: nō autē
eſt ꝯſuetudo bibere ante comeſtionē. Certe
pctōꝛes ibi maxima ſunt miſteria ꝛ tangit̄
ibi p̄cipue miſteriū noſtre redēptōis. ¶ Le
uate igitur ſpūs o peccatrices aīe expgiſci-
mini ꝛ loquimī mihi ꝛ dicite aīabus vr̄is ſi
fuiſſetis tunc cū eo in puteo queſiuiſſet ne
ſibi veniā peccatoꝝ veſtroꝝ. Nūquid dixiſſe
tis ei. dn̄e ieſu per tuā piiſſimā mīaꝫ da mi
hi bibere. Dn̄i opꝫ nūc oſtendere quō iſta di
es eſt nūcius paſſionis dn̄i noſtri ieſu xp̄i.
Si em̄ penſem⁹ ad hyſtoꝛiā pn̄tem: etiā vbi
haberem⁹ coꝛ durū ſicut lapis: debem⁹ re-
ſolui in lachꝛymas. Dicatis mihi o peccato
res quid ſignificat ꝙ xp̄s venit in ſichē. Ar
bitroꝛ ꝙ nūc venit in ſichē quando p̄ incar
natione venit in hunc mundū vt teſtimoni
um p̄hiberet veritati. Qui em̄ ex deo erant
verbum eius audiuerūt. Et cum p̄ iſtū mū
dum perambularet eūdo de caſtello in ca-
ſtellum cū maxima ſollicitudine fatigatus
ex itinere ꝓ laboꝛe aſſumpto pꝛo peccatis
noſtris (que arboꝛ vocatur) ſedit ſupꝛa fon
tem. i. ſup̄ arboꝛē crucis: q̄ fons dici poteſt.
De ipſo vero ſic fatigatio loquit̄ p̄s. Paup̄
ſum ego ꝛ in laboꝛibus a iuuentute mea.
Ipſe quidē venit in ſichē: cū intrauit vterū
beate virginis marie. ꝛ poſtea vēit vſq̄ꝫ ad
meridiē. id eſt vſq̄ꝫ ad perfectam etateꝫ tri-
ginta triū annoꝝ. De qua perfecta etate ha
betur Joh. xix. Hoꝛa erat quaſi ſexta ꝛ cru-
cifixerunt eum. Poſtq̄ iter ſuuꝫ diu conti-
nuauerat vſq̄ꝫ ſextam venit ad fontem. i. vſ
q̄ꝫ ad arboꝛem crucis. erat laſſus ꝓpter do
loꝛes ꝛ penas ꝛ venit ad quieſcendū ſuper
crucē durā. O durus lectus ſaluatoꝛis. du
ra fuit craticula laurētij. dura crux andree.
ſed durioꝛ crux xp̄i. Gen. ij. ſcribitur. Fons
aſcendebat de terra ad irrigandum vniuer-
ſam terrā. O popule fons pietatis ꝛ miſeri
coꝛdie in qua debemus haurire aquā gra-
tie ꝛ miſericoꝛdie ꝛ oīs boni ꝛ conſolatio-
nis noſtre eſt crux ꝛ paſſio ſaluatoꝛis. Nō
eſt miruꝫ ſi ip̄e ſaluatoꝛ fatigatus ſedebat.
Ipſe em̄ habuit magnū pondus ſuper ſpa
tulas ſuas. Eſaye. liij. dicit̄. Vere languo-
res noſtros ipſe poꝛtauit ꝛ vulneratus eſt
ꝓpter iniquitates noſtras. Pondus oium
iniquitatū noſtrarū erat duriſſimū. Et ecce
mulier que habuit quinq̄ꝫ maritos eſt natu-
ra humana que habebat q̄nq̄ꝫ ſenſus. Mu
lier vero habebat tunc vnū adulteruꝫ. Ille
adulter eſt diabolus qui manutenebat na-
turā humanā. ꝛ ipſa dimiſſo adultero vēit
ad fontē ad hauriendū aquā. Tunc eniꝫ vi
uebat ſenſualit̄: ſed qn̄ xp̄s venit p̄ fideꝫ. i.
ꝓphete habuerūt de hoc fidem: venit ad fō
tem mīe mulier. Tunc hec mulier. i. natura
humana incepit venire ſm̄ ſpiritū rationa
lem potentiā. Cum em̄ pctōꝛes redeunt ad
coꝛ ſuū ꝛ dimittunt voluptates ꝓponētes
bene p̄ſeuerare in lege xp̄i: tūc mulier egre-
ditur extra ciuitatē. i. ꝯſcia hoīs egredit̄ ex
tra ciuitatē ſamaritanoꝝ. Et hoc fuit figu-
ratū p̄ abꝛahā Gen. xij. cui dictū eſt. Egrede
re de terra tua ꝛ veni in terrā quā monſtra-
uero tibi. Faciāq̄ꝫ te creſcere in gentem ma-
gnā. ¶ Samaritana iſta de qua loquit̄ euā
geliū cognouit pctm̄ ſuum ꝛ petit a xp̄o vt
daret ſibi aquā: ꝛ tunc fuit illuminata ſplē
doꝛe diuine gratie. Cum em̄ nec timoꝛ nec
verecūdia mūdi impediūt ꝙ nō ſequamur
xp̄m: tunc illumiamur ꝛ tangimus chꝛiſtū
ſpiritualiter. ¶ Sed quereret aliquis. pater
quid eſt quod dixit xp̄s. Qui habet de hac
aqua putei: adhuc ſitiet. Hiere. ij. Quid tibi
vis in via egypti vt bibas aquā turbidaꝫ.
Iſtud tangit vos q̄ eſtis magnates ꝛ eſtis
pleni diuitijs vſurarij ꝛ ſymōiaci. Vos eti
am tangit mulieres que queritis honoꝛes.
Tangit vos filios ꝛ filias. Et vos luxurio

si qui queritis et facitis tactus impudicos dicatis mihi quē fructū habuistis in illis in quibus nunc erubescitis. Unde beatus Augustinus in libro de decem cordis dicit: q̄ bonū est eē publicas meretrices in qualibet cōmunitate: ne virgines et maritate violenter rapiantur. Sed hodie nō est opus: quoniā illarū infinitus est numerus. ¶ O pauperes peccatores anime capiatis voluptates vestras q̄ntum voletis: quoniā promitto vobis q̄ euometis sicut ebri⁹ vinū suū. Hec est aqua putei huius mūdi. quando venietis ad mortem: quid proderit vob habuisse nomen super oīes mulieres si tu ipsa fueris meretrix. Horrendū est, inquit Paulus ad Hebre. x. Incidere in man⁹ dei viuentis. Miror naturam esse adeo depravatam q̄ aliqui velint sibi facere nomē grāde male viuendo. Sicut fecit ille stultus d̄ quo Ualerius maxim⁹ meminit: qui apud ephesim cū esset antea ignotus templum diane incendit: vt memoria eius perpetua maneret. Alia est aqua viua de qua ait xp̄s Qui biberit ex hac aqua quā ego dabo nō sitiet in eternū. Illa est aqua de qua Ezechiel dicebat. xxxvi. Effundā super vos aquā mūdam: et mūdabimini ab omnibus inquinamentis vestris. et Isaie. xii. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris: q̄ qui biberit non sitiet in eternū. vbi Augus. Qui biberit vnam guttam aque quā xp̄us promisit pctōribus: cuius gutta est maior oceano necesse est omnē carnem sibi subiugare. O peccatrices mulieres et vos scholares cuiuscūq̄ conditionis hortor vos ī domino iesu q̄ propter delectationes huius mūdi non perdatis animas vestras: ꝓpter aquā huius putei scꝫ ꝓpter delectationem et voluptatem non perdatis aquā gratie. et veniatis super istū puteū et dicatis christo acsi ipsum presentē videretis. Bone iesu si fuissem cū samaritana quesiuissē tibi tuā gratiam. et credo q̄ sicut eam sibi nō refutasti: ita etiam meipm̄ non abiecisses. nūc igitur rogo vt intingas extremā digiti patrem in puteū tue sacratissime bonitatis et misericordie: et digneris paululū refrigerare conscientiā meā. Uolo dicere o peccatores vt dimittatis peccatata: accedite ad fontem et bibite: vt possitis peruenire ad montem gr̄e. Iuxta ver. the. p̄re. Ascende et c.

¶ Quantū ad secundā partem. credo domini q̄ proposuistis ascendere ad montē gratie. oportet stare in quarta mansione. oportet bene confiteri vel dānari. Habuim⁹ iā duo puncta scꝫ q̄ confessio sit integra: et q̄ facienda est conscientia de omnibus in quibus quis peccauit. et certe si tempus daret dicerem vobis multa peccata de quib⁹ non formatis vobis conscientiam. Uos burgēses quando videtis vnam pauperem mulierem dissolutam nunq̄d dicitis in corde vestro: ego sū melior q̄ ista. Certe dico q̄ nō Tu quis es inquit Paulus Roma. xiiij. q̄ alienū seruū iudicas? Sed nunquid possū dicere pater q̄ ego sum melior ipsa viso q̄ est meretrix vel ribalda? dico forte q̄ tu habes aliquod peccatū q̄uis secretum vel forte publicū maius q̄ ipsa. insuper recorderis ne q̄ si dominus dedisset ei bona que tu habes puta diuitias parentes et bonas inspirationes: fuisset melior q̄ tu: sed certe tu pauperrima peccatrix esto sicut phariseus qui spreto publicano erat iuxta altare spernens semetipsum. ¶ Alia cōditio que de necessitate requiritur ad confitendū illis qui non sepe confitentur est q̄ confessio debet esse premeditata. Dabo vobis textum et rationem. Audite psal. dicentē. Quoniā iniq̄tatem meā annūciabo: et cogitabo pro peccato meo. et Isaie. xxxviij. scribitur. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Ad hoc est textus Grātiani. et sunt verba Augꝰst. de penitentia distin. v. ca. Consideret. Consideret peccator qualitatem criminis in loco in tempore cū omni sollicitudīe. Leuate pectora domini burgenses. vidistis aliquando receptores denariorum regis qui debent ire ad camerā cōputorum: oportet q̄ ipsi meditentur cōputa sua: vt clarius equius et iustius possint satisfacere. aliter male eis contingeret. Sꝫ sunt multi qui dicunt: pater ego non possum cogitare: iuuetis me si placet pater. Certe estimo q̄ non sit aliqua mulier tam ebes ingenio: cui si aliquis domin⁹ vnam cathenā aureā dimisisset et eā ꝑderet: et dn̄s peteret ab ea hoc modo. da mihi cathenam meā: vel ego auferā tibi nasum: nunq̄d talis eam quereret. cū omni diligentia? credo

Confessio [illegible] premeditata

ꝙ sic. Scitote o pctōres ꝙ mulier nō debet tm̄ timere pdere nasum nec apponere dili/gentiā tantā ad investigandū cathenā ꝙ tam vos ad recogitandū peccata: quia non agitur de pditione nasi vel brachij: sed glīe paradisi. Dicetis forte. pr̄ si daretis aliquas bonas regulas: ad cognoscendum peccata: nos apponeremus penā. Audite igitur o pctōres ⁊ expgiscimini. Ad bene rememorandum peccata quattuor considerationes sūt premittende.

4 cōsiderac̄ ad memorandū pctā

Prima est etatis.
Secunda loci aut societatis.
Tertia occupationis.
Quarta assuefactionis.

¶ Pensate ista pctōres ⁊ inuenietis oīa peccata. Primo p etate rememoramini de etate qnq3 annoꝝ. vtrū illo tpe feceritis aliqs fatuitates quas nesciebatis tunc esse pctā: cū fratre cū sorore aut cū filiab⁹. Ueni consequenter ad octauū annū ⁊ vide si ita cōtinuaueris. Consequēter ad decimū vtrū pecuniā aurū vel aliud a bursa patris vel matris acceperis. Et ꝯsequenter vtruz in. xiiij. anno ad lupanar iueris. Una mulier dicet in tali etate pr̄ ego fui ī vno bancqueto vn⁹ iuuenis icepit me amare: ⁊ dedit mihi munera: quē ego etiā reciproce amaui: cuz quo perdidi virginitatē. Uos dn̄i videatis in q̄ officio estis ⁊ videatis defectus ⁊ fraudes. vnus dicit ego fui mercator in tali tpe ⁊ ad requestā magistri mei decepi plurimos in mercantijs. Alius dicet ego fui aduocatus in tali tpe ⁊ sustinui causas malas q̄ sūt cōtra deū ⁊ cōscientiā. Uideatis etiā o peccatores assuefactionē vr̄am. i. ad qd̄ pctm̄ fuistis magis inclinati. Una mulier dicet. pat̄ deo grās ego nunq̄ fui meretrix: sed habui tantā supbiam ꝙ nō potui pati ꝙ aliq̄ mulier me pcederet: existimabā me illa esse dignioꝛē: ⁊ qn̄ me pcessit voluissez eā videre mortuā: ⁊ sepe eaz diffamaui: ⁊ sic in mille pctā cecidi. Ad h̄ est optim⁹ textus. i. q. i. ca. Principatus. Difficile ē vt bono pagantur exitu: q̄ malo inchoata sūt principio. Uos iuuenes mulieres vxorate loquimini mihi: dicatis mihi queso q̄ fuit causa quare maritū quē habetis suscepistis: nūquid delectatio carnis? pulchritudo? aut diuitie? Certe si sic suscepistis sacramentum matrimonij (s̄m Anthoniū florentinū ⁊ Petrū de palude) peccastis mortaliter. Dicaꝰ ergo vos mulieres sic. Capio virū pꝑter istā intentionē scz pꝑter honorē diuinū: ⁊ vt habeam plem ad laudem eius: ⁊ educā illā: ⁊ vt euitem pctā que possūt inde sequi. Audiuistis loqui de Sarra q̄ habuit septem maritos: vt habetur in libro thobie: quos diabolus oēs interfecit. Cauete ne vobis talia cōtingant. Dicatis ergo confessores sic. pat̄ confiteor ꝙ vita mea a pncipio fuit tam misera in facto ⁊ tam infamis: ⁊ ego ipse tam inhonestus ⁊ īmundus ꝙ est admirabile: ⁊ vita mea abhominabilis. ego te deprecor dn̄e deus redēptor meus da mihi oīm pctōꝛū meoꝝ veniā: illā mihi insuper oīm peccatorū meoꝝ recordationē: quoniā nunc oīa dimittere volo: ⁊ me tuo sancto seruitio donare ⁊ vitā meaz tibi cōmendare: vt possis ad montē gratie ascēdere. Juxta verba thepreas. Ascende ad me ⁊c.

¶ Sabbato tertie dn̄ice. xl. Ser. xxxvi.

Scēde ad me ⁊c. Melius est mihi incidere absq3 opere in manus hoim: ꝙ peccare in conspectu dn̄i. Daniel xiij. Dn̄i ⁊ aīe deuote si retinuistis doctrinā heri habitā debetis cōplacere deo ⁊ optare salutē vestrā. xp̄s erat heri fatigat⁹ ⁊ sedebat sup fontē ⁊ volebat dare aquā viuentē oībus volentib⁹ eā: q2 grām nemini denegat in pn̄ti vita. ¶ In epl̄a hodierna ē vna hystoria pulcherrima incitās ad retrahēdū nos a pctō. estis hic bone virgies: ⁊ vos nupte audiatis bene. sūt ne multe tales ī hac ciuitate sicut illa de qua loquiꝰ hystoria pn̄sens? credo ꝙ nō. Erat quidā bon⁹ vir Joachim noīe marit⁹ susanne mulieris pulchrioꝛis totius terre: quā parentes eius erudierant s̄m legē moysi: ideo erat bona. Notate verba. sui parentes nutrierant eā in puerilitate: ideo erat casta in lege dn̄i. ideo timorosa. Et erant duo senes iudices. de qb⁹ dominus dixit. A seniorib⁹ egressa est iniquitas qui videbātur regere pplm. Iste ioachi sapiens erat: ⁊ ī domo eius curia tenebaꝰ ⁊ ad eū ppl's confluebat. Isti senes videntes su

sanne pulchritudinē auerterūt oculos su-os ne viderent celū: et moti sunt ad cōcupi-scentiā eius: et vnus nesciebat de alio. Co-gitabāt igr̄ qualiter hērent eā. Erat autem in domo pomeriū vnū et ibi ingrediebatur susanna ad lauandū: q2 null9 ibi erat. Isti senes cogitauerūt q abscōderēt se in viri-dario. Post prandiū erat hec mulier in vi-ridario et credebat esse sola: et vocauit duas domicellas dicēs eis. Afferte mihi oleum et smigmata boni odoris: volo me mūdare Intelligatis bene mulieres: nō erat sicut ve-strum plurime immūda: sed honesta et pu-dica intantū q nolebat q filie viderent su-as tibias. Nō erat sicut vos inuerecūda q̄ qn̄ estis ī stuphis nō veremini vos nudas ponere corā alijs: et vr̄as facere dissolutō-nes. Male certe studuistis legē parentum vestrorum: scz Ade et eue qui postq̄ peccaue-runt fecerunt sibi perizomata et abscōde-runt se. ¶ Isti aūt duo senes venerūt ad eā videntes eā solam dicētes. Domina nunc tenemus vos: petētes adulterari. Quo di-cto fuit multū stupefacta: nec poterat loq̄. Et rursum dixerunt sibi. Nisi obedias no-bis accusabim9 te de adulterio. Dixit susan-na. Angustie sunt mihi vndiq3. si nō fecero nō euadā accusationē vestrā: si fecero mors mihi est. Verūtamen melius est mihi inci-dere in manus hominū q̄ in manus dei vi-uentis. ¶ Leuate corda vr̄a vos mulieres que datis corpus vestrū curialib9: mona-chis: presbyteris. Hec mulier nō suscepe-rat sacramentū eucharistie: nō erat baptisa-ta: non habebat nisi legē Moysi: et tamen dixit. Deus meus vndiq3 sunt mihi an-gustie. si tradidero me istis ego dānabor. si nō ponar ad mortē horribiliter: et in iactu-ram totius parentele mee. Elegit tn̄ sibi mor-tem infamissimā: et exclamauit adiutorium3. Et pariter senes clamabāt. Ecce ecce adul-teram quā inuenimus cū pallardo. Ancil-le susanne erubuerūt: q2 nunq̄ viderant in ea signū. et dixerunt senes. Nos damus eā vobis in custodiā vsq3 ad diē crastinum3. Et ita fuit factū. In iudicio miserūt quesitum parentes et maritū: et oēs flebant. Dixerunt illi corrupti iudices. videatis dominā cum heri essemus in piscina: reperim9 eā simul coniūctam cū quodā iuuene: q̄ fugit a nob q2 fortior nobis erat. Tunc oīs popul9 cla-mauit lapidetur. Susanna aūt erat fiduciam habens in dn̄o. Et audita relatiōe et testi-monio illorum: data est sn̄ia q esset lapidata Ipsa aūt orauit dicēs: deus eterne q̄ abscō-dita nosti anteq̄ fiant: tu scis quō falsum tulerūt ptra me testimoniū: et ecce morior cū nihil horū fecerim: q̄ isti maliciosi cōposue-rūt aduersum me. miserere mei dn̄e et vide ī nocentiā meā. Tunc oīs pp̄ls festināter eā ducebat cū tortore. Considerate o pctōres psiderate qualis leticia poterat esse patri et matri et amicis. Cū aūt esset in medio itine-ris occurrit q̄dā iuuenis quattuordeci an-norū et dixit. innocēs ego sum a sanguine. tanq̄ si diceret: ego appello q ista filia mo-riatur. Iste erat Daniel pph̄a. Tūc dixerūt iudei. Ista est iuste pdēnata. Dixit ipē q in-nocens illa erat et male pdemnata: reducatur ad iudiciū et ego ostēdam q nihil mali fecit. Audite filie xp̄s dixit Lu. xij. Nolite time-re eos q̄ occidūt corp9 et aīam aūt occidere nō pn̄t: nolite peccare pter timorē serui-lem. q̄cquid dicāt vobis truffatores nolite eos timere nec pter hoc obedire. Dixit igi-tur Daniel ad primū in cathedra sedētem. Inueterate dierū malorum dic mihi sub q̄ ar-bore vidisti eos sil' cōmisceri: R̄ndit sb pru-no. scribatis. Recte mētit9 es in caput tuū. angelus hodie scindet te mediū et morieris mala morte. Ponatur ad ptem: adducatur ali9 et dixit Daniel. Dic inueterate dierū malo-rū sub q̄ arbore vidisti eos cōmisceri. R̄n-dit sub cyno. Dixit Daniel. Auditis dn̄i mei aptum mēdaciū: tu etiā mala morte morie-ris sicut et soci9. Et tūc pp̄ls adorauit deū: q2 liberauit aīam innocentē: et incepit cla-mare moriantur isti. Et daniel tulit sn̄iam cō-tra eos q lapidarentur. Vos mulieres qn̄ ec-clesiastici vel curiales sequūtur vos et pci-pitant vos nolite ex eo peccare vt euadatis verbera. Inq̄t em̄ Ansel. in lib. meditationū Scio dn̄e q pro oī eo qō sub celo est nō de-beo peccare. O pctōres si hec mulier de le-ge Moysi q̄ nec audiuit predicationē dei nec suscepit sacramēta: elegit potius mori q̄ peccare: quāto plus vos abstinere debe-tis? Audite Paulū ad Hebre. x. dicentem. Irritam q̄ faciens legē Moysi sine vlla mi-seratione duobus vel tribus testibus mo-

rit: quāto mag̃ putad̃ deteriora mereri sup
plicia ꝛc. qui filiū dei ꝯtēnendo: mādata eius
transgrediunt̃ q̃ post baptismū: ꝛ peniten-
tie sacramentū redeūt ad vomitū sicut ca-
nis. Dicatis mihi vos pctōres q̃ nō solum
ponitis manus sup mulieres: eaꝝ fragili-
tates tangētes: sed cōmittitis magna adul
teria ꝛ fornicationes: vos estis in lege iesu
xp̄i. in lege Moysi q̃ nō habebāt nisi oues
ꝛ boues ipsi ponebant̃ ad mortē pro adul
terio. Uolo dicere ꝙ si tp̄e p̄terito cōmisi-
stis adulteria ꝛ fecistis defectus corrigatis
vos. Uos filie nō ꝑmittatis vos seducere
sed resistite sicut Susanna. salutemus vir-
ginē di. Aue.

¶ Ascende ad me ꝛc. More solito mouet̃
questio theologalis: fundata in euāgelio p̄
sentis diei: terminata ꝑ mg̃ros nr̃os theo-
logos: p̄sertim per Richardū de media vil
la in. iiij. di. xxix. Euangeliū loquit̃ de vna
muliere q̃ fuit capta in adulterio: quā xp̄s
absoluit. Quero vtrū deus possit remittere
culpam mortalē sine satisfactione aliq̄. Di-
cit ille doctor ꝙ remittere culpam sine pe-
na: nō solum est deo possibile: immo aliq̄n
est deo multū decens: ex sua mia. Et si dica
tur ꝙ culpa sine pena est inordinata. Dico
ad hoc multipliciter. Primo ꝙ nō est aliq̄
culpa que nō habeat aliquā penā vel infli-
ctam vel ꝯtractam. vn̄ Aug. in lib. ꝯfessio-
nuꝫ. iussisti dn̄e: ꝛ ita factū est: vt sit sibi ipsi
pena oīs inordinatus affectus. Alio modo
solue. ꝛ dic ꝙ xp̄s ꝑtulit penā in cruce pro
pctīs nostris: nō solum originalibus: sed
etiam mortalibus. iō si placet dn̄o nūc re-
mittere culpā sine pena ipsi⁹ pctōris: nō so
lum est possibile ipsi deo: imo decēs ꝛ sum
ma mia. sicut isti adultere dimisit culpaꝫ si
ne pena. ꝛ latroni in cruce. Leuate corda
vestra recordamini eoꝝ q̄ dixi heri: venitis
ad sermonē vt videatis amatores vr̄os et
defertis pater noster ex auro: ꝛ defertis ve
stes pulcherrimas vt sitis decētiores: ꝛ de
istis non cōfitemini. Dixi heri ꝙ si habead
vnā cām in iudicio ꝛ velitis probare ꝑ in-
strumentū viciosum: totū nihil valet. Diced
forte: nos habemus sctōs qui orabunt pro
nobis ꝛ saluabimur ꝛ iungemus man⁹ ad
celum dicendo dn̄e miserere nostri: q2 pec-
cauimus tibi. Uerū dicitis sed non totum.

Habetur enī extra de censibus exactio. ꝛ ꝓ
curationibus ca. Exigit. ꝛ. c. Felicis lib. vi.
ꝙ ep̄s visitans suam diocesim ꝓcurationē
recipiet vnius diei: si ꝑsonaliter visitaue-
rit: si aūt nō visitauerit ꝑsonaliter nō recipi
et ꝓcurationē. Leuate corda vestra: habed
aliquē ep̄m in ista ciuitate: q̄n visitat vnaꝫ
parrochiam dꝫ recipere refectionē modera
tam. si aūt ꝑ alium visitet nō dꝫ aliq̄d acci-
pere. O pctōres audite Ezechielē ꝓpham
qui nunq̄ꝫ mentit̃ dicentē. Ezechiel. xiiij.
Terra cū peccauerit mihi vt p̄uaricet̃ extē
dam manū meā sup eam: ꝛ imittā in ea fa
mē ꝛ interficiā de ea hoiem ꝛ iumentum ꝛ
si fuerint tres viri isti in medio ei⁹ Noe Da
niel ꝛ Job. Ipsi iusticia sua liberabūt ani-
mas suas: nec filios nec filias liberabunt.
Domini burgēses vultis hr̄e refectionem
regni celoꝝ: vultis habere legatū ꝛ cōple-
mentū testamēti dn̄i nr̄i iesu xp̄i: oportet
ꝙ habeatis ꝑ vosmetipsos visitādo ꝑso-
nalit̃: potestis vos comēdare Job q̃ fuit pa
tientissimus. ꝛ Danieli q̃ hodie ꝯdennauit
senes: ꝛ Noe q̃ euasit periculū diluuij in ar
cha virginis marie: ꝛ oībus sctīs: potestis
etiā hr̄e indulgentias Ro. pon. nisi vosipsi
apponatis manū nullum fructuꝫ potestis
acq̄rere: sed ego ipse inuito vos ad dānatio
nem eternā. Igitur o pctōres excecatissimi
expergiscimini: dimittatis peccata scanda-
la: vsuras: ꝛ rancores: ꝛ operamini bonum
Et sic ꝑsonaliter visitabitis ep̄atum vr̄m ꝛ
ascendetis ad montē gr̄e. iuxta v̄ba the-
matis p̄assumpti. Ascende ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda ascensionis sp̄ualis demonstra-
tiua.

¶ Quantū ad primā ꝑtem duo tanguntur
principaliter.
Primo formidanda ꝯdēnatio cū d̄r. depre
hensam in adulterio ꝛ scribat in terra.
Secundo preterite vite emendatio cū d̄r.
vade ꝛ amplius noli peccare.

¶ Istud euangeliū est pulcherrimū. ꝛ scri-
bitur Johan. viij. Ubi d̄r ꝙ ꝑrexit Jesus i
montē oliueti: ꝛ iterū de mane venit in tē
plum. Hic dicit Aug. ꝙ cū in xp̄o eēnt tres
virtutes. s. veritas: māsuetudo: ꝛ iusticia vt
dicit ps. Propter veritatē: ꝛ mansuetudi-

nem:ꝛ iusticiam: ꝛ deducet te mirabiliter dextera tua. In duabus primis nõ inuenerunt calũniam: sed in tertia voluerũt ponere scandalũ. Christus oẽs virtutes habuit ꝛ presertim istas tres. s. veritatẽ: mãsuetudinẽ: ꝛ iusticiam. ¶ De prima Math. xxij. Magister scimus q: verax es ꝛc. Et sic cõfutabat phariseos veritate. ¶ De scđa dicit Bona. in lib. de arbore vite ad insinuandũ mansuetudinẽ saluatoris ꝛ miam amorosus iesus in cruce pendẽs pectus suũ ostendebat aptum. Habebat eñ tantã mãsuetudinẽ ꝙ nullũ ↄfugientẽ ad eũ remittebat: sed oĩbus dabat grãm suã. Scribe ꝛ pharisei videntes eius mãsuetudinẽ: ꝛ ꝙ a pplo plurimũ diligebatꝛ inuidebant ei: ꝛ iõ ↄspirauerunt in eũ dicentes: ꝙ abundans erat p iusticiã. Et sic hodie adduxerunt sibi mulierem dephensam in adulterio ꝛ statuerũt eam in medio ꝛ dixerũt ei ꝟba vite predicãtis. Magister: hec mulier mõ dephensa est in adulterio. lex Moysi dicit ꝙ talesꝛ debẽt lapidari. tu vero q̃d dicis? Hoc aũt q̃rebãt (vt dicit Grego.) vt ab vtraq; pte ipm capere possent: si iudicaret ageret ↄ̃ mansuetudinẽ ꝛ miam si dimitteret ↄ̃ iusticiã. Loquor vobis dñis ꝛ mulieribus vxoratis: vobis viris ecclesiasticis ꝛ religiosis q̃ iuramentũ ꝛ pmissum ꝛ votũ oĩ ex patre violatis: si fas esset ꝛ lex xp̄i pmitteret estis lapidandi: ꝛ q: lex noua non patiꝛ ꝙ ppter hmõi vicia lapidemini: inuito vos ad oẽs dyabolos inferni. Postq̃ꝫ scribe ꝛ pharisei dixerunt xp̄o q̃d dicis de hac muliere: nunquid dꝫ mori? Ipse aũt inclinauit se deorsum ꝛ scripsit digitis in terra. Et dicit glo. ꝙ scripsit pctã oĩm iudicũ ꝛ oĩm. magnatũ ciuitatis. q̃ erant ſm Aug. nũero. lx. ꝛ oẽs mulierẽ accusabant. Cũ aũt ipsi accusatores scripturã xp̄i aspicerent incipiẽdo a senioribus oẽs recesserũt vnus post aliũ dubitantes ne si diutius ibi manerent turba eos lapidaret. erãt eñ ipsi multis inuoluti pctĩs. Et tũc iesus erexit se dicens. mulier vbi sunt q̃ te accusant? nemo est vt video. dixit mulier: nemo dñe. Hic dicit Bernar. O bone iesu ppter mãsuetudinẽ q̃ de te pdicatur currimus post te: scientes q: nemini despicis ad te fugientem. quãta mãsuetudine suscepisti publicanũ penitentẽ: magdalenam ↄfitentẽ: ꝛ deprehensaꝫ in adulterio: latronẽ in cruce pendentẽ. Et sapiẽ. xi. misereris dñe oĩm: ꝛ nihil odisti eoꝝ q̃ fecisti: sed illos q̃ te crucifixerũt ad penitentiã prouocabas. Ideo mulieri dixit vade: ꝛ noli amplius peccare: ꝛ ego remitto iocunde qđ factum est: sed caue ne amplius tibi cõtingat. O pctõres vultis saluari: aut dãnari? Dãnati scribunꝛ in libro dyaboli: sic hodie scribe ꝛ pharisei fuerũt scripti per ipm: sed noĩa ꝛ opera iustoꝝ in libro saluãdorũ scribuntur. vñ Iere. xlij. Dñe oẽs qui te derelinquit ↄfundenꝛ recedẽtes a te in terra scribentur. pctm̃ iude stilo ferreo scriptum est Iere. xxvij. Scriptura facta in lapide faciliter deletur ꝛ deponiꝛ: sed pctm̃ scriptuꝫ in ferro. i. corde duro difficilius remouetur sed facilius deponitur in ferro scriptuꝫ q̃ꝫ pctm̃ in aĩa. O pctõres si vultis saluari capiatis ꝟbum qđ xp̄s huic mulieri dixit. s. vade ꝛ amplius noli peccare. Ubi duo notantur.

Primo peccati dimissio: ꝛ tangitur cum dicitur vade.

Secũdo grauis deprehensio cũ đ: noli amplius peccare.

¶ Dimittat̃ ergo pctã ꝛ ↄfiteamini nõ. disponat̃ vos ad peccãdũ sic facitis de die in diẽ: ꝛ miserebiꝛ vr̄i deꝰ pr̄ noster q̃ ita ẽ piꝰ sicut vnq̃ fuit: q̃ deducet vos ĩ terrã desiderabilẽ. Iuxta verba thematis preassumpti Ascende ad me ꝛc.

¶ Quantũ ad scđam ptẽ. vultis dñi mei ascẽdere ad montẽ g̃re oꝫ fortiter ambulare q: via lõga est difficilis ꝛ piculosa. si g̃ volumꝰ oꝫ ponere pedẽ in q̃rto gradu q̃ ẽ cõfessio. Audite Gratia. de pe. di. i. Nõ est sperãda venia criminis: vbi taciturnitas fuerit ↄfessiõis. Diximꝰ aliq̃s ↄditõẽs ↄfessionis seq̃tur q̃rta: ꝙ ↄfessio dꝫ esse clara ꝛ nuda. Habemꝰ ad h̓ textũ: auctoritatẽ: similitudinẽ ꝛ figurã. Uñ ppha. reuela dño cãm tuam. Salo. in puerbijs. xxviij. Qui abscõdit scelera sua nõ dirigeꝛ: q̃ aũt ↄfessus fuerit ꝛ reliq̃rit ea miam ↄseq̃tur. vñ xp̄s. Lu. xvij. Ite ostẽdite vos sacerdotibꝰ. Hẽtis etiã similitudinẽ in Boe. i. de ↄsola. Prosa. ij. Si operã medicãtis expectas: necesse ẽ vulnꝰtũ detegas. O pctõr vis saluari? oꝫ ꝙ ↄfitearis clare distincte: sine palliatõe aut celatiõe.

Confessio dꝫ esse clara et nu[da]

Primo certum nō ponēdo sub incerto aut dubio.
Secundo astutia verborum confessionem non inuoluēdo.
Tertio pctā nulla excusatione palliando.
¶ Dico ergo primo q nude et apte dicatis pctm̄: non ponēdo sub incerto: nō celādo neq palliando sicut dicit Boe. si expectas sanari a medico: opz q tu ostēdas illi vulnus: aliter nō posses curari. Sed dixerūt aliqui pater tot sunt fatuitates in matrimoniis inter virum et vxorē q est mirabile: debemus ne dicere illa ɔfessori? Dico q sic: sz nō debes dicere tam infamiter et tam turpiter sicut lenones in lupanari: sed ita q cōfessor possit distinguere pctm̄ a pctō. vt cū tu cognouisti mulierē consobrinā vxoris tue qn̄ scis q ita est nō est vxor tua nec pōt petere debitū donec fuerit dispensatū: et es excōicatus et ipsa est meretrix tua. iō dic plane et nude casum in se. Non etiā ponatis in dubio qd̄ est certū: vt si qrat a vobis: hētis aliquid de alieno? et sciatis vos hr̄e: nō dicatis credo q sic: sed dicatis nō vel ita: postea si confessor descendat ad pticularia nō excusetis vos si sciatis esse verū. puta vos vsurarii de ɔtractibus vr̄is. et vos mulieres in ponderib⁹ vr̄is nō dicatis q non potestis hr̄e qd̄ posuistis in mercatiis. sic dicūt aliq q nisi facerent malā mēsurā nō possent se ipsos saluare. et vos cāpsores qn̄ apportat vobis vnū frustrū auri qd̄ est leuius de tribus aut quattuor granis. vos dicitis q ē de qnq. et facitis soluere duos solidos de antipodio. vos tenemini ad restitutionem. Uos igitur o mulieres peccatrices dicite plane defectus vr̄os in pticulari. nō ei sufficit dicere: pater ego nō fui ita honesta in matrimonio sicut debui: si es secura q aliqd̄ pctm̄ mortale cōmisisti: sed oz dicere illud pctm̄ mortale. Confessio etiā sic dz esse nuda q penitens nō dz excusare peccatuz. Casus est patens. ille em̄ qui habuit vnaz iuuenculā p mediū alicui⁹ macqrelle: non dz se excusare sup eā. sicut nec illa q dixit q fuit tentata: ita q tētator cōpulit eā facere qd̄ voluit. sicut aliqs ribald⁹ vel leno. Alique dicūt excusando pr̄ ego sum tm̄ habituata q nō possum resilire. Alia celat peccatū magnū et graue in ɔfessione et ɔfessor credat ipam esse bonā mulierē et pbā et nō malam: et accedit aliū ɔfessorē dicendo illō pctm̄ graue. In tali casu illa mulier tenet cōfiteri oīa pctā prius ɔfessa et etiā illa peccata de qbus dubitat q sunt pctā mortalia. De pnia di. v. ca. Quē penitet. Deus em̄ suā veniam nō dimidiat. Ponite igit penā ad faciendū confessionē nudā et darā et aptam. qd̄ si feceritis securi eritis et faciliter puenietis ad montē glorie.

¶ Dn̄ica quarta. xl. Sermo. xxxvii.

Scēde ad me in montez et esto ibi. Abraham habuit duos filios vnuz de ancilla: et vnū de libera. ad Gala. iiii. Si retinuistis doctrinā heri habitā dn̄i mei debetis moueri ad incipiendū bn̄ agere et laborare pro salute aīaꝝ vestraꝝ. credo q nunc venitis ad sermonē ad audiendū aliqd̄ qd̄ sit ad laudem dei: salutē vr̄am et edificationē ꝓximi. Et certe visa qualitate ꝑsonarū hic assistentiū et q̄titate possuz dicere verbū euāgelii. vnde ememus panes vt mādudcēt hi? qr ꝓpheta Isa. dicit. In domo mea nō est panis. Uos estis numero multi et venistis oēs (vt arbitror) ad hn̄dū refectionē spūalē. dare est difficile panem illi qui nō habet. Sed habeo consiliū christi Lu. xi. dicētis. Amice comoda mihi tres panes: qm̄ amicus meus venit de via: et nō habeo qd̄ ponā ante illū. Iste amicus a q debemus mutuare panes est xp̄s: cui debemus qrere tres panes: scz intelligentiaz beniuolentiā et ɔsummationē. Intelligentiā ad prosequendū. Beniuolentiā ad audiendū. Diligentiā ad consequendum. Hodie dn̄i mei et frēs in xp̄o iesu dilectissimi habetis epistolā tangentē hystoriā pulcherrimā ad vtrūq sensum. hodie est dn̄ica quarta quadragesime: et septima septuagesime: in qua septuagesima inceperat fletum et lamentationē preuaricationis Ade. hodie ecclesia incipit nos cōsolari. sicut pz in principio misse vbi dr̄. Letare hirl'm. i. ɔscia. tu q fuisti in fletu et lamētatione letare. Secundo ꝓponit nobis epl'a q ponit duos filios vnū de ancilla et vnū de libera. Primus de

ancilla ẜm carnē. Scđo ſpūaliter per grā; ⁊ per miraculū. ⁊ ille ſic natus habuit hereditatē paternā. ſic nos ſi ſumus ꝑ grām regenerati habebimus hereditatē paternā;. Euangeliū non vult nos deficere in deſerto: ſed ideo offert nobis panes vt eam⁹ in terrā promiſſiois: q̄ eſt hereditas noſtra. Epiſtola in ſumma tria tangit. ſ. iudiciū electionis ⁊ reprobationis: iudiciū meriti ⁊ offenſionis: iudiciū benedictionis ⁊ maledictionis. De p̄rio ad Ro. ix. Anteq̄ aliq̄d boni vl' mali feciſſ; Jacob dilexi: Eſau aūt odio habui. De ſcđo Gen. iiij. Si bene egeris recipies'. ſinaūt male: in foribus pctm̄ tuū aderit. De tertio Deute. xi. En ꝓpono i cōſpectu; veſtro hodie benedictionē ⁊ maledictionē: bn̄dictionem ſi obedieritis mandatis dn̄i: maledictionē aūt ſi nō audieritiſ mandata dn̄i. Domini burgēſes leuate corda veſtra: vos eſtis hic in eccl'ia. duo ſunt modi filioꝝ: quidam ꝓ hereditate paradiſi alij pro hereditate inferni. De q̄bus erim⁹ nos: tangatis pectora veſtra: nemo ſcit (ait ſap.) Eccle. ix. An odio vel amore dignus ſit: ſed oia ſeruantur in futurū. Mali ſunt ſcripti in libro dyaboli: ſed illi qui perſeuerabunt in virtutibus: ſunt de numero ſaluandoꝝ ⁊ ſcripti in libro vite. ⁊ qui viuūt in pctis niſi emendētur ſint certi de dānatione. Jdeo remediū eſt cū lachrymis ⁊ fletibus: vt emēdem⁹ in humilitate corda noſtra faciendo pniām. Recurramus igiť ad ſupernā ciuitatem hi'rl'm q̄ ſurſum eſt. i. ad matrē dn̄i noſtri ieſu xp̄i di. Aue.

¶ Aſcēde ad me in montē ⁊c. More aſſueto mouetur q̄ſtio fundata ineuangelio hodierno: qđ loquitur de miraculo quinq; panū multiplicatoꝝ ⁊ duoꝝ piſcium: terminata ꝑ mgr̄os n̄ros theologos ⁊ p̄ſertim ꝑ Bona. di. xxviij. ſcđi. Utrū in panibus multiplicatis fuerit rō ſeminalis ad talē multitudinē. Dicit ille doctor q̄ tres ſunt rōes ꝑ quas aliquis pōt multiplicari. ſ. cauſaleſ ſeminales ⁊ obediētiales. Cauſales habēt tria noia. aliq̄n vocantur ꝑmordiales: aliq̄n ydeales: ⁊ aliq̄n cauſales. Primordiales ſunt in mēte diuina. Seminales ſunt cāe naturales ẜm q̄litates ſequētes b; q̄s aliquid naturaliter eſt ꝓducibile bonus. Obedientiales ſunt i creatura reſpectu ſb iectionis creature ad deū: ⁊ oīpotentie diuine. Et dicit Bona. q̄ ſicut in coſta Ade ñ erat ratio ſeminalis: ſic nec etiā in multiplicatione panis: ſed ſolū ratio obedientialis ẜm q̄ talis materia panis erat in potētia obedientiali reſpectu dei vt multiplicareť.

¶ Leuate corda veſtra timetis dānari vos oēs tot quot eſtis hic: vbi eritis infra. xl. annos: timetis ne ire ad omēs dyabolos: Uos dicitis q̄ eſt extraneū dicere: verū eſt certe: ſed durius erit ſentire q̄n erimus dānati. ¶ Habetis decretale; in antiq̄s d' ſententia excōicationis ca. quāte. Agētes ⁊ cōſentientes pari pena puniūtur. Ad ide; eſt C. de epiſcopis ⁊ clericis. l. ſi quēq̄. q̄tiens par culpa ligat ⁊ equat: par pena comiteť.

¶ Caſus eſt patēs domini burgēſes capiatis caſum q̄ ab vno die fuerint capti duo viri eccleſiaſtici: duo nobiles: duo burgenſes: ⁊ due mulieres: ⁊ habeant ꝓceſſum in parlamento ⁊ ſint ꝓ eadem cā. vnus ſacerdos fuit ſubmerſus. vnus burgēſis ſuſpēſus. miles decolatus: ⁊ vna mulier combuſta: quid eſt d' illis quos remiſerunt ad carceres qui in ſimilibus peccauerūt. Uos q̄ vaditis viſum illos incarceratos: dicatis illis q̄ faciant bonū vultū: q̄ gaudeant: q̄ tripudiant: q: eorum ſocij ſunt mortui. Dico q̄ ipſi nō debent gaudere. Quia decretalis ⁊ imperator dicūt: q̄ q̄ncunq; aliq̄ ſunt in pari delicto debēt ſili pena puniri. Domini mei nunq̄d ſunt aliq̄ in inferno q̄ ſimiliter peccauerūt ſicut ⁊ vos. Jō xp̄s dixit Lu. xiij. Niſi pniām egeritis oēs ſimul peribitis. Hugo de ſctō victore in tractatu de aīa dicit. Quid de amatoribꝰ huiꝰ ſeculi: luſerūt: riſerunt: biberūt: ⁊ in bonis dies ſuos duxerunt: tangebāt tympanū ⁊ lyram ⁊ in puncto ad infernū deſcenderunt. De tam parua leticia q̄ magna eſt ruina: d' tam parua gloria q̄ grauis pena. qđ nos ſumus: ipſi fuerūt: ⁊ qđ ipſi fuerūt: nos ſumus: ⁊ qđ ipſi ſunt nos erimus. Dn̄i intelligatis bn̄. audeo aſſerere q̄ ſi infernus eēt apertus videremus ibi quadraginta milia preſbyteroꝝ ⁊ mulierū: conſiliarioꝝ: aduocatorum: qui oēs tanta mala non fecerunt q̄ta fecimus nos qui adhuc reſidui ſum⁹.

¶ Domini eccleſiaſtici audite me: arrigite aures veſtras. Beatus Hiero. ſup Math.

dicit: q̄ tria sunt pctā ꝓpter q̄ synagoga in deoꝝ ruinam minabatur.
Primū est auaricia per quā templū domini prophanauerūt.
Secundū indeuotio per quā labijs ⁊ non corde laudauerunt.
Tertiū ypocrisis solū nomen sctitatis ⁊ nō vite retinens.
¶ Unde Ezechie. xvi. Soror tua samaria dimidiū pctōrum tuoꝝ nō peccauit. Dicebat xp̄s. Faciam vos mori morte horribili ⁊ nisi penitentiā egeritis oēs simul pibitis. Causa destructionis iudeoꝝ fuerūt tria vicia. s. auaricia indeuotio ypocrisis. ¶ Domini burgēses dicatis mihi qd peius aut vendere in tēplo ea que deo sacrificabant: aut vendere oblationes ⁊ dare bona eccl'ie meretricibus: cōmittere symonias: ⁊ vendere sacramēta: negociari ante faciē saluatoris Quid peius q̄ mulieres sub noīe deuotionis venire ad eccl'am ad ostendendū suam carnē: quid peius q̄ portare tunicā sanctitatis (vt religiosi nostri istius temporis) ⁊ tenere meretrices in cameris suis ⁊ scandalisare totū mundū. Hoc tangit vos dn̄e episcope: q̄ permittitis q̄ domus ⁊ apothece aperiant hodie sicut heri ad vendendū sicut heri ⁊ negociandū. Dicatis o peccatores qui multipliciter deū offenditis: q̄ nisi deus misereatur vestri eritis dānati. Et sicut ille q̄ est in carceribus cui⁹ socij sunt mortui: ⁊ nō expectat nisi tortorem ⁊ sententiam diffinitiuā iudicis: nisi domini in parlamento misereantur ip̄i⁹: sic ⁊ nos q̄ viuimus in peccato debemus expectare tortorem inferni. Ut tn̄ manus eius effugiamus p̄cemur deū vt nostri misereat: cōmendemusq̄ illi vitam nostrā vt tandē venire possimus ad montē gratie. Dimittam⁹ vallem miserie ⁊ ascendamus ad montē grē. iuxta v̄ba thematis preassumpti. Ascende ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euāgelii expositiua.
Secunda ascensionis sp̄ualis demonstratiua.
¶ Euangeliū duo continet.
Primo virtuosam pfectionem.
Scd̄o meritoꝝ cumulationem.
Primū notatur. ibi. facite illos discūbere.
Secundū ibi. colligite que supauerunt fragmenta.
¶ Una die cū xp̄s veniret de p̄dicatione sequebat eum multitudo copiosa. ⁊ di. Philippo. Unde ememus panes vt manducēt hi. Et dixit philippus. Dn̄e hic est vn⁹ puer habēs duos pisciculos ⁊ q̄nq̄ panes ordeaceos. ⁊ ille puer (vt dicit Guiller. parisiē.) erat marcialis. sed qd inter tantos: ducentoꝝ denarioꝝ panes nō sufficerent eis. Ipse aūt iesus sciebat qd esset facturus. Jō dixit discipulis (cū esset ibi fenū multū in loco illo) Facite eos discūbere. ⁊ dedit virtutē multiplicatiuam panibus: ⁊ comedit vnusquisq̄ q̄tū voluit. Erat aūt multitudo viroꝝ (exceptis mulieribus ⁊ puulis) quinq̄ milia. Uos domini velletis habere talē pulsorē: oportet dimittere oēs escas ⁊ euacuare oēs illos cibos de egypto: qui sunt voluptates mūdane. Delicata est diuina ꝯsolatio: ⁊ nō dz dari nisi dimittentibus aliena. ¶ Sed qui sunt isti panes ⁊ pisces: Grego. in homelia dicit. miracula iesu xp̄i vera sunt. Sed p hoc qd factū est corporaliter: refectio sp̄ualis intelligi dz. de qua debemus refici spiritualiter. Et de ista loquitur xp̄s. Mathei. iiij. Non in solo pane viuit homo: sed in oī verbo qd ꝓcedit ex ore dei
¶ Unde decretalis in antiq̄s de officio iudicis ordinarij ca. inter cetera dicit. Inter certera que ad salutē spectāt populi xp̄iani pabulū verbi dei maxime sibi noscit necessariū. Unde Amos. viij. Emittā famē in terra: nō famen panis sed audiendi v̄bum dei: siue desideriū auditiōis v̄bi dei. Puer habens q̄nq̄ panes est doctrina euāgelica de qua quilibet prelatus eccl'ie dz nutrire suos subditos prime ad Coꝝ. xiiij. In ecclesia volo quinq̄ v̄ba sensu meo loqui. Et glosa ibi dicit q̄ in eccl'ia sunt q̄nq̄ verba: scz timendū: agendū: credendum: sperandū ⁊ fugiendū. dicit Paulus. habeo q̄nq̄ verba quib⁹ volo aīas vestras nutrire. Sicut corpus nutritur pane corporali: sic aīa nutritur pane spirituali. ¶ Iste panis diuiditur in q̄nq̄ partes.
Prīa ps sunt articuli fidei: q̄ sunt credēdi.
Scd̄a p̄cepta legis: q̄ sunt agenda.
Tertia pctā mortalia: q̄ sunt fugienda.
Quarta pene inferni: q̄ sunt timēde.

Quinta gloria paradisi:q̃ est speranda.
¶ Panes sunt ordeaci. Grana ei ordei sunt rudia:sic etiã articuli fidei sunt difficilis cõprehensionis. Et iõ difficultas quã hʒ intellectus ad cõprehendendũ est dura:sʒ dulcedo q̃ est intra est magna. Precepta sunt difficillima illis qui nõ hñt voluntatẽ obseruandi precepta:alijs sunt dulcia. Relinquere pctm̃ est difficillimũ volentibus viuere ẜm sensualitatem. Pene inferni sunt dure ꝛ difficiles ad portandum. debemus desiderare ad illas penas non venire. Leticia paradisi est dura nõ considerantibus Sed ɔsiderantibus ꝙ deus dʒ nos beatificare est dulcis. Piscis primus est animi delectatio. Scd̃s est spes. Prouẽ.xiij. Spes que differtur affligit animũ. Christus fecit eos discũbere super fenũ. Isay.xl. Ois caro fenũ ꝛ oĩs gl̃ia eius quasi flos agri. Debemus sedere super fenũ.i.dimittere hanc miserrimã vitã ꝛ ponere eam sub pede: sed altam desiderem⁹. Quis hec faciet: vultis ꝙ loquar oib⁹. vos dñi ecclesiastici: burgẽses: scholares ꝛ mgr̃i comedetis ne de his panibus: seruatis legẽ dei.caueatis a peccatis. Timeo penã inferni ꝛ desiderad glĩaꝫ paradisi. Utinã esset hic btũs bernar. de cõtemptu mũdi.ꝛ in sermone vidi aliqñ quinqꝫ viros.ꝛ quid nisi vt malignos arbitrarer. Primus comedebat sabulũ. Secund⁹ existens ante locũ immũdiciarũ vescebatur fumo ꝛ immũdicia illius. Tertius fornaci vehemẽter ardẽti assistebat ꝛ comedebat scintillas ab igne exeuntes. Quartus supra pinaculum stans ventũ ab vtraqꝫ pte comedebat ꝛ cũ ventus sibi deficiebat flabellus sibi ministrabat ꝛ soli sibi dabat. Quintus ceteris irridens ꝓprijs dentibus carnes ꝓprias lacerabat. Dicit bernar. nõ est ille cibus quẽ comedere statui. Occurrit igit̃ ad mentẽ meã. Afflictus sum ꝛ humiliatus sum:qꝛ oblitus sum comedere panem meũ Dicit Bernar. Ego fui in vna platea in qua erant qnqꝫ viri distantes. Quidã comebat sabulũ ꝛ significat auarũ. Scd̃s bibebat fumũ laternarũ:ꝛ sunt luxuriosi. Terti⁹ erat prope fornacẽ ꝛ sunt iracundi. Quart⁹ accipiebat ventũ vndiqꝫ ꝛ qñ non erat dabat sibi ipsi. isti sunt superbi. Quintus ceteros irridens carnes ꝓprias lacerabat ꝛ significat detractores. Isti erant valde pallidi et macri. ꝛ cogitaui videre hoc ꝛ memoratus sum:qꝛ hoc est qꝛ obliti sunt comedere panem suũ. De quibus panib⁹ immediate dixi. O fili hoim non est hic cibus de quo debetis nutriri. nũqd eritis sic pingues: Nũquid hodie comeditur talis cibus parisi⁹: Uere bernar. dicit: ꝙ non est hic cibus quẽ comedere debemus:sed debem⁹ ɔsiderare ꝛ comedere illũ panẽ: scʒ padisi. De quo.io.vi. scribitur. Nisi mãducaueritis carnẽ filij hoĩs ꝛc. Et de isto dr̃ Sapi.vij. Omne aurũ in compatione illius arena est exigua ꝛ tanꝙ lutum existimabit̃ argentũ in ɔspectu illius. Sunt aliq̃ qui posuerunt corda in magnis bonis tꝑalibus. ꝛ alij symoniaci qui habent bñficia quibus non sunt digni:de quibus nõ nutriunt paupes:sed potius canes ꝛ meretrices: ꝛ sic ceci q̃ nihil vident eoꝝ que ad necessitatem salutis sunt. Uos dñi ecclastici qñ non habebatis bñficia:murmurabatis cõtra pluralitatẽ beneficioꝝ: ꝛ facieabatis argumenta diffinitiua ꝛ fortissima:sed modo dimisistis theologiã speculatiuam ꝛ venistis ad practicã. vñ ps. Dedit eis regiones gentiũ ꝛ labores populoꝝ possederunt. ad quid:ad nutriendum meretrices: nõ vere sed ad seruanduꝫ iura eccl̃ie vel pauperũ. vnde ps. Ut custodiant iustificationes eius: ꝛ legẽ eius req̃rant. dominu mẽdicantes ꝛ ecclesiastici nos viuimus de ecclesijs: mirũꝫ si vnus capiat onus aliarum animarum qui suam regere non potest. Uideatis ergo ꝙ periculosum sit habere plura beneficia. Apoca.xvij Uidi mulierem sedentẽ super bestiam coccineam plenaꝫ noibus blasphemie habentem capita septem: ꝛ cornua decem: ꝛ mulier erat circundata purpura ꝛ coccino: et inaurata auro ꝛ lapide precioso: ꝛ margaritis: habens poculum aureũ in manu sua plenum abhominatione ꝛ immũdicia fornicationis eius: ꝛ in fronte eius nomen scriptũ ministeriũ. Babylõ magna mr̃ fornicationũ ꝛ abhoĩationũ t̃re. et vidi mulierẽ ebriã de sanguĩe sctõꝝ ꝛ de sanguine martirũ ihũ. recitat Johannes ꝙ mulier portabat potum ad inebriandũ homines: quot sunt in ista ciuitate quibus esset vtile ꝙ deus mitteret diluuium super terram: quot

Figura.

sunt adulteri. quot homicide: qui continuant vitam suā malā. quot sunt etiā q portant ignem. i. rancorem & malas diffamationes hoc p3 satis in cōitatibus. quot sūt etiā qui capiūt ventū supbie & qn nō habēt ventū capiunt sufflatoriū. i. officia in curia vt habeant ventū supbie. Quot sunt etiā qui comedūt carnes crudas lacerātes & corrodentes famam proximi. De qbus ps. Deuorant plebē meā sicut escam panis. Nunquid est magna inuidia qn pximus videt malū alterius & gaudet: & tristatur de bono illius? Non est cibus vester o pctōres si est istud poculū qd bibere debetis. Ro. vi. Quē fructū habuistis in illis in qbus nūc erubescitis? Quid supest vobis de delectationibus mūdanis? qd de immūdis actibus? certe nihil nisi pctā & mortis eterne incendiū. Suadeo vobis qtū possum in domino vt si hactenus de istis cibarijs comedistis nō sit graue vobis dimittere: & panē iesu xpi degustare: quē ipse suis pprijs manibus prepauit. iuxta vba thematis preassumpti. Ascende ad me &c.

¶ Quantū ad secundā ptem. Uultis saluari o pctōres deus det vobis grām. a principio quadragesime mēs mea sp fuit vos introducere in terrā pmissionis per quā ego intelligo requiē btitudinis. A pricipio autem posui sex stationes siue gradus vbi tabernacula nostra figere debemus sicut filij israel in deserto posuerūt. Dixi d quattuor & sumus nūc in fine quarti. s. de pfessiōe de qua vidimus aliquas pditiones. Restat videre vltimā q est: qp confessio sit voluntaria ad hoc qp sit bona & fructuosa. ¶ Habem? textū: figurā: rōem: & auctoritatē. Math. 8. Uade ostēde te sacerdotib? & offer mun? qd Moyses pcepit in testimonium illis. Figura hr Leui. xiiij. Ille q debebat eē mūdus a lepra portabat ad tēplū duos passeres: & portabat illos: q2 vesci licitū erat eis & lignū cedrinū. In canone hr de pe. di. v. consideret. Penitēs faciat p recipiēda aīe sue salute q necessaria sunt. & qd faceret p sanitate sui corporis tantā diligentiā adhibeat p salute aīe. Uolo dicere dimittatis pctā: habeatis promptā voluntatē nō redire & facere qd fieri d3. Doctores dicunt: qp penitens debet habere triplicē voluntatē.

Primū non reuertendi ad pctm.
Scdm satisfaciendi p pctō.
Tertium dimittendi omnē occasionem peccati.

¶ De primo de pnīa di. iij. Inanis est penitentia quā sequens culpa coinquinat. Audite me dñi: quot sunt in ista ciuitate q palam & publice tenent meretrices & concubinas? Sunt ne hic macqrelle vestre domini quibus vtimini domini iusticiarij? & ideo illas nō punitis: vbi est iusticia vestra? Utinam rex sanctus Ludouic? adhuc viueret qui suo tēpore meretrices & macquerellas omnes expulit. Et vos domini prelati qui permittitis qp sacerdotes vestri teneāt publicas concubinas. Heu anime pduntur p pter negligentias vestras. vos capitis fructus beneficiorum: & lanā ouium: & non curatis de ouibus vestris. Credo qp si esset aliquis garsio vel fur q tolleret aurū de archa vestra vos apponeretis remediu3 ad inueniendum eū & non curatis de animab? recuperandis que singulis diebus pduntur: signū est qp plus diligitis res tēporales q̄ animas que sunt create ad imaginē dei: et christi sanguine redēpte. Sunt multe concubine parisi? & macqrelle & mulieres plurime vitiate & virgines que de die in dies vendūtur. & hoc ecclesiastici & alijs vestris filijs: & vos venitis ad cōfessionē dicendo mea culpa: ad oēs dyabolos. Oportet figere tentoriū. op3 quiescere & habere voluntatem amplius nō peccandi. ¶ De scdo d3 habere voluntatē satisfaciendi de offensis factis vel illatis. Ideo dicit Aug. qp tantā diligentiā op3 ponere ad sanandū aīam sicut ponimus ad sanandū corpus. ¶ De tertio nō sufficit habere voluntates duas pmas sed op3 cū hoc euitare oēs occasiones peccandi. Credo qp sapiens Eccli. iij. habebat noticiam de isto. Qui amat piculū peribit in illo. Et regula theologorū est i isto passu fundata: qp quicūq3 exponit se periculo peccandi mortaliter: peccat mortaliter. Loquamini mihi vos cōcubinarij: p tres vel quattuor dies ante festū pasche mittitis cōcubinas vrās extra: & dicetis eis: veniatis feria tertia post pascha: postmodū vadatis ad pfessionē. Ad oēs dyabolos pfessio tal. nō est pfessio s3 poti? irrisio. De pe. dist. iij.

Irrisor est nō penitens qui agit qđ penitet Uolo dicere dimittatis pctā: ꝓponatis amplius nō peccare. dimittatis occasionē peccandi: dimittatis offensas: diligatis inimicos ꝓpter deū: ingredimini piscinā ꝯfessiōis ꝛ lauamini: nō solū pedes: sed ꝛ caput ꝛ oīa membra corporis: ꝛ sic deus miserebit̃ vestri. Et vt facilius desertū pnīe transire possitis dabit adiutoriū qui liberauit egenū et pauperē de oībus tribulationib⁹: ꝛ tandem ascendetis ꝛc.

¶ Dominica quarta. xl. post prandium. Sermo. xxxviij.

Ascēdat ad me in montem ꝛ esto ibi. Eijce ancillā ꝛ filiū eius nō enī erit heres fili⁹ ancille cū filio liberę. ad Gala. iiij. ca. ¶ Dn̄i mei si fuistis in sermōe matutino debetis ꝓponere deo seruire ad saluandū aīas vr̄as. Dixi hodie mane ꝙ nr̄a saluatio aut dānatio dependet ex trib⁹.
Primo in electōe aut reprobatione diuina
Secūdo in operatione meritoria aut transgressione mala.
Tertio in bn̄dictione aut maledictōne.
¶ Scriptura declarat totū qđ dixi. ꝛ p̄mo q̄ sunt electi ad saluationē. Et dicit ꝙ illi q̄ bene agūt dūmodo cōtinuēt bona opa ꝛ ꝑseuerent in bonis opibus saluabūtur. ꝛ illi q̄ sunt scripti in libro dānandorū sine remedio dānabūtur. Abrahā habuit duos filios vn⁹ erat fili⁹ ancille: ali⁹ erat filius libere. Prim⁹ seducebat filiū liberū. Et dicit glosa ꝙ inducebat eū ad ydolatriā. Ideo dixit sara marito suo Abrahā. vos facitis mihi iniuriā. eijce ancillā ꝛ filiū eius ꝛc. Utinā popule ꝙ nō sim⁹ de illis: q̄m si fuerimus de numero illoꝝ in mala hora erim⁹ nati. Sed qui sunt illi pueri? Ultra allegoriā dic̄ paulus: ꝙ pueri repn̄tant nobis duo testamenta. s. nouū ꝛ vetus. Isti pueri significāt bonos ꝛ malos. filij sare sūt boni q̄ sunt in gr̄a: quib⁹ ptinet hereditas. Filij ancille sūt illi q̄ viuūt ꝺm sensualitatē ꝛ illi mittent̃ i tenebras exteriores. De quib⁹ sum⁹ nos? aut de saluandis: aut d̄ dānandis? dicit sapiēs Eccles. ix. Nemo scit an odio vel amore dign⁹ sit: sed oīa in futurū seruant̃ icerta Quādo videbim⁹ iudicē venientē: sciemus tūc de q̄b⁹ sum⁹. Sene. i declamatoīb⁹ suis declamatōe secūda recitat vnam pulcherrimā hystoriā dicēs ꝙ erat quidā honestus vir vxorat⁹ cū quadā honesta filia: q̄ post nuptias factas ꝛ celebratas suscepit vnum pulchrū filium de illa. Ista puella in labore partus mortua est. sicut hodiernis tpib⁹ videm⁹ plurimas sic mori. ꝛ hoc ē vnū documentū ꝓ mulierib⁹ ꝙ q̄n sentiūt seuicinas partui dn̄t ꝯfiteri tanꝙ si irent ad mortem. Maritus filiū fecit nutriri ad decē leucas. Iste hō videns ꝙ nō posset viuere nisi haberet vxorē cepit iterū vnā aliā iuuenculam mulierē de qua suscepit vnū aliū filiū: ꝛ vixerunt ambo multis annis. Iste vir cogitauit apud semetipm̄ ꝙ mitteret filiū secūdo natū ad locū in quo ali⁹ nutriebat̃. Nam si adduceret aliū nō haberet in domo bonum vultū ꝓpter nouercā: ꝛ fecit aliū scđm duci ad nutricem alterius q̄ p̄mo natus erat per annū anteꝙ scđs nasceret̃. ꝛ isti ꝓpter similitudinē nō cognoscebantur: q̄ erāt equalis stature: eq̄lis figure: ꝛ similiū morū. Postꝙ vero creuerūt pater misit ad querendum ambos q̄ postꝙ venerunt in domū: mulier eos recepit familiarit̃: ꝛ eos ambos osculabat̃ ignorans q̄s illoꝝ esset fili⁹ eius. Ipsa vero volēs scire ꝛ cognoscere filiū suū dixit marito. Dn̄e mi dicatis mihi quis istoꝝ est filius me⁹. Et statim incepit flere etiam cū amaritudine. Cū aūt ipsa fleret: filij etiā flebant vidētes matrē suā eē tristem ꝛ ꝑsuasit mater eoꝝ vt quererēt patri q̄s eoꝝ esset filius illi⁹. respondit pr̄. nescitis q̄d petatis. videtis ꝙ mater vr̄a ambob⁹ vobis equaliter facit vultū bonū. si aūt sciat alterū esse filiū determiatū: illū amabit ꝛ aliū odio ꝑsequet̃. Et similiter dixit matri. O popule nos habem⁹ patrē q̄ est deus: ꝛ matrē que est ecclesia q̄ nos genuit in baptismo. vos nescitis de q̄bus estis de dānandis aut de saluandis. Ideo dicit xp̄s Math. xiij. Sinite vtraꝙ crescere vsq; ad messē ꝛ in tpe messis dicā messorib⁹ colligite p̄mū zyzania et alligate ea in fasciculos ꝛc. sic erit de nobis pctōribus q̄n nescim⁹ de quib⁹ erimus. laborem⁹ ergo: ꝛ si tpe p̄terito duxim⁹ malā vitā faciam⁹ ꝙ simus filij eccl̄ie ꝛ recurra-

mus ad btã; virginẽ dicendo. Aue.
¶ Ascẽde ad me in montẽ ꝛc. More consue
to moueṫ questio theologalis a mgr̃is no⸗
stris: fundata suꝑ euãgelio p̃ñtis diei. vbi
d̃r ꝙ discipuli xp̃i collegerũt fragmenta q̃
supfuerant. xlv. disti. iiij. senten. Utrũ om̃s
hoĩes naturaliter appetãt fragmẽta beati⸗
tudinũ. R. de appetitu hoĩm vt dicit magi⸗
ster sniarũ possum⁹ loqui dupl̃r. Unus est
appetit⁹ naturalis. Ali⁹ est appetit⁹ liber.
si loquamur de naturali appetitu cũ beati⸗
tudo sit ꝑ se humane nature: oẽs hoĩes ap⸗
petunt beatitudinẽ. sed si loquamur de ap⸗
petitu deliberato cũ vnusq̃sq; sua trahatur
voluptate tali appetitu nõ oẽs appetũt su
am beatitudinẽ talẽ: sed vn⁹ sic ꝛ ali⁹ non.
¶ Leuate corda pctõres. nescio si timeṫ dã
nari. estis bene confessi vos hoĩes ꝛ mulie⸗
res. audiuistis de philippo quõ fuit dãnat⁹
q̃ erat doctor. ¶ Heu me. certe poti⁹ est ma⸗
teria flendi ꝙ loquẽdi. Anthoni⁹ florenti⸗
nus in quarta pte in materia de luxuria re
citat vnũ casum quẽ ego dicã de quodã qui
erat tactus de pctõ luxurie: ꝛ nunꝙ voluit
dimittere suã luxuriã: nec emendare vitã su
am. Tandẽ deo volente ꝛ suis exigentibus
pctis in infirmitatẽ grauẽ lapsus est. Cu;
aũt de vita ꝓpria desparet: ꝛ om̃es medici
Misit quesitũ vnũ bonũ religiosũ qui ipso
tꝑe in illa ciuitate p̃dicabat qui ip̃m in con
fessione audiuit. Hic aũt religiosus cũ esset
timorate ꝯscientie anteꝙ illu; absolueret.
Jussit vt concubinam extra domũ mitteret
qd̃ ꝛ fecit. Interrogauit eũ in oĩbus pctĩs
ꝛ circunstãtijs pctõꝝ tam bene ꝙ nihil req̃
rebatur q̃ etiã cũ tanto dolore ꝛ tristicia cõ
fitebaṫ ꝛ lachrymaꝝ abundãtia ꝛ vbertate
ꝛ cũ ꝓposito nũq; peccãdi ꝙ erat vnũ mira
bile: adeo vt videreṫ patri ꝯfessori ꝙ si tunc
aĩa ex corꝑe suo exalaret ꝓtinus ad paradi
sum iret. Interea ꝯfessor iste mirabili gau⸗
dio afficiebaṫ dicẽs apud semetip̃m. Deo g̃
tias ꝙ labores meos nõ ꝑdidi: qm̃ si huius
aĩa nũc migraret: trãsiret ad portionẽ viuẽ
tiũ. Uocauit interea ꝯfessor curatũ: q̃ sibi sa
cramẽtũ eucharistie ministraret: quo susce⸗
pto ꝑmanebat in amaritudine mentis sue.
ꝛ dixit circũastantibus. Credo ꝙ licet iste:
vt oẽs nouistis plurima pctã fecerit tñ pie
credo ꝙ eius aĩa bona sit: ꝛ in bono statu. ꝛ
incepit celebrare missam ꝓ ipso. Interi; au
tem, cũ longo tꝑe celebrasset p̃dictus luxu⸗
riosus sibi apparuit vna die cũ deũ depreca
retur ꝓ eo. timuit confessor videns visionẽ
horribilẽ sed tandẽ quesiuit ab eo quisnam
esset. respondit ille. ego sũ aĩa illius quẽ tu
audiuisti in cõfessione qui tam vilem vita;
duxi. Interrogauit eũ confessor quõ sibi es⸗
set: si erat saluat⁹ vel dãnatus. R̃ñdit. certe
iudicio dei iusto penis ꝑpetuis adiudicat⁹
su;. Dixit cõfessor. de quo ergo seruiũt nr̃a
sacramenta: tu habuisti maximã displicen⸗
tiã de pctĩs: ꝛ eiecisti meretricẽ ꝛ cõcubinã
extra domũ tam bene cõfessus es sicut ego
videri aliquẽ cũ dolore ꝛ displicentia d̃ pec
catis ꝛ cũ maximis lachrymis. certe spera
bam ꝙ recte ires ad paradisũ. R̃ñdit miser
dãnatus. Dicã tibi cãm dãnationis mee. l;
ego eiecerī; meretrice;: tñ disposuerã si ali
qñ venissem ad cõualescentiã eam reuocare
ꝛ reducere ad domũ mea;. in quo ꝓposito
decessi ꝛ sic finaliter dãnatus sũ. ¶ O pecca
tores si ille q̃ venerat ad mĩam illius hoĩs
ꝛ boni ꝯfessoris ꝛ qui fecerat tam bene con
fessionẽ ꝛ plurimas lachrymas emiserat ẽ
dãnatus: q̃d erit de vobis q̃ estis duri sicut
diaboli. quare ergo nõ emẽdatis ꝛ corrigitis
vita; vestrã: nũquid dubitatis dãnari: sine
dubio ducẽdo vita; quã dicitis ĩpossibileẽ
saluari. Sed dicẽt aliq̃. pr̃ quare erim⁹ dã⸗
nati: Audite increduli legẽ ciuilẽ. C. de re⸗
pudijs. incipit lex Juuem⁹. Mulier ꝓpter
offensam factã viro suo in mr̃imonio ꝓpṫ
adulteriũ mereṫ expelli a cõsortio mariti ꝛ
priuari dote. Et habeṫ extra de iureiurãdo.
ca. queãdmodũ. Uir si iurasset mulieri quã
do ꝯtraxit cũ illa ꝙ eã semꝑ ꝓ legitima te⸗
neret ꝓ fornicatione quã mulier ante mr̃i⸗
moniũ cõmisit non põt eã dimittere. sed pro
fornicatõne quã postea ꝑpetrauit eã dimit
tere põt nõ obstante hm̃õi iuramẽto: qm̃ ip
so casu talis erit subintelligenda ꝯditio sc;
si postea non fornicareṫ mulier. ¶ Estis hic
dñi iudices de casteleto. capiamus vnã mu
lierẽ ꝯsiliarij aut apotecarij vxor vr̃a quan
do itis ad cõfessionẽ venit adulterando. qñ
maritus venit ip̃e de illo sufficienṫ iforma
tus de casu q̃d deb; facere: Dñi legiste dicũt
lex ꝙ p̃mo d; p̃uari dote mariti. ꝛ si sit bõ
virtuosus d; eã repudiare. Uiere, iij. tu aũt

fornicata es cū amatoribus multis:tamen reuertere ad me ꝛ ego suscipiā te. Et iterū Sub oī ligno frondoso fornicata ē. ¶ Dicatis mihi o pctōres si rex q̄ nō fecit spōsalia veniret ad vnā mulierē custodientē oues ꝛ diceret ei.amica veni tu eris libera ꝛ vxor mea ꝛ eris regina ꝛ gubernatrix oīm bonorū meoꝝ nūquid ipsa eēt maledicta si faceret regi iniuriaꝫ si daret se vni leproso prostituendā. ¶ Notate verba o pctōres.nunq̄ illa meretrix fecisset tantā iniurā regi q̄ꝫ tum aīa peccatrix facit iniuriaꝫ regi supmo scꝫ deo amatori ꝛ sponso suo qn̄ adulterat cuꝫ oībus diabolis.,Ideo dicit hieremias. Tu aūt fornicata es cū amatoribus multi[s]. Dicatis mihi si eēt vn⁹ infirm⁹ ꝛ maritus diceret vxori infirmi.dn̄a mea: maritus vester nō sanabit nisi habeat de sanguine lateris vestri. credo q illa mulier dimitteret poti⁹ mori q̄ꝫ daret sibi sanguinē suū. Certe charissimi nō sic fecit xp̄s. Ipse eni vt dr Apoca.i. Dilexit ꝛ lauit nos a pctis nr̄is in sanguine suo. ꝛ sanguis xp̄i mūdauit nos ab oībus infirmitatib⁹ q̄ꝫtūcunq̄ꝫ cōtagiosis ꝛ etiā incurabilib⁹ a q̄bus infirmitatibus tota aqua maris nos mūdare nō posset:nec oīa vnguēta mūdi curare. Nō dimittamus ergo sponsū nostrū q̄ q̄uis tpe preterito ꝯsenserim⁹ diabolo adhuc dicit. Reuertere ꝛ ego suscipiā te.cōuertamur ad eū. ꝯfiteamur ꝛ iplorem⁹ miam eius rogātes vt dignet tenere nobis illos terminos quos tenuit adultere quā oīno liberauit a manibus scribarū ꝛ phariseoꝝ:ꝛ sic ascendemus ad montē grē. Iuxta ver.the.preal. ¶ Ascende ad me in montē ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Prima continet duas ptes vt dixi hodie mane.locut⁹ fui de pnīa ꝛ dixi de q̄nq̄ꝫ panibus ꝛ duob⁹ piscibus q̄d significēt. Panes significāt doctrinā ex qua debem⁹ nutrire aīas.ꝛ locut⁹ sū de nobilioribus queꝫ panē debēt hr̄e. Nūc habebim⁹ aliū ꝓ hoībus de basso statu ꝛ cōditiōes q̄ sūt simplicis intellect⁹ ꝛ simplicis capacitat[is]. In vna domo sūt q̄nq̄ꝫ maneries panis:scilꝫ panis pauperū.panis incarceratoꝝ.panis seruitorū.panis pueroꝝ.ꝛ panis dn̄orū. Est puer vnus hic q̄ hꝫ q̄nq̄ꝫ panes. Quādo xp̄s vidit magnā turbā dixit philippo. Vnd ememus panes vt māducēt hi? Dixit andreas. Est puer vn⁹ hic ꝛc. Si vult[is] saluari o pctōres opꝫ q habeat[is] q̄nq̄ꝫ panes,

Primus est pnīe.
Secūdus est iehēne,
Tertius obedientie.
Quartus doctrine.
Quintus eucharistie.

¶ De p̄mo psal. Cibab eos pane lachrymarū. De secundo Job.xx. Panis ei⁹ vertet in fel aspiduꝫ. Et psal. Venenū aspidū sub labijs eoꝝ. De tertio. Gen̄.iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. De quarto. Eccli. xv. Cibauit illum pane vite ꝛ intellect⁹. De q̄nto.p̄s. Panem de celo prestitisti eis ꝛc. ¶ Leuate corda vr̄a pctōres.vultis saluari:opꝫ q habeatis panē pnīe scꝫ pro peccatoribus:ꝛ iste est panis pauperū. Pctōres enī sunt valde pauperes:qr non hn̄t deum nec grāꝫ dei. Panis vero incarceratoꝝ ē panis diaboloꝝ ꝛ oīm dānatorū:ꝛ iste panis est venenū aspidū. Sunt ne hic illi ribaldi ꝛ ille macq̄relle qui asserūt q deus vel diabol⁹ habebit eas? Si tu gustasses vnā micā panis diaboli:non velles illuc ire. Vos habet[is] nūc pisces quadragesime:opꝫ comedere pisces assos. Post resurrectionē xp̄i discipuli obtulerūt sibi partē piscis assi ꝛ fauū mellis. O paupes pctōres si dubitetis facere pnīam ponatis ante vosipsos durissimā passioneꝫ dn̄i nostri iesu xp̄i q̄ fuit assus sup crucē igne charitatis. Ponatis exēpla sanctoꝝ ante vos q̄ multa passi sūt.ponatis etiā penas inferni:quē panē ibi comedūt dānati ꝛ q̄d bibūt. Deut.xxxij. Botrus eoꝝ botrus amarissim⁹.meli⁹ eēt semp comedere fel drachonis q̄ꝫ sentire penas inferni. Opꝫ comedere de tertio pane.s.de pane obediētie.si estis confessi opꝫ seruare precepta diuīa ꝛ laborare in sudore vultus vr̄i: sicut pater vester adā fecit qn̄ eiectus est extra paradisuꝫ. Opꝫ quarto comedere paneꝫ pueroꝝ qui est doctrina vbi consistit amor dei:qui nutrit animas. Spūaliter isto pane fuerūt cibati apostoli in die scā penthecostes: ꝛ Johannes euangelista in cena domini: ꝛ Paulus in raptu, Oportet quinto

comedere panē dn̄oꝝ.i.existentiū in charita
te scȝ sacramentuȝ corporis dn̄i nostri iesu
xp̄i:quod cōtinet oē delectamentū ⁊ omnē
saporē suauitatis.Sap̄.xvi.O ꝙ̄ suauis ē
panis ille bonis? Laborem⁹ ergo comede-
re panē istū:vt finaliter ascendam⁹ad mon
tem gratie.Juxta verba the.preas.Ascende
ad me in montē ⁊c.

¶ Quantū ad secūdam partē p̄ncipalē iam
habem⁹ quattuor tabernacula in quib⁹ opȝ
stare.restat q̄ntum.audiuistis de ꝯfessione?
credo ꝙ̄ de centū nō est vnus bene confes-
sus.veniam⁹ ad q̄ntuȝ.iste est difficilimus
⁊ est alienoꝝ restitutio. De hoc habem⁹ tex
tuȝ: auctoritatē:doctrinā:figurā:⁊ rationeȝ
Auctoritas habet.Math.v.Si offers mu
nus tuū ante altare ⁊ ibi recordat⁹ fueris
ꝙ frater tu⁹ habet aliq̄d aduersum te relin
que ibi mun⁹ tuū ante altare ⁊ vade p̄us re
cōciliari fratri tuo.Luce.xix.zacheus dixit.
Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do paupe-
ribus: ⁊ si quem defraudaui reddo quadru
plū.Ad hoc est textus.xiiij.q.vi.ca.Si res.
⁊ est August.ad macedoniū. Si res ꝓpter
quā pctm̄ est reddi possit ⁊ nō redditur pe-
nitentia nō agitur s̄ simulatur.Ratio assi-
gnatur a magistris nostris theologis a bea
to Tho.in.ij.ij.q.lxij. Et a scoto in.iiij.dist.
xv.q.ij.vbi ponit q̄nqȝ articulos scȝ quid ē
restituendū. quis tenetur restituere.cui te-
net restituere.ꝓpter q̄d restitutio est faciē
da.⁊ q̄n̄. Dicit igitur Thomas ꝙ lex diuīa
hoc exigit:⁊ ius precipit:ideo restituenduȝ
est. ¶ Leuate corda vestra dn̄i mei opȝ iaȝ
intrare mare magnū. Et ꝑ intellectu toti⁹
materie sequētis pono taleȝ conclusionē ꝙ
quicūqȝ aliū offenderit aut in bonis:aut in
fama opȝ restituere:siue sit in bonis tempo
ralibus siue spiritualibus: vt scandaluȝ in
ducendo:aut a bono retrahendo.Dicatis mi-
hi oēs fecistis vnꝙ̄ dānuȝ? fuistis vnq̄ȝ cā
quare aliquis peccauit? offendistis ne ali-
quē in bonis temporalibus: siue in fama?
oportet restituere.Audiuistis hoc lex requi
rit:iusticia h̄ vult:⁊ charitas exposcit. Sco
tus respondet quādo queritur ad quid opȝ
restituere?respondet vt saluemur.Faciam⁹
qd̄ volemus dūmodo restituamus vnicui-
qȝ quod suū ē oīa bene se habebūt. Si vos
dn̄i iusticiarij faceretis quod debetis non
essent tot mala in regno quot sūt. Sed que
retis:dicatis pater que restitutio est fortior
Dico ꝙ magnuȝ periculū ē comburere do-
mū vicini ⁊ furari bona ecclesie:sed int̄ ali-
os illi qui sunt causa alijs peccandi diffici
lius restituūt.Dicatis vos mulieres posui
stis filias ad peccandum? ⁊ vos mulieres
per vestros tactus impudicos prouocastis
alios ad peccādū? ⁊ vos macquerelle quid
dicitis?audiuistis quid dic̄ saluator.Si of
fers munus tuū ⁊c.zacheus dabat dimidi
um bonorū suorū pauperibus:⁊ quādo op
presserat aliquē reddebat quadrupluȝ.vos
dicitis ꝙ sufficit ire ad indulgentias: ⁊ ꝓ
omnibus dare decem solidos.O ꝙ̄ pericu-
losa sententia:nunꝙ̄ intrabitis terram pro
missionis nisi reddideritis sed eternalit̄ dā
nabimini.Cōuertimini igitur ad dominuȝ
⁊ reddite vnicuiqȝ quod suū est:vt possidea
tis finaliter requiē vobis ꝓmissam.Amen.

¶ Feria secūda quarte dn̄ice.xl.Ser.xxxix.

Scende ad me in montem et esto ibi.
Date huic infantem viuū:
⁊ non occidatur. hec ē eīn
mater eius.iij. Reguȝ.iij.

¶ Dn̄i ⁊ aīe deuote si tenuistis doctrinā he
ri tactā debem⁹ laborare ad cōplacendum
creatori. Paulus dicebat ꝙ fili⁹ ancille nō
eēt heres cū filio libere. Aīa viuens in pctō
mortali q̄ dimisit rōem ⁊ viuit s̄m sensuali
tatē nō habebit hereditatē. Hodie ecclesia
mater nostra ꝓponit nobis vnā pulchram
ep̄lam s̄m sensū litteralē:sed s̄m moralem
pulchriorē. Dicit ep̄la ꝙ erāt due mulieres
meretrices iuuenes in q̄daȝ domo: ⁊ erant
ābe p̄gnātes:⁊ post partū altera dormiens
iacuit supra filiū suū ⁊ mortu⁹ ē:venit ad a
liā cui⁹ fili⁹ erat viuēs: ⁊ cū dormiret mat̄
eius:cepit filiū eius viuū ⁊ dimisit ei mor-
tuū. Qn̄ altera euigilauit⁊ cognouit ꝙ non
eēt fili⁹ su⁹ ⁊ dixit.Jlla decepit me ⁊ fec̄ mi
hi iniuriā:iste puer nō est me⁹.⁊ fecit ipam
adiornare siue citare corā rege Salomone
q̄ erat in throno. Et dixit vna ad aliā. Dn̄e
rex:ista est vna meretrix ⁊ mala mulier q̄ oc
cidit filiū suuȝ. Alia vero econtrario assere
bat, Dixit salomon. video ꝙ ambe probe

mulieres estis: nescio cui credam. Habetis testes? Dixerunt nõ. eramus em̃ sole. Bene dixit salomon. Afferte mihi ensem. ego faciã vos cõtentas. ego diuidã puerũ ꝛ dabo cuilꝫ partẽ suã: ꝛ sic eritis cõtente. Illa vero mulier cuius erat filius dixit. Dñe nõ diuidatur (cõmota em̃ sunt viscera eius) desalsi. Altera ꝟo e cõtrio dicebat nõ: sꝫ diuidat. Tunc dixit solomon. Date huic infantem viuũ. hec est ei mater eius. Tu amica mea nihil habes in puero. Beat⁹ Gregorius in. iij moraliũ dicit ꝙ quotiensc͡ũqꝫ sacra scriptura in sua superficie videtur durior: tanto ꝓfundius medulla inquiri dꝫ. i. intelligentia Ad ꝑpositũ ecclesia catholica heri incepit ostendere differentiã inter legẽ veterẽ ꝛ nouã. Bernardus de turre dicit ꝙ in ista ep̃la fit separatio paganoꝝ a iudeis. Mulier q̃ habuit filiũ suũ mortuũ est synagoga. Puer mortu⁹ est lex iudeoꝝ: qn̄ xp̃s dixit consũmatũ est. Alia habuit filiũ in vita. ꝛ ẽ ecclesia xp̃ianoꝝ. Synagoga volit habere ad minus ꝑtem filij qn̄ iudei voluerunt obseruare legalia. Tunc rex salomon dixit: scilicꝫ xp̃s ordinauit ꝙ integre seruaret lex xp̃ianoꝝ: nec subijceremur cerimonijs legis. Et iste ẽ sensus allegoricus. Sꝫ q̃ntum ad sensum moralẽ. due mulieres cõtendentes circa vnũ puerũ sunt iusticia diuina ꝛ mĩa. qn̄ enim peccauim⁹ iusticia diuina req̃rit ꝙ aĩa separetur a corpore gladio diuine sentẽtie ꝛ tradatur diabolo. O pop̃le habemus tñ mulierẽ que req̃rit filiũ quẽ genuit ꝛ ẽ mĩa saluatoris. Treñ. iij. Mĩa dñi quia non sumus cõsumpti. Ista dña q̃ est clemens mĩa saluatoris: ꝑcatur ne infans diuidat. Quid est qđ impedit ꝙ nõ diuidamur ꝛ moriamur? O pctõres creditis ꝙ nõ videat deus scelera vr̃a? Certe sic. Quid ergo impedit nisi mĩa? Alia est dña q̃ impedit ne puer diuidatur: ꝛ est maria mater iesu xp̃i cuius officiũ est esse matrẽ mĩe ꝛ pietatis ꝛ cõsolatricem. Maria em̃ ex dignitate qua mater dei est: põt impetrare angelis demonib⁹ ꝛ etiã filio suo. Impetra igit͛ o dignissima mat͛ dignissimo filio tuo: vt nostri misereat͛. demonibus vt nobis nõ noceant. angelis vt nos custodiant. ¶ O paupes pctõres quid obstat ꝙ non sum⁹ dãnati? Johãnes baptista dicebat iudeis. Luce. iij. Securis iam ad radicem posita est. Nunq̃ lignifaber aut carnifex verius tenuit securĩ in manu ad ãputandũ arborẽ ꝙ ensis diuine iusticie est paratus ad secandũ peccatores. vnde ps. Nisi cõuersi fueritis gladiũ suũ vibrauit ꝛc. Recurram⁹ ergo ad matrẽ mĩe dicens. Aue. ¶ Ascende ad me in montẽ ꝛc. More solito mouet͛ questio a mgr̃is nostris theologi fundata in euangelio hodierno vbi dicit͛ ꝙ xp̃s eiecit malos de templo. termiata a scoto. dist. xlv. iiij. Utrũ solius dei sit scire cogitationes hoĩm. Uidet͛ ꝙ sic. per illud. i. Paralip. vi. Tu solus nosti corda hoĩm ꝛc. Dicit scotus ꝙ cum ens creatũ in sua latitudine sit obiectũ intellectus ex quo cogitatões ꝛ volitiones sunt posite in esse: nisi intellectus angelicus ꝛ human⁹ sit aliũde impeditus potest illas cognoscere. Ad auctoritatẽ vero dicit ꝙ solus deus nouit cogitationes tanq̃ indepẽdens. ¶ Leuate corda. audiuistis epistolã quomõ salomon cognouit ꝙ filius viuus erat illius mulieris. hoc em̃ cognouit per istud signũ: quia cõmota sunt viscera eius sup puerũ. Habetur extra de p̃sũptionibus. in cap. Afferte mihi gladiũ. in antiquis. Et etiã ad hoc est lex ciuilis. C. de emptione ꝛ venditione. ꝛ incipit. Nec emere. Ubicũqꝫ apparet signũ cuiuscũqꝫ rei: p̃sumptio est ꝙ ibi est talis res. Exemplũ de fumo qui exit ꝑ caminũ. est enim causa per quã cognoscitur ꝙ ignis est ĩtra caminũ. Quãdo ego dico domicellis ꝙ habitus eaꝝ sunt superflui ꝛ dissoluti. dicunt pater nos nõ cogitamus malũ. Dico vobis ꝙ sunt signa lubricitatis. Sicut em̃ flãma repñtat ignem ita tunica vitam vr̃am. ꝛ sicut signũ ante tabernã significat ꝙ hic vendit͛ vinuꝫ: sic etiam tunica representat ꝙ talis mulier viuit inhoneste. Uultis dãnari? credo ꝙ non: sed certe vos portatis signuꝫ dãnationis. Nunquid vos omnes portatis signa peccati ꝛ ĩsignia diaboli? Diabolus immediate post creationẽ peccauit: nunq̃ penituit: continue peccat: ꝛ semper allicit alios ad peccandũ. Fatui sunt qui imitantur eum. Si igitur incepistis a iuuentute peccare dimittatis illam malã vitã: ꝛ peniteat vos offendisse deuꝫ: ꝛ si aliquãdo portastis signa diaboli deponite arma. implorate diuinã mĩscordiã. sufficiat vos ipsos dãnasse.

non dānetis alios. Salomon enī.i.xp̄s ve
rus iudex tenet gladiuz sue seuerissime iu/
sticie euaginatū. Volo dicere ꝙ volūtas ei⁹
nō sit mors impij: dimittam⁹ pctā vt ascen
dere valeamus ad montē gratie. Juxta ver.
the.preas. Ascende ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda ascensionis spiritualis demon/
stratiua.

¶ Prima cōtinet duo puncta.
Primū est vendentiū in templo eiectio.
Secūdum passionis saluatoris deplorāda
prenosticatio.
Primū notatur cuz ḋr. fecit iesus flagellū.
Secūdum cū ḋr. soluite templū hoc.

¶ Euāgeliuz loquit̄ de simili materia sicut
euāgeliū ferie tertie p̄me hebdomade. Cuz
ingressus est xp̄s templū fecit funiculuz et
eiecit vendētes ꝛ emētes: ad ostendēduz ꝙ
pctōres eijcientur de paradiso. Habem⁹ te
xtuz ad hoc. de pe. dist. i. ca. Ecclesia. Ecclīa
xp̄i est nō habens maculā neq̧ rugā aut a/
liquid hmōi. Qui ergo peccator est ꝛ sorde
pctī maculatus: non pōt de ecclesia appel/
lari. Quis enī ecclesia militans habeat soci
etatē bonorū ꝛ maloꝝ. Juxta illud. Mat.
xv. Simile est regnū celoꝝ.i. ecclesia mili/
tans: sagene misse in mare ꝛ ex oi genere pi
sciū ꝛc. Ecclesia tn̄ triūphans non h̄z socie/
talē nisi bonoꝝ ꝛ eoꝝ qui sunt in statu gr̄e.
Sm̄ Nicolaū de lyra iudei tenebāt̄ venire
ter in āno ad templū aliquid offerre. Juxta
illud legis. Exodi. xxiij. Non apparebis in
cōspectu meo vacuus. Quapropt̄ institue/
rant scribe ꝛ pharisei: vt in porta templi vē
derent̄ aīalia que poterāt sm̄ legē imolari.
similr̄ posuerūt ibi campsores: vt haberent
veniētes pecunias ad offerēdū tēplo. Chri
stus vero videns istos excessus fecit flagel
lū de funiculis: ꝛ eiecit oēs vendentes ꝛ e/
mentes de templo: ꝛ cāpsoꝝ subuertit es ꝛ
euertit mensas. dicit hic Hiero. ꝙ nunq̄ le
gim⁹ in euāgelio xp̄m posuisse manuz sup
hoiem nisi ista die. ꝛ dicit Francisc⁹ de chy
menis pr̄iarcha ꝙ xp̄s habebat vnā cordā
de qua cingebatur: ꝛ de illa fecit flagellum
Jstud miraculū est de p̄ncipalioib⁹ miracu
lis que fecit xp̄us. Quis enī auderet eijcere
extra palatiū omnes dn̄os ꝛ consiliarios ꝛ
percutere eos in palatio? xp̄us aūt hoc fecit
sm̄ Nicolaū ḋ lyra. Scribe erant sexaginta
ꝛ vndecim. ꝛ multi pharisei qui erant viri
religiosi: quos xp̄s cū verberibus expulit:
ꝛ nemo in eū posuit manū. Christus volēs
se ostendere iratum: ab oculis eius egredie
bantur quedā scintilule īnumerabiles que
terrebant videntes. Dixerūt tamen aliq̄. dic
nobis in qua potestate hoc facis. Et dixit
eis. soluite templū hoc: ꝛ in tribus diebus
ꝛc. quasi dicat in potestate diuina est. sicut
enī templū corporis mei possuz sustentare
qḋ vos occidetis: ita etiā in eadem potesta/
te possum eijcere malos de templo. Jp̄i aūt
non intellexerūt illud: sed intellexerunt de
templo salomōis. ꝛ dixerūt. xlvi. annis istō
templū fuit edificatum sub zorobabel: quō
poteris igit̄ illud facere? Est aduertenduz
ꝙ Augu. dicit in homelia ꝙ illa q̄ vendebā
tur in templo nō erāt nisi illa que erant ne/
cessaria ad oblationem. quid igitur fecissz si
ebriosos inuenisset ꝛ alios pctōres? Tem/
plum salomonis fuit solum figura templi
nostrarū ecclesiaꝝ. ad Hebre. xiij. Habem⁹
altare de quo edere nō habent ptātem: nisi
qui tabernaculo deseruiūt. Tanta est dr̄ia i
ter templū nostrū ꝛ templū salomonis: q̄n/
tuz differt fili⁹ virginis a filio ouis. ipsi enī
solū habebant vitulos ꝛ agnos: nos habe
mus corpus ꝛ sanguinē iesu xp̄i. Si muri
ecclesiarū haberēt aures ꝛ oculos: credo ꝙ
dicerent mirabilia. O paupes meretrices
vos ostēditis vultū vestrū ꝛ facitis ibi ve/
stras infames locutōnes ꝛ signa impudica
ꝛ inhonesta. Et vos mercatores ꝛ dn̄i curi
ales tractatis in ecclesia negocia vr̄a: nūq̄d
domos habetis pphanas ad ea tractāda: vt
q̄d ecclesiā dei contēpnitis? Corpus xp̄i ḋr
templū triplici ratione.
Primo rōne inhabitationis.
Secūdo ratione relationis.
Et tertio rōne edificatōis.

¶ De primo ad Coꝝ. ij. In ip̄o habitat ple/
nitudo diuinitatis corpaliter. glo. ꝛ vnionē
ypostaticā. Scḋo templū ḋr sacratū: q: ve/
nimus ad ecclesiā ad sumendū sacramenta
ꝛ a xp̄o oīa sacramenta habem⁹. ij. ad Coꝝ.
v. Deus erat in xp̄o recōsilians sibi mūdū.
Tertio corpus xp̄i est sacrū templū: q: sicut
templū salomonis fuit quadragintasex an

nis edificatus: sic corpus xpi immediate post annũciationẽ angeli in vtero virginis fuit organizatũ: et post hoc creuit in quantitate in .xlvi. diebus. Uolo dicere quod si volumus saluari eijciamus peccata a conscientijs nostris vt ascẽdere possimus ad montẽ gratie. Juxta verba the. preal. Ascende ad me etc.

¶ Quantũ ad secundã partem. domini oportet sta re in quinta mansione. oportet satisfacere pro peccatis. primo deo. secũdo proximis. In bulla ei pape dicitur. Damus tibi auctoritatẽ faciẽdi etc. saluo semper iure alieno. Magister sententiarum .xlij. di. iiij. ponit vnã distinctionẽ peccatorum dicens. Peccatorum quedam sunt in deũ. Alia in seipm. Alia in proximũ. Exemplũ de primo. heresis blasphemia ydolatria. Si quis igitur cõmiserit hec hũiliter corã deo: et deus faciet sibi bonũ forũ. Exemplũ de secundo: vt gula et luxuria. Abstineatis ab istis: queratis a deo veniã: et ipse faciliter indulgebit. Et tertio exemplũ. vt rapere alienũ: cõmittere vsuras etc. De isto nõ sufficit flere. vbi enim quis fleret vnũ puteum lachrymarum nisi restituat nihil facit. oportet restituere proximis Ista aũt restitutio est in quadruplici differentia secundum quod bona sunt in quadruplici dria Quedã sunt bona corporis. Alia aĩe. Alia fame. Alia bona sunt tpalia. De primo scribitur in canone. vi. q. i. c. ex merito. Deteriores sũt qui vitã moresque bonorum corrũpunt hijs qui substantiam aliorum predia que diripiunt. Et eadẽ. q. c. sunt plurimi scribitur. Tantũ distant dãna morum a dãnis tpalium quantum corpus ab aĩa.

¶ Leuate corda dñe iacobe iuenisti aliquẽ qui voluerit satisfacere de dãno spũali? Pater dicatis mihi quid appellatis dãnũ spũale? Si aspiciatis ad ea que fecit xps maria: et sancti capiatis tps ex quo fuit in vtero virgĩs et oẽs dolores quos in corpore suo ptulit: et sic quaeratis ei: quare dñe iesu xpe: quare passus es? dicet vobis (si placeat sibi loqui) quod hoc fecit vt abstineretis a pctõ. Quid ergo est iducere aliũ ad peccandũ: nisi cõtrariari passioni dñi nostri iesu xpi et marie que pro nobis orat? Estis hic dñe macqrelle: et vos que locatis domos meretricibus? nũquid dicitis vos quod tm vult argentum eorum sicut aliorum. ¶ Est aduertendũ quod quadrupliciter potest aliquis auferre bonũ spirituale alteri.

Primo inducendo.
Secundo de facto prouocando.
Tertio exemplo alliciendo.
Quarto suasione retrahendo.

¶ Dãnum spirituale fit quadrupliciter.
Primo inducendo.
Secũdo cõmendando.
Tertio consiliando.
Quarto exhortando.

¶ Hoc tangit vos iuuenes. monuistis vnquam aliquã mulierẽ ad male agendũ? requisiuistis? mandastis? precepistis? Hoc tangit vos etiam filie que vultis scire quõ debetis puocare alios ad amorẽ vestri. Hoc tãgit etiã diabolicas mulieres puocantes alias ad malefaciendum. Habetis in ista ciuitate multas mulieres que puocant sorores suas ad imundiciã suã. Sed dicatis nobis pater quõ poterimus ista dãna reparare. Dico quod si ad tuã requestã seruus tuus iuit ad lupanar debes sibi dicere: amice retrahas te amodo quoniam via tua te ducit ad dãnationem. Similiter si mulierem deceperis que scortare incipiat propter te: debes eã reuocare quantum in te est. quod si nõ velit retrahi: ora deũ pro illa. Et eodem mõ dico de oĩbus dantibus causam vel occasionem. sicut sunt illi qui concedũt vel locant domos ad male agẽdũ. ad Roma. i. Facientẽ et consentientẽ: pari pena cõstringit. et extra de sñia excõ. ca. nuper. et ca. i. de officio delegati. in antiquis. Sed quid de illis qui faciũt tabularia ad ludendum et cartas etc. Dico quod sũt opera que possunt bene et male fieri. aliqua male et non bene: aliqua bene solũ. Exemplũ de primis sicut facere tabularia et arma. De alijs sicut dare domos ad meretricandũ: dare vnguenta ad fardandũ. cauendum semper in istis ne aliquis consentiat ex pssevs interpretatiue. in istis rebus esset vnus apothecarius qui venderet venenũ ad interimendum gentes nũquid esset grauissime puniendus? Dico quod sic. simile est de illis qui dant materiam peccandi. Tertio tenetur aliquis ad restitutionẽ propter malum exemplum. Uos mulieres portatis cathenas et caudas et dicitis. pater nos vidimus alias que habebãt: et videtur nobis quod sumus ita diuites et nobiles sicut ipse. et si non sumus diuites satis: epi et abbates dant nobis ad penam corporis nostri. Uerum est sed sequitur dãnatio anie. dñe domicelle vos scandalizatis

alias ⁊ datis eis exemplū male viuendi ⁊
male faciendi. Quarto retrahendo a bono:
sicut illi qui retrahunt iuuenes ab ingressu
religionis. ⁊ qñ videtis aliquas mulieres
sepe ꝯfiteri dicitis: vere vos eritis religiose
⁊ vos meretrices dicitis amatoribus v̄ris
fuistis in sermone illius p̄dicatoris: ego vi
deo nūc ꝙ eritis cartusien̄. ⁊ non curabitis
plus de mulieribus. Vere nūc venit tp̄us
in quo iudei interficiūt xp̄m ⁊ in quo. Pha
rao interfecit filios israel. vos estis similes
q̄ occiditis xp̄ianos. nūquid est plus occide
re aīam q̄ꝫ corpus: hoc faciunt illi q̄ a bono
retrahūt. Ideo berēgarius vt habet̄ de cō
secra. dist. ij. fecit vnā pulchrā reuocationē
dicens: q̄ꝛ habeo cōparere ante cōspectum
dei: q̄ꝛ eos quos ad peccandū duxi nō pote
ro reuocare: ideo reuoco in scriptis vt oīs
videant. Pensetis hoc o pctōres ⁊ dicat̄ pa
ter ego vidi ꝙ mihi placuit multū appara
tu vestimentoꝝ ⁊ fui multis in scandalū.
ego nō feci ꝯsciam multo tp̄e transacto: sed
ego nescio q̄ sunt illi: ⁊ si scirē ego satisface
rē illis ⁊ inducerē ad bene agendū. Et cre
do si sic faciat̄: deus non claudet aures sue
mīe. Et vos p̄res corrigatis nouicios v̄ros
Et vos q̄ tenetis cameras locatas meretri
cibus expellatis eas. Et sic intrabitis terrā
ꝓmissionis.

¶ Feria tertia quarte dñice.xl. Ser.xl.

Scēde ad me in montem ⁊ esto ibi. Cerno ꝙ pp̄ls iste dure ceruicis sit dimitte me vt irascat̄ furor me⁹ contra eos ⁊ deleā eos: faciāq̄ꝫ te in gentē magnā Exodi. xxxij. Dñi ⁊ aīe deuote si retinuistis doctrinā hesternā debet̄ incipere laborare ꝓ aīabus v̄ris. gladius vindicte diuine est sup̱ caput pctōris: sed mīa dei impedit ne cadat sup̱ nos. hodie ꝓponit̄ nobis vna hy storia pulcherrima ad sensū litteralē ⁊ mo ralē. casus est pius. Filij israel erant in des̄ to. moyses ascēderat in montē: ⁊ quadragī ta diebus mansit cū dño. Popul⁹ ille fuit totus desolatus ⁊ reliquit creatorē: ⁊ fecit vitulos aureos ⁊ adorauit eos. Tunc deus dixit moysi. descende: video ꝙ pp̄lus dimi sit viam quā eis dederā. ⁊ addidit. Cerno ꝙ pp̄ls iste dure ceruicis est moyses: dimitte me facere: ego faciā illos mori: ⁊ faciam te dñm alteri⁹ terre q̄ plus obediet tibi q̄ꝫ po pulus israel. Tunc moyses genibus flexis orauit ad dñm dicēs. O dñe deus dimitte eis hanc noxam: aut dele me de libro in quo me scripsisti. quid eñ dicerent egyptij. Cal lide eduxit eos vt occideret in deserto. me mento abrahā ysaac ⁊ iacob patrū nostroꝝ.

¶ Leuate spūs: videte dñi q̄ꝫtū ꝓsunt ora tiones deuotaꝝ personaꝝ. deus acquiescit precibus coꝝ: vt patet in moyse. ⁊ placat⁹ est dñs: ⁊ dedit mīam suā populo. vtinam nos haberemus talē pastorē in ista ciuita te: non dubito q̄n ciuitas magis ac magis prosperaretur. ¶ Epistola tāgit tria.

Primo populi obstinationē.

Secūdo ꝯdescensionē.

Tertio terribilē cōminationē.

Primū tangitur cum dicit̄. cerno ꝙ popu lus iste.

Secūdum: dimitte me.

Tertiū: vt deleam eos.

¶ Btūs Bern̄. ad Eugeniū dicit. Cor durū male habebit ī nouissimo. ⁊ Eccli. iij. O pec catores vos estis indurati. illa corda sunt dura q̄ non terrent̄ diuina iusticia. q̄d esset de nobis si nō essēt orōes bonoꝝ: Si moy ses non orasset ꝓ populo israel deus dele uisset eos de terra. Quid obest ꝙ nos nō su mus dānati: Certe mīa dei. Sꝫ audite Va leriū dicentē. Lento eñ gradu ad vindictā sui diuia ꝓcedit ira: tarditatē supplicij gra uitate cōpensat. Volo dicere ꝙ si de⁹ peper cit populo idolatre ꝓpt̄ precē moysi: a for tiori nobis per intercessionē btē virginis. quā salutabimus di. Aue.

¶ Ascēde ad me in montē ⁊c. More solito mouet̄ questio a magistris nostris theolo gis: fundata in euāgelio hodierno vbi dicit̄ ꝙ xp̄s rep̄hendit iudeos ꝙ haberent legē moysi ⁊ nō faciebant eam. ⁊ terminata a btō Thoma ī p̄ma scd̄e. q. lxxxxi. ⁊. q. xciij. Vtꝝ p̄ter legē naturalē necessariū sit ad salutē hoīm aliquā legē supnaturalē diuinit⁹ in spirari. R̄ndet doctor ꝙ multiplici de cā e rat expediens ꝙ daretur nobis lex diuina. Prīo q̄ꝛ lex naturalis ponebat solū gn̄ales ⁊ vniuersales act⁹. iō vt quilꝫ informaret̄:

quid agendũ ꝛ q̄d dimittendũ eēt in ꝑticulari materia: congruũ fuit ꝙ daref lex diuina ꝑ quã informarenf hoīes. Scđa lex naturalis in multis cordibus ex passione concupiscentie erat detestata ꝛ deprauata: ꝛ aliq̄n maligna habitudine erat habituata: vt vix homo cognosceret in gn̄alibus ꝛ vniuersalibus principijs q̄d agendũ esset. Jō Paulus ad Ro. dicebat. Cōcupiscentiam nesciebam esse pctm̄ nisi lex diceret. Nō concupisces. Tertio vt oē subterfugiũ tolleretur de medio: rōnabile fuit vt daref nobis lex diuina: nō in ꝑsona aliena: sed in ꝑsona ꝓpria legislatoris. Leuate corda vestra dn̄i decreuistis satisfacere illis quos ad peccandum ꝓuocastis: si non facitis ego inuito vos ad dānationē. Vabuistis heri legē ciuilem ꝛ decretalē ꝙ q̄n fumus exit camīnum: signũ est ꝙ ignis est intra. qui etiam portant signa dyaboli sunt de nũero dānatoꝝ. nã dyabolꝰ a prĩcipio vite sue peccauit ꝛ alios ad pctm̄ ꝓuocauit. Pr̄ n̄ credimꝰ ꝙ deꝰ faceret nob tm̄ bonũ: si postea itēderet nos danãre. nos ĩ ista ciuitate dō grãs abũdamus bonis tꝑalibus ꝛ in sanitate. Audite decretalem ꝯdēnantē opinionē vr̄am extra de sn̄ia excōicationis ca. Si aliq̄n. in antiqs. Si papa ꝑ litteras salutauerit benigne aliquē excōicatũ: nō propter hoc censetur: nisi aliunde sedes apostolica per litteras eum absoluerit. Ad hoc est lex. ꝯ. de obligationibus. Incipit lex Fauore. Quod introductũ est a fauore in eo nullatenus retorqueri dꝫ. Domini vos videtis excōicatos. capiatis casum ꝙ ꝓpositus aut locũtenens aut presidēs vnus fit excōicatus ꝛ papa mittat sibi litteras dicētes hoc mō. Alexander ꝛc. salutē ꝛ apostolicã bn̄dictionem. Utrũ ꝑ tales litteras absoluaf ille excōicatus: Dicit papa ꝙ non: nisi in eisdem litteris exprimatur absolutio. Uos dicitis ergo deus dat nobis multa bona tꝑalia et spiritualia: predicatōes: sanitatē: pulchritudinē ꝛ alia. iste sunt salutatōes quas dominus mittit vobis: nō ꝓpterea existimetis ꝙ sitis absoluti: nisi papa padisi alias absoluerit. Seruiuistis vos dn̄i aliq̄n infirmis: q̄n medicus dicit ancillis q̄ seruiunt infirmus ꝙ tribuãt infirmo quicq̄d quereret q̄d signũ est: certe signũ euidēs est mortis ꝛ q: non est aliq̄d remediũ. Sic etiam dicit Gregorius in moralibus. Signũ euidentissimũ eterne dānationis est qñ malis contingunt bona ad nutũ ꝛ ꝓsperitates. Sumus ergo nos absoluti si deus dat nobis bona ꝛ abutimur: certe signũ est eterne dānationis. Uolo suadere vt dimittatis vallem miserie nō abutamini bonis a deo collatis ꝛ sic ascendetis ad montē gratie. iuxta verba thematis preassumpti. Ascēde ad me in montē.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.
Prima cōtinet duo puncta.
Primũ est omissio dānabilis viciosa.
Secundum reformatio laudabilis ꝛ virtuosa.

¶ Primũ notatur cũ dicitur. Nũq̄d Moyses dedit vobis legē. Secũdum notaf cum dr̄. nolite iudicare ꝫm faciē. Si nos habemus aliquid boni in mētibus debemus fletibus ꝛ lachrymis abũdare. Uidendo textũ euangelij recordor de illo de quo loquitur Bernar. O bone iesu q̄ȝ dulciter cōuersatꝰ es cũ hoībus in mũdo a quibus suscepisti dura verba: duriora ꝟbera: ꝛ durissima tormenta. Si vos estis salui ponatis in libris vestris: ꝙ precioso sanguine Jesu xp̄i estis redēpti. Alias dixi de illo q̄ sanatus est a xp̄o paraliticus: ꝛ scribe ꝛ pharisei irascebantur q̄n xp̄s predicabat in tēplo de his que dicebat de prophetis. dicit Augustinꝰ. Mirabantur sed nō conuertebantur: ꝛ dixerunt. quō hic litteras scit cũ non didiscit. Ambrosius dicit. Omnis veritas q̄cunq̄ a spiritu sancto est. Dixerunt ergo ipsi. Iste est magister nostre vniuersitatꝭ nec studuit hic: nunq̄d filius fabri est scilicet Joseph ꝛ illius domicelle que vocatur maria: Dixit xp̄s. Mea doctrina nō est mea: sed eius q̄ misit me. Et dixit. O synagoga deus dedit vobis legem ꝛ non seruatis legē. si ego feci sanum illũ paraliticum quid me queritꝭ interficere: At illi dixerunt. demonium habes: quis tibi dixit ꝙ volumus interficere te. christus dixit. Moyses dedit vobis legem ꝛ nullus ex vobis facit legem: nunq̄d pro complemento legis circunciditis pue

ros in sabbato? Christiani quot sunt ex vo
bis qui seruant legem? Primo vos ecclesia
stici ⁊ vos religiosi seruatis regulã vestraꝫ
Quid dicit Ezechiel.ix.ca. Iniquitas do-
mus israel ⁊ iuda magna est nimis valde
⁊ repleta est terra sanguinibus ⁊ ciuitas re
pleta est auersione. De quibus ps. Libe-
ra me de sanguinibus de⁹ ⁊c. Criso. super
Matheũ dicit. Lugendũ est ⁊ bñ lugendũ
pñtis vite tp̃s in quo tãta maloꝝ tormẽta
sunt q̃ si velis ꝑscrutari cuncta nunꝗ̃ pote
ris a fletu ꝯtinere. nã possꝫ iudeus nos con
uincere q̃d ꝯtrarium fecimus eoꝝ q̃ in ba-
ptismo spopondimus obseruare. s. legẽ xp̃i
Si veniret vnus paganus ad capiendũ le
gem nostrã posset nos conuincere ⁊ dicere
ꝙ fecimus ꝯtrariũ legi xp̃i. Nunq̃d promi
sisti dyabolo abrenũciare ⁊ pompis ei⁹ in
baptismo? q̃d ẽ h̃ dicẽ. Alex. di. ꝙ nihil aliõ
est dicere ꝙ̃ abrenũciaꝛ̃ pctõ mortali ⁊ oib⁹
circũstãtijs eius. Abrenũciastis in ista ciui
tate parisius? nunq̃d malũ abundat parisi
us. Olim parisius fuit fons scie sanctitatis
⁊ bonitatis ⁊ iusticie. nũc aũt econtrario:
ibi iniusticia: indeuotio: superbia: ita vt sit
fons oĩs vicij ⁊ om̃is iniusticie. sꝫ quare: q̃r
nemo ex vobis facit legẽ. ¶ Quantũ ad se-
cundũ ṽbum euangelij dicit xp̃s. Nolite iu
dicare ꝓm faciẽ: sed rectum iudiciũ iudica-
te. Ego missus sum a patre meo: alius nõ
me misit. Opꝫ dñi modicũ hic loqui de iu
dicijs. Estis ꝯfessi de iudicio temerario. cre
do ꝙ pauci sunt. Nolite iudicare ⁊ non iu-
dicabimini. Nunquid vos gaudiseri quan-
do estis in eccl'ia dicitis. Vide illã mulierẽ
⁊ gestus eius, certe est meretrix. Videat do
minũ Jacobum q̃ loquitur cũ illa muliere.
Certe loq̃tur de lubricitate. Pauperes pec
catores respiciatis ad pctã vestra. Thomas
in.iiij. libro dicit ꝙ magnũ est peccatuꝫ ali
quid iudicare eẽ pctm̃ mortale: q̃d in rei ṽi
tate non est. Habetis exemplũ in euãgelio
de publicano ⁊ pharisæo. pharisæus iudica
bat publicanũ: ⁊ dicebat. Domine deus nõ
sum pallardus sicut iste publicanus. nõ au
dens leuare oculos publican⁹ dicebat. Do
mine deus esto propicius mihi peccatori.
Filia tu non debes gloriari: q̃r nõ fuisti me
retrix nec in matrimonio mala. Vos bñ po
testis dicere. Laudo deũ q̃ dedit mihi grãꝫ
cauendi ab illis peccatis. Sed dicetis pat
possum ne dicere ego sum mulier melior a
lia? dico ꝙ nõ. Quia nescitis si sitis in gra-
tia: aut quia forte habetis aliq̃d graui⁹ pec
catum: vel quia nisi deus preseruasset te:
tu fuisses similis aut deterior illa. Ideo nõ
potes iudicare te esse meliorẽ illa. Sed nũ
quid totiens quotiẽs video alios pater: de
quibus habeo suspitionẽ pecco mortaliter
¶ Dico ꝙ differentia est inter suspitionem
⁊ iudiciũ. Iudicium est qñ firmiter aliquis
dicit q̃d est ita. Sed suspicio est qñ vnus di
cit intra se videndo signa dicit. Ego nõ iu-
dico ꝙ sit aliq̃d maluꝫ? Credo tñ ꝙ nihil ẽ
boni. Dico tñ ꝙ vbi est suspicio vehemens
scꝫ qñ reperitur solus cũ sola in loco suspe
cto: põt tunc fieri ⁊ dari iudiciũ sine pecca-
to. secus est tñ quãdo sunt signa leuia. sicut
iocari: ponere manus ad sinuꝫ ⁊c. De illis
non debent fieri iudicia. potest tñ dici ꝙ sſ
leuitates. ¶ Volo suadere ꝙ dimittatis iu
dicia praua ⁊ temeraria: ⁊ peccata oĩa. di-
mittatis occasiones: ⁊ confugiatis ad deũ
vt ipse misereatur vestri humiliter ip̃m de
precando. Et ipse dabit vobis gratiaꝫ: ⁊ sic
ascendetis ad montẽ grẽ. iuxta ṽba thema
tis preassumpti. Ascende ad me ⁊c.
¶ Quantũ ad secundã ꝑtem. Domini si vul
tis saluari opꝫ ꝙ habeatis bonas tibias:
opꝫ ꝙ transeatis per desertum. Via deser-
ti est prolixa: oportet facere mãsiones. Fi-
lij israel fuerunt per quadragnita annos.
Et fecerunt quadraginta mansiones. nos
solum facimus sex. ⁊ erimus felices si in
istis sex mãsionibus spũaliter manserim⁹.
locuti sumus de.iiij. ⁊ incepimus.v. que ẽ
reparare offensas: siue in anima: siue in cor
pore: siue in fama: siue in bonis temporali
bus. Moyses dicit. Deute.xxv. Pro men-
sura pcti erit ⁊ plagaꝝ modus. Sic secun-
dum qualitatẽ offense erit repatio delicti.
Dicit Scotus ꝙ aliquis potest dãnificare
alium quadrupliciter.

Primo in anima.

Scd̃o in corpore.

Tertio in fama.

Quarto in bonis tpalibus.

¶ Diximus heri de bono aĩe. dicatis q̃d vo
letis qm̃ illud est maius damnũ ꝙ̃ furari
vnam magnã massam argenti. Aliud ẽ dã

nus corporis. Damna corporis sunt in sex tuplici differentia. Quedā participant cor poris et aie damnū. Alia tria tangunt solū damnū corporis. ¶ Quantū ergo ad corpus dānificatur quis tripliciter: scz p mortem: per mutilationē: et tertio p verberationem. Quo ad corpus et animā dānificatur tripliciter.
Primo per adulterium.
Scdo per deflorationē.
Tertio p aborsum.
¶ Estis adhuc hic vir et mulier qui nō vultis loqui adinuicē: sed oditis oēs facientes pacem inter vos: restat nisi capiatis cultellos ad interficiendū vosipsos. Salo. dicit. Prouer. xvij. Qui meditatur discordias diligit rixas. de vbis deuenit ad vbera: d vberib⁹ ad hōicidia: et d homicidijs ad suspendia. Vos dñi iudiciarij nō facitis compotū de homicidio. audiatis legē moysi. Qui occiderit hoīem morte moriatur. Quam legem xps pfirmauit dicens petro. Qui gladio percusserit gladio peribit. Dicit Scot⁹ q homicida cū nō punitur p iusticiam debet ire contra infideles ad exponendum se morti pro xpo vel omni tpe vite facere penitentiam ad recuperandū homicidium.
¶ Estis hic matres que occiditis pueros vestros: si quis haberet aures satis claras ad audiendū: audiret voces occisorū clamātium de riparijs et de fluuijs et alijs locis. O q graue peccatū. Alius modus dānificādi est p mutilationē. dz enī satisfieri et etiam illi qui sine causa incarceratur: scz querendo illi veniam. soluere etiam medicum nutrire mulierē si habeat: dare illud quod acquisiuisset per illud membrū: et nutrire quos ipse nutriebat. Aliqs etiam damnificatur quando nutrit filios de adulterio. Ille qui cōmittit adulteriuz aut est vxoratus aut nō. Propter ptem nō vxoratā quattuor mala grauissima perpetratur.
Primo simplex fornicatio ex pte ipsius.
Scdo adulteriū ex parte mulieris.
Tertio sacrilegium: qr matrimonium est sacramentum ecclesie: et res spiritualis violatur.
Quarto latrociniū cōmittitur.
¶ Nō computo adhuc murmurationes diffamationes et etiam amorem inordinatum propter quem vellet maritum proprium esse mortuū et esse cum illo adultero. Et dico q teneris ad restitutionem omniū illorum saltim teneris nutrire puerum illum conceptum de adulterio: aut damnari.
¶ Sed dicet vna mulier: pater quomō potest fieri reparatio omniū istorum: Aliqui doctores dicunt q debet fieri religiosus. Alij dicunt q debet fieri ecclesiasticus. Alij q debet nutriri de bonis eius si habeat.
¶ Alius modus dānificandi est quādo aliquis violat aliquam filiam virginem.
¶ Estis hic antique macqrelle: si essetis scoriate non essetis satis punite: fiat autez istud: non meo sed iurisperiti ɔsilio. ¶ Domini legiste videatis legem autēticam de lenonibus. Et vos filie seruate virginitatem: qr si semel perdideritis nunq recuperabitis. xxxij. q. v. ca. si paulus. vbi dicitur q cum omnia possit deus suscitare virginem non potest post ruinaz. Et Exodi. xxij scribitur. Si quis seduxerit virginem etc. Quando quis seduxit virginē debet eaz capere in vxorem: aut sibi prouidere de marito. Sed quia alique filie sunt que tanq canes se presentāt commouēdo homines ad malum. Credo q talis rigor non debet seruari. Dimittamus ergo oīa peccata vt intremus terram promissionis.

¶ Feria quarta quarte dominice quadragesime. Sermo. xli.

Scēde ad mein montez et esto ibi. Lauamini: mundi estote: auferte malū cogitationū vestrarum ab oculis meis: quiescite pverse agere: discite bñ facere. Isaie. i. ¶ Dñi et anime deuote. si retinuistis doctrinā heri datā debetis laborare ad placendū deo. pctōres facite qd voletis. dicit Isa. Nūc est tps q mūdem⁹ nos: aut q dānemur. Apo. xxi. Nihil coinquinatū aut abhominationē faciēs intrabit in illud. viuam⁹ sicut volemus: et vadam⁹ pedestres: aut equestres: qm nisi mundemur ab oībus pctis: sicut qn dñs d fonte baptismi dederat grām nūq saluabimur: sz quō mūdabimur. Decretalis dic de celebratiōe

missaꝝ capi. in quadaȝ. De latere saluato-
ris dormiētis in cruce duo exiuerunt sacra
mēta. s. sacramētū baptismi: ⁊ eucharistie.
O pctōres opȝ ꝙ mundemur a pctis ante
ꝙ̄ intremus paradisuȝ. vñ Job. xiiij. Quis
potest facere mundū de immūdo ꝯceptum
semine: nōne tu qui solus es? ⁊ Prouer. xx.
Quis potest dicere mundū est cor meū: pu
rus sum a pctō. Eamꝰ ad fontē mirrhe. ca
piamus aquā. Ista aqua fuerūt lauati illi
qui venerunt ex magna tribulatione. Apo
ca. vij. Et lauerūt stolas suas in sanguine
agni. hoc est iesu xp̄i. Uideatis vos domi-
celle: que habetis pulcherrimū frōtē: ⁊ na-
sum politū. Uideatis ossa q̄ sunt in cimite
rio. Anime illoꝝ sunt oēs in inferno si non
fuerint lote in sanguine agni qui pependit
in cruce. Ideo Johā. vidit in ꝑadiso oēs in
dutos vestibus albis. Oēs qui se in latere
iesu xp̄i mūdauerūt. Opȝ etiā ꝙ vos oīs
pctōres lauemini in isto fonte sanguinis.
Alius est fons aque qui exiuit de latere ie
su xp̄i. de quo p̄s. Lauabo ꝑ singulas no-
ctes ⁊c. Iste est fons lachrymarū: si vultis
mūdari opȝ ꝙ mūdemini in istis fontibus
Lauamini ergo: ⁊ mūdi estote. Uolo dice-
re dimittatis peccata. ⁊ hoc per intercessio
nē virginis marie cui p̄ntabitis. Aue.

¶ Ascēde ad me in montē ⁊c. More solito
mouetur q̄stio a magistris nr̄is theologis
fundata in euangelio hodierno vbi dr̄. Ra-
bi q̄s peccauit aut hic āt parētes eius ⁊ de
cisa a Bona. in. iij. dist. xxxviij. Utrū alicui
imponat̃ aliqua tꝑalis aut spūalis sine cul
pa. Bonauentura in soliloquio dicit ꝙ tri
plex est pena. Quedā est acta. Alia est con-
tracta. alia inflicta. Pena acta est miseria
sequens aut cōcomitans actū. Unde Aug.
libro ꝯfessionū primo dicit. Iussisti domi-
ne: ⁊ ita est vt sit sibiipsi pena oīs inordina
tus affectus. Pena ꝯtracta dicitur veniēs
ex demerito pctī originalis. Pena inflicta:
est pena aut punitio imposita alicui per
iudicē exteriorē aut a deo. Dicit Bonauen.
ꝙ pena inq̄ztum pena dicit aliquod positi
uum: ⁊ vt sic nō repugnat ꝙ pena sit in ali
quo nulla culpa in eo p̄cedente. hoc aūt in
xp̄o pȝ ⁊ in beata virgine. ⁊ isto modo dic̄
xp̄s. Nec hic peccauit nec parentes eius.

¶ Leuate corda, timetis dānari, eritis sem
per dāri. Dicetis forte ꝙ oēs ducūt vitam
quā ducitis: ⁊ q̄ deus dat vobis multa bo
na: ideo speratis saluari. Cauete ne ꝯtigat
vobis sicut porcis qui impinguāt̃ ⁊ postea
occidunt̃. Pater si ita esset sicut dicitis nos
essemus q̄si oēs dānati q̄ oēs viuunt sicut
nos. Loquamur de pompis: d̄ luxurijs: de
ludis: hoc est cōmune ꝑ totum mundū. ve
rum dicitis sed nō totū: q̄ in maiori volu-
mine. ij. q. i. multi. dicit̃. Multi corrigunt̃:
multi tolerantur: sed nō a pctis desinūt: et
in fi. ca. ꝓpterea nō minus ardebunt: quia
cū multꝭ ardebūt. Ad hoc potest allegari lex
ciuilis. ff. de priuatis delictis. l. ij. Delictū
vnius nō diminuit̃ propter delictū alteri-
us. Uos vidistis ꝙ ligna fuerunt cara hoc
anno: q̄n venistis ad domū: posuistis vnaȝ
boretā in igne ⁊ post aliam. vtrū ignis eēt
minor. Dico ꝙ nō: sic due vel tres nō minꝰ
ardebunt cū centū ꝙ̄ si essent sole. q̄ deli-
ctum vnius maledicti nō deletur propter
delictū alterius. Domicelle dicunt. pat̃ nō
dicatis tm̄ de nobis: sed de barbitōsoribus
⁊ apothecarijs ⁊ sic de alijs. Dixi vobis ꝙ
domicella q̄dā est macquerella ⁊ sunt mul
te secrete de quibus etiam loquar. Et vos
dicitis: si hoc esset peccatū multi dānarent̃
saluetur qui voluerit aut dānetur: vos nō
habetis q̄libet nisi vnā aīam. si nō esset nisi
vna aīa in mundo xp̄s voluisset tm̄ pati si
cut passus est. Uolo dicere ꝙ dimittamus
vallē miserie ⁊ peccatoruȝ. iuxta v̄ba the
matis preassumpti. Ascende ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra
tiua.
Euangelium est magnum ⁊ continet duo.
Primo cecitatis humane miserabilem con
ditionem.
Secūdo illustrationis diuine benignā cō-
descentionem.
Primū notatur cū dicit̃. preteriēs iesus vi
dit hoīem cecū a natiuitate.
Secundum cum dicitur. ⁊ fecit lutum ex
sputo.

¶ Istud miraculū quattuor mensibus an-
te passionem fuit factū q̄n christus erat in
hiꝛl'm. in exitu sermonis erat quidā cecus
a natiuitate querens elemosynā. Dixerunt

discipuli. Rabi q̃s peccauit hic aut parentes eius vt cecus nasceref. Dixit iesus nec hic neq̃ parẽtes eius: sed vt manifestetur gloria dei in illo. Dicit mgr̃ sniaꝝ. iiij. di. iiij. quinq̃ de causis a deo hominn ꝛ pene tribulationes infligunf.
Primo ꝑpter dei honorẽ.
Scđo ad pc̃ti punitionẽ.
Tertio ad meriti augmentationẽ.
Quarto ad humilitatis ↄ̄seruationẽ.
Quinto ad pctoꝝ emendationẽ.
¶ Si xp̃s se humiliauit ꝛ cepit pulueres expuit in manu ꝛ fecit lutũ ꝛ linit oculos ei⁹ ꝛ dixit. vade ad natatoria siloe. erat locus vbi descendebant aq̃ riuuloꝝ: q̃n fuit in natatoria lauit oculos ꝛ vidit oĩs turba clamauit quis est iste: nunq̃d est cecus mendicans. Alij dicebant nõ est iste. dixit ipe ego sum. dicebant ergo ei. q̃s aperuit oculos tuos. dixit. ille ꝑpheta q̃ vocaf iesus. ¶ Leuate corda: hic sunt multa bona. dixit Lu. vi. Quia virt⁹ de illo exibat ꝛ sanabat oẽs Ipse erat tam pius ꝙ nullũ recusabat. Jõ nõ timeatis quin sit nũc tam bonus sicut fuit vnq̃. Dixit vnus de phariseis. Male erit vobis. nolite eũ tãgere q̃ꝛ illuminauit cecum a natiuitate faciatis eũ venire dicẽtes. Quis aperuit tibi oculos: Jesus de nazareth. Et tunc vocauerũt parentes ei⁹: q̃ꝛ cõspirauerant eos eijcere de synagoga si cõfiterentur ꝙ iesus hoc fecerat: ꝛ interrogauerunt eos. Est iste filius vr̃: Dixerũt ꝙ sic quõ videt: nescimus. nõ ausi sunt confiteri ꝙ ita esset ꝑpter timorẽ. Hoc aũt tãgit vos doctores ꝛ dños cõitatis nõ vultis aliq̃n dicere veritatẽ propter fauorem ꝛ timorẽ. Dixerũt pr̃ ꝛ mater. Uere filius noster est sꝫ cecus natus. si dicamus ꝙ xp̃s eũ illuminauit erimus excõicati. Sed dixerũt etatẽ hꝫ dicat ipse. Dilexerũt magis gl̃iaꝫ hominũ q̃ gl̃iam dei: ꝛ iõ nõ fuerũt ausi ↄ̄fiteri. Jõ peccauerũt. Dixit ille q̃ fuit illumiatus. In ṽitate ille me sanauit. ꝛ quõ habetis eũ odio cũ ipse fecit q̃d nũq̃ aliquis fecit. Tu in pctis natus es totus dixerũt iudei: ꝛ vis nos docere q̃ sumus mgr̃i. Uade extra tẽplũ. repit eũ xp̃s: ꝛ dixit ei. Credis i saluatorẽ. Dixit ipse genibus flexis. Credo O ceci pctõres velletis hr̃e talẽ medicuꝫ si essetis ceci corpaliter dicebat xp̃s iudeis. Johan. ix. Si ceci essetis scilꝫ corporaliter pctm̃ nõ haberetis. Isa. xlij. Declarat quis est cecus dicens. Quis cecus nisi seru⁹ meus Thobie. v. Quale gaudiũ mihi erit qui in tenebris sedeo ꝛ lumẽ celi nõ video. Sic quale gaudiũ põt esse pctõribus q̃n sunt separati a gaudijs ꝑadisi: ꝛ a ↄ̄sortio iustoꝝ Et reperiunf in sacra scriptura tres ceci. Primus fuit factus ꝑ immũdiciã stercoris Thobie. ij. Q̃n stercora irundinũ ceciderũt super oculos eius. Scđs fuit factus ꝑ Dalidam meretricẽ scꝫ Sanson. Judicũ. xvi. Tertius fuit Sedechias sctũs ꝑ babylonios ꝛ ductus in captiuitatẽ Jere. xxxix. Primus cecus q̃ fuit factus ꝑ immũdicias irũdinũ significat illos qui excecantur ꝑ pulueres pomparũ: qui per phas ꝛ nephas bona tẽporalia acq̃runt. Sicut sunt aduocati: vsurarij: campsores q̃ abundant auro et argento ꝛ quasi vt nubes volãt: ꝛ quasi columbe ad fenestras suas. Scđs cecus repñtat luxuriosos. Dalida em̃ luxuria interpretatur: ꝛ est sensualitas. Sicut et dalida posuit Sansonẽ inter inimicos. Sic sensualitas inter dyabolos. ¶ Heu heu multi sunt excecati hodie. Credo dñi ꝙ a tpe quo xp̃s passus est nõ fuerunt tot luxurie sicut nũc inter fratres: inter sorores: inter gradus ꝓhibitos. Frater manutenet cõcubinam fratris: vel consanguineã ꝛ sic de alijs. Uiri ecclesiastici nõ hñt vxores: sed bene concubinas. Et volunt hr̃e filios sicut primogeniti. vñ ps̃. Supercecidit ignis cõcupiscentie ꝛ nõ viderũt solẽ. Tertius cecus significat pctõrem q̃ a statu gratie vadit ad cameram dyaboli. vos oẽs pctõres si vultis saluari opꝫ hr̃e sputuꝫ ꝛ lutum. Uidetis ista ossa: vermes ꝛ bestie comederũt carnes: et forte aĩe sunt in inferno. Uos habetis nũc iuuentutẽ ꝛ portatis caudas. Dicite mihi in veritate: vbi sunt nũc meretrices quarũ corpora sunt hic. Quid ↄ̄fuit eis luxuria: superbia: aut iactantia: q̃d vanus ornat⁹: Dicunt nũc in inferno ꝑpter vanitates nostras ꝯ cremamur. O vtinã ista corpa nũc loq̃rentur vobis pauperes pctõres. Ite in siloe q̃d interptatur missus. i. ad xp̃m. Ad Gal. iiij. Misit deus filiuꝫ suũ: ꝛ dicite ei. Ego suꝫ paup pctõr: ꝛ miser q̃ cõmisi tãta vicia: de q̃bus nõ recordor: sꝫ me ꝑñto vr̃e

passioni et meritis vris. Rogo vos vt me illu minetis sicut cecum illuminastis. cogitate mori super oia. Et sic ascendetis ad montē gre. iuxta vba thematis p̄assumpti, Ascē de ad me &c.

¶ Quantū ad secundā ptē. Domini videa tis celum: illud est in quo debemus intra re. Sicut ego nō possum tāgere celum. Ita vos nō potestis intrare paradisum. Nisi emē daueritis vitas vras op3 dāna corporis et etiā3 aie restituere. Qui em̄ furaretur tan tū pondus auri sicut est ista eccl'ia nō face ret tm̄ pctm̄ q̄tum vos facitis consentire in pctm̄ vnam iuuenē filiam. op3 illi satis facere: et si nō potestis debetis orare pro il lis. Dicendū est de pctis seu dānis ligue q̄ sunt. xxiiij. Sed solū loquemus de ptume lia couicio improperio et detractione. Con tumelia fm Thomā. ij. ij. q. lxxij. Est impro periū in p̄ntia alicui' dicto vel facto exhibi tū: vt si alicui improperaret sua culpa. Cō uiciū vero est q̄n culpa matris vel pr̄is ali cui improperat: vt dicēdo. Tu es filius me retricis vl' presbyteri. Improperiū vero est q̄n alicui improperant vicia nature vt q̄ ē gilbosus et claudus &c. ¶ Leuate corda ve stra dn̄i mei. In hyspania oēs portant cul tellos et gladios ad faciendū vnū ictum si aliquis vellet eis nocere. Vos mulieres n̄ portatis gladiu3: s3 habetis linguā p quā leditis: q̄tum faceretis de nouacula. Ideo Jacob' in canonica. iij. c. dicit. Linguā nul lus hoim domare pōt. Jō qui nō offende rit in verbo h̄ pfectus est. Pauci reperiunt qui nō offenderint deū in corpe aut mēbris et nemo credo est q̄ non offendat in lingua. Dn̄i nunqd q̄n estis in prandio et habetis vnū discum de carnibus crudis nunqd de trahitis vicinis vestris. Jsa. lviij. Cum vi deris nudum operi eū et carnē tuā ne despe xeris. Ne despexeris pctōrē cū in culpa ce ciderit: qm̄ oēs nati sum' in corruptiōe. Ad Ro. i. Detractores ptumeliosos &c. Nō so lum q̄ talia agunt digni sunt morte: sed q̄ consentiūt facientibus. Dn̄e borgen̄. audite me. Quādo vos estis due mulieres sq̄ liti gatis ad inuicem et vna dicit alteri, tu es meretrix. Vos tenemini ad restitutōe3 aut dānari. Dicit em̄ Tho. q̄ honor psone non minoris ponderis est q̄ bonū tpale, Quid em̄ peius pōt fieri homini q̄ q̄ in ppria p sona et in cōspectu sui improperet vicium suū. Hoc ei ē ptra p̄ximū et charitatē frater nam. sed dicite mihi domicelle qd facit in bancquetis: dn̄s nouit linguā vestrarū leuitatē. nunqd q̄n reuertimini et inuenitis cōmatres vras dicitis eis. dn̄a domicella cōmater mea: ego eram heri in quoda3 bāc quero vbi fuisti posita supra burellū et fu it dictū q̄ eratis capta amore cuiusdā epi scopi &c. Dicet illa est nevērū: ego loquar ei cras q̄ me diffamauit. Tūc veniet ad ea3 in crastinū et dicet. Estis talis vos: quare loq̄ mini de me: loquimini de vobis. nunqd ha betis talem et talē eccl'iasticū qui manute net vos et sic erunt p duos annos q̄ nō lo quentur ad inuicē. ¶ Est etiā aliud qō est grauissimū pctm̄ q̄n aliqs reuelat vobis ca sum et det vobis in secreto: et vos reuelatis. dico q̄ op3 hec oīa restituere in secreto si fit secretū: aut in publico sit fit publicū. Et h̄ est verū nisi psone tales fuissent inimici p aliqō tempus. Et tūc ex tali satisfactione il le cui fieret restitutio fieret durior. Nō em̄ est reddend' cultellus homini furioso. pos set enim abuti instrumēto pprio. bonū tn̄ esset q̄ sacerdos secrete hoc faciat et grat: vtinam et vtriqȝ parti fiat condigna satisfa ctio. Similiter q̄n aliqs reuelauit verū cri men op3 restituere nō q̄de3 dicēdo ego mē titus sum: sed dicēdo ego male dixi. Volo dicere o pctōres q̄ custodiatis linguā et co hibeatis eā a diffamatiōib'. Nō em̄ pp̄ter aliud donauit nobis labia deus aut dētes nisi ad seruandū linguā. Quicqd vobis di cat videat q̄ nō offendat deū neqȝ p̄ximū. Et sic intrabitis terram promissionis.

¶ Feria quarta quarte dominice qua dragesime. Sermo. xlij.

Scēde ad me in monte3 et esto ibi. In hoc feriā vobiscū fe dus vt eruā oim vestrū oculos dextros. ponan q̄ vos opprobriū in vniuerso Jsrael. i. Re gū. xi. ¶ Dn̄i scholares q̄ vultis audire ali quid qō sit ad salutē vram: eleuate spūs ve stros. ¶ Euāgeliū hodiernū loqtur de mi

raculo' q̄ fecit xp̄s de ceco nato quē illumi
nauit. Experientia nāq; docet ꝙ inter oēs
sensus corpis visus magis diligit̄: ideo de
thobia legim⁹ ꝙ cū angelus ipm̄ salutaret
dicendo gaudiū sibi sit respondit. quale mi
hi gaudium erit qn̄ excecatus sedeo ꝛ lu-
men celi nō video. ¶ O pctōres inter alia
q̄ dyabolus vult plātare in ꝯsciētijs ve-
stris est ꝙ vult excecare vos: nō debetis o-
ptare ꝙ sitis illuminati. de hoc habet̄ figu
ra ꝑn̄is. erat eīm quidē tyrānus qui vocaba
tur Naas qui obsederat villā galaad: quod
cū viderent ciues illius ciuitatis facto ꝯsi-
lio miserūt ad eū vt facerent aliqd̄ pactum:
ꝛ miserunt vnū sapientē qui dixit. dn̄e na-
as volumus cōcordiā si placet. tunc naas
respondit. feriā pactū hoc mō: ꝙ a minori
vsq; ad maiorē ꝛ econtra eruā vobis ocu-
los dextros. tūc dixit ille sapiens. reuertar
in villam ꝛ significabo senioribus: quo in
gresso miserunt ad regē israel nūciantes ei
totū negocium naas q̄ scripsit ad eos hoc
mō. ꝯsolamini q2 cras an̄ ortum erit vob
salus. ¶ O pctōres excecatissimi nunqd̄ es
set vobis opus tali auxilio. Bernar. inquit
ꝙ castrū obsessum est aīa nr̄a: naas est dya
bolus cū angelis suis: petamus auxilium
regi israel. i. xp̄o: qui mansit in porta hie-
rusalem ꝛ dixit lachrymātibus oculis hie
rusalē. hirl'm si scires ꝙ circūdabunt te ini
mici tui vallo. O pctōres ꝛ dn̄i scholares
qn̄ eritis in articulo mortis de quo seruiēt
vobis sophismata. q̄diu viuitis q̄rit facere
pactū naas. i. dyabolus vobiscū. s. vt eruat
vobis oculū dextrū. Beatus Aug. lib. de ci
uitate dei dicit ꝙ in aīa nr̄a duo sunt oculi
sc3 portio inferior et superior. Superior est
illa que cōuertitur ad deū ꝛ hāc reqrit dya
bolus vt nō curemus tangere casum dile-
ctionis ꝛ timoris ꝛ reuerentie dei: ꝛ ad
aīarum ꝑditionē vult ꝙ hēamus volupta
tes ꝛ delicias. in antiquo testamēto nō pu
gnabant cū bombardis ꝛ alijs instrumen
tis s3 de manu ad manū. sic dyabolus facit
qd̄ remediū. ¶ Op3 ire ad natatoria siloe.
dicatis igitur o pctōres xp̄o. illumina ocu
los meos ꝛc. precemini deū ꝛ istud postula
bimus intercessione btē ꝟginis marie cui
dicetis mēte pia. Aue maria.

¶ Ascende ad me ꝛc. More solito mouet̄
questio a theolog̃ sup materia ꝑn̄tis diei:
cecus eīm repn̄tat hoīes ebetatos ꝛ illi sūt
illuminati qui cognoscunt diem salutis.

¶ Utrū cuncta ad salutē necessaria sint in
sacra scriptura sufficienter tradita. videtur
aliq̄bus ꝙ nō: q2 multa sunt dubia vtrum
sint pctā mortalia vel venialia que nō ter-
minātur ꝑ sacrā scripturā: tn̄ s̄m doctores
ꝛ est regula iu. lib. vi. In dubijs tutior ps
est eligenda. Pro solutione q̄stionis dicit
Tho. ij. ij. q. lx. ꝙ differentia est inter fidē ꝛ
suspitionē: opinionē ꝛ scientiā. fides est no
ticia certa sine euidētia. Sciētia est noticia
certa cū euidentia: vt dicit paganus Arist.
i. posterioꝝ. Opinio est adhesio vnius per
tis cū formidine de opposito. Suspicio de
clinat ad vnā ꝑtem aliā aūt non audet am
plecti. in materia aūt morali vbi sunt argu
menta fortiora ad vtrāq; partē si nō sit ne-
cessariū alteram ꝑtē eligere: tenetur homo
suspendere actum suū: ꝛ si vlterius ꝓcedat
peccat mortalr. ¶ Leuate corda vos domi
ni ꝛ scholares. loquimi mihi venistis pari
sius ad meretricandu3? oportet hoc cogita
re aut eternaliter dānari. vos scitis ꝙ si fi-
tis semel damnati nō erit plus spes riden
di. studeatis vt possitis saluare animas ve
stras. Habetis legē ciuilem. ff. depositi. l. i.
Res deposita in manu depositarij si dolo
aut culpa depositarij deterioratur: si redda
tur: reddita nō censetur. Ad hoc est decre. in
antiquis Bona fides. extra de deposito in
textu et glo. vbi dicitur ꝙ depositarius te
netur de dolo ꝛ culpa. O pauperes schola
res vtinam velletis retinere exemplum qd̄
beatus Bernardus scripsit cuidā scholari
quem volebat inducere ad religionem: cui
dicebant socij sui: non vadas sufficit ꝙ tu
bene studeas ꝛ nō sis immūdus: ꝛ ꝙ sis
castus: ꝛ ꝙ habeas charitatē. Charissime
falleris si apud mundū sapientes atq; ma
gistros inuenire atq; sapientiā reperire o-
ptas: vide q̄ difficile s̄m xp̄m apl'i nudis
pedibus: abiectis vestimentis: vt mūdi cō-
temptores secuti sunt. Op3 ergo scholares
sequi xp̄m ꝛ recuparare innocentiā vestram
quā in baptismo recepistis. Casus est ta-
lis. quidā homo venit de picardia ꝛ dedit
sue hospite clamidē suam: quā hospita po
suit prope ignem ꝛ iuit ad missam: interim

clamis cōburitur. post prandiū vero hospita cōputat: ⁊ iste nobilis hospitiū egredit᷑ ⁊ petit clamidē suam. cui apportatur clamis combusta. Quero vobis dn̄is vtrū hospita debeat soluere clamidē? Respondet lex ciuilis: ⁊ decretalis ꝙ sic. Utinā pctōres deus non faciat nobis taliter. Ezechiel. xxvi. Sanguis eius in ipso erit. Nunq̄d domini magistri qn̄ debetis eligere ꝓcuratores decipitis vos mutuo? Et vos dn̄i scholares qn̄ estis iurati in vniuersitate: nunquid vestri parentes gaudent priuilegio: ⁊ facitis citari vnū pauperem hoīem ꝑ conseruatorez priuilegiorū? Certe talis excōicatio n̄ valet vnū porrum. Habebitis vos paradisum? credo ꝙ sic si dyabolus portet vos mirabile est ꝙ scholares litigent pro parētibus suis ⁊ excōicant eos auctoritate conseruatoris. Hoc enī est ꝯtra determinationem iuris. extra de officio iudicis delegati ca. Hac ꝯstitutione. lib. vi. Prohibem⁹ ne conseruatores se intromittant nisi de iniurijs manifestis aut notorijs. si oppositū fecerint ipso facto vno anno ab officijs sint suspensi ⁊c. Dn̄i scholares vos perdidistis vestram tunicā innocentie q̄ fuit vobis data in baptismo quam ꝑdidistis per pctm̄: ⁊ cōbussistis per malam vitaz vr̄am. O magistri reuerendi: ⁊ patres: ⁊ scholares qui exponitis beneficia: elemosynas ⁊ bona que habetis meretricādo ⁊ nutriendo meretrices pingues ⁊ rubeas. Uolo dicere ꝙ laboretis ad reddendum aīas vr̄as puras deo per grām gratificantem. Et sic ascendetis ad montē gratie. iuxta verba thematis preassumpti. Ascēde ad me in montē ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit de anime cecitate detestanda.
Secunda de anime illuminatione amplectenda.

¶ De prima: cecus cognoscēs se cecū vult sanari: vtinam cognosceretis vos esse pctōres. Sophonie. i. Ambulabūt vt ceci: quia dn̄o peccauerūt. Et ad Ephes. vi. Ambulate in dilectione sicut xp̄s dilexit vos ⁊ tradidit semetipm̄ pro nobis oblationē ⁊ hostiam deo in odorem suauitatis. Magri nostri: si estis hic in schola ⁊ in disputatōe vos habetis vnū ꝓbleuma. Utrū volūtas possit aliquid velle intellectu dictante ⁊ in vniuersali ⁊ in ꝑticulari. Oppositū dicit articulus parisien. ꝙ stante dictamie recto tam in vli q̄ in ꝑticulari volūtas nō possit in oppositum error. Contra tn̄ istud ar̄. q: volūtas est ceca de se: q: non pōt hr̄e illuminationē nisi mediante intellectu. Sco. in. iij. di. iij. dicit ꝙ volūtas mala excecat intellectū ⁊ priuatiue ⁊ positiue nō q̄dē sumēdo eā rōem stare in recto iudicio: vt scz nō remordeat. Positiue queādmodū prudens querit media efficatia ad ꝯsequendū finē intentū. astut⁹ vero q̄rit media ad exequendū maliciā suā. xp̄s dn̄s noster dicit in euāgelio Lu. xvi. ꝙ filij hui⁹ seculi sapientiores sunt filijs lucis. Dn̄i mei ille q̇ est cecus pt̄ q̄rere elemosynam: q: nescit vbi est: vel si cognoscit nescit quo vadit. Scitis q̄d repn̄tat vobis iste cecus? Utinā deus det vobis gratiam nō essendi in pctō. Ille qui est in pctō pōt q̄rere elemosynā: q: non videt neq̄ cognoscit ea que cognoscere dz. ¶ O burgenses ambulantes vt ceci inuenio ꝙ septē sunt ceci in sacra scriptura qui representant nobis septē pctā mortalia. Dicatis mihi dn̄i presidentes de q̇bus estis vos? Primus cecus habetur Actuū. ix. Et est saulus de q̇ ibi dicitur: ꝙ cadens in terrā nihil videbat. Et repn̄tat superbiā: q: Pau. qn̄ in damasco erat xp̄ianos ꝑsequebat᷑. Scd̄s cecus fuit Thobias q̇ fuit excecatus ex stercoribus. Et repn̄tat auaros. Tertius fuit Sanson excecatus a Dalida: ⁊ in manibus inimicorum suorū philistinorū positus: ⁊ repn̄tat luxuriam. Quartus fuit ille de quo loquit᷑ euāgeliuz hodiernū ⁊ significat gulosos: quia gulam ab vtero matrū nostrarū deferimus per modū cuiusdaz inclinationis ad illam. Quintus fuit Heli. de quo. i. Reg. ij. Non poterat videre lucem nisi esset extincta. ⁊ significat inuidiā. Sextus est ille de quo habetur. Actuū. iij. Cui petr⁹ dixit. Argentuz ⁊ aurū nō est mihi ⁊c. ⁊ ⁊ reppresentat irā. Altius est de q̇ hr̄. iiij. Reg. vi. Percussit eos dn̄s cecitate: ⁊ nesciebant quo ibant. ⁊ sign̄t pigros. ¶ Leuate corda est ne aliquis vr̄m qui nō sit cecus? vtinā nō esset inter vos nisi vnus? Dicit Jere. Treno. iiij. Errauerunt in plateis vt ceci. Magri nr̄i ⁊ vos scholares ⁊ burgen̄ ⁊ cōis ppl̄s: vos estis vt ceci in plateis. Nunq̄d vidistis aliqn̄ tortorem

quādo vult decapitare aliquē hoīe₃ ponit sibi aliqd supra oculos suos ne videat torturā suā. Dñica in qnquagesima erat vnus cecus q̄ q̄rebat illuminari. cui ait xp̄us. qd vis vt faciā tibi? dñe vt videā. Utinā vos q̄reret͡ꝫ illuminari vt videre possetis ꝭm sex dñas loci.

Primo vt videre possetis anteriora peccata latentia.

Secūdo externa bona q̄ omisimus.

Tertio bona celestia q̄ p pctm̄ pdidimꝰ.

Quarto tremēda supplicia q̄ meruimus.

Quito anteriorē mortē ad quā currimus.

Sexto posteriora mūdana deficientia que deserimus.

¶ Primo metha. dicit paganꝰ Aristo. ꝙ visus est pfectior īter oēs sensus. Utinā oēs possetꝫ videre pfecte supiora: inferiora anteriora ꝛ posteriora: ꝛ sic de alijs ꝛ q̄reretis illumiari. Uolo dicere ꝙ gratis oēs deo, veniā pctōꝝ vestroꝝ: sic ascendetis ad montē gratie. Juxta verba the. preal. Ascēde ꝛc.

¶ Quantū ad secūdam ptem. vos filie cum candelis: si essetis ceci: nūqd velletis illumiari? certe credo ꝙ sic: q̄to magis quādo estis in pctō mortali. Cōtra cecitatē corporalē: tria sūt remedia in sacra scriptura. Primū hr̄ Thobie. vi. de corde piscis positi sup carbones: cuiꝰ fumꝰ fugat oē genus d̄moniōꝝ a domo. ꝛ piscis si liniant̄ oculi sanat a cecitate. Scḋm remediū hr̄ Joh. ix. et in euāgelio hodierno de luto facto cū sputo ꝛ puluere: cū quo linuit oculos ceci xp̄s. Tertiū remediū est scelerꝝ punitio. Primꝰ modꝰ significat amaritudinē passiōis xp̄i: quā sepe recordari debemꝰ si volumꝰ illuminari. Scḋus meditationē mortꝭ. Tertius pnie amarissime feruētē assūptionē. De primo Aug. in li. ad virgines dicit. Inspice aīa vulnera morientꝭ ꝛ corpꝰ xp̄i in cruce pēdentꝭ ꝛ sanguinē redimētꝭ. Considera o pctōr illū q̄ p te passus ē: benignissimꝰ iesus. De secūdo. Greg. in mo. dicit. Nihil tm̄ valet ad domandū carnis vicia: ꝙ ꝯsideratio q̄lis eris post mortē. De tertio. Actu. iij. Penitemī ꝛ ꝯuertimi: vt deleatur pctā vr̄a. Uultis saluari o dñe: vtinā haberetꝭ modicū d̄ luto supra oculos vr̄os. Estis h̄ viles meretrices? vbi sūt sorores vr̄e quas vidistis cū magna pōpa in ista ciuitate: nūqd mortue sunt: et perijt memoria eaꝝ? Et vos iuuenes gaudisseri tactibꝰ imūdis: nūqd amittitis v̄ginitatē vr̄am? Legit̄ in vitis patrū ꝙ qdā₃ religiosus vidit quādā mulierē: qua visa fuit adeo eberatꝰ ꝑpter eiꝰ pulchritudinē ꝙ diebꝰ ac noctibꝰ ip̄ in ea cogitabat: adeo ꝙ nō poterat orare nec q̄cq̄₃ bn̄ agere. Uenit ad eū quidā religiosus de patria sua: cui dixit. q̄ noua. certe dixit illa mulier q̄ erat tā₃ pulchra ē mortua. est verū? ita. Tūc iste religiosus secrete iuit de nocte ad locū sepulture ꝛ aperuit sepulchrū ꝛ posuit nasum sup corpꝰ fetidū: qḋ accepit ꝛ portauit ad domū suā cogitās apḋ se ꝙ qñ nō poterat habere in vita saltē hr̄et post mortē. Cū vero feruētissime ītueret̄ sic mortuā ꝛ sētiret sic fetentē vidēs ꝙ illā carnē vilē sic amauerat cepit horrescere: ꝛ sic oīs ardor libidinis ab eo recessit. O felix cogitatō. capite igr̄ o peccatores iugū pnie. emēdate vitas vr̄as ꝛ reparate dāna: ꝛ sic intrabitꝭ terrā ꝑmissiōis.

¶ Feria q̄nta dñice quarte. xl. Ser. xliij.

Scēde ad me in montem ꝛ esto ibi Ascendit ꝛ incubuit sup puerū: posuitq̄₃ os suū sup eos eiꝰ: ꝛ oculos suos sup oculos eiꝰ: ꝛ manꝰ suas sup manꝰ eius: ꝛ incuruauit se sup eū ꝛ calefacta ē caro pueri. iiij. Regu₃. iiij. ¶ Dñi ꝛ aīe deuote si retinuistis doctrinā heri tactā debetis laborare ad saluandū vos. Ueri ysa. dicebat ꝙ op₃ ꝙ simꝰ mūdati sicut qñ fuimꝰ baptisati. Ep̄la hodierna ē pulchra i vtroq̄₃ sensu. Erat qdā₃ mulier hospita bona helysei q̄ pcibꝰ helysei habuerat filiū: ꝛ multū gauisa fuit in eiꝰ natiuitate: q₂ lōgo tp̄e fuerat cū marito sine ꝓle. ꝛ puer mortuꝰ ē. nō sepeliuit eū mulier ꝭ ascēdit montē ad helyseū Helyseus eā vidēs a lōge dixit famulo suo vade q₂ illa ē sunamitꝭ hospita mea: ꝛ sciās ab ea si cūcta sint ꝓspera i domo sua: qḋ et fecit. Dixit ꝙ ꝭuitor mulieri. quō vos habetꝭ mat nr̄a? Male. op₃ ꝙ ego loquar viro dei ꝛ ascēdit ꝛ stati ꝓstrauit se ad pedes eiꝰ ꝛ osculabat̄ pedes. seruitor v̄o voluit eā auferre dñi mei in antiq lege nō habebāt corpꝰ xp̄i neq̄₃ sacramenta: ꝛ tn̄ ꝭm illā legē non

erat licitũ alicui mulieri tangere ꝓphetas
Et nũc nostri p̄sbyteri tangũt eas ⁊ ecõtra
Dñs nouit vitã impudicã sacerdotũ: factus
viles ⁊ nephariós quos nõ licet facere apõ
paganos. Tũc ꝓpheta dixit seruo. Permit
te eã stare qꝛ aĩa eius in amaritudĩe ẽ. Tũc
dixit mulier. viuit aĩa mea ego nõ dimittã.
quasi dicat. facio votũ dño ꝙ nõ recedã nisi
venias. Helyseus dixit. ego ibo statim: ⁊ se
quar te. Et venit ad domũ eiꝰ ⁊ clausit osti
uz: ⁊ posuit os sup̱ os pueri: ⁊ manꝰ super
manꝰ eius: ⁊ cepit calefacere corpꝰ pueri: ⁊
orauit ꝓpheta. Oro dñe deus vt redeat aĩa
pueri huiꝰ in corpus illiꝰ. Tũc puer incepit
mittere ãhelitũ ⁊ surrexit. Et helyseus resti
tuit eum matri sue dicẽs: date ei comedere.
O mulieres credo ꝙ velletĳ hr̃e talẽ ꝓphe-
tã qñ pueri vestri moriũt̃. Bernardꝰ. Ma-
gnã spẽ mihi p̄bet ꝓpheta ille q̃ de monte
descendit. Propheta helyseus ẽ xp̃s. Mu-
lier sunamitis ẽ natura hũana q̃ nũq̃ fuit
contenta nisi ip̃e ꝓpheta in ꝓpria veniret.
Johã. i. In ꝓpria venit: ⁊ sui eũ nõ recepe-
rũt. Famulus ṽo helysei q̃ prior venit ad
domũ cũ baculo: est Moyses q̃ cũ baculo
ferreo venit ponẽs oĩa ad mortẽ. sicut testa
tur paulꝰ ad Hebre. x. Irritã quis faciẽs le
gẽ moysi: duobꝰ aut tribꝰ testibꝰ cõuictus
morit̃. Quicũq̃ eñ adulterabat̃: lapidabat̃
Propheta p̄mo venit in domũ mulieris. i.
in vterũ ṽginis. Canti. i. Osculet̃ me oscu-
lo oris sui. Et posuit manꝰ ⁊ pedes sup̱ pu
erũ. ad Philip. xxi. In similitudinẽ hoĩm fa
ctus ⁊ habitu iuentus vt hõ. quapropt̃ dicẽ-
bat btũs Bern. Puto me spernere nõ perit
os de ossibus meis: ⁊ caro de carne mea. O
pctõres q̃d si rex veniret ad leprosariã isti-
us ciuitatis. leprosi essent multuz attoniti
sed credo ꝙ essent adhuc magĳ stupefacti si
depositis vestimẽtis regalibus eius: capet
vestes eoꝝ. ysa. liij. Uidimꝰ eũ nõ hñtẽ spẽz
neq̃ decorẽ: ⁊ reputauimꝰ eũ tanq̃ leprosũ
Rex veniẽs ad leprosos nõ faceret eis me
dietatẽ gr̃e quã xp̃s fecit nobis. Christꝰ p̄-
mo venit ad domũ leprosorũ qñ ingressus
est in hũc mũdum. secũdo cenauit qñ nr̃am
fragilitatẽ accepit. tertio leprosis seruiuit:
qñ per mũduz in magna pena ambulauit.
quarto se leprosuz finxit in die passiõis eiꝰ
qñ nõ fuit in eo species neq̃ decor. Ecce fi-
duciã quã debetis capere o pctõres. recurri
te ad pedes sue sanctissime maiestatis: dep̄
cantes euz vt nobis dimittat pctã nostra p̱
intercessionẽ sue dignissime matris: cui di-
cemus. Aue maria.

Ascende ad me in montem ⁊c. More solito
mouet̃ questio a magr̃is nostris theologis
fundata in euãgelio hodierno qd̃ loquitur
de quodã qui portabat̃ ad sepulchrum. ter
minata a Bona. dist. xxxvi. secũdi. Utrũ cul
pa possit eẽ in aliquo sine pena. Et dicit ꝙ
nõ triplici rõne.

Primo ꝓpter rectitudinez diuine eq̃tatis.
Scḋo ꝓpter pulchritudinẽ vniuersitatis.
Tertio ꝓpter difformitatẽ aĩe pctõris.

¶ Quantũ ad p̄mũ. Rectitudo diuia ⁊ eq̃-
tas q̃ est sũma nõ p̱mittit dedecus culpe si
ne pena. De secũdo. Cõueniens est ꝙ nihil
relinquat̃ inordinatũ in vniuerso: sꝫ si cul-
pa esset sine pena aliquid esset inordinatuz
De tertio. Aug. li. i. ꝯfessionũ. Iussisti dñe ⁊
ita fctm̃ est vt sibiipsi sit pena oĩs inordina
tus affectus. ¶ Leuate corda: tñ eĳ dãnariꝰ
esĳ ne castigati. dimisistis põpas ⁊ concubi
nas: anulos ⁊ pat̃ noster de auro: q̃ nõ por-
tatis ꝓpter deuotionẽ sed ad põpam. corri
gatis vos vel iuito vos ad oĩs diabolos.
Sꝫ dicetis: pr̃ deus miserebit̃ nr̃i. verũ dici
tis sed nõ totũ. Habetis legẽ ciuilez. ff. leg
cõmissorie. l. i. Res aliq̃ empta pacto legis
cõmissorie infra tp̄s ꝯstitutũ preciũ nõ tra
datur ei: res empta nõ censet̃. Simile habe
tur in clemẽtinis de appellationibꝰ. c. sicut
appellationẽ. non censet̃ appellasse si infra
statutũ tp̄s a iure nõ prosequat̃ appellati-
onẽ ⁊ appellatio inutilis censet̃. Casus ẽ pa
tens. Johãnes fecit citare petrũ corã officia
li. visa cã iudicat iohãnẽ. Johãnes ṽo nõ ẽ
bestia sed appellat ⁊ leuat appellationẽ añ
officialẽ archiepĩ sed nõ ꝓsequit̃ infra tp̄s
p̄scriptũ a iure: scꝫ infra quadraginta dies.
quid faciet officialis? Certe excõicabit euz.
¶ Dicatis pctõres ꝙ miseratio dñi magna
ẽ ⁊ pctõꝝ nostroꝝ miserebit̃. Dr̃ ei Eccli. v.
Subito veniet ira illius ⁊ in tp̄e vindicte
disperdet te. O durũ verbuz. creditis dñi ꝙ
deus in morte recipiat vos cũ cyrothecis ⁊
cuz tunicis foderatis ad penitentiã in mor
te? vos appellabitis ad miam sed non suffi
cit: sed opꝫ ꝓsequi appellationẽ in tp̄e sta-

tuto a iure.i.qñ viuim⁹ in isto mũdo. vada tis ad bãcqueta pauperes mulieres. ⁊ vos iuuenes ad ludos ⁊ dicatis paulatim iuuẽ tus transit. Et vos meretrices quãdo leno nes vestri querũt ꝙ iuretis an diligatis eos magis ꝙ̃ alios: scitote ꝙ illud iuramentũ nõ dꝫ fieri ad lucrãdũ totũ regnũ. Uolo di cere ꝙ corrigatis vitas vr̃as dũ xp̃s hẽt.Di mittatis valleꝫ miserie: vt ascendere valea tis ad montem grẽ. Juxta verba the.p̃reas. Ascende ad me ⁊c.

¶ Jn isto sermone erũt due partes.
Prima erit sacri euãgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra tiua.

¶ Jn euãgelio duo sunt puncta.
Primũ est aĩe peccatricis misera ꝑditio.
Secundũ est dãnationis eterne repatio.

¶ Si ep̃la fuit pulchra: euãgeliũ ẽ pulchri us. Cuꝫ xp̃s iret de villa in villã ad predi candũ: semel ibat ad Naym ꝑuã villam sex centũ domoꝝ ⁊ turba multa sequebaṫ euꝫ. Cum vero esset in porta ciuitatis effereba tur quidã iuuenis mortu⁹ q̃ erat vnic⁹ ma tris sue q̃ erat vidua: ⁊ hec mulier grauissi me flebat ⁊ mulieres etiã q̃ ipam seq̄bant intuitu pietatis: benignissim⁹ aũt iesus mi sericordia motus dixit mulieri. Nolite fle re: ego apponã remedium. Tunc posuit ma nũ ad feretꝝ ⁊ dixit portãtibus. state. Ubi ambrosi⁹ dicit ꝙ spes dabaṫ resurgendi: qꝛ sup lignũ ferebaṫ. ⁊ si lignũ nõ fuit vitale: factũ fuit vitale dũ xp̃us tetigit ipm̃. Tunc xp̃s dixit alta voce. adolescens tibi dico sur ge ⁊ surrexit q̃ erat mortu⁹: ⁊ xp̃us accepit eũ p manũ ⁊ restituit matri sue dicẽs. Mu lier detis ei prandere. Et vidẽtes oẽs timu erũt valde dicẽtes. qꝛ hic est vere ꝓpheta q̃ venturus est in mũdũ. Uos mulieres loq̄ mini mihi si habetis pueros nũquid habe re velletis talẽ ꝓphetã vt nõ habeatis pue rũ mortuũ.i.pc̃m in ꝯscia. nõ sine cã dictuꝫ est mors pctõꝝ pessima. est eñ mors mala in ꝑditione grẽ: peior in sepatione aĩe: pessi ma in dãnatõne gehẽne. Allegorice iste pu er est natura humana q̃ portabaṫ super li gnũ qñ xp̃s ascendit supra crucẽ. ⁊ tũc da batur spes resurgendi inquit ambrosius. Jsti portitores ꝑm allegoriã sunt celuꝫ ter ra ĩfernus ⁊ purgatoriũ. ⁊ istis portitorib⁹ dicit xp̃s. Quiescatis: ⁊ quieuerũt. Hoc di cit Paulus ad Colloceñ.i. ꝙ christ⁹ pacifi cauit per sanguinem crucis que in celo ⁊ in terra sũt. Uideatis angelos peccatores: di abolos: si habetis mortuũ in domo satis es set si non sineret nos portari ad terram: sed ꝙ permitteret viuere. nũquid mater debu it tantum flere pro filio mortuo: Q̃tum tu o miser dẽbes flere pro peccato quod habes in consciẽtia tua. Mortuus habet multas conditiones: non ambulat: non videt: non comedit: non querit nisi terram: vt ibidem hospitetur. Sic anima in peccato existens caret omni gressu siue motu: omni sensu tẽ dit ad locum inferni vt ibidem hospitetur.

¶ De primo. Prouerb. xxiij. Uerberauerũt me ⁊ non dolui: traxerunt me ⁊ non sensi.

¶ De secũdo. Psal. Os habent ⁊ non loq̄n tur ⁊c. ¶ De tertio. ysaie. xxvi. Jn terra san ctorum iniqua gessit. tollatur impius ne vi deat gloriam dei. Peccator enim non videt dona dei nec inspirationes sicut nec mortu us. ideo non facit aliquod meritorium op⁹ pro gloria paradisi habenda. sed querit ter ram miserie ⁊ tenebrarum Job. x. Quat tuor portitores anime ad infernum sunt isti.

Primus ꝑsentis vite delectatio.
Secũdus mentis excecatio.
Tertius vite longioris existimatio.
Quartus vite finalis inconsideratio.

¶ De primo. Job. xxi. Tenent tympanuꝫ ⁊ cytharam: gaudent ad sonitum organi: du cunt ⁊c. De secũdo. ad Roma.i. Obscuratũ est insipiens cor eorum. De tertio. Luce. xij. in parabola. Stulte hac nocte animaꝫ tuã repetent a te. De quarto. Sapientie. ij. Ue nite fruamur bonis: non sit pratũ quod nõ pertranseat luxuria nostra. Estis hic domi celle: vidistis garsiones vestros. quid est in causa ꝙ nõ dimittitis sensualitates vestras. Qui sunt illi qui portant vos ad oms dia bolos: Certe sunt isti quattuor portitores q̃ retrahunt spãliter mulieres ne intrẽt re ligionẽ. Credite mihi ꝙ ipa pena inferni ẽ durissima. ⁊ si xp̃us non fuisset passus tot labores ⁊ tot dolores ad redimendum ge nus humanũ essemus oẽs dãnati. consi derate ꝙ nisi emendetis vos ⁊ nisi dñs su scitauerit vos de multitudine pctõꝝ vestro

iū male erit vobis. Hortor ⁊ moneo ꝙ cōplacentia vite nec delicie nec spes longe vite decipiant vos vt ascendetis ad montem grē. Juxa ver.the.preas. ¶ Ascende ⁊c.

¶ Quantū ad secūdam partē. Dñi opꝫ ascēdere ad montē gratie vel dānari ⁊ stare in deserto tribulationis. opꝫ stare in q̄nta mā sione reparando dāna. opꝫ satisfacere de iniurijs. Aliud dānuꝫ qđ opꝫ reparare est detractio seu diffamatio. ⁊ istud est graue malū qđ fit in absentia ꝑsone. Et ꝑ intelligendo facilius hanc materiam videbimus per ordinem tria.

Primo q̄ꝫ grauiter offendit detractor.
Secūdo ꝙ varie ꝑgens ꝑ eam offendit.
Tertio q̄ꝫ difficulter reparatur.

¶ De primo. Eccles.x. Si mordeat serpēs in silentio nihil eo minꝰ hēt qui occulte detrahit. De secūdo. Prouerb.xxiiij. Cum detractoribꝰ nō cōmiscearis. Glosa hoc spālit vicio genus humanū periclitat. Btūs tho. ij.ij.q.lxxiij. ⁊ Alexāder de hallis ⁊ alij doctores q̄tum ad tertiū dicūt ꝙ nihil est difficilius ad reparandum q̄ꝫ detractio. ⁊ allegant illud Eccli.xli. Curā habe de bono nomie. ⁊ Prouerb.xxij. Melius est nomē bonū q̄ꝫ diuitie multe. Doctores oēs theologi in hoc cōueniūt: ꝙ sicut ille q̄ furatur tenet ad restituēdū alienū: sic a fortiori detractor Vadatis ad mensā prelatoꝝ vel dñoꝝ magnatū sꝑ loquūtur de luxuria vel aliquibꝰ detrahūt. ⁊ ille q̄ vilꝰ loquit dr melior. Detractor hꝫ ꝯditiones serpentis.

Primo inficit.
Secūdo tortuose incedit.
Tertio terrā comedit.
Quarto in deserto mordet.

¶ Sic etiā detractor. Primo enī inficit auditorē ⁊ illū cui detrahit. Secūdo tortuose incedit. Incipit enī ꝑmo laudare ⁊ postmodū vertit caput, ⁊ linguā ad detrahendum. Tertio comedit etiā terrā q̄ est vilior int oīa elementa. i. mala illiꝰ cui detrahit ꝑpalat. Quarto mordet. Jō dicebat sapiēs. Cū detractoribꝰ ne cōmiscearis. ¶ Sunt autē septē modi detrahendi.

Primus est inuentiuus.
Secūdus augmentatiuꝰ.
Tertius publicatiuus.
Quartus remotiuus.
Quītus occultatiuꝰ.
Sextus reprehensiuus.
Septimus false interpretatiuus.

¶ Thomas tñ.ij.ij.q.lxxiij. ponit solū sex. Inuētiuꝰ est īuenire aliq̄d false qđ nūq̄ fuit. sicut dicēdo talis burgēsis ē meretrix. et h̄ est graue pctm̄. Augmētatiuꝰ est qñ plꝰ dr ꝙ sit verū: augmētādo crimē: ⁊ h̄ opꝫ reparare vel dānari. Publicatiuꝰ ē sicut qñ aliq̄s vadit ad concomitatū: ⁊ videt aliquam mulierē īrantē. ⁊ qñ exit rubea si dicā ꝙ sit meretrix ego teneor ad restitutionē: qr qđ ē secretū facio publicū. Remotiuꝰ ē vt dicendo: talis religiosus ē notabilis vir: ſ3 est leprosus. Occultatiuꝰ ē qñ q̄s occultat bonū alteriꝰ: q̄ iniuste accusat in iudicio vel extra. Diminutiuꝰ boni ē qñ aliq̄s laudat ꝙ facit multa bona. si tu dicas ꝙ nō ē verū est graue pctm̄. Interꝑtatiuꝰ vero ē qñ aliq̄s dicit talis mulier ē deuota aliꝰ non: ſ3 est bigota Beatꝰ iacobꝰ dicit. Beatꝰ ē q̄ nō offendit lingua. Et qñ in religione bñ obſuata nō eēt aliud nisi custodia lingue satis eēt. Pr vos diciť multa: vtrū sit vex ꝙ oīa ista sint pctā mortalia: ¶ Btūs tho. dicit. ij.ij.q.lxxiij. ꝙ detrahēdo peccat tripl'r. formal'r solū. materialit solum. formal'r ⁊ materialit simul. Hoc dico ꝑ eo qr multi sūt q̄ hñt aīas inuolutas: qr credūt peccare mortal'r vbi nō peccāt. Priō q̄ formal'r detrahit alicui qñ vituperat q̄s in ꝑñtia mea: ⁊ nescio malū super eo: ſ3 placet mihi audire: qr ego odio eum ista, detractio formal'r vocat volūtas detrahēdi. Scđo peccat q̄s detrahēdo material'r qñ, scꝫ q̄s recitat aliq̄d sicut audiuit nō sub spe diffamādi. Et istđ qñq3 est pctm̄ ⁊ qñq3 nō. Hoc tangit vos mulieres lubricas. Si vidistis vnā mulierē ī sermōe diciť ꝙ ē superba: qr hꝫ oculos supbos ⁊ vult alias anticipare h̄ mō est pctm̄ ꝑpter iudiciū fln̄. Et si dixeriť aliqđ malū pōderosū đ ea teneminī ad restitutionē. puta si dicas. ego īueni talē burgēsē ī tali loco ī ꝑñtia talis hoīs. h̄ dicēdo vos peccatť mortal'r. Sꝫ diceť. pr nihil posui de meo. possibile ē. dico tñ ꝙ illud qđ erat secretuꝫ tu fecisti publicū. Persuadeo igit cuilꝫ ꝙ nō leuit loq̄t ⁊ ꝙ tarde credat: qr vt dr Prouer.x. ī multiloq̄o pctm̄ nō derit

¶ Detractio materialis ⁊ foralis est qñ q̄s detrahit alicui cum voluntate diffamandi

& etiã diffamat. Et istud peccatũ est dãnabile & execrabile. ¶ O pctõres q̃d erit de vita dãnabili quã ducitis. Depcemur deũ ꝙ det nobis grãm reparandi oĩa ista dãna & conuertamur ad dñm dimittẽdo vallẽ miserie vt ascendam⁹ ad montẽ grẽ.

¶ Feria sexta dñice quarte.xl. Ser.xliiij.

Scẽde ad me in montem & esto ibi. Tulitqꝫ eũ de sinu ei⁹ et portauit in cenaculũ vbi ipẽ manebat: & posuit super lectum suũ: & clamauit ad dñm & dixit. Dñe deus reuertaṫ oro aĩa pueri hui⁹ in viscera h⁹.iij. Regum.xvij. ¶ Dñi & aĩe deuote si retinuistis doctrinã supius tactã: debetis laborare ad placendũ deo creatori vr̃o. Habuim⁹ heri de illo magno ꝓpheta q̃ descendit de monte carmeli. & repñtat creatorem q̃ descendit de padiso & recepit naturã humanam in vtero btẽ marie ꝟginis. Hystoria hodierna ẽ pulcherrima in sensu litterali: & in sensu morali & in sensu mistico. dicit multa pia de passione dñi nostri iesu xp̃i. Refert ĝ hystoria ꝙ erat q̃dã ꝓba mulier q̃ habebat vnicũ filiũ & egrotauit in tantũ ꝙ mortuus est. quo mortuo ista bona mulier venit ad helyã qui est trãslatus in padisum terrestrẽ. Et ibi expectabit vsqꝫ ad tpa antixp̃i. dixit ergo ei mulier. Nũquid venistis pr̃ ad domũ meã vt deus me puniat. ego paui i domo mea & nutriui vos: quare pmisistis filiũ meũ mori: q̃re nõ orastis deum vt nõ moreret filius me⁹. Tũc helyas venit in domũ mulieris: & accepit filium et duxit eũ in cenaculũ suũ. & posuit sup lectũ dicẽs. Dñe de⁹ obsecro vt reuertaṫ aĩa pueri in viscera hui⁹. Et statim aĩa venit in corpus: & fili⁹ surrexit & reddidit eũ matri sue ¶ Leuate corda dñi. vellẽ scire q̃d repñtat nobis helyas: quid febris acuta: & q̃d camera: & quid lectus. Certe helyas ꝓpheta qui venit ad filiũ est xp̃s q̃ de celo descendit in terrã ad saluandũ hoĩem q̃ sic erat infirm⁹ ꝙ nemo erat q̃ nõ eẽꝫ obligat⁹ ad dãnationẽ eternã nisi xp̃s apposuisset remediũ. Sꝫ q̃d est camera. habeṫ Luce.xxij. Ipse ostendet vobis cenaculũ magnũ stratuꝫ. In illo cenaculo fuit fides catholica parata quam xp̃us ꝓprio ore plantauit. & postq̃ natura hũana fuit in tali fide plantata: xp̃us accepit puerũ mortuũ id est naturã humanã & posuit sup lectũ.i. sup dorsũ suũ.i. Petri.ij. Pctã nr̃a ipse ptulit super lignũ in corpore suo vt pctĩs mortui iusticie viuam⁹. Et iste lectus fuit durus: q: lectus crucis q̃n pctã posita fuerũt in corpore suo: tunc puer fuit resuscitat⁹: .i. ostiũ paradisi apertũ ẽ & mĩa dei restaurara. ¶ O pctõres vbi sunt planctus vbi fletus vbi grẽ quas creatori reddere debem⁹: saltiꝫ habem⁹ dolorẽ postq̃ voluit nos redimere. & pctã nostra portare. Precemur vt gratiam recuperem⁹ meritis sue dignissime matris: p̃sentando sibi mente pia. Aue.

Ascende ad me in montem &c. More solito moueṫ questio a magr̃is nostris theologis terminata a Scoto. dist. xix. ij. fũdata in euãgelio hodierno vbi dr̃. lazarus amicus noster mortu⁹ est. Utrũ hõ a cõditione nature fuerit imortaľ. Rñ. Est aduertẽdũ ꝙ imortale dr̃ tripliciter.

Primo negatiue.

Secũdo priuatiue,

Tertio cõtrarie.

¶ Primo mõ negatiue causaṫ imortale cui nõ ꝯuenit mortalitas sicut lapidi. Secũdo q: priuat mortalitatẽ: non tñ q̃n sibi posset cõuenire sicut hoi. in statu ĩnocẽtie. ꝯtrarie vero ĩmortale: q: cũ hoc ꝙ tollit mortalitatẽ ponit ꝯtrariũ mortalitaṫ sicut est ĩ statu glorie. Hoc mõ dicit scot⁹: ꝙ prim⁹ hõ erat ĩmortalis. nõ p naturã: q: resolubilis erat. licet p dei grãm cõcurrẽte cõplexione bona innocentia adminiculãte cibo de ligno vite & optimo fructu ligni. ꝓpter peccatum autem effectus est mortalis hoc est derelict⁹ a diuino auxilio. ¶ Leuate corda oẽs. quid dicũt aĩe: dubitatis dãnari: pensatis aliq̃n in aĩabus vr̃is. Jam instat tps & periculuꝫ est in mora. Uos sp dicitĩ ꝙ deus miserebiṫ vestri. Uerum est s; non dicitis totum. Habetis legẽ ciuileꝫ. ff. locati & ꝯducti. incipit lex. Qui mercedeꝫ ꝓ re deposita suscipit piculũ fortunãqꝫ suscipere dꝫ: taliter ꝙ si res peat ad oẽ interesse obligaṫ. Ad idẽ est decretalis. de regu. iur. in antiq̃s c. Non est excusatio pastoris si lup⁹ rapiat oues cũ dili

gentē curā debeat adhibere. Dñi vos habe-
tis iocalia. ⁊ vos mercatores qñ trāsitis ꝑ
viā: vos datꝭ vicino vr̄o bougetā vr̄am i cu
stodiā: ⁊ dicitꝭ illi q̄ custodit. Custodite mi-
hi bñ res meas ego dabo vob̄ decē frācos. ⁊
iste nō intendit dolū neqꝫ fraudē. ali⁹ ita ca
pit: postmodū supuenit fur qui furat̄ illam
querit̄ q̄s dꝫ soluere. respondet imperator.
Ille q̄ mercedē meā recipit dꝫ recipere peri
culū ⁊ fortunā. p̄s. Aīa mea in manib⁹ me-
is semꝑ. O pctōres de⁹ dimisit nobis vnuꝫ
pulcherrimū iocale: ⁊ pulchrius toti⁹ mūdi
⁊ ꝓmisit nobis magnū salariū si custodieri
mus bene iocale. Est aīa nostra redēpta p̄-
ciosissimo sanguine iesu xp̄i. Si ꝑdatur ꝓ
pter malā custodiā nos ꝑdemus salariū. i.
beatitudinē eternā. O de⁹ meus q̄ꝫ bene de
beremus custodire aīas nr̄as. Vos dñi bñ
custoditis aurū ⁊ argentū vr̄m: lapides p̄-
ciosos: tunicas ⁊ bona mūdana: sed heu a-
nimas vr̄as relinq̄tis ire in cōfusionē eter
nā. Volo vobisꝫ suadere amō. non sic facia
tis sed custodite aīas vr̄as: vt ascendamus
ad montē grē. Juxta verba the. preas. Ascē
de ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra
tiua.

¶ Euangeliū in sūma cōtinet duo puncta.
Primus est pctōris detestabilis ꝯditio.
Secūdus ē saluatoris mirabilis cōpassio.
Prim⁹ tangit̄ ibi. iam fetet.
Secūdus ibi. lachrymat⁹ est iesus.

¶ Iste est quint⁹ dies veneris quadragesi-
me: ⁊ nūcius est passionis dñi nr̄i iesu xp̄i.
⁊ si alij p̄mi fuerunt pij nūcij: iste adhuc est
magꝭ pius. Prim⁹ nūcius fuit diligite ini-
micos vr̄os qd̄ corrn̄det illi. Mathei. xxvij.
Pater ignosce illis q̄r nesciūt q̄d faciūt. Se
cūdus fuit de piscina q̄ rep̄ntat nobis cru-
cē cū q̄nqꝫ vulnerib⁹ corꝑis xp̄i. Tertia fu-
it de patrefamilias q̄ misit filiū suū in hie-
rusalē: ⁊ fuit occisus. Quarta vēit saluator
ad fontē hora meridiana ⁊ fatigat⁹ sedebat
suꝑ fontē ⁊ rep̄ntabat xp̄ꝫ q̄ ascendit hora
sexta suꝑ crucē ⁊ fuit tribus horis in sua a
marissima passione. Quīta dies est hodier
na. Dicit ergo in euāgelio q̄ꝫ erat quidā la-
zarus in castello languēs bethanie. iste la-
zarus infirmus erat miles ⁊ habebat du-
as sorores. altera erat virgo scilꝫ martha ⁊
mortua est v̄go. Alia fuit meretrix ante cō
uersionē scꝫ magd̄. xp̄us diligebat ambas
suꝑ oēs mulieres post matrē suaꝫ. tꝑe quo
lazarus erat infirm⁹ xp̄s erat ꝓpe iordanē
in effren. discesserat eñ ab eis ⁊ fecerat se in
uisibilem: q̄r volebāt ip̄m lapidare. Viden-
tes aūt iste sorores q̄ꝫ īfirmitas fratris sui
crescebat semꝑ dixerūt ad inuicē. Bon⁹ ma
gister nr̄ iesus xp̄s diligit fratrē nostꝶ: me
lius est vt mittam⁹ ad eū nūciū: qd̄ ⁊ fecerūt
dicentes. Ecce quē amas infirmat̄. ⁊ fuit in
tali die sicut dies martis p̄terita. ⁊ dixit nū
cius xp̄o. Dñe martha hospita vr̄a se cōmē
dat vobis ⁊ ē multū turbata in domo sua:
q̄r lazarus frat̄ ei⁹ valde infirmat̄. ⁊ credo
q̄ꝫ iam nō est in vita. Tūc dixit xp̄s discipu
lis. Fratres mei lazar⁹ amicus nr̄ dormit.
Hoc aūt dicto discipuli credebāt q̄ꝫ veraciꝫ
dormiret. Et tūc apte dixit eis. Lazarus a
micus nr̄ mortu⁹ est: necesse ē vt eam⁹ et a
sōno excitē eū. Tunc dixerūt discipuli. Ra-
bi nūc iudei q̄rebāt te lapidare ⁊ iterū vadis
illuc. Dixit xp̄s. Nūquid duodeci sunt hore
diei. Dixit thomas. Eam⁹ ⁊ moriamur cuꝫ
eo. quasi diceret eam⁹ q̄r nūqꝫ reuertemur
Tūc venerūt in castellū bethanie ⁊ erāt ibi
multi nobiles de hierusalē q̄ venerāt ad cō
solandū sorores suꝑ morte fratris sui: ⁊ vi
so xp̄o dixerūt marthe. Dña ille magn⁹ pre
dicator vēit. Et subito martha exiuit domū
⁊ flens ꝓstrauit se ad pedes ei⁹: ⁊ dixit. Do
mīe si fuisses hic frat̄ meus nō fuisset mor-
tuus. Tūc iesus cōsolādo dixit. Filia resur
get frater tu⁹. subiūxit martha. Scio q̄ꝫ re-
surget in nouissimo die. Dixit ei xp̄us. Ego
suꝫ resurrectio ⁊ vita. credis hoc: vtiqꝫ dñe
Tūc martha vocauit magdalenā sororē su
am ⁊ dixit ei. Mgr̄ adest ⁊ vocat te. Et ma
gdalena venit ad iesuꝫ: ⁊ sicut dicendo bo-
na dies dixit. Dñe ⁊c. Tunc benignissim⁹ ie
sus infremuit spū ⁊ dixit. vbi posuistis eū?
Et mulieres flentes dixerūt. Dñe veniatis
nobiscū ⁊ ostendem⁹ vobis locū. Et duxerūt
eū ad sepulchrū. Et dixit illis iesus. Tolli-
te lapideꝫ de suꝑ monumēto. martha dixit.
dñe iā fetet quatriduan⁹ est. Et dixit iesus.
nūquid dixi tibi q̄ꝫ si crederis videbis mira
bilia. Tūc eleuatꝭ oculis iesus in celū dixit.

lazarus repntat adam

Pater mi scio q nunq recusas oróes me as. igit vt iudei cognoscant q ego sum fili' tuus. Rogo te vt hic lazar' mortu': a monumento resurgat. Et infremuit iterú z dixit alta voce cú lachrymis. Lazare veni foras. z exiuit ipe velatis oculis sudario z ligatis pedib' z manibus. Tunc dixit xps discipulis. Soluite eú z sinite abire. ¶ O peccatores hic nuncius est aptissimus passiõis xpi. Dicit em bernardus. Deus meus in sermone tu verbo creasti me sed nõ sic me redemisti. sudasti z fleuisti. si igit erim' saluati nõ erit sine pena. Iste lazarus mortu' quatriduanus repñtat nobis adá cú sua posteritate: qui debebat sepeliri cu3 diabolis: sed xps venit z fleuit z suscitauit eu3 a monumento fetidú. Túc vero venit ad sepulchrú xps qñ ductus est ad monté z ibi pendens in cruce fleuit amare. ad Hebre. v. Cum lachrymis z clamore valido exaudit' est pro sua reuerentia. Dicit ergo inter duos latrones su3 ligatus p redemptione nature humane: loquamur ppinqui'. Lazarus habebat quattuor qualitates.

Primo habebat oculos velatos.

Secúdo pedes z manus ligatos.

Tertio lapidé sup tumulú.

Quarto erat fetidus.

Habebat ergo primo oculos velatos per ignorantiá.

Secúdo ligatos pedes z man' p ĩpotétia3 ad opus meritoriú faciendú.

Tertio lapide erat pressus p aggrauatóe3.

Quarto fetens per indurationé z obstinationem.

¶ Intelligatis o pctóres nos legim' ĩ euãgelio de trib' mortuis quos xps suscitauit Et hoc recitat de pnia di. ij. ca. Sicut trib' gradib' puenit ad pctm scz suggestione delectatione z csensu: ita tres sũt dñe mortuorú. vn' in camera. ali' in porta. alius in sepulchro quos dñs suscitauit. O popule nũq aliqs fuit ita mortuus sicut ille q est in pctó z in piculo dánationis eterne. Pctór nõ videt. Sopho. i. Ambulabũt vt ceci quia dño peccauerũt. Habet ligatas man' z pedes: qr nihil potest opari meritorie ad beatitudiné eterná consequendá. erat lapide pssus: qr moles male csuetudinis pmit peccatoré adeo q difficile surgit a pctó. Vñ iuuenalis satyra. v. Consuetudo mali est insanabile vulnus. Peccator etiá est fetid'. Vñ ysa. xxxiiij. de cadaueribus eop ascendit fetor dñi. Joelis. i. Cõputruerũt iumenta in stercore suo. ¶ Dñi aduertatis sane q xpus tres mortuos suscitauit. vnũ iuuené q ĩmediate surrexit postq feretrú tetigit. z aliu3 in domo. s illú qué hodie resuscitauit non ita faciliter sicut alios duos resuscitauit. p ipso ei orauit z fleuit. ¶ O mũdani q estis ĩ pctis inuoluti: si deus nõ apponat manũ nũquid resurgetis a pctis? Si fuissetis hodie sunt mille quadringenti nonagintaqtuor anni credo q libenter dixissetis xpo. Dñe ego su3 illa putrida z infelix peccatrix oro q detis mihi grám flendi p pctis meis. Quapropt bonauentura dicit. Si fons lachrymap egrediebat de loco deliciarú. i. de oculis xpi quid d3 exire d loco spurciciarú? xps nõ flebat corpus sed aías in peccato existentes. Volo dicere q grátis a deo suá grám vt possitis a pctis resurgere: et ascédere ad monté gratie. Juxta verba the. prea s. Ascende ad me zc.

¶ Quantú ad secundá parte3. op3 ascendere ad monté gre z ascendédo op3 reparare dána. Dixim' heri de modo detractõis. proximus etiá offendit susurrádo. de quo pcõ Ecclesia. xxviij. Dr susurro z bilinguis maledictus. multos em turbauit pacem habé tes. z Leuitici. xix. Non eris criminator neq susurro in populis. z Prouerb. vi. Sex sunt que odit dominus: z septimu3 detestatur anima eius: cum scilicet qui seminat inter fratres discordiam. sicut vnus qui dicet domina domicella vester maritus vadit ad vnam talem domicella3: z facit sic: z sic vos estis fatua si non facitis simílit. Certe istõ est peccatum quod vocatur susurratio z o3 omnia ista reparare. sicut enim scribitur Ecclesiasti. xli. Curam habe de bono nomĩe. z xij. q. i. nolo. Dicitur q duo sunt nobis necessaria: conscientia propter nos: fama propter proximú. Cõiter quando vado per campos ad aliquam vrbem vbi sunt monachi vel canonici: et ego quero sermonem: dicunt mihi libenter pater. Sed loquamini contra linguas malas serpentinas et venenosas: quia multas habemus in ista villa. hoc audito ego nõ quero causá quare sic

De susurr[atione]

 xp̄s fleuit pluries

loquūtur. Sꝫ certe credo ꝙ vos estis canonici in causa malarū linguaꝝ. Quādo enīz videt populus ꝙ tenetis vnā mulierē ac si esset vxor vestra quis eēt ille diabolus q̄ diceret ꝙ bene faceretis. Simil̄r dico de domicellis caudatis. ⁊ de scandalis publicis: de quib⁹ pōt hō loqui sine pctō. Uolo dicere ꝙ aliqn̄ cōtingit loq̄ de pctō alteri⁹. Uno modo sine pcō mortali aut veniali. Aliomō cū pctō mortali vel veniali solū. Tertiomō cū pctō mortali ⁊ reꝑatione. Exemplū de pmo. est vnus fili⁹ bone dom⁹: q̄ venit ad domū vnius mulieris: tūc aliqua ꝓba mulier venit ad patrē suū dicens. Dn̄e filius vester vadit ad talē domū dicatis ꝙ nō frequētet ampli⁹ ne forte consequat̄ malū nomē. Exemplū de secūdo. aliq̄s ep̄s vel abbas vēit ad vnā domū ⁊ inde sortitū est malū nomē ⁊ cōmunis fama est: ꝙ ipsi imūde viuūt cū tali muliere: tūc vna burgensis dicit filiab⁹ suis. videatis quale nomē habuisset si iuissetis ad domū istā: istud nō est pctm̄. Alij s̄t modi q̄ vident̄ habere spēm detractiōis: q̄ tn̄ nō sunt mortalia sed tm̄ venialia. Sicut vna mulier dicit. ego nō video curatū parrochie nr̄e nec talē mulierēz male cōuersātes sed q̄ sūt male fame ex leuitate nolo freq̄ntare eoꝝ societatez. Dico igit̄ ꝙ oē mortale pctm̄ formaliter opponitur charitati. capiamus de publicatōe pcti secreti nullū ē mortale nisi fuerit ꝯtra charitatē. Jō dicit Ambrosius. ꝙ pctm̄ est p̄uaricatio leḡ diuīe ⁊ celestiū inobediētia mādatoꝝ. Cuꝫ em̄ aliq̄ diffamāt ṽbo vel scripto vel ꝑ libellos diffamatorios tales sūt grauit̄ puniendi ⁊ tenent̄ ad restitutionem: ⁊ ƀm leges hūanas sūt capite plectendi. C. de libellis famosis. Dn̄i nolite neq̄ ꝑ ludos vel farsas aut moralitates aliquē diffamare. Nūq̄ legim⁹ ꝙ sc̄ti h̄ fecerit aut ꝑsuaderit. Uolo dicere ꝙ si hacten⁹ diffamastis aliq̄s: satisfacere n̄ differatis: vt intretis terrā ꝓmissionis.

Eadē die post prandiū. Ser. xlv.

Scende ad me in montem et esto ibi. Deduc q̄si torrentē lachrymas ꝑ diem ⁊ noctez non des requiē tibi neq̄ taceat pupilla oculi tui. Tren. ij. ¶ Aie deuote et vos filie si fuissetis in doctrina quaz tetigi hodie mane debetis laborare ad placendū creatori. Uidimus hodie dura noua passionis xp̄i quādo venit ad domū marthe: ⁊ ipsa ⁊ magdalena occurrerūt ei dicētes. Dn̄e si fuisses hic ⁊c̄. Et duxerūt eū ad sepulchrū ⁊ lachrymatus est vehemēter. Ubi dicit bonauentura. Si quidem pietatis ⁊ dulcedinis fons vite fleuit non semel sed pluries nostras fragilitates deplorando: nūc mentis cecitatē: nūc cordis obstinati deplorādo duriciam ad ostendendū supremū amorē non solum semel sed pluries fleuit. Primo sup lazarū propter nimiā peccatoꝝ lazari multitudinez. Secūdo in die ramoꝝ palmaruꝫ ꝓpter mentis cecitatē. Tertio ī arbore crucis ꝓpter obstinationē pctōrum. nihil ergo melius o peccatores possum⁹ facere q̄ deducere quasi torrētē lachrymas adeo ꝙ nō sit pupilla oculi que nō sit plēa lachrymis ¶ O pauperes meretrices nūquid post pascha ibitis ad choreas ⁊ ad banqueta: videtis iesum in cruce pendentē. nūquid mittetis ip̄m in galileā: Dicite mihi queso si aliquis medicus visitat egrotum ⁊ ipse medicus flet nūquid esset bene freneticus ⁊ insanus infirmus si rideret. Christus autēz medicus noster hodie fleuit in curce: ⁊ tu miserrima peccatrix more frenetici viri letaris ⁊ rides ⁊ descendis ad inferna. De quo enīz seruit tibi leticia h⁹ mūdi qn̄ vides ꝙ xp̄s flet sup te. Uolo igit̄ reducere vos ad flendum vitam vestraz. Sunt aūt lachryme in triplici differentia. Quedā sūt amare. Alie sunt calide: alie dulcedine plene. ¶ O pauperes peccatores opꝫ ꝙ comedatis de istis in prandio vestro sicut filij israel comedebant agnū cum lacte dulci ⁊ amaris lactucis. Jn quolibet enīz morsu capiebant vnā partez agni cum vna lactuca agresti. Petr⁹ vero postq̄ peccauit gustauit de istis quia egressus foras fleuit amare. postq̄ em̄ peccauit vixit. xxxiij. annis ⁊ nunq̄ defuerūt sibi lachryme adeo ꝙ vt dicit clemens facies eius erat oīno adusta propter abundantiam lachrymarum. Et si vultis habere de istis lachrymis: habetis scire ꝙ triplex est modus habendi.

Prim⁹ est ꝑ disciplinas corp⁹ affligendo.

Lachrime sunt in triplici drīa

Sc̄os passionē xp̄i cogitando.
Tertius extremū iudiciū pensando.
¶ Alie lachryme sunt calide: et sic xp̄s fleuit sup lazarū. flebat eñ ipse p eo q lazarum vocabat ad miseriā. Alie sūt lachryme dulcedine plene: et sic fleuit xp̄s sup hirl'z n̄ su muros: sz sup aīas peccatrices. Iere. ix. q̄s dabit capiti meo fontē lachrymarū. &c. vos p̄res et matres q̄n videtis filios et filias vestras ire ad dānationē flere debetis. lachryme dulces sunt p desiderio glorie paradisi. vn̄ ps. Heu me q: incolatus meus prolongatus est. debemus ergo flere p p̄ctis sicut xp̄s fleuit. habemus etiā ad hoc figurā de Jacob qui vt hr̄ in gen. euacuauit puteum fecibus vt haberet aquas: sic etiā nos debemus de ɔsc̄ia deponere oēs vagas et immūdas cogitationes et inutilia desideria et maxie hoc sacro tp̄e q̄d vt facili' faciamus recurremus ad beatam virginem dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me &c. More ɔsueto mouet q̄stio theologalis a mgr̄is nr̄is theologis tractata a Bona. in apolog. declaraui hodie sunt octo dies: q ideo sum' in religiōe vt opationes nostre sint meliores et mag meritorie. Utinam ita sit. declaraui etiam de pfectione statuū et dixi q quedā sr̄ opationes q̄ non arguūt precise maiorē opatōnem: sicut de Johāne baptista q̄ nō bibit vinum neq comedit carnes et tñ xp̄s bibit vinum et comedit carnes et ducēdo vitā cōem habuit magis meritū q̄ Johānes. et h̄ non fuit nisi q: opa xp̄i erāt elicita a maiori charitate q̄ opa Johānis. viso igr̄ q meritum xp̄i est p̄ncipalius opere. Queritur cū p fectio et status sublimis nihil conferat ad meritū salutis sine exercitio virtutis in q̄ ergo est actus sublimior. R̄ndet Bonauē. q ille actus vbi operis sublimitas est excellentior et vbi superne charitatis fructus est abundantior est sublimior. ¶ Leuate corda. timetis dānari vos filie et vos mundane mulieres q̄d dicunt aīe vestre: dicetis forte. pater nos speram' ire ad paradisum vos bene dicitis. ita credimus pater eo q sumus hic dedicate in religione ad seruiendum deo. O benedicte filie vos a dño: bene dicitis sz non totū. Habetis eñ in maiori volumine ca. nō loca. xl. di. Nō loca aut ordines beatos nos faciunt atq proximos deo sed bona merita nos ei iungūt aut mala disiungunt. Ad hoc est lex ciuilis. C. de episcopis et clericis. incipit lex. quēq̄ mox nobilitate corā deo nō cōparabimus sz morum amplitudine. Audite o pauperes peccatores nō est aliquis locus tam nobilis sicut celū et tñ angeli ppter peccatum descēderunt ad infernū et in terra nō est aliquis locus tā pulcher sicut paradisus terrestris et tñ Adam fuit inde eiectus ppter peccatum. templū Salomonis erat pulcherrimū et tñ multi inde expulsi sunt et dānati. Multi fuerunt rome vbi sunt corpa sanctorum et tamen dānati sunt. pauperes filie notate bene an loca religionū et sanctorum impediūt q nō sitis dānate certe nō. Judas eñ qui fuit apostolus christi propter suā auariciam dānatus est. Uos iuuēcule mulieres q̄ habetis frontē latam et ondītis bonū eē q haberet vnū granū lepre i fronte et aliud in naso. discatis in noīe ihū portare des clicquetes. nūquid audiuistis loqui de edificatione tēplorū. Postq̄ ei ali q̄d templū est dedicatū deo debet eē sctm̄: sic vos debetis esse sancte et immaculate sz p oppositū si estis male estis lupanar dyaboli. ideo volo dicere q si in sermone aut mensa aut alibi aīe vestre fuerint maculate dimittatis vallem miserie et ascendatis montē gratie. iuxta v̄ba thematis preassumpti. Ascende ad me &c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit passionis christi deuota meditatio.
Secunda virtuose ascensionis ostensio.

¶ Filie religiose et burgeñ. volo vos ducere ad paradisum. Ad perueniendū necesse est q habeatis baculū crucis et passionis saluatoris dñi nostri ihesu xp̄i in cordibus vestris infixū. Illud est lignū vite de quo si comederitis eritis saluate. Bona. in stimulo amoris dicit: q feruēs et deuota meditatio passionis auget meritū anime deuote et instruit eam vt velit meditari: et si velit insequi: vadatis ad religiosos bonos obseruantes q̄ se conformant passioni christi et queratis remediū contra temptatōes vestras et necessitates nō inuenietis amorem talem et ɔsolatiōnē neq deuotionem

ad inflamandũ cor ⁊ charitatẽ vestram ꝙ̃ sit passio xp̄i. In p̄cedentibus diximus de passione xp̄i ⁊ signanter de folijs arboris crucis credo ꝙ nullus vestrũ est qui nõ vellet habere arborẽ portantẽ bonos fructus ⁊ adhuc magis si folia eius essent sanatia. folia passionis xp̄i sunt contra omẽs infirmitates sp̄ũales. Primũ sanat de rancore: scd̃m de auaricia. tertium de luxuria ⁊ sic de alijs. si habeatꝭ tentationẽ carnis recurratis ad mariã ⁊ ad filij ei⁹ passionẽ. Et si sitis velati de sup̄bia vadatis ad quartum foliũ qñ dixit heli heli restat fructus aliqui de hoc folio ⁊ est sitio. credo ꝙ vos dñi quãdo estis in domibus vestris nõ ꝑmittitis ꝙ serui vestri comedant ⁊ vos esuriatis et tñ dominus noster esurijt ⁊ sitiuit ĩ cruce. nõ tedeat vos o filie ieiunare ꝑ totã vitaʒ vestrã. xp̄s eñi hora sexta super crucẽ leuatus postꝙ̃ fuit in laborẽ ⁊ pena per. xxiiij. horas dixit da mihi bibere. habebat corp⁹ vulneratũ quinqʒ milibus plagis. tot⁹ sanguis currebat a corpore. hẽbat pedes ligatos in cruce et videbanꝭ esse duo fluuij currentes a pedib⁹ ⁊ manibus. tũc dixit astantibus ego sum totus fractus date mihi bibere. istud foliũ est coloratũ tribus coloribus nigro rubeo ⁊ perseo. Rubens color ẽ amor myre affectionis. niger est dolor amare potationis. perseus est vigor fidelis desiderationis. de p̄rio Johã. iiij. Da mihi bibere. De scd̃o p̄s. in siti mea potauerunt me aceto. De tertio Treno. iij. Ego vir videns pauꝑtatẽ meã ⁊ vos dñi qui diligitꝭ colores in isto folio erunt tres. Primo christus volebat aĩam nr̃am saluare. Johã. iij. Sic deus dilexit ⁊c. vbi Bernar. O bone ihesu aĩarum nr̃aꝝ pastor taces famẽ ⁊ desideras bibere. Hodie sunt octo dies ꝙ samaritana venit ad fontẽ ⁊ quesiuit da mihi bibere. quasi dicat ꝙ sicut sitiens vult ponere potum in stomacho: sic xp̄s desiderat aĩas nostras ponere in paradisum. Istud foliũ habuit colorem nigrum: scʒ dolorem Considerate precor o pctõres ꝙ̃tum dolebat xp̄s in cruce pendẽs videndo matrem mestam ⁊ tristẽ sub colore crucis. tristabaꝭ etiam q̃ non erat q̇ teneret querelam suaʒ q̃ discipuli eo relicto fugerũt. tristabaꝭ etiã ꝙ in siti sua potauerũt eum aceto. Habebat tertiũ colorem ꝓ eo ꝙ ostẽdit pendens in cruce suam intentionẽ: q̃ volebat oẽs saluare dicens sitio. Utinã bibuli hoc considerarent ⁊ mulieres que se stuphant. ego inuito vos ad stuphas sulphureas. qd̃ exẽplum ꝓ filiabus vr̃is q̄ vident vos nudas nunq̃d dixi vobis de susanna q̄ in conspectu ancillaꝝ nolebaꝭ ostẽdere tybias suas. Uolo dicere ꝙ si habeatis infirmitates dicatis xp̄o. domine deus da mihi hanc penã pro tui reuerentia tolerare: ⁊ sic ascẽdetis ad montẽ gr̃e. iuxta ṽba the. p̄ assumpti. Ascẽde ad me ⁊c.

¶ Pro secũda ꝑte continuando materiam de religione quõ quis dʒ ꝓficere vide sermones precedẽtes.

¶ Sabbato quarte dominice quadragesime. Sermo. xlvi.

Ascẽde ad me in monteʒ ⁊ esto ibi. Laudate celi ⁊ exultet terra iubilate mõtes laudem: q̃ ꝯsolatus est dominus pp̃lm suũ ⁊ pauperũ suorum miserebitur Isa. xlix. Dñi ⁊ anime deuote si retinnistis doctrinã heri datam debetis curare aĩas vestras ⁊ placere deo. heri eccl̃ia ostẽdebat nobis in ep̃la ⁊ euãgelio piuʒ nũcium passionis xp̄i. Helyas accepit puerũ ⁊ portauit supra lectuʒ. xp̄s venit ad sepulchrum vt resuscitaret laʒarũ. hoc est xp̄us venit ad naturã humanã ⁊ fleuit pro p̄ctis nostris. Hodie incipit officiũ passionis xp̄i ⁊ in vesperis cantabiꝭ. Uexilla regis ꝓdeunt. Passio aũt xp̄i seruit nobis ad quattuor q̄ tangũtur in prothemate. Primo passio est sup̄norũ reꝑatio. ¶ Laudate celi. i. angeli. Scd̃o est nature hũane redemptio exultet terra. Tertio est sctõꝝ liberatio consolatus est pp̃lm suũ. Quarto est ꝓ p̄ctis satisfactio pauperum suoꝝ miserebiꝭ. Hoc etiã declarat Pau. ad Colloceñ. p̄rio. ¶ Cõplacuit in ipso habitare oẽm plenitudineʒ diuinitatis corꝑaliter pacificãs ꝑ sanguinẽ crucis ei⁹ q̄ in celo ⁊ in terra sunt. O peccatores si vultis saluari ponite penã: quia xp̄s nõ saluauit nos sine pena. Per passionem xp̄i angelorũ ruina fuit reꝑata: natu

ra humana fuit redēpta per passionē. Christus recōciliauit nos patri ꝛ deleuit cyrografum iniq̄tatis nr̄e.i.obligationē ad penam eternam. Patres etiam in lymbo existentes fuerūt liberati. de q̄b⁹ loq̄baꝛ Isai. dicēs.ix.c. Populus q̄ ambulat in tenebris vidit lucē magnā. Hoc aūt factum est quādo illa xp̄i bn̄dictissima aīa descendit ad iferos.ꝛ eduxit vinctos in fortitudine de lacu vbi nō erat aqua. Zacha.ix. Similiter passio xp̄i est sanctificatio ꝑ pctīs. Nullus eñ posset satisfacere ꝑ pctō nisi cōcomiteꝛ meritum passionis xp̄i. Ideo dixit Isa. Nūquid obliuiscetur mr̄ filij sui. Quasi diceret ꝙ mater q̄uis dura ꝛ crudelis sit: non potest obliuisci filij: sic nec deus obliuiscitur nostri. Reuertamini igiꝛ o pctōres ad dn̄z qui nos benigne expectat ꝛ vocat ad penitentiā. quis impedit vos viles mulieres: ꝙ nō vaditis ad deū: amplecti crucē saluatoris dicēdo lachrymoꝝ suspirijs. Miserere mei deus ƀm magnā ꝛc. ꝙ si dubitatis ad eū accedere. Eccl'ia ꝑponit nobis beatissimā virginē mariā que est lux pectoꝝ: sicut xp̄s ē lux mūdi. Dimittite excecatissimi peccatores vitā malam: q2 q̄n estis in peccato nō estis digni videre celū. Queratis intercessores ꝛ pcipue btm̄ Ioseph q̄ fuit virgo ꝛ sponsus virginis marie ꝛ nutriti⁹ xp̄i q̄ eum nutriuit vsq3 ad annū.xxx. sue etatis. Hodie festū eius colitur in eccl'ia. Credo ꝙ post xp̄m ꝛ mariam inter ceteros dignior est quadruplici rōne.

Primo rōne electionis.

Secdo rōne cōicationis.

Tertio rōne cōionis ꝛ familiaritatis.

Quarto rōne ꝓfūde humiliationis.

¶ Casus est parēs dn̄i q̄n rex vult maritare filiam suā vnicā ꝛ dilectissimam nō q̄rit vnū hystrionē: sed maritū sibi ꝯuenientissimū. Sic deus hīs filiā vnicā sc3 virginem mariā quā diligebat sup omnes creaturas mūdi elegit sibi Ioseph ī maritū. ¶ Ubi dicunt doctores ꝙ sicut fuit reuelatū Ioseph ꝙ vxor sua erat virgo: ꝛ q̄d in ea natū erat de spiritu sctō. Ita etiā ipsi marie ꝙ spōsus eius erat ꝟgo ꝛ ꝑpetuo volebat seruare virginitatē. Scdo excōicatōe. Nunq̄d vos mulieres q̄n auditis loqui de sanctis padisi: dicitis ꝙ velletis esse cū eis. Certe reputādus est Ioseph vir sanctus ꝛ felicissimus: qui triginta annis fuit cu3 christo ꝛ matre eius. Tertio ex cōione ꝛ familiaritate. Ioh. baptista reputaꝛ felix: q2 tetigit xp̄m ī baptismo in vertice dicēs. Nō audeo ipm̄ tāgere: ꝛ q2 ipm̄ digito demonstrauit dicens Ecce agnus dei ꝛc. q̄to ergo magis Ioseph q̄ ipm̄ portauit de egypto ꝛ suis manibus sepe ꝯtractauit. Quarto ex subiectōne. Lu.ij. Et erat subditus illis. Christus eñ marie ꝛ Joseph obediebat. maior dignitas quā sciamus de Iohā. euāgelista. est ꝙ xp̄s moriēs matrē suā cōmēdauit ei: quia erat virgo. Nunq̄d etiā Joseph virgo fuit qui habuit virginē mariā in vxorē ꝛ custodiam. Uolo dicere ꝙ cōmendetis vos illi in orōnibus vr̄is: q2 maximi meriti ē apō deū: ꝛ etiā cōmēdetis vos sue spōse cui more solito dicemus Aue.

¶ Ascende ad me ꝛc. More solito moueꝛ questio a magistris nr̄is theolog̃ fundata in euan. hodier. vbi diciꝛ. Ego sum lux mūdi. qui sequitur me nō ambulat in tenebris a Bonauentu. in.i. dist. vlt. Utrum quilibz viator sub pena dānatiōis eterne q̄diu vixit teneatur de necessitate salutis ꝯformare voluntatē suā voluntati creatoris. Rn̄. Bonauen. Uoluntatis create ad voluntatem diuinā triplex est ꝯformitas. Primo nō sufficit ꝯformitas in volito tm̄: q̄tū ad meritum. Iudei eñ ꝛ pater cōueniebant in morte filij q̄tū ad volitū: nō tamen in mō volēdi: q2 pater ex charitate ꝛ iudei ex inuidia: s3 in mō volendi tenemur q̄n volūtas est preceptiua nō autem q̄n est indicatiua vt p3 in cōsilio teste: ꝛ sic de alijs. vide doctorē in forma. ¶ Leuate corda timetis dānari. pater hoc sepe dicitis nobis. durū videtur ꝙ tam faciliter dānemur viso ꝙ consolari debemus in passione dn̄i nostri Ihu christi que nobis hijs diebus proponitur tanq̄ precium redemptionis. bene dicitis sed nō totū. Habetur eñ in.l. ciuili. ff. d̄ seruo pignori dato.l. ab eo. seruus pignori datus manumitti non potest quousq3 creditori fit satisfactum. In maiori volumine de penitentia distinctione secūda scribitur ꝛ sunt verba Chrisostomi. si corde peccasti corde satisfac. ꝛ si ore peccasti ore repares. si opere offendisti opere satisfac. ¶ Sci-

tis dñi burgeñ. quare nõ eritis saluati per
passionẽ iesu xp̃i. ponamus casum ꝙ sit pe
trus qui tenetur cãpsori cosme de medicis
in centũ scutis ⁊ dedit ei vnũ iocale quousq̃
reddat ei vniuersum debitũ. iste talis q̃
rit iocale suũ: alius dicit da mihi pecuniaꝫ
meam. Queritur q̃d iuris? Utrũ banquari
us debeat restituere iocale sine pecunia. di
co ꝙ nõ ſm legẽ. O pctõres amen dico vo
bis: q: nõ exibitis inde donec restituatiꝭ vni
uersum debitũ. viuatis ⁊ faciatis pctã sic
voletis: qm̃ nõ liberabunt anime vestre a
campsore dyabolo donec solueritiꝭ oĩa pec
cata vr̃a vsq̃ ad vltimũ quadrantẽ. nunq̃d
eritis saluati? vos habetis hic fontẽ bono
rũ: diuitiaꝝ: ⁊ sciẽtiaꝝ: ⁊ vos habetis mani
festos vsurarios publicos: ⁊ nõ cogitatiꝭ ni
si congregare bona tp̃alia: ⁊ non colligere
virtutes ⁊ emẽdare vitam. credatis ꝙ non
eritis liberi: nisi bene calculaueritis: sic di
dicit Crisosto. si corde peccasti ⁊c. Conuer
tamur ergo. iuxta verba thematis preas
sumpti. Ascẽde ad me in montẽ ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euãgelij expositiua.
Secunda ascensionis spũalis demonstra
tiua.

¶ Euangeliũ continet duo.
Primo virtuosam cõuersationẽ ibi. qui seq̃
tur me.
Scdo dãnatã testificationẽ ibi. tu d̃ teipso
testimoniũ perhibes. Eleuetis spũs vr̃os
o aĩe deuote: hodie incipit passio saluatoris
dñi nostri iesu xp̃i ⁊ ego hodie incipiam et
deducã per istam ebdomadã passionẽ dñi
nostri iesu xp̃i: ⁊ in die pasceues reincipiaꝫ.
dies crastina vocatur dominica de passiõe.
audiuistis heri xp̃m flentẽ ⁊ infremuit: nõ
solum semel: ſꝫ bis. sed q̃d sibi donatũ est ꝓ
retributione p̃s. Odio me habuerũt gratiꝭ:
⁊ odiũ pro dilectione mea. Jõ conq̃rit d̃ iu
deis dicẽs ꝑ p̃s. Retribuebãt mihi mala ꝓ
bonis: ⁊ odiũ ꝓ dilectione mea tot ⁊ tanta
bona feci inter vos: ⁊ sequimini me ad mor
tem. ¶ Qñ enĩ iudei viderũt lazarũ suscita
tum aliqui iuerũt ad p̃cipes sacerdotum
ꝑ bonũ desideriũ: dicẽtes ꝙ xp̃o fiebat ma
gna iniuria: ⁊ alij inuidẽdo venerũt ad sy
nagogã dicẽtes. Dñi noua suntiꝭ. ⁊ q̃? vidi
mus lazarũ qui fuit baro: trib⁹ dieb⁹ in mo
numẽto: ⁊ scitis ꝙ mortu⁹ fuit: nos scimus
ꝓ vero ꝙ viuit. Hoc audito collegerũt ho
die ꝯsiliũ scribe ⁊ pharisei: ad sciendũ q̃d fi
endũ eẽt de xp̃o dicẽtes. Quid facim⁹ si di
mittimus eũ totus mũd⁹ conuertet ad ip
sum. Dixit caypha. Expedit vt moriatur
vnus: ne tota gens pereat. Et xp̃s fugit ite
rum tali die vsq̃ ad effren ⁊ est effrẽ ad se
ptem leucas de hirl'm ⁊ stetit illuc vsq̃ ad
sabbatũ. Jdeo incipit hodie eccl'ia passionẽ
Uide ergo aĩa deuota ꝯsolationẽ ⁊ retribu
tionẽ q̃ fuit xp̃o fctã. Dicit euãgeliuꝫ. Ego
sum lux mũdi q̃ seq̃tur me nõ ãbulat in te
nebris. i. nõ erit dãnatus. Sacrilegis ⁊ ma
lis viris odiosa est scti tas: sicut inf'tis ocu
lis odiosa est lux. sic erat de iudeis. Jdeo di
xerunt. Tu testimoniũ ꝑhibes de teip̃o: te
stimoniũ tuũ nõ est verum. Et tũc xp̃o di
scessit ab eis: q: iudei non erant digni ip̃m
audire. Quo ibitis vos dñi burgeñ? certis
ne in crastino oĩm sctõrũ hinc ad quinq̃ an
nos: quo ibit ista tota societas? certe ignora
tur. seq̃mur igr̃ xp̃m qui est vera lux mun
di ⁊ hoc.
Primo ꝓpter mirabilẽ ꝓductionẽ.
Scdo ꝓpter insepabilem vnionẽ.
Tertio ꝓpter efficacẽ opationem.

¶ De primo sapiẽ septimo. Candor est lu
cis eterne ⁊ speculũ sine macula. De secun
do iohãnis. xiiij. Ego in pr̃e ⁊ pr̃ in me est. De
tertio eccl'iastici. xxiij. Oculi dñi lucidiores
sup solẽ. ⁊ Prouer. xv. Jn oĩ loco oculi do
mini ꝯtẽplatur bonos ⁊ malos. Primo lu
men celi est pulchrũ. vñ Basili⁹. oĩm creatu
rarũ insensibiliũ lux est clarissima: q: ẽ de
supiorib⁹: ⁊ de iferiorib⁹ trãsfert ad supio
ra. Jõ xp̃s q̃tũ ad diuinitatẽ est ymago: et
fecit nos ad ymaginẽ suã. Scdo lumẽ pro
ducit a sole ⁊ nõ sepatur. sic xp̃s descẽdẽs
a patre in vterũ ꝟginis: non reliq̃t pater
nam maiestatẽ. vñ Aug. sup Joh. Terrena
vegetãs ⁊ supiora nõ relinq̃ns. Uideatis
vos dñi q̃ scribitis vr̃is amatorib⁹. si vul
tis scribere illud q̃d scribit: manet in corde
⁊ diffunditur ad vos: sic xp̃s mãsit in cor
de. i. in essentia diuina: ſꝫ nõ poteram⁹ vi
dere nisi cũ papiro hũanitatiꝭ cũ appuit no
bis. Tertio est lux ꝑ efficacẽ opationẽ: sicut
lux facit fructificare terrã suam influentia
⁊ virtute: sic xp̃s per aspectũ suũ in aiab⁹

nostris infundit donū spūs scti. Quando vos dñi ambulatis de nocte debetis sequi lumen tede. sic debetis sequi xpm qui ē verū lumen. i. ad Tymotheū. i. Finis precepti est charitas de corde puro ꝛ ꝯsciā bona et fide non ficta. Tria ibi notantur.
Primo seruare se a malo.
Scdō virtuose operari.
Tertio pati flagella.
¶ De primo prie Petri. ij. Peccatū nō fecit nec inuentus est dolus in ore eius. De secundo Johā. xiiij. Ut cognoscat mundus: qꝛ diligo patrē. De tertio ps. Ego aūt i flagella paratus sum, a iuuētute eñ sua vsqꝫ ad horā in qua fuit in cruce habuit volūtatem exponendi corpus suū ad penas ꝓ nostra redēptiōe. Vos dñi burgeñ. si vultis saluari: oꝫ ꝙ caueatis a pctō. quot sunt ex vobis qui vadunt p angliā. Dic nobis Johānes euāgelista qui nunqꝫ mētiris qd tibi videt. Johā. iij. Lux venit in mūdum ꝛ dilexerūt hoīes magis tenebras ꝙ lucē. Nūquid vos dñi nobiles facitis pniam? Job nemo viuens mundꝰ a sorde nec infans vnius diei. sunt ne multi qui faciāt bona opa ps. Oēs declinauerunt simul inutiles facti sunt nō est qui faciat bonū: non est vsqꝫ ad vnū. Sunt ne multi qui delicias huius mundi nō curant? certe pauci. Sapi. ij. Uenite fruamur bonis: nō sit pratum qd non ptranseat luxuria nostra: ꝓuideatis ergo de aīabus vestris o pctōres aut dānabimini. Qualem vitā ducūt nūc dñi sacerdotes habetis mulieres in domo vestra. faciē forum in eccl'a. estis vos mūdi dñi presbyteri? oēs certe declinauerūt. Quale remediū habeatis coꝛ dimittēdi pctā sequimini xpꝫ vt introducat vos in montē gratie. iuxta vba thematis preassumpti. Ascende ad me in montē ꝛc.
¶ Quantū ad scdam partē vultis saluari. si vultis intrare padisum oꝫ restituere alienū ꝛ repare dān um corpis ꝛ aīe: ꝛ etiā oia opꝫ repare. Restat venire ad dānū tpale. Et ꝓ declaratiōe di. Scō. Sicut pniam necessariū est hr̄e voluntatē firmā abstinēdi a pctō. sic etiā ꝙtū ad aīam opꝫ ꝙ habeat firmū ꝓpositū repandi alienū ꝙ prio pōt reddere alienū. lꝫ videat pceptū affirmatiuū: tn̄ nō detinere alienū est pceptū negatiuū obligando ad sp̄ꝛ ꝓ sp. sicut tenens adulterā nō est capax alicuiꝰ ptis pnie: sic ꝯtinēs alienū si habeat facultatē reddendi. Audiatis: istud vbū dirigit ad vos dñi officiarij: ego cito vos ad iudiciū dei nisi manū ponatis. qñ vultis ꝙ reddamꝰ scandalum. Dñs iacobꝰ pōt ne vos absoluere. vos venitis ad ꝯfessiōeꝫ dicēdo mea culpa mea culpa: dicēdo ego feci scādalū ꝛc. Ego dico ꝙ nō dꝫ dare bñdictionē nisi mittat ex ꝛ dimittat Math. vij. Nolite sctm̄ dare canibꝰ: ꝛ si dñs iacobꝰ det suā bñdictionē deus dabit illi maledictionē dicēte spū sctō. Malachie. ij. Maledicā bñdictionibꝰ vr̄is Vos hētis adulteros ꝛ adulteras qbꝰ qt̄i die datis corpꝰ xpi ꝛ pmanēt in malicia. Xp̄s dicebat discipłis. Nolite sctm̄ dare canibꝰ. nō dicebat de canibꝰ sꝫ de pctōribus. Canis est peioꝛ bestia totiꝰ mūdi: q̄ reuersus ad vomitū iterū comedit. sic infamis ē pctōr ꝙdiu stat in pctō: nec etiā mulieribꝰ cōibus: vtputa meretricibꝰ sic nō debeo tales a pctō absoluere si pmanere volunt: sic illos q̄ retinēt alienū. Scō. di. ꝙ aliqñ non debemꝰ stati reddere: ꝛ h̄ potissime qñ non possumꝰ sine magno nr̄i piudicio: ꝛ tūc sufficit volūtas restituendi loco ꝛ tpe. vbi tn̄ adest locus ꝛ opoꝛtunitas ꝛ facultas: qꝛ hr̄ in antiqs ex de restitutōe spoliatoꝝ. c. Sepe ptigit. ꝙ nō multū infest quoad piculū aīe iniuste detinere ac inuadere alienū. Dico ergo. ꝙ nullomō debeē retinere qd scitis i iuste obtinere. Sꝫ diceꝗ pr̄. Ego hēo vnam domū quā nescio mihi ꝑuenire aut ptinere nunqd sufficit ꝙ restituā in testamēto. dico ꝙ nō. qꝛ dr̄ Eccl'. xiiij. Qui sibi nequam est cui bonus erit? Dico ꝙ si ires ad indulgētias rome ꝛ faceres tāta bona sic ē possibile ꝛ nō reddideris qñ opoꝛtunitatē hūisti: lꝫ tu dicas in testamēto ꝙ restituat hoc nō defendet qn dānaberis etiā si fueris cōfessus nisi tūpe reddas ꝙtācūqꝫ volūtatē habueris. Estis hic dñi iusticiarij. ¶ Uidi vnū casum in qdā eccl'ia vbi pdicabā ꝛ tetigerā eos vsqꝫ ad sanguinē: cū ꝓcuratoꝛ ꝛ iudex exirēt eccłiam. Dixit iudex ꝓcuratori. dñe ꝓcuratoꝛ oꝫ ꝙ restituamꝰ. dixit iudex. Si redderemꝰ oīa scobe nō remanerēt in domibꝰ nr̄is: ego nō reddā opꝫ manutenere statū. ad oēs dyabolos statꝰ. Scitis

De Restitutione ... (manuscript annotation, partly illegible)

quid ↄtingit post octo dies mortuꝰ est iu/dex. hoc dico ꝑ vobis q̄ nunq̄ delocatis le nones neq̄ euacuatis scādala. vos nescitis si viuetis vsq̄ ad pascha. Jō dico oībꝰ ponatis manū ad corrigendū defectꝰ vestros ꝛ sic intrabitis terrā promissionis.

¶ Dn̄ica de passione, Sermo. xlvij.

Scende ad me in montem ꝛ esto ibi. Christꝰ ex̄ns pontifex futurorū bonorū ꝑampliꝰ ꝛ ꝑfectius tabernaculū nō manu factū. i. nō huiꝰ creationi. neq̄ ꝑ sanguinē hircorū aut vitulorū: sed ꝑ proprium sanguinē introiuit semel in sancta eterna redēptione inuēta. Ad Heb. ix. ¶ Domini ꝛ aīe deuote vos venistis hodie ad audiendū aliqd ꝑ salute aīaꝝ vestraꝝ. Sancta mater ecclīa volēs ondere mediū ꝑ qd̄ speramus saluari ꝛ adipisci miam dei repn̄tat nobis benedictissimā xp̄i passionē: ꝛ pmo in principio misse ꝛ in matutinis tacet gloria pr̄i: q2 sicut heri dixīmꝰ in retributōnem lachrymaꝝ q2 xp̄s sup lazaꝝ effudit: heri ↄsiliū cogregauerūt vt eū morti traderent. s3 dicetis o popule deuote pr̄ ad quid seruit passio dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Rn̄det Pau. primo q2 xp̄s ꝑ passionē sibi meruit gl̄iam Secūdo gr̄am. ꝛ tertio nobis gl̄iam. Prima vtilitas tāgit cū dr̄. xp̄s assistēs pontifex. Scd̄a cū dr̄ mūdauit ꝑ sanguinē suum Tertia cū dr̄. repromissionē accipiāt eterne hereditatis. Ecclīa hodie vocat xp̄m prelatū. xp̄s assistēs pōtifex. ideo dicit ꝙ introiuit in tabernaculū nō manu factū qd̄ ē nobilius q̄ tabernaculū Moysi. dr̄ aūt pontifex quasi pontē faciēs. qn̄ aliqs vult transire ripariā ꝛ reperit pontem facilliter transit: finaūt o3 ꝙ expectet. an̄ xp̄i passionem nos eramus in portu maris: q2 iste mūdꝰ vocaꝶ mare ꝑ sl̄titudinē: ꝛ vt facilꝰ posse mos trāsire mare ꝛ venire ad portū. i. gl̄iaꝝ xp̄s fecit seipm pontē ꝛ dedit meritum sue passionis in hac vita mortali. pōtifex autē ad h̄ ꝙ bn̄ ꝛ honeste offerat sacrificiū in tēplo op3 ꝙ habeat indumēta necessaria ad celebrādū. Scd̄o mitrā. Tertio cambuca3. Quarto cirothecas. Quinto annulū cū saphiro. sic xp̄s pontifex maximꝰ ꝑm ordinē Melchisedech ad offerendū magnū sacrificiū videl3 magnā missam habuit pmo indumēta. habuit mitrā de spinis. cābucā. i. crucē. capā qn̄ fuit induitꝰ tunica purpurea cirothecas qn̄ habuit manꝰ ꝑforatas. sandalia qn̄ fuit positꝰ in cruce. ꝛ habitū pontificalē ab oī pte qn̄ corpꝰ ꝟgineū veniēs de vtero ꝟginis fuit respsum sanguine: ꝛ totū corpꝰ eius flagellatū flagellis: adeo ꝙ totū corpus fuit plenū sanguine. sic inquit Pau. itroiuit in celū ꝑꝑ tria. Pmo vt ad patrē ꝑ nobis orōem faceret generalē. Scd̄o vt ꝑ ipm a pctis possemꝰ mūdari. si em̄ ꝑ sanguinē vitulorū aut hyrcorū iudei mūdabanꝶ: ꝙtomagis ꝑ sanguinē iesu xp̄i. in lege em̄ Moysi qn̄ aliqs tangebat mortuū erat immūdus. xv. diebꝰ ꝛ nō intrabat templū nisi pus fuisset aspersus sanguine vituli. hoc dī. Pau. ꝙ sanguis xp̄i mūdat a peccatis. iō Apoca. i. dicit. Dilexit nos ꝛ lauit nos a pctis nr̄is in sanguie suo. nos tetigeramꝰ morticiniū videl3 vestes īmūdas. i. pctm̄ mortale: iō necesse erat mūdari ꝑ sanguinē xp̄i. Tertio ꝑ passionē xp̄i gloriā paradisi habebimꝰ nisi impediamꝰ. vultis ire in padisum. O pctōres nō est aliō datū nisi passio xp̄i q̄ seclusa aīe vr̄e ibant vel ad dānationē eternā vel ad lymbū. Uolo dicere postq̄ ꝑ nobis passus ē xp̄s sicut repn̄tat ecclīa qn̄ dicit. Uexilla regis ꝑdeūt. agite pniam. hij em̄ sunt dies in qbꝰ xp̄us tot labores: tot tormēta passus est ꝑ nobis vsq̄ ad durissimā mortē: q̄re ista rememorari debemꝰ. Ut aūt hoc facere possimꝰ ad virginē gl̄iosam recurremꝰ dicēdo. Aue.

¶ Ascende ad me ꝛc. More solito mouet questio theologalis fundata in euangelio vbi dr̄. Quis ex vobis arguet me de pctō: termiata ꝑ mgr̄os nr̄os theologos ꝛ signāter ꝑ Bona. di. xxij. tertij. Utrū xp̄s inq̄tū hō potuerit peccare. ꝛ dicit ꝙ xp̄s inq̄tum hō est impeccabil ꝑpꝶ triplicē rōem. Pma ꝑpter plenitudinē gr̄e q̄ ↄformauit liberū arbitriū ꝛ ↄformabaꝶ volūtati diuine adeo ꝙ nō poterat flecti in malu3. Scd̄a ꝑpter ↄsūmationē gl̄ie: q2 sicut beati nō pn̄t peccare in patria: q2 sunt in gr̄a ↄfirmati: sic anima xp̄i erat btā in supiori portiōe in pmo instanti sue ↄceptionis. Tertia rō ꝑpꝶ vni

onē nature humane ad diuinū suppositū. sicut ei deus peccare nō pōt: sic natura humana vnita deo. Btūs Tho.in.iij.dist.xij. supaddit quartā: q xp̄s nō potuit peccare bm q hō: q2 xp̄s erat regula viatoꝝ ꝛ btōrū. ꝛ regula dꝫ sp esse inobligabilis: q2 latomus sine rl'a est os sine medula. ¶ Leuate corda vr̄a: timetis dānari: restituistis alienā: reparastis mala? Estis hic antique meretrices scripte i libro dyaboli. ꝓposuistis ne corrigere vitas vestras. Rogo habeatis pietatem de vobisipis. Nunqd legistis in legēda btī Bernar. q post mortē apparuit cuidā religioso clareuallen̄. qui q̄siuit ab eo si hoies saluarent cū magna difficultate. Et vtrū essent tam pauci saluati q dānati aut pauciores. Rn̄dit Bernard. Frater charissime psuadeo tibi q labores ad saluandū aiam tuam: qm̄ eo die quo ante tribunal summi iudicis fui vocatus triginta qnqꝫ milia obierūt: de qbus tantum tres saluati sunt: scꝫ ego ꝛ quidā heremita ꝛ qdam mercator: q nundū est in padiso sꝫ in purgatorio. Alij oēs eternaliter sunt dānati. ¶ O pctōres nō timetis dānari? vos nō estis qndecim milia. multi tn̄ erūt devobis q dānabunt. xp̄s hodie vocatur pontifex: opꝫ sibi obedire vel dānari. Habes textum extra de maioritate ꝛ obediētia capi. si quis. Si qs n̄ obedierit epō excōicet. Ad h' est etiā lex ciui. ff. ad legē iuliā maiestatis l.iij. Et btūs Pau. Heb.xiij. Obedite prepositis vr̄is. ¶ Casus est patens dn̄i mei. Rex est nunc in bello ꝛ in piculo mortis. vnus capitaneus q potest iuuare regē ꝫ fugit cum suis subditis: qd de illo fiet. Domini mei legiste nunqd ille morte ꝯplectendus est tanq proditor ꝛ reus criminis lese maiestatis. Vos vidistis aliqn regem Ludoui. si ipse nūc viueret ꝛ mādaret oibus principibus q cōparerent infra octo dies sub pena capitis: est aliqs malitiae duri capitis q diceret q nō cōparebit. Certe talis bm legē morieť. Utinā deus nō faciat nobis sic. ps. Increpasti superbos maledicti q declinant a mādatis tuis. Eccl'.xli. Ve vobis viri impij qui dereliqstis legē altissimi: q2 si nati fueritis in maledictione nascemini: et si mortui fueritis in maledictione erit pars vr̄a. ¶ O pctōres si ex defectu nō obediēdi regi quis moriat: ꝛ q plato nō obedit excōmunicat: qd de illis q nunq obediūt deo ꝛ ꝯtinue seruiūt dyabolo. Uolo dicere sicut bono iure q nō obediunt epō excōicant: sic etiam bono iure dānabūtur q nō obediunt deo. Obediam⁹ ergo plato xp̄o: dimittam⁹ pctā vt habeam⁹ nostre hereditatis partē. iuxta vba the. ꝑassumpti. Ascende ad me in montem ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis spūalis demonstratiua.

¶ Prima ps duo continet.
Primo innocentiā saluatoris veritatē docentis ꝛ notat ibi. qs ex vobis.
Secundo malignitatē iudeorū que notatur ibi. nonne bene dicimus nos quia demonium habes.

¶ Pensatis o mulieres deuote q dies ē hodie. Certe est dies dn̄ica passionis: igr opꝫ incipere mysteriū passiōis ab hystoria lazari q hr Joh.xi. Ex eo tpe postq xp̄s resuscitauit lazarū collegerūt pricipes ꝯsilium ꝛ p sniam illius ꝯsilij fuit dictū q xp̄s poneret ad mortē sine vocata pte sine cognita causa ptermisso ordine iuris. Heu durā sniam ꝛ pditissimos ꝯsiliarios ꝛ iudices. xp̄s fugit in effren vsqꝫ ad sabbatū palmarū. Licitū est ei qnqꝫ fugere ab aduersarijs Et istud mysteriū repn̄tat in matutinis i rn̄sorijs vbi dr. In primo ē tribulatio mea q2 moriar: ꝛ ab oib⁹ ero derelict⁹. Ad istud ꝓpositū est euāgeliū hodiernū. Prio ondēdo xp̄i innocentiā ad repellēdū iudeoꝝ iniquā sniam. Ubi di. Grego. Pēsate māsuetudinē saluatoris. Relaxare pctā venerat ꝛ tn̄ dicebat. Quis ex vobis arguet me de pctō. ac si diceret pplo pleno malicia qs dicet q ego vnq peccaui. Dicit Ambro. sup btī imaculati: ꝛ recitat. iij.q.vij.ca.iudicet. Judicet de errore alteri⁹ q in se nō hꝫ qd cōdēnet: iō nob pdicatorib⁹ nō credit: q2 n̄ hēmus in opib⁹ q docem⁹. Jō dicebat xp̄s q q ex deo ē vba dei audit ꝓpterea vos nō auditis: q2 ex deo n̄ estis. bm logicos oīs ꝯña ē bona in q ex opposito ꝯñtis iferť oppositū ꝯñtis. sic ē in ꝯña xp̄i. b. Greg. di. q audiētes vbū dei sr̄ qdruplici dria. qda sr̄ q corpalr n̄ audiūt sic illi q vadūt ad dissolutōes

ad ludos: ad lupanaria. De quib⁹ ps. Oēm
escam abhominata est aīa eoꝝ ⁊ appropin
quauerūt vsq3 ad portas mortis. Signu3
est euidēs eterne dānationis. Alij odiunt
verbū dei sed nō retinēt in corde nec habēt
saporem. Isti sunt siles infirmis audienti
bus p̄ceptum medicoꝝ: ⁊ n̄ obediētib⁹. Di
cit Arist. ij. Ethico. Quid ꝓdest infirmo ꝙ
medicus ad eū veniat ⁊ audiat ei⁹ ordina-
tiones si nihil facit. Dico ꝙ parum audiui
stis ꝙ debetis dimittere blasphemias. et
vos dn̄i iusticiarij debetis punire scanda-
la publica. Et vos p̄sbyteri qḋ xp̄i est non
d3 dari meretricibus publicis. Uos audi-
tis satꝗ corꝑaliꝰ: s3 ex corde disponēdo nihil
Tertij veniūt ad sermonē ⁊ placet eis audi
re ⁊ flent ⁊ capiūt aliq̄d in corde: s3 quādo
sunt extra recedit sermo ⁊ istud nō sufficit.
Quarti vero sunt q̄ audiūt in corde bono
⁊ sunt parati ponere ad executionē: ideo ex
deo estis si verba dei hoc modo auditꝭ. Uos
istius ciuitatis cauete vobis: ne dicatur de
vobis qḋ xp̄s dixit de iudeis. Mathei. ix.
Ue tibi betsaida. q2 si in tyro ⁊ sidone facte
fuissent ꝟtutes que ī te facte fuerūt: penitē
tiam egissent in cinere ⁊ cilicio: verūtamen
dico vobis ꝙ in die iudicij remissi⁹ erit pec
catum iudeoꝝ q̄ȝ vr̄m. Uos dn̄i habetis p̄
dicationes: doctrinas: habetis iusticiā am-
plissimā nō corrigitis vos. Maledictio di
cit xp̄s erit suꝑ vos. Parisius aliq̄n diceba
tur fons sapie: fons iusticie: fons ꝯscientie
sed hodie est fons iniq̄tatis iniusticie ⁊ to-
tius deceptionis. corrigite igr̄ vos: caueatꝭ
ne maledictio dn̄i cadat super capita vr̄a.
Uidentes ergo iudei ꝙ nō poterāt preua-
lere aduersus xp̄m verbis voluerūt recur-
rere ad iniurias. sicut inter disputātes. di-
xerunt ergo. nōne bn̄ dicimus nos q̄a de-
monū habes. Bona. in tractatu de passio-
ne dicit. Attende o pctōr q̄ȝ ꝑfecta dilectio
q̄ȝ stupēda dignatio saluatoris. talis ac tā
ta maiestas ꝑ tot ⁊ tantas penas hūiliare
se voluit ⁊ ad tanta ludibria. O pctōres q̄d
deterius pōt dici filio dei q̄ȝ ꝙ dyabolum
h3 in corpore: certe nihil. Tūc dixit eis xp̄s
Abraham pater vr̄ voluit me videre: vidit
⁊ gauisus est. Et tūc iudei sustulerunt la-
pides vt iacerent in eū. Et tunc discessit ab
eis ⁊ fecit se inuisibilem ⁊ fugit in effrem.

Dicatis dn̄i sunt aliqui vestrū qui vellent
lapidare xp̄m? Credo ꝙ nō. Audite illḋ. ij.
Regū. xxvi. Semel cum Dauid ascenderet
montē oliueti: ⁊ fugeret a facie Absalō pe-
dibus nudis: capite discooꝑto. Semei pro
ijciebat lapides ꝯtra Dauid dicēs. Ascēde
vir belial: vir sanguinū. Dauid iste est xp̄s
dn̄s noster contra quē Semei .i. populus
xp̄ianoꝝ ꝓijcit lapides q̄n mortalit̄ peccat
Tot enī lapides contra eū ꝓijcimus quot
pctā mortalia cōmittimus. Ideo Gregori⁹
dicit. ꝙ iudei in xp̄i corpore iecerunt lapi-
des. Hoc xp̄iani faciūt mortaliter peccādo
Heu pctōres vos facitis adhuc eum mori
si esset passibilis ⁊ fleret sicut flebat dauid.
Uolo dicere pensetis ea q̄ xp̄s passus est:
ponatis oīa in pectore vestro: precamini eū
per meritū sue sanctissime passionis vt vo-
bis pctā vestra dimittat vt hereditatē pro
missam habeatis. iuxta verba thematis p̄
assumpti. Ascēde ad me in montē ⁊c.
¶ Quantū ad secundā ꝑte3. Op3 figere pe
dē in quīto tabernaculo: op3 restituere alie
num vel dānari. Iō dicit papa (saluo iure
alieno) vadatis si vultis ad papā ⁊ clame
tis miam genibus flexis dabit vobis: sed
saluo iure alieno. Op3 ergo videre q̄d debe
tis restituere ⁊ cui. Credo ꝙ habuistis lr̄as
indulgentiaꝝ p̄dicatoꝝ q̄ potius debēt di-
ci truffatores: ⁊ eritis saluati. Et sacerdo-
tes q̄n venitis ad eos ⁊ dicitis ꝙ estis fu-
rati aliquid mgr̄is vestris dicunt ꝙ facia-
tis dicere missas ꝓ mgr̄o. xiiij. q. v. ca. noli
te dr̄. non est putandū elemosynā q̄n datur
de alieno: imo est mactare filiu3 in ꝯspectu
pr̄is: vt dr̄ Eccli. xxxiiij. Nolite opprimere
viduas aut pauꝑes: ⁊ tu tollis alienū iniu
ste ⁊ scis cui ꝑtinet: si dares tm̄ de auro q̄ȝ-
tum posset intrare istā ecclīam nunq̄ȝ pos-
ses saluari nisi restituas illi cui debes. est
enī simile te faciēte elemosynas de reb⁹ ali
nis: sicut de illo q̄ mactat filiū in p̄ntia pa-
tris. Sco. di. xxv. quarti. q. ij. dicit ꝙ dānu3
reparari d3 illi cui teneris aut heredib⁹. ⁊
si illis nō potes: q2 non cognoscis in pios
vsus distribuere o3. Tho. ij. ij. dat vnā disti
ctiōe3. Quedā sunt q̄ licite acq̄sita st̄. illa re
tineri p̄nt. Alia acq̄runt̄ illicite: q2 modus
acq̄rēdi est illicit⁹: s3 illa q̄ acq̄runt̄ sunt li
cita puta de meretricio. Alia st̄ illicite acq̄

sita ⁊ modus acq̄rendi est illicit⁹ sicut res hite ꝑ ludũ: ⁊ ista debēt ꝯuerti in elemosy-nas. Uide ibi sũmas ⁊ doctores. q̄ vero ac-quirũtur ꝑ meretriciũ dñt i elemosynas di stribui si ꝑsõa poterat dare. si ꝟo ñ poterat dare sicut religiosi dꝫ restitui monasterio. Scdo qñ dꝫ alienũ restitui. Rñdet zache⁹. si quē ꝯfraudaui restituo. nõ dicit restituā ī futuro: sed dicit restituo q̄druplũ. nec dicit differā ꝟ restituo. Nũquid sũt aliq̄ in ista ci uitate q̄ detinēt alienũ: intelligit̄ bñ vos li bent. auditis vnā parabolā audiat̄ istā ve-ritatē. credo ꝙ null⁹ est ī quocũqꝫ statu sit q̄n hēat aliq̄d de alieno. tāgat̄ singulos sta tus: vadatis ꝑ oēs vicos isti⁹ ciuitat̄. Est ꝟ apothecari⁹ aliq̄s: Habetis vnā bonā dro gā: Quidā bon⁹ vir de vilagio mot⁹ pieta-te vxoris venit parisius ad medicũ famatũ ⁊ dicit. Dñe venio ad vos. q̄ noua sũt. vxor mea infirma est vsqꝫ ad mortē: ecce vrinaꝫ. Rñdet medic⁹. Tu ibis ad talē apotecariũ ⁊ q̄res illi talē drogaꝫ. Iste vir oblitus est nomē droge. ⁊ dixit apothecario. ego que-ro aliq̄d ꝓ sanitate vxoris mee. Dixit apo-thecari⁹. vis tu habere īcaustũ nescio aliō. dat sibi incaustuꝫ ꝓ sanitate vxoris illius hōis. O quot deceptiões fiũt: quot etiā mi xtiones vinoꝝ cũ aqua. Et vos q̄ vēdit̄ pā nos nõ vult̄ apponere pānũ in luce vt nõ videat̄ defect⁹. vos facit̄ pacta cũ sutorib⁹ ⁊ medici cũ apothecarijs. ⁊ sic decipit̄ pau-peres: capiat̄ ad faciēdũ tunicas ⁊ caputiũ ꝓ vxore vr̄a. Erat q̄dā bon⁹ vir ꝑisius q̄ di scurrit ꝑ oēs domos ciuitat̄ ad videndũ si posset iuenire vnā vnciā eq̄tatis ⁊ fidelitat̄ venit ad vnũ aurifabrũ dixit ille ꝙ nõ erat casus su⁹. deinde venit ad hospitia: q̄ siuert sibi si vellet hospitari. nõ dixit ipe: ꝟ q̄ro eq̄ tatē. dixerũt nõ est casus nr̄: nos miscem⁹ aquā ⁊ alia multa facim⁹. Discurre ꝑ omēs stat⁹ cũ isto rustico ⁊ nũqꝫ poteris īuenire eq̄tatē ꝟ infinitatē deceptōis. ¶ O pctõres audite Osee. iiij. c. dicētē. Nõ ē ꝟitas nõ est mia in t̄ra mēdaciũ hõicidiũ adulteriũ iun dauert ꝓpt̄ ꝟ lugebit terra. ⁊ vos famuli ⁊ ancille estis fideles mgr̄is vr̄is qñ itis em ptũ carnes vel pisces de sex albis retinetis vnũ vel duos. videte q̄to tpe ꝯtinuastis. ⁊ tũc restituatis ꝟm qō videbit̄ sũma ascen dere. Et vos filij q̄ accipitis bona de domo patris ⁊ matris ad meretricanduꝫ ⁊ ad lu denduꝫ restituatis. Uolo suadere oībus vt restituatis vt ascendere valeatis ad mon-tem gatte.

¶ Feria secũda dñice de passiõe. Ser. xlviij

Scēde ad me in montem ⁊ esto ibi Rex niniue surrexit de solio suo ⁊ abiecit vesti-mentũ suũ a se ⁊ idut⁹ est sacco ⁊ sedit in cinere. Jone. iij. ¶ Dñi et aīe deuote si tenuistis doctrinā hesternam debetis laborare ꝓ salute vr̄a. Dicit paul⁹ Christ⁹ venit tanqꝫ põtifex. ad faciendũ põ teꝫ nõ sufficit habere ponteꝫ: ꝟ opꝫ habere modũ intrādi. Hystoria epl'e est pulcherri-ma ꝟm vtrũqꝫ sensũ. Deus locut⁹ est vni ꝓ phete q̄ vocat̄ Jonas dicēs. Uade ad ciui-tatē niniue q̄ e st multo maior q̄ꝫ parisius. Tres em̄ dies req̄rebant̄ ad circũeũduꝫ eā Jonas venit de ꝑcepto dei ⁊ introiuit per portā ꝑncipalioreꝫ ⁊ clamore valido dixit. Adhuc q̄draginta dies ⁊ niniue subuertet̄. hoc audiēs totus mũdus veniebat ad fene stras ad audiendũ verbũ. ⁊ verbum ꝑuenit ad aures regis ꝙ ꝓpheta venerat q̄ clama bat ꝑ vicos adhuc q̄draginta ⁊c. Hoc audi ens rex surrexit de solio ⁊ deposuit vestem regalē ⁊ sedit in cinere ⁊ induit ciliciũ ⁊ fe-cit ꝓclamare ꝙ oēs senes iuniores ⁊ bestie facerēt ꝑ tres dies pniaꝫ ⁊ ieiunarēt: ⁊ pla catus est dñs ⁊ in mia respexit illos. ¶ Le uate corda vr̄a o pctõres. vtinā haberem⁹ talē ꝓphetā q̄ sic incitaret nos ad pniam. dubito ne verbũ xp̄i qō dixit iudeis cadat supra capita vr̄a. Luce. xi. Uiri niniuite sur gent in iudicio ⁊ condēnabũt vos: q̄ nõ vul tis facere pniam. Ipe ionas non ꝑdicauit eis q̄d est pctm̄ mortale nec ꝑcepta: sed di-cit moriemi ⁊ dānabimini: ⁊ pniam egert. ¶ O pctõres si vultis saluari faciatis peni tentiā sicut rex niniue. vbi quattuor notāt̄.

Primo pctī derelictio q2 surrexit de solio.

Secundo vetuste vite depō ibi. deposuit tu nicam.

Tertio austeritatis assumptio. indutus est sacco.

Quarto cordis hũiliatio. sedit in cinere.

¶ De primo. ysaie.lij. Consurge cōsurge induere fortitudine tua syon induere vestimentis glorie tue. De secundo. Paulus ad Collocen.iij. Expoliātes vos veterē hoīez cū actib⁹ suis. De tertio. Job.xvij. In amaritudinib⁹ moraẜ oculus meus. De quarto ps. Afflictus sū ꝛ hūiliat⁹ suz nimis rugiebā a genutu cordis mei. ¶ O popule si vultis saluari. Jonas dicebat. adhuc q̄dragīta dies ꝛ niniue subuerteẜ. Hic sūt aliq̄ qui forte nō erūt ante octo dies: sed erūt dānati. Jō abluite pctā: exuite vestē veterē pctī: induimī ciliciū deponētes delectatiōes fatuas. assumite humilitatē in cinere. Semp enī dn̄o placuit orō humilis: vt dr̄ Judith. ix. Ista est via qua itur ad pontē passionis iesu xp̄i. Ut igiẜ facili⁹ accedam⁹ ad pontē ꝑ meritū btē virgīs sibi p̄ n̄tabim⁹. Aue.

Ascēde ad me ꝛc. More solito moueẜ questio theologaẜ fundata in euāgelio hodierno vbi dr̄ ꝙ xp̄s erat in templo ꝛ dixit. Si q̄s sitit veniat ad me. termīata ꝑ magistros nostros. ꝛ signāter ꝑ alexandrū de hallis in tertia parte sūme. Utrū cuilibz ad grām se disponēti de⁹ debeat grām dare de necessitate. Dicit ille doctor ꝙ duplex ē necessitas quedā est coactōnis. alia ē imutabilitatis. Necessitas coactiōis ē qn̄ violenẜ q̄s necessitaẜ ꝛ cogiẜ ad aliq̄d agendū. ꝛ tali necessitate null⁹ cogiẜ a diuia maiestate. nec econtra. diuina maiestas nō necessitaẜ: nō enim cogiẜ de⁹ alicui dare grām. Alia ē imutabilitatis. ꝛ est dispositio ꝯm quā de⁹ disposuit ꝛ ordinauit se aliq̄d facturū. ꝛ tali necessitate deus necessitaẜ dare alicui se disponenti grām. Jō dicit euāgeliū: si q̄s sitit veniat ꝛ bibat: q꞉ sine dubio tali necessitate deus est parat⁹ grām ꝯferre. ¶ Leuate corda vestra. timeq̄ dānari? Dixi vobis heri asperuz verbū ꝛ satis durū: ꝙ de trib⁹ milibus ꝑsonis solū fuerūt tres saluati. Dicetis forte. pr̄ xp̄s ingressus ē heri tabernaculuz ad orādū ꝓ nobis: nūquid sufficit? Dico ꝙ nō. Habetis legez ciuilem. C. de ꝓbationib⁹. l. Neq̄ naturales. ad hoc enī ꝙ ꝓles aliqua censeaẜ libera nō sufficit nobilitas pr̄is: sed requiriẜ ꝙ matẜ sit libera. q꞉ p̄nceps pōt suscipere ꝓlez de serua. ꝛ part⁹ sp̄ sequiẜ ventrem. Habetis etiā decretū. de pn̄ia dist. i. ꝛ sunt verba hiero. Ecclesia xp̄i est non habens maculā neq̄ rugā aut aliq̄d istiusmodi. Nam pctōr aliqua sorde maculatus de ecclesia xp̄i appellari non dz nec xp̄o subiectus dici. licet videatur de ecclesia esse nūero: nō tamen merito. Audite me o pctōres si xp̄s veniret iterū in mundū: ꝛ tantū iterū pateret pro dānatis q̄ntum semel passus ē de potētia ordinata nō posset eos facere liberos: nec a dānatione eterna liberare. ꝛ tantum dico de illis qui sunt in pctō mortali. Lex dicit ꝙ nō sufficit vni filio ꝙ sit a seruitute liber q꞉ pr̄ eius est liber: sed opz ꝙ venter q̄ eū portauit sit liber: q꞉ aliter nō pōt liberari a seruitute. q꞉ p̄nceps pōt habere filiū de filia subiecta seruituti. Creator nr̄ ē multū nobiẜ: dedit meritū sue sacratissime passiōis: ꝛ q̄ztū in eo fuit fecẜ nos liberos. Si ḡ volum⁹ oīo eē liberi oz ꝙ matẜ nr̄a sit libera. tūc eīz aīa nr̄a ē lib̄a qn̄ facẜ volūtatē dei. Matḣ. xij. Quicūq̄ fecerit voluntatez pr̄is mei q̄ in celis est ip̄e meus frater ꝛ soror ꝛ matẜ est. Si igitur aīa virtuosa q̄ncūq̄ facit voluntatē dei est oīo libera: per oppositū vero est serua si nō faciat voluntatē. Uolo suadere vt dimittatis peccata ꝛ ascēdatis ad montē gratie. Juxta verba the. ꝓassum. Ascende ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes.

Prima erit sacri euāgelij expositiua.

Secunda virtuose ascensionis ostensiua.

¶ Quantū ad p̄mā partē duo tangūtur.

Primo periculosa demonū ītatio ibi. miserunt scribe.

Secūdo diuine dignatiōis ꝓfunda ꝯdescētio ibi. in die aūt festo clamabat iesus. si q̄s sitit ꝛc.

¶ Dicatis mihi pctōres in tp̄e sumus nūc. dico ꝙ nūc est temp⁹ meditandi passionez. habetis bodie in p̄ncipio misse. miserere mihi dn̄e qm̄ cōculcauit me hō. xp̄us tota ista ebdomada erat in fuga in medio deserti cū discipuẜ suis ꝛ dicebat. Miserere mei qm̄ tribulor qm̄ insurrexerūt multi bellantes aduersuz me. Et tunc pharisei ꝛ scribe miserūt ꝯuos suos ꝛ ministros vt app̄hēderēt eū. Hic dicit augu. Quō apprehenderūt eū nolentē. Jdeo q꞉ nolebat xp̄us apprehēdi nō apprehenderūt eū. dixit eis. Adhuc modicū vobiscū suz. quo ego ibo vos nō me inuenietis. Dixerẜt ergo ipi quo ibis? Respō-

dit.queretis me et nõ inuenietis. Et in ma-
gno die festiuitatis clamabat. Si quis sitit
veniat ad me et bibat. volens dare aquã g-
tie volentibus habere. Hoc aũt dicebat de
spũ quem accepturi erant credentes in eũ.
Reuersi sunt armigeri qui venerãt ad capi
endũ eũ et dixerũt scribis et phariseis. Par
catis nobis: q2 nõ adduxim9 eum et nunꝗ
locut9 est hõ viuens sicut ipe loquit. etiam
si fuissetis non habuissetis animũ bibendi
nec comedendi pre dulcedine verboꝝ eius.
¶ O peccatores istud euãgeliũ recitat nob
vnũ de periculis mortis xpi. Debetis scire
ꝙ scribe et pharisei voluerũt capere eum se
pe. Primo in verbo. Math.xxij. Magister
scim9 quia verax es etc. et sequit. Licet cen-
sum dari cesari an nõ? Secũdo de iniustici
a et muliere deprehensa in adulterio. Joh.
viij. Tertio in iuuẽtute ab herode quãdo fu
git in egyptũ. Quarto in deserto. Sed que
retis fortassis qui sunt illi qui xpm volunt
capere. Dico ꝙ sunt seruitores diaboli. scri
be ergo et pharisei qui mittũt seruos ad ca
piendũ iesum xpm sunt demones mittẽtes
malos ad decipiendũ simplices. Nota hic
de macqrellis. Apoc.xij. Serpens antiqu9
q vocabatur diabolus et sathanas seducit
vniuersũ orbẽ. habet triplicẽ modũ capien
di pctõres: et sm hoc triplici noie noiatur.
Primo in irascibili. et sm hoc vocatur ser-
pens. Gen.iij. Erat eñi callidus inter oia a
nimalia. Secũdo in ɔcupiscibili. et sm hoc vo
cat sathanas. i. aduersari9. i. Pe.v. Sobrij
estote et vigilate q2 aduersarius vester dia
bolus tanꝗ leo rugiens etc. Tertio in ratio
nabili. et sm hoc vocatur diabolus deorsũ
fluens sm remigiũ. Quicqd dicat glosa de
sũma trinitate et fide catholica super verbo
diabolus: que dicit ꝙ diabolus dicit a dya
ꝙ est duo et bolus boli quasi faciens duos
bolos de corpore et anima. Int peccatores
quidã capiũtur per ignorantiã per serpen-
tem sicut qui ponũt se ad audiendum con-
fessiones et nesciũt quid faciũt. Heu ꝙ gra
ue periculum. Alij capiuntur per sathanam.
et sunt illi qui negant et blasphemant deum
sicut vxor videns maritum qui manutenet
aliã mulierem dicit. diabolus importet eos
mala mors contingat eis. quidam capiũ-
tur per diabolum qui deorsum mittitur: et

sunt illi qui se dant luxurie vanitati et as
spectibus. Quot sunt qui isto modo capi-
unt a diabolo? quale remedium. O peccato-
res redemptor clamat. Si quis sitit etc. Cla
mat aũt quattuor modis,
Primo per pulsum.
Secũdo per verbum.
Tertio p nũcium.
Quarto p signũ: de quib9 visũ est superius
¶ Sed nũc vocat nos clamore.
Primo per afflictionẽ.
Secũdo p cõminationẽ.
Tertio per iternã inspirationẽ.
¶ De primo. Luce.xiiij. Exi in plateas et vi
cos ciuitatis: et quoscunqꝫ inueneris cecos
claudos cõpelle itrare. De secũdo. Prouer.
viij. Sapientia clamat in plateis et dat vo-
cẽ suã. De tertio. Joh.iij. Spũs vbi vult spi
rat et vocẽ eius audis etc. ¶ O pctõres si su
mus dãnati nõ plãgam9 nos de deo. Si es
set aliqs pditor q cõmisisset crimẽ lese maie
statis et rex diceret. charissime qre mihi ve-
niã et pditionẽ tuã tibi remittã. Certe si nõ
peteret veniã esset multũ fatu9. Christus
dñs nr clamat et dicit pctõribus q vere pro
ditores sũt. Math.xi. Venite ad me oẽs q
laboratis et onerati estis et ego reficiam vos.
Nũquid rex ondit maiorem amorẽ pditori
ꝙ xps pctõrib9. Nos pctõres debem9 ipm
rogare et ipe vocat nos. Prio p afflictionem
qñ qs in infirmitatẽ cadit: aut in paupta tẽ
vocat eũ et tũc cognoscit pctã innumera que
ipe cõmisit. ps. Multiplicate sũt infirmitates
eoꝝ postea accelerauerũt. Scdo cõminatõe
vocat nos xps. Tertio p miracula: p pdica
tionẽ. Quid g ipedit ꝙ nõ ɔuertamur? Et
vos miserabiles filie diaboli ɔuertimini et vos
secrete meretrices q faciatis peiora publice in
vna qlitate volo suadẽ vt audiatis vocẽ iesu
xpi clamãtis. q sitit veniat ad me. Veniatis g
ad xpm vt hereditatẽ nob pmissã hẽam9.
Juxta the. Ascẽde ad me in montẽ etc.
¶ Quantũ ad secũdam partẽ. vos peccato-
res si vultis ascendere ad montem gratie
oportet restituere ablata vel irremediabili
ter dãnari. Et inter alia opꝫ restituere abla
ta p furtũ. de quo tria p nũc dicam,
Primo qualiter phibetur.
Secũdo ꝙ varie cõmittitur,
Tertio qualiter reparatur,

¶ De primo Augu.tractās illud decalogi. nō furtū facies dicit. Nomīe furti oīs cōtractio rei aliene inuito dn̄o furtū est.ps. Proiecisti sermōes meos retrorsū si videbas furē currebas cū eo: & cū adulteris portionē tuā ponebas. Hoc dicit augu. q furtū triplicem effectū hz.
Primo iusticiā repellit.
Secūdo charitatē destruit.
Tertio finē peruertit.
¶ Quo ad pmū iusticia dat vnicuiqȝ quod suū est. Instituta ð iusticia & iure. Iusticia est ꝯstans & ppetua voluntas vnicuiqȝ tribuēs qð suū est: q charitatē destruat pz.i. Johā.iij. Qui hūerit substantiā mūdi hui⁹ & viderit fratrē suū necessitatē habere: quō charitas dei manet i eo? Si ḡ charitas que dat ppria nō manet: quō manebit in illo q̄ rapit aliena? q finē puertat dicit Paulus ad Hebre.v. Oīs auar⁹ nō hz hereditatē in regno xpi & dei. ¶ Legit q q̄dā hēbat diabolū in corpe & fuit duct⁹ ad quedā sanctū patrē sicut est bn̄dict⁹ de quo eccl'ia fac magnū festū. credo q nō ducebat talē vitā sicut faciūt religiosi hodierni: q̄ cū affligeret a tentatōe pıecit se nudū int spinas. Cum aūt demoniac⁹ eēt oblat⁹ illi scō viro iter rogauit eū quō vocaret. Rn̄dit diabol⁹. nō sū solus sed sum⁹ tres.
Ego pmus vocor claude os.
Secūdus vocat claude cor.
Tertius claude archā.
¶ Prim⁹ claude cor ne pctōr audiendo sermonē disponat se ad ꝯuertendū: & si aliqn̄ itendat cōuerti dicēs. ꝯfitebor: soci⁹ me⁹ venit & claudit sibi os. tu ꝯfiteberis i pascha habes adhuc sat tpis. si interī ꝯfiteat & velit satisfacere: venit terti⁹ & dicit q si satisfaciat bona deficiēt sibi & nō poterit manu tenere suū statū. Multi sūt ḡ qui penitēt & ꝯfitent: & satisfaciēdo hn̄t bursā clausā. sz si volūt ꝯseq̄ btitudinē oz restituere vel dānari. Est aūt triplex furtū in gn̄e.
Primū est ꝓsidentie.
Secūdum est doctrine.
Tertiū est substātie aliene.
¶ Istis mōis cōmittit furtū in gn̄e. De primo. Jo.x. Qui nō itrat p ostiū in ouile ouiū ille ē fur & latro. De scd̄o. ad Ro.ij. Qui pdicas nō furandū furaris. De tertio. ps. Si videbas furē currebas cū eo. Et pmo dico de illis q̄ intrāt ꝓsidētiā nō p ostiū sicut epi & dn̄i plamēti q̄ nō eligunt nec postulātur. & dn̄i in plamēto q̄ emūt officia. Est ēt furtū doctrine qð est ablatio rei aliene. hz multos gdus. xiiij.q.v.ca. Si q̄d iuenisti & nō reddidisti rapuisti. Opz reddere sine minutione. tn̄ dr̄ia est de thesauro repto in cāpo aut i muro q̄ iuenit & ignorat iuicibilit cui⁹ est medietas? ē illi⁹ cui⁹ ē terra & alia illi⁹ q̄ iuenit. qn̄ inuenit is cui ptinet: debz tūc illi restitui. si nō iuenit illū cui ptiet detur p deo. Aliud ē furtū in reb⁹ accomodatis sicut vna mulier dat in vadiū cingulū aut aliq̄d si vadiū sibi afferat aliqð seruiti oz opz diminuere sūmā ppt vsū. & q̄d de illis q̄ capiūt & comedūt pecunias sup prata & vineas & capiūt fruct⁹. De h̄ alias dicet. & dicūt aliq̄ p pscriptionē ipi possident. extra de pscriptionib⁹.c. vigilāti. Dico q vbi adesset bona pscriptio verū ē. sed possessor male fidei nullo tpe pscribit. de re.iu.li.vi. Quis tenuerit p centū ānos. Aliud ē furtū illorū q̄ tenēt terras quas rōe dn̄ij capiūt a rusticis. & h̄ faciūt dn̄i iusticiarij vt habeāt maiorē copiā auri a suis subditis. Medici dicūt q aurū ē magne virtutis. O q̄ta virt⁹ est i auro cui oīa obediūt: īde corruptōes: interdū iniusticie & aliqn̄ traditiōes. O pctōres fures audite Paulū ad Ephesi.iiij. Qui furabat iā nō furet. magis aūt laboret manib⁹ suis vt hēat. vn̄ tribuat necessitatē patiēti. Caueāt sibi q̄ alienū rapiūt a q̄libet latere: reddat qð iniuste tenetis vt ascendetis ad montē gratie.

¶ Feria.iij. dn̄ice de passione. Ser.xlix.

Scende ad me in montem et esto ibi. Daniel serue dei tolle prādiū qð misit tibi de⁹. Daniel.xiiij. Dn̄i si tenuistis doctrinā heri factā debet laborare ad agēdū pniam. audiuistis quō rex ninive dimisit vestes regias: & egit pniā & de⁹ ē placatus. Hodie ꝓponit pia hystoria & pulchra i vtroqȝ sensu. ¶ Fuit q̄dā bon⁹ ꝓpheta daniel nomīe q̄ destruxerat ydola babylonie. Ipsi ingrati venerūt ad regem & dixerūt

Dñe rex da nobis danielē qui dstruxit ydolum bel.⁊ interfecit draconez. Erat aūt bel ydolū qd̄ credebant esse deū.erat etiā vnus draco q̄ deuorabat homīes.Dixerunt regi. da nobis ꝓphetā aut occidem⁹ te.vt autez vidit rex dedit eis danielē:quē apprehensū miserūt in lacū vbi erant leones septē quibus quotidie dabantur duo corpora ⁊ due oues ⁊ duobus dieb⁹ nihil dederūt eis vt citius eum deuorarent: qui tñ ad fimbriam suam tanq̄ mansueti sederunt: ⁊ mansit ibi per sex dies.Eo tpe erat quidā ꝓpheta nomīe abacuch in iudea:qui portabat cibos messorib⁹.Et ecce vox ad eū de celo.fer prandiū qd̄ habes in babyloniaz danieli q̄ est in lacu leonū.Dixit abacuch.Dñe babyloniā nō vidi ⁊ lacū nescio.Angel⁹ euz per capillos subito cepit ⁊ ī fra vnū q̄rtuz hore duxit vsq̄ ad speluncā leonū:⁊ q̄n fuit ītra dixit danieli. Serue dei daniel tolle prandiū qd̄ misit tibi de⁹.Dixit dāiel.eū recordatus es mei dñe gratias ago tibi.⁊ tūc cepit angelus ⁊ reportauit abacuch in iudeam. Post paucos dies rex babylonis apodiauit se supra foueā ⁊ videns danielē viuūz dixit.Pereant oēs qui ꝑsequūtur danielez ⁊ nō timent deū suū ⁊ extracto inde daniele inclusit accusatores ibi quos leones subito deuorauerūt.q̄d sibi vult populе istud Nos sum⁹ in tpe passionis xp̄i.quid ē bel. quid daniel q̄d abacub. Daniel est xp̄s bel est vetustas seu iniq̄tas seu pctm̄ qd̄ xp̄us destruxit in.xxxiij.annis.Rex bibylonie est pylatus cui dixerūt iudei.Si hūc dimittis ⁊c.et fuit posit⁹ inter leones in arbore crucis sc₃ īter duos latrones ⁊ nō passus ē ɓm diuinitatē:sed solū ɓm humanitatē q₂ habuit tanta tormenta ꝙ vix excogitari pñt. Abacuch.i.portio supior portauit ei prandiū.i.gaudiū de merito passionis. Tūc daniel surrexit de lacu q̄n in die resurrectiōis resurrexit.Moralit̄ autē pōt aliter exponi ꝙ daniel est quilibet hō iust⁹ q̄ ponit̄ inter leones q̄bus dant̄ duo corpa.i.pctā publica ⁊ secreta.⁊ due oues.i.corp⁹ ⁊ aīa q̄bus ip̄e exponit̄ tentationib⁹ dyaboli q̄ deuorant eas. s₃ deus mittit abacuch.i.angelos cū prādio diuine ɔsolatiōis.Pctōres ops̄ ꝑcari deuz ꝙ mittat abacuch vt portz nob̄ prandiū qd̄ est corpus xp̄i.sed quis dispōit illum cibū:Dico ꝙ deus. quis comedit seruus qui seru⁹ dz destruere ydola.i.pctā vt aūt facilius fiat dicem⁹.Aue.

¶ Ascende ad me ⁊c. More consueto mouetur questio a mg̃ris nostris theolog̃ suꝰ data in euāgelio vbi dr̄ ꝙ xp̄s venit in galileam ⁊ nolebat ampli⁹ ire in hierusalem q₂ iudei volebant ip̄m interficere.Bonauentura in.iij.dist.v.q̄rit.vtrū in xp̄o ɓm humanitatē esset timor.Rn̄. Ap̄ls dicit ad Hebre.ij.ꝙ decebat xp̄m ꝑ oīa fratrib⁹ similari absq̄ pctō nō solū ergo accepit nostram humanitatē sed etiā defectus.vnde dic̄ Bonauentura ꝙ defect⁹ sunt in triplici drīa.q̄dam sūt culpabiles aut ad culpā īducētes sic fomes pcti ⁊ ignorātia: ⁊ tales nō fuerūt in xp̄o. Alij sunt defectus pticulares sicut egritudines lepra gibositas claudicatio et cecitas. vide de hoc in btō Tho.iij.parte.q. xiiij. Alij penales generales sicut fames calor frigiditas dolor. isti fuerūt in xp̄o et in nobis sunt:sed alio mō in xp̄o ⁊ alio mō in nobis q₂ in nobis obnubilant vsum rōnis nō aūt in xp̄o in q̄ sp̄ stetit vigor rōis. defectus vero pticulares vt egritudines nullo modo fuerunt in xp̄o. Leuate corda vr̄a.timetis dānari vos iusticiarij nō deponitis lenones de ciuitate. mod⁹ est aliquarū patriarū ꝙ qui furatus est q̄nq̄ solidos debꝫ suspendi q̄ vero magis ius est ꝙ magis punit. Tortor flagelluz patibulū ⁊ ignis dñt facere rōnem de istis. Uos nō vultis corrigi.Christ⁹ passus est ꝓ nobis. Non erit defectus nisi ī nobis si nō saluemur.Veri dixi ꝙ xp̄s clamauit dicēs. Si quis sitit veniat ad me ⁊ bibat. Dicetis forte pr̄ nō credimus ꝙ deus sit ita rigorosus.Audite decretalē extra de iure iurādo.ca.puenit. Si quis fidē aut iuramētū dederit alicui ⁊ is cui iuramentū pstitit fidem nō seruat fidē sibi seruare nō tenetur.Idem habetur. C.de pactis.l.cū ꝓponas.frāgenti fidē fides frāgatur eidē si fides fuerit iuramēto vallata est seruanda. Dicatis dñ habetis iocalia ⁊ vaditis ad pegrinandū deus nouit q̄d facitis. dicetis pr̄ ego nō habeo iocalia tñ ego volo habere vnaz cathenā auream ⁊ dixi cuidā mercatori q̄ iuit lugdunū ꝙ deferret mihi vnam ⁊ ego darē sibi.xx.scuta. mercator venit die sabbati ⁊ portat cathenam ⁊ di

xit. dn̄a detis mihi illa.xx.scuta. mulier di-
cit date mihi cathenā ꝛ postmodū ego da-
bo: ꝛ nō hꝫ vnū denariū q̄ro vobis an mer
cator teneatur ei dare cathenā: dico ꝙ non.
Math.xiij. Simile est regnū celoꝝ hoi ne-
gociatori q̄renti bonas margaritas. credo
ꝙ nemo est ex vobis q̄ nō iudicet ꝙ q̄tum
cūq̄ȝ iurauerit non tenet̄ ei. vtinā mercator
paradisi non faciat hoc. Luce.xij. Et vos si-
miles hoībus expectantib⁹ dn̄m suū quan
do reuertat̄ a nuptijs. deus ꝓmisit vob̄ vnā
pulchrā margaretā. s. ꝑadisum ꝛ vos expe-
ctatis qn̄ veniet in hora mortis vultis eaȝ
habere opȝ ꝙ ematis. abijt ꝛ vendidit oīa q̄
habuit. vos domicelle virginitas ē vna pul
chra solutio ad soluendū. seruetis virgini-
tatē ꝛ vos diuites faciatis elemosynā. Di
co ꝙ si nō habeatis tales pecunias nunq̄
poteritis habere ꝑadisum nisi diabol⁹ det
vobis. volo dicere ꝙ non expectem⁹: labore
mus ad habenduȝ denarios ad emendum
margaritaȝ: ꝛ ille qui passus est ꝓ nobis si
in virtutibus nos exerceam⁹ dabit nobis
virtutē vt transeam⁹ desertuȝ ꝛ eamus ad
montē gratie. Iuxta verba the. preal. Ascē
de ad me in montē ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra
tiua.

¶ Prima adhuc continet duo.
Primū mūdialium contēptus ꝛ despectio.
Ascendite ad diē festū. ego nō ascendā.
Secūdo spūaliū amplexus ꝛ ꝓsequutio. ip
se aūt ascendit in occulto.

¶ Leuate corda dn̄i nūc recolit̄ passio xp̄i:
nūc est tp̄s flendi. Bonauētura in medita-
tione de passiōe q̄ incipit vt possiȝ in q̄libet
cū oībus sctīs scire q̄ sit lōgitudo ꝛc. dic po
ne inq̄t amaritudīes ꝛ dirige cor tuū ꝛ at-
tende cui⁹ est ymago hec ꝛ subscriptio. vide
q̄ȝ lata ꝛ q̄ ꝓfūda sit dilectio xp̄i tui ꝛ su-
limis. videas illū q̄ passus ē q̄ȝta passus ē.
videas ꝓfundissimum amoreȝ quē ad nos
habuit quātas amaritudines ī vita sua su
stinuit. Euāgeliū loquit̄ de labore ei⁹ q̄ fu
git iesus in galileā ꝛ nolebat ampli⁹ in iu-
dea ambulare q̄ iudei volebāt eū ponere
ad mortē. Uno die cū fiebat festū in februa
rio gentes venerūt ad eū ꝛ dixerūt, ostende
te in synagoga: videntes iudei ꝙ nō vene-
rat dicebāt. vbi ē ille ꝛ murmur erat. alij di
cebāt bonus ē. Alij dicebāt credo ꝙ iniuste
ꝑsequūtur eū mgr̄i nostri scribe ꝛ pharisei.
Alij dicebāt in veritate nescio q̄d est h̄. fini
to quasi festo venit occulte ad docendū ple-
bē in hierusalē ꝛ h̄ fecit vsq̄ȝ in diē qua d̄be
bat pati. hic dicit Aug. suꝑ Io. ꝙ est sꝑ vti-
le fugere ꝑiculum. hic sign̄t duo festa mora
lit̄. ad ꝑmū festū nō vult venire ad aliud ve
nit secreto qn̄ vos mūdani nō curatis nisi
viuere in hoc mūdo: ꝛ dicitis ꝙ deus tene-
at ꝑadisuȝ suū. de q̄bus Iob.xxi. Ducūt i bo
nis dies suos. tenēt tipanū ꝛ cytharā gau
dēt ad sonitū organi ꝛ in pūcto ad inferna
descendūt. Hec est glīa mūdi. Sapiē.ij. Ue
nite coronem⁹ nos rosis nō sit pratū q̄d nō
ꝑtranseat luxuria nr̄a. O pctōres nūc faciā
festū ꝛ post hāc vitā facietis vigiliā. de qui
bus xp̄s. Luce.vi. Ue vobis q̄ ridetis quia
flebitis vos. videtis ꝙ qn̄ aliq̄s est in exilio
siue in carcere ꝛ est cert⁹ ꝙ iuste lucrat⁹ est
mortē. ꝛ scit ꝙ nō dabit̄ ei libertas: si essent
oēs tympanistrie mūdi credo ꝙ nō letaret̄
vn̄ ꝑs. Suꝑ flumīa babylōis illic sedim⁹:
ꝛ fleuim⁹ dū recordaremur tui syō. nūq̄d il
le q̄ expectat sniam iudicis aut tortorē fuit
in tali ꝑiculo sicut ille q̄ est in pctō mortali
q̄ est in ꝑiculo dānationis eterne. Augu. in
soliloquijs dicit. cētesies ꝛ milesies ꝛ repli
catis vicib⁹ mortē eternaȝ merui. ꝛ si ille o
pctōres q̄ postq̄ fuit xp̄ian⁹ nūq̄ fregit re
ligionē xp̄ianam nec peccauit mortalr̄ dicit
q̄ totiēs meruit mortē eternā: q̄d debet̄ fa-
cere q̄ estis inuoluti pctīs: dicat̄ faciat̄ festa
sicut placet. habetis caudas ꝛ cathenas: et
vos ribaldi vadat̄ ad lupanar. ad festū vr̄m
nō venit xp̄s. ego inuito vos ad oīs diabo-
los. Aliud ē festū in quo venit xp̄s in secre
to. de q̄ salomon Prouerb.viij. delicie mee
esse cū filijs hoim. ꝛ Luce.v. Leui fecit con
uiuiū magnū in domo sua. Dom⁹ math. est
puritas cōscie. Quādo eni matthe⁹ audiuit
xp̄m venientē ipse q̄ fuerat auarus malus
atq̄ȝ vsurari⁹ excoriabat ppl̄m dimisit oīa
dicens. dn̄e libēter dabo vobis prandium.
vbi dicit bernardus in sermone si q̄ras quo
spūs ille veritatis ingrediat̄ nō est colora-
tus vt videat̄: nō sonorus vt audiat̄. Quo-
mō ergo cognoscitis vos ꝙ deus ē vobiscū

ex emendatõe defectuũ vestrox. dicit Ber. quãdo sentio ꝙ delector in auditõne verbi diuini aut mihi placet loq̄ de deo. ⁊ q̄n habeo displicentiã de malo ⁊ desidero saluari cetera vilescũt: sol⁹ creator delectat. Sic deuote si possetis inuenire vos in isto cõuiuio diceretis ꝙ illud cõuiuiũ est nullum. Emendeq̄ igiẗ vitã vestrã vt possitis edere de ligno vite in monte gr̄e. Iuxa ver. the. preas. Ascende ad me in montem ⁊c.

¶ Quantũ ad secundã partez. opȝ reddere alienũ. Scotus dicit ꝙ q̄cũqȝ vere: aut interp̄tatiue: aut p̄uatiue aliuȝ dãnificauerit oȝ restituere. extra de iniuris ⁊ dãno dato. c. si culpa. Qui occasionẽ dãni dat dãnũ dedisse videẗ. Inter eos q̄ faciũt maius dãnũ alteri sunt vsurarij. Restat ergo de vsura. vide q̄d est quõ cõmittiẗ: ⁊ q̄liter tales teneãtur ad restitutionẽ, videbim⁹ g̃ tria.

Primo quid est.
Secũdo q̄ȝ varia sit.
Tertio q̄ detestabilis sit.

¶ De p̄mo habetis decretũ. xiiij. q. iij. ca. plerīqȝ ⁊ sũt verba ambrosij. Usura ẽ quicq̄d accidit mutui ex intentione: hoc est p̄ciũ ex actuȝ vltra sortẽ vsura est. si q̄ritis ꝙ varie cõmittitur vsura, dico ꝙ q̄si iestimabiliẗ: tñ formaliẗ fit in accomodatione ⁊ q̄si in omi ꝯtractu. Sȝ q̄retis q̄ȝ sit detestabilis. Dico p̄mo ꝙ est detestabilis in tp̄alibus. Secun in corp̄alib⁹. tertio in eternis ⁊ sp̄ualibus. Uolo dicere si vultis saluari opȝ restituere vsuras. Est autez vsura quandocũqȝ quis p̄stat mutuũ ꝓpẗ q̄d spectat aliq̄d quecũqȝ sit mercantia. sicut p̄sto decem ⁊ volo recuperare duodeci. Istud q̄d vltra sortẽ recipitur oȝ restitui si assit facultas. Habetis vsurarios in ista ciuitate. Uos habetis lombardos hic. ⁊ credo ꝙ sunt aliq̄ deteriores eis. Si q̄reretis quot mõis cõmittiẗ. Dico ꝙ sũt tam varij ⁊ taȝ palliati sub vmbra societatis ⁊ mercantie: pignorationis: ⁊ emptionis. ⁊ nũc breuiẗ in oĩbus contractibus iuenitur patens vsura. exempli gratia. Est vnus q̄ indiget pecunijs venit ad vnã banquã prestetis mihi. x. scuta quia indigeo pecunia. dicit alius volo sȝ dabitis mihi duo scuta q̄a interim possem vti pecunijs meis: hoc oportet restituere aut dãnari. Alio modo fit per ypotecam dando pignus quando recipiẽs consequiẗ fructus pignoris aut ypothece tenetur computare fructũ in sortem. Aliter est vsurarius. est vn⁹ homo de vilagio qui debet soluere talias: debeo dare decem frãcos ⁊ non habeo nisi vnũ par vacarum ad nutriendum filios meos: tamẽ habeo vnũ pratũ quod dabo vobis vsqȝ ad temp⁹ solutionis ⁊ sic tenet pratum per duos ãnos ⁊ in fine alter restituit sibi decẽ frãcos dico ꝙ dȝ computare fruct⁹ in sortẽ. ca. conquestus extra de vsuris. dicet mercator ego habeo conscientiã non capiã pratũ in ypothecã sed emã. dicit pauꝑ dñe nõ possum vendere q: de illo habeo nutrire filios meos. bene dicit mercator dabo tibi tempus in quo poteris redimere dũ volueris capere inde fruct⁹ est ne pctm̄: dicatis pater. istud est dubiũ per legẽ moysi ⁊ si venditur ad tp̄s per legẽ nostram põt emi etiã naturaliter sicut enutriendo cõmuniter. sicut emitur res ita ꝙ qui emit mauult ꝙ vendens rehabeat suam possessionẽ: tunc nõ opȝ restituere. dicit Raymund⁹ ⁊ p⁹ eũ hostiẽn. in sũma ⁊ astexan⁹: sed sepe fit ꝙ talis emẽs hȝ tanta bona ꝙ nõ curat de hereditate s; solũ de fructibus: tunc talis teneẗ ad restitutionẽ. sȝ ille qui nõ intẽdit fraudẽ s; solũ licito cõtractu emit nõ teneẗ restituere. Alius casus ẽ. vos habetis mercantiã quã vendistis sic si ego vendo vnũ scutũ vel vnã peciã auri venit hõ qui nõ habet argentũ ⁊ accipiet ꝓ maiori p̄cio hoc est vsura. Alius casus est quãdo ille qui prestat pecuniã ponit se in tuto ⁊ ille qui capit ponitur in periculo. sicut illi qui emũt bladũ in herba ⁊ capiũt in tam paruo p̄cio ꝙ nũq̄ȝ fuit tã parui p̄cij. ⁊ vos domicelle dico ꝙ estis vsurarij si vos ꝯsentis. Quero vobis cuius officij est maritus vester si sit vsurarius ⁊ sibi consentitis estis ĩ crimĩe participes. dicetis deo gratias pater nunq̄ȝ fecit vsuram. sed quero nunquid accepistis aliquando ab aliquo domino vnam cathenam aut vnum iocale ad hoc vt maritus vester expediret aliquem. certe illud est peius q̄ȝ vsura. similiter accepistis aliquando vltra redditus vestros vnaȝ vestem loquitur de vsurarijs. Iob trigesimo. Qui me comedunt non dormiunt. lubricus non semper est in sua miseria nec gulosus in gula: sed auarus et vsurarius sem-

per sunt in vsura siue comedãt siue dormiant in tantũ ꝙ vix faciũt penitentiã.si velit cõfiteri nunꝙ venient ad hoĩem doctũ sed ignarũ.Cum talis venit ad mortẽ videns se habere plures filios cõtempnit restituere Prouer.xviij.Pctõr cũ in ꝓfundũ pecca torũ venerit contẽpnit.maledicti q̄ nõ reddunt alienũ.Suadeo igit̃ vt restituatis vt tandẽ veniatis ad terrã desiderabilẽ.

¶ Feria quarta dñice de passiõe. Ser.l.

Scende ad me in montem et esto ibi. Leges meas custodite. ego eñi sum dñs deus vester. Leuiti.ix. ¶ Dñi si te nuistis doctrinã heri tactã debetis laborare ad saluandũ aĩas.audiuistis cõuiuiũ qđ preparauit dñs hijs q̄ sunt in bono statu qui sr̃ inuitati ad sacramentũ altaris. epl̃a pre sens ꝯcordat cũ illa lz pma facie videat̃ tãgere dolores xp̄i sed allegorice põt applica ri.locut⁹ ẽ ergo dñs de⁹ creator filijs israel nõ facietis furtũ nõ homicidiũ nec calũpni am nec opprimatꝭ violent̃:sed iuste iudicate nõ cõtra deũ et rõem. nolite a iusticia de clinare ꝓpter timorẽ sꝫ suate legẽ meã:q2 ego sum dñs.allegorice hic tãgit̃ passio xp̄i qñ xp̄s ꝓhibebat furtũ.missus est enĩꝫ ad mortẽ ꝓpter furtũ qđ fecit iudas. Defende bat homicidiũ ꝙ xp̄us nõ poneret̃ ad mor tẽ.Defendebat iniusticiã ne xp̄us iniuste iu dicaret̃.Dixit ergo:ponatis penã:nõ cõmit tatis crimẽ.⁊ hic moralit̃ tria tangũtur.

Primo p̄ceptũ iudicãs custodite.

Secũdo obiectũ explicãs leges meas.

Tertio motiuũ incitãs ego sum.

¶ De pmo Deut̃.v. Facite ea q̄ p̄cepit dñs deus vobis.nõ declinabitis neqꝫ ad dexteraꝫ.neqꝫ ad sinistrã.De secũdo bene dicit le ges meas ⁊ nõ mũdi.qui q̃rit auariciã ⁊ va nitatẽ ⁊ luxuriã q̄ ẽ lex carnis.Lex aũt dñi imaculatas cõuertẽs aĩas.dicit ps. De ter tio. Hiere.xvij. Ego dñs q̄ do vnicuiqꝫ iuxta opera viã suaꝫ. Viuatis sicut voletis. obedite mihi.Exodi.xx.Ego suꝫ dñs deus tuus fortis zelotes visitans iniq̃tatem pa trũ in filijs i tertiaꝫ ⁊ quartã generationeꝫ. Nolo dicere ꝙ si tp̄e p̄terito nõ obediuim⁹ veniam⁹ nunc ad eũ q2 isti sunt dies quos obseruare debemus. Isti dies pleni sũt do lore ⁊ sanguine. Veniamus ergo ad deum per intercessioneꝫ sue benignissime matris dicendo. Aue maria.

¶ Ascende ad me ⁊c. More cõsueto moue tur questio a mg̃ris nostris theologis fun data in euangelio hodierno vbi dr̃. Opera que ego facio testimoniũ perhibent de me. ¶ Utrũ opa per xp̄m facta sint testimoniuꝫ efficax ꝙ essꝫ verus dei fili⁹. Scotus respõ det in secũda q̄stiõe ꝓlogi pmi sniaꝝ. Octo sunt vie p quas põt ꝓbari veritas fidei no stre ⁊ inter alias est miraculoꝝ claritas. et cum deus nõ possit eẽ testis falsitatis xp̄s multa miracula fecerit in attestatõnẽ hui⁹. ego sum verus fili⁹ dei. Ideo dicit ricard⁹ li. de trinitate. Si error est a te decepti sumus. q2 que per xp̄m facta sunt p aliũ fieri nõ poterant. Ideo xp̄us dicit. Si mihi non creditis saltẽꝫ operibus credite. ¶ Leuate corda vr̃a. timetis dãnari. nũquid estis hic oẽs qui habetis fiduciaꝫ in miã dei. Credo ꝙ si nõ esset tam misericors multi iaꝫ eẽnt cum diabolis visa vita quã ducitis. Dicat quid voletis de miã sicut heri dixi. quando aliquis ꝓmisit aliquid alicui ⁊ frangit fidẽ fides non dꝫ seruari eidẽ. deus ꝓmisit nob dare paradisum si teneamus ꝓmissuꝫ. sed dicetis forte. pater nõ est verisimile ꝙ xp̄s dimittat aĩam nostram que est sponsa sua. bene dicitis sed non totũ. Dicatis vos domicelle q̄ portatis pr̃ noster de auro. Utrũ portetis ꝓpter honorẽ dñi nostri iesu xp̄i: ad omnes diabolos. ⁊ vos qui habetis cõdere testamentũ ⁊ complere ⁊ nihil facitis. Habetur extra de iureiurãdo.ca.queãdmo dũ.lepra superueniẽs sponsalia soluit. Ad hoc est lex ciuilis. C. ꝺ sponsalibus.l.ij. Si alter cõiugum matrimoniũ expectaret con sũmare per duos annos ⁊ fuerit in prouin cia requisitus ab altero alius poterit cõtra here matrimoniũ cum alia. Estis hic filie q̄ vultis maritari:aliquãdo estis in sponsa libus p dimidiũ annũ: veniet maritus ad contrahendũ matrimoniũ ⁊ quãdo estis in porta ecclesie videt vnũ granũ lepre i vultu vestro queritur an capiat vos in vxorẽ: videtur ꝙ sic quia iam iurauit. Respondet papa ꝙ non ducet vos in sponsaꝫ sꝫ eritis

ducta ad leprosariam. Utinā sponsus aiarū nostrarū nō sic faciat nobis habet in Leuitico.xiij. Omnē leprosuz eijcies extra castra. Dico ꝙ sponsus desiderat sponsaz aiarum nostrarū ducere in padisum: sȝ opȝ ꝙ in vultu nō appareat lepra. Nunꝙ mulier in cuius vultu apparet signū lepre fuit in tam magno piculo ꝙ ducatur ad domū leprosorū sicut aīa peccatrix qn̄ venit ad nuptias mortis si inueniat putrida lepra peccati. dn̄s em̄ mittit eā ad domū inferni. timetis ergo vos dn̄i presbyteri mulieres lenones ⁊ vsurarij dimittatis mala deponatis lepram pctī ⁊ sic venietis ad hereditatem nobis pmissam. iuxta verba thematis preassumpti. Ascēde ad me in montē ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit sacri euangelij expositiua.

Secunda ingressionis virtuose demonstratiua.

¶ Prima ptinet duo.

Primo notatur premiū virtuose actionis. ibi. Oues mee.

Secūdo premiū virtuose opationis ibi. nō rapiet eas quisꝗ̄.

¶ Veni vidim⁹ quō xp̄s erat innocēs hec est materia pia quā debemus meditari. vnde Tiberius papa. vij.q.j.c. Suggestū dic Fratres charissimi nō vos afflictionū amaritudo a pio mentis vr̄e pposito coerceat recedere considerātes quāta p solutiōe nostra ⁊ liberatione creator nr̄ ⁊ redēptor ptulerit ⁊ q̄bus ptumelijs se afficiendū tradiderit vt nos a vinculis potestatis dyabolice liberaret. vos dn̄i oēs q̄ estis assistentes portatis pniam pp̄ter xp̄m. Christus quattuor vicibus fuit in piculo mortis vt dixi alias ⁊ in q̄nta vice mortuus ē in cruce. tpe hyemis venit in tēplū die dedicationis ⁊ ābulabat p porticū ⁊ venerūt ad euȝ iudei ⁊ circūdederūt eū sicut apes ⁊ habebat quilibet lapidē in manu sua ⁊ dixerūt. quousꝗ̄ aiam ⁊c. dixit. opa q̄ ego facio illa testimoniū phibent de me. vos dn̄i q̄ videtis pdicatores si vultis eos cognoscere videatis opa que ipsi faciūt. Mathei. vij. A fructibus eorū cognoscetis eos. ⁊ dixit eis xp̄s. vos ex ouibus meis nō estis ego alias oues hēo q̄ nō sunt ex hoc ouili. tunc leuauerunt lapides sup eū vt pcuterent. Dicit hic Franciscus de chimenis q̄ fuit patriarcha pstantinopolitanus ꝙ vnus tetigit xp̄m in maxilla cū vno lapide. ⁊ vos q̄ habetis veronicas repietis vulnus in .ij. parte ⁊c. ⁊ dixerūt de bono ope nō lapidamus te sed de blasphemia: q2 dicis deū esse patrem tuū. r̄ndet xp̄s. nōne scriptū est in lege vr̄a ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi omēs. seruitores dei dicit lex vr̄a dij sunt p pticipatione. pȝ in regalibus qn̄ de aliquo dicit ꝙ est puus rex q̄d igitur de me q̄ sum de⁹ quē pater misit me. Tūc xp̄s hoc dicto fecit se inuisibilē ⁊ ictus lapidū euasit. Dic dic Bona. O serui neqꝫ ⁊ filij degenerantes q̄ videtis patibulū ⁊ pēdentē in eo ⁊ nō compatimini. O pctōres videtis mala q̄ xp̄us passus est p vobis ⁊ p retributōe quotidie seruimus dyabolo ⁊ deū vituperamus ⁊ aīam dehonestam⁹ in iudicio. videbitis qn̄ eritis a sinistris ⁊ oues a dextris. de q̄bus eritis. in iudicio em̄ erūt oues ⁊ hedi. iusti erūt oues. ⁊ hedi erūt dānati. ouis eī hȝ tres pprietates.

Prima est innocēs.

Secunda est dulcis.

Tertia est fecunda.

¶ Sic etiā oues xp̄i dn̄t has hr̄e pditiōes. de primo. Beati imaculati. de scd̄o. Isa. liij Sicut ouis si aperiet os suū. d̄ tertio. Ego aūt in iusticia appebo in pspectu tuo. vulꝗ̄ saluari o pctōres: sic ouis ē dulcꝫ ⁊ nō mordet ⁊ oīa q̄ sunt in ea sr̄ bona ad hn̄dū talē modū oȝ hr̄e aīam q̄ sit innocēs. vn̄ ps. Innocētes ⁊ recti adheserūt mihi. Uolo suadere vt dimittatꝫ vallē miserie ⁊ pctī. iux̄ v̄ba the. pal. Ascēde ad me ⁊c.

¶ Quantū ad secundā pteȝ. O pctōres oȝ fugere psortiū malorū si loth mānsisset in sodoma piisset cū pctōrib⁹. oȝ igr̄ fugere per pctī dimissionē. oȝ etiā restituere. oȝ ibi ponere pedē. estis h̄ m̄res q̄ facitꝫ pulchras filias ⁊ vr̄a ydola ⁊ facitis eas meretrices: ⁊ vos maq̄relle oȝ reddere. sequēdo materiā de vsuris hic dicemus tria.

Primo vsure ptinuationē.

Scd̄o vsure multiplicationē.

Tertio vsure detestationē.

¶ De pr̄io ps. Nō defecit de plateis ei⁹ vsura ⁊ dol⁹ nec tpis lōgeuitate nec primi necessitate: nec hereditaria successiōe. De scd̄o

Z

Omnes hȝ tres ... [handwritten marginal note, partly illegible]

De vsuris [handwritten marginal note]

Cōcordāt oēs doctores in hᵒ φ vsura pal-
liata sub oī ↄtractu pōt reperiri. De tertia.
Usura reprobatᷣ iure naturali.lege positi-
ua.le.euāge.le.pollitica. Leuate corda vr̄a
o pctōres laboret q̄ voluerit ad se saluādū.
vos diuites p̄stātis centū francos ⁊ capiq̄
annuati decē:reddatis qm̄ si faceretis dice
re mille missas nūq̄ essetq̄ saluati. Ihero.ce
tera vicia hoīe senescēte veterascūt: sola a-
uaricia iuuenescit estis hic mulieres ⁊ do-
micelle q̄ cū eccl'iasticis ⁊ p̄latq̄ totā vitā du
citis hētis vr̄as vestes.nūq̄d doletis nunc
φ estis antiq̄ˀ:credo φ sic.sunt tn̄ aliq̄ tam
pleni lubricitate q̄ cōplacēt adhuc in audi
tu ⁊ tactu:sꝫ ardor remittitᷣ.⁊ idē est de p-
cutiētibꝰ lusoribꝰ ⁊ gulosis: sꝫ auaricia in
antiq̄tate plꝰ ardet.estis hᵒ domicelle q̄ nō
nutritis filios vr̄os ꝑpter lubricitatē.matᷣ
bti Bernar.fuit comitissa hn̄s sex filios q̄s
nutriuit ⁊ lactauit:pueri sp̄ sequūtur natu
rā nutricis.si a capra nutriantᷣ seqnᷣ eiꝰ cō
ditiones.si a meretrice ⁊ ab ebriosa etiā.ali
qn̄ ex mala mr̄e venit bona filia:q2 a bona
nutrice nutrita vl' mala. Sꝫ diceq̄ pr̄ nos
scimꝰ bn̄ φ debēmꝰ restituere:sꝫ nos ipo-
nemus istud onꝰ heredibꝰ nr̄is. Utrū pos-
sint ⁊ si bona retineāt vtrū bona efficiūtur
eoꝝ. Dico certe ꝑ ↄclusione φ bona vsura-
ria nec tp̄is lōgeuitate nec hereditaria suc
cessiōe p̄nt fieri alicuiꝰ.inficit em̄ ista lepra
⁊ vsurariū ⁊ heredes adeo φ oēs tenētur
ad restitutionē. Hētis figurā.iiij. Regū.v.
di. Helyseꝰ giesi discipl'o suo φ lepra Naa
mā adheret sibi ⁊ semini suo vsq̄ in sempi
ternū ad notandū φ mulier ⁊ filiꝰ vsurarij
erūt eternaliter extra ↄsortiū btōꝝ ⁊ etᷣna-
liter dānati nisi restituāt bōa ꝑ vsurā acq̄si
ta. Usura ꝟo palliata est in duplici dr̄ia q̄
dā cōmittitᷣ sub vmbra mutui. Alia sᵇ vm
bra societatis. Et tertia sub vmbra locatio
nis. De p̄rio est casus patēs.q̄dā indigens
pecunia venit ad thesaurariū supra quem
fuerūt assignata mille scuta. dīc Thesaura
riꝰ ego dabo tibi:sꝫ ꝑ nūc nō hēo argētum
sꝫ expectes vsq̄ ad q̄ndeci dies.paup dicit
nō possuꝫ expectare. Rn̄det thesaurariꝰ da
bo tibi vnā p̄tē in argēto ⁊ aliā in mercan
tijs:⁊ illud qᵒ valebit mille scuta faciet va
lere ducēta. Hic est vsura palliata. Secun
do cōmittitᷣ vsura palliata in societate s̄m
Richardū in.iiij.hoc mō. P̄rio aliq̄s mer-
cator nauigat in anglia nō hꝫ pecunias:sꝫ
hꝫ optimā industriā:venit ad vnū nobilē
q̄ hꝫ multas pecunias dicēs dn̄e prestetis
mihi centū frācos ⁊ hētis vr̄os centū fran
cos siue perdā siue lucrer.⁊ si aliq̄d lucror
ipsiꝰ lucri hēbitis mediā p̄tē.hic ē vsura ⁊
tenetᷣ ad restitutionē. ⁊ sic q̄tiens ponitᷣ ca
pitale in lucro ⁊ lucrū sub dubio ibi ē vsu-
ra palliata. Tertio mō fit sub mō locatiōis
vbi gr̄a qn̄ aliq̄s dat bestias locatas puta
dat oues ⁊ boues ⁊ sp̄ vult leuare capita-
le siue moriantᷣ siue n̄ :nūq̄d hᵒ facitis dn̄iˀ
mūdus iste inuoluitᷣ pctīs his:⁊ hᵒ ꝑpter
amorē pecunie q̄ est velut terra tenax faci-
ens adherere aīam terre. Usurā aūt lex di-
uia ꝓhibet. Deutᷣ.xxiij. Nō feneraberis fri
tuo.⁊ p̄s. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsu
rā saluabitᷣ.⁊ ꝑ argumētū a ↄ̄rio sensu dā-
nabitᷣ q̄ pecuniā dederit ad vsurā. ⁊ xp̄us.
Lu.vi. Mutuū date nihil indesperātes.ꝓ
hibetᷣ etiā lege eccl'iastica.ex̄ ď vsuris.c.vsu
rarū voraginē lib.vi.vbi dᷣ φ vsuraꝝ vora
go aīas destruit ⁊ facultates exhaurit.⁊ ex̄
de vsuris ꝑ totū in antiq̄s. Alexā.ꝟo de ha
lis in.iij.p̄te summe dicit vsurā.l. positiua
nō est possibile bn̄ fieri. Lex aūt humane n̄
dedignantᷣ sacros canones imitari in his
p̄serti q̄ tangūt ↄsciam:sꝫ sacri canones ꝓ
hibēt vsurā: ergo nō pōt fieri s̄m leges hu
manas. Uolo dicere φ q̄libet q̄ vult hr̄e p̄
miū ex charitate dꝫ p̄stare nō spectādo ali
qᵒ cōmodū:⁊ sic recōpensabimur heredita
te nobis promissa.

¶ Eadē feria quarta dominice de passio
ne. Sermo.li.

Ascende ad
me in montem ⁊ esto ibi.
Sic, exaltauit Moyses
serpentē in deᷣto ita exal
tari opꝫ filiū hoīs:vt oīs
q̄ credit in eū nō pareat sꝫ hēat vitā eternā
Ioh.iij. Dn̄i q̄ vultis aliq̄d audire ꝑ salute
aīaꝝ vr̄aꝝ sicut hodie dixi euāgeliū decla-
rat φ xp̄s fuit in ꝑiculo morᷣq̄ nō invanuꝫ
vt dicit p̄s.paup ego suꝫ ⁊ in laboribꝰ a iu
uētute mea. Exaltatꝰ aūt hūiliatꝰ suꝫ ⁊ cō
turbatꝰ,tribus vicibꝰ fuit in ꝑiculo mortis

⁊ fuisset sp mortuꝰ si nõ vsus fuisset diui-
na ptãte. quo ad primã dicebat angelꝰ Jo-
seph vade ⁊ fuge i egyptũ. Mat.ij. De scđo
Lu.iiij. Judei in nazareth voluerũt eũ pci
pitare. De tertio ẽ euangeliũ hodiernũ vbi
sustulerũt lapides ad lapidãdũ eũ. ⁊ de fa
cto sic di. Franci. de chimenis fuit pcussus
in facie. Jn qrta vice redemit nos solũ:ꝫ i
tribus primis vicibꝰ potuisset nos redime
re:qꝛ opꝫ exaltari filiũ hoīs p passionẽ vt
oẽs qui credũt in eũ nõ pereãt ſꝫ habeãt vi
tam eternã. Leuate corda. q̃d creditis vos
dñi ꝙ p passionẽ donaẗ nobis. Dico ꝙ q̃t-
tuor nobis donãtur. pꝛio padisus apitur.
scđo infernus destruiẗ. tertio grã daẗ. qrto
pctã remittũtur:⁊ ista sunt vt cognoscamꝰ
qꝛ xp̃s voluit mori ad oñdendũ grãm. crux
eñi tendit a dextris ⁊ a sinistris: qꝛ voluit
pctã p passionẽ dimitti. Itẽ in natura hũa-
na erãt tria incõueniẽtia. s. voluptas: sup-
bia ⁊ penalitas. Primo mulier comederat
fructũ ad vescẽdũ suaue. Scđo volebat eẽ
sicut dij. tertio oẽs ab Adã vsqꝫ ad vltimã
creaturã debebãt dãnari. iõ xp̃s tria volu-
it hr̃e. cõtra primũ dolorositatẽ. cõtra scđꝫ
humilitatẽ. ꝯtra tertiũ penaꝝ gñalitatem.
Creditis dñi si eritis saluati hoc nõ erit si
ne pena. xp̃s eñi elegit sibi mortẽ dolorosã
⁊ crudeliorẽ oĩbus. Treñ. i. O vos oẽs qui
trãsitis pviã ⁊c. Vos mulieres q̃ viuitꝭ ſm
desideria carnis vbi cõpebitꝭ corã dño. xp̃s
humiliauit semetipꝫ p nobis moriẽs mor
te ignominiosissima ⁊ ſecũda: qꝛ tũc suspẽ
sus fuit. magis ſecũdũ: qꝛ i ppetuũ domꝰ
eius vocabaẗ domꝰ suspẽsi vel crucifixi: et
in maiorẽ ignominiã voluit poni inter du
os latrones. Tertio fuit gñalitas in pctõ:
qꝛ oẽs debebamꝰ dãnari. a plãta pedis vſ-
qꝫ ad ſticẽ capitis nõ fuit in eo sanitas. ob
istas cãs noluit mori pdictis tribꝰ vicibꝰ.
ſꝫ morte doloribꝰ maximis plena vt nos i
hac valle lachrymaꝝ positi aspiciamꝰ i au
ctorẽ vite sicut filij israel. exñtes in deserto
q̃ erãt vulnerati a ſpentibꝰ aspiciebãt ſpẽ
tẽ eneũ ⁊ subito sanabanẗ: sic nos tẽtati ſ-
pentibꝰ supbie ⁊ luxurie erigamꝰ oc'os et
aspiciamꝰ pẽdentẽ xp̃ꝫ in cruce q̃ramusqꝫ
vt det nobis grãꝫ hũiliãdi nos: quã grãm
meritꝭ sue mr̃is iplorabimꝰ dicẽdo. Aue.
¶ Ascende ad me ⁊c. More solito moueẗ
q̃stio a mgr̃is nr̃is. ⁊ pcipue a Bona. in tra
ctatu q̃ intitulaẗ ꝯ calũniatorẽ. Utrũ opa-
tio difficilior sit sp deo gratiosior. Ad h rñ
det ꝙ difficultas opis põt ꝯtigere vel ex p
te opis vl' ex viciositate opanꝭ vel ex circũ
stãtia opationis. De primo dicit ꝙ est per-
fectior. Luce. xiiij. Cõtendite intrare per
angustã portã. Ubi glosa di. ꝙ ea q̃ sũt in
mũdo debemꝰ ꝯtẽpnere ⁊ itrare p angustã
portã paupꝑtatis q̃ difficilior ẽ. De scđo di
cit ꝙ tal' difficultas q̃ pueniẗ ex vicio ope
rantꝭ nõ auget meritũ. qꝛ difficiliꝰ ẽ auaro
pauca q̃ꝫ liberali. ⁊ luxurioso caste viuere:
q̃ꝫ casto. De tᵗio dic ꝙ circũstãtia opis p ac
cidens aliqñ auget meritũ: aliqñ ſo nõ: sic
sobrie viuere inter epulas caste in mundo.
nemo aũt q̃rere dꝫ pugnas sub spe vicẽdi.
¶ Leuate corda timetis dãnari vos mun
dani. si essetis in articulo mortꝭ nũc: q̃d vi-
deẗ vobis de oībꝰ pamẽtis ⁊ vanitatibus.
Utrũ ista sufficiãt ad saluãdũ vos. certe ñ.
illa nõ obstabũt qn dãnabimini. Diceꝭ fo-
te pr̃ nos habemꝰ signũ baptismi in ꝯsciẽ
tijs nr̃is ⁊ illud saluabit nos. bñ dicitꝭ ſꝫ ñ
totũ. Habetur eñi de reg. iu. li. vi. certũ ẽ ꝙ
is cõmittit in. l. q̃ ſba legis amplectiẗ ⁊ le
gẽ nititur ipugnare. Vñ etiã in. l. ciuili. C.
de insignijs ꝙ nemo dꝫ sibi assumere insi-
gnia vel arma alterꝰ auctoritate ꝓpa. Ca
sus ẽ patẽs. dñi mei est aliqs capitaneus q̃
assumit arma regꝭ: ⁊ tñ vult ſuire regi an-
glie: qriẗ vtrũ iste debeat hr̃e stipẽdia? Cer
te dico ꝙ nõ. Boe. di. ꝙ nulla pestis peior
q̃ꝫ familiaris inimicꝰ. Et ps di. Si inimi-
cus meꝰ maledixisset mihi sustinuissẽ vti
qꝫ. Audiatꝭ pctõres qñ xp̃s fuit in cena ⁊ de
dit corpꝰ ⁊ sanguinẽ discip'lis dixit de iu-
da: cui dederat corpꝰ ⁊ sanguinẽ suũ p eo
ꝙ portabat signũ amoris: ſꝫ subiũxit. meli
us erat si natꝰ nõ fuisset hõ. Hoc tãgit vos
ecclesiasticos q̃ suscipitꝭ corpꝰ xp̃i ⁊ estis sic
pditores. videatꝭ xp̃m pẽdentẽ ⁊ cõpatimi
ni illi: ⁊ ipe dabit vobis grãm ascẽdẽdi ad
montẽ gr̃e. iuxta ſba the. passumpti. Ascẽ
de ad me in montem ⁊c.
¶ Jn isto sermone erunt due ptes.
Prima erit sacri euãgelij expositiua.
Scđa ſtuose ascensiõis demõstratiua.
¶ Multis saluari dñi mei: ego vellem vos
introduxisse oẽs (vt essetis magni clerici)

in passione dñi nostri iesu xpi. Vidim⁹ superius de q̄nq; ꝟbis ꝛ de folijs ꝛ colorib⁹ nūc restat sextū. Bonauē. in tractatu de arbore crucis dicit. Attende o aīa saluatorez tuū. Tria hꝫ officia.
Primo attēde in altari crucis mortem.
Secundo summi sacerdotis offerentis sacrificium.
Tertio attēde doctoris officiū in cathedra presidētis more iudicis iudicātis.
Videatis q̄d di. Bona. aīe deuote. Ille qui pendet in cruce hꝫ tria officia.
Primo est sacerdos in sacramēto altaris.
Scđo predicator in arbore crucis.
Tertio iudex in iudicio.
¶ De primo ad Heb. ix. Xp̄s assistēs pōtifex. Hic quō obtulit sanguinē propriū per quē sum⁹ redēpti. Scđo tenet modū p̄dicatorum in cruce dicēs illa septez verba que sunt septē folia pulcherrima ꝯtra septem pctā mortalia. Ortus est diligēdus ꝓpter arbores: q̄n afferunt bonos fructus: ꝛ sunt apte ad medicinā. sic certe in viridario crucis sunt septē folia q̄ hn̄t virtutē sanandi oēs lāguores ꝛ infirmitates spūales: de q̄ ecclesia canit᷑. Hec arbor est sublimior cūctis astris cuius arboris fruct⁹ ꝛ folia sūt medicinalia. iam vidim⁹ de quinq; folijs. Restat dicere de sexto q̄ hꝫ tres colores ꝛ est ꝯtra pctm̄ accidie: ꝛ tangit nouitios i ordine: ꝛ maxime illos q̄ sunt pigri ad faciendum pniaꝫ. q̄n xp̄s fuit ꝑ tres horas i cruce dixit. Cōsummatū est. Scitis dñi quid ē hoc: quis est religiosus q̄ ꝓmisit vota seruare: ꝛ xp̄ianus p̄cepta seruare in baptismo: ꝛ penitēs ꝓmittēs se emēdare ꝛ facere pniam: quis posset dicere q̄ñtūcūq; faceret. Cōsummatū est: vt illud oē fecerit q̄ facere debuit. quis gl'iabitur castū se habere cor dicens immunis ego sum a pctō. quis est qui hoc debeat facere: Hoc tangit vos qui estis in religione q̄ videtis labores ꝛ dicitis pater: si sciuissem labores ordinis nunq̄ intrassem. tangit etiā istos q̄ habent inspirationē intrandi: ꝛ tn̄ nō faciūt. ꝛ vos qui habetis voluntatē bene faciendi ꝛ inspirationes diuinas: ꝛ nō ponitis in executionē nec ꝯsummatis. Intelligitis bene o peccatores quid significat hoc verbū ꝯsummatū est. Consummare est simul summare. si fuistis in camera cōpotoꝝ ille dicitur cōsummare qui oē illud q̄ exposuit sigillatim dicit: tm̄ ego feci hoc ꝛ hoc: ꝛ sic de alijs. Sic xp̄s in cruce fecit q̄n aceto ꝛ felle lachrymātibus oculis sibi dederunt bibere iudei ꝛ dixit. ꝯsummatū est. i. ego habui dolores. habui penas. sudaui sanguinem xxx. annis vobiscū. steti semꝑ cū dolore et labore. fui ab hoībus derelictus. nemo me ꝯsolabatur: ꝛ finaliter captus ꝛ ligat⁹ duram cruciationē patior. Video matrē i pede crucis in dolore maximo. Sic in isto folio sunt tres colores: scꝫ rubeū: nigrū: ꝛ fuscum: amor: dolor: ꝛ vigor. De amore Joh. xv. Maiorē dilectionem nemo hꝫ vt aīam suā ponat quis ꝑ amicis suis. De scđo p̄s. Oēs fluctus tuos induxisti suꝑ me. De tertio ad Collocē. ij. Et ip̄m tulit d̄ medio affigens illud cruci expoliās p̄ricipatus ꝛ potestates: traduxit ꝯfidenter palā triūphās illos in semetipso. ¶ O populē ꝛ peccatores misereminí ponatis in cordib⁹ ꝛ memētote q̄ xp̄s mortuus est cōclauatis pedib⁹ in cruce. memētote q̄ñto amore xp̄s dilexit vos: nō timeatis q̄ñtācunq; penam sustinere pro xp̄o ꝛ pro pctis vestris. Istud foliuꝫ etiā fuit nigrum: q2 oēs dolores ꝛ amaritudines que fuerunt possibiles portari a corpore humano xp̄s in corpore suo portauit: q2 omnes fluctus induxit suꝑ eum id ē oēs dolores ꝛ penas debitas nature hūane. Tertius color est fuscus qui est ꝯstantia: q2 cōstanter n̄ obstātib⁹ penis xp̄s fuit paratus portare oēs dolores debitos nature humane. Vos pigri ponatis istud folium super vos. seruite deo ꝛ opera vestra cōsūmate i charitate vt merito sue bn̄dictissime passiōis intretis terrā ꝓmissiōis. iux ꝟba thematis preassumpti. Ascende ad me in montē ꝛc.
¶ Quantū ad scđam partē oportet ascendere ad montē gratie vel mori in deserto. vos mūdani qui estis scripti in libro dyaboloꝝ si velitis intrare illū montē opꝫ festinare: q2 qua hora nō putatis nox mortis est superuentura. Dixi aliqua tabernacula pro laycis in quibus oportet morari in deserto. Dixi etiam aliqua de religiosis. Restat videre de alio qui libenter omnia vellet pati propter deuꝫ. Vultis ergo saluari nō

timeatis disciplinas nec quecunq; propter deum. Pau. ad Roma. viij. Certus sum enim: quia neque mors neque vita neque angeli etc. Poterunt nos separari a charitate dei. Deus quis poterit hoc dicere cum Pau. Audiuistis loqui de magistro Alexan. de halis. Iste erat vir prudens deuotus et doctissimus. Ipse autem videns quod religio fratrum minorum exaltaretur voluit intrare. sed a principio dubitabat. Religiosi ipsum infestabant vt ingrederetur pro honore religionis et fructu animarum: qui postquam ingressus est stetit longuo tempore. Uidens autem labores ordinis facere non poterat: et apud semetipsum deliberauerat exire ordinem et viuere in seculo. Christus vero sibi apparuit: et ostendit ei quomodo passus erat multa pro eo dicens. Charissime, si sit tibi durum ista pati: quoniam ego pro te longe maiora passus sum. Et tunc consolatus Alexander: totum pro nomine iesu portauit. ad Ro. viij. Existimo quod non sunt condigne passiones huius seculi ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Et Bernar. Non solum quo ad gloriam que promittitur: sed etiam que dabitur. Uolo dicere quod omnia libenter portetis propter mortem et amorem domini nostri iesu christi: vt intretis hereditatem nobis promissam.

¶ Feria quinta dominice de passione. Sermo. lij.

Scende ad me in montem etc. Sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie: vt placeat tibi domine deus. Deu. iij. ¶ Domini si tenuistis doctrinam heri tactam debetis ponere penam ad seruiendum deo. Diximus quomodo christus fuit in periculo mortis. Hodie ecclesia ostendit quomodo peccatores per meritum passionis domini se corrigere et emendare. Et proponit nobis epistolam sic dicens. Orauit Daniel. erat in babylonia: et ibi populus tenebatur in captiuitate. Ipse daniel orauit dicens. propter peccata nostra nos sumus in opprobrium vicinis nostris. Tu autem domine audiuisti alias preces et sacrificia mea et ea grata habuisti: da nobis misericordiam tuam vt tibi grata nunc sint sicut tempore Moysi. ¶ Domini velletis scire quomodo fiebant sacrificia tempore Moysi. Habetur Leui. v. vi. et vij. quod sacrificia in lege fiebant multipliciter. s. sine pelle et fermento: cum igne: et cum sale: cum thure: et cum sanguinis effusione: et cum cauda. Primo sine pelle deponendo duplicitatem. sine melle voluptatis. sine fermento malicie et nequitie. Cum igne feruoris. cum thure deuotionis. cum sale discretionis. cum sanguinis effusione. i. cum memoria christi passionis. et cum cauda recte intentionis perseuerantiam in bonis operibus. Sic debet fieri o peccatores vestrum sacrificium. vnde ps. Sacrificium deo spiritus contribulatus. Utinam sic offeratis. conuertimini igitur et offerte animas vestras deo: dimittendo vallem miserie. quod vt facilius faciatis recurratis ad beatam virginem dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me in montem etc. More solito mouetur questio theologalis fundata in euangelio hodierno vbi agitur de murmuratione Symonis pharisei contra christum propter Magdalenam. vbi dicit quod ille plus diligitur cui plus dimittitur. Querit igitur Sco. di. xxij. q. tertia. Utrum plus obligetur deo diligere iustificatus quam preseruatus. Rndet quod de obligatione possumus loqui duobus modis. aut ex parte suscipientis: aut ex parte boni suscepti. Si primo ex parte boni suscepti: cum innocentia sit maius bonum quam gratia recupata per penitentiam: sic dico quod innocens plus obligatur. Sed si nos loquimur ex parte suscipientis. s. peccatoris cum non sit dignus peccator dono dei: sic peccator magis obligatur. Et sic di. Sco. quod dictum christi dicentis cui plus dimittitur etc. intelligitur de remissione peccatorum commissorum: vt si vnus committit quattuor peccata et alius quinque: si ambobus dimittatur ille cui quinque dimittuntur magis diligere debet. In proposito autem de innocente et peccatore non est similitudo: quia vni nihil est dimissum. ¶ Leuate corda vestra: timetis damnari: Credo quod camere vestre sunt facte in inferno et hospitia vestra recepta ad hospitandum illos qui sunt in peccato mortali. Dixi heri quod qui accipit vnam filiam et inuenit eam leprosam in porta ecclesie non reducet eam ad domum: sed mittit eam ad leprosariam. Sic est de animabus existentibus in peccato mortali: quo per baptismum sunt facte sponse christi: que in articulo mortis si habeant peccatum mortale mittuntur ad omnes dyabolos. ¶ Sed dicetis forte vos: pater estis nimis rigorosus: creditis quod deus sit ita impius. Magdalena fuit peccatrix et orabit pro nobis et sic saluabimur deo dante. vos bene dicitis: sed

 de maria magdalena

non dicitis totũ. Habetis decretalẽ in antiquis extra de postulatione.c. Postulationẽ. Ad dignitatẽ eccl'iasticã si p sufficiẽtes testes possit pbari postulatio: postulat⁹ confirmabitur. ⁊ hoc si pbetur sufficientia. Ad hoc est lex ciuilis. C. de pbationib⁹. Lex incipit. ei q̇ dicitur vendicans sibi hereditatez aliquã iure hereditario dz se filium aut nepotem pbare. ¶ Casus est patẽs. In ecclesia cathedrali hui⁹ ciuitatis vacat episcopatus. caplm mittit ad pontificẽ maximũ dicens. Beatissime pater talis est postulatus in epm talis ecclesie: requirimus ꝙ cõfirmetis eũ. Dicet papa. habens testimonium sufficiẽs ꝙ sit dignus? si sic appellam⁹ eum ad talem dignitatẽ. si nõ repellimus eum: qr postulatio nullũ ius dat postulato. ¶ Lex ciuilis etiã dicit ꝙ si aliq̇s q̄rat hereditatẽ alicui⁹ d̉functi iure hereditarie successionis: opz ꝙ ipse probet se esse filiũ: aut consanguineũ eius. O pauperes pctõres: in paradiso sunt multe prebende. iuxta dictũ saluatoris Joh. xiiij. In domo patris mei mãsiones multe sunt. Vultis saluari: opz ꝙ afferatis testimoniũ sufficiens ⁊ ꝙ sitis digni. Videatis q̇d dicit euãgeliũ Joh. x. Opera q̄ ego facio illa testimoniuz perhibẽt de me. Videbitis opa vr̃a vos meretrices. vos ecclesiastici: simoniaci: pallardi: lusores: truffatores: ⁊ sic d̉ alijs. sunt ne ista sufficiẽtia testimonia ꝙ estis digni saluari? Queratis Magdalene vos mulieres vtrum ipsa sit in padiso p ostendendo corpus. pro lauando guttur ⁊ aspiciendo se in speculo p vnã horã ante exitum dom⁹? Certe non: qr si hec cõtinuasset iuisset ad omẽs dyabolos. ¶ Laboremus ergo o pctõres ad habendũ illam hereditatem cum bonis opibus vt ascendamus ad montez gratie. iuxta verba thematis preassumpti. Ascẽde ad me in montẽ ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima erit sacri euangelij expositiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Quantũ ad primã ptẽ. In euãgelio duo tanguntur.

Primo miserabilis conuersatio ibi. mulier erat in ciuitate peccatrix.

Secundo fructuosa emendatio. vt cognouit ꝙ iesus ⁊c.

Euangeliũ hodiernũ est magnũ: pulchruz: ⁊ suaue p pctõrib⁹. ⁊ loq̇tur in sũma de cõuersione Magdalene. de qua di. Gregori⁹ Cogitanti mihi de marie pnĩa magis libz flere ꝙ aliquid dicere. Et si Grego. hoc dixit q̇ erat vir pfectissim⁹: q̇d dz facere miserrimus pctõr. Rogabat ibm q̇dã phariseus vt mãducaret cũ illo. dicit Lu. vna die xp̃s predicauerat phariseis ⁊c. Et d̉r ꝙ ibi erat symon leprosus. aliq̇ dicũt ꝙ fuit sctũs Julianus eps: q̇ tunc vocabat Symon leprosus. dixit ergo. Reuerende magister rogo vos vt veniatis hodie prãsum ad domum meã. Et tunc ipso exñte in domo eius: mulier que erat in ciuitate peccatrix manifesta venit ⁊ erat cõiter ab oibus nota. De ea hic tria dicuntur.

Primo q̄ fuit hec mulier peccatrix.

Scd̃o quo pctõ peccauit.

Tertio qualiter pctõ exposita fuit.

¶ Gregorius exponẽs ⁊ Augu. dicũt. Hec quã Lucas peccatricẽ nominat Johan. magdalenã appellat. Hec est illa de q̄ Mar. testatur: ꝙ xp̃s eiecit de ea septem demonia. q̇d p septẽ demonia inq̇t Greg. Nisi vniuersa pctã designant. ¶ Scd̃o q̄runt aliq̇: quo pctõ peccauit. ⁊ si pctõ carnis vtrũ fuerit solũ mẽte corrupta vel corpe ⁊ mẽte. Aliq̇ volentes eã honorare dicũt ꝙ nõ fuit peccatrix corpe: sz solũ mente. Antho. florẽtinus in scd̃a pte loq̇tur. ⁊ dicit ꝙ est graue pctũ ɔtra illos q̇ mẽtiunt. Scitote ꝙ Magda. gratiat deo de grã quã sibi fecit. Et cũ ecclesia nõ veneret ipam virginẽ: credo ꝙ nõ fuit virgo corpe. Si enĩ vna filia habuit tantã volũtatẽ faciẽdi tanta mala ꝗtã vnq̃ fec meretrix si nõ fuerit corrupta corpe ⁊ postmodũ agat pñiam ⁊ saluet: vere videt sicut virgo: ⁊ fiet de ea festũ in eccl'ia vt vni⁹ virginis. ¶ Tertio quõ potuit cadere Mag. in tm̃ incõueniẽs ꝙ fuerit meretrix: cũ essz diues: nobilis ⁊ opulẽta? Dico ꝙ cãe pditionis vnius filie sunt tres.

Primo corpis elegantia.

Scd̃a substantie abundãtia.

Tertia libertas nimia.

¶ De primo Salomõ Prouer. xxxi. Fallax grã ⁊ vana est pulchritudo. ¶ De scd̃o Ezechiel. ix. dicitur. Hec fuit iniq̇tas sodome.

sororis tue superbia saturitas panis et ociũ.
¶ De tertio Ecclia.vij. Nõ defraudes illuʒ libertate etc. ¶ Habetis filias burgẽses ĩ priuate eas tute sicut scitis. Que est cã pditonis eaꝶ. Cõiter assignantur tres.s.pulchritudo. vos solũ queritis eas facere pulchras et facitis eas meretrices. Ad bñ eas custodiendum tria communiter assignantur remedia. custodia filiarum
Primũ est timor dei.
Secundũ verecũdia mundi.
Tertium custodia mariti.
¶ Per oppositũ qñ mulier nõ hʒ prẽm neq̃ maritũ: vel si habeat maritũ: non curat: nõ timet: neq̃ verec̃ homines. Non est mirum si labitur in multa scelera. Magdalena nõ timebat deũ: nõ habebat patrẽ neq̃ matrẽ neq̃ maritum. Et vltra erat pulchra vt sol. habebat pulchros pilos lõgos. erat pulchre stature. habuit vnguentuʒ ad se parandũ. fuit diues et habebat multa bona ad banqtandũ: nũc veniebant domicelle: nũc ruphiani dicẽtes. gaudeamus rideamus: et in bonis dies nostros ducam⁹. Tota hirl'm erat plena sua ifam ia vt plene ab oĩbus peccatrix noĩaretur. Martha ṽo videns sue sororis statũ deprauatũ sitibũda sue salutis venit ad eã dicẽs. Mala est fama tua soror mea. rñdit Magda. Quid ad vos. an non lʒ mihi facere que volo? Dicũt doctores ↄtemplatiui: q lazarus frater ei⁹ venit ad eã dicens. Soror tota ciuitas est plena fama vrã: vos diffamatis totã parẽtelam nostrã: laborate ad reparandã famã per vos deturpatã. vos aũt habetis hic bonũ pphetam ihm de nazareth: currite post odorem vnguentoꝶ suoꝶ. ¶ Sunt ne aliq mulieres tales sicut maria magdalena in ista ciuitate? discurre p oẽs status nobilium. ¶ Seq̃tur magdalene ↄuersio. Utinaʒ in societate ista taliter caperẽt ṽba mea sicut ṽba sororis et fris. et tũc cognouit: quia xp̃s accubuit in domo Symonis. intrauit peccatrix domũ pharisei et apportauit alabastrũ nõ dixit bona dies nec bõa nox. Sʒ subito cecidit et piecit se ad pedes ihu et taliter fleuit q ocli ei⁹ videbãtur riuuli defluẽtes. et lauit pedes ei⁹ et capillis suis tergebat. Sex vidit in seipsa que cognouit et retraxerunt eam.

Primo mala que cõmisit.
Scdo bona q̃ perdidit.
Tertio peccatoꝶ multitudinẽ et turpitudinem.
Quarto dãnationis eternitatẽ.
Quinto mundi deceptionẽ.
Sexto suã vtilitatem.
¶ Audiatis o pctõres. Magdalena pdiderat deũ summũ gaudiũ et bonũ et gloriam padisi. sed cognouit q deus facit solẽ oriri sup bonos et malos. Cognouit ĩ ipa illũi nata p verbũ pdicationis xp̃i: et oculi eius apti sunt. ¶ Dicunt aliq q Martha duxit ipam ad sermonẽ xp̃i. Jõ pau. ad Heb. iiij. Uiuus est sermo dei et efficax et penetrabilior oĩ gladio ancipiti. vt eñi vidit eã xp̃us in sermone tetigit eã ṽbis ignitis. Heu q̃d erit de te misera peccatrix: quo ibis p⁹ hãc vitã. tu misera dãnaberis. quot duxisti ad pditionẽ ppter pctã tua: quot aĩe dãnatoꝶ clamãt vindictã ↄtra te? Reuertere ad me et ego suscipiã te. Ut aũt cognouit inclinauit cor ad seruiendũ deo. vt aũt finitus est sermo desijt redire oĩno ad vana gaudia mũdi et intra se dixit. Nõ bibã neq̃ comedam donec xp̃o ero locuta. Truphatores et lubrici post sermonẽ impellebãt eã vt iret ad bãqueta. dixit ipsa. finite me. Ego nimis me elongaui a deo. qui dixerũt. Credim⁹ vos eẽ tristẽ. ppt pdicatorẽ: oʒ q dicat aliq̃d ad incutiẽdũ timorẽ. vos scit̃ Magda. q opʒ trãsire iuuẽtutẽ. dixit ipa. Nõ vadã ampli⁹ ad loca vrã: sʒ vadã ad eũ q̃ me mĩcordit̃ lachrymãtem suscipiet. Grego. exclamat ↄ pctõres dicẽs. Cui⁹ vl' saxeũ pect⁹ ille huius peccatricis lachryme ad exẽplũ penitẽdi nõ emolliãt. Cõsiderauit nãq̃ q̃d fec̃ et noluit moderari q̃d faceret. Tũc venit cũ alabastro et retro stãs itrauit. Uos dñe mittatis filias vrãs ad s'monẽ vt discãt bñfacere. q̃ntũ magdalena dilexerat honores: tm̃ spreuit et q̃ntũ curiosa in idumẽtis et ĩ gestu de oĩb⁹ egit pniam. vñ Grego. q̃t hũit pcti oblectamẽta: tot de se fecit holocausta. peccauerat p aspect⁹: p ṽba: p tact⁹: p risus: et de oĩbus pniam egit. doctores ↄtẽplatiui dicũt q dicere poterat. o ihu dulcissime ad te ↄfugio: sto ad pedes tuos miam querendo. vitã meã cognosco: pdidi aĩam et mũdi honorẽ. Jsti sunt pedes sancti qui venerũt

ad querendũ pctõres:fac mecũ miam nun-
q̃ reuertar ad pctm̃.Jnde lauit pedes: ⁊ ca
pilis tersit xp̃m prandiũ sumentẽ. Phari-
seus erat in mẽsa qui dixit intra se.si essʒ h̃
pp̃heta ⁊c.di.Augu.Si nõ videt peccatri-
cem quõ videt te cogitantẽ.dixit xp̃s Sy-
moni.Habeo tibi aliq̃d dicere. Unus vsu-
rarius prestiterat duobus hominib⁹: vni
centũ:alteri quinquaginta ⁊ donauit vtris
q̃ꝫ quis plus tenet vsurario.r̃ndit Symon
ꝙ is cui plus donauit.Dicit xp̃s recte iudi
casti ⁊ ꝯuersus ad mulierẽ dixit.ex q̃ ĩtraui
domũ tuam nõ cessat hec rigare ⁊ osculari
pedes meos:ꝓpter qd̃ dico tibi remittunt
ei pctã multa:q̃m dilexit multũ: h̃ ẽ remit-
to sibi oĩa pctã sua. O verbũ dulce ⁊ suaue
vtinã deus diceret nobis verbũ hoc.O mi-
serrimi pctõres ⁊ vos misere mulieres di-
catis:dñe deus ego sum miserrima pecca-
trix:vos estis nũc sicut vnq̃ꝫ fuistis faciat̃
mihi miam intrandi domũ.dñe detis mi-
hi gratiã vt ascendã ad montem gr̃e.Juxta
v̾ba thematis preassumpti.Ascende ad
me in montẽ ⁊c.

¶ Quantũ ad scd̃am partẽ.Dñi oꝫ restitue
re vsuras.De vsuris opꝫ tria intelligere.
Primo aggrauationẽ.
Scd̃o multiplicationẽ.
Tertio reparationẽ.

¶ De primo extra de vsuris capi.sup eo.ꝙ
vsura vtroq̃ꝫ testamẽto fieri ꝓhibet: ⁊ nul
lomõ in vsuris põt fieri dispensatio.iõ ma
gnũ pctm̃ est occidere hoiem ⁊ tollere no-
men bonũ.⁊ tñ ista possunt fieri sine pctõ:
q2 iudex sine peccato occidit hoiem. sꝫ non
est possibile dispensare in vsura:vt dic̃ cap.
quõcunq̃ꝫ cõmittatur siue sub vmbra cam
bij siue depositi siue venditõis.primo sub
vmbra cambij:sub quo variomõ põt com-
mitti.Cambiuꝫ aũt potest tripliciter fieri.
Quoddam est cambiũ reale:aliud per ter-
ras:aliud cambiũ siccuꝫ.De primo loq̃mur
cõiter: ⁊ est vtile reipublice q̃n quis tꝫ the
saurũ ꝑ villa:vt sicut q̃n quis vadit romã
pro bñficio impetrãdo:põt capere campsor
ab eo salarium moderatũ ƀm institutionẽ
legis.Aliud est cambiũ siccũ a charitate di
⁊ ꝓximi:sicut q̃n banquarius dicit:dabo ti
bi centũ scuta.sed si serues ꝑ vnũ mensem
habebo decẽ.⁊ sic cõiter istud est dãnabile,
aliud ẽ cãbiũ sub tutela orphanoꝝ: seu ꝑ
terras q̃n:ponitur in deposito ad augmen
tãdũ.c.plerisq̃ꝫ.xiiij.q.iij.Quicq̃d accidit sor
ti vsura est.sic etiã de mulierib⁹ viduis:qd̃
venit vobis vltra sortẽ vsura est ⁊ tenemĩ
restituere:laboretis ergo pctõres restitue-
re iniuste ablata:vt possitis adipisci viã ele
ctorũ qd̃ nobis ꝯcedat q̃ sine fine viuit.

¶ Feria.vi.de annũciatiõe virginis ma
rie.Sermo.liij.

ASCẽde ad
me in mõtẽ ⁊c.Sana me
dñe ⁊ sanabor: saluuꝫ me
fac ⁊ salu⁹ ero Jere.xxvij
Dñi ⁊ aie deuote si tenui
stis doctrinã heri habitã d̾betis moueri ad
pniam exẽplo magdalene. ad hoc inducit
nos Jere.in ep̃la dicẽs.Dñe oẽs q̃ te dere-
linquũt cõfundant.⁊ subdit. Sana me do
mine ⁊ sanabor.Jere.loquit in ꝑsona xp̃i
fugiẽtis a facie inimicoꝝ q̃ volebãt eũ po-
nere ad mortem.Sana ḡ me dñe ⁊ custodi
me.V̾e pctõres pr̃ noster Adã posuit nos i
talẽ ĩfirmitatẽ q̃n peccauit:ꝙ si ñ venissꝫ re
pator ipse ⁊ posteritas dicere potuissent:
sana me dñe.Jnfirmitas nature humane si
gnificat in ꝑabola q̃ h̃r Lu.x. Homo q̃daꝫ
descẽderat ad ihr̃lm in ihericho ⁊c. O pau-
peres aie si saluemur nõ erit sine pena.Dic̃
Lucas hõ q̃dã cecidit inter latrones ⁊ ex-
poliauerũt eũ:⁊ plagis impositis reliq̃rũt
eũ semiuiuũ.venit q̃dã ꝑsbyter cũ magna
capa dixit ei:amice tu es in magna necessi
tate ⁊ ꝑterijt nõ dãdo remediũ.Venit q̃dã
leuita ipse etiã ꝑterijt.Postremo venit qui
dã samaritan⁹ ⁊ posuit eũ sup iumẽtuꝫ:et
alligauit vulnera ei⁹:ipse hẽbat duas fili-
as:vnã plenã oleo:aliã plenã vino:⁊ vnxit
vl̃nera ĩ oĩb⁹ mẽbris:⁊ posuit eũ sup iumẽ
tũ duxit eũ in vnã domũ ⁊ dixit hospiti.cu
rã habe de eo ⁊ cũ venero reddã tibi.O pec
catores intẽdit̃ saluari hec ẽ hystoria ꝑ quã
intelligim⁹ nr̃am saluatõeꝫ aut dãnatõeꝫ.
q̃s est iste hõ q̃ descẽdit. Dico ꝙ est Adã de
ihr̃lm descẽdẽs.i.de statu ĩnocẽtie i statuꝫ
culpe ⁊ dyaboli expoliauerũt eũ ẽt plag̃ ipo
sit̃.Eccl̃.xvij.De⁹ de terra creauit hoieꝫ ⁊ ƀꝫ
ymaginẽ suã fec̃ illũ ⁊ ƀm se vestiuit illum

virtute.erat enĩ vestitus donis.spũssancti ꝛ oibus virtutib⁹.venerũt latrones scꝫ dia boli ꝛ ei abstulerũt oĩa ꝛ vulnerauerũt eũꝫ in aĩa ꝛ ĩ tpe appetibili cõcupiscibili irasci bili ꝛ rõnali in intellectu p ignorantiaꝫ in volũtate p maliciã in memoria p obliuio nẽ.ꝛ dimiserũt eũ sic subiectũ pcõ.mãsit nõ gentis ãnis.ꝛ.xxx.ꝛ dixit semp sana me do mine qm̃ ego infirm⁹ sum ꝛ nõ fuit aliqua herba q̃ posset eũ sanare.venit magnus sa cerdos ꝛ p̃sbyter scꝫ moyses ꝛ nõ potuit sa nare infirmuꝫ.post venit Leuita.i.ꝓphete cũ magna herba ꝛ nõ potuerũt remediare donec venit samaritan⁹ qui interp̃tatur cu stos.de quo ps. Nisi dñs custodierit ciuita tẽ.Adã vocauit eũ ꝛ oẽs alij patriarche et ꝓphete.Silr̃ venit plenitudo tpis:tũc mi sit deus filiũ suũ.ꝛ nũc sunt mille q̃dringẽ ti.lxxxiiij.ãni ꝙ venit ꝛ appodiauit se su per naturã humanã qñ descendit in vteruꝫ virginis ꝛ venit tanq̃ꝫ sacerdos ꝛ leuita.ip se ei sanauit nos ab oĩbus infirmitatibus nostris.10 ps. Bñdic aĩa mea dño q̃ sanat oẽs infirmitates tuas.pctõres laudet cre atorem ꝛ redẽptorẽ.si tpe p̃terito peccastis cõuertimini ad dñm q: merito ꝛ bono iure hoc debet facere. Sanat te ĝ samaritanus p sacramenta p baptismũ originale pecca tũ sanat ꝛ est fundatũ sup aquã q̃ exiuit de latere xp̃i. Pnĩa pctã actualia sanat ꝛ ẽ fũ data sup fletum saluatoris. Mr̃imoniũ sa nat carnalẽ ꝯcupiscentiã ꝛ rep̃ntat in fixio ne corpis xp̃i in arbore crucis.Extrema vn ctio pctm̃ veniale sanat:ꝯfirmatio sanat de bilitatẽ ingenij. ꝛ ẽ fundatũ quãdo se obtu lit in arbore crucis.Sacramentũ ordis sa nat ignorantiã: ꝛ fuit rep̃ntatũ in cruce qñ fuit corona spinea coronat⁹.Sacramentuꝫ altaris sanat esuriẽ qõ notat in potatione xp̃i.i.Petri.ij.Pctã nr̃a ꝑtulit in corpe suo sup lignũ.ꝛ duxit nos in hospitiũ suũ i ec clesiã.s.militantẽ. ꝛ dedit custodes:p̃latos mgros:ꝛ doctores:p̃dicatores: q̃ dñt sana re ꝛ custodire me dñe.Et vos dña samari tana ℣go maria q̃ portastis illuꝫ dulcissi muꝫ samaritanũ intercede pro nobis ad de um vobiscꝫ presentamus angelicum sua ue dicentes.Aue.

¶Ascende ad me in montẽ ꝛc. More soli to mouet questio theologal a magistris no stris theologis fundata in euãgelio vbi dr̃ ꝙ cayphas dixit.Expedit vt vnus moriat hõ ꝓ populo. ¶Utrũ cayphas ꝓphetãdo ꝙ expediret xp̃m mori sit ver⁹ ꝓpheta.Re spondet nicolaus de lyra hic ꝙ ad rõem ꝓ phetie tria requirũtur.Primo alicui⁹ occul ti ꝓcul hoibus manifestatio.Propheta in de dr̃ quasi ꝓcul fans aut dicẽs. q: dicit a liq̃d esse a longe futurũ. Secũdo requirit ꝙ ille q̃ dicit intelligat illud qõ dicit. Ideo pharao vidẽs septẽ vaccas:q: nõ intellexit nõ dr̃ ꝓpheta.Tertio requirit ꝙ eadẽ intel ligentia in mente qua spũssanctus intelli git a ꝓpheta ꝓferat. ꝛ sic dico ꝙ antichri stus ꝛ p̃decessores sui nõ erũt ꝓphete nec iste fuit vere ꝓpheta sed largo mõ. ¶ Leua te corda.timet dãnari. Credo ꝙ est tp̃s pe nitentie iã instat pascha. Et vos gaudisseri qui fertis comas ꝛ manicas latas vt dña domicella videat dixi heri ꝙ si volum⁹ ha bere hereditatẽ opꝫ ꝙ nos ꝓbem⁹ per opa nostra bona ꝙ sum⁹ veri filij ips⁹ dei.opa que ego facio ꝛc. vos dicit bene paẗ.sed iu uentus ẽ fragilis opꝫ trãsire iuuentuteꝫ et postea faciem⁹ pniãꝫ.sic dicũt mulieres eti am lubrice q̃ multa lucrant ad penã corpo ris suiuos dicit bene s̃ nõ totũ.habet extra de voto ꝛ voti redẽptiõe ca.ex multa ꝙ vo tũ vltramarinũ ad petitionẽ vxoris nõ est mutandũ.etiã lex ciuilis.C.de bonis libero rũ in ptãte ꝯstitutis. Lex incipit nõ soluꝫ. expedit iuuenibus calores iuueniles coer cere ne tristẽ habeãt exitũ. Casus ẽ patẽs q̃dã miles fecit votũ eũdi hierusaleꝫ mãsit plurib⁹ ãnis in domo ad videndũ oportu nitatẽ ꝛ post hoc voluit accedere ꝛ venit ad mulierẽ.vos nutritis filios ꝛ oĩa bona cu stoditis ego n̄ celabo vobis hereditatẽ ego voui ire hierusalẽ ꝛ intendo adimplere vo tũ.mulier flens dicit ego ꝓficiã dimittatis me qñ nutriuero filios. dicit insup mulier vtinã ego nũq̃ꝫ vidissem vos maledicat ho ra in q̃ ego vidi vos vtinã ego fregisseꝫ mi hi collũ.marit⁹ audiẽs planctus mulieris mĩa mot⁹ dicit. amica mea ꝯsolamĩ nõ ibo mittã ad papã ꝓ dispensatõe ꝛ ita fecit sed qñ papa audiuit dicit. opꝫ fili ꝙ tu impleas votũ aut dãneris. Paul⁹ dicit Ro.vij. Ui deo aliã legẽ in mẽbris meis repugnãtẽ le gi mentis mee ꝛc. Leuate corda itelligitis

bene istud verbū nō dimittatis bene agere quicq̄d dicatur vobis si dn̄s vl't ire hierusalē mulier eū impedire nō p̄t. Gen̄.iiij. Sub te erit appetitus eius ⁊ tu dn̄aberis illius. Mulier ē sensualitas q̄ vult ponere obstaculū q̄ nō saluemini. dicatis cōplebo votū meuꝫ saluabo me loquat̄ quicūq̄ voluerit vt ascendatis ad montē gratie. Juxta verba the. p̄assum. Ascende ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit sacri euāgelij expositiua.

Secūda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Prima continet duo.

Primū est diuine dignitatis recognitio.

Secūduꝫ humane miserie correctio.

¶ Collegerūt consiliū iudei dicētes. Quid facim⁹ ⁊c. Hodie est veneris nūcius passionis de quib⁹ dixi i p̄ncipio quadragesime. habuim⁹ iam q̄nq̄ nuncios passionis. primus qn̄ xp̄s pependit in cruce dixit. diligite inimicos v̄ros. Bonauē. dicit q̄ mansit in cruce supra duo brachia sicut hō in tortura trahitur. sic xp̄us qn̄ oīa ossa ⁊ nerui corporis trahebantur. p̄s. Dinumerauerūt oia oīa ossa mea ⁊c. Et dixit dimitte sine ignosce illis pater ⁊c. et fuit de p̄ncipalioribus mortis sue. nō dicebat diabolus vos deportet sicut vos dicitis. Secūdus nūcius fuit de piscina vbi sūt q̄nq̄ portic⁹ q̄ sunt q̄nq̄ vulnera saluatoris. Terti⁹ est de vinea qn̄ fili⁹ p̄rissamilias scꝫ xp̄s extra ciuitatē fuit occisus. Quart⁹ est de muliere samaritana qn̄ venit xp̄s circa meridiē fatigat⁹ ⁊ lassatus in arborē crucis. Quit⁹ fuit qn̄ lachrymis calidis in cruce dixit. sitio scꝫ oim v̄rm salutē. hodie sūt septē dies qn̄ venit ad lazarū dicēs. vbi ē amicus nr̄ incepit flere. Johānes dicit q̄ amic⁹ eius incipiebat putrefieri. xp̄us ḡ venit ad nos q̄ eram⁹ putridi mult̄ p̄ctis. iste ē nūc vltim⁹ nūcius sup alios pius. collegerūt consiliū aduersus iesuꝫ dixit cayphas. vos nescitis quicq̄ nec cogitatis q̄d facere debet̄ expedit vt vnus moriatur ne tota gēs p̄eat. O p̄ctōres quare sumus tā mali: cur dimittim⁹ nos dānari qn̄ xp̄s tanta passus est: o miserrima meretrix q̄ nō venis ad saluatorē te vocantē. nō ē fabula lazarus mortu⁹ ē ⁊ resurrexit. q̄ auteꝫ erāt ibi iudei testimoniū perhibuerūt ⁊ venerūt in hierusalē ⁊ dixerūt iudeis nūquid audiuistis q̄ lazarus frater magdalene est mortu⁹. vere ip̄e reuixit ⁊ ambulat ⁊ loquitur ⁊ comedit ⁊ bibit. q̄s h̄ fecit. ille magn⁹ p̄pheta. De lyra sup matheū.iiij.ca. dicit q̄ erāt septē ꝯsiliarij ⁊ q̄ttuor p̄sbyteri ⁊ scribe magistri nr̄i ⁊ pharisei tūc qn̄ fuerunt simul inceperūt clamare q̄d facim⁹ hic venient romāi ⁊c. sum⁹ destructi. cayphas dixit. p̄ legē moysi expedit vt vn⁹ hō moriat̄ pro populo. dicit hic Joh. q̄ verū dicebat s̄ non dicebat a seipso nec s̄m mentē sp̄ūssancti et tūc p̄ncipes ꝯsiliū tenuerūt ad capiendū iesum. vn̄ cōqueritur saluator. Hiere.xviij. Nū q̄d redditur p̄ bono malū: q̄r foderūt foueam aie mee. Recordare q̄ steteri in cōspectu tuo vt loquerer p̄ eis bonū ⁊ auerterem indignationē tuā ab eis. O p̄ctōres in tali die sicut fuit sabbati recessit xp̄s fugit q̄ dicit p̄ os Hie. nūquid reddit̄ p̄ bono malū: nūc tenet̄ cōsiliū ad faciendū me mori. dixit verū cayphas scꝫ expedit ⁊c. et totū cōsiliū dixit. bene dicitis. Tūc potuit dicere xp̄s recordare q̄ steteri corā te: ⁊ quotiēs ego oraui p̄ p̄ctōribus vt auerterē irā tuā ab eis: ⁊ remāsit vsq̄ cras ibi ⁊ venit in bethaniam vbi iudas qn̄ fecit cenā magnā tradidit eū. q̄b⁹ loquor vos iudices ꝯsiliarij ⁊ curiales p̄res in religione ⁊ eccl'iastici cōsiliū fecerit ⁊ vos mulieres vtinā teneretis ꝯsiliū quō debet̄ viuere. tria signa fecit xp̄s.

Primū signū diuine magnificatōis.

Secūdum signū diuie dignationis.

Tertiū signū diuie cōminationis.

¶ De p̄mo. p̄s. Signatū est sup nos lumen vult⁹ tui. De secūdo. ysa. lxij. Eleuate signū ad p̄plos. De tertio. Eccl'ia dicit. hoc signū erit in celo cū dn̄s ad iudicandum venerit. Luce.xxi. Tūc videbūt filiū hoīs in nubib⁹ celi venientē cū p̄tāte magna. teneat q̄libet cōsiliū in ꝯscia sua. signa eīn multa fecit in beneficio creationis ⁊ redēptōis ⁊c. Utinā oēs bene ꝯsulatis vitā vestrā ⁊ scelera que cōmisistis ꝯtra deū. Bern̄. sup cātica. Erubesce p̄ctōr diuinā ymaginē in bestialem ⁊ pecorinaꝫ mutasse. Scdm signū est diuini amoris exaltatio. Joh.xv. Maiorē dilectōnē nemo h̄ꝫ vt aīam suā ⁊c. Credo q̄ si rex veniret nō iret hospitatū i domo leprosoꝝ

hoc aũt fecit xp̃s q̃n induit naturá nostrã.
Tertiũ signũ diuine cõminationis. Videa/
tis quõ in iudicio oĩa signa erũt extensa: et
q̃d noui dicet. Faciam⁹ cõsiliũ ⁊ dicam⁹ q̃d
faciem⁹. Videatis iustitiá dei. vtiná nõ ve/
niat nobis sic fuit dictũ regi achab. iij. Re/
gũ. xx. Dimisisti virũ dignũ morte: erit aĩa
tua p aĩa illius. Nũquid ĩpunita relinqui
tis scãdala publica q̃ videnť oĩa. Videtis
mulieres oẽs tam effrontes portátes cau
das vltra statũ. de illis qui portát caudas
suas ⁊c. Et habetis presbyteros ĩ ecclesijs
vestris q̃ notorie tenẽt ribaldas. Estis vos
oẽs mulieres cor̃. discurre sic per oẽs sta
tus ⁊ officia. nã venit pcurator qui deb3 fa
cere iustitiá ⁊ dabitur ei ad vngendũ man⁹
suas aliq̃d. vidistis ne decretalẽ. li. vi. de im
munitate ecclesie. ca. qm̃ excõicati sunt qui
impediũt sup causis q̃ ad forũ ecclesiasticũ
de iure vel cõsuetudine ptinẽt litteras a se
de aplica ĩpetrari vel sup ipsis corã ordina
rijs vł̃ delegat̃ ecclesiasticis litigari. nec pos
sunt absolui nisi illis quor̃ iustitiá impedi
unt satisfecerit. Vide tu qui portas mũda/
nũ ad sustinendũ adulteriũ. sicut etiá eccle
siasticus ad sacrilegiũ ⁊ impedit iustitiá q̃
spectat ad ecclesiá. Vadatis ad quascũq3 in
dulgentias volueritis. nõ absoluemini nisi
satisfeceritis: ⁊ sic facietis ptra illũ in quez
iudei cõsiliũ inierũt. desistatis igif a talib⁹
⁊ hoc faciẽdo ascendetis ad montẽ gratie.
Iuxta verba the. preal̃. Ascende ⁊c.

¶ Quantũ ad secundá partem ascendetis
illũ montẽ gr̃e si vultis mihi adherere ego
in die pasche ponam vos ⁊ est vt dicit. ps.
mons coagulat⁹ mons pinguis. Locuti su
mus de q̃nto gradu q̃ est reddere alienũ de
vsuris. siľr estis hic q̃ prestatis vni decem
scuta ⁊ facit ille vobis p quolibet ãno vnũ
op3 q illa q̃ accepistis capiatis in deducti
onẽ sũme. Audiatis vos dñi de cõsilio q̃ p
longatis pcessus. siľr pcuratores iniuste.
habet enĩ de piña di. v. ca. negociũ. ⁊ sũt ver
ba gregorij. sunt pleraq3 negocia q̃ nunq̃
aut vix sine pctõ exerceri valent. Hostiẽsis
canonista dicit q inter oĩa q̃ sunt in mũdo
piculosius ẽ esse curialẽ aut aduocatu3 q̃
bre aliũ quodcũq3 officiũ. vos mulieres q̃
estis vxores cõsiliarior̃ aduocator̃ aut do
minorũ requestaru3 melius esset q essetis
vxores tortoris q̃ hui⁹ mali pcuratoris.
vel iusticiarij mali. ¶ Refert anthoni⁹ flo/
rentin⁹ ⁊ allegat gregoriu3. sunt multi sta
tus in quibus cu3 difficultate viuitur. sicut
ẽ mercator negociator curie procurator du
cere filiam ad choream vix reuertetur sine
contagione. vix reuertetur armiger de bel/
lo immaculatus. omnes tales sunt in ma/
gno periculo damnationis. non dico q om
nes dãnentur. loquor de singulis generum
⁊ non de generibus singulorum. vadamus
ad curiam parlamenti ad cameram compo
torum. sunt ad minus quattuor persone in
illis. primo auditor causarum. auditor re/
questarum. consiliarius aduocatus procu/
rator. lex. ff. de officio proconsulis incipit
non hominũ. decretalis li. vi. de rescriptis
ca. statutum iudices munera non recipient
aliqua: lex ciuilis. C. nemo iudicet in causa
propria tam in rubro q̃ in nigro. vos habe
tis iuramenta iurastis seruare ordinatio/
nes regales ⁊ vos in castelleto habetis cõ
stitutiones regales. in iure canonico in ma
iori volumine. xi. q. iij. ca. quattuor modis
peruertitur iudicium timore cupiditate o/
dio ⁊ fauore. Primo timore. capiamus vnũ
qui placitat scribit talis dominus q non
expediatur nunquid debetis expectare aut
differre. Dico q etiam si rex scriberet nunq̃
debetis differre. Secũdo cupiditate nimia
Iusticia aliquando fuit de fuste ⁊ lapidib⁹
sed nũc est de argento scilicet donando. di
cit lex de officio presidis q nõ capiatis do/
na excepto iusto stipendio. dicit vnus do/
minus talis vxori aut clerico. Domin⁹ epi/
scopus veniet ad querendum processu3 su
u3 dicetis q oportet habere vnam tunica3
de scarlate gallice. aut viginti vlnas de ve
luto habetis modum faciendi processu3 in
ter verba ⁊ lineas: ⁊ magnu3 interuallum
facitis ⁊ scitis quid debetis habere p quo/
libet verbo ⁊ linea ⁊ ponitis etiam synoni
ma verba ad habendum magis speciebus.
O pater dicetis. vnde habemus ad tenen/
dum statum nostrum caudas ⁊ tunicas et
sic de alijs: ⁊ nunquid hoc facitis in curia
parlamenti aut officialis. Officia emun/
tur quadringentis aut quingentis scutis
et non habet nisi centum scuta oportet be/
ne q pene valeát aliquid, aut capitis talia

dona deus nouit.dico ꝙ melius eēt tibi in humili statu stare ⁊ saluari ꝙ̄ i illo periculosissimo statu esse in via dānationis. Tertio iudiciū corrūpitur odio talē ponam euȝ in processuȝ faciā eū capere opȝ ne hoc reparare: dico ꝙ sic aut dānari. Quarto iusticia corrūpitur per fauorē aut amorē. si vos veniatis lusū cū dn̄o ⁊ habeatis affinitatē cū eo fauebit vobis si culpa tua datū est dānū vel iniuria irrogata seu alijs irrogantibus opem forte tulisti aut etiā imperitia seu negligentia euenerint dāna vere de his satisfacere te opȝ nec ignorantia te excusat si scire debuisti ex facto tuo iniuriam verisimiliter posse ꝯtingere vel iacturā ca. si culpa de iniurijs ⁊ dāno dato. imperitia ⁊ negligētia ascribūtur culpe dicit glosa. puta ille corrūpit iusticiā qui ꝓcessum ad visitandū recepit ⁊ cōmittit vni alteri. nūquid habetis ꝙ non debetis accipere quolibet die nisi scuta tria ſm constitutionē regalē ⁊ recipitis vltra etiā. Illud qđ expediretis bene in qndecim diebus ponitis triginta. ⁊ vos aduocati nūquid habetis linguā acutā. ⁊ cōiter bono iure in infirmitate verbū ⁊ linguā pdūt qꝛ in sanitate linguā vestrā vendidistis opȝ bene ꝙ eam pdatis qn̄ debetis vti ea ad cōfitendū. iō Hiere. ix. Docuerūt linguā suaȝ loqͥ mendaciū. Volo dicere ꝙ qlibet aspiciat statū in quo est: vt puenire tandeȝ possit ad terrā ꝓmissionis. Amen.

¶ Eadē feria sexta post p̄dictū. Ser. liiij.

Ascende ad me in montem et esto ibi. Dic obsecro ꝙ soror mea sis vt bn̄ sit mihi pp te: ⁊ viuat aīa mea ob graȝ tui Gen. xij. ¶ Dn̄i ⁊ aīe deuote credo ꝙ venistis ad audiendū aliqͥd pro salute vr̄a. Dixi ꝙ istud festū ē solēne. tali die sicut ē hodie descendit filius dei in vterū virginis. Recitaui hoc in quodaȝ ſmone. Iō qꝛ de maria locuturi sum⁹ vt cognoscam⁹ de q̄ ſuit nobis ⁊ quō debem⁹ ei seruire. Cepi figurā in genesi. Locut⁹ ē dn̄s ad abrahā dicēs. Leuate corda. Erat qdā magn⁹ vir noīe abrahā dixit ei creator. vade in egyptuȝ relinqꝫ patrē ⁊ parētes. Dixit ipē dn̄o. dn̄e ibo quo placebit. Tūc cepit viā ad egyptū: ⁊ dū vȝ intrare voluit le cayre ⁊ est ibi sicut pisius in regno frācie habebat suā vxorem pulcherrimā ⁊ vocauit eā abraham qn̄ fuit in cayro dixit ei. ego timeo ꝙ rex ⁊ dn̄i dū vos viderint ꝑpter pulchritudinē vestrā accipient vos ⁊ ego ero occisus. Licet tn̄ essent pagani tn̄ credebat ꝙ citius cōmitterēt homicidium ꝙ̄ adulteriū. Dixit vxori. nūc obsecro dic ꝙ soror mea sis: vt mihi bene sit ⁊ viuat aīa mea ob gratiā tui. Vide textū bene Unde quādo illi de ciuitate viderūt eos venerūt nūciatuȝ regi: ꝙ erant ibi de terra canaā. Et dixit rex. ingrediātur. Quis vos cōducit: Responderūt. Nos sumus de terra canaam. dixit abraaȝ. permitte nos viuere. Tunc dixit ei. Que est ista dn̄a quā conducis: Respondit ꝙ erat soror. Tūc dixit rex. vos bene veneritis in terra ista. vos nec ipsa malū habebitis. dixit rex ꝙ ipsam caperet in sponsam. ¶ Sed dicetis mihi: pater quid repn̄tat istud qđ dicitis ꝓ festo domini. vos scitis ꝙ statutū est oībus hominibus semel mori. Hebre. ix. ⁊ cōparere ante iudicem. videatis ista capita que hic apparent: ipsa transierūt iaȝ ad statutū quia oportet ire ante regē. tunc plangent se oēs tribus terre. Tunc veniet ante tribunal iudicꝭ vnusquisqꝫ ⁊ eorū que gessit in corpore siue bonū siue malum oportet reddere computuȝ de omnibus pallardis: de iururijs: ⁊ sic de alijs. Sȝ quis cōducet vos an̄ regē. Legistis crisostomū in ſmone hodierno. Amici amici valete. valete i seculū aīaꝝ pgo in regiones metuēdas in māsiones longinquas corā iudice terrifico ⁊ nemo me comitatur. Vos aūt qn̄ eritꝭ i articulo mortꝭ qͥd dicetis. Heu heu heu qͥs nos cōducet. Inf oīa alia horribili⁹ ⁊ difficili⁹ ē mors. In mari sicilie de qͣttuor nauib⁹ vix eripiť vna. De qͣtuor aīab⁹ vix saluabiť vna qn̄ tres dānantur. qͥs ḡ nos ꝯducet i articulo mortꝭ nisi sacra q̄ est pulchra ꝟgo maria. Iō pulchra es amica. ⁊ dic ei verbū. s. obsecro. Iō ecclīa cātat in laudē eius. Maria mať ḡre ⁊c. Duo ḡrimus tibi.

Primo nos ab hoste ꝓtege.

Secūdo in morte nos suscipe.

¶ Cognosciť in nccītate amic⁹. hec est hora mirabilis qn̄ pueri pať ⁊ mater ⁊ omnes

vra de abraham

amici te dimittūt. placeat beate marie virgini ꝙ fratres eius simus: ꝛ ꝙ ob gratiam eius nobis regnuꝫ dei aperiatur: ꝛ rex nos benigne suscipiat itercessione matris eius que ad latus suū residet. bernardꝰ. Opꝫ ꝙ oēs se eleuent ad videndū miam ad latus filij sui vt ingrediamur requiē ad quā non possumꝰ ingredi nisi ipsa auxiliante. quare vocatur mater gratie mīe aduocata. Inter alia dicit anselmꝰ dicere de virgie gloriosa ꝙ dei mater est omne qđ sub celo est trāicē dit. ideo ꝑcemur eam vt ob reuerentiā eius qui fecit ꝙ mater dei esset: qđ est nobilius verbū qđ pōt excogitari fac vt sis aduocata nostra. Secundū verbū. stabat iuxta crucem cū tristicia tāta sicut habuit hodie gaudiū ex cōceptione: ꝛ in annūciatōe stans vidit filiū in altitudine decē cubitoꝝ. ꝛ dixit ei filꝰ. Mulier ecce filiꝰ tuus. deinde discipulo ecce mater tua. Et tūc dixit maꝛ syon dicet hō. i. xps dicet syon. i. toti xpianitati. Mater tibi est scꝫ virgo oībus nobis in illa hora data es in matrē vt aduocata sis ꝓ nobis. ergo vos mulieres vos pctōres si timetis dānari pensetis dolores quos ꝓ nobis filius eiꝰ passus est. ꝛ dicatꝭ ꝙ sit ante eum aduocata. ꝛ sic si pctā dimittitis ascendetis in montē grē: quē vt ascendere valeamus sibi salutē angelicam presentabimꝰ dicentes. Aue.

¶ Ascende ad me. More solito moueꝛ questio theologalis a Bonauē. dist. iiij. iij. senten. fundata super materia ꝑsentis solēnitatis. Utrū virgo meritorie de ꝯdigno meruit mater dei effici. Triplex ē meritū. Primū est cōgrui ꝗñ ē dignū tāta retributio erit. ꝭ datur ex liberalitate dātis. hoc modo meruit maꝛ gloriosa mater dei fieri. Scđo est meritū digni qñ est inꝛ meritū ꝛ ꝑmiuꝫ aliq̄ cōdignitas: ꝭ nō adequatio ad premiū sicut qñ iustus ꝓ pctōribus erat in supplicio. hoc mō meruit ꝟgo ex pte dātis: sed nō ex pte recipientis cōsensus qñ dixit. ecce ancilla dñi. ꝛ plus meruit ꝙ̄ si fuisset tota ecclesia cōgregata simul. Tertio ē meritū cōdigni: ꝛ est qñ est ꝓportio geometrica. sicut equalitas vtrobiꝙ̄ inꝛ premiū ꝛ meritū. et hoc mō nō meruit gloriosa virgo vt eēt mater dei. Scotus dicit ꝙ sicut natura hūana erat in potentia obediētiali vt vniretur deo: sic virgo gloriosa vt eēt maꝛ dei. ¶ Lenate corda: quid dicūt vestri intellectus: legistis ne legendaꝫ sancti Bernardi: In hystoria dicit ꝙ tantū sunt duo saluati. Leuemus spm̄ nūc sunt mille. cccc. lxxxxiiij. anni ꝙ xps incarnatus est. ꝛ qñ angelꝰ venit ad mariā mūdus fuerat iam ꝑ qnꝙ̄ mille annos. Bonauē. i. dist. iij. querit. Quare est ꝙ xps distulit incarnationē ꝑ tantū tempus In veritate credo: ꝙ taꝫ stupendū misteriuꝫ diuine seueritatis in angelo nobilissmo ꝛ hoīe pmo apposuit nobis deus vt cognoscamus ꝗtū sit pcm̄ horrendū: ꝛ ꝗꝫ horrendū sit incidere in manꝰ dei. Ideo dilatū fuit beneficiū incarnatōis. ad beneficiū illud plus cōmendandū ꝛ memorandū ꝛ ꝑpter pctm̄ magis puniendū ꝛ ꝑpter morbū cognoscendū. ¶ Estis hic legiste aut canoniste. Lex ciuilis. C. de legibus incipit. Si imperialis maiestas causā examiauerit ꝛ partibus cōstituerit sniam: sciant oēs iudices sub impio nr̄o existentes legē esse nō soluꝫ ad casū priuatū sed etiā similibꝰ posse cōferri. Diciꝛ in antiquis de excessibꝰ platoꝝ. ca. ꝑuenit. pena viiꝰ metus dꝫ esse plurimoꝝ. Applicemꝰ ad theologiā. Quidaꝫ seuerus capitaneus vocatꝰ Tristanꝰ heremita tēporibꝰ Ludouici regis vltimi qñ capiebat vnū hoiem dicebat. ꝑ sanctā Katherinam iste nec est vir nec mulier festināter ducatis eū ad patibulū. Quis vestrū esset q̄ non timeret si modo veniret ad manꝰ talis: nōne plus debetis timere si veniatis ad manus dei: Helas dicetis dñe miseros nos peccatores dimisistis per quinꝙ̄ mille annos in carcere sine remedio. Dicit bonauētura ī veritate: ꝙ tā stupendū signū seueritatis posuit inter angelū ꝛ pmū hoīem: credo ꝙ hꝫ fecit ad ostendendū seueritatē diuine iusticie. Scotus in. ij. di. xxi. Querit q̄s grauius peccauit adā vel eua. O quot sūt hodie qui grauiora pctā cōmiserūt ꝙ̄ adā ex genere. licet pctm̄ ade sit grauiꝰ extensiue: qꝛ adā nō peccauit nisi qꝛ opus erat ꝓhibitū: quia de se erat bonū opus. Fuistis ne adhuc in lubricitate iuuenis ꝛ vos macqrelle: adulteri sacrilegi ꝛ blasphematores dei ꝛ sanctorū. peccata vestra grauiora sunt peccato ade. Dico ꝙ iperator dicit ꝙ si maiestas imperialis dederit sniam de aliquo crimine

simile dedit de oī taliter peccanti ꝛ fit in exemplū omniū. Dicit decretalis quādo peccatū punit̄ in publicū pena eius dꝫ esse oībus in exemplū. Adā nobis est in exemplū qui ꝛ si nō peccauit tantū sicut nos: ꝛ quattuoꝛ milibus annis fuit in carcere: ꝛ iterū quasi mille ī hoc mūdo. Inuito vos ad toꝛtoꝛē qui est diabolus. Volo dicere ꝙ nō teneat vos ille in gehēna. ꝯsideretis bene punitionē ade: ꝛ q̄ꝫtus fuit ille q̄ redemit ꝛ cognoscamus q̄ꝫtuꝫ est pctm̄: dimittendo istā vallē miserie ꝛ peccatoꝝ obediamꝰ deo: et sic ascendemꝰ ad montē gratie. Iuxa verba the. preas. Ascende ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Loqui de misterio incarnatōis nō ē modicū. Alias in aduentu dicebā de īcarnatione ꝙ misteriū incarnationis non est opus vnius diei. sed dicamꝰ de euāgelio hodierno. Cōsiderate aīc deuote ꝑ q̄nqꝫ mille annos clamores ascenderūt ad deū: ꝛ oēs angeli requisierūt diei hodierne festiuitatem. Exodi. iij. Vidi afflictionē populi mei ꝺscēdi vt liberareꝫ vos. ꝛ ps. Propt̄ gemitum pauperū nunc exurgaꝫ dicit dn̄s. Ita dicit glosa: ꝙ p̄cibus sanctoꝝ patrū ꝛ marie accelerauit incarnationem. ꝯsideretis ꝙ trinitas annūciauit angelis ꝙ filius dei descēderet ꝛ fuit electus ambassiatoꝛ vnꝰ ad annūciandū. In euāgelio tria notātur.
Primo angeli missio.
Secundo virginis salutatio.
Tertio matris acceptatio.

¶ Casus est patens dn̄i q̄n rex vult mittere alemaniā eligit vnū ābassiatorē qui sciat facere nūciuꝫ. In trinitate fuit decretum facere gr̄am ꝛ miam pctōribus. ps. Preuenerūt p̄ncipes ꝯiuncti psallentibꝰ in medio iuuenculaꝝ typanistriarū. Quis fuit seruꝰ missus: dicit euāgeliū nō quilibꝫ angelus sed gabriel. ꝛ cui mittit̄: ad virgineꝫ. cuius qualitatis: desponsatā. quō appellat̄ maritus: ioseph. vnd̄ erat: de domo dauid. quod erat nomen virginis: maria. in quā villam fuit missus: in nazareth. Legistis ne bernardū sup euāgeliū Missus dicit. Si folium nō cadit de arboꝛe: nec capillus de capite sine diuino numīe: putas ne tanta v̄boꝝ series a sancto euangelista sine misterio ꝑfundo prolata esset ꝛ oīa sint plena misterio ꝛ discutione digna. Dicamꝰ nunc. Luca. dic q̄s fuit ābassiatoꝛ q̄ fuit missus: dic̄ angelus. Ad qd̄ bonauē. dicit. Repatio debet correspōdere lapsui ꝛ medicina infirmitati. Quādo em̄ adā ꝛ eua peccauerūt fuit ibi p̄mo hō. Secūdo mulier. Tertio diabolꝰ: scꝫ malus angelꝰ. Sic ille qui nūciauit gabriel dr̄ q̄ interp̄tatur fortitudo dei pugnaturus cōtra diaboluꝫ. Dicit scotus in. ij. di. ij. ꝙ erat de ꝓpinquioribꝰ trinitatis de seraphim quē trinitas misit ꝛ a trinitate ē missus. Cui dixit pat̄. Gabriel vade ad illam quam ab initio elegi ꝙ sit mater filij mei. Mater inquit tēporalis: ꝛ ego pater eternus ꝛ in diuinitate filiꝰ dixit. O gabriel vade ī noīe meo dic ei ꝙ erit mihi mater ī humanitate. ego elegi in vtero suo sumere carnē ita ꝙ in vtero formabo mihi corpus: et manebo nouē mensibus ꝛ subiectus ero: ꝛ tenebo ei semꝑ bonā societatē. dixit spūssctus. Vade gabriel ꝛ nūcia ei ego eam gratia mea sanctificabo ꝛ virtute mea obūbrabo: ꝛ sine cōcupiscentia carnali informabo. Missus ergo est a deo. quo iuit. dico ad ciuitatē galilee. Hec ciuitas dr̄ galilea qd̄ interp̄tatur transmigratio: ad denotandū ꝙ trāsmigraremus d̄ pctō in gr̄am ꝛ iremus in ꝑadisuꝫ. ꝛ iterū vocatur nazareth qd̄ interp̄tatur floridus. ꝛ cui missus ē angelꝰ: dico ꝙ ad virginē. vn̄ Bernardꝰ. Si virgo debebat parere vt v̄go debebat eē. ꝛ si erat deus: nasci debebat d̄ virgine. Dicit ambrosius. Latent diuina misteria: ꝛ nō sine causa fuit desponsata ad celandū misteriū diuine incarnationis. ꝛ nūquid diabolus videbat integritatē corpoꝛis virginis. quare fuit ei celatū: Dicit scotus in. iiij. di. ij. Pria causa nō ꝯcurrente. secūda non pōt aliquid ꝓducere. Ideo celatū fuit diabolo misteriū incarnatōis ne impediret. Pone exēplū de igne triū pueroꝝ. Quis fuit maritꝰ dic̄ euāgeliuꝫ Ioseph de domo dauid. qd̄ sigt augmentū. q: q̄n virgo bn̄dicta ꝯcepit filium dei fuit augmentata ꝛ consūmata in gr̄a. sicut ioseph filiꝰ Jacob hꝫ custodiā frumenti ex quo debemꝰ nutriri. Que sunt domicelle q̄ vocant̄ marie: est magnus honoꝛ. et

quãdo estis meretrices facitis magnã iniu riã noĩ eius nec digne estis sic vocari. Ha bet em̃ duo noĩa ƀm duplicẽ dignitatẽ. Di citur maria quasi mare amarũ in passione. Maria dr̃ in assumptiõne quãdo inter bra chia filij i celo fuit collocata. talis fuit ma ria vt eius vita sit in exemplũ. Secũdũ ver bũ est saluto siue obsecro. Salue regina. A ue stella matutina ⁊c. sunt pulchre cantile ne ⁊ orõnes. pulchrior est aue maria. Quid dicit ista oratio? dicit ꝙ oĩa cõtinet q̃ vna fi lia licite põt a deo querere. Primo querere potest velle esse pulchra: hoc est sine macu la. velle habere bona ⁊ filios pulchros ⁊c. Sunt de hic astantibus qui ⁊c. Maria q̃n angelus venit ad eam nõ erat in bancque tis: nõ in cõuiuijs: nec in choreis: nec in loci imundis: sed erat in oraculo orans patrez hostio clauso. inquit bern̄. ⁊ angelus locu tus est ei. sed q̃d dixit ei facie rutilans ⁊ ve ste corruscans. quid faciebat ipsa. Bonauẽ tura dicit in. iij. sentẽ. dist. iiij. Legebat pro phetiã ysaie. Ecce virgo concipiet ⁊c. ⁊ vo cabitur emanuel: quod est nobiscum deus. Bernardin⁹ libro de euangelio eterno dice bat. Utinaz illa mulier esset tempore meo: ita ꝙ essem dignus illã videre in tali medi tatione. Angelus dixit. Aue grã plena dñs tecũ. vos estis omni bono ⁊ grã plena: bñ dicta tu ĩ mulieribus. Et subdit elizabeth. ⁊ benedictus fructus ventris tui. Quid di cit maria ꝙ erat i oraculo sine societate: nõ: sed erant cum ea quattuor domicelle ⁊ vna ancilla. Audiuistis hoc vnq̃. ⁊ tenebant ei societatẽ. Utinã vos haberetis istã societa tẽ. ancilla verecũda virginalis turbata ẽ et cogitauit qualis esset ista salutatio. Utinã cogitaretis salutationes maloꝝ truffatoꝝ Quare fit hora sexta post cõpletoriuz si gnum ad aue maria. dico q: angelus fuit cũ maria a quĩta hora vsq̃ ad sextaz. Ne ti meas maria. Dixit angelus non veni vt vir ginitatẽ amitteres: sed vt essem minister in carnationis. Dixit iteruz angelus. Recole prophetiam ysaie. vij. Nunquid legisti im mediate ꝙ virgo cõcipiet ⁊ vocabitur ema nuel. i. nobiscũ deus. Gaude nã ipsa tu es. prima domicella prudentia fuit scilicz que dicit. quomõ fiet istud quoniã virũ non co gnosco. Non enim loquebatur sicut homi nes. quomodo fiet istud. Dixit angel⁹. Spi ritus sanctus descendet in te. Helizabeth sterilis in senectute est pregnans de vno fi lio. Alie domicelle responderunt dicentes. Ecce ancilla domini fiat mihi ƀm verbum tuuz. posuit se genibus flexis humilitas ⁊ obedientia locute sunt dicẽdo. Uos dicitis ꝙ concipere debeo deum meum. Tunc di xit obedientia. Fiat mihi ƀm verbum tuuz. ⁊ ego do corpus meuz ⁊ puriorem sangui nez vt in me corpus christi formetur ⁊ tũc in instanti anima christi creata est ⁊ vnita corpori ad peragẽdum misterium incar nationis ⁊ redemptionis nostre. Capiatis vnuz speculũ. ponatis ante in instanti san cta trinitas dixit anime christi. Eritis ĩ vte ro virginis nouez mensibus. ⁊ nascemini ĩ nazareth: fugietis in egyptum: ⁊ ibitis in desertum: ⁊ eritis in opprobriuz ⁊ derisum multis: sputis ⁊ colaphis datus: ⁊ in cru ce eleuatus. Tunc dixit filius. propter me orta est hec tempestas: proijcite me nũc in mari. Jon̄. i. ⁊ in instanti illo dicit bonauẽ tura. Acceptauit christus omnes dolores quos trinitas presentauit. In illo instanti fuit formatum ⁊ organisatum corp⁹ de pu rissimis sanguinibus virginis marie ⁊ vni uit sibi naturam humanã filius dei. Tunc verbum caro factum est. Johan. i. ⁊ reuer sus est ambasiator. ¶ O peccatores non ẽ hodie dies ad exercendũ nos in malis. Ce lebremus ergo istam sanctissimã festiuita tem que est principiũ nostre redemptionis Agamus grãs oĩpotenti deo qui in vtero virgis assũpsit naturã hũanã ⁊ nobis ape ruit hereditatẽ supernã. Amen.

¶ Sabbato ante ramos palmaꝝ. Ser. lv.

Scẽde ad me in montem ⁊ esto ibĩ Ne propicieris iniqtati eoꝝ ⁊ pctm̄ eorũ a facie tua nõ deleatur. Piere. xviij. ¶ Dñi ⁊ aĩe deuote audiuistis ɔsiliuz durũ iudeoꝝ vt xp̄m occiderẽt. Hodie hie remias ponit q̃rimoniã xp̄i ɔtra iudeos di cens. Dñe tu cognoscis maliciã eorũ cõtra me: ne propicieris iniquitati eorum ƀ eter naliter sint damnati. Utinam peccatores

illud nō cadat sup nos. ¶ Hic magister sen
tentiaꝝ querit vtrū sit aliqđ pctm̄ adeo ma
gnū ꝙ deus nō possit remittere. Bonauen
tura ꝛ thomas dist.xxxiij.ij. dicūt cū magi
stro ꝙ non. Sed dicit vnū verbū bonauē
tura ꝙ aliqua pctā sūt adeo execrabilia ꝙ
nisi ex speciali gratia dei hō nō potest cōte
ri. De isto habet Hiere.vij. Tu aūt noli ora
re ꝓ populo hoc nec assumas ꝓ eo laudes
ꝛ orōnem q2 non exaudiā te. ¶ O pple vos
debetꝭ timere cadere ī pctm̄. Aliqñ caditꝰ qs
in pctm̄ ꝛ taliter ꝙ vix remittitur. ꝛ q2 pec
catū iudeorū videtur esse grauissimū inter
oīa peccata: quare ipsi meruerūt destitui a
deo ꝛ nō habere remissionē pctōꝝ. loquor
de obstinatis. Dicamꝰ igitur dñe per meri
tū tue sacratissime passionis. da nobis re
missionē peccatoꝝ. Recurramꝰ ad eius ma
trem vt pro nobis precetur filium suū di
cendo. Aue maria.

¶ Ascende ad me in montē ꝛc. More soli
to mouet questio a magistris nostris theo
logis ꝛ terminata per Bonauen distinc.xlij.
fundata in euāgelio hodierno quod loquit
de vno prandio ꝛ cena. ꝛ ibi erat martha et
magdalena. ꝛ martha ministrabat: ꝛ laza
rus erat vnus ex discūbentibꝰ. Utrū actus
exterior addat bonitatē vel maliciā distin
ctā contra actū interiorē. Dicit bonauētura
ꝙ de merito possumꝰ loqui vel de merito
pmij essentialis: aut de merito premij acci
dentalis. Si pmo modo cū tota radix meri
ti sit in volūtate: operatio exterior nihil ad
dit ex cōdigno. sed si loquamur de pmio ac
cidentali nulli dubiū qn actus exterior ad
dit aliquid actui īteriori. verbigrā. aliquis
hꝫ votū vel volūtatē seruandi virginitatē
qm̄tūcunqꝫ habeat volūtatē nunqꝫ corona
bitur aureola virginū nisi volūtatē sequat
exhibitio opis. idē est exēplum de virgini
tate patiendi martyriū. ¶ Leuate corda ve
stra o pctōres audite rem gestaꝫ. Martha
satagebat. pbatio bone volūtatꝭ correspon
debat exhibitioni opis. Estis ne adhuc cō
fesse mulieres lubrice: velitis nolitꝭ dimit
tetis aliqñ luxurias vestras ꝛ pompas. Et
vos dñi iusticiarij nūquid habetis legē ci
uilem. C. de officio presidis. l. ij. ꝙ malefi
cia publica aut scandala nō dñt remanere
īpunita. Hoc etiam dicunt canoniste in ca.
perniciosaꝫ extra de officio iudicis ordina
rij. vbi dicitur ꝙ epī in suis diocesibus de
bent crimīa inquirere ꝛ punire: ꝛ cū opꝰ fu
erit brachiū seculare inuocare. ¶ Audiui
stis heri ꝙ miles deuotus qui volebat ire
hierusalē nō debet dimittere peregrinatio
nē ꝓpter supplicationē vxoris. i. ratio non
dꝫ sequi sensualitatē sed debꝫ peregrinari.
Sed dicetis vos miserrimi peccatores ꝙ
speratis saluari in mīa dei. certe dico mīa
dei nō est facilis his psertim qui quotidie
laborant offendere deū. Nūquid habetꝭ le
gem ciuilē. ff. ꝙ quisqꝫ iuris in alterū statu
erit eodē iure ipse vti debꝫ. ꝛ est tam in ru
bro ꝙ̄ in nigro. Ad hoc est decretalis extra
de constitutionibꝰ in antiquis ca. Cuꝫ oīs.
vbi idem dicitur. ꝛ allegatur illud dictum.
Patere legem quaꝫ ipse tuleris. Vultis ꝙ
dicam vobis omēs termios quos tenebitꝭ
deo ipse tales tenebit vobis. Uadatꝭ ad cu
riaꝫ parlamenti aut casteleti. dicit consilia
rius aut procurator. dñi propono vobis ta
lem qui cōmisit tale crimen: ꝛ ipse cōmisit
simile aut maiꝰ. Nūquid si casus suus ma
nifestetur iudicabitur ipse sicut ꝛ alij. Ec
clesiasti.xxx. Miserere aīe tue placens deo
ꝛ cōgrega cor tuū in sanctitate. Uultis do
mini mei ꝙ deus faciat nobis mīam: opor
tet ꝙ habeatis pietatem de vobisipsis. di
mittatis peccata. tu miser leno quādo deci
pis vnā mulierē capis cameraꝫ in inferno
ꝛ sic de alijs. Recurrite igitur ad passioneꝫ
dñi ꝛ ipē miserebit vestri. ꝛ sic ascendetꝭ ad
monteꝫ grē. Juxta verba the. preal. Ascen
de ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secūda virtuose ascensionis demonstra
tiua.

¶ Euāgeliuꝫ duo continet.
Primū saluatoris benignā condescentiaꝫ
ibi. ante sex dies.
Secūdum pditoꝝ malignā indignationeꝫ
ibi. quare hoc vnguentū ꝛc.

¶ Postꝙ̄ xp̄s lazarū resuscitauit iudei te
nuerūt consiliū ad occidendū eū. Ipe fugit
a hierusalē vsqꝫ ad effrem trāsiordanē iux
ta desertum. ꝛ in illo tpe fiebat pascha. Vic
dicit leo. Attende ꝙ̄ vetꝰ ꝛ nouū sit festum
paschale. Pascha dꝛ trāsitꝰ dñi: q2 filij isrl

transierūt ab egypto in desertū: ꝛ a deser to in terrā promissionis. In recognitiōe hꝰ sicq ipsi faciebant festū in tali die sicut die iouis sancta. Jesus ergo añ sex dies pasche venit in bethaniā q̄d est ad vnā leucā ō hie rusalē: ꝛ ibi fecit cenā cū maria martha ꝛ la zaro quem a mortuis suscitauerat. Turba aūt illuc venit: nō ꝑpter ihm tm̄: sꝫ vt laza rum viderēt. Hic dicit Aug. Ne putaretur fantasma esse de resurrectione lazari: come debat: bibebat: sedebat: ꝛ loq̄batur. Sed q̄d loquebat̄: penas inferni referebat. an loq̄ batur de filibus fatuitatibus sicut vos lo quimini q̄n estis in prandijs vestris: nun quid loq̄mini vos mulieres de amatoribus v̄ris q̄n estis in festo scti pēsardi. Et vos truffatores: nūquid dicitis hoc de tali do micella ꝛ hoc ꝛ hoc. dic vt scis. Nō sic certe loq̄batur in mēsa lazarus. Tūc maria acce pit librā vnguēti: ꝛ posuit sup caput recū bēt. Mar. xiiij. Q̄n erat i domo Symōis portabat alabastrū vnguēti nardi pistici. Judas v̄o nō valēs ferre hoc: erat em̄ fur ꝛ loculos habebat: incepit stridere dentibus nō volens abscōdere suā ꝑditionē. dixit vt quid ꝑditio hec. potuit em̄ istud venūdari multo ꝛ dari pauperibꝰ. Isti sex dies de q̄ bꝰ loquitur euāgeliū spiritualiter sic sunt accipiendi.

Primꝰ est pcti cognitio.
Secūdus cogniti detestatio.
Tertius detestati cessatio.
Quartus cessati euitatio.
Quintus euitati ꝯfessio.
Sextus confessi satisfactio.

¶ De primo dic̄ Jsa. lx. Leua oculos tuos ꝛ vide: oēs isti cōgregati sunt venerūt tibi. De scđo Jere. ij. Scito qꝛ malū ꝛ amarū est te dereliq̄sse deū tuū. De tertio Jo. viij. Ua de ꝛ ampliꝰ noli peccare. De quarto. i. Thes sa. v. Ab oī spē mala abstinete vos. De q̄n to Lu. xvij. Jte ostēdite vos sacerdotibꝰ. De sexto. ps. Sacrificabo tibi hostiam laudis.

¶ Leuate corda o pctōres si xp̄s veniret ad vos: nunq̄d daretis ei prādiū: nūq̄d pared ei prādiū ꝑ sex dies añ: Recordamini eorū q̄ fcā sunt in prādio. Lazarꝰ nūq̄ risit post q̄ꝫ a mortuis surrexit. Si ḡ dimisistis luxu rias v̄ras ꝛ pctā v̄ra q̄ deducūt vos ad in fernū: studete ad pedes dn̄i n̄ri iesu xp̄i la chrymabiliter v̄rorꝫ pctōrū remissionē po stulare: ꝛ sic ascēdetis ad montē grē. iuxta v̄ba the. pāssumpti. Ascēde ad me in mon tem ꝛc.

¶ Quantū ad scđaꝫ ptē. Uultis intrare ter rā ꝑmissionis siue ascēdere ad montē dn̄i: opꝫ restituere ablata. Diximꝰ de aduocatis ꝛ iusticiarijs quō dn̄t restituere: ꝛ de his qui fuerūt cā peccandi. nūc oꝫ videre de fraude ꝛ dolo. ps̄ di. Tota die iniusticiā cogitauit lingua sicut nouacula acuta fecisti dolū. bea. tho. ij. ij. q. lv. ꝛ Alexā. ō hallis in. iij. ꝑ te sūme ponit d̄ram inter fraudē ꝛ dolum. Et dicit q̄ꝫ fraus est in ope. dolꝰ v̄o in v̄bo lꝫ fraus ꝛ dolus aliq̄n ꝑ eodē capiantur. Fraus aūt est filia astutie. ꝑ fraudē em̄ fit executio viarꝫ nō rectarū: sꝫ simulatarꝫ per facta deceptoria: ꝛ h̄ inq̄ntū ꝯcernūt res ex teriores. Hētis exēplū dn̄i Actuū. v. de a nania ꝛ saphira q̄ fraudauerūt de ꝑcio a gri. Nunq̄d dn̄i mercatores aliq̄n datis vi nū acetosuꝫ ꝑ vino dulci: nunq̄d aquā pro vino: Quotiēs em̄ in substātia q̄ntitate vel q̄litate vel debiti solutiōe fit fraus oꝫ resti tuere. Cōtra istos loq̄tur Jsa. i. Argētū tuū v̄suꝫ est i scoriā: vinū tuū mixtū ē eq̄: prin cipes tui infideles. s. in regimie ppli: socij furū. s. ꝑpter cōicatione furti ꝛ defensiōes furis. oēs diligūt munera. s. ꝑ auaritiā. se quūtur retributōes. s. ꝑuertētes iusticiam. pupillo nō iudicāt. s. dando ꝑ eo sn̄iaꝫ i cā iusta. cā vidue nō ingredit̄ ad eos: qꝛ nō vi dēt inde ꝑsurgere lucrū tp̄ale. Propt̄ h̄ ait dn̄s exercituū. Fortis isrl̄. s. ad puniendū. heu ego ꝯsolabor sup hostibꝰ meis ꝛ vindi cabor de inimicis meis. Dolꝰ v̄o fit in v̄bis: ꝑ q̄ aliq̄s hō fingit aliq̄d alteri ꝑ aliqua si gna fallacia ad decipiendū eū. lꝫ dolꝰ ali q̄n fit i factis. Et sic o pctōres ois fraus ꝛ do lus est repandus. Uos dn̄i burgēses facit dolū in m̄rimonijs: nunq̄d dat̄ aliq̄n ancil las v̄ras corruptas alicui vt castas: Dico q̄ꝫ tales tenēt̄ ad restitutionē. Fraus antē pōt ꝯtigere tripl̄r. vnomō in s̄ba. aliomō i q̄ntitate. aliomō i q̄litate. aliomō in solutō nis tarditate. Exēplū ō p̄io Jsa. i. Argētū tuū ꝛc. Et tales s̄m leges puniūtur pena falsariorꝫ: vt ex̄ de crimine falsi ad audiētiā vbi dr̄ q̄ꝫ clericus falsans p̄ncipis sigillū deponit̄ ꝛ ei caracter imprimit̄: ꝛ in exiliū

mittitur. De scdo Deute. xxv. Non habebis in seculo diuersa pondera: maius ꝛ minus Et Leuiti. xix. Statera iusta ꝛ eq̄ sint pōdera. De tertio Isa. v. Ve q̄ dicitꝭ bonū malum: ꝛ malū bonū. Dñi qui hētis equos ad vendendū nunq̄d egrū ꝑ sano: eoꝝ restituere vel danari. Si igr̄ tpe ꝑterito male fecistis ad dn̄m reuertimini vt ascēdere valeatis ad montē gratie.

¶ Dn̄ica i inramis palmaꝝ. Ser. lvi.

Scende ad me i mōtē ꝛc. Venerūt filij israel i helym vbi erāt xij. fontes ꝛ. lxx. palme. Exodi. xxv. c. ¶ Dñi ꝛ aīe deuote q̄ venistis ad audiendū aliq̄d vt inde possitis fieri meliores ꝑ h̄ q̄ð hodie fctū est in ihr̄lm intelligit̄ mysteriū nr̄e redemptionis. Idō ꝑ introductione cepi figuram qualiter filij israel venerūt ꝑ desertū vsqꝫ ad fontes. Et ibi notat̄ qualit̄ dꝫ recipere xp̄m. ꝑ fundamēto tn̄ capio illā doctrinā Ambrosij q̄ recitat̄ i canone. xx. q. v. c. cauete. Cauete frēs mendaciū: q2 oēs q̄ amant mēdaciū filij sūt nō solū in falsis vbis: sed etiā in simulat̄ opib' mēdaciū est. O pctōres parū est eē in ꝑcessiōe ꝛ portare ramos ꝛ palmas nisi cognoscat̄ q̄d repn̄tant. Hoc di. Ambro. Portare solū ramū nō h̄ndo aliud mendaciū est. Audite nūc hystoriā que habet̄ in exodo. Filij israel venerūt in helīꝫ ꝛc. Ille pplus erat dignior ꝛ nobilior totius terre.

Primo q2 nutriti diuina prouisione.
Scdo q2 ditati regni promissione,
Tertio q2 dotati legislatione.

¶ Et si vos xp̄iani estis boni ꝛ tenetis ꝑmissum estis eis multo digniores. loco circūcisionis vos habetis baptismū. loco oblationū legis habetis veritatē. Ille popul' in deserto nutriebat̄ manna ꝛ aqua: vos habetis corp' ꝛ sanguinē dn̄i nostri ihu xp̄i Scdo illi pplo ꝑmittebat̄ terra ꝑmissiōis. Dn̄i ꝛ aīe deuote videte dignitatē vr̄aꝝ nos sumus filij israel spūaliter: idō sic filij israel venerūt in hirl̄m ita nos debemus venire. Helim aūt duob' mōis interp̄tat̄. vno mō idē est ꝙ fortis. Aliomō indeficiēs. ista processio hodierna repn̄tat illud mysteriū q̄ð fuit in ihr̄lm sunt mille q̄drigentinonagintaq̄ttuor anni ꝛ filij israel venerūt in helīꝫ qui. s. est fortis in diuinitate: ꝛ ver' fili' dī infirm' in hūanitate. De p̄io Joh. i. Omia ꝑ ip̄m fcā sunt. De scdo. ps. Pauꝑ sū ego ꝛ in laborib' a iuuētute mea. Nos sum' spiritualiter filij israel ad recipiēdū corp' xp̄i, sed q̄reret aliq̄s quō debemus nos ꝑparare. Amos docet q̄n dicit. iiij. c. prepa te in occursum dei tui. Isti filij israel hodie occurrentes xp̄o fecerūt q̄tuor. primo posuerūt ante eū ramos palme ꝛ oliue. scdo expoliauerūt vestes suas. tertio extēderunt in via. q̄rto pueri cantauerūt. Bn̄dict' q̄ venit i nomie dn̄i. Primo debem' portare palmā in signū victorie. Oliua est mīa. Cāt9 ē cognitio dei ꝛ signū redēptionis nr̄e. Opꝫ ēt extēdere tunicā ꝛ expoliare. vn̄ Pau. colloc. iij. Expoliātes veterē hoīem cū actib' suis hoc est deponere tunicā luxurie vanitatis voluptatis ꝛ malas pōpas: male ꝛ iniuste acquisita restituere ꝛ venire in heli ꝛ videre xp̄ꝫ flentē ꝛ dicere: ei. dn̄e si fuisses hodie Hieroso. q̄ffuissē tibi mīaꝫ. nūc aūt q̄ro a te ꝑ meritū tue sanctissime passiōis ꝛ p intercessionem tue dignissime m̄ris dī. Aue.

¶ Ascende ad me ꝛc. More solito mouetur questio theologalis a mgr̄o iohāne de bacone. in. iiij. sniaꝝ in p̄ncipio. Utrum ꝑ scripturas veteris testamēti posset sufficiēter ꝓbari icarnatio filij dei. Dicit ille doctor ꝙ sacra scriptura veteris testamēti q̄nqꝫ vniuersaliter p̄dixit de xp̄o. P̄io tp̄s veniēdi. scdo modū veniēdi. tertio locū natiuitatis. quarto modū ꝑuersandi. q̄nto finē moriendi. ꝛ cū ista q̄nqꝫ repiant̄ in xp̄o est ip̄e ille messias ꝑmissus i lege. De p̄io baruch tertio. post hec in terris visus est. ꝛ Daniel. ix. post ebdomadas. lxxij. occidet̄ xp̄s. De scdo Zacharie. ix. Ipse pauꝑ ꝛ ascēdens sup asinā ꝛc. De tertio Miche. v. Tu bethleē terra iuda nequaq̄ minia es in p̄ncipibus iuda. ð iiij. Zacha. ix. Ecce rex tu' venit ꝛc. De q̄rto Isa. lv. Tanq̄ ouis ad occisionē ducet̄. Leuate corda vr̄a: dn̄ica de passione ecclesia p̄ntabat nobis xp̄m sicut pōtificē. nūc vero p̄ntat eū nobis tanq̄ militē ad pugnandū fortiter. In decreto. xxiij. q. i. fere ꝑ totuꝫ. et maxie. c. militare. ꝛ. q. ij. c. dn̄s nr̄. ꝛ. c. Iustū

bellum dr ꝙ militare nō est pctm̄ vn̄ bellum licitū est qn̄ mouet pro defensiōe proprie prie: ꝛ ꝑ recupatione rez ablatarū et ad ꝓpulsandū iniurias. hētur etiam institutis de iusticia ꝛ iure in principio. imperatoriā maiestatē nō solū armis decoratā: sz etiā legibus oꝫ esse ornatā. casus est patēs qn̄ aliqs facit iniuriā regi aut malum suis subditis rex hꝫ arma ad defendendū subditos. sicut hꝫ leges ꝑ iusticia faciēda. Cū fortis armatus custodit atriū suū in pace sunt oīa q̄ possidet. Erat vnus in terra: scilꝫ dyabolus q̄ oīa subiugauerat sue ptāti et oīa cepat. venit ergo hodie ihs in ihrl'm ad deponendū illū. Joh. xij. Nūc iudiciū ē mūdi: nūc princeps mundi huiꝰ eijciet foras: rex iste erat xp̄s aduersariꝰ dyaboli. sed q̄bus armis pugnauit xp̄s. di. Pau. in epl'a hoc sentite in vobis qd̄ et in ihū xp̄o. Velas dn̄i ꝯsiliarij dn̄i ꝓpositi xp̄s humilitate ꝛ obediētia sup asinā vicit dyabolū. Hoc sentite ergo in vobis qd̄ in ihū xp̄o. hoc repn̄tat hodie eccl'ia sctā. Que primo ꝓmittit ꝓcessionē ꝛ ꝯn̄ter cantat passionem. Si vultis saluari induite vos armaturā christi vt possitis resistere ꝛ esse de ordinantia christi ꝑ humilitatē ꝛ obedientiā: ꝛ hoc faciendo relinq̄tis vallē miserie ꝛ ascendetis ad montē gratie. iuxta v̄ba ꝓphe preassumpti. Ascēde ad me in montem ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ptes:
Prima erit hystorie dn̄icalis declaratiua.
Scd̄a ascēsionis sp̄ualis ostēsiua.
Prima ps ꝯtinet duo.
Primū pctōꝝ malignā indignationē: q2 inuenietis asinā ligatam.
Scd̄m saluatoris benignā ꝯdescensionez. soluite ꝛ adducite mihi.

Audiuistis heri popule quō cena facta vbi erat martha ꝛ lazarus ꝛ magdalena eum vnxit quō iudas murmurabat: tūc vēit turba multa ꝛ tulit ramos de arboribus ꝛ occurrit obuiā ei Math. xxi. Cū appropinquaret Hieroso. ꝛ venisset bethfage dic̄ Petro ꝛ Philippo ite hierosolymā ꝛ inuenietis asinā alligatā ꝛ pullus cū ea: ꝛ si q̄s vobis aliquid dixerit dicite: q2 dn̄s hꝫ opꝰ his soluite ꝛ adducite mihi. ego dn̄i mei libēter q̄rerem cur venit ihs in ihrl'm sup asinā. Domini si estis saluati nō eritis sine pena, ꝛ si estis dānati eritis maledicti ꝛ in mala hora nati. Audite lucam rn̄dentē. xij. ca. baptismo hēo baptisari vos pctōres. queritis aliqn̄ ludos stuphas ꝛ lupanaria ꝛ balnea xp̄s dicit habeo baptismo baptisari. i. balneo balneari. certe balneū xp̄i fuit crux ꝛ aq̄ balnei fuit totus sanguis xp̄i respsus. heu durū balneū. Isa. lxiij. Torcular calcaui solus. Sed q̄ratis o pctōres xp̄o cur sic voluit balneari. dicet si placet si vult loq̄ ꝙ nū q̄ aliq̄ filia taliter ꝯcupiuit maritū sic xp̄s aīam. Dn̄i bn̄ficiati vos qn̄ hētis collatōez bn̄ficij vos desideratis ꝛ optatis hr̄e possessionē. certe ardētius xp̄s cōcupiuit suaz passionē ꝑ nobis. Leuate spm̄ a die suscitationis lazari xp̄s fuit octo diebus: ꝛ nūc tp̄s venit vt haberet pietatē de nobis. voluit ei adimplere opus suū hodie manevenit in ihrl'm. Bona. in vita xp̄i ꝛ landuphꝰ ponūt ꝯtēplationes dicēdo ꝙ virgo maria ꝛ Magdalena sciebāt ꝯsiliū. Joh. xi. Querebant te lapidare ꝛ iterū vadis illuc. dicit xp̄s illis vadamus facere voluntatē pris. ideo misit Petrū ꝛ Philippū ad q̄rendū asinum ꝛ posuerūt vestimēta sua ꝛ sedit sup eū. fuistis in ihrl'm. a mōte eīn oliueti pōt esse q̄tra ps vnius leuce vsq3 ad ihrl'm: tūc cū fuerūt hic posuerūt xp̄m sup asinā ꝛ videns ihs ihrl'm fleuit sup illā dicēs. ihrl'm si cognouisses ꝛ tu fleres. Qn̄ ciuitas audiuit ihm̄ venientē: venerūt obuiā illi pueri ꝛ dicebant osanna fili dauid bn̄dictus q̄ venit. i. obsecro salua nos. Tūc incepit clamare validē. o ihrl'm si scires si cognouisses fmo trūcatus est lachryme exierūt. ꝛ xp̄s dixit. si cognouisses ꝛ tu ꝛ verbū defecit ei. cū recuperauit verbū dixit. circūdabūt te inimici tui vallo ꝛ ad terram ꝓsternēt te. habes oculos velatos nihil vides. Utinā nō sic accidat vobis: sic vos diuites facitis bonū vultum. ꝛ vos dn̄i iusticiarij si sciretis que vētura sunt sup vos oīa corporis mēbra tremerent sicut foliū. Bonauen. in tractatu de stimulo amoris dicit fons aquarū egrediebatur de loco deliciarum quid debet egredi d̄ loco spurciciarū: ꝛ ad insinuandum paternā bn̄dictionem non tantum semel: sed pluries deplorauit miseriam cecitatis humane ꝛ obstinati cordis. dedit igr̄ quasi de torrente lachrymas, an putas: o

miserrime pctõr ꝙ xp̄s fleret muros ciuitatis nõ certe: sꝫ xp̄ianos eo tp̄e quo xp̄s ingressus est ihrl̄m ipsa eodē morbo laborabat sicut nūc cõitas xp̄ianoꝝ. vobis loquor ecclīastici: qd̄ viget hodie in ecclesia. nūqd̄ symonia: nunqd̄ luxuria: nunqd̄ ypocrisis: ꝛ certe qd̄ plorandū est indeuotio om̄is regnat. Isa. ix. Multiplicasti gētē nõ magnificasti leticiā. nunꝙ fuerunt tot sacerdotes quot hodie: nunꝙ tam exilis deuotio: nunꝙ tot libri: nunꝙ tā indocti: nūꝙ tot religiosi: ꝛ nūꝙ tam pauci obseruātes. nunqd̄ hec est ciuitas in qua iusticia regnabat tēpore p̄terito. ꝛ dicebat̄ fons scie: fons iusticie: fons oīs sapientie. certe versum est nomen eius: vt dicat̄ fons ꝛ abyssus oīs pcti ꝛ nequitie. Conuertimini igit̄. O pctõres quid seruatis hodie in ista ciuitate de lege dei: quid dices miserrime pctõr qn̄ xp̄s tenebit sedē in articulo mortꝪ qn̄ videbis dyabolū volentē aīam tuā rapere: iudicē in te iratum ꝛ ɔsciam te accusantē: sꝫ queres qd̄ asina ꝛ pullus ſcant. Ambro. bn̄ vtrunꝙ addidit xp̄s: vt vterꝙ sexus: vtraꝙ gēs iudeoꝝ ꝛ gentiliū cõp̄hēderet̄. asina iudeos significat. pull⁹ ṽo gentiles. Asina erat assueta ferre onus legis. Pull⁹ ṽo nunꝙ nouerat ferre hoīem. sꝫ hodie vtraꝙ facta sunt vnū. si tñ moraliter volum⁹ intelligere. asina est sensualitas. ꝛ pullus liberum arbitriū. Deus vult vt ei seruiam⁹. Asin⁹ ligatus qd̄ rep̄sentat. certe pctõrē ligatū. Dn̄i iusticiarij corrigatis macq̄rellas ꝛ scādala. seruetis p̄cepta dei. faciatis colere festū passiōis dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Si eīm festa ꝛ martyria sctõꝝ ab eccl̄ia reuerent̄: cur nõ ēt festū passionis xp̄i. vos honoratis diē martis pinguē: ꝛ dies veneris sctā spernitur. O xp̄iani infidelibus deteriores. nūqd̄ cognoscitis bn̄ficiū dei. vos pctõres estis asini ligati. Asinus tres hꝫ p̄prietates.

Primo est aīal pigrum.

Scd̄o est animal immundū.

Tertio est animal debile.

¶ De primo. Prouer. xx. Propter frigus piger arare noluit: mēdicabit estate ꝛ nõ dabitur ei. De scd̄o luce. xv. Cupiebat vētrē implere d̄ siliquis porcoꝝ. De tertio Isa. v. Ve qui potentes estis ad bibendū vinuꝫ ꝛ viri fortes ad miscendā ebrietatē. Vos domini si habetis aīas videte asinum. Asin⁹ habet tres malas ɔditiones. Cõiter dicūt regentes discipulis qn̄ sunt duri. tu es vn⁹ magn⁹ asin⁹: duri estis ne vos pctõres sic asini. ¶ Leuate corda ꝛ dicatis nūc in corde vestro. dn̄e si fuissē in monte oliueti qn̄ uissem miām a te. ego sum illa asina ligata multis pctīs de q̄bus nunꝙ feci ɔfessiōē: p̄ecor soluite asinam. i. aīam illuminando per grām ꝛ educere extra pctm̄: vt ascēdere possimus ad montē gratie. iuxta verba the matis p̄re. Ascēde ad me in montē ꝛc.

¶ Quantū ad secundā p̄teꝫ. O peccatores oportet stare in tabernaculo: vt ingrediamur in terrā p̄missiōis. opꝫ restituere que habuistis p̄ dolos fraudes ꝛ deceptiones sicut dicebamus heri: opꝫ nūc loqui de restitutione rerū ablatarū per symoniā. vos dn̄i opꝫ ꝙ restituatis offensas ꝛ dāna oīa. videtis istā eccl̄iaꝫ difficilius esset eā leuare ꝛ portare sup̄a dorsum ꝙ sine restitutõne lucrari paradisum. vobis loquor macq̄rellis ꝛ vobis dn̄is qui habetis seruos et mittitis eos ad lenociniū nõ difficilius est portare istam eccl̄iaꝫ ꝙ restituere dāna. loquor oībus ɔditiōibus gentiū aduocatis clericis symoniacis ꝛ p̄curatorib⁹: si nõ restituatis filias quas misistis ad loca publica: nõ est possibile ꝙ sitis saluati: sꝫ eritis cū eis dānati. opꝫ nunc videre qd̄ est symonia. ꝛ dicit Johā. de bacone in. iiij. di. xv. ꝙ symonia est studiosa volūtas emendi aut vendendi sp̄uale aut t̄pale sp̄uali annexuꝫ. audiatis dn̄i ecclīastici: religiosi: symonia ē sacrilegiū. qui sacrilegiū cõmittit: aliena rapit: opꝫ restituere vel dānari. ꝛ vos domini burgēses habetis filios bn̄ficiatos. petrus dicebat. Actuū. viij. Pecunia tua tecū sit in p̄ditionē. Est aūt aduertendū ꝙ symonia triplicit̄ cõmittitur.

Primo causaliter.

Secundo dispositiue.

Tertio effectualiter.

¶ Domini audiatis verbū per symoniā defraudat alienū quis causaliter quādo ecclesiastica cõparant̄ per supplicationē aut per preces aut seruitiū inhonestum: ꝛ ita sunt sacramenta que vendunt̄: ꝛ quādo sacrificia ꝛ predicationes vendūtur dic eodē modo. Quid dicitis dn̄i beneficiati: permuta-

ſtis curas veſtras aut bñficia nunq̄d emi- ſtis vnū officiū ea rōne ad ꝑmutandū be- neficiū certe ſymonia eſt. nūquid dediſtis equos epiſcopis ⁊ cōceſſiſtis plurimas pe cunias ad ſoluendū vacantiez: vt haberetis prima bñficia vacātia in epātu. certe h̄ ſy- moniacū eſt. Alio mō cōmittit ſymōia diſ poſitione. qñ ſcʒ concurrit aliqua pactio. de cretū. i. q. i. ca. ordinatões. ⁊. i. q. ij. c. Quam pio. oīs pactio: ⁊ oīs ꝯuentio abſit. grat̄ ac- cepiſtis gratis date. Nolo dicere dñi cura- ti ꝙ nō capiatis offertoria: decimas: ⁊ ob- lationes. Sed ſi venit vnus q̄ dicat vobis vxor mea eſt mortua volo ꝙ ſepeliat in ec cleſia. bñ dicitis vos. q̄d dabitis. certe ſy- monia eſt. Dic eodem mō de mortuarijs. ex tra de ſymonia. ca. Nō ſatis de alijs. Lau- dabiles tñ ꝯſuetudines obſeruētur. Volo dicere ꝙ corrigatis vitam vrām: reſtituat ad ſymonias. Et ſic aſcendetis ad montē glie.

¶ Eadem die poſt prandiū. Ser. lviij.

Scende ad me in mōtē ⁊c. Ipſi vero non cognouerūt vias me as ⁊c. meā. ps. xciiij. Dñi ⁊ aīe deuote ſi fuiſtis in ſermone matutino debuit vos ſermo inci- tare ad ſeruiendū deo ⁊ ad ſalutē aīarū ve ſtrarū optandū; q2 redēptor noſter volens oſtendere viā ⁊ mediū eundi ad ꝑadiſum intrauit ihrl̄m in ſtatu regali. ⁊ tenuit tria itinera diſtincta tribus itineribꝰ qbꝰ Adā peccauit. Primo adā ꝑ ſuperbiā ⁊ elationē peccauit. Xp̄s ſe humiliauit vſq3 ad mor- tem ⁊ ingreſſus eſt ihrl̄m pedibus nudis. Scdo peccauit Adam ꝑ inobedientiā. xp̄s factus eſt obediēs vſq3 ad mortē. Tertio ꝑ concupiſcentiā ⁊ delectationē. Chriſtus ꝑ dolorem flens eſt ingreſſus. ¶ O pctōres iſtas tres vias nobis oñdit xp̄s. igitur nō declinetis ad dextrā neq3 ad ſiniſtrā. ſʒ pu blica via q̄ dñs. nō credamus eſſe ꝑcioſio- res illi. queramꝰ marie ⁊ alijs ſctis quō in trauerūt paradiſum. dicēt nobis. Ducendo vitā quā xp̄s nobis oñdit oppoſitum faci- mus nos: qd̄ certe dolendū eſt. ideo ps. di- cebat. Ipſi vero nō cognouerūt vias meas Adam ꝓ eundo ad infernū cepat iter ſuper- bie ⁊ arrogantie ⁊c. Chriſtus aſcendit die roſo. ⁊ accepit iter humilitatis. De q̄ Pau. ad Ephe. v. Imitatores dei eſtote ſicut filij chariſſimi. ꝓ ſaluādo nos opʒ ſe humilia- re obedire ⁊ voluntatē ꝓpriā ſpnere. Quā viā ducitis vos ad ꝑadiſum. Nemo eſt tā fatuus ſi vellet ire alicubi ⁊ ignoraret viā ſi haberet ducē q̄ nō ſeq̄retur eū. vos habe tis ducē xp̄m: ideo ſequamini eū q̄ pecca- tum nō fecit. Ante xp̄i aduentū erat igno- ta via: ſed xp̄s oſtendit nobis illā. Cauea- mus ne ſimus de illis de qbꝰ loq̄tur Pau lus ad Philip. iij. Multi ſūt quos ſepe di cebam vobis. nūc aūt ⁊ flens dico ⁊c. Heu ꝓthdolor mlti capiūt viā ꝯriā qbꝰ iuraui ī ira mea. Heu pccatores quid erit de vobis poſt mortē. Iere. ix. Quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fontē lachrymarū ⁊ plo rabo die ac nocte īterfectos ppli mei. Chri ſtus fleuit ſuꝑ ihrl̄m. ſʒ credo ſi veniret ad portam ciuitatis īngrederet vicū principa liorem ⁊ tranſiret per vicū maiorē occaſio nē haberet flendi ꝙ vnq̄ habuerit. ſicut er go flet ſuꝑ ciuitatē ihrl̄m: ⁊ dicit ꝙ erit cir cūdata inimicis: ita aīa qñ egredietur d̄ cor pore erit circūualata dyabolis. nunq̄ fuit villa in maiori periculo q̄3 aīa qñ egredie tur de corꝑe humano. ¶ Leuate corda di- catis dñe domicelle. Hodie ſunt mille qua dringētinonagita q̄ttuor anni ꝙ fleuit ſuꝑ ihrl̄m. querite ergo nūc miām. deus em̄ eſt ita bonus ſicut vnq̄3 fuit. Ideo dicit Bern̄. Iſti ſunt dies quos obſeruare debetis. tan ta eſt vis ꝑñtium dierū vt corda ſaxea ⁊ fer rea emoliri deberēt. O pctōres indurati. ſi filius dei plorauit ſuꝑ deſtructionē pctōrū ſeq̄mini viā eiꝰ: hūilitemꝰ: obediamꝰ: pniā faciamꝰ: ⁊ ꝓcemur vt faciat nobꝭ miā ꝙ ñ dānemur: ſʒ ducat nos in montē gratie me ritis ſue digniſſime mr̄is dicendo. Aue.

¶ Aſcende ad me in montē ⁊c. More ſoli- to mouetur q̄ſtio a theologis fundata ſuꝑ euangelio preſentis diei vbi dicitur ꝙ po- pulus incepit clamare. Oſāna filio dauid terminata a Scoto diſtin. xvi. iiij. Utrum expulſio culpe ⁊ infuſio gratie ſint vna ſim plex mutatio. dicit Scotus ꝙ cū poſſibile ſit expulſionē culpe eſſe ſine infuſione gra- tie non eſt vna mutatio: licet infuſio ſit mu tatio realis. expulſio vero culpe nō dʒ dici

mutatio realis. ¶ Leuate corda vestra qui dicitis timetis dānari. hodie est ramispalmarū dies. estis hic dñi mei. xp̄s venit flēs in ihrl'm tanq̄ rex ad preliādū. Dixi hodie mane per legē ciuilē: q rex dz habere arma bellica ad defendendū subditos. sed quero si rex poneret le siege gallice in quadam ciuitate: et vellet facere lassault: et ibi esset vnus capitaneus qui deberet ducere lauā garde: ille capitaneus qñ debet intrare ciuitatē vertit tergū et cum oībus subditis trahit fugam et vadit ad inimicos. vos domini de parlamento si veniret ad manus vestras quid faceretis de eo. Habetis ca. infames. vi. q. i. infames dicūtur illi quos leges ciuiles notāt ip̄o fcō d' ifamia. et lex ciuil' ad legem iuliā maiestatis. l. iij. dicit. debet plecti morte. nunquid lex dicit q dñt pillorisari. quis stabit aduersus operātes iniquitatē. rex venit hodie in montē syon ad preliādū cōtra dyabolum armis quibus diximus hodie mane: sz nos dimittimus eū et vertim' dorsum. nunq̄ capitaneus facit maiorē iniuriam regi q̄ nos facimus xp̄o. ideo si ille dānet et nos cū bona cā dānabimur. O pctōres infames dissoluti preliamini c̄ vanitates huius mūdi. estis hic vsurarij tabernarij: et vos q vendiritis iusticiā: et vos eccl'iastici q defenditis meretrices et maq̄rellas. vos qui ducitis mulieres in mrimonio de nocte sine solēnitate eccl'ie. Nunq̄ illa sententia fuit durior ꝯtra illum capitaneū q̄ illa que erit ꝯtra vos vt sitis dānati cuz oībus dyabolis. emēdate ergo vitā vestram et sequimini xp̄z. iuxta verba the, preassumpti. Ascēde ad me et c.

¶ In isto sermone erunt due ptes:
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Scd̄a virtuose ascensionis demōstratiua.
Prima continet duo.
Primo pctōris miseriā: cū dicitur inuenietis asinam.
Scd̄o creatoris cōdescentiā benignā. soluite et aducite mihi.

¶ O pctōres credite mihi nunq̄ spōsa tm̄ appetijt esse cū marito: q̄tum xp̄s volebat ire ad mortem ad redimendum genus humanū: et venit in ihrl'm. sed cū fuit in bethfage dixit Petro et Phillip. adducite mihi asinam et pullum et erat ibi totus populus iudeorum q prestolabat' ingressum et adduxerunt ei et dixit. ponite me super asinam et nō habebat sellam nec aliud supra quod sederet et apostoli posuerunt sibi vestimenta. vbi notare debetis q discipuli xp̄i habebant plura vestimēta. cū autē ingrederetur ihesusalem dixit. egredimini filie syon et videte regem Salomonē cū corona qua coronauit eū mater sua. Canti. iij. Bona. sic exponit. O anima deuota et c. et videte regē Salomonē et c. Alij aūt cedebant ramos de arboribus. Alij prosternebant ramos in via. Alij clamabant osanna filio dauid benedictus q venit in noīe domini. Amorosus vero iesus inter tot et tāta gaudia incepit flere et dicere. ihrl'm ihrl'm si cognouisses et tu. dices semel beate steriles q nō genuerunt et vbera q non lactauerūt. Luce. xxiij. dicit Bernar. q xp̄s inter gaudia miscuit fletuz ad ostendendū q gaudia huius mūdi sunt breuia et plena doloribus. qui eñi dixerunt osanna filio Dauid die veneris dicent. tolle tolle crucifige eū. O q̄ dissimilem cantū hodie rex es tu: et die veneris nō habemus regē nisi cesarē. hodie vestimēta sua ponūt añ eū: die veneris deponēt sibi vestimenta. creditis pctōres q virgo maria q erat presens et discipuli videntes eū flere nō fleuerunt. certe sic. xp̄s ad sensum litteralem flebat synagoge et tēpli destructionē. Ad sensum vero moralē flebat anime rationalis dānationem. vos igitur o pctōres qui non vultis dānari soluite asinā. i. pctm̄. nullum eñi est aīal magis brutum q̄ pctōr inueteratus in pctīs. Soluite igr̄ asinam et ducatis ad xp̄z. Petrus et Philippus soluerunt asinā. Petrus portat claues: et philippus interpretat' os apertuz. Isa. lij. Solue vincula colli tui captiua filia syon. oportet soluere per confessionē: vos mulieres dicitis q estis expedite. vtinā bñ. oz q hēatis petrum. i. timorē di: et philippū. i. amorē. oz q dimittatis idumēta et portetis palmas et ramos in manibus vestris et clametis: osanna filio Dauid. ad Ephe. iiij. Renouamini spiritu mētis vestre et induite nouū hominē. et p̄s. Iustus vt palma florebit in domo dñi. si ergo peccator vis saluari opz deponere vestem preterite vite meretricia luxurias blasphemias; superbias; detractatiōes; et sicut

palma non perdit viriditatem: ita nō opz desistere resistere dyabolo. ponite igit vos in bono statu ꝛ seruite deo: vt possitis ascēdere ꝛc. Juxta v̄ba thematis ipreassumpti. Ascende ad me ꝛc.

¶ Quantū ad secundā ptem. Oportet transire desertum ꝛ stare in q̄nto tabernaculo. vos dñi burgenses qui habetis familiaritatem cū episcopis ꝛ abbatibus: nunq̄d cōceditis aliquando eis pannos vestes pecunias: ꝛ datis eis equos: vt ipsi prouideant de beneficijs filijs vestris. vos prouidetis eis de damnatione. O infelix cura ꝛ infelicissimuz beneficiū. vos estis omnes symoniaci. dixi hodie mane ꝙ symonia trib⁹ modis cōmittitur. causaliter dispositiue ꝛ effectualiter. dixi mane de duobus primis modis. Restat nūc de residuo. Dicatis mihi domine domicelle ꝛ burgeñ. vnd̄ venit illa tunica: illa cathena: ꝛ illa baga quam portatis: nunquid domin⁹ prior: dominus abbas: dominus episcop⁹: qui habent bonas bursas dederunt vobis. certe credo ꝙ sic. libenter em̄ dant meretricibus. O infelicissimos viros. ipsi ibunt ad oēs dyabolos nisi prius correxerint vitam suaz. Domini canoniste videatis cap. cum iam dudum. extra de prebendis. ꝛ titulum totum de iure patronatus. ꝛ capitulum fraternitatem extra de donationibus. Nunquid illa intentio fuit fundantiū vestra beneficia vt daretis ꝛ exponeretis talibus vsibus: Et vos domini mendicātes: qui datis missas ꝛ elemosynas meretricibus: certe dico ꝙ nō: q2 in illis iuribus dicitur: ꝙ viri ecclesiastici non sūt rerū ecclesiasticaꝝ domini: sed administratores tantū. sed queretis. pater ē vn⁹ abbas qui habet vnum filium ipse dedit sibi aliqua iocalia: domos: possessiones: ꝛ agros. vtrum cōmisit sacrilegium: certe dico ꝙ sic. De bonis em̄ ecclesie licet prelati possint honeste viuere. Residuum tamen debet esse pauperuz: quia om̄ia ista bona fuerunt data contemplatione pauperum et crucifixi. Si igitur habes vnde possis viuere. patrimonium vel aliud. redde ecclesie ꝛ age penitentiam: vt eas ad montem gratie ꝛ finaliter habeas vitam eternam quaz nobis concedat ꝛc.

¶ Feria secunda ebdomade sancte. Sermo. lviij.

Ascende ad me in montē ꝛc. Corpus meū dedi percutientibus ꝛ genas meas vellentib⁹. faciem meā non auerti ab increpantib⁹ ꝛ cōspuentibus in me. Jsaie. l. Domini si tenuistis doctrinā heri datā debetis velle placere deo. Audiuistis ꝙ xp̄s intrauit in ih'r'l'm flens in veste regali. ꝛ h̄ ad ostendendum miseriā in qua debent cadere pctōres. Nunc aūt ostendit penas suas proprias quas pro pctōribus tulit. ꝛ dicit. Corpus meū ꝛc. Hic dicit Hiero. ꝙ qui aspiceret Jsaiam bene nō diceret eū ꝓphetam solū. ꝛ ꝙ om̄ia coram oculis vidit ꝓprijs sicut euāgelista. ꝛ tn̄ fuit quingentis annis ante passionē xp̄i. dicit ergo sic Jsa. Dn̄s deus me⁹ aperuit mihi aurē insinuādo mihi ꝓ pplo passionē. ego aūt nō ꝯdico imo dixi fiat volūtas tua retrorsuz nō abij imo q̄rentib⁹ me iui obuiā illis corp⁹ meū dādo ꝛc. O pctōres xp̄s multa passus ē ꝓ nob: ꝛ sic ingressus ē suā hereditatē: corp⁹ suū d̄dit pcutiētib⁹: ꝛ genas suis vellētib⁹ Audiuistis a me qn̄ ego p̄dicaui d̄ trāsfiguratōe ꝙ xp̄s portabat barbā lōgā vsq₃ ad pect⁹ di. ꝯ. dedi barbā ad euellendū ꝛ vultū ꝛ totū corp⁹ ad pcutiēdū: q2 a plāta pedis vsq₃ ad v̄ticē capit̄ nō fuit in eo sanitas. Jsa. i. Sz oīs ps fuit afflicta. Ber. caput angelicis tremebūdū spiritib⁹ dēsitate spinaꝝ pūgit. Facies pulchra p̄ filijs hoīz spuit̄ mistroꝝ deturpat. ocl'i lucidiores sole caligāt i morte. Aures q̄ audiūt angelicos cant⁹ audiūt ipioꝝ isult⁹. Os q̄d docet āgelos felle ꝛ aceto potatur. Pedes cruci clauis affigūt. man⁹ q̄ formauerūt celos i cruce extēdūt. corp⁹ vulnerat. lat⁹ lācea pforat. q̄d plura. nō remāsit in eo nisi ligua: quā ꝓ pctōrib⁹ exoraret: ꝛ aiaz pr̄i cōmēdaret. h̄ ille. Vult⁹ ei⁹ p̄ciosus more leprosi fuit fact⁹. vn̄ rcē v̄ifica tur ꝓphetia isa. di. vidim⁹ eū ꝛ n̄ ē ei aspect⁹ neq₃ decor. O pctōres si pēsarem⁹ h̄ nō duceremus vitā quā ducim⁹ volo dicē ꝙ ergo ipe tāta passus ē ꝓ nob pōam⁹ penā ad cōpatiēdū sibi. vt āt facil'r id facē possim⁹ ad v̄ginē recurram⁹ di. aue. ¶ Ascēde ꝛc. More solito monet q̄d theolo. fūdata i euāge. phis dicit: vbi d̄r ꝙ q̄dā gētiles volebāt vide

re iesum et terminat a Bona.in.iij. Utrum deus secundum formam deitatis a nobis videre possit. Videtur quod non: quia dictus est Moysi Exo. xxxiij. Non videbit me homo et vivet. Respondet Bona. dicit quod triplex est visio. quedam est diurnalis: alia est facialis: et tertia est specularis sive enigmatica. De prima habetur .i. Johan.iij. Cum apparuerit similes ei erimus et videbimus eum sicuti est. Alia est specularis et illa est per medium: et sic habet rationem profunditatis obiecti visi. hac visione viderunt angeli deum ante confirmationem: et Adam ante peccatum. Tertia est enigmatica qua videmus nunc per fidem existentes in hac vita et per scripturam. quando ergo queritur utrum deus possit videri dicitur quod non de potentia naturali et lege communi: sed bene de potentia absoluta. sicut Pau. in raptu. Levate corda retinuistis quod dixi heri. dixi quod quando rex est in bello et habet capitaneum qui vertit sibi dorsum: talis debet mori. heri xpus rex noster ingressus est bellum ad pugnandum contra dyabolum credo quod nemo vestrum est qui non dicat. si ego fuissem ibi ego servivissem sibi libenter. et ego etiam sibi libenter servirem. nam bene dicitis: sed non totum. est enim lex civilis C. qui militari possunt .l.iiij. in qua dicitur quisquis militie ascribitur: debet ei imprimi signum per quod ab aliis distinguatur. idem habetur extra. ne clerici vel monachi secularibus nego. se immi. ca.i. Ubi dicitur quod nemo militans deo debet se implicare negociis secularibus. Casus est patens. domini mei non meretur dici miles qui non portat statum militie. si vidistis aliquando milites ipsi portant loricam auream et calcaria aurea. si ergo nos volumus esse milites christi: oportet quod portemus signa militie. Johan. xiij. In hoc cognoscent omnes quod discipuli mei estis si dilectionem habueritis adinvicem. Utinam ita bene possetis legere in stomacho vestro et in conscientia vestra. sicut videtis faciem in speculo. et tunc videretis si haberetis signa militie xpi. Si igitur o peccatores habetis desiderium salvandi laborate ad habendum insignia xpi. Volo dicere si alias servivistis mundo et dyabolo: serviatis nunc deo. Reccurratis ad beatam virginem et sanctos qui orabunt pro vobis ut ascendatis ad ad montem gratie. iuxta verba the. preassumpti. Ascende ad me etc.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit sacri evangelij expositiva.
Secunda virtuose ascensionis demonstrativa.
Prima pars continet duo.
Primum est culpa inexcusabilis: quia vidit ficulneam non fructum ferentem.
Secundum est sententia irremediabilis: et maledixit ficulnee.

¶ O populi nos sumus iam in septimana passionis. die veneris incipiam mane. oportet dicere totam hystoriam istis diebus. Sequitur ergo Marci.xi. Et cum vesperasceret exiit in bethaniam. Venerunt ergo quidam gentiles ad philippum dicentes. volumus iesum videre. Venerunt ergo simul ad iesum. videntes autem scribe et pharisei cogitaverunt interficere lazarum. O peccatores si hystoria hesterna erat pia dolorosa et plena fletibus: hodierna est adhuc magis pia: et crastina die erit magis. Heri cum xpus venit in ihrlm: omnes volebant salvari et vocabant eum dominum: et eiiciebant vendentes et ementes de templo. sed nemo vocavit eum ad cenam. Ideo rediit in bethaniam: ut di. Marcus.xi. Et erant cum eo maria mater eius. Mag. et Lazarus ad cenandum. Hodie de mane rediit in ihrlm et vidit unam ficulneam habentem folia in magna abundantia: et dixit discipulis. ego fameo afferte mihi ficus de ficulnea. Videns autem quod non essent fructus in ficulnea. sed solum folia: maledixit ficulnee: eo quod non habebat nisi folia: et levavit manum et dixit. In nomine patris mei maledicta sis: et numquam ex te nascantur fructus: et statim ficulnea aruit. ¶ Utinam peccatores: ista maledictio non cadat supra capita nostra. non credatis quod xpus ita mane vellet iantrare. solum enim prandebat hora tertia post prandium: et solum semel in die comedebat. ¶ Sed est advertendum secundum quod dicit Nicolaus de lyra prophete aliquando prophetizant verbis et aliquando opere. Opere sicut Jeremias qui ambulabat per ihrlm ligatatus cathenis ut ostenderet quod filij ihrlm debebant duci ligati in babyloniam. Jere.xxvij. Sic xpus quando fuit in iherusalem dixit quod iherusalem destrueretur: et illi de synagoga solum labijs xpm honorarent. Quod dixerat Ysaias.xxix. Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. ¶ O populi quid vobis moraliter significat ista arbor maledicta. Vere istud tangit vos: sicut enim xpus maledicebat arbori non afferenti fructum: sic etiam peccatori non agenti penitentiam,

¶ In ista arbore erant quattuor.
Primo erat plātata in terra habens folia,
Secūdo nō habebat fructū.
Tertio aruit.
Quarto in ignē fuit posita.
Sic in peccatore quattuor sunt.
Primo culpa inexcusabilis.
Secūdo snia formidabilis.
Tertio pena intolerabilis.
Quarto condēnatio irreuocabilis.
¶ De primo. Luce.xiij. Arborē fici habebat qdam: venit dn̄s querens fructū ꝛ nō inueniēs dixit seruo succide illā. De secūdo. Luce.iij. Securis iā posita est ad radicē arboris. De tertio. Math.vij. Oīs arbor que nō facit fructū bonū excidet. De quarto. Mat.xxv. Ite maledicti in ignē eternū. ¶ O peccatores si xp̄s vellet venire tantatū vobiscū sicut venit ad domū zachei vel bti Mathei qui parauit sibi bonū prandiū qd pararetis sibi. Certe nō querit a vobis nisi duas ficus: scz bonā voluntatē: ꝛ bonā operationē. ficus est fructus dulcis. nūq̄ fruct⁹ fuit tā dulcis sicut bona verba in ore nostro. Filie virginitas ē bona ficus. Et vos vxorati castitas matrimonialis est bona fic⁹. Boni religiosi ꝛ honesti ecclesiastici q̄ nō ducunt malā vitā nec scandalosaz faciūt optimas ficus. Audite me hō est antropos.i. arbor euersa. Nos similamur arborib⁹. qꝛ sicut in arbore sūt quattuor vt dixim⁹: ita in nobis sunt q̄ttuor. Primo culpa inexcusabilis. de quo dr̄ Luce.xiij. ꝙ quidā erat qui habebat ficū ī orto suo. ꝛ venit p̄ma secūda tertia vicibus ꝛ nō fecit fructū ꝛ voluit eā scindere ꝛ ponere in ignē. Ortholan⁹ vero posuit se genib⁹ flexis dicēs. Nō faciatis dn̄e ego disponā arborē istā ꝛ afferet fructū anno futuro. Nūquid vos dn̄i vidistis bellū de mōtehērici. nūq̄d secūdo habuistis pestes: bella: nūquid isto āno habuistis istas tres psecutiones: scz sterilitatē vineaꝝ: defalcationē monetarū ꝛ absentiā reg. Restat quartū dānū. Ecce securis posita est ad radicē arboris. Caueat ne mittami in ignē eternū. Vos domicelle vadatis ad cimiteriū ꝛ videatis ista ossa arida que sunt ibi ꝛ dicatis in aīabus vestris tales erim⁹ post paucos dies. Sequit in hystoria euāgelij ꝙ scribe ꝛ pharisei voluerūt occidere lazarū: qꝛ oīs turba sequebatur eū. ꝛ venerūt gētiles ad synagogā ꝛ ceperūt philippū dicētes. Dic nobis quis est xp̄us. ꝛ philippus nō audebat dicere. sed dixit andree. Tunc dixerunt. Dn̄e hec turba querit te videre. ꝛ dixit iesus Tanq̄ ad nuptias venerūt. Nūc iudiciū est mūdi. Nūc p̄ncipes mūdi hui⁹ eijcietur foras. Et eleuatis oculis dixit xp̄s. pat̄ clarifica me. venit vox de celo tanq̄ tonitruū dicēs. Clarificaui ꝛ iterū clarificabo. Aliqui dicebāt tonitruū factū est. Alij dicebāt angel⁹ locut⁹ ē ei. Dixit eis. pp vos facta ē vox Dn̄i si fuisset nūq̄d voluissent videre xp̄m: nūq̄d dixissent discipul' Dn̄i mei ondite nob xp̄z Volo suadere vt deū optent videre. Jo.xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te verum deū ꝛ quē misisti iesū xp̄m. Ipse aūt ē videndus in triplici ꝯsideratione a nobis.
Prīo in sublimitate sua vt gloriosus.
Scd̄o in nostra fragilitate vt benignus.
Tertio in sua seueritate vt iudex iustus.
Optem⁹ ergo euz videre retrahendo nos a peccatis ꝛ a valle miserie vt ascēdere possim⁹ ad montē gratie. Juxta the. Ascēde ꝛc.
¶ Quantū ad secūdam partē. Si vult ascēdere ad montē gratie opꝫ restituere alienū: ꝛ gn̄aliter oīa que iniuste detinetis: siue p furtū: siue p symoniā vel sacrilegiū: ꝛ sic de alijs. ꝛ etiā res acq̄sitas p ludū. Vos dn̄i burgenses luditis ne aliq̄n cum religiosis: aliquādo cū ecclesiasticis: qui nō habēt p̄priū. Sed dicetis. pr̄ nos lusim⁹ aliquando ad spintera ꝛ ad turonos: ꝛ sic de alijs. Sꝫ iuratis ne aliq̄n ꝛ piuratis: si sic peccatis mortaliter. ¶ Est aūt aduertendū ꝙ (vt dicunt doctores theologi) negocia sunt in duplici differentia. de quibus est p nūc loquēdū. Quedā sunt q̄ vix sine pctō possūt exerceri aut mortali vel saltē veniali. De pe. dist.v. ca. negociū. Vaditis ad choreas domicelle Hierony. eñi dicit. Non credo viro nec mulieri asserenti euasisse peccatuz qui talibus peccatis se miscuit. ꝛ tamen vos domicelle ducitis filias vestras. Nūquid ibi ponitur pes super pedem: stringūtur manus: fiunt oscula ꝛ respect⁹ impudici. Et vos filie nūquid estis irate quando vna magis diligitur q̄ vos vel laudatur. Ducatis ergo eas ad choreas ꝛ ego vos ꝛ filias vestras inuito ad dānationez eternam. Alia sunt nego

cia que sine pctō mortali vix expediri pnt. & vocatur bona negociatio. De qua paul' loquēs ad prelatos dicit.ij. Thimo.ij. Nemo militās deo implicat se negocijs secularib' quia vix in talib' venditōibus desunt peccata.lxxxviij.dist.ca.eijcientes. Et sunt verba crisostomi dicētis.ꝙ nullus xpian' dʒ esse mercator.q: mercator nūꝗ pōt deo placere. Ad idē est lex ciuilis.ff.de emptione & venditōe.l.i.vbi dr. Difficile est ꝙ int' ementes & vendentes nō interueniat pctm̄. Sed dicetis:pater qd ē negociari. Dico ꝙ ē emere & vendere ꝑ vtilitate reipublice. Inde ē ꝙ de re mala nō potest esse emptio & venditio: q: non pōt esse ad aliqd bonū reipublice. Vos mulieres habetis libros amoris:q loquūtur de secretis mulierum.ponatis in ignē:nisi posueritis nō debetis aliter absolui. Non em̄ sufficit vobis mala perpetrare: sed adhuc queritis occasionē explende libidinis & ꝓuocationes ad maluʒ. Idem dico de illis qui vendunt cartas taxillos. & similiter de illis q male vtunt. ¶ Est aūt aduertēdū ꝭm.b. Tho.ij.ij.q.lxxvij.ar.iiij.ꝙ mercantia est vtilis ꝓpt' sex.

Primo ratione ꝑsone.
Secūdo ratione loci.
Tertio ratione temporis.
Quarto ratione finis.
Quinto ratione materie.
Sexto rōne deceptionis.

¶ De primo extra ne clerici vel monachi tā in rubro ꝗ̄ nigro ꝓhibetur ne clerici se immisceant talibuʒ negocijs. nō defendit tamē eis qn possint adiscere aliqua officia honesta in quibus aliquid lucretur. Sed caueāt ne tantū se occupent ꝙ pretermittāt officiū diuinū. Sed quid de illis qui faciunt tabernā? Et vos domini q tenetis domos vras apertas diebus dñicis & vēditis sicut alijs diebus. Vos colitis festum sancti pansardi qui est dies diaboli. Mercantie sunt etiam illicite ratione loci:vt in templo. Et ibi iuratis & periuratis dicendo ego tantuʒ refutaui:& sic de similibus modis faciendi:& est peccatū si excedat in latitudine valoris. ¶ Sed dicatis nobis pater quomodo iuste possum' vendere mercātias nostras? Scotus in.iiij.disti.xxv.dicit:ꝙ vendens debet vendere iuste quadruplici conditōne seruata. Primo ꝙ vterqʒ cognoscant mercantiā. Ideo scribitur extra de emptione & venditione ca.placuit ꝙ hospites non debent carius vendere transeūtibus ꝗ̄ presentibus. Secūdo requiritur libertas. vbi dicit thomas.ij.ij.ꝙ vbi aliquis scit ꝙ ipse īdiget & non inuenit alibi ꝙ non possū ei amplius vendere:alioqn teneor ad restitutionē. Tertio opʒ ꝙ sit prudentia: id est ꝙ non fiat subdito vt sunt aliqui mercatores habētes verba adulatoria sicut aduocati & alij qui poliunt pannos suos & alias mercantias:taliter ꝙ videtur esse melior ꝗ̄ sit: quia nihil valet. Ideo mercator quādo vendere vult debet dicere ementi ꝙ ipse respiciat bene mercantiam:ꝙ nō festinet. Quarto opʒ ꝙ sit facultas vt venditionē & emptionē concomitetur quedam liberalis cōmutatio. Oportet em̄ ꝙ ille qui vendit sit liber: & ꝙ velit tantū dare illū sicut daret si haberet pecuniam paratā. Caueant igitur cursores equoꝝ qui dicūt capiatis audacter:& vtrāqʒ partē decipiūt.tenentur em̄ ambobus restituere aut dānari. Videte ossa hic i cymiterio. vbi est illa lingua aduocatoꝝ que ita bene loqbatur? vbi aīe illoꝝ vsurarioꝝ qui tantā pecuniā possederunt? Certe videtis corpa hic esse oīo consumpta & aīe sunt cū diabolis. Deus igitur pctōres cōuertimi ad dñm & restituatis ablata vt ascēdere valeatis.

¶ Feria tertia ebdomade sancte.
Sermo.lix.

Scende ad me in montem et esto ibi. Deponatis oē pondus et circūstans nos pctm̄ per pacientiā:curram' ad propositū nobis certamē:aspiciētes in auctorē fidei & consūmatorem iesum. ad Hebre.xij. ¶ Dñi & anime deuote si retinuistis qd dixi heri debetis aīari ad placendū creatori. Dixi ꝙ xp̄s multotiens fuit in periculo mortis tandē morte crucis voluit mori:ad ostēdendum ꝙ per figurā crucis in virtutibus que ibi ostenduntur xp̄m sequamur virtuose viuendo: & ponamus pecuniā ad acquirendū virtutes & ad placedū deo. Heri mane audiuistis materiā quā tractauim'. Jo

iungendo materiaʒ presentē cū illa accepi pro pthemate istud: scʒ deponatis ꝛc. Ubi tria ostendūtur.

Primo virtuosa monitio. Curramus p patientiam.

Secundo virtuosa informatio. asp icientes in auctorem.

Tertio virtuosa consūmatio. ꝛ consūmatorem iesuʒ.

¶ Ista eīn septimana h3 tria noia.

Primo vocat sancta.

Secūdo penosa.

Tertio magna.

Prima dicitur sancta. Boni reli giosi ꝛ xpiani debent se preparare ꝛ sancte disponere ad placendū deo. licet semp debeat sic fieri tū maxime nunc. Secūdo vocatur penosa. qꝛ in hac septimana xpus graues penas et acerbissimas dolores passus est. Tertio vocatur magna qꝛ nunꝙ xpus tam ardua fecit sicut in hac septimana. In hac septimana fuit creatus mūdus. xps concept9. xps passus. adam factus. adam lapsus. abel interfectus. melchisedech obtulit paneʒ ꝛ vinū abrahe. Isaac īmolatus est. iohānes decolatus. petrus crucifixus. iacobus occisus Et de ista materia sunt versus tales pseruntim: quia oia ista facta sunt in die veneris. Salue sancta dies: que vulnera nostra coerces. Angel9 est missus: ꝛ est passus in corpore xps. Est adam factus: ꝛ eodem tpe lapsus. Ob meritū decime cadit abel fratris ab ense. Offert melchisedech ysaac supponitur aris. Est decolatus christi baptista beat9. Petrus erectus. iacobus sub herode pemptus. Ostendit etiā xpus in hac septimana ꝙ erat verus de9 ꝛ verus homo rex celi ꝛ terre. Instituitꝙ maiora sacramenta. Si ergo vultis saluari sitis deponentes oīne pondus. Impossibile est ascendere in montem dñi. nisi deponam9 onera nostra. i. peccata de quibus. ps. Quoniā iniqtates mee supgresse sunt caput meū ꝛ sicut onus graue grauate sunt super me. Uultis ꝙ dicam vobis. capiatis vnū peccatuʒ mortale ꝛ adducatur vna turris maior totius mundi vel omnes simul. si haberetis eas sup spatulas vestras non esset tantū onus in corpore ꝙtum est vnū peccatuʒ mortale in cōscientia. Facit eni cadere aias vsꝙ ad infernū. Si vnū peccatū mortale est tam graue quid de infinitis? Quid dicemus ergo de illis qui sunt pleni peccatis ꝛ nunꝙ fecerūt bonuʒ? Deponatis ergo onera ista plangētes: ꝛ accedatis ad propositum vobis certamen faciendo quod Ecclesiastes. ix. consulit dicens. Quodcūꝙ potest manus tua instāter operare: quia nec opus nec ratio: nec scientia nec sapientia apud inferos quo tu properas. Uos habetis viam magnam et longam. festinate ergo ingredi ciuitatē ne porte claudentur. tempus breue est: ꝛ longua est via. Sed quomodo properabimus pater? Dimittendo vitam quaʒ ducitis ꝛ in virtutibus vos exercendo: aspiciētes in auctorem fidei ꝛ in redemptorem iesum: qui quando fuit in cena in domo marthe habuit cenam ꝛ Lazarus erat recūbēs: martha ministrans: magdalena vngens. Dominica fecit adduci asinaʒ heri vidit ficulneam: et vsꝙ ad veneris fuit in labore pro salute nostra. aspicite ꝛ videte ꝛ facite que fecit saluator. Dimittatis peccata: occurratis ad beatam virginem mariam dicendo sibi. Aue ꝛc.

¶ Ascende ad me in montem. More solito mouetur questio theologalis a theologis ꝛ terminata a bonauentura in apologia cōtra calūpniatorem. Utruʒ virtuosius sit bene agere in religione ꝙ in seculo. Dicit ꝙ i operatione virtuosa potest esse difficultas propter tria. Primo propter arduitatem operis. puta difficilius ē dare omnia sua bona propter deuʒ: ꝛ pauperibus erogare ꝙ ea voluptuose consumere. Similiter difficilius est seruare castitateʒ illi qui vixit fm carnem ꝙ illi qui vixit caste. Alia est difficultas que prouenit ex iniquitate. sicut de vsurario cui magis difficile est dare vnum denariuʒ ꝙ liberali vnum album. Alia est difficultas per accidens. sicut hic est vnus armiger qui non habet arma ꝛ ponit se inter sagittantes. si euadat ictū vnius nō euadet ictuʒ alterius. Ideo talis debet se ponere in tuto: vt possit se saluare. Tho ¶ Alia ē questio quaʒ mouet bonauentura in. iiij. Utrū opus factū ex voto sit magis meritoriū ꝙ opus sine voto. Dicunt oēs doctores ꝙ sic. Scotus dist. xxxviij. iiij. dicit ꝙ virtus suprema reddit actū meritoriū. Latria est vir

Tho

tus supprema: cui⁹ actus est religio. absti-
nere aūt est actus inferioris virtutis. Uide
in hac materia bea. Tho.ij.ij.q.lxxxviij. ⁊ al
legat. ps̄. Sicut iurauit dn̄o votum vouit
deo iacob. Quid filie quid dicūt vestri intel
lectus? timetis dānari? Credo ꝙ sic: q₂ Job.
xi. dicit. Celi nō sunt mūdi in ↄ̄spectu eius.
celi .i. sancti. ⁊ Grego. in moralib⁹. Ue infe-
lici vite hoīm: q₂ si ad rigorē diuine iusticie
addita fuerit: oēs iustificationes eius sunt
sicut pānus mēstruate. Si igiꝭ null⁹ sanct⁹
inueniꝭ qn̄ timeat: q̄d ergo quare nō timerēt
pctōres? Quid dicitis in ps̄. Dn̄e exaudi o-
rationē meā: aurib⁹ ꝑcipe ⁊c. Et sequitur.
Non intres ī iudiciū cū seruo tuo: q₂ nō iu-
stificabiꝭ in cōsceptu tuo oīs viuens. Sup
quo ergo excusabitis vos si sitis damnati?
Nescio quis fuit causa vr̄oꝝ pctōꝝ nisi ma
la volūtas. Et ideo dicit regula iuris li. vi.
Dānū₃ qđ quis sua culpa sentit sibi ⁊ nō al
teri imputare d₃. ¶ Casus est patens. si po-
natꝗ vos sup ponte fractū ⁊ submergamini
quis est causa vr̄e submersionis? si euadatꝗ:
dicatis socio vestro. quare me ꝑmisistis ire?
Ipse respondebit. amice quare iuisti. ¶ Re
deatis igiꝭ ad xp̄m qui tota ista septimana
se nobis p̄ntat. Rogemusq₃ eu₃ flentes: vt
benigne recipiat atq₃ deducat nos ad mon
tem gr̄e. Iuxta verba the. preassū. Ascende
ad me ⁊c.
¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra-
tiua.
¶ Leuate corda vr̄a o pctōres vultis salua
ri credo ꝙ dicetis ita. Utinā de⁹ det vobis
grām. op₃ ꝙ habeatis oculos vr̄os ad pas
siones xp̄i: q₂ sunt in illa tanta bona ꝙ vix
ꝑ totū vnū annū posse₃ dicere Bona. in sti-
mulo amoris dicit in cruce reperiꝭ.
Primo deus admirabilis.
Secūdo sp̄ūs virtuosus.
Tertio mūdus inueniꝭ ꝑiculosus.
Quarto reparatur ꝑadisus desiderabilis.
Beatūs bernardus (vt dicitur) paucos ha
bebat libros ⁊ tamen ta₃ bene tam elegan-
ter: tam ꝓfunde: tam saporose suos libros
cōposuit. ideo dicūt doctores ꝙ ip̄e studuit
in pede crucis in qua reperitur deus admi
rabilis. ibi debetis vos filij ⁊ iuuenes reli-
giosi ⁊ ecclesiastici studere frequēter. iste de
bet esse vester manipulus. Diximus ꝙ crux
est arbor habens septem folia que sunt me
dicinalia: ⁊ ꝙ habet tres colores. Restat
nunc videre septimū folium. de quo ps̄. Et
foliū eius non defluet. Et ista septem folia
sunt ↄ̄tra septe₃ peccata mortalia. Corpus
xp̄i pendens in cruce fuit adeo extensum ꝙ
si aliquis voluiss₃ numerare oīa ossa: ve-
nas ⁊ neruos corꝑis discernere potuisset: ⁊
inter tot labores ⁊ angustias quas ꝓ pec-
catoribus patiebaꝭ circa horā nonā que est
tertia post meridiē dixit vltimū verbum in
cruce. Pater in man⁹ tuas cōmendo spiri-
tu₃ meū. Et istud foliu₃ fuit triplici colore
coloratu₃: ⁊ ibi fuit amor: dolor: ⁊ vigor. a-
mor quādo plus dilexit aīam suā separari
a corpore q̄ ꝙ separemur ab eo eternaliter
Moriturus eñi erat ꝓ gente: ⁊ non solum
ꝓ gente: sed pro inimicis suis. volebat eñi
ipse ꝙ oīs saluarenꝭ. iuxta illud Pauli .i.
Thimo.ij. Uult oēs hoīes saluos fieri. Se
cūdus color est dolor acerbissimus xp̄i. nū
q̄₃ aliqua mulier tantū dolorē habuit in pa
riendo q̄tum habuit xp̄s in patiendo. vnde
ps̄. Ibi dolores vt parturientis ⁊c. Mulie
res patiuntur in oībus membris: ita etiam
xp̄us habuit. Tertius est vigor: q₂ cōmen-
dauit aīam suā: ⁊ oīm sperantiu₃ in se aīas
deo patri: vt oē recōsiliaret. Ponite o pctō-
res dolores acerbissimos xp̄i passionis in
pectore vr̄o: ⁊ ↄ̄siderate eas diligenter agē
tes sibi grās de beneficijs susceptis. Et sic
ītroducet vos in montē gr̄e. s. ad paradisū.
Iuxta verba the. preassū. Ascende ⁊c.
¶ Quantū ad secundā partem oportet sta-
re in quinto tabernaculo vt possimus ascē
dere ad montē gratie. Oportet eñi restitue
re ea q̄ habuistis per dolos ⁊ fraudes ⁊ de
ceptiones: sicut dicebā heri. op₃ nunc loqui
de restitutione rerū ablatarū per symoniā.
Et licet de symonia in superioribus locuti
fuerim⁹. Quia tñ vt d̄r in ca. sicut. de symo
nia. Symoniaca pestis sui magnitudine a
lios morbos vincit. Ideo vt illa penit⁹ era
dicari possit: iterum de illa aliqua in hac ꝑ
te dicere disposuimus. Uos domi op₃ ꝙ re
stituatis offensas ⁊ damna omnia. Uide-
tis ne istam ecclesiam? difficile esset illam
leuare ⁊ portare supra dorsu₃ suū. Uobis

loquor macquerellis ꝛ dn̄is q̄ habetis ser-
uos ꝛ mittitis ad lenociniū. Non em̄ diffi-
cilius esset portare istā ecclesiam q̄ restitu
ere dāna. Loquor oībus condit iōibus gen
tium: aduocatis clericis: ꝛ preser tim ꝓcura-
toribus. si nō restituatis filias quas misi-
stis ad loca publica nō est possi bile q̄ possi
tis saluari: sed eritis dānati cum eis. ¶ Opꝫ
nūc videre qd̄ ē symonia. Et dicit iohānes
de bacone in.iiij.di.xl. q̄ symonia ē studio-
sa volūtas emendi aut vendēdi spūale aut
temporale spūali annexū. Audiatis dn̄i ec-
clesiastici. Symonia est sacrilegiū qd̄ quis
cōmittit aliena rapiens: qd̄ opꝫ restituere
vel damnari. Et vos dn̄i quid dicitis: habe
tis filios beneficiatos. Petrus dicebat Ac-
tuū.viij. Pecunia tua tecū sit in perditōne.
¶ Est autem aduertendum q̄ symonia tri
pliciter cōmittitur.
Primo causaliter.
Secūdo dispositiue.
Tertio effectualiter.
¶ Audiatis dn̄i verbū. Quis cōmittit sy-
moniā causaliter: quādo per inhonestū ser-
uitiū sibi ꝓcurat bn̄ficia. Et eodē mō dicāt
qn̄ beneficiati ꝑmutant sua bn̄ficia. Et etiā
qn̄ qs emit vnū officiū ea ratione vt illud ꝑ
mutare possit cū vno bn̄ficio. Certe symo-
nia est etiā cū quis epō vel equos vel pecu
nias dat vt prima bn̄ficia vacantia sibi cō-
ferat. Alio mō cōmittitur symonia disposi-
tiue: qn̄ scꝫ concurrit aliqua pactio. Et de h̄
habetis textū in maiori volumine.i.q.i.ca.
ordinatiōes.ꝛ.i.q.ij.c. Qd̄ pro.ꝛ in.ca. absit
vbi dr̄. Absit ois pactio. grāt em̄ accepistis
iō grāt dare debetꝭ. Casus est patēs. vt si ve
niat vn⁹ ꝛ dicat. vxor mea defūcta est: volo
q̄ sepeliat̄ in ecclia. Bene dicitꝭ vos qd̄ da-
bitꝭ: Certe ista pactio symonia est. Et si de
facto p⁹ pactū ꝛ rōne pactiꝭ det̄ pecunia sy-
monia ē cū effectu. Dic eodē mō d̄ alijs. Uo
lo ḡ dicere, q̄ corrigatꝭ vitā vr̄am ꝛ restituatꝭ
symōias vr̄as. ꝛ sic ascēdetꝭ ad montē grē.

¶ Eadem die, Sermo.lx.

Ascende ad me in montem et esto ibi. Ego quasi agn⁹ māsuet⁹ qui portat̄ ad victimam. Hiere.xi. Dn̄i si memoremī doctrīe matu-
tinalis debetis desiderare saluare aīas ve-
stras. Dixi mane in epistola multitudinem
dolorū xp̄i quō corp⁹ suū dedit ꝑcutiētib⁹.
In verbo assūpto quattuor notātur.
Primo singularis eminētia: ego.
Scd̄o saluatoris īnocentia: qr agnus.
Tertio approbatio pacientie: qr māsiones.
Quarto obedientia profunda: quia ad vi-
ctimam.
Ista est septimana sctā in qua xp̄s passus
est. Hieremias loquit̄ in ꝑsona filij dei coe
terni existis ante patrē dicens. Dn̄e de⁹ sa
baoth q̄ iudicas iuste ꝛ reddis vnicuiq̄ iu-
xta qd̄ meretur videā ego vltionē tuā. qua-
re: qr ego quasi agn⁹ mansuetus ducor ad
mortē. ¶ Hic quattuor ostenduntur: scꝫ ex
cellentia innocentia paciētia ꝛ obedientia.
De p̄mo. Eccl̄i.xxiiij. Ego ex ore altissimi ꝓ
dij primogenita ante oēm creaturā q̄tum
ad diuinitatē. Et ioh.x. Ego veni vt vitam
habeant q̄tum ad humanitatē. De secūdo
dicit quasi agnus innocens. Agnus habet
tres ꝓprietates.
Primo est aīal innocētissimū
Secūdo est aīal cognitiuū.
Tertio ē aīal pacientissimū.
Agnus nō nocet hoī: nō mordet: nō ꝑcutit
cornu sic xp̄s.i. Petri.ij. Qui cū maledicere
tur nō maledicebat. Non em̄ dicebat. diabo
lus vos sporter aut alia opprobria. Nulli
vnq̄ fecit displicitū: nec fecit causam quare
deberet eū vilipēdere. ¶ Est aūt aīal cogni
tiuū: qr multū bene cognoscit. Cognoscit ei
agn⁹ matrē int̄ oēs alias oues. Sic xp̄us
in cruce pendēs int̄ acerbissimos dolores
matrē suā mestissimā cognouit dicēs. Mu
lier ecce fili⁹ tu⁹. Cognouit etiā deū dicēs:
Deus meus vt quid dereliquisti me: Est
aīal māsuetissimū: cum ponit̄ ei gladius ad
guttur nō clamat. Sic xp̄s māsuetissimus
int̄ oēs cruciatus fuit. De quo zacharie.ix.
dr̄. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuetus. Prece
mur ergo eum q̄ māsuetissim⁹ est: vt dignet̄
nobis grām donare interuētu sue dignissi-
me matris: cui presentabimus angelicam
salutationē. Aue.
¶ Ascēde ad me in montē ꝛc. More solito
mouet̄ q̄stio theologalis a mḡris nr̄is the
ologis. Hystoria hodierna tāgit consūma-

tionē predicatōis iesu xp̄i.ideo q̄ritur hic q̄
stio quā terminat scotus di.xv.iij. Utrū vo
luntarie xp̄s consenserit in mortē suā. Pro
responsione ponit̄ dr̄ia inter tristari ⁊ dele⸗
ctari. Tristitia enī vt dicit Augu.lib.lxxxiij.
questionū.q.iij. est de his q̄ nobis nolenti⸗
bus accidūt. Unde q: passū est tale ⁊ agēs
tale ⁊ taliter depositū:g̃ effect⁹ est talis. vo
luntas rōnalis in xp̄o se habuit respectu il
lius obiecti qd̄ est mortē pati dupl'r. vel ab
solute vl' ꝯditionate. ⁊ s̄m hoc duplex:ē vel
le:scʒ ꝯditionatū ⁊ absolutū. ⁊ nolle etiā est
duplex scʒ cōditionatū ⁊ absolutū ⁊ q̄olibʒ
illoꝝ suffic̄ ad causandū maximū dolorē et
maximā leticiā ⁊ etiā gaudiū sicut exempli
ficat de volente proijcere merces in mari.
Quādo ergo querit̄ vtrū xp̄s absolute vo⸗
luerit mortē suā. dico ꝙ sic.cōdicionalit̄ tn̄
noluit. hoc est si patris volūtas aliter dispo
suisset:⁊ nā humana alit̄ redimi potuisset.

¶ Leuate corda habetis dominū vobiscuʒ.
Dixi heri ꝙ miles debebat portare signum
sui p̄ncipis. alit̄. nō esset d̄ familia sua. dice⸗
tis bene nos volum⁹ etiā esse de familia:et
ista septimana erim⁹ ita boni sicut voletis.
Domicelle nō portant amplius cathenas:i
mo dimiserūt oēs pōpas suas. ⁊ iō cū xp̄s
sit agnus orabit ꝑ oībus pctōribus: ⁊ me
dio ipsi⁹ speram⁹ habere ꝑadisuʒ. certe bn̄
dicitis sed nō totū. Habetis legē ciuilē. C.
de rerū ꝑmutatōe ⁊ p̄scriptōne. Incipit lex
rebus certa lege positis ⁊c. Et etiā habetis
decretalē extra de pactis.ca.qualiter. Ubi
habet̄ in ambobus testib⁹. ꝙ q̄n̄cunqꜫ in a⸗
liquo cōtractu sub certo pacto vel cōditiōe
res aliqua traditur nō obstāte tali conditio
ne res ipsa nō aufertur. ⁊ si non stet ꝯditio
nō stat ꝯtractus. vide glo. Leuate corda. i⸗
perator dicit discernimus ꝙ q̄n̄ aliqua res
datur alicui sub certis termis: si termini te
nent ⁊ donatio tenet. Quero nūc dn̄i quali
ter datur nobis meritū passionis. Querat̄
paulo ad Hebre.x. Irritā quis faciēs legeʒ
moysi sine vlla miseratione duob⁹ aut trib⁹
testibus moritur:quāto magis putatis ma
iora mereri supplicia qui filiū dei cōculca⸗
uerit ⁊ sanguinē testamti pollutū duxerit.
vnde Bern̄.in sermone. ve mihi si talentuʒ
mihi credituʒ non custodio. vos domicelle
habetis reliquias in pallacio: si haberetis
vnā guttā sanguinis xp̄i in vna fiola illud
esset preciosius q̄ꜫ om̄es reliquie mūdi. ⁊ si
q̄s vr̄ʒ haberet credo ꝙ n̄ vellet ꝑicere i ster
q̄linio. hoc dicit ber. O pctōres vos habet̄
totū xp̄i sanguinē ⁊ oēs dolores eius i dor
so vestro ⁊ vos conculcatis pedibus quoti
ens peccastis mortalit̄. ideo Pau. dicit. tria
creditis ferre o peccatores quō creditis vos
posse saluari ducēdo vitā quā ducitis. vos
macquerelle lenones quotū est tp̄s q̄ estis
in officio. ⁊ vos domicelle q̄ portatis pr̄ no
ster de auro ⁊ de⁹ scit deuotionē quā habe⸗
tis. O paupes pctōres vos vaditis ad in⸗
fernū. q̄le remediū. dicatis deus meus scio
ꝙ vbi ieiunarē ꝑ totā vitā meaʒ nō posseʒ
satisfacere de pctis. sed rogo te vt me iuua⸗
re digneris ꝑ meritū tue sctissime passiōis
⁊ satisfacias ꝑ pctis meis vt valeā ascende
re ad montem gr̄e. Iuxta verba the. preas.
Ascende ad me ⁊c.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda ascensionis virtuose demonstra
tiua.

¶ O popule scitis vbi mansim⁹ heri. Cepi
mus heri hystoriā q̄ recitatur a Marco.xi.
c. d̄ ficulnea cui dn̄s maledixit. Leuate cor
da dixi dn̄ica cū factū eēt vesꝑ xp̄s egress⁹
est de ciuitate ⁊ venit in montē oliueti ⁊ fu
it in tali die. sicut hodie. Tūc locut⁹ est syna
goge ⁊ petrus recordat⁹ est ficulnee ⁊ dixit
xp̄o. Dn̄e ecce quō arida facta ē ficus. dixit
xp̄us. Si habuerit̄ fidē sicut granū sinapis
⁊ dixeritis huic monti trāsi transibit. hoc di
cto venit in templū vt p̄dicaret. ⁊ erant ibi
scribe ⁊ pharisei ⁊ dixerūt xp̄o. dic nobis in
q̄ ptāte hoc facis. dixit xp̄s: dicatis mihi so
lutionē vni⁹ questionis ⁊ ego r̄ndebo vob
Quero vobis an baptism⁹ iohānis esset a
seipso an a deo: scribe ⁊ pharisei nō poterāt
isti questioni r̄ndere. si enī dixissent ꝙ a deo
itulisset xp̄s quare nō susceperāt baptismū
Si dixissent ꝙ a iohāne cū ipse esset vir bo
nus nō poterat mētiri. iō cū dixit eē a deo
debebāt recipere baptismū. ⁊ sic dixerūt scri⸗
be ⁊ pharisei. Nos nescimus: ⁊ vos magi
stri nostri q̄n̄ est aliqua ꝑpō male intellecta
in p̄dicando interp̄tamini sicut vultis. non
dico ꝙ debetis sustinere maluʒ sed dico ꝙ
ꝑ honore diuini verbi debetis interpretari

ad bonū sensum. Sed de vobis pōt dici illud. Johā.xij. Dilexerūt magis glīam ho. q̄ glo. dei. Tūc dixit xp̄s si nō vultis mihi dicere solutionē questionis nec ego dicā quare ista facio: sed velitis nolitis illud ego faciā. & dixit. ve vobis qui simulatis orationē longā. & venit vn⁹ legisp̄itus & dixit ei. magister reuerende tu diffamas nos. Dixit ei xp̄s. ve vobis legisperitis q̄ tulistis claues scientie & nō introistis. ¶ Principalit̄ tres dedit maledictiōes: vt p3 Math.xxiij. Prima fuit presbyteris & religiosis & dixit. ve vobis q̄ simulatis vos facere magnas orationes: ve vobis qui ponitis in paradiso illos q̄ dant vobis elemosynas. possetis vos in articulo mortis reddere computū de oībus: ego bene scio de vno magistro nostro qui dixit in articulo mortis: ego portaui indulgētias & debeo tantū ecclesie & nō possum reddere & mortu⁹ est quasi desperat⁹. Aliud ve fuit. ve vobis q̄ circuitis mare et aridā vt faciatis vnū p̄selitū: id est vt faciatis paganū iudeū. quādo est cōuersus in lege vestra facitis eū peiorem q̄ fuerit ī lege sua. nūquid in habitu religionis sunt scandalizatores infamiores & turpiores q̄ seculares. Et vos iusticiarij nobiles & omnes mulieres. Ve vobis domicellis que ducitis hāc vitā. vadatis ad ecclesiā audit̄ s̄monē. videtur q̄ faciatis mirabilia. si filius dei esset hic tangeret vos sic maledicendo. Ultimū ve est qd̄ tangit regnū francie. Ve vob̄ scribe & pharisei q̄ similes estī sepulchris dealbatis q̄ foris apparēt speciosa: intus vero sūt plena ossibus mortuo⁊ & omni spurcitia. Vos dicitis hic esse fontē scie & iusticie: & estis fons malicie & iniq̄tatis. Jdō excepta modica fide: maior veritas: equitas: & iusticia īuenit̄ inter paganos q̄ int̄ xp̄ianos. ¶ O pctōres audiuistis istas maledictiones quas xp̄s dedit ɔtra scribas & phariseos qn̄ debebat mori. Credo q̄ nos sumus deteriores eis. caueat sibi q̄libet. hoc cōpleto dixit xp̄s. A modo non videbit̄ me donec vadā ad iudiciu3. Et tunc recessit ad mōtē oliueti. & dixit ap̄lis. Scitis quia p⁹ biduū pascha fiet: die se3 iouis: & comedemus agnū: & filius hoīs tradetur vt crucifigatur. Tunc fecerunt scribe & pharisei duas questiones. Prima an liceret tributa dare cesari. Ad hoc respondit. Reddite q̄ sunt cesaris cesari & que sunt dei deo. Alia questio fuit de muliere que habuerat septe3 viros. quis esset vir eius in resurrectione. Respondit q̄ in resurrectione generali nō nubent neq̄ nubentur: sed sunt sic angeli dei. O felicia noua si fuerit̄ saluati peccatores eritis sicut angeli dei. Corrigatis peccata emēdetis defectus preteritos vt ascēdatis ad montem gratie. Juxta verba thē. p̄cas. Ascende &c.

¶ Quantū ad secundā parte3 habetis bonū cor ad transeundū & ad veniendum ad terram promissionis oportet habere bonū cor & bonū animū restituendi d̄bita & satisfaciendi. oportet enim omnia restituere vel dānari. Si vis potes diuidere vltimā partem predicti sermonis que loquitur de negociationib⁹ & hic dicere vltimam partē p̄ secunda parte. vel pone casus de vsuris de symonia generales in tota materia de restitutionibus. rogabim⁹ deū &c.

¶ Feria quarta ebdomade sancte.
Sermo.lxi.

Scēde ad me in monte3 & esto ibi. Dn̄s posuit in eo iniq̄tates omniū nostro⁊ oblatus est: q2 ipse voluit & nō aperuit os suu3. sicut ouis ad occisionem ducetur y͂sa.liij. Domini qui venistis ad audiendum aliquid ad salutem vestra3 ecclesia hodie vult ostendere charitate3 qua christus dilexit nos: & rep̄sentat nobis vēditione3 qua sanguis christi fuit venditus propter nos: & in ep̄la ostēduntur tria propter q̄ mortuus est xp̄s.

Primo ex sūma p̄ris charitate.
Secūdo ex sūma filij humilitate.
Tertio ex iudeo⁊ iniquitate.

Primu3 notat̄ ibi. posuit in eo iniquitates omniū nostrū. scd̄m ibi. obblatus est. tertiū ibi. sic ouis ad oc. duc. ¶ De p̄mo. ad Ephesios.ij. Deus qui diues est propt̄ nimiā charitatē misit filiū suū. De secūdo. ad Ephe.v. Jmitatores dei sicut filij charissimi & ambulate in dilectione q̄ xp̄s dilexit nos & tradidit semetip̄3 pro nobis hostiā deo in odo

rem suauitatis.de tertio petrꝰ dicebat.Actu. iij.ca.vos aũt sanctũ ⁊ iustũ negastis ante faciẽ pylati iudicante illo dimitti. O pauperes pctõres recogitate passionẽ xp̃i:⁊ cõsiderate eius charitatẽ: q꜠ voluit hodie vilissimo p̃cio vendi:⁊ morte turpissima dãnari ꝓpter iniquitates oĩm nostrum.facite ne mors xp̃i ⁊ passio in nobis sit ociosa: ſʒ oĩa que habemꝰ demus ei vt possimus ei bene seruire eũ amare.vt aũt facilius possimꝰ facere recurremus ad beatã virginem dicendo.Aue maria.

¶Ascende ad me in montem. More cõsueto mouet̃ questio theologalis a theologis sup materia hodierna vbi agit̃ de venditione xp̃i ⁊ tertiata ꝑ Bonauẽ.di.xix.iij.Utrum scʒ ꝑ meritũ xp̃i ꝓ nobis venditi deletus fuerit cyrographus pctõꝝ qui erat contra nos?Est aduertendũ ꝙ cirographus est locutio methaphorica.queadmodũ eñi in ciuilibus policijs qñ recipis aliqđ debitum a creditore creditor sup hoc recipit instrumentũ per qđ confitet̃ ei recipere talẽ summã.Sic pater noster adã qñ peccauit cyrographũ pcti incurrit. hoc est obligationem ad dãnationẽ ex decreto diuiẽ iusticie qđ fuit determinatũ ꝙ sic deberet fieri.Rñdet ergo bonauẽ.sequẽs magistrũ sñiarũ augustinũ ⁊ paulũ.ad Collocen.ij.Xp̃s deposuit cyrographũ decreti obligationẽ.s.ad dãnationẽ perpetuã ex decreto diuiẽ iusticie. Qđ dicũt corda vr̃a. timetis ne dãnari?vos estis multũ tardi ad benefaciendũ. si pensaretis ĩ misterio hodierno certe deberetis timere.sunt aliq̃ qui se excusant dicẽtes.nos habemꝰ passionẽ ⁊ fidẽ nos habemꝰ sacramenta quare dãnabimur.verũ dicitis ſ; nõ dicitis totũ.habet̃ eñi extra de sponsalibus in antiquis.ca.iuuenis.⁊ transfert̃ extra đ reg.iu.li.vi.in obscuris tenemꝰ qđ est verisimilius vel plerũq; fieri sueuit.ad hoc ẽ lex ciuilis.ff.de q̃stionibꝰ.l.ij.vbi veritas haberi nõ põt.recurrẽdũ est ad ꝑsumptões.Casus est patens. dñi mei aliq̃s est captus ⁊ accusatus de aliquo crimĩe qđ non põt probari.lex dicit ꝙ recurrendũ est ad ꝑsũptionẽ aut oĩno dimittere eũ. ⁊ đcretalis ꝙ qñ cunq; alia duo euenire solent debemus capere illud qđ sepius euenire solet. iudas q̃ hodie xp̃m tradidit semel fuit religiosus sub meliori p̃lato totius mũdi ⁊ in meliori religione scilʒ apostoloꝝ ipse tñ est nũc dãnatus.dñi ergo euidentiã habemus ꝙ erimus saluati aut dãnati. q̃d videt̃ vobis: qđ signũ habetis?vos habetis signũ saluationis vel dãnationis si ille q̃ semel fuit in via saluatõis est dãnatus q̃d erit de illis q̃ quotidie peccãt.legistis aliqñ vos burgenses vitaʒ vestram.Inuenistis aliquẽ q̃ ducẽdo vitã quã ducitis fuerit saluatꝰ.vos iusticiarij nũquid corrigitis loca publica ⁊ ludos vbi contẽnitur nomen dei? ⁊ vos religiosi ⁊ ecclesiastici estis in via paradisi.audite paulũ.Roma.ij. Tu autem ſm duriciaʒ cordis tui thesaurisas irã in die ire dei. recurratis ad cõiecturas:quale remedium. Leuate corda. hodie venditus est p̃ciosissimus xp̃i sanguis.nõ vendatis amplius.si sint pctã dimittamꝰ ⁊ cõuertamur ad dñm. hodie sũt mille q̃dringẽti nonaginta quattuor anni ꝙ iudas vendidit xp̃m si ip̃e venisset ad xp̃m ⁊ q̃siuisset sibi miam dedissʒ: sed q꜠ noluit dãnatus est. si fuistis mali q̃ratis miam ⁊ sic ascendetis ad montẽ gratie. Iuxta verba the.preassum. Ascende ad me in montẽ ⁊c.

¶In isto sermone erũt due partes.

Prima erit sacre hystorie declaratiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶Dicit matheus.xxvi.Tũc congregati sũt p̃ncipes sacerdotũ in domo p̃ncipis qui vocabatur cayphas.timebãt eñi plebeʒ.Luce xxij.Iõ non audiebãt app̃hendere iesuʒ.ꝓpterea dicebãt nõ ĩ die festo ne forte tumultus fieret in pplo.Tũc sathanas ĩtrauit in iudã.vt traderet eũ ⁊ iuit ad p̃ncipes iudeorũ ⁊ gauisi sũt.Marci.xiiij.⁊ ꝓmiserũt pecuniã se daturos. Luce.xxij. Leuate corda vr̃a.scitis vbi mãsimꝰ heri? hystorie istiꝰ septimane oẽs sũt pie amorose ⁊ plene doloribus.die dñica iesus p̃ntauit bellũ diabolo: die lune voluit comedere ficus: heri dedit maledictionẽ iudeis q̃ nolebãt se emendare:hodie xp̃s nõ venit in hierusalẽ ſ; mãsit in bethania ⁊ fuit cõtentus ꝙ fieret consiliũ:nec venit in hierusalẽ vt nõ videretur ĩpedire misteriũ passionis.Bonauẽ.hic dicit ꝙ passionẽ xp̃i pie meditari volẽti p̃mũ occurrit ꝑfidia ꝓditoris q̃ tãte fuit fraudis

vt dñm et magistrum suũ traderet. Secũ
do eius cupiditas qui tanta flãma succen-
sus est vt inapp̄ciabilẽ xp̄i sanguinez vili
precio vẽderet. Tertio igratitudo illius in
xp̄m qui tanto honore eũ dotauerat vt ad
dignitatẽ apostolicã eligeret ⁊ ad culmen
dignitatis sacerdotalis ꝯstituerat. Leuate
corda si desideratis scire quõ fuit venditus
xp̄s. Primo p̄ntatur traditio iude q̃ ma-
gistrũ suũ vendidit ꝓ sua cupiditate. san-
guinẽ innocentẽ ⁊ suũ deuz vendidit. ⁊ fu
it tantũ ingratus ꝙ dñz suũ q̃ elegerat eũ
traderet morti. Sed q̃ fuit causa? dico ꝙ sa
thanas intrauit in eum postq̄ murmu-
rauit de vnguento effuso in domo mar-
the super caput. O scelus inauditũ. credo
ꝙ si fuissetis in ihrl̃m ⁊ vidissetis iudã xp̄z
tradentẽ vnguib⁹ occidissetis eũ. sed ꝓh-
dolor hodie multi sunt iude files: qui deuz
creatorem suũ impolluto ore suscipiunt.
Emendate igit̃ vitas vr̃as. o sacerdotes i-
mundi: q̃ diuina sacramenta tangitis ⁊ cu
batis cum vilibus scortis ⁊ immũdis: ⁊ in
crastino sumitis corpus sacratissimũ chri-
sti. Bona. ⁊ Landul. querũt vbi mãsit xp̄s
⁊ quid faciebat qñ iudas dimisso comitatu
venit ad principes sacerdotũ dicens. Quid
vultis mihi dare ⁊c. Rñdent illi doctores
contẽplatiui: ꝙ mãsit i domo Marthe ad
ꝯsolandũ matrẽ suam ⁊ discipulos suos:
nec ista assertio videtur esse temeraria. Ui-
detur em̃ verisil'e ꝙ sicut discipulos in ce-
na mestos ꝯsolabatur. etiaz hodie reuelat
mortẽ suam matri. ⁊ dixit hoc modo. Ma
ter mea dulcissima ego fui vobiscũ trigin-
ta dieb⁹ annis. pater me misit vt ego mor-
tez patiar ꝓ pctõribus. ideo postcras mor
tem turpissimã patiar. nolite vexari in aĩo.
credatis o peccatrices aĩe q̄ durũ fuit sibi
illud ꝟbum audire. Si em̃ haberetis vnũ
talem filiũ. s. xp̄m: qui daret vobis talia no
ua. nunquid eẽtis tristes ⁊ plene dolorib⁹.
certe dico ꝙ sic. post multos aũt fletus bea
tissima virgo fecit sibi tres req̄stas. Prima
ꝙ si reparatio generis humaui posset fieri
sine morte placeret vt sic fieret. dixit filius
Pia mater Adã immortalis ꝑ pctm̃ factus
est mortalis. opz ad reparandũ ꝙ ego mo-
riar. dixit ipsa ⁊ fuit secũda req̄sta. Si ita ẽ
da mihi primo mori vt ego nõ videam te-
patientẽ. dixit xp̄s. Symeon dixit vob' Lu
ce. ij. Et tuã ipsius aĩam ptransibit gladius
⁊ sicut in primo pctõ fuit vir ⁊ etiã mulier
ita in repatione ero ego: ⁊ vos sociabitis
me ad mortẽ. Tunc dixit beata virgo expe-
ctetis ad minus vsq3 ad senectutẽ nõ sunt
nisi tres anni q̃bus predicatis. vos poteri
tis facere magnũ fructũ: q2 iam incepistis
multos conuertere. Tunc dixit saluator. O
mater dulcissima Adã in etate ꝑfecta incur
rit mortẽ. ita ⁊ mors dz esse in etate perfe-
cta. tertia petitõ matris fuit. charissime fili
postq̄ vultis mori ⁊ volũtas dei est: requi
ro vt mors vestra nõ sit inhonesta scãdalo
sa: nec dolorosa: cũ aliter possitis redimere
gen⁹ hũanũ: vna ei gutta sangnis vr̃i suffi
cit ad delendũ pctm̃ primi parẽtis. xp̄s ve
ro rñdit mater mea dulcissima scriptuz est
Deut̃. xxv. Pro mẽsura pcti erit ⁊ plagaruz
modus. Et assero vobis ꝙ mors mea erit
inhonesta; opprobriosa ⁊ vilis. hoc audito
iudas cũ dyabolus intrasset in cor eius ve
nit a bethania ihrl̃m apostatãdo: ⁊ collegi
um fratrũ suoꝝ relinq̃ndo: ⁊ ingressus ẽ cõ
silium iudeoꝝ in domo cayphe nõ vocat⁹:
vt inq̃t Viero. Nec inuitatus venit: ⁊ pre-
sentãdo se sponte sicut vile mancipiũ quesi
uit. q̃d vultis mihi dare ⁊ ego vobis eum
tradã. Ac si diceret dñi mei scio ꝙ loq̃mini
de magistro meo. quid dabitis mihi ⁊ ego
vobis eũ tradã. At illi ꝯstituerũt ei. xxx. ar-
genteos: ⁊ promisit eis iuramẽto firmato
ꝙ illis eũ traderet. Beda. o infelix merca-
tor iudas: deũ dedisti ꝓ mĩmo: verũ ꝓ va-
no: eternũ ꝓ tẽporali ⁊ transitorio: ꝑadi-
suz pro cupiditate: ⁊ pro tali precio infer-
num emisti. p̄s. vendisti ppl'm tuũ sine pre
cio: ⁊ nõ fuit multitudo in cõmutationib⁹
eorum. dñi videtis ꝓ nr̃a redẽptione quali
ter voluit xp̄s. xxx. denarijs vendi p̄cio ap
preciato. Judas ergo sacrilegus ꝓditor et
homicida eũ vendidit. O inauditũ facinus
Dñi quero vobis velletis cõmisisse tale cri
men. ⁊ vos domicelle q̃d dicũt pectora ve-
stra. nunq̃d estis stomachate ꝯtra iudaz q̃
tale crimen cõmisit. Respondeatis mihi sa
cerdotes. ⁊ ponatis manus ad pectora ve-
stra. nunquid estis vos peiores iuda cete-
ris paribus. Audite bedam ⁊ trãsfertur in
cano. xi. q. iij. cap. abijt iudas. Multi hodie

scelus iude: qui dñm suũ pecunia vendidit velut imane ꝛ nefariũ exhorrẽt: nec tñ ca/ uent. Nã cũ pro munerib⁹ falsum ↄtra ali/ quẽ testimoniũ dicunt ꝑfecto: q2 veritatez pro pecunia negant deũ: pecunia vendunt qui dicit. Ego sum ỽitas. hec ibi. Nũquid sunt illi qui ↄcubinas ꝛ ribaldas tenẽt. lo quor eccl'iasticis. Et vos iusticiarij: nunqd facitis iusticiã ꝓpter pecunias: ꝛ fauores. Nũquid venditis veritatẽ ꝛ opprimitĩ pau perez. O infelix pctõr qui ꝓ voluptate ani mã tuam vẽdidisti. nunqd cõmittis sile cri mẽ iude. Suadeo vobis ne aĩas vestras vẽ datis. si simus imitatores iude cũ eo dãna bimur. cõmendemus ergo nos illi q volui pati ꝛ vendi ꝓ nobis vt ascẽdamus ad mõ tem gratie. Iuxta verba thematis passum pti. Ascende ad me ꝛc.

¶ Quantũ ad secundã ptem. Habetis desi derium saluãdi aĩas vestras. Gene. xix. No lite morari in oĩ regione circa sodomã. Oz dimittere vallem ꝛ ascẽdere ad montẽ gra tie. Vidimus de qnq3 gradibus seu taber/ naculis: opz nũc videre de. vi. ꝛ vltimo qđ est diuinoꝝ beneficioꝝ recordatio. Dñi pro eundo ad padisum: oz diuina bñficia reco/ gnoscere. ꝛ ideo hec septimana celebraꝑ vbi fit mentio de bñficijs dei: ꝛ de eoꝝ institu/ tione: vt ea recolamus. s. de sacramẽto eu/ charistie ꝛ alijs. sed dubito ne illud. ps. de nobis dicatur. Obliti sunt deũ: q̃ saluauit eos. Isa. i. Cognouit bos possessorẽ suuz ꝛ asinus presepe dñi sui. ꝛ Iere. viij. Turtur ꝛ miluus: ꝛ yrundo cognouerũt tẽp⁹ suuz populus aũt meus nõ cognouit iudicium dñi. vbi Hiero. Nulla natio ceteris parib⁹ tm̃ offendit deũ sicut xpiani. ceteris parib⁹ inter cetera beneficia christiãis collata no/ bilissimũ est sacramentũ eucharistie vbi re/ cipimus sacratissimũ corpus xpi ꝛ sangui nem. de quo deo duce ꝛ fauẽte tria dicem⁹. Primo sacramẽti eucharistie institutionez. Scđo eucharistie sacramenti consecratõez. Tertio sacramẽti eucharistie ꝑceptionem.

De primo hodie.

De secundo cras.

De tertio dicetur in posterum.

¶ Domini vultis suscipere sacramentũ eu charistie: oz vos scire q̃re detur vobis. dicit xps. hoc facite in meã cõmemorationẽ. qñ eñi xps lauit pedes discipuloꝝ suoꝝ cepit apponere panẽ ꝛ vinũ ꝛ transsubstãtiauit panẽ in corpus: ꝛ vinũ in sanguinẽ. Domi nus Bona. qrit in. iiij. di. viij. Utrũ sacramẽ tũ eucharistie añ tps grẽ debuit institui. et rñdet ꝙ nõ triplici rõne. Primo q2 istud sa cramentũ fuit ordinatũ ad repñtandũ xpi mortẽ. ideo nõ debuit añ passionẽ institui. Secũdo q2 istud fuit excellentius donũ qđ dedit xps. iõ debuit dare imminẽte sua pas sione. Tertio ꝓpter ↄtentũ qđ est xps ipse d quo Ioh. i. Gratia ꝛ ỽitas ꝑ ipm xpm fa cta est. O sacratissimũ ꝛ admirabile sacra mentũ. Moyses q̃uis fuerit deo familia rissimus ꝛ Abrahã ei obediẽtissim⁹: nũq3 tñ hoc sacramentũ susceperũt. hoc dicebat btũs Hiero. sicut refert btũs Eusebius in lib. de transitu ei⁹ xpi bonitatẽ sacramenti suauitatẽ admirãs. Istud sacramentũ fuit pluribus figuris figuratũ. Primo ꝑ man na qđ filijs israel in deserto dabaꝑ. Secũ do ꝑ agnũ paschalẽ qui filijs israel dona batur: qđ cũ agrestibus lactucis baculo et stando sumere debebãt. Hoc aũt sacramen tũ post sacramentoꝝ alioꝝ susceptionẽ q̃ si ↄdimentũ alioꝝ suscipi dz vt nos dedu cat in requiẽ paradisi.

¶ Feria quinta ebdomade scte. Ser. lxij.

Scende ad me in monte ꝛc. Ego acce pi a dño qđ ꝛ tradidi vo bis: qm̃ dñs iesus in qua nocte tradebatur accepit panẽ ꝛ grãs agens fregit ꝛ dixit accipite et mãducate hoc est corp⁹ meũ. prie ad Cor. xi. Dñi ꝛ aĩe deuote q̃ venistis ad audien dũ aliqđ ꝓ salute vr̃a si potuistis intellige re qđ dixi heri ad ascẽdendũ montẽ grẽne cesse est ꝙ habeam⁹ de bñficijs diuinis me moriã. iõ Paulus ad illã bñdã incitat nos in epl'a pñtis diei. Experiẽtia eñi docet ꝙ singulariter reprehendẽdi sunt ingrati. iõ xps cõqrebaꝑ de synagoga iudeoꝝ dicẽs Ioh. x. Multa bona opa feci vobis ꝓpter qđ eoꝝ vultis me lapidare: q̃si vellet dice re vos estis ingrati reddẽtes mihi malum ꝓ bono. hic dicit Aug. q̃ est ingratus de da tis non est dignus dandis. ꝛ Ber. Ingrati

tudo est ventus vrens siccans sibi fontem pietatis rorē mie flueta grē. vt igif nos re graciemur deo: xp̄s dedit nobis corpus et sanguinē dicēs. Quotiensc̄uq̄ feceritis in meā cōmemorationē facietis. Debz aūt eē memoratio amoris: doloris: ⁊ oblationis. De primo Joh. xv. Maiorē charitatem ne mo hꝫ ⁊c. Sz maior fuit dilectio tua xp̄e. in quit Ber. qui nō solū ꝓ amicis: sed etiā ꝓ inimicis dignatus es mori ⁊c. De scd̄o Tre no. i. O vos oēs q̄ transitis ꝑ viā attēdite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. De ter tio Pau. ad Hebre. ij. Pro oibus gustauit mortē. ⁊. vij. eo ꝙ maneat in eternū sempi ternū hꝫ sacerdotiū: vn̄ ⁊ saluare in ꝑpetuū pōt. O pctōres qn̄ videtis corpus xp̄i i ma nu sacerdotis. xp̄s vult ꝙ habeatis memo ria de ipso. ⁊ oꝫ tria recordari. primo eius amorē. mortu⁹ est eni ex amore. di. Ber. nō solū pro amicis: sꝫ etiā ꝓ inimicis. Si esset hic aliq̄s vestrū q̄ deseruisset dānari sicut credo ꝙ multi sunt ⁊ si videretis pctā v̄ra tam apte: ⁊ tā clare sicut xp̄s videt credo ꝙ multi cognoscerēt se dignos pena eterna. quis ergo liberabit vos ab illa dānatione? nūq̄d xp̄s. Dicatis vos mulieres loq̄mini mihi. si aliq̄ mulier ꝑpter aliq̄d pctm̄ duce retur ad cōburendū: si maritus occurrens diceret iusticie. dn̄i mei ista est amica mea: precor moriar pro ista: ⁊ sim cōbustus ⁊ ip sa redeat in domū. Dicit iudex truffaris ne? dicit q̄d dico ore dico ⁊ corde. tūc iudex di. clientibus capite eū ⁊ stringite eū fortiter. Tūc ipse marit⁹ accipit anulū ⁊ dat vxori dicēs. charissima recordare mei. o pctōres natura hūana ducebatur ad cōburendum. xp̄s aūt humiliauit semetip̄m vsq̄ ad mor tē: mortē aūt crucis. ⁊ in memoriā tanti be neficij dat nobis corp⁹ ⁊ sanguinē sub sp̄e panis ⁊ vini. Iste anul⁹ sp̄ōse fuit fact⁹ ta li die sicut est hodie. ⁊ iō xp̄s dicit. Quotiēs cūq̄ feceritis ⁊c. Scd̄o oꝫ cōmemorari xp̄i dolorē. magister sniaꝝ di. i. iiij. dicit ꝙ sa cramēta eccl̄ie sunt nobis tradita sub for ma sensibili: vt ꝑ ea q̄ corpaliter videm⁹ ve niamus in cognitionē sp̄ualiū. videmus ei ꝙ panis q̄ transsubstantiaf in corpus xp̄i ponif inter ferrū calidū ⁊ stringif: ⁊ ibidēꝫ decoq̄tur. sic xp̄s in cruce fuit extēsus ⁊ ibi deꝫ decoctus; nec panis si haberet aiaꝫ sen sitiuā: tm̄ posset sentire dolorē habitū q̄tū xp̄s in cruce. Uidetis dn̄i qn̄ vue ponūtur in torculari vinū vndiq̄ fluit. sic a xp̄o in cruce pendēte: sanguis ab vtraq̄ pte corpo ris fluebat: vt verificaref illud. ps. Et vim faciebāt qui querebāt aiam meā. Habetis ad hoc figurā pulcherrimā. Gen. xxij. Abra ham ascēdit in montē visionis. q̄ hodie cal uarie dicitur: ⁊ ambulauit trib⁹ dieb⁹ ante ꝙ ibi veniret ⁊ ducebat filiū suū Isaac qui erat xxxv. annoꝝ. ⁊ dedit filio ligna supra dorsum eius: ⁊ ignē: ⁊ cultellū carnificis ī manibus suis. puer aūt dixit pr̄i. pater mi ecce ligna: ignē ⁊ gladiū: sed vbi ē victima? Istud verbū lesit sp̄m Abrahā vsq̄ ad cor adeo vt ipse loq̄ nō posset. ⁊ dixit filio. fi li dominus prouidebit. Abrahā qui portat ignem ⁊ cultellū est deus pater. Isaac qui portat ligna est xp̄s. tali die sicut cras por tauit lignū grossum ⁊ durū decem pedūꝫ. Charitas patris fuit tāta: vt mitteret filiū suū vnigenitū: ⁊ iusticia diuina non voluit cōtētari: nisi christus moreref. Isaac non passus est mortē. i. diuinitas xp̄i nō ledeba tur. Agnus h̄o q̄ adherebat spinis tm̄ do lorē patiebaf: vt nō sit dolor filis sicut do lor ei⁹: quē dolorē sola btīssima v̄go in pe de crucis sentiebat. btūs Tho. in p̄ria. ij. q. cij. articulo. iij. di. ꝙ in antiq̄ lege erant q̄t tuor modi oblationū.

Prima ad diuinū honorem facta.

Scd̄a ad reddendū gr̄aꝝ actiones de bn̄fi ciis perceptis.

Tertio qn̄ popul⁹ peccauerat offerebaf sa crificiū deo pro peccato ⁊ vocabatur ho stia pro peccato.

Quarto qn̄ aliq̄s vouerat illa solutio voti vocabatur debitū ex voto.

¶ O miserrimi pctōres ⁊ peccatrices si vos essetis in mōte caluarie: ⁊ q̄reretis a xp̄o q̄ re patitur. quare offert corp⁹ suū, diceret ꝙ ꝑpter istas q̄ttuor causas.

Primo ad reddendū laudē ⁊ gl̄iam patri.

Scd̄o ad agendū sibi gratias.

Tertio ad recōsiliandū peccatores.

Quarto ad soluendū debita nostra.

¶ Sic etiā dn̄i qn̄ videtis corp⁹ xp̄i inter man⁹ sacerdoꝝ ista debetis rememorari. ⁊ debetis dicere h̄ mō. dn̄e de⁹ ego pctōr q̄ v̄raꝫ sanctissimā maiestatē offendi hēo ve

stre sanctissime maiestati gratiã ꝙ non me dãnastis: ꝛ qꝛ ꝑ pectis meis satisfacere nõ possum ꝑsento vobis atq̃ offero vestri filij dolorosam ꝛ beatissimã passionẽ hoc ꝑacto recurrere habeatis ad ꝟginẽ: vt ipsa pia mater diuinã maiestatẽ nobis pacificet. Et vt hoc facilius faciat eã salutabimꝰ mente pia dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me in montẽ ꝛc. More solito mouet̃ questio theologal'a theologis fũdata in euangelio pñtis diei ꝛ terminata q̃si ꝑ oẽs theologos. Utrum in sacramento eukaristie: corpus xp̃i veraciter ꝛ realiter contineat̃: aut solum figuratiue: aut misterialiter. Recitatur de ꝯsecratione di.ij. ego berengarius. ꝙ berẽgarius dicebat ꝙ ibi ñ continebat̃ realiter. sꝫ solum figuratiue. et istud ipse reuocauit: ꝛ suũ errorẽ abiurauit vt pꝫ ibi. Johãnes ꝟo de bachone.iiij.dist. x. tractando illud dictũ xp̃i dicentis. hoc ẽ corpꝰ meũ. dicit ꝙ hoc nõ ꝑt intelligi figuraliter: qꝛ ꝺm btm̃ Augu. circunstantia scripturarũ illuminat scripturas. Sed xp̃s dicens. hoc est corpus meũ immediate subiũxit qd̃ pro vobis tradet̃: ergo loq̃batur de corpore vero ꝛ nõ figuratiue. nec est simile de illo qd̃ dicebat. ego sum vitis vera. illa eñi ꝑpositio est similitudinaria: qd̃ pꝫ per hoc qd̃ sequitur in littera. seq̃tur eñi ꝛ vos palmites. i. tota eccl'ia concedit realem existentiã corporis xp̃i in sacramento altaris sicut pꝫ in cap. cũ Marthe. extra de celebratione missarũ. ꝛ in ca. firmiter. extra de summa tri. ꝛ fi. ca. ꝛ de ꝯse. di. ij. ꝑ totum. Qui eñi oppositũ assereret: esset excõicatus ꝛ vt hereticus puniẽdus. extra de hereticis ca. ad abolendã. ꝛ ca. excõicatus. Sed querũt ibi aliqui quõ corpus xp̃i põt realiter sub taꝫ parua spẽ panis ꝯtineri. di. Sco. in. iiij. dist. x. ꝙ non est incõueniens rem nõ q̃taꝫ cõtineri sacramẽtaliter sub tam parua specie panis. modo ita est ꝙ corpus xp̃i est ibi non q̃tum ꝛc. Timetis dãnari leuate corda domini iusticiarij. puniuistis scandala publica. habetis ibi lusores ꝛ maquerellas seruiũt ne vobis aliquãdo. credo ꝙ sic. ideo illas permittitis viuere. ego cito vos ad iusticiã diuinã. quid eñi est causa ꝙ sunt tot mulieres vxorate: ꝛ virgines parisiꝰ deflorate. Certe sunt maq̃relle. ꝛ vos nõ punitis eas. Domini iusticiarij quõ creditis vnq̃ saluari. habetis eñi decretalẽ. extra de ꝑsumptionibꝰ in antiq̃s ca. ex studijs. ꝙ bonis operibus quis presumitur esse bonus. Ad hoc est etiã lex ciuilis. C. de libertinis ꝛ eorum liberis. l. i. ꝛ. ij. vbi dicitur. ꝙ si libertus manumissus dño fuerit ingratus in ꝟuitutem redigi potest. ¶ Leuate corda dñi audiuistis heri quõ iudas q̃ fuit iustꝰ: sanctus: ꝛ vere religiosus sub optimo ꝑlato: tandẽ est dãnatus: quid ergo erit de vobis miserrimis pctõribus. lex ciuilis dicit ꝙ libertus manumissus a domio suo: si domino suo ingratus fuerit in seruitutẽ pristinam redigi meret̃. Quod hr̃. xxij. q. ij. cap. liberti ecclesie manumissi si ingrati fuerit ꝑlatis in seruitutẽ pristinã redigãtur. ¶ Casus est patens. ponatis ꝙ rex velit ꝙ aliq̃s decapitetur in loco publico propter demerita sua. veniet rex anglie ad liberandũ euꝫ iste bono iure dꝫ esse seruus regis anglie. Sed si ingratus fuerit: dꝫ in pristinam seruitutem redigi. Utinã o pctõres deus non faciat nobis sic. In lege Moysi inq̃t Paulus ad Hebreos. x. Si q̃s legẽ Moysi fuerit transgressus sine vlla mia lapidabatur. O pctõres deus liberauit nos a faucibus demonis. dedit nobis libertatẽ intrãdi paradisum nos sumus ingrati. Certe nos sumus digniores redigi in seruitutẽ dãnatõnis eterne q̃ ipsi serui ingrati. Uos igitur ribaldi scandalizatores: qui vitam dyabolicam ducitis: cõuertimini ad dñm ꝛ emendate vitam vestrã vt hereditatẽ terre promissionis habeatis. Juxta verba thematis preassumpti. Ascende ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.

Prima erit sacri euãgelij expositiua.

Secunda virtuose ascensionis demonstratiua.

¶ Hystoria euãgelica hodierna quattuor principalia ꝯtinet.

Primo tãgitur agni paschalis comestio.

Scd̃o discipuloꝝ corpalis ablutio.

Tertio sacramẽti altaris institutio.

Quarto sermonis christi informatiua narratio.

¶ Quantũ ad primũ dicit lucas Luce. xxi. ꝙ discipuli christi venerũt ad eũ dicentes. Domine vbi vis tibi paremꝰ comedere pas

cha: Et misit petrũ ⁊ Johannẽ; dicẽs. Ite in ciuitatẽ ad quendã: ⁊ occurret vobis homo lagenã aque portans. Marci.xiiij. dicit Euntes aũt discipuli fecerunt sicut preceperat eis xp̃s. ¶ Dñi ⁊ anime deuote recogitate misteria ista sacratissima. Uenerant iam dies in quib⁹ piissim⁹ iesus facere misericordiã nobiscũ proposuerat. Johã. gerson ⁊.b. Uincẽtius hic facit vnã pulcherrimã ꝯtemplationẽ ꝺ̃ disgressu filij a matre ¶ Leuetis corda aĩe deuote ⁊ dicatis christo mittẽti discipulos in ihr̃lm vt eant ad hoĩem qui dabit ei agnũ paschalẽ. Querãtis q̃d matri sue dixit. pie enĩ ymaginãdũ est: ꝙ dilectissima ⁊ dulcissima mater sua dixit. fili mi iudei te querũt tradere ad mortem quare iterũ vadis illuc? ⁊ incepit illũ retrahere cũ lachrymis ⁊ dolore maximo: vt sermone explicari nõ possit. Bona. ibi sup addit: ꝙ virgo maria dixit xp̃o. fili mi hodie sunt. xxxiij. anni cũ dimidio ꝙ ego vos peperi cũ exultatione ⁊ gaudio mellifluo: cantantibus angelis ⁊ exultantib⁹ pastoribus: ⁊ regibus munera offerentib⁹. Noli te fili mi gaudiũ in fletus conuertere. Christus vero dixit op̃s mater mea: ꝙ faciã voluntatẽ eius q̃ misit me patris. hodie ẜm legeꝫ debeo comedere agnũ paschalẽ. xp̃s eñ ñ cõedebat carnes nisi de agno paschali. ⁊ tũc mat̃ vidẽs volũtatẽ ei⁹ ꝯsensit. Uenit igr̃ xp̃s in ihr̃lm vt nobis exẽplũ hũilitatis donaret. Cũ ipse diues cũ pauperibus piscatoribus in eadẽ mensa in eadẽ scutella ⁊ disco cenauit: lintheo p̃cinctus pedes discipuloꝝ lauit. O infinita xp̃i humilitas. Dic mihi o sceleratissime iuda cur magistrũ tam mitem: tã benignũ odio ꝑsequeris? O infelix hõ. Christus etiã in eadẽ cena mirã largitatẽ ⁊ patientiã ostẽdit dum corp⁹ suũ ⁊ sanguinẽ proditori suo dedit. Cũ petrũ ad fidei constantiã aiauit dicens. ego rogaui pro te petre vt non deficiat fides tua. Et cum Johannẽ in sinu recipiens de suo fonte sacratissimi pectoris inebriauit. ¶ Domini tot sunt hic mysteria quot sũt verba. tot sacramenta quot sunt littere. ¶ Leuate corda vestra. o peccatores quis cenabit hodie vobiscuꝫ? Inter oĩa opera saluatoris istõ est dulcius mysteriũ quod fit in euangelio sacro. In cena xp̃i fuerũt. lxxij. discipuli vbi erat Marcialis episcopus lemouicẽsis. ⁊ primo xp̃s comedit agnũ paschaleꝫ assum in memoriã huius: ꝙ qñ filij israel liberabãtur ab egyptijs comedebant agnum cuꝫ lactucis agrestibus: cũ baculo in manu sinistra: cum zona super renes. ⁊ erant etiã stãtes hñtes pedes calciatos. Sꝫ q̃d repñtãt iste lactuce? Dico ꝙ dolor de peccãtis. bacul⁹ ẽ memoria passionis xp̃i. corpora cincta ad renes est castitas que in renibus dꝫ esse. pedes calciati sunt eleuatio mentis in deuꝫ. Si vos peccatores vultis comedere agnũ id est christum suscipere ad salutẽ animaruꝫ vestraꝝ debetis ista quattuor habere. Tabula supra quam comedebãt est rome in ecclesia sancti Johãnis lateranẽsis: ⁊ est q̃drata ⁊ in qualibet parte erant tres apostoli. Christus vero existens in mensa in medio eoꝝ sicut qui ministrat. dixit vnum mirabile verbũ quod penetrauit corda apostolorum: quod recitat Lucas dicens. Desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscum anteꝙ patiar. O q̃tum erat christi desideriũ hoc pascha manducare anteꝙ pateretur? ⁊ cena facta posuit id est deposuit sua vestimẽta: ⁊ incepit se cĩgere lintheo: quod videntes discipuli eius admirabant vehementer: ⁊ vocauit Marcialẽ vt interrogaret dominũ domus si haberet aquam calidaꝫ. Et ipse Marcia. apportauit aquã calidam. Christus vero misit in peluĩ: ⁊ cepit lauare pedes discipuloꝝ. ¶ Dicit crisostomus: ꝙ primo lauit pedes iude ⁊ postea Symonis: ⁊ loto symone, dedit sibi peluiꝫ vt portaret: ⁊ sigillatiꝫ lauit pedes omniũ aliorum discipuloꝝ: et lintheo quo procinctus erat tersit ⁊ osculatus est pedes eoꝝ. (vt vbertinus dicit). Et istud credo firmiter propter inestimabilẽ ipsius humilitatem. ¶ O miserabiles et infelices superbi vos videtis christi et saluatoris nostri humilitatẽ: qui se ponit ad pedes discipuloꝝ suorum. Unde hic dicit Anselmus. Quid ergo cinis fauilla et puluis: quid tumescis quid superbis in corde tuo? Rex regum et dominus dominantiũ ad pedes stat discipulorum. Et vos miseri qui portatis odia in cordibus vestris videte mansuetissimũ iesum qui nõ dedignatur lauare pedes iude proditoris. Petrus vero videns insoli-

tam christi humilitatem dixit christo. Domine nō lauabis mihi pedes ieternū. Christus increpuit eū vehementer dicens. Si nō lauero tibi pedes nō habetis partem mecū Domine vt habeā partem tecuȝ: non tantū pedes: sed ꝛ totū corpus. Dixit ei christus. Qui lotus est non indiget nisi vt pedes lauet. Vos autē mundi estis: sȝ non omnes. Hoc aūt dicebat propter iudam q̄ eum traditurus erat. Inde est ꝙ beat⁹ Augustin⁹ ꝛ doctores cōmuniter dicunt: ꝙ oēs apostoli excepto iuda erant in gratia in cena. Et hic terminatur prim⁹ articulus. ¶ Quātum vero ad scdm articulū qui loquitur de sacramenti altaris institutione: post lotionem pedū christus sedit in medio discipulorum dicens. Vos vocatis me magister ꝛ domine: ꝛ bene dicitis. sum etenī. Dedi vobis multas lectiones sicut magister. nunc dedi vobis lectionē de humilitate. volo ēt ꝙ studeatis lectionē de dilectione. vos vidistis quid feci vobis: ego laui vobis pedes diligatis vos inuicem sicut dilexi vos. Dicit bonauentura. O admirabilis tua dilectio. domine cum nō possis ab hominibus superari: cum bonoꝝ nostroruȝ non egeas: ex summa charitate hodie tātū te humiliasti vt vos in humilitatis signa induceres. Hoc dicto accepit paneȝ ꝛ gratias agens fregit ꝛ dixit. Fratres mei quid possum vobis charius dare ꝙ̄ corpus meum: non dabo vobis argentum: non aurū: non lapides preciosos: non vestes. ¶ Domini burgēses quādo vaditis ad sanctū Jacobum vos cenatis cū vxore ꝛ cum amicis vestris. christus similiter cenauit cū discipulis suis dicens. Accipite ꝛ manducate: hoc est enī corpus meū. Hic dicit Ilarius: ꝙ primo dedit iude: ꝛ tunc intrauit in eū sathanas pro eo ꝙ non formidauit nec timuit tam sacratissimuȝ corpus accipere in peccato mortali. ¶ O pauperes ꝛ miserrimi peccatores erūt ne in festo pasche multi iude similes qui cū proposito redeundi ad vomitum recipiunt corpus christi. ¶ O canes o dyabolici viri. Deinde accepit vinum ꝛ gratias agens dixit. Hic est calix sanguinis mei noui ꝛ eterni testamenti. bibite ex hoc oēs. a modo nō bibam de hoc genimine vitis donec erim⁹ in patria. Et postq̄ȝ eos suo corpore ꝛ sanguine cibauit ꝛ potauit. dixit. Fratres mei vnus vestrū me traditurus est. Et incussit eis omnibus tantū doloreȝ q̄tum si dedisset eis de gladio in corde eorum. ꝛ inceperunt singuli dicere. Nunqd ego sum domine? Judas autē qui tradebat euȝ nunq̄ dimisit comedere fixis oculis in discuȝ. Post omnes alios dixit. nunquid ego sum rabi? Dixit christus. tu dixisti. Et non intellexerunt discipuli christum. Et subiunxit. Melius esset ei si nunq̄ natus fuisset homo ille. Petrus vero dubitauit interrogare christum quis eorum esset traditor. Sed psuasit Johāni qui proximus christo erat vt interrogaret eum. qui reclinauit in pectore eius: cui reuelauit christus dicens. Cui dedero bucellam panis intinctam in disco hic me tradet. Et tunc iohāne eleuato a pectore christi: accepit christus bucellam panis ꝛ tradidit iude dicens. Quod facis fac citius. Et egressus iuda abijt ad summos sacerdotes: cum quibus hesterna die preciuȝ constituerat, vt eum traderet eis. ¶ O pessime mercator ꝛ vile mancipiuȝ. Domini videatis totam bibliam a principio vsq; ad finem: in qualibet domo semper inuenietis aliquos malos ꝛ reprobos. Primo in domo Ade caym fuit damnat⁹. in domo Isaac esau. In domo christi iudas est damnatus. ¶ Cauete ergo vobis omnes: ne in domo vestra sint aliqui damnati. Et hic terminatur tertius articulus. ¶ Quantū ad q̄rtum articulum debemus videre sermoneȝ informatiuū christi. Hora tertia que ē hora vesperorum apud nos christus surrexit a cena postq̄ iudas egressus est domū ei⁹ ꝛ dixit. Filioli mei filius perditionis Judas symonis scarioth vadit ad me tradendum iudeis: ꝛ postq̄ȝ tradiderit me in manus eorum: vos oēs patiemini magnum scandalum in me. Ego quideȝ capiar ꝛ ducar sicut ouis ad mactandum: ꝛ vos fugaȝ capietis. Petrus vero sigillatim incepit dicere. Domine ꝛ si omnes te dimiserint ꝛ in te fuerint scandalisati: ego aūt non scandalisabor: sed ibo tecum siue in mortē siue in carcerem. Similiter alij dixerūt. Christus ante dixit petro. Anteq̄ gallus cantet bis: ter me negabis. Dyabolus enī vult arripere ex te animam tuā, Et ex hoc dicto oēs

fuerunt admirariti & stupefacti. Tunc xp̄s vt illos ꝯsolaretur sicut pius pater incepit eis facere vnū pulcherrimum sermonē de charitate & dilectione dans eis spem in resurrectione sua dicēs. Postq̄ resurrexero p̄cedam vos in galileam. Et hoc dicto osculatus est discipulos suos & egit gratias domino domus: & abijt trans torrentem. Dicatis christo pauperes peccatores: q̄ ducat vos secum transtorrentē cedrō. timetis ne damnarī: nisi ipse christus lauerit pedes vestros & totum corpus nunquam transibitis iordanem vt eatis in terram promissionis. Dimittatis igitur vallem miserie et ascendatis. Iuxta verba thematis preassumpti. Ascende ad me &c.

¶ Quantū ad secundā partem. debetis videre de sacramenti eucharistie ꝯsecratione. Domini si vultis saluari oportet cogitare & meditari beneficia christi. Stemus paululum & figamus ibi tentoria intelligentiarum nostrarum. In tali die sicut est hodie christus consecrauit corpus suū & sanguinem vt duplicis substantie totum cibaret hoīes & post cenam fecit oēs discipulos suos sacerdotes dicens. Quotienscūq̄ facietis: in memoriam mei facietis &c. ¶ Leuate corda vestra pauperes peccatores materia ista est difficilis & notetis vnam ꝓpositionē theologalem quam magister sententiarum .xx. di. iiij. tangit. & omnes alij doctores similiter ponunt: vt habetur extra de summa trinitate & fide catholica ca. firmiter. & c. cū Marthe. extra de celebratione missarum. q̄ sacerdos omnis rite consecratus habens materiam debitā & intentionem rectam proferens verba debita a christo instituta tanq̄ minister transubstantiat panem in corpus christi: & vinum in sanguinē potestate diuina. ex qua propositione eliciuntur quinq̄ documenta. Primū q̄ prolatis verbis a sacerdote rite consecrato. s. hoc est corpus meum super pane azimo: sub speciebus illis ex virtute verborū est hic corpus christi solū. Secundū documentum est q̄ sacerdos habens vinū de vua expressum cū intentione recta proferēs ista verba hic est calix sanguinis mei noui & eterni testamenti sub illis speciebus vini ex vi verborum est ibi sanguis christi solum. Tertium documentum est: q̄ si beatus petrus vel alius celebrasset missam in triduo mortis christi sub specie panis fuisset solum corpus & nō sanguis: & sub specie vini sanguis & non corpus. et sanguis nō fuisset adorandus adoratione latrie sub specie vini: licet bene ipm corpus cum ipm esset vnitum diuinitati. De sanguine vero tenent cōiter doctores q̄ sanguis effusus non fuit vnitus diuinitati. Quartum documentū est q̄uis ex vi verborum sub specie panis fit corpus: tñ per quandā concomitantiam est ibi diuinitas. Anima xp̄i est vnita diuinitati. sanguis vnitus corpori: & omnia que sunt d necessitate & integritate corporis humani. sub specie vero vini, q̄uis ex vi verborum fit ibi solum sanguis tñ per quandā concomitantiam est ibi corpus. & quia sanguis non est extra corpus: est etiā ibi diuinitas.

¶ Feria sexta de passione domini.
Sermo. lxiij.

Audite obsecro vniuersi ppli dolores meū. Trenorū i. Verba hec gratificātur atq̄ ꝓ fūdamēto meritissime passionis domini nostri iesu christi assumūtur. ¶ Domini & anime deuote qui huc venistis ad audiendum aliquid pro salute animarum vestrum. tota quadragesima laboraui & mens mea fuit trahere vos ad montē gratie vt tandem possem vos ducere ad montē glorie. Nunc vobis intēdo loq̄ de illo q̄ fuit ductus ad montem caluarie qui hodie ductus est ad mortem de qua morte magis est flendū q̄ loquendum: quoniam nos sumus causa sue mortis: & mortuus est pro nobis vt nos redimeret. tñ non est tm̄ dolendū si non esset

nisi semel tm̄ mortuꝰ: nisi peiora faceremꝰ propter que ipm̄ iterū ad mortē ponimus. totiens ei sumus cā sue mortis: qtiēs peccamus. Si enī celū ⁊ terra ⁊ oīa que in eis sunt creata essent hic p̄sentia: ⁊ si oīa flerēt nō possent sufficiēter exprimere nostrā miseriā ⁊ iniquitatē ⁊ amorē saluatoris dn̄i nostri dulcedinē benignitatē ⁊ mīaȝ q̄ nos dilexit. ⁊ pro oībus que pro nobis passus est nō querit nisi ꝙ habeamꝰ memoriā ⁊ ꝙ reddamus ei gratias: ⁊ ꝙ ad eū conuertamur. Et hoc notat thema allegatū. Audite obsecro ⁊c. Dicit saluator. Precor videatis q̄ passus sum ꝑ vobis. Habemus figuraȝ Exo. xiij. Memētote diei huiꝰ: qn̄ existi d̄ egypto narrans filio tuo: ⁊ filius tuꝰ filio suo: qm̄ eduxit te d̄ manu pharaōis. Quid enī est liberare de egypto nisi per mortē illius q̄ hodie est crucifixus. liberati a seruitute diaboli debemus memorari. de illa liberatione debemꝰ ista dicere: p̄dicare: enūciare ⁊ nō obliuisci. Juxta illd. i. Cor. xi. Quotienscūq3 manducabitis panē hūc ⁊c. Jdō corpus xp̄i daf nobis sicut panis inter ferra calida. Sic pretiosissimū corpus est coctum in cruce igne charitatis. ⁊ sicut vinuȝ fuit sic pressum in torculari sic christus tractus est in cruce. Nunq̄ vinum fuit sic pressum in torculari sicut preciosa christi membra fuerunt tracta ⁊ pressa in cruce adeo ꝙ sanguis de oībus mēbris fluebat Fuit enī captus hora vndecima. tota nocte fuit afflictus ⁊ ductus de domo ad domū de anna ad cayphā ⁊c. Et erat hyems: qm̄ erat in mēse marcij: ⁊ frigus erat. Jō ppt̄e deuote si nūc habet frigus in sermone: afflictionē ⁊ penam ꝑpter ieiuniū nolite timere: qm̄ tota nocte ista xp̄s fuit in labore et penalitate ⁊ patiebaf maximū frigus: quoniā hyems erat: ⁊ oīa pro nobis passus est pro oībus ei nō q̄rit nisi memoriā sue amarissime passionis. Juxta premissum v̄bum. Audite obsecro vniuersi populi ⁊c. In his verbis duo tangūtur.

Primū dolorum acerbitas omnē dolorem transcendens.

Secundū meditatōis vtilitas ad diem bonum dirigens.

¶ Prio passio xp̄i fuit durissima ⁊ acerbissima ex p̄te corporis ⁊ aīe. nūq̄3 enī fuit talis nec similis erit illi. Primo ergo dolores corporis fuerūt maximi tripliciter. Primo ratione viuacitatis ⁊ cōplexionis. q̄pro ei corpus est tenerius: pena q̄ infligif illi est maior. Capiatis vnū puerum in cunabulis ⁊ vnū adultū magnū. xxx. vł. xl. annoꝝ: certe videf ꝙ sine cōparatione maior est dolor illius pueri q̄ viri. Sed sine cōparatiōe maior fuit dolor xp̄i: q2 tenerior. Dicit franciscꝰ de chunneis in libro angeloꝝ. Christꝰ erat tam tener ꝙ qn̄ ambulabat pedibꝰ nudis ⁊ aliquē lapidem calcabat tm̄ dolorem infligebat sicut q̄ daret vni viro de sagitta ꝑ corpus vel ꝑ oculū penetrādo caput. Secūdo dolor fuit maximus rōne gn̄alitatis: q2 fuit in oībus mēbris corporis maximꝰ dolor. maior est enī dolor oīm mēbroꝝ q̄ vnius mēbri. Jsa. l. Totū corpus meū dedi percutiētibus: ⁊ genas meas vellentibus. Et Bernar. dicit. Caput illud diuinū pungitur densitate spinarū. facies illa pulchra pre filijs hoīm sputis iudeoꝝ deturpatur. aures q̄ audiūt angelicos cantus cōtumelijs iudeoꝝ ⁊ peccatoꝝ offendunf: ⁊ audiunt peccatoꝝ insultus. illud os diuinū felle ⁊ aceto potatur. oculi q̄ limpidiores et clariores sunt perle viderūt opprobria exprobrantiū adeo ꝙ nō remansit in eo nisi lingua: vt matrē Johāni cōmendaret ⁊ ꝑ peccatoribus exoraret. ¶ Leuate corda peccatores nōne in eo fuit dolor magnus. quādo a planta pedis vsq3 ad verticeȝ capitis nō fuit in corpore suo locus quin eēt doloribus plenus. caput fuit percussum ⁊ pforatum in mille locis. vultus eiꝰ tanq̄ vultus leprosi apparuit: ita vt vix cognosceretur. Quid dicā vltra sola lingua in eo remāsit: per quā virginē mariā iohāni cōmendauit. Tertio dolor est magnus rōne longanimitatis. pena enī aggrauaf quādo mors suspēdēdi differtur. minor enī est pena quādo tortor est habilis ad officiū suum q̄ qn̄ est lentus ⁊ piger. Christus autē remansit per tres horas in cruce extensus ⁊ eleuatꝰ. Et pylatus adhuc mirabatur si iam esset mortuus. Ut dicitur. Marci. xv. Ab hora nona intrauit hortū christus ⁊ positus fuit in tractu mortis ꝑ decem ⁊ octo horas. Attendite igitur q̄tum dolor christi fuit magnus ex parte corporis. Secundo do-

lor fuit maior ex parte aie q̄ ex parte corporis tripliciter.
Primo ro̅ne offense paterne.
Secu̅do ro̅ne co̅passionis materne.
Tertio ro̅ne co̅descensionis aie.
¶ Popule intelligatis. qs em̄ possz loq̄ de abisso doloris xp̄i sine fletu. Fuerunt eiz adeo magni q̄ si angeli hic ee̅nt no̅ possent enarrare. & dr̄ Eccl'. i. Altitudinem celi id est diuinitatis: & latitudinem terre id est substa̅tie corporalis: & p̄fundu̅ abyssi. i. anime in doloribus involuntate quis dimensus est? quasi dicat nullus. Dolor christi fuit magnus ex parte anime ratione paterne offense. In tantu̅ dilexit anima christi patrem eternuz q̄ amor ille excedebat amorem suijpsius. Nihil eniz curabat de offensis que sibi fieba̅t. multum autem sibi displiceba̅t illa que fiebant contra diuinam maiestatem. Inde p̄uenit s̄m librum angelorum q̄ nunq̄ in h̄ mu̅do risit. Ubertinus vero dicit. Co̅tinue tantu̅ verberatur quasi lancea furcata quin q̄ ferreis. habebat em̄ tantum dolore̅ q̄ penetrabat cor eius plusq̄ȝ lancea q̄nq̄ cuspidum. Exemplu̅z simile. Posito q̄ rex no̅ habeat vxorez sed discurrat ad inueniendum vna̅: & capit vnam paupere̅ filiam & hoc in honore̅ matrimonij. tande̅ illa filia percutit patre̅ regis & spuit in facie̅ eius. tantuz debet puniri q̄tum filius diligit patre̅ suu̅ Sic fuit de aia̅ christi q̄tum diligebat patrem & diuinitatez tantu̅ sibi displicebat dedecus q̄d fiebat toti trinitati: & multitudo animaru̅ que debeba̅t habere gloria̅ paradisi p̄pter peccata demergeba̅t in infernuz.
Secu̅do fuit magnus dolor ro̅ne co̅passionis materne. Nemo est vestru̅ q̄n credat q̄tum diligebat matre̅. credat̄ dolores quos erat passura mater xp̄i. aggrauabat au̅t dolores xp̄i. Tertio dolor fuit magnus ro̅ne aie p̄pter co̅passione̅ qua̅ habuit super pc̄ores. na̅ incepit flere tali d̄nica videlicet i ramis palmaꝝ. sic q̄ no̅ potuit loqui vide̅s ciuitate̅ fleuit super illa̅ dice̅s. Hierusale̅ hierusale̅ si cognouisses & tu fleres: q̄m venie̅t dies in quibus te circundabunt & coangustabunt: & in terra̅ te p̄sterne̅t. O paupes peccatores creditis q̄ xp̄s fleret menia ciuitatis. no̅ vere: sed flebat destructione̅ aiarum. q̄m mille diaboli circu̅daba̅t ipsam animaz in tractu mortis. vnde p̄s. Circu̅dederunt me dolores mortis &c. Et iteru̅. Om̄es fluctus tuos induxisti sup̄ me &c. Christus igitur videns multitudine̅ peccatoꝝ et q̄ ventura sunt super eos et sup̄ peccatores qui nolu̅t se emendare aut corrigere vitam fleuit dicens. Si cognouisses et tu &c. Hiere: dicit q̄ nunq̄ fuit dolor similis s̄m p̄missu̅ verbuz. Audite obsecro &c. ¶ Secu̅du̅z verbum est emendationis vtilitas inde prouemens. De quo em̄ seruit nobis qui haberet sensum ad meditandum et poneret cor in illa passione multum sibi proficeret. Et hoc propter tria.
Primo ad actuu̅ directione̅.
Secu̅do ad spei subleuatione̅.
Tertio ad mentis quietatione̅.
¶ De p̄mo. Exodi. xxvi. Inspice et fac s̄m exemplar q̄d tibi monstratu̅ est in monte. De secu̅do. Paulus ad Hebre. vi. Fortissimu̅z solatiu̅ habeamus qui co̅fugim⁹ ad tenenda̅ p̄posita̅ spem &c. De tertio au̅t. Joh. xv. In mu̅do pressura̅ habebitis: in me au̅t pace̅. et Math. x. Uenite ad me oe̅s qui laboratis et onerati estis et ego reficiaz vos &c. D̄ni vultis habere paradisuz? potissimu̅ remediu̅ est meditatio passionis xp̄i que dirigit ad o̅ia que dz facere ho̅ ad hoc vt saluet̄ Ideo dixit de⁹ moysi. Inspice et fac s̄m exemplar &c. Si quis ambulat in hyspaniaz querit via̅. q̄z sepe viatores queru̅t viaz dicunt sic. transite iuxta cruce̅ ad dextru̅ lat⁹ q̄n fueritis in tali loco. Uultis ire ad paradisuz? op3 certe accipere iter crucis: quonia̅ in cruce inuenietis humilitate̅ co̅tra superbia̅. inuenietis ibi vnu̅ hoiem suspensu̅ inter duos latrones. inuenietis ibidez corp⁹ humiliatu̅ et corp⁹ inclinatu̅ in cruce. Non inuenietis lasciuias et luxurias: s3 vnu̅ corpus virgineu̅ in cruce ligatu̅. Non reperietis furta vsuras fraudes et deceptiones: et sic de similibus: sed inuenietis oe̅m mia̅z et iusticia̅. p̄s. Que no̅ rapui tunc exsolueba̅. no̅ sunt blasphemie: no̅ dicitur diaboli vos deportent: nec precate̅s maledictio̅es sicut facitis contra illos qui vos offendunt: aut q̄ no̅ b̄n loquu̅tur ad vestru̅ placituz. & datis corpus eoꝝ et anima̅ ad om̄es diabolos optando eis mala euenire. In cruce au̅t est omne bonu̅ et nullu̅ maluz. Bonauentura

De vtilitate ... passionis xp̄i

In cruce ...

in stimulo amoris dicit. xp̄i passio debite pensata ⁊ cogitata mentē eleuat ⁊ illuminat in oī operatione: quid agenduʒ sit aut cogitandū insinuat. Secūdo confert spē. ad Roma. xviij. Proprio filio nō pepercit: sed pro nobis oībus tradidit illū: quomō cū illo nō oīa donauit? Tertio meditatio passiōis xp̄i ponit aīam in quiete: ⁊ volūtas non habet quietē donec habeat quid querit. Ponam⁹ igitur penā ad cogitandū passioneʒ. Quia dicit xp̄s. Pressurā in mūdo habetis ⁊c. Et iterū. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos. Hieremias igitur volens nos inducere ad passionē meditandū dicit. Audite vniuersi populi. Dn̄i habetis satis de passione: scio ꝙ nō poteritis proficere nisi domin⁹ deus dederit vobis gratiā. non enī proficiem⁹ nisi eum in corde habeam⁹. Suʒ enī confusus in corde meo: oretis deū pro me vt possim aliquid dicere qđ sit ad salutē aīaꝝ vestraꝝ ⁊ ad laudē creatoris. De cōsuetudine erat in alijs sermonibus recurrere ad virginē mariā ꝓ impetratione grē: sed hodie fuit tantuʒ dolorosa ꝙ nō potuisset nos audire. In annūciatiōe angelus dixit aue: sed posset dicere suʒ plena oī amaritudine. grā plena dixit angelus sed potuisset dicere nō inueni gratiam ante oculos iudeoꝝ ⁊ deū patrem vt posseʒ liberare filiū meuʒ. dixit angelus benedicta tu in mulieribus: potuit dicere ꝙ mestissima erat super oēs mulieres: q̄ video filiū vnicū meū tam dure ⁊ crudeliter tractari a iudeis impijs. Quale remediū omnes ob reuerentiā dei ⁊ filius qui passus est: vt aliq̄d dicere possimus: qđ sit ad laudem eius: diligatis eū ⁊ caueatis ip̄m offendere. ad eū ergo recurrem⁹. Clerus dicat. Respice dn̄e super hanc familiam ⁊c. Et vulgus. Pater noster ⁊c.

¶ Audite obsecro vniuersi populi. Loco et capitulo quib⁹ supra p̄notatis ⁊ prelibatiꝭ. Dn̄i ⁊ aīe deuote tota mēs mea fuit in hac quadragesima vt ducere vos possem in mōtem grē ⁊ glorie. Crux sancta ponit̄ ⁊ erigitur cōtra celū: opʒ ascendere ꝑ crucē ad mōteʒ glorie. ⁊ dicit sic saluator. O peccatores ego requiro ꝙ non sit vobis graue pati q̄m̄ mihi nō fuit graue pati ꝓ vobis ideo nō sit vobis graue. Audite hanc passionē mestissimā. Pro materia ista dicam quattuor questiones theologales. Prima est in tertio bonauēture dist. ij. Utrū necesse fuerit ꝑ passionē dolorē ⁊ laborē humanū gen⁹ redimi. Dicit bonauētura. si loquamur de potētia absoluta non erat necesse. q̄ sicut nos solo verbo creauerat ita etiā solo verbo poterat reparare. de potētia aūt ordinata sicut adā ꝑ cōcupiscentiā peccauerat: etiā requirebat̄ ꝙ per dolorē ⁊ penalitatē repararet̄. Secūda q̄stio quā habetis. xx. dist. iij. scoti. Utrū a pura creat̄a potuisset gen⁹ humanū reparari. Dicit ꝙ de ptāte absoluta si misisset angelū aut hoiem purū ⁊ dedisset plenitudinē grē gratiā faciētis tantū sicut dedit aīe xp̄i poterat pura creatura redimere. q̄ meritū xp̄i non valuit nisi q̄ntum placuit ⁊ fuit acceptatū a deo. Ideo si placuisset sibi accipere meritū creature etiam repasset sicut xp̄s. sed vt ondēret amorē seu dilectionē noluit mittere aliquē: sed voluit ip̄emet venire. Hugo de sancto victore in tractatu đ aīa dicit. Non aliū moriēdo nisi te liberauit: nō solū vt solueret dispendiū: verūetiā vt ostēderet solutionis effectuʒ: vt ipse ostenderet q̄ntum te diligebat seipsum morti obtulit.

¶ Ponam⁹ casuʒ ꝙ rex habeat potestatem sanandi leprosos ⁊ ꝙ posset sanare ꝑ suuʒ camerariū: ⁊ q̄n̄ veniret leprosus diceret vade sanatū. sed maior amicitia esset si diceret ego tantū diligo ꝙ ego vadā: scʒ palpabo lepram. Et oīa ꝓfecto hoc fecit xp̄s vt ostenderet abyssuʒ sui amoris. nō misit aliqueʒ ad sanandum: sed ipsemet in ꝓpria venit.

¶ Tertia q̄stio est. qualit̄ redemit nos. Ad q̄d seruit mors innocētis: q̄d ꝓdest trinitati ꝙ mortu⁹ est. Scotus dist. xx. q. iij. dicit. Christ⁹ mortu⁹ est ꝓ iusticia ad seruandū honorē patris. venerat tp̄s in quo debebat dicere veritatē iudeis: ⁊ dixit. Pater eterne dicā veritatē: nec illā tacebo. Timor mortis nō est q̄n̄ constat ꝙ seruē honorem patris.

¶ Quarta q̄stio ⁊ difficilior est ꝓ laicis q̄n̄ loq̄mur de iuda dicitis vos ꝙ deus sciebat ꝙ debebat eū tradere: ⁊ ꝙ iudei debebant eū iudicare ad mortē. Quidam ex vobis dicūt ꝙ necesse erat ꝙ iudas traderet euʒ. caueatis ne blasphemetis hoc dicēdo. Iudei nō magis constricti erant ad ponen dū xp̄ʒ ad mortē q̄ erat alia natio. Et sequit̄ q̄stio

decisa et terminata ab alexandro de hallis. Utrum iudei necessario occiderint saluatorē. Dico φ nō. quia Luce.xx.d2. Forsitan vere būtur filiū meū: vbi tangit liberum arbitrium. Si enim iudei audissent et obedissent illi verbo non dedissent illū morti nec aliqua alia natio. Tangit alexander replicā. Ponamus casum φ iudei nō fecissent eū mori: nec iudas eū tradidisset minus φ petrus. s quā ipse dicebat in sermone. Uos estis talis et vos talis tangendo eos vsq ad sanguinem dicendo eis scelera eorū et peccata credidissent in eū et non occidissent eum: qualiter redempti fuissemus. Respondet alexāder de hallis in tertia parte summe in materia de passione christi φ fuissemus redempti per suā voluntatē prōptā ad passionē si fuisset necesse. Capiam⁹ casum φ anglici essent parisius et φ esset vnus miles qui offendisset maiestatem regiā: et habeat vnū fratrem in hyspania qui venit ad regē ad liberandum fratrē suū et dicit regi sic. Domine rex precor vobis vt faciatis gratiam fratri meo. Dicit rex: quid facietis vos si hoc faciā. Respondet miles. Promitto vobis liberare parisius ab anglicis: et ponere eos in manu vestra. et pro hoc ponā vitam meā. Facietis dicit rex vere ego dabo vobis fratrē vestrū: verūtamen nunφ veniet ad domū meā vsqueque feceritis pmissū. Tunc dicit miles ego moriar vel liberabo ciuitatē. Et venit miles et dat vnū insultū contra anglicos talē φ anglici dicūt opus est φ dimittamus et conuertamur: et dāt claues militi: et miles portat regi et dicit. Domine rex ecce claues: precor capiatis fratrē meū et faciatis eum esse de curia vestra. Dicit rex. nō estis mortuus pro me. Tunc dicit miles. Domine rex numquid sufficit φ habuero voluntatē moriendi si non fuissem lucratus: Sic fuisset de christo. Quomodo ergo implebūtur scripture φ sic oportet fieri. Sic enī anima sacra xpi promisit trinitati. Ego dicam taliter veritatem: φ nō timebo mortem. Et dico φ scripture fuissent taliter implete: sicut Jonas impleuit suam legationē. Adhuc quadraginta dies et niniue subuertetur. Sicut ex scriptura ysaie.xxxviij. q dixit regi ezechie. Dispone domui tue: quia morieris. Et tamen vixit per quīdecim annos post. ¶ Nūc autē oportet venire ad propositum nostrū Hodie fuit data magna elemosyna: et fuit solutum preciū nostre redemptionis. Ideo oretis pro peccatoribus facietis elemosynam indigentibus. exerceatis vos in pnīa et bonis operibus. Juxta verbum preassūptum dicens. Audite obsecro vniuersi populi etc.

¶ Passio domini nostri iesu xpi redemptoris nostri benignissimi diuiditur in qnqφ partes.

¶ Prima est iniqua traditio malicia exequente. Et hec diuiditur in quattuor partes.

Prima est tristitie assumptio.
Secūda lamentabilis oratio.
Tertia furibunda ligatio.
Quarta dolorosa derelictio.

¶ Secūda pars despectiua illusio ex nequitie peruersitate. Et ptinet hec quattuor partes.

Prima corā anna pñtatio.
Secunda a caypha blasphemie impositio.
Tertia coram pylato falsa accusatio.
Quarta coram herode in vestitu de lusio.

¶ Tertia pars est durissima afflictio pro penarū diuersitate. Et continet quattuor partes.

Prima est carnis virginee acerrima flagellatio.
Secunda capitis tremebundi dolorosa coronatio.
Tertia est capitis laxati sub cruce curuatio.
Quarto in cruce penalissima afflictio.

¶ Alie due partes cum diuisionibus suis patebunt vbi incipiem⁹. ¶ Primo vtinam ita incipiam⁹: φ meliores efficiamur. Veri dixi de passione. dñica fuit factū consilium quō eū traderēt et fugit: et venit sabbati in bethania ad prandiū. dñica itrauit hierusalē. die lune eiecit vendētes et ementes de tēplo. martis habuit appetitū comedendi. et qr nō inuenit ficus in ficulnea dedit maledictionē ficui et aruit. mercurij venit ad matrē predicēs dolores et nō declarans ei horā s3 psolabatur eā. Et iudas videns φ nō venerat in hierusalem iuit ad iudeos ad vēdendum eū. die iouis lauit pedes discipu

m̄. Gerson in passione que incipit ad deu⁊
vadit dicit. Eleuo oculos cõtemplatiõis a-
spiciendo separatione⁊ matris a filio de be
thania considerãdo discessum xp̄i libenter
scirem q̄s discessus fuit. Nunq̄⁊ hõ qui va-
dit extra patriã ⁊ vxoꝛ q̄ videt maritũ suũ
moꝛi nõ recedit in tali angustia sicut beata
virgo qñ discessit a filio suo q̄ fuerũt verba
ibidẽ sine assertõne temeraria: ⁊ contẽplan
do dicã sicut bonauẽtura gerson ⁊ anselm⁹
dicunt. possum⁹ meditari tali die sicut heri
post meridiẽ hoꝛa sexta recessit filius a ma
tre potuit ei dicere. ego fui triginta trib⁹ an
nis vobiscũ obediui vobis. scitis quẽ hono
rem pater me⁹ fecit vobis. voluit ꝙ essetis
mater mea ⁊ vado in hierusalẽ vt adimple
atur qđ de me scriptũ est. Quare nũc capio
licentiam a vobis: qꝛ nũq̄⁊ regrediar donec
oĩa fuerint cõpleta. Heu quid potuit illa di
cere. An creditis ꝙ potuerit dicere volũtas
dei ⁊ vestra fiat: quo vos ibitis ego vadam
rogo: ⁊ vbi moꝛiemini ego moꝛiar. ¶ O pec
catoꝛes quid potuit eẽ inter illa duo coꝛpo
ra virginea: potuit enĩ dicere xp̄us. O cha
rissima mater habeo facere magna in hieru
salem habeo instituere sacramentũ euchari
stie ⁊ alia misteria implere nõ est expediẽs
ꝙ vadam. Potuit dicere honoꝛatissima mr̄
dei. creditis fili ꝙ in necessitate possim vos
relinquere. dixi vobis ꝙ nõ moꝛiemini sed ex
pectaretis vsq̄⁊ ad senectutẽ ne ego videre⁊
vestrã moꝛtẽ: ⁊ ꝙ ego prius moꝛiar q̄ꝫ vos
Tunc brachia virginea Jesu xp̄i amplexa-
ta sunt virgine⁊ mariã. ⁊ dixit beata virgo
filio suo. Erit cras. xxv. dies martij in qua
te concepi: saltẽ ad honoꝛẽ illius diei pran
deã simul vobiscũ ⁊ audiã sermonẽ vestrũ
anteq̄ꝫ discedatis. Respondit xp̄us. ego ⁊
vos cras erimus in dura cathedra vbi pꝛe
dicabo ⁊ verba q̄ nunq̄ꝫ dixi dica⁊: ⁊ prãde-
bimus in vna tabula durissima vbi nul-
lus erit nisi nos duo: ⁊ erit tabula crucis.
Tunc cepit iesus cũ maximis fletibus licẽ
tiã a matre: ⁊ martha ⁊ magdalena flebãt
ꝙ nõ poterãt loqui. Martha qñ vidit ma-
riã v̄ginẽ flentẽ dixit. O dñe dimittis nos
ꝑ isto festo: Tunc xp̄s dixit marthe. O mar
tha nostra chara hospita venies ⁊ tu ad prã
diũ cum maria matre. Dixit magdalene ⁊
marthe. Gratias ago de hospitio vestro. Et
hymno dicto Mat. xxvi. ⁊ Joh. xviij. Egres
sus iesus trans toꝛrentẽ cedron vbi erat oꝛ-
thus in quẽ introiuit ipse. qñ cena erat pa-
rata erat nona hoꝛa. leuauit se xp̄us ⁊ dixit
discipulis. eamus ⁊ osculatus est eos. Di-
cit franciscus de chuneis. Venit in hierusa
lẽ ⁊ transiuit fluuiũ scil⁊ cedron ⁊ erat nox
obscura ⁊ introiuit in oꝛtho: ⁊ dixit discipu
lis. Sedete hic. ⁊ ait illis. Vigilate mecu⁊
donec vadã illuc ⁊ oꝛẽ. Et assumptis duo-
bus filijs zebedei ⁊ petro cepit contristari
⁊ mestus esse ⁊ dixit. Tristis est aĩa mea vs
q̄⁊ ad moꝛtẽ. Et auulsus est ab eis tanq̄ꝫ ia
ctus est lapidis. Luce. xxij. ⁊ intrauit in vi-
ridariũ ⁊ cepit bellare ⁊ oꝛare. Judas non
erat ibi: qꝛ recesserat. dixerat ei xp̄us. qđ fa-
cis fac citius: quia noluit cõuerti ꝑpt̄ xp̄m
Dixit iesus discipulis suis. Vigilate ⁊ oꝛa-
te ⁊c. Et assumpto petro iacobo ⁊ iohanne
qui erant secretarij eius quibus omnia se-
creta sua dicebat: pꝛe lassitudine appodia-
uit se super brachia eoꝛu⁊ ⁊ cepit contrista
ri: ita ꝙ erat in tali angustia ꝙ non poterat
se sustinere: ita ꝙ tunc intrauit in certamẽ
moꝛtis. ⁊ dixit iterum suis discipulis. Tri-
stis est anima mea vsq̄⁊ ad moꝛtem. sustine
te ⁊ vigilate donec vadam ⁊ oꝛem. Ille do
loꝛ fuit magnus ſm Nicolaum de lyra ex-
tensiue ⁊ intensiue. hoc est dicere ꝙ christ⁹
dicebat ꝙ ipse non poterat plus pati. Et il
le doloꝛ durauit vsq̄ quo reddidit spiritu⁊.
Et dixit ponatis vos genibus flexis: si pa-
ter non iuuet me non possum amplius me
sustinere. Quererem libenter ab euangeli-
stis vnde prouenit iste doloꝛ ⁊ tristicia. Le-
uate coꝛda pauperes peccatoꝛes. Dicit vber
tinus super euãgelio. ⁊ Bernardin⁹ de euã
gelio eterno: q̄ꝫ q̄ꝫ euãgeliste non dicant: ꝙ
anima christi a pꝛicipio natiuitatis fuit in
tristicia continue vsq̄⁊ ad passionem donec
fuit in viridario. ⁊ tũc quod habebat in spi
ritu posuit ĩ cerebꝛo. Suspendendus nõ vi
det que passurus est: quia nõ posset ea susti
nere. Christus aũt habuit ea in potẽtia sen
sitiua que passurus erat: ⁊ ĩtrauit in tantũ
pauoꝛem ꝙ fere cecidit ⁊ euanuit. ⁊ tũc po
suit in aĩa sua oẽs doloꝛes quos passurus
erat ⁊ dedecus quod fiebat patri: ⁊ doloꝛẽ
matris: pctã ⁊ oppꝛobꝛia ⁊ dispsionẽ disci-
puloꝝ ⁊ dãnationẽ iude. Bonauẽtura aũt

dicit. Sciens iesus que ventura erāt super eum ad oratione͂ se disposuit: ꝛ deū patrē exorauit alto suspirio ꝛ clamore valido: ad ostendendū ꝙ in necessitate debemus orare deū. Ideo xp̄s incepit dicere. Si possibile est pater transeat a me calix iste. Math. xxvij. Non solū genibus flexis: sed etiā prostrauit se dicens. O pater expedit ꝙ moriar ꝛc. et ps. dicit. Exaudi deus oratione͂ meā ꝛ ne despexeris ꝛc. O pater eterne p̄cōr vos habeatis pietatē d̄ me: vt si aliter potest fieri ꝙ per mortē meā ꝙ aliter fiat. verūtamē nō mea sed tua fiat volūtas. Bonauētura aūt d̄ arbore viue dicit. Heu o dn̄e iesu xp̄e vnde aīe tue tāta anxietas. Quanta supplicatio: cur tales offers deo orationes ꝛ nunquid volūtarie te obtulisti ꝓ redēptōne generis humani? Helas domīe deus creator ꝛ redēptor noster quare facitis talē requestā ꝛ supplicationē? Propt̄ tria.

Primo vt fidem cōfirmaret.

Secūdo vt spem erigeret.

Tertio ōnderet quō debem⁹ volūtatem nostrā volūtati diuīe ꝯfirmare.

Primo vt fidē ꝯfirmaret: ꝛ plātaret in nob. Secūdo ad dandū nobis spem vt cognoscemus qd in necessitate sit agēdū: qꝛ recurrendū est ad creatorē. Et venit ad discipulos ꝛ inuenit eos dormientes ꝛ dixit. Mathei. xxvi. Symon dormis. Marci. xiiij. Et Luce. xxij. Uigilate ꝛ orate vt non intretis in tentationē. Et direxit sermonem suū ad petrū ꝛ dixit. O petre vbi est verbū qō dixisti: ꝓmisisti ire mecū ad mortē. Ipsi erant grauati ꝛ lassati dolore ꝛ redit orare eūdē sermonē faciēs ꝛ dicens. Pater si possibile sit ꝛc. Dicunt aliq̄ qn̄ vident ꝙ p̄ces eoꝝ nō exaudiūtur melius eēt nō seruire deo. Ego enī video ꝙ illi q̄ minus seruiūt magis exaudiūtur. Non sic sed opꝫ ꝑseuerare. Et iō tertio orauit xp̄us eundē sermonē dicens. Abba pater: pater mi qō idem est qō bis pater: scꝫ ꝑ eternā generationē: ꝛ pater ꝑ creationē: scꝫ benedicte humanitatis: siue ꝑ ꝓductionē. Et venit ad discipulos ꝛ inuenit eos dormientes pre tristicia. Marci. xiiij. Erant tam repleti doloribus ꝙ nesciebant q̄d dixerat. Et factus in agonia prolixius orabat. Luce. xxij. ꝛ gutte sanguinis facte sunt decurrentes. ꝛ ecce venit angelus dn̄i confortans eum. ¶ O popule ꝛ pauperes peccatores si habuistis vnq̄ȝ dolorē de homine vel compassionē: nunc est tp̄s tristandi ꝛ dolorē atq̄ȝ compassionē habendi de passione saluatoris dn̄i nostri iesu christi. ¶ Ubertinus ꝛ Bonauentura in libro d̄ arbore vite dicūt. Christus pre vehementia amarissime mortis preuise spiritus eius vitales restringens: cōpulsus fuit sanguinē suū effundere atq̄ȝ effluere: taliter ꝙ de oībus suis membris fluxit sanguis abundāter. qō fuit signū rememoratiuū demōstratiuū ꝛ prenosticatiuū. Iste sanguis fuit signū rememoratiuū illoꝝ doloꝝ quos pertulerat in vita. ꝛ demōstratiuū illoꝝ quos tunc patiebatur. ꝛ etiā prenosticatiuū illorū quos pati debebat. ¶ Tertio ruit ꝓstratus in angustia tanq̄ȝ si percussisset eū cū vno malleo in stomacho: ꝛ incepit dicere. Mi pater si non potest transire a me calix iste fiat voluntas tua. opꝫ ꝙ nunc moriar tā ignominiose ꝛ ꝙ mihi fiāt tanta opprobria. Et occurrerūt ei omnes dolores quos passurus erat. Ueniet temp⁹ in quo illi ꝑ quibus hec patior nō memorabuntur mei nec passionis mee. ꝛ nūc oportet ꝙ sim flagellatus sputus nudatus spinis coronat⁹ crucifixus conclauatus ligatus ꝛ caput vsq̄ȝ ad cerebrū fuit perforatū. fui etiam colaphisatus tract⁹ ꝛ virgis acerrimis percussus: ꝛ tunc oēs partes corporis apte sunt ꝛ sanguis exiuit ab oībus partibus corporis: fluens a capite vsq̄ȝ ad pedes: ꝛ per totū corpus. cum voluit surgere posuit se genibus flexis: ꝛ venit angelus ad confortandū eum: ꝛ cōmuniter dicitur ꝙ fuit gabriel ꝛ potuit ei dicere secūdum ꝙ meditari pōt. Domine mi creator ꝛ redemptor peccatoꝝ presentaui orationem vestram deo patri. ꝛ scitis ꝙ deus pater mittit me ad vos: scitis ꝙ decretū ē a tota trinitate ꝙ moriamini. scitis q̄ntum angeli vos desiderant: et vt peccatores redimentur: ꝛ patres in lymbo optant: ꝛ licet passio vestra sit dura capiatis patienter. Nam ꝑ eā tota trinitas erit placata: ꝛ celestis curia angeloꝝ reparabitur. peccatores redimētur. sancti patres in lymbo existentes liberabūtur. confortabat enim quēadmodū seruitor confortans militem: dans ei cor ad pugnandū vt illo die

potissimū adipiscatur honorem dicens ei. Domine bonū est quoniā hic honor vester pendet. dixit xp̄s. Angele gabriel ego letus volo ire ad mortē ⁊ redimere peccatores. et factus est tunc vt vndaret sanguinē. Quia facte sunt gutte sudoris vt gutte sanguinis decurrentis per om̄es partes corporis quidā deuotus habuit reuelationē ꝙ quadraginta septē milia gutte sanguis erant ī terra. tunc dixit discipulis. Dormitte iam ⁊ requiescite. ¶ Leuate corda estis hic domini gubernatores regni domini de iusticia prelati. Utinā vnusquisq; vestrū haberet tres discipulos. Primo petrū: qđ idē est ꝙ cognitio. ita ꝙ habeatis cognitionē maloꝝ. secūdo iohānē qui interꝑtatur veritas: vt ostēdens veritatē. Utinā vos veritate ⁊ exēplo moneretis ꝓximū vestruꝫ ad bonū. Tertio vtinā haberetis iacobū: qđ est supplantator fortis. Utinā haberetis resistentiā contra pctā. Tertiū verbū est furibūda ligatio. Adhuc eo loquēte: ecce turba multa cū gladijs ⁊ fustibus. Luce. xxij. ⁊ Johā. xviij. Ecce iudas scarioth ⁊ ꝑncipes sacerdotū cum lāternis fustibus ⁊ armis. Erat ibi cohors id est cōgregatio trecentū viroꝝ: ⁊ iudas ꝑcedebat eos. dixit iesus discipul' suis. Surgite eamus. Luce. xxij. Bonauētura ostendit ꝙ vadit prōptus ad passionē: q̄ seipsū crucifixoribꝰ p̄ñtauit ⁊ venit eis obuiam: ⁊ quādo fuit ibidē: ecce iudas veniens aū cū vt ostēderet eis ꝙ non possent deficere. stabant ante euꝫ ⁊ nō cognoscebāt. ⁊ dixit eis. Quē querit̄. Joh. xviij. Jesuꝫ nazarenū. dixit eis. Ego suꝫ. Responderūt ei tanꝙ furibundi iesum nazarenū. Si ergo me q̄ritis ego sum. ⁊ ceciderūt in terrā. Augu. sup io. xviij. Quid iudicaturus faciet q̄ iudicādus hoc fecit. Una vox dulcis eos in terrā ꝓstrauit. quid igif faciet in iudicio. non em̄ dicet diaboli vos importēt: nec etiā malas male dictiones. Bonauē. in libro de arbore vite. Maledictus furor eoꝝ quia ꝑtinax q̄ noluerūt corrigi. Christꝰ nolens īpedire misteriū passionis ꝑmisit eos surgere. Surrexerūt ⁊ dixit eis. Quē queritis. Responderūt corde indurato feroci ⁊ leonino iesum nazarenū. Dixi vobis ꝙ ego sum. Si ergo me q̄ritis finite hos abire. Johan. xviij. Et nolite nocere discipulis meis. Judas venit pꝰ: quia dederat eis signū quēcūq; osculatus fuero ipse est tenete eū. ⁊ osculatus est iesū dicens. Aue rabbi. Luce. xxij. ⁊ Mat. xxvi. Quida dixit saluator. Osculo filiū hominis tradis. Cenasti mecum ⁊ laui tibi pedes: et tradis me iuda. ⁊ osculatus est eū. ⁊ tūc ceperūt eū dicentes. Capiatis capiatis: vnus in brachijs: alius ī capite. dixit petrꝰ. Magister si percutimꝰ in gladio: non potuit expectare responsionē: ⁊ ꝑcussit pontificis seruū ⁊ amputauit auriculā illius q̄ volebat accipere christum. dixit ei xp̄s. Petre tu es semper fatuus ⁊ calidus. Cōuerte gladiū tuū in vaginā. Math. xxvi. Quia oīs q̄ gladio feriet: gladio peribit semꝑ si hoc faciat: ⁊ hoc vltra iusticiam ordinataꝫ. dixit xp̄s. Ducatis mihi malchū. Christus cepit auriculam posuit eam in loco suo ⁊ sanauit eū: nec ꝓpter captionē dimisit facere miracula ⁊ sequitur. Quartū verbū scꝫ dolorosa derelictio. Omnes relicto eo fugerūt. ibi pauperes discipuli quando viderunt magistrū captuꝫ: oēs dederūt fugaꝫ. trecēti venerūt ibi q̄ habebāt lāceas lāternas ⁊ faces. Alij dicebant ligate eū. alij ꝟo dicebāt ducat̄ eū. alij dicebāt teneatis. Qñ discipuli viderūt hoc fugerunt: hoc multum aggrauabat dolorem christi. tunc dixit xp̄s illud Job. xix. Noti mei quasi alieni recesserunt a me. Dicit bonauētura libro de arbore vite. Quis tunc doloris aculeus penetralia apostolorū penetrauit quādo regem glorie adinstar latronis viderūt duci. quis sine gemitu audire p̄t q̄liter agnus mansuetus ductꝰ fuerit: ⁊ qualiter manꝰ eius tracte fuerint. q̄s potest considerare dolorem eius quādo captus fuit ⁊ manus eius ligate ⁊ tracte. Et hec sufficiant pro prima parte in qua audistis quomodo christus ī dolore mortis intrauit: ligatus fuit: ab ap̄lis derelictus est. nunc est in ortho. Nam sicut adam peccauerat in ortho: ⁊ nos peccamus in ortho huiꝰ mundi voluptatis ⁊ delectationis. Sic fuit christus in ortho captus. si velimus ire ad montē: leuemus oculos ad passioneꝫ ꝑ assiduam considerationeꝫ. Ad hoc nos thema premissum incitat. Audite obsecro ⁊ cetera.

¶ Et hec de prima parte passionis.

¶ Secunda pars est despectiua illusio sub

multiplici iudice. Filius virginis ad quatuor iudices fuit ductus.
Primo ad annā ducitur.
Secūdo ante cayphā blasphematur.
Tertio ab herode in veste alba deludit.
Quarto ante pylatum ad mortē iudicatur.
Et sequitur. Johan.xviij. Cohors ergo et tribun' acceperūt eum et ligauerunt eum hora vndecima: que est hora matutina patris sapientia deus etc. Primo ad annā fuit ductus: quia erat pnceps sacerdotum et antiquior et pnceps scribarum. Et dixerunt Johan. et Petrus. Dimisimus magistrum nostrum: et plangebant eum ad inuicem. dicebat Johannes. Heu quid dicam matri sue: vbi dimisi eum: et sequebantur eū: et venit ad ostium pncipis sacerdotum et petrus cū eo. dixerunt iudeis. Nos habemus frigus habeamus ignem. dixerunt armigeri quia frigus erat. Annas dixit primo īterrogās eum et ponens manus ad latera dicēs. Unde venit tanta presumptio q tu audes predicare. et nunquid sufficit doctrina moysi et prophetarū quid adhuc predicas et habes discipulos. non respondit christus bonum nec malum. dicebat annas. Tu vis renouare mundū. dixit xps. Quantū est de doctrina ego docui in templo et in synagoga in q iudei omnes cōueniunt: et in occulto locut' sū nihil quid me interrogas? Interroga eos qui me audierūt quid locutus sū eis. Ecce hi sciūt quid dixerim ego. Quātum erat de discipulis nihil respondit ei: sed post responsionē vnus ministrorū assistens dedit alapam iesu dicēs. Sic respondes pontifici? quō audes villane miser sic respōdere domino: nullus est qui nō faciat ei reuerentiā et tu loqueris sic. Cōmuniter dicūt q ille fuit malchus cui sanauerat auriculam. Dicit landulphus: q fecit eum cadere in terrā et percussit ita atrociter q sanguis fluebat de dentibus et naso. et dixit iesus. Si male locutus sū testimoniū phibe de malo: si aūt bene cur me cedis. Heu qui sic pcuteret regem francie aut papā aut aliquē prelatum etc. Quid esset o peccatores quomodo terra non absorbuit illum peccatorē pditorem. O bone iesu nūq quesiuistis quare percussit vos. dum ista fiebant. Johānes erat ibi ad prunas calefaciēs se: et venit petrus. dixit iohan. ancille. dimittatis intrare illū bonū hominē: et accepto homine intuebatur illum et dixit illi. Nunquid ex illis es. Respondit petrus. O mulier nescis quid dicis et vocauit alios et dixit ancilla. Heu credo q de illis est. Heu vbi est constantia petri. quid enim dixisses petre: si vnus armiger te cepisset quando ad vocem vnius muliercule magistrum et redemptorem tuū negasti que nūq leuauit manū super te: nec brachium nec ensem. Alia mulier ancilla que erat circa prunas dixit. Nā et tu ex illis es. Nam et loquela tua manifestum te facit. et dixit. Per deū moysi tu ex illis es. dixit ipse. Per deum ysaac et moysi non sum. In prima vice non fecit nisi mentiri. Sed secūdo iurauit deum. Et statim venit cognatus: cuius petrus abscidit auriculam dicēs. Nōne ego te in ortho vidi cum illo? Nunquid es qui percussit cognatum meū. et cepit iurare et anathematizare. Maledicar ego si vidi eum vnq. Et statim gallus cantauit. Marci.xiiij. Et respexit eum domin' iesus. Psalmi. Respice in me et miserere mei etc. Tali aspectu aspiciat nos et peccata nostra ad remittendum et parcendum. sed quomodo respexit: non cum vidit oculis corporis quoniam christus erat in aula anne. et Petrus in curia: sed oculis misericordie aspexit eum ducendo ad memoriam peccatum et offensam et promissionem: et egressus foras fleuit amare: et posuit se intra vnam foueam: et stetit ibidem vsq ad pascha: et illi qui vadunt hierusalem vident illam foueam. Clemens dicit in itinerario q a post p totam vitam suam quando ipse audiebat gallū cantantē fleuit: quia recordabatur d peccato: flebat pre dolore nō quia credebat peccatum nō esse dimissū: sed dixit clementi qui ab eo quesiuit quare tantū fleret. Cū ego video casum quem cōmisi et promissionem quam non tenui: et penas quibus me submisi: et gaudia que perdidi: a lachrymis abstinere non valeo. Portabat semp vnū sudariū ad tergendū lachrymas. Et pre lachrymis habebat vultū adustū. Uixitq petr' post passionē dñi nr̄i iesu xpi. xxxiiij. annis. in antiochia fuit p septē annos. Et ro

me fuit.xxvi.annis.Sūt hic prelati ⁊ archi
diaconi.vbi xp̄s ligatus est ⁊ negatus nisi
in domo pontificis.Ambrosi⁹ super lucaꝫ.
Ubi negauit petrus xp̄m:non in mōte non
in templo: sed in domo pontificis. vbi xp̄s
ligatus erat.vbi veritati contradicebatur.
Audiens fuit negat⁹. synagoga in tali sta-
tu erat vt dicit in libro regū ⁊ machabeoꝝ.
ꝙ nō debebat esse nisi vnus sacerdos.ſ ve-
nerat ad tantā corruptionē ꝙ quicūꝗ vn-
gebat manus habebat officiū sacerdotale.
an nūc hoc fit inter xp̄ianos qualiter acqui
rūtur beneficia ecclesiastica: nūquid per sy
moniā: nūquid per illam ancillā que vocat
symonia. Et vos sacerdotes qui auditis cō
fessiones dn̄aꝝ: magis ꝓpter lucrū ꝗ deū
Bernar.sup.Qui habitat dicit.Om̄s q̄ sua
sunt querūt ⁊ nō que iesu xp̄i: hodie pro di
gnitatibus videbis certare:sed nō ꝓ cōmo
ditatibus aīaꝝ:sed ꝓ voluptatibus ⁊ deli
cijs.quō regit ecclīa:nunqd peius ꝗ syna-
goga.Oro pena ꝗ remediuꝫ.Seqt in textu.
Et misit eū ligatū ad caypha pōtificē.Jo.
xviij.Principes sacerdotū ⁊ oē consiliū que
rebāt falsum testimoniū aduersus iesum.
Math.xxvi.Nouissime venerunt duo falsi
testes. Marci.xiiij.⁊ hoc fuit hora duode.ī
die veneris de nocte.⁊ erant in illo consilio
sexaginta ⁊ vndecim sacerdotes.⁊.xxiiij.p̄n
cipes:⁊ intrauerūt tricēti in domo cayphe.
⁊ sequitur. Nihil respondes ad ea que ꝯtra
te testificant.Dicit vbertin⁹ ꝙ posuerunt ei
vnā cathenā de ferro:⁊ trahebant eū:⁊ dice
bat vnus ad alterū.Trahe trahe ⁊ ducebāt
eū ligatū.⁊ dicebant ei.Memoraris q̄ dice
bas die dn̄ica predicabas contra nos.et di
cebas malū de oīb⁹.Et oēs accusabāt eū
⁊ ipe tanꝗ agnus māsuetus nihil dicebat
Venerūt duo falsi testes dicentes prepona
mus vnū casū contra eū: qꝛ dixit destruam
templū hoc: ⁊ ī tribus diebus reedificabo
illud.nō intelligebat xp̄s de templo mate-
riali:sed de corpore.qđ tertia die debebat re
surgere. ⁊ dixit ei cayphas. Non respōdes
ad ea que isti aduersuꝫ te testificant.Mar-
ci.xiiij. Adiuro te per deū viuū si tu es fili⁹
dei dicas nobis.tunc ipse dixit.Ob reueren
tiā nōis dei tu dicis. qꝛ filius dei sum ego.
Et p̄nceps sacerdotū scidit vestimenta sua
dicens,Audistis blasphemiā: nūquid ē di-
gnus morte.dixerunt oēs reus est mortis.
Helas deus celi ⁊ terre est iste qui accusat
Om̄es clamauerūt que est aīa deuota. Au
diens verbū contra illū qui peccatū non fe
cit:que audit qđ cōtra ipm dicitur ⁊ nō flet.
Audientes hoc velauerunt vultū eius.alij
spuebant in eū. alij alapis cedebant euꝫ di
centes. Prophetiza quis est qui te ꝑcussit.
dicit ysaias.l. Faciez meā non auerti ab in
crepantibus ⁊ cōspuentibus in me: caput
meū dedi ꝑcutientibus ⁊ genas trahentib⁹
barbaꝫ meā ꝓijcientes eum in terram et si
milia fecerunt ei.Dicit bonauentura in sti-
mulo amoris.Venio ad alapas ⁊ sputa.qđ
enim deo dign⁹ ⁊ peccatore indign⁹. Heu
qui es deus qui a peccatoribus conspuivo
luisti in illaꝫ angelis sūme desideratam fa
ciē. O peccatores ⁊ peccatrices anime sal-
uator adeo fuit ꝑcussus ab illis ꝙ vultus
eius ⁊ facies quasi facies leprosi videbat.
Et quādo principes sic tractauerūt eū:iue-
runt ad quiescendū.⁊ tortores duxerūt euꝫ
ꝑ totam noctē.vnde dicit p̄s. Posuerūt me
ī lacu inferiori ⁊c. O peccatores ⁊ peccatri
ces anime fecistis vnꝗ sibi ista que facta st
ei in domo cayphe:an spuistis in eum.⁊ vt
beda dicit. Qui tunc cesus est colaphis iu-
deoꝝ nunc leditur colaphis falsoꝝ xp̄iano-
rū. Quid ē parisius: nōne parisius regnāt
vicia in oī genere dico ꝙ sic.⁊ nemo ea cor-
rigit. Dn̄i de iusticia habetis legem ciuileꝫ
collatōe.vi.in autentica vt nō luxurientur
cōtra naturā. Si em̄ blasphemi ꝯtra hoīes
non dn̄t remanere impuniti: multo magis
blasphemie facte ꝯtra maiestatē diuinam.
Dicit decretal' de homicidio ca. sicut dignū
⁊.lxxxiij.dist.ca.error cui nō resistit appro-
batur.⁊ habetis ordinationē parisius quā
karolus qntus posuit vtinaꝫ ipse esseꝫ nūc.
deposuit dn̄os de ꝑlamento. xxiiij.ex eo ꝙ
corrūpebāt iusticiā. Si veniret vnus de an
glia qui malediceret regi quid fieret ei. Cay
phas fregit vestimenta dicens blasphema
uit.⁊ vos nō corrigitis blasphemias: ⁊ nō
corrigitis tales nec filios vestros iuito vos
⁊ filios vestros in dānationem eternā. qua
le remediū. Hodie st.iiij.mille centū.iiij.⁊c.
ꝙ si spuissent in faciem eius totiens quoti
ens cum peccatis percutitis: detis finē pec
catis. Et sequitur mane facto duxerunt eū

ad consiliū. Luce.xxiij. Et tradiderūt eum pontio pylato p̄sidi. Marci. xiiij. Tali die sicut est hodie q̄n incepit venire dies duxerunt xp̄m ad ɔsilium ⁊ dixerūt ei. Si tu es filius dei dic nobis palam. Dixit saluator. Si dixero nō credetis mihi. Si interrogauero vos nō respondebitis mihi. dicebant. Quid adhuc egem⁹ testib⁹. ⁊ q̄sierūt ei: es tu fili⁹ dī: es tu saluator mūdi. dixit xp̄s sic. vi debitis me cū venero ad iudiciū. dixerunt. Ducaƭ ad iudiciū. Bona. in libro de arbore vite dicit. Horrenda iudeoꝝ impietas: que tot ⁊ tantis iniurijs satiari nō potuit quādo aiā3 diglutiedā impio iudici tradiderūt duxerunt illū ad pylatū: ⁊ erat tunc festū synagoge. venerūt turbe audiētes murmur ⁊ nō introierūt in pretoriū: vt nō ɔtaminarentur: sed vt māducarent pascha. i. azimos panes. ⁊ erant sexcenti armigeri: ⁊ illi de synagoga totidē. q̄n pylatus audiuit murmur exiuit ad hostiū. ɔsuetudo fuit inter iudeos q̄ de paucis ⁊ de puis faciebāt ɔsciētiam. Ideo dicit Johā. q̄ non intrauerunt in domo pylati: q2 erat paganus: fecerunt consciam intrare domū pagani: ⁊ non fecerunt ɔsciam tradere iustū. dixit pylat⁹. quā accusationē habetis aduersus hoiem hūc: Dicit de lyra in illo tēpore nō ducebaƭ aliquis ligatis brachijs retro dorsum nec p̄sentabatur iudici nisi esset dignus morte. Ideo dixit pylatus Johā. xviij. Quam accusationē affertis aduersum hoiem hunc? Et dixerunt ei. Si nō esset hic malefactor nō tibi tradidissemus eū: queadmodum dicunt nostri presbyteri. Dixit pylatus. Ego nullam inuenio causam. Dicit Nichodem⁹ in euangelio q̄ pylatus dixit. precepit dominus nō occidere sine causa. Et dixit. per fidem quā debeo imperatori nō ponā manum in eū: q2 non inuenio in eo causam: dicatis mihi quare accusaƭ. Et accusauerunt eum singulariter de tribus.

Primo q2 inuenim⁹ eū subuertentē gētem nostrā: ⁊ voluit p̄dicare legē nouam.

Scd̄o prohibuit censum dari cesari.

Tertio q2 dixit se regē celi ⁊ terre.

¶ Luce. xxiij. Quādo pylatus hoc audiuit iussit eū intrare in auditoriū: ⁊ dixit seruitori suo. Dic illi bono homini q̄ veniat. Dicit Nichodemus q̄ ille seruitor dixit christo. Egredere bone vir. Et posuit sub pedibus eius vnā vestem pectoralē faciēdo ei reuerentia3. Et omnis turba murmurauit dicens: quare tu facis illi reuerentia3. dixit seruus. Uidi eū die domica. credo q̄ sit bonus vir ⁊ sanctus. Sciebat em̄ pylat⁹ quia per inuidiā tradidissent eū. Mathei. xxvi. dixit pylatus. Es tu rex iudeoꝝ. Johā. xvi. Respondit iesus. Regnū meū nō est d̄ hoc mūdo ⁊c. Et dixit pylat⁹. vn̄cunq̄ tu sis q̄ rex es tu: dixit ih̄s. Ego ad hoc natus sum ⁊ veni in mundū vt testimoniū p̄hibeā veritati. dixit pylat⁹. Quid est veritas: Et nō habuit tēpus expectandi responsum: quia nō fuit sibi ɔmissum suis pctis exigētib⁹: sed dixit iudeis. Ego nō inuenio in eo cā3. ⁊ hoc erat inter sextā ⁊ septimā. O pctōres accusastis vnq̄ creatorē vr̄m. false accusastis ɔximū hoc faciendo. false accusastis redemptorē. Dicitur de pe. di. i. ca. homicidiorum. tria sunt genera: interfectio: odiū: ⁊ detractio. dicit sapiens. Non comedas cū his qui carnes crudas ad vescendū ɔferūt. nūquid dicitis verba multa diffamatoria de proximis vestris. o3 satisfacere. Redēptor noster iesus christus hodie accusatus est p̄ nobis: queramus veniā: q2 ipse hodie ponitur ad morte3. Secūdo accusatio cōmouit totu3 populū incipiens a galilea vsq̄ huc. quādo pylatus hoc audiuit: dixit quomodo: vnde est ipse: de galilea: potuit dicere: ego bene sum: nō sum dominus de illa villa: nec galilea est d̄ iurisdictōne mea: sed herodes est qui ē in ciuitate ista. Ducatis istū ad eū non curans quid faceret ei. si occideret eum bene: ⁊ etiam si dimitteret bn̄. Pylatus misit ad herodē. cuius seruitores dixerunt. Domine noua sunt. Pylatus mittit ad vos illū magnum predicatorem. ⁊ gauisus est herodes: ⁊ murmur erat in populo loquētes de christo. Alij in bonam parte3. Alij in malam. Aliqui dicebant nūquid est ille qui die dominica predicabat ɔtra dn̄os vere malum est loqui cōtra eos. nimis loquebatur ⁊c. ⁊ dixerunt herodi. Nunqd audiuistis loqui de illo qui suscitauit Lazaꝝ ipse est captus ⁊ ducitur ad vos. Conuenerunt autē ibi omnes principes sacerdotu3 accusantes eum in multis ⁊ interrogauit eu3 herodes. Euangeliū nō dicit de quo in

terrogabat eū.dicit Anselmus ꝙ hoc est
nunquid es tu ille propter quē pater meus
in bethleez occidit tantos pueros:⁊ qui so
rorē Lazari retraxit a mūdo:q̄ erat taz pul
chra ⁊ decora: ⁊ nūc n̄ curat de mūdo. Xp̄s
nihil respondit. Es tu ne ille qui illumina
uit cecum. Christus nihil respōdebat. Nū-
quid qn̄ estis in mensa dicitis de aliquibꝰ
malum. vel si est aliqua mulier loquimini
de luxuria. vel si est aliquis doctus quere-
tis de predestinatione. queritis q̄d fecit de
us anteq̄ creauerat mundū ⁊c. ⁊ ista queri
tis ꝑpter curiositatē quandam:⁊ nihil cu-
ratis de salute aīarum vestrar. Sic hero-
des quesiuit christo ꝙ faceret aliq̄d mira-
culum ante ip̄m:⁊ ꝙ faceret aliquā nouita
tem. iudei dixerunt. Non credatis ꝙ faciat
miracula qr pylatus misit euz ad vos. Py
latus ⁊ herodes fuerāt antea inimici:⁊ tūc
facti sunt amici. ⁊ principes sacerdotū ac-
cusabant eū in multis. Et tunc herodes fe
cit eum indui veste alba:ac si esset fatuꝰ di.
Tu misisti ad me vnū fatuū: non curo de
eo mittatis eum ad pylatū. Videatis dn̄i
sapientia patris infinita hodie in silitudi-
ne fatui facta est. dixit ei herodes. Detis ei
tunicā fatui mei:⁊ dicatis pylato ꝙ reddo
ei gratias:qr placuit ei mittere euz ad me.
¶ Leuate corda dedistis ne tūicā albā xp̄o
⁊ presertim vos dn̄e habetis ne cathenas:
caudas. vos dicitis si dimitteremꝰ essemꝰ
in opprobriū. multi eñi sunt qui converte-
rentur a via mala si nō eēnt oblocutiones ⁊
derisiones malor. O q̄tum displicent deo
huiusmodi derisores:⁊ q̄d faciunt in mem
bris dei a bono ⁊ sancto proposito eos de-
struendo:hoc ipsi deo facere vident. Naz vt
dicit p̄s. Tota die exprobrabāt mihi inimi
ci mei:⁊ qui laudabāt me aduersum me iu
rabāt ⁊c. Et si bonū ꝑpositum vicine impe
disti:quomodo reparabis hoc. tales sunt si
miles herodi:qui christum induerat tanq̄
fatuum. Et sic hora octaua fuit ad pylatuz
reductus. An virgo maria sciebat hoc. ipsa
nunc est in celo. Utinam ipsa velit pro no-
bis intercedere. ipsa tamen fuit in tanta a-
maritudine ⁊ angustia ꝙ non est lingua q̄
posset exprimere. Petrus negauerat chri-
stum. Johānes dimiserat magistrum suū.
verū est ꝙ maria venit: sed nō ponit hora
Bonauentura ⁊ Landulphus dicunt vnā
contemplatione pulchram ⁊ dulcem. ꝙ qn̄
Johannes vidit ꝙ christus reducebat ab
herode ad pylatum. dixit ꝙ iret loquuturum
virgini marie ⁊ nunciaret que fiebant filio
suo. ipse recordabatur verbi quod dixerat ei
filius suus: quia dixerat ei ꝙ se inuenirēt
in vno prādio tali die sicut est hodie ⁊ ꝙ p̄
dicaret coram ipsa. ideo dixit Johan. Cre-
do ꝙ morietur sine ipsa. vado eam quesitū.
verum est ꝙ ipsa venit. licet euangeliste n̄
ponant si fuerit in domo caypbe. O q̄ fuit
durum illud prandium. dixit Magdalene
Hodie debemus prandere cuz filio meo et
debemus ire ad sermonem vadamꝰ in hie-
rusalem. ipsa erat in bethania. ⁊ venit ad tē
plum vbi christus solebat predicare. Unus
doctor contemplatiuus: scilicet beatus Ui
centius dicit ꝙ maria non inuenit in tem-
plo nisi vnum pauperem. ⁊ erat in illo loco
vbi Symeon dixerat ei in die circuncisio-
nis. Tuam ipsius animā pertransibit gla-
dius. dixit maria illi pauperi. An ille predi
cator predicabit qui predicat tam bene: vi-
delicet ille qui suscitauit lazarum. respon-
dit ei. domina nescitis aliquid. O domina
ego dicaz vobis noua. quid est amice. estis
de progenie eius: ipse hodie ducitur captꝰ
ad crucifigenduz: totus populus currit ad
videndum. dixit virgo maria. Heu mestis-
sima mulier est illud prandium q̄d est mi-
hi paratum. O peccatrices anime. quando
Johannes vidit eam fere cecidit: quādo ma
ria vidit illud dixit. loquere mihi vbi est fi
lius meus. ⁊ non poterat loqui. Heu do-
mina dicam vobis mala noua de filio ve-
stro: ⁊ virgo erat constans ⁊ virtuosa: licet
aliqui dicant ꝙ ex dolore trahebat capil-
los capitis: quod nō est verum: cuz eēt ma
ter omniū virtutum ⁊ pacientie. dixit Jo-
hanni. dic mihi vbi est. ⁊ respondit. christꝰ
ducitur ad mortem videatis quomodo iu-
das tradidit eum. O si sciretis que fcā sunt
ei: fuit captus: ligatus: flagellatus: sputus
cesus: ⁊ a nobis omnibus dimissus. a Pe-
tro fuit ter negatus. O domina intantum
fuit percussus ꝙ sanguis ab vtraq̄ parte
effluit. si videretis eū vix cognosceretis. ip
se fuit ductus ad annam caypham pylatū
⁊ herodem. a pylato ad herodem: ab hero-

de ad pylatum:ꝛ nunc ducitur ad mortem. quid dixit maria. Heu an ista dies expectabamus. O nunc pertransit gladius doloris cor meum. dixit ipsa. Ducatis me Johannes vt eum videam aut mortuū aut viuū ꝛ duxerunt eam ad domum pylati vbi filius eius iudicabatur. Videamus nunc fletus marie ꝛ passiones redēptoris. Ad meditandum illos incitat nos verbum prealsumptum. Audite obsecro vniuersi ꝛc.

¶ Tertia pars. Audiuistis magnā pietatē sequitur tertia ps vbi ostēditur durissima afflictio ex penarum diuersitate: ꝛ sunt q̄ttuor.

Prima carnis virginee acerrima verberatio.

Scda fuit tremebundi dolorosa coronatio

Tertia corpis lassati crucifixio.

Quarta filij dei penalissima afflictio.

¶ Dixit pylatus. Domini adduxistis mihi adhuc illum. quia pylatus miserat eū ad herodem. gaudebat ne videretur consentire in morte sua. quando fuit ibi interrogauit eū: ꝛ nihil inuenit in eo dignū morte. sꝫ fecit vocari populum ꝛ venerunt. ꝛ dixit eis. Examinaui eum ꝛ nihil inueni. misi eū ad herodem ꝛ nihil inuenit in eo. per dies autem solēnem solebat vnum vinctum dimittere. habebant enī multitudinem incarceratorum. dixit seruabo vobis consuetudines. habetis vnum insigne truffatorem victum de peioribus hierusalē. eligatis quē vultis de duobus dimitti an iesuꝫ an barrabam. per salutē cesaris non habebitis nisi vnum de duobus: ꝛ principes ꝛ scribe dixerunt vt barrabam quererent. iesum autē perderent. Et quando pylatus dixit quem vultis dimitti de duobus: responderūt omnes. tota cōmunitas clamabat barrabam. dixit pylatus. Quid ergo faciā de iesu nazareno? dixerunt crucifigatur. ꝛ dixit pylatus illis qui erant in fenestris: q꞉ erat multitudo. ideo ascendebāt domos ꝛ loca eminentia. isti dicebant tolle tolle crucifige eū. In die palmarum fecerunt ei tam magnaꝫ reuerentiam. habetis fiduciam in cōmunitate in eadem ciuitate vbi dixerunt. Osanna ꝛ benedictus in eodem loco dixerūt. tolle tolle crucifige. religiosi ꝛ parui pueri nolebant nominare eum. ꝛ pylatus dicebat. Quid ergo faciam de iesu nazareno. tolle crucifige. Quid enī mali fecit? at illi magis clamabant crucifigatur. Tunc maria illa hora venit. O benedicta virgo maria nunc volunt occidere filiū vestrum: quale prandium. Erat ibi turba magna: ꝛ maria non poterat intrare p̄ turba ꝛ propter multitudinem. ꝛ dixit pylatus. Per salutem cesaris corripiam eū: ꝛ ponam eum in tali statu ꝙ contentabimini: quia nemo videbit eum quin habeant pietatem de ipso. ꝛ vix ab hominibus cognoscetur. ꝛ dixit pylat⁹. adduc mihi tortores. Johan. xviij. ꝛ. xix. Iussit tortoribus expoliare eum ꝛ expoliauerunt: ꝛ ligauerūt eum ad vnū pilare: ꝛ q̄libet cepit suum flagellum. erat enī christ⁹ nudus: ꝛ ligatis manibus percutiebant sine misericordia donec eēnt lassi: ita ꝙ a plāta pedis vsq͂ ad verticem capitis nō erat in eo sanitas: ita ꝙ plagas plagis dolores doloribus apposuerunt. Guiller. parisiensis dicit ꝙ in illis virgis in qualibet erant instrumenta ad modum rasorum: qui scindebant carnem preciosissimam iesu christi: et percutiebant super omnia membra christi ante: retro: sursum: deorsum: dextrorsum: et supra donec lassati fuissent: ꝛ aspicientes dolore concussi sunt. O vos filij ꝛ mulieres permittitis vos tangere: balneatis: et portatis vestem foderatam. quis posset exprimere dolores nostros: quos ipse portauit. durum erat spectaculū. dicit Landulphus Nihil dicebat: trahebatur: verberabatur: et lacerabatur corpus illud: ꝛ fuerunt quinq͂ milia vulnera. Timetis facere penitentiam vos iuuenes domicelle. peccata nostra ipse portauit ī corpore suo. ps. Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores. sicut fabri super incudem: sic illi super corpus domini nostri Jesu christi. Quid dicitis lenones concubine ꝛ meretrices que facitis aborsus? Et vos vidue mulieres quādo videtis vos diffamatas occiditis pueros ꝛc. Agite penitentiam. Tunc dixerunt videntes flagellātes xp̄m. Sufficit sufficit soluite: nimis est truffando. dicit Landulphus ꝙ pilare est adhuc rubeum. ¶ Scdm punctum adhuc fecerūt sibi maiorem dolorē. q꞉ milites plectentes coronaꝫ de spinis ꝛ

genuflexo illudebant ei: & veste purpurea induerūt eū. Johan. xix. Tunc milites illudebant ei dicētes. Aue rex iudeorum. Et dabant ei alapas dicētes. Prophetisa qs est qui te percussit. Spine ille erant acute. Et dicit de lyra quod erant de iūco marino. & qsiuit ab illis q fuerant cū btō Ludo. rege in terra sctā quod quidā dixit quod ille spine penetrabāt sotulares cū duplici semella qtuncun quod essent noui & fortiter rearati. Corona erat sicut corona impatoris in qua erāt mille cuspides & ponebāt sup caput eius premētes cū magnis baculis & lapidibus: et spuebant in eū dicētes. Aue rex iudeorum. et dabant ei alapas. vn̄ Bernar. Caput illud angelicis tremebūdū spiritib⁹ dēsitate spinarū pungit &c. Perforabant cerebrū dn̄i nostri iesu xpi. & in capite in fronte & in auribus: & in collo habebat tā magnū dolorē & tantā penā in oibus mēbris: quod dolor penetrauit eius cor. Et filie vestre portāt cincta aurea pciosa. Quis ex vobis vellet portare vnū spinter? Credo quod nullus pro toto regno frācie: si tn̄ spinter penetraret caput vsqz ad cerebrū. Dicit bernard⁹ quod eius sanguis fluebat & congelabat. percutiebat alapis. & verberibus adeo vultus eius pciosissim⁹ apparebat: sicut leprosus. Isa. liij. Uidimus eū non hn̄tem spēm necqz decorem sed apparuit q̄si leprosus: nō obstante hoc quod esset speciosior oibus hoibus mundi. Et tūc cepit eū pylatus & duxit eū foras. Jhs exiuit portans spineā coronā & arundinē. Erat em̄ multitudo ppl'i ante domū pylati. Pylatus aūt leuauit tunicā & oñdit eis plagas dicens. Ecce hō. Attēdite eū despectum & humiliatum: nūc dz vobis sufficere eum correxisse sufficiēter. iam videtis eum correctū. Tunc pylatus dixit eis. Ecce hō: leuādo vestē. Si fecit vobis aliquid videtis emendatū. Tūc illi tanqz canes: si ei vidissent vnū canem habuissent pietatē. de xpo aūt non habuerūt pietatē: sed dixerūt. Tolle tolle crucifige eū: moriatur moriat. Tūc dulcissima virgo maria multū desolata vidit filiū suū in tali statu: quid poterat dicere tūc. Canti. iij. Egredimini filie syon & videte regē Salomonē in dyademate capid qua coronauit eu3 mater sua. i. synagoga. O pauperes pctōres videatis iesum xpm dn̄m celi & terre plenū doloribus: & queratis ei miam. videtis redēptorem vestrū modo i tormēto. Cur ergo caput mulieris cū tanta venustate adornat: & ponitis tantaz penam in illis vilitatibus & reb⁹ mūdanis. Quādo pylatus audiuit quod nolebāt ōtentari: qr fecerat ad illā intentionē: dixit. Accipite eum vos: & s'm legē vestram iudicate eū Johan. xix. Quia nō iudicabo eū. Quādo audierunt dixerunt pōtifices. Nos legem habemus: & s'm legē debet mori: qr filium dei se fecit. Pylatus audiens hūc sermonē magis timuit: & adduxit eū in pretorium & quesiuit iesu. vn̄ es tu. Jesus aūt nō dedit ei responsum. & questio erat nimis alta: iō non respondit. dicit Pyla. Mihi nō loqueris? nescis qr potestatē habeo crucifigere te & potestatē habeo dimittere te? Tūc iesus dixit. Nō haberes potestatē vllam in me nisi datū ess3 tibi desup. Exinde querebat pylatus dimittere eū. Dico tibi quod q me tradidit tibi maius pctm̄ habet: qr iudei peccauerunt p inuidiā: & pylatus ex timore. Et tūc fuit pylat⁹ pcussus in corde. Criso. Facile deuiat a iusticia q n̄ deū: s3 hoies timet Eccles. vij. Noli velle fieri iudex nisi valeas corrūpere iniqtates. Dixit pylatus iudeis: vt ponit Nicodem⁹ quod iurauit p solē radientē: & per salutē cesaris nō inuenio i eo causa3. Et dixerunt si hūc dimittis non es amicus cesaris: sed perdes. Uidens pylat⁹ quod nihil proficeret. Math. xxvij. Lauit manus dicens. Innocēs ego sum a sanguine hui⁹: habeamus aquā vt mundemus manus: qr hoc erat solitū. & dixit pulsata vna campana: que pulsabatur quādo faciebāt iusticiam. portetis vexillum imperatoris: & bucinate cū tuba & preconisate: vt si quis voluerit venire visum crucifigere iesu3 de Nazareth veniat. Judas hoc videns sententia ductus retulit triginta argenteos: & laqueo se suspēdit. Plus fecit adhuc q̄ vsurarij hui⁹ ville. an reddidistis alienū? & iniurias & opprobria: Dixit g iudas. Peccaui tradēs sanguinē iustū. Quid ad nos dixeunt iudei. Tu videris. Et proiecit pecūiam ante pedes eorum: & in arbore se suspēdit & crepuit medius. & exiuit aīa eius per ventrem: & nō per os: quia nō erat dignus quod exiret per ipsum. Et domina presidens

vxor pylati que vocabatur procula (vt dicit nicodemus) que erat in lecto adhuc hora.xi. Misit seruū suum ad pylatū dicēs. Nihil tibi ꝛ iusto illi: qꝛ habuit inspiratōēꝫ a dyabolo: qꝛ dyabolus cognouit tūc ꝙ erat redemptor: ꝛ visum est ei ꝙ videret talem ymaginē sicut christus. Et dyabolus hoc sciuit: qꝛ vidit patres existentes in lymbo exultātes: qꝛ hoc eis Johānes baptista nunciauerat. Et pylatus processit ad iudicandum xp̄m non curans de muliere: quēadmodum non debent curare iudices ō suis mulieribus. Utinam facerent nostri iusticiarij: sꝫ ad hoc male fecit. ꝛ di. pylat⁹. Ecce regem vestrū. Regem vr̄m crucifigam? Tunc dixerunt. Nō habemus regeꝫ nisi cesarem. Johan. xix. Tunc michael archangelus tali hora dimisit eos: qꝛ conseruabat synagogam. Et dixerunt ꝙ non habebant regem nisi cesarem. Et tunc dimisit eis barrabam proferendo sn̄iam contra xp̄m. Lu. xxiij. Sed quomodo data est sn̄ia? sicut datur arrestum: ꝛ profertur cum magna maturitate. dicit Bonauen. de iesu. Ecce q̄ peccatum non fecit ꝛ iniusto iudicio ꝯdēnari voluit vt in iusto iudicio a morte eterna liberari possis. Et dixit pylat⁹ tenēs sceptꝝ īperatoris: visis auditis ꝛ intellectis accusationibus in hierusalem iudeis accusantibus ꝛ allegantib⁹ ꝯtra iesum de nazareth Judico ꝙ sit ligatus ad pilare crucis ꝛ clauatus in eodem cū magnis clauis. ꝛ iudico ꝙ ꝑ talem penam mors ꝛ infamia subsequantur. ¶ O peccatores infelices fili⁹ patris eterni ꝛ marie: morti adiudicatur, ne moriamur cū dyabolis ꝛ creator tuus iudicatur ꝛ ducitur ad mortem ꝛ non habes pietatem. Ecce anima mea neq꞉ ꝛ impia: nec deuotionis exsoluis pinguedineꝫ: nec passionis adhibes effectū. Tunc exuerunt eum veste purpurea. erat tn̄ cōpacta in corpore ex sanguine ꝛ sudore ꝙ deponere nō poterant de pelle. ꝛ renouauerūt sic plagas suas: ꝛ posuerunt crucē sup dorsum eius. Erat eñ crux. xv. pedum. dicit. Ubertinus ꝙ posuerant ei vnā cordam in collo: ꝛ dicebant tyranni adinuicē. vade trahe. Sꝫ heu vbi erat tūc virgo? Dicūt doctores ꝯtēplatiui: ꝙ erat in quadā capella. q̄d potuit dicere. Maria venit in hierusalē ad vnā ꝑtem in qua est nūc capella que sctā maria ō spasmo vocatur. ꝛ venit cū Magdalena: ꝛ martha. erat eñ semimortua. ꝛ xp̄us portabat crucem. dixit maria vbi es puer. Et nō erat aspectus neq꞉ decor. vbi fili mi est facies tua decora. Qñ xp̄s vidit matrē cecidit sub cruce ꝛ non poterat ei loqui. O pctōres velletis portare crucem saluatoris. Luce. ix. Si quis vult post me venire abneget semetipsum ꝛ seq̄tur me aliter nō est me dignus. Quid ē portare crucē nisi portare pn̄iaꝫ ieiunare ꝛ capere disciplinas ꝛc.

¶ Quartū verbum est in ligno penalissima afflictio. venerunt ad centurionē dicentes. Faciatis expedire iusticiam timētes ne pylatus sn̄iam prolatā reuocaret. ꝛ quidā angariauerunt Symeonē cyreneū patrē Alexandri ꝛ Ruffi: ꝛ dixerunt ei. porta cruceꝫ. ꝛ venerunt ad montē caluarie: ꝛ ibi crucifixus est iesus. Johā. xix. Hora erat quasi sexta. Fecerunt proclamari ꝙ oēs venirent. Dicit franciscus de chimeis ꝙ fuerunt ibi quattuor milia hoīm ad videndū quō crucifigeretur xp̄s. Utinā nos fuissemus tūc in monte caluarie: ꝛ habuissemus vnā guttā de pietate virginis marie ꝛ filij sui. Si filius duceretur ad mortē nunquid haberetis pietatem de ipso? aut si maritus aut pater vester. maritus ipse est sponsus christus. Primo eñ ipse frater noster: qꝛ carnē nostram assumpsit. Pr̄ nr̄ est: qꝛ nos creauit. Maritus aut sponsus aīe nostre. quare merito sibi est compatiendū. Ipse est redemptor q̄ pro nobis moritur: ꝛ vos estis causa. Et quō ducitur tres sunt opinioes. Una dicit ꝙ crux fuit posita in terra: scꝫ in feriis: ꝛ fuit ibi clauatus. Alia quaꝫ teneo ꝛ quā tenet michael de mediolano quō fuit crucifixus euāgeliste nō dicunt. Alij disponebant crucē: alij clauos. Et prepositus de ciuitate hoc dicebat. expolietis eū. vnde di. Anselm⁹. Auctor pietatis nudus pepēdit in cruce sicut exiuit de ytero virginis. di. Hieromyn⁹ ꝛ oēs deuoti. Uenit virgo maria ꝛ approximauit se tantū quantū potuit ꝛ cepit velum ꝛ cooperuit locum secretū sed ꝑpter insaniā furiā ꝛ rabiem deposuerunt ꝛ adhuc sanguis fluebat de vulnerib⁹ Crux fuit leuata ꝛ vulnera fuerūt renouata. dicit Landulphus. Pater ecce sto in cru

ce:me hũiliari voluisti placet ⁊ volũtarie accepto. accepta ⁊ tu pater ⁊ placabilis esto super populũ. Tunc extẽdit brachia ⁊ tortor venit cũ martello in loco in quo erat foramẽ percussit clauũ: ⁊ totũ corpus frangebatur: ⁊ qñ venit ad aliã manũ foramẽ erat plus distans ad vnũ pedẽ ꝙ brachia extẽdebãt se: ⁊ ligauerũt brachiũ cũ vna corda: ⁊ traxerũt donec attingerẽt foramẽ: ⁊ ipse nihil dicebat nisi cũ lachrymis ⁊ clamore valido. Deus pater pñto vobis sanguinem meũ. Iterũ ad pedes leuemus: leuem⁹ crucez ⁊ elongem⁹: qm̃ nõ veniebat vsqꝫ ad foramen: q: erat lõge a pedib⁹ ⁊ clamauerũt leuemus crucẽ. Aliqui cũ chordis: alij cum baculis leuabant crucẽ. ⁊ dimiserũt cadere crucem in vno foramine qđ erat in terra. Super brachia pẽdebat totũ corpꝫ põdus: ⁊ hic fuit vnus de pricipalioꝛib⁹ christi doloribus. O pauperes pctõres: iste est creator quẽ oẽs creature colũt: angeli venerantur. O pctõres leuate oculos videtꝭ virginem mariã que venit ad mẽsam durissimã ad audiendũ sermonẽ durũ. Videam⁹ quis qualis ꝗtus q̃lia quãta a q̇bus a ꝗ̃bꝫ tis mala ꝓtulit. Quis dico ille q̇ nunꝙ peccauit ⁊ ꝑ nobis mortu⁹ est: ⁊ nõ q̃rit nisi ꝙ tanti beneficij memoremur. Iuxta verbum preassumptuz. Audite obsecro vniuersi populi ⁊c.

¶ Eadem die post prandiũ. Ser. lxxiij.

Audite obsecro vniuersi populi ⁊ videte dolorem meũ. Treno.i. Si tenuistis doctrinã matutinã habetis corda lapidea si nõ diligitis creatorẽ: ⁊ si nõ ponitis penã ad seruiendũ ei. Diximus ꝙ oꝫ ire ad montẽ gratie: sed opꝫ primo ire ad montez caluarie. Bernar. sup cantica dicit. Circuire possum mare ⁊ aridã terrã dñe: ⁊ nullibi te inuenio nisi in cruce. ⁊ omis q̇ te inuenit non nisi in cruce inuenit te. indica mihi vbi pascas vbi cubas ne vagari habeã. Habemus ad hoc hystoriã. Ezechi.ij. Vidi et ecce librũ scriptuz intus ⁊ foris: ⁊ intus erãt tres cãtilene: ⁊ comedi: ⁊ amaricat⁹ ẽ venter meus. Quererẽ libẽter ꝓphete q̇d hoc significat. Dicit Iohã. Apoca.xx. Alius liber apertus est q̇ dicit liber vite q̇ est xp̃s. videte in cruce ⁊ videbitis hoiem nudũ. hꝫ caput inclinatũ in signũ humilitatꝭ: ⁊ corpus impletũ vulnerib⁹: ⁊ inuenietis ibi oẽs virtutẽ: ⁊ potatus est felle ⁊ aceto. ⁊ significat sobrietatẽ. ⁊ ibi est corpus fractũ significãs penitentiã. pedes clauati significãt ꝑseuerantiã ⁊ stabilitatẽ. Iohãnes ponit istã visionẽ pro illis qui habẽt spiritũ subtilem. Iste liber est scriptus deitate ⁊ portat tres lectiones. portat fletus: maledictiones: ⁊ cãtilenas. O pctõres vere nos sumus cã q̃re xp̃s mortu⁹ est. ⁊ inde ꝯtinet flet⁹. debem⁹ flere qñ videmus pctã nostra. Quis est ille qui nõ fleret ⁊ q̇ non timeret si occidisset filium regis. ꝓpter iniq̇tates nostras mortuus est. Scđo ꝯtinetur ibi gaudiũ qñ ondit nobis tantũ amorẽ ⁊ pro nobis voluit mori. Sunt etiã ibi ve ⁊ maledictiões. qñ mater sequebaẜ eũ ⁊ cecidit sub cruce. Filie hierusalem flebãt propter dolorẽ. ⁊ dixit Lu. xxiij. Filie hi'r'l'm nolite flere sup me: sed super vos ⁊ sup filios vestros. Quia si in viridi ligno hoc faciunt quid fiet in arido. q: veniet tẽpus in quo dicẽt. beate steriles q̇ nõ genuerũt. Sic ergo oportuit xp̃m pati ⁊ ita intrare gl'iam suã. ꝙ fatui sunt isti q̇ credunt habere gl'iam paradisi aliter ꝙ ꝑ penam. Videte ergo obsecro reddatis vos in montẽ caluarie. iuxta ṽbum preassumptum. Audite obsecro ⁊c.

¶ Audiuistis lamẽtatiões marie vsqꝫ ad tertiã ptem: qñ fuit añ mẽsam crucis: qñ vidit filiũ suũ in altitudine. xv. pedũ. nõ possemus loqui de illa: nisi deus daret nobis spm̃ loquẽdi. Ad hoc opus est vt habeam⁹ meditationẽ illius: vt de ea possim⁹ loqui dicemus. Respice dñe ⁊c. ⁊ populus dicet Pater nr̃: ⁊ Aue maria.

¶ Audite obsecro ⁊c. Restat cõtinuare passionem. nõ tedeat vos audire: q: nõ teduit xp̃m pati ꝑ nobis. Dñi ſm ius canonicum istud festũ dꝫ coli ⁊ vos hodie laboratꝭ. In die carnispriuij festũ dyaboli fecistꝭ. nulla dies in anno tã festiua est sicut ista in qua debeamus tm̃ velle pati sicut hodie. Nã hodie xp̃s habuit frigus: tribus horis fuit in cruce nudus. Restãt due partes de isto sermone.

Prima erit ꝓfunda illustratio ex ꝓdigiorum varietate: et cōtinet quattuor.
Prima est patientie perfectissime oīmoda consummatio.
Secūdo profectio opprobrij et iniurie detestanda aggrauatio.
Tertio ordinata cōpositio.
Quarto signorum mirifica expressio.
¶ Scḋa pars hui⁹ sermonis q̄ est q̄rta totius passionis est lamētabilis compassio extram duro fine. Et q̄ttuor ꝯtinet.
Primo lateris sacri amarissima aptio.
Scḋo de cruce mestissima depositio.
Tertio in sepulchro deuota inclinatio.
Quarto amicorum gemebunda lamentatio.
¶ Leuate corda. nunc dicā vobis in aspectu crucis. sumus valde illuminati. et h̄ fit primo in maxima patientia. Scḋs punct⁹ est de iiurijs. Tertius est de testamēto xp̄i.
Primo memētote quō dimisim⁹ creatorē. Bonauē. di. ꝙ remāsit in cruce expāsis brachijs pendens sup crucē. Et bernar. in sermone. Uidemus ꝙ ꝑ opera et ꝓdigia que posuit xp̄s super terrā flagellis cesus est nec vnq̄ in maledictiōe os aperuit: sed tm̄ dixit. pater ignosce illis: q2 nesciunt quid faciūt. Uos audiuistis dolores magnos. Iste dolor erat inestimabilis: q̄n xp̄s sudauit sanguinē. labor fuit magn⁹ q̄n fuit flagellatus. et vos timetis facere pniam et intrare religionē. os pati penā aut dānari. nō poteritis pati flagellationē. flagelli de tribus cordis tribus ictib⁹. quid ergo corp⁹ illud virgineū et tenerū q̄ fuit tm̄ flagellatus. habuit caput spinis coronatū. Quedā deuota mulier q̄siuit deo q̄ fuit maior passio quā habuit in cruce. Reuelatū est ei ꝙ in extētione brachiorum: q2 fuit elongatus et conclauat⁹: et tyranni ligauerūt pedes trahētes et tenētes fortiter: tūc adeo et intantū traxerunt ꝙ videbant posse numerari oīa ossa. vn̄ ps. Dinumerauerūt oīa ossa mea. et totū corpus frangi taliter ꝙ trahētes credebant facere nouū foramē. Nūq̄ em̄ pgamenū fuit taliter ꝓtēsū et extēsum in ppatiōe sua sicut corp⁹ dn̄i nr̄i iesu xp̄i fuit tractū supra crucē. Et tūc posuerūt vnū pedem supra aliū dicētes. trahe trahe. Et cepit flere et valide clamare, et exauditus est ꝓ sua reuerētia. Et dixit patri. Ignosce illis: quia nesciūt q̄d faciūt. Uelas nō dixit maledicti sitis vos: dyaboli vos importent. Et vos paupes pctōres propter odiū q̄ habetis adinuicem nō vultis loqui. Imitamini ergo hic christū vt debetis: nisi velitis dāmnari. ¶ Scḋo sequūtur opprobria q̄ dicebant xp̄o: et augebāt dolores xp̄i. Pretereuntes aūt mouebāt capita sua blasphemādo dicētes. Vach q̄ destruis tēpl̄ū dei: et in triduo illud reedificas ꝛc. Mathei. xxvij. Mors xp̄i fuit ignominiosior et abominabilior ꝙ vnq̄ mors fuit. Mors aūt xp̄i ē dura in oī qualitate. magna iniuria est pati mortē in cōspectu parentū suorum: et in publico: et in loco maleficiorum corā cunctis hominibus suspēdi et iniuriari: hoc factū est xp̄o. etiā in solēniori villa totius mūdi: q2 in hierl̄m et in solēniori festo. s. in die pasche q̄n totus popul⁹ venerat in villā: et in meridie q̄n totus populus cōuenerat ibi ex oī parte. quid fecerūt ei: exuerunt nudū: et diuiserunt vestimēta sua: et super ꝛc. Uestis xp̄i erat inconsutilis: erat facta cum acu. et mater fecit ei q̄n erat puer: et tunica crescebat xp̄o crescente. nunq̄ xp̄s habuit alias. volebant frangere: sed dixerunt sortiamur de illa cuius sit. Et duxerunt cū eo duo ne ꝙ Johan. xix. Crucifixerūt em̄ alios duos. istam ꝯfusionē passus est: vt nos liberaret a ꝯfusione. Bonauē. dicit. Uidemus superbiā intus et foris: ideo voluit mori ignominiose: etiam q2 mors erat valde verecūda: q2 maledictus est homo qui pendet in cruce: vt dr̄ Deutero. xxi. Et nō sufficit ꝙ moreretur: sed tanq̄ ꝑnceps latronū inter duos latrones fuit suspēsus: vt superbi leones humiliētur: hoc xp̄s fecit. Ubi sunt corda atrocia et dura q̄ nolunt hūiliari et dicunt Ualeo tm̄ sicut tu. ¶ Tertiū est testamenti ordinata cōpositio. vos de ꝯsuetudine habetis facere testamētū: vidistis testamētū christi. Uos inuenietis in Amb. Actor pietatis xp̄s in cruce pendens testamentū ꝯdidit: pietatis opa diuidēs: latroni dedit paradisum: ꝟgini paranymphū: pr̄i aiam: iudeis corpus: apostolis crucē: iohāni ꝟginē: pctōrib⁹ veniā et remissionē: obduratis et obstinatis eternā dānatōnem. quō facit testamentū. Ego decerno et volo ꝙ talit tali tm̄

detur. christus dixit. Ego xp̄s existens in
articulo mortis ⁊ in fine dierū meoꝝ ordi
no testamentū cū sim in medio duoꝝ latro
nū. illi q̄ est in dextra do paradisum: illi qui
est in sinistra infernū: ⁊ virginē matrē do
Johāni in custodiā: iudeis corpus ⁊ patri
aiam. Scribe ⁊ pharisei dixerūt. Alios sal
uos fecit seipm̄ saluum facere nō pōt Ma
thei. xxvij. Et Luce. xxiij. Latro q̄ erat in si
nistris vocatus dismas: qui a dextris vo
cabatur gesmas vel gestas, dixit dismas.
Saluū te fac ipm̄ ⁊ nos si potes. dixit ges
mas. O miser nō times deū cum sis in ea
dem dānatione: nos q̄dē digna factis reci
pimus. O dismas ipse est innocēs: ⁊ nos
sumus hic pro nostro latrocinio. Tūc dixit
gesmas. Memēto mei dñe ⁊c. O dñe non
audeo q̄rere regnū tuū: sed memento mei.
O bonitas ⁊ mīa eterna vbi es. aspiciam⁹
eam queram⁹ ei miam: videatis quid dixit
latroni. Hodie mecū eris in paradiso. Se
cunda clausula testamēti iesu. Stabat iux
ta crucem iesu mater ⁊c. Quererē libenter
marie vbi est prandiū filij vestri ad qđ vos
inuitauerat: q̄r videtis in cruce pendentem
morte turpissima morientē faciem suā de
turpatam: tanto dolore vexabat̄ in mente
ꝙ nō possumus explicare. erat em̄ aspectu
suauis: colloquio benign⁹: plorabā dicēdo
⁊ plorando dicebam. Heu me infelix vt q̄d
te genui ad talē mortē: in patibulo susce
ptam. suscipe me in patibulo: q̄r congruū
est ꝙ qui eadē vita viuunt: eadē morte mo
riantur. ⁊ si non vis me suscipere in patibu
lo: saltē in tuo tabernaculo. habetis filios
quid em̄ diceret mater q̄ videret filios suos
mori turpissima morte. an esset tristis: cer
te ita. ergo mater xp̄i quādo stabat an̄ cru
cem quid poterat dicere ore: s3 nihil dice
bat: q̄r dolor ꝯstrinxerat cor ⁊ clauserat os
eius. dicebat em̄ in corde suo Bernardus.
Aspiciebam filiū morientē cum tanto do
lore ꝙ non possem sermone explicare: nec
mirū: ⁊ dicebā. O mi fili. O pena super pe
nam: ⁊ dolor sup dolorē. O fili an genui te
ad talē mortē. O fili dedisti latroni p̄adisū
⁊ nihil dedisti mihi: miserere saltē tue me
stissime matri: ⁊ si non vis vt tecū moriar:
⁊ ꝙ tecum vadā da mihi ad minus aliqđ
solacium. potuit dicere christus volens eā
consolare. O mulier quasi mollis ad flēdū
dulcis ad cōpatiendū cessa a fletu: nolo te
deserere. dixit ad eam cōuertendo ⁊c. Dixit
expositos ꝙ nolebat eam vocare matrē: q̄r
tūc cecidisset mortua: nisi potētia dei preser
uasset eam: memēto ad quid veni: q̄r vt me
lius: ⁊ ꝑ me pctōres habeant vitā. Gaude
ergo ⁊ letare dicit Bernar. Erant ibi duo
virgines flentes sc3 maria ⁊ iohannes. Et
xp̄s virginē virgini cōmēdauit dicēs. Ecce ma
ter tua ⁊c. Et ex illa hora accepit eam disci
pulus in suam. cōmendetis vos marie in
necessitatibus vr̄is. ⁊ dicatis per meritum
doloris quē habuistis in passione liberet
me ab hac passione. ¶ Quartū verbum cir
ca horā nonā exclamauit. Hely. Hely l̄a̅ē
deus me⁹ deus ⁊c. Math. xxvij. Quando
nō poterat amplius pati tanta pena erat i
hūanitate dixit. Quare me dereliq̄sti. quō
hoc intelligitis. an diuinitas reliquit hūa
nitatē: non. Quia dicit damascenus qđ se
mel assumpsit nunq̄3 dimisit q̄tum ad prin
cipales partes. Sed bene dicit Scotus in
iij. ꝙ dimisit tertiā entitatē. Restat vnum
verbū vt scriptura impleret̄. ¶ Quintū ver
bum qđ dixit sitio Bernar. Quid sitis bo
ne iesu. salutē animaꝝ vestrarū vtiq3 sitio.
de cruce taces ⁊ de siti loq̄ris. Sciebat eni3
ꝙ non daretur ei vinum nec aqua: q̄r sicut
sitiebat q̄tum ad litteralem quādo quere
bat aquam samaritane. sic nunc: q̄r perdide
rat sanguinē: ⁊ steterat tribus horis in cru
ce. Sicut autē sitiens querit aquam vt reas
sumat vires suas. xp̄s querit peccatores in
ter brachia. Estis hic peccatrices dānate: bi
bere detis saluatori. dimittatis pctā vestra
⁊c. Quid dedert̄ vt scriptura impleatur: de
derunt ei in escam fel. ⁊ sic potauerunt ⁊ cir
cunponētes ysopo obtulerūt ori ei⁹. Et cū
gustasset ⁊c. Pro prandio suo habuit fel et
acetum. ⁊ posuerūt in lancea dicentes. Bi
be bibe ⁊c. Et si ieiunatis hodie in pane et
aqua nō sit vobis graue. ¶ Sextū verbum
qđ dixit fuit. Consumatū est: nunc est com
pletum quod est scriptum de me consume
re: id est simel sumere simul implere. quasi
dicat. Pater misisti me ad terram pro pec
catoribus: fui in laboribus ⁊ doloribus:
perdidi sanguinem sudando: passus sum:
flagellatus: ⁊ steti per tres horas in cru

ce pendens: nunc aũt presento vobis sũmã oĩm bonoꝝ doloris ꝛc. Aperite mihi celuꝫ ꝛ facite miam oĩbus cõfidentibus in meri- to mee passionis ꝛ illis qui de me habebũt cõpassionẽ. ¶ Ultimũ verbũ qḋ dixit voce magna clamauit. Pater in manꝰ ꝛc. Et in- clinato capite. O corda deuota dicit Hiero. Oĩs natura xp̃o patienti cõpatitur. ꝗs vos conducet in peccato mortis inuocare christũ redemptoreꝫ dicentes. In manus tuas cõ- mendo spiritũ meũ. Cõmendat oẽs prede- stinatos in manus patris. quid eĩ indige- bat cõmendare suã aĩam patri: q̃ ab instan ti creationis videbat beatifice diuinã essen tiã sup oẽs angelos beatã. cõmendauit igi tur bonos volentes dicere. pat' precor ob re uerentiã passio. mee. memores ipsius passi onis mee cũ venerint in articulo mortis ꝙ in manus tuas digneris suscipere spiritus eoꝝ. Uolo dicere ꝙ qualibet die sero ꝛ ma- ne cũ aliqua deuota oratione leuate spiritꝰ ad memoriã passionis cõmendando illi a- nimã vestrã: ꝛ orando peccatoꝝ veniam. ꝛ dicetis. Dñe p̃sentastis animas saluando o- rũ. precor per meritũ vestre passionis inter illas sim cõmendatus. ¶ Quarta ps q: mul ta miracula facta sunt a sexta hora vsq̧ ad nonã tenebre facte. Math. xxvij. Tali hora qñ christus mortuus est mirabãtur om̃es de eclipsi que fuit qñ mortuꝰ est. sol fuit ob- scuratus i meridie: ꝛ fuit ita obscurũ sicut i media nocte: ꝛ hoc factũ est cõtra naturalẽ cursuꝫ nature: q: nõ fit nisi quãdo luna est noua: ꝛ tunc erat pleniluniũ ꝛ in directo di ametro. Tunc beatꝰ dionysius q̃ erat athe- nis qñ vidit hoc: ꝛ om̃es mirabantur dixit. Aut deus totius nature patiť aut tota ma china mũdi destruiť. Et tunc athenis fece- runt vnũ altare i memoriã illius q̃ passus est ꝛ vocabatur altare dĩ ignoti: ꝛ qñ venit paulus p̃dicatum dixit dionysius. Quid h̃ esset p̃dicando passionẽ. dixit paulus ꝙ tũc xp̃s passus est. Dixit dionysius q̃ signa fu- erunt in morte illius. dixit. Fuit eclipsis in meridie. Et velũ templi scissuꝫ est in duas partes. ꝛ significabat ꝙ regnũ celoꝝ aperi ebatur. ꝛ multa corpora sanctoꝝ surrexerũt viso illo terremotu ꝛ signis que fiebant. cre ature oẽs plangebant se. Et dionysius cõ uersus est ꝓpter predicationẽ sancti pauli

Centurio videns ꝙ sic clamans expirasset dixit. Luce. xxiij. ꝛ Marci. xv. Uere filiꝰ dei erat iste. Centurio erat prepositus ꝛ multi recedentes qui huc venerãt ꝑcuciebant pec tora sua dicentes. Male erit nobis. Est ne ista materia ad flendũ ꝙ oẽs creature plan gunt creatorẽ suũ. ¶ Leuate corda ad medi tãdũ christi acerbissimã passionẽ. Hoc mo- net v̓bũ preassũptũ. Audite obsecro vniuer si populi ꝛc. ¶ Ultima pars est lamentabi- lis cõpassio ꝛ ꝯtinet quattuor.

Primo quõ latus fuit apertũ.

Scḋo quõ fuit depositꝰ de cruce.

Tertio quõ fuit positus in sepulchro.

Quarto quõ fuerũt cõtristati.

¶ Quo iuit aĩa christi post mortẽ. Zacha. ix. Tu aũt in sanguine testamenti tui eduxi sti victos de lacu in quo nõ erat aqua. Et i credo cõtinetur inter alios articulos. descẽ dit ad inferos: an ad infernũ dãnatoꝝ non: an ad lymbũ pueroꝝ nõ: sed ad lymbuꝫ vbi erant sancti patres. Et corpus remansit in cruce ligatũ. Judei venerunt ad pylatuꝫ di centes. Sunt hic duo latrones instat dies pasche opꝫ deponere illos suspẽsos: ꝛ si nõ sint mortui moriãtur. Et hora quasi quar- ta post meridiẽ venit turba armigeroꝝ. Di cit landulphus quãdo maria vidit eos ince pit flere: ꝛ posuerũt latrones in terraꝫ per pecias fregerũt crura. Uirgo maria crede- bat ꝙ tantũ facerent filio suo. Ad iesũ autẽ cum venissent ꝛ vidissent eũ iam mortuuꝫ nõ fregerunt eius crura: sed vnus militum lancea eius latus aperuit: ꝛ cõtinuo exiuit sanguis ꝛ aqua. Et qui vidit testimoniuꝫ ꝛc. Et maria dixit. Ego rogo detis mihi fi- liuꝫ meũ vt ponã in sepulchro. dixit vnꝰ su perbus. ꝛ dicitur cõiter ꝙ fuit longinꝰ qui accepit lanceã. ꝛ ꝓiecit ad cor christi ꝛ latꝰ eius aperuit: ꝛ cõtinuo exiuit sanguis ꝛ a- qua ꝛc. dixit christus aĩe deuote. Canti. ij. Surge amica mea columba mea: formosa mea: in foraminibꝰ petre in cauernis mace rie. Sicut columba facit nidũ inter lapides ꝛ quando auis predam vult capere: venit ad cauernã. Non fuit satis christo redime- re nos: ſ voluit aperire cor. ꝛ sanguis ꝛ aq̃ miraculose in significatione duorũ sacra- mentorum scꝫ baptismi ꝛ eucharistie quod naturaliter non poterat. Aqua denotat sa-

cramentū baptiſmi. Sanguis ſacramētuꝫ eucharistie. Hoc factū eſt pro vobis qui habetis tentationē debetis ad chriſtum recurrere dicentes. Vos voluiſtis latus veſtruꝫ aperiri: precor vt in medio cordis veſtri valeam habitare. ¶ Alius pſ̄ctus ioſeph qui nō conſenſerat in morte ieſu venit ad pylatum dicens ꝙ daret ei corpus ieſu. Et mirabatur pylatus ſi iam eſſet mortuꝰ. Marci .xv. Vocetis mihi centurionē. ⁊ dixit. Credo ꝙ erat filius verus dei: ⁊ homo iuſtus. Tunc ioſeph ⁊ nichodemꝰ ſuſceperunt corpus ieſu ⁊ ſepelierūt ipm̄. Et aduenit maria magdalena martha maria iacobi maria ſalome flentes quēadmodū fletis quādo aliquis de amicis veſtris moritur. Et virgo habuit fiduciā quādo armigeri non depoſuerunt chriſtū de cruce: ſed Joſeph ⁊ Nichodemus depoſuerūt eū. Poſuit brachiū xp̄i ſuper latus ⁊ vnū brachiū pendens: ⁊ virgo maria venit digitos ⁊ manus oſculādo quando pedes fuerunt diſſoluti depoſuerunt euꝫ de cruce ⁊ poſuerunt corpus ieſu in germio benedicte matris chriſti. Et ideo depingitur noſtra domina de pietate. quid dicebat virgo maria tenendo ipſam. Bernardus in lamentationibus. O kariſſime fili quis te a me abſtulit nunc te teneo mortuū quid cōmiſiſti ī quo deliquiſti certe populum redimere voluiſti. Videbatur ꝙ corpus eius debebat reſolui in lachrymas et fricabat ei os ⁊ vultum: oſculabatur eū dicens. Fili mi tu nunc es mortuus: non eſt iſtud gaudiū quādo te pepi ⁊ lactaui. vos eſtis nūc mortuus ad faciendū miſericordiam peccatoribus. dixit ioſeph. Dimittatis mihi filiū meū. ⁊ Johānes ⁊ maria flebāt. O popule non velletis me iuuare ad deponendū chriſtuꝫ de cruce. ⁊ ſi peccata dimittatis chriſtū de cruce deponetis. Tertia pſ̄ ⁊ poſuit eū in monumento in ſyndone mūda inuoluit eum. erat in ortho monumētuꝫ nouū in quo nundū quiſꝙ̄ poſitus fuerat. ⁊ illud monumentū erat ſicut capella duota. ⁊ illi qui fuerūt in hieruſalē dicūt ꝙ ab vno latere eſt porta intus eſt fouea: ⁊ ibi poſuerūt ieſuꝫ. ⁊ Joſeph emit aromata ad vngendū corpus ieſu ne putrefieret. Et dicūt doctores contēplatiui ꝙ Magdalena venit ad vngendū corpus eius: ⁊ Maria flebat ⁊ dedit velum. ⁊ dixit. Ponatis eū vbi volueritis. ⁊ ioſeph reuoluit lapidē ad oſtiuꝫ monūenti ⁊ in puchro loco. ſed pro dolor timeo ne ponatis eū in cloacam. Ponatis penā vt ponatis ieſuꝫ in pulchro loco. Habeatis ſyndonē albam: ⁊ ſignificat animaꝫ mundā. Quando ſudariū mūdatur oportꝫ ꝙ ꝑcutiatur: ⁊ mūdetur aqua calida. ⁊ repreſentat ꝙ aīa mūdetur. ⁊ ſic mūdemus ergo conſcientias noſtras: ⁊ cū hoc habeamꝰ ꝓpoſituꝫ non redeundi. ⁊ opꝫ ꝙ aqua ſit clara ⁊ pura ⁊ tunc infra ſepulchrū ſepelietur chriſtus in die paſche. Et vnguēta ſūt orationes: ieiunia: ⁊ bona opera que facietis ⁊ oportet habere magnū lapidem ad oſtium monumenti: ⁊ hoc vt maneat vobiſcuꝫ qui eſt timor dei. ſi faciatis iſta dl̄cis ieſus habitabit vobiſcū in ↄſcientia veſtra: ⁊ ſic ad monteꝫ glorie aſcendetis. ¶ Quartū verbū eſt amicoꝝ gemebunda deſolatio in qua remanſerūt amici xp̄i. Chryſo. O virgo glorioſa vnde habeo verbū ad explicandū luctus tui formā cū in ſepulchro illū queꝫ te virginē peperiſſe ſciebas auctorē terre idu ſum relinq̄bas. credo penitus niſi ſpūs eiꝰ te viuificaſſꝫ: ſpūs tuꝰ mortuꝰ fuiſſet. Quo iuit virgo maria. Dicit bonauē. ꝙ erat quaſi nox. erat enī maria ſtans genibꝰ flexis. q̄s poſſet penſare dolores quos maria habuit. dicebat enī filio. Opꝫ nūc ꝙ ego te dimittā ego fui hodie in crudeliſſimo prandio: ego nūc te derelinquo ⁊ recedo ſola. Tūc virgo adorauit crucē dicēs. O bn̄dicta crux in te pepēdit preciū huiꝰ ſeculi. ⁊ venit maria in hieruſalē: ⁊ ſtetit vſꝗ̄ in paſcha. ecce miſteriū paſſionis cōpletū. Et iudei ⁊ pagani q̄ viderūt crucē ⁊ ſanguinē xp̄i: ꝓpterea non fuerūt meliores. Paucuꝫ eēt ſi xp̄s mortuꝰ fuiſſet ſoluꝫ niſi aliq̄d ſupereſſet nobis. per mortē eius redempti ⁊ liberati ſumꝰ a morte eterna. Jō querit vt excitemur ad illā meditationeꝫ. ad hoc incitat nos verbū preaſſumpiū. Audite obſecro ⁊c.

¶ In die ſctō paſche. Sermo .lxv.

Scēde ad me in monteꝫ ⁊ eſto ibi. Hec dies quaꝫ fecit dominꝰ exultemus ⁊ letemur in ea. pſ. cxvij. Do

mini mei et asie deuote qui venistis hodie ad sermonem vt scitis meliores sancta mater nostra ecclesia volens ostendere in toto officio hodierne solennitatis ipsius altitudinem et magnitudinem in omnibus horis et in missa replicat illum versiculum. hec dies quam fecit dominus etc. Cassiodorus querit super psalmum istum Quando deus omnes fecit dies. Gen. i. Cur hic de ista die dicitur hec dies. quam fecit dominus. Respondet et dicit quod quamuis diuina maiestas omnes dies creauerit: tamen hanc diem specialiter et singulariter creauit pro eo quod in tali die sicut est hodie nobilissima dona nobis donauit propter que gaudere debemus. Primo captiuos de carcere liberauit. Zacharie ix. Tu vero in sanguine testamenti tui eduxisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Secundo afflictos et desolatos confortauit: scilicet magdalenam petrum et alios. ij. ad Chorin. i. Sicut socij passionum estis sic eritis et consolationum. Tertio viatores in hoc presenti itinere viatico refocillauit. Multi sunt hodie peccatores viatores qui non sunt digni aspicere celum: nec digni pane quo vescuntur: et tamen eos cibauit et refecit suo corpore. Sapien. xvi. Panem de celo prestitisti eis omne delectamentum in se habentem et omnem saporem suauitatis. ¶ Certe domini mei nos possumus bene inferre si recepimus corpus christi in puritate conscientie et recognoscamus beneficium et gratiam quam fecit nobis dominus. quod hec est dies quam fecit dominus. Ponamus igitur diligentiam ad deum diligendum et ei seruiendum. et quia inter ceteras omnes creaturas que hodie iocunde fuerunt pie creditur quod beatissima virgo fuit precipua: ideo congruum est vt ei offeramus consuetam salutationem. Aue.

¶ Ascende ad me etc. More solito mouetur questio theologalis a magistris nostris theologis. Utrum conueniens fuerit quod resurrectio domini nostri iesu christi fuerit accelerata. b. Tho. in tertia parte. q. liij. arti. i. dicit quod sic: triplici de causa.

Primo propter diuine iusticie equalitatem.
Secundo propter nostram vtilitatem.
Tertio propter carnis eius dignitatem.

¶ De primo patet. pater debuit honorare filium et illum preseruare ab omni corruptione. sed ita non fuisset si corpus eius corruptum in terra permansisset. ideo ps. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. De secundo. ps. Que vtilitas in sanguine meo dum descendo in corruptionem. De tertio. Actuum. ij. et sumitur ex ps. Prouidebam dominum in conspectu meo semper etc. ¶ Leuate corda vestra domini burgenses cepistis hodie corpus christi. Utinam nullus sit inter vos iudas. ¶ O anime pauperes et domini si christum in peccato mortali recepistis hodie pauperrime nati estis: felices si christum recepistis bene et digne. Laborate vt maneat vobiscum. si non maneat: vos estis miseri et debetis grauissimis penis affligi. Habetis legem ciuilem. C. si seruus exportandus veniat. lege moneor. Seruus vendens dominum suum venit capite plectendus. glo. et non sine causa. et de conse. dist. i. ca. Altaria non sunt crismate vngenda nisi sint lapidea. Si autem lapidea fuerint crismate perungantur. Dicatis vos domini iusticiarij si tenetis vnum criminosum qui vna dierum istius septimane iuisset pransum cum rege: et post prandium factum iuisset ad aduersarium regis qui est inimicus eius capitalis et traderet eum: nunquid truncaretis ei caput: certe credo quod sic. Audi psalmistam. Qui edebat panes meos magnificauit super me supplantationem. Conqueritur christus de iuda traditore suo. et si inimicus meus maledixisset etc. O peccatores qui fecit sicut iudas hodie in mala hora natus est: qui scilicet cenauit cum christo: et post cenam tradidit eum in manus inimicorum quero in quo statu recepistis vos. Consideret vnusquisque precor statum suum si habuistis intentionem luxuriandi: ludendi: et peccandi vt antea certe estis vt iudas. Su adeo vobis recognoscatis amorem quem vobis saluator ostendit in sacramento altaris reddendo sibi gratias de tam inestimabili amore vt ingrediamini terram promissionis: et ascendatis ad montem gratie. Juxta verba thema. preassumpti. Ascende ad me in montem etc.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit euangelice hystorie declaratiua.
Secunda stationis virtualis in monte gratie ostensiua.
Prima pars tangitur ibi. Ascende ad me in montem.
Secunda ibi, et esto ibi,

¶ Quantū ad primā partē tota materia p̄-
sentis diei que dꝫ esse iocūda plurimū aīa-
bus deuotis est de resurrectione dn̄i nr̄i ie-
su xp̄i q̄ diuiditur in tres partes.
Primo tangitur resurrectionis christi ne-
cessitas.
Secūdo q̄litas.
Tertio iocūditas.
¶ Christ⁹ dn̄s noster resurrexit.
Primo ꝓpter angelos.
Secūdo ꝓ exn̄tibus in limbo.
Tertio ꝓ viatoribus.
¶ De p̄mo .i. Petri .i. In quē desiderant an-
geli ꝓspicere. vbi doctores dicunt ꝙ angeli
videntes humanitatē xp̄i glorificatam ade-
pti sūt gloriā accidētalē. Ideo ꝓpter ange-
los fuit euꝫ necessariū resurgere tertia die.
¶ O aīe deuote cōsiderate gaudiū ⁊ leticiaꝫ
q̄d habuerunt hodie angeli ꝓspicientes hu-
manitatē xp̄i. Sciebant eī̄ ipsi ꝙ per mor-
tem eius tota natura humana saluata fue-
rat. De secūdo p̄s. Surge dn̄e in requiē tuā
⁊c. Dicūt aliqui doctores cōtēplatiui ꝙ sy-
meon iustus postq̄ accepit eum in vlnas
suas descendit in limbū. ⁊ ibi consolabatur
patres antiquos ꝓmittēs eis ꝙ ip̄m tenu-
erat inter vlnas suas. postmodū etiam io-
seph sanctus descendit ad limbū etatis xp̄i
saltim anno .xij. qui ab eo t̄pe non legimus
Ioseph supuixisse saltiꝫ in euāgelio. Tertio
descendit ioh. baptista qui dixit ade: ⁊ alijs
ꝙ ꝓpe erat redēptio eoꝝ asserens xp̄m de-
monstrasse digito. ⁊ poterat illō dicere. p̄s.
Exultate deo adiutori nr̄o. ¶ O q̄ iocunda
fuerūt ista noua existentib⁹ in regione vm-
bre morti. fuistis ne aliq̄n in ꝯfergeria vel
in castelleto q̄n veniebat aliquis de amicis
vestris: nūquid q̄ritis que noua q̄d fit pari-
sius cur non expeditis me. sic sancti patres
exn̄tes in limbo. Tertio fuit necessariū pro
nobis vt fides nr̄a ꝯfirmaretur. Dicit ei bo-
nauētura ꝙ xp̄s vsq̄ ad iudiciū nō debuit
expectare nec etiā subito resurgere. Si subi-
to resurrexisset potuissent asserere iudei ꝙ
nō fuisset mortu⁹ sed ꝙ passus fuisset litar-
giā q̄ est quedā infirmitas hoīem semimor-
tuū reddens ⁊ durat ꝑ .xxiiij. horas. iō ipse
mansit ꝑ tres dies vt veritas mortis ꝓba-
retur. Silr̄ nō debuit expectare vsq̄ ad fi-
nē mūdi ꝓpter duas causas.

Primo vt adimplerent scripture.
Secundo vt fides in apostolis suis cōfir-
maretur.
¶ Quantū ad secūdū q̄runt aliq̄ doctores
qua hora surrexit. Dico ꝙ in crepusculo di-
ei. Michael de bononia ordinis carmelita-
ruꝫ super illo p̄s. A custodia matutina ⁊c.
Hoc multū declarat. vide eū ibi. ¶ Quantū
ad tertiū xp̄i resurrectio fuit iocūda. tali eī̄
die sicut est hodie fuerūt facte quattuor io-
cūditates. Prima iocūditas cōtinet mirabi-
lia ⁊ se tenet ex parte aīe xp̄i. Unde ex p̄ma
iocūditate gaudiū accidētale creuit aīe xp̄i
Primo quia totus sanguis q̄ fuit in cruce
effusus necessarius humanitati subito per
misteriū angelorū fuit collectus ⁊ corpori
xp̄i per diuinā virtutē vnitus Secūdo aīa
xp̄i in instanti fuit vnita corpori ꝑ informa-
tionē. vt dicit Bonauē. in tractatu de arbo-
re vite. Tertio illud corpus sacratissimū q̄d
pepēderat ī cruce gloriosū fuit ⁊ ornatū do-
tib⁹ glorie. s. subtilitate agilitate claritate ⁊
īpassibilitate. Math. xiij. Fulgebūt iusti si-
cut sol in regno patris eoꝝ. O anime deuo-
te si dignaretur nobis xp̄s paululū osten-
dere illud caput suū gloriosissimū obliuisce-
remur presentis seculi delectationes: ⁊ di-
mitteremus peccata ⁊ vanitates. Quarto
christus subito exiuit sepulchrū in corpore
⁊ anima non fracto monumento non viola-
tis sigillis. Secunda iocunditas fuit in ma-
ria: vidit gloriam resurrectionis: vidit ⁊ cre-
didit ⁊ post eam magdalena ⁊ dixit ꝙ post
cenam non exiuit a hierusalem nisi vsq̄ ad
montem caluarie ad videndum christū pa-
cientem ⁊ erat in monte syon a morte chri-
sti vsq̄ ad tempus resurrectionis filij sui p̄-
stolando filij sui resurrectiōem. Ad hoc ha-
bemus figuram in libro Thobie de thobia
qui misit filium suuꝫ ad rages ciuitatē me-
dorum: ad gabelum ad querendum decem
talenta argenti que ipse prestiterat sub cy-
rographo gabelo cognato suo. mat aūt ex-
pectabat aduētū suū suꝑ vnū montē. Tho-
bie .x. Iste thobias pr̄ est de⁹ pr̄ qui misit fi-
liū suū in rages ⁊ in hūc mūdū ad q̄rendū
pecuniā. i. naꝫ hūanā quā prestolat mat su-
a btissima ꝟgo maria suꝑ mōtē syō: q̄ pote-
rat dicē illō. Canti. v. Filie hierlm̄ nūciate
dilecto meo ꝙ amore lāgueo. et dic b amb.

q̄ cū ipsa beatissima virgo esset in extasi ⁊ prestolaretur sic filiū suū tunc apparuit ei xp̄s in tunica alba cū societate angelorum intrans oratoriū suū ⁊ dicēs. salue sancta parens confortamini q2 data est mihi oīs potestas ī celo ⁊ in terra. nō dimittite fletus. xp̄s est gaudiū ⁊ leticie q̄m regnū paradisi apertū est. O vtinā fuissem⁹ in ista salutatione p̄ctōres. nunq̄ fili⁹ tā iocūde matrē suā salutauit q̄ xp̄s. ⁊ q̄uis euāgeliste nō recitant istam apparitionē. hoc est propter duas causas. Prima q2 beata virgo testis esse non poterat de resurrectione filij sui. testimoniū ei matris suspectū est. extra de testibus ca. sup eo. Secūdo q2 euāgeliste multa omiserūt tamen in rei veritate facta sunt ⁊ p̄sertim de matre p eo q̄ quilibet dz opinari q̄ xp̄us suā matrē honorauit tantū q̄tum aliquis vnq̄ fecit filius suā matrē. Dico igitur q̄ ppt tres causas debuit p̄mo apparere matri.

Primo ppter dignitatē matris.

Secundo ppter dolorem q2 magis doluit q̄ omnes alij.

Tertio ppter exemplaritatē. vt nos induceret ad beneficia p̄standa matri.

¶ Marcus. xvi. dicit q̄ mulieres venerunt ad monumentū. Prima vice nihil inuenerūt ⁊ dixerūt q̄ sublatū erat corpus iesu. venerūt discipuli ⁊ nihil inuenerūt nisi linthea‑mina. ¶ Leuate corda vr̄a si fuistis in monumēto martha ⁊ magdalena ⁊ maria iacobi: ⁊ alie mulieres que in vita eū dilexerūt post mortē d̄spauerūt q̄ nō resurgeret. ⁊ erat mos iudeorum vngere corpa mortuorum ⁊ ideo iste mulieres fecerunt vnguentū ad vngendū corpus iesu ⁊ venerūt diluculo dicentes. q̄s reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti: hec dicebāt inter se veniendo colloquētes adinuicē. Est aduertendū d̄ni q̄ monumentū xp̄i erat factū ad modū tabernaculi. ab vna pte erat apertū ad intrandū: q2 pilat⁹ posuerat vnū lapidē ad custodiendū corpus iesu ne forte furaref ⁊ apposuerat multa sigilla ne forte veniētes discipuli furarenf corpus iesu ⁊ viderūt reuolutū lapidē ⁊ introeuntes inuenerūt duos angelos vnū a dextris: ⁊ aliū a sinistris q̄ dixerūt mulierib⁹. quid q̄ritis an iesū queritis surrexit nō est hic. Ecce locus vbi posuerunt eū. sed ite dicitē discipulis eius ⁊ petro q2 precedet vos in galileā: ⁊ ibi eū videbitis. Bonauē. dicit q̄ xp̄s apparuit petro existenti in rupe que vocatur gallicant⁹ ⁊ petrus posuit se ad pedes iesu dicens. domine fac mecū miam ego sum ille infelicissimus peccator qui te dereliqui et ter negaui in domo anne. cū igitur maria magdalena cū alijs regrederetur de sepulchro ⁊ nūciasset petro q̄ iam resurrexerat domin⁹ et dixisset petrus non sum dignus eum videre q2 ip̄m negaui. tunc xp̄us apparuit magdalene in specie ortholani dicens. q̄d ploras. illa autē credens q̄ esset ortholan⁹ dixit. dic mihi quis sustulit illum. Postmodum retrouersa cognouit eum ⁊ se p̄uertit ad pedes eius ⁊ voluit eū deosculari. xp̄s vero non est passus se tangere. o q̄ gauisa est beatissima magdalena videndo illū q̄ dixerat sibi. remittuntur tibi peccata tua. Tunc magdalena affecta gaudio abijt in ciuitatē ⁊ annūciauit omnibus discipulis quia apparuit xp̄s ⁊ surrexit. Tunc duo ex discipulis ibāt ipsa die ad castellū emaus quibus apparuit sicut dicemus cras. Dicamus nos igitur oēs peccatores. piissime iesu qui hodie beatissimū petrū lachrymātē dulcissima voce salutasti ⁊ magdalenā confortasti da nobis gratiā vt mēs nostra ⁊ p̄scientia verū sit templū sp̄us sancti ⁊ ascendemus ad montem gratie. Iuxta verba the. preas. Ascende ⁊c.

¶ Quātū ad secundā ptē opz stare in mōte gratie. ideo leuate corda vestra. Status gratie est status terre p̄missionis. tria erāt q̄ d̄ns p̄miserat pplo israel.

Primo quies.

Scd̄o abūdantia panis ⁊ vini ⁊ olei.

Tertio terre inimicorum recuperatio.

Ista terra est status gratie. ¶ De p̄mo beatissimus paulus dicit. ad Cor. i. Gloria nostra hec est testimoniū p̄scientie nr̄e. De secūdo. Sapien. vij. Oēs thesauri nō p̄nt illi cōparari. De tertio. Gal. iiij. Ejice ancillā ⁊ filiū eius. non eīm erit heres filius ancille cū filio libere. Domini mei si vultis habere seu stare in terra promissiōis. Ista terra est optima irrigua. nos videmus q̄ aliqua terra dicitur esse bona propter tres causas. Prima q2 q̄uis nō colatur tamē affert multū

Qn apparuit petro et magdalene

Terra dr bona tres causas

fructū. Secūda est qm̄ nō solū vnū fructuꝫ sed oēs fructus affert. Tertio quia nō est faciliter expugnabilis. sic etiā in gratia spūsancti. est em̄ terra quietissima. Dicatis mihi o pctōres quādo cognoscitis vos esse in gratia dei. habetis remorsus ꝯsciētie si nō habetis optimū signū. ideo paulus. Gloria nostra hec est ⁊c. Dicunt ꝓbi viri laudetur deus ⁊ nō habeo remorsuꝫ de aliquo pctō Secūdo existens in gratia habet oīa genera fructuū. i. habet oīa genera virtutū. Nō em̄ ē possibile ꝙ aliquis deū diligat perfecte ⁊ diuitijs estuat. De tertio charitas ē optimus clipeus ad debellandū ꝯtra insidias diaboli. Suadeo igitur vobis vt eijciatis oēm carnis ⁊ mūdi lasciuiā ⁊ stetis i terra ꝓmissionis. Amen.

¶ Feria secūda pasche. Ser. lxvi.

Scēde ad me in monteꝫ ⁊ esto ibi. Manducauimꝰ ⁊ bibimus cū illo postꝗ̄ resurrexit. Actuū. x. Dn̄i ⁊ aīe deuote q̄ venistis ad audiendū aliq̄d ꝓ salute vestra. si notastis doctrinā hesternam debetis velle placere deo. Christꝰ em̄ post resurrectioneꝫ voluit apparere afflictis ad ꝯsolandū eos. Eccl'ia hodie cōtinuādo predictā materiā. dicit in ep'la. Uos fratres audiuistis loqui de iesu q̄ fuit missus de celo in terrā: q̄ sanauit infirmos: suscitauit mortuos: ⁊ fecit multa miracula atq̄ p̄dicauit ⁊ tandē mortuꝰ est: ⁊ resurrexit a mortuis. loquimini mihi vos dn̄i qui eū suscepistis heri. estis ne resuscitati. Resuscitati sunt i triplici dr̄ia. Quidā sūt ficte resuscitati. Alij ꝓ tpe. Alij in eternū. Primi sunt q̄ heri ad mēsaꝫ sacramenti altaris venerūt ⁊ videbant portare tunicā sctitatis q̄ tn̄ veniebāt cū intentione peccādi. O ꝓditores tales sunt sicut iudas qui dedit bonū signū iudeis xp̄m deosculando: ⁊ tn̄ tradebat euꝫ. Alij sunt q̄ posuerūt se in bono statu cū intentiōe abstinendi: ⁊ sunt vere resuscitati: sed tn̄ in breui cadent ⁊ morient per pctm̄. Estis hic o viles meretrices. o rupbiani lusores. ⁊ sic de alijs. visitabitis ne dn̄m iacobuꝫ ⁊ vestros ribaldos. Et vos ribaldi vestras ꝯcubinas. vadatis ad omnes diabolos. Audite petrū dicentē. ij. Petri. ij. Melius erat illis nō cognoscere viā iusticie ꝗ̄ post agnitā retrorsū cōuerti. Nunq̄d habetis xp̄m. Math. xij. diccenteꝫ. Fiunt nouissima hoīs illius peiora prioribus. Figite igitur pedē ⁊ state in terra ꝓmissionis q̄ est terra multū desiderabilis. Alij sunt qui nūꝗ̄ moriūtur ⁊ de istis dicit Paulus. Roma. vi. Christꝰ resurgēs ex mortuis iā non moritur: mors illi vltra nō dominabitur. Utinā nos essemus tales quādo moriemur sine pctō: scꝫ vt aūt possimus id facere recurramꝰ ad beatam virginē dicendo. Aue.

¶ Ascende ad me in montem. More solito mouet q̄stio theologal'. Utrū si resurrectio xp̄i nō fuisset accelerata corpus eius benedictissimū fuisset incineratū. R̄ndet scotus in. iiij. ꝙ sic. Licet em̄ diuinitas vnita corpori posset ꝓseruare corpus: nec corpus pateretur: tn̄ diuinitas ꝓmittebat causas naturales agere. ⁊ sic corpus xp̄i acceleratione causaꝝ naturaliū fuisset putrefactū ⁊ incineratuꝫ sicut ⁊ alia corpora si eius resurrectio nō fuisset accelerata. ¶ Leuate corda vestra. estis hic vos mulieres que libent curritis ad peregrinandū. nūquid dabitis aīas vestras hodie diabolo. Dixi vobis heri per legem ciuilem ꝙ seruus qui vendit dominū suū dignus est morte. si heri suscepistis xp̄m saluatoreꝫ ⁊ hodie peccatis: recto iure debetis dānari. sed forte dicetis. ista ebdomada est septimana gaudij ⁊ leticie in qua debemus letari: quare nō vultis ꝙ gaudeamus. Ad hoc habetis legem ciuileꝫ. C. de sacrosanctis ecclesijs. Incipit lex censemꝰ. Ad idē est ca. Ad hec extra de religiosis domibus. Ubi dicit primo imꝑator ꝙ quotiens aliquis dedit aliq̄d ecclesie discernit ꝙ nūꝗ̄ debet dari nisi ecclesie. Papa vero dicit ꝙ qui posuit decimā ⁊ alia bona ecclesie in vsuꝫ ꝓphanū est excōicatus. ad hoc ē regula iuris. li. vi. Quod semel deo dedicatū est ad vsus humanos amplꝰ transferri nō potest. Dicatis mihi dn̄e burgenses. si ille est excōicatus qui alienat rem alienā ab ecclesia quid de illis qui aīas deo sacratas et dedicatas dant diabolo. Sunt ne digni excōmunicatōne eterna ⁊ dānatione. dico ꝙ sic. Seruate igitur conscientias vestras et

non polluamus templū domini.manete in gratia vt ascendere valeamus ad montem glie. Juxta verba the. preassū. Ascende ad me in montē ac.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda stationis virtualis demonstratiua.

¶ Quantū ad primā partē opꝫ primo loq̄ de euāgelijs. Toto tpe paschali non habemus ita pulchrā materiā sicut in euāgelio hodierno quod tres dyalogos continet.vtinā dñi istius ciuitatis haberent istos dyalogos in corde suo.
Primus est duorū discipulorū adinuicē loquentiū.
Secūdus christi apparentis ad discipulos inter se dubitantes.
Tertius discipulorum ad apostolos redeuntiū.

¶ Dicatis mihi dñi ibitis hodie ad peregrinationē.si patres vestri essent hic cōpellerent vos ire ad ecclesiā:⁊ meditari de salute aīaꝝ vestrarū ⁊ non discurrere per vias ⁊ nemora faciendo plurias fatuitates.heu q̄ detestandū est hoc factū ipso die pasche duo discipuli ibant in emaus quod distat a hierusalē stadijs.xl. Unus vocabatur cleophas. Alter lucas.⁊ dicūt quasi omnes q̄ quādo fuerūt in via eūdo nō fecerunt sicut vos loquendo de vāitatibus ⁊ fatuitatib⁹ sed fecerūt vnū pulcherrimū dyalogū ⁊ dixerūt ad inuicē multa. Et pmo dicit lucas. Cleopha dic mihi quid videt tibi de iesu nazareno.dixit cleophas. Certe credo q̄ erat bonus hō ⁊ dulcis.dicit lucas. Certe etiaꝫ mihi videt idē.sed miror q̄ oēs insurrexerūt ꝯtra eum viso q̄ ita bene predicabat et nulli parcebat veritatē dicendo ⁊ erat ita consolatiu⁹ q̄ nunq̄ fecisset mihi tediū.nō querebat pecunias: sed solū salutē aīaꝝ.suscipiebat pauperes ⁊ infirmos curabat. q̄nq̄ milia hoīm de duobus piscibus ⁊ q̄nq̄ panibus satiauit. iudei ⁊ principes nostri interfecerūt eū. hodie est tertia dies ipē dixit se debere resuscitari. ego miror q̄ nō resurrexit. Leuate corda vestra audite oēs. homo bonus de thesauro suo profert bona id est bona verba ⁊ mala malus. de quolibet cognoscitur cuius lingue sit:cuius patrie sit in lingua. vultis cognoscere mulierē meretricē; si loquatur lubrice lubrica est:si blasphemet diabolica:si de bono loquat bona est.christus aūt dixit. Math.xviij. Ubi cūq̄ fuerint duo vel tres congregati in nomine meo in medio illoꝝ ego sum. Quādo autē isti boni discipuli fuerunt in vnū.iiij. leuce tristes erāt ⁊ dixerūt ad se inuicē. fratres mi dilectissime nō possū recordari de xp̄o ne q̄ loqui de eo quin ego fleam. Tunc xp̄s appropinquans in specie peregrini cuꝫ baculo ⁊ alijs signis peregrini in medio eorū stans dixit.qui sunt hi sermones quos confertis adinuicem ⁊ estis tristes? Tunc aspexerunt eum vehementer dicentes. Tu sol⁹ peregrinus es in hierusalem ⁊ non cognouisti que facta sunt in illa his diebus.quasi dicet in ista septimana fuerunt in hierusalem plusq̄ centū milia hominū ex omi natione que sub celo est: non scis quia principes nostri tradiderunt iesum christum crucifigendū qui fuit vir propheta potens in opere ⁊ sermone ⁊ predicauit per vniuersā iudeam:samariam:⁊ galileaꝫ.nos sperabamus q̄ hodie resurgeret ⁊ quedam mulieres ex nostris terruerunt nos que dixerunt visionem quandam se vidisse.tunc dixit iesus. O stulti ⁊ tardi ad credendum: nonne oportuit christum pati ⁊ ita intrare in gloriam suam ⁊ adimplere scripturas prophetarum. ⁊ interpretabatur illis scripturas incipiens a moyse sic dicens.nunquid audiuistis q̄ in paradiso terrestri est arbor vite que significat arborem crucis in qua xp̄us fuit suspensus in monteꝫ caluarie. iuxta illud quod dicit ps. Operatus est saluteꝫ in medio terre habitabilis. scitote q̄ illa arbor est figura magistri vestri qui dormiuit in arbore crucis.sicut adam dormiuit in paradiso terrestri prope arborem vite. Nunquid etiam audiuistis loqui de archa noe in qua erat vna fenestra in latere dextro:scitis quid hoc significat.si nescitis vos estis stulti. Archa noe figurat corpus magistri vestri quod in latere dextro fuit apertum.⁊ sicut noe saluatus est in archa cum filijs suis ⁊ nulli alij: sic etiam in passione christi quicunq̄ saluatur virtute illius saluatur et non alterius. Et appropinquauerunt castello quo ibant:⁊ dixerunt sibi, m̄a

figura

figura

ne nobiscū domine dies iam vadit ad occa
suʒ. mane nobiscū ⁊ dabim⁹ tibi bonā refe-
ctionē. verba eni tua dulcia sunt super mel.
Ipse aūt iesus finxit se lōgius ire ipsi autē
coegerūt eū intrare dicētes. bone magister
nūꝗ͂ magr̄ noster dedit on b͂ita bonū s͂mo
nē sicut vos. Iterū cepit xp̄s dicere. dicatis
mihi nūquid audiuistis de abrahā quō vo
luit imolare filiū suū: ⁊ imposuit sibi ligna
ille ysaac representabat magistrū vestrum
qui in die veneris portauit lignū crucis su
per spatulas suas ⁊ humanitas passa est ⁊
nō ysaac. i. diuinitas. Tunc dixerunt sibi. O
bone magister benedicta sit hora in qua te
inuenim⁹. Dicatis nobis adhuc aliquid. ipsi
optabant semꝑ scire ⁊ dixit xp̄s. nūquid a-
liquādo legistis ysaiā dicenteʒ. tanꝙ ouis
ad occisionē ducet̄ ⁊ non aperiet os suum.
Istud intelligitur de magistro vestro q̄ tra
ditus est flagellatus ⁊ occisus sicut agnus.
nūquid iterū habetis ysaiā q̄ dicit dedit ge
nas suas ⁊ barbā trahentibus. Oīa ista in
telligūtur d̄ magistro vr̄o. ⁊ tūc voluit eos
dimittere ⁊ tenentes tunicā suā volebat abire
⁊ ceperūt euʒ ꝑ tunicaʒ ⁊ venerūt ad hospi
tiū ⁊ cū apposuissent ei panē gratias agēs
fregit ⁊ cognouerūt eū in fractione panis:
nec cognouerūt eū nisi qn̄ fecit miracula in
p̄ntia eoꝝ. Dicatis mihi vos dn̄i vos audi
tis sermōes: vos estis auditores legis sed
nō factores velletis habere miracula: xp̄us
nō erat solitus facere miracula nisi qn̄ op⁹
erat. nūc aūt non ē opus miraculis ꝓpter
ꝓmulgationē legis. xp̄s nō portabat gla-
diū ⁊ tn̄ ita ꝑfecte scindebat panē ꝙ nō ca-
debat vna mica ⁊ hoc sꝑ faciebat qn̄ mādu
cabat panē. Tunc imediate apti sunt oculi
eoꝝ ⁊ euanuit ab eis ⁊ dixerūt ad inuicem.
nōne cor nostrū ardēs erat in nobis d̄ iesu
dn̄o loqueret̄ nobis in via: fatui sum⁹: q᷑ nō
cognouim⁹ eū. Ipse vero erat magister no
ster ⁊ subito venerūt hierosolymā ad domū
vbi erāt deceʒ congregati ⁊ narrauerūt oīa
q̄ illis contigerant in via ⁊ quō dicebat eis
bona verba ⁊ quō bene ⁊ ꝓfunde p̄dicaue-
rat ⁊ ipsis loquētibus iesus stetit in medio
eoꝝ: ⁊ dixit pax vobis. Ista materia declara
bitur cras. Dn̄i mei audite me quādo ibitis
per viā loquimini de deo ⁊ dn̄s erit vobiscū:
dimittatis peccata ponatis penaʒ ad stan-
dum in gratia ⁊ sic venietis ad terram gr̄e
⁊ ascendetis ad montem gr̄e. Iuxta verba
the. preassū. Ascende ad me ⁊c.

¶ Quantū ad secundā parteʒ vos domini
vultis manere in montē gratie: multi sunt
q̄ dicūt ego vellem semꝑ manere in gratia
dei ⁊ vellem ꝙ deus semꝑ maneret mecū.
sed quō faciā ego ꝙ dn̄s maneat sꝑ mecū.
Audite salomonē Eccli. vij. dicentē. In oī-
bus operib⁹ tuis memorare nouissima tua
⁊ in eternū non peccabis. dn̄i mūdani ⁊ vt
ego incipiā a maioribus. Vos qui vaditis
ad curiā suꝑ mulas vestras: ⁊ vos prelati
ecclesiastici q̄ frangitis lapides vicoꝝ ciui-
tatis q̄ deberetis stare in ecclesijs assidue orā
tes ꝓ defunctis. ⁊ vos domicelle q̄ libēter
choreatis q̄ habetis guttur politū ⁊ illaq̄a
tis iuuenes: videatis super caput vestrum
venturā mortē. Consideretis penas infer-
nales q̄bus nihil horribili⁹ nihil d̄testabi-
lius. Considerate etiā extremū iudiciū quo
nihil seuerius contra malos ⁊ pctōres et si
adhuc nō potestis detestari mūdum curri-
te ad cimiteriū: accipiatis illa ossa: capiatis
vnū caput pulchrioris meretricis queuniꝗ͂
fuerit in ista ciuitate in cameris vestris exi
stentes. dicatis eis quid prodest nunc tibi
luxuria tua: quid pōpe tue: q̄d aspect⁹ ipu
dici: Hiero. dicit ꝙ facile contēpnit oīa q̄ se
semꝑ cogitat moriturū. Vos vsurarij figura
ti signo diaboli cogitate vos morituros et
spnetis vsuras vr̄as. Dn̄s bonauē. dicit ꝙ
ꝓfunda mortis cogitatio ad. viij. valet. de q̄-
bus dicem⁹ in ista septimana.

Primo ad pctm̄ vitandū.

Secūdo ad mundū contēnendū.

Tertio ad carnis vicia domandū.

¶ De primo dicit augustin⁹. Nihil tantum
valet ad peccatū vitandū sicut mortis con-
sideratio. Habem⁹ exemplū de saule qui cū
esset in ramatha: vt habetur. i. Reguʒ. xix.
Expoliauit se vestimētis suis ⁊ ꝓphetauit.
Vos adulteri ⁊ lubrici oēs dicatis mihi ve
ritatē. si esset hic aliquis ferocissimus capi-
taneus ⁊ p̄ntaret vobis pulchriorem mere
tricē toti⁹ mūdi dicēs. Quicūꝗ͂ cognouerit
istā mulierē auferā sibi caput ⁊ vitā. q̄s ve
strū esset qui nō dubitaret mori: An dubita
tis dn̄i ꝙ deus nō possʒ vobis siľe facere: ꝗ͂
nis ꝑmittat vos diu ī vestris voluptatib⁹.

vivere. Dicatis nūc alcibiadi de quo loq̄tur boetius q̄d sibi ꝓfuerūt specula sua? quid picture? q̄d respectus impudici? q̄d tact⁹ inverecūdi? certe nihil. Perijt enim memoria eius cū sonitu. Quidā doctor recitat ꝙ i castro de vēdosme erat quedā mulier lubrica multū: ⁊ quidā pr̄ bonus audiebat eā in cōfessione: ⁊ erat adeo mūdana ꝙ nō poterat cōtentari indumentis ⁊ vanitatibus. Ille bonus pater hoc vidēs venit ad eā ⁊ dixit. Domina domicella ego sum iturus parisi⁹ si placet vobis aliq̄d mandare vel hr̄e ego faciā vobis nunciū. Dixit mulier. Illud solū a vobis postulo: ꝙ portetis mihi vnum speculū pulcherrimum. Bene dixit ille pr̄: certe faciā. pr̄ ille cū esset bonus ⁊ ꝓbus accessit ad cimiteriū innocētiū: dixitq̄ matricularijs. Dn̄i rogo vos detis mihi caput alicuius pulcherrime mulieris. Qui rn̄derūt vos babebitis certe. est vna q̄ mortua est a quindeci diebus citra q̄ dicebatur pulchrior istius civitatis. Tunc ille pater accepto capite posuit illud inter duo lintheamina ⁊ posuit in sinu suo. Et vt redijt ad vendosme: ivit ad domicellā suā ⁊ eam salutavit: ⁊ dixit mulier. pater apportate mihi speculū. Ita (pr̄ rn̄det) ego volo. sed dixit opꝫ istud iocale cū magna solēnitate videre. Et vocavit tūc oēs domicellas suas. et ille pater posuit caput illud sup tabulā. ⁊ illo discooperto: apparuit illi mulieri tam difformis figure ꝙ ipsa illud vidēdo cecidit in terrā. Ille vero frater dixit. Dn̄a mea nolite terreri. istud caput est illius mulieris pulcherrime parisien̄. de qua audivistis aliq̄n loqui. Erat vobis pulchrior: ⁊ vos eritis similis illi. Tūc mulier ait illi. Heu pater mi sum ego futura similis isti? Certe sic dixit pater. Tūc ista mulier abiecit pōpas ⁊ vanitates ⁊ egit pn̄iam. ¶ Utinam vos mulieres voluptuose, ita faceretis. q̄n eritis in articulo mortis: ⁊ videbitis mille dyabolos a sinistris vestris q̄ volent accipere aīam vestram: nūquid tūc velletis nunq̄ duxisse pompas ⁊ voluptates quas duxistis. Cavete igit̄ vobis. ¶ Scd̄o meditatio mortis vꝫ ad ꝯtemptū sui. Dicatis dn̄i magnates advocati ⁊ iusticiarij q̄ emitis officia: ꝯsiderate vos morituros: ⁊ ꝙ nō erit remediū. non valebūt preces neq̄ amici. De tertio valet ad domandū carnis vicia. vos meretrices ⁊ pallardi qui vivitis sicut porci cogitetis quales eritis post mortē: quid prosunt vobis anuli? quid cathene: q̄d lapides preciosi. festinemus ista oīa deponere vt ascendatis ad gloriā.

¶ Eadē die post prandiū. Ser. lxviij.

Ascende ad me in montē ⁊c. Precepit nobis p̄dicare ppl'o ⁊ testificari: q2 ipse est q̄ cōstitutus est a deo iudex vivorum ⁊ mortuorum. Actuū. x. ¶ Dn̄i ⁊ oēs devote si tenuistis doctrinā hesternā debetis aīari ⁊ hr̄e cor ad salvādū aīas vr̄as. Christus resurrexit ad dandū nobis formam ⁊ modū resurgendi. Sicut eñ ipse semel resurrexit ⁊ nunq̄ morietur: sic nos q̄ surreximus a pctīs nō iterū peccem⁹. Sꝫ peccatis moriamur. ¶ Pro ꝓsecutōe pn̄tis materie cū materia matutinali: ego cepi scd̄am ꝯclausulam ⁊ principalē epistole. vbi di. btīssimus Petrus. xp̄s p̄cepit nobis ꝑ p̄dicare. ¶ O pctōres intelligite auribusq̄ percipite dicit Petrus. xp̄s passus est ⁊ crucifixus pro nobis: nutrivit nos de corpe: ⁊ potavit nos de sanguine suo. sed aliud ē adhuc magis ⁊ terribilius. s. ꝙ ipse est ꝯstitut⁹ iudex vivorum ⁊ mortuorū: ⁊ vult ꝙ hoc p̄dicet̄ in vniverso mūdo. ¶ O pctōres audite Paulū dicentē ad Hebre. x. Horrēdū est incidere in man⁹ dei viuētis. Velitis nolitis habetis iudicē quē expectare debetis. iō timete xp̄m q̄ ꝯstitutus est iudex ne vos mittat ad ꝓfundū inferni: ne furor ⁊ zelus capiat vos in die vindicte. Cavete vobis pauperes pctōres ne redeatis ad statū pctī et ad vomitū sicut canes. si eñ h̄ feceritis infelicissima erunt tpa vr̄a. audivistis ꝑ mane q̄d dixi vobis de illa infelicissima muliere cui fuit cura polire corpus: nutrire carnes ⁊ vermes pascere. Nūc ego recitabo vobis hystoriā de quadā alia: q̄ fuit tpe Eugenij pape. iiij. ⁊ hoc recitat Robert⁹ de lycio: et dicit eam vidisse in quadā civitate italie. Erat iuvenis mulier etatis viginti annorum plena vanitate ⁊ voluptate mūdi: sicut sūt itale. vt ego ipse expertus sum. Querebat

ista mulier post festum pasche ⁊ susceptuȝ
sacramentū eukaristie lubricos amatores
impudicos vt sibi cōgauderent: ⁊ ipsa cum
illis sese sociare posset. Judex vero suprem⁹
oīpotēs deus q̄ oīa nouit: ⁊ omnia iudicat
cuius nutu oīa gubernātur ⁊ omēs morte
sua sicut disposuit moriūtur: misit sibi īfir-
mitatē validissimā. Cū vero medici eā visi
tarent dixerūt sibi oēs ꝙ quo ad corp⁹ con
ualere nō posset ꝙ pensaret ⁊ ꝓuideret de
aīa sua ipsa vero hoc egit. fecit ꝯfessionem: et
sacramentū eukaristie suscepit cū intētiōe
tamen recidiuandi si cōualeret: q̄si ante oīa
que ad religionē pertinent paraata essent:
matrem ad se vocauit: rogauitq̧ illam vt
sibi omnia indumenta ⁊ vestes preciosas
quas habebat apportaret: rogauitq̧ mr̄eȝ
vt eam indueret ſpcioſioribus indumentꝫ:
quasi vellet ire ad nuptias. Cū vero mater
nihil hoꝝ cogitaret annuit voto eius: que
erigens eam dedit ei anulos: cathenas: ⁊ a
lia pulcherrima indumēta. Et postq̄ indu
ta fuit aspexit se ⁊ cepit se per latera cū ma
nibus dicens. Nunq̄d ego vadā ab hoc secu
lo cum credebā iocari ⁊ letari. ego sum iu-
uenis heu vitā meam. Assistētes vero cū es-
sent timorati viri dixerūt sibi. Domina do-
micella cōmendetis vos passiōi dn̄i nostri
iesu xp̄i ⁊ virgini marie. Cū aūt talibus et
similibus verbis assistentes eā taliter horta-
rent (o deus me⁹ quale est iudiciū tuū) Ip
sa infelix mulier dixit. q̄d teneor tibi deus
postq̄ me oꝫ nūc mori. dyabole do tibi cor
pus ⁊ aīam: ⁊ in his verbis emisit spirituȝ
vtinā bene. ¶ O dn̄i mei scitis bn̄ q̄li mor-
te moriemini: Judicia dei abyssus multa.

¶ Leuate corda iuuenes mulieres ⁊ vos vi
ri ecclesiastici queratis a deo miam: ⁊ dica
tis sicut peregrini. Mane nobiscum domi
ne. bone iesu nos recepimus corpus vestꝝ
heri: maneatis nobiscum hodie saltim per
intercessionē vestre dignissime matris: quā
orabimus vt pro nobis intercedat salutā-
tes eam di. Aue.

¶ Ascende ad me in montē ⁊c. More soli-
to mouet q̄stio theologal a magistris no-
stris theologis ⁊ presertim a Scoto disti.
xlix. quarti fundata in euāgelio hodierno
vbi dr̄ ꝙ Lucas ⁊ Cleophas cognouerūt
christum: ⁊ euanuit ab oculis eoꝝ. Utrum
sit in potestate corpis glorificati videri aut
nō videri ab oculo nostro. Uide scotum ibi
deȝ. ¶ Leuate corda pauperes pctōres: eri
tis ne damnati aut saluati: habetis aliq̄s
viduas in ista ciuitate. Status vidualis ē
multū bonus si bene custodiatᷣ. Uirginitas
est primus status ⁊ ꝑfectior. Uiduitas est
scd̄s. Et mr̄imoniū est tertius. Sȝ vos di-
cetis. pater nos nō erimus dānati: qr̄ xp̄us
suo ꝑciosissimo sanguīe nos redemit: ⁊ sue
sanctissime resurrectionis merito nos exal
tauit. Bn̄ dicitis: sed nō totū. Audiatis legeȝ
ciuilē. ff. de senatoribus. l. femina. vbi habe
tur ꝙ vidua si clarissimo senatori vxorata
fuerit: ⁊ postmodū nubat viro status sim-
plicis amittit nomen prioris viri ⁊ digni-
tatem. Idē habetur in maiori volūine. xiij.
q. ij. c. Unaqueq̧ mulier. Et idē extra de se-
pulturis caplo. is qui lib. vi. Mulier que
plures habuerit viros cū vltimo sepeliatᷣ:
nisi aliter per testamētū disposuerit. ¶ Ca-
sus est patens. Si vxor primi ꝑsidentis ma-
rito mortuo non nubat: ipsa vocabitᷣ dn̄a
presidens. Sed si nubat alicui viro infime
conditionis: amittit nomen primi mariti.
Et decretalis dicit: ꝙ mulier q̄ habuit plu
res viros cū vltimo sepeliri dꝫ: nisi aliter ꝑ
testamētum ordinauerit. Nūc aūt ita est ꝙ
sunt duo mariti aīe nostre: scȝ deus ⁊ dya-
bol⁹. Si habueritis deū vocabimini noīe
dei ⁊ eritis cū eo in ꝑadiso. Si vero habue
ritis dyabolū eritis cū eo in inferno Johā.
iiij. Hunc quem habes nō est vir tu⁹. Uos
pctōres habuistis longo tp̄e dyabolū qui
est pessimus maritus. heri venistis ad deū
⁊ dixistis. pater nūc abrenūcio dyabolo et
volo accipere deū. Uos vidue fuistis si nō
capiatis alium vos portabitis nomē dei.
sed si cras reuertamini ad dyabolum vos
portabitis nomen eius. Uolo dicere ꝙ te-
neatis xp̄m ⁊ manebit vobiscū: ⁊ sic stabitis
in montē gratie. Juxta verba thematis p̄re-
assumpti. Ascende ad me ⁊c.

¶ In isto semone erunt due ꝑtes.
Prima erit sacri euāgelij expositiua.
Secunda virtuose ascensionis demonstra-
tiua.

¶ Credo ꝙ maior pars vestrū fuit in ser-
mone hodie mane. Euāgeliuȝ loq̄batur de
quadā apparitione que fuit heri facta: vbi

tangūtur tres dyalogi sicut dixi hodie. ma
neuī fuit inter discipl'os eūtes in emaus
Secundus inter xpm et discipulos redeū-
tes. Tertius inter se qñ xps apparuit inter
eos et erat in forma pegrini. ¶ Leuate cor
da: opꝫ nunc habere moralitatē. Dñi cano-
niste hñt vnam decretalē. extra ð statu mo
nachoꝝ et canonicoꝝ regulariū ca. recolen-
tes. ꝙ qui similē vitam cū alijs suscipiunt
silem sentiūt in legib' disciplinā. Uos dñi
nonne vultis ire ad paradisum: oꝫ ꝙ facia
tis opa. ¶ Casus est patens. Uolo ꝙ aliqs
iuuenis. xviij. annoꝝ capiat habitum car-
melitarū vel celestinorū: opꝫ ꝙ ipse ducat
vitam carmelitaꝝ vel celestinoꝝ. Uos mū
dani pensetis ꝙtum voletis. ad Hebr. xiij.
Non habemus hic ciuitatē manentē: sꝫ fu
turā inquirimus. vñ ps. Aduena sum ego
et peregrin' sicut oēs patres mei. Dicatꝫ pa
pe, et cardinalibus: regi: et oībus nobilibus
ꝙ nunꝙ ibunt ad padisuꝫ nisi faciāt sicut
peregrini. Fuistis in sancto Jacobo vos do
mini: oꝫ primo habere habitū. Habit' au-
tem peregrini est pera: pileus: baculus: ve-
stis: et calciamentū. Peregrinus debet ca-
uere a tribus.
Primo a latronibus,
Scdo a luto.
Tertio a canibus.
¶ Primo in pileo patientia designaꝫ. Uul
tis peregrinari dñi: dñs conducat nos ī pa
radisum. Pileus custodit caput et vult' vt
nō deuastentur: sic patiētia. vñ xps Luce
xxi. Jn patientia vestra possidebitis aīas
vestras. vadatis vsqꝫ neapolim q̄ est nunc
ab armigeris psecuta ipsi indigent tali pi-
leo. laboretis quācunqꝫ aduersitatē habea
tis ad hñdum patientiā. ¶ Scdo oꝫ habe-
re baculum ad se appodiandū et saltanduꝫ
et est spes quā firmiter debemus hr̄e ad de
um. Heb. vi. Fortissimū solatiū habeamus
qui ꝯfugimus ad tenendam ꝓpositā spem
sicut anchorā anime tutā. sunt multi h qui
forte nunꝙ videbūt pascha futuruꝫ. quale
remediū. opꝫ habere speꝫ ad deū. Tertio oꝫ
habere perā ad portādū panē qui est fides
ex qua viuim'. Abacuch. ij. Justus ex fide
viuit: qꝛ nunꝙ sumus securi si ascendem'
vel nō. Jdeo oportet deū orare firma fide et
futurā penam fugere: et gl'iam sempiternā
expectare vt possimus saluari. ¶ Quarto
opꝫ habere mātellum. i. charitatē. i. Pe. iiij.
Añ oīa charitatē habētes: qꝛ charitas ope
rit multitudinē pctoꝝ. peregrinus homo
et viator dꝫ esse vestitus ista veste. Oportet
quinto et vltimo hr̄e sotulares. Dixi in ce-
na dñi ꝙ filij israel comedebant pascha et
habebant sotulares in pedibus suis. Estis
hic magni vsurarij: et dñe domicelle reperi-
untur ne parisi'; spes: fides: et charitas. nū
quid adulteria: vsura: et homicidia oīa de-
uastarunt. opꝫ vos calciare pedes vel dā-
nari. ad Ephe. vi. Calciati pedes in ꝑpara-
tionē euangelij pacis. nō palpetis vicia et
mūdanas vanitates: et sic facietis optimaꝫ
peregrinationē. Sed inuenitꝫ ꝙ tria impe- *Impedimenta peregrinorum*
diunt peregrinū in peregrinatione. s. latro
nes: lutum: et canes. De primo. iiij. Reg. v.
Egressi fuerant ex syria quidā latrunculi et
furati sunt filiā quandā virginē et dederūt
eaꝫ ancillā vxori Naamā leprosi. Uos oēs
dñi caueatis a latronibus qui furantur to
tum thesaurū cū quo debemus mercari pa
radisum sicut latrūculi syrie furati sꝫ vnā
virginē et dederunt eā vxori vnius leprosi
sic etiā dyaboli furanꝫ aīam nostrā et faci-
unt eā seruā inferni. Latrones de nocte nō
dormiunt. Dyaboli oī tpe vigilant. Jō pe-
trus dicebat. i. Petri. iiij. Tanꝙ leo rugiēs
circuit q̄rens quē deuoret. Scdo opꝫ caue-
re a luto. nō est bonū peregrinari in terra
pingui qñ pluit. sic in iuuentute durū est
peregrinari ꝓpter viā lutosam carnalitatꝫ.
opꝫ tñ cauere a luto luxurie. ¶ O deus me
us credo ꝙ ab incarnatione dñi nostri ihu
xpi non regnauerunt tot luxuriosi in toto
mūdo sicut nunc parisius. Jstud claruꝫ est
in oī statu. opꝫ igiꝫ illud lutum dimittere.
Uobis loquor meretricibus inuerecūdis.
si vultis pegrinari ad padisuꝫ cauete a lu
to. Tertio canes impediūt qñ. s. mordēt. Et
sunt illi q̄ truffanꝫ de bona vita alioꝝ. ps.
Tota die exprobauerūt me aduersuꝫ me co
gibant mala mihi. Si icepistis bñ facere. o
pctores si aliq̄ truffanꝫ de vob: oꝫ cauē a ca
ne. pegrin' nō dꝫ dimittere ꝓpꝫ latratū ca
nis iter suū. vñ xps. Jo. xv. Si de mūdo eē
tis mūd' vos odio ñ hr̄et. Laboretꝫ igꝫ fu-
gere ista īpedimēta vt optimā pegrinatōeꝫ
facē possitꝫ et stetꝫ ī mōte, iuꝫ ꝯba et c. Ascē. et c.

¶ Quantū ad secundā ꝑtem. vultis stare domini mei in montē gratie? mōs est optimus. vos laborastis tota quadragesima ad veniendū ad montē gr̃e. vos venistis ꝑ desertum pnie: vbi habuistis multa bella cū multis regibus .i. dyabolis. Postꝗ̄ igitur dn̄s fecit vobis gr̃am ꝙ essetis in montem gr̃e: ad ibi standū ꝓponatis mortem ante oculos vestros. Bona. super illud .ij. Reg. xiiij. Omnes moriemur. dicit ꝙ circa mortem q̄ttuor sunt ꝯsideranda.

Primo moriendi necessitas.

Secūdo mortis penalitas.

Tertio mortis infallibilitas.

Quarto morientiū diuersitas.

¶ Eleuetis corda vestra. habetur .ij. Regū xiiij. ꝙ quedā mulier venit ad Dauid: ⁊ rogauit eū vt faceret iusticiā. Rex Dauid dixit. vado modicū extra: in breui reuertar et faciam qd̄ petis? Dixit mulier. oēs morimur ⁊ quasi aq̄ dilabimur: qd̄ si tu moriaris interim quis faciet mihi iusticiā? ⁊ si alius faciat: qd̄ meritū habebis tu .q.d. ꝙ nullum. ¶ O domini ibitis ad choreas? ludite supra prata viridia: ⁊ post hec quid erit de vobis. Audite me. vita nostra est subiecta miserie: nos sumus concepti in peccato anteꝗ̄ nascamur: post natiuitatē nos viuimus sicut bestie vsꝗ̄ ad annos discretionis. incipimus postea peccare: ⁊ q̄to mag senescimus: tanto magis peccamus ⁊ deum: pluries offendimus. opꝫ ꝙ corpus et anima semel separent᷑. ⁊ dato libello repudij ɓm canonistas q̄uis vir nō vellet separari ab vxore sua si ipse cōmiserit adulterium: separabūtur adinuicē ꝓpter fornicatōnem. Uelit igitur aut nolit ipsa aīa opꝫ ꝙ separet᷑ a corpore. Dicad mihi vsurarij ⁊ vos publice meretrices q̄s cōducet vos ad mortem: an pompe? an pecunie vr̄e? Dicatis vos domicelle amatoribus vestris ꝙ veniant ad respondendū coram deo? ⁊ ad portādū penam ꝓ pctis vestris. Certe credo ꝙ non est aliq̄s ita fatuus q̄ vellet hoc facere. postq̄ igitur mors est ita necessaria ꝙ oꝫ mori: ⁊ est tam amara ꝙ nihil supra: teneatis vos in bono statu ⁊ si vobis occurrat aliquod pctm̄ mortale ne verecūdemini venire ⁊ reuerti ad ꝯfessionē. memoraminiꝗ̄ ꝙ opꝫ mori ⁊ venire ad iudiciū diuinum. ⁊ si fueritis inuēti in peccato mortali debet ꝑpetuo stare cū oībus dyabolis. Laborate igitur stare in montē gratie ⁊c.

¶ Feria tertia post pascha. Ser. lxviij.

Ascende ad me in montem ⁊c. Mane nobiscum: qm̄ aduesperascit: ⁊ inclinata est iam dies. Lu. xxiiij. Dn̄i ⁊ aīe deuote si tenuistis doctrinā hesternā debetis laborare ad saluandū aīas vestras. Dixi heri ꝙ deus preceperat aplīs ꝙ ipsi predicarent ꝙ erat iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ coram quo opꝫ reddere rōnem deo. debem᷒ timere reuerti ad statū pristinū pcti. Nūc ꝓ ingressu sermonis capio ꝟbum ɓm ꝙ debemus querere sicut discipuli eūtes i emaus qui dixerūt xp̄o mane nobiscuꝫ dn̄e: q̄ nox est. Uos igit᷑ pctōres q̄ suscepistis corpus xp̄i dicatis. dn̄e mane nobiscū. Sed diceꝭ: pater ad hoc ꝙ xp̄s maneat nobiscū q̄d faciemus? Habetis figurā .iiij. Reguꝫ. iiij. ꝙ erat quedā mulier sunamitis q̄ libenter suscipiebat hospites q̄ dixit viro suo helyseo propheta. Aiaduerto ꝙ vir dei est iste qui transit ꝑ nos frequēter. faciamus ergo ei cenaculum paruū ⁊ ponamus in eo lectum: mensam sellam ⁊ candelabrum ⁊ cū venerit ad nos maneat ibi: ⁊ non recipiat aliud hospitium. ¶ Dn̄i audite me qui hꝫ bonuꝫ coꝛ tenendi xp̄m secū opꝫ ꝙ faciat ibi cenaculum: ⁊ ponat in eo tabulam: scabellū: cādelabrum: ⁊ candelam. hec mulier q̄ vult locare ꝓpħam est ꝯsciā q̄ dꝫ refrenare sensualitatē: ⁊ liberum arbitriū virum suū; vt faciant ꝓphete id est xp̄o cenaculū .i. hospitiū mundū. Nescio si vos domicelle q̄ habetis cathenas ex auro ac vestes pulcherrimas libenter faceretis tale cenaculū xp̄o. lectus est pacificatio cōscientie. ps. In pace factus ē locus eius ⁊c. Tabula ē sacra scriptura sup̄ quaꝫ dꝫ comedere quilibet xp̄ianꝰ. Ecclesiastici. xv. Cibauit illū pane vite ⁊ intellectus. Scabellū est in bonū ꝑseueratio. Mat. x. Qui ꝑseuerauerit vsꝗ̄ i finē saluus erit. opꝫ habere cādelabrū ⁊ ē conuersationis bone exēplar. Math. v. Sic luceat lux vestra corā hoīb᷒ vt videāt opera

vestra bona. Et alibi lucerne ardētes ī manibus vestris. Dn̄i opꝫ camerā facere altā ꝛ significat ꝯtemplationē q̄ dꝫ eē de sursuꝫ Dn̄s ei nō dedit nobis q̄ttuor pedes vt bestijs. ideo Ouidi⁹ di. Pronaqꝫ cū spectent cetera aīalia terrā. Os homi sublime dedit celūqꝫ videre Dedit: ꝛ erectos ad sydera tollere vultus. Uos dicitis in ꝓuerbio cōi ꝙ quilibꝫ aspicit illud qd̄ magis diligit. vsurarius libenter respicit argentū ꝛ aurū. lubrica mulier aspicit in ecclesia suū amatorem. nostra aūt cōuersatio dꝫ esse in celis. Domini habete ꝯsciām puraꝫ. sint linthea mina vestra sicut facies vestre. ꝛ tūc ibi remanebit xp̄s. Habeatis bonos libros ꝛ deuotos: ꝛ proijciatis libros impudicos. dimittatis caudas ꝛ luxurias ꝛ ꝑ bona opera ostendatis alijs vitā bonam. faciat̄ stare xp̄m vobiscū. Utinam ita fiat ꝛ crederem me fecisse bonam q̄dragesimā. oretis ergo eū vt det vobis gratiā amplius nō peccandi. recurrite ad beatam virginē di. Aue.

¶ Ascende ad me in monteꝫ. More solito mouetur q̄stio theologal' termīata a magistris nr̄is theologis. ꝛ p̄sertim a btō Tho. in tertia ꝑte summe. q. liij. articulo. iij. Dixi heri ꝙ qn̄ corpus gl'iosum ante aliquaꝫ ꝑsonam ponit': cū volūtas ipsius sit ꝯformis volūtati diuine deus ꝑmittit ꝙ aīa illius corꝑis gl'iosi faciat illud corp⁹ gl'iosum eē visibile vel inuisibile sicut vult. Nūc vero q̄ro vtrum xp̄s fuerit prim⁹ resurgentiū. Respondet Thomas ꝙ hoc pōt intelligi. Primo ꝙ nunq̄ post resurrectionē moriat': et sic xp̄s fuit primus resurgentiū. Juxta illō Ro. vi. Christus resurgens ex mortuis iā nō morit'. i. nō morieť. ꝛ Apoca. i. Ego primus ꝛ nouissimus fui mortu⁹: ꝛ ecce suꝫ viuens. Alio mō pōt intelligi de resurrectione cū mortalitate: ꝛ sic xp̄s nō resurrexit p̄mus. ¶ Leuate corda vr̄a. Audiuistis hystoriam q̄ facta fuit in italia: vos mulieres desiderat̄ ne ire a la gorre. faciat̄ quōcūqꝫ voletis: opꝫ ꝙ ille vanitates mūdane transeant sicut fumus. O vtinā videretis illaꝫ pauperimā infamē ꝛ horribilē scādalosam qꝫ in flāmis inferni vrentē aīam. Habetis legē ciuilē, ff. de agnoscēdis liberis. l. si q̄s a liberis. liberti eccl'ie a ꝑrocinio eius discedentes q̄buscūqꝫ ꝑsonis adheserint: si ad amoniti redire ꝯtempserint est manumissio eoꝝ irrita sic. ꝙ ꝑ inobediētie ꝯtemptuꝫ ingrati actione tenent'. ꝛ idem hr̄. xij. q. ij. cap. libenti. Casus est patēs: ponatis ꝙ est aliquis miles q̄ seruauerit regē nunc in bello nunq̄d etiā teneť illi militi facere multa bona. certe sic. Johā. iiij. Meus cib⁹ est vt faciaꝫ voluntatē eius q̄ misit me. Hodie xp̄s comedit in p̄nia suoꝝ discipuloꝝ: qui obtulerunt sibi prandiū paratū ꝑtem piscis assi ꝛ fauū mellis. hodie etiā sunt octo dies: quibus voluit comedere ficus: sꝫ nō inuenit fructum. ideo dedit maledictionē ficui. Dn̄i p̄sidentes expedire ꝓcessus: ꝛ non tenere eos sur le bureau ꝓpter fauorē: ē bonus cibus: detis xp̄o ad comedendū. Dn̄i ecclesia. estis ne symoniaci: nō q̄ratis in diuinis pecuniā: sed aīaꝝ salutē. si vos facit̄ sic datis xp̄o fel sicut fecerūt iudei: laboret̄ ergo dare prandiū xp̄o in virtutib⁹ stando: vt maneatis in montē gr̄e. iuxta verba thematis preassumpti. Ascēde ad me ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes:
Prima erit sacri euangelij expositiua.
Scd̄a virtuose ascensionis demōstratiua.

¶ Leuate corda euangelium est pulcherrimū si fuissetis die dn̄ica cū peregrinis. credo ꝙ cor vestrū fuisset ardens audiēdo illa verba melliflua: q̄ de ore xp̄i egrediebant'. sequtur Luce. xxiiij. ꝙ eadē hora venerūt in ih'lm: ꝛ fuit die dn̄ica: q̄ fuit dies bonoruꝫ nouoꝝ illis q̄ fuerūt in puritate conscie. cū igitur isti redisset in ih'lm: venerūt ad domū vbi erāt vndeci ap̄li cū. lxxij. discipulis congregati. ꝛ vt dicit Bona. ꝛ Landul. ibi erat Magdalena ꝛ alie mulieres: ꝛ ꝑcusserunt hostiū cū violētia ꝛ dixerūt. Dn̄i dn̄s apparuit nobis: cognouim⁹ eū in fractiōe panis ꝛ dixit nobis multa sic ꝙ nunq̄ audiuim⁹ eū ita bene p̄dicare. Tho. vero dixit dicatis q̄cquid voletis: qm̄ nisi posuero manus meas in fixura clauorū: ꝛ tetigeriꝫ latus non credam ꝛ abijt a ꝯsortio aliorum. Istis ẜo admirātibus absente Tho. ꝛ d̄ re gesta loquētibus iesus stetit in medio eoꝝ ꝛ dixit. pax vobis. ipsi ẜo ceciderunt super genua sua. ꝛ dixerūt. dn̄e da nobis veniaꝫ. te eñi grauiter offendimus. te dimittendo ꝛ fidē tuā negando. Dixit eis xp̄s. accipite sp̄m sanctum. quorū remiseritis pct̄ā. Ad

huc tñ euz resurrexisse a mortuis firmiter credere nõ poterãt: credebãt ei s fantasmã esse. ipse xpo dixit eis. palpate τ videte: qm̃ spũs carnẽ τ ossa nõ hʒ sicut me videtis habere. τ qui dã eorʒ pre gaudio nõ poterãt loqui τ dixit eis. habetis aliqd ad comedendũ. Rñderunt ita dñe partẽ piscis assi τ fauum mellis. bone mulieres dicatis sic o bone iesu ob reuerentiaʒ illiˀ glorie τ grẽ quã dedistis hodie discipulis: detis nobis vnã guttã gratie vestre ad fugandas τ extirpãdas oẽs tentationes demonis. xp̃s em̃ in oibus tenuit mediũ. ideo si nõ volumus deficere: opʒ q teneamus mediũ: qr Arist. ij. Ethi. dicit. q in medio stat virtus. non ẽm rem sed ẽm rõem. xp̃s em̃ fuit in medio.

Primo duorʒ aĩalium.
Scdo in medio doctorʒ.
Tertio in medio latronũ.
Quarto hodie in medio discipulorum.

¶ Quelibet em̃ virtus hʒ duas extremitates viciosas. Natus est ergo in medio duorum aĩaliũ. nec habuit vestes pciosas dñi necʒ nutricẽ τc. Bos aũt τ asinus significant illos q non hñt sciam articulorʒ. sicut aliqui sunt curiosi q̃rendo q̃stiones curiosas dimittẽdo ea q necessaria sunt. State i medio duorʒ aĩaliũ: residuũ vero dicet post prandiũ τ sic stabitis in monte gratie. Juxta verba thematis preassumpti. Ascende ad me in montẽ τc.

¶ Quantũ ad scdam ptem. Si vultis stare in gratia dei q per montẽ grẽ significat: opʒ timere mortẽ τ sepe meditari. Prouer. xxviij. Beatus hõ qui sp est pauidˀ. τ Eccl. xix. Qui spnit modica paulati decidit. Approximata stupa igni immediate ɔsumit si nõ sit impedimentũ. ego nõ vellem declinare ad miam vt destruã diuinã iusticiã: sʒ in oibus vellẽ tenere mediũ. videtis de aliqbus qui nõ curant peccare venialiter: τ iõ faciliter cadunt in pctõ mortali. xp̃s tenuit mediũ in q̃tuor locis. significat ṽtutes cardinales. s. prudẽtiã: fortitudinẽ: iusticiã: τ tẽpantiã i qbˀ q̃tuor ṽtutibˀ sp bonũ ẽ hre mediũ. õ tẽpantia prio hʒ excessũ τ defectũ nec opʒ excedere necʒ deficere. nec opʒ occidere carnẽ: nec opʒ nimis nutrire carnẽ. vñ Pau. Roma. viij. Si ẽm carnẽ vixeritis moriemini. Quidã dicũtur fatui ɔfilijs τ sic seipsos dãnant. similiter de fortitudine: q hʒ duas extremitates. s. audaciã et timorem opʒ imitari τ facere sicut xp̃s: τ dicere corpus meũ nõ est nimis aptũ ad portandũ laborem: q̃ corpus alterius. iõ oportet ieiunare: necʒ ẽt est mag̃ ferreũ ad sobeundũ labores q̃ corpus alterius. iõ oʒ fortiter subire ista pericula. vñ ps̃. Fortitudinem meã ad te custodiã. De iusticia q hʒ ferocitatem seu crudelitatẽ τ nimiã miam p extremis. Lu. ij. Beatissima virgo maria vidit filium suũ inter doctores: τ dixit fili qd fecisti nobis sic. ego em̃ τ pr̃ tuus dolẽtes querebamus te. Sic bonus pr̃ τ bona mater cuʒ modestia dñt filios suos corripere. Dñi q̃tuor virtutes cardinales sunt q̃ttuor cardines in qbus voluit tota honestas conuictus humani. si vultis ergo stare i grã opʒ hre istas q̃tuor ṽtutes quas xp̃s exẽplo suo hodie edocuit p piscẽ τ fauũ mel. Rogabimˀ eũ vt det nobis ptãteʒ adipiscẽdi istas virtutes.

¶ Eadem die post prandiũ. Ser. lxix.

Ascende ad me in montẽ τc. Cumq̃ɔ summassent oĩa que d eo scripta erant: deponẽtes eũ de ligno posuerunt in monumẽtũ quẽ deus suscitauit a mortuis Actuũ. iij. Dñi τ aie deuote si tenuistis doctrinã matutinã ad seruiendũ deo dixi q maneret vobiscũ si eũ suscepistis si nõ peccastis mortaliter adhuc est vobiscũ. iõ dicatis sic sibi mane nobiscũ dñe. vidimus qd debebamus facere vt maneat nobiscũ. Primo oʒ hre τc. vide supius. dicebat Pau. iudeis. Nũc di. fratres xp̃s missus est i terrã τ postq̃ oĩa ɔsummata sunt q erãt scripta de illo τc. O ptõres si compleremus ista tria. primo ɔseruaremˀ xp̃m. Raby Moyses q fuit sapiẽtissimˀ iudeorʒ dicit q oẽs status τ dignitates in xp̃o inueniũtur si scã xp̃i recte intelligant. In cruce em̃ xp̃s tenuit locũ iudicis dãdo bono latroni padisum alteri infernũ. Tenuit scdo locũ pontificis. Offerẽdo sacratissimũ sui corpis τ sanguinis in cruce sacrificiũ. Tertio tenuit statuʒ doctoris qñ predicauit septẽ ṽba cõtra se

ptem pctã mortalia. O pauperes pctõres. vtinã nos sic cõpleremus ea q̃ debemus facere sicut xps cõpleuit ea q̃ de ipso scripta erant. Isa. enim dixerat de eo. xxxiij. dominus rex nr̃ dñs legifer nr̃ ipse veniet ⁊ saluabit nos. Primo q̃ ꝯsummat scripturas ꝓphetaꝝ. scdo morte turpissima condẽnatus soluit preciũ nature hũane. tertio ĩ sepulchro positus a morte tertia die a mortuis resurrexit. Utinã ita et nos resurgeremus sine pcti recidiuatõe. Audite me. non sufficit ꝯfiteri ⁊ ponere se in bono statu: sed opꝫ ꝑseuerare sicut xps: qꝛ q̃ ꝑseuerauerit vsq̃ in finẽ saluus erit. Math. x. Notetis dñi postq̃ fur incarcerat⁹ semel euasit manus custodis: si iterũ capiatur fortius vinculatur ⁊ detinet. Cauete igit: qꝛ fiunt nouissima peiora priorib⁹. Oretis btissimã virginẽ vt det nobis grãm standi in mõte grẽ ꝑstetisq̃ illi angelicũ Aue.

¶ Ascende ad me ⁊c. More solito mouetur questio theolo. termĩata a magistris nr̃is theologis decisa in Richardo. xxiij. dist. iij. fundata in euangelio pñtis diei. vbi dr̃ ꝙ xps itrauit ianuis clausis ⁊ comedit. Utrũ corpa gl'iosa comedãt vel possint comedere. Respondet ⁊ dicit ꝙ in comesti õe quatuor requirũtur.

Primũ est cibi masticatio.

Scdm est in ventrẽ transitio.

Tertiũ cibi alteratio.

Quartũ cibi in aliud cõuersio.

¶ Quantũ ad duo prima xps veraciter comedit ⁊ corpa beatoꝝ possunt comedere. Quantũ ad alia duo nõ comedũt. sed q̃reꝗ fortasse q̃d factũ est de illo cibo postq̃ fuit in stomacho. Dico ꝙ resolut⁹ fuit in vapores. Capiatis vnã patellã ardentẽ ⁊ ponaꝗ vnã guttã aque supra immediate aq̃ deflu et ibi esse q̃d fit de illa aq̃. dico ꝙ couertit in vaporẽ. sic cibus ille cõuersus est in vaporẽ ⁊c. ¶ Leuate corda. dicatis veritatem dñi. vidistis adhuc amasias. vr̃as post pascha. misistis ne adhuc xpꝫ in galileã. si sic nõ est remediũ: ego inuito vos ad dãnationem. Quid dicitis vos meretrices q̃ viuitis sicut canes. ⁊ vos vsurarij fures: nunq̃d intẽditis emẽdare vos. dicetis forte. pr̃ nos dedimus corp⁹ ⁊ aiam deo. ⁊ si placet sibi miserebit nr̃i: ⁊ dabit nobis padisuꝫ. bñ dicitis sed non totũ. Habetis legẽ ciuilẽ. ff. de rerũ vendicatiõe ⁊ incipit lex. quotiẽscũq̃ alicuius rei duo fuerĩt donatores aut emptores qui prim⁹ hꝫ rẽ ille vẽdicat. Ad hoc est decretalis ex̃ de reg. iu. li. vi. Qui prior est tpe potior est ⁊ iure. Si em̃ duob⁹ eadẽ res diuersis tpibus obligat q̃ prior est tpe in obligatiõe potior est in iure. ⁊ intellige regulam quoꝝ vtriusq̃ par est cã ẽm Joh. Andree. Casus ẽ patẽs. q̃dã emit mercãtiã vestrã ⁊ nõ dat vobis pecuniã nec terrã: sꝫ dicit vado ad domũ reuertar immediate interim supuenit ali⁹ ⁊ dat pecunias ⁊ importat mercãtiã. dicit impator ꝙ q̃tiẽscũq̃ aliquis ꝑ emptionẽ aut donatõeꝫ: aut alio iure emit aliq̃d res est illius q̃ prio deportat. Dñi mei nos habem⁹ duos mercatores deum ⁊ dyabolũ. de⁹ emit aĩas nr̃as precio sui sanguĩs ⁊ dyabolus eas emit pecunia pcti. Cauete vobis oẽs: qꝛ q̃ prius eã ĩportabit in articulo mortis cũ eo manebit ꝑpetuis tpibus. Mercãtia est cor nr̃m. iõ Salomon dicebat Prouer. xxiij. Prebe fili cor tuũ mihi. Sic de⁹ tibi di. amice da mihi animã tuã ⁊ dyabolus etiam ab alia pte petit aiam. Cui dabis o miserrime pctõr. si dederis dyabolo eris infelicissim⁹. ꝓbe ergo tuũ dño. Juxta verba thematis preassumpti. Ascende ad me ⁊c.

¶ In isto semone erunt due ptes.

Prima erit sacri euãgelij moralitatis declaratiua.

Secunda erit stationis virtualis expositiua.

¶ Domini mei leuate corda vr̃a. hodie mãsimus in apparitione illa qua xps apparuit discipulis suis dicẽs. par vobis. vtinaꝫ dñi mei esset vobis par cũ deo ⁊ cum alijs. Restat in euãgelio ꝙ xps dicẽdo illa verba oñdit eis pedes ⁊ manus dicẽs. palpate: qꝛ spũs carnẽ ⁊ ossa nõ habꝫ: ⁊ oñdit eis man⁹ claras ⁊ gl'iosas ⁊ carnẽ rubeã in illis ptib⁹ vbi fuerat sanguis ⁊ plage pncipales. Jn alijs ꝓo carnẽ albã sicut nix. ⁊ postmodũ oñdit pedes. ⁊ postmodũ di. habetis aliq̃d qđ mãducet. ⁊ dederũt sibi ptẽ piscis assi ⁊ fauũ mellis: ⁊ cõedit: ⁊ dedit eis reliquas. Leuate corda. ꝓbe mulieres: dicatis mihi si xps vellet vẽire cenatũ vobiscũ habetis aliq̃d ad dãdũ ei. videretis libenter pedes eius

ꝛ manus.credo certe ꝙ sic:sed qd hoc signi
ficat pater.dico ꝙ manus significãt opera
ꝛ pedes significãt affectiones.Uidetis po
pule crux illa que pendet in eccl'ia est liber
in quo studere debetis ꝛ opa eius ꝛ pedes
ꝛ amorẽ eius ꝯtemplari.ad quã affectionẽ
oportet hr̃e piscẽ assum Exodi.vi.Oẽs pi-
sces egypti mortui sũt.Piscis assus ẽ mor
tuus ꝛ coctus igne ꝛ est sensualitas morti
ficata ꝑ pniãm ꝛ cocta igne charitatis.de q̃
mortificatiõe loq̃bat Pau.Collo.iij.Mor
tificate mẽbra vr̃a q̃ sunt sup terrã.Mor-
tui enĩ estis ꝛ vita vr̃a abscõdita est cũ xp̃o
in gl'ia.Cũ aũt xp̃s apparuerit vita vr̃a tũc
ꝛ vos apparebitis cũ ipso in gloria.sic etiã
oportuit xp̃m pati:ꝛ ita intrare in gl'ia; su
am.ꝓpterea inq̃t Bernar.fatui sunt q̃ glo
riam eternã sine passione sperãt.Si xp̃us
passus est vt intraret gl'iam suã.Queratis
dñi sancto Dionysio si est saluatus ducen-
do vitã quam ducitis.btẽ Genouefe si tã-
tam gl'iam adepta est sensualitatẽ seq̃ndo
ꝛ belnea incentiua:ꝛ voluptates carnis.
Audite Paulũ.i.Cor.ix.Castigo corp⁹ me
um:ꝛ in seruitutẽ redigo ne cũ alijs predi-
cauerim:ipse reprob⁹ efficiar.vbi Diero.di
cit.Si paulus postq̃ fuit raptus vsq; ad
tertiũ celũ castigat corpus suũ.qd miserabi
lis dʒ facere ꝑsona oĩbus voluptatib⁹ ple
na.Scd̃o opʒ habere mel ꝛ fauũ.pnĩa eniʒ
sine dulcedine amoris nihil valet.Dicam⁹
nunc igit oẽs xp̃o.domine deus ego p̃sen
to vobis nũc corpus meũ:opa mea ꝛ affe-
ctiones meas.Nolo vos in aliquo offende
re.date mihi ptãtem ꝑseuerandi vsq; in fi
nem:ꝛ sic stabitis in montem gr̃e.Juxta ꝟ
ba thematis preassumpti,Ascende ad me
in montem ꝛc.

¶Quantũ ad secundã partem.Quid dicũt
anime vr̃e vultis stare in montẽ gr̃e.O q̃
dulcia tabernacula tua dñe.Diceti vos pa-
tres.pater satis est difficile ꝙ maneamus
in gr̃a.sed difficilimũ est facere qd̃ dicitis ꝛ
manere in gratia.habemus enĩ tot incenti
ua ad malũ ꝛc.Remediũ cogitate ꝙ estis
mortiferi:ꝛ hoc dabit vobis animũ standi.
Utinã ista capita q̃ sunt in cimiterio loq̃rẽ
tur.interrogetis caput vnũ alicui⁹ magni
presidẽtis.ꝛ dicatis domine de quo seruie
runt vobis officia vr̃a pompe ꝛ alie volu-
ptates dicere poterit.certe q̃ de nihilo.pra
ctica etiã in alijs.ij.Reg.xiiij.Omẽs mori-
mur ꝛ quasi aqua dilabimur.dñi vidistis
aliquẽ hoiem currere:vita hoĩs est cursus
ad mortem vel fluxus aq̃ vni⁹ riparie.oĩa
enĩ flumina intrant mare oẽs occurrũt ad
mortem Eccl'es.i.Diximus heri de vita cõ
ditione mortis.s.ꝙ mors est penalis.Opʒ
nunc loqui de alia ꝯditione.s.ꝙ mors ẽ ra
tionabilis.q2 ad Romanos.v.Sicut ꝑ ho
minẽ peccatũ intrauit in mundũ:ita ꝑ pec
catum mors ꝛ sñia mortis est rõabilis.Di
xi in lege ꝙ terra ꝛ hereditas redijt cũ he-
rede.fuit enĩ ꝯtra Adam pr̃em nostrũ data
sententia mortis dicẽte deo Ade.quoties
de ligno vite comederitis morte moriemi-
ni.Dabet.C.ad legẽ iuliã maiestatis.l.i.ꝙ
q̃cunq; cõmiserit crimen lese maiestat̃ tria
mala incurrit.Primo ipse truncat capite.
Scd̃o posteritas eius in exiliũ mittit.Et
tertio bona regi cõfiscantur.sic etiã de mor
te ꝯtracta per pc̃tʒ Ade.Primo pctm̃ Ade
fuit crimẽ lese maiestatis:q2 in deũ cõmis-
sum.Scd̃o ipse ꝛ tota ei⁹ posteritas in exi
lium paradisi terrestris fuerunt missi.Ter
tio bona eoꝝ fuerũt ꝯfiscata ꝑ mortem cor
poralem oĩm:q̃ quidẽ mors q̃busdã est me
dicinalis:vtputa illis q̃ moriũtur in chari
tate.Alijs vero penalis qui.s.moriũtur in
peccato.De primo sapie.x.Raptus est ne
malicia immuturet aiaʒ eius.De scd̃o ps.
Mors pctõrum pessima.si q̃ratis dñi qua
re deus capit aliquos iuuenes.Dico ne ma
licia intret aias eoꝝ ꝛc.ꝛ est regula theolo
gorum ꝙ deus sꝑ capit hoiem in meliori
statu:si in pctõ mortali capiat.hoc facit ne
acrius puniatur.si in gratia vt citius remu
neretur.O pctõres ac peccatrices vadatis
ad cimiterium sanctoꝝ innocentiũ respicia
tis oĩa ossa nunq̃d possetis ponere differẽ
tiam inter ossa diuitũ ꝛ pauperũ.certe hoc
solũ interest int̃ diuites ꝑ eo ꝙ delicata ci-
baria comedunt eorũ corpora magis fetẽt
in tumulis q̃ corpora pauperum.beatissi
mus Diero.refert in epistola ad helyodo-
rum de xerse rege qui habebat centum mil
le armigeros ꝛ posuit se supra vnum mon
tem ad videndũ totam comitiuam suam ꝛ
postq̃ vidit eos omnes incepit amarissime
flere.Quidã vero de circunstantibus dixe-

runt. dñe rex cur fletis? nunquid videtis pul
cherrimã comitiuã prõptã ad preliũ et ad
seruiendũ regie maiestati vr̃e. Certe dixit
rex postq̃ vultis scire causã fletus mei di
cam vobis. ego fleo q̄ scio q̄ oĩs tot quot
sum⁹ hic erimus ante centũ annos cinis et
puluis. Deut. xxxij. vbi sunt dij vestri in q̄
bus habebãt fiduciã q̄ comedebãt adipes
et bibebant vinũ libaminũ surgant et opi
tulent vobis. Dña domicella loquimini mihi
qñ eritis in infirmitate et dicetis heu heu et
vocabitis magistrũ reuerendũ vt oret p vo
bis. certe nõ põt vos liberare a morte: quia
hoc est iudiciũ oĩ carni oĩs morimur nõ ẽ
aliqua dr̃ia. vñ Eccles. ij. Morit doctus si
milit et indoctus. Dñs bonauẽ. refert de q̄
dam muliere ducissa veneto⁊ q̃ erat plena
odoribus et balneabat se in rore celi quẽ col
ligebant quotidie serui et in speciebus et quã
do comedebat abhorrebat tangere escas cũ
digito et quidã erat sp̄ assistens in mensa cũ
instrumento argẽteo ad ministrandũ sibi
escas. Sed deus vibrati ense diuine equita
tis sup eã irruit. Audiatis mũdãi et pallar
di et pctõres scripti in libro diaboli. Ecce iu
diciũ dei subito cecidit sup eã vt totũ corp⁹
suũ p oẽs ptes putridũ est factũ et infectũ
ita q̄ nullus poterat ei approximare et vna
filia ponẽs vnguenta ad nasum portabat
ei cibaria et festinãter rediens nõ poterat eã
aspicere et in fine dãnata ẽ mulier illa gau
dentibus multis q̄ de⁹ fecerat talẽ iusticiã
et tandẽ est extincta in illa miseria recipiẽs
pmiũ qd meruit vos dñi potẽtes et diuites
inspiciatis filias vr̃as q̃ portãt caudas et
similr filij q̄ portant manicas largas nũqd
debetis potius filiũ vel filiã a pctõ morta
li custodire q̄ a morte corporali et phibere
ista scãdala. Et vos mulieres facitis de fi
liab⁹ vr̃is meretrices. adã ẽ mortu⁹ et oẽs
sequẽtes reges et pncipes: tot quot fuerũt
mũdi amatores vt multũ bñ deducit Hu
go de scõ victore i tractatu de arra anime.
dic mihi vbi nũc sunt amatores mũdi qui
ante nos decesserũt. Dicatis vos capitibus
aduocato⁊ existentibus in sepulchris q̄ de
fendant cãm suã nũc coram dño q̄ allegent
causas et leges certe nõ erit scientia nec ra
tio. Tunc oĩs lingue auree cessabũt et pul
chritudo facierũ tabescet, non est aliud re
mediũ vos fatue mulieres nisi q̄ dimitta
tis vitam vestrã: et reuertamini ad dominũ
deprecantes eũ vt det vobis gratiam stan
di in monte gratie et deducat vos ad here
ditatem supnam. Amen.

¶ De iusticia. Sermo. lxx.

Nisi abũda
uerit iusticia vestra plusq̄
scriba⁊ et pharise⁊ nõ in
trabitis in regnũ celo⁊.
Verba ista Mathe. v. ca.
origine prime ua graficantur. p basi autẽ
dicendo⁊ in p̄sentia⁊ assumũtur. Attendi
te ad petrã vnde excisi estis: et ad cauernam
laci de qua pcisi estis. Attẽdite ad abrahã
prẽm vr̃m et ad sarrã q̃ peperit vos. Isaie
li. Dñi et aĩe attẽdite. i. attente osiderate qd
dicit nobis ysaias. Attendite dicit ad petrã
etc. ¶ Sed dicet pctõr. frat dic nobis q̃ ẽ ista
petra. Audite me. Bibebãt aũt de spirituali
consequẽte eos petra. petra aũt erat xp̄us.
pme Corinth. x. ca. Considera petrã vnde
existi. Nõne a xp̄o diceris xp̄ianus. Habet
extra de sacra vnctione. c. vnico. A xp̄o xp̄ia
ni dicũtur tanq̄ vncti deriuãtur ab vncto:
vt oĩs currant in odorẽ vnguento⁊ illi⁹
cuius nomen oleũ est effusum. Et augu. de
doctrina xp̄iana. Ex sacramento vnctionis
xp̄iano⁊ oĩm vocabulũ descendit et nomen
qd nomen ille frustra sortitur: qui xp̄m mi
nime imitatur. et Gregori⁹ in homelia. Qui
xp̄i vestigia dedignant sequi qua temerita
te sperant ad ei⁹ claritatis gaudia puenire
Dicatis dñi ecclesiastici qui habetis quat
tuor et qnq̄ cãpanilia supra caput vestrũ.
Et vos dñi burgenses. et vous aussi mes
dames les bourgoises. quõ imitami xp̄m
in hũilitate obediẽtia charitate et paciẽtia.
dicatis mihi si placet qd ei pmisistis quan
do fuistis baptisati? Nõne abrenũciare dia
bolo et pompis eius? quõ seruatis? Timeo
ne sitis mẽdaces. xxij. q. v. ca. Cauete dicit
ambrosi⁹. Cauete frẽs mendaciũ: q̄ oẽs q̄
amãt mendaciũ filij sunt diaboli nõ solum
in falsis verbis: sed etiã in simulatis operi
bus mendaciũ est. Mendaciũ est dicere se
xp̄ianũ: et opera xp̄i non facere. Sequitur.
et ad cauernã laci etc. Iste lacus est de quo

ʒacharias.ix.dicebat. Eduxisti vinctos de
lacu in quo nō erat aqua. Est infernus ter-
ra tenebrosa plena miserijs ⁊ angustijs. De
quo ecclesia canit. Libera aias oium fideli
uʒ defunctoꝝ de manu inferni ⁊ de ꝓfundo
laci. ⁊c. De isto lacu vsqꝫ nunc nos liberauit
dñs expectans nostrā correctionē ⁊ verā pe
nitentiā. Sed que emenda est? Certe multi-
plicatio peccatoꝝ: obliuio dei: excecatio mē
tis: induratio volūtatis in malo: offendere
deū absqꝫ vllo timore. ¶ Audite dñi iustici
arij. scribitur Ecclesiastes. viij. qꝛ nō profer
tur cito cōtra malos sententia. Filij hoim
absqꝫ vllo noie perpetrant mala. Peccato-
res audite vniuersi: dicā vnū mirabile ver-
bū. Sunt quadraginta mille sacerdotes in
inferno: tot mercatores: tot nobiles: tot di-
uites: ⁊ pauperū oppressores qui nō tantū
demeruerūt dānari sicut vos. Nōne multi
sunt in ista societate q̄ melius meruerūt dā
nari ꝗ̄ malus diues. Auditis me bene dñi
ecclesiastici. quon plaist. Et vos dñe farda-
te que portatis la queue troussee gallice. et
vous gaudisseurs qui toute iour bastez le
paue. tanꝗ̄ leo rugiens circuiēs quē deuo-
ret. Quid dico: dico sic. Sunt quadraginta
mille sacerdotes in inferno: tot mercatores
⁊c. Capitis linguā gallicā: capitis ne sniaʒ
verboꝝ? dicatis quid dicit cor vestrū. Sed
dicet aliquis frater mirabile dicitis: si ita
sit: quō non sumus iaʒ dānati quis nos su
stinet ⁊ preseruat? Dicatis nobis petre: q̄a
vos estis amicus dei: scitis ne aliq̄d. ij. Pet
iij. Patienter agit ꝓpter nos nolens aliq̄s
perire sed oēs ad pniam reuerti. ⁊ Tren. iij.
Mia dei est: qꝛ nō sum⁹ consūpti. Quid er
go erit de nobis? Certe graui⁹ dānabūtur
dicit valerius. Leo etenī gradu ad sui vin-
dictam diuina ꝓcedit ira: tarditatēqꝫ sup-
plicij grauitate cōpensat. q̄d ergo? opʒ ꝗ̄ iu
sticia nostra abūdet a iusticia pharisеoꝝ.
Et h̄ est qd̄ dicebā in snia verboꝝ premisso-
rū. Nisi abūdauerit ⁊c.
¶ In p̄nti sermone p̄mo habebim⁹ questio
nē theologalē quā ponūt doctores: p̄cipue
scotus. iij. sentē. di. xx. Utrū lex noua xp̄ia-
noꝝ sit grauior veteri lege iudeoꝝ. Et vide
tur ꝗ̄ sic: qꝛ lex noua multa supaddit vete
ri legi. Math. v. Dictū est antiquis nō occi
des. Ego aūt dico vobis. ois qui irascit fra

tri suo reus erit iudicio: ⁊ sic de alijs prece-
ptis. Si ergo iudei estimabant legē grauē
⁊ quasi iportabilē vtriqꝫ. Actū. xv. Quid tē
tatis deū imponere iugū super ceruiceʒ di
scipuloꝝ. quod neqꝫ patres nostri neqꝫ nos
portare potuim⁹: quid agent xp̄iani quoꝝ
iusticia dʒ abūdare vt dicit thema. ⁊ quoꝝ
lex cōprehendit veterē ⁊ aliquid vltra: ⁊ sū
eis precipit obseruare si velint saluari. Sʒ
cōtra Math. xi. Uenite ad me oēs qui labo
ratis ⁊ onerati estis cerimonijs ⁊ p̄ceptis
iudicialibus veteris legis ⁊ ego reficiā vos.
⁊ sequit. Iugū meū suaue est: ⁊ onus meū
leue. Preterea hierony. dicit. Qui dicit xp̄ʒ
impossibilia p̄recepisse anathema sit. ¶ Re
sponsio scoti est: hic duo sunt videnda: quia
ex duobus pendet grauitas alicuius legis
respectu alterius videlʒ. ex onere iposito et
ex defectu remedij. ad supportandū on⁹ im
positū. Onera iposita in veteri lege erant p̄
cepta moralia cerimonialia ⁊ iudicialia ad
q̄ tenebātur. Cerimonialis sūt multo pau-
ciora ⁊ leuiora q̄ iposita sūt ꝑ xp̄ʒ. Iudicia
lia nulla sunt posita ꝑ xp̄m. qꝛ lex nostra ē
lex grōsitatis ⁊ humanitatis in qua nō oʒ
habere iudicialia. Quantū ad moralia com
parādo legē legi: dubiū est vtrū fuerit equa
litas: qꝛ dubiū est vtruʒ illi tenerent ad oia
illa p̄cepta. si nō tenerent tunc lex nr̄a esset
grauior ꝗ̄tum ad moralia: si hec grauitas
non equiparatur grauitati cerimonialiuʒ
legis veteris. vnde ꝗ̄tum ad cerimonialia
illa fuit grauior: et ꝗ̄tū ad multitudinem:
⁊ ꝗ̄tū ad difficultatē obseruandi vt tangit
augustin⁹ di. xiij. c. Oia. Unō rabi moyses
enumerauit plusqꝫ sexcentū p̄cepta ad que
oia tenebātur illi q̄ erāt valde difficilia. pu
ta ꝗ̄ omne masculinū ter in anno p̄sentare
tur in hierusalē ꝗ̄tūcunqꝫ distarent. de nō
tangendo mortuū. de non comedendo post
tactuʒ mortui sine baptismo ⁊ multa alia.
Lex aūt noua s̄m augu. di. xij. oīa ad inqui
sitiōes ianuarij paucis ⁊ manifestis sacra-
mentorū ritibus cōtenta est. Nō eni habet
nisi septē sacramēta: que etiā oia non sunt
christianis necessaria: quia nō omnes reci-
piunt matrimoniū nec ordines. Baptism⁹
aūt post peccatū origiale ⁊ penitentia post
peccatū mortale sunt necessaria. Alia autē
sacramenta a baptismo ⁊ pnia nō semꝑ sūt

necessaria. aut si sunt necessaria sunt satis facilia. puta confirmatio eucharistia extrema vnctio &c. Quantum ad cerimonialia lex noua est facilior quam vetus. Quantum ad iudicialia patet quod lex noua est leuissima. Quantum ad secundam partem articuli videlicet de remedio ad portandum onus adhibito. dicendum quod passio christi exhibita plus meretur de gratia credentibus eam iam exhibitam quam meruerit illis qui credunt illam vt exhibendam. Et ideo sacramenta nostra que habent efficatiam in virtute passionis christi exhibite: plus conferunt de gratia quam sacramenta veteris legis. Ideo &c.

¶ In presenti sermone tria videbimus.

Primo de perfectione iusticie christianorum.

Secundo de punitione inobedientium.

Tertio ostendetur per exemplum quod inobedientes a deo eternaliter punientur.

¶ Pro primo est notandum quod iusticia christianorum est vita virtuosa ducens ad regnum: quia vt dicit crisostomus. Iusticia hic capitur pro omni virtute. Iusticia phariseorum et scribarum erat imperfecta tripliciter prout ad presens sufficit. Primo quia erat circa opera exteriora. de interioribus parum curabat. Ideo eis dicebat christus comminatiue. Math. xxiij. Ve vobis scribe et pharisei qui mundatis quod de foris est calicem et parapsidem. Intus autem pleni estis rapina &c. Est methaphorica locutio. Unde lex illa non puniebat animum sed manum. i. opus extrinsecum: quia pene erant taxate pro operibus et non pro peccatis cordis. nec ipsi pharisei curabant nisi de iusticia et bonitate operum exterioris: et non de iusticia cordis propter quod a christo dicuntur similes sepulchris dealbatis que a foris apparent speciosa. Sed iusticia christianorum. i. vita ducens ad regnum oportet quod sit perfecta intus. s. et extra. hoc est quod simus iusti desiderijs bona voluntate recta fide et mundo corde. quia vt dicitur Math. xv. De corde exeunt cogitationes male. Ideo radicem oportet esse mundam alias poma erunt vermiculosa. ad Roma. xi. Sicut radix sancta et rami. et Mat. vij. Arbor bona bonos fructus facit. Debet etiam esse perfecta extra bona opera faciendo. quia non sufficit habere bonam voluntatem vbi adest facultas operandi. Math. vij. Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum. Sed qui facit voluntatem patris mei qui in celis est &c.

¶ Secundo eorum iusticia erat defectiua quia erat ventosa. Nam omnia opera sua faciebant vt viderentur ab hominibus vt habetur. Math. xxiij. Elemosynam faciebant et orabant ad ostentationem. Math. vi. Non eritis sicut ypocrite tristes &c. ideo dicit christus. Cum facis elemosynam noli tuba canere ante te sicut ypocrite &c. Iusticia vero ducens ad regnum celorum debet esse virtuosa: quod tunc fit quando a bona intentione procedit vt valet homo in sua iusticia principaliter intendat deo placere et proximum edificare.

Tertio eorum iusticia in hoc deficiebat: quia quantum ad se erat remissa: ad alios vero erat austera. Math. xxiij. Alligant onera grauia et importabilia. Auditis que dico domini prelati et animarum curam habentes. In factis autem subditorum et alienis excolebant culicem. hoc est mandabant eis minima seruare. Culex enim est paruum genus musce aculeo sugens sanguinem. Unde a christo maledicebantur. Math. xxiij. dicente. Ve vobis scribe et pharisei qui relinquitis ea que grauiora sunt legis misericordiam et iudicium &c. vnde tales faciunt magnas caudas de corio alieno: sicut lupus qui quando abbas effectus est verberauit asinum qui comedebat petrocilium in ortho sacerdotis: et ipse quotidie comedebat oues et agnos alienos. Iusticia vero ducens ad regnum oportet quod sit ad alios plena misericordia. Austera vero in se vt omnia mandata dei impleat. quia vt dicitur. Iacobi. ij. Qui totam legem seruauerit offendat autem in vno: factus est omnium reus. et Mathei. v. Qui autem soluerit vnum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines minimus vocabitur. i. nullus. quia non intrabit in regnum. Item quod iusticia sit misericordia plena: hoc ondit christus in seipso: quia aliorum peccata portauit: adultere pepercit: magdalenam iustificauit: petrum negantem non abiecit. mot mot. Videamus modicum quomodo abundat hodie iusticia christianorum a lege scribarum et phariseorum. Dicatis domini ecclesiastici qui viuitis de bonis crucifixi: et facitis bancqueta et conuiuia ad que inuitatis compatrem et commatrem. bene intelligenti pauca sufficiunt (vous me entendez bien). Et postea scitis datur caputium commatri de bonis ecclesie. Notate verba et signate ministeria. Et vos domini mercatores qui estis locati in locis obscuris vt carius vendatis mercantias (quou plaist). Et vos iuuencule fardate que recepistis a garsione spintera: zonam:

De iusticia christianorum

vel per caligarus. Et vos dñi iusticiarij (et toute maniere de billon) quid dicit cor vr̄m loquat᷑ vnus ꝓ oībus ⁊ dicat veritatē. nullus loq̄t᷑? Ha ego capio fidē testē ꝺ vita vr̄a q̄ nō mētit᷑. Loquami dñe ysaia ꝓ omnibꝰ istis. quid dicetis? Audite ysaiā. lix. Aduersuꝫ est retrorsū iudiciū ⁊ iusticia longe stetit. q2 corruit in plateis veritas: ⁊ equitas nō potuit ingredi. ⁊ facta est veritas i obliuionē. Et vos osee scitis aliquid de iusticia istoꝝ. Osee. iiij. Non est veritas ⁊ nō ē mīa ⁊ nō est scientia dei in terra ⁊c. Peto dñi et dñe cui seruitis. Vos dñi armigeri q̄ estis in seruitio regis. si bene seruitis vos habetis stipendia vestra: quo ad animā cui seruitis? Et vos domicelle dicat vnus. certe frater? mūdo ⁊ diabolo in peccatis viuentes. Que stipendia habetis? Audite vniuersi dicam vobis: nō ex doctrina alteriꝰ doctoris ꝙ pauli apostoli. ad Roma. vi. Stipendia pctī mors. ecce stipendia vr̄a ad oēs demones perpetuis diebus dānari. Vos corizatis ⁊ bonū vultū facitis: manutenetis gorrā: ⁊ in fine dierū vestrorū opꝫ dānari. vela le cas seigneurs. Est cōis fama: ꝙ armigeri sunt valde mali. cōiter defraudāt pauperes. Le bon hōme est deulx beu ⁊ bastu. luxuriant᷑ ⁊c. Puto tñ ꝙ nō sunt ita mali ꝙ vellent locare equos suos in ecclīa ⁊ ꝓphanare rem sacrā. Audite dñi ecclesiastici nolletis accipere calicē sacrū ⁊ intus ponere lutū vel stercora: vel ad vsus ꝓphanos applicare: q2 eēt pctm̄ mortale ⁊ excōicatio. dico verū. Dñi legiste vos habet̄ legē. C. ꝺ sacro sanct̄ ecclesijs. l. placet. ꝙ ecclesie nō debent ꝓphanari nec vsibꝰ ꝓphanis applicari. Habet̄ aliā legē. ff. de religiosis ⁊ sūptibus funerū. l. Si quis sepulcrū. q̄ est res sacra nō dꝫ accipere ius alteriꝰ cōuersatōnis nec ad ꝓphanū vsum applicari. Et de ꝯse. di. i. c. ligna. vbi habet᷑ in sūma: ꝙ q̄ deo ꝯsecrata sūt nō dn̄t ad vsus ꝓphanos applicari. Ad hoc etiā est regula iuris li. vi. Semel deo dedicatū nō est ad vsus hūanos vlterius trāsferendū. Quero nūc dñi ⁊ dñe qd̄ ē magꝭ ordinatū vl' ꝯsecratū ad seruitiū ⁊ honorē dei vel ecclīa aut sepulchrū vel calix ꝯ hm̄oi vel aīa peccatoris. Breuit᷑ loquēdo nō est cōparatio. Aīa enī ē ad ymaginē ⁊ similitudinē dei creata. Et vos facitis eā stabulū porcoꝝ. i. demonū foueā latronuꝫ. Vos quotidie eā ꝓphanatis. Nunq̄d estis excōicati ⁊ exclusi a regno celoꝝ? Casus est patens. Vos mercatores maritati qui vaditis ad nūdinas ⁊ patriā alienaꝫ seruatis ne fidem matrimonij? quid facitis nihil dico. Nescio si vxores vestre faciant vobis de tali pane offam. Potestis bene sufflare in palma manuū vestraruꝫ. fama vestra volat vsq3 ad. xl. leucas. In lege iudeoruꝫ mulier lapidabatur q̄ cōmittebat adulteriū. Et viro frangebātur dentes: ⁊ lapidibꝰ ꝑcutiebatur cōtra mamillas. Vos cōcubinarij sacerdotes q̄ tenetis ꝯcubinā a pot ⁊ a cullier. ⁊ vos alij fornicatores filij diaboli per imitationem: estis adhuc in stercore vestro? frat ita. Et quare non corrigis te? frater quādo ero senex. Ponatis manū ad pectꝰ gaudisse urs ⁊ dicatis veritatē: vellet̄ ne senescere? Certe dicet aliquis frater nō. de ore tuo te iudico. dicit enī Greg. de pe. di. i. c. voluissēt. Ad magnā ergo iusticiā iudicātis ꝑtinet vt nūq3 careāt supplicio q̄ dū viuerēt noluerūt carere pctō. Sꝫ dicet aliq̄s. frat᷑ puto ꝙ deus qui tm̄ diligit nos nō vult nos ꝑuare suo regno. ꝓpter enī suā magnā dilectionē quā ad nos hūit misit filiū suū recuperare nobis hereditatē celestē. vos bn̄ dicitis sed nō totū. Si facias q̄ vult ⁊ ei in oībus obedias nō priuabit te regno suo: si ꝯtrie foliū si oppositū in opposito. Habet̄ legē. C. ꝺ in officioso testamento. in. l. fi. ⁊ extra de iureiurā. c. q̄ntauallis in antiquis. vide in glo. vnā autēticā in q̄ ponūtur. xiij. casus q̄bus exhereda᷑ quis. Cause ꝯo ingratitudis ꝓpter q̄s pr̄ pōt exhereditare filiū sūt he.

Prima si filiꝰ parētibꝰ manꝰ intulerit.

Secūda si grauē iniuriā eis fecerit.

Tertia si criminaliter eos accusauerit.

Qrta si cū maleficꝭ ꝯsa᷑: ⁊ maleficꝰ efficia᷑.

Quīta si vite parentū fuerit insidiatus.

Sexta si vxori vel ꝯcubine patris se miscuerit filius. Septima si ex dilapidatione filij graue dispendiū parentes sustinuerūt. Octaua si pro debito pr̄is filius fideiubere noluerit. Decima si filius patrem facere testamentum prohibuit. Undecima si inter infideles contra voluntatem parentū ꝑseuerauerit. Duodecima quando filia vitam luxuriosam duxit cū parentes pro posse vellent

eã dotare. xiij. cã si parentib⁹ furiosis debi-tã curã nõ impenderit filius. xiiij. si paren-tes de carcere educere neglexerit ipse fili⁹. Iste est tenor glose illius capli quantavallis Audite dñe: vna vestrũ hꝫ vnã filiã vult et monet eã honeste ꝛ caste viuere loq̃ ꝛ ꝯuersari. quero nunc si oppositum faciat quid dicet bona mat̃: filia tu mea monita contẽ-psisti: vitã reprobã tenuisti mechãdo furã-do ꝛ hmõi: qñ oportebit eã maritari pote-rit dicere. bonis meis priuaberis: nec here-ditatẽ quãcũq; possidebis vade misera: cũcti me ostẽdunt digito ꝓpter te: recede a no-bis. ¶ O dñi audeo dicere ꝙ talis filia non facit tantã iniuriã pr̃i ꝛ matri ꝙ̃tam facit blasphemator ribaldus vel paupeꝝ oppres-sor. Quod remediũ ꝰ pr̃. Certe pctõr paup nõ est aliud nisi vitã bonã ampleti: ꝛ prete-ritã malã corrigere. qꝛ ꝫm sniam verborũ p̄missoꝝ. Nisi abũdauerit iusticia vr̃a plus-q̃ scribarum.

¶ In secũda pte videbim⁹ de punitione io-bedientiũ cũ dr. nõ intrabitis in regnũ celo-rũ. Sed dicet pctõr. fr̃ q̃d inde sequit̃? custo-diat deus suũ padisum p se ꝛ dimittat me hic sp gaudere. Audite dicã hic duo. p̄mo ꝙ nõ semp gaudebis. qꝛ dicit Apl's Hebre. ix. ꝙ statutũ est hoibus semel mori. ꝛ phũs. mors est oibus aĩabus cõis. Scdo ꝙ si di-cas istud corde ꝛ voluntate deliberata hoc sufficit vt sis dãnatus ppetuis dieb⁹. qꝛ si-gnũ est ꝙ plus diligas bonũ creatũ q̃ icre-atũ ꝛ sũmũ bonũ ad q̃d oĩa dñt ordiari q̃d ẽ pctm̃ mortale. attẽdite pctõres sciq; ne q̃d sequit̃ ad istã. Nõ ĩtrabitis ĩ regnũ celoꝝ. cer-te sequit̃. ꝰ ibitis ad infernũ p illã figurã grã-ma. q̃ dr litpota qñ min⁹ dr ꝛ plus ĩtelligit̃ vt iste nõ ẽ iuuenis: ꝰ est senex ꝛc. Dicet ali-q̃s. nõ credo ꝙ de⁹ fecerit nos vt dãnemur Notate de⁹ ẽ sicut magn⁹ rex q̃ facit patibu-lũ p suspẽdendo nõ facit nec vult ꝙ sis su-spẽsus volũtate ãtecedẽte imo si ei obedias ꝛ facis q̃ vult diliget te. si sis blasphemator ꝛ traditor vult ꝙ sis suspẽsus. Sic xp̃s fe-cit patibulũ inferni p pctõrib⁹ ꝛ tñ volũta-te ãtecedẽte neminẽ vult pire ꝫ oẽs ad glo-riã eternã puenire. ꝫ si q̃s fuerit sibi inobe-diẽs vult ꝙ suspẽdat̃ in patibulo inferni. Jõ caueas tibi: qꝛ horrẽdũ ẽ icidere in ma-nus dei oĩpotentis: vt dicit Apl's ad Heb. x.

Sed q̃d dicũt nũc multi? O isti p̄dicatores loquũtur nobis de inferno vt inferãt nobis timorẽ putãs ꝙ ita sit a pte rei. Dico tibi ob-stinate pctõr ꝙ nõ solũ ista dico ꝙ inferaꝫ audientib⁹ timorẽ: ꝫ qꝛ ita est. Qd ꝓbo au-ctoritate rõne ꝛ exẽplo. Job. xvij. Si susti-nuero ĩfern⁹ dom⁹ mea ẽ. ꝛ p̃s. Cõuertant̃ pctõres in infernũ ꝛc. Et eccl'e. ix. Corda fili-orũ hoim replent̃ malicia ꝛ ꝯtẽptu in vita sua. ꝛ post hoc ad inferos deducent̃. Rõne diuĩe iusticie q̃ reddit vnicuiq; iuxta opera sua. exẽplo. Luce. xvi. Mortu⁹ ẽ diues ꝛ se-pult⁹ in ĩferno q̃ a tanto tpe petit guttã aq̃. Nõ ẽ ioc⁹ nõ ẽ fabula. Il ny a ne si ne q̃ car il fault passer p la. Luce. xiij. Nisi pniãꝫ ege-ritis oẽs simul pibitis. Placet vobis audire hiero. ad palmachiũ ꝛ oceanũ. Dicit eñi sic. An putam⁹ fr̃es ꝙ iocãdo p̄dicẽt ꝓphete. ri-dendo loquant̃ apl'i. inutilit̃ xp̃us iudiciũ cõminet̃? Sꝫ ioci nõ sũt: vbi supplicia itercedũt. Si iocãdo passi sũt: credãt̃ iocãdo locuti hec ille. q̃d ꝰ pr̃ faciẽdũ est? Certe oꝫ mala opa corrigere ꝛ bona facere: alias verifica-bit̃ thema in snia ꝟboꝝ p̄missoꝝ. Nisi abũ-dauerit iusticia vr̃a plusq; ꝛc. ¶ Tertio ha-bem⁹ videre de punitõe inobedientiũ. de q̃ legit̃ horribile exemplũ q̃d narratur in pro-ptuario discipuli.

¶ De eudone ep̃o horribile exemplũ.

¶ Apud ciuitatẽ meydeburgenseꝫ in saxo-nia ꝯtigit ꝓdigiũ terribile nimis. Qd quẽ-admodũ factũ sit stilo veraci referã. Ut ĩno-tescat oib⁹ q̃ malũ ꝛ detestabile sit in statu p̄latõis turpit̃ viuere ꝛ p̃rimoniũ xp̃i ma-le expendere: ꝛ moniales deo dicatas vio-lare. In p̄dicta vrbe scholaris q̃dã eudo no-mie liberalib⁹ litteris insudabat: q̃ cũ esset duri ingenij ꝛ nihil oio ꝓficere posset: q̃tũ-cũq; a mgr̃is suis ꝟberib⁹ torq̃ret̃. Quadã vice post enormes plagas scholas exiẽs ec-clesiã scti Mauritij itrauit: ibiq; cũ igenti deuotõe ꝓsternẽs se: ꝛ regie celi clementiã ꝛ bti mauritij p̃ocĩniũ p illumiatõe sui in-genij iplorauit. Hic in pce posit⁹ aliquãtu-lũ obdormiuit. Cui ꝓtin⁹ mr̃ mĩe apparẽs dixit. Audiui orationẽ tuã: ꝛ ecce nõ solum sciẽ mun⁹ tribuo tibi: ĩmo ẽt post mortẽ ar-chiep̃i q̃ nũc p̄est eccl'iam p̃ncipis mei mau-ritij tue fidelitati cõmẽdabo. Quaꝫ si bñ re-xeris: grande p̄miũ ꝯseq̃ris: si aũt male in

Exemplum de eudone

aīa ⁊ corpe morieris. His dictis v̄go maria disparuit ⁊ iuuenis euigilās more solito lectionē repetiuit. Cūq₃ ad loquēdu₃ os aperiret: cepit disputādo oēs ꝯcludere: ⁊ in oī sciā ꝑitissim⁹ apparere. Stupebāt oēs q̄ eū audierāt dicētes. Vñ isti tanta sciā ē inspirata: nōne iste est eudo qui heri mactabatur vt pecus: ⁊ ecce hodie ꝓbat̄ esse ph̄us. Post biēniū aūt archiep̄us moriebat̄: ⁊ eudo a cūctis elect⁹ efficitur metropolitan⁹. Cōfirmat⁹ igitur ⁊ pallio decorat⁹ aliquā diu bene vixit. Et q₂ honores mutant mores: cepit ꝓcessu t̄pis cōsiliū matris dei negligere ⁊ ꝓprie salutis īmemor esse et voluptatibus deſuire ⁊ ecclesie facultates dilapidare. Et nō solū feminas seculares: sed ⁊ velatas violare. Insup q̄ȯ deteri⁹ est absq₃ vllo timore ad oīa flagitioꝝ genera habenas laxare. Sicq₃ facta est vita eius oībus odiosa: oībusq₃ detestanda. Prochdolor cū multoꝝ annoꝝ curricula memorat⁹ archiepiscopus aerē mūdūq₃ totu₃ suis scelerib⁹ corrupisset: quadā nocte quādā abbatissam monialiū de regali cenobio: q̄ȯ tūc Wester holtz: nūc vero vallis lilioꝝ dicit̄ ordis cisterciēſ. secū in lecto h̄ret vocem audiuit in hec verba terribilit̄ intonantē. Fac finē ludo q₂ lusisti satis eudo. His audit̄ cachinis multis ficticiū suspicabat̄: ⁊ mane fc̄tō rursu₃ delitijs īuoluit̄: factusq₃ dur⁹ vt lapis ad ꝓdigiose vocis cōminationē mīme cōpungit̄. Sequēti nocte vocē similē audiēs ⁊ paruipēdēs stult⁹ ille vt ante in sua malicia ꝑdurauit. Nocte igit̄ tertia apud illa₃ abbatissam cubās cū opus nephandū libidiose exercuisset vox supradicta cū ingenti fragore itonuit dicēs. Fac finē ludo ⁊c. Hac ergo audita vehemēter stupefact⁹ īgemuit aliquātulū: sed nō resipuit. Verūtamen dānationi iā ꝓxim⁹: miser ille coruinū quidē cras sepe cecinit: s₃ nequāq₃ ad lauachꝛū penitentie ꝓperauit. Mira dicturus sū: vera tū q̄ si saxones apud quos gesta sunt reticere vellent: elementa oīa clamarent: sicut sequētia manifestāt. Post menses ergo tres canonic⁹ q̄da₃ metropolitāe eccl̄ie Meydeburgēsis Frederic⁹ noīe multū venerabilis maxime sc̄titatis: q̄dā nocte in choro sancti mauritij existēs: ⁊ orōni feruenti⁹ insistens deū ꝓ sc̄tā vniuersali eccl̄ia dep̄cabatur et maxime ꝓ sua metropolitana: vt conditor oīm iustus iudex: aut citius modicū caput eudonē archiep̄m ꝑ interitū de medio tolleret: aut certe in meli⁹ cōmutaret. V̄ba pondus habuerūt: ⁊ ecce ꝓtinus secuta ē visio nimis terribilis cūctisq₃ mortalib⁹ metuēda maxime tn̄ eccl̄iaꝝ rectoribus q̄ gregem dn̄icū sibi cōmissū p̄cedētes ⁊ malis exemplis inficiētes p̄cipitant sepi⁹ in infernu₃. Vidit itaq₃ q̄ vent⁹ valid⁹ oēs eccl̄ie lāpades parit̄ extinxit. Qui ꝓpt̄ hoc terrore nimio correptus loco adhesit steterūt come ⁊ vox est faucib⁹ īterclusa. Tūc postmodū venerūt duo iuuenes duos cereos gestātes ⁊ ad altare ꝓcedētes hincinde iuxta cornua altaris steterūt ac totā illā aulā lumīe repleuerūt. Post q̄s ingressi s̄t alij duo q̄ꝝ vnus tapeta ante altare decēt̄ strauit: alt̄ v̄o duas aureas cathedras desup collocauit: p⁹ illos alt̄ q̄dā sol⁹ itauit q̄uelꝰ ꝑugil strēnu⁹ incedebat euaginatū tenēs gladiū: ⁊ stās i medio eccl̄e valēter clamabat dicēs. O oēs sc̄ti quoꝝ reliquie hic h̄ntur surgite venite ad iudiciū dī. His audit̄ apparuit maxima multitudo ⁊ p̄fulgida vtriusq₃ sexus. Alij militari habitu adornati. Alij etiā pōtificalib⁹ insigniti infulis: ⁊ hi oēs choꝝ itrauerūt: s̄m ordinē ⁊ merita sua hincīde se locauerūt. Tūc etiā apparuerūt. xij. viri gloriosi in quoꝝ medio gradiebat̄ q̄dā sole splendidior: r̄gio diademate: ⁊ sceptro adornat⁹: apl̄i vero erāt ⁊ iesus xp̄s. Quē mox vt viderūt deuote adorauerūt: ⁊ sup cathedram eū sedere fecerūt. Affuit etiā regina celorum quā clarissima turba virginū seq̄bat̄. Sc̄ti v̄o oēs dei m̄rem honorātes genicularitersusceperūt. Cui xp̄s mox occurrēs ⁊ manū ei⁹ apprehēdens iuxta se venerabil̄r collocauit. Ecce postremo apparuit sc̄tūs mauritius dux gloriosus cū sua legione sex milibus ⁊ sexcent̄. lxvi. q̄ vnanimit̄ se ꝓsternētes adorauerūt xp̄m dicētes. O eq̄ssime iudex ⁊ cōditor seculoꝝ da iudiciū. His dict̄ surgētes steterūt reuerēter. Quib⁹ dn̄s ait. Scio quid q̄ritis. ⁊ adiecit. Date eudonē archiep̄m. Cōtinuo quidā ex astantib⁹ abierūt ⁊ miserū eudonē de latere abbatisse trahentes mirabiliter adduxerūt: quē sc̄tūs mauriti⁹ seuerius intuēs dixit. Dn̄e mi eq̄ssime iudex iudica iuste. Ecce iste eudo nō ē ep̄s:

sed lupus. non pastor: sed raptor mactator
⁊ deuorator gregis tui. Iste est etiã cui dña
nostra mater tua scientiã donauit: cui hanc
ecclesiã ad honorẽ noĩs tui meiq; ac socioꝝ
meoꝝ factam cõmendauit predicens ei. Si
bene rexeris: vitã perhennẽ habebis: sin aũt
male in corpore ⁊ aĩa morieris. Iste insuꝑ
est qui ãmonitus semel ⁊ iterum ⁊ tertio se
corrigere noluit ⁊ nõ solũ hanc ecclesiã: sed
se ⁊ aĩas sibi cõmissas ꝓphanãdo ad nihi-
lũ se redegit: imo sponsas tuas semꝑ turpi
ter ⁊ temere violauit. Ergo iudica iuste iu-
dex equissime. His auditis dñs presidens
iudicio sanctosq; respiciens dixit. Quid vo
bis videt̃ de isto. Pugil aũt supradictus vo
ce magna clamauit dicens. Reus est mor-
tis. Iudex vero ⁊ oẽs qui aderant in sñiam
cõuenerũt: ⁊ quale genus mortis ille impi
us sustinere deberet inter se tractauerunt.
Tũc iudex ait. Caput amittere meruit: qui
sine capite viuendo in sordibus cõputruit.
Quo dicto pugil confestĩ eudoni precepit
vt ceruicem extenderet. Quod cum eudo fe
cisset ⁊ pugil gladiũ ad ictũ leuasset quidã
clamauit dicens. Contine manũ tuã donec
ab eo reliquie auferant̃. Tunc quidã cũ ca
lice affuit corã eudone stãs donec pugil mi
serrimi hoĩs collum cũ pugno multis vici
bus valide ꝑcussisset. Et ecce post quẽlibet
pulsũ hostia poluta per os eudonis exiẽs
in calicẽ corruit quas dñs reuerẽter accipi
ens diligentissime lauit suꝑ altare in cali-
cem ponens: ⁊ cũ sua turba decent̃ inclina-
uit abijt ⁊ recessit. Post hoc miserabilẽ eu-
donẽ pugil sepedictus aggrediens decolla
uit. Sicq; tota illa congregatio disparuit.
Canonicus aũt supradict⁹ qui vidit hõ iu
stus nõ in sõnis sed oculis apertis stupẽs
⁊ tremẽs lumẽq; in cripta reperiens oĩs
lampades ecclĩe reaccendit. Cũq; adhuc d̃
facto dubi⁹ ⁊ anxius secũ miraret̃: tandem
resumpta audacia ad locũ iudicij paululũ
processit. viditq; calicẽ cum hostijs in alta-
ri ⁊ caput a corpore longius ꝓiectũ nec
nõ pauimentũ sanguine madefactũ. Tũc ce
pit exclamare ⁊ dicere. o triste spectaculũ.
o grande miraculũ: ⁊ o vere tremendũ iudi
ciũ. O ꝙ horrendũ est incidere in man⁹ dei
viuentis: quos diu vt cõuertantur tolerat
non cõuersos durius dãnat. Post hoc oẽs
fores ecclesie obserauit ⁊ nullũ oĩno ingre
di permittens donec sole iam orto oĩs po
tiores clericos ⁊ laicos cõuocauit. Tunc ia
nuas reserans seuissimã dei vltionẽ scil;
eudonem archiepiscopũ in suo sanguine ta
befactum omnib⁹ ostendit: ⁊ cuncta que vi
derat per ordinẽ enarrauit. Eadẽ vero die
quidam ex eius capellanis bruno noĩe cũ
legationem sibi cõmissam peregisset ꝑ me-
tropolim continuo famulis ante se proce-
dentib⁹ studuit remeare. Interim graui op
pressus sõno arborem quandã vmbrosam
videns de equo descendit: ⁊ frenũ fortiter
alligans ad brachium ibidem paululũ ob
dormiuit. Et ecce globus imundorum spi
rituũ cum tubis ⁊ tĩpanis: gladijs ⁊ fusti-
bus: cum lanceis ⁊ securibus ad eundẽ lo-
cum gradu concito properabant. Cũq; oẽs
conuenissent vnus ex eis qui eorum ꝑnceps
esse videbatur: ⁊ qui erat statura procerior
⁊ vultu terribilior solium construentes de
super posuerunt. Nec mora. Alter cuneus
eque grandis clamans cachinnãs ⁊ tripu
dians apparuit, de q̃ quidã velociores aq-
lis celi precesserant ⁊ fortiter clamauerunt.
Date locum. date locum. Ecce princeps no
ster eudo appropinquat. his dictis satelli-
tes sathane miseram eudonis animam in
effigie corporali cathena ignita ad collum
constricta: ⁊ ad suum principem perduxe-
runt. Cui sathan protinus assurrexit. salu
tans eum verbis pacificis in dolo. bene in
quit venisti. O princeps fautor ⁊ dilatator
regni nostri. Ecce parati sumus tibi ⁊ oib⁹
amicis nostris fidelibus pro meritis red-
dere talionem. Cũq; eudo obmutesceret. sa
than assistentibus ait. Fatigatus est iste di
lectus noster huc veniẽdo: ⁊ ideo placet no
bis vt consoletur. date ergo ei manducare.
Illo rẽnuente ⁊ caput auertente ministri
ei bufones ⁊ serpentes ei violenter impres
serunt ⁊ liquorem sulphureum postmodũ
infuderunt. adhuc illo non loquente sathã
precepit dicens. Ad balneum principum
talis princeps deducatur: post ilico redu-
cetur: ⁊ ecce nõ ꝓcul erat puteus cooperc
lum habens. Quo ablato flamma vorax
vsq; ad celum erumpebat: que non solum

arbores ⁊ montes lapidesq̧: imo aliquā iu
xta manentem velut stipulā cōsumebat: in
quē puteū illū infelicē eudonis aīam preci
pitauerūt ⁊ postmodū extrahētes ī moduȝ
ferri cādentꝭ totaȝ igneā suo p̄ncipi detule-
rūt. Cui subridēs dixit. Nōne suaue balne-
uȝ habuisti vt p̄nceps. Tūc eudo dānatum
se vidēs cepit blasphemare ⁊ dicere. Ma-
ledictus o sathā tu ⁊ oīs familia tua oīsq̧
suggestio tua ⁊ oē imperium tuū. Male-
dictus deꝰ ꝗ me creauit. maledicta terra q̄
me portauit. maledicti parētes ꝗ me genu
erūt. ⁊ maledicta oīs creatura ī celo ⁊ in ter
ra. Tūc oēs demones vna cū p̄ncipe suo ce
perūt manibus plaudere ⁊ dicere. Uere di
gnꝰ ē iste nobiscuȝ manere: qꝛ poptime scit
nostꝝ cāticū ⁊ officiū. Mittaṫ ꝑ ad p̄ncipa
lē scholā nr̄aȝ dānatoꝝ vt videat: audiat: ⁊
discat: sentiatq̧: ⁊ ampliꝰ inde nō exeat in
secula seculoꝝ. Uix v̄ba finierāt: ⁊ ecce vna
nimiṫ in illā odiosā creaturā irruerūt eāq̧
īpetuose in tartareū illō baratrū iactādo ī
merserūt: ac si celū ⁊ terrā ⁊ oēs huiꝰ mūdi
mōtes adīuiceȝ q̄terenṫ. Capellanꝰ aūt su
pradictꝰ hec vidēs ⁊ audiens timuit vehe
mēter. Tūc p̄nceps tenebraꝝ digito eū ōn-
dēs dixit. Uidete ne effugiat clericꝰ ille qui
nos aspicit: ꝗ sp̄ extitit maloꝝ suoꝝ coopa-
tor ꝯscius ⁊ defensor. ergo sicut fuit auctor
culpe: sic sit pticeps ⁊ vindicte: in illūq̧ pu
teū ad suū demergaṫ dn̄ȝ. Quo dicto cū de
mones eū rapere vellēt ⁊ ipse fugere cona
reṫ: repēte a sōno exiliēs euigilauit: sicq̧ eiꝰ
equꝰ territꝰ tādiu hinc inde saltabat ⁊ cur-
sitabat trahens miserū hoīem donec a sua
iūctura eiꝰ brachia penitꝰ dissoluebāṫ. Dif-
ficulṫ aūt equū ascēdens ꝑ metropoli venit
⁊ mox vt dn̄m suū mortuū eē cognouit: vi-
sionē verificā agnouit ⁊ terrorē terrori: iudi
ciū iudicio: ꝓdigiū ꝓdigio cumulauit: ⁊ oīa
q̄ sibi in via acciderant ꝗ viderat ⁊ audierat
enarrauit ⁊ patefecit: ondens etiā a sua iū-
cture brachiū depulsū: ⁊ repentinā caniciēȝ
in argumentū veritatꝭ. Ciues igiṫ vidētes
⁊ audiētes h̄ horribile dei iudiciū vehemē-
ter timuerūt. Et cadauer ipsiꝰ ꝓcul ab vrbe
in paludeȝ iactauerūt. qȯ bestie infernales
cū plausibꝰ ꝓtinus exceperūt: ⁊ ruricolas
habitātes iuxta varijs terroribꝰ ⁊ iniurijs
affecerūt. Tandē ꝯsilio inito illā glebā ma

ledictā de illa palude extrahētes in puluē
rē cōbusserūt ⁊ in albeā flumē proiecerūt.
Mira res tūc oēs vt ferṫ pisces suū meatū
relinquētes ad occeanū abierūt donec leta
nijs ⁊ ieiunijs placatus dn̄s post decēniū
vix tādē redierūt. Huiꝰ horrēdi ꝓdigij me
moriā ingerit oculis suꝑ pauimentū mar-
moreū cādidū ⁊ īpollutū in decollatiōe eu-
donis cruor effusus ꝗ tā īdelebiliṫ adheret
pauimento: vt essentia marmoris esse quo
dāmodo videaṫ. Suꝑ locū aūt illuȝ vbi de
collatio facta est sp̄ ꝓsternūtur tapeta: ⁊ qn̄
suꝑ electū ep̄m. Te deū laud. iuxta morem
canṫ: tollūtur. ⁊ ibidē ad orōnē ꝓsternunṫ
vt ep̄s electꝰ vidēs hoc sibi caueat ne forte
sicut ille perijt ⁊ ip̄e pereat. A dn̄o fcm̄ ē il
lud: ad terrorē ep̄oꝝ vtiq̧ illius ecclie ⁊ oīȝ
inutiliū p̄latoꝝ: vt audiētes ꝯtremescāt le-
se maiestatꝭ terribile iudiciū ⁊ seuerissimaȝ
dei vltionē. Et sic ē finis terribilis horribi-
lisq̧ miraculi. Etiā dr̄ ꝙ in eadem dyocesi
modernis tp̄ibus fuit ep̄s noīe ludouicus
ꝗ in quadā ciuitate dyocesis ⁊ sui dn̄ij cho
reā hūit cū mulieribꝰ ⁊ virginibꝰ ⁊ cū cete
ris masculini sexus: ⁊ ex ꝑmissione diuina
ignis vt videbaṫ in inferiori parte pretorij
vbi chorea fuit exarsit ⁊ nemo inṫ tot homi
nes obijt in illa chorea excepto ep̄o cū qua
dā puella quā ī ipsa chorea anteduxit: ⁊ tn̄
alique ꝑsone de fenestris ceciderūt: nec tn̄
mortē incurrerūt.

¶ Finis adest fructuosoꝝ s̄monū q̄dragesi
maliū: ꝑ celeberrimū diuini v̄bi p̄conē fra-
trē Oliueriū Maillardi ordinis minoruȝ
parisius declamatorū. Opera Johānis de
vingle. Lugduni terse nouiṫ ipressoꝝ: nec-
nō diligenti examīe castigatoꝝ. Anno xp̄ia
ne salutis. M. cccc. xcviij. die. xij. Julij.

¶ Age lector pauculis compara nūmis: qȯ
iādudū magno delibasses precio. Tecumq̧
(ob aīaꝝ amorē) viciorꝝ cōcrepitationes se
dulo geras. Uale.

¶ Tabula alphabetica in sermones quadragesimales fris Oliuerij Maillardi.

Tabula alphabetica

¶ Tabula alphabetica sup q̄dragesimal e Maillardi studiose collecta: ꝛ pene concta ꝯtinens. Si in vna lr̄a nō inuenias qd̄ queris: vide aliā. Xp̄s ẜo ad multas dictōes remittit: vt patere potest clare.

AA

Vadragesi

Atio semialis

Abbatū virgi

¶ Finis tabule.

Diuini Eloquij preconis celeberrimi fratris Oliuerij Maillardi ordinis minorum professoris sermones dominicales: vnacum aliquibus aliijs sermonibus valde vtilibus.

¶ Diuini eloquij preconis celeberrimi fris Oliuerij Maillardi ordinis minoꝝ ꝓfessoris: sermones dñicales.

¶ Dominica prima post penthecosten, Sermo primus.

Ecordare q̄ recepisti bona i vita tua ⁊ lazar⁹ similiter mala. nunc aūt cōsolatur: tu vero cruciaris. Lu. xvi. ⁊ i euangelio hodierno. Uos ascendite ad diē festū hunc: ego autē non ascendā. Joh. xvij. Salutē appetētium ac gaudia p̄ntis seculi ɔtēnentiū per saluatorē mundi verba sunt ista. In quib⁹ duo notantur.

Pr̄io mūdane viuentiū occupatio.

Scd̄o spūaliter ambulātium conuersatio.

¶ Quo ad primū. cum ſm Egidium de roma libro de regimine principum triplex sit vita hominis: sc3

Bestialis.

Rationalis.

Diuinalis.

¶ Prout videlicet hō compaꝛ ad creaturas sibi inferiores: ad sibi pares: ⁊ ad mūdane viuentes ⁊ dignitatē propriā ignorātes: q̄ dñitarat in his inferioribus delectari q̄rūt. Ambulāt in vanitate sensus sui: tenebris obscuratū hn̄tes intellectū alienatū a via dei p ignorantiā q̄ est in illis ꝓpter cecitatē cordis ipsoꝝ q̄ desp̄ātes semetipos tradiderūt ipudicitie in opatōe imūditie oīs in auariciā. ad Ephe. iiij. Tenēt tales: vt dicit Job. xxi. timpanū ⁊ cytharā: ⁊ gaudēt ad sonitū organi dicentes illud Sapi. ij. Uenite fruamur bonis q̄ sunt: vtamur creatura tā q̄ i iuuētute celeriter: vino p̄cioso ⁊ vnguētis nos repleam⁹: ⁊ nō p̄tereat nos flos tēporis: vbiq3 relinq̄mus signa letitie: qm̄ h̄ est ps nr̄a. Tales iuxͣ auctoritatē Aristo. i. Ethico. videnꝛ bestiales vitā pecudū eligētes. Talib⁹ dr̄ nō ɔsiliatiue: ſ pmissiue. vos ascēdite ad die3 festū hunc: ego aūt nō ascēdam. Ad quā ascēdit ille cui dr̄ in themate. Fili recordare ⁊c. Sed in psona oīm iustoꝝ primo saluatoris nr̄i mr̄is sue: ac oīm salutē cupientiū: dic̄. Ego aūt nō ascendā. Renuit ɔsolari aīa mea: ait ꝓpħa: vt. s. digna habeaꝛ eternis ɔsolatōibus. di. Aug. in soliloquijs. Necesse est eñ vt alterā p̄dāt qui reliquā volūt possidere. ⁊ Diero. in aureola. Impossibile est vt q̄s de delicijs ad delicias transeat: vt in p̄nti seculo pariter ⁊ in futuro gaudeat: vt hic ventrē ⁊ illic mētē repleat. Meli⁹ est g̃ ſm illud Eccl̄ia. vij. Ire ad domū luctus q̄ ad domū cōuiuij. In illa ei cunctoꝝ finis ammoneꝛ hoīs: ⁊ iuuenis cogitat q̄d futurū sit. Hoc euidēter demōstratur nobis in vita dñi nr̄i: qui cū diues eēt p nobis factus est paup: qui p totā vitā sua3 in penalitate fuit ⁊ labore. Hoc etiā ōndit beatissima eius mater: q̄ tm̄ gaudia huius mūdi ɔtēpsit. ſm illud Apoc. xij. Mulier q̄ amicta erat sole ⁊ pepcrat filiū fugit i solitudinē vbi hēbat locū paratū a deo. Hoc etiam ostenderūt oēs sancti qui ſm illud. ij. Thimo. iij. ca. Qui pie viuere volūt in xp̄o: persecutionē patiūtur. Hoc declaraꝛ in p̄nti euāgelio: vbi ad augmētū pene inducitꝛ diues ad recordatōe3 sue felicitatis in p̄nti seculo: ⁊ calamitatꝭ lazari: q̄ tm̄ viceuersa cōsolaꝛ nūc ⁊ ille diues cruciaꝛ. Iuxͣ v̄ba pās sumpta. Recordare ⁊c.

¶ Pro fundamento moueꝛ questio. Utrū necessariū fuerit ad salutē doctrinā aliquā spālem reuelari q̄ nō potuit naturali lumine indagari. Pr̄ia q̄stiōe ꝓlogi r̄ndet Sco. q̄ cuil3 agenti ꝓpter finē cognitio triptita est necessaria.

Primo cognitio finis.

Scd̄o cognitio medioꝝ q̄ sunt ad finē.

Tertio q̄ illa media sint sufficiētia ⁊ efficatia ad ɔseq̄ndum illū finem.

¶ Per naturalē aūt viā intellect⁹ agentꝭ et possibil' h̄ cognoscere nō possum⁹. Et iō necessariū fuit q̄ nob reuelarenꝛ. Finis vo nr̄ ac media salutꝭ ⁊ dānatōis in h̄ euāgelio tāguntꝛ. Finis est h: q̄ paup deportat⁹ ē ab angelis. Media fuert' vita ei⁹ ⁊ diuitꝭ. Fatui ei putant vanitatib⁹ deditiꝭ fore possibile hoc mundo frui: ⁊ in gloria eterna satiari. Dicitur enim. C. Qui militari non possunt li. bro. xij. le. is quidem. Nemo potest habere

duas militias. Et extra de religiosis domi
bus ca. ne nimia. monachus locum habere
non pōt in duobus monasterijs. Et ex eodē
capitulo habet. Nemini licere religionem
nouā introducere: sed si quā hre voluerit: as
sumat approbatā. cū regula ꝛ in institutio
ne ipsius ex eodem ca. non pōt prelatus in
ferior a summo pontifice obtinere: vt mo
nachus in diuersis gaudeat monasterijs:
neqꝫ econtra abbas pluribus monasterijs
presidere pōt. Hoc est consonū illi qđ dicit.
Mathei. vi. Nemo pōt duobus dn̄is serui
re. Audiant hoc cuncti pctōres: pōpis: cho
reis: ludis: aleis: ebrietatibus: vsuris: frau
dibus: luxurijs: ꝛ rancoribus dediti. Opor
tuit xp̄m pati: ꝛ ita intrare in gloriaꝫ suā.
Inquit Ber. ꝙ fatui sunt q̄ aliā sine passio
ne gloriam sperant intrare. Nitatur ergo q̄
libet ꝯsolationes hui⁹ seculi spnere: ne cuꝫ
impio diuite ad penas tendat eternas. cui
dicit in ꝓthemate. Recordare ꝛc.

¶ Quia euangeliū hꝫ duas ptes principa
les. s. statū meriti: ꝛ statū premij: duo erunt
sermōes: qm̄ nunc in statu meriti ꝛ ipsi vie
sunt boni ꝛ mali ſm typū diuitis ꝛ lazari.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima de voluptate huius seculi deserēda.
Secunda de austeritate penitentiali viri
liter amplexanda.

¶ Quo ad primū oīs voluptas hui⁹ seculi
merito est ꝯtēnenda ꝓpter tria.
Primo ꝓpter vite breuitatem.
Scđo propter culpabilitatē.
Tertio ꝓpter periculositatē.

¶ Quo ad primū oīs voluptas hui⁹ seculi
breuis est. Iob. xxi. Gaudiū ypocrite ad in
star puncti. ꝛ iterū ducūt in bonis dies su
os ꝛ in puncto ad inferna descendūt. Ma
ne sicut herba trāseat: mane floreat ꝛ duret
ꝛ arescat. Sapi. v. Quid nobis ꝓfuit super
bia: aut diuitiaꝝ iactantia qđ ꝯtulit nob̄:
transierūt oīa tanꝙ vmbra ꝛ taꝙ nūcius p̄
currens: ꝛ tanꝙ nauis q̄ ptrāsit fluctuan
tem aquā cui⁹ cū preterierit nō est vestigiū
inuenire nec semitā carine illius in flucti
bus. aut auis q̄ transuolat in aere: cui⁹ nul
lum inuenit vestigiū itineris illius. Pona
tur nūc diues in inferno cruciatus ante o
culos nostros: ponātur ꝛ oēs mūdane diui
tijs: delicijs: ꝛ honoribus fruentes mētete
nus interrogētur: ꝛ ab eis petatur ꝙtum
durauerūt aut durabūt he delicie. O filij
hoim vsqꝫquo graui corde vt qđ diligitis va
nitatē. Certe btūs Iob veruꝫ dicebat. Dies
mei trāsierūt velocius ꝙ tela a texēte succi
datur. Hic occurrit illa pabola de illo q̄ exi
stens in diuitijs ꝛ delicijs nō cogitabat vi
te breuitatē: sꝫ dicebat. Aīa mea habes plu
rima bona reposita i annos plurimos. epu
lare ergo ꝛ letare. qui tn̄ protinus audiuit.
stulte hac nocte aīam tuā repetā a te. Luce
xij. Vere stultus q̄ leticiā sibi suadebat pro
annis plurimis ignorans ꝙ eadē nocte pi
turus esset. O filij Adam ꝙtum durabunt
ioci vr̄i: ꝙtus risus: luxurie: vindicte: frau
des: ebrietates. vere tales pn̄t dicere. Nos
ꝯtinuo nati defecimus ꝛ desinim⁹ esse. De
spicienda est scđo. oīs seculi voluptas pro
pter culpabilitatē: qꝛ videlicet ponens cor:
affectū: mentē: ꝛ desideriū ad ꝯsideranduꝫ
voluptatē p̄ntis seculi labit in pctā inesti
mabilia. ij. Thimo. iij. In nouissimis dieb⁹
instabūt tpa periculosa. erunt hoīes seipos
āmantes: cupidi: elati: supbi: blasphemi: pa
rentibus nō obediētes: ingrati: scelesti sine
affectione: sine pace: criminatores: inconti
nentes: immites: sine benignitate: ꝓditō
res: ꝓtui: timidi: ꝛ voluptatū amatores ma
gis ꝙ dei spēm quidē pietatis hn̄tes: veri
tatem aūt eius abnegātes. Ex hac radice:
vt dicit magister sniarū in glosa hec que se
quūtur: mala oriūtur. i. ꝙ erūt cupidi pecu
nie: elati ꝯ dn̄m: vt supbi de honoribus sibi
impensis: blasphemi contra deū: parentib⁹
nō obediētes ipsos ꝯtēnendo: ingrati ma
la pro bonis reddētes: scelesti in grauibus
pctis ꝓpetratis: vt qm̄ modū peccādi trāscē
dunt sine affectiōe ad aliquā nō compatiē
do alioꝝ necessitatib⁹ corpalibus vel spūa
libus sine pace criminatores. i. alijs impo
nentes crimē. incōtinētes gule ꝛ libidinis
nō seruādo regulā rationis: voluptatum a
matores magis ꝙꝫ dei. i. delicias carnales
spūalibus p̄ferentes. Quod aūt hec ꝛ simi
lia ex affectu mūdane vanitatis oriantur:
fingat in mediū q̄s ambiciosus vsurarius
adulter vel cōcubinarius. Quis numerare
sufficeret pctā q̄ cōmittit si ambiciose du
catur: ꝙtū inuid⁹ torqatur: quot iracundijs
affligitur: et per fas ꝛ nefas cupit ascen

dere:quot ꝯtemptus in corde suo primos
vilipendēdo ascendunt:si vero auaricia la-
boret quot fraudes:quot fallacias: quot ꝑ-
iuria cōmittit. Si autē luxuria inficiatur
quot voluptates:quot cogitationes bestia
les:quot aspectus:quot demū verba scurri-
lia priuatiꝫ ⁊ publice perpetrat. Primis lo
quitur propheta. Ascendūt vsq̄ ad celos:⁊
descendūt vsq̄ ad abyssos aīa eoꝝ in malis
tabescebat. Scḋis vero.i. Thimo.vi. Qui vo
lunt diuites fieri incidunt in tentationeꝫ
⁊ in laqueū dyaboli:⁊ desideria multa noci
ua que mergunt hoīem in interitū ⁊ ꝑditō
nem. Tertius vero Joel.i. Cōputruerūt iu-
menta in stercore suo.ḋmolita sunt horrea
dissipate sunt apothece:qm̄ ꝯfusum est tri-
ticum. Uere tales merito dicūtur putresce
re:qm̄ omnē gustum:nutum:verbum:aspe
ctum:cogitatū:⁊ actum ordinant ad putre
dineꝫ. O deus si electi tanto tēpore insistūt
vnum pctm̄ mortale vitare possint ⁊ pleri-
q̄ mori corporaliter potius eligerūt ꝙ vni
soli mortali ꝯsentire:quis tam miser vt sic
voluptatē hui⁹ mundi velit diligere.⁊ tot
pctis velit se exponere. vn̄ Augu.li.ij.de ci.
dei.⁊ ponit.xxxij.q.v.ca. Ita ne aliquē.poti
us expedit quelibet mala tolerare ꝙ ma-
lo consentire. Et extra de his q̄ vi metu ve
causa fiunt ca.sacris dicitur. Pro nullo me
tu debet quis mortale pctm̄ incurrere. Ter
tio vitanda est atq̄ ꝯtempnenda p̄sentis
seculi voluptas propter tria pericula ex ea
venitentia.
Primū est infatuatio.
Scḋm est dei obliuio.
Tertium est sui desperatio.
¶ De primo autē dicitur. Infatuat em̄ mū-
di fallax voluptas:siue in delicijs:siue in di
uitijs:vt nec homo de suo periculo aduer-
tat aut prouideat. vn̄ Eccl.xxx. dicitur. Qua
si qui apprehendit vmbram ⁊ ꝑsequitur vē
tū:sic qui ascendit ad vetera mēdacia. Quā
to magis ergo fatuus iudicaretur qui vel-
let vmbrā capere ⁊ ventū detinere. Sic vti
q̄ fatuus merito est iudicandus:q̄ facilita
tem hui⁹ seculi attendēs de salute sua non
ꝓuidet. Notauit hoc saluator. Luce.xix. qui
videns ciuitatē fleuit sup illā dicēs. In hac
die tua q̄ ad pacē tibi: nūc aūt abscondita
sunt ab oculis tuis. Secundo obliuionem

dei causat maligna mundi prosperitas. Je
re.xxij. Locutus sum ad te in abundantia
tua:dixisti non audiam:hec est vita tua: a-
dolescentia tua:quia nō audisti vocem me
am. Geneſ.xlvi. Dicitur ꝙ effrain ⁊ manas
ses fuerūt germani frēs. Effrain interpre-
tatur crescēs seu frugiferus. Manasses ve
ro interp̄tatur obliuio:q2 sepenūero ex abū
dantia tpaliū hō deū obliuiscitur. Ozee.xiij
Adimpleti sunt:saturati sunt leuauerunt
cor suū ⁊ obliti sunt mei. Tertio inducit de
sperationē. Nulli mirum dꝫ eē:si tales in fi
ne dieꝝ desperāt attendēdo ꝙ nihil penali
tatis pro dn̄o in p̄nti seculo pertulerunt: ſꝫ
totaliter voluptatibus se immiscuerunt.
Quid de talibus dr̄ Deute.xxxij. Ubi sunt
dij eoꝝ in quibus habebāt fiduciā: de quoꝝ
victimis comedebāt adipes:⁊ bibebant vi
num libaminū. surgant ⁊ opitulenť vobis
⁊ in necessitate vos ꝓtegant. Adducatur
hic diues in mediū:queratur ab eo q̄d pro-
dest sibi nūc fuisse indutū purpura ⁊ bysso:
⁊ epulatuꝫ fuisse splendide ac diuitē fuisse
Surgāt diuitie tue ⁊ te adiuuēt. O de⁹ dā
natur hic q̄ nō dedit ꝓpria q̄ nutriuit cor-
pus suū splendide:qui indut⁹ fuit pōpose.
Ubi ergo parebit q̄ detinet alienū q̄ quoti
die voluptatur in luxuria vt bestia:q̄ deni-
q̄ ornatur supra statū suū de ere alieno ad
iactantiā vanitatē ⁊ mulierū ꝓcacitatem.
O vani peccatores oculos aperite hic vani
tatem despicite:q2 cuilibet vestrum nūc di
citur ꝙ dānato huic ꝓponiť in ꝓpositiōe
preassumpta. Recordare ⁊c.
¶ Quo ad scḋm principale. Sicut i typo di
uitis hodie ꝓponiť vanitas ⁊ voluptas se
culi ꝯtēpnēda:sic vtiq̄ sub typo Laza. pau
peris iacentis ⁊ languētis introduciť pe-
nitētie austeritas amplexāda q̄ merito adi
piscenda est propter tria:sꝫ
Primo propter breuitatē.
Scḋo propter fiducialitateꝫ.
Terto ꝓpter auxiliationē.
¶ De primo.i. Petri.i. Modicū nunc si opꝫ
contristari in varijs tētationibus: vt ꝓba-
tio fidei vestre multo p̄ciosior sit auro ⁊ ar-
gento qḋ per ignē purgatur ⁊ ꝓbať Jsaye
liiij. Ad punctū in modico dereliqui te:et
in miserationibus mag̃ congregabo te: in
momēto indignatōis abscōdi faciē meam

parumper a te et in mia sempiterna miseretus sum tui. Quid est totū tps vite pñtis nisi pūctus ad cōparationē eternitatis. Nūc era penas martyrū et sanctoꝝ angustias: etiam si diu visi sunt in illis tñ trāsierūt. Sic etiā gaudia iniquoꝝ breuiter transierunt. Hanc ergo viam pnīe sic salubriter duraturam quilibet cupiat dicens illud Job.x. Dimitte me vt plangā: nō vt rideā: paululum: qꝛ oē qd hic agitur breui termino claudit: antequā vadam ad terrā ꝛc. ¶De secundo ad Hebre.xij. Ois aūt disciplina in pñti videt nō esse gaudij: sed meroris. Postea vero fructum pacatissimū exercitatis p eā reddet iusticie. Et Jacobi.i. Oīe gaudiū existimate frēs mei cū in tentatiōes varias incideritis scientes qꝛ ꝓbatio fidei vre paciētiā operatur. vbi glosa. Nō est xpiane dignitatis in tpalibus exaltari: sed potius deprimi. Mali nihil habent in celo: et vos nihil habetis in mūdo. sꝫ spe istius boni ad qd tenditis quicqd in via contigerit gaudere debetis. Hac fiducia armata btā Agatha q̄si ad epulas leta et gaudens ibat ad carcerē: vt dicit Augu. in soliloquijs. Hac excitatus Stephanꝰ lapides torrētes illi dulces fuerunt. Hac aīatꝰ Andreas clamabat ad crucem. Salue crux preciosa. De tertio.i. Coꝝ. x. Fidelis aūt deus est q non patit vos tētari supra id qd potestis: sed faciet etiam cū tentatione ꝓuentū vt possitis sustinere. Sed ꝓh dolor pauci sunt q hāc vitam velint accipere: sꝫ sensualitate ac cupiditate victi nihil aliud timēt qꝫ viam austeritatis amplecti. De qbus di. Grego. xlvij. dist. capi. Oēs huius seculi amatores in terrenis rebus fortes sunt in celestibus aūt debiles. Nā pro tpali glīa vsqꝫ ad mortē desudare expectant: et p spe perpetua: nec parū quidem in labore subsistunt. p terrenis lucris quaslibet iniurias tolerāt: et p celesti mercede: vel tenuissimi vbi ferre ꝯtumelias recusant: terreno iudici toto etiā die assistere fortes sunt. In orōne vo coram dño vel vnius hore momēto lassantur. Sꝫ certe, velint nolint si in presenti seculo nolint gemere i futuro sine fine habebūt dolorem. Juxta qd pretendit euāgeliū in ꝓpositōe preassumpta. Recordare qꝛ recepisti bona i vita tua Lazarus similr mala.

¶Dominica.ij. post penthe. post pthandum. Sermo.ij.

Ecordare qꝛ ꝛc. vbi supra fuerit allegata. Qui fodit foueā icidit i eā: et q dissipat sepē mordebit eū coluber. Eccli. x. Ut petoꝝ occasiones vitemus: et legē diuinā obseruemus vba spiritus sancti sunt ista. Dictū nempe fuit in precedēti sermone qꝛ mūdani ꝓsequuntur delectatiōes ne forte excusando dicant male se nō cogitāre. Dicit eis. Qui fodit foueā ꝛc. dicit tñ de lyra. Qui occasionē pcti querit: in pctm̄ cadet. Qui eñ amat periculum peribit in illo. Eccl'ia.iij. Nullus ergo peccatum requirat in deū nullus conqueratur si a pctō non caueat. Nemo cum tentat dicat qm̄ a deo tentat. Deus eñ intētator ē maloꝝ. Unusquisqꝫ aūt tētatur a cōcupiscētia sua abstractꝰ et illectus. Ja.i. Unde i. x q.i.ca. nō est. dicit Ambro. Non nisi volūtarium milite elegit sibi xps. et nō nisi voluntarium seruū exactionat dyabolꝰ. Per foueam eñ cōuenieñter pctm̄ mortale intelligitur. Peccator eñ ex gra in mortale caderē pōt: per se vero resurgere mime. Sicut ē cadente in foueā ꝯtingit: qꝛ spūs vadēs et nō rediens. Jsa. xxiiij. Formido et fouea et laqueus sup te qui habitator es terre. Peccatum mortale formido dr: qꝛ mentē reddit instabilem. Fouea: qꝛ a suo statu deijcitur. Et laqueus: qꝛ mens vinculat. ¶ Putaret forte aliquis nō esse graue periculū pctm̄ cōmittere et legem dei pterire. Ideo seqtur. et qui dissipat sepē ꝛc. Noīe sepis hic diuina lex intelligitur. Mathei. xxi. Homo qdam plantauit vineā. i. eccl'iam catholicā. et sepē diuine legis circūdedit ei. vt dicit glosa. Sepē ergo dissipare est diuinā legem frangere et pctā cōmittere: quā dissipantē mordet coluber infernalis. Eccl'ia. xxi. Quasi a facie colubri fuge pctm̄. si accesseris ad illū suscipient te dentes leonis. Hoc fecit ille de q in euāgelio et cui dic thema. Recordare qꝛ ꝛc. Quesiuit delectationes: diues fuit: in delicijs vixit foueā fecit: et in illā incidit: sepem diuine legis fregit: eūqꝫ coluber grauissime

ine mordet: q̄ mortuus est ⁊ in inferno se-
pultus. Sed nūc queroꝛ: cū tot peccatores i
peccatis regnēt cur viuere a deo sinuntur?
Dicit Apo. ad Hebre. xij. Christus in ipm̄ ce
lum introiuit ad interpellandū ꝓ nob. Et
de beata virgine di. Grego. in secreta vigilie
assumptionis. quā idcirco de p̄senti seculo
trāstulisti vt apud te pro nobis intercedat
Audite miserrimi pctōres oi malicie dedi-
ti faciem colubri fugite: legē diuinā serua-
te: ab occasionibus pctōꝝ cauete: alioquin
in fine dieꝝ pena eterna estis puniendi. q
si conqueramini: merito dicet vobis quod
dānato diuiti improperat in ꝓpositione p̄
assumpta. Recordare ⁊c.

¶ Pro fundamēto mouet questio. Cū iux
predicta in sermone fuerit necessarium ali
quā doctrinā supernaturalr̄ releuari: qua i
formemur de medijs efficacissimis ⁊ neces-
sarijs ad salutē. Merito querit. An oē ne-
cessariū ad salutē sit nobis in scriptura sa-
cra traditū. Rn̄det Sco. i. q. ꝓlogi: q sup-
posito ex opinione doctoꝝ scripturā decla-
rantiū q oē necessariū ad salutē est suffici
enter reuelatū. nec mirū q plura sunt ad-
huc dubia: q a dubijs tāq a piculosis est ab
stinendū. Nota tn̄ differentiā inter scienti-
am: fidem: opinionem: suspitionem: ⁊ du-
bium.

Scientia enim est noticia certa cum eui-
dentia.

Fides est noticia certa sine tn̄ euidētia.

Opinio est adhesio vnius partis cū formi-
dine alterius.

Suspitio ad vnā partē declinat: lʒ illā non
audeat amplecti.

Dubiū vero stat in biuio nō hn̄s maiorem
rōem ꝓ vna pte q ꝓ alia.

¶ Et ab illis est cauendū. Nulli mirū eē de
bet si plures dānantur. Sepeliri debʒ quis
in propria parrochia: si aliter non disposue
rit ante mortē suā. Ut ex̄ de sepulturis ca.
nos instituta. aut parrochianus alicuius
parrochie quā frequētius habitat ⁊ colit.
Ut notat. ff. ad municipales. l. municeps.
Audiāt verbū hoc cuncti p̄ntis seculi inha
bitatores: ⁊ querat ab eis cuius ecclīaꝫ plꝰ
frequētant dei vel dyaboli cuius opera plꝰ
faciant peccati vel meriti: attendantur vo
luntates verba ⁊ facta. q si proterue asse-
rent se omnia facturos ꝓpter deū: ⁊ ꝑ con-
sequēs se fore de ecclīa dei. Audiant Hie-
ro. Et ponit de pe. di. i. c. ecclīa vbi dicit. Ec
clesia est sponsa christi nō habens maculā
neqꝫ rugam aut aliqd hmōi. Qui ergo ali-
qua sorde peccati: glosa mortalis maculatꝰ
fuerit nō est de ecclesia xp̄i: lʒ numero eē vi
deatur. Properant ergo certe tales ad cimi
terium illud. de quo dicitur in euangelio.
mortuus est diues: ⁊ sepultus est in infer-
no. vbi cum fuerint merito eis dicetur. Re-
cordare ⁊c.

¶ Uiso in sermone precedēti de via declinā
da ⁊ amplectāda iuxta typum duoꝝ quo-
rūʒ vie ⁊ vite diuerse fuerunt: videndū est
secundo.

De gloria petenda.

Et de pena fugienda.

¶ Quod notat in themate ibi. nunc autem
hic consolatur. Pro primo pauci: ideo vo-
luptates nō refugiūt: q premiū nō atten-
dunt. Sic em̄ ait Grego. in Omel. vilescunt
omnino ea que habētur in terris. Que aūt
sint illa inexplicabilia sunt. Cum em̄ dicat
Apostolus. i. ad Corin. ij. Oculus nō vidit:
nec auris audiuit: nec in coꝛ hominis ascē
dit que preparauit dominꝰ diligentibus se.
In cuius figura tertij Regū. x. Dicit q re-
gina sabba videns sapientiā Salomonis
⁊ domū quam edificauerat: ⁊ cibos mense
eius: ⁊ ordines ministrantiū vestesqꝫ eorūʒ
non habebat vltra spm̄. Quis autem tota-
liter nequeant explicare: ait tamen beatus
Bonauētura i tractatu de multiplici exer-
citio. Considerandū est ⁊ frequenter medi-
tandū: seu cogitandū q deus qui non men
titur sperantibus ⁊ diligentibus eum: pro
mittit amotionē oīm maloꝝ associationē
omniū sanctoꝝ ⁊ impletionē omnium desi
deriorū. Et super his tribꝰ consolatur Laza
rus in sinu Abrahe. ꝯsolātur ⁊ oēs electi.

¶ Nota aūt q sinus Abrahe accipit pro lo
co iustorū qui ante passionēʒ erat lymbus
patrū: post ascensionē est celum empireuꝫ.
Et dr̄ sinus Abrahe: q abrahā fuit pater fi
dei: q primus inter ydolatras cultum dei
viui tenuit. qui etiā primus de incarnatio
ne promissionē habuit. De amonitiōe oīm
maloꝝ dicit Joh. apoca. xxi. Absterget de-
us omnem lachrymam ab oculis eorum: ⁊

mors vltra non erit: neqȝ luctus: neqȝ clamor: neqȝ dolor erit vltra q̄ prima abierūt. De associatione oīm sanctoꝝ scribitur. Mathei. viij. Multi venient ab oriēte ⁊ occidēte ⁊ recūbent cū Abraham: Isaac: ⁊ Jacob in regno celoꝝ. De impletione oīm desideriōꝝ dicit. ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Et Johā. iiij. di. Qui bibet ex aqua quā dabo ei non sitiet ineternū. Hec si quis mente attenta reuolueret quicq̄d durum: quicq̄d graue: q̄cquid ve difficile: dulce: leue ⁊ facile putaretur. dicit enī Greg. in moralibus. Spes in eternitate animū erigit Et Hieronymus dicit. Nulla mala q̄ exterius tolerat sentit. Et Isido. de summo bono ait. Qui vite future p̄mia diligent' excogitat mala oīa p̄ntis vite equanimiter portat. quoniā ex illius dulcedine hui' amaritudinē temperat. In hoc premio si cogitarent hoīes iuuenes ⁊ puelle nō formidarēt religionē ingredi ⁊ virginitatē seruare. Si deniqȝ verentes peccata ꝯfiteri attenderent ꝙtum premiū dabit' peccata relinq̄ntibus non erubescerent confiteri. Si demū auari ⁊ cupidi qualis fuit hic diues attenderent ꝙta remuneratiōe elemosynarij p̄miabūtur non aliena tollerent: de suis q̄ȝ facultatibus pro tp̄e distribuerēt. Preterea dicit Criso. sup Mat. Si tēpestas nautis: si vulnera militibus: si frigora agricolis propter premiū tp̄ale leuia sunt: quātomagis debent' esse leuia propter premiū eternum ⁊ perpetuū. Si insuper querētes voluptates vite presentis attēderent illā suauissimā felicitatē libenter vtiqȝ cuncta sp̄nerent. vn̄ beatus Augustinus de libero arbitrio. Tanta est pulchritudo iusticie tāta qȝ est iocūditas lucis eterne: vt etiā si non liceret amplius in ea manere ꝙ vnius diei hora propter hoc solū innumerabiles anni vite huius pleni delicijs: ⁊ etiā affluentiaȝ bonoꝝ temporaliū recte merito ꝯtēnerentur. O pauperrime Lazare nunc licet mendicus fueris: licet vlceribus plenus: lȝ spretus a pluribus seu ab oībus: tn̄ certe nunc consolaris ⁊ cōsolābūtur. qui spernent presentis seculi luxus. Iuxta thema preassumptum. Recordare ⁊c.

¶ Quo ad secundū principale: q2 pctōrum corda indurata facilius terrore compūgūtur ꝙ preciȷ amore alliciunt'. ne putent insani peccatores fore fabulam penas inferni eis preparatas. Dicitur de isto dānato diuite. tu vero cruciaris. Nec parabola est: sed res gesta: in cuius signū mendicus nomie proprio describitur: cū dicitur Lazarus. Diuitis ergo nomē tacetur: q2 eius opera coram deo non sunt approbata. Math. xxv. Nescio vos. ꝙ si cruciatus datur illi qui nō dedit ꝑpria iuxta Grego. Quid dabitur illi qui tulit aliena. Si in flamma torquetur qui corpus suū nutriunt splendide: vbi locabitur qui per totā vitam suā vixit luxuriose. O excecati peccatores nūc dum luditis: dum lasciuitis: dum pompatice ac ambiciose incedītis: dum mulieres ꝓuocatis: ⁊ ad eas prouocandū oculos clauditis. Sȝ dum torq̄bimini velut hic diues. de quo dicitur. dum esset in tormentis eleuans oculos suos eos certe aperietis. Dicitur enī per Grego. in moralibus. ⁊ habetur. xxxviij. dist. ca. qui ea. Quicūqȝ stultus est in culpa: sapiens erit in pena. Ad terrorem ergo peccatorum de penis dānatoꝝ aliquid dicamus. Tamen vt d2 extra de iudeis ca. ad liberandum. pena vnius: metus est alterius. De inferno loquens hugo de sancto victore lib. de anima sic ait. Infernus lac' est sine mēsura. profundus sine fundo. plenus ardore incorruptibili. fetore intolerabili. plen' dolore inextinguibili ⁊ innumerabili. ibi miseria. ibi tenebre. ibi ordo nullus. ibi horror eternus. ibi nulla spes boni: nec desp̄atio mali. Ubi circa hec notantur tria.

Primū est veritas.

Scd̄m est varietas.

Tertiū est perpetuitas.

¶ De primo. nō putēt insensati ꝙ sit fictio de inferno loqui. veritas enī est ait ps. Conuertentur pctōres in infernū oēs gentes qui obliuiscūtur deū. Pondera oēs gētes: quia sine deletu sine exceptione. Eccli. ij. dicitur. Corda filioꝝ hoīm implent' malicia ⁊ contēptu. post hec ad inferna deducentur. Hieronymus ad pāmachiū ⁊ occeanuȝ. An putamus fratres ꝙ iocādo predicent apostoli: ridendo loquātur ꝓphete: aut infantiliter christi iudicium comminetur. Sed ioci non sunt vbi supplicia intercedunt. Isayas serra secatur: Daniel leonibus tradit'.

petrus in cruce exemplo xp̄i suspenditur. paulus capite truncatur. Et hec oia pertule rũt vt nos a pctis cohiberent. Si iocãdo locuti sunt: iocando credanť ꝛ passi. hec ille. O insensata hoim miseria. filius patrẽ offendens exheredať. vxor se prostituẽs a spõso repudiatur. subditus crimẽ ĩ pncipẽ3 cõmittens trũcatur: ꝛ indurati pctõres in dei offensa cõtinue debacchãtes impune relinquãtur absit. Tunc certe cognoscet dñs iudicia faciens: q̃ nõ fuit recognit⁹: ait Beniamim querẽs. Congregabo inquit. Deute. xxxij. sup eos mala: ꝛ sagittas meas cõplebo in eis. ¶ Sed q̃reret aliquis vbi sit infernus. dicit Richard⁹ in q̃rto: q̃ in centro terre distans a supficie terre ẽm quosdã astronomos tribus milibus ducẽtis q̃nquaginta miliaribus in medio dyametri. Et hoc ẽ ad maiorẽ penã malorũ. quia sicut missus in exiliũ quãto longius mittitur: tanto pl⁹ dolet. Et q̃to carcer pfundior censeť ꝛ penalior. Corpora vero ordinantur in locis ẽm exigentiã ponderũ. ꝛ spiritus dñt locari ẽm qualitatẽ suoꝝ affectuũ. Quia dicit Augu. Pondus meũ amor meus. Mali ğ statuerũt oculos suos declinare in terrã: ꝛ ideo in terra austere locanť. Secũdo de varietate pene eoꝝ. nullus viator posset exprimere quot erũt. dr̃ enĩ Sapien. xj. Per que quis peccat p hec ꝛ torqueť. Quia ergo cõstituti sunt ex quattuor elementis punienť ab eis. Peccauerũt in corpore: in spiritu: in loco: in societate: in tpe: in donis a deo sibi datis. In his oibus punienť. Nec habebunt requiẽ die ac nocte. Job. xxiiij. Transibũt ab aquis niuiũ ad calorẽ nimiũ. Sed merito queritur quõ ignis infernalis poterit agere in eos: dicendũ q̃ hoc l3 videať esse ɔtra naturã non tñ contra diuinã potentiã. Dicit enĩ augu. xxij. de ciuitate dei. Licet in aqua ignis nõ ardeat naturaliter: imo in ea extinguiť: tñ põt ardere in aqua sulphurea. de dãnatis autem dr̃ Apoca. xxi. pars illorũ in stagno ardenti igne ꝛ sulphure. Sic ergo ẽm scotu3 in. iiij. dist. l. q̃ ignis aget in spiritu3 tanq̃ instrumentũ diuine iusticie p detentionẽ diffinitiuã ꝛ intellectualẽ. Adde ẽm quendã scotistam p coligantiã: quia spiritus hũanãtur igni vt recipiant ab eo penã. O miserabilis imo maledicta dãnatoꝝ conditio: q̃ enim in cunctis deliquerũt: in cũctis ferientur. Tertio de perpetuitate harũ penarũ dicit. Apoca. xiiij. Fumus tormentorũ eorum ascendet in secula seculoꝝ. O deus eterne meternus mei memor non eris. Certe apud Aristotelẽ. v. ethicoꝝ. Offensa ꝛ per cõsequens offense pena ponderatur ẽm qualitate3 persone contra quã fit. ꝛ extra de excessibus prelatorum. Quantũ persona dignior: tantũ peccatum grauius. Cum ergo deus sit imensus: iustũ est q̃ pena sit eterna. O diues nõ amplius nũc epuletur splendide: non plus induetur purpura ꝛ bysso. Trãsierũt hec oia: recordare ꝛ tu quoniã nũc cruciaris. Recordantur ꝛ omnes ne pro simili conditiõe ad talem veniant locum tormentoꝝ. Nota hic q̃ ille diues de fratrib⁹ suis timebat ne pena ei⁹ accidẽtalis ex eoꝝ aduentu augmentaretur quibus fuerat peccandi occasio. Nota insuper q̃ licet diues viderit lazarũ in sinu abrahe quia tunc erat in libo que ẽ vna pars inferni: dãnati tamen nõ vident beatos visione intuitiua ẽm ipsu3 Richardu3 ꝛ nicolaũ de lyra: sed solũ ẽm quandã noticiã in generali.

¶ Dñica secũda post penthecostẽ. Ser. iij.

Emo viro rum illorũ qui vocati sunt gustabunt cenã meam. Luce. xiiij. ꝛ in euãgelio. Sperate in eã qui offertur vobis gratia3 in reuelatione iesu christi quasi obedientie filij non ɔsignati prioribus ignorantie vestre passionib⁹ desiderijs. S3 ẽm eũ qui vocauit vos sanctũ vt ꝛ ipsi in omni cõuersatione sancti sitis. i. Petri. i. Ad vniuersos christicolas saluari cupiẽtes per beatũ petrũ verba sunt ista in quibus duo notantur ad salutẽ necessaria.

Primũ est diuine dignatõis susceptio.
Secũdum donatõnis gratie operatio.

¶ Primũ notatur cũ dr̃ sperate ꝛc. Sperate per gratiã que vobis offertur. Aia enim sine spe ẽ sicut nauis ventis exposita sine anchora. Quo cõtra de spe dr̃ ad Hebre. vi. Fortissimũ solaciũ habeamus: qui confugim⁹ ad tenendã propositã nobis spem quã velut anchorã firmam ꝛ tutã habemus incedentem

vsq; ad interiora velaminis. Hec autē gra-
tia dicitur offerri ⁊ nō ex meritis acq̄ri. Si
enī ex operibus iam nō esset: nullusq; ē cui
refutetur si disposit⁹ fuerit. Unde ciprian⁹
de conse. di. iiij. ca. nec queq;. Si dies equali
ter oībus noscitur: ⁊ si sol super omnē patet
⁊ equa lance diffundit: q̄zto magis sol xp̄us
super omnes patet ⁊ equa lance ⁊ dies ver⁹
in ecclesia sua lumen vite eterne pari equa
litate largitur. Et augustin⁹ in quodaz ser
mone. Emanat aquā omnibus reperire vo-
lentibus. ⁊ sicut sol cum suo radio oībus pre
sentatur vt luceat supra terrā: sic xp̄s suam
gratiam. Respicite filij nationes hominuz
⁊ scitote: quia nemo sperauit in domino et
confusus est: vt d̄r Eccli. ij. Sed aduerte ꝙ
dicit spate non presumite. Estimare enim
consequi gloriam sine operibus pinde est ac
si in bello periculosissimo estimaret reporta
re triūphum sine armis: vel mare piculosis-
simū trāsire sine velo ⁊ remis. Preterea ait
Apostol⁹ petrus quasi obedientie filij q̄ va-
let tunc sperare possunt de salute si deo obe
diant. Si christo a quo christiani nominan
tur conformes fuerint: alioqui vt d̄r Sapiē
tie. iij. Uana ē spes illoꝝ ⁊ labor sine fructu.
⁊ Prouerb. x. Expectatio iustoꝝ leticia: spes
autez impioꝝ peribit. Sicut enī seruus qui
nihil deseruit nihil recipere debet. Extra de
clericis non residentibus ca. conquerente.
Sic qui christiani nomen portant nisi chri-
stiani opera faciant. Hoc declaratur in euā
gelio vbi cena per saluatorē parata mittit
ad inuitatos qui affectu luxurie auaricie ⁊
superbie detenti venire contēpnunt. De qui
bus dicit thema. Nemo virorū ⁊c. Tales iaz
resipiscant ad xp̄m ⁊ eius matrē piissimaz
que non refutabat eos. vnde Anselmus in
quadam oratione que incipit. Uirgo mūda
Tunc impossibile est beatissima vt hec me-
rita tua tam singularia tibi nobis tam ne-
cessaria obliuiscaris. Redeat ergo ad eam
quilibet cenā eternā nō fastidiens ⁊ ampli
us illā non renuat. Quia nemo illorū qui
vocati sunt gustabūt cenā meā. In quo the
mate inuitur refutantes cenā nunq; ad eā
peruenturas. ¶ Pro fundamento mouetur
questio. An aliquod pc̄m sic graue possit hō
cōmittere ꝙ de eo nunq; valeat penitere.
Questionē hanc in sententia mouet Bona

uētura in. ij. dis. xliij. ij. arti. ij. q. de peccato in
spiritū sanctū. Et respondens dicit: ꝙ irre-
missibile d̄r dupliciter. Unomodo quia nul
lomō valeat remitti. Aliomō quia raro re-
mittitur. Primomodo peccatū habens an-
nexā finalem impenitentiā est irremissibi-
le: quod videlicet cōtinuatur vsq; ad instās
mortis inclusiue. q̄zdiu autem quis viuit
non peccat hoc peccato: sz potest redire si de
us inspirauerit. Secundo peccatū in spiri-
tum sanctū dicitur irremissibile. omne eniz
peccatū in spiritum sanctū includit quodā
modo propositum non penitendi ⁊ claudit
viam ad gratiam ⁊ impedit. ff. ingressum q̄
per gratiam introducitur. quod aūt ad gra
tiam disponit de congruo est ipsa voluntas
recedendi a peccato. Et ideo cum voluntas
faciem suā firmat ad oppositum nisi fiat ei
specialis vocationis donū non perueniutur
ad remissionis gaudium. licet autem alia
peccata tollant iusticiam: non tamen red-
dunt voluntatem rebellem ⁊ repugnantez
cōtra diuinā vocationē. Et ideo licet ꝑpter
negligentiā peccatoris vel preoccupationē
mortis nō remittantur: nō tamē dicuntur
irremissibilia. Ex his apparet ad questionē
ꝙ lapsus q̄zcūcunq; sit grauis potest recu-
perari. Tamen s̄m eundē bonauenturā vbi
supra est aduertendū in solutione tertij ar-
gumēti. Quod aliquādo aliqui sunt in pec-
catis obdurati qui nō merentur a deo visi-
tari spiritualiter: ⁊ deus suo occulto iudicio
nō vult eis suam manū mīe ampliare ⁊ in
peccatis finaliter remanent. Et de his dici
tur. Hier. vij. ⁊ ix. Tu aūt noli orare pro po
pulo quia nō exaudiam te qui sez dixerunt.
Hiere. xviij. Desperam⁹ post vias nostras ibi
mus. Miretur nullus si plures dānantur ⁊
pauci saluentur. Uocatus autē a iudice tri
bus vicibus vel de iure amonitus: aut vna
pro tribus ⁊ venire dissimulat excōicetur. xi.
q. iij. ca. certum. fecit etiam ꝙ si aliquis voca
tus fuerit a suo superiore ⁊ venerit si tamē
nō steterit potest excōmunicari. extra d̄ ver
boꝝ significatione ca. ex pte. Seruus quoq;
contumax penam grauiorē meretur ⁊ penā
accumulat. C. d̄ seruis fugitiuis. l. quicūq;.
ex primo legis capite habetur ꝙ suscipiēs
seruuz inscio domino ꝙ punitur ad restitu
endum seruū ⁊ alterū seruuz cum decem so

lidos. Ex secundo legis capite habetur quod si aliquis secundo vel tertio susceperit preter ipsum dominum debet dare domino duos vel tres alios in estimatione pro vnoquoque. Et sic per eandem legem patet quod recidiuans in peccato grauiori pena punitur. Quid ergo faciet deus moderni temporis peccatoribus totiens vocatis per ipsum ad penitentiam et misericordiam eius renuentibus qui indurauerunt facies suas et noluerunt reuerti. Hieremie.v. Qui nec a piurijs cessant nec a blasphemijs: non ab ebrietatibus luxurijs vsuris: nec ludis abstinere volunt. Non audierunt eum: vt dicitur Hieremie.ij. Nec inclinauerunt aurem suam: sed abierunt in voluptatibus suis et in prauitate cordis sui male quibus certe comminatur dominus. Iuxta propositionem primeuam. Nemo virorum qui vocati fuerunt gustabunt cenam meam. Quod thema allegatum continet quattuor de quibus fit mentio in euangelio; videlicet.

Cenam.
Vocationem.
Excusationem.
Et expulsionem.

De quibus quattuor in duobus sermonibus dicetur.

¶ In primo erunt due partes.
Prima erit de sublimi cene preparatione.
Secunda de mirifice vocationis dignatione.

¶ Quo ad primum secundum dictum Gregorij per hominem iustum qui cenam magnam fecit xpus intelligitur qui fecit cenam in hoc vel in presenti vel in futuro per glorie collationem. Dicamus aliquid de qualibet. De prima ei intelligitur illud. Apoca.iij. Ego sto ad ostium foris et pulso. si quis aperuerit mihi ostium intrabo ad eum et cenabo cum eo. Immo ipse christus est cibus. Iohan.vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Nam omnes effectus quos cibus corporalis imperfecte efficit in corpore hic cibus facit in anima perfecte. Cibus enim corporalis nutrit augmentat ac roborat corpus. Sic vtique cibus eucharistie nutrit animam in bonum: augmentat virtutes et merita: et econtra omnem tentationem roborat. hic est panis de celo descendens si quis manducauerit ex eo viuet in eternum. vnde de conse. dist.ij. Qui manducant et bibunt. Illud manducare est refici: et illud bibere est viuere. Hec cena nobis proponitur quotienscunque nobis missa celebratur. Nec solum missa dicitur vt solum verba misse legamus vel audiamus: sed vt potius spiritualiter nutriamur. Dicit enim beatus bonauentura.iiij. distin.xiij. Ille est qui dicit vel audit missam: non enim qui legit vel audit verba misse sed qui attendit ad memoriale hoc passionis domini nostri iesu christi. Sicut autem vt homo nutriatur exigitur primo vt cibum masticet: et masticatum in stomachum trahat: et tractum retineat ac sibi vniat. Sic vtique volens nutriri spiritualiter debet cogitare per fidem quis est hic deus scilicet verus et homo passus et crucifixus: ac iudex futurus. et hoc fit per fidem deinde in stomachum sui desiderij trahat eum: omnia contempnendo vt sibi possit adiungi. et hoc fit per spem. Tertio vniat sibi voluntatem suam per amorem delectabiliter: ordinabiliter: et obedientialiter et hoc fit per charitatem. Et tunc nutrietur. Vnde augustinus super Iohan. Et ponitur de conse. dist. ij. ca. Crede in christum iesum supple fide formata hoc est manducare panem viuum. qui credit manducat et inuisibiliter saginatur quod est dum mandata eius seruantur. Vere magna cena vbi talis cibus proponitur. habemus enim altare dei de quo potestatem edere non habent nisi qui in tabernaculo deseruiunt moysi vbi habebant comedere vitulos et agnos. Sed ve mundo qui de hac cena non vult gustare: immo potius cum filijs israel affectantibus porros cepas et allia egypti dicunt. Anima nostra nauseat super cibo isto. O si parietes ecclesiarum aures haberent os et oculos dicerent vtique. Quid ecclesiastici scholares iuuenes puelle mulieres mediocres nobiles tempore huius cene preparant? O bone deus qui non tanta flagicia: nutuum aspectuum: verborum: tactuum: affectionum: pomparum: ac iudiciorum in ecclesia tua in tui sacri corporis presentia tempore quo debetis honorari permittitis? Vere potest dicere quod dicitur. Hieremie.ij. et ponitur de consecratione distinctione.ij.ca. Qui scelerate viuunt. Quid est quod dilectus meus operatus est in domo mea sce-

lera multa:O xp̄iani dānati vt quid loco ⁊
tempore spiritualiter deditis ad deū placā-
dum illum ꝓuocare illū nitimini. Nisi mādu
caueritis supple spiritualiter carnem filij
hois non habebitis vitā in vobis. Johā. vi.
Hoc timeas ⁊c. Alia cena quā hō iste prepa
rauit in fine hui⁹ seculi scȝ gloriā paradisi q̄
quidē cena magna est ⁊ rōne loci ⁊ ratione
persone preparantis ⁊ rōne epulaꝝ. de hac
Apoca.xix. Beati qui ad cenā agni nuptia-
rū vocati sunt. Faciet dn̄s exercituū oībus
populis in monte hoc cōuiuiū pinguiū cō-
uiuiū vindemie cōuiuiū pinguiuȝ medu-
latoꝝ vindemie deficcate. ysaie.xxv. De hac
Bernardus in quodā sermone seu medita-
tionib⁹. Illud est summū ⁊ verū gaudiū qd̄
nō de creatura:sed de creatore cōcipit qd̄ cū
possideris nemo tollet a te:cui⁹ aliūde oīs
iocūditas cōparata meror est: oīs suauitas
dolor:omne dulce amarū:omne decorū fedū
postremū omne qd̄ delectabile vel delecta-
ri potest molestū. O popule:o mundane hō
miser de hac cena cogita ne sis velut bestia.
attende stature tue qualitatē. Pronaqȝ cuȝ
spectant aīantia cetera terra. Os hoi subli-
me dedit:sursumqȝ videre Jussit. p̄mo me-
thamorfo. Audi q: si illā refutas scȝ in hac
miseria contētus manere nūquid ad illam
intrabis. Juxta ꝓpositionē primeuā. Nemo
viroꝝ illoꝝ q̄ vocati sūt gustabūt cenā meā.
¶ Quo ad secūdum p̄ncipale parū fuit diui
ne dignationi cenā opulentissimā prepara
re vbi sūt thauri ⁊ altilia.s.societas sancto-
rū veteris testamēti qui in tp̄alibus bonis
bene vtendo abūdauerūt a testamēti noui
q̄ p altilia designātur: q: mūdana spernen-
tes ad celestia corda leuauerūt. Vocat autē
deus ad hanc cenā tribus modis.
Generaliter.
Specialiter.
Specialissime.
¶ Primo vocat gn̄aliter dando eis naturaȝ
rōalē ac oīa ad salutē necessaria.i.Thimo.
ij. Vult deus oēs hoies saluos fieri. ⁊ Actu-
uȝ.x. In veritate cōperi q: nō est ꝑsonarū ac
ceptor deus:sed in omi gente q̄ timet deū ⁊
operaẗ iusticiaȝ accept⁹ est illi. Unde hic dr̄
ꝙ paupes,cecos ⁊ nudos iussit intre. Scd̄o
vocat spiritualr̄. bona tp̄alia ac grās grad
datas multis ꝯferendo. Et figurātur isti p
tria genera hominū hic positoꝝ habētia bo
na nature:fortune:⁊ gratie gratis date. di
gnitas ville ad dona fortune ꝑtinet. Quin
qȝ talenta sensuū per q̄nqȝ iuga boū figura
ta. Ad complementū nature vxor matrimo
nialiter ducta ad ꝑfectionē sacramentalis
gratie. ⁊ ideo sunt data homi vt p ipsa ten-
dat in deū. Ecclesiasti.xxxix. Bona bonis cre
ata sūt ab inicio.⁊ infra multis bonis enu-
meratis dicit. hec oīa sanctis in bona:⁊ im-
pijs ⁊ peccatorib⁹ in mala cōuertentur. Di
cit enī ambrosius in homelia. Sicut diuitie
improbis sunt occasio dānationis:sic ⁊ ibo
nis sunt adiuuamenta virtutis. Tertio vo
cat specialissime. Ozee.ij. Adducā eam in so
litudinē ⁊ loquar ad cor ei⁹. Hec vocatio fit
per internā inspirationē. Aliquādo per ex-
ternā tribulationē. Aliquando p vnā predi
cationeȝ. Que oīa hic deus ordinauit ad ex-
trahendū hoīeȝ a pctō suo ⁊ ad reducendū
eū ad vitā paradisi. De hoc habem⁹ figuraȝ.
Gen̄.vi. In agar ancilla que dn̄aȝ suā despe-
xit:⁊ recedēs ab ea fugit in desertū locum.
Cui angelus apparēs dixit. Reuerte ad do
minā tuā ⁊ humilia te sub manib⁹ ipsius.
Quāquidē figurā ꝑtractans btūs Augus.
sup Joh. ⁊ habeẗ.xxiii.q. iiij.ca.qn̄ vult.sic in
quit. Ad h̄ ancilla affligiẗ vt reuertaẗ: q: p
les eius prolis cū fratrib⁹ hereditatē tene-
bit supple in prima. Hec specialissime voca
tur in hoc qd̄ dr̄ de q̄busdā. Compelle eos in
trare. Et q̄s est qui nō fuerit sufficienter vo
catus:q̄s murmurare sufficeret:quot inspi
rationes:quot monitiones sup cōuersione
nostra:quot deniqȝ informatiōes exēpla p̄-
dicationes q̄ oīa cōtulit altissim⁹: Sed pro
ch dolor ceperūt oēs singuli se excusare:vt
diceẗ pleni⁹ in s̄mone sequēti. Vere pōt di-
cere dn̄s iesus illud. Job.xix. Seruū meū vo
caui:⁊ nō respōdit mihi. ore ꝓprio depcabor
eū. Sȝ audiāt tales q̄d.xciij.di.ca.dyaconi.
scribiẗ. Miseratio dei ac pietas solū nostrū
redituȝ req̄rit. Si autē duri colli fuerim⁹ si
reuerti noluerim⁹ assidue peccantiū nō mi
serebiẗ deus. Audite h̄ pctōres obstinati:
audite hoc q̄ p totū annū nec de cōfessione
nec de salute cogitatis:s̄ potius vt bruta vi
uitis. quia veniet dies in qua erit cena clau
sa qui nūc eam refutatis. Juxta thema pre
assumptū. Nemo viroꝝ illorum qui vocati

sunt gustabunt cenam meam.

¶ Dominica.ij.post penthe.post prandi-um.Sermo.iiij.

Emo viro-rum illo℞ ⁊c.vbi sup̄.Vide-te ne recusetis loq̄ntē. Si em̄ illi nō effugerūt recu-santes eū qui supra terrā loquebat̄: multo magis q̄ de celis nobis lo-quentē aduertimus: cuius vox mouit ter-ram tūc:nūc autē repromittit dicens. Ad-huc semel ⁊ ego mouebo nō solū terrā:sed ⁊ celū.Ad hebre.xij.Ad idurates peccatores per oppositū verba sūt ista. Ubi duo notāt̄.
Primū saluatoris monitio.
Scđm eius dura cōminatio.

¶ Cum em̄:vt dictū est in sermone p̄ceden-ti:deus multipl'r nos vocet ad cenā super-nam merito infertur.videte ⁊c.Loquit̄ em̄ sanguis xp̄i imo ip̄e xp̄s cōmemorādo suā passionē. Treno℞.iiij.Recordare pauperta-tis mee. Et ad ipsius imitādo sequelā. pri-me Petri.ij.Christus pro nobis passus ⁊c. Merito ergo nos nō debemus recusare:q2 quicq̄d petit:quicq̄d precipit pro nr̄a vtili-tate ⁊ nr̄o bono petit ⁊ precipit.vn̄ Hiero. ad celanciā.Quid tam ingratū tam super-bum videri pōt q̄ꝫ aduersus eius viuendo voluntatē que ideo aliquid imperat vt cāꝫ habeat remunerandi.neq3 em̄ obseq̄o nr̄o deus indiget:sed illius imperio indigem⁹ ⁊ hoc vt nos puenire faciat ad cenā suam. Unde merito subiūgitur dura cōminatio. Si em̄ filij israel quib⁹ deus solū p̄mitte-bat terrā ꝯtemnēdo eius p̄missa grauissi-me puniti sunt adeo ꝙ oīs a.x.annis mor-tui sunt i d̄serto duob⁹ dēpt̄ q̄d faciet xp̄ia-nus ꝯtēnens promissionē eterno℞ ac cene infinite. Timeamus ait ap̄ls ad Hebre.iiij. Ne forte relicta pollicitatōe itroeūdi in re-quiē eius existimet̄ aliq̄s nobis deesse. Et ad Hebre.x.Irritam q̄s faciet legē Moysi sine vlla miseratiōe duobus aut tribus te-stibus morit̄.q̄to magis deteriora putatis eū p̄mereri supplicia q̄ filiū dei cōculcauit ⁊ sanguinē testamēti pollutū duxerit ⁊ spi-ritui grē ꝯtumeliā fecerit. Talibus certe di-cet illud Prouer.i.Vocaui p̄ inspirationē ⁊ rēnuistis.extendi manū meā per beneficio-rū largitionē ⁊ nō fuit qui aspiceret. despe-xistis omne cōsiliū meū de penitēdo de mū-do contēpnendo de a peccato cessando ac a-lia opera iusta faciendo. Increpatōnes quo-q3 meas per reprehensiones flagellatōes ⁊ ꝯscientie remorsus neglexistis.sequit̄ puni-tio. Ego quoq3 in iteritu vestro ridebo ⁊ sub-sānabo vos. Hoc consonat themati nr̄o. Ne-mo viroꝝ ⁊c. O deus quid ergo agent mi-seri⁹ peccatores spacio. x.xxx.annorum vel plus in peccatis fuerūt:monita dei spreue-runt. Audiant apostolū ad Hebre.iiij. Adea-mus inquit cū fiducia thronū gratie ⁊ mi-sericordiā inueniam⁹. hic thron⁹ est deus p̄-mo.secūdo beata virgo ⁊ hoc dūmō a pctis decetero desistere velint: alioqui si recusant audiant q2 nemo viro℞. ¶ Pro fundamēto mouet̄ questio iuxta illud euāgeliū. Exi in vias ⁊ sepes ⁊ quoscūq3 inueneris cōpelle i-trare. Utrū liberū arbitriū possit a deo cogi. Respondet bonauē.distin.xxv.ij.arti.ij.q.v. Illud quesitum potest intelligi dupl'r. Uno modo ꝙ deus possit auferre libertatē ⁊ il-lam auferendo subinducere coactionem: ⁊ hoc modo nulli dubiū esse d3 q̄n deus possit hoc facere q̄ꝫtū est de imensitate sue poten-tie. Aliomō pōt intelligi ꝙ deus cogat libe-rum arbitriū salua p̄prietate libertat ⁊ ei⁹ natura.⁊ etiā hoc modo nō solum est possi-bile sed etiā in itelligibile p̄ eo ꝙ implicat in se duo cōtradictoria opposita:ex hoc ꝙ li-berū arbitriū est si aliq̄d vult:libere vult: et seipo mouēte vult. Ex hoc aūt ꝙ cogitur si quid vult seruiliter vult: ⁊ si aliquid inuite vult ab alio vult.q2 violentū est cuius p̄nci-piū est extra nō conferente vim passo: ergo liberū arbitriū cogi nihil aliud est q̄ꝫ actus liberi arbitrij simul ⁊ semel liberū ⁊ seruilē volūtarium ⁊ nō voluntariū esse a se ⁊ nō a se. Sic ergo impossibile est: q2 claudit in se vtrāq3 partē cōtradictionis.hoc modo non est tantū impossibile creature verū etiā cre-atiue nature q2 illud posse non est posse nec mouere deb3 auctās allegata sicut nec illa. Johan.vi. Nemo pōt venire ad me nisi pat̄ meus traxerit eū.⁊ illud Prouer.xxi. Sicut diuisiones aqua℞ ita cor regis in manu dn̄i quocunq3 voluerit inclinabit illud. hec oīa habent intelligi ꝙ deus sua infinita poten

tia voluntatē creatā imutat imittendo affectiones contrarias. Sicut em̄ de amatore temporaliū eoꝝ facit contēptorem in qua imissione non est, coactio pro eo ꝙ ita voluntarie volo illud quod deus imittit sicut illō quod ex meipso volo. Non mirū si plures dānantur. Dicent forte quidā ꝙ non sic contumax est populus iste prout inuebatur i sermone precedenti. Cōueniūt enim ad ecclesiam: missam audiunt: predicatōni intersūt: vt quid ergo excōmunicabūtur? Sed audiant tales non solū contumax est qui monitus non cōparet: sed etiaꝫ qui iussus a iudice vbi offensa est manifesta nō vult emēdare. sicut habetur de verboꝝ signi. ca. ex parte p̄mo in fine. iussus em̄ non satisfaciens contumaciā cōmittit. ff. de rei vendicatione. l. q̄ restituere. Audiant hoc cūcti moderni tēporis xp̄icole ꝙtum qualiter vel quō se corrigunt. si vsuras restituūt. si pignora reddūt si alleas dimittunt. si a luxuria caueant: a mendacijs: piurijs: ⁊ ebrietatibus: quod cuꝫ nō faciant pluries tñ̄ vocati pluries moniti pluries iussi diuinā misericordiaꝫ eos cōminantē intrare audeāt. Quia nemo viroꝝ ⁊c. ¶ Viso in sermone precedenti de sup̄me cene ampla preparatione ⁊ ad illam multiplici vocatione: ordine sequenti de duobus est agendum.

Primū d̄ humane segniciei nequicia in sui excusatione.

Secūdum de diuine voluntatis iusta indignatione.

¶ Quo ad primū: ⁊ si nullus neget se velle ire ad gloriā ac salutē cōsequi: opere tamen plures exhibent se hoc nolle. Dicit em̄ euangeliū. Cuꝫ seruus missus iret ad inuitatos simul ceperunt se om̄s excusare. de q̄b⁹ Job xxi. dixerunt deo. Recede a nobis: scientiaꝫ viarū tuarū nolum⁹ quis est omnipotēs vt seruiam⁹ ei ⁊ quid nobis prodest si orauerimus illū. De hoc quoqꝫ ad Tytuꝫ. i. Fatentur se nosse deum: factis aūt negant. Cum em̄ vt dicit augustin⁹ in sermone de ascensione. Nullū viciū nostrum ascendit cū mediatore nostro. Si volumus cuꝫ eo ascendere vicia ⁊ peccata debem⁹ deponere. Si vtiqꝫ si ad cenā gratie vel glorie volum⁹ pertingere: peccata debem⁹ deserere. Filijs nēpe israel datū fuit māna qn̄ eis d̄fuit faria egypti non autē ante. Sicut nullomodo est possibile dei gloriam ⁊ gratiā adipisci ⁊ in peccatis viuere. Cum em̄ quis dicit se nosce deuꝫ ⁊ mandata eius nō custodit mendax est. Johan. i. vnde Hiero. Estimant quidē ait quotienscūqꝫ vincimur a vicijs: totiens deū negamus: ⁊ econtra. quotiēs bene agimus: totiens deū confitemur. de hac puto confessione christus precepit apostolis suis dicens. Eritis mihi testes in hierusalem ⁊ in omni iudea ⁊ samaria ⁊ vsqꝫ ad vltimū terre. Motiua quib⁹ humana natura trahitur ne ad salutem tendat ponūtur cum dicit: villam emi: ⁊ iuga bouꝫ ⁊ vxoreꝫ duxi. Hec sūt tria vicia omniū alioꝝ radices ⁊ fomenta superbia auaricia ⁊ luxuria. Per villam notatur superbia seu appetitus dominandi: ex quo nascūtur ambitiones scismata diuisiones inuidie secte: ⁊ contētiones. De hac d̄r Eccl. x. Initiū omnis peccati superbia. ⁊ Prouer. ij. Vbi superbia: ibi ⁊ contumelia quā sūme desiderabat fugere qui dicebat. Non veniat mihi pes superbie. ⁊ merito: q: talis non vadit ad cenā. Non habitabit in medio dom⁹ mee qui facit superbiā. maxime si laboret superbia pharisiaca vel luciferiaca. Dicit eniꝫ chrysostom⁹. ⁊ ponitur di. xl. ca. multi sacerdotes. Quicūqꝫ desiderauit primatū in terra confusionem inueniet in celo: nec int̄ seruos dei computabitur q̄ de primatu tractauerit. Per iuga boum notatur auaricia: ad quā homo applicatur per q̄nqꝫ sensus exteriores. Sicut boues arant ⁊ vertunt hi sūt qui oculos suos statuerunt declinare in terram. de quibus Prouer. xvij. Oculi stultorū in finibus terre. ⁊ hoc vel male acquirendo vel iniuste detinendo vel imisericorditer et illa restituere nolendo. Hiere. viij. Apprehēderūt mendaciū: ⁊ noluerūt reuerti. Bonorū em̄ vt dicit grego. ⁊ ponit̄ dist. xlvij. ca. bonorū auctori aliter inherere non valem⁹ nisi cupiditatē: que radix est omniū malorū a mentibus nostris resecem⁹. Per vxorē vero notatur luxuria: siue in matrimonio: siue extra. Licet em̄ vxore sine peccato quis possit vti: tamen q: sepe perniciose ducit̄: ⁊ ducta quis aliquādo p̄niciosius vtitur. Ideo notāter dicitur vxorē duxi in eos qui ita cōiugia suscipiunt: vt deuꝫ a se ⁊ a sua mente excludant ⁊ sue libidini vacent. Sicut equ⁹ ⁊ mu

lus quibus non est intellectus. Super eos habet potestatem diabolus. Thodie.vi.nec tales ad cenā tendunt.ad Ephe.vi. Hoc autem scitote intelligentes: qm omnis fornicator aut imundus non h3 partes in regno xpi et dei.et Ambrosius.et ponitur.xxxij.q.iiij ca. Nemo si blandiatur.nulli inquit licet scire mulierē preter vxorem. Ideo coniugiū datum est tibi ne in laqueū diaboli incidas. ¶ Sed petet quis. An sint multi se excusātes. Dicit euangeliū φ oēs. Et veru3 est de generibus singulorum: sed de singulis generū si non sit veru3: tamen φplurimi sunt irretiti his criminibus.et scriptura declarat: et experiētia pchdolor mōstrant manifestat. De multiplicitate superbie dr Ezechiel.vij. Germinabit superbia iniquitas surrerit in virgam impietatis. De multiplicitate auaricie. Hiere.vi. A minimo vsq3 ad maximu3 omnes auaricie student. De multiplicitate luxurie. Apoca.xvij.dr φ de vino prostitutionis sedentis super bestiam inebriati sūt oēs O deus eterne. o deus imortalis quid aliud cernitur in omni loco: in omni statu: et in omni etate: in vtroq3 sexu: omni fere momēto tempore: precipue diebus dominicis et festiuis: nisi petulans luxuria: consumēs auaricia: et patens superbia. Fallor si hec nō pretendant habitus nutus gestus verba act⁹ reliquiq3 omnia euidenter patentia. O filij ade. o miseri peccatores. o excecate mētes: aperite oculos sensuū et respicite cena3 ad quā vocami. Attendite attēdite: quā si contēpseritis sciatis q2. Nemo virorum etc.

¶ Quo ad secundū principale videtur multis miseris peccatoribus: φ si peccatis sint dediti: si tempore iuuentutis de salute sua nō sint solliciti: nihilominus aliquando in fine vite in articulo mortis penitere potuerunt. Sed certe vt dicitur Ecclesiastici.xxix. Repromissio nequissima multos perdidit diligentes supple mūdum et cōmouit illos quasi fluct⁹ maris. Propterea dicitur in themate. Nemo virorum etc. Hac enim animaduersione dicit Augustinus in sermone innocentū. Percutitur pctōr vt moriens obliuiscatur sui: qui dū viueret oblitus est dei. Qō autem debite vix tales peniteant: pt3 pmo auctoritate rōne et exemplo. Auctoritate dr Ecclesiastici. v. De propiciatu peccatorum noli esse sine metu: neq3 adijcias peccatum sup pctm: et ne dicas miseratio dni magna est multitudini pctorum meorū miserebitur. Seqtur. nō tardes cōuerti ad dnm: et ne differas de die in diē. subito enim veniet ira eius et in tpe vindicte disperdet te. Luc.xij. Et vos estote parati: q2 qua hora nō putatis filius hois veniet. Et Math.xxv. Que pate erāt intrauerūt ad nuptias cū eo. q autē tunc. s. in articulo mortis se preparare neglexerūt audierunt nescio vos. Rōne aūt probat: sic vere penitens d3 peccatū suum agnoscere: agnitum pter dei bonitatē: quā peccādo contēpsit horrere ac detestari: et detestando pter dei amorē et honorē pponere abstinere. Sed in graui infirmitate hō tm̄ grauatur dolore: φ vix aliquid pōt cogitare. dicit enim Grego. Cum egritudine deprimeris: vix aliud cogitare poteris preter illō quod sentis. Insup licet tunc quis doleat: l3 abstinere pponat: hoc tamen nō facit pter deū: s3 timore iudicij: mortis: et inferni. Propterea bn̄ dicit Augu. Et habet de pnia di. vij. Nullus q prius a pctis relinqtur φ ipse ea relinquat nō libere: sed necessitate condēnatur. Et cyprian⁹ eadē di. Fratres charissimi si in infirmitate et periculo ceperint deprecari: q2 rogare eos nō delicti pnia: sed vrgentis admonitio mortis cōpellit. nec dignus est in morte accipere solacium qui se non cogitauit moriturū. Exemplū recitat doctor quidam: φ cū quidam delicate viueret et multipliciter peccaret tandē infirm⁹ timore mortis confessionē fecit: peccatum defleuit emendationē vite promisit: viaticum accepit adunctionē: et mortuus cū magna gloria et pompa tanφ nobilis sepult⁹ est. Dicebant aūt hoies adinuicem. multa bona prestitit illi deus: nihil ei defuit eorū que bonus xpianus habere debet: sacramētis diuinis munit⁹ ē. P⁹ paucos dies apparuit socio suo dicens se esse dānatum. qd exPauescēs soci⁹ viso φ receperat sacramēta respondit et dixit. q2 sine charitate: sed timore mortis: iudicij: et inferni hec feci nihil mihi pfuerūt. O indurati hoc intelligite qui obliuiscimini deū et ad cenā tendite: q2. Nemo virorum illorū qui vocati fuerant: fm propositionem primeuam: gustabunt cenā meam.

Exempl[um]

¶Dominica tertia post penthecestē.
Sermo.v.

Erant ap-
propinquātes ad Iesuz
publicani ꝛ peccatores.
Luce.xv. Custodite ani-
mas vr̄as ꝛ nolite porta
re pondera in die sabba
ti. Hiere.xvij. Ad vniuersas xp̄icolas per.ff.
verba sūt ista. ꝑ quoꝝ introductiōe qꝛ Ber.
li.de conse. Bos vel asinus in puteo cadit et
statim releuaẗ. cadit aīa in pctō ꝛ nullus ē
q̄ recogitet: cuius defectū existimo ꝓuenire
ex ignorātia aīe ditate. ps. Hō cū in honore
eēt nō intellexit. ꝛ Aug. in p̄mo de tri. Inui
sa possum⁹ diligere: incognita nequaq̄. Si
tria cōsiderem⁹: aīe dignitatez vtiq̄z cogno
scem⁹: ꝛ per ꝯñs illā iuxta monitionē ꝓphe
ticā custodiemus.
Primū est sublimitas creationis.
Secūdum est sollicitudo requisitionis.
Tertiū est preciositas redēptionis.
¶De p̄mo dr̄ Geñ.i. Faciam⁹ hoīem ad yma
ginē ꝛ similitudinē nostrā. Hec aūt tante ē
dignitatis ꝙ maior ꝑ naturā dari nō possit
Dicit eñ augu. in lib. de trinitate. Licet aīa
nostra nō sit ei⁹ nature cui⁹ est de⁹ tñ in deo
ymago eius querēda est ꝛ iueniēda. vbi aīa
nihil meli⁹ hꝫ ꝙ capiat hanc dignitatē. at-
tende totū vniuersū in quo nihil nobili⁹ est
ipsa aīa saltē post angelicā creaturā: ꝛ corp⁹
dr̄ vmbra vel vestimentū. vñ dr̄ Canti.i. Si
ignoras te o pulcherrima mulieꝝ egredere
ꝛ abi post vestigia gregū: ꝛ pasce hedos tuos
iuxta tabernacula pastorū. De secūdo dr̄ in
euāgelio hodierno. Si ꝑdiderit vnā ex illis
dimittit.xcix. ꝛ vadit ad illaz q̄ perierat do-
nec iueniat eam. Et quis enumerare posset
q̄nta sollicitudine pastor ille sūmus aīaz er-
rantē quesiuit. Primo in infantia sua in sta
bulo iacens. In synagoga circuncisionē reci
piens. In tēplo oblat⁹ a parentib⁹. In egy-
pto fugatus. in.xij. anno. in hierusalē ascen
dēs et desertū itroiēs. ꝛ post ꝑ mūdi castel-
la ꝛ villas circuiēs. Deide hymno dicto hor
tū trāstorrentē cedrō ingrediēs ꝛ ad domū
anne cayphe pylati ꝛ herodis deueniēs: ac
tandē baiulās crucē i montē caluarie ascē-
dens. Quid queso in oībus his locis quere-
bat? certe aīam errantem ac ouez miseram.
Sic in figura dr̄ Geñ.xxxvij. de Joseph mis-
so in valle ebron existente in sichen interro
gato a quodā q̄ inuenit eū errantez in agro
inq̄t. fratres meos quero. De tertio dr̄.i. Pe
tri.i. Scientes ꝙ nō incorruptibilib⁹ auro
vel argento redēpti estis de vana vestra cō
uersatione paterne traditiōis: sed p̄cioso sā
guine quasi agni imaclati xp̄i. Empti estis
eñ precio magno.i. Cor.vi. O mūdani pec-
catores custodite aīas vr̄as. Audiat quilibꝫ
Bernardū in meditationib⁹ ad aīam loquē
tē. O aīa insignita dei ymagine: decorata si
militudine: redēpta xp̄i sanguine: despōsa-
ta fide: dotata spū: deputata cū angelis: ca-
pax beatitudinis: heres bonitatis: ꝑticeps
rōnis quid tibi cū carne? Relinquāt ḡ mise
ri pctā ꝛ pctōꝝ vilitatē. ad deū redeant qui
creauit illos. faciāt velut publicani ꝛ pecca
tores q̄: vt dicit thema. Erāt appropinquan
tes iesuz. ¶Pro fundamēto moueẗ questio
q̄ñ peccator xp̄o appropinquat ꝑ gratiam.
Jdō merito queriẗ. Utrū gratia aliquid ad
dat circa acceptantē vel acceptatū? Rñdet
bonauē. di.xxvi.ij.q.i. ꝙ grā diuina aliquid
potuit circa gratificatū. Ratio huius est: qꝛ
diuina volūtas in acceptādo nō afficiẗ: diui
na etiā veritas in approbādo nō fallitur: ꝛ
neutra earū in gratificādo mutatur. Quia
ḡ diuīa volūtas nō acceptat aliquē effectū:
nisi aliquis effectus poniẗ circa eū qui acce
ptaẗ. qꝛ vero veritas diuina in approbando
nō falliẗ: ideo nō approbat magis vnū q̄ al
terū: nisi qꝛ hꝫ in se aliquid qd̄ est magis ap
probatione dignū: qꝛ aut nec volūtas acce-
ptando: nec veritas dīna approbādo imuta
tur. cū aliq̄s incipit de nouo acceptari vl' ap
probari necesse ē ꝙ aliqua cadat imutatio
ex ꝑte acceptāti ꝛ approbati. Sꝫ hoc nō est
qui aliq̄d ei auferaẗ. Est ḡ imutatio cū ali-
qd̄ donū sibi cōferẗ. Pctōres ḡ dñt appropin
quare ad eū. s. deū. nō ꝙ deus: ait idez bona
uentura in breuiloquio: descēdat ꝑ suā essē
tiā incōmutabilē: sꝫ ꝑ influentiā ab ip̄o ma
nantē. Silr̄ aīa pctōris nō eleuaẗ sup se ꝑ
situ localē: sꝫ per habitū deiformē. Laborēt
pctōres sarcinas suoꝝ pctōꝝ deponere alio
qui ad gloriā nullo pacto sunt venturi. Dici
tur eñ extra de obligatis ad ratiocinia ca.

bnico. Incipit aūt Magn⁹ eps: q procuratores: actores: et executores post reportata onera et reddita rōcinia ordinari pñt. Tertius illius capituli adhuc vlterius hz: q ad huc deposita onera et reddita rōcinia vite ipsorum dñt approbari. ita q si honeste conuersationis et laudabilis vite nō fuerit nō debent ordinari. posito q reddiderint ratiocinia. Per argumentū a ɔtrario sensu. Item vult q si ante libertatē negocioꝝ vl' officiorum fuerint ordinati dicit q ecclia infamatur. Ex hoc sequit q obligatus rōciniis ꝑ se promoueri nō dz. Et.xxi.q.iij.ca. Credo. et capi. Ciprianus qui volunt: q qui decetero anneri sunt deo seculariū possessionū ꝓcuratores non fiāt. quasi velint dicere: q secularium negocioꝝ clerici et persone deo dedicate debent prorsus alieni fieri. Et allegat apostolum dicēs. Nemo militans deo implicet se negociis secularibus. C. de epis et clericis. l. official'. marime si ista ratocinia sint publica. In principio legis habet q tales sic ignoti ante redditam rationē tanq temerarii vel audaces dñt retrahi ad priorem conditionē. ¶ Ex scdo capite illius habetur etiam q reddita rōe dz ꝓbari q sint studiosi et laudabilis vite. Audite hoc peccatores vniuersi qui corā deo reddituri estis rōem de vniuersis actibus vestris anteq ꝓ moueamini ad btōꝝ angeloꝝ ordines. O lignū aridum: inquit Ansel. in meditationibus. quid facies cū a te erigetur oē temp⁹ qđ tibi impensū est qualiter fuerit a te expensum vsq ad ictum oculi. O deus eterne tunc vt dr Eccli̅a. vlti. Cuncta q̄ fiūt adducet deus in iudicio: et pro oi errato rōem exiget. Quod remediū more istoꝝ publicanorū appropinqm⁹ ad ibm dicente Jacobo Appropinqte deo et ipse appropiquabit vobis. Jurta pmissas ꝓpōnes. Erāt appropiquātes ad iesum etc.

¶ Quia appropinquare ad deū seu alicui⁹ ꝑ supponit ab eo discedere seu distare. Igitur erunt due ptes.

Prima qualiter peccatores a deo discedūt.
Secunda qualiter penitentes ad eum accedunt.

¶ Quo ad primā nota q sicut octo gradib⁹ ascendebatur ad templum. Ozee.xli. Sic octo gradibus descenditur ad infernum. de quattuor primis in presenti sermone dicitur.

Primus est inuētio.
Scđs est publicatio.
Tertius est exultatio.
Quartus est multiplicatio.
Quintus est obduratio.
Sextus est ɔtaminatio.
Septimus est defensio.
Octauus est desperatio.

¶ His octo gradibus nisi respuisset processerat ille de quo. Lu. xv. Qui patre dimisso non passibus corporis inqt an membris: sz affectibus mentis abierat in regionem lōginquā et omnia ɔsumpserat viuendo luxuriose. Quo ad primū nota q peccatores miseri a deo discedunt peccata cōmittendo et peccati nouos modos adinueniēdo. Peccata eni̅ vestra Jsay. xlix. Diuiserūt inter vos et deum vestrū. Non sufficit aūt malignis peccatoribus deū offendere nisi modos offendendi nouos adinueniāt: quib⁹ dedignatur deus. Deutero. xxviij. Donec ɔterat te et disperdat ꝓpter adinuētiones tuas pessimas quibus dereliquisti me. Nitant deo placentes modos inuenire potiores: qbus deo seruiant. ꝺm illud. ij. Coꝝ. v. Contendimus siue pñtes siue absentes placere illi. Sed pthdolor: filij huius seculi sunt prudētiores filijs lucis in gñatione sua. Luc. xvi. Quia vix est aliqs qui tantopere et tā sollicite deo seruiat: qtū miseri pctōres satagūt modos et vias inuenire qbus deū offendāt Ita vt vere dicat ps. Fornicati sunt in adinuentōibus suis nedū corpalibus: sed etiam spūalibus: videlz pctis ꝑ que aia recedit a sponso suo. Quis queso nūeraret inuētiones peccādi in factis: in vbis: in mercātijs: in litigijs seu aduocationib⁹ siue ludis: i lenocinijs: pompis et etiā spurcicijs. Hi sunt inuētores maloꝝ. ad Ro. ij. Morte digni officiū dyabolicū facientes hoc gradu ɔsummato aia peccatrix peccare cupiēs dī timore perdito: pudoreq mūdi sublato pulchre in pctm̄ labitur. Si eni̅ iusta valentiū verecundia marime fit ps honesti. Et cum ꝺm Aristo. iiij. Ethi'. verecundia passio sit laudabilis. ɔñs est qui sine verecūdia est patēter passim et sine defectu publice peccat. Deplorabat hoc Jere. iij. di. Frōs mulieris me

retricis facta ē tibi:noluisti erubescere. Et
eiusdem.vi. Confusione nō sunt confusi ꝛ
erubescere nescierūt. O prothdolor nefas ꝙ
multiplicatum est hodie hoc malum. Ve-
recūdantur plurimi bñ operari:ꝯfiteri ieiu
nare vestimēta humilia portare. Sed palā
ꝛ publice peccare blasphemare:mulieres ꝓ
uocari:matrimoniū corrumpere actus feti
dissimos in mēsa ac locis publicis reserare
Ita vt pene oīs honestas morūqꝫ grauitas
a pluribus sit semota ſm illud. Isa.iij. Pec-
catuꝫ suū sicut sodoma p̄dicauerūt. Ve aīe
eorum:qm̄ reddita sunt eis mala. Cū autē
aīa miserabilis ī hūc gradū decidit ibi nō
stat. Sed amplius a deo discedit:ita vt em̄
non sufficiat pctm̄ publice cōmittere:sꝫ eti
am letari ꝛ exultare qd̄ est opus dānatoruꝫ
Nota btūs Bonauē.in.iiij.di.xvij.in questi.
in qua queritur. Utrū in lege naturali fue-
rit ꝯfessio instituta ꝙ pro palatio pcti pōt
dupliciter fieri ꝛc. De his dr̄ Prouer.ij. Letā
tur cū male fecerint ꝛ exultant in reb⁹ pes-
simis. parū est talibus peccare paruꝫ: quia
eis pctōrum occasiones q̄rere nisi ꝛ de ma-
lis suis glorientur:qd̄ est grauissimū mor-
tale. ſm Thomaꝫ ꝛ Alexandrū.ij.ij. Et ſm
Bonauē.in loco predicto. Ab exultatiōe au
tem ista ꝑuenit ad quartū gradū q̄ dr̄ mul
tiplicatio debachāte autē anima:ꝛ deū de-
serente quid restat nisi vt offense ꝛ peccata
multiplicentur. dicit em̄ Sco.distin.xxxix.
tertij. Queādmodū prudens seu virtuosus
ratione habit⁹ virtuosi in tpe q̄si in perce-
ptibili deliberat:quequidē deliberatio suf
ficit ad meritū. Sic malus ꝛ ꝑuersus pec-
cator habituatus in tpe:quasi in ꝑceptibi-
li deliberat pctā q̄ sine nūero multiplicat.
Nouerat hoc Job.xi.ca.qui dicebat. Celi nō
sunt mūdi in ꝯspectu eius ꝙto magis ho-
mo qui quasi aquas bibit iniq̄tatē. Et ps.
Comprehēderūt me iniquitates mee ꝛ nō
potui vt viderē: multiplicate em̄ sunt suꝑ
capillos capitis mei. ps.xxxix. Experimen
taliter pōt hoc probari in his q̄ peccato sūt
dediti vtpote in iracundijs periurijs lubri-
cis in odiosis vsurarijs ꝯtumeliosis symo-
moniacis ac quibuslibꝫ alijs sic peccato de
ditis. De talibus potest dici illud Jere.xiij.
Si potest ethiops mutare pellem suam:et
pardus varietates suas:ꝛ vos poteritis be
ne facere cum didiceritis malum. Sed au
diant tales quid dicit Augu.ꝛ habetur di.
viij.c.veritate. Ueritate manifestata cedat
consuetudo veritati. De his peccatoribus
qui sic deū dereliquerūt ꝛ pctā peccatis ac
cumulant conqueritur dn̄s Jere.ij. dicens.
Dereliquerūt me fontem aque viue:ꝛ fode
runt sibi cisternas dissipatas. Sed audiāt
tales dn̄m clamantē ad eos ꝛ dicentē. Re-
dite preuaricatores ad cor. Jsa.xlvi. Quod
si fecerint ad deum erūt appropinquātes.
Juxta thema.

¶ Quo ad secundū nota ꝙ queādmodum
peccatores a deo discedunt octo gradibus.
Sic viceuersa quasi octo gradibus ad deuꝫ
accedunt. Dicit em̄ per sapientē Prouerbi.
xxiij. Fili prebe mihi cor tuū. Et sic hō pre-
bet cor suum voluntate ad deum appropin
quat. Dat autem homo cor suum octo mo-
dis.

Aperiendo.
Abluendo.
Custodiendo.
Deprimendo.
Exercendo.
Erigendo.
Refouendo.
Ueritatem tenendo.

¶ De quattuor primis dicam⁹ nūc. Primū
querit deus. Canti.v. Aperi mihi soror mea
sponsa. Dicit em̄ Ambro.ꝛ ponit.xv.q.i.ca.
non est. Nō nisi voluntariū militē elegit si
bi xp̄s: ꝛ nō nisi voluntariū seruū exactio-
natur dyabolus. Aperiendū est ergo volun
tarie cor deo vt ingrediat. Si quis mihi ia
nuā aperuerit intrabo ad eū ꝛ cenabo cum
eo. Apo.iij. Hoc nō faciunt illi q̄ neqꝫ ꝓpt ꝑ
dicatōneꝫ:neqꝫ ꝓꝑ bñficia:neqꝫ ꝓꝑ flagella
ad deū volūt redire. ¶ D.ij. Prou.xx. Quis pt
dicere mundū est cor meū:mund⁹ sū a pec
cato.q.d.null⁹. Cū ergo deus q̄rat cor meri-
to erigitur vt cor leuet. sicut dr̄ Jere.iiij. La
ua a malicia cor tuū. Et Jaco.iiij.dr̄. Purifi
cate corda vr̄a. Sed mod⁹ purificādi ibi ad
ditur. miseri estote. Tūc em̄ cor a pcti macu
la lauat cū aīa ꝑ pn̄iam:ꝛ amaritudineꝫ a
pctō mundat. Est ei ſm Amb.vt hr̄ de pe.
di.iij. Pn̄ia est mala ꝑterita plāgere ꝛ plan
genda iterū nō cōmittē. Et idē ibidem. De
illa lauant lachryme delictū:qd̄ voce pudor

est confiteri.sed proth dolor hodie pōt dici d̄ multis illud Joel.ij. Computruerūt iumēta in stercore suo. Abstergit inqt Bern. caliga τ contēnitur aīa. pudet ablui: sȝ nō pudiunt inquinari. Si vera sunt hec his malis diebus cōia: vt ꝯscie plurime q̄ per totū annū in fecibus peccatoꝝ iacent: τ vtinam solū per annū sic stetissent nō ꝑ triennium imo aliqñ ꝑ decēnium: imo forte aliqñ per xx.annos. Taceo de pctīs infantie: de vilitatibus cōmissis in mr̄imonio. de falsificātibus. d̄ furtis secrete cōmissis. de alijs peccatis q̄ τ super quib⁹ aliqñ dubitabatur: τ sic retinebantur paruncȝ aūt foret abluere cor nisi postmoduȝ custodiret. Qui eñ baptisatur a mortuo: τ iterum mortuum tangit: quid prodest lotio eius. Eccle.xxxiiij.et Prouer.iiij. Omni custodia serua cor tuum qm̄ ex ipso vita procedit. Est eñ cor sicut q̄dam castrū obsessum ab inimicis: q̄d cū habeat multas portas vna sola nō bene custodita de facili intrat hostis τ capit. Sensus aūt corporales porte sunt hui⁹ castri: que si nō custodiāt facile castrū capitur.xxxij.q.v. ca. Nec solo. Et est Augu. Non dicatis vos habere aīos pudicos si habeatis impudicos oculos. Impudicus eñ oculus impudici cordis est nuncius. Hysbosech. ij. Re.iiij. Occisus fuit a duobus principibus latronum Rephas τ Banaa. q: ancilla purgās triticum obdormiuit. Qui ergo penitēt in paschate: caueant ne redeant. parum sunt hec oīa nisi.iiij. attingāt. Cor eñ est depmēdum: τ hoc ꝑ humilitatē. Deus eñ superbis resistit: humilibus dat grām Jacobi.iiij. Et Augu. in sermone ascensionis dn̄i. Erigis te τ fugit a te. hūilias te τ venit ad te. Merito aūt debemus nos hūiliare si considere mus q̄d cōmisimus: q: toto tpe vite nr̄e deum offendimus. vbi sumus: q: in continua miseria versamur. quo ibimus q: ad iudicium durissimū pℓbimus. quid finaliter erimus: q: saluati aut dāнати. Humiliem⁹ ergo nos iuxta consiliū Judich.viij. Illi aīas nr̄as τ illi per hūilitatē ꝓpinquam⁹. Quia humilia respicit de ꝓpinquo vt sic ꝑ pniaȝ τ hūilitatē. Juē lectionē euāgelij angelos letificem⁹. Quod nob̄ ꝯcedat Jesus.

¶ Dominica tertia post penthe, post prādium. Sermo.vi.

Erant appropinquātes τc. Beati qui lauāt stolas suas in sanguie agni: vt sit ptās eoꝝ in ligno vite. Apo.xxij. Cupiētib⁹ saluari p.ſſ. verba sunt ista. vbi duo notant.

Primū est puritatis mūdicia.

Secōm est btificationis copia.

¶ Pro p̄io lȝ multi p̄dicatores a via vitaq̄ errauerit: salutis tn̄ via nō est seclusa si ad deū redire voluerit. Dicit ei de pe.di.i.c. multiplex dei mia ita lapsibus hūanis subuēit vt nō solū ꝑ baptismi lauacrū: ſ etiā ꝑ penitētie remediū pctōrib⁹ def. Et h̄ notatur cū d̄r. Beati q̄ abluti estis τ sctificati estis ꝑ nomē ei⁹.s. in sanguie. τ Apoc.vij. de iustis. Hi sunt q̄ venert de tribulatōe magna: τ lauerūt stolas suas τ dealbauerūt eas i sanguie agni imaculati. Nullū ei meritū nr̄m corā deo acceptat̄ sine merito xp̄i. Jdō p̄io de plenitudine ei⁹ oēs nos accepim⁹ grām ꝓ grā vt aūt aiarent fideles ad sic lauādū ꝯscias τ purgandū voluit saluator plorare in cruce ad Hebr.vi. Cū lachrymis τ clamore valido exaudit⁹ est ꝓ sua reuerētia. In q̄ b⁹ lachrymis pnia fuit ꝑfigurata: sic baptism⁹ i aq̄ laterali. Pro scdo: q: null⁹ culpa sordid⁹: aut pene obnoxi⁹: glīaȝ introibit. scdȝ est Apoc.xxi. Nec itrabit in eā aliq̄d coinq̄natū aut abhomiatiōeȝ faciēs. τ.iij. Re.vi. Nō fuit audit⁹ in tēplo sonit⁹ malei. merito addit̄ vt sit ptās eoꝝ in ligno vite: vt sic purgati a pena τ cl̄pa possint edere d̄ ligno vite: lignū vite est ipse xp̄us a btis in p̄ria clare visus: afferēs fruct⁹.xij. videlȝ.xij. gaudia que sunt in padiso: scȝ

Sanitas sine egritudine.

Uita sine morte.

Societas sine defectu.

Scientia sine dubitatione.

Gaudiū sine tristitia.

Pax sine tribulatione.

Securitas sine timore.

Saturitas sine fastidio.

Libertas sine seruitute.

Claritas sine obscuritate.

Pulchritudo sine deformitate.

Canticum laudū sine terminatione.

Duodecim gau paradisi

¶ De quo dicit Augu. In ciuitate dei vocabimus ꝛ videbimus: amabimus ꝛ laudabimus. Et ille q̇d erit i fine sine fine. Sꝫ ꝓth dolor hodie quasi de vniuersis pctõrib⁹ põt dicere deus q̇ȯ dudum dixit Iesabel. Apoc. ij. Dedi ei tp̃s vt pniam ageret: ꝛ nõ vult penitere a fornicatione sua. Et Ioh. xxiiij. Dedit illi deus locũ pnie: ꝛ ipse abutitur eo in superbiã: ideo vt redeamus ꝛ pniãꝫ agam⁹ hodiernũ euangeliũ ꝓpõitur vbi saluator inducitur benigne sustinẽs pctõres ſm ꝙ dicit thema. Erant appropinquãtes ꝛc. Si quis vero ad eũ accedere vereatur virginẽ pijssimã adeat que sicut Bersabee. iij. Regũ i. Regnũ eternuꝫ sibi ꝓcurabit vt illa fecit Salo. filio suo. Sic de ea dicit Berñ. in quodam sermone puto ꝙ refutari nõ poterit. regina eñ misericordie est facileqꝫ exauditur: qm̃ regis mater est. matri ergo ꝛ filio ꝑ desideriũ appropinquabim⁹. iuxta thema. Erant appropinquãtes ꝛc.

¶ Pro fundamẽto mouetur q̃stio: q2 sermone p̃cedenti: dictum fuit aiam descendere ad deũ non ꝑ motum localeꝫ: sed ꝑ habitũ deiformẽ qui est gratia merito. Querit̃ an volens xp̃o appropinquare illã gratiã possit promereri. Rñdet btũs Bonauẽ. in dubijs litteralibus di. xxviij. ij. scilicet ꝙ gratiam primã non ꝯtingit ꝓmereri. Tum q2 ẽ initium oĩs meriti: ꝛ principiũ. Tũ etiã q2 est donũ mere gratuitũ. nisi eñ q̇s habeat gr̃am dei: nihil apud deũ mereri põt: merito condigni: q2 sine illa nihil acceptat deus in opib⁹ nr̃is. vñ Iere. xx. dr̃. Scio dñe q2 nõ est hoĩs via neqꝫ viri si dirigat gressus suos. rursus ipsa gratia est ita bonum gratuitũ ꝙ nõ reddit̃ meritis. Sicut eñ di. Apl's ad Ro. xi. Si gratia est ex meritis iã nõ est gratia: ꝛ sic tollent̃ gratie dignitates si meritis attribuentur. Hec aũt vera de merito condigni q̇ȯ est qñ est cõmensuratõ aliqua inter meritũ ꝛ premiũ. Merito aũt cõgrui per donũ gratie gratis date faciendo bonũ propter deũ: meretur quis vt ad eũ de⁹ aspiciat: ꝛ gratiã conferat. Si pauci saluentur nullus meretur. deum eñ a cordibus suis eijciunt pctõres: ſm illud Iob. xx. Dicunt dȯ recede a nobis: scientiã viaꝝ tuarũ nolum⁹ Ex hoc vero illud graue sic notatur: de hijs qui ad ad ecclesiam confugiũt, Extrahens violenter hoiem crimen lese maiestatis incurrit. Audiatis hoc dñi qui peccatis dediti estis. Coangustiatũ ẽ stratũ dei Isa. xxviij. vt alter decidat ꝛ palliũ breue ꝛ vtrãqꝫ cooperire nõ põt: in eodem hospitio esse simul deus ꝛ dyabolus nequeunt: q̇ sedes tantũ a quodã prelato diligitur ꝙtum ꝯscia a dȯ. hoc eñ dicit. delicie mee esse cũ filijs hoim. Prouer. viij. Quid ergo fiet illis: q̇ deũ a se abijciunt. Sed audiant tales verbũ Iere. iij Nunc ergo voca me pater meus dux virginitatis mee: ꝙ singuli debent facere peccatores: vt ad iesum appropinquãt iuxta thema. Erant appro. Erunt due ptes.

Prima ꝙ miserabiliter a deo discedũt peccatores.

Secũda ꝙ vtiliter xp̃o appropinquent penitentes.

¶ Quo ad primã: q2 appropinquatio p̃supponit distantiã vt dicebat̃ sermone p̃cedẽti: videlꝫ quattuor gradibus: q̇bus miserabilis peccator a deo discedit ꝛ tẽdit ad interitum. Conseq̃nter declarãdi sunt alij quattuor: videlicet

Obduratio.

Contaminatio,

Defensio.

Desperatio.

¶ Pro nunc. Primus dr̃ mentis obduratio seu cordis. Multiplicatis eñ pctis: q̇d aliȯ restat nisi in eis cor firmare eaqꝫ nolle dimittere: sed potius in eis velle cõtinuare. ȯ talibus Iere. vij. Dicitur indurauerũt ceruicem suã: ꝛ peius fecerũt ꝙ p̃res eoꝝ. Actu. vij. Dicit sctũs Stepha. iudeis. Dura ceruice ꝛ incircũcisi cordibus ꝛ auribus vos semper spũiscto resistitis. Hec aũt obduratio ꝑuenit: qñ hõ nec deũ timẽs: nec hoies veritus: nullo penit⁹ pacto erubescit peccare: ymo q̇ȯ plus est dolet ꝙ peiora neq̇t cõmittere. de talib⁹ Eze. iij. dr̃. Domus Israel attrita fronte est: ꝛ indomabilis corde. Et Greg. ix. moraliũ. Sunt nõnulli quos ad ꝑpetrã dam neq̇tiam aborta malicia inuitat. Sꝫ tñ eos hũana verecũdia reuocat. Et sunt q̇dam q̇ postꝙ mẽte ꝯtẽpserunt: multo magis hũana iudicia spernũt: atqꝫ oẽ q̇ȯ appetunt: facere nõ erubescũt. de hoꝝ nũero sũt q̇ rãcores per decenniũ tenẽt: q̇ ꝯcubinas diutim retinẽt: q̇ lenocinijs q̇tidie operã dant

ludos prohibitos frequentāt: qui lucris im pijs vsurarū fraudū variaꝝ inseruiūt: qui actus sp iniquos faciūt: qui aduocādo atqꝫ in foro ꝯtencioso patrocinando causas ini quas fouēt ⁊ cauillationes perpetrāt. Tali bus dicit Apo. Ro. ij. Sed ſm duritiā tuaꝫ ⁊ impenitens cor tuū thesaurizas tibi iraꝫ in die ire ⁊ reuelatiōis iusti iudicij dei. Ex isto gradu a deo magis recedēdo ꝑuenitur ad sextū. Qui est alienū ꝯtaminatio. queād modū em̄ iussu ṽbo ⁊ opere ⁊ exēplo ad de um nituntur recedē pctōres: oēs viceuersa maligni aliquos abducūt. ꝓpterea Iere. li. dicitur. Fugite de medio babylonis vt sal uet vnusquisqꝫ aīam suā. Et ij. Cor. vi. Se paramini de medio eius pp̄le meus: ⁊ i mū dū ne tetigeritis. ⁊ Apo. xviij. Exite de me dio babylonis: ⁊ ne ꝑticipes sitis delictorū eius. hec cōtaminatio fit ꝯsulendo: precipi endo: cooperando: ⁊ exēplum malū preben do. di. xlv. sed illud dicitur. polluitur ex vno pctōre populus: sicut ex vna oue morbida totus grex inficitur. O de⁹ eterne quot ma la nascunt̄ occasione alioꝝ: que cā iuramen torum piuriorū mēdacioꝝ in filijs in ſuis qꝛ sic parentes viderunt ⁊ audierūt agen tes. Que cā falsitatis ponderū ⁊ mensuraꝝ in seruis: nisi qꝛ a dominis ⁊ dn̄abus sic ꝓ ceptum erat. que cā luxurie in malis puel lis ⁊ pueris: nisi qꝛ persuase a maq̄rellis: a socijs: a sacerdotibus: a clericis domus: imo aliq̄n inducūtur exēplo patris vel matris: qui in eoꝝ presentia non verent̄ sua opera matrimonij carnalia exercere. Certe elegā ter dictum est Eccle. xiij. Qui cōmunicaue rit superbo induet supbiā: qm̄ magna pars maloꝝ que fiunt in ludis: pompis: potatio nibus: festoꝝ violatoribus ꝑuenit aliorum maloꝝ ꝑsuasione aut exēplo. propterea di citur. Resecāde sunt carnes putride: ne to tum corpus intereat: sicut resecāda ē ouis morbida a caulis ne grex totus depereat. Ex hoc aūt gradu ꝑuenit̄ ad. vij. q̄ est pcti defensio seu excusatio q̄ fit.

Aut pctm̄ alleuiando.

Aut impotentiā nō peccādi attribuēdo.

Aut est qꝛ deo nō displiceat credēdo.

¶ Alleuiant em̄ tales pctā maxime cū pas sione superiori. dicūt se ad hoc pronos a na tura ⁊ qꝫ deus est misericors. Sed audiant primi quid dicatur. ſm autē opera eorum nolite facere. Math. xxiij. Audiant etiam Hiero. super symbolū dicentē. Anatema sit qui dixerit xp̄m dn̄ꝫ precepisse impossibile. assidue peccātiū n̄ miserebit̄ deus. Dic. ps. peccātiū. Non declines cor tuū ⁊c. finalr̄ re stat octauus gradus: qꝛ pctis perpetratis non restat nisi desperatio nec mirū. dicebat em̄ Iob. ix. Verebar oīa opera mea sciēs qꝫ non parceres delinquēti. Si ille cui⁹ cor re prehendebat eū in tota vita sua verebatur sed tunc timebat super oībus operib⁹ suis: quid facere debet ille: qui nunq̄ bn̄ fecit. di xit em̄ saluator discipulis suis. Lu. ij. Cum oīa benefeceritis. dicite: ſui inutiles sum⁹. Si se inutiles reputare debēt: qui ꝑ oīa bn̄ egerunt: quid facere denēt hij qui nūq̄ vel vix aliquid boni fecerūt. O deus me⁹ verax O miserrimi pctōres audite hec quo tendi tis pensate: ⁊ mors hoꝝ publicari xp̄o ap propinquate. Iuxta ꝓpositiones. Erāt ap propinquātes ⁊c.

¶ Quo ad scd̄aꝫ ꝑtē pricipalē visis ſmonē precedēti quattuor gradib⁹ quibus oīa pe nitens appropiquat deo. Subiūgēdi sunt aliq̄ q̄ttuor. solū a nobis exigit. cor. i. volūta tem: qm̄ si voluntas bona fuerit oīa essent bona: nō em̄ pōt arbor bona fructus facere malos. Lu. vi. Cū ergo per humilitatē vt ſ mone ꝓcedenti dicebatur cor depssum fue rit: dandū est mihi cor suū.

Exercendo.

Erigendo.

Respuendo.

¶ Et in veritate tenēdo. Venit ergo q̄nto cor exercendum. vnde Eccle. ij. In bonis sit cor tuū. ⁊ Prouer. xij. Qui operatur terram scꝫ cordis sui saturabitur panibus. q̄ autē sequitur ocium: hic stultus est. Br. em̄ de re nunciatione: nisi cum pridē. Ociositas et voluptas arma sunt hostis antiqui ad mi seras aīas capiendas. Preterea de ꝯse. dist. v. cā. nunq̄. di. Hieronymus. Semper ali quid boni facito: vt te semꝑ dyabolus inue niat occupatum. hoc exercitiū consistere de bet aliquādo missam audiendo: aliquando legendo: aliq̄n infirmos visitando: aliquan do elemosynas faciendo: ieiunando: alios docendo: ⁊ bona spiritualia vel sermones audiendo. aliquādo etiaꝫ corporaliter labo

rando. Meruerunt a xpo refici quidē in deserto: q2 de longe venientes triduo post eū steterunt. Sexto cor est erigendū ad deu3 per affectum intensum. Treno.iij. Leuem9 corda nostra cū manibus. ad dnm in celo. H debent facere de quibus iam dedit gratia3 dns penitendi considerando gratiā eis factam: ꝙ varij sunt dānati ꝙ nō tot peccata ꝙ ipsi cōmiserūt. Considerando vlterius ꝙ vana fuit ac miserabilis ois eorum i peccato delectatio. Considerādo tria. primū ꝙ gaudiosa est ɔscientie puritas atq3 tranquilitas. Primā volebat a nobis considerari Paulus qui dicebat. ad Ro.ij. An ignoras q2 benignitas dei ad misericordia3 te expectat: alijs supple derelictis et forte dānatis. de scda consideratione valet miseria peccati ad Ro.vi. Que3 fructū habuistis. in illis in qb9 nūc erubescitis. et Lu.xv. Dicebat filius prodigus. Ego hic fame pereo niterro gentur quotquot in pctis fuerunt: quid ꝓfuerunt ioci: risus: ludi: luxurie: pōpe: vindicationes: blasphemie: et sic de alijs. tertio retinebat qui dicebat. Secura mens conium ge cōmuni. Cum aūt quis ad hunc gradu3 deuenit restat. vij. vt videlicet cor reformet. Cor ēm continue d3 laborare deo frui sicut corpus d3 refici. de hoc ps. viriliter age: et cōfortetur cor tuū. corpus hois maxime confortatur pane vino et odoribus. Sic vtiq3 cor spūale. i. mens hominis confortāda est pane eucharistie et vino sanguinis precio-sissimi domini nostri iesu xpi: ac exemplis sanctoꝝ. Helias. iij. Reg. xix. Ambulauit in fortitudine cibi illius siue panis subcinericij vsq3 ad montē dei. panis hic xpi corpus est in sacramento: mons dei vita eterna. Dictum ēm fuit Ruth. ij. Intinge panē tuu3 in aceto. i. in acerbitate passionis. Ruth interpretatur deficiens. de exemelis aūt sanctorum. ij. Corin. ij. Bonus odor xpi sumus. hoc vero pacto restat octauus: vt videlic3 cor vnitate teneatur: hoc est vt decetero penitens: ac salutē querens omnia in deum referat. in omnibus deū querat. ab omnib9 que deo displicent pro posse abstineat. H docuit apostolus. i. Corin. x. Siue comeditis: siue bibitis: aut quodcunq3 aliud facitis: omnia in gloriam dei vestri facite. hoc suadebat sapiens Eccle. xxx. Qui dicebat misererere anime tue placens deo et congrega cortuum in sanctitate: hic est ēm finis omniū salutem optantiū. Quoniā vt ait Bonauē. distin. xxxvi. ij. omniū bonarum voluptatū materialiter et formaliter est vnus finis. vlterius qui sic iam incedit cum christo manet. Sibi certe de proximo appropinquat: angelos letificat: vt habet finis nri euāgelij quod nobis concedat et c.

¶ Dominica quarta post penthecostes. Sermo. vij.

Elictis omnibus secuti sunt eu3. Lu. iij. Sciant oms ecclesie ꝙ ego sum scrutans renes et corda: et dabo vnicuiq3 vestrum ſm opera sua Apoc. ij. Ad ois in peccato viuentes: sunt verba ista. Nempe cum dicatur i euangelio: ꝙ apostoli in nocte laborantes nihil ceperunt. in vbo autem domini piscium multitudinē copiosam: et ꝓpter hoc relictis omnibus secuti sunt eu3. in quo innuitur peccatoribus: cu3 nihil in peccato proficiant merito omnia contēnēdo sequi debent xpm. Quod si duri sunt et obedire saluatori noluerint: d3 eis verbum secundum. Sciant omnes et c. Ubi duo notantur.

Primū examinatio rigorosa.

Scdm retributio ponderosa.

¶ Pro primo ꝙ nihil latet oculos altissimi Prouer. xv. In omni ēm loco oculi dni contemplantur bonos et malos: vt d2. ad Heb. iiij. Omnia sunt nuda et apta oculis eius. Propterea dicit Boetius. Magna nobis indita est beue agendi necessitas: ꝙ omnia agamus ante oculos iudicis cuncta cernētis. merito dominus probibet se scrutatorē renū et cordiū id est cogitationū et desiderioꝝ. O quot sunt pctōres ꝙ si putarēt se videri in actibus suis ea q̄ cōmittunt minime perpetrarēt. quot ēm furta: quot false testificationes. quot false signature in contractibus: in quitantijs et in obligationib9 perpetrant. Si denicq3 adulteria: stupra incestus fornicationes: mollicies: ac alia nefaria cōmittuntur: et hoc iō q2 putent se nō

videri. Sed audiant tales quid eis dicat. Sapien. vi. Altissimus interrogabit opera vestra: et cogitationes scrutabit. Erubescant igitur videri a deo q̄ facie hominis in suis operationibus erubescerent. Hoc em̄ modo conuersa fuit sancta Thais publica peccatrix per btm̄ panuciū: qui in habitu seculari ad eā veniens: cū omni volenti esset exposita dixit ei idem sciens se nolle peccare vbi posset videri ab aliquo: quā cū ad plura loca duxisset. Renuens ille peccare: asserēs se timere videri in peccato: finaliter duxit eum ad locū secretissimū: vbi adhuc peccare noluit dicens q videret. Respondit illa a nullo videri posse nisi forte a deo vel dyabolo. intulit ille. Si hoīs aspectus est timēdus: cur deum nō times: qui te in tot sceleribus ꝯtuetur: que illico ad pedes sācti corruens. Relictis oībus secuta est eū. O vtinam sic vniuersis pctōribus contingeret. Prouer. ij. Parū feret videri a diuinis oculis: nisi et retributō digna retribueret. equū em̄ non est equo' premio annotari seruitorem dei: ac maiestatis eius ꝯtēptorē. vn̄. xxiij. q. ij. ca. in presenti. Cum ante tribunal venimus: nec Noe: nec Job: nec Daniel scimus nos posse iuuare: sc3 orōnibus vel meritis: sed vnusquisq3 onus suū portabit. ij. Cor. v. Omnes nos magnificare op3 ante tribunal christi: vt recipiat vnusquisq3 ꝓpria corporis: prout gessit siue bonū siue malū. Audiant hoc vniuersi pctōres dediti peccatis. Attendant quid eis retribuetur: videāt si petant iusticiam dei euacuare. deus angelis peccantibus nō pepercit. Sed in infernum viuentes detraxit eos. Quid ergo miseris peccatorib': q si timeant puniri a peccato desistant. saluatorē imitantur cū apostolis: de quibus dicit premissum verbum. Relictis oib' &c. ¶ Pro fundamento mouetur questio. An de necessitate salutis teneamur in omnibus actibus nostris ꝯformare voluntatē nostrā volūtati diuine: notat beatus Bonauen. di. xvij. iij. q voluntatis create ad diuinā multiplex potest esse ꝯformitas.

Prima in volito tm̄.
Scda in modo volendi tantū.
Tertia in vtroq3 simul.

¶ Secūdo idē Bonauē. viij. di. dicit q in nobis multiplex potest attendi voluntas ꝑ ut scilicet est.

Orationis.
Sensualitatis.
Pietatis.

¶ Notat. iij. Idē3 doctor seraphicus in apologis: q multiplex fuerūt actus xpi: q: aliqui eminentis potentie: et in illis null' d3 se conformare: vt facere miracula et conficere sacramēta. Aliqui pre excellentis sciētie vt predicere futura et cordium dicere secreta: nec in illis est ꝯformādū. Alij sunt excellentioris vite: vt oīa relinquere ꝓpter deu3 morti se offerre. In his xpo conformari est ꝑfectionis et cōsilij. Ad q̄stionē dicit Bona. di. vi. primi. q voluntate obsoluta tenemur velle illud quidē: qd̄ deus precepit nos velle. Nulla em̄ voluntas pōt esse iusta nisi cōformetur eidē diuie volūtati: diuina aūt voluntas est prima regula oīm voluntatū. videant ergo q̄ cupiūt saluari quā vitā eligāt qm̄ carnalia āplecti: et demū btificari ē impossibile. Nō em̄ decet quēpiam volentē sacerdotari matrimonio copulari. ex q̄ clerici vel vouētes matrimoniū contrahere pn̄t capi. i. dī de dyacono de iure vxorē accipere non pōt: et si de facto acceperit: coget vxorē dimittere: et eo contrito et humiliato corde si ad ecclesia3 redire voluerit ad officiū dyaconatus reddi potest: et inde poterit in presbyterum ordinari. Ex quo infertur q venia non datur nisi correctis. vnde. xxiiij. q. ij. capitulo legatur. Nec potest gaudere de correctis nisi prius doleat se fuisse peruersum. Et. xxiij. questio. vij. capitulo Quemadmodum. et dicit Salomon Prouer. xxviij. Qui abscondit scelera sua: non videbit lumen meternum. vt certe dicit Augustinus in soliloquijs de consolatione ac gaudio vite presentis et alterius necesse est illi alterum vt probat: qui reliquum voluerit possidere. Audiant hoc symoniaci per fas et nephas beneficia obtinentes: bonaq3 ecclesiarium et christi in lupanaribus consumentes. Audiant choreis conuiuijs banquetis vacantes. Audiant officiarij lucris et cupidini inseruiētes. Audiant legem. C. de bōisq3 liberis. l. cū n̄ solū. filijs aut famuli. Meli' est reformare actus iuuenilesne cupidini dediti: triste exilium sentiant. hoc

documentũ capiãt cũcti saluari cupiẽtes.
Audiant Aposto. Philip.iij. Oĩa detrimen
tum feci: ꝛ arbitratus sũ vt stercora vt xp̃z
lucrifaciam. Et hoc innuit in his de q̃bus
dicit verbum premissum: Relictis oĩbus ꝛc.
Due erunt partes.
Prima de mũdi ꝛ totius peccati derelictõe
Secunda de xp̃i ꝛ actibus eius virtuosa ꝓ
secutione.
¶ Quo ad primã: mirũ non est si pauci sint
qui mundũ ꝛ pctm̃ euadant. legitur enĩ Jo
sue.vi. ꝙ hierico ciuitas erat clausa atq; mu
nita que vix poterat capi. attamen Josue ð
precepto dñi cũ sacerdotib⁹.vij. vicibus mu
ros hierico circuierũt q̃ fundit⁹ corruerunt
Spiritualiter hierico q̃ iterp̃tat luna mũ
duz representat. Dicit enĩ de illo stultus vt
luna mutat. vij. muri hierico sũt illa q̃ mũ-
dum ad pctm̃ ducunt: scz
Concupiscẽtia diuitiaꝝ.
Desiderium deliciaꝝ.
Ambitio bonorum.
Amor parentum.
Obliuio dei.
Ignorantia sui.
Immemoria futuri.
¶ Circuitus septẽnarius Josue ꝛ sacerdo-
tium representant ↄsideratione ꝓfundam
de septẽ miserijs q̃ in mũdo sunt: ac eorum
documẽtũ ore ꝛ opere significãt. Prima mi
seria est vanitas seu mutabilitas. p̃s. filij
hoĩm vsquesuo graui corde ꝛc. ꝛ.i. Coꝝ. vij.
Preterit enĩ figura huius mũdi. Hugo de
sctõ victore libro de aĩa. dic mihi de amato
ribus seculi vbi sunt. riserunt luserũt bibe
runt atq; comederunt. ꝛ post hec ad infer-
na descenderũt. In figura hui⁹ iussit domi
nus loth iusto vt egrederet de regiõe sodo-
morũ q̃ videbatur vt paradisus deliciaruz
ne inuolueret igne ꝛ sulphure viciorum et
eterna damnatione. Genesis.xix. Dicit ma-
gister hystoriarũ. ꝙ ibi ex arboribus nascũ
tur quidẽ fruct⁹ pulcherrimi aspectu. Sed
ipsis aptis nõ repitur in eis nisi fauilla fe-
tor ꝛ cinis mortuoꝝ. hic ẽ cinis voluptatũ
vsuraꝝ põparũ ebrietatũ ꝛ hmõi. Scḋa mi
seria est vilitas. nouerat hoc qui dicebat de
aĩa mundũ amplectente Jere.ij. Quam vi-
lis facta est nimis iterãs vias tuas. It Tre
noꝝ.iiij. Dicitur denigrata est facies eorum
super carbones figurat mundi vilitas per
lepram: qm̃ sicut lepra a consortio hominũ
separat. sic amor mundi a dei gratia Ja.iiij
Qui voluerit amicus esse huius seculi: ini
micus dei constituit. Et.i. Jo.ij. Nolite dili-
gere mundũ ꝛ ea que in mundo sunt. i. vi-
cia que sunt in mũdanis. q: qui mũduz di-
ligit: nõ est carus patris in eo. In figura hu
ius Math.viij. dr. Cum descendisset domi-
nus de monte ecce leprosus adorabat eum
dicens. dñe si vis potes me mũdare. q: vide
licet saluator venit de celo: mũdus tot⁹ pec
catis erat plenus: nec q̇s tanto opere de le-
pra corporis deberet timere ac verecũdari:
licet sit infirmitas vilissima ꝛ ↄtagiosa: q̃
de lepra sp̃uali ꝛ vilitate pcti. Separat enĩ
illa solum tp̃aliter: sed hec eternaliter. Ter
tia miseria est malignitas. Jam lz tot⁹ mũ
dus ĩ maligno positus sit: in maligno igne
auaricie: ↄcupiscentie: supbie: luxurie: ac a-
liorũ viciorum. Joh.v. Et ideo in figura hu
ius legit Josue.vi. ꝙ hierico tota igne suc-
cendẽda est: p̃cepitq; deus: vt de rebus illi⁹
nullus de ꝓprio suo aliquid sumeret. Et q:
achor ↄtrariũ fecit aliquid surripiendo: de
mandato dei lapidatus est. Audite hoc qui
mundũ cupitis: q̇ honores: qui officia hie-
rico: vt dictũ est: luna interp̃tat. Luna ĩ scri
ptura mundũ significat: q: sicut ipsa est ali
q̃n vacua in apparentia lũinis: aliq̃n plena
ita ĩ mũdo st̃ aliq̇ pleni: aliq̇ vacui: aliq̇ me
diocriter se hñt: ꝛ pene oẽs incendit ignis
cupiditatis qui est radix oĩm vicioꝝ.i. Thi
mo.vi. Et q: bonoꝝ auctori aliter inherere
nõ valemus nisi cupiditatẽ fundit⁹ euella
mus: vt di. Grego. Ideo ꝓhibet accipere res
hierico vilia mũdi. qui aũt accipit mortem
perpetuã incurrit: sicut achor tp̃alem: ergo
dicit Jere.v. Recedite de medio babylonis
mundi ꝛ cũ his apostolis: qui nocte laborã
tes nihil ceperũt. Attendite vitã vestrã ab
infantia in pctõ ductam: nihil penitus bo
ni faciendo: ac totã perditã: ꝛ peccatis oĩni-
bus relictis seq̃mini xp̃m. Juxta p̃missum
verbũ. Relictis oĩbus ꝛc.
¶ Quantũ ad secundũ principale visis mũ
di miserijs q̃liter sit relinquẽdus. Conseq̃n
ter declarande sunt vie: quibus xp̃s est imi
tandus. Nemo ascendit in celum nisi q̇ de-
scendit de celo filius hoĩs est in celo: q̃tum-

cunctis iustus sciuisset illam viã nisi xp̃s eã ostendisset. preterea ysa.ij.dr. Uenite ascendamus ad montẽ dñi ⁊ docebit nos vias suas ⁊c. Mons iste est mons moria vbi immolatus est ysaac.i.mõs caluarie vbi saluator fuit crucifixus. sicut enĩ petentibus viã doceetur iter crucis. sic volentibus saluari necesse est xp̃m imitari in septẽ virtutibus cõtra septẽ pctã mortalia: q̃ virtutes sunt quasi septem vie ad patriã que pfecte representantur in cruce.

Prima est via humilitatis.
Secũda est pnie ⁊ pauptatis.
Tertia est puritatis ⁊ castitatis.
Quarta est charitatis.
Quita dulcedinis ⁊ mititatis.
Sexta abstinẽtie ⁊ sobrietatis.
Septima diligentie ⁊ strẽnuitatis.

¶ Prima est via humilitatis q̃ repñtatur in capitis inclinatione. Humiliauit enĩ se factus obediens vsq3 ad mortẽ. ad Philip.ij. Hanc d3 arripere q̃ salutẽ optat. Math.xi. Discite a me quia mitis su3 ⁊ humilis corde. Omni aĩali gressibili naturalr̃ de aĩalib⁹ pfectis loquor. via mõtuosa est difficilis ⁊ facilius descendere q̃3 ascẽdere solo lepore dẽpto. Nam q2 crura anteriora h3 breuia.i.per paruã affectionẽ ad deũ. posteriora vero lõga.i.amplũ affectũ ad mundũ: non tñ laborẽ sentit appetendo alijs dñari: magnus reputari: alios depmere: se extollere: se exaltari. Sed sciat talis illud ysa.xiiij. Si ascenderit vsq3 ad celũ supbia tua: verũtñ ad infernũ detraheris. Cucurrit enĩ talis aduersus deũ erecto collo. Job.xv. Secũda via est pnie ⁊ pauptatis seu liberalitatis. hanc oñdit saluator qui nudus pependit in cruce: q̃ corp⁹ ⁊ sanguinẽ dedit: necnõ vestes pprias crucifixorib⁹ q̃ deniq3 in cruce brachia ⁊ man⁹ h3 apertas: viã hanc suadebat cu3 dicebat. Bti misericordes. Math.v. ⁊ Luce.vi. Mutuũ date nihil inde sperãtes q̃libet p viam spinosa3 ire refugit: q2 per eã trãsiens: in pãnis apprehendit̃ dilacerat̃ pungit̃ ⁊ cruentatur. Sic est de amore diuitia2 inordiato q̃ dicũtur spine. Luce.viij. Que mentẽ lacerant distrahendo a dei amore ⁊ timore. pungunt timoribus ⁊ sollicitudinibus ⁊ angustijs. cruentãt inducẽdo ad diuersa pctã periuriorũ proditionũ fraudũ ⁊ hmõi. finis huius vie dãnatio eterna. Qui volũt diuites fieri incidunt in laqueos diaboli ⁊ in temptationes malas q̃ mergũt hoiem in interitũ. Tertia via est puritatis ⁊ castitatis.i.ad Thimo.vi. Hanc saluator oñdit in cruce: in hoc q̃ corpus virgineũ sup illud durissimũ crucis lectũ pendẽs ab oĩ cõplacentia carnali fuit alienũ: ⁊ a capite vsq3 ad pedes totum cruentatũ. Oñdit etiã cũ mater vgo cu3 discipulo virgine iuxta crucẽ stabat ⁊ hanc viam suadebat. Math.x. Qui nõ accipit crucem sua3 ⁊ nõ sequit̃ me nõ est me dignus. Suadebat apl's ad Gala.vi. Qui xp̃i sũt carnẽ suam crucifixerũt cũ vicijs ⁊ cõcupiscentijs suis. horret ⁊ cauet q̃lib3 p viã lutosam incedere in qua ⁊ pes inficit̃ ⁊ hõ lubricat̃ ⁊ ab ea vix extrahit̃. hec est vilissima luxuria in qua volũtas inficit̃ ⁊ de pctõ in pcĩi labitur: ac semel in ea vir implicat⁹ vix excutitur: vt dicit Bona.xiiij.di.iiij.ij.q.i.arti. qui q̃rit. Utrũ per pniam cõtingat resurgere. Et pbatur q̃ nõ. auctoritate Pauli ad Hebre.vi. Impossibile est eos q̃ plapsi sunt rursus reuocari ad pniam. dicit Bona. q̃ potest fieri vix in h⁰ q̃ dicit ĩpossibile pmo: q2 nõ ẽ ex virib⁹ hũanis: vel ĩpossibile.i. difficile. Loq̃t̃ enĩ de illis q̃ difficult̃ resurgũt. vide aliã rationẽ. Audiui de mgrõ meo de quodã religioso viro perfecto pro tpe ⁊ dormiẽte sup sicca sarmenta. Cũ aũt incepit labi in pctis ⁊ specialiter in pctõ luxurie pseuerauit vsq3 ad mortẽ ita q̃ obijt: ribalda existẽte in camera. dr enĩ Ozee.v. Non dabũt cogitatiões suas vt ad dñm reuertentur. q2 spm̃ fornicationis in medio eo2. ex qua cã cupiẽtes saluari: vitã puritatis amplectũt̃ ⁊ xp̃m dñ3 imitant̃ q̃ dicit p psamistã. Ambubãs in via imaculata hic mihi ministrabat. Quod nobis concedat ⁊c.

¶ Dñica.iiij. post penthe. post prandium. Sermo.viij.

Relictis oĩb⁹ secuti sunt eu3: vbi.s. Qui vicerit faciã illu3 colũnas in templo dei mei: ⁊ foras nõ egredief̃ ampli⁹ ⁊ scribã3 sup illũ nomẽ dei mei ⁊ nomẽ ciuitatis noue hierusalẽ. Apoca.iij.

Quia in sermone precedenti inducti sum⁹ ad pctã ꝛ mũdana cõtennẽda ac xp̃z imitãdum: ne quis putet paruũ premiũ sic faciẽtibus per.ſſ.verba ꝑponuntur ista: in q̃bus duo notantur.

Primũ opatio virtuosa.

Secũdum p̃miatio gaudiosa.

¶ Pro p̃mo: cũ per fragilitatẽ nostrã praui sumus ad appetendũ mala. dicit em̃ Bern. in quodã sermone. Hec est maledictio terre nostre tã corpis q̃z aie: q: passim ꝛ sine delectu spine ꝛ tribuli vicioꝝ in ea oriũtur. nõ nisi aut difficultate virtutũ aut negligentia. Vñ ꝛ in figura hui⁹ dictuz fuit p̃mo homi. Geñ.iij. Maledicta terra in ope tuo: spinas ꝛ tribulos germiabit tibi. volenti premiari necesse est passiones ꝛ appetit⁹ sensuales i ordinatos domare. Militia est em̃ vita hominis sup terrã. Job.vij. Hec aũt militia est potentissima ꝛ nobilissima. Prouerbio.xvj. Melior est patiẽs viro forti ꝛ q̃ dñatur aio suo pugnatore vrbiũ. Pernecessariũ ergo est hoi in hac pugna nõ dormire: q: pugna est ꝯtra illũ q̃ de oi gñe pcti in oi loco specie ꝛ statu tẽtare scit. vñ Job.iiij. Esca eius electa ꝛ habz fiduciaz ꝙ influat iordanis i os eius.i. ꝙ deuoret baptisatos. ꝛ.xvi.q.ij.c.visis d̃r. mille nocẽdi hr̃e artes seu modos. nec ignoram⁹ astutiã eius. Conat em̃ a p̃ncipio sue ruine vnitatẽ eccl'e rescidere: charitatez vulnerare ꝛ oibus mõis humanũ gen⁹ euertere ꝛ ꝑturbare. Sed si volum⁹ possum⁹ resistere. Dicit em̃ greg. in moralib⁹. Debilis ẽ hostis q̃ non vincit nisi volentẽ. ꝛ Hiero. de pe.di.ij.c.si em̃ inquit. Si eniz liberi arbitrij nos condidit de⁹ nec ad virtutes nec ad vicia necessitate trahimur. Si vero nõ resistamus ꝛ vincam⁹ p̃mio sublimi coronabitur Et hec tripliciter notant in v̾bis p̃dictis. tal' em̃ qui sic vicit.

Primo ad numerũ electoꝝ assumet.

Secũdo in bono cõfirmabit.

Tertio in deuz transeundo ei totaliter assimilabitur.

¶ Pro p̃mo d̃r. faciã illũ vt columnã in templo dei mei. In cãti.c.iij. d̃r. Colũnas ei⁹ fecit argenteas reclinatoriũ aureũ. he colũne firme ꝛ argentine p ꝯscie claritatẽ sunt om̃es electi in quib⁹ ꝛ ex q̃bus cõstruit de vero salomonis reclinatorio aureo p charitatẽ cõsũmatã. Pro secũdo foras nõ egrediet ap̃lo quia q̃ semel vsq3 ad mortẽ p bonã pseuerãtiam pctm̃ vicerit in morte ipeccabilis erit. vñ ꝛ Apoc.vij. d̃r. Stãtes ante thronũ amicti stollis albis ꝛ palme in manib⁹ eoꝝ. palma aũt signũ est victorie. Pro tertio d̃r scribã ꝛc. vnd̃ p̃s. Ego dixi dij estis ꝛ filij excelsi oẽs. p̃s.viij. O ꝙ gloriosus ẽ triũphus: o ꝙ excellens premiũ. nũc g̃ torqueãt demones insistant viri potẽtes: certem⁹ viriliter: veniẽt dies qñ cõgregabũtur oẽs electi ad cenam magnaz dei: vt ciues regis tribuni ꝛ fortes ac oẽs liberi ꝛ serui in mãducẽt: vt d̃r Apoc.ix. vt delectent i n cruciatu in p̃ñtia tã maioꝝ ꝙ minoꝝ. Quis g̃ taz duri cordis: q̃ merito nõ debeat oia relinq̃re que ad pctã inducũt ꝛ cũ his piscatorib⁹ xp̃m imitari. iuxta verbũ ꝛc. Relictis oibus se. ꝛc.

¶ Pro fundamẽto moue q̃stio. q: p̃niores sum⁹ ad ꝑsequendũ delectabilia ꝙ ad xp̃m imitandũ merito. Querit an hoi possit dari p naturã ꝙ esset inflexibilis ad pctm̃. Respondet bona. dis.xxiiij.ij. Si creature rõnabili repugnet p naturã esse inflexibilem ad pctm̃ hoc erit. Et rõne p̃ncipij inicialis ꝛ ratione termini finalis. Si em̃ arbitriũ creature rõnalis naturaliter ad malũ inflexibile eẽt. Aut hoc eẽt ꝑpt ipsi⁹ artationẽ ad bonuz. Aut ꝑpt determiationẽ. Si pp artationez vt vez sic facere bonũ: vt lapis tendit deorsũ Itaq3 certe liberũ arbitriũ nec eẽt liberũ nec op⁹ eius eẽt lande dignũ. Et ita ineptũ eẽt ad finẽ ꝑp quẽ factũ ẽ: vez ad laudis ꝛ glie p̃miũ ꝯsequendũ. Si aũt inflexibile essz ad malũ ꝑpt deteriationẽ q: sic potius eẽt per ꝑpriã naturã in bonũ vt nõ possit deficere in malo. sicut ẽ de libero arbitrio diuio q̃d ad sola bona est determiatũ. nã tale liberũ careret vanitate p naturã suã. g̃ iaz nõ eẽt creatura nec ꝑductũ de nihilo cũ ois creatura vanitati sit subiecta. ad Ro.viij. ꝛ ita eẽt cõtra naturã p̃ncipij inicialis s̾m q̃d deus creaturã rõnalẽ ex nihilo ꝑducit. nec sequitur Si p grãm possit cõfirmari liberũ arbitriũ tũc nõ potest hoc habere a natura. Queadmodũ ꝑprietas opis moralis q̃ est laus vel vituperiũ nõ ꝑt cõuenire alicui nisi p virtutẽ aut vicium. Nitatur g̃ quilibz oia bona contẽpnere xp̃m seq̃ virtuose vt valeat premiari, q: veniẽt dies in q̃b⁹ velit nolit opor

tebit oia dimittere: et tunc sine fructu. Quia dr. ff. de senatusconsul. trebellianu qd poterat bnficium iure amittere dz qui copulsus facit q facere debebat. Et regla iuris in antiquis dicit. Qui ex timore facit pceptu: aliter facit q facere debeat. et io ia no facit. Ex h colligit: q q inuit9 seruit et re et meritu pdit. et io est indign9 pmio. xxiij. q. vi. c. ia vero Audite hoc vniuersi pctis dediti velitis nolitis semel relinqtis pdia possessioes symonias bnficia vsuras ornameta vana luxurias cocubinas ludos taxillos et societates et sine fructu tuc. Nuc aut si oia dicta cotepseritis no infructuose agetis: qr pmiu illud accipietis vz. Ois q relinqt paretes et c. centuplu accipiet et vita eterna possidebit. Mathei. xix. Quare cunctis in exemplis proponitur verbum preassymptu. Relictis omnibus et c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima de omniu transitorioz contemptu et abdicatione.
Secuda de christi virtuosa atq pfecta imitatione.

¶ Quo ad prima tribus causis positis quibus conteptus mudanoz habet: addit. iiij. Si diligent consideret merito mudu contepti bile reddet et est cotinua pturbatio: qm i nulla re mudi est pax siue trasquillitas nisi homo secu hat deu. vn Joha. xvi. In mudo pressura habebit: in me aut pace. nec mitu cu mudus in iniqtatib9 abundet: pace hre no vz: qr no e pax impijs dicit dns. ysa. xlviij. Vn in signu hui9 Hieronymus. scrutado scripturas inuenit q semp mundus pace caruit: vsq ad saluatoris aduetu. Sicut eni dom9 ade bellu habuit int fres et dom9 abrahe et domus ysaac et dom9 iacob. Dni aut bona est pax: vt ait Aug. q in huanis reb9 nihil meli9 posset desiderari: qre mudus merito e cotepnedus. Postremo eni qt discordie: qt inuidie inter parentes et cosanguineos successionu bonoz occasione qtiens eis morte optant sibi mutuo. Silr qt discordie officioz occasione qrunc q. Quinta miseria e tenebrositas siue cecitas vel ignoratia veritatis. Naturalit oes homies scire desiderat. i. metha. Sed nuc pch dolor mudus luce veritatis caret. vt possit merito dici egyptus. q intelligit tenebrosa densissimis tenebris fuit flagellata: vt per triduu alter alteru videre no potuit nec de loco suo moueri. Ex hac q3 egypto ydolatria et suspsticio pcessit de q exire iussit dns ppl'm suu. Quid est triduu istud q egyptus tenebris abundat nisi tps adolescetie iuuetutis et senectutis in quib9 deus deberet cognosci: primus et supsius stat9. Adeo tn excecati sunt pctores: vt nec deu3 nec seipsos cognoscut. vnde Jo. dicit. xiiij. c. Spiritu mudus no potest accipere qr no videt eu nec scit eu3. Et si qui sint qui videantur magna habere noticia: vt theologi popositi legiste caonistae causidici ecclesiastici artiste truttinantes. Sapientes sunt vt faciant mala bene aut facere nescierunt. Hiere. iiij. Stultam fecit deus sapientia hui9 seculi. i. Corinthi. i. Tales eni nec de deo nec de cosciencie puritate nihil sciunt. Quia aialis hō non sapit que dei sut. i. Coz. ij. Spiritualis aute oia dijudicat. vbi. s. q graue autem sit hoc xxxviij. di. dicit p gregoriu. ca. qui ea que dei sunt nesciunt a deo nesciutur paulo attestate qui ait. si quis ignorat ignorabit. et in eodem. c. dr qui ea q dei sunt sapiut a deo sapiunt. Item zepherin9 papa. et habetur eadez di. Sicut stellas no extinguit nox: sic mentes fideliu inheretes firmameto scripture sacre no obscurat mudana iniqtas. merito q despicieda sunt hui9 caduca et eleuada est mens ad spualia. ¶ Sexta miseria est piculositas lapsuu tam spualiu q corporalium. Qui mare nauigat: enarrat ecclesia ecclasticus enarrant picula eius. Eccl. xliij. In oi statu in oi etate in oi loco sunt picula. vnde Matthe. viij. Discipuli in mari laborates merito clamauerut dicetes. Dne salua nos perim9 et Paulus. ij. Coz. xi. Periculoz gnia ponit i qbus cotinue versat ecclesia dices. Periculis fluminu periculis latronu. vidimus aliquos dicit Aug. in soli. q sine gra dei et tremore dicere no possum9: q pene vsq ad celi sydera nidu suu collocare videbant: postmodu in inferni baratro detrusos. Alios vidim9 adusq in sceno pcti pene mersos ac postea de facilitate dextere ad supna eleuatos vt no gloriet accinct9 plusq distinct9: beato q3 anthonio ostensus fuit mud9 plen9 laqis: cui mirati qs euaderet rsus fuit sola humilitas. Septima miseria e sterilitas seu infructuositas: quoniam qtucuq capiat quis

de mundi consolationib⁹ atq; voluptatib⁹
nunq̄ satiabitur.In figura hui⁹ cōuenient
dictū fuit samaritane.qui biberit ex hac aq̄
sitiet iterū.qui aūt biberit ex aqua quā da
bo ei nō sitiet ineternū. Pensent hoc singu
li peccatores in quocūq; delectabili versen
tur:si quidē seu satietatē habeant. vnde et
Sapien.v.Lamentanť dānati de infructu
ositate suarū delectatōnū dicē.Quid nobis
ꝓfuit sapientia:quid diuitiarū contulit no
bis:transierūt hec oīa velut vmbra.O mise
ri mūdani q̄ nūc in pulchritudine ꝛ sanita
te floretis semel dicetis.lassati sum⁹ in via
ꝑditionis:vias difficiles ambulauim⁹. Nō
ne parua infirmitas hoc tollet:vos quoq;
qui iuuenes ꝛ fortes estis nōne hec consū
met senectus:ꝙ si diuitias ꝛ longāvitā spe
ratis:nōne mors hec oīa aufferet a vobis:
O miseri pctōres hic oculos apite. Hierico.i.
mūdū totū reijcite.his cōsiderationib⁹ cir
cuite ꝛ cū petro.Math.xix.dicite.Ecce nos
reliquim⁹ ꝛc. Et vnde nec ad incipientiā si
bi inquit Ber.de colloquio symonis ad xp̄m
Sciebat enī ꝙ onerat⁹ xp̄m sequi nō pote
rat vt sic cū istis pctōribus ꝛ cū piscatorib⁹
seq̄mur xp̄m.Iuxta premissū verbū.Relictꝭ
oībus secuti sunt eū.

¶Quo ad secūdam partē visis sermone pre
cedenti trib⁹ vijs q̄bus xp̄m inseq̄ debem⁹:
cōnter ponēde sunt alie quattuor vie.
Prima est via charitatis.
Secūda dulcedinis ꝛ mititatis.
Tertia abstinentie ꝛ sobrietatis.
Quarta diligētie ꝛ strēnuitatis.

¶Refugiūt hoīes naturalr incedere p viā
tenebrosam ꝛ frigidā. Hec est via inuidie q̄
alienū bonū videre nō pōt q̄ torqueť ex feli
citate gaudij:ꝛ gaudet i aduersitate xp̄i. Si
cut valles ꝓfunde ꝛ cauee tpe estiuo sūt fri
gide:hyemali vero sť calide.De hac via ma
ligna dr Prouer.ij.Ambulant vias tenebro
sas q̄ letātur cū malefecerint ꝛ exultant in
rebus pessimis.De via vero clara ac charita
tis ardore inflāmata pōt dici ysaie.ij. Doce
bit nos oēs vias suas q̄ sūt vie charitatis.
Charitas ei sic clare facit icedere ꝛ recte ꝙ
nec ꝓximi diliganť vicia:nec odiať natura
Fuit aūt a iesu xp̄o i cruce denūciata i hoc
ꝙ crux q̄ttuor hz ptes: ad oēs benigne se
extēdēs.Iuxta illō Joh.xij.Ego si exaltatus fue
ro a terra oīa trahā ad meipm ꝛc. Hec ē via
regia de qua dr.Via regia gradiemur. Cha
ritas enī hec nō gaudet sup iniquitate:con
gaudet aūt veritati.ad Roma.xiij.Quinta
via est mititatis ꝛ dulcedinis.horrēt ꝛ refu
giūt naturalr hoīes incedere p vias petro
sas atq; duras.hec ē via iracūdie ꝛ furoris:
de qua pōt dici illud ps.xiij.Cōtritio ꝛ infe
licitas in vijs eoꝝ ꝛ viā pacis nō cognouerūt
hec est via infernalis.Prouerb.xiiij.Est via
q̄ videť hoī recta:nouissima eius ducūt ad
mortē.Videť enī iracundo ꝙ iuste ꝑsequať
offensorē.Numerū incedentiū his duabus
vijs videlz tenebrosa ꝛ petrosa vix aliq̄s nu
merare posset.quot enī exultatōes de aduer
sitate ꝓximi.quot afflictiōes de ꝓsꝑitate.
Ceterū quot desideria quot volitōes:q̄t opi
niones mortis infamie dāni ac amori incō
modoꝝ p iram ꝛ vindictā.Certe de harū q̄
libet pōt dici.Math.vij. Lata est via q̄ du
cit ad perditionē:ꝛ multi ingrediūtur p eā.
ergo qui iusti p viā dulcē ꝛ amenā mansu
etudinis incedūt sine furore sine tribulatio
ne sine clamore. De hac potest dici illō. Vi
am mandatoꝝ tuoꝝ cucurri.ps.cxviij. Quia
inflāmatus diuino amore idulget oīa. Hāc
ostendit saluator in cruce qn̄ cū lachrymis
ꝛ clamore valido orauit ꝓ crucifixorib⁹.de
quo Bern.in quodā sermōe.Vide opera dn̄i
q̄ tunc posuit ꝓdigia sup terrā:xp̄us flagel
lis cesus:spinis coronatus:clauis crucifix⁹:
nec verbum maledictionis protulit qn̄ po
tius verbum seculis inauditū dicit: pater
ignosce illis. Et nota ꝙ tunc erat in maxi
mo dolore ꝛ pena. Sexta via est sobrietas.
timent homines singuli incedere per viam
sumptuosam ꝛ expensis plenā.hec est via gu
losorū.de qua ps. Hec via illoꝝ scandalum
ipsis propterea in ore suo cōplacebunt.et.i.
Corinth.vi.Esca ventri venter escis.de⁹ au
tem hanc ꝛ has destruet. Iusti autem sobri
etatem ꝛ vite austeritatem amplectuntur
cum illo qui dicit.i.Corint.ix.ꝛ habeť.xxxij.
q.v.ca.Si paulus. Castigo corpus meū ꝛc.
Sic curro non quasi in incertū.Viam hanc
ostēdit in cruce mūdi saluator: qui aceto fu
it pota tus ꝛ felle cum dicit.sitio.Septima
via est strēnuitatis ac diligentie. Refugi
unt ire homines vias tepidas et prolixas.
hec est via accidie. Hac via incedebant filij

israel quādo in deserto teduit eos via itineris:vt habetur Numeri.xxi.ꝙ qua iusti strēnui ꝛ diligent̄ nituntur pficere que ceperūt Sic currite vt cōprehendatis.i.Cor.ix.Nescit tarda molimia.ſſ.gratia. ait Ambro.in homelia ferie quarte ante quartā dn̄icā aduentus.Hanc viā oſ̄dit saluator in passiōe qn̄ aplis dixit.Surgite eam⁹.Mathe.xxvi. vltro se offerens inimicis ꝛ de cruce descendere nolens vt redēptionis nr̄e misteriū cōpleret. He sūt vie qbus quis sequit̄ xp̄m cū istis aplis. has orabat sibi oſ̄di ꝓpheta dicens.Uias tuas dn̄e demōstra mihi ꝛc.Audiat g̃ qlibet viā pcti relinquat ſm illō ysa. lv.Derelinquat ipius viā suā ꝛc. Et merito qꝛ dicit aug.di.xxv.§.vl. Quicūqꝫ cū aliquo mortali trāsit eterna eu3 flāma trucidabit. ꝛ dꝛ ꝓ conclusiōe euāgelij.In verbo aūt tuo laxabo rethe ſm verbū ꝓmissū.Relictis oībus ꝛc.¶Si isti duo ſmones placēt poterit seruire ꝓ quarta ꝛ qn̄ta dn̄ica post pascha capiēdo ꝓ themate vado ad eū q̄ me misit. Item ꝓ festis sancti mathei ꝛ andree:capiendo pro themate.Sequere me.Itē pro vno confessore capiendo pro themate.Justu3 deduxit ꝛc.

¶Dn̄ica qnta post penthe. Sermo.ix.

NIsi abūdauerit iusticia vr̄a plusq̄ scribarū ꝛ phariseorū ꝛc. Math.v.Nomē habes ꝙ viuas ꝛ mortu⁹ es:esto vigilans ꝛ cōfirma cetera q̄ mortua erāt. Nō em̄ iuenio opa tua plena.Apoc.iij. Ad xp̄ianos solo noīe vita3 aut xp̄ianitatis nomen habentes per.ſſ.v̄ba ſr̄ ista.vbi duo notant̄.
Primū est carentia detestanda.
Scḋm est exhortatio ꝓsequēda.
¶Quantū ad primū.qꝛ vt dicit Aug.ex sacramēto vnctionis xp̄ianoꝝ nomē sumptū ē vt videlꝫ a xp̄o xp̄iani dicamur.Et colligi pōt exēplū de sacra vnctōe.c.vnico.Qui em̄ xp̄iani nomē ꝛ rē tenet viuit vita grē.vnde dꝛ Joh.x. Ego veni vt vitā habeāt.carēs aūt re ꝛ ope.ꝛ si nomē habeat vite:mortuus est tn̄ morte culpe.vn̄ de talib⁹ Mat.vij.dꝛ.Nō ois q̄ dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnu3 celoꝝ.Sꝫ quicūqꝫ facit volūtatē patris mei ipse intrabit ꝛc.vt dꝛ ad Titum.i.Fatent̄ se nosse deū:factis aūt negant.Hi hn̄t nomen vite ꝛ mortui sunt.Hi dicūtur xp̄iani ꝛ non sunt:sed antixp̄iani.de quib⁹ ait Bern.i quodā sermone. Serui xp̄i sunt ꝛ seruiūt antixp̄o.vnde ꝛ.i.Johā.ij.Filioli mei hora nouissima est:ꝛ sicut audistis ꝙ antixp̄s veniet ꝛ nūc antixp̄i multi sūt. vn̄ Ambro.ꝛ habetur xxij.q.v.c.cauete.Cauete fr̄es cauete mēdaciū:qꝛ oēs qui amant mendaciū sūt filij diaboli.Mendaciū nō solū cōsistit in falsis verbis:sed etiā in simulatis opibus.mendaciū est xp̄ianū se dicere:ꝛ opa nō facere.Mēdaciū est se clericū aut pr̄sbyterū vl' religiosū ꝓfiteri:ꝛ opa ꝯtraria huic ordini opari.si diligent̄ vita q̄ quasi hodie ab oībus hominibus ducit̄ pōderaret̄:reperiret̄ vtiqꝫ ꝙ solo nomine xp̄iani dicūtur.Dicit em̄ aug.li.de xp̄iana religione. Christiani nomē est nomen castitatis atqꝫ humilitat̄:ꝛ sic ḋ alijs. Qua frōte h' nomē tibi arrogas cui nihil de oīb⁹ his inest.Tales erant pharisei de sola apparētia gloriātes cupientes videri ab hoībus appetētes reputari sancti ob qḋ dilatabant certe philateria: ꝛ magnificabāt fimbrias suas:vt dꝛ Math.xxiij. Sꝫ certe hoc nō sufficit ad salutē hr̄e videlꝫ tale nomen sine re. hr̄e nomē vite ꝛ gerere opa mortꝭ:quia si ita sint tp̄ib⁹ elapsis: exhortat̄ dn̄s appōere remediū.cū dꝛ esto vigilans.i.sollicitus ḋ salute tua ꝛ cōfirma ꝑ opa fidē quā portas ꝛ nomen.vigilia hec pōt distingui ſm vigilias excubantiū castroꝝ.Et ponūtur quattuor q̄ notant̄.Math.xxiiij. Uigilate:nescitis em̄ qn̄ veniet dn̄s:sero an media nocte an galli cantu an mane.Ut ꝑ p̄ma vigilia hō pctm̄ suū cognoscat.Pro secūda cognita ꝛ ꝯtrita corrigat.Pro tertia ad bona agēda se ꝯuertat.Pro quarta bona q̄ hꝫ pseuerando custodiat.In hac quarta vigilia venit iesus ad discipulos suos in naui.Mathe.xiiij.Audite igit̄ cuncti xp̄icole:de salute sitis solliciti:qꝛ ſm sententia3 premissorum verborum. Nisi abundauerit ꝛc.
¶Pro fundamēto mouet̄ q̄stio.Utrū xp̄iani teneant̄ ad maiorē iusticiā q̄ iudei: etiā in sua lege boni obſuatores:Rn̄det sco.di. xliiij.iij.q.vlti.ꝙ ex duob⁹ pendet vni⁹ grauitas legis in cōparatione ad aliā.s.ex onere imposito:ꝛ ex defectu remedij ad supportan

...era precepta / ...aliu cerimonia/ ... iudicialia

dum onus impositū. Onera imposita in veteri lege erant precepta moralia cerimonialia τ iudicialia. In lege nostra moralia sunt eadē sed magis explicata. Cerimonialia sunt multo pauciora τ leuiora. Nam augu. ad inquisitiones ianuarij. τ tangit di. xij. c. oia dicit φ rabbi moyses enumerauit plusq̄ sexcentū precepta: quoꝝ quedā erant valde difficilia. vt in anno sexto masculū cōperet in hierusalē τ omne masculū circumcidi. Iudicialia aūt multa sunt posita: τ sic simpl'r q̄tum ad onus impositū lex vetus fuit grauior. Quantū ad scdm scꝫ defectū remedij lex vetus fuit grauior. qꝛ in lege noua multa sunt adiutoria: scꝫ passio xp̄i exhibita: sacramenta ex opere opato efficatia: ipsoꝝ sanctorum suffragia: lex explicata: gr̄a collata. Sed dicit alexander in. iij. pte φ lex noua q̄tuꝫ ad moralia pti est difficilior. Est aūt p fectior.

...noua est pfectior / antiqua

Primo qꝛ lex vetus pmittit temporalia lex noua eterna.

Secūdo lex vetus est lex timoris: τ noua est amoris.

Tertio quia lex vetus prohibet manuꝫ: lex noua animū.

¶ Et iuxta hoc loquit thema: quia scribe τ pharisei male legē interp̄tantes: lꝫ in veritate phiberet aim: vcꝫ in phibitōne duplicē ꝯcupiscentie qꝛ tn̄ non puniebat n̄ curabāt. De actibus interioribꝰ habet φ repellit dominus dicēs. Nisi abundauerit iusticia vr̄a plusq̄ scribaꝝ τ phariseoꝝ τc. Nulli mirū si plures dānant. licet em̄ glorient plerīqꝫ dicendo: φ sunt xp̄iani ad ecclesiā pergant et aquā benedictā capiant τ missam audiant τ per hoc saluari cupiāt. Sciant em̄ tales hō ad salutē nō sufficere: nisi aliud interueniat. Dicit em̄ de regu. iu. lib. vi. Accessoriuꝫ sequit suū pncipale. Ad hoc est textus. xvi. q. vij. ca. Et hoc dicimꝰ. Scribit quoqꝫ. ff. de pignoraticia actione. l. eleganter φ reproba pecunia nō liberat soluentē. ff. q reprobos. Censetur quoqꝫ pecunia reproba: vel ex defectu materie vel forme vel ponderis. Notate hoc in pctis viuētes. Principale hoīs est cōsciētia: opera vero nō sunt nisi accessoria. Si cōscientia sit in pctō mortali: qd faciat hō: nihil est dō acceptuꝫ. Dr em̄ Gen. iiij. Respexit dn̄s ad Abel τ ad munera eius vt notatur per Greg. iij. q. vij. in grauibus. opera quoqꝫ ſm scotū vt sint deo grata opꝫ habere triplicem bonitatē: videlicet.

Bonitatē in genere.

Bonitatē moralē seu ex circūstantia.

Et bonitatē meritoriam.

¶ Quā triplicē bonitatē ponit ipse sco. viij. q. qdlibetoꝝ ar. xli. dist. ij. τ. vi. Et quia scribe ac pharisei hac bonitate scꝫ meritoria τ sepius morali carebant cuilibet nostrū dr ſm naturam verboꝝ pmissorū. Nisi abundauerit τc. Ex illo ca. τ hec diximꝰ prius allegato habetur vt vult textus: φ ille colūbas vendit q ecclesiā indisciplinatis cōmittit. vnde epl'a canit: Domus mea τc. τ hoc ponitur in eodē textu τc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima de iusticia christianorum amplectanda.

Secunda de maloꝝ punitōe formidanda.

¶ Pro pma nota φ phariseoꝝ iusticia i duobus deficiebat: vcꝫ in opere exteriori soluꝫ reputabant bonū vel malū. In intentōe qꝛ oīa faciebant vt viderent ab hoībus. In punitione qꝛ solū putabāt puniri de appetentibus. Sꝫ vere deficiebāt quo ad primū in hō qꝛ actus exterior nō est bonꝰ aut malꝰ moraliter etiā apud Arist. nisi presupposito actu interiori. Nullꝰ em̄ actus ē bonꝰ vel malꝰ: nisi fiat ex electione. vn̄ ignorātia τ necessitas seu violētia tollūt rōem volūtarij τ causant inuoluntariū. Voluntariū aūt est principiū boni vel mali: vt deducit idē Arist. iij. ethicoꝝ. Propterea remouet hoc saluator dicens. Audistis qꝛ dictum est antiqs nō occides ego aūt dico vobis: q irascit fratri suo appetēdo. s. deliberate eū puniri q nō meruit vel notabilit plusq̄ meruit vel sine ordie iuris vel etiā cā vindicte in suo malo magis quiescendo reus est dānationis. Et ibidē de de volūtate mechandi. Et cū sola voluntas deliberata peccādi sit pctm̄ mortale: euidenter notatur. de pe. di. i. in glo. ca. homicidioꝝ vbi dr. apuit dn̄s oēm iniquū motū ad nocēdū fratri: in homicidij gn̄e ꝯputari. Et sic propterea nō facis furtū qꝛ times ne videaris initꝰ in corde reus furti teneris τ incurristi. Et sic si cui etiā non cōtingit facultas concubandi cū cōiuge aliena dū tn̄ velit τ deliberet se facturū si potestas adesset nō minꝰ reus est q̄ si in facto ipso dephenderet: Au

dite ergo miseri:qꝛ nisi conscientiam plusq̄
pharisei de voluntatib⁹ malis feceritis: re⸗
gno eterno carebitis. Quantū ad secūdā de
ficiebant opa de gn̄e bonorū ordinando ad
laudē ad gloriā hoīm ſm illud. Math.xxiij.
Oīa opera sua faciūt vt videant̄ ab hoībus
Quod ꝗꝫ incōgruū sit oñdit saluator. Ma⸗
thei.v. Amen dico vobis receperunt merce⸗
deꝫ suā. dicit ambro. Affectus operi tuo no⸗
men imponit. Propterea vt iusticia vestra
sit ꝑfecta dicit saluator. Audite ne iusticiaꝫ
vestrā faciatis corā hoībus vt videamini ab
eis. Quo ad tertiū deficiebant putantes so
lum debere puniri de appetitibus. vñ dicit
eis saluator. Math.xxiij. Ue vobis scribe et
pharisei qui mūdatis qḋ de foris est calicis
⁊ parapsi. Cū dicat Apl's.i.ad Cor.iiij.veni
et dñs q̇ ⁊ illuminabit abscondita tenebra
rum: et manifestabit consilia cordium. Et
q̇s numerare posset quot xp̄iani in hoc defi
ciūt. Si reꝑhendūtur illi q̇ nō cauent a pec
catis volūtatis vbi parebūt q̇ nō abstinent
a pctis opis. Si reprehendātur hi q̇ intenti
one vana bona agūt ⁊ secreta mala non for
midant:q̇d de illis fiet q̇ passim ⁊ sine vere⸗
cūdia peccare nō verent̄. vtinā nūc de xp̄ia
nitate nostra:q̄ deberet abūdare sup iustici
am scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ nō dicat̄ illud. Eze.
xvi. Sceleratiora illis fecisti in omnibus vijs
tuis. multipl'r sumit̄ iusticia. Vnomō stricte
ꝓ afflictione ꝑnali de qua Bern̄. nulluꝫ no⸗
men dei est:qḋ nō sonet iusticiā aut pietatē
Secūdomō accipit̄ large ꝓ iusticia ordina
ta. de qua dicit macrobius. Quod est redde
re vnicuiqꝫ qḋ suū est. Cui consonā dat diffi
nitionē iurisperitus. ff. de iusticia ⁊ iure. l. ⁊
iusticia est ꝯstans ⁊ ꝑpetua volūtas ius su
uꝫ vnicuiqꝫ tribuens. Tertiomō largissime
capit̄ ꝓut cōprehendit oēm virtutē ꝺ qua
Math.vi. Primū q̄rite regnū dei ⁊ iusticiā
ei⁹. ⁊ p̄s.xliiij. Dilexisti iusti.⁊c. Quartomō
iusticia dr̄ cōis virtus ⁊ legalis. v. Ethico. ⁊
aīa habens talē iusticiā plus fulget q̄ luci⸗
fer vel hesperus:vt ibidē dicit arist. Quare
aūt talis iusticia dicatur virtus legalis et
talis declarat scūs Tho.ij.ij.q.lviij. Quia iu
sticia ordinat hoīem in cōparatōne ad alte
rū in cōmuni ſm ꝙ ille seruit alicui cōitati
videlicet oībus hoībus: qui sub illa cōitate

Iusticia multipliciter sumitur

continentur:quodlibet aūt bonū partis est
ordinabile in bonū totius. ad bonū ergo cu
iuslibet virtutis siue ordinātis hominē ali
uꝫ siue ad seipsuꝫ siue ordinātis ad aliquas
alias ꝑsonas in gloria omni augmēto vir⸗
tutum:possunt ad iusticiā pertinere ſm ꝙ
ordinat ad bonuꝫ cōmune. Et ſm hoc iusti
cia dicitur virtus generalis: ⁊ quia ad legē
pertinet ordinare in bonū cōmune inde est
ꝙ iusticia legalis:quia per hoc hō cōcordat
legi ordinanti actus omniū virtutū ad bo⸗
nū cōmune. hec iusticia sumitur ꝓ bonita⸗
te. ſm Gull'm lugdunēsem in sūma virtutū
que duas habet partes:videlicet declinare
a malo ⁊ facere bonuꝫ:hec iusticia est excel⸗
lentissima imo hec includit:virtualiter seu
eminenter omnem virtutem. Et de hac po⸗
test intelligi illud.xij.q.ij.ca.si seculi. Sum⸗
mū in rebus bonuꝫ est iusticiam colere: ac
sua cuiqꝫ iura seruare ⁊ in subiectos nō sine
re quod potestatis est fieri: sed qḋ equū est
custodiri. in auctē. coll'. v. vt omnes obediāt
iudicibus prouinciarum lege ⁊ in crimina⸗
libus causis in principio. vnam quidem es⸗
se perfectissimam virtutem: arbitrandum
est hominibus que iura distribuit:hec est iu
sticia ⁊ hanc habere suadet tam ecclesiasti⸗
cis q̄ nobilibus tam iudicibus operatam
burgēsibus in se sperantibus q̄ armigeris
⁊ religiosis. Quāuis dicit. p̄s.iiij. Sacrifica
te sacrificium iusticie. ⁊ Ecclesia.iiij. vsqꝫ ad
mortem certa pro iusticia ⁊ deus expugna⸗
bit pro te inimicos. ⁊ Sapien.i. Diligite iu⸗
sticiam vos qui iudicatis terrā. ⁊ Eccle.xiiij
Ante obitum tuuꝫ operare iusticiam quo⸗
niaꝫ non est apud inferos inuenire cibum.
⁊ Ecclesiast.xviij. Ante iudicium para iusti
ciam tuam. ⁊ Ecclesiasti.xlv. iniquitatem ⁊
rapinas intermittite: ⁊ iusticiam ⁊ iudiciū
facite. ⁊ Ethico.v. Homo dei sectare iusticiā
Sed quis est nunc qui faciat iusticiaꝫ. Cor
ruit enim veritas in plateis ysa.lviij. ⁊ eq̄s
regredi non potuit. ⁊ Hiere.v. Circuite vi⸗
as hierusalē ⁊ aspicite ⁊ cōsiderate si est qui
faciat iudiciū ⁊ iusticiā:ibo igit̄ ad optima
tes: ⁊ ipsi magis fregerūt legem ⁊ fidem. O
filij adam audite illud quod scribitur. de cō
se. dist. v. c. Nihil ꝓdest homi ieiunare ⁊ ora⸗
re ⁊ alia bona religionis agere nisi mens

ab iniquitate et ab obtrectationibus ligua cohibeatur. Audite quid vobis dr. Mat.vi. vt sic faciatis ⁊ abūdetis sup scribas ⁊ pharriseos. Indicabo tibi homo. ait Micheas ꝓpheta.vi.ca. Quid sit bonū ⁊ qd deus requirat a te vtiqȝ facere iudiciū ⁊ iusticiā: ⁊ diligere misericordiā: ⁊ sollicite ambulare corā deo tuo certe hoc faciēdo abūdabit iusticia vestra. Quod si nō feceritis iuxta sniam pmissoꝝ verborum. Non intrabitis ⁊c.

¶ Quo ad secundum pncipale dicit thema per lyptotā nō itrabitis ⁊c. Sed supple ibitis ad penā infernalē. De his tormentis ad que pctōres lata via incedūt: vidende sunt septem qualitates seu varietates: vt sic corda indurata resipiscant ⁊ ad deū ⁊ ad iusticiā redeāt diligent ⁊ sine mora.

Prima est eternitas.
Secūda est localitas.
Tertia infernalis ignis cruciatio.
Quarta est refrigerij carentia.
Quita inestimabilis obscuritas.
Sexta demonis associatio.
Septima cōfusio ⁊ inordinabilitas.

¶ Prima qualitas est eternitas seu perpetuitas. de hac Job.x. Dimitte me vt plangā p.do.me. ⁊c. qr nō est agnitus q reuersus sit ab inferis. Sapiē.ij. ⁊ iterū.x. in iferno nulla est redemptio. ⁊ Math.xxv. Ite maledicti in ignē eternū. ⁊ Apoca.xiiij. Non habebunt requiē die ac nocte ⁊c. Fumus tormētoꝝ illoꝝ ascendet in secula seculoꝝ. Si pena nulla alia foret in inferno: nisi perpetuitas interminata hec maxima. Sed cur de⁹ verax pmittit eternalit puniri qd cōmissū fuit tpaliter? dicit Greg. in dya. ⁊ notatur d pe.di.i. Voluissēt iniq si potuissent sine fine viuere: vt potuissent sine fine peccare: qr dū viuerent peccare nō dimiserūt. Ad magnā g iudicātis iusticiā ptinet: vt nūqȝ careant supplicio: q dū viuerēt nūqȝ voluerūt carere pctō. Alia ratio hui⁹ perpetuitatis est manente causa manere dȝ ⁊ effectus. culpa est cā pene ⁊ dānati sunt in culpa g ⁊c. licet eni doleant de offensa: hoc nō est ꝓpter deū sed rōne pene: ⁊ talis pnia non est fructuosa. de hac Sapiē.v. dr dicent intra de pniam agētes ⁊ pre angustia spūs gementes. O mundani pctōres: deū ⁊ cōscientiā negligentes Audite greg. in moralibus. Momentaneū est, qd delectat eternū vero qd cruciat.

¶ Secūda qualitas hui⁹ penalitatis est rōne localitatis. de qua Job vbi s.x. capitu. Antequa vadā ad terrā tenebrosaȝ. infern⁹ eni sm theologos est in centro terre in loco vilissimo sicut paradisus in loco nobilissimo. de hoc loco dicebat ps.lxij. Punitionē pctōrū insinuans introibūt in inferiora terre: tradent in manus gladij ptes ⁊c. dr aūt hec terra tenebrosa ꝓpter carentiaȝ ois lucis maxime qa visione diuia carebūt: quequidē visio vt ait Aug. in libro de ciuitate dei. Tante pulchritudinis est tanto qȝ amore dignissima: vt sine hac qbuslibet ⁊ quātislibet bonis qs afsluit pter eam ꝓtinus se estimet infelicissimū. Hec aūt pena a miseris peccatorib⁹ nō perpendit: qr non cōsiderant qtuȝ bonū sit videre deū. hoc non ignorabat qui dicebat. Si mille gehennas mihi preponas nō tantam penaȝ arbitror quāta est separatio a di visione. de qua dr. Tollatur impius ne videat gloriā dei.

¶ Tertia qualitas ē cruciatio infernalis ignis. ideo dicit Job.x.c. Opertā mortis caligine. Sicut eni mors in hac vita est vltimū terribiliuȝ.iij. ethi. Sic pena ill⁹ ignis quo cruciabūtur dānati ppetuo i corpore ⁊ aīa est sūma. de hac ysa.xxx. Preparata est ab heri tophet a rege preparata ꝓfunda et dilatata nutrimēta ei⁹ ignis ⁊ ligna multa flat⁹ dñi sicut torrēs sulphuris succēdēs eaȝ. tophet interptat gehēna siue aula pulchra stercoꝝ.i. infern⁹ plen⁹ stultis pctōrib⁹ Ab heri preparatis ligna aūt hec sūt pctā reproboꝝ flatus ille virtus diuia est cuius per ignē tanqȝ p instrumentū diuie iusticie affligūtur nūc spūs ⁊ demōes: demū corpora. Audite hec mūdāi audite h pctōres. Quis ex vobis poterit habitare cū ardorib⁹ sempiternis. cessabūt tūc gaudia ludi delicie pōpe honores ⁊ officia. Hic est locus qui vos pstolatur sm sententiam premissorum. Nisi abūdauerit ⁊c.

¶ Dñica.v. pod penthe. post prādiū. Ser.x.

Nisi abūdauerit vt supra. Suadeo tibi emere aurū ignitum a me vt locuplex fias: et vestimētis albis induaris

et non appareat confusio nuditatis tue Apoca.iij. Uiso sermone precedenti quod defectuosa erant phariseorum opera: nunc vt nostra sint preciora ad ea que pertinent in verbis preassumptis Monemur cum dicitur suadeo etc. In quibus duo notantur.
Primum salutifera monitio.
Secundum fructuosa consecutio.
¶ Pro primo: quia tante libertatis est hominis voluntas, vt cogi non possit ad malum vel ad bonum. Dicitur enim. xxiij.q.iiij.c. Nabuchodonosor. §. vasis. nunquam deus prepararet interitum nisi homo spontaneum inueniret habere peccatum. Et. xv.q.i.c.i. Ex voluntate peccata procedunt: que ex libero mentis arbitrio et delinquendi proposito committuntur libero arbitrium propter sui libertatem cogi nequit. Propterea dicitur suadeo. Et quid suadeat subditur. Emere aurum ignitum dicitur charitas seu sapientia que est primum donum. ff. Sicut ei aurum omnia superat metalla. Sic charitas omnes virtutes prime Cor.xiij. Maior autem horum est charitas Et Prouer.iij. Dicitur beatus homo qui inuenit sapientiam.i. charitatem secundum Bonauenturam.in.iij. Omnia que desiderantur non valent huic comparari. Emitur autem hoc aurum numismate proprio: tradendo deo illud quod est nobis proprium. s. peccata: quia nihil aliud a nobis habemus. Et recipiendo donum suum. s. charitatem peccata deponimus et per amorem cor nostrum sibi damus. Ad hoc inducebat ipse cum dicebat Prouer.xxiij. Fili prebe mihi cor tuum. Magna certe prodigalitas pro tam vili numismate: tam celibe atque preciosam dare mercedem: quam tamen fecit christus quia dum homo peccatum dimittit: christus gratiam infundit. Filio enim prodigo occurrit pater. Luc.xv. et Ambro. Cum renunciatur improbitati statim assistit virtus. egressus enim malicie virtutis operatur ingressum eodemque aditu quo vicium excluditur innocentia copulatur. Quis autem fructus aut quod bonum inde sequatur. Notatur cum dicitur et vestimentis albis. Eccle.ix. Omni tempore vestimenta tua sint candida. Hec vestimenta sunt virtutes amore nuditatem cooperientes de quibus Apoc.xvi Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Propterea dicitur et non apparet confusio nuditatis tue. Ad hoc laborant demones vt dicit beatus Andreas. Egre vt sic detineant et deludant homines quousque ab hac vita nudi et rei nihil secum preter peccata portantes. et tunc dicitur Iere.xx. Confundantur peccatores vehementer: quia opprobrium non intellexerunt sempiternum: quod nunquam delebitur. O miserrimi peccatores hoc audite. Iam enim nos monet atque prestolatur dies illa que charitatem et sapientiam habeatis. Dicitur enim sapientie vij. Uenerunt mihi omnia bona pariter cum illa Uirginem quoque mariam matrem cum hoc aurum vendat: suppliciter implorate: vt efficiatur filius suus vobis propitius peccata vestra condonando. Quia nisi abundauerit iustitia vestra plusquam scribarum et phariseorum.
¶ Pro fundamento mouetur questio: quia dicitur in themate. Nisi abundauerit etc. ¶ Utrum bonum opus additum bono operi reddat operantem dignum maiori premio essentiali. Respondet Bonauen.di.iiij.ij.arti.ij. q.ij. Quod omnia bona opera proficiunt ad meritum: quia in ipsis charitas exercetur: conseruatur: operatur: et radicatur vt homo finaliter perseueret in illa: et hoc non est paruum: quia quicquid homo facit non saluatur nisi finaliter perseueret. et confert quoque bonum opus additum precedenti ad augmentum premij accidentalis.
Primo ad adeptionem aureole: et sit opus spiritualis excellentie.
Secundo ad adeptionem alicuius delectationis interne.
¶ Et sic omnia opera que fiunt ex gratia quodammodo valent ad profectum premij accidentalis. quia secundum quod homo simul bona opera facit: secundum hoc de pluribus iocundabitur in conscientia sua. Tertio valet tale bonum opus ad pene diminutionem. et sic opera difficilia et penalia valent ad profectum meriti: et addunt ad meritum bone voluntatis: quia remissionem alicuius pene meretur homo maius premium etiam spirituale: ergo maiorem gradum glorie. Reddetur ait ps. secundum opera sua videant singuli si deo soluant quod sibi debent. Dico enim vt dicebatur sermone precedenti non sufficiat ire ad ecclesiam nisi conscientia sit in statu debito. pecunia enim reprobata non liberat soluentem. dicent forte qui huiusmodi sunt quod si temporibus retroactis hoc non fecerunt facient tamen in futurum. sed audiant tales quid habetur. ff. de re militari. in omnibus obligationibus: vbi dies certus non prefigitur presenti die obligatio cessetur. dicitur de electione et electi potestate. c. cum inter vniuersas. versiculo. quia vero. vbi textus Quia vero mora longior est in electionibus

valde suspecta: certe immo sepe damnosa
vbicūq; mora affert periculū nullatenus ē
differendū. Et merito: q͛ vt dr̄ de reg. iuris
lib. vi. Mora regulariter est dānosa. Audi-
te ergo vniuersi pctīs deditI. Asseritis enī vos
velle corrigere: velle resistere: concubinas e-
mittere: peto qn̄ hoc fiet: qn̄ hoc erit: dicetis
forte cras. memētote ꝓhibitū fuisse leuiti-
co ppl'o: ne vnq̄ aues coruini gn̄is comede
rent: ⁊ ad dominū redire festinate: q͛ nisi a-
bundauerit iusticia ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima de iustitia xp̄ianorū amplectāda.
Secūda de pena iniquorum pertimescēda
¶ Quo ad primā ptem viso sermone prece-
denti de pfectione iusticie ad oēm statum:
ordine consequenti dicendū est de qualita-
te ipsius: sc; ꝙ iustitia xp̄ianum si mortem
etiā velint euadere d; esse,
Integra.
Ordinata.
Perfecta.
¶ Integritas vero xp̄ianoꝝ ꝯsistit in trib⁹.
hec aūt predicta scripsit breuissime clarissi
me ⁊ facillime. Et hoc ne memoria graua-
retur: ne intelligentia ꝯfunderet: ⁊ ne fa-
cultas impediretur. Tanta q̇dē necessita
te artatur hō ad obseruātiā horū p̄ceptorū
ꝙ nullus q̇ ad annos discretiōis puenerit
ex ignorātia excuset. vnde recte dr̄ Deuter.
iij. Mandatū quod ego tibi p̄cipio hodie n̄
est supra te: neq; in celo situ: neq; vltra ma
re: et intra te ē vt facias illud. vn̄ Iere. xxxi.
Dabo legem meā in visceribus eorū: ⁊ i cor
dibus eoꝝ scribam eā. Ne aūt horum prece
ptorū de mēte memoria aboleatur cōditor
nature in triplici corpispte scripsit illa.
Primo in organis sensuū. scd̄o ei sunt oculi
ij. aures. ij. nares. ij. labia. ij. manus,
Scd̄o in decem digitis manuū,
Tertio in articulis pedum.
¶ Ex hoc mistice inuenies ꝙ oīs nostra co
gnitio q̄ per sensus: oīs affectio que p pe-
des: ⁊ oīs actio q̄ per digitos s̄m diuina p̄-
pta d; regulari: libenter hoc inquirerē: qs
sit qui diuina mandata obseruet: certe dic̄
p̄s. xiij. Omnes declinauerunt simul: inuti
les facti sunt: nō est qui faciat ⁊c. Loquen-
do supple de generibus singuloꝝ. Quā ve-
ro sit piculosū diuina mādata transgredi
dr̄ Deut. xxvij. maledict⁹ qui nō pmanet in
sermonibus legis hui⁹: nec eos opere pficit
sed obediēdo. ⁊ Eccle. xli. Ve vobis viri im
pij qui dereliquistis legē altissimi sc; p in
obediētiam: ⁊ si mortui fueritis in maledi-
ctione erit ps vestra. Audite hoc miserabi-
les pctōres ne gloriemini: dicēdo ꝙ nō cō-
mittitis homicidia: mēdacia publica latro
cinia. Audite quid dicat Jacobi. ij. Qui to-
tam legē seruauerit: ⁊ offendat in vno: fa-
ctus est oīm reus. Et de regulis iuris idē,
defleat pctōr: q͛ offendens in vno sctūs est
oīm reus. Sufficit enī ꝙ dānemini ppter
fornicationē: vel propter pctā cōmissa i ma
trimonio vel pro detractionibus: aut ran-
coribus in corde habitis. Adolescēs ei quē
iesus intuitus est: et dilexit eū Marci. x. Di
cit loquēs de mandatis. magister hec oīa
obseruauit. Exigit. ij. integra iusticia vt nō
contēnentur diuina ꝯsilia. dr̄ enī Isa. xlviij.
Ego dn̄s deus tuus docens te vtilia. Licet
enī ꝯtinua non obligent ad obediendū ob-
ligant tn̄ ad nō contēnendū. dicit ei Sco.
⁊ bene di. iij. iiij. Qui contēpnit ꝯsilium con
tempnit ꝯsulentē. vnde. i. Regū. ij. Qui con
tēpnunt me erunt ignobiles: ne quis deb;
firmare mentē suam: ne illa refutet. Pro-
uerbioꝝ. i. Despexisti oē ꝯsilium meū. Seq-
tur ego vero in interitu vestro ridebo. Exi-
git tertio iusticia integra: vt custodiantur
precepta ecclīastica gn̄alia oēs status obli
gantia q̄ sunt q̇nq;. Primū est de auditiōe
misse die dn̄ico: ⁊ ponitur de ꝯsecratione di,
i. ca. missas. ⁊ d; audiri integra a principio
vsq; ad bn̄dictionē sacerdotis: nisi assit ne-
cessitas infirmitatis piculi vel damni: aut
alia pia causa rōnabiliter excusans in q̊ ca
su d; hō recompēsare in alijs bonis vt orōi
bus suffragijs vel alia recognitione creato
ris ⁊ beneficioꝝ eius. Scd̄m est de obliga-
tione festorū. de ꝯsecra. di. iij. ca. Pronunciā
dum. ⁊ sil'r si fieri pōt his diebus audiri de-
bet missa. Tertiū est de obseruatione ieiu-
niorum. extra de obseruatione ieiuniorū. c.
consiliū. Quartū est de ꝯfitendo semel in
anno: ⁊ de cōicando in pascha. Et ponūtur
hec. ij. de penitētijs ⁊ remissionibus capitu
lo oīs. Necessitas custodiēdi hec p̄cepta no
tatur. Lu. x. Vbi xp̄s dicit prelatis ecclesie.
Qui vos spernit me spernit: ⁊ qui vos odit

me odit. Et illud qd̄ p̄cipitur impatur: qd̄ autem impatur necesse est fieri. Sz q̄ro q̄s nūc hec rite obseruat. Si mētio fiat de miss sa licet plures ad eam vadant: ad eā tn̄ nō attendūt. de festis certe nūc pōt dici viderūt eam hostes: et deriserūt sabbata eius. Tren. ca.i. Qm̄ dies dn̄ice et solemnitates ad q̄ dī honorē et sanctoꝝ gl'iam debent applicari: prophanātur et pctīs dedicātur. De ieiunijs pauci sunt q̄ obseruent. Sz certe dicit dn̄s Isa.lxv. fractoribus. Serui mei comedent: et esurietis. De ꝯfessione aūt et cōmunione verendū: ꝙ plus multis obsint q̄ ꝓsint. de ꝯse. di.ij.ca. Et sancta dr̄. Et sctā malis pos sunt obesse bonis sunt ab salutē. O populi duri xp̄iani renegati. O pctōres miseri: audite illud Prouer.xxviij. Qui declinat aurē suam ne audiat legē orō erat execrabilis. videat ergo singuli q̄liter iusticia v̄ra sit integra: q2 nisi abundauerit iusticia ꝛc. Qualiter aūt debeat esse ordinata et zelans al's dicetur deo duce.

¶ Quantū ad scdm principale p̄sent singuli si voluerint: q2 nisi eoꝝ vita seu iusticia sit pfectior vita iudeoꝝ non intrabūt in regnū celoꝝ: immo ibunt in suppliciuz eternum. vtinā aūt modernoꝝ xp̄ianorum vita nō esset deterior statu phariseoꝝ: qm̄ seclusa morte xp̄i xp̄iani: nūc in pluribꝰ deteriores sunt iudeis: q̄ tunc erant potissime in blasphemia: pōpa: ebrietate: luxuria: ac vere amicicie carentia. Visis autē tribꝰ qualitatibus pene infernalis: subdēde sunt q̄tuor vltime: vt miseri pctōres horrendū illud suppliciū formidēt: ad qd̄ certe tēdūt nisi resipiscant.

Quarta est carētia refrigerij.
Quinta obscuritas inestimabilis.
Sexta associatio demonis.
Septima est inordinabilitas et ꝯfusio.

¶ Quarta ergo q̄litas est carentia refrigerij. Notat hec Job.x. Cū dr̄ terra miserie et in p̄nti etei sr̄ miserie ml'te: sed tandē finient. insup sunt multa solatia. Ibi aūt nō habebunt requiem die ac nocte. Apoca.xiiij. Pro gr̄a singulari dānati reputarent manere i illis penis tot annis: quot gutte aq̄ maris et grana arene eius: si postmodū liberi eēnt et ex hoc refrigeriū aliquomodo reciperent. Quāuis eī illa innūerabilia sint nob fini ta: tn̄ sunt a deo denūerata: et sic finē aliq̄n haberent. Sed cū sciant penā eoꝝ finē non habere refrigerio carent. Societas q̄z affli ctorū solet aliqd̄ refrigeriū p̄stare. iuxta illud. Solatiū est miseris socios habere i penis. Sed nō sic ibi: imo potiꝰ augmentāt. vnde Aug. et hr̄.ij.q.i.c. multi in fine uō ꝓpt ea minus ardebūt qui cū multis ardebūt. O duricia cordiū: cur ad hec non attendis. Transibūt risus gaudia ioci pompe et solacia. Veniēt dies qn̄ dicent Sapi.v. Errauimus in via veritatis et sol iusticie nō luxit in nobis. Quinta calamitas huiꝰ pene est obscuritas inestimabilis. erūt eī ibi tenebre interiores per gratiā deficientē. et tenebre exteriores pp luc̄ corpal' carētiā. Mat. xxij. Mittite eū in tenebras exteriores. Et Eccle.ix. Neq3 ratio neq3 scia aut sapiētia sunt apud inferos quo tu ꝓperas. Sexta calamitas est associatio demonis. de his dicit Job vbi sup.x. Et tenebraꝝ vbi vmbra mortis et nullus ordo inhabitans. hec vmbra mortis ē demon. q2 sicut mors priuat vita naturali. ita demon per peccatum vita spirituali. Apoca.vi. Dicitur ꝙ sedens super equū pallidū nomen illi mors et infernus seq̄batur eū. Congrue autē talem habebunt societatē: vt quos habuerunt incēsores in culpa: habeant tortores in pena. vt dicit Grego. in moralibus. Quantū vero sit habitare cum demonibus potest colligi ex eo quod legitur in vita fratrum predicatorum de quodam iuuene fratre qui vidēs demonē in corpore assumpto tanto pauore est concussus vt exclamando semimortuus remansit. Cum autez ad se reuersus fuisset inquisitus de causa clamoris dixit se demonē vidisse. interrogauerunt de forma eius. dixit se eum describere non posse: verum inquit potius eligerē me proijcere in fornacem: vel in furnum ardentem q̄ ictu oculi adhuc videre quod vidi. Audite hoc mundani qui societates et conuiuia banq̄ta cupitis: quia hec est societas que vos p̄stolatur. Septima conditio est inordinabilitatis et confusionis. et notatur per Job i. Cum dicit. Nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitans. Unde psal. Ignis sulphur et spiritus ꝓcellarum. O deus si non sint hec nisi partes: quid erit totum. Tunc

Certe dicet diuina iusticia q̄ntum glorifica/
uit se in delicijs tantū date illi tormentū
ꝛ luctū Apoca.xviij.Congregabūtur tuuc
oēs gentes.Mathei.xxv.Alligate ea in fa
sciculos ad cōburendū.Math.xiij.O mors
pctōrum pessima: praua in diuisione aīe a
corpore:ꝛ diuisione oīm bonoꝝ pn̄tis seculi
Peior in separatione seculoꝝ ꝛ diuini ꝯsor
tij:sed pessima in tolerantia eterni suppli/
cij vellent tūc dānati plurima bona fecisse
penituisse:ieiunasse:fleuisse:elemosynas cō
tulisse:sed certe nimis tarde.Duz ergo tp̄s
habem⁹ opemur bonū.Quia nisi abūdaue
rit iustitia vr̄a ꝛc.

¶Dominica sexta post penthe. Ser.xi.

Misereor su
per turbam:q2 ecce iam
triduo sustinēt me: nec
h̄nt qd̄ māducēt Mar.
viij.ꝛ in euangelio ho/
dierno. Uincenti dabo
māna absconditum:ꝛ dabo ei calculū: ꝛ in
calculo nomen nouū qd̄ nemo scit nisi q̇ ac
cipit Apo.ij.Diuine dignationis ad vniuer
sos q̇ a pctis abstinere cupiūt. Uerba sunt
ista in q̄bus duo notantur.
Primum est interne iocunditatis infusio.
Secundum est superne felicitatis partici/
patio.
¶Quo ad primū lz vt dr̄ Hebre.xij. Ois di/
sciplina in pn̄ti videtur esse meroris:postea
aūt fructum pacatissimū affert nō solum
in futuro:sed etiā in pn̄ti : ob hoc saluator
vincenti māna pollicetur absconditum ꝛc.
Est aūt hoc māna spūali dulcedo interna
q̄ hō in pn̄ti recipit de bonis opibus: de q̄
dulcedine Sapi.xij.O q̄z bonus ꝛ suauis ē
spūs tuus in nobis. ꝛ Eccle.xxiiij. Spirit⁹
meus sup me dulcis: ꝛ hereditas mea sup
mel ꝛ fauū.¶Figurat̄ aūt hec dulcedo con
grue per māna ꝓpter ipsius māne ꝯditio/
nez.Māna ad ignē indurabat̄: sed ad solē
liquescebat:erat q̄z quasi semē coriandri al
bum.Exo.xvi. Populus q̄z qui egyptū re/
quirebat mane p singulos dies exibat:ꝛ ip
sum colligebat dēpto sabbato in q̄ die col/
lecto alijs diebus viuebat. ¶Audiant hoc
singuli q̄ diuinā miam ac ꝯsolationē expe
tunt hec spūaliter teneāt: ꝛ vere māna p̄/
cipiant.Quid ignis adustiuus q̇ hūorē cō/
sumit nisi amorē mūdanū sig̃t. Qui sol oīz
floꝝ ꝛ fructuū ꝓductiu⁹ nisi diuinū spm̄ ꝛ ar
dorē rep̄ntat.Māna g̃ ad ignē idurat̄ ꝛ ad
lē liq̄scit:q2 ꝯsolatio spūal'i ardore volupta
tū defic̄ in amore v̄o celestiū dilatatur ꝛ cre
scit.i.Corin.ij.Aialis hō non sapit q̄ dei sr̄.
Stultitia em̄ est illi. Spūalis autez iudi/
cat oīa.i.Coꝝ.ij.Et Bernar.in quodā sermo
ne.Delicata est dīna ꝯsolatio:q̄ non dat̄ ad
mittentibus alienā.hoc māna grano pillo
tonso cōparat̄: q2 sepenūero talis ꝯsolatio
datur ꝓpter tribulationes: ꝓpter deū tole/
ratas.Jacobi.Omne gaudiuz existimate
frēs cū in varias tēptationes incideritis.
populus aūt qui egyptū reliquit statuz.s.
peccati hz hoc colligere.q2 nullus perfecto
gaudio spūali replet̄:nisi a pctō mortali sit
purgatus.¶Unde nihil filijs israel datuz
fuit quousq3 defecit eis farina egypti.i.spe
cies peccati.Emūdate ergo man⁹ peccato
res ꝛ purificate corda duplices aio.Jaco.iiij
Popul⁹ aūt qui vult hoc colligere egredia/
tur mane de tabernaculo suo mentem ele/
uet vnusquisq3 a mūdo ꝛ a sensibus: ad de
um ꝛ ad spiritualia.fm illud.ps.cxxij. Ad
te leuaui oculos meos q̇ habitas in celis.
sequit̄. Sicut oculi ancille in manib⁹ dn̄e
sue:ita oculi ꝛc.Certe tales māna colligūt.
non solū aūt eis māna.i.ꝯsolatio spūal'da
tur:sed etiā calculus.i.totalis aīe purgatio
ꝯfertur.Est em̄ calculus lapis lucidus.ꝛ in
calculo nomen nouū:qd̄ nemo scit nisi qui
accipit:qm̄ talis sit mēte purus nō seruus
qd̄ est nociuū vetus.Sed filius aut amic⁹
vocatur.Joh.xv.Jam nō dicā vos seruos:q2
seruus nescit q̇d faciat dn̄s eius.vos autez
dixi amicos:q2 quecūq3 audiui a patre meo
nota feci vobis.Et ad Gal.iiij.Itaq3 iā non
est seruus sed fili⁹.q̄ si filius ꝛ heres p de/
um.Sz q̇d hoc māna sit nemo scit nisi q̇ ac
cepit.Miseri em̄ pctōres voluptatib⁹ ꝛ fe/
cibus pctōrum inebriati quid hoc sit igno/
rant.Multiq3 ipsoꝝ sepe dicūt.Custodiat
dn̄s padisum suū:ꝛ nos dimittat. Acetum
em̄ terrene dilectionis inq̄t Augu. non si/
nit eos degustare suauitatē interne dulce
dinis.Sed purgati his fecibus:quia nemo
mitteret vinū nouū i vtres veteres.Mar.ij

Quid sit et quãta est spũalis leticia atten- dunt: quãquidẽ leticiã paratus est deus ex sua clemẽtia et mediãte suffragia matris sue dare etiã quibusdã peccatorib⁹: si tñ ve- lint sequi qd̃ figuratiue oñditur in hoc q turbas istas triduo eũ sequẽtes misericor- diter et cordialiter educauit. Iuxta qd̃ dicit thema. In qualibet sui pte miserere super turbam: quia ecce iam triduo sustinẽt me.

¶ Pro fundamento mouet questio. Cũ mi sericordia sit cõpassio ac tristitia de malo a lieno. Utrũ in deo vel in xp̃o ẽm humani- tatẽ gl'iosam sit mĩa. Rñdet Sco. dist. xlvi quarti q mĩa aliqñ assumit pro passione q̃ est spẽs tristitie vt habeat Arist. in rethori cha: ẽm quã quis mouetur et compatit alie no malo. et sic in deo nõ cadit: nec etiã i bea tis a quibus oĩs relegata est miseria. Alio modo mĩa põt dici virt⁹ seu pfectio ẽz quã aliquis vult liberaliter erũtem in necessi- tate q̃tum in se est seu indigentia liberari nisi ponatur obex. et sic formaliter est in deo seclusa omni impfectione. Et tribus mo- dis potest hoc fieri.

Primo releuãdo oĩ culpa et miseira. et sic di- uina mĩa solũ apparet in celo.

Secũdo liberando a culpa et relinquendo pro tpe in mĩa. et sic de miseria appet in p̃- senti seculo.

Tertio põt dici mĩa totũ malũ debitũ non infligendo: et sic est i inferno vbi dãnati pu niũtur citra condignũ.

¶ De prima põt dici illud p̃s. xxxv. Dñe i ce lo mĩa tua. De secũda. p̃. xxxij. Misericordia dñi plena est terra. De tertia. p̃s. c. Miseicor- diam et iudiciũ cantabo tibi domie. De se- cunda loqtur thema cũ dicit. Misereor su- per turbã. si quispiã damnet de nemine ni- si d̃ sua ignauia cõquerat. Dicitur eñ d̃ re. iu. Scienti et consentiẽti nõ fit iniuria ne- q dolus. lib. vi. Et sumit. ff. eodẽ titulo. l. ne mo. Ad hoc est casus xxix. q. ij. ca. Si qs in- genu⁹ qui sciẽs et consentiẽs contrahit cuz serua. Itẽ in eo qui sciebat rem quã eme- bat seruitutẽ debere. ff. de actibus emptio. et venditi. l. i. Notate qd̃ d̃r scienti aut scire debenti. Audite hoc qui pctĩs inseruitis: q̃ delicijs occupamini: q̃ tpalia plusq̃ deum diligitis: qui de pctĩs nunq̃ cõfiteremini nisi pascha veniret: qui p totã vitam stude tis vt vsuris rapinis aliena bona auferratis Reddite ad cor qm̃ seruitutẽ pcti soluetis. quia qui facit pctm̃ seruus est pcti. Jo. viij. Emens eñ possessionẽ seruituti subiectaz: seruitutẽ soluere tenetur. l. pfata de actio- nibus empti et venditi. Nec iniuria vobis fit si exigatur a vobis qd̃ p pctõ vr̃o debe- tis. Quid igitur ad deũ reditis post xp̃z ite sicut turbe iste q̃ triduo seqbant eũ: vt d vo bis efficiat thema dicẽs. Misereor sup tur bam etc.

¶ In isto sermone erũt due ptes.

Prima de inestimabili clemẽtia xp̃i.

Scda de virtuosa deuotione ppli.

¶ Quo ad primã sciendũ est: diuia mĩa no- bis multipliciter oñditur.

Primo peccatores ad conuersionem presto lando.

Secundo ad conuersionem multipliciter inuitando.

Tertio cõuersos benigne recipiendo: et pec cata totaliter dimittendo.

¶ De primo. i. Petri. iij. Deus patiẽter agit er ga nos nolens aliquẽ perire: sed oẽs ad mi sericordiã reuerti. Certũ est eñ q oẽs exñ- tes in pctõ mortali digni sunt morte eter- na. In quacũq hora comederitis morte mo- riemini. Gene. ij. Aia que peccauerit: ipsa morietur. Eze. xviij. Cũ ergo pctõr stati non punitur: an forte pctõres deus nõ intuetur: absit. Oĩa autẽ nuda et apta sũt oculis ei⁹. ad Heb. iiij. An nõ facultatẽ et ptãtem ha- bet puniendi: imo certe expti sunt eã egy- ptij: qui persequentes filios israel submer si sunt quasi plũbũ in aqs vehemẽtib⁹ Exo di. xiiij. p̃s. Descenderũt in pfundũ quasi la pis. Dathan et Abirõ: qs viuos terra absor buit. An forte: q pctm̃ ei nõ displicet: absit. Odio eñ sunt deo impius et impietas ei⁹: vel forte pctõres et pctã nõ sũt sup terrã. Sz certe si hoc verũ eẽt: sapiẽs Eccl'. i. nõ diceret Stultorum infinitus est nũerus. et Ozee. iiij. Maledictũ mendaciũ etc. Quot nãq sunt in hac vita heretici excecati: sortilegi pdito res: sacrilegi: detractores: mẽdaces: susurra tores: bilingues: piuri: blasphemi: vsurarij: incantatores: supbi religiosi: pprietarij nõ officiantes: clerici symoniaci in bñficijs et ordinib⁹ dei tẽpla violãtes et indebite offi ciantes: tyrãni: et crudeles aduocati: officia-

rij sine fide:sine iusticia:ꝛ equitate:atqꝫ vtri-usqꝫ sexus psone vel indebite vel nō p mul tos annos sacramēta pnie ꝛ eukaristie re-cipientes:quos expectat deus ꝛ tolerat pa-tienter quosdā ad vnū annū:quosdā ad du os:quosdā ad decē:quosdā ad viginti ꝛ vsqꝫ ad vltimū sue vite. Cur ergo tales viui nō descenderūt ad infernū:cur tanto tpe deus expectat? Certe innuit sapiēs Sapi.x. Mi-sereris oim dñe ꝛ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti dissimulans pctā hoim ꝑpter pniam ꝛ par cēs illis. Et Eze.xviij. Nūquid volūtatis mee est mors impij dixit dñs:ꝛ nō magis vt cō-uertat ꝛ viuat. De scdo videlꝫ ꝙ multiplici ter vocat nos de⁹ hr̄ Can.v. vbi dr̄. Reuerte re sunamitis ꝛc. Sunamitis repn̄tat aiaꝫ peccatricē. interpretat enī captiua cui quater dr̄ reuertere.

Per remorsum ꝯscie.

Per informationē doctrine.

Per cōmunicationē gehēne.

Per collectionē beneficentie.

¶ Et sic deus ex sūma mia incitat nos ad pniam. An ignoras di. Pau. ad Ro.ij. Quia benignitas dei ad pniam te adducit. Redi te preuaricatores ad cor Isa.xlvi. Vn̄ si con uersi sumus vel cōuersionis ꝑpositū habe-mus:vnde inquit hoc:nisi a mia dei Isa.xli Quis suscitauit ab oriente iustū ꝛ vocauit eū ꝛc. Utinam de sic vocatis nō dicat illud Prouer.i. Vocaui ꝛ rēnuistis:expādi man⁹ ꝛ non fuit q̇ aspiceret. Quo ad tertiū huius partis ꝙ benigne.s. remittat pctā atqꝫ mul-tiplici auctoritate dr̄ Exo.xxxix. Dñator do mine deus ꝛc. Et Isay. lviij. Inuocabis et dñs exaudiet ꝛc. Et Joel.ij. Conuertimini ad dñm:qm̄ benign⁹ ꝛ misericors ē ꝛc. Et sunt vba Hiero. Quia deitatis natura cle-mens est ꝛ pia magisqꝫ ad indulgentiā ꝙ̄ ad vindictā prona:qui nō vult mortē pctō ris:ſꝫ vt cōuertat ꝛ viuat. Si q̇s post lapsū vicioꝝ ad verā pniam cōuersus fuerit: cito a vero iudice miam impetrabit. Et de pe. di.i.c. Si agam⁹. Si agam⁹ pniam ipm qꝫ sue pēitebit snie. Audite h ꝛ ꝯsiderate miaꝫ dei vri i. vn̄ Ber. sup cātica sermone.xxij. Oi-no ꝑpter māsuetudinē q̄ de te p̄dicat bone Jesu currem⁹ post te audiētes ꝙ nō spnis pauperē pctōrem. Nō horruisti ꝯfitentē la tronē:nō lachrymanē peccatorē:nō chana neam supplicantē:publicanū nō negantē: nō deprehensam in adulterio:nō sedentem in theloneo:nō negantē discipulū:nō ꝑse-cutorē discipuloꝝ:nō deniqꝫ crucifixores tu os. hec ille. Tanta est dina mia ꝙ in cruce cōtinue appet in pedum affixione:manuū extensione:capitis inclinatōe ac amorosa lateris apparitiōe. Tanta insup ꝙ liberat nedū a miseria spūali.s. culpa:ſꝫ etiā tpali ꝛ corporali:qn̄ q̇s debite ad deū recurrit:et vt eius expedit saluti. Et q̇s nūerare suffi ceret:quotiēs deus liberauit filios israel a miserijs tpalibus ꝛ corpalibus. ab egypto per Moysem. a diuersis tpe iudicū ꝛ reguꝫ demū a captiuitate babylonica. Vidi:ait deus Exo.iij. afflictionē populi mei in egy-pto:descendi liberare eū:ꝙ ꝛ nūc silem for mam ondit deus saluator:q̇ vidēs populū in deserto cibo carentē:nec vtute humana posse hr̄e subsidiū ondens:ꝙ̄to affectu com patiebat ait. Misereor ꝛc.

¶ Quo ad scdm principale visa multiplici tate dine mie ꝯn̄ter declaranda est dispō ꝯ eiusdē mie susceptione. Motus eiꝫ fuit sal uator ad compatiendū huic pplo ꝑpt ipsi-us ꝯtinuā seq̄lam:q: inq̇t iam triduo susti nent me. Perq̇rere vellē q̇d hoc triduū est. Exo.iij. dr̄. Moyses viam triū dierū ibim⁹ vt sacrificemus deo nr̄o. Thobie.vi. Cū ac-ceperis eā igressus cubiculū p tres dies cō-tinens esto ab ea:ꝛ nihil aliud nisi orōibus vacabis cū ea. Tertia vo nocte bn̄dictionē ꝯseq̄ris. Jonas q̄ꝫ diebus trib⁹ ꝛ tribus no ctibus fuit in vētre cete. Jone.ij. Post tri-duū vero inuenerūt parentes saluatorem in tēplo. Lu.ij. Aduerte g̃ ꝙ cuilibet cupiē-ti a dina mia subleuari necessitatē est tri-duū ꝛc. hec tria necīa sunt cuilibet volenti saluari. Fides credendoꝝ. Spes eternorum ꝛ dilectio agendoꝝ. De primo dr̄ ad Heb.xi. Sine fide impossibile est deo placere. Et ei fides:inq̇t Bonauē. in breuiloq̇o:ꝙ̄diu pe-grinamur a dño oim supnaturaliū illumi-nationū lucerna dirigens ꝛ fundamētum stabiliēs ꝛ ianua introducēs. h est ei victo-ria q̄ vincit mundū fides nr̄a.i.Jo.v. ꝑptea Ephe.vi. In oib⁹ sumentes scutū fidei ꝛc. Sancti enī p fidē. ad Heb.xi. di. ps. A custo dia matutina ꝛc. A p̄ncipio videlꝫ cognitō nis ꝛ vsus rōis vsqꝫ ad finē vite. q: vt dicit

Eccle.ij. Respice fili nationes hoim ꝛ scito ꝙ nullus spauit in dño ꝛ ꝯfusus est. Et Ro.v. Spes nõ ꝯfundit. Felix g̃ vt dr Eccl. xiiij. ꝗ non habuit sui tristiciã. Qui eñ di⸗gne vult penitere tentationẽ euadẽ ꝛ affli ctionẽ tolerare spet in pmio. De primo di. Ambr. ꝛ hr de pe.di.i. Nemo digne põt age re pniam: nisi qui spauerit indulgentiam. De scdo Prouer.iij. Clipe⁹ est sperãtib⁹ in se De tertio ps. In dño spaui ꝛc. De nccitate dilectionis agendoꝝ dr Jo.xiiij. Si qs dili git me diligetur a pre meo ꝛ ego diligã eũ ꝛc. Et dr de pe.di.ij. Si eñ inqt Hiero. qm sicut dies ꝛ nox misceri nequnt: sic iusticia ꝛ iniqtas pctm̃ ꝛ bona opatio. Si susceperi⸗mus xpm in hospitio nri pectoris illico fu gamus dyabolũ. si peccauerimus: ꝛ p pecca ti iannuã intrauit dyabol⁹: ptinus recedet xps. His tribus g̃ sustineam⁹ xpm: imo seq mur: ꝛ certe nri miserebit̃. Si qs est nũc ꝗ hoc triduũ habeat imo qs est ꝗ verã fidẽ et viuã habeat: vt taceã de sortilegijs ꝛ super stitiõibus ꝗ fiũt in multis locis ꝛ vanis ob seruãtijs. ꝗs est ꝗ deũ credat pñtem iustuꝫ iudicẽ oĩa videntẽ ꝛ punientẽ fatent̃ se nosse deũ factis aũt negant. ad Titũ.i. Quis ẽ etiã qui speret in dño ꝛ btitudineꝫ sup oĩa cupiat: ꝛ nõ plus ꝯfidat in vanitate huius mũdi. Certũ di. Jsa.xxx. Posuerũt speꝫ suaꝫ mẽdaciũ suũ in vmbra egypti. Quis est.ij. qui diligat ea ꝗ deus agere pcepit. certe di. Jer.xxxij. Uerterũt ad me tga ꝛ ñ faciẽ. Am bulãt tales in vanitate sensus sui obscura tum habẽtes intellectũ. O paupculi ad de um redite ꝛ per triduũ sustinete vt vri mise reatur xps. Amen.

¶ Dominica sexta post penthe. ꝑost trĩ tatis diũm. Ser.xij.

Misereor su per turbam ꝛc. Uenite ad me oẽs qui laboratꝭ ꝛ onerati estis: ꝛ ego re ficiam vos Mathei.xi. Ad miserabiles pctõ⸗res in pctis turpiter errãtes ꝛ iacentes di⸗uine dignatõis verba sunt ista: vbi duo no tantur.

Primum est inuitatio gratiosa.

Secundum ꝑmissio fructuosa.

¶ Pro primo qm teste Ber.li.de libero arbi. Conat⁹ liberi arbitrij cassi sunt nisi gr̃a ad iuuent. Joh.vi. Nullus põt venire ad me ni si pr meus ꝗ misit me traxerit eũ. Sꝫ potꝰ us inducat̃ ꝛ inclinet̃. hac tractiõe noue⸗rat se indigẽ ꝗ dicebat.ij. Coꝝ.iij. Nõ ꝙ su⸗m⁹ sufficientes cogitare a nobis qsi ex nob Sꝫ sufficientia nr̃a ex deo. qui aũt sunt illi quos ipe vocat subdit de⁹. oẽs ꝗ laboratꝭ ꝛc. oẽs in pctõ mortali existẽtes labori multi plici ac vario oneri sunt subiecti. Jere.ix. vt iniq ageret laborauerũt. Põt hꝰ v̄ificari pe ne in oib⁹ pctõribus dura ac grauia p suis luxurijs fraudib⁹ rapinis ambitiõib⁹: ac a lijs nephanjs actib⁹ mlta mala tolerãtib⁹ Et ꝺ tali labore quẽ fructũ recipiẽt dr Job vij. Ego habui mẽses vacuos: ꝛ noctes la⸗boriosas enũeraui mihi. ꝛ Eccle.x. Labor stultoꝝ affliget eos. Quãto aũt oneri tales suppositi sũt notauit. ps.di. Jniqtates mee supgresse sr̃ caput meũ ꝛc. Notari hꝰ pt exẽ plũ de illo ꝗ ligna scidebat ꝛ fasciculũ colli gebat: ꝗ a pricipio tãti põderis erat ꝙ leua ri nõ poterat. ꝛ ꝙto pl'a ligna appõebat tã to põderosioꝛ erat: put demõstratũ fuit. b. Arsenio p angelũ ꝛ expositũ ꝙ ligna sein⸗dẽs: ꝛ fasciculo reponẽs ẽ pctoꝛ pctã pctis addẽs. pctm̃ est tãti oneris ꝙ sursũ ferri ñ põt. Quid g̃ sr̃ mille mortalia. His sic one⸗ratꝭ ꝑmittit de⁹ refectõeꝫ: ꝛ hꝰ triplici cibo. scꝫ doctrine: gr̃e: eukaristie. In cui⁹ signum ponit dñs ad seqntes se. pũo de qnqꝫ pãib⁹ ꝗ repñtãt noticiã qnqꝫ nccioꝝ ad saluteꝫ. videlꝫ credendoꝝ: agẽdoꝝ: fugiẽdoꝝ: span⸗doꝝ: metuẽdoꝝ. Credẽdi sũt articuli fidei agẽda pcepta: decalogi fugiẽda capita pcti sperãda bona pmij metuẽda tormẽta sup⸗plicij. Scdo põit de.vij. pãib⁹ ꝗ repñtant se ptẽ dona. ss. Tertio põit de pcioso sanguie ꝛ corpe suo. Habes inqt Amb. i homelia ho dierna pmũ cibũ: habes scdm ꝛ tertium. dñs inqt. Si puul⁹ est lac hẽbis. s. doctrine si grãdeuus solidiorẽ cibũ: videlꝫ gr̃aꝫ septi formẽ vel eukaristia eã solidãtẽ. veniant g̃ oẽs laborãtes. iuxͣ thema vt reficiant̃: qm inqt idẽ. Misereoꝛ sup turbã. veniẽtes aũt ꝛ refici cupiẽtes mreꝫ mie venereñt: qm ipa est ꝗ vinũ gr̃e ꝛ leticie in nuptijs obtinuit ipa ꝗ nũc panẽ gr̃e nob dabit. di. ei Ber. Ni

hil em̄ nobis deus dare decreuit venie: qđ
non transeat p manus marie. ipsa q̃ʒ ē ma
ter mīe que misereť dicēdo vinū nō habēt
Jo.ij. Et hic filius suꝰ inq̄t nō hn̄t qđ man
ducent. Quia dictū fuit in sermone p̄cedē-
ti quod inest mīa merito q̄riť. An in oī ope
diuino cōcurrat iusticia ⁊ mīa. Rn̄det do-
ctoꝛ copiosus Richar. de medi. vil. in. iiij. di.
xlvi. Quod iusticia diuina vnomō capiť ꝓ
diuina volitione: qꝛ vult illud qđ decet ma-
iestatē suā. Et mīa diuina ꝓ volitiōe diui-
na: qꝛ vult creature sue bn̄facere: ⁊ sic in oī
creatura ⁊ in oī ope diuino appet diuina iu
sticia ⁊ mīa. Aliomodo capitur diuina iusti
cia ꝓ volitione q̄ deus vult retribuere pro
meritis: ⁊ sic solū in rōnali creatura vel spi
rituali appet eiꝰ iusticia sic stricte sumpta
vel mīa. rn̄det idem Richar. di. eadē. ꝙ tpe
⁊ natura sūt sil'. ɓm vero nostrū modū intel
ligendi mīa p̄cedit iusticiā stricte sumptaʒ
qm̄ talis iusticia respicit merita vel deme-
rita. velle aūt liberare a culpa vel a miseria
aspicit precise. primo diuinam miam qua-
liberaliter nullis precedētibus meritꝭ vult
suis mereri: ideo merito dꝛ. Misereoꝛ super
turbā ⁊c. mirari nullus dʒ si pluref dāanť.
lʒ em̄ pro nobis saluatoꝛ fuerit incarnatus
ac crucifixus multaqȝ bn̄ficia pro miserijs
contulerit: nihilominus multi dāanť. Et
hoc rōnabiliter. dꝛ em̄. C. de appostatis. l. i.
videlicet. Si q̇s ex lege xp̄i constitutꝰ ⁊ ex
xp̄iano iudeus effectus fuerit sacrilegijs ce
tibus aggregatꝰ accusatio fuerit approba-
ta facultates eiusdē dn̄o fisci iubemus vē
dicari. dꝛ q̄ʒ. xi. q. iij. c. estimāt. q̇tiēs peccamꝰ
deū, vitijs nr̄is negamꝰ nec i fine scl'i tm̄ pu
temꝰ xp̄ʒ illos ꝯdēnare: q̇ eū voce negauerit
ſ; ēt oēs illos: q̇ moribus ⁊ opibus q̇bꝰ xp̄ʒ
offēderunt ⁊ negauerūt. Audite hoc cuncti
pctis dediti: qm̄ tanq̄ renegati xp̄iani nisi
resipiscatis ꝯdēnabimini. qđ ergo post sal
uatorē post triduū more huiꝰ turbe currite
vt ab eo grā sua reficiamini: qm̄ vt asserit
in themate. Misereoꝛ sup turbam ⁊c. Uiso
sermone p̄cedenti de multiplici mīa dei: ac
ppl'i ad ipam sustinendā dispositōe. ordine
ꝯn̄ti agendū de spūali refectione figurata
p corporalē refectōeʒ in euēgelio positā. Et
qꝛ corpalis refectio fcā fuit ex panibus ⁊ pi
scibꝰ licet paucis.

¶ In isto sermone erūt due ptes.
Prima de operis boni spūali refectione.
Scđa de subsidij ꝯferentis auxiliatione.
¶ Prenotandū puto iuxta lrāʒ de augmē-
tatione istoꝝ panū. an fuerit ibi creatio vl'
aliena appō vel q̇d: rn̄det bona. sup. x. Joh.
vi. De quinqȝ panibus ꝙ nec fuit ibi creatio
nec aliene nature appō: sʒ potiꝰ p̄existentis na
ture augmētatio. Augmētatio aūt ista fa
cta est nō tm̄ ɓm materiā vt in generabili
⁊ naturali: sʒ etiā ɓm formā: cuiꝰ exemplū
in natura repiri nō p̄t. hec ille. Nota ꝙ pro
prima pte ꝙ anie cupienti saluari septem
status sunt ɓm quos indiget panibus vt
reficiatur. Primus status est aīe a pctō re-
surgentis ad pn̄iam: cuiꝰ refectio est pecca
torū remissio: ⁊ vt reficiať dʒ hr̄e panē ꝯtri
tionis i meroꝛe ⁊ doloꝛe. Hoc pane ps̄. cxxvi
Refici nouerat q̄ dicebat. Surgite postq̄
sederitis ⁊c. Cibabis nos. ait alio loco. pa-
ne lachrymaꝝ ⁊c. p̄s. lxxix. Merito autē do
lere dʒ qui a pctō surgere q̄rit. dolet mater
sup mortē vnigeniti. ⁊ captiuus sup relega
tione sui exilij. dolet ⁊ ad mortē ꝯdēnatus
sup pena sui supplicij. In tali statu est pec-
catoꝛ dū in pctō est. Deduc q̄si torrentē la-
chrymas ⁊c. Surge surge in principio vigi
liaꝝ effunde sicut aquā coꝛ tuū in ꝯspectu
dn̄i. Scđs status est aīe in tentatione pu-
gnātis cuiꝰ refectio est stabilitas: ⁊ in hoc
statu indiget auxilio seu pane ꝯfirmante.
De hoc Gene. xviij. Ponā bucellā panis ⁊ cō
forteť coꝛ vr̄m. p̄s. Panis coꝛ hoīs ꝯfirmet.
Mirū nō est si exire volens a pctō auxilio
indigeat: qꝛ tūc maxime inimicꝰ p̄sequiť.
In cuiꝰ figura pharao marie p̄secutus fu-
it israel ē cū ab eo r̄cedebat. Exo. xv. Dic ini
micus p̄sequar ⁊ cōprehēdā eū Eccle. ij. Fi-
li accedens ad seruitutē dei sta in timoꝛe:
⁊ prepara aīam tuā ad tentationē. Tertiꝰ
status est aīe bonū incipiētis cuiꝰ refectio
est dei placatio ⁊ suijpsius a deo acceptatio
⁊ indiget aīa in hoc statu pane ꝓprie mor-
tificationis. De tali dꝛ Prouer. xij. Qui ope
ratur terrā suā. i. carnē: saturabitur panibꝰ
Et ibidē vltimo. Panē ociosa nō comedit.
dedit cibaria ancillis suis. Qui em̄ deū pla
care vult ⁊ ei placere: dʒ carnē suā macera
re ⁊ elemosynas largiri. Gal'. v. Qui xp̄i sūt
carnē suā crucifixerunt cū vitijs suis. ⁊ Lu

ce.xi. Date elemosynā ⁊ oia mūda sunt vo-
bis. Quartꝰ status est aie bona cumulātis
cuiꝰ refectio est corroboratio seu fortificatio
⁊ indiget aia in hoc statu pane fortificatio
nis. Hoc pane nutritꝰ fuerat ille de quo.iij.
Regū.xix. Qui comedit panē subcinericiū ⁊
ambulauit ⁊c. Panis subcinericiꝰ ē mortis
memoria. Cum em̄ q̇s ignoret qn̄ quō ⁊ vbi
morieť durissimꝰ est si nō velit bona opa ꝙ
diu facultas est operari. Fratres magis sa-
tagite vt ꝑ bona opa certā vestrā vocatiōeꝫ
⁊ electionē faciatis.ij. Pe.i. Satagite bonis
opibus ⁊c. ⁊ Eccl'.ix. Quodcūq̄ pōt manus
tua instāter opare. Gal.vlt. Dū tp̄s habemꝰ
opemur bonū. Quītus status est aie ꝓ xp̄o
mala patiētis: cuiꝰ refectio ē ī aduersis exul
tatio. ⁊ indiget anima in hoc statu pane di
latāte. Sicut ferrū malleus dilatat sup icu
dem. Hoc pane saturatus fuit Job.xlij. Ve-
nerunt ad iob ⁊ comederūt panē scꝫ exulta-
tiōis. Nulli eniꝫ glorietur se virtutem habe
re nisi pro christo sciat aduersa tolerare. ad
Rom̄.viij. Si cōpatimur vt ⁊ glorificemur
Aug. Recusat eē in corpe qui odiuꝫ nō vult
sustinere cū capite. Sextꝰ status est aie alio
rū salutē cupiētis: cuiꝰ refectio ē cōgratula
tio. ⁊ hꝫ refici in hoc statu pane iusticie seu
opatōis exēplaris ⁊ fructuose. Hoc pane nu
tritꝰ fuerat de q̄ dr̄ Eccl'.xv. Cibauit illū pa
ne vite ⁊ ītellectꝰ. Hoc pane nō reficiūtur q̇
sctōꝝ ac iustoꝝ ꝯsortia aspnātur. de quibus
Math.xv. Nō est bonū sumere panē filiorū
⁊c. Quātus aūt sit hic panis testať greg.su
per Eze.dicens. Nullū gratiꝰ oipotenti deo
offerri pōt sacrificiū ꝙ zelus aiaꝝ. hoc pane
educatꝰ fuerat q̇.ij. Coꝝ.xi. dicebat. Quis in
firmať ⁊ ego nō infirmor ⁊c. Nec q̇s credat
placere q̇ ꝓximi salutem toto corde nō exo-
ptat. Meus cibus ē: ait saluator. Jo.iiij. Vt
faciā voluntatē eius q̇ misit me. Beati ergo
q̇ esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā. Math.v. Septi
mus status est aie contēplātis cuiꝰ refectio
ē deuotio ⁊ hꝫ saturari ⁊ nutriri in hoc pa-
ne seraphico vel extatice ꝯuersatōis. de hoc
Sap̄.xvi. Panē de celo p̄stitisti eis. hoc pa-
ne vescūtur q̇ dei bn̄ficia. s. incarnationē cō
uersationē passionē pie recogitāt: q̇ ad gau
dia supna mentē eleuāt: q̇ diuinā suauitēꝫ
⁊ potentiā in cōpunctione admiratione et
fruitiōe suaui recogitāt. de talibꝰ. p̄s.lxxvij.

Panē angeloꝝ manducauit hō. sed quis est
nūc qui his panibus vtatur qui peccata ve
lit deserere: tentationibꝰ resistere: deuꝫ pla-
care: bona cumulare: aduersa tolerare. Cer-
te dicit quidam. In domo mea nō est panis
neq̄ vestimentū. Esa.iij. ⁊ p̄s. Percussus sū
vt fenū ⁊c. Hodie renegati xp̄iani māna ce-
licū fastidientes comedere cupiūt cū israe-
liticis cibos egypti porros scꝫ cepe ⁊ allia ⁊
habere olas carniū. hec em̄ ⁊ si acumen gu-
stui ingerāt lachrymas tn̄ ꝓuocant sic pec-
catoꝝ delicie. Audiāt tales. Deuť.xxxij. Ad-
huc esce erant in ore eoꝝ ⁊ ira dei descendet
sup eos. O deus noster vtinā misereri digne
ris huic turbe: q: non habent q̇d māducēt
¶ Quo ad scd̄m p̄ncipale viso opere saluti-
fero quo aia saluari cupiens nutriri debet:
ꝯn̄ter videndū est de subsidio sp̄uali per qd̄
aia adiuuať ad bene operandū: sicut pisces
conferunt ad bene comedendū panē. Sūt
aūt duo pisces.
Primꝰ est securitas ex merito passionis.
Secūdꝰ est fiducialitas ex spe beatificatio
nis.
¶ Pro p̄mo. Luce vl. dr̄. Discipuli obtulerūt
dn̄o partē piscis assi. piscis assus est christꝰ.
Attendāt hoc cūcti viatores salutē cupien-
tes. si durū sit eis pctā relinq̄re ⁊ panes. i. vir-
tuosa opa comedere: passionē xp̄i ad memo
riā reuocēt ⁊ nihil erit eis difficile. Heb.xij.
Recogitate eū qui talē aduersus semetipꝫ
sustinuit cōtradictionē vt nō fatigemini ani
mis vestris deficiētes. i. pe.iiij. Christo ergo
passo in carne ⁊ vos eadē passione armami
⁊ Luce.xxiiij. Oportuit xp̄m pati ⁊c. ꝙ fatui
sunt: ait bern̄. Qui sine passione gloriā alie-
nā sperant. Si oportuit filiū dei pati: come
dat q̇libet de hoc pisce. contēpleť saluatorē
suū nudū flagellatū spinis coronatū in cru
ce ad modū pellis distractū ⁊ affixū ⁊ nihil
durū videbiť. Si em̄: ait greg. passio dn̄i ad
memoriā reuoceť nihil est qd̄ nō equo aio to
leretur. Secūdus piscis est ex aq̄ dulci. de
quo Luce.xi. Si quis patrē petierit piscem
nūquid ꝓ pisce serpentēꝫ dabit illi. Audite
hec q̇ deo seruitis. Dicit em̄ grego. in morali
bus. ꝙ spes p̄mij vim minuit flagelli. Esti-
mo aūt: ꝙ nō sunt cōdigne passiones huiꝰ
tp̄is ad futurā gloriā que reuelabitur in no
bis. Roma.viij. Quis ḡ nos sepabit a chari

tate xp̄i. Audite hoc qui in deserto p̄ntis vi-
te statis q̇ xp̄m seq̇ nitimini in pctis ac volu-
ptatibus renūciare cupitis. Oculus non vi-
dit nec auris audiuit ꝛc. ysa. lxiiij. Sed quis
hos pisces ministrabit quib⁹ ꝓuocemur ad
condendū opera sp̄ualia: certe nullus nisi
ille qui ex infinita sua clementia ait. Mise-
reor super turbā. Qui nobis misereri digne-
tur. Amen.

¶ Dn̄ica. vij. post penthe. Sermo. xiij.

Omnis ar-
bor que nō facit fructū
bonū excidet̄ ꝛ in ignē
mittetur. Math. vij. Ec-
ce ego elegi vos ꝛ posui
vos ꝛc. Jo. xv. Ad vniuersos xp̄icolas v̄ba sᵗ
ista. vbi duo notantur.
Primū est diuie dignatōis electio.
Scd̄m est diuie cōuersatōis exactio.
¶ Pro p̄mo ꝙ oēs nascamur filij ire in cul-
pa ꝛ digni morte nō sine magna dignatiōe
dei fuit ꝙ ceteris gētib⁹ in infidelitate dis-
sis ad xp̄i noticiā ac legē ei⁹ sumus euocati
De hac dignatione. i. Cor. i. Fidelis deus p
quē ꝛc. et Ephe. i. Elegit nos deus āte mū-
di cōstitutionē ꝛc. De multis em̄ nationib⁹
terre except̄ xp̄ianis p̄t dici illō. ps. lxxxvij.
Sic vulnerati dormiētes in sepulchris q̄rū
nō est memor: ampli⁹ ꝛ ipsi de manu repul-
si sūt. xp̄iani aūt vocati sūt ad diuinā ptici-
patione ad legē euāgelicā ad sacramētorū
noue leg̃ susceptionē ita ꝙ illis melius ꝙ̄
synagoge pōt dici illō. Deut. xxxiij. Beatus
es o israel q̇s similis tui i gētib⁹. ad Ephe.
ij. Qui aliqn̄ fuistis lōge nūc facti estis pro-
pe in sanguie iesu xp̄i. Pro secūdo parū est
electum fuisse a dn̄o ad statū xp̄ianitat̄ nisi
sit aliō. ꝓpterea addit̄ posui vos ꝛc. i. Pe. ij.
Uos autem estis genus electū regale sacer-
dotiū ꝛc. dr̄ ad Rom. ij. Per vos nomē dī blas-
phemat̄. i. Jo. i. Qui dic̄ se nosse deū ꝛ māda-
ta ei⁹ n̄ custodit mēdax ē. xxij. q. v. c. Cauete
fr̄es mēdaciū. Mēdaciū ē se xp̄ianū dicere
ꝛ opa xp̄i nō facere. Mendaciū ē nō solū in
falsis v̄bis s; etiā in simulat̄ opib⁹. Qm̄ vero
cū ex nobis simus infructuosi ſm illud. ps.
Aia mea sicut terra sine aq̄ tibi. Si cupim⁹
fructificare iūgam⁹ nos arbori vite i medio
paradisi existēti: cruci videl; saluatoris: ac vir-
gini marie. Qm̄ lignū vite est his q̇ apph̄ē-
derūt eā ꝛ qui timēt eā bt̄i. Prouer. iij. Alio-
qui erim⁹ arbores autūnales eradicate et
bis mortue: vt dr̄ in ep̄la iude. digni. s. mor-
te. Juxta thema. Ois arbor.
¶ Pro fundamēto mouet̄ q̄stio. An in omi
actu deliberato sit bonitas vel malicia mo-
ralis: vel possit eē aliq̇s actus neutr̄. R̄ndet
bon̄. xli. di. ij. S; cū sint multi actus q̇ nō sp
referūtur in deū nec actualit̄ nec virtualit̄
q̇ insup nullā h̄nt inordinatōnē in se tales
p̄nt eē neutri ita ꝙ nec sunt boni nec mali
moraliter. Et q̄uis bonitas ꝛ malicia sint
p̄uatiue opposita ꝛ videant̄ se h̄re vt ꝯdicto-
ria in subiecto apto nato: nō t̄n opz ꝙ realr̄
respectu ois act⁹ deliberati hec duo. s. boni-
tas ꝛ malicia moralis sint ꝯdictoria. Null⁹
em̄ mirari dz si pl'es dānant̄. dr̄ em̄ extra de
lite nō cōtestata. ꝛ de dolo ꝛ cōtumacia. c. ij.
in glo. ber. Sex mōi ponūtur cōtumacie: q̄r
vn⁹ est qn̄ citatus corā iudice nō vult cōpa-
rere vel sn̄ie iudic̄ obtēperare. ꝛ. ff. de penis
l. relegati dr̄ ꝙ cōtumacia penā accumulat.
Quid g̊ mirū si h⁹ tp̄is infelices xp̄iani pe-
ste clade guerra p̄dicationib⁹ ꝛ inspirationi-
bus a deo excitati nolētes p pn̄ias corā eo cō-
parere nec ei⁹ volūtati obtēpare excōicent̄.
Ad vos indurati corde sit v̄bū h̄ ꝛ resipiscite
fraudes ludos extortōes luxurias ac spurci-
cias v̄ras amittite: alioq̇n. Ois arbor ꝛc.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima de arbor̄ fructificatōe.
Scd̄a de infructuosor̄ cōcrematōe.
¶ Quo ad p̄mā ptē nota: ꝙ sub tipo arboris
euāgeliū sacrū nobis de pctōrib⁹ hoib⁹ ꝓpo-
nit̄ vt sic citius fructificēt. ꝛ tria dic̄ oi forti-
tudine digna.
Primū est culpa inexcusabilis.
Scd̄m est sn̄ia ineuitabilis.
Tertiū est punitio irreuocabilis.
¶ Quo ad primū nota illō. Lu. xiij. Arborē
fici hēdat quidā plātatā in vinea sua ꝛ ve-
nit q̄rens fructū i illa ꝛ nō inuenit. dicit aūt
ad cultorē vinee. Ecce ām tres sᵗ ex q̇ venio
q̄rens fructū in ficulnea hac ꝛ nō inuenio vt
q̇d terrā occupat succide illā. At ille r̄ndens
dicit. dn̄e dimitte illā ꝛ h̄ anno vsq; dū fodi-
am circa illā ꝛ mittā stercora ꝛ siquidē fru-
ctū fecerit: sin aūt in futurū succides illam.

Audite hoc ppl'i indurati: gens infructosa
viri duri ceruicis si dānemi ꝯ nō fructificet
de deo ñ ꝯq̄rami. tres ānos habuistis in fru
ctu faciēdo ꝛ ex abūdanti quīrt⁹ vobis cōce
dit rogatu cultoris vinee. Arbor fici hec q̄-
libꝫ est p̄sona siue ciuitas: vinea xp̄ianitas:
dñs ficulnee deus est: cultor vinee xp̄us. Ve
nit aūt dñs vinee. s. deus p suā sapientiā q̄-
rens fructū bonoꝝ operū nec verboꝝ folia
nec vmbraticā honestatē īuenit ꝛ ait ad cul
torē vinee. i. xp̄m. Ecce āni tres sūt ꝛc. Tres
anni isti, sūt tres etates. s. puerilis etas ado
lescētia ꝛ iuuent⁹. In qb⁹ nil boni fecimus:
puerilis em̄ vsqꝫ ad. xij. vel. xiiij. annū ignorā
tia ac defectib⁹ innumerabilib⁹ ē cōsumpta.
Testimoniū ferāt īpudicitie cōmisse in fra-
trib⁹ ꝛ sororibus cū puellis ꝛ pueri eiusdeꝫ
sexus: necnō iuramēta ꝛ piuria in illa eta-
te cōmissa. adolescētia q̄ꝫ ꝓth dolor pudor q̄
deo debebat applicari exposita fuit luxurijs
ludis rixis fraudib⁹ ac latrocinijs. iuuent⁹
ꝯo mult̄ grauiorib⁹ pctis vtpote ebrietati-
bus vsuris adulterijs verberationibus ac
extorsionib⁹ innumerisqꝫ vicijs. Quartus an
nus rogatu cultoris vinee adhuc cōceditur
hͦ ē modicū tp̄s adhuc viuēdi p merita sal-
uatoris crucifixi: vt bñ operemur nobis cōce-
dit. introiuit em̄ in ip̄m celū vt appereret vul
tui dei ad interpellādū ꝓ nobis. hic aūt an
nus. i. residuū nobis vite cōcedit nō qn de⁹
videat vitā nostrā detestabilē sibi displicen
tē cū scriptū sit. Oia nuda ꝛ apta sūt oculis
ei⁹ sit. Heb. iiij. Nec qn bñ posset nos punire
ꝛ qn pctā nostra sibi displiceāt cū scriptū sit
Sap. xiiij. Odio sūt deo impi⁹ ꝛ īpietas ei⁹.
Sꝫ sola mīa nos expectat. de⁹ em̄ patiēter
agit nolens aliquē nostrū perire: vt dr. ij. pe.
iij. Sꝫ certe ait greg. Eos qs diuti⁹ tol rat
nō cōuersos acrius dānat. In hoc aūt anno
fit cōfessio circa arborē ꝛ mittūtur stercora
hec fit cū misericors de⁹ mēti igerit mortis
cōsūmationē: ꝛ peccati cōfusionē q̄ mēs ni-
si tūc fructificet erit inexcusabilis: nec d̄ deo
conq̄ri poterit: qn̄ eā expectauit. Sꝫ ꝓth do-
lor nūc de pctōrib⁹ pōt dici illud. ysa. xxviij.
Manda remāda expecta ꝛ reexpecta modi
cū ibi modicū ibi donec cōterant̄ ꝛ illaque
antur. ¶ Pro scd̄a hui⁹ ptis vꝫ ꝙ sntīa sit īe
uitabilis dr Luce. iij. Securis ad radiceꝫ ar
boris posita est, de⁹ em̄ inqt. ij. pe. ij. angelis
peccantibus nō pepercit. q̄to minus sup-
ple parcet hoī impio in virtute ait sanctus
Bon. di. vi. ij. Credo ꝙ q̄r stipendiū monstra
tuꝫ diuine iusticie in angelo nobilissimo et
hoīe p̄mo apponit nobis deus vt cognoscā-
mus q̄ꝫ arduū q̄ꝫqꝫ horrendū sit incidere in
man⁹ dei viuent̄. ad Hebre. x. notat̄ Math.
xxi. vbi saluator querēs fructū in ficulnea ꝛ
solū folia inueniens maledicēs ei dicēs. Ex
te nūq̄ꝫ fruct⁹ nascat̄. O verbū durū ꝛ omi
formidine plenū. Erigantur oculi ꝛ in me-
diū deducant̄ oēs ꝛ singuli q̄tquot fuerīt an
te vos interrogent̄ si nūc meritorie q̄spiam
agere possit. Rñdit ꝓ eis sapiēs Eccles. ix.
Mortui nihil nouerūt ampli⁹ meritoriū. s.
ad salutē. Mortuo em̄ hoīe īpio nō erit am
plius spes. Expgiscimini eya singuli, ꝛ dū tp̄s
hētis operemur bonū nō cibū qui pit: sed q ꝑ
manet in vitā eternā. fructificate, dico de cō
sciētia ꝓuidete: terrā nō inaniter occupate
Om̄i oīs arbor q̄ nō facit bonū fructū excide
tur. Mat. iij. ¶ Pro scd̄o p̄ncipali corda filio
rū hoīm īplent̄ malitia ꝛ cōtēptu: post hec
aūt ad inferos deducent̄ viso ꝙ q̄libet, debꝫ
formidare: alioq̄n manet inexcusabilis pe-
na q̄ euitari nō pōt. videndū est nūc q̄lit̄ ta-
lis infructuosus punief̄.

Primo quō excidet̄.

Scd̄o qūo in ignē mittetur.

¶ Primo excludūtur p mortē corpaleꝫ: que
mors q̄lit̄ qn̄ ꝛ vbi futura sit ignorat̄. Eccl.
ix. Nescit hō finē suū: ſ sicut pisces capiun-
tur hamo ꝛ aues laqueo: sic pctōres in tēpe
malo. Et q̇s est qui dicere possit q̄li morte
punief̄ qn̄ vel vbi. O deus ꝛ q̇s enarrare suf
ficeret modos q̇bus moriūtur hoīes. Alij in
agro alij in domo alij in eccl'ia alij in vico a-
lij in aq̄ alij in igne alij seip̄os suspendunt
alij se submergūt alij intoxicant̄ alij fulgu-
re pcutiūtur. Mors ait seneca ꝛ post euꝫ vt
ait bern̄. in meditationib⁹ vbiqꝫ te expectat
tu q̄ꝫ si sapiēs fueris eaꝫ vbiqꝫ expectabis.
Scd̄o excidunt̄ mali ꝛ spoliant̄ omibus bo
nis tp̄abibus corpalib⁹ ac spūalib⁹. i. Regū
xv. dicit piguissim⁹ agag siccine sepat ama
ra mors. Luce. xix. Oi hn̄ti dabit̄ ꝛ q non hꝫ
supple spūale bonū: qd̄ hꝫ vel habere videt̄.
auferet̄ ab eo. de talib⁹ dicit. p̄s. mors pctō-
rū pessima.

Praua in p̄uatione bonoꝝ tp̄alium.

Peior in priuatione bonorum spiritualium.
Pessima in priuatione bonorum eternalium.
Hic libet videre si in mortis articulo possit quis penitere. Certum est quod aia separata a corpore amplius non est viatrix et pro pñs cum sit in termio nec bene nec male agere pōt. Ante autē instans quamdiu vtitur libero arbitrio penitere pōt et delinquere. Sed cū passiones vehemētes sepenumero iudiciū rōnis tollāt in tali articulo vix aut nūquam fit digna pnia de pe.dis.vij.c. Nullus recte scribit quē morbus vrget: et pēa cogit vix digne pēitebit.di.Bo. xvij.di.iiij.q.ij.quod sicut iustificatio nō est volenti sic etiā nō dat deus nisi volēti: verū est et adhuc voire et encoire gallice. requirit quod sit in tali statu quod possit ꝯsētire et dissentire. Sed mirū videtur hoc posse fore in aliquo posito in extremis propter dolorum et infirmitatis vehementiam nisi spāli gra visitetur. Tunc de talibus miseris pctōribus poterit dicere creator illō. Deut.iij. Ubi sūt dij in quibus habebatis fiduciā. Tertio. excidūtur mala arborum cōsortio.ysa.xxvi. In terra sanctorum iniqua gessit. Tollatur impius ne videat gloriā dei. discedite a me operarii iniquitatis nō noui vos a noticia pbatōis. Mat. vij. dicit aug. nihil est quod tm̄ hō timere debeat quam separi a corpe xpi. quod em̄ nō est in corpe xpi nō vegetatur a corpe xpi. non solū aūt impij et mali nūc excidūtur. Sed etiā in ignem mittētur. de hac missione scribitur Apo. xiiij. vbi sic dr. Si quis adorauerit bestiā et imaginē eius et acceperit caracterem in frōte sua aut in manu sua: hic bibet de vino ire dei quod ē mixtū mero in calice ire ipsius et cruciabitur igne et sulphure in cōspectu angelorum sctōrum et ante cōspectu agni et fumus tormētorum eorum ascēdet in secula seculorum. nec hēbūt requiē die ac nocte. qui adorauerit bestiā et imaginē eius. In quibus vbis tria notātur de penis dānatorum.
Primū est de doloribus mētalibus.
Scdm est de penis corpalibus.
Tertiū de tormētis eternalibus.
¶De pmo nūc dicetur quod includit tria.
Primū offensionē.
Secūdum cōmensurationē.
Tertiū punitionē.
¶Dicitur. si quis adorauerit bestiam vbi aduertendū quod in pposito bestia est diabolus. ymago bestie vir peruersus. de hac bestia. Ezech. xxxix. Feris auibus omnique volatili et bestijs terre dedi te ad deuorādum quo cōtra orabat ps.lxxiij. Ne tradas bestijs aīas et c. de ymagine vero tali. Eze.vij. ymagines abhomiatiōnū suarum et simulachrorum fecerūt. certe ē quod verus filius gerit imaginē pris. de obduratis peccatoribus dr Jo.viij. vos ex pre diabolo estis. Adorat em̄ quis hāc bestiā vel eius imaginem qui pctm̄ mortale cōmittit. Qui em̄ facit pctm̄ seruus ē pcti. Jo.viij. vñ et auaritia dr ydolorum seruitus. Caracterē aūt in frōte vel in manu suscipit: qui pctm̄ corde vel voluntate aut ope perpetrat. Caracter dr signū seu similitudo dr aūt diabolo. Sap.ij. imitātur eū oms qui sūt ex pte illius. Et quis scit quot pctā ore corde et ope cōplentur. Cōprehēderūt me ait ps. iniquitates me: et nō potui vt viderē et c. Et iterum multiplicate sūt sup capillos capitis et c. Secūdo aūt subditur punitio talium. Cū dr hic bibet de vino ire dei. quod aūt vel quale sit illud vinū eorum. Deut.xxxij. dr fel drachonū vinum eorum vua eorum vua fellis et de suburbanis gomorre. hic nota exēplū si velis de magistro odone dānato viso. qui pmo iubebatur bibere dicebat maledicta culpa et oīs cōplacētia. Secūdo maledicta sit mecū oīs creatura. Tertio maledictus sit ipe deus: et dicit lucifer hoc est vinū meū et ineternū bibes. Audite peccatores gustetis bn̄ voluptates mūdanas gallice. humes biē des plaisāces: quia postmodū de alio vino bibetis. Nota quod cōgrue pena inferni vino cōpatur. vinū em̄ cū bibitur ad interiora transit. Sic spūalis dolor a dīna ira in mentē hoīs dānati īfunditur vt nihil mēte videre nihil cogitare ad aliquid pro vino affici pōt nisi quod sit illi ad cruciatū. Scdo em̄ additur cōmensuratio. Sm em̄ mēsurā culpe ds eē mēsura pene. quia sm quātitatē delicti erit et plagarū modus. Deut.xxj. et apoc.xviij. Quantū glorificauit se in delicijs tm̄ date illi tormētum. Propterea subditur. in calice ire ipsius. Calix nēpe dei mēsura discretōis iudicij est. quod deus sm mensurā sui iudicij pctōres in hoc mūdo peccare: et quod eos ieternū punit sm mēsurā pcti. sicut ysa.xxvij. Scriptū est in mēsura contra mensurā cū adiecta fuit iudicabit eam quasi teneat deus in manu sua mēsurā hāc: pmissi uecque pctōri dicet mitte in hūc calicē quicquid tibi placet homicidia inocentū oppssiones viduarum vsuras rapinas sodomias luxurias. imple mensurā iniquitatum: adde furta

falsas excusationes. blasphemias iniurias falsa testimonia piuria mendacia. Comple mensurã diuie punitiõis. q: vt dr Deut. xxv. ẽm mensurã delicti &c. Ecce hoĩ pctõri eueñit sicut porco qñ ad suas expẽsas ĩpinguatur. vinũ eñ delectatõis causatiuũ qđ ẽ merum, & punitionis scelez qđ est fetulentum: mixtũ est ĩ calice in mensura diui iudicij. de hoc ps. lxxiiij. Calix in manu dñi vini meri plen⁹ mixto: q: videt dñs sua iusticia punitionẽ amarissimã miscebit culpis grauissimis. videtꝫ igit quẽ fructũ facitꝫ iuxta thẽa qđ fuit allegatũ. Ois arbor &c.

¶ Dñica. vij. post penthe. post prandium. Sermo. xiiij.

Omnis arbor q nõ facit fructũ bonũ: excidetur & in ignez mittet. Mathe. vij. & in euãgelio hodierno. vido hoies sicut arbores. Mathei. viij. Qualis dz eẽ vita boni xpiani in hbo passupto scribit vbi figurat natura hũana seu hõ & quãtuz ad sui pmã terminationẽ & quãtũ ei⁹ opationẽ. Arbores eñ plantant vt fructificent & fructũ bonũ afferãt. Hiere. ij. Plãtaui vineãz meã electam. & ysa. v. expectaui vt faceret vuas: fecit aũt labruscas. Pr aũt celestis naturã hũanã plãtauit ĩ orto padisi terrestris Gen. ij. Plãtauerat aũt de⁹ padisũ voluptatꝫ a pncipio: in q posuit hoĩez: quẽ formauerat vt oparet & custodiret illũ. Sz pch dolor ptigit de duab⁹ pmis psonis hũane nature qđ iudas ca. vnico in canonica ait. Arbores autũpnales infructuose bis mortue eradicate fluct⁹ feri maris despumãtes suas ɔfusiões sidera errãtia qbus pcella tenebraz ɔseruata ẽ ineternũ: & data fuissz: nisi celestis agricola remediũ apposuisset. Sz vidẽs totius hũane nature ruinã. dr Eccl. xxiiij. Ego quasi fluui⁹ dorix rigabo ortũ meũ plãtatõis &c. h est grãm meã dabo dic fili⁹ dei. dorix ei in terpťat gñatõnis medicamẽtũ & nõ solum has arbores siccas & mortuas irrigare voluit: s ẽt semetipm tãq surculũ trũco nature hũane vt viuificaret iferere volit. vñ & ɔgrue figurat p ramũ oliue quẽ virentib⁹ folijs detulit colũba ad noe: vt dr Gen. viij. Hec colũba virgo est maria ait. Canti. ij. amica mea colũba mea. Ram⁹ aũt oliue xpus ẽ. Oleuz eñ effusũ nomẽ tuũ. Canti. i. Ego ait ps. in ei⁹ psona sicut oliua fructificaui ĩ domo dñi Suscipite h in mãsuetudie insitũ vbũ. Jac. i. hoc ẽ bñficiũ incarnatõis p aiaz vrarũ salute ĩpensũ: qqdẽ a deo plãtate & create fuerũt. recogitate h suadebat ysa. lxiij. q de se et de oĩbus saluari cupiẽtib⁹ asserebat. miserationũ dñi recordabor laudẽ dñi dicã: p oĩb⁹ q retribuit mihi dñs. hoc suadebat. ps. Cor meũ loqť potẽtias dñi &c. h suadebat Aug. li. ɔ hereses in psona dñi loquẽs. O hõ inqt cogita qlia & quãta p te feci. cũ nõ esses creaui te: cũ oberrares qsiui te: carnẽ sũpsi p te hũeris meis crucẽ portaui p te &c. tñ tu di uideris a me. Quid aũt faciendũ sit de xpm dimittentib⁹ dr Joh. xv. Mittet foras sicut palmes & arescet & colligẽt eũ & in ignẽ mittent & ardet. viso q hoies sũt sicut arbores q̃tũ ad sui creationẽ seu plãtationẽ ostendendũ ẽ q etiã dicũtur sic arbores q̃tuz ad opationẽ. Certũ ẽ eñ q arbor neqt fructuz facere sine bñficio solis & lune ministrat enĩz sol calorẽ & lũna humorẽ qz vtute arbores in ramis pducunt folia flores & fruct⁹. Sic certe lz xpiani q̃uis fõte baptismatꝫ regñati fructuz tñ facere neqm⁹ nisi nobis a sole xpo amĩstret calor grẽ seu charitatꝫ & a luna virgine maria humor mie & pietatꝫ. vñ in figura ioseph q dr auct⁹ dei est xpian⁹ volens agere meritũ xpi crucifixi virginis mris cupit opari. de plenitudine eñ vtriusqz oĩes accepim⁹. hui⁹ g sol⁹ & lune suscipiam⁹ influentiã vt fructũ bonũ faciam⁹. Cũ arbor mala sit infructuosa hõ pctõr vel ociosus dbeat in ignẽ mitti merito qrit. An tot⁹ hõ vel sola volũtas puniet sic ipsi⁹ volũtatꝫ ppriũ ẽ puniri. dicit bona. dis. xli. q pena duo dicit scilicet.

Ultionem.

Et passionem.

¶ Inquantum vltio proprie habet operari ad volũtatem. deus non vlciscit de manu vl de pede vel alia potẽtia sensitiua. Sz de voluntate deliberata nõ solũ ipam affligẽdo ĩ se s etiã in ceteris potẽtijs: & in mẽbris corpis in qbus ipsa cupiebat delectari. inq̃tũ aũt pena passio est: vt sit pena plena seu punitio opz q sit passio ledẽs. passio affligẽs

⁊ passio displicēs. Et sic pena q̄ ꝑfecte ⁊ ple
ne facit hoiem miserū respicit voluntatem
rōne toti⁹ cōpositi. Nemo enī miser est vt di
cit Aug. solū ex hoc ꝙ patit̄ ſ ex hoc ꝙ pati
tur, ⁊ scit se pati ⁊ nō vult se pati. hoc q̄dē ꝑpa
titur: ſm aūt ꝙ passio tenet se in rōne pene
ꝓut dr̄ passio ledēs vel affligens nec ē nata
eē de ꝑma cōditione nature sic nō tm̄ respi-
cit volūtatē ſ oēs potentias aīe oīa mēbra
corpis nō tm̄ respicit illa sine volūtate. qꝛ in
nullo pōt eē pena vt ē punitio nisi in quo ē
rōnalis volūtas. vn̄ bruta q̄uis patiant̄ nō
tm̄ puniūtur. null⁹ miret̄ si pl'es dānent̄. di-
cebat̄ ſmone ꝑcedēti ꝙ cōtumacia penā ac
cumulat. Rn̄debit q̄dē si aliqn̄ cōtumax pu
nit⁹ vel dānat⁹ fuit nō videt̄ ꝙ oīs. ſ audi-
at talis q̄d dicat̄. ff. de legib⁹. l. Si iꝑialis
maiestas cām cognouerit ⁊ examīauerit et
ꝑtib⁹ illis iudex cōstitut⁹ sniaꝫ dixerit oīno
iudices q̄ sub nr̄o iꝑio sūt sciāt hanc eē le
gē nō solū illi cāe ꝓductā ſ oībus similib⁹.
dr̄ enī cōiter ꝙ pena vni⁹ est met⁹ multorū.
Audite hoc q̄ pctīs dediti estis de⁹ luciferū
iudicauit ꝓpt̄ suꝑbiā. adā pp̄ inobedientiā
sodomā pp̄ luxuriā. diuitē epulonē ꝓpter a
uariciā. blasphemū lapidari fecit ꝓpt̄ blas-
phemiā. colligentē ligna ī sabbato ꝓpt̄ sab
bati violationeꝫ q̄d fiet modernis pctōrib⁹.
peiora cōmittentib⁹. Nota sco. xxij. di. ij. dicē
tē pctm̄ ade nō fuisse grauissimū. Amen di
co vobis. Math. xiij. qꝛ nisi pniam egeritis
⁊c. O pctōres aīaduertite bonū facite quia
oīs arbor ⁊c. Erūt due partes.

Prima de bonaꝝ arboꝝ fructificatōe.

Scd̄a de arboris infructuose crematione.

¶ Viso ꝙ si non fructificem⁹ inexcusabiles
sum⁹. Restat dicere quē fructū ferre d̄bem⁹
dr̄ enī Prouer. xi. Fructus iusti lignū vite. ⁊
xviij. De fructu oris tui satiabit̄ hō bon⁹ ⁊c.
vn̄ de pe. di. v. c. cōsideret dr̄ de volēte ad deū
redire q̄rat dignos fruct⁹ pnīe. sūt ei digni
fruct⁹ virtutū: fruct⁹ q̄ nō sufficiūt penitēti
bus. pnīa enī ġuiores expostulat. Nota ergo
ꝙ operatio nostra ad fructus dꝫ hr̄e tres cō
ditiones.

Primo dꝫ eē recta ꝑ intentionē.

Secūdo sapida ꝑ deuotionē.

Tertio honesta ꝑ cōuersationē.

¶ Fruct⁹ enī q̄ nō est pur⁹ sapidus ⁊ mūd⁹
placere nūq̄ꝫ pōt. sic pt̄ itelligi q̄d dr̄ Ephe.
v. Fruct⁹ enī lucis est in oī bonitate iusticia
⁊ veritate. vitas dat puritatē: bonitas sapo
rē: iusticia honestatē. Nulla enī comestio est
ġta si nō sit mūda: sic nec ea q̄ facim⁹ nisi ꝓ
pter deū faciam⁹. De sic aūt faciēte ꝓpt̄ deū
dr̄ Prouer. iij. Primi ⁊ purissimi fruct⁹ eius.
Videm⁹ enī fruct⁹ puros magis appeti. Pe
nitētia ġ q̄ in iuuētute ē ꝑmus fructus: pu
rissim⁹ aūt qn̄ nō fit cā breuitatis vl' cōmo-
ditatis: sed intuitu diuini amoris ⁊ ꝓprie
salutis. Scd̄o opatio nr̄a dꝫ esse deuota cuꝫ
magno desiderio facta: qn̄ nō placet fruct⁹
nisi sapidus. sic nec deo placet lente vel tepi
de virtuosa opa agere: pctā deserere: cōfessio
nē facere: elemosynā largiri: ieiunare: ⁊ alia
bona agere. Talib⁹ lentis dr̄ Apoc. iij. Quia
tepidus es incipiā te euomere ex ore meo. in
tellige ⁊ q̄ semel euomit̄ nūq̄ꝫ incorpatur.
Pōdera hic qm̄ talia opa sūt in pctō. faciē-
tes aūt cū magno desiderio opus suū dat ei
saporē. de sic faciēte pōt dici illud. Canti. ij.
Fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. Tertio opa-
tio dꝫ esse honesta. Nō enī sufficit ꝙ sit pura
ac integra ꝑ cōscie puritatē nisi etiā sit ho-
nesta exterius ꝑ toti⁹ scādali amotionem:
⁊ oīs occasionis male d̄clinationē. i. ad Tes
sa. v. Ab oī spē mala abstincte vos. vn̄ Au-
gu. Nō sūt audiēdi siue viri siue mulieres q̄
qn̄ rephendūtur ī aliq̄ negligētia ꝑ quā fit
vt in malā suspitionē dicāt corā deo suffice-
re cōscientiā crudelit̄ cōtēptores cū occidāt
eoꝝ aīas. Sequit̄ paulo post nobis necessa-
ria ē vita nostra alijs fama. si aūt fructuficā
te dici pōt. ⁊ Eccl'. xxiiij. Flores mei fructus
honoris ⁊ honestat̄. Pōdera hic de scādalis
de gestibus de nutib⁹ oculoꝝ ac alioꝝ mem
broꝝ de societatib⁹ ornamētis capit̄ ac ma
millarū de cōcupiscētib⁹ appetētibus cōcu
pisci. Et q̄uis talis oīa nō velit ex se veꝫ ꝙ
alij sui occasione peccēt hec nihilominꝰ si du
bitat occasione sui ornat⁹ vl' societatis mul
ta mala cōmitti: dꝫ in tali casu dare remedi
uꝫ. de illis vero q̄ faciūt fructū purū sapidū
⁊ honestū dr̄ Sap. iij. Bonoꝝ operuꝫ glorio-
sus est fructus. Sed nūc quis ē in quocūq̄ꝫ
statu seculari vel regulari eccle. vel laicali ī
quocūq̄ꝫ sexu q̄ sic fructificet: qui bona opa
de genere bonoꝝ faciat ⁊ cū magno deside-
rio ⁊ sine scandendo. Sapien. iiij. Fructus
eorū inutiles qui ad opera tepida supple q̄

de genere suo sunt moralia in quibus fere prothdolor occupatur tota vita xpianorum quibus dicit Apo. Roma.vi. Quem fructum habuistis tunc in illis in quibus erubescitis nunc. O miseri xpiani vitam vestram inspicite exemplariter. qd fiet arboribus infructuosis. i. vobis quia omnis arbor qui non facit fructum bonum etc. Quo ad secundum principale merito quandiu durat tempus fructuose operandum est: alioquin convertentur in infernum omnes gentes que obliviscuntur deum. Viso autem in precedenti sermone de punitione mentali qua puniuntur dampnati eternaliter dicendum est consequenter de pena corpali ac illius pene duratione perpetua et eternali. Pro primo dr in auctoritate Jo. apoc. xiiij. sermone precedenti posita. Cruciabuntur igne et sulphure. gloria enim anime beatorum redundabit in corpore et similiter et dampnatorum pena principaliter erit in aio. Secundario in corpore. in quolibet autem peccato duo sunt. Ardor seu concupiscentia faciendi propriam voluntatem. Et delectatio seu complacentia adimplendo ipsam voluntatem. Primum ponitur in igne. Secundum in sulphure. de hoc. ps. x. Pluet super eos laqueos ignis sulphur et spiritus procellarum pars etc. O deus eterne si hec fuit ps quid totum. libenter hic inquirerem si aie affligentur in igne corporeo: dicendum secundum scotum di. xlvi. iiij. sen. quod sic tamquam instrumento divine iusticie. Primo detentione diffinitiua. secundo detentione intellectiua. tertio affliguntur ratione colligationis cum igne vt sicut diuia potentia aiam corpi alligare potuit ad vitam influendam. Sic et eadem alligatione poterit cum igne ad penam ipsius ignis suscipiendam. Secundo merito dubitabitur. An ille ignis agat in corpa dampnatorum actione reali vel materiali aut solum reali intentionali: respondet scotus loco prefato quod actio ignis realis intentionalis sufficit ad causandum dolorem vehementissimum sine actione reali materiali seu phisicali. Et probat sic illud solum aget ignis in corpa quia hec affliget et non consumet: poteruntque corpa dampnatorum simul pati ab igne et a frigore quia species contrariorum in esse intentionali non sunt contrarie sicut albedo et nigredo in pupilla oculi. posset etiam dici quod ignis aget actione reali materiali: et tunc deus concurret cum igne ad affligendum non ad consumendum. O deus et quis ex vobis vt dicit ysaias, habitare poterit cum arboribus sempiternis. xxxiij. c. Tunc dicent dampnati infructuose tamen lamentabilem illam cantilenam. Sapien. v. Lassati sumus in via perditionis: vias difficiles ambulamus: viam domini non cognouimus. quid nobis profuit superbia quid diuitiarum iactantia tulit nobis: transierunt hec omnia velut vmbra: tunc sicut ex contemptu dei peccaverunt spernendo dulcissimi iesu consilia angelorum sanctorum et ante conspectum agni. viuant autem iusti: dampnati in supplicio eterno secundum Bonauentu. nunc et post iudicium ad augmentum glorie ipsorum et euersionem diuine iusticie: et tunc letabitur iustus cum viderit vindictam super dampnatos executam. et sequitur. lauabit manus suas in sanguine peccatorum. ps. lvij. videlicet puniti et tunc dampnati videntes pauperes saluatos dicent. hi sunt quos aliquando habuimus in derisum et in similitudinem improperij: et vitam illorum estimabamus insaniam: et finem illorum sine honore. O deus eterne quanta confusio erit tunc affligentur cum hac societate maiorum dampnatorum: sicut et beati letabuntur ex societate aliorum sanctorum. Sed quero quantum durabit pena hec corpalis et dampnatorum associatio. sequitur in Apoc. xiiij. et fumus illorum tormentorum ascendet in secula seculorum et non habebunt requiem die ac nocte. Tunc querent homines mortem sicut dicitur in Apo. vi. Et mors effugiet ab eis. O mors inquit augusti. quam dulcis esses tunc quibus amara fuisti. Audite nunc indurati corde venient dies: venient certe tempora in quibus vos penitebit propter culpam et peccata que nunc agitis. Sed cur punietur eternaliter quod commissum est temporaliter: et respondet magister petrus aureoli dis. xlvi. iiij. Quod priuatio mensuratur secundum habitum. et quia peccatum mortale priuauit qui mansissent eternaliter in gloria vel actum meritorium: ideo tale peccatum eternaliter merito punitur. Audite hoc mundani audite hoc peccatores: quia omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur et sic est finis. Si prima pars huius sermonis non placet, dic quod bonos fructus quos debet anima facere: est penitentia de qua dominica. xx. facite dignos fructus penitentie. Math. iij. et Luce. xiij.

¶Dñica.viij.post penthe. Sermo.xv.

REdde ratio
nem vilicationis tue. iaȝ
em̄ nō poteris vilicare. Lu
ce.vi.⁊ in euāgelio. Om̄es
nos astabim⁹ ante tribu⸗
nal xp̄i vt recipiat vnusquisq; ꝓpria corpo
ris ꝓut gessit in corpore siue bonū siue ma⸗
lū.ij.Cor.v. Ad induratos pctōres vt conte
rant̄ tepidos vt ad bene agendū excitentur
v̄ba sunt ista. vbi duo notant̄.
Primū tremenda cōparatio.
Secūdum ponderāda retributio.
¶Quo ad primū q: illius iudicare est q̄ do
miniū ⁊ auctoritatē sup iudicādos habet.
Snia ei a nō suo iudice lata nullā obtinet
firmitatē. extra de ꝯsuetudine ad nostrā cū
glosa.⁊.C.si a nō cōpetenti iudice.l.ij.xp̄us
aūt inq̄tuȝ iudex iure creationis dn̄uȝ hȝ
in hoīe.⁊ inq̄tum hō iure redēptionis veli
mus nolim⁹ corā eo tāq̄ corā iudice nostro
opȝ cōparere: nedū in fine seculi: sed etiā in
puncto mortis. ꝓpterea Johā.v.d̄r. Dedit ei
potestatē iudiciū facere q: filius hominis est.
Et cā tua quasi impij iudicata est: ꝓpterea
graue iudiciū recipies. Quid auteȝ in hora
mortis ac die iudicij miseri pctōres faciāt
Math.xxiiij.d̄r. Plangent se oēs tribus ter
re. Ondet em̄ dn̄s in morte ait lothari⁹ in li
bro de miseria cōditōnis hūane tūc plagas
⁊ hoc vt appareat eoꝝ dānatio iusta q̄ tan⸗
tā miam contēpserūt. O indurati inquiet
xp̄s vbi meritū passionis mee. O paupcula
aīa nuda eras: ⁊ ego ꝓprijs indumētis co⸗
operui te: ꝑ mōtes ⁊ siluas q̄siui te: ꝓprijs hūe
ris meis portaui te laboraui sudaui esuriui
sitiui caput meū spinis obieci latus lācea
pforaui: videte man⁹ meas ⁊ pedes meos.
q̄d faciet tūc virga deserti inq̄t grego. in ho
mel. vbi cōcutiet̄ cedrus padisi. Quid faciet
tm̄ agn⁹ vbi aries tremet. Si iustus vix sal
uabit̄ impius vbi ꝑebit. Certe dic̄ ber. in ep̄la:
tūc pl⁹ valebūt pura corda q̄ astuta v̄ba. ⁊
cōsciā bona q̄ marsupia plena q̄nquidē iu⸗
dex ille nec fallit̄ v̄bis nec flectit̄ donis. q̄d
v̄o sequat̄ talē cōparitionē notat Apost. cū
addit vt recipiat ⁊c. d̄r em̄ Prouer.x. Opus
iusti ad vitaȝ fruct⁹ aūt impij ad pctm̄ ponat̄
hoc q̄s in spū ad deū loquēs ⁊ ei dicat. Cle⸗
mentissime de⁹ audi vocē serui tui nōne tu
iust⁹ in oībus opib⁹ tuis. iust⁹ em̄ dn̄s ⁊ iu⸗
sticias dilexit. Tu blasphematorib⁹ ⁊ lusori
bus luxuriosis homicidijs vsurarijs iracun
dis inuidiosis ceterisq; inimicis tuis in mia
bona cōtinue largiris. null⁹ in h̄ mundo vt
plurimū felix nisi q̄ tibi aduersat̄ in oībus.
Nūq̄d ⁊ hi sine pctō trāsibūt: nunq̄d tot tā⸗
tisq; scelerib⁹ ad padisū venient: absit. Non
admittit rō vt eodē solatio cōpensat̄ dei ini
mici ⁊ ei⁹ amici dei offensores ⁊ vituperato
res dei honorē nō q̄rētes ⁊ nec ei seruiētes
⁊ demōi inimico suo seruientes. Hiere.xvij.
Ego sū dn̄s scrutās corda ⁊ ꝓbans renes q̄
do vnicuiq; iuxta opa sua viaȝ suā ⁊ iuxta
fructū ⁊c. Quid ḡ restat nūc dū tp̄us hēm⁹
⁊c. videam⁹ q̄d agim⁹. qm̄ vt d̄r Actu.xij. Cū
cta q̄ sūt sub sole adducet dn̄s in iudicio: et
ꝓ oī errato siue bonū ⁊c. Submittamus ad
domū nostrū regē matrē mie v̄ginē mariā
vt nobis ipetret regnū celeste sicut submis⸗
sa fuit ad regē David bersabee q̄ ipetrauit
regnū Salamōi.iij. Regū.i. qm̄ velim⁹ noli
m⁹ ad diē mortis pn̄tamur in quo reddituri
sum⁹ rōeȝ. Juxta the. reddet̄ rōnem ⁊c.
¶Pro fūdamēto mouet̄ q̄stio. An in extre⸗
mo mortis examine fiet disceptatio de oīb⁹ q̄
in pn̄ti seculo fuerūt facta. Rn̄det richard⁹
dist.xlvij.iiij.q.iij. Q͛ in iudicio erit discepta
tio mentalis ⁊ vocalis. Pria de oibus opib⁹
mētalis ⁊ vocalis. Nō solū in plurali: s̄ etiā
in singulari. q: vt ait Aug.ij.de.ci.ix.ca. v̄tu
te diuia fiet vt q̄cūq; opa sua bona vl' mala
cūcta i memoriā reuocēt ⁊ mentis ītuitu mi⸗
ra celeritate cog̊scent̄: vt a sua consciā ⁊ a se
inuicē accusent̄: ⁊ sil' oēs ⁊ singuli iudicent̄
Utrū aūt de alijs opib⁹ q̄ȝ de opib⁹ mie ibi
vocalis aliq̄ disceptatō sit futura. Oēs q̄ in
pctā ceciderūt indigni sūt mia. iuriste aūt in
c. Si qn̄ de rescriptis sup v̄bo. Rōnalem cām
mouētes difficilia q̄ ingenio vt rōe hoīs cō⸗
sistūt. De his aūt q̄ in pncipis volūtate cōsi⸗
stūt nō est rō reddenda: vt.ff. de cōstitutioni
bus pncipū.l.ij. Mirat̄ null⁹ si pl'res dānen
tur. ea em̄ q̄ diuio cultui sunt dedicata vsib⁹
ꝓphanis applicādo sacrilegiū cōmittit̄. vn̄
C. de sacro sanctis ecclesijs ⁊ eaꝝ puilegijs
l. sancim⁹. vasa sacra vestis donaria q̄ ad di
uinā religionē sūt necessaria: ⁊ q̄ sunt iuris

diuini humanis visibus nō sunt applican da. ad hoc est tertus.xvij.q.iiij.ca.q̄squis ⁊ ca.nemini.⁊ ca.ↄstituit. Non em̄ ait Augu. mentitus est ille q̄ dicit.i.Corin.iij. Tēplū dei sctm̄ est qd̄ estis vos. Sed hoc tēplum hanc ymaginē dei ⁊ glīam.i.ymaginez glo riosam.vt di.Ro.i.Prothdolor cōmutaue- runt pctōres in silitudinē ymaginis corru ptibilis hoīs ⁊ seruierūt creaturis poti⁹ q̄ creatori q̄ est bn̄dictus in secula.⁊ ps. Mu tauerūt glīam suā in silitudinē vituli co- medētis fenū.ps.cv. Sed certe veniūt dies q̄n de oībus actis dictis ⁊ cogitatis ⁊ de v̄ bis ociosis. Mathei.xij. In fine ergo rō exi- getur exactissima. Iuxta qd̄ notat in pabo la hodierni euāgelij de quo dr̄ in themate. Redde rōem vilicatiōis tue ⁊c.

¶In isto sermone erūt due ptes.
Prima de eoꝝ que nobis ꝓmissa sunt for- midanda rōne.
Secūda de bene operādo in morte difficili dispositione.
¶Quo ad primā nota q̄ttuor nobis cōmis sa tanq̄ dei vilicis seu receptoribus super quibus a nobis exigetur rō districtissima.
Primo em̄ nobis dimissa est anima cuz cor pore.
Secundo bona temporalia nobis dimissa cum tempore.
Tertio gratia nobis oblata est cum.ss. mu nere.
Quarto informatio data est cōpotū visitā- di.cum difficultate.
¶De duobus primis nūc videndū. Pro pri- mo occurrit illud de pe.di.i.ca.nūq̄d.⁊ sunt verba Cipriani. Qualē te inuenit dn̄s cuz vocat.s.p mortē te iudicat vt sciant oēs ait ipse. Per ꝓphiam q̄ ego sum scrutās corda ⁊ renes.i.affectiones ⁊ cogitatōes:q̄ dovni cuiq̄ iuxta opa sua. hmōi aūt examiatiōis parabola euidenter notat. Mat.xxv. Ubi agitur de dn̄o q̄ dedit talenta seruis suis. Talentū qd̄ a dn̄o accepim⁹ spectat ad bo- na nature q̄ sunt corpus ⁊ aīa. Quid autez debeamus facere de aīa nr̄a. Notat Eccli. x. Ubi dr̄. Fili mi serua aiam tuaz ⁊ da illi honorē sm̄ meritū suū. honor aūt aīe ↄsistit cū ipsa occupat circa illud cui⁹ est ymago p memoriā intelligentiā ⁊ volūtatē. Qualit aūt sit occupāda memoria circa deū. Dicit Eccle.vlti. Memēto creatoris tui in dieb⁹ iuuētutis tue anq̄ veniat dies afflictiōis tue ⁊ iterū de quib⁹ dicas mihi nō placent ⁊ ps.cij. Bn̄dic aīa mea dn̄o ⁊ noli obliuisci oēs retributiōes eius. Et trēn.iij. Recorda re paupertatis mee. De intelligentia aūt ps. Uacate ⁊ videte q̄m ego suz dn̄s deus quo nihil ait Ansel. Melius vel maius excogi tari pōt. Per itellectū etiā sunt curiosa sp̄ nenda.sm̄ illud Eccle.iij. Altiora te ne que fieris ⁊ fortiora te ne scrutatus fueris. sz q̄ tibi p̄cepit dn̄s cogita sp̄ in plurib⁹ opibus eius ne fueris curiosus. De volūtate autez dr̄ Deute.vi.⁊ Mathei.xxij.⁊ Lu.x. Diliges dn̄m deū tuū ex voto corde.i.voluntate. di. de lyra. Cū ergo dicet homini misero. Red de rōem de aīa ⁊ potētijs ei⁹ q̄d respōsurus est q̄ dei ymaginē in luto sepe sepiusq̄ ꝓie cit pctōꝝ suoꝝ. Di. Jer. Trēn.iiij. Denigrata est facies tua sup carbones.⁊ ps. lxxij. Ho cū in honore eēt cōpatus est iumentis ⁊c. nō intellexit bn̄ficia dei nec eoꝝ nisi rarissi me recordatus est.sz bn̄ iniuriaꝝ q̄s sibi ꝓ- ximus fecit ad vlciscēdū:deū aūt cognosce re minime voluit:nec mādata ei⁹:sed totū a- cumē intellectus posuit ad fraudes inue- niēdas modosq̄ nouos peccādi q̄ totū affe ctum suū posuit in terrenis ⁊ carnalib⁹nō curans de padiso:de deo vel altero sctō pa- ratus h̄ sp̄ esse si posset. Certe tali tūc dici poterit qd̄ Deute.xxxij. Dicit cōminatorie i abhomiatōib⁹ suis ⁊ iracūdiā me cōcitaue rūt.⁊ ego ꝓuocabo eos in eo q̄ nō est ppl's ⁊ in gēte stulta irritabo illos. O pctōres cu stodite aias vr̄as Hie.xvij. Dr̄ ⁊ nolite ferre pōdera.s.peccati in die sabbati. Sz ⁊ de cor pore durissima erit reddēda rō. Quid ei de- beat de eo fieri dr̄ Ro.xij. Exhibeat deo cor pora vr̄a hostiā viuentē sctām deo placētē ⁊ aū oīa mēbra corpis vr̄i vt sunt ocli:lin- gua:aures:manus q̄ sunt deo exhibēda. Et ibidē.vi. Sic exhibuistis mēbra vr̄a huire immūdicie ad iniq̄tatē:ita ea exhibete nūc seruire iusticie in sctificationē. Quid g̃ rn̄- debit miser pctōr:q̄n ei dicet. Redde rōem de corpe tuo ⁊ de mēbris tuis. q̄d de ipso fe cisti. Nōne tollēs corp⁹ tuū:vt dr̄.i.Coꝝ.vi. Fecisti mēbra meretricis. Oculi q̄d aspici- unt nisi vanitatēs ⁊ voluptates:aures q̄d nisi ad audiendū detractores: Raro autez

vel nunq ad vba diuina.lingua aut murmuraticnis ꝯ deu ꝛ ministros erut ita vere vt vificef de obstinatis pctorib' in malo illud Isa.liij.Corpus meu dedi ꝑ pcutietibus.ita pctores viceuersa totu corp' suuꝫ exponut i offensa ei'.Sꝫ certe corpa vra teplu sr.ff.Si qs teplu dei violauerit disꝑdet illu de'.i.Cor.vi.Scdo comissa sr nob bōa tpalia cu tpe vt ei' bōis cutqe ad nram salute vtamr:ꝛ d eis rōeꝫ reddam'.Ad qd aut bona tpalia danf diuitib' declarat Ambr. ꝛ hr.xlvij.di.ca.sicut hi.An inqt iniust' est de' vt nobis nō eq distribuat vite subsidia ꝛ tu qde esses aff lues ꝛ abudās:alij vo indigeret ꝛ nō potius q: voluit tibi sue benignitatis experimenta largiri teqꝫ pietate saluari alium vero virtute paciētie coronari. Seqtur esurientiu panis est que tu detines:nudoꝝ vestimentu qd recludis. Quid ergo dicet q tot bona in cōuiuijs:in ludis:i ornametis ꝛ in alijs expendut. Recordenf tales diuitis epulonis q dānatus fuit:non q: rapuit aliena:sꝫ q: ꝑpria nō dedit. Et si dānatur:inqt Grego.q nō dedit ꝑpria: vbi parebit q rapuit aliena:Talib' dr Jaco.v. Agite nuc diuites pniam plorate vlulātes in miserijs q aduenient vobis:diuitie vre putrefacte sunt:sꝫ de tpe durissima fiet qrimonia ꝛ exigef rō.Dicif em Job.xxiiij.Dedit ei tps ꝛ eo abutitur in supbiā.Certe di.Ber.i quodā sermone.Sicut capill' nō pibit de capite:qd.s.corpus restitutu nō habeat:sꝫ qtu ad ea q erut ad decentiā in btis. Sic nec mometu de quo nō exigaf rō.O lignu aridu:inqt Ansel.in meditatōibus:ꝛ inutile eternis ignibus dignu qd facies cu exigetur a te in illa die oē tps vsqꝫ ad ictum oculi qualiter a te fuerit expensuꝫ.Certe q libet dꝫ nuc dicere illud qd dr in euāgelio hodierno.qd faciam du hoc tps bēm' opemur bonu.ad Gala.vi.Quia velimus nolimus:opꝫ reddere rōem vilicationis. iuxta thema propositum.

¶Quo ad secundu principale merito nunc prouidendu est de salute aie: q: venit hora mortis qn nō erit possibile remediare.Propterea dr in scda parte.Jam nō poteris vilicare:quare nuc hō in mortis hora nō posset penitere.Patet pmo p sacrā scripturam Hiere.xiij.dr de habituato in malu.Si ethi ops mutare pōt pelle suaꝫ ꝛ pardus varietates suas: sic vos poteritis bnfacere cu didiceritis malu.Prouer.xviij.Pctōr cu in profundu pctōꝝ venerit ɔtēnit ps.Sicut vulnerati dormiētes ꝛc.ps.lxxxvij.Certum est em q nullus digne penitere pōt nec pctm detestari nisi a deo inspiref.Jo.vi.Nemo pt venire ad me nisi pr meus q misit me traxerit eu.Et Ber.de libero arbitrio.Conat' liberi arbi.nihil est nisi a deo adiuuef.Nulli aut videlꝫ adiumentu nisi ab eodē preueniatur.ꝑpterea Treno.v.Couerte nos domine ad te ꝛ couertemur.In morte aut nō meref quis a deo cōuerti:q: de deo nō curauit.Quia est rla cōis. Priuilegiu meretur amittere q ꝑmissa abutif ptāte.Cu ergo p totā vitā suā ɔtēpserit salutē ꝛ illius immemor fuerit pctā pctis addēdo:qd restat nisi q in pctis a deo relinqtur.Ait em Hostie. de inia excōicationis:dq ɔtēnif cuꝫ culpa culpe additur.nec talis absolui meref.sic ē est de peccatore qdiu pctā ptināte. Cōtra vehemēter intonat Apo.Ro.ij.An ignoras q: benignitas dei te ad pniaꝫ adducet: an diuitias bonitatis patientie ꝛ longanimitatis eius ɔtēnis.Nota aut q deus dr adducere ad pniam ondendo.s.grām pnītādo inspirationes ac media qbus pōt penitere q oia pctōr ɔtēnit pctm nō dimittēdo. Sequitur ibidē.Sm aut duriciā ꝛ impenitens cor tuu thesaurisas tibi irā in die reuelatōnis iusti iudicij dei q reddet vnicuiqꝫ iuxta opa sua.nō dicit iuxta opinionē.O mundani hoc audite: veniet dies qn nō poteritis plus vilicare nec corpe:nec aia: nec bonis: nec tpe ad pniam vti.¶Ferf ad h exēpluꝫ de quodā adolescēte q pri' in multis diuitijs ɔtra deu steterat:incidit in grauē infirmitatē ꝛ du iaceret ꝛ nullu signu cōtritōis appareret quedā cognata dixit ei. cognate dilecte debilis es valde ꝑpterea opꝫ te pveram ɔtritionē ꝛ purā confessionē ad deum recurrere vt tibi pctā dimittat.Ad quā miser ille desꝑatus dixit.qd mihi loqris de cōfessione ꝛ sacramētoꝝ receptione:ego nunq in vita mea deu veraciter qsiui ꝛ sp contra eu vixi.ꝑpter qd sum ab eo iuste relict' ꝛ in ptāte demonu tradit'.Et addidit.dico tibi q nō sunt tot claui in tecto dom' quot sunt demones me circudātes,quo dicto ex-

pirauit. O miseri pctõres cõuertimini ad deū ꝛ in ↄ̄scia nunc reddite rõem vilicationis vr̃e. Iuxta thema ꝛc.

¶ Dominica septima post penthe. post prandium. Ser.xij.

REdde rationem vilicationis tue ꝛc. Precurre prior in domum tuā ꝛ ibi age cõceptiones tuas. Eccl'a.xxxij. Spirit⁹ sancti ad singulos viatores saluari cupientes verba sunt ista. Ubi duo notantur. Primum conscientie ac in ea latentium diligens discutio.

Secundū boni in ea concepti festinãda ad impletio.

¶ Quo ad primū: q꞉ teste pħo. Uirtus vnita fortior est seipsa dispsa. Et pluribꝰ intentus mior est ad singula sensus. Merito moneamur domū nostrā .s. ↄ̄scie vt eā ꝛ in ea latentia cognoscamus ꝛ ex ea mala atq꞉ peccata valeamꝰ amouere ꝛ ad bonū nos excitare: qḋ nõ possumꝰ nisi ad ↄ̄sciam redierimus vt in ea mala cõmissa videamus ꝛ bona omissa ↄ̄spiciamus. Isa.xlvi.c. Redite p̄uaricatores ad cor. Unñ filius ꝓdigus ad se uersus dicit. Q̄ti mercenarij in domo pr̄is mei abundant panibus: ego aūt hic fame pereo: surgã ꝛc. Lu.xv. Hec noticia hec sciencia sup omēs alias est cupiēda ꝑut inquit ber. in medita. Multi multa sciūt: seipsos nesciūt. Circūeūtes hec exteriora ꝛ relinquentes interiora sua. Meliꝰ tibi est inquit idem ibidem: te cognoscere q̄ nosse cursus syderū ꝛ vires herbarū. In aīa eñ introeūdo p̄ suiipsius recollectõem ꝛ exteriorem cõtemptū perpēdi põt oē malū cõmissum: cū consciētia sit verꝰ q̄dem liber reꝑsentãs oīa ibidem posita. Unñ dr̄ Apo.ij. Libri apti sr̄ ꝛ iudicati sr̄ viui ꝛ mortui ẜm ea q̄ scp̄ta erãt in libris ꝛ i ↄ̄sciētijs. Et.iij. Reg.ij. Dixit rex ad semeri. tu nosti oē malū cuiꝰ tibi ↄ̄sciū ē cor tuū. Merito ḡ q̄libet dꝫ igredi hãc domū vt videat si ibi sit q̄d corrīpiēdū vel preꝑandū anteq̄ veniat dies dura ꝛ extrema: in q̄ rõ de oībꝰ exiget̄. ḋ his aūt q̄ igredi nolūt nec oculos ad ꝓpriã ↄ̄sciaꝫ nūc aspiciēdã aperire volūt, qui eñ ea q̄ dei sunt sapiūt a dño sapiūtur. ꝛ qui ea q̄ dei nesciunt a dño nesciunt̄. ꝛ q̄ negligēs erit i culpa: sapiēs erit in pena. Ingrediat̄ ḡ domū suã q̄ vult: q꞉ velit nolit semel illã ꝛ q̄ i illa sr̄ ↄ̄spiciet. Hasrūbo foret igredi nisi executõi daret̄ qḋ ibi ↄceptū est. ꝓpt̄ea subdit̄ ibi. age ↄceptiões tuas. Dr̄ ei Eccl'ia.ix. Quod p̄t manꝰ tua instant̄ opare: q꞉ nec scia: nec sapiētia: nec opꝰ nec rõ sr̄ apḋ iferos quo tu ꝑperas. Bona ḡ ↄceptuū velis ad opꝰ deducere ne ↄtigat tibi qḋ dr̄ Isa.xxxvij. Uenerūt filij vsq꞉ ad partū: ꝛ nõ erat tp̄s piendi. Si aūt cupis nūc deo agere plactū: ad mariã recurrere debes vñ Ber. sup missus est. O q̄squis itelligis i huiꝰ seculi ꝓfluuio magis inter ꝓcellas ꝛ tēpestates fluctuare q̄ꝫ ãbulare. ne auertas oculos tuos a fulgore huiꝰ syderis si nõ vis submergi ꝓcellis. Hec ē ei nobil' hester q̄ sētentiã ↄ̄ iudeos datã ab assuero: in q̄ vniuersos hoīes iterfici iubebat reuocat. sic hr̄ hester.x. Timēs ḡ ḋ rõe reddēde vilicatõis dicit ei. Tu nos ab hoste protege ꝛ hora mortis suscipe.

¶ Pro fundamēto mouet̄ q̄stio iux̄ thema. An supposito q̄ deꝰ p̄ ipossibile: q꞉ lege posita nõ ē possibile a nob̄ de maleactis nr̄is nõ erigere rõeꝫ: sinderesis seu scintilla ↄ̄scie possit stare qui ↄ̄ pctã murmuraret. r̄ndet Bona.iij.q.di.ij. q̄ dr̄ia ē int̄ ipediri ꝛ extingui. Impedit̄ ei sinderesis aliq̄n ne murmuret ↄ̄ mala triplici de cã. vel ꝓpt̄ lasciuã delectatõeꝫ. vel p̄p mētalē excecatõeꝫ. vel p̄p cordis obduratõeꝫ. Extigui aūt nequaq̄ꝫ p̄t q꞉ cuꝫ sit nãle iudicatoriū i mēte regl'atū a rõibꝰ eternis sic mēs dīna oē malū ↄ̄testat̄ Sic ꝛ sinderes̄ p̄ eã r'lata. Propt̄ea Isa.lxvi dr̄ de dãnat̄. Uermis eorū moriet̄. Pro q̄ nõ sivelis ẜm Sco. i. eadē di. q̄ sinderesis collocat̄ in p̄te itellectiua. ꝛ ẜm Tho. tñ valet sicut scītilla. Nemini dꝫ esse extraneū si plures dãnantur. Dicit̄ eñ. C. de apostat̄. l. bi q̄ sanctã fidem ꝑdiderunt: ꝛ sctm̄ baptisma supstitione ꝓphanauerūt: a cõsortio oīm segregati sunt nulli i hereditate succedēt ne nūc heredes ascribentur. Qui aūt sunt illi qui sp̄ūaliter sctãm fidē ꝑdiderūt ꝛ sanctum baptisma ꝓphanauerūt oñdit apl's ad Titum.i. Fatentur se nosse deuꝫ: factis autem negant. Et.xxij.q.v.capi. cauete. Et sunt verba Amb. Cauete fratres mēdaciū.

Audite hec vniuersi pctis deditiː⁊ viuite in
luxurijsːin odijsːin symonijsː alias neq̄ti⸗
asːvsuras⁊ fraudes faciteːq̄ sanctū vr̄ꝫ ba
ptisma in quo spopōdistis dyabolo renun⸗
ciareː⁊ oībus pompis eius.i. pctō mortali
⁊ oībus circūstantijs eiꝰ mortalibus trahē
tibus ad alterū genus pcti ꝺm Alex.in.iiij
pte ꝓphanatis.quare terna hereditate ⁊ a
sctōꝝ segregati ꝯsortio merito venitis pri⸗
uandi.De hisq̄ꝫ oībus rō exiget. iuxta the⸗
ma.Redde rōem villicatōis tue.

¶In isto sermone erunt due ptes.
Prima de eoꝝ que nobis ꝓmissa sunt for⸗
midanda rōne.
Secūda de bn̄ operanda in morte difficili
dispositione.

¶Quo ad primā viso sermone precedēti q̄⸗
liter exigetur a nobis rō de bonis nature
ac tpalibus nobis cōmissis.Ordine ꝯseq̄n⸗
ti est videudū q̄d exigatur a nobis de grā
ac donis spūalibus facultateq̄ꝫ pctā euitā
di nobis collatis.De grā ergo ⁊ donis spūa
libus nobis datis d̄r.ij. Pe.i. Maxima pre
ciosa ⁊ ꝓmissa donauit nobis deus vt per
hoc simus diuine ꝯsortes nature fugiētes
eas q̄ in mūdo sunt ꝯcupiscentie corruptio
nes. Per grām enī vitat̄ corruptio viciorū
nec aliter posset euitariːnil q̄ꝫ grā preciosiꝰ
que fecit nos dignos gloria.ab hac formā⸗
tur oēs virtutes.Cum hac quoq̄ꝫ ꝺm Tho.
in.iiij.donātur in baptismo nedū virtutes
theologiceːsed etiā cardinalesː nisi ponat̄
obstaculū.hec grā in baptismo req̄rit gemi
tū aut planctū in puuloːaut aliqd̄ aliō opꝰ
sed opa gratis ꝯdonat.⁊ hr̄ de pe.di.iiij. ca.
sine pnīa.⁊ sunt v̄ba Ambr.Dedit insup no
bis dn̄s sacramēta q̄ sunt grē ꝯtentiua sal
tem ministerialiter ꝺm illud Eccle.xxxviij.
Altissimus de terra creauit medicinamːet
iterū in eodē vnguētarius ꝯficiet vnguen
ta sanitatis.Ad q̄ sacramēta rite accipien
do possumꝰ curari ab oī culpaː⁊ restaurari
in grāː⁊ maxime loquēdo de sacramentis
baptismi ⁊ pnīe.De his donis nobis colat̄
ꝙtum debemꝰ esse solliciti ne depereāt mo
net Aposto.ij.Coꝝ.vi. Hortamur vos ne in
vacuū grām dei recipiatis.Et.i.Pe.iiij.Vn
quisq̄ꝫ sicut accepit grām in alterutrū illā
administrātes sicut boni dispēsatores mul
tiformis grē dei.Cuꝫ dicet̄ ꝗ pctōꝝːredde
rōem q̄d diē poterit.¶O deꝰ eterne m̄deāt
h̄ oēs in mūdo educatiː q̄ a primeua pueri⸗
tia a qua primo vsum rōis habuerūt fuer̄t
pctis deditiːvtpote inestimabilibus turpi⸗
bus luxurie actibus p̄ se ⁊ cū alijs eiusdem
spēi vel alteriꝰ sexusːnecnō mēdacijs blas⸗
phemijs hec ꝯtinuauerūt. De talibꝰ potest
dici illud in epl'a iude vnico.c. Subintroie
runt q̄dam hoies impijːq̄ olim prescripti sūt
in iudiciū dn̄i nr̄i grām trāsferētes in luxu
riā ⁊ solū dn̄atorē ⁊ dn̄ꝫ nr̄m negantes.Ce
terū de sacramētis precipue de pnīa ⁊ eu⸗
karistia nescio qualiter reddent mihi rōeꝫ
miseri q̄ vix ea volunt freq̄ntare.cū tamen
sine illis nō fit salus si possint suscipi.d̄ pe.
di.i. Non pōt q̄s a pctō iustificari nisi pec⸗
catū ante fuerit ꝯfessus.De eukaristia vero
d̄r.Jo.vi.Nisi mādu̇cauerītis carnē filij ho⸗
minis ⁊ biberitis eius sanguinē nō habe⸗
bitis vitā in vobis.Si aūt freq̄ntatur ⁊ vt
cōius indigne sumitur ⁊ sine debita prepa
tioneːvt cū q̄s ad eā accedit cū ꝓposito pec
candi inepte sumit̄.vn̄ de pe.di.i.c.Sunt q̄
arbitrant̄ d̄r.Et sunt v̄ba Ambr.Plures ī
ueni q̄ innocētiā seruauerūt ꝙ qui veram
pniam egerūt.⁊ de ꝯse.di.ij.Qui enī scelera
te viuūt ⁊ cōicare nō desinūt putātes se ta
li cōione mūdari discāt nil ad emūdationē
ꝓficere sibi dicente ꝓpha:q̄d est ꝙ dilectus
meus in domo mea fecit scelera multa.⁊ d̄
pe.di.iij.Qui admissa plangūtːnec tn̄ dese⸗
runt ꝯsiderare sollicite sciantːq̄ flendo ina
niter se mundāt.Audite hoc vniuersi xp̄i⸗
cole noīe ⁊ nō reːq̄ mitius aget̄ cū infideli
bus in morte ceteris paribus ꝙ vobiscū.ij.
Pe.ij.Meliꝰ erat eis viā iusticie nō cogno⸗
scere ꝙ post agnitionē retrorsuꝫ cōuerti ab
eo qd̄ eis traditū est in sctō mādato.¶Ter
tio ꝓut ad sermonē istū spectat principali
ter reddenda est rō de cogitatiōe ac nō pec
candi facultateːq̄ si peccauimus volūtate
ac scientes vel scire debētes secius.Dicitur
enī.v.q.i.ca.merito ⁊ ca.ex voluntate.⁊.vij.
q.i.ca. Sciēdū.ꝙ pctm̄ a deo est volūtariū
ꝙ si nō sit voluntariū nō erit pctm̄.Nec q̄s
subterfugiat de pctō ex ignorātiaːqm̄ con⸗
comitanter vel subseq̄ter.Cū ergo simus
sufficienter instructi vel possumus instrui
nulla erit excusatio.Rationem enim opor
tebit reddere de factisːde verbis ac volun⸗

tatibus de cõmissis et omissis ac neglectis facta exigenda ostendit sapiens Eccl'i.xij. Cuncta q̄ fiunt sub sole adducet dñs i iudicio et pro omni errato siue bonũ siue malum exigetur ratio de vbis. Mathei.xij. De oĩ verbo ocioso qd̄ locuti fuerĩt hoĩes reddent rõnem in die iudicij supple pticulariter et vniuersaliter. Et hr̄.xxij.q.v.ca.quotiens. Et si de verbo ocioso fit reddẽda ratio: multo pl' de verbo nociuo: de contumelijs: detractionibus periurijs: blasphemijs etc. Math.xv. De corde exeunt cogitationes male et hec sunt q̄ coinquinant hoiem. Nequaq̄ em̄ immunda cogitatio mẽtẽ maculat ꝓpulsat ait Gregorius sed cũ per delectationẽ superat Sapi.i. In cogitationibus aũt impij interrogatio erit. Tunc patebunt odia: inuidie: ire: machinationes: infatutiones: ypocrisis: desideria vana etc. que nunc in mala voluntate latent. O deus eterne quid dicet tũc anima neq̄ in morte? Ac filij hoĩm vsquequo graui corde etc. Tunc certe dolebitis sed tarde. Exemplũ in vita fratrũ ꝑdicatorũ: q̄ cum q̄dam valde religiosus infirmaret ad mortẽ leta facie et tot' hilaris dixit fratrib' astãtibus. Ecce matrẽ dei salutemus eã: q̄ cum omnes fecissent: et magnã consolationem percepissent: lz nihil viderent dixit infirm' O q̄ grate et iocunde mater dei vestram suscepit salutatiões et ipsa quoq̄ vos resalutauit: post paululũ cepit expauescere et valde anxiari: adeo q̄ socius eius vix sufficiebat ad extergendũ sudorẽ ex labore. Hoc facto i agonia quasi tunc redderet ratõnes deo de vita sua aliqñ dicebat quasi ad aliũ loqñs hoc non est verum. forte de aliquo pctõ qd̄ dyabolus ei obijciebat ad inducendũ eum ad desperationẽ. Aliqñ dicebat o dñe cõdona mihi et parce hoc modicũ. Dixit ei soci'. q̄d est hoc frater etiam ne parua peccata et an de his deus exigit rõem? qui ait. vtiq̄ et ea que hoĩes nulla putant esse peccata. cõfortauit eum socius efficaciter ad ꝯfidendum de dei mĩa. Deinde peracta pugna spirituali letus quieuit in dño. O si ratio exigitur a iustis: q̄d exiget a peccatoribus miseris? Eya ḡ ad deũ redeas: et in teipso redde rõem. Iuxta thema. Redde rõem vilicationis tue.

¶Quo ad scd̄m principale sermonis meri to monemur' bñ vti bonis a deo nobis commissis: ac de abusu cogitare qualiter rõem reddemus: q̄ veniet tp̄s quo bñ agere vel penitere aut rationẽ fructuosã reddere nequibimus. Jam em̄ dr̄ huic vilico nõ poteris vilicare in mortis articulo: hõ nõ potest ad deum recurrere. Ultra predicta ponitur triplex defectus nr̄e cõtritionis in tali hora. Dicit em̄ Sco. in.iiij.di.xx. q̄ autẽ homo moritur: ita subito q̄ non aduertit se mori: sed per modicã morulam: et q̄ hõ in repẽtinis operat' sm̄ habitũ: ido nõ videtur q̄ habituatus in pctõ tam repente fiat bon'. aut i lãgore moritur ꝑcedenti. et sic q̄ prius distulit penitere vix põt in extremo hr̄e veram pniam. q̄ ad hoc q̄ sit vera penitentia requiritur ordinata displicentia d̄ peccatis. displicentia autẽ talis dz esse circũstantionata: et maxime circũstantia finis et pricipij actiui principalis: vt scilz sit voluntaria. i. propter deũ. sed vix habetur actus tunc sic circũstantionatus: q̄ talis vsq̄ tũc impenitens nõ videtur extorquere pniam et displicentiã nouam: nisi timore pene iminentis: et sic non ꝓpter deũ: sed propter se et ꝓpter vitandũ malũ ꝓpe dãnatõis. Propterea Augu. de pe.di.vij.c. nullus dicit. arbitrij libertatẽ querit deus: nõ necessitatẽ: charitatem nõ timorẽ. Qui ergo querit mĩam ops eum nõ solũ deum timere vt iudicẽ: sed diligere vt patrẽ. q̄ sine charitate nullus pt saluus esse. Nullus ergo tantũ timeat penam sed anxietur ꝓ gloria. hec ille. Quanto em̄ minus est dñs sui actus tanto ad cõtritionẽ reqr̄itur interior displicentia vt sit sufficiens ad deletionẽ culpe. Sed iste in extremis positus nõ est dñs suo℞ actuũ saltem exterio℞. Non em̄ propter mechari aut furari vel alia facere sit ia. ꝑpterea eodem ca. dicit Aug. Si vis pniam agere primo qñ peccare nõ potes nõ tu pctã dimitis: sed pctã te dimiserũt. Audi hoc miserabilis peccator. Uenit em̄ hora qñ nõ poteris vilicare. hora ergo est iaz nos de somno surgere. Ro.xiij. vbi glo. Hora inq̄t: alia est fructuosa: alia sera: alia infructuosa. Fructuosa et tẽpestiua est dũ viuimus et peccare possumus. dum tp̄s habemus operemur bonũ. ad Gal.vi. Hora sera est hora mortis vt patet per Aug. de pe.di.vij. Si quis in extre

ma necessitate positus voluerit agere penitentiā et recōsiliatur et hinc vadit non ei negamus qđ petit. sed nō presumimus quod sic erit. Hora aūt infructuosa est post mortem Sapi.v. Dicentes intra se penitentiā agētes et pre angustia spūs gemētes. Qui sic ergo expectant penitere usque ad infirmitatem extremā sunt in casu legis. ff. de arboribus cedendis in. ff. nouo. l. Si plures. Iudicium datur quod arbor sit illius in cuius fundo viuit et radices egit: et non illius in cuius fundo declinauit qñ recedit. Sic est de illo qui quamdiu vixit in solo dyaboli fuit et moriens ad deū declinauit p serā pniam. propterea nō decipiamini. De centū milibus: inqt Hiero. in tractatu de obitu Hiero. quorum sp vita mala fuit: vix ad pniam peruenit vnus. Quō ait sapi. Eccle. xxv. Que i iuuētute nō congregasti quō inuenies in senectute inuēies. O miser pctōr in his cogita et inter deum et te cōputa: quia venient dies mortis: quib⁹ exigendo a te dicetur. Redde rōem etc. Legi scripturā sacram: inqt Aug. et nō inueni in qnque milibus annorum saluatū in fine suo nisi solū latronē. Et albertus quod aliquis ex amore in fine vite sue peniteat est difficile. Dicēt aliqui. pater opus quod iuuētus transeat. Audiant tales qd dr. C. de seruis fugitiuis. l. qui cunque. Crescente cōtumacia: crescere debet et pena. Item li. vi. de sniā excōi. ca. statuimus Citatus corā iudice tribus vicibus vel vna pro tribus nō comparens venit excōicandus. Citati sumus ad corrigendū vitam nostram si non cōparemus nōne merito venimus excōicandi illa excōicatione de qua Mathe. xxv. Discedite a me maledicti etc. Dicere ergo celerius deo debemus. deus propicius esto mihi peccatori. Applica parabolam de illo q fuit citatus coram papa et nō cōparuit allegans calores estiuos: et misit seruum suū ad excusandū: et cū faceret suam excusationē dū appellaret ait papa: p meā scitatē excusatio nō est valida. Et fecit eū iterum citari et si cōparēs nō erit promotor vt excōicetur. sed officialis facit illū monere duabus vicibus quo nō comparente merito excōicatur. Citationes fecit deus mittēdo guerrā: pestem: famē: pdicatiōes: terremotus etc. Rogo quod non mittat excōicationē: sed suā gram. Quā nobis pcedat etc.

¶ Dominica nona post pēthe. Ser. xvij.

Uidēs iesus ciuitatē fleuit sup illam dicens. si cognouisses et tu Lu. xix. Et in euāgelio vade ad natatoria siloe: qđ interpretatur missus et abij et laui et eccevideo. Iohā. ix. Aduersus pctōres luce grē priuatos spūaliter vba hecsumpta dicuntur: in qbus duo notantur.

Primū est excecatio detestanda.

Scđm illuminatio appetēda.

¶ Primū supponitur: quia si is cui verbū dirigebatur hystorialiter cec⁹ erat. Queadmodū aūtē cecus est in via ad oē malū ac lapsum: qm cecus in foueā in ignē in aquam ac inter inimicos est labilis. Sic p peccatū excecatus. propterea ps. lxxxi. Nescierunt neque intellexerunt in tenebris ambu. Ephe. iiij. Ambulant in vanitate sensus sui tenebris obscuratū hñtes intellectū alienati a via dei p ignorantiā etc. Isido. dicit. ignorātia talis tanto plus deploranda est quanto dānosior atque piculosior est. Qm ceci si se cecos cognoscunt cecitatē odiunt: visum cupiūt: ac illuminationē diligunt. Ceci vero spūaliter nec suam cecitatē cognoscunt nec odiunt. Sed potius nō diligūt illuminari ac instrui refugiunt et instruētes ac docentes persecunt et odiunt. Talibus dicebat saluator. Ioh. ix. Utinā ceci essetis: qm periculum nō haberetis. i. si proprietates haberetis ceco. corporalium in peccatis nequaquam pmaneretis. Figura in euangelio hodierno: quia saluator predicabat ciuitati ihrlm dispendium imminere cām asserens eo quod non cognouisses inqt tps visitationis tue: et si eam cognouisset fleuisset. Quod ḡ remediū viro sic excecato vt illuminetur vade inqt ad natatoria siloe. Quis est missus nisi ille de q ps. Misit vbum suū et sanauit eos. ps. cvi. Ire ergo ad natatoria siloe est psiderare et cogitare actus et merita labores et gesta dolores ac cruciamenta saluatoris q si qs attētere cogitet dura mēs erit si maliciā et cecitatem deponere nolit: propterea sctūs Bona. in lib. de arbore vite ea q pro nobis ipse saluator fecit ad memoriā reuocans dicit pro sum-

me pietatis referenda dulcedine fons toti-
us mie bonus nō modo ꝑ nobis miseris se
mel ꝫ pluries fleuit. Nam sup lazarū p̄io
de hinc sup ciuitatē: ꝛ tandē in cruce ex pil
lis piissimis oculis ad oēm expiationē pec
catoꝝ lachrymarūqꝫ fluenta produxit fle
uitqꝫ saluator humane infirmitatis deplo
rando miseriā nūc ceci cordis caliginē: nūc
obdurate mentis prauitatē O cor durū ve
sanū ꝛ impiū: ꝛ tanq̄ vera priuatum vita
plangendū cur more frenetici flente super
te sapientia patris in tantis miserijs leta
ris ꝛ rides. ꝯsidera lachrymātē medicū tuū
ꝛ luctū vnigeniti fac tibi amaꝝ deduc q̄si tor
rētem lachrymas ꝑ diē ꝛ noctem nō des re
quiē tibi: nec taceat pupilla oculi tui: hec il
le lauet: ergo se q̄libet in hui⁹ fluminib⁹ at
tente recogitet: q2 si saluator piissimus pro
nobis lugeat multomagis cū illo debem⁹
lugere qđ innuitur in themate. Videns ie
sus ꝛc. Cū tristitia sit de his q̄ nolentib⁹ no
bis accidunt ꝛ nihil potuerit accidere ꝯtra
volūtatē saluatoris: merito mouet̄ questio
iuxta thema ꝛc.

¶ An in xp̄o potuit cadere tristitia? rn̄det
doctor subtilis dist. xv. iij. ꝙ queadmodum
delectatio seu gaudiū causat̄ ex ꝯiunctiōe
ꝯuenient̄ cū ꝯuenienti: ac pceptione eiusmo
di ꝯiunctionū. Sic tristitia cātur ex cōiun
ctione discōuenientis, cū discōuenienti ꝛ pce
ptibili ꝯiunctōe eoꝝ discōuenientiū. Quod
aūt aliquid fuerit discōueniens voluntati
saluatoris seu r̄pugnās pt̄ itelligi dupliciť
Aut de volūtate rōnis ꝛ absoluta.
Aut de volūtate xp̄i ꝯditionata.

¶ De voluntate rōnis ꝛ absoluta: ꝛ sic nec
mors ipsi⁹ saluatoris: nec excidiū ciuitatis
nec aliq̄d aliō fuit ꝯtra ipi⁹ volūtatē in eē
positū. Cū talis volūtas vnita sit ac cōfor-
mis ꝑ oia diuine volūtati sicut absolute ni
hil fit ꝯ voluntatē dei bn̄ placiti: sic nec cō-
tra voluntatē xp̄i ꝛ s̄m hanc nec fleuit: nec
contristat⁹ fuit. Aliomō possum⁹ loq̄ de vo
luntate xp̄i ꝯditionata rōis ac etiā de volū
tate pietatis: ꝛ s̄m hāc vere tristat⁹ fuit: tri
stitia inq̄ assumpta nō suffocāte vel ꝑtur-
bāte iudiciū rōis: sed ipsa rōe imꝑante. Et
ponit̄ exēplū de ꝓiciētes merces in mare.
Cū saluatore q̄libet merito ds flere: q2 veni-
et tp̄s in quo erit flet⁹ ꝛ stridor dentiū: nec
tā tal' flet⁹ impediet q̄n aia dānet̄: ꝛ meri-
to. ꝺ2 eni. C. de pactis. l. postq̄. li. v. ꝑdīo spon
te renūciāt̄ cāz finitā instaurari posse rō nō
ꝑmittit. ꝺ2 q3. xxiij. di. c. dyaconi. Miseratō
dei ꝛ pietas nr̄m solū reditū reqrit. Si aūt
duri calli fuerim⁹ si reuerti noluerim⁹ assi-
due peccantiū nō miserebit̄ de⁹. Audite h̄
pctōres duri rideat̄: tripudiate: gaudeat̄ in
hac die ad pacē: nūc āt abscōdita sr̄ ab ocul'
tuis. O mūde si scires fleres: q2 ꝑ te voluit
dulcis ihs flere vidēdo ciuitatē dicens. Si
cognouisses ꝛ tu ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due ptes.
Prima ciuitatis sp̄ualis deploratio.
Scd̄a hūane iniquitatis informāda actio.

¶ Prenota si velis s̄m lr̄alē sensuz vel nūc
vel in fine pabole: ꝛ sic fac tu in oib⁹ alijs.
Quo ad primā ptē: cū xp̄s eēt ver⁹ hō ꝛ ver⁹
de⁹ multiplicē hūit volūtatē: hūit volūta-
tē deitat̄: volūtatē rōis: volūtatē sensuali-
tat̄: volūtatē pietat̄. hac aūt volūtate pie-
tatis ꝺfleuit subuersiōez hirlm. q2 cū veniss3
ꝑ iudeis q̄rendis: s̄m illō Mat. xv. Nō sū3
missus nisi ad oues q̄ perierāt dom⁹ isrl̄: ꝛ ex
eoꝝ gn̄e nat⁹ eēt ex pietate eos deflebat: et
eoꝝ ruinā sp̄ualē ꝛ tp̄alē q̄ ꝙta fuerit hysto
ria tradit̄ cū decies cētena milia gladio fa
me ibi pierūt. Ita ꝙ aliq̄ mulieres cōederāt
puulos ꝑ fame ꝛ inedia. Et decies septem
milia vēditi fuerāt ꝓ vno denario q̄ oia ꝓui
dēs piissim⁹ dn̄s oclis suis deflebat. Sz lō-
ge pl⁹ lamētabat̄ sup obsidiōe aiaꝝ nr̄arū
futura de q̄ sp̄ualit̄ s̄m Gre. hystoria itelli-
gitur in qua notātur tria.
Primū est demonioꝝ infestatio ibi. circūda
bunt te inimici tui vallo.
Secundū est propinquoꝝ molestatio ibi. et
coangustabunt te.
Tertium est sensuū fatigatio ibi. ꝛ ad ter-
ram prosternent te.

¶ Pro p̄io di. b. Gre. in homelia. Tūc i fine
astutissime ac fortissime aggredit̄ hoiez dya
bol' sciēs pl⁹ tp̄is n̄ sibi restare ad seducen
dū in cui⁹ figura dcm̄ fuit ꝓpēti: tu isidiabe
ris calcaneo ei⁹ gen⁹. i. fini tp̄is vite ei⁹. Ser
pēs q3 i cauda gerit venenū. Ita dyabolus
pcipue i fine vite ingerit venenū sue mali-
cie. ps. xvi. Inimici mei aiaz meā circūdede
rūt adipē suū ꝯcluserūt os eoꝝ locutū est su
perbiā. inimici nr̄i maximi sunt demones
qui tūc aiam vallo circūdant cū diuersa te
ptamenta ingerūt anime: ne qb' aia pecca-

tum exeat: et ne ad eam per conuersionem liberi arbitrij ad eam gratia adueniat. Sicut vallum est quedam clausura lignorum gallice pallis prohibens ne quis de ciuitate obsessa exeat et ne quis ad eam ingrediatur adipem autem suum concludunt quando per abundante malitiam animam includere querunt: et os eorum loquitur superbiam: dum videlicet de infidelitate et desperationis crudelitate et confessionis taciturnitate temptant que omnia ad superbiam pertinent. Prima enim secundum Greg. de fide tentat dyabolus sciens: quia sine fide impossibile est deo placere. ad Heb. xi Et quia dubius in fide infidelis est. ex de hereticis. dubius: sed vnicuique dicitur. Esto fidelis vsque ad mortem. Apo. ij. s. inclusiue: et dabo tibi coronam vite. consulendum est enim omnibus in hac parte siue litteratis siue illitteratis vt semper stent in his terminis. s. Credo quod ecclesia credit. Et si querit demon quid credit ecclesia respondeant illud quod credo. Et quid credis illud quod credit ecclesia. ne eis contingat sicut cuidam: qui confisus de suo ingenio cum voluisset: quasi per rationem defendere articulos: in incredulitatem incidit et mortuus damnatus fuit. ponunt demones post hoc vallum. s. desperationis reducendo quod memoriam quecunque fecit dixit vel cogitauit occurrent vobis mala in extremo tempore Eccle. xi. In fine hominis denudatio operum eius. hoc vallo captus fuit. cayn et iudas: hoc vallo tentauit dyabolus beatum Martinum cui dixit quid hic stas cruenta bestia. Similiter beatum Bernar. cui in infirmitate posito suggessit per eum paradisum minime debere habere pro tam exiguo bono ab eo commisso. Cui Bernar. diuino lumine illustratus: fateor me nihil fecisse dignum tanto premio. Sed xps iesus illud promeruit duabus vijs innocentia. s. et passione. Cumque passione pro se non egeat merito illius passionis quam pro me suscepit saluari cupio. O deus verax et eterne: si dyabolus eos in desperationem ponere satagit: qui per totam vitam suam deo placuerunt: quid eis faciet qui nunquam bonum egerunt. Quid contingit Eusebio discipulo sancti Hiero. cui apparuerunt demones eum inducentes ad fidem xpi negandum vel blandiendum: quibus dicebat Eusebius alta voce: non faciam ac vultum vertebat et deprimebat iuxta terram: ne eos cerneret: tanto dolore et agone laborauit vt circunstantes mirati essent. finaliter tamen subsidio beati Hiero fuit liberatus: vt habetur in tractu de obitu beati Hiero. Audite hoc vniuersi peccatis deditis: quis vos iuuabit in illa angustia. Si enim vt dicitur Job. xv. celi non sunt mundi in conspectu eius. i. sancti quantominus homo qui quasi aquam bibit iniquitatem. Tertio demon non potens inducere in illam desperationem: ponit secundum Grego. vallum aliud videlicet presumptionis vt homo quasi de meritis proprijs presumat. Sed ve infelici vite hominum inquit Greg. si ad examen districti rigoris deducta fuerit: quoniam sepe quod in iudicio hominum laudatur in oculis diuine maiestatis sordet preuidens ergo dominus hanc obsidionem ex pietate fleuit sed nunc abscondita sunt hec ob oculis miserabilium mundanorum in vsurarijs symonijs: luxurijs ludis ac alijs innumeris malis. Sed certe venient quoniam vt dicit Greg. in homelia. xx. Oculos quos culpa claudit pena aperit ¶ Secundum bellum in morte hominis imminens quod saluator deplorabat est proximorum et consanguineorum miserabilis affectio: et circa eos occupatio Math. x. dicitur inimici hominis domestici eius: hoc maxime verificatur in morte que multum infirmum coangulat. vnde Augu. et habetur de pe. di. vij. ca. Nullus ait. Quem morbus vrget et pena terret ad veram vix veniet satisfactionem: maxime cum filij quos illicite dilexit sint presentes vxor et mundus ad se vocet. intellige autem presentes ait Sco. vel in se vel in facultatibus: et frequenter et inordinato amore filiorum potius vellent animam perdereque aliena restituere: ne ipsi filij pauperes remaneant. sicut et de quodam contingit sicut asseruit Anthonius de florentia in prima parte: qui noluit cum esset vsurarius restituere: asserens oportere tunc filios ire ad hospitale moritur in tali statu primogenitus succeditur et non vult restituere. secundo natus partem petit reddit debitoribus tandem frater primogenitus moritur. viso secundo additur qui in religione erat videt fratrem patremque alterutrum maledicentes asserentes occasione mutua se fore damnatos: pater quia amore filij non restituerat filius: quia occassione bonorum patris acquisitorum damnatus fuerat: parum sunt hec. amici enim non permittunt sepenumero ingredi virum doctum timentes ne faci

at cōſcientias de reſtitutione ꝛ elemoſynis pauperibus tribuēdis ſepenumero videtur illud. Math.x. Tradet frater fratrē. Notabat bellū hoc ſaluator plorans: ꝛ dicens coanguſtabunt te. ¶ Tertiū bellū additur ꝑueniens ex ſenſuū fatigatione cuꝫ additur ad terram proſternent te infirmātur ſcilicꝫ ſenſus morte fatigati qui tanto dolore affligentur ꝙ aīam de ſalute nō finent cogitare: hij ſūt qnqꝫ fratres diuitis epulonis: qnqꝫ videlicet ſenſus noſtri: qui in morte tanto dolore vexantur vt neceſſario murus ciuitatis ad terram proſternatur aīaqꝫ viſu rōnis priuatur pre vehementia doloris: vt clamat propheta. Non eſt in morte qui memor ſit tui. O ꝙ̄ graue o ꝙ̄ durū diſcidium erit tunc in ſeparatione corporis ꝛ aīe nūnc autem abſcondita ſunt hec ab oculis tuis: ſi velimus nolimꝰ habebimus hec oīa tolerare vt ad illa preparemur ꝛ vt ad compunctionē moueamur dn̄s videns ciuitatē fleuit ſuper illam ꝛc.

¶ Quo ad ſcd̄m viſo ꝙ ſic redemptor noſter pro nobis fleuit miſerrimi ſumus niſi fleamus hoc innuit cum dicit. Si cognouiſſes ꝛ tu. Sermo trūcatus eſt ſubintellexit ſupple fleres. Nota ꝙ tertio dēbemus habere fletum videlicet.

De perpetrata iniquitate.
De aliena calamitate.
De dilatata felicitate.

¶ De pmo nūc dicamus. hunc fletū habebat qui dicebat. Laboraui in gemitu meo lauabo p ꝛc. ps. vi. hunc ſuadebat habere q. Trenoꝝ.ij. dicebat. deduc quaſi torrentē lachrymas p diem ꝛ noctes non quieſcat pupilla oculi mei. ꝛ Ambro. ſup lucā. Memento q̄ pctōres ꝛ luge peccata tua ablue te lachrymis laua te fletibus. hūc fletum habuit Petrus quando egreſſus foras fleuit amare. Math.xxvi. hunc habuit Magdalena que lachrymis pedes dn̄i ieſu lauit. Luce.vij. ad hunc tria nos debent inducere.

Dānationis euaſio.
Saluatoris cōpaſſio.
Aīe noſtre purgatio.

¶ Per pctm̄ enim mortale quodcūqꝫ fit illud obligatur homo ad penā eternā. Aīa ei que peccauerit ipa morietur. Ezechi.xviij. Et corda filioꝝ hoim impleantur malicia ꝛ contemptu: ꝛ poſt hec ad inferos deducentur. et in ps.ix. Conuertentur peccatores in infernū omnes gentes que obliuiſcūtur deum. propterea dicitur.xxxij.q.v.c.ita ne ꝙ potius debet quis velle mala pati quilibet ꝙ mortali peccato conſentire decernat. Et dicit beatus Bonauē. di.xvi.iiij.c.i.ij.arti. ꝙ peccatū debet tantum diſplicere rationi ꝙ pro nullo dāno vel cōmodo velit in ipm conſentire vel conſenſiſſe: quoniaꝫ voluntas: que ex aliqua cauſa conſentit in ipſuꝫ iuſta non eſt. itaqꝫ in caſu potius debet mortem eligere ꝛ morti ſe exponere ꝙ̄ peccatū cōmittere vl conſentire aut conſenſiſſe. Et quis tam durꝰ ſi ſciret ſe morti tēporali adiudicatuꝫ ſuſpenſioni cremationi ſubmerſioni aut damnationi: ꝛ cognoſceret p fletum ꝛ lachrymas tam durā ſententiam euadere: quis inꝙ̄ tā durus qui non fleret aut oculis mentis aut corporis. Cur ergo ſic indurant malorum ꝛ iniquoꝝ corda vt peccata non defleant: cuꝫ per talem fletum ſi amore dei offenſi doleāt remiſſionē illius incendij euadere valeant. vnde proſper. Ex vera cordis contritōne fluentibus lachrymis reſtringūtur ignis eterni incēdia. plorant plures de dānis tpalibꝰ ſed vt ait Auguſ. Sciat ſe culpabiliter peccator reū ſi fleat dāna rerū ꝛ nō defleat aīam deperditā ex peccatis ſubaudi ſaltem fletu ſpirituali.i. diſplicentia voluntatꝭ: q̄ fletus cordis non eſt ſemper in poteſtate noſtra. Moueri ſecūdo debemꝰ ex cōpaſſione ſaluatoris ad noſtra deflenda peccata: qui ꝓ eis diluendis ī cruce fleuit. Hebre.v. In diebus carnis ſue preces ſupplicationeſqꝫ ad eum qui poſuit illuꝫ ſaluū facere a morte cū clamore valido ꝛ lachrymis offerens exauditꝰ eſt pro reuerentia ſua. vnde Bern. in quodā ſermone. O homo mentaliter aſpice q̄to remuneratiōis effectu aſtringaris domīo patienti. Aſpice alaparum contumeliā flagellorum duriciem crucis anguſtiam ſputa ludibria patibuli ſupplicia ꝛ acetoſa pocula. Moueri tertio debemus ad hunc fletum ꝓ anime puritate recuperanda. deturpatur ei anima ex cōmiſſione peccatorum ſm illud Hiere.ij. Quā vilis facta es nimis iterans vias tuas. lachryme autem eam purgant. de penit. diſt.i. ꝛ ſunt verba Ambro. lachryme lauant delictum quod voce pudor eſt confi

teri. Lauamini ergo: ꝛ mūdi estote. ysa.i.ca. qd̓ facere nos voluit dn̄s cū videns ciuitatē fleuit super eam ꝛc.

¶ Dn̄ica.ix.post penthe.post prandium. Sermo.xviij.

Vides iesus ciuitatē fleuit super eam. huiꝰ sacris thematis verba habenť vbi.s̄. Memoria memor ero: ꝛ tabescet in me aia mea. Trenoꝝ.iij.c. Quia sermone precedenti declaratū fuit saluatorē excidiū ciuitatis hierosolimitane qd̓ illi ciuitati cōtigit: qꝛ beneficiū visitatiōis minime cognouit: ne quid tale nobis ꝯtingat q̄liter nostꝝ dicere debet verbum scd̓o assumptum vbi duo notantur.

Primū diuine dig̃tōis ꝓfunda recordatio.
Secundum humane cecitatis dolenda admiratio.

¶ Quo ad primū ꝓfunditas recordationis notatur in verbo geminato cū dicitur. memoria memor ero. Profunde. aūt diuine bonitatis debemus recordari qꝛ tot ꝛ tāta nobis contulit in meritis ꝙ nec ꝓ vno solo beneficio sufficienter possumus regratiari dicit Bona. tractatu de ꝑfectu religiosorū ꝓmerēti bonū impēdere: iusticie est nō ꝓmerenti. Sed humiliter petēti pietatis est nō promerenti: nec petenti nec recognoscenti: sed potius īpugnanti ac rebellanti: nō nisi de mia iesu est: ꝛ in hoc gradu fuerūt ingratissimi iudei sicut xp̄iani pessimi. ¶ Primꝰ enī ingratitudinis gradus est beneficium nō rependere. secūdus beneficiū vitupare ꝛ offēdere. tertiꝰ beneficioꝝ obliuisci ꝛ maluz ꝓ bono reddere. Seneca.iij. de beneficijs. ingratus est. q̄ dissimulat: magis ingratus q̄ nō reddit: ingratissimꝰ est qui oblitꝰ est. per talē ingratitudinē multa mala proueniūt quia ꝑ eaz bona concessa aufferūtur: dimissa peccata reuertunť: ꝓmissa beneficia subtrahūť. de p̄mo. Ro.i. Cuz deū cognouissēt nō sicut deū glorificauerūt sed euanuerunt in cogitationibꝰ suis: ꝛ tradidit eos deus i reprobuz sensum. vn̄ Hieronymꝰ sup li. iudicū. deus q̄ videt in abscondito prospiciens mentes ꝛ aios vicijs ꝛ passionibus seruientes in corde alicuius se nō diligi. Sed auariciā aut libidinem aut iactantiā discedit a mente eius scꝫ subtrahendo gratiā ꝛ relinquit domū eius vacuā scꝫ virtutibus. De secūdo scribitur. Math.xviij. De seruo neq̄ q̄ ingratus iussus est venūdari quousqꝫ redderet vniuersū debitū qd̓ sibi p̄mo fuerat dimissum. Subaudi aūt pctā dimissa redire per ingratitudinē ꝺm Tho. ꝛ sco. in.iiij. dist. xxij. nō eadē numero nec per equiualentiaꝫ sed quātū ad quandā aggrauationē. illa eī peccata dimissa redire dicūtur: quia quisqꝫ post acceptā remissionē ad vomitū redierit tanto grauiꝰ punietur ꝙto dei benignitate abusus singuloꝝ ingratus extitit. libertus quoqꝫ ingratus dn̄o suo in pristinā seruitutē redigitur. C. d̓ libertis ꝛ eoꝝ liberis. l. Si manumissus. de tertio. Sap̄.xv. Ing̃ti spes tanq̄ hibernalis glacies tabescet. i. deficiet. ꝛ Bern̄. sup cātica. Ingratitudo est ventus vrens ꝛ desiccans fontem pietatis: ꝛ rorem mīe: fluenta gratie. hoc ergo vicio ne periclitemur. quilibꝫ nostrū dicere dꝫ memoria ꝛc. ꝛ p̄mo de beneficijs regratiari ne similes simus iudeis q̄bus dicit. p̄s.cv. Obliti sť deū q̄ saluauit eos. Et licet debeamꝰ omni tempore diuine visitationis recordari potissime tn̄ diebus dn̄icis ꝛ festis. ꝓpterea dr̄ Exodi. xx. de obseruatione sabbati. dr̄ septimo autē die sabbatū dn̄i dei tui est. Et in decreto in ca. missas. de cōse. di. i. ꝛ in. c. lꝫ de ferijs dicitur. die dn̄ica nihil agendū est nisi deo vacādū. Merito aūt tabescere dꝫ aia sup hoc: q̄a cū bruta bona facientes recognoscant quietē ꝛ ꝺm se totā appetant tp̄e debito: solꝰ hō miser deuꝫ obliuiscitur ꝛ in maximo die solempni ꝛ festo. super hoc cōquerit dn̄s. ysa.i. Bos cognouit possessorē suū ꝛc. ꝛ Hiere.viij Miluꝰ ꝛ turtur ꝛ hirūdo ꝛ ciconia cognouerūt in celo tp̄s suū populus aūt meus non intellexit. De festis vero dr̄ amos.v. Odiui ꝛ proieci festiuitates vestras: ꝛ merito quia i nulla die ebdomade tot peccata cōmittunt q̄ꝫ in die dn̄ica vl̓ in die festo. testimoniū huius ferant lupanaria taberne ludi spectacula vanitates. ornatus blasphemie ac alia innumera: vere tabescendū ꝛ dolendū. vnd̓ in persona saluatoris bern̄ ait. De tanta ingratitudine conquerēdo ꝛ querimoniā faciēdo ait. vide homo que ꝓ te patior: ad te clamo

qui pro te morior. vide plagas quibus affici or. vide clauos quibus cofodior. cũ sit dolor tantus exterior intus tamen est planctus grauior cum te ingratum sic experior. fleam⁹ ergo et doleamus super nostra ingratitudine et miseria. Quia vidēs iesus ciuitatē et c.

¶ Pro fundamēto mouetur qstio cum xps multotiens vt dictū fuit sermone pcedenti p nobis fleuit et tristitiā assumpserit. Utrū similiter oēs alios defectus humane nature pter pctm̄ assumpserit. Rñdet alexander in.iij.pte.q.v.in.ij.arti. vbi agit de his q̄ xps assumpsit: et q tales defect⁹ dicūtur pena. Pena aūt dr dupliciter. Est autē quedā pena a peccato et ad peccatū cuiusmodi est error ex parte aie et fomes ex parte corpis. Alius est defectus q̄ est pena a pctō. sed nō ē pena ad peccatū cuiusmodi est in nobis necessitas ad moriendū fames sitis et c. Itē iste defectus est duplex. quidā sunt defectus q̄ insunt vlr oī hoī et de necessitate vt necessitas ad moriendū fames sitis. alij sunt defectus qui nō vlr insunt oī hoī: sed vn⁹ uni et alius alteri. vt sunt gña egritudinum et defect⁹ mēbrorum. Dicendū ergo q xps assūpsit defectus vl'es nō pticulares et defect⁹ indetractibiles nō detractibiles cui⁹ sunt ignorantia fomes pcti et similes. Licet diceret fmone p cedenti q vix q̄ obliuiscit penitere i vita pt in morte penitere. Diceret tm̄ aliqs q imo: q oms in articulo mortis penitere hnt: habentqz sacerdotē q̄ saluant. Audiant tales q̄d scribit. C. de transactiōib⁹. l. ipossibilitas vbi dr. interposita metus cā transactiōis ratū nō habet fm edicto ppetuo cōtēpnit. Itē. C. de his q̄ vi metu cā fiūt. l. si donatōis vl' trāsactionis vel stipulatōis vt cuiuscūqz alterius cōtract⁹ obligatōis cōfectū instrmētū metu mortis vel cruciatu corpis extortū vl' capitales ruinas ptimescēdo addito pside prouincie pbare poteris h ratum hre fm edicti formā nō patiet. vt si qs dicat: facies h: vel faciā tibi tale displicitū. et alius dicit tu facies h vel pijciam te in mare. Dicit imperator q neutrum est iustum. Item d rl'is iuris in antiqs dr. Qui ex timore facit pceptū al'r fa cit q̄z debeat. et iō iā nō oia facit. Audiant h vniuersi mortales pctis oditi q̄ diuersis cōtractibus iuoluti pctis assueti nūq pendēte sanitate de salute cogitant cū mortē imminentē sentiūt et remediū querūt ad eā se dicūt velle redire. Nouit de⁹ si hoc fiat pncipalit pter ei⁹ timorē. vel pp dānationē. Nūc q̄ sanitate comite redeāt ad deū: q venient dies qñ circūdabūtur. Sz nūc in hac die qñ suis delicijs fruūtur: abscōdita sūt hec ab oculis eorum. Quare sup illos xps spūal'r flebat videns ciuitatē: meritoqz ipsi flere deberēt cuz addit. Si cognouisses et tu et c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima de his q̄ nr̄am ipediūt cognitiones.

Secūda d his pter que debem⁹ gerere fletū et cōpunctionē.

¶ Quo ad pmā nota q tria sunt q̄ mentes pctōrum impediūt ne de sua salute cogitent: et mala ventura preuideant.

Primū est inordinata affectio.

Scdm̄ iniqualis longa continuatio.

Tertiū iusta dei pmissio.

¶ Pro pmo. ps. lvij. Supcecidit ignis et nō viderūt solē et c. et. i. Cor. ij. Aialis hō nō sapit ea q̄ dei sr. Seneca qz ait. Perit oē iudiciū cū res trāsit in affectū. volūtas em̄ puer sa ē dic Sco. xxviij di. iij. Excecat itellectū et puatie et positie. Amor ei diuitiarum ipedit ne hō credat q i mercātijs vēdere deceptorie sit pctm̄ imo plimi nō itelligūt q vsurarum puitas sit tā detestabile scel⁹. Sic de his q̄ hnt satisfacere testamētū vl' restituere vt heredes vsurariorum vl' raptorum. Lz tales nō fuerīt i culpa. Amor ēt tollit cognitōes. Fac ei q mlieres vane nō pnt itelligere nec credere q vanitates sint tā gue pctm̄. et q ide tot crimia causet. nec credūt pcm̄ eē abusū mrimonij et filia. Silr amor bonorum nō pmittit mala puenientia ex taliābiciōe et bnficiorum plalitate De his v'ificat illō. ysa. xxx. Loqmini nob placētia et audiem⁹ te. et. ij. Thio. iiij. A vitate qdē auditū aduertēt: ad fabulas aūt puertentur. et Prouer. xxi. Lucerna ipiorum pcm̄ ē. Idē faciūt alie passiōes iordiate: vt odiū timor et hmōi. vnd recte dic Boeti⁹. Tu qz si vis luie claro cernere verū. Tramite recto carpe callē gaudia pelle. Pelle timorē spēqz fugato nec dolor assit. Nubila mēs ē victaqz frenis Hec vbi regnāt: et pene ifiniti hoies i oī statu qñ sūt excecati. Et vñ pene ifinita hoim mltitudo i oī statu sic excecata ē: q cūlpiti sint ac lrati vt religiosi sacdotes clerici iuris cōsulti mulieres plime sensu naturali pditē viri quoqz mltiplices in varijs actib⁹ mechanicis experti aliorum defectus et picula bñ

Vidēt τ discrimē. Unde inq̃ʒ sic excecati sūt
vt in ꝓprijs factis passim offendāt sine fre
no ac remedio: nisi ꝙ his malis passionib⁹
detineńt. In figurā huius ꝓpter dilectionē
nimiā vxoris sanson fuit excecatus. Judicū
xvi. τ. xvij. Et impijssimi iudei passionibus
ire τ inuidie excecati sunt ꝯtra dn̄m: nec ei⁹
verba credere potuerūt. sicut dr̄ Mathe. xv.
Ceci sī τ duces cecoꝝ: iō sinite illos. De scd̄o
sap̄. ij. dr̄. Excecauit eos malicia eoꝝ. Malitia
ei portat habitū vicij q̄ acq̄rit ex frequētia a
ctuū. In figura h⁹ qn̄ sodomite erāt mētal'r
excecati nō faciebant de tanta turpitudine
cōscientiā τ pene oēs illius ciuitatis talia
opabantur: ꝑcussit eos dn̄s cecitate corpo⸗
rali cū vellent irruere in loth. vt dr̄. Gen̄. xix.
Sed talia flagitia τ si om̄s gentes facerent
eodē criminis reatu diuina lege tenerētur
xxxij. q. vij. flagitia. Sic etiā multi xp̄iani sī
excecati vt tāq̄ȝ licita illa velint defendere.
vnde Augu. in encheridion. Peccata q̄ȝuis
magna q̄uis horrenda cuȝ in cōsuetudine
venerit aut pua aut nulla reputātur. Sic
saul pctīs dānatus est. in tantā dementiaȝ
venit vt ad diuinatores se cōuerteret: quos
tn̄ a regno expulerat. vt habet. i. Reg. xxviij
Hec fuerūt q̄ iudeos prepediebant ne vētu
ra mala cognoscerent vcȝ affectio inordina
ta τ malicia cōtinuata. Cū enī haberent in
deutonomio τ leuitico maledictiōes quas
icurrerēt: si legē dn̄i preterirent: τ plus soli
to incūberēt ypocrisi ac auaricie τ vane glo
rie: ꝑsequerenť quoq̧ illū qui eos q̄ dei erāt
dicebat τ que honestati ac rationi congrue
bāt suadebat: nisi fuissēt excecati merito co
gitare poterant ꝙ puniēdi forent. Nūc quo
q̧ similis forme sūt xp̄iani. Irritā enī quis
facientes legē moysi sine vlla miseratione
duob⁹ vel tribus testibus morte moriať: q̄ȝ⸗
tomagis deteriora. cū enī putatis ꝓmereri
supplicia qui sanguinē testamenti cōculca
uerit. i. spūssancti grē cōtumeliā fecerit. He
bre. x. Quid ergo. fiet blasphemis q̄d adulte
ris quid cōcubinarijs quid sortilegis q̄d di⸗
uinatorib⁹ vsurarijs dolosis fraudulentijs
pene in oī arte. quid scandalizantib⁹ ornatu
nutu aspectu frequētatione risuq̧: ac alijs
innumeris modis. Nūc aūt oīmode abscondi
ta sūt hec ab oculis tuis: sȝ sicut diues epu⸗
lo oculos eleuauit dū esset in tormētis sic τ
miseri peccatores cū erūt in puncto mortis
τ coraȝ deo in iudicio dicent. lassati sumus
in via perditionis: vias difficiles ambula⸗
uimus τ sol iusticie nō luxit nobis. Sap̄. v.
¶ De tertia causa huius executionis. ysa. vi.
Exceca cor popl'i huius τ aures eius aggra
ua vt videntes non videant neq̄nādo con⸗
uertentur τ sanem eos. Curauimus babilo
neȝ dicūt angeli. Hiere. xv. τ curare volum⁹
τ non est curata derelinquam⁹ eam. iustuȝ
est enī vt qui deū derelinquit: ab eo derelin
quatur: τ qui ī sordibus est sordescat adhuc
Apoc. xxij. Itē dormiētes in sepulchris quo
rū non est memor amplius. τ ipsi de manu
tua repulsi sunt. hos certe vidētes deplorat
saluator mistice flendo super ciuitateȝ que
si scirent sibi mala ventura flerēt. iuxta the
ma. Vidēs iesus ciuitatē τc.
¶ Quo ad secūduȝ principale viso sermone
precedenti: quia flere debemus de perpetra
ta iniquitate: ordine consequenti dicenduȝ
est quomodo flere debemus de dilata felici⸗
tate. Hoc fletu rigabatur qui dicebat. p̄s. xli
Fuerūt mihi lachryme mee panes τc. Me⸗
rito autem debet flere anima nisi sit multū
obdurata: τ considerando ꝙ ignorat si ad il
lam ventura est. nullus enim certus est de
sua beatitudine. Vidimus: inquit augu. in
solilo. ꝙ sine grandi timore dicere non pos⸗
sum⁹ aliquos qui pene absq̧ celi sydera ni⸗
dum suuȝ videbātur collocasse in inferni po
stea baratrum detrusos. Vidimus alios pe
ne in sceno peccatorum lapsos: τ postmodū
dei facilitate dextera ad celi soliuȝ eleuatos
Jobi quoq̧. xxxviij. Indica mihi si nosti q̄s
sit locus lucis ad locus tenebraruȝ. quod ver
bum tractans greg. in moralibus ait. Quis
est qui sciat si hi qui nunc boni sunt vsq̧ in
finem perseuerare habeant. τ si hi qui mali
sunt vsq̧ in fineȝ in malicia continuare de
beant. nullus certe nisi deus solus. Vidim⁹
latronem de supplicio transire ad gloriā. vi⸗
dimus τ iudam de apostolo transire ad ge⸗
hennaȝ. rursus vidimus aliū latronem de
supplicio tp̄ali transeunteȝ ad penam eter
nam. Vidimus τ alios apostolos de aposto
latu peruenientes ad gloriā. Unde aūt vel
quare hec mirabilia fiāt: nostruȝ nō est dif⸗
finire nisi ꝙ hec imitatio dxtere excelsi. plu
res equidē: vt ait pater franciscus in cron⸗

fuerunt mēbra diaboli qui efficiūtur disci-
puli xp̄i.vñ ⁊ Aug.xxiij.q.iiij.c.Nabuchodo-
nosor. Nec de iudicio dei conqueruntur quō
eos deserit ⁊ quō nullas grās agimus q̄ li
berat nos. Itē dicit idē aug. Nos ⁊ si ratōne
ꝓfunditatē iudicij diuini penetrare nō pos
sumus manifestissime tñ scim⁹ ⁊ veruꝫ esse
qd̄ dicit ⁊ iustū esse qd̄ fecit. ⁊ Grego.de pe.
di.ij.c.multi. Idcirco enī virtutis iter nō pse
ueratur. Inchoāt vt eis qui puēturi sunt vi
am qua gradiūtur ostendāt quoꝝ etiam ca
sus vtilitate nō modica electoꝝ ꝓuectibus
seruit: quia ipsoꝝ lapsum duꝫ ꝓspiciunt de
suo statu contremiscūt. Qui stat videat ne
cadat. Quis in tā stupendis dei iudicijs pe
nitus ignorās finē suū materiā nō habeat
flendi: qs securus erit: Infelix hō ego sū qs
me liberabit de corpore mortis hui⁹: Rom.
vij. Mardocheus lugebat indutus sacco vs
q̄ ad fores palacij ppl'i sui interfectionē nō
factā sed fiendā die futura deplorās. Hester
iiij. Quis dabit capiti meo aquā ⁊ oc'lis me
is fontē lachrymarū ⁊c. Reperient̄ hec aque
in solitudine querēdo deū ⁊ cessando a stre
pitu mūdanoꝝ ⁊ occupatione. In cui⁹ figu
ra Amā iuenit aqs calidas.i. balneatas in
solitudine. Gen.xxxvi. Impetrandeq̄ sunt a
deo pcibus duotis. In cui⁹ figura. Judicū.i.
legit̄ q̄ axa filia caleph ⁊ sponsa othoniel a
monita fuit a sponso suo othoniel: vt postu
laret a pr̄e suo terrā irriguā. Cū igitur ābu-
laret cū pr̄e suo caleph sedens sup asinā su-
spirauit. ⁊ cū pr̄ interrogaret q̄re suspiraret
rn̄dit. terrā arentē dedisti mihi iunge ⁊ irri
guaꝫ. ⁊ dedit ei pr̄ irriguū supiusꝫ inferi⁹.
Axa est aīa filia dei ꝑ creationē ⁊ fidē. hec a
monet̄ a spōso suo xp̄o vt petat a deo irrigu
um.i. terrā cordis: cū aqua cōpūctionis que
ambulās ꝑ viā virtutū cum deo.i. dei adiuto
rio sedēs sup asinā. Aīa passionibus carnis
suspirijs affectās sibi dari a deo cor cōpūcti-
onis ⁊ lachrymaꝝ ⁊ deus exaudit nō solum
cōpunctionē de pctis cū timore supplicij dā
do qd̄ est irriguū inferius: sed delectationeꝫ
patrie q̄ est irriguū superius. Ad habenduꝫ
quoq̄ has lachrymas vt inducamur lachry
matus est ⁊ ipse iesus in cruce vt ipse nos i
troduceret in gloria ⁊ exaudit⁹ est ꝓ sua re
uerentia. Hebre.v. Flere quoq̄ debem⁹ sup
calamitate ꝓximoꝝ. dī enī.i. Corint.xij. Si
quid patitur vnū membrū: compatiuntur
⁊ cetera mēbra. Hoc fletu fleuit dn̄s videns
exterminiū quod illi ciuitati iminebat. Hoc
mō debem⁹ moueri videntes aīas xp̄i pcio
so sanguine redemptas: sic in sterquiliniuꝫ
pctoꝝ ꝓsterni. Sic samuel lugebat lōgo tē
pore pro pctō saul.i. Regū.xvi. vnde Augu.
Suut ne in te xp̄iane viscera pietatis q̄ plā
gis corpus a quo recessit aīa: ⁊ non plangis
aīaꝫ a qua recessit deus. ⁊ Hiero.lxxxvi.dist.
Qui clementiā non hꝫ nec est indutus visce
ra mīe ⁊ lachrymarū: q̄uis spūalis videat̄
nōduꝫ impleuit legem xp̄i. Sed quis ē nūc
qui defleat dānari ⁊ celū pdere: aut qui com
patiatur sup aīaruꝫ salute. dicat Sapiē.ij.
Non ptereat nos flos temporis ⁊c. Nemo ē
qui reuersus sit ab inferis. Sed certe ait sa
lomō. Eccl'es.ij. Et gaudio dixi quid frustra
deciperis. O mundani videte saluatorem
flenteꝫ: ⁊ cū eo flete. Quia si cognouisses ⁊c.

¶Dn̄ica.x.post penthe. Sermo.xix.

Escēdit hic
iustificatus in domū su
am. Luce.xviij. Quos p-
destinauit hos ⁊ voca-
uit: ⁊ quos vocauit hos
⁊ iustificauit: quos aūt
iustificauit hos ⁊ magnificauit. Rom.viij.
Quia in euāgelio hodierno publicani iusti
ficatio ondītur a quo ⁊ quo ordine vniuersi
pctōres iustificentur verbis subsumptis de
clarat ap'lus: vbi tres cause iustificationis
impij ostendūtur: scꝫ.
Causa efficiens.
Disponens.
Et perficiens.
¶Prima cā iustificationis est predestina-
tio ſm mgr̄m snīarū.xli.di.i.⁊ est ꝓpositum
diuine voluntatis cōferendi grām electis i
pn̄ti ⁊ in futuro gl'am. Hec aūt predestina-
tio nullis exigentibus meritis fit: sed sola
dignatione voluntatꝫ diuie. ſm qd̄ dr̄. Exodi
xxxiij. Miserebor cui voluero: ⁊ clemens ero
in quē placuerit mihi. ⁊ Rom.ix. Priusq̄ a-
liqd boni aut mali egissent: scriptum ē Ja-
cob dilexi: esau aūt odio habui. Nec alia que
renda est rō quare hūc pdestinet illū nō nisi
sua volūtas q̄ est pma cā infallibilis. Scda

causa iustificationē disponens est dei vocatio. parū em̄ foret p̄destinari nisi quis ad bonū ad qd̄ elect⁹ est a deo vocaref. Joh.vi.dr. Nemo pōt venire ad me nisi pr̄ me⁹ ꝛc. Hec aūt vocatio referf ad auxiliū dei intellectū mouētis ad patrē desiderandū: queqdē motio nō est ipsius pcti remissio: sed dispō eius Vocationē aūt hanc deus nemini denegat q̄diu est in p̄nti seculo. Mat.xi. Uenite ad me oēs qui laboratis ꝛc. ꝛ Johan.vij. In nouissimo die festiuitatꝭ stabat iesus ꝛ clamabat di. Si quis sitit veniat ad me ꝛ bibat. In signū huius dr̄. Luce.xiiij. Exi cito in vicos ꝛ plateas ꝛc. Tertia cā iustificationē pficiens notatur cū dr̄. quos aūt iustificauit hos ꝛ magnificauit. Utile non foret p̄destinari nisi qs iustificaref: s iustificatiōe habita p grām magnificaf aīa ac intantū sublimaf vt dei patris filia xp̄i spōsa ac sp̄. templū efficiaf. de.i. Jo.i. Quotqt aūt receperūt eum ꝛc. et ad Gala.iiij. Misit deus sp̄m filij sui in corda vr̄a clamantē abba pr̄. De secūdo.ij. Cor.xi. Despondi enim vos vni viro ꝛc. ꝛ Osee.ij. Desponsabo te mihi in fide. De tertio.i. Cor.iij. Templū dei sanctū ē qd̄ estis vos. hec aūt iustificatio ꝛ magnificatio meritorie nobis p passionē ꝛ mortē dn̄i nostri iesu xp̄i ꝛ nō aliūde nobis inest. Johan.i. De plenitudine eius oēs accepimus gratiā. p gratia cōfertur quoqꝫ pcatiue per virginē benedictā xp̄iferam. De qua ber. sup missus est ait. Maria nobilis ē illa stella ex iacob orta: cui⁹ radius vniuersū orbē illuminat: cuius splendor in supnis p̄fulget ꝛ inferos penetrat: terrā etiam perlustrās ꝛ calefaciens mentes magis q̄ corpora excoquit. Ad hos duos recurramus vt magnifice de nobis singulis dicatur. Juxta thema. descendit.

¶ Pro fundamēto mouef q̄stio. An ad iustificationem impij requiraf gr̄e infusio? Richar. disti.xvij.iiij. dicit q̄ sicut qn̄ ex vno elemento fit aliqd cōcurrūt quattuor. s. vnius forme corruptio. alteri⁹ gn̄atio. dispō ad corruptionē vni⁹. ꝛ dispō ad gn̄ationē alteri⁹. Sic cū de ipio fit iustus requirūf q̄ttuor. s. īpietatis destructio q̄ est culpe remissio: ꝛ gr̄e infusio: dispō ad destructionē impietatꝭ q̄ est culpe dei detestatio: ꝛ dispositio ad susceptionē gratie q̄ est liberi arbitrij ad deū cōuersio. Et ita ptꝫ q̄ infusio gratie requiritur ad iustificationē impij. Hoc aūt verum est sm̄ Sco. dis.i.iiij. de potentia dei ordinata: sm̄ quā decreuit nemini culpā remittere nisi cōferendo gratiā: vtpote reponendo in puris naturalibus sine acceptatōne ad gloriam: cū etiā in humanis hō possit remittere offensas absqꝫ hoc q̄ offendentē suscipiet in gratiā. Videto in eadē di.q.i. Cū enim in oī opere dn̄i sit mia ꝛ veritas: ꝛ hoc maxime in nobili ope hoc opꝫ esse in ope iustificationis. Quoniā ergo hō peccauit et nihil ante gr̄e infusionē apud deū meruit merito condigni: deus iusto iudicio nō oīno effectū culpe tollit imo penā relinquit. ꝛ iō nō in meliorē statū boīum statim restituit. Et qm̄ misericors est: iō etiā ampli⁹ bonū reddit: quo magis indiget. iō nō tm̄ restituit innocentiā: verūetiam dat gratiā. Ideo q̄uis delere possit de⁹ sine medio culpā: decreuit tn̄ delere per grām q̄ nō tantū faceret hoīeꝫ inocentē imo etiā per peccm̄ debilitatū abilitaret ad bonū. ꝛ sic ibi relinquit ad iustificationē p̄requiri gratie infusionē. Pro parabola mirari nullus dꝫ si plures dānanf. Dr̄ em̄ extra de iudi. ca. Cū nō ab hoīe. ex̄ns in crimine nolens se corrigere debꝫ degradari ab oī priuilegio ꝛ dignitate clericali. Scribif quoqꝫ. C. de seruis fugitiuis. l. q̄cunqꝫ. Crescente cōtumacia: crescere dꝫ ꝛ pena. Audite hoc vniuersi pctīs deditī p assumptionē baptismatis ꝛ xp̄ianitatis: vos estis gen⁹ electū. i. Pe.i. regale sacerdotū gens sancta populus acq̄sitionis: assumendi ad ordines angelor̄. sed prothdolor vt dr̄. Rom.i. Cum deū cognouissent nō sicut deū glorificauerūt sed seruierūt potius creature q̄ creatori q̄ est benedict⁹ in secula: ꝛ cōmutauerūt gloriam dei in similitudinē corruptibilis hoīs ꝛ volucrū ꝛ quadrupedū atqꝫ serpentū. Quid ergo tales expectare dn̄t: qd̄ eis accidꝫ. Sic criminose in oī malicia inuidie ire blasphemie supbie pompe vsure negligentie luxurie viuentibus. Certe illud qd̄ Leui.xxvi. dr̄ visitabo vos velociter in egestate ꝛ ardore q̄ conficiat oculos vr̄os ꝛ cōsumat aīas vr̄as Et sequif. Ponā faciē contra vos ꝛ corruetꝭ corā hostibus vestris. De sic quoqꝫ criminose viuentibus ac deū offendentibus qualiter a sanctorū consortio ꝛ ordine separandi ꝛ

ubi sint collocandi. Apoc.ij. Ego mitto eā.i. Iesabel signantē sensualitatē: in electum: supple inferni. et qui mechant cum ea in tribulatōe maxima erunt nisi pniam egerint ab operibus suis. O indurati peccatores ecce quos expectat ergo ne degradamini ne habita dignitate spoliemi. cuius hoc publicano pniam agite: ceruicē durā cum phariseo nolite gerere. quare de vobis dicatur et singulorū: qd notatur iuxta thema. descendit hic iustificatus.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima que peccatorem debent inducere ut pctm̄ abijciat.

Secūda que peccatorē facere opꝫ ut iustificationem suscipiat.

¶ Quo ad primū nota quattuor q inducere debent quēlibet peccatorē exemplo publicani: ut peccatū dimittat et ad deū redeat quorum duo dicentur. Primū est dilate cōuersionis desperanda possibilitas. Secūdū est diuine dignationis exuberans multiplicitas. Pro pmo huius puncti obachantur in pctis nec ea dimittere curāt estimātes quacūqꝫ hora voluerint posse penitere maxime ubi mortis imineret piculū. Sed certe vix hoc poterūt. qd deducit per legē euāgelicā canonicā et ciuilē. Pro pmo. Luc.xix. Qui hꝫ dabit ei: et qui nō hꝫ id qd hꝫ.i. videtur habere aufferet ab eo hꝫ utiqꝫ iustus tps qd bene expendit. huic tps habenti tps in fine dabitur.i. spaciū recogitandi et purgandi pscias suā: et abundabit scilꝫ pnia vera venia apla gratia multa et gloria infinita. Is autē qui non hꝫ scꝫ maleviuendo temp' preciosum amisit qd habet fm suā presūptionem.i. qd habere se credit in fine aufferet ab eo pp̄ter demeritum sue malicie continuate. Apoc. iij.dr. Esto vigilans. sequit. Si nō vigilaueris veniā ad te tanqꝫ fur: qui scꝫ venit latēter ut ex improuiso bona auferat et possessorē occidat. Unō subdit. et hora qua nescis veniā ad te. Iustū est enī: ait bonauētura sup apoc. ut qui seipm per negligentiā et torporem nescit: nesciat horā sui iudicij extremi. et qui propter suas tenebras non videt lucē et errores credit et optat se diu in prosperitate victurum et diu iudicium dei esse tardandum: et etiam spe presumptuosa sperat se finaliter saluandum hora insperata ab eo a do puniatur. propter quod.i. Thessa.v. dicit apostolus. Dies domi sicut fur ita in nocte veniet. Cum enim dixerint pax et securitas tunc eis repentinus superueniet interitus Audite hec indurati corde: audite hoc ecclesiastici luxurijs dediti: audite ludis alearum incūbentes. Audite alienū habentes usuras exercentes apertas vel palliatas. Audiant quicūqꝫ et quibuscunqꝫ peccatis vacantes: vigilate emendate: quia nescitis horā qua dominus vester venturus sit. De illis enim qui hora tempestiua redeunt ad deum subdit apostolus ca. preallegato. Uos autē fratres non estis in tenebris ut vos dies illa tanqꝫ fur apprehendat. Oms enim vos estis filij lucis et diei: ergo non dormiamus sicut et ceteri: sed vigilemus et sobrij simus: qui enim dormiunt nocte dormiunt. Secundo deducitur hec difficultas per legem canonicā.xxiij.q.v.c. diaconi. Et sunt vba hieronymi. Moderatio dei ac pietas solum nostrum reditum requirit: ac nos cupit larga sua bonitate. Sequitur si non cōuertimur si duri colli fuerimus si in peccatis usqꝫ ad mortem illiciate perduramus assidue peccatium non miserebitur deus. O duri peccatores quid clarius videant quia dicit assidue idest iterato fm glo. Nam vulnus iteratum difficilius sanatur. de peniten. dist.iij.c. Inanis. Nec forte surrepat illud. quacunqꝫ hora ingemuerit peccator et cōuersus fuerit: vita viuet et non morietur. Audi augusti. de peniten. distin.vij.ca. Nullus. Crede inquit illi qui dicit quacunqꝫ hora ingemuerit peccator etc. dicit puersum: et nō tm̄ versum. Usum quidē puto illum qui dolet de crimine. puersum vero de oi qui puertitur qui iam penas nō timet sed ad bonū dominū scilicet deum festinat tendere. sequitur timendum est de penitente. Tertio quodcūqꝫ lege ciuili hoc deducitur. Surdus a natiuitate seruum nequit manutenere: ut habet. ff. de manumissis.l.i. Si quis per totam vitam suā domis rēnuit obedire: aurēqꝫ suam manumittere nequibat nec a diuina potestate eripere. Prouerb.xxviij. q obdurat aurē suā ne audiat legē orō eius erit execrabilis. Talib' dicꝫ dñs Prouerbio.i. Uocaui etc. Sequit ego quoqꝫ

in interitu vestro ridebo. O mūdani iniqui
quid ergo nūc vos detinet: qd societates qd
consuetudies qd lasciuias vr̄as proseqmi:
putat̄ iusticiā dī euadere: An equū sit bene
& male viuentiū pari salario remunerari.
Audiatis albertū sup illo verbo. Joelis.ij.
Quis scit si cōuertatur & ignoscat deus. Cō
uertat̄ inquit ab ira ad miām: & cognoscat
i. quis scit si ignoscere velit. Quāuis enī cer
tū sit q̄ cōtrito ignoscit tn̄ icertū est an sit
vere cōtritus. de tali dr̄ Eccle.vij. Nemo pōt
corrigere quē ipse despicit illū qui p totā vi
tam suā eum contēpsit peccando. Quot enī
sunt exempla ad hoc sunt inumera & in sa-
cra scriptura & in hystorijs. Primo esau. ad
Hebre.xij. Qui nō inuenit locū pnīe: q̄uis
cū lachrymis iā expostulasset. & hoc idē pt̄
de anthioco.ij. Machabeo.ix. de quo dr̄ ora-
bit scelestus dn̄m a quo nō erat miām con-
secutus. Itē.iij. Luc.xij. parabolice tamē de
illo q̄ dicit. Aīa mea habes multa bona &c.
Quarto adest exemplū qd̄ ponit beda in ge
stis anglo℞ q̄ cū qdā faber male vite diu-
in malis pseuerauerit subita ifirmitate de
tentus cū a suis ad penitentiā animaretur
cepit clamare se nō posse penitere. qr̄ inquit
sicut btūs Stephan⁹ vidit celos aptos ita
video infernū apertū & locū mihi paratum
cū his qui xp̄m occiderūt. & post hec dicit iu
diciū instare: nec spem salutis sue supeē p
pter suā malā vitam tā diu continuatā. et
hec dicens mortuus est: & in terra pphana
sepultus. Secūdum qd̄ dz nos inducere ad
peccatū abijciendū est diuine dignationis
multiplicitas. Sed consideremus inestima-
bilē dilectionē quā ad nos gerit & gessit sal
uator nos creando redimēdo a pctīs multi
plicibus ac alijs incōuenientibus pseruan
do. Cur poti⁹ deberet nos punire q̄ tot mi-
lia iam dānatos q̄ forte incentesima parte
nō tā grauiter peccauerūt sicut nos. annū
ciate ergo virtutes ei⁹ vt dr̄.i. Pet.i. Qui de
tenebris vos vocauit: vt videlicet cogno-
scendo tantā dilectionē resipiscatis a pecca
tis. ad hanc dignationē agnoscendā. Indu-
cit augus. lib. contra hereses in persona xp̄i
loquēs. Cogita o hō q̄lia & quāta p te feci:
cum nō esses te creaui &c. O miseri pctōres
vt quid ergo in peccatis perduratis: huius
publicani exemplo ad deū redite vt de sin
gulo vestrū verificetur thema descēdit hic
iustificatus &c.

¶ Quo ad secūdū principale viso quid nos
debet mouere ad peccatum relinquendū: re
stat videre quid agere debemus ad iustifi-
cationem obtinendā. Sciendū qr̄ vt quis
iustificetur duo sūt necessaria prout ex serie
hui⁹ publicani iustificati colligi pōt.

Primum est plena contritio cum detesta-
tione.

Secundum est integra confessio cum satis
factione.

¶ De pmo nūc agendo nota q̄ contritio vt
sit pfecta dz habere tria que habuit hic pu-
blicanus: scz.

Timorē.

Pudorem.

Et dolorem.

¶ Timor notatur in hoc q̄ stabat a longe.
Pudor in hoc q̄ nolebat oculos ad celum
leuare.

Dolor in hoc q̄ pcutiebat pectus suū.

¶ Primo enī timor exigitur a timore tuo in
quit ysa.xxvi. peperim⁹ & parturim⁹ spiritū
salutis. & Eccl̄.i. Initiū sapientie timor dn̄i.
vnde & Apoc.xiiij. dr̄ Vidi alterū angelū vo
lantē per mediū celū. sequitur dicentem vo
ce magna. Timete deum: & date illi honorē.
Merito autem timere debet peccator igno
rans mortis horā moriendi: formā mortis
locum ac statū. Merito timere debet q̄ plu
rima argumenta dānationis q̄ saluatiōis
habet. Si vero horrendum sit incidere in
manu dei viuentis. Hebre.x. & iterū ibidē.
Et irritam quis faciens legem moysi duo-
bus aut tribus testibus sine vlla miseratio
ne moritur: q̄tomagis putatis eā deterio
ra promereri supplicia qui sanguinem te-
stamenti conculcauerit & spiritū & gratie
contumeliā fecerit. verebar dicebat Job.ix.
omnia opera mea sciēs quia non parceres
delinquenti. O deus eterne si de eius operi
bus vt ipse in alio loco testatur non repre-
hendebat eum cor suum in tota vita sua.
Sic verebatur seu timebat quid facere de-
bet: qui nunq̄ in tota vita sua quicq̄ boni
fecit. Timeat ergo peccator vt dicit̄. Ecclesi
asti.xxxij. Pro reuerētia & timore accedet ti-
bi bona gratia. ¶ Secūdo pudere debet pec
cator propter obprobrium ac vilitatem de-

licti sui sic pudebat qui dicebat. Quoniam iniq-
tatem meã ego cognosco ps. l. Hanc passio-
nem qui h3 si in peccato sit de facili curat:
τ si in peccato non sit valde preseruatur. de
hac Eccle. xxxij. Ante grandinẽ preibit co-
ruscatio: τ ante verecundiã preibit gra. Et
Valeris. lib. iiij. Verecũdia parens est oĩs
honesti consilij tutela iõim solẽnium offi-
ciorum magistra innocẽtie archa proximis
accepta. de nõ pudentibus aũt dicit. Jere.
vi. Confusione nõ sunt confusi: erubescere
nescierunt. Et quis queso tam vecors qui
coram deo erubescere nõ debeat. Si diligẽ
ter attendat q̃liter sine rubore in eius pre-
sentia ac facie peccare nõ erubuit. Que mu
lier tam effrons: q̃ non erubescat: si τ propo
sponso in adulterio sit deprehensa. Quis te
stis tam obstinatus q̃ non verecũdetur: si
falsum coram seuero iudice conuincatur
deposuisse. Quis filius tam ingratus quẽ
non pudere debeat si patrẽ propriũ perdi-
disse appareat. vbi g̃ apparebũt peccatores
maledicti sponsũ3 puipẽdẽtes iudicem se
uerum irridentes τ prem eternũ contem-
pnẽtes. Sed ꝓth dolor eoꝝ cuilibet potest
dici illud Jere. iij. Frõs meretricis facta est
tibi: vt noluisti erubescere. Tertio dolere de
bet peccator ꝓpter offensam τ dãnum sicut
doluit Dauid q̃ dicit. fuerũt mihi lachryme
mee panes τc. sic doluit Petrus q̃ fleuit a-
mare. sic Magdalena τc. Sic dolens cupie
bat ille qui dicebat Job. xiiij. Dñe dimitte
me vt plangã dolorem meũ. Nota tñ ꝙ du-
plex est dolor de pctõ. Primus q̃ dicitur sen
sibilis in lachrymas prorũpens: hic non re-
quiritur de necessitate. ait Bonauẽ. xvi. di.
iiij. q2 non est in ptãte nostra. Alius est mẽ
talis qui dr nolicio seu peccati oditio: aut
volũtatis displicẽtia qua displicet cõmisisse
peccatũ hic dolor exigitur: τ ẽm Thomã in
iiij. dist. xvij. de maiori pctõ d3 esse maior do
lor: qm̃ in grauiori pctõ plus deus offendi-
tur τ pene debet aggrauari ẽm quãtitate3
delicti. xxiiij. q. i. ca. Non afferamus autem
vt fratrum filij. §. i. colla. ix. Sed nunc q̃ do
leat: qui pudeat: aut timeat: indurauerunt
cor suum τ noluerũt reuerti. Prouer. ij. Le-
tantur cũ malefecerint: τ exultant in reb9
pessimis. Parum est eis peccare cupiunt τ
amplius inique agere parum est eis pecca-
ta peccatis addere. gaudẽt peccata perpe
trasse qd est mortale nouum ẽm Thomas
τ Alexan. Quotiens videlicet post actum
peccati mortalis intra se gaudent scienter
de tali actu vel se iactant. Talibus durissi-
me dicit ps. li. Quid gloriaris in malicia τc.
τ sequitur propterea deus destruet te in fi-
nem. Parum est insuper hec omnia facere.
Sed quod deterius est peccata defendunt
aut excusant dicendo: aut se a peccatis nõ
posse abstinere: aut peccãdo non displicere.
sic vsurarij: sic luxuriosi: sic vendentes τ emẽ
tes: cu3 periurijs: ac mẽdacijs. sic voluptuo
si aduocati iniusticiam facientes asseuerãt
que omnia dei blasphemiã fouent. dicit eñ
Hieronymus super symbolu3. Anathema
sit qui dicit christũ dñm precepisse impossi
bile. dicitur quoq3 Sapi. xiiij. Odio sunt deo
impius τ impietas eius. O duri filij Ada3
corda vestra emollite: peccata vr̃a recogno-
scite: τ huius publicani exẽplo conterami-
ni: vt iuxta propositiões premissa3 de vob di
catur descendit hic iustificatus τc. hic licet
quereretur: vtrũ peccator statim post pecca
tum cõmissum teneatur conteri. respondẽ
dum est ẽm Pe. de tarentasia in. iiij. di. xvij.
ꝙ conteri de peccato non semper obligat
sub quacũq3 cogitatione aut ymaginatio-
ne saltem speculatiua: sed dumtaxat cum
peccatum mortale cõmissum menti occur-
rat practice vt delectationis vel detestatio
nis tenetur homo tũc detestari. ẽm do. Ale
xandrũ in. ij. pte in tractatu de negligẽtia
Quãdo excitatur a gratia dei quod est qñ
cogitat τ aduertit ꝙ graue sit peccatũ suũ
tenetur tunc conteri τ si nõ conteritur vel
saltem atteritur periculũ est ꝙ talis negli
gentia sit mortalis precipue induci debent
peccatores vt die dñica conterant vel saltẽ
atterantur: ẽm vero doctorẽ seraphicũ di.
xvi. q. ij. iij. articuli dicendum ꝙ cũ deus ab
soluit hominẽ a culpa ligat eum vinculo ꝑ
petue detestationis. tenetur eñ semp ma-
lum quod fecit detestari. Et q2 tentio talis
est precepti affirmatiui cum preceptum af
firmatiuũ obliget pro semper: τ nõ ad sem
per: ideo peccator tenetur semper conteri.
Sed ad semper videlicet cum se offerunt
tempus τ locus cũ scilicet recogitet mala
sua τ loca in quibus deũ offendit τ di. Sed

tus di.iiij.Quod actu cogitans de peccato scilicet practice nō conterens peccat mortaliter ⁊c.

¶Dominica.xi.post pēthe.Ser.xx.

Uspiciens in celum ingemuit dicēs epheta quod est adaperire Math.vij. ⁊ in euangelio. Attendite ad abrahaz patrem vestrum ⁊ ad sarrā que peperit eos Isa.li.quia saluator noster in euangelio inducitur gemens:atq₃ compatiēs super surdum ⁊ mutuum vt ⁊ illud faciamus super animas nostras eius exēplo verbis.ij. sumptis inducimur cum dicitur. Attendite.in quibus verbis duo notantur.

Primum conuersationis saluatoris virtuosa imitatio.

Secundum animarum nostrarum benigna perseueratio.

¶Quo ad primum quia boni filij est imitari patrem. filius eniz dicitur a philos qd̓ ē amor:quia in filio relucet patris amor. Et xp̄us Jesus per Abraham figuratus est: q̇ est pater noster ꝫm illud deut.xxxij. Nunqd non ipse est pater tuus qui possedit ⁊ fecit ⁊ creauit te.⁊ ad gall.iiij.Misit deus pater spiritum filij sui in corda vestra clamantez abba pater.Ipseq₃ quoq₃ est petra a qua sumus excisi per denoīationē. petra eniz erat xp̄s.i.Cori.x.A xp̄o autē christiani dicūtur Extra de sacra vnctione ca. Cum venisset. xp̄ianorum vocabulum sumptum est:vt a xp̄o xp̄iani dicantur.Et nota de cōsecra.di. iiij.c. Postq̄ merito ad deuz ⁊ ad eius facta attendere debemus: ⁊ hoc vt ipsum imitemur.licet aūt ip̄e dulcis iesus imitandus apparet in omni sua cōuersatiōe precipue tn̄ in tribus imitandus est.

Primo in mundi contemptu despectione.

Secūdo in corpis cruciatu ⁊ afflictione.

Tertio in pietatis affectu ⁊ compassione.

¶De primo Math.viij.dicitur vulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos filius autē hominis ⁊c. vnde Anselmus in quadā epistola.christus ita pauper fuit vt veniens in mundum nō in sua: sed in aliena domo nasceretur.natus propter inopiam loci in presepio brutorum animalium poneretur.viuens in mundo non haberet vbi caput suum reclinaret nec moriens vnde nuditatē suam tegeret nec mortuus vbi inuolueretur nec locum aut sepulchrum vbi collocaretur.de secūdo ad hebreos.xij. Recogitate eum qui talem aduersus semetipsum sustinuit a peccatoribus contradictionem.vnde Augustinus libro de pastoribus ab omnibus temptationibus te eruet dominus: si ab illo non recesserit cor tuum:nam ad confirmandum cor tuum venit ille pati:venit ille mori:venit sputis illudi:vēit spinis coronari:venit opprobria sufferre:vēit postremo ligno configi omnia illa pro te sustinuit tu nihil pro illo.de.iij. Mathei.ix. Eūtes dicite quid est misericordiam volo ⁊ non sacrificium.Non enim veni vocare iustos:sed peccatores. Et ambrosius libro de virginitate.Omnia christus est nobis.si vulnus curare desideras medicus est. Si febrib⁹ estuas fons ē. Si grauaris iniquitate iusticia est.Si auxilio indiges fortis est.Si mortē times vita est. Si celum desideras via est. Si tenebras fugis lux est. Si cibuz queris alimentum est. Gustate ⁊ videte q̄ suauis est dominus: vere misericordiam ac pietatem tunc ostendit:cum videns tantam miseriam surdi ⁊ muti pre compassione ingemuit.sequimini ergo vestigia eius:⁊ attendite ad abraham patrem vestrum. Attendere nihilominus debemus ad cauernam lacus inferni scilicet damnationem a qua per eius misericordiam ⁊ preseruationem precisi ⁊ liberati sumus.Non eñi ex operib⁹ iusticie que fecimus nos:sed ꝫm misericordiam suam saluos nos fecit.Nos enim elegit ante mūdi cōstitutionem vt essem⁹ sancti ⁊ immaculati ⁊ in cōspectu ei⁹.ad ephe. i.ca.de illo dicit̄ Isa.xi. dicitur delectabitur infans ab vbere super foramina aspidis cū cauerna reguli:qui ablactatus fuerit manum mittet. Aspis iste ⁊ regulus dyabolū significāt qui est serpēs antiquus cui⁹ foramen ⁊ cauernam christus scrutatus est:ab infantia vsq₃ ad passionez q: ad hoc venit in mundum vt eius opera destrueret ⁊ nos

de manibus eius liberaret. In cuius signū demonium appulit ab isto effecto surdo et muto per ipm demoniū. quid tunc ꝛ nobis si pro q: sumus surdi ꝛ muti optare intēse debemus iuxta qd̄ notat thema. Suspiciens in celū ingenuit ꝛc.

¶ Pro fundamēto mouetur qstio qm̄ allegorice mutus iste ꝛ surdus genus humanū significāt: moraliter vero quēlibet peccatorē curatum per xpi meritū iuste queritur vtrum christus influat hominibus gratiam cuius virtute a demonio seu a peccato liberentur. Respondet Alexan. in. iij. parte questione de gratia. Quod xpus inquantum homo influit gratiam viatoribus tribus modis.

¶ Primo per modū capitis. sicut em̄ capitis ad membrū vel membra est quidā generalis amor. vnde ꝛ spiritus aiales hoc naturali amore decurrūt de capite ad membra: sic christi ab esse anime eius est amor ad nos: ꝛc desiderium vt eius pticipemus spm̄ sanctum. s. qui plenissime in ea requieuit. Ipse autē spiritussanctus in ea explet desideriū qd̄ habet erga nos: ꝛ hec est influentia gratie a christo capite in corpus ecclesie. vnde. Sicut spiritus hominis mediante capite ad membra descendit viuificāda: sic spiritussanctus per xpm venit ad christianos cuius plenitudo quedam est in capite: participatio vero in membris.

¶ Secūdo christus inquātum homo influit gratiā viatoribus per modum meriti: q: ipse est qui nobis meruit gratiā per quam remitterentur nobis peccata ꝛ gratiā per quā cognosceremus ꝛ diligeremus deū ꝛc. ad Ro. v. Sicut em̄ per inobedientiam vnius hominis peccatores constituti sunt mlti: ita per vnius obedientiā iusti constituētur mlti. Tertio modo per modū exemplaris. sicut em̄ exemplum adducitur de exemplari: ita in christo homine est exemplar ꝓpositum gratie: cui debemus nos coaptare ꝛ conformare. vnde ipse est liber vite iuxta quē debent scribi libri nostri. i. conscientie nostre. i. Corin. xv. Sicut portamus ymaginem hominis terreni: ita portemus ymaginem celestis hoc est in xpo. Sed ipse saluator gemuit super surdum ꝛ mutū curandū multomagis nos gemere debemus vt nos curare digneť. ꝛ dicat nobis effeta ꝛc. Propterea miretur nullus si plures damnētur dicitur em̄. C. quib⁹ causis infamia irrogatur. l. fidem rumpens societatis cum infamie periculo suo nomine ꝓ socio conuentus ad faciendū satis vigetur. Scribitur quoq3 de reg. iu. li. vi. dānum quo quis culpa sentit sibi d3 non alteri imputare ꝛc. Audiant hoc vniuersi peccatis dediti. spoponderunt in baptismo abrenunciare dyabolo ꝛ pompis eius. spoponderunt in confessiōe omnino nō redire ad iniquitates suas. aliena restituere. societates malas vitare occasiōes peccati fugere. quia qui vult plene satisfacere necesse habet occasiones propinquas excidere: vt est cena splendida cum ꝑsonis suspectis: q: tales sunt in nostra potestate. Remote autē non vt est inuitatio ad bonā cenam honestam: vt dicit beatus Bonauentura. li. iiij. distintio. xlv. vrgebuntur: certe penam soluere eternam: scil3 cū infamie periculo. q: fidem nō seruauerunt socio: scilicet christo. Quid dicit Math. vltimo. ecce ego vobiscum sum vsq3 ad ꝯsummationem seculi omnibus diebus. Sed ꝓ cor cui imputari debet certe sibiipsis peccatores imputant: non deo ꝙ ne eis contingat animam suam surdam ꝛ mutam deo adducant: vt compatiatur eis. Sicut ꝛ fecit in euangelio hodierno de quo Jere. dic. Suspiciens in celum ingenuit.

¶ In isto sermone erunt due partes. Prima est de anime peccatricis graui infirmatione.

Secunda de eiusdem anime desideranda curatione.

¶ Quo ad primam notatur grauitas huius infirmitatis i eo ꝙ saluator ingenuit. graue vtiq3 debet iudicari: quod gaudium angelorum prouocat ad gemitum specialiter autem ꝙ homo ipse surdus erat ꝛ mutus. Surditas proprie dicitur spiritualis circa auditū verbi dei: mutitas vero est circa confessionē proprij peccati. Prima causa surditatis corporalis est ex improportione soni ad organū auditus. Sicut contingit illis qui ex immoderato tonitruo absurdescunt. Et sicut cōtingit fabris facientibus

caldarias qui ex sono maleox multū obsur descunt. Sic surditas spiritualis causat sepe in pluribus ex disproportiōe verbi diui ni ad intellectū. vn̄ Job. vi. Cum diceret de us nisi manducaueritis carnē filij hoīs: et biberitis eius sanguinē nō habebitis vitā in vobis. Multi nō valentes intelligere a bierunt retrorsum dicētes durus est h̄ ser mo ꝛ qui pōt eum audire. sic vsqꝫ hodie plu res errant circa multas materias ꝛ de tri nitate ꝛ de sacramēto altaris. Sed discant tales ꝙ vespertilio ꝛ noctua lumen solis vi dere nequeant: nihilominus sol est maxie visibilitatis inter oīa corpora. Sic vtiqꝫ ea que sunt fidei sunt verissima: lꝫ mentes du re non capiant: q̄ tamen capere possunt si verissima fide viuerent. Et dicit Beat⁹ Bo naue. di. xix. iiij. q. penul. Qd̄ licet sacramē to altaris aut de articulis fidei aliqn̄ dis putemus: nō tn̄ est ad grauandū fidem: sed ad nutriendā ne propt ignorantiā aliqs cō cedat aliqd repugnās fidei vel neget conse quens ad fidē: ꝛ hoc vtilissimū ꝛ necessa rium est. vnde disputamus nō vt melius credamus: sed vt fidē illibatam seruemus dum ipa cognita errores caueamus ꝛ cauē do in veritate psistamus. ¶ Scđo causatur surditas ex vētositate inclusa in tympano capitis vel cōcauitate auris iuxta quā su mitur. ij. Scđa surditas spūalis. Causa hec ē curiositas mētis: que nihil aliud est nisi vē tositas quedaꝫ. propterea tales nō possunt audire nisi mirabilia ꝛ noua sicut ariopagi te. ij. Thimo. iiij. Erit em̄ tp̄s cū sanā doctri nam nō sustinebunt: sꝫ ad sua desideria coa ceruabunt sibi magistr... ¶ Tertio cau satur surditas corpalis ex obduratione au ris p oppressionē alicuius extrīseci sicut in aspide q̄ vnam aurem cauda ꝛ alterā terra obturat: vt nō audiat incantatorē ꝛ hoc fit spūaliter p immissionē auaritie in cor p̄s. lviij. Sicut aspidis surde ꝛ obturātis aures suas que nō exaudiet vocē incantātiū ꝛ ve nefici incantatis sapienter. Mundani em̄ cupiditatibus inseruiētes spūalia audire nequeunt. xliiij. di. ca. bonox. Et est Grego. bonox auctori aliter inherere nō valemus nisi cupiditatē a nobis q̄ radix est oīm ma lorum abscindamus. ¶ Quarta causa sur ditatis corporalis est fluxus humox impe dientium viam virtutis auditiue poten tie. Iuxta qd̄ nota ꝙ causa surditatis spūa lis est fluxus scꝫ carnalis voluptatis. Eccl. xxi. Audiet luxuriosus ꝛ displicebit ꝛ proij ciet illud post dorsum suū. Omnibus bisvi delicet bestialibus curiosis auaris ꝛ luxu riosis dr̄. Isa. xlij. Surdi audite: ꝛ ceci intue mini ad videndū. seqtur. quis cecus nisi s̄ uus: ꝛ quis surdus nisi populus meus: ad quē misi seruos meos. Et Job. xxix. dicitur. Seruū meū vocaui ꝛ nō respondit mihi. ꝛ Jere. vi. Ecce cōstitui super vos speculatores ꝛ dixi. audite vocem tube ꝛ dixerūt nō au diemus. Vn̄ sꝛ q̄ vt dr̄ Jere. v. Indurauerūt facies suas supra petrā ꝛ noluerūt reuerti Quod vero periculū sit legē dei nō audire monita dei spnere: diuinas inspirationes extinguere: ac de consciētia de dei offensa ꝛ salute ꝓpria nō cogitare notatur. Prouer. xxi. Ubi dicitur. Qui obturat aurē suam ne audiat legē: oratio eius erit execrabilis. Et i. q. i. Interrogo. nō minus reus erit q̄ ver bum dei negligenter audierit ꝙ ille q̄ cor pus xp̄i sua negligētia cadere pmiserit. Si gnum em̄ mortis est cibum nō capere: aut captum non retinere. Sic vtiqꝫ morti spi rituali vicini sunt q̄ de salute sua verbum audire nolunt: vel auditū facere renuūt. Unde Grego. in homel. xviij. Eternū mortis iudicium estimate fratres si verbū vite au dientes in vētre memorie nō retinetis. Et xliij. di. dispensatio dicitur. Sicut non leue discrimen incūbit pontificibus siluisse qd̄ congruit: ita his: qd̄ absit: non mediocre pe riculum est: qui cū deberent parere despici unt. Eya filij hoīm vsquequo graui corde: vt qui diligitis vanitatē ꝛ queritis mēda ciuꝫ. Attendite saluatorē vestrum sup vos corde ꝓfundo in gemitu ꝛ planctu stanteꝫ nunc. Audite hec excōmunicati siue sentē tia excōmunicationis siue hominis q̄ ma trimonia in gradibus prohibitis consan guinitatis ꝛ affinitatis cōtraxistis: qui ex cōmunicati estis per clementinā. ca. eos de consanguinitate ꝛ affinitate. Qui officiuꝫ iudicis eccl'ia. ordinarij vel delegati impedi uistis: qui similiter estis excōmunicati per decretalem de immunitate ecclesie libr. vi. Item qui pingagia vel pedagia exigitis a personis eccl'ia. in rebus quas pro sua ne

cessitate non causa negociatiõis deferri faciunt: q2 similiter excõicati e stis libro. vi. de censibus exac. τ procura. ca. quãq3. Audite oẽs alij qui pro furtis permittitis vos excõmunicari. Nihil est inqt Aug. qd tm timere debeat christianus q3 separari a corpe xpi Qui eñ non est de corpe christi nõ vegetat xpi spiritu. Aperite aures oẽs vsurarij lubricii: lusores inuidi τc. Audite xpm in gemitu dicentẽ epheta qd est adapire. Iuxta thema. Suspiciẽs τc.

¶ Quo ad secundu3 principale videndum est de curatione huius surdi. circa quod notatur tria.

Primo locus.

Secundo ordo.

Tertio modus.

¶ Circa locum ponuntur hec. s. tyrus: sydõ mare galilee: τ medij fines decapoleos. In quibus spũaliter notant requisita ad iustificationẽ impij. In tyro notatur angustia seu dolor de peccato: qui interpretatur angustia. In sydone cogitatio peccatorũ τ circunstantiarũ. In mari galilee peccati derelictio. galilea interpretat transmigratio. Hec si assint pctõri sanabitur. de. i. Baruch iij. Anima in angustia est spiritus anxius: clamat ad te. Audi dñe τc. Et Isa. xxi. Repleti sunt lumbi mei dolore angustia possedit me sicut dolor parturiẽs. De secũdo ps. Quoniã iniquitatem meã annũciabo τ cogitabo pro pctõ meo. De tertio Iohã. v. Uade τ noli amplius peccare ne deterius tibi contigat. Medij autẽ fines decapoleos obseruantiam diuinorũ decem preceptorum. exprimunt ordo notatur cũ dicitur adducunt ei surdum: intellectus sc3 τ voluntas qui debent animam ad deum adducere: hi sunt duo discipuli qui debẽt asinã adducere ad christum. Hi sunt duo discipuli q̃ animal brutu3 soluere habẽt. Math. xxi. Modus vero curationis infertur cũ dicit. Apprehendit eum seorsum τ misit digitos in auriculas eius. Separatio a turbã significat separationẽ malarum societatũ. Apoc. xviij. Exite de domo babylonis τ estote quasi hedi ante gregẽ: quia cito capienda est τ destruẽda. Missio autẽ digitorum infusio est donorum. ss. Spiritus eñ sanctus dicitur digitus in hymno. Tu septiformis munere dextre tu dei digitus τc. Sicut eñ digitus procedit a brachio τ manu: sic. ss. a patre τ filio. Primus digitus seu primum donum requisitũ habet modum pollicis. τ dicitur donum timoris dñi. De quo Prouer. i. τ. ix. Principium sapiẽtie timor dñi. Et alibi Eccle. xv. Qui timet deũ faciet bona. Hic digitus est de quo dixerũt magi pharaoni. Digitus dei est hic. Exo. viij. In veritate ait Bernar. super cantica: nil ita efficax didici ad gratiã dei: inueniendã3 q3 si inueniaris omni tẽpore non altum sapere sed timere. Et vnde q̃ro sic aure surda pertrãseunt in peccatis viuentes xpiani. Ita vt ide3 Bernar. super can. dicit. Nunc ipsi xpiani persequũtur qui ab eo xpiani dicuntur. Amici tui deus τ proximi tui aduersum te appropiquauerunt τ steterunt. Coniurasse videtur contra vniuersitas populi a minimo vsq3 ad maximũ. Unde hec inqt nisi q2 timorẽ domini abiecerunt in omi etate: in oi statu: in omni actu: in vtroq3 sexu: ita vt nunc verissimũ sit non est timor dei ante oculos eorũ. Qui autem timet deũ nihil negligit. Eccl. vij. Secundus digitus tenet locũ indicis: videlicet donũ scientie vel prudentie q̃ docet bene conuersari in medio nationis praue atq3 puerse. docet q3 viã salutis: τ q̃d agẽdũ τ q̃d declinãdũ. Hoc digito scripte fuerũt tabule lapidee Moysi. Exo. xxxi. Dedit dominus lapideas tabulas scriptas digito dei De carentibus hac scia dr. Nescierunt neq3 intellexerunt in tenebris ambulant. Tertius digitus seu donũ tenet locu3 digiti medij qui est amor. τ iste est charitas. i. Corin. xiij. Nunc autem manent spes fides τ charitas. maior aũt horu3 est charitas. De hoc digito Luce. xi. Si in digito dei eijcio demonia profecto venit in vos regnum dei. De carentia vero huius dicitur. i. Corinth. xiij. Si charitatem non habuero nihil su3. Si nempe voluptatibus dediti deum sup omnia ex charitate diligerent ineternum corda obdurata non tenerent. Quartus tenet locum vel typum quarti digiti qui dicitur medicus. Hoc digito sanatur manus vel digitus qui sanat vulnera τ infirmitates miserorum. De hoc digito potest dici illud Iohan. xx. Infer digitum tuũ huc τ vide manus meas. miseri sunt membra saluatoris

digitum in eos instruunt qui eis cōpatiuntur. ergo qui surdi et obdurati de pietate nō curant: sed sciant quid dicatur Prouer. xxi. Qui obturat aures suas ad clamorē pauperis ipse clamabit et nō exaudietur. Misericordes vero et pij misericordiā consequentur. Quintus tenet locum extremi digiti q̄ est minimus dicitur auricularis. hoc donū est humilitas. hoc digito inclinans se ihs scribebat in terram. Johā. viij. Ubicunqꝫ fuerit hic digitus siue hoc donū: certe ibi habitabit. Isa. xi. Super quē requiescet spiritus meus nisi super humilem et quietum et trementem sermones meos. Humiliamini ergo indurati peccatores et deum suppliciter exorate: vt in auriculas cordis vestri imittat dominus hos digitos spirituales: vt sic mentes vestre aperiantur ad audiendum et cum effectu faciendū quod iusserit dominus deus: vt decetero dicatis. Audiam q̄d loquatur in me dn̄s deus: qd̄ vt magis cupiamus. Suspiciens in celū ingemuit ille dicēs. Epheta qd̄ est adaperire.

¶ Dominica. xi. post penthe. post prandium. Ser. xxi.

Suspiciens in celum vtē. Uenite reuertamur ad dominum: quia ipse cepit et saluabit nos percutiet et curabit nos: Osee. vi. Cum peccatores sint indurati diuine voluntati nolentes obedire: sicut supra dictum est: vt resipiscant per. ss. sanctorum verborum exemplo inducuntur. vbi duo notantur.

Primū est emendatio gratiosa.
Scdm̄ est remuneratio fructuosa

¶ Quo ad primū Augu. lib. de libero arbi. Peccatum est auersio a bono incōmutabili et conuersio ad bonum cōmutabile. seu est spreto incōmutabili bono rebus cōmutabilibus adherere: scdm qd̄ notatur Jere. ij. Duo mala fecit populus meus. Dereliquerunt me fontem aque viue et foderunt sibi cisternas dissipatas etc. Recte mouemur ad deū conuerti. Pro magno diceret seruus vel docta ancilla: si spreto domino de recōsiliatione remissione ac vnione instātissime rogaretur ac pulsaretur. Reuertere igitur anima peccatrix. domina enim tua cui obedire teneris. s. domina voluntas: te iugiter expectat et reuocat. Gene. xv. Reuertere agar ad dominā tuam: reuertere inquit aperi aurē tuam: quia pater tuus deus ac creator te interpellat ac clemētissime expectat. Dic ergo cū filio prodigo. Surgam et ibo ad patrem meum. Lu. xv. Reuertere tertio: quia benignissimus spōsus tuus vilissime a te derelictus clementissime rogat oēm offensam paratus remittere. Jere. iij. Tu aūt fornicata es cum amatoribus multis: tn̄ reuertere et ego suscipiam te. Dic ergo instanter illud Osee. ij. Reuertar ad virum meū priorem: quia mihi bene erit. Sed etiā in pn̄ti tēpore dr̄. Ipse cepit et sanabit nos. ꝓpter enim nimiā charitatem qua dilexit nos misit deus pater filium suum natū ex muliere factum sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret. ad Galla. iiij. et ad Ephe. ij. Cum viuificauit nos i dilecto filio suo. et ad Gall. iij. Factus est ꝓ nobis maledictum: vt nos de maledicto liberaret. propterea enim factus est hō passibilis cū omnibus penalibus suis dēpto peccato et inclinationibus ad pctm̄: vt nos a miserijs nr̄is liberaret. Sic et in euāgelio introducitur gemēs sup surdum et mutū: vt nobis gaudia eterna conferret. vn̄ Augu. de verbis domini. Multos filios dei fecit vnicus filius dei: emit sibi fratres sanguine suo probauit reprobatus: redemit venditus: honorificauit iniuriatus: viuificauit occisus. Dubitas q̄ ipse dabit tibi bona sua qui nō refutauit: nec ipse dedignatus est suscipere mala tua. Et Criso. in quadā homelia. Christus viator factus est vt te sine labore faceret. ex muliere factus est vt preuaricationem Eue deleret. homo appellatus est vt te vocaret participatione supple filius hominis dictus vt te in filiū dei adoptaret Reuertamur igitur ad deum: quia ex quo cepit nos nobis cōpatietur. et sic qn̄ percutiet temporaliter miserebitur. qd̄ patenter ostēdit in euangelio hodierno: qui dum rogaretur: vt manū surdo et muto imponeret: nedum hec fecit: sed etiam pie ingemuit dicens. Ephera etc.

¶ Pro fundamēto mouetur questio: quia hic mutus et surdus peccatorē significat quicq

dem surdus sine sui dispone a christo sanatus fuit: sed dumtaxat amicorum rogatu: meri to ergo queritur. An ad iustificationem impij requiratur conuersio voluntatis in deum maxime cum dicat Augu. in lib. de Eccle. dogmatibus: quod initium nostre salutis a deo miserante nos habere credimus. Respondet Richar. di. xvij. iiij. quod de iustificatione pctorum possumus loqui dupliciter.
De lege communi.
Aut de priuilegio speciali.
¶ De priuilegio speciali pot deus iustificare impium sine preuijs dispositionibus aut adiutorio alicuius alterius: aut sine iussione gratie habitualis. sicut et potest oe peccatum remittere absque quacunque satisfactione. Loquendo autem de iustificatione secundum legem communem. dicendum est quod sicut corpus perficitur per aiam in esse nature: et ad hoc requiritur quod corpus prius ordine nature disponatur quam anima a creatore infundatur. Sic ad hoc quod anima iusti formetur per iustificationem in esse gratie: oportet conuersionem voluntatis ad deum precedere tempore vel natura: qua conuersione disponatur ad susceptionem gratie: qua informata iustificatur. sicut non resplendet species solis in speculis nisi facies eius conuertatur ad solem. Sic nec gratia que est quedam similitudo iusticie resplendet in anima nisi facies eius ad deum conuertatur per voluntatem. nec militat dictum Augu. quia ibi capitur initium salutis non pro iustificatione: sed pro aliqua inspiratione diuina qua anima excitatur ad conuertendum se apud deum per voluntatem. Propterea nulli mirum esse debet si plures damnentur: viso abusu quem faciunt de corpore proprio et anima. Scribitur quippe exemplum de comodato capi. vlti. in antiqs. quod comodatarius vtens re sibi comodata ad alios vsus contra voluntatem comodantis: aut contractat rem alienam inuito domino ad restitutionem tenetur: si damnum inde comodanti secutum fuerit. Audite hoc vniuersi qui in pctis viuitis: corpus et animam certa lege a deo accepistis qua non obseruata actio contra vos oritur. Que sit aut illa lex Joh. xv. dicitur cunctis xpicolis. Ecce elegi vos: vt sic eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat. Et qui sunt illi fructus: dicitur Mathei. iij. capitulo. Facite fructus dignos penitentie. Dicant nunc singuli peccatis dediti quem fructum faciet qui de lingua: de oculis: et de corpore toto: de memoria: de intellectu: de voluntate ac tota anima faciant: mentiuntur: iurant: periurant: blasphemant: detrahunt ludunt: odia retinent: dolos cupiunt. vindictas capiunt: deum obliuiscuntur: ac eius legem trangrediuntur: et sibi obedire nolunt Si offendant emendare non curant. Sed potius secundum dictum Job induratur cor eorum quasi lapis: et quasi maleatoris incus astringetur. Job. xli. Sed audiant tales quod cor durum male habebit in nouissimo. Eccle. iij. Quia vt dicitur Prouer. xviij. Non recipit stultus verba prudentie nisi ea dixerit que versantur in corde suo. Tales non sunt corrigibiles: de deo non curant: animam ac salutem propriam non considerant. Ut verificetur illud Jer. xvi. Ecce vnusquisque abijt post prauitatem cordis sui vt me non audiant. Tales sunt admodum huiusmuti et surdi super quem dns pyssime ingemuit. Iuxta vbum passumptum. Suspiciens &c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima de anime infirmitate miserabili.
Secunda de anime curatione desiderabili.
¶ Quo ad primam viso quid per surditatem significetur: et vnde causetur. Uidendum est secundo quid significetur per mutitatem: et vnde causetur. Nota quod hec mutitas est carentia confessionis. De qua dicitur Prouerbiorum. xxviij. Qui abscondit scelera sua non dirigetur: qui aute confessus fuerit et relinquerit ea misericordiam consequetur. Et Job. xxxi. Si abscondi quasi homo peccatum meum: et celaui in sinu meo iniquitatem meam que maxima est iniquitas. Talis pudor et confusio est proueniens ex peccato et faciens hominem mutum ne confiteatur. Quare aute homo effectus est mutus, mirum est quod peccatum suum nolunt confiteri: cum sine confessione si sit possibilis non sit salus. secundum illud Ambro. de pe. distin. i. §. taciturnitas. Non est speranda venia criminis vbi fuerit taciturnitas confessionis. Cum etiam per confessionem peccatorum homo obtineat remissionem. secundum illud. i. Johan. i. Si confessi fuerimus pcta nostra fidelis est dominus qui remittet nobis oia pcta nostra. Exigitur etiam primo antequam confessio sibi psit

ꝙ velit pctm̄ suū totaliter derelinq̄re quod ne faciat duobus magnis vinculis ligatur sc3 consuetudine mala ⁊ societate peruersa peccatorē miserrimū in pctis detinētib⁹ et vix exire pmittētibus. Exigitur scdo ꝙ cōfessio sit sufficiēs. s. ꝙ pctm̄ totaliter remittere dicat ⁊ pnia illorū pctoꝝ. ⁊ ne h̄ faciat pctor duobus alijs vinculis ligatur. s. pudore confitendi ⁊ horrore satisfaciendi. Igitur vt iste mut⁹ curetur dicendū est de istis vinculis vt illis solutis mutus decetero loq̄tur. Consuetudo mala ⁊ societas peruersa due sunt cathene: quibus peccator ligatur ne pctm̄ relinquat: ⁊ p ꝯñs nō ꝯfiteat: sed mutus sp̄ remaneat. He sunt due cathene quibus spūaliter detinet petrus in carcere. Actuū. xij. Cōsuetudo manus ligat: societas vero pedes. Nota ḡ ꝙ summe soluēda est cathena seu vinculū male consuetudinis: quia

Ad peccandum incitat,
In pctō obdurat.
Damnationē procurat.

¶ Pro primo ps. xli. Abyssus abyssum inuocat. Et Grego. in moralib⁹. Pctm̄ qd per penitentiam nō delet mox suo pondere ad aliud trahit. habitus inclinat ad ꝯsiles act⁹ ij. ethicoꝝ. Bernar. de. xij. gradibus hūilitat̄ Voluptas habita libenter repetit: repetita blandit. Consuetudo ligat mō ꝯsopitur ⁊ Greg. in home. Usitata culpa mentē obligat vt nequaꝙ̄ surgere possit: ad rectitudinē conatur vel labitur: q2 vt diu ꝑsistit vbi etiā noluerit coacta cadit. vñ Ambr. de officijs. Usus cito inflectit naturā. ꝑpterea in iure scribit di. viij. ca. mala ꝯsuetudo nō minus ꝙ̄ piculosa corruptela est abijciēda: q̄ nisi euellatur ab impijs ꝓ lege assumitur: ⁊ incipiunt ꝑuaricatōes ⁊ varie ꝑsumptiones. Propterea Aug. sup ps di. Facilius est retrahi ab ingressu ꝙ̄ ab corrupto itinere ꝑue ꝯsuetudinis reuocari. imo consuetudo mala non solū ad peccandū incitat: sed q̄si vinculat ⁊ ligat. vñ Isydorus de sūmo bono. ⁊ Hugo de sctō victore sup regulā Aug. Cogitatio praua parit delectationē: delectatio ꝯsensu3: consensus opationē: opatō ꝯsuetudinē: consuetudo necessitatē: practica horum oīm pquiratur ab oībus pctis deditis: cur sic viuant: quid eis prodest sic iurare: blasphemare: ludere: detrahere: adulari: de malo se iactare: vanitates diligere: cōcupiscere ꝯcupisci: velle verba amatoria dicere: scandala facere: ac oīa talia mala peccata ꝑpetrare: ex quo h̄ deo displicent: aīas grauant: salutē tollunt: cur hec perpetrāt cur non abstinent: Responsio in promptu est: sic sunt assueti. Si ethiops pōt mutare pellem suā ⁊ pardus varietates suas. Jere. xiij. Et vos poteritis bñfacere cū didiceriti malū. Sic q3 ligati sunt pleriq3 mala ꝯsuetudine vt videatur eis impossibile viuere sine peccato. Quot eñ sunt q̄ fatent nō posse ꝯtinere nec abstinere a voluptatib⁹ ⁊ fetiditatibus luxurie: ⁊ qd horrendū est dicere si q̄ a mulieribus abstineāt ab alijs spurcitijs minime pñt cessare alios iudicantes ꝯm gustū ꝑpriu3. Juxta qd dr. iij. Ethico. Qualis est vnusquisq3 apud se talia dicit: talia cogitat ⁊ opatur: ⁊ talis sibi videtur esse. ⁊ Eccle. x. Stultus in via sua ambulāt cum sit ipse stultus alios sibi siles estimat. Quot sunt mercatores quibus videtur ꝙ nihil venderent si non iurarent: ac fraudes facerent: quot insuper causidici dicunt nihil lucrari nisi cauillationibus vterentur: causas fouerent impias actaq3 prolongarent ⁊ scripturas. Sed audiant cuncti tales ⁊ similes eis Hieronymu3 super symbolum. Anathema sit q̄ dicit christum dominum precepisse impossibile. Ambro. xv. q. i. capi. non est. Nemo tenetur ad culpam nisi propria voluntate deflexerit. Cur ergo eis sic videtur nisi ratione male consuetudinis que est quasi altera natura. Ut dicitur de memoria ⁊ de reminiscētia. Unde ⁊ peccans ex habitu dicitur impetiuus difficulter posse abstinere. Pro secūdo videlicet ꝙ mala consuetudo induret. notatur Job. xli Indurabitur cor eius quasi lapis: ⁊ quasi maleatorum incus confringetur. Sic eni3 aqua constricta gelu per longam consuetudinem constringitur ⁊ induratur. Ecclesia. xliij. Frigidus ventus aquilo flauit: id est tētatio inuoluit ⁊ gelauit. Cristall⁹ ab aqua id est mollia corda facta sunt dura ꝑ longā consuetudinem. Bernar. q3 de cōtempla. libro. i. ait. Quid nō mutat consuetudo: quid nō assiduitate induraf: quid nō vsui cedat ꝗ̄tu3 ꝙ pre amaritudine prius exhorrebat

vsu ipso in dulce cōuersum est. Primuz im- possibile tibi videtur aliquid: pcessu tamē temporis. si assuescas iudicabis non duruz paulopost et bene senties: paulopost etiā de lectabit. Ita paululuz homo in cordis duri ciem vertitur: et ex illa in auersionez et hoc ē pfundū pctōꝝ. de quo Prouer. xviij. Pctōr cū in pfunduz peccatoꝝ venerit contēpnit. Tanto igitur grauiora sūt crimia q̄to diu tius infelicē aiam detinent alligatā. Ut di citur extra de consuetudine ca. finali. Et q̄ cōsuetudo aie dānatōnē procuret notat. ps dicens. Qui elongant se a te peribunt. Me rito nāq3 perijt q̄ se a vita elongādo p malā cōsuetudinē recedit. ppterea Leuitici. xviij dr. Iuxta cōsuetudinē terre egypti ne facia tis. Et sequit̄. Qui fecerit de abhominatio- nibus eoꝝ q̄dpiam peribit. Nec mirū possi- dens rē aliquā longo tpe per longā consue tudinē ab eo possessa fuit. In cuius mysteri um Pharao ex hoc p quē diabolus designa tur filios israel. i. pctōꝝ aias iure pscriptio nis possidere volebat dicens. Nescio dnm et israel nō dimittā. Legitur in li. de. vij. donis quē cōpilauit mgr̄ Raymūdus: q̄ quidam sctūs vir videbat quandā mulierē nigerri- mā stantē sup furnū ardentē: et hec tenebat vnū circulum igneū infra quē erant multe persone non valentes exire. Cunq3 ille iter rogasset que esset ipsa respondit q̄ erat por- taria inferni. Et requisito noīe dicit q̄ voca batur consuetudo peccandi. Et ille quid si- gnificat ille circulus: et ait illa. iste circulus est amor peccādi quo teneo adherentes mi- hi. Et sicut homo existēs in puteo pfundo et clauso desuper nō pōt exire: et ignis nō pt nutriri in aqua. Et infirmitatē habens int medulas ossiuz non pōt curari: sic assuet' in peccatis vix pōt saluari. vnde si mortu' su- scitatur solius diuine virtutis est. multo ta men plura fuerunt facta in suscitatione la zari sepulti habentis lapidem supra se vela ti ac ligati ac iam sentientis per quē pecca tis assuetus qui lapidem male consuetudi nis super se tenet: qui ligatus est ne possit bene operari: qui etiam excecatus fetet co- ram deo et angelis q̄ in suscitatione adole scentis et puelle per quos peccantes vel vo- luntate vel opere designant̄: vt notatur de pe. dist. ij. c. Sicut tribus gradibus. vt verifi cetur quod dicitur. Prouer. xxij. Adolescens iuxta viam suam graditur etiam cuz senu erit non recedit ab ea: habitus quoq3 ē qua litas de difficili mobilis. durissimū ac diffi- cilimū est hoc vinculuz: quod nisi soluatur anima quoq3 a demone liberabitur. vnde et Luce. xiij. Nonne soluere oportebit filiā abra he quā ligauit sathanas. xviij. annis. inquit Augusti. super Jo. Noli amare veterem tu- nicam. Si vis imitari. Si non velis imita ri habes in vetustate dānari. Secūdum vin culum quo ligatur mutus iste ne peccatuz derelinquat est societas que hominez i pec- cato detinet et per consequens nequit consi liari imo nec confiteri. hec est cathena vin- ciens taliter q̄ qui vult solui debet fugere. sicut. Gen̄. xix. dicitur de loth vt de sodomis fugiat et in monte saluum se faciat ait sibi angelus. sic Hiere. l. et. ij. Chorinth. vi. et Apo ca. xviij. Exite de medio babylonis et immū dum ne tetigeritis et ne sitis participes de lictorum eius. Sic. xxiij. q. i. ca. Non turbat dicitur et est Ambro. Fugiamus iudam fu- giamus proditorem ne forte cuz eo submer gamur. non turbatur nauis in qua erat Pe trus: turbatur autem nauis in qua erat iu- das. Merito autem suadeo discessum a ma la societate: quia sicut bonorum societas p- ficit intellectum inflāmat affectuz et iuuat effectum. Sic et malorum societas excecat dānat et debilitat ad omne bonū. vnde Gre- gori. super Eze. Qui sancto viro adheret ex assiduitate visionis: vsu locutiōis et exēplo operis accipit vt accendatur in amore veri- tatis peccatorum suoꝝ tenebras fugiat in desiderio lucis exardescat. et Bernar. de con- sideratione. ne te dixeris sanū dolentem la- tera. hoc est ne te dixeris bonum malis imi tentem. Nam qui tetigerit picem coinqui- nabitur ab ea. Eccle. xiij. Et qui cōmunicat superbo induet superbiam. et iteruz. Qui cū sapientibus graditur sapiens est. Amicus stultorum simul efficietur. vnde et Paralip. xix. dicitur ad Josaphat impio prebens auxi lium: et his qui oderunt dominuz amicitia iungebaris idcirco iraz dei merebaris. Ma lorum enim societas ad maluz inducit. Ali quando per consiliuz sicut Aman qui indu cit assuerum vt condēnaret innocentes ad mortē: vt patet in libro hester. Et achitofel

qui induxit Absalon ad violandum concubinas patris sui.ij.Regum.xvi. Aliquando per participationē opus:et consensum:sicut Salomon per societatem mulierū induct9 fuit ad ydolatriā.iij.Regum.xi.et deos gentiliū coluit et tēpla ydolis construxit.xxxij q.iiij.c.salomon. Aliquando talis societas inducit,ad malū per exemplū maxime prelatorum et litteratorum male viuentiū: quorum exempla si mala sunt facile capiūtur.iuxta illud. vulgus facile regis trahitur ad exemplum.ob hoc precipue maledictionem predixit christus phariseis q̄ suo exemplo malo alios ad mala inducebant dicens. Mat. xxiij. Ve vobis scribe et pharisei qui circuitis mare ad aridam vt faciatis vnum proselitū postea facitis esse duplo gehenne filium. Quare super omnia q̄ vult abstinere a peccato vinculum hoc male societatis est soluendum vt confiteatur et ne inficiatur. Sicut dicitur.xxiiij.q.iij.c. Resecande.resecanda ē ouis morbida a caulis ne totum gregem inficiat.resecāde sunt omnes carnes putride ne totum corpus depereat. Societas autem malorum simul exemplis potest signari per vulpes ligatas per caudas inflāmantes segetes:vt ponitur Judich.xv.quia finis talium non est nisi vastatio bonorū. Tertio mutus iste ligatur vinculo ne loquatur videlicet pudore aut verecūdia indebita.tali dicitur ysa.lij. Solue vincula colli tui.et in prouer. Est verecūdia adducens gloriam:et est verecundia adducens peccatum ne confundaris pro anima tua dicere verum.verecundia adducens gloriam est pars satisfactionis.de peni.dist.i.c.quē penitet.et ca. q̄uis. verecundia autem adducens ad peccatum est quando quis propter verecundiam tenet totum vel partem sui peccati.de pe.disti.iij §.Inter hec. Caueat ait Augu.ne verecundia ductus diuidat confessionem. ¶ Quarto ligatur mutus iste vinculo: ne confiteatur scilicet errore satisfactionis scilicet q̄ cogitat q̄ oportet eum restituere famam bona furto ablata et male acquisita ac decetero bonum exemplum prebere.tali dicitur.ysa.lviij. Solue fasciculos deprimentes quia ille qui aliena habuit non potest esse saluatus si restituere possit et non restituat.xiiij.q.vi.ca. Si res:et quis non ingemiscat:quis hec vincula vult soluere.adducatur talis ad deum:instanter oretur vt manū impenat: qui certe nisi exposuerit:nō est qui curare possit.quare idem pius domin9 Jesus vt miseriā hui9 mundi ostenderet suspiciens in celum ingemuit dicens ephpheta etc.

¶ Quo ad secundum principale huius sermonis. Nota q̄ mutus iste curatus fuit:cū dominus sputo seu saliua tetigit linguam eius.saliua inquit a capite in os descendit et congrue designat sapientiam.que autem sit ista sapientia ad sanationem muti requisita vt tempe debito plene et libere confiteatur peccatum suū notatur Jacobi.iij.vbi dicitur de sapientia quadam repellenda. hec inquit sapientia terrena est animalis et diabolica.de requisita vero ad sanitatem muti subdit. Sapientia autem que de sursum est primum quidem pudica est: deinde pacifica: molesta suadibilis bonis consentiēs plena misericordia et fructibus bonis iudicans sine simulatione. Ubi primo aduerte duplicem sapientiam. Prima est malorum de qua Hiere.iiij. Sapientes sunt vt faciant mala bene aūt facere etc. Sapientia huius mundi stulticia est apud deum.i. Corinth.iij.hec diuiditur s̄m tria concupiscibilia oculorum et s̄m hec dicitur dyal.impropre autem dicit̄ sapientia sed solum pro quāto: sicut sapiēs dicitur:qui tēdit ad bonū finem. Si quis astute querit media ad finem malum dicitur prudens ac sapiens in malitia sua. de hac prudentia mala dicitur. Roma.viij. Prudētia carnis mors. Et sicut aliquis homo dicitur bonus latro quādo bene scit vias ad latrocinandum:vtinam enī tanto affectu virtuosi quererent ad salutem media:et de fine suo sic sepe cogitarēt. Sicut et maligni operantur prothdolor filij huius seculi prudentiores sunt filijs lucis in generatione sua. Luce.xvi. Consideretur quanta sollicitudine cōmittuntur fraudes et luxurie. Alia est sapientia bonorū ad bonum inducens linguā cordis tangens per actum mutus vt loquatur que nihil aliud est q̄ diuina inspiratio seu gratia cor peccatoris tangens septem bona illi imprimēdo per septem illas conditiones figuratas videlicet remotionē ab omni malo quod notatur cum dicitur pacifica dat et honestatem seu modestiam in oi

bus actibus atq3 gestibus atq3 aliorū con silijs facit obtemperare. propterea dicit' mo destia bonis consentiens sine contentione supple. facit quoq3 compati necessitatibus infirmorum ⁊ proximorum vt subueniant in effectu. propter quod additur plena misericordia ⁊ fructibus bonis: ⁊ non solū in miserijs corporalibus subleuandis: sed etiam in defectibus corrigēdis. propterea dicitur iudicans sine simulatione. Si per hec talis sapientia reddat hominem talem cum hic includantur fere omnia ad salutem necessaria: quia per hanc homo bene ordinat' ad deum per duo prima: ad seipsum per duo sequentia: et ad proximum per duo vltima. bene sequitur: q̄ si mutus hic tangatur loqui certe debedit. Emitte ergo illā de maiestate tua ⁊ de sede tua sancta vt mecum sit et mecum laboret: dicebat Salomon. Sapiētie ix. Et merito illā desiderabat quia dicebat Sapientie .vij. Venerūt mihi omnia bona pariter cum illa. hoc enim donum supremū est. ad quod s̄m Bernar. de diligendo deū peruenitur primo ab amore dei ad charitatem a charitate ad sapientiam. hec est de q̄ Job. Sapien. vij. Neminem diligit deus nisi qui cum sapientia graditur: qui autē volunt illā habere necesse est q̄ deus linguā eius tangat. xxvi. q. ij. ca. Qui sine saluatore vult salutē habere: ⁊ sine vera sapiētia estimat se prudentem fieri posse: non prudens: sed stultus est. O eterne deus ⁊ quis est nūc qui hanc sapientiā querat qui de hac sollicitetur. An ignoratis mūdani q̄ sapiētia huius mūdi stulticia est apud deū: dicētes enī se esse sapiētes stulti facti sunt. ad Rom. i. Aperi ergo o mute os tuū solue labia ora vt lingua tua saliua sapiē tangat' ⁊ demoniū expellatur: q̄d vt fiat suspiciēs in celū ingemuit ⁊ dixit epheta q̄d est adaperire.

¶ Dn̄ica. xij. post penthe. Sermo. xxij.

Eati oculi qui vident que vos videtis. Luce. x. ⁊ in euāgelio Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā i morte nequādo dicat inimicus meus preualui aduersus eū. ps. xij. Inter omnes operationes sensuū exteriorū maxime visus ⁊ operatio diligitur: ⁊ ei' priuatio summe cauetur: intantum q̄ si quis effectus sit cecus gaudiū huius seculi amisisse putatur. s̄m illud. Tho. v. Quale gaudium mihi est qui in tenebris sedeo ⁊ lumen celi non video. Nec immerito. est enim sensus differentiarum rerum cognoscitiu'. i. metha. q̄ si tantopere visus corporalis diligitur ac eius priuatio metuitur: inestimabiliori modo visus spiritualis debet custodiri cecitasq3 mētis sūmopere euitari: quoniā excecati mentaliter inepti sunt ad gratiam suscipiendum s̄m illud. ysa. vi. Excecea cor populi huius ⁊ aures ei' aggraua ⁊ oculos eius claude ne forte videant oculis suis ⁊ auribus audiant ⁊ corde suo intelligāt et conuertantur et sanem eos. Omnis autem peccator siue mortaliter peccans excecatus est. iij. ethicorum. omnis malus ignorās. ⁊ Sapientie. ij. Excecauit eos malitia eorum. Ideo peccator quilibet merito dicere debet verbum subsumptum. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiam in morte nequando dicat inimicus meus preualui aduersus eū. Et cū illo ceco clamare. Lu. xviij domine vt videam. Quis autem lucem spiritualē peccatori conferat attende quia deus fecit duo luminaria magna: ⁊ stellas ad mundum istum sensibilem illuminandum Sic ⁊ ad vniuersitatem saluandorum illuminandum: deus dedit saluatorem christū beatam virginem ⁊ sanctos. hec luminaria aspiciebant de quibus dicit theuma. Eadē ⁊ nos aspiciamus aspectu practico per imitationem scilicet operis ⁊ saluabimur: nec aliunde patet salus. quoniam fundamentum aliud nemo potest ponere preter id q̄d positum est. i. Corinth. iij. Ibi non videbim' scilicet blasphemias non iracūdias non rixas non ludos dissolutos: non aliud quod displiceat: sed potius viam vite ⁊ veritatis. Et tunc nobis dici poterit. Beati oculi qui vident que vos videtis.

¶ Pro fundamēto mouet'. q̄stio. An naturali dictamine homo in p̄nti vita posset cōijcere vel cogscere ad salutē necessaria. R̄ndet sco. i. q. plogi scilicet q̄ cum cuilibet agenti

propter finē cognitio finis ⁊ medioꝝ sit necessaria ⁊c.et posita tota cognitiōe sine operatione intellectus agentis: ⁊ fantasmatū multoꝝ complectiones quoꝝ cognitio est necessaria ad salutē nobis remanent.vtpote de noticia trinitatis:vnitate essentie: de felicitate in corpore ⁊ anima obtinenda: et de medijs per que peruenitur ad hanc felicitatem.Cum hec media pure dependeant a diuina acceptatione naturali dictamie hoc cognoscere nequimus.Sed queritur super naturalis noticia a deo reuelante tradita: que noticia informat vitam nostram eidē noticie tanꝙ regule conformando in eadē noticia iugiter meditādo. Sed prothdolor pauci sunt qui hoc faciāt. Et ideo nulli mirum esse debet si plures dānentur. dicit̄ eñ in auctentica. Cum de appellatione cognoscatur paragrapho.Aliō quoqꝫ.vsculo causas collotione.viij.⁊ habe tur in glosa.c.qui tauallis. de iureiurādo in anti. Quod si q̄s manus in parentes iniecerit vel enormē iniuriam eis irrogauerit hereditate parentū venit priuandus. ad vos scelesti peccatores fertur verbum meū. quid de vobis ⁊ vbi locabimini quid ve inetenum possidetis ne dum semel imo plures verū continue deū patrem vestrum percutitis imo rursus crucifigitis.supra dorsum meum dicit ipse maleatis fabri peccatores. ad Hebre.quoqꝫ.vi. Rursus crucifigentes sibimetipis filium dei. O filij neq̄ ⁊ degeneres quotidie blasphemantes per carnem per sanguinē per corpus per caput per plagas per mortē deū abnegantes ludis prohibitis insistentes inuicem fraudantes inique conuersantes luxurie ⁊ luxuriose omni tempore viuētes q̄d desperatis. An illum mentiri putatis qui dicit Malach.i. Si ego pater vester vbi est amor meus.Si ego dominꝰ vbi timor meꝰ? desistatis queso quia nunꝙ pater iniuriatꝰ a filio tam egre filij tulit offensam q̄tū deus vester a vobis offensus moleste fert vestrā culpā. oculos ergo vestros aperite et q̄ saluti vestre sit accomoda r̄spicite vt sic vidēdo verum sit quod dicitur in verbis preassumptis. Beati oculi qui vident que vos videtis.

¶ In p̄nti sermone duo sunt videnda.
Primū que homini desideranti salutē sunt videnda.
Secūdum que visionē salutiferā impediāt sunt reprimenda.

¶ Quo ad p̄mū.ps.cxxij. Sicut oculi ancille in manibus dn̄e sue ita oculi ⁊c. Et sicut oculi seruoꝝ in manibus dn̄oꝝ suorum ita oculi nostri ad dn̄m deum nostrum donec misereatur nostri.Quilibet ergo vt deo placeat debet querere more boni serui. quoniā vt ait de lyra. Totū bonū serui dependet a dn̄o.Serui ergo vt grati sint dn̄is suis tria aspiciunt que nos aspicere debemus vt deo grati simus.
Primū quid a deo p̄cipitur.
Scd̄m illud quo d[eus] offenditur.
Tertium illud quo deus offensus reconciliatur.

¶ Sic eñ serui cōsiderant que dn̄i p̄cipiūt vt ea opere p̄ficiant: que dn̄is displicent vt ea fugiāt:⁊ p̄ que dn̄s suos offensos placare valēt vt ab eo gr̄as sumāt.Et vero q̄ nob a dn̄o deo precepta sūt:sunt leg̃ mādata.Circa aūt hec mandata notare poteris ꝙ merito illa debemꝰ aspicere vt faciamꝰ si cōsideremus qualiter.
Sunt descripta.
Distincta.
Et edita.

¶ Scripta sunt digito dei viui:scripta sunt in corde ⁊ opere.de primo Exodi.xxxiiij.Precinde tibi duas tabulas lapideas instar p̄orū:⁊ scribam super eas verba que habuerit tabule quas fregisti.Item notatur hoc. Et scripsi ea in duabus tabulis lapideis quas tradidit mihi deus.Hiere.xxxi.Dabo legem meam in visceribus eorum:⁊ in corde eorū scribam eam. De tertio parum fuit: ꝙ scriberentur in corde nisi perpetuo scribentur memorialiter in corpore scilicet i manibus in pedibus in sensibus vt videlicet operationes que per manus volitiones que per pedes cogitationes que per sensus representur ƀm decē precepta regularentur. vnde hic est liber scriptus intus ⁊ foris.Ezech. ij.hic est liber mandatorū dei qui est ineternū.Qua arte autē hec mandata sic scripta debeamus videre.dicitur Deutro.vi.Custodi precepta domini dei tui : ⁊ testimonia et cerimonias quas p̄cepit tibi:⁊ fac quod placitū est ⁊ bonū in conspectu domini vt bene

sit tibi mādata que ego precipio tibi hodie: meditaberis in eis ambulans et sedens laborans et vacans intus et foris ligabisque ea in manu tua et erunt quasi monumentum ante oculos tuos. distinctio em eorum indu cere debet ab obseruatione sm enim Tho. in iij. disti. xxxvij. Distinguūtur precepta decalogi: vt populus bene ordinetur ad deum quasi ad principem: et ad se inuicem: quasi ad cōmunitatem et membra cōitatis em que implicite contenta erant in lege nature precepta explicantur in preceptis decalogi. Editio sq ex eorum merito debet nos monere ad ea inspicienda quoniā edita sunt sub pena mortis anime et corporis. Math. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus etc. timete autem eum qui potest animam et corpus perdere in gehennam. Sed nunc quis est qui diuina mādata aspiciat. quis est qui sm illa viuat. quis est qui illorum transgressionē non perpendat? Audiāt singuli quod ysa. v. dicitur. Abiecerunt legē dni exercituū et eloquium et sanctum israel blasphemauerunt: ideo iratus est furor domini in populum suū et extendit manum super eum. Abacuch. i. propter hoc lacerata est lex et nō peruenit vsque ad finem iudiciū: quia impius preualuit aduersus iustum propterea egreditur iudiciū peruersum. O deus eterne omnipotens si hec vera sunt testimonium phibeat omniū xpianorum cōuersatio. et ne quis putet statum ecclesiasticum eximi ab hac trangressione. Audiāt quid dicatur. Eze. xxij. Sacerdotes eius contēpserunt legem meam: et polluerunt sanctuaria: mea inter sanctum et prophanū: nō habuerunt distantiam inter mūdum et īmundum non intellexerunt et a sabbatis meis auerterunt oculos suos et coinquinabar in medio eorum. Si hec vera sint ponderetur conuersatio omniū in blasphemijs periurijs odijs rixis cōtumelijs ludis quocūque fuerit maxime diebus dominicis et festis. Quilibet ergo q voluerit beatus ee leuet oculos suos ad videndum que sūt mādata dei vt illa perficiat sm illud Prouerb. iij. Custodi legem meam atque consiliū meū et erit vita aie tue et gloria faucibus tuis. Et vos etc. beati oculi etc.

¶ Quo ad secūdum principale cum visio spiritualis homini sit necessaria merito queritur que sunt illa que hāc visionem spiritualem impediunt. Notat enim bona. supra prologum primi sententiarū. q tria sunt genera non videntiū.

Primi sunt qui habent organum male dispositum.

Secūdi q in tenebris consistunt.

Tertij qui oculos claudunt.

¶ In primis spiritualiter notantur qui per peccatum mortale cuicunque delectabili inordinate afficiuntur. In secundis notantur peccatis assueti. In tertijs i peccatis obdurati. de primis potest dici illud sophonie. i. Ambulabunt vt ceci quia domino peccauerunt. voluntas enim mala excecat intellectū priuatiue et positiue dicit Sco. dist. xxxiij. iij. Danielis quoque. xiij. dicitur q senes illi inueterati auerterunt oculos suos ne viderēt celum. Videmus enim in naturalib? q qn que impediūt visum si applicant oculis.

Uentus.
Fumus.
Puluis.
Ignis.
Lutum.

¶ Sic spiritualeter.

Uentus superbie.
Fumus ire.
Puluis auaricie.
Ignis odij et iracundie.
Lutum luxurie.

¶ Hominē detinēt ne salutem suam valeat cogitare. his peccatis excecati possunt figurari per illos viros syrie: qui venerunt ad cōprehendēdum helizeū iussu regis syrie. Sed precibus helizei excecati sunt. iiij. regum. vi. Siria intelligitur ara vel humecta et significat presens seculū. rex syrie significat diabolum: qui mittit seruos suos ad capiendū helizeum. i. dei seruū quia procuratione diaboli temptationes per nuncios malos superbie auaricie luxurie ire odij ingeruntur dei seruis. Sed tamen helizeus qui salutare interpretatur orat ne preualeat super eum: sed potius sunt excecati: quoniā omnes huius seculi dilectores i terrenis rebus fortes in celestibus debiles: vt dicitur ysaie. xlvij. capitulo. Et sic ipsis peccatoribus in peccatis suis excecati remanentibus liber remaneat helizeus videlicet vir iustus: qui oēm

huius seculi abhorrens cōtra deum delectatione videre nitatur spūaliter que ad visionem sunt necessaria: vt sit de numero illorum de quibus dicitur in verbis preassumptis. Beati oculi &c.

¶ Dñica.xij.post penthe. post prandium. Sermo.xxiij.

Eati oculi qui vident &c. vbi.s. In hac feriā pctm̄ vobiscū vt oīs vestrum eruā oculos dextros: ponamqȝ vos opprobriū cunctis gentibus.i.Reg.xi. Uerba sūt naas ad filios iabes galaad. Dicebatur sermone pcedenti q sup oīa appetendus est visus spūalis: videlicet vt cognoscamus ea que ad salutē sūt necessaria. Nunc hic per figurā dr q naas.i.diabolus. Interpretatur em̄ naas serpentinus gratū habet nobiscū adiurari dūmodo tollat a nobis oculū dextrum.i.dūmodo nō cogitemus de salute nostra. sm̄ Augu.de trinitate dei. Due sunt aīe portiones: quarum vna scȝ suprema intenta est contēplationi diuinorum: alia contēplationi terrenorum: scȝ infima.
Prima oculus dexter.
Scd̄a vero sinister appellari pōt.

¶ Primū ergo oculū vult diabolus effodere Non em̄ ait grego.in homelia curat hostis antiquus vt nr̄a tollat: sed vt charitatē nobis auferat. Hoc oculo dn̄s pure a fideli aīa cognitus dicit. Uulnerasti me amica mea in vno oculorum tuorum & in vno crine colli tui. Cā ti.iiij. Qm̄ aūt naas iste astutus est. Nō em̄ est potestas sup terram q̄ cōparef ei. Job.xl. Restat vt filij Jabes sentiētes se ipugnari tētationibus pctis puulis ac alijs icōmodis ad regē israel & ad oēs filios israel dn̄t mittere. hoc est deuoti xpiani ad xpm & omnes sanctos. Jabes em̄ interptatur dolor vl' dolens. & significat incolas pn̄tis patrie d pec catis suis dolorē hn̄tes qui verenf succūbere tentationibus inimici. Sed cōfortenf: qa rex simil'r saul q̄ interptatur expetitus ac desideratus a sanctis patribus humanitate sua per passionē imolatā spondet auxiliū. Fidelis: ait apl's.i.Cor.x. Deus qui nō permittit vos tentari vltra illud qd̄ potestis: sed faciet etiā cum tentatione puentū. Si vero quis dubitet se indignū a rege xpo subsidium habere: ad eius matrē recurrat more romanorum. de quibus in hystorijs fertur: q cum quendā militē qui eis grandia ferebat a se confusibilit' expulsissent cum capello palliarū milite prefato eos obsidente eundem placare nequiuerit: nisi medio matris militis adhuc viuentis. sic & nos miseri qui totiens xpm a nobis expulimus matrē eius adeamus que dicit Eccl'.xxiiij. Transite ame oēs qui cōcupiscitis me: & a generationibus meis adimplemini. Et videamus qd aspicere debemus vt de nobis dicatur. iuxta sniam thematis Beati oculi &c.

¶ Pro fundamēto mouef questio qr in preseti [illegible] dicebaf necessariū fore ad salutem aliquā doctrinā supnaturaliter reuelari ad quā nequimus pertingere facultate naturali. Merito nunc qrif. An teneamur scire de quolibet actu vtrū sit pctm̄ mortale vel nō. Argumenta videnf ad vtrāqȝ partem. Certū est q oīs vtens rōne omne mortale vitare tenef. sed nō potest vitare nisi p cognitū ergo &c. In oppositū quia peritissimi doctores in plerisqȝ dubitant vtrum sit mortale vel nō. quare ignorantia videf totū excusare. Rn̄det doctor solēnis. Henricus de gādauo in quolibetis. Et dicit q quilibet vtens rōne tenef scire in gn̄ali vel in particulari implicite vel explicite de quolibet actu an sit mortale vel nō vel saltē dubitare: & hoc sufficit. qm̄ in actu dubitando dz hō sniam suspendere & consiliū querere: & cōsiliū querendo diuinū implorare auxiliū. & tunc dn̄s qui nō deficit in necessarijs p se vel per angelū vel per hoīes si faciat quis qd̄ in se obitū talem informabit ne pericliteur. qr xps nunqȝ dimisit suos cultores sine sufficienti remedio ad salutē. & tunc soluif argumētū quia sufficienf peccatum euitabit si actum suspēdat. qn̄ dubitabit licet nesciat certitudinaliter an sit pctm̄ vel nō. In perplexitatibus aūt iuris vel in apicibus sequēdo opinionē alicuius famosi doctoris excusare videtur ignorantia inuincibilis. Mireť nullus si plures dānantur ne vtiqȝ deo cōqueri valent. Dicitur enim de regulis iuris li.vi. Scienti & nō sentienti nō fit iniuria neqȝ dolus Notatur casus ad hoc.xxix.q.ij. Si quis de

eo qui scienter contraxit cum serua cõqueri non debet nec potest postmodũ de eius seruitute. Notatur casus.C.de actionibus empti et vendi.l.i.De eo qui emit scienter possessionem qui sciebat seruitutem debere. Audiant nunc filij iniqui vobis dicitur quod stipendia peccati mors est. ad Roma.vi. et quod oim que inique agitis furtorum fraudum etc. finis mors est. Anima quoque que peccauerit ipsa morietur. Ezechi.xviij. Nec est aliq creatura quantumcunque deo dilecta que si peccatum mortale haberet a deo non odiretur. Quid ergo de dãnatis excecatis hominibus qui iam fedus cum morte et cum inferno pepigisse videntur. Quid ergo de illis qui passim et sine delectu vbique et omnibus diebus in omni statu in vtroque sexu deum offenderunt. Ve vobis: ait Eccl. qui dereliquistis legem altissimi: quoniã si nati fueritis in maledictione nascemini. et si mortui fueritis i maledictione erit pars vestra. Eccl.xli. Eya charissimi ne tales simus: que vere salutis sunt aspiciamus: vt de nobis dicatur verbũ thematis pãssumpti. Beati oculi etc.

¶ In isto sermone erũt due ptes.

Prima quia ad modũ serui deus quid dñs precipit inspicere vt impleat.

Secunda quid eidem domino displicet vt caueat.

¶ Quo ad primã dicebatur in sermone precedenti: quod sicut oculi ancille et sicut oculi seruorum etc. Sic ergo seruus vel ancilla aspicere debet quid dominus precipit vt impleat. Sic vtique debet aspicere quid displicet vt caueat. Nihil autem displicet deo proprie nisi peccatum. Scriptum est enim. Sap.xi. Diligis omnia que sunt et nihil odisti eorum que fecisti. Unde augustinus in sermone quodam. Omnia quecunque fecit deus laudant deum. Et sequitur pluribus peccatis enumeratis. quare ista non laudant deum quia non sunt creata a deo. peccata ergo debemus vitare vtpote simus beati. Et hoc sub triplici consideratione.

Primo quantum deo displicent.

Secũdo quantum homi nocent.

Tertio quantum varie occidunt.

¶ Quo ad primũ displicet peccator deo: quia precepta eius contẽnit. maiestatem eius vilipendit. ac eius consortium obfugit. Non est tam benignus cui non displiceat si eius filius ei non obedit. Nullus est dominus qui non moleste ferat a subdito proprio vilipendi. nullus sponsus qui non pro incõuenienti habeat a propria sponsa derelinqui. Hec tria faciunt peccatores in conspectu dei. De primo. Osee.iiij. Non est scientia dei non est misericordia non est veritas in terra. maledictum homicidium mendacium et adulterium furtum inundauerunt super terram: et sanguis sanguinem tetigit. De secũdo. Hiere.ij. Me dereliquerunt fontem aque viue et foderunt sibi cisternas etc. De tertio Hiere.iij. Tu autem fornicata es cum amatoribus multis: tamen reuertere etc. Secundo videre debemus et aspicere quantum peccatum noceat. Nullus purus viator potest enumerare quod graue sit mortaliter peccate quantaque mala homini proueniant ex peccato mortali. Scio: ait anselmus in libro prosologion: quod homines pro omni eo quod deus nõ est mortaliter peccare non deberent. Extra de his que vi metus ve causa fiunt. ca. sacris. Pro nullo metu licitum est peccare mortaliter. Moyses preelegit affligi cum populo dei quam se asserere filium filie pharaonis. Exodi.ij. Susanna preelegit ad mortem summe infamie condẽnari quam mortaliter peccare in conspectu domini sui. Dani.xiij. Abraham paratus fuit imolare filium suum: ne preceptũ a deo sibi datum transgrederetur. Geñ.xxij. Deficeret tempus ad euangelizandũ. quot viri et mulieres passi sint tormẽta inestimabilia ad peccatum mortale vitandum. Testes sunt apostoli martyres inumeri ac alij Ipse etiam saluator occisus est ad mortale deponendum. Propter scelus populi mei percussi eum. ysa.liij. Nota quod peccatum mortale vulnerat in naturalibus et spoliat ingratuitis. Sed queres que sit hec vulneratio: dicit Sco.xxxvi. distin.ij. quod quẽadmodum vulnus dat diuisionem continui: sic peccatum mortale ponit diuisionem in anima: quia voluntas libera diuisa et discordans efficitur a synderesi que semper remurmurat contra malum. Spoliatio autem gratuitorum cõsistit in duodeci secundum Bonauenturam in cõmuniloquio.

In substractione gratie gratũ facientis,

Mortificatione meriti precedentis,

Substractione sanguis redimentis.
Inimicitia dñi presidentis.
Iniuria angeli pmouentis.
Ymagis deformatōe.
Honoratione demonis.
Seruitute peccati.
Reatu eterni supplicij.
Debilitatione liberi arbitrij.
Elongatione superni beneficij.
Prouocatione creature in vltionē inimicorū creatorum.
Sed quattuor istoꝝ potissime p pctīm mortale spoliātur: videlicet.
Gratia gratū faciens.
Priuatio sanguinis redimentis.
Iniuria dei.
Et angel⁹ pmouēs ꝛ custodiens.
¶ O deus verax qd ergo de infelici vita peccantiū q̄ passim ꝛ quotidie peccāt ꝛ nō solū peccant ſ; peccasse delectant: imo amplius peccare cupiūt: peccareq; nō posse cōtristantur. Si tā graue sit vnū mortale: q̄d mille? O miserabilis hoīm vita. Et quidē in hac die tua ad pacē tibi: nūc aūt abscondita sūt ab oculis tuis. Luce.xix. Unde q; hoīm genus cecū est ꝛ surdū nūc videns imo nec videre volens hanc suā cecitatē suspiciens in celū saluator ingemuit. Math.vij. Pro tertio pncipali vide vñ pctīm in nobis veniat. Nota q; sicut ciuitas pōt capi ab hostib⁹ tripliciter: sic in pctīm labimur.
Primo nō resistendo.
Scdo per ciues ciuitatē pdendo.
Tertio nō fugiendo.
¶ Primū timebat q̄ dicebat. Resistite dyabolo ꝛ ipse fugiet a vobis. Jacobi.iiij. Secūdū declarat q̄ dicebat.i.Cor.vi. Fugite fornicationē fratres. Tertiū dicebat saluator. Petite ꝛ accipietis: pulsate ꝛc. Mathei.vij. O miserabiles pctōres oculos aperite ab offensis dei cauete. vobis ei dr Hiere.iij. Leua oculos tuos in directū ꝛ vide nūc vbi pstrata sis. Certū est ei q; si incōmoda sentirent pcti nō tandiu in pctō iacerent. Sed pthdolor vt ait sapiens. facti sunt quasi dormientes in medio maris: ꝛ quasi sopitus omisso clauo. Prouerb.xxiij. Leuent ergo oculos ad indirectū ꝛ ad oēm positionē videlicet int⁹ ꝛ extra ante ꝛ retro sursum ꝛ deorsum videant. Intus sui pcti vilitatē. Extra mūdi defectibilitatē. Ante iudicij seueritatem. Retro pcti transacti voluptatē. Sursū gaudij imensitatē. Deorsum supplicij acerbitatem. Et cōtinuo resurgent ꝛ cōtinuo dicetur de ipsis. Beati oculi.
¶ Quo ad secūdū pncipale dictū est in sermone pcedenti: q; tria sunt q̄ nō videtū viso de pmo videndū est de scdo. Exns enī in tenebris nihil videre pōt. de his dicit. ps lxxxi. Nescierūt neq; itellexerūt in tenebris ambulāt. hi sūt sicut aues noctue lucem solis odiētes. hi sūt pctis dediti in iuramentis piurijs lasciuijs fraudibus inuidijs rācoribus ꝛc. hi sunt siles illis de quibus dicit cōmentator [illegible] phisi. q; quidā erant assueti co[illegible]nenū ꝛ rōne cōsuetudinis venenū effectum est cibus eoꝝ. Sic vtiq; accidit pctōribus moderni tpis: qui dānant ratōe sue malicie. videt eis quasi īpossibile a pctō abstinere. q; sicut ethiops vir pōt mutare pellē suā: ꝛ pdus varietates suas: ꝛ pctōres malis assueti pctīm vitare nequeant. Sz q̄d queso o pctōres in pctis detinet. vtiq; et si multa sunt: hoc tñ est viciū precipuū. Aie ppria negligētia. Prouerbioꝝ.xix. Qui negligit viam suā mortificabit. Curāt oēs de trāsitorijs ꝛ caducis: alij de vanitatibus: alij de pecunijs: alij de diuitijs: alij de bñficijs. Aīa sola ad dei imaginē creata pcioso sanguine xpi redēpta negligit ꝛ contēnit. vnd Luce xiiij. Cuius vestrū bos vel asinus cadit i puteū ꝛ non extrahet illum cōtinuo illa die. Sed prothdolor: vt ait berñ. de consi. Cadit asinus in puteo: releuatur continuo. cadit aīa in peccato ꝛ nō est qui recolligat. ¶ Aliud qd animā in tenebris detinet peccatorū est maioꝝ exemplaritas: pcipue magnoꝝ ꝛ lratorū. In figura huius filijs ꝛ filiab⁹ iob in domo fratris sui pmogeniti letantibus cōuiuiū facientibus irruit vētus vehemēs qui concutiens quattuor angulos domus oppressit eos. Quid queso p hoc nisi q; xpiani qui filij dei sunt regeneratione gaudia psentis seculi capientes ac in tenebris peccatorum ambulantes ꝛ viuentes in domo pmogeniti. i. in exemplo maioꝝ vento temptationis ꝛ delectationis peccati corruit domus gratie ꝛ ibi per peccatū mortale opprimitur. Extra d voto ꝛ vo. redē. c. magne. vbi dicitur q; vita maiorum ad subditos facile

trahitur in exemplū. Sed certe vt dr.xi. q. iij.ca.precipue tot mortibus digni sunt qt exempla pditionis ad subditos transmittunt. Sed tales in tenebris alioꝝ manentes: audiant qd dicatur eis Zacha.ij. O syō id est aīa xpiana fuge: que habitas apō babylonē. Et.ij. Coꝛ.v. Propter qd exite d medio babylonis ꝛ immundū ne tetigeritis. Aperiant ergo singuli oculos: tenebras relinquāt pensantes: qꝛ vnicaꝫ habent salua re. ꝛ pro conclusione dicat. hoc fac ꝛ viues Luce.x. ¶ Tertiū qd attendūt serui boni a quo offensus dñs placatur. Sic bon' ꝛc. q duo includit: scꝫ

Pcti contriti purā ꝓfessionem.
Et offense aliene reparationem.

¶ Hec duo videre merito debemus. pro his duobus require in quadragesimali scale vl' discipuli: vel in sermonibus. Redde quod debes ꝛc.

¶ Dominica.xiij.post penthe. Ser.xxiiij.

Preceptor miserere nostri. Luce.xvij. Et in euāgelio hodierno. Nihil immundū vel abhoīabile siue abhominationeꝫ faciens intrabit in illud. Apoca.xxi. Ad miserabiles pctōꝛes aīam maculatā habētes verba sunt ista. Ubi nota sm Aug. ꝙ quēadmodū lumen istud coꝛpale videri nō potest nisi ab oculis mundis: sic lumen spūale: qd deus est: videri nō pōt nisi sit mundū id qd videri debet. Quare petebat sic dauid Coꝛ mundū crea in me deus. Et merito: qꝛ beati mundo coꝛde Mathei.v.ꝛc. In figura huius scribit Leui.xxi. ꝙ nullus de filijs Aarō habēs maculā ministrabit mihi i teplo meo. Filij aaron dño ministrātes xpiani sunt: qui iugi coꝛdis sacrificio deo debēt seruire. Et vos estis: inqt btūs Petr'.i.Pe. ij. Genus electū regale sacerdotiū: gens sancta: populus acqsitionis: vt virtutes ei' annuncietis: que de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suū. macula aūt anime dei cultū impediens est culpa moꝛtalis. Jere.ij. Quā vilis facta es nimis iterans vias tuas. Ad hoc aūt ꝙ qs ydoneus sit minister ꝛ in celū intrare valeat ab oī peccati lepra que culpa maxima est dꝫ purgari: qd vt obtineat ad fontē mie recurrere dꝫ saluatoreꝫ dñm nostrū iesum xpm: eiusqꝫ matrem sacratissimā cum leprosis istis decē. Qui paratus fuit eis succurrere. ideo merito qrit. An paratus sit dñs cuilibet dolenti de peccato culpā remittere? Rñdet Bonauē. dist. xiiij. quarti. ꝙ doloꝛ de pctō pōt esse dupliciter. Unomō inqtuꝫ pctm̄ est dei offensiuū ꝛ diuine maiestatis iniuriatiuū. Aliomodo inqtum est nature pꝛopꝛie lesiuuꝫ: ac pene eterne pꝛonūciatiuū. Si pꝛimo mō qs peniteat de pctō ꝛ pseueret paratus est dñs remittere. Eze.xviij. Quacunqꝫ hora hō ingemuerit ꝛc. Et de pe.di.i.c. poꝛro illi. ꝛ est sententia ꝓsperi. Conuersio inqt est coꝛdis vndiqꝫ versio. Qui ergo ad deū conuersus fuerit statim conuersionis sue fructū percipiet. Si aūt quis de pctō doleat. secūdo modo non sp veniam ꝓseqtur. Hoc mō dr Hebre.xij. De esau nō inuenit locū penitētie ꝙ ꝙ cum lachꝛymis postulasset eam. Sic ꝛ d anthio.ij. Macha.ix. Oꝛabat scelestus dñꝫ a q nō erat miam ꝓsecutur'. Miref null' si ples dānaf. Null' ē vir tā isan' q si vidꝛet vxoꝛē ꝓpꝛiam leprosis se ꝓstituere qn eam ppetuo abijceret. Nullus adeo est miserabilis: qui si affidasset puellā per verba de futuro: quā postmodū leprosam repiret: q spōsalia non solueret. Sic em̄ dr. C. de repudijs l. iubemus. ꝛ ꝓpter offensam factā in viruꝫ mulier perdit dotem. Sic qꝫ hr de iureiur. ca. quēadmodū. ꝙ lepra supueniens spōsalibus soluit ea. O deus eterne: qd ergo' fiet de infidelibus xpianis quos deus sibi desponsauit in baptismo. Juxta Oſee.ij. Desponsabo te mihi i fide. Et.ij. Coꝛ.xi. De spōdi em̄ vos vni viro ꝛc. Qui tamen pꝛothdoloꝛ passim ꝛ assidue: cū dyabolo per peccatum foꝛnicantur. sm illud Jere.iij. Tu autē foꝛnicata es ꝛc. Et sm illud.xxviij.q.i. capi. ydolatria. Ydolatria ꝛ auaricia ꝛ oīe peccatum foꝛnicatio est. Quid inqꝫ fiet talib': qui sacramenta domini suscipiētes coniurasse quasi videntes in continuā dei offensam. Tales em̄ sunt blasphematoꝛes: lusoꝛes: nundi: detractoꝛes: pariuri ꝛc. Reuertātur tales ad deum culpam suā cognoscentes: ac cū istis leprosis clament. Jesu preceptoꝛ miserere nostri.

¶In isto sermone erunt due ptes.
Prima de lepre mistica significatione.
Scda de lepre spūalis curatione.

¶Quo ad primā euangeliū describens decē leprosos a deo mūdatos spūaliter figurat trāsgressores decē pceptoꝝ: qui p pctm̄ mortale leprosi sunt. Lepra eñ sigt peccatū mortale ppter tria: qꝛ est morbus
Incuratiuus.
Contagiosus.
Separatiuus.

¶Sic vtiqꝫ pctm̄ mortale p nullam puraꝫ creaturam pōt remitti per ipm̄ ꝛ suā freqntiam: alij hn̄t infici: et finaliter in leprosaria inferni facit recludi. De primo dr̄ Lu. v. ꝛ. vij. Quis eñ pōt pctā remittere nisi solus deus. Caro eñ sunt ait ps. de pctōribus spiritus vadens ꝛ nō rediens. Cur aūt a pctō mortali nequeat hō perfecte surgere cuꝫ in ipm̄ per se possit cadere. Ratio est. Peccatū eñ mortale destruit grām q̄ lege posita necessario reqrit ad deletionē culpe: qꝛ non est dare mediū inter filiū regni ꝛ perditionis. Solus aūt deus est q̄ graꝫ amissaꝫ dare potest. Ceterū pctm̄ mortale obligat ad penā eternam. Dicitur eñ mortale: qꝛ obligat ad mortē. Illius aūt est hanc penaꝫ remittere: q̄ ꝛ hanc hꝫ infligere. Unde recte p Isa. xliij. dr̄. Ego sum q̄ deleo iniqtates tuas ppter me. De scdo dr̄. Cum sctō sanctus eris ꝛc. ꝛ Prouer. xiij. Qui cū sapiētibus gradit sapiens erit: ꝛ amic⁹ stultoꝝ similis efficit Testimoniū sup hoc ferant peccatis dediti: q̄ ratio queve cā socios suos trahāt ad lupanaria: ad ludos fraudulentos mercatores: ac cauillosi causidici ad pctā similia alios inducere. vane mulieres alias se frequētantes ad silia incitant: ꝛ fere oē malū a p̄uo exēplo sumit exordiū. Unde nō immerito dicitur. xxiiij. q. iij. ca. resecande. Resecande sunt carnes putride ne totū corpus pereat. Arrius in alexandria vna scintilla fuit putrida. sed qm̄ non statim oppressus est per totā orbeꝫ eius flāma populata est. Taceo de lenonibus ꝛ maqrellis alijsqꝫ mult̄ ad peccatū verbo nutu precepto consilio fauore auxilio exemplo inducentibus. De tertio Isa. xxvi. In terra sanctoꝝ iniqua gessit tollatur impius ne videat gloriaꝫ dei. Pro confirmatione horum dicitur Leuitici. xiij. Omnis qui inuentus fu rit maculatus lepra ꝛ sepatus sacerdotis arbitrio habebit vestimenta dissuta: caput nudū: ꝛ veste contecta solus habitabit extra castra: immundūqꝫ se clamabit omni tēpore. Ubi pondera in quanto ipuemēti sunt qui in mortali existunt. Primo habent vestimēta dissuta. i. opera meritoria: seu virtutes mortificata. nō vnita cum xp̄o capite cum mēbris ecclesie: qd̄ est extra charitatē: que vinculū est pfectionis. hec sunt illa vestimenta de quibus Apoc. xxi. dr̄. Ultra nō erit neqꝫ luctus: neqꝫ clamor erit vltra que prima abierunt. Infelix hoīm genus calamitates timetis huius mūdi. Cum timete q̄ pōt corpus ꝛ aīam perdere in gehennā. Si vo gehennam ꝛ omne malum euadere cupitis do inhereatis. De secūdo ps. Principes populorum congregati sunt cum deo Abraham ps. xlvi. Mathei. viij. Uenient multi ab oriente ꝛ occidente: ꝛ recūbent cū abrahā: Isaac: ꝛ Jacob in regno celoꝝ. ꝛ Mathei. xxij. Erunt sicut angeli dei in celo. O languidi: o miseri: o peccatores: peccatuꝫ deserite: currite: ꝛ talem societatē desiderate. De tertio Satiabor cum apparuerit gloria tua. ps. xvi. Dicant nūc singuli siliquas porcorum comedentes: hic ego fame pereor. Luce. xv. dr̄. Surgam ergo ꝛ ibo ad patrē meum. Qui eñ biberit ex hac aqua sitiet iterū: scꝫ de voluptate vite pn̄tis. Qui autē biberit ex aq quam dedero non sitiet ineternū. Johā. iiij dicitur. Si magna hec gloria non fuisset nunqꝫ hanc nobis saluator tanto precio cōparasset. Cum vna gutta sui sanguinis p̄pōderabit toti mūdo. O excecati pctōres p breui voluptate tm̄ bonū perdētes. Tēporale eñ est qd̄ dlectat: sꝫ eternū qd̄ cruciat. vt quid g̃ diligit vanitatē ꝛ qritis mēdaciū Ad nuptias spūales anhelate vt audiatis pro pclusione. Ascēde supius amice.

¶Dominica. xiij. post pēthe. post prandium. Ser. xxv.

Receptor miserere ꝛc. vbi supra. Quis gloriabitur munduꝫ se habere cor: aut dicet purus suꝫ a peccato

Prouer.xx. Quia sermone precedenti decla ratum fuit qolibet necessario debere mundari: nedum a culpa peccati mortalis: sed etiam a pena sibi debita: necnon a peccati sequela visa peccatorū multitudie et ingratitudine: ac turpitudine merito quereret q libet. Quis gloriabitur mundū se habere cor. vbi aduerte tria ad mundandum cor et culpam necessaria.

Primum est diuina misericordia clemeter relaxans.

Secundum est saluatoris meritum pie interueniens.

Tertium penitentis exercitium congrue disponens.

¶ De primo Job.xiiij. Quis potest facere mū dum de immundo conceptū semine. Nonne tu &c. De.ij. Apo.i. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. De tertio. Emundate manus peccatores: et purificate corda duplices animo. Jaco.iiij. Et qa nullus scit an diuina pietas sibi condescēdat. An xpi meritum eum sufficienter adiuuet. An sufficiēter se disponat merito dicitur. Quis gloriabitur. vnde et Luce.vij. dicitur de Centurione qui dixit ad ihm. Domine non sum dignus vt intres sub tectum meum. Cum em̄ per omnia benefeceritis: adhuc dicite Serui inutiles sumus. Luce.xvij Et si serui sint inutiles q per omnia benefecerunt: quid illi sunt qui nunq̄ benefecerunt. Licet autem nullus sciat se ex audiri: nihilominus desperare non debet: sed potius conatu magno peccatū derelinquendo ad deum recurrere. exemplo illius q ait Luce.xv. Surgam et ibo ad patrem meū: et dicam ei. pater peccaui in celum et coram te iam nō sum dignus vocari filius tuus. Sed fac me sicut vnū ex mercenarijs tuis. Quē pater videns mia motus est. Sic itaq̄ cōpatietur: si toto corde ad eum recurramus: lepram anime nostre recognoscentes. Iuxta formam verbi preassumpti. Preceptor miserere &c.

¶ Pro fundamēto mouetur questio: qr sermone p̄cedenti dictū fuit p lepram mortale pctm̄ significari seu figurari potissime. Qm̄ sicut lepra morbus est incurabilis de cōi cursu p naturam. Sic vtiq̄ pctm̄ mortale creatura rōnalis a se sine auxilio dei i eo lapsa neq̄t abijcere. Merito q̄ritur. An aliqd pctm̄ sit simpliciter irremissibile. Rn̄det sctūs Bona. di.xliij. scd̄i arti.ij. et q.ij. q sicut magister in lr̄a innuit quorūdam opinio fuit q pctm̄ in spm̄ sanctū dr̄ irremissibile: qr vix et raro aut difficulter dimittit. Alij vero dixerunt q illud peccatū dicitur irremissibile: qr nullomodo remitti habet pro eo q tali peccato peccās digne penitere non potest. vterq̄ aūt istorū modorum dicendi cōueniens est et verus: nec vnus repugnat alteri si recte intelligātur. Sicut em̄ remissibile dicitur dupliciter. vnomodo remissibile dicit aptitudinē: aliomō dicit ɔsuetudinem. Sic et irremissibile dupliciter pt dici. vnomodo vt dicat irremissibile. i. ineptū siue impossibile remitti. aliomodo vt dicat irremissibile qd̄ est incōsuetū remitti. vtroq̄ istorum modorum peccatū pōt dici irremissibile. nā omne peccatū in spiritūsanctum de q maxime esset ad propositū: vel est impnia vel habet impenitentiā annexā. Impenitētia aūt sicut et perseuerantia dr̄ duobus mōis. primomodo em̄ dr̄ pseuerantia ppositū pseuerandi. Aliomō dr̄ pseuerantia ɔtinua permanētia in bono vsq̄ ad finem. Et prio modo pseuerantia est in qualibet virtute. Scd̄omodo pseuerātia includit grām finalē. Sic et impenitētia dr̄ dupl'r. vnomō dr̄ impenitētia ppositum nō penitēdi. Aliomodo dr̄ impnia ɔtinua pmanētia in malo, vsq̄ ad extremū diē inclusiue. Et sm istū modū pctm̄ qd̄ claudit in se impniām dicit dupliciter. vnomō prout claudit in se impenitentiā: que qdem est finalis psistentia in malo: et sic dr̄ irremissibile: qr nō pōt remitti sicut finalis grā non pōt pdi: sed hoc nemini est attribuendū vsq̄ ad illud instans in quo possit dici d̄ isto q sit finaliter impenitens. Aliomō dr̄ pctm̄ tale prout claudit in se impenitentiā. i. propositū non penitēdi hoc mō dr̄ irremissibile. i. inconsuetū remitti: q̄uis non sit īpossibile ad remissiōem: quia tale ppositum mutari pōt. raro tamē et vix remittitur: qr tale propositum claudit viam ad grām et impedit spūssancti ingressum. Illud em̄ qd̄ ad grām disponit et ipam introducit de ɔgruo est voluntas recedēdi a peccato: et ideo cū voluntas faciem suam obfirmat ad appositum nisi fiat eis specia

lis vocationis donū ⁊ adiutoriū non puenitur ad remissionis beneficiuȝ. Miretur nullus si plures dānentur. fortassis videbitur alicui ꝙ si forsan a deo repelli debeat tā ꝙ meretrix prostituta. Sed vt dicit Bernardus: vt deductum fuit in deductione thematis ad deum recurrere potest tan ꝙ filius ad patrem: ⁊ sic quicquid contingat sicut filius prodigus miam inueniet. Sed audiant tales qd in auctē. scribit: vt cum de appellatione cognoscit. §. cās collatione. viij. Et habetur trāsumptiue. Extra de iureiu. ca. quitauallis in glo. In qua ponuntur. xiiij. casus in quibus ⁊ ꝑpter quos meretur filius exheredari. ¶ Quorum primus est si filius enormem iniuriā patri irrogauerit. Aut si filius maleficus efficiat. Aut cū maleficis ꝯuersetur. Et. l. si filiā. C. de inoffi. te. filia se prostituens ante. xxiiij. annū meretur exheredari. Ad vos nunc est verbū meū peruersi homines: ad vos inꝙ sermones mei. Quā grauiorem iniuriā patri vro celesti possetis inferre ꝙ illā de qua ps. Supra dorsum meū fabri ⁊c. Quis queso grauior maleficio illo: q̄ die noctuqȝ i offensis dei delectatur furando: rapiēdo: blasphemando: ꝑiurando: detrahendo: inuidēdo: luxuriando. Si scriptū sit Exo. xxij. Maleficos nō patiens viuere: q̄so q̄ morte plectētur iniqui: q̄ ꝑ totam vitā suam in dei iniurijs debaccantur. Certe nisi tales resipuerit eis accidet: qd̄ in ps. dr̄. dilexit maledictōeȝ ⁊ veniet ei noluit benedictionē ⁊ elongabitur ab eo. Quid ergo tales malefici habent facere nisi exēplo horū leprosorum: ad deuȝ recurrere miam prestolando. iuxta formam verbi ꝑassumpti ꝑceptor ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.

¶ Quo ad primā visa in generali qualitate lepre ordine consequnti. videndum est in speciali de differentia lepre. Sic enī dicebatur in. l. leui. xiij. vel. xiiij. ꝙ sacerdos debebat inter lepram ⁊ leprā discernere ac differentias cognoscere. Nota vero qd̄ Mathei viij. Dicitur ꝙ saluatori descedenti de monte occurrit ei leprosus dicens dn̄e si vis potes me mundare. In figuram ꝙ dominus descendit super terrā ad saluandum genus humanum per fidē patrum sibi occurrens ꝙ totū leprosum erat lepra pcti primi parētis. In scriptura autē reperiunt septem genera leprosoꝝ ꝭm septē peccata mortalia. lepra enī supbie figurata per lepram Ozee qui officium sacerdotū incensum ponendo vsurpare voluit: ꝑpter qd̄ leprosus effectus est. ij. Parali. xxvi. Hec lepra mortalis est cū quis scienter propter honorē ambit: ⁊ appetit beneficiū sibi incōpetēs: vel ꝑ media incōuenientia. Et hec est supbia lucifera: vel cum q̄s ceteris despectis cupit honorari ꝺ pressionē ceterorū notabiliter cupiendo: ⁊ hᷓ est supbia pharisica. Lepra auaricie per lepram giezi figuratur: qui ꝑpter auariciam leprosus est effectus. iiij. Regum. v. ⁊. i. q. i. Cū ordinaretur eps qd̄ dedit aurū fuit: qd̄ perdidit anima fuit: auaricia ponit̄ mortalis rōne iniusti modi acquirendi: q̄ est multiplex ꝑ symoniā vsuram fraudē ⁊c. etiā rōne detinendi seu defectu resistendi: qn̄ debet ⁊ pōt: ⁊ aliqn̄ rōne distribuendi: licet nō sit ita planū. lepra luxurie figuratur per lepram Joab de qua. ij. Regū. iij. Non deficiebat de domo Joab fluxum seminis sustinēs ⁊ fusum tenens: cadens gladio ⁊ indigens pane. leprosus pondera hec. Lepra inuidie figuratur per leprā marie sororis Moysi: q2 ex inuidia murmurauit cōtra Moysem facta est leprosa Numeri. xij. Inuidia ex genere est mortalis rōne actus volūtarie adiuncti: qn̄ quis scienter ⁊ deliberate tristat̄ de magno bono alicuius vel gaudet ⁊ letatur deliberate de malo ꝓximi corꝑali spūali vl' temporali. tali dr̄ Mathei. xx. An ocul9 tuus neqȝ est: q2 ego bonus sum. lepra accidie figuratur in lepra Moysi q̄ mittēs manuȝ suaȝ in sinu effecta est leprosa. Sic accidiosus omittit facere ea que debet: q̄ si sint in precepto: vt penitentiā agere iniunctaȝ: cōfiteri: cōmunicare semel in anno. Sed inobediens parentibus ibat ꝑ villam: quando debet audire missam in dn̄ica cum possset: tunc leprosus efficitur. lepra ire ꝑ leprā naamam figuratur: qui abijt indignatus mundatus non est nisi ira deposita. iiij. Regum. v. Uel cū ira ponitur mortalis: vel qn̄ quis magnū damnum illi qui non meruit infert: vel propter vindictā: vel quando ira est tanta ꝙ prorumpit scienter in blasphemiam dei ⁊ sanctorū: quasi vindicando de eis. vl' quādo quis irascitur tm̄ ꝙ proponit

q̄ nullo pacto succurret ei tm̄ irascitur etiā si videret eum in extrema necessitate. lepra gule figuratur per quattuor leprosos q̄ manebant iuxta portam samarie q̄ accesserūt ad tentoria inimicoꝝ ad comedendū꞉ bibēdum.iiij.Regū.vij. quattuor em̄ modi sūt gule sm̄ Johannē cassianū. Estq; gula qn̄ fit deliberate mortalis ad prouocandū se ad luxuriā vel ꝯtempnēdo preceptū dei ꝛ ecclesie sine quacūq; necessitate. O deus summe quis horum leprosorū multitudinem dinūerare posset. Omnes em̄ declinauerūt simul inutiles facti sunt nō est qui faciat bonum ꝛc. decem hic ponūtur leprosi. numerus em̄ denarius vniuersitatē figurare potest qm̄ ad ipm̄ numerū reducuntur. Sic vniuersum genus humanū his lepris videtur esse infectū. Serpens em̄ antiquus q̄ vocatur dyabolus ꝛ sathanas seducit vniuersum orbem. vnde ꝛ Leuitici. xiij. ꝛ. xiiij. Ponitur lepra in capillis in barba in cute in veste ꝛ in domo vt noteť q̄ mortale peccatum incurritur in mala cogitatione dispositiue tm̄: in voluntate in consuetudine ꝛ in opere ꝛ peruersa societate. O leprosi vniuersi peccatores singuli ad deū recurrite cū his decem leprosis misericordiam poscite. Iuxta formā vbi preassumpti. iesu pceptor miserere nostri ꝛc.

¶ Quo ad secūdum principale viso sermōe precedenti q̄ leprosi vt mundenť: debēt stare a peccato cessando leuare vocem intense dolendo. Consequenter dicendum est quomodo debent se ostēdere sacerdotibus pure confitendo. Pro cuius euidētia nota quod dr̄ Leuitici.xiiij. Leprosus qui a lepra mundari valebat ostendebatur: ꝛ debebat: ꝛ vestimenta sua aqua lauare postq̄ sacerdoti p̄ntatus fuerat barbam radere: ꝛ oues deo offerre. hec lotio vestimentoꝝ purgatio est peccatorum in ꝯfessione. Per singulas noctes ait ps. Lectum meū lauabo ꝛ stratū rigabo lachrymis: leproso q̄ cuidā dcm̄ fuit iiij. Reg. v. Vade ꝛ lauare septies ꝰ septē lepris supra dictis. In iordane. i. in ꝯfessione hic notare poteris: si necesse sit pluries confiteri oīmoda opportūitate oblata. nō videtur amator sue conscientie: qui tam longo tempore vulnus peccati mortalis perferre videtur in mente. hec confessio licet debeat habere plura precipue: tamen debet habere tria.

Integritatem.
Distinctionem.
Examinationem.

¶ Presupposita tm̄ cessatione ille integritatem notauit q̄ dicit Johan. vij. Totum hominē sanum feci in sabbato. distinctionem seruauit ille q̄ ait: quot annos hꝫ in infirmitate sua. Examinationem aūt ille q̄ dicit. iniquitatē meam annūciabo ꝛ cogitabo ꝛc. O infelix peccantiū vita: ꝛ quis est q̄ discernere hec oīa poterit q̄ in his preuidit. reddite ergo queso sacerdotibusq; vos ostēdite miam poscendo sm̄ formam verbi preassumpti. Preceptor miserere nostri.

¶ Dn̄ica.xiiij. post penthe. Ser.xxvi.

Querite regnum dei ꝛ iusticiam eius Mathei. vi. ꝛ in euangelio hodierno. dn̄m deū tuum adorabis ꝛ illi soli seruies Deute. vi. Beatus Aug. libr. de cogna. vere vite declarans finem aīe rational' q̄d videlicet debeat agere ꝛ quid desiderare ait Constat profecto naturā rōnalē ad hoc esse factam vt factorem suū verū intelligat: intelligendo diligat ꝛ diligendo in eo qui est vita eternaliter ꝛ beate viuat. Si ergo sic p q: aīa sacra est: vt eternaliter viuat merito debet ei subseruire in p̄nti seculo: ac totius conatibus regnū illud supnum querere et fideliter seruiendo firmiter mercedē eternā sperare. In figura huius Gene. xxix. dr̄. Quod labā dicit ad Jacob nō: q: frater meus est seruus mihi. Rn̄dit seruiam tibi pro rachel: erat em̄ pulchra ꝛ venusta aspectu ꝛ diligebat eam Jacob nimis: ita q̄ videbantur ei dies pauci pre amoris magnitudine Jacob intelligitur supplantator: ꝛ significat eos qui supplantāt mūdū carnē ꝛ dyabolum: qui gloriam paradisi diligunt: quā habere cupiunt. Ideo conantur seruire deo ꝛ labores p̄ntis vite videntur eis pauci pre amoris magnitudine. Tanto em̄ est inquit Aug. li. de ciui. dei. lucis eterne iocunditas vt si liceret p vnā solā diem ibi morari merito cuncti dies p̄ntis vite pleni delicijs cō

temnerentur. Sed certe proh dolor de multis pōt dici illud qđ Iere.xvi. scribit. Ecce vnusquisqꝫ ambulat post prauitatē cordis sui vt me nō audiat. Sed talibus pōt contingere illđ qđ eiusdem. v.dr. Sicut dereliquistis me ⁊ seruiuistis deo alieno in terra vestra. Sic seruietis dijs alienis in terra nō vestra: qđ ne vobis contingat. Audite quid samuel vobis pcipit.i.Regū.vij. Preparate corda vestra domino: ⁊ seruite illi soli ⁊ eruet vos de manu philistijm. dnm ḡ tuū adorabis querēdo.s.regnū dei ⁊ iusticiā eius.

¶ Pro fundamento mouetur qstio. An oēs hoīes regnū dei seu beatitudinē appetant. Pro rnsione pmitto ꝙ beatitudo dicit̄ tripliciter. Primo modo p dispositione ad btitudinem. sicut.i. Ethic. dicit philosopphus ꝙ pueros bone ydolis btificamus. Secundo mō dr beatitudo qđam meritorū excellentia: ac eleuatio in vtute quā phūs vocat felicitatē.i.⁊.x.Ethico. Quā dicit psistere in contēplatione substantiaꝝ separataꝝ. Tertio modo dr beatitudo adeptio summi bōi quā Boe. diffinit lib.de psolatiōe di. Quod beatitudo est status oīm bonoꝝ aggregatōne pfectus. Et.i.Ethi. Sub noīe felicitatis dr: felicitas est opatio fm optimam potentiam in vita continua ⁊ pfecta. his suppositis rndet Sco.xlix.di.iiij.ꝙ duplex est appetitus: videlicet.

Naturalis.

Deliberatus.

¶ Appetitus naturalis est inclinatio cuiuslibet rei q̄ naturaliter tendit ad suum finem ⁊ pfectionē. Appetitus aūt rōnalis dr voluntas libera libere actum suū eliciens. Appetitu ergo naturali oēs appetūt beatitudinem. vnde Aug.xiij.de trinitate. Ad appetendū beatitudinē natura compellit: cui summe bonū creator indidit. Appetitu aūt ratōnali non sic: q2 voluntas cum sit libera: modo vult vnū: modo aliud: ideo hoc appetitu non oēs appetunt illam.s.veram beatitudinē. Miretur nullus si plures dānentur. omnes vellent frui delicijs pntis seculi: ⁊ postmodū gloriam eternā habere: sed hoc fieri non potest. de reg.iur.dr lib.vi. Rationi congruit vt substituatur in onere qui substitutus est in honore. Ad vos peccatores est verbū istud: delicias haurite, voluptates capite: honores ambite: ad magna anhelate: temporaliaqꝫ pcurate: qm post hō lucrum onera subibitis. onus hoc ponitur Romanos.vi. Stipendia peccati mors: finis em̄ illoꝝ mors est. Ne ḡ tali oneri subijciamini regnū dei querite.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima qualiter dei regnū sit q̄rendum.
Scđa qđ sit hoc impediēs abijciendū.

¶ Quo ad primā ptem modus querendi regnū dei ponitur Canti.iij. vbi dr. In lectulo meo quesiui per noctes: quē diligit aīa mea quesiui ⁊ non inueni. seq̄tur. Inuenerunt me vigiles. Sequitur paululū. cū pertransissem eos inueni quē diligit aīa mea. Quid aūt per lectulos nisi delicie pntis seculi. Lu.xiiij. Precipitur seruo existēti ad cenam. Exi cito per vicos ⁊ plateas: ⁊ quoscunqꝫ inueneris compelle intrare cecos et claudos. Quid p custodes ciuitat̄ nisi abijcientes seculi honores. Custodi me ait ps. a laqueo quē statuerunt mihi: ⁊ a scandal̄ operantiū iniquitatē: regnū dei in oībus his non inuenitur. Sed cum pertransisset eos ait aīa deuota. Inueni quē diligit anima mea. vult ergo dicere hic textus ꝙ non in diuitijs: non in delicijs: non in honorib⁹ regnū dei querendum est: sed alibi ⁊ pbat̄.

Exemplo.

Auctoritate.

Probatione.

¶ Omnes siquidē dant testimoniū. veniat Johan. baptista ⁊ dicat. vt em̄ regnum dei acquirere posset. Teneris sub annis: desertum est ingressus. Paule qđ dicis: oīa ait arbitratus sum vt stercora: vt xpm lucrifacerem Philip.iij. Petre qđ dicitis.i.Petri.i. Omnis caro fenū: ⁊ oīs gloria eius quasi flos agri. veniamus ad exempla. Quid oēs apostoli martyres: pfessores: virgines aliud fecerunt ꝙ hec.iij. voluptates delicias ⁊ honores contempnere: durissimaqꝫ tormenta tolerare: vt ad regnū celorum possent peruenire. distenti em̄ sunt non suscipiētes redēptionē: vt meliorē īuenirēt resurrectōē ad Hebr.xi. Ratio quare in his nō est felicitas est triplex: videlꝫ.

Cōmunitatis.

Miserabilitatis.

Insensibilitatis.

¶ Quo ad primũ videmus ꝙ hic oĩa cõmunia sunt iustis ⁊ iniustis bonis ⁊ malis: immo multoplus in his abundãt mali ꝗ̃ boni. Ex hoc formatur ratio ꝫm Thomã contra gentiles.ca.viij. Quod beatitudo cũ sit bonum summũ dari nõ debet nisi iustis et bonis.non em̃ secũ hꝫ aliquod malum: ⁊ ergo in his non beatitudo: cũ dantur bonis ⁊ malis. vnde Aug.de ciui.dei.xvij. placuit q̃dem diuine ꝓuidentie pparare in posterũ bona iustis quibus nõ fruãtur mali: ⁊ mala impijs quibus nõ cruciarentur boni. Et lactantius diuinarũ institutionũ li.iij. Oꝫ summũ bonũ hominis summe in eo constitui: quod cõe cum alijs animalibus eẽ non possit. Sed vt feris dentes arietis cornua volucribus pẽne propria sunt. [illegible] hominum ad summũ debet ascribi: sine quo rationem sui conditoris vel creatoris admittit. Nam ꝙ viuendi aut generandi datũ est omnibꝫ naturale est. Summũ tamen non est nisi quod est vnicuiqꝫ generi proprium. Tertia ratio sic deducitur. felicitas summa nõ est vbi magna miseria est: felicitas em̃ siue btitudo aut regnum dei est status in quo vbi nulla est indigentia: nulla miseria: sed in omnibus istis voluptatibus honoribus ac diuitijs magna miseria est. Testes sunt labores in acquirendo: timores in habendo: ⁊ dolores in ꝑdendo. vnde Boeti.de consol. li.ij.prosa.iiij. Quis tam composite felicitatis: vt non aliqua eius parte cum sui statꝰ qualitate rixetur. Et Augu.de ciuitate dei Omnes homines ꝙdiu in hoc mũdo sunt mortales ac miseri sunt. Tertia vero ratio deducitur sic beatitudo est finis satiãs appetitum. Sed hec non satiant. dicit em̃ Augu.lib.i.confessionum. Quia fecisti nos ad te inquietum est cor nostrũ donec quiescat in te. Non solum autẽ hoc animus debet ꝑtransire qui vult regnũ dei querere: quia illa in se illud regnum seu beatitudinẽ non continet: imo quia ad illud peruenire impediunt. vnde Grego. Et ponitur.xliiij.di.c. bonorum auctori aliter inherere non valemus: nisi cupiditatẽ que est radix oĩm malorum a mentibus nostris resecemus. Cupiditas autẽ hec est appetitus inordinatꝰ oĩm que sub deo sunt. Ad vos ergo o auari Ad vos vsurarij. Ad vos fraudulẽti, Ad vos fallaces raptores: causas iniquas faciẽtes: est verbum istud. querite regnũ dei ergo si bi displicet ꝙ bona temporalia habemus. Absit. Abrahã diues deo placuit: ⁊ alij multi: sed sibi displicet ꝙ iniuste: quia non subuenitis in necessitate: quia aliud ꝓ mutuo exigitis tẽpus vendendo: ponendo vos in tuto: ⁊ illum contracturũ in periculo: quia falsificatis pondera: mẽsuras ⁊ dicitis purum ⁊ bonũ quod est inutile: quia opprimitis iniuste: quia munera capitis indebite. Ad vos ambitiosi officiorum: qui indigni estis vel ꝓpter defectum litterarum: vel ratione male vite. querite regnũ dei: quoniaꝫ dicitur vobis.ca.multi.dist.xl.⁊ sunt verba Criso. Qui priatuꝫ querit in terra confusionem inueniet in celo. Ad vos adulteri luxuriosi: fornicatores: ⁊ concubinarij est verbum istud. Querite regnum ⁊c. quoniaꝫ ad Philip.v.dicitur. Omnis fornicator ⁊ immundus non habent partẽ in regno christi ⁊ dei. Et auari aut adulteri regnum dei non possidebunt.i.Corin.vi. Hec omnia cõtemnebat: ⁊ super omnia regnũ querebat qui dicebat vnam petij a domino hanc requiram ⁊c. Sed an populus christianꝰ nũc deum requirat: ac beatitudinem velit: Iere.ij. Duo mala fecit populus meus: dereliquerunt me fontem aque viue: ⁊ foderunt sibi cisternas dissipatas que continere non valent aquas. Audiant tales quid eis dicat Aug.lib.i.confessionũ. Redite preuaricatores ad cor. ⁊ inherete illi soli q̃ fecit vos stare cũ illo ⁊ stabitis: qescite in illo ⁊ quieti eritis: q: oĩe qđ queritis ab illo est. Iđo iuxta thema q̃rite regnũ dei ⁊c.

¶ Quo ad scđam ꝑtem: cũ appetitꝰ regni dei sic iussit vt incertꝰ sit hoĩ: mirandũ est valde qđ sic hoĩes retardat ⁊ ĩpedit a bono ⁊ ab obtinẽdo btitudinẽ: Rñsio ẽ. Sic eiꝫ fides est ꝑncipiũ totiꝰ boni meritorij opis qm̃ sine fide ĩpossibile ẽ placere đo ad Heb. xi. sic vtiqꝫ ĩfidelitas ꝑncipiũ ẽ ac radix oĩꝫ maloꝝ. Et principiũ totius mali. ꝓbatur.

Auctoritate.

Exemplo.

Et ratione.

¶ Auctoritate numeri.xx.dicitur. Quia nõ credidistis mihi vt sanctificaretis me corã filijs israel non introducetis hos populos

in terrā quā dabo eis. ⁊ Johā.iij. Qui credit in filiū dei hꝫ vitam eternā. qui aūt incredulus est filio nō videbit vitam eternā: sed ira dei manet sup eum. Rōne probaṫ sic: qꝛ tria q̄ speramus ⁊ timemus cadunt sub fide: non aūt sub naturali cognitione. Si ergo quis nō credat: nec hec ꝓsequereṫ: nec illa fugiet. Exēplo probaṫ. trāsiturus est aliquis p viam ignotaꝫ: ⁊ monetur ab aliquo amico ne ad sinistraꝫ declinet sub periculo capitis: non vult credere: capiṫ capite truncatur. quare hoc? qꝛ credere noluit. Sic vtiqꝫ: o mūdani pctōres iniqui ab amico vrō: ab apostolis: a sanctis monemini: ne viā tenebraꝝ arripiatis: ne pctā sectemini: alioquin dānabimini. quare hoc? qꝛ credere nō vultis. Sed perquirere vellem que est ratō huius incredulitatis? Certe est duplex ratio: scilicet.

Affectio iniqua.

Et punitio iusta.

¶ Dicit enī Seneca. qḋ miseri volunt facile credunt. transierūt enī in affectionē cordis. Amor enī diuitiaꝝ ⁊ affectio execāt eos: qꝛ non pn̄t credere ꝙ malum sit advsuram tradere ꝯtract⁹ iniquos facere. sic amor vanitatū facit ꝙ mulieres nō credūt ꝙ ex vanitatibus sequātur tot mala. Sic de similibus. Prouer.xviij. Non capit stultus verba prudentie nisi ea dixeris q̄ versantur in corde suo. Scd̄a causa huius incredulitatis ē punitio diuina. Apoca.vlti. Qui in sordib⁹ est sordescat adhuc. Merito enī qui deū reliquit: a deo meretur relinq̄. Dicit enī Aug. Ab hac aiauersione pcutiṫ pctōr ⁊c. Sic ei dr̄ Jsa.vi. Exceca cor ppl'i hui⁹ ⁊ aures eius aggraua. O ppl'e infidel': dicet forte q̄libet vrm̄. Credim⁹ oīa q̄ eccl'ia credit. Sꝫ audiāt q̄d dicaṫ ad Titū.i. Fatenṫ se nosse deū: factis aūt negāt. Querite ḡ regnū dei ⁊c.

¶ Dominica.xiiij. post penthe. post prandium. Sermo.xxvij.

Querite regnū dei: vbi.s. Beati viri tui: ⁊ beati serui tui: qui stant coram te sp ⁊ audiunt sapientiā tuā.iij. Regum.x. Ad eos qui toto corde deū querūt regnūqꝫ exoptant per reginā sabba sub typo de gloria veri salomonis cōgaudētes vba sunt ista. Quia multi carnales hoīes brutaliter viuentes regnū dei nō credunt: nec exoptant: sicut hec regina Sabba audiēs famam Salomonis in terra sua vix poterat credere. Sed postmodū venit in comitatu magno a finibus terre audire sapientiā salomonis: ⁊ locuta est ei vniuersa q̄ habebat in corde. Videns q̄ꝫ domū suā: quā Salomon edificauerat: ⁊ cibos mēse eius nō habebat vltra spm̄: sed dixit Salomoni. Ver⁹ est sermo quē audiui sup sapiētia tua ⁊ super sermonibus tuis in terra mea: ⁊ nō credebam narrantibus: donec ipsa veni ⁊ probaui oculis ꝙ media ps mihi nūciata non fuerat. Sic vtiqꝫ aīa deuota ab oībus istis sensibus abstracta ⁊ ad celestes mā̄siones per ardēteꝫ charitatē eleuata clare cognoscit ꝙ regnuꝫ dei est quēadmodū foret. Et ad hoc tria nos monent.

Primū est corpis statura recta.

Scd̄m est aīe simplicitas pura.

Tertium est iustorū conuersatio secura.

¶ De primo dicit Bernar. sup can. Staturam homini deus dedit rectā vt decor corporis deformitatē aī argueret. Erubesce ḡ: ait idē. o aīa diuina similitudinē tuā i pecudem cōmutasse. ⁊ Ouidius. Pronaqꝫ cōspectāt animātia cetera terrā: Os hoī sublie dedit celūqꝫ videre Jussit: ⁊ erectos ad sydera tollere vultus. ¶ De scd̄o ait idē Ber. Cetera aīam afficere cū possint: reficere tn̄ nequeunt. ⁊ hoc qꝛ aīe simplicitatē penetrare nequūt. Sed solus deus mētibus illabiṫ qui fecit illas. Pone ḡ me: ait ipse de⁹ Can.viij. vt signaculū sup cor tuū: qꝛ aliud sꝫ ingredi nō poterit. Vn̄ nec in corpibus obsessoꝝ demones exīites aīabus illabunṫ sed solū applicantur. Vt hꝫ Bona.di.viij.ij. Nota aūt si velis ꝙ aliq̄d pōt agere in aliud dupliciter. Vno mō p ꝯtactuꝫ: ⁊ sic corp⁹ agit in corpus. Scd̄o p applicationē: ⁊ sic agit spūs in spiritum. ¶ De tertio principali dicit apl's Philip.xli. Saluatorē expectamus dn̄m iesum xpꝫ: q̄ reformabit corpus humilitatis nostre ꝯfiguratū corpori claritatis sue Et ad Hebre.vlt. in psona omniū iustorum dicit. Non habemus hic ciuitatē manenteꝫ: sed futuram inquirimus. Sed

certe nūc proth dolor: de xp̄ianis p̄ūs seculū habitantibus pōt dici illud.ps. Oculos suos statuerunt declinare in terrā. ꝛ Roma.i. Qui cum deū cognouissent nō sicut deū glorificauerunt sed euanuerunt in cogitationibus suis ꝛ seruierūt creature potius q̄ creatori. O filij hoīm vt qd diligitis vanitatē ad deū redite. solē iusticie xp̄m aspicite. stellam maris videte. virginē scꝫ mariā contēplamini. ꝛ ipꝫ dei regnū querite. Iuxta thema preassumptū.

¶ Pro fundamento mouet̄ questio ex quo hō naturalit̄ beatitudinē appetit. Querit̄ an possit illud velle absqꜫ boni intētiōe. Rn̄det bonauē. dis.xxxiiij.ij. q̄ aliquid fieri pret intentionē boni potest intel[...] tripliciter. Unomō q̄ volūtas velit aliquid quod malum esse bene apprehendit alteri sed non sibi: ꝛ sic voluntas maxime deprauata potest velle malum. Secundo q̄ voluntas velit aliquid quod in se est malum: habet tamen spēm boni: ꝛ sic voluntas bene pōt malum velle. Tertio mō potest intelligi q̄ volūtas velit malū nulla apprehensione addita nec sibi nec alteri: ꝛ sic voluntas velle malū non pōt ſm positionē theologoꝝ. Et fundatur i dicto beati dionysij dicentis. q̄ nullū operatur ad malū aspiciēs. licet Sco. di. xliij.ij. videatur remanere dubius. Quia videlicet voluntas cū sit libera pōt: vt videt̄: malū velle nulla rōne boni sibi p̄ntata sicut dici potest de odio dei. Miretur nullus si plures dānētur. Dicit̄ em̄ de seruis nō ordi. q̄ seruus ordinari non dꝫ. Et ideo precaueri dꝫ qd̄ vituperari pōt. C. quoqꜫ de preci. impera. nō offe. l. si ſm dr̄ q̄ seruus iperatori preces porrigere nō dꝫ. Ad vos o scelesti pctōres est verbum istud. qd̄ hic seruus q̄ dignus nō est ad ordines ꝓmoueri nec corā deo supplicare nisi ille de quo dr̄ Jo.viij. Qui facit pctm̄: seruus ē pcti. Quero quot hodie pctā cōmittuntur? quis blasphemias numerare sufficiat? q̄s piuria odia luxurias verba ipudica? q̄s voluntates corruptas? O mortales miseri si nō cū angelis ordinemini vbi locati erit̄? Eya queso ad deum redite ꝛ regnū eius querite. Iuxta thema.

¶ In isto sermone erunt due partes.

¶ Quo ad primā: quia plerique vellēt regnū dei possidere: non tamen faciendo opera regno dei digna. Notandū q̄ in thema dr̄ nō solum querite regnū dei: sed additur. et iusticiam eius. Iusticia hec: inquit glosa in h̄ passu: est facere oīa que xp̄s mandauit. Frustra enim quis regnū dei sperat si opera nō faciat. Regnū em̄ dabitur genti facienti fructus eius. Math.xxi. Nec oīs qui dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celoꝝ. Math.vij. Que em̄ ratio vt qui nūq̄ benefecit premiū habeat tale: ac si ꝑ totam vitam bene vixisset. vnde Ecclesi.xxv. Que in iuuentute tua nō congregasti q̄nō in senectute tua inuenies. Et aug. de fide ad pe. Firmissime tene et nullatenus dubites nō oēs qui intrāt ecclesiam catholicā sunt recepti ad gloriā: sꝫ eos dūtaxat credere vēturos qui ꝓcepto baptismate fidē cū operibus tenuerunt. Nota tn̄ sperare ad dei gloriā pōt itelligi tripliciter: vt ait bonauētura.xxvi.di.iij. Primo cū fructu ꝛ proposito: vt qui bene vixit ꝛ ꝓponit i posterū deo placere talis sperat. Alio mō ꝓposito tn̄ vt qui nihil boni fecit: sed tn̄ nūc paratus est d̄sistere a pctis: ꝛ licet talis possit sperare non tn̄ ita securus est. Tertio mō large q̄s pōt dici sperare q̄n videlicet a peccatis nō desistit: nihilomin᷑ estimat deum pctm̄ suū non punire. ꝛ talis nō dꝫ dici sperās: sꝫ presūptuosus. De tali dr̄ Eccle.xxxvij. Presūptio nequissima vn̄ creata es. De tali etiā pōt verificari qd̄ scribit̄ di.xciij.c. Dyaconi sunt. vbi dr̄. Miseratio dei ac pietas nr̄m solū reditū requirit. Si aūt duri colli fuerimus: si reuerti noluerimus assidue peccantiū nō miserebit̄ deus. Querent ergo qui salutē cupiūt iusticiā regni. Dicit̄ eniꝫ.xij.q.ij. ca. si seculi leges. Summū in rebus bonis est iusticiā colere: ac sua cuiqꜫ iura seruare ꝛ Prouer.xvi. Initiū bone vite est facere iusticiā. Hec iusticia regni dei licet oīa ꝓcepta ad salutem necessaria cōtineat precipue tn̄ tria que ponūtur insti. de iusticia ꝛ iure continet: que sunt.

Honeste viuere.

Neminē ledere.

Unicuiqꜫ ius suū tribuere.

¶ De p̄mo dicitur.i. Thessalo.iiij. Hec est em̄ voluntas dei sanctificatio vr̄a vt sciat vnusquisqꜫ vestrum vas suū possidere in sanctificatiōe ꝛ honore. Et alibi. Omnia honesta ꝛ ſm ordinē fiant in vobis.i. Chorinth.xiiij.

Nec honestas potest attendi quantum ad totum hominem vt nullum peccatum mortale regnet in homine. secundum illud. Abijcientes omnem immundiciam et abundantiam malicie. Jac.i. Potest intelligi secundo quantum ad peccata carnalia vt omnimode abijciantur que efficiunt hominem brutalem ac honore indignum. secundum illud. ps. Homo cum in honore esset non intellexit etc. De secundo.i. Thes sa.iiij. Neque quis supergrediatur aut circumueniat fratrem suum in negocio: quoniam vindex est dominus de omnibus his. De tertio. Mat.v. Si offers munus tuum ad altare et recordatus fueris quod frater tuus habet aliquid aduersum te relinque ibi munus tuum ante altare et vade prius reconciliari fratri tuo. Redde ergo quod debes. Math.xviij. Sed nunc queritur in hac mala xpianitate quis honeste viuat? quis proximum non ledat: quis alteri ius suum tribuat? vt de manifestis et patentibus taceam dicit ad Ephe.v. Que ab ipsis fiunt in occulto turpe est dicere. Dedit enim eos deus in reprobum sensum et tradidit eos in passiones ignominie Roma.i. Taceo de adulterijs stupris et incestibus et peccatis contra naturam fornicationibus et concubinarijs nec loquor de matrimonijs que ibi committuntur. nouit ille qui nihil ignorat cum lingua cum oculis cum digitis nouit ipse quod inicio contracta sunt si interuenerit affinitas si durantibus fuit aliquid seuum perpetratum.i.q.i.c. Principatus scribitur difficile est vt bono peragantur exitu que malo sunt inchoata principio. Quis insuper quis proximum non ledat. dicitur Hiere.ix. Unusquisque a proximo suo se custodiat et in omni fratre suo non habeat fiduciam: quia omnis frater supplantat: omnis amicus fraudulenter incedit. Testimonium prebeant omnes mechanici si ledant proximum suum in quacunque arte vel artificio si non sit aliqua fraus. de vsuris et furtis manifestis taceo. Sed mercatores in pannis: tinctores in coloribus: apothecarij in speciebus: mercionarij in mercibus: sutores caligarij: ac alij singuli sciunt Uere videtur illud impletum. Hiere.vi. Cuncti faciunt dolum: si ledant quoque proximos suos in fama in anima in malum inducendo: cuius tamen iactura non ponderatur. O bone iesu: inquit Bernardus in quodam sermone: totus mundus videtur contra te coniurasse: quia quasi in quolibet statu sunt aliqui alios inducentes ad dei offensam: cum tamen hec lesio permaxima sit. vi.q.i. Ex merito. deteriores sunt qui bonos mores corrumpunt quam qui predia et possessiones diripiunt. Sed quis est qui proximo suo ius suum tribuat. Omnes: ait apostolus: que sua sunt querunt non que iesu xpi. inter omnia autem ad salutem necesaria hoc est potissimum quod proximo fiat restitutio: quia alienum iniuste detinens inuito domino et secundum rectam rationem nolens restituere est in peccato mortali. Nihil autem prodest homini ieiunare orare et alia bona religionis facere nisi mens ab iniquitate cohibeatur: vt dicit de conse.di.v.ca. Nihil. Quilibet ergo reddat vnicuique quod suum est. Regnum dei querat ac iusticiam: et salus erit. Juxta thema. [illegible] querite regnum dei.

¶ Quo ad secundum principale viso quod sic mouemur regnum dei querere et iusticiam eius mirum satis est quid nos detineat cur ea ad que obligamur non facimus. Sed respondeo in promptu. Dictum enim fuit in sermone precedenti: quod fidei defectus non impedit. Nunc restat secundum videlicet anime et salutis conteptus. Nouerat hoc qui dicebat. Prouer.xviij. Impius cum in profundum peccatorum venerit contempnit. conteptus iste ex duobus causatur.

Primum est quia spiritualia et celestia non meditatur.

Secundum quia circa temporalia et mundana se implicat.

¶ De primo inquit Greg. in homel. Distare inter delicias corporales et spirituales solet: quia spirituales non habite fastidiuntur atque minime desiderantur. habite autem amplius cupiuntur. secundum illud Eccle.xxiiij. Qui me edunt adhuc esurient. Corporales vero habite fastidiunt. vnde et idem in alia homel. nos inducens ad dei regnum querendum quasi per defectum considerationis non contenamus tamen bonum ait. Si consideremus fratres que et quanta sunt que nobis promittuntur in celis vilescunt omnia que sunt hic in terris etc. Sic filij israel fastidientes manna nec diuinum beneficium cogitantes quod tamen erat quod ille cibus deuote sumentibus omnem saporem suauitatis ministraret: mortem sibi optabant dicentes. vtinam mortui essemus in egypto cum sedebamus super ollas carnium. vt dicit Numeri. De secundo. Animalis enim homo: ait apo.i. Corin.ij. non sapit ea que dei sunt. Ubi sunt qui ocu-

los suos statuerũt declinare in terrã: quo cõtra vt homo mentẽ eleuaret ad celestia ꝛ ð aĩa cogitaret in ligno alto suspendi voluit. Sic eñ scribitur. Numeri.xxi.ꝛ Deuto.viij. Erat serpẽs in heremo qui vocabat̃ dispas flatu vrens q̃ filios israel occidebat. super q̃ moyses ad deũ recurrens audiuit vt serpentem eneũ suspenderet̃ in ligno: quẽ aspicerent filij israel ꝛ sanarent̃. Spũaliter xp̃iani in deserto pr̃esẽtis seculi exñtes serpẽte infernali pcutiunt̃ qui ð̃r dispas.i.situla: q꞉ sitim generat. ꝛ notatur in hoc pctm̃ auaricie: flatu vrens: ꝛ in hoc notatur pctm̃ superbie. Dicit̃ etiã scorpio: q̃ quasi in facie ridet: sed in fine pũgit. Ad oĩa incõmoda huius serpentꝭ iubemur respicere serpentẽ encum formã habentẽ sine veneno.i.[illegible] in cruce habentẽ spẽm hoĩs sine pctõ. Ad hui⁹ consideratiõnẽ nos monet ber.di. Attende o aĩa q̃ꝫ grauia fuerũt vulnera tua ꝑ quib⁹ fuit necesse dñm xp̃m vulnerari. Noli ergo vilipendere aĩe tue dignitatẽ ꝑ qua a tãta maiestate tantã vides exhiberi cõpassionẽ. ꝛ berñ. Sublime est aĩe principiũ que non nisi xp̃i sanguine redimi potuit. Quã ergo cõmutatõeꝫ ꝑ aĩa tua das ꝑ nihilo. O mortales miseri. o infelices pctõres ad deũ redite ꝛ regnũ dei querite.

¶ Dñica q̃ntadecima post penthe. Sermo.xxviij.

Adolescẽs tibi dico surge. Luc.vij. Surge ꝛ inuoca deũ tuũ. Jone.i. Spũs sancti ad pctõres i mortali pctõ exñtes verba sunt ista. Ubi duo notantur.

Primũ est pcti derelictio.
Scðm auxilij imploratio.

¶ Quo ad primũ tria nos iducũt de aliquo surgere seu recedere.
Uilitas.
Sterilitas.
Periculositas.

¶ Que tria sũt in pctõ mortali. quare meritoꝫ hõ surgere seu recedere. Uilitatẽ nouerat. Hiere. Trenoꝝ.iiij. qui dicit. Denigrata est facies eius super carbones: ꝛ nõ sunt cogniti in plateis. Sterilitas exprimit̃. Luc.xv. a filio ꝑdigo qui dixit. Ego aũt hic fame pereo. Periculositas vero notat̃. Ecclesi.xxi. Quasi a facie colubri fuge pctã. si accesseris ad illa suscipient te dentes leonis. O pctõr ergo surge. q꞉ hoc pctm̃ onus grauissimũ est aliquo nemo surgere valet ꝑpria virtute: subditur. Jnuoca deũ tuũ. Sic fecert fili Jabes galaad obsessi a naas: q̃ miserũt nuncios in gabaath sauli quib⁹ ait. Cras erit vobis salus cũ incaluerit sol.i. Regũ.xi. Jabes interpr̃tatur dolens vl' excecata vel excitata: ꝑ hoc aĩa peccatrix gr̃a priuata significatur q̃ dolens de pctõ: recurrere dꝫ ad deũ diuinuꝫ auxiliũ per saul.i. per xp̃m implorandũ. Jntelligit̃ eñ saul expeditus. Hic fuit xp̃us a sanctis patribus desiderat⁹. aliũde eñ non apparet salus. Qui ei sine saluatore querit salutẽ: ꝛ sine vera sapientia vult salu⁹ esse nõ sanus sed eger est. Cras aũt ꝑmittitur auxiliũ a dño dum videlicet homo ꝑponit in futurũ peccatũ derelinquere ꝛ facere dei beneplacitũ decetero. vnde Luce.xxiiij. Ego sum noli timere. Ubi dicit glosa. Ego suꝫ q̃ in omni tribulatione parat⁹ assisto. tũc eñ maxime indiget deo cũ per mediũ virginis inuocat̃. ẽm illud berñ. in sermone. Sileat miam tuam virgo benedicta quicũqꝫ inuocauerit ꝛ senserit repulsaꝫ. Adolescẽs ergo tibi dico surge ꝛc.

¶ Pro fundamento mouet̃ questio quia hic peccator sub typo adolescentis mortui designat ad relinquendũ pctm̃. Merito querit̃ An liberũ arbitriũ maluꝫ possit habere ꝑ obiecto. Argumenta sunt ad vtrũqꝫ parte: q꞉ potentie rõnales sunt ad opposita ꝛ liberũ arbitriũ aliq̃n eligit malũ. Sꝫ in oppositũ ẽ: q꞉ si malũ fit obiectũ liberi arbitrij vnicuiqꝫ erit liberũ arbitriũ malũ vel saltẽ pteẽ. Rñsio dicendũ ẽm bonauẽ. in.ij. sen. dist. xxij. q̃ possumus loqui de libero arbitrio in q̃ntum est cõe deo ꝛ creature: ꝛ sic obiectum eius est bonũ ꝛ equũ. Malum vero non est obiectum: nisi quis dicat illud obiectum: q꞉ volũtas respicit ꝛ delectatur. Si autẽ loquamur de libero arbitrio vt est in creatura sic est loqui dupl'r.
Aut inq̃ntum liberum.
Aut inq̃ntum deficiens.
Jnq̃ntũ liberũ natũ ẽ exire i actũ eq̃tatꝭ seu eq̃tate informatũ. Si aũt loquamur de co

in̄ꝑtum deficiens: sic erit in actū deformatum sic ꝙ actus peccati libere elicitus erit a libero arbitrio in̄ꝑtum deficiens. Et qđ dicebatur de potentijs rationabilib⁹ ꝙ sūt ad opposita intelligitur de potẽtijs creaturarū in̄ꝑtum sunt defectibiles. Dicit idem bonauẽtura. vel si attribuatur deo: tunc opposita capientur positiua nō. illa que dicūt priuationē aut maliciam. Mireretur nullus si plures dānentur. Dicitur enī. C. de actio. empti. ꝛ venditi. l. i. Omnē possessionez seruituti subiectam seruitutem soluere tenetur. Scribitur quoqꝫ. xxix. q. ij. Si quis ingenuus. ꝙ scienter contrahens cū serua matrimoniū dissoluere nequit. Ad vos indurati est verbum istud. nūc peccata scienter facitis grauissima seruituti subijciendo. Joh. viij. Qui facit peccatum: seruus est peccati. obnoxia sunt seruituti sūme: quā vt euadere possitis: verbum saluatoris audite dicentis. Adolescens tibi dico surge. ¶ Nota etiā questionem. Utrum peccator qui significatꝰ per adolescentez mortuū possit resurgere a culpa sine gratia? Bonauẽtura. xxviij. dis. ij. dicit ꝙ non.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima de pctī morte detestanda.
Secūda de spirituali resurrectione amplectanda.

¶ Quo ad primā nota ꝙ peccatum mortale congruenter significatur per mortem: et peccator bene representatꝰ per mortuuz. Dicit enī aug. sup Jo. quod facit anima in corpore hoc facit deus in anima. Tolle animā a corpore: mēbra illa ꝗtūcūqꝫ pulchra sint deformia manēt. Tolle deū ab aīa nihil formositatꝭ remanet: supple in eē gratuito. Ratio autē quare mortu⁹ sigt pctōrem est ꝓpꝰ similitudinem.
Quia mortuus.
Nihil operatur.
Sensu non vtitur.
Terre deputatur.

¶ Sic vtiqꝫ peccator ꝗdiu est in pctō mortali nihil facit condignū vita eterna. diuinam inspirationem non sentit: ꝛ terre tenebrarū siue inferni locum expetit. De primo ps. Os habent ꝛ non loquentur: oculos habent ꝛ non videbunt ꝛc. Multa enim bona ex genere faciūt plures: qui in peccato mortali existunt: sed quia gratia priuantur talia opera non viua sed mortua reputantur Respexit enim dominus ad Abel ꝛ ad munera eius. Geñ. iiij. Non enim sufficit ꝙ opera sint bona bōitate et circunstātia nisi sint bona bonitate meritoria de qua triplici bonitate. vij. disti. ij. habet Sco. ꝛ. xviij. q. quoli. O quot bona perduntur ꝛ tamen non sunt obmittenda: quia saltem de congruo disponunt. Multipliciter enī nos dominus nititur retrahere a peccato. Indurati tamen peccatores non sentiunt. vñ Iere. xxxi. Apprehendi manū eorum vt educerem eos de terra egypti. ꝛ eiusdem. viij. dicitur. Apprehenderunt mendaciuz ꝛ noluerunt reuerti. hoc attendat[illegible] audientes predicatiões habentes [illegible]rationes videntes bonoruz exemplaritates qui nolunt odia relinq̄re blasphemias auferre concubinas repellere: ab vsuris cessare: habemus de. iij. ysa. xxvi. In terra sanctorum iniqua gessit: tollatur impius ne videat gloriam dei. Ceterum mortuus.
Priuatur vita.
Dignitate.
Nomine.
Possessionibus.
Et amicis.

¶ Ita anima per peccatuz. Primo amittit deum qui est vita eius. Deutero. xxx. Ipse est vita tua ꝛ longitudo dierum tuoꝝ. Secūdo amittit dignitatē. ps. Homo cum in honore esset ꝛc. et similitudinem diuinam cōmutauit ꝛ bestialem. Ecclesia. x. Quis honorificabit exhonorantem animaz suam. Tertio amittit nomē. Exodi. xxxij. Qui peccauerit mihi delebo illuz de libro vite. In figura huius nomen diuitis exprimitꝰ. Luc. xviij. Memoria enim iusti cum laudibus: nomen autem impiorum putrescit. Prouerbiorum. x. Quarto amittit merita ꝛ virtutes meritorias: que sunt hominis optime diuitie. Trenorū. i. Manuz suaz misit hostis ad omnia desiderabilia eius. Quinto amittit amicos id est angelorum custodiam: et si non in toto quia nunꝙ hominez ex toto relinquit ꝗdiu est viator: relinquit tamē sepe ꝗtuz ad multos effect⁹. Iere. li. Curam⁹ babylonez ꝛ non est curata dereliquamus eam. ysa. v. Aufferam sepem eius ꝛ erit in direptionez

Attēdite peccatores hic miseri infernū pre stolantes: mortuosq; se pctō videant. Quoniā vero a dn̄o tertio mortui legunt suscitati. Nota tria genera peccatoꝝ. vnde de peni. dist.ij. Sicut tribus gradibus dicit august. Sic tribus gradibus peruenitur ad peccatum.
Suggestione.
Delectatione.
Et consensu.
¶ Ita tres sunt differentie peccatorum.
Cordis,
Oris.
Et consuetudinis.
¶ In cuius tres mortuos dominus suscitasse videtur.
Primū peccatū notatur in puella mortua, Mathei.ix.
Scdm in isto adolescente.
Tertiū in lazaro mortuo.
¶ Johan.xi. de pctō male voluntatis dicit. Sapien.i. Peruerse cogitationes separant hoiem a deo: qđ nō est intelligendū de cogitatione pura: qꝛ talis nō est pctm̄. Sȝ de cogitatione volūtatis consentientis. de qua Hiere.xviij. Dixerunt iniq; venite cogitem⁹ cōtra hieremiā cogitationes. Pondera hic de volūtatibus iracūdie furti fraudis luxurie ꝛ contumeliaꝝ que oīs deliberate sunt peccata mortalia ꝛ totiens quotiens. Nota pmo de voluntatibus sine opere in litigijs in mercationib⁹ quo ad fraudes ꝛ cauillationes. Nota etiā de volūtatibus precedentibus aliqñ p mensem p tres menses aut mediū annū seu annū ꝛ hmōi. de peccato opis Jaco.i. Peccatū cum consūmatuȝ fuerit generat mortē. numerātur piuriavni⁹ mensis ꝛ blasphemie. O deus verax de pctō consuetudinis pōt dici illud.i. Thimo. Uidua viuens in delicijs scȝ male cōsuetudinis mortua est. Quartuȝ est pctm̄ obstinationis qđ nō remittitur: in cui⁹ signū nō legitur quartū mortuū suscitasse. Sed dicit sine mortuos sepelire mortuos suos. Math.viij. Et de his quattuor dr̄ amos.i. Et habetur. de pe. di.i.c. Sup tribus scelerib⁹ damasci me conuertā sup quartū non cōuertam. vbi glo. numerat hec quattuor pctā. O adolescēs audi vocē dn̄i dei tui ꝛ a pctō surge ne forte obstinatus pniam agere queas.

¶ Quo ad secūdum pncipale qꝛtuȝ detestāda est mors peccatoris tantuȝ est desideranda vita penitentialis. Suscitatus fuit hic adolescens: vtinā ꝛ nos suscitare possemus Que aūt hystorialiter in suscitatōne huius fuerunt facta: in anime spirituali suscitatione exiguntur.
Primo plorat mater vidua,
Scdō accessit iesus.
Tertio tetigit loculū.
¶ Et portatores steterunt dicitq; mortuo. Adolescens tibi dico surge. Moraliter loqndo vidua hec conscientia est siue aīa que videlicet filiū. s. liberi ar. merito flere debet dicendo illud.ij. Regū.xiiij. heu me mulier vidua ego sum supple minus dolēs. Quātus aūt debeat esse hic dolor dicit Augu. necesse est: vt tantum vrgeatur dolor qꝛtum inhesērat amor. peccator ergo inquit idem de peccato doleat: ꝛ de dolore gaudeat. Secundo accessit iesus per misericordie oblationē. videns enim filium prodigū a longe mīa motus ē ꝛ pcurrēs cecidit sup collū ei⁹. Conuerte nos ait Hiere. Trenoꝝ.v. ꝛ ꝯuertem̄. Tertio tāgit loculū. i. cōscientiā peccatoris ꝛ eā alloquitur. qꝛ si illud. ysa.lij. Excutere de puluere pctōꝝ consurge ad opa virtutū: se de ꝓprio pctō discutiendo. Tangit aūt loculum inspiciendo: vel flagellando aut bn̄ficia collata ad memoriā dulciter reuocādo. Tact⁹ iste est dn̄i exercituū. de quo amos.ix. dn̄s ds exercituū q̄ tāgit terrā ꝛ tabescet ꝛ lugebunt oēs habitantes in ea. Tangēs quoq; leprosū. Math.viij. mūdauit eum. Sic nos dignetur mūdare ꝛ tāgere: vt a pctō mortali valeam⁹ surgere ꝛ pro cōclusione deū magnificare q̄ visitauit plebē suā ꝛc.

¶ Dominica.xv. post penthe. post prandiuȝ. Sermo.xxix.

Adolescēs tibi dico surge vbi.s. Surge fac: ꝛ domin⁹ erit tecum.i. paralipo.xxij. Regis dauid ad salomonē filium suuȝ: vt templuȝ edificaret hystorialiter v̄ba sūt ista. Spiritualiter autem.ff. ad peccatores vt a peccatis surgant: ꝛ bona faciāt sūt nūc scripta vbi tria notantur.

Primū est peccati derelictio.
Secūdm boni operis prosecutio.
Tertiū dei pia approbatio.
¶ Pro pmo sicut dictū est smone pcedenti: tria sunt genera pctōꝝ:scꝫ.
Uolūtatis.
Operis.
Et consuetudinis.
¶ Que a deo remittuntur:si peccator velit resurgere ac resipisci:ꝛ cuilibet istorum dicitur. Surge. Tribus em̄ generibus personarū dr̄ surge:videlicet.
Jacenti.
Sedenti.
Dormienti.
¶ Sedet quis in pctō p consensū: iacet per operationē:dormit p consuetudinē.De pmo Hiere.xxij.Erubesces ab oī malitia tua qui sedes in libano:ꝛ nidificas in cedris.liban⁹ interptatur candor:cedrus dolor. Qui ergo sedet in pcti delectatione qui dolorem postmodum infert erubescat a malitia sua nisi surgat:ergo surgite a malitia postꝙ sederitis qui manducatis panē doloris:qui scꝫ cōsentitis peccato.De secūdo. Trenoꝝ.ij.Jacuerunt in terra foris senex ꝛ puer. Josue.vij. Surge cur iaces pronus in terra. peccans em̄ miserabiliter auertit̄ ꝛ illaqueat̄ plen⁹ indignatione dn̄i.ysa.li. Filij tui proiecti sūt dormierunt in capite oīm viarūꝫ sicut orix illaqueat⁹ pleni indignatione dn̄i. Est aūt orix aīal siluestre simile capre imundum diuino sacrificio non aptū. orix ergo illaqueatus est animus immūdum funibus peccatorum.tali dr̄.Ephe.v.Surge qui dormis ꝛ exurge a mortuis:ꝛ illuminabit te xp̄s. Parū autem est velle malūꝫ deserere nisi quis velit bene agere.Jdeo subditur. Spera ī domino ꝛ fac bonitatēꝫ.ps.xxxvi.ysa.lvi.Facite iusticiā ꝛ iusta est salus mea vt veniat et iusticia mea vt reueletur.Beatus vir qui facit hoc ꝛ filius hoīs: qui apprehendit istud custodiēs man⁹ suas ne faciat malū.O miseri pctōres a pctis ergo surgite qꝛ vobis dr̄ adolescens tibi dico surge.
¶ Pro fundamēto mouetur questio. An liberū arbitriū ab aliquo agēte creato possit cogi:respondet beatus Bonauē.ꝙ possum⁹ loqui de libero arbitrio dupliciter.Quantū ad actum exteriorē ꝛ ꝗtum ad actuꝫ ppriū ꝛ actū alienū.Si loquamur de libero arbitrio ꝗtuꝫ ad actuꝫ exteriorē. Sic respectu taliū actuū pōt interuenire coactio.pōt em̄ quis compelli vt coraꝫ ydola genua flectat: vt sic manibus ppꝛijs thura altaribus imponat vel incendat.Si autē ꝗtum ad actū interiorē qui est velle vel eligere seu consentire. Sic respectu talis actus potest induci liberū arbitriū:potest etiam impediri.Sed nullomodo potest compelli. Jnduci quideꝫ potest quando amat aliquid aliud a se ꝛ qꝺ infra se est. vnde per oblationem alicuius rei amāte potest induci ad consentiendum in aliquid efficaci persuasione per queꝫ modum ydolatre tentabant vel inducebant fideles vt ydola adorarent modo promittendo delectabilia:modo infligendo tristitiam Sed hec inductio longe distat a tractione. Secūdo modo potest impediri ppter inclinationē vehemētē ꝛ cōiunctionē sui ad naturam corporalē vt fit in voluptatibus carnis:sed quia hoc subest rationi: ideo adhuc non potest cogi.liberū enim arbitriū soli deo subiectū est.vnde Bern̄.de libero arbitrio voluntas pro ingenita sui nobilitate:nulla cogi potest necessitate.imo nec a deo cogi pōt licet possit imutari de vna volitione in aliā vt habet idem Bonauētura. Miretur nullus si plures dānentur. licet enim sciant ꝙ peccando dure seruituti obligentur peccatores:nihilominus existimant ꝙ deus eis misereatur:ꝛ ꝙ deus nihil lucretur in eorūdem dānatione.Et quia promisit eis de⁹ saluationem: ideo passim eum offendūt.Sed audiant tales quid dicatur.C.de conditio. ob cau.datoꝝ.l.i.ꝛ.ij.vbi per euidentiam casuū ibi contentorū habetur euidenter ꝙ pmissio facta ob certam causam vel conditionem nulla est si causa sistat vel conditio. Casus illius prime legis est.Quidam promisit centum coronas alteri: si duceret filiam suam in vxorē:non ducit ille filiam per matrimoniū. An pater promittēs teneat̄. certum est ꝙ non.Casus secūde legis est. ꝗdam legauit hereditatem filie sue: tali forma vt eius solueret debita:non soluit:an legatuꝫ teneat̄ minime. sic in proposito spōdet deus eternus gloriam paradisi: dūmodo anima sit sine peccato ꝛ sit in gratia: ꝛ p gratiam sponsa filij dei: dummodo anima

satisfaciat pro peccatis suis ꝛ nihil facit ergo habebitis absit. propterea Hiero. ꝛ habetur. xi. q. iij c. Existimant. Arbitranduꝫ non est in die iudicij illos tantum a dei filio esse negandos: qui in matrimonio christum negauerunt. Sed etiam omnes illos quorum opere vel sermone vel cogitatione christus denegatur. Ad vos ergo impij ac scelerati peccatores est verbum hoc dummodo christuꝫ factis non negetis: dũmodo faciatis ea propter que regnum celorum promittitur: dũmodo de preteritis peniteamini: ꝛ in posterum diuina precepta seruetis: quod vt faciatis in preassũpto themate dicit, Adolescẽs tibi dico surge.

¶ In isto sermone erũt due partes.
Prima de pctī morte detestanda.
Secunda de spirituali resurrectione amplectanda.

¶ Quo ad pmam viso in precedenti sermone: quid per mortuum significatur consequenter videndum est. Qui sunt portatores huius mortui. i. peccatores. Et nota ꝙ quẽadmodum quattuor viri ad sepulchrum corp⁹ mortuuꝫ deferunt. Sic quattuor aiam peccatricẽ ad infernũ deducunt vcꝫ.
Spes longioris vite.
Propositũ future emende.
Dilatio diuine vindicte,
Presũptio diuine mie.

¶ Quo ad primũ loquitur Hiere. Trenoꝝ. i. Sordes eius in pedibus eius. O quot homines viuere sperantes subito mortui sunt ꝛ quis numeraret. sic Luce. xij. Narratur parabola d illo qui dicebat: anima mea habes multa bona reposita in annos plurimos: epulare ergo ꝛ letare ꝛc. Cui dictum est hac nocte stulte animam tuaꝫ repetam a te. vn de seneca. Multos suam vitam prolongantes: mors incerta preuenit. vnde August. de vita misera. O vita presens quantos decepisti: quantos seduxisti: quantos excecasti: et dum fugis nihil es: duꝫ videris vmbra es: duꝫ exaltaris fumus es: dulcis stultis: amara sapientibus: qui te amant non te cognoscunt: qui te cognoscunt te negligunt. Sed prothdolor miseri peccatores in vita presenti ac si morituri non essent confidentes viuunt: ꝛ in bonis ducunt dies suos: ꝛ in puncto ad inferna descendunt. Job. xxi. Testes sunt lusores ludoꝝ prohibitoꝝ. testes sũt symoniaci. lubrici vsurarij ac alijs peccatis dediti. Et si dominus tangit loculuꝫ corporis per infirmitatem: stabit iste portitor. Quis est enim homo qui viuet ꝛ non videbit morteꝫ. Sed certe miseri peccatores qui nolunt nunc de sua morte salubriter cogitare velint nolint aliquando durum iudiciuꝫ sustinebunt. De secundo portitore dicitur ysaie. xxviij. Expecta reexpecta manda remanda: modicum ibi modicum ibi donec retrorsum cadant et conterantur. Mora eniꝫ regulariter est damnosa. de regulis iuris libro sexto. Et vbicunqꝫ mora affert periculum nullatenus est differendum. de electio. ꝛ electi potestate. c. Cũ inter vniuersas Quoniam enim qui non est hodie cras minus aptus erit. hic cadit questio an statim post peccatum necesse sit penitere ꝛ de peccato conteri. sanctus Thomas in. iiij. disti. xvij. videtur dicere ꝛ bene declarando ꝙ cõfessio potest differri sed contritio debet esse stati quando homo recolit de peccato. Scotus etiam in. iij. distin. xvij. dicit ꝙ preceptũ de dilectione dei est non tantum negatiuũ scilicet vt eum non odiamus: sꝫ etiam affirmatiuũ vt ipsum aliquando actu elicito diligamus: quod etiam videtur maxime specificasse in precepto de sanctificatione sabbati: qua die homo debet se recolligere: ꝛ si non sit in peccato debet deum laudare. Si vero sit in peccato cõteratur. Sed prothdolor vt dicitur Hieremie. viij. Non est qui penitentiaꝫ agat super peccato suo dicens qd feci. hic cadit exemplum arsenio demonstratum de ethiope ligna scindente ꝛ fasciculũ faciente: qui tanto plura ligna ponebat fascicl's maior erat. De tertõ portitore dicitur Ecclesiast. viij. Quia cito contra malos nõ profertur sententia: filij hominuꝫ absqꝫ timore vllo perpetrant mala: qui sic peccant: similes sunt furi qui quia propter primum furtum non suspenditur libentius ꝛ audacius ad similia regreditur. Talibus dicit apostolus. Roma. ij. An diuitias bonitatis eius ꝛ patientie ꝛ longanimitatꝭ cõtẽpnis. Scdm autem duriciã tuam ꝛ impenitens cor tuũ thesaurizas tibi irã in die idignatio

nis.⁊ reuelationis iusti iudicij dei. Sed au-
diant hij duo portitores ⁊ stent coram xp̄o p̄
ponentes penitere in futuro quid scribitur
Eccle.v. Ne tardes conuerti ad dominum et
ne differas de die in diem. Sed age bonum
subito enim venit ira illius. Audiat ⁊ terti
us quid dicit beatus petrus.ij.pe.ij.de an-
gelis peccantibus non pepercit: sed ruden-
tibus inferni detractos in tartarum tradi-
dit cruciādos. rudentes inferni sunt funes
peccatorum. quid ergo faciet homini vilissimo pec
catori. Quos enim diutius tolerat ait Grego.
non cōuersos acrius dānat. ⁊ valerius. Len
to enim gradu ad vindictam diuina procedit
ira: tarditatemq̄ supplicij grauitate compen
sat. De quarto portitore. Eccle.xxix. dicitur.
Repromissio nequissima multos perdidit.
nequissima enim repromissio est confidere q̄
homo q̄ nunq̄ bona egit debeat dei miseri-
cordiā obtinere ac si bene vixisset. vn̄. de pe.dis.
vij.c. Nullus ait augu. Illi aūt qui cū potue
runt nunq̄ cōuerti voluerūt tunc videntes
cū iam peccare nequeunt: nec sic facile acq̄-
runt quod volunt. Certe de tali pōt verifica
ri.qd̄ Ecclesi.xxix. dr̄. peccator transgrediēs
mandatū icidet in promissionē neq̄. Expe-
dit ergo q̄ dn̄s tangat loculū.i.conscientiā
vt iste portitor sistat. ⁊ Eccles.v. Ne dicas i
corde tuo miseratio dn̄i magna est multitu
dini peccatorum meorum miserebitur. ⁊ subdit cau
sam. mia enim ⁊ ira ab illo cito p̄cedunt. et in
pctōres respicit ira illius. Sistant ergo hij
portitores relinquant singuli peccata sua ⁊
audiāt dn̄m dicentē. Adolescens ⁊c.

¶ Quo ad secūdum pncipale suscitatus spiri
tualiter debet facere admodū huius adole
scentis. dr̄ enim de eo recedit ⁊ cepit loqui ⁊
tūc datus fuit matri sue. hec sunt q̄ ad vitā
spiritualē spectāt.

Primo enim residet in pctō cessando.

Secūdo loquitur confitendo.

Tertio datur matri sue ecclesie cōmunionē
faciendo.

¶ Quod cessatio a peccato sit necessaria pz
Johā.viij. Vade ⁊ amplius noli peccare. de
pe.di.iij. Irrisor est nō penitēs qui adhuc a-
git qd̄ penitet. inanis est ei pnia quā sequens
inquinat culpa. ad cessandū aūt a peccato
oportet cessare a tribus. Primo ab actu: alio
quin qui plangit preterita vt grego. vult: ⁊
peccare non desinit penitentiam aut agere
dissimulat aut ignorat. Secūdo oportet ces
sare a specie mali siue scandalo sm̄ illud.i.
Thessa.v. Ab omi specie mala abstinete vos
Nunc clama contra illos qui peccata conti
nuauerūt a.x.annis vel.xij. ⁊ sic de alijs: nec
cessauerūt ab vsurarijs contractibus illicitis
ponendo se in tuto: ⁊ illos cū quibus cōtra-
hebant in periculo: de tenentibus ⁊ exercen
tibus ludos prohibitos: de tenentibus con-
cubinas. Clama secūdo contra nō fugiētes
occasionem qui dicūt se nō posse caste viue-
re quia nec occasiones fugiunt aspectuū ta
ctuū frequentationē etiam ciborū. Clama
etiā contra scandala publice perpetrantes:
qui licet d[...]nt se malū non cogitare: sunt
occa[...] per suas lasciuias frequētias ver
ba gestus malorum peccatorū: vere resusci-
tatus super oībus hijs residet ⁊ finem impo-
nit. Quoniā qui baptisatur a mortuo: ⁊ ite
rū tangit mortuum: quid prodest lotio eius.
Eccli.xxxiiij. Postq̄ autē resedit debet loqui
⁊ confiteri: pro loco tamen ⁊ tpe. frequentia
enim confessionis est optima dilatio aūt peri
culosissima: quoniā vt ait aug. in sermone de
innocentibus hac aīauersione ⁊c. Miser er
go adolescens a peccato surge ⁊ pro conditi
one deum magnifica: qui visitauit plebem
suam ⁊c.

¶ Dn̄ica.xvi.post penthe. Sermo.xxx.

Um inuita-
tus fueris ad nuptias recū
be i nouissimo loco. Lu.xiiij
Amice quō huc intrasti nō
hn̄s vestē nuptialē. Math.
xxij. Ad xp̄ianos solo noīe re ⁊ ope vacuos
vba sūt ista. vbi aduerte spōsū nuptiali tri-
plici veste fuisse idutū in die dspōsatōis sui
cū ecclia ad quē ɔtēplandū imitamur p sa
pientē can.iij. Egredimi filie hierusalē ⁊ vi
dete regē salomonē in dyademate quo coro
nauit eū mater sua in die desposationis sue.

Primo fuit indutus veste alba cū illusus ab he
rode remissus fuit ad pylatum. Luce xxiij.

Secūdo veste rubea. Mat.xxvij. Clamidē coc
cineā circūdederunt ei.

Tertio veste purpurea. Jo.xix. Vestē purpu
reā circūdederūt ei. volens g esse de nuptijs

merito ꝛ numero his tribus vestibus debet indui.
Prima puritatē designat.
Scda charitatē insinuat.
Tertia penitentiā magnificat.
Primā suadebat q̄ dicebat Eccle.ix. Omni tpe vestimēta tua sint candida. Secūdam monebat btūs Pe.i.Pe.iiij. Ante oia autē charitatē ↄtinuā hn̄tes: qm̄ charitas operit multitudinē pctōꝝ. Tertiā vero sui exēplo cōmendat Joh.bap. De quo Johā.iij. Ipse aūt Johānes habebat vestimētū de pil' cameloꝝ ꝛ zonam pelliceā circa lumbos suos. Sed nūc ꝓh dolor! fizare tradūtur in p̄dam Judicū.v. Sizara intelligitur exclusio gaudij. peccans em̄ excludit a [illegible] gaudiū aut saltem materiā gaudij. Vestes g̃ diuersorum coloꝝ tradūtur in predam: q2 sc3 aia peccatrix spoliatur charitate: puritate: a penitentia siue austeritate. Ab illis vestibus alba ablata est. de qb' dr̄.ij.Pe.ij. Canis reuersus ad vomitū suū: ꝛ sus lota in volutabro luti. vestis rubea charitatis illis defic: qui leprosi exītes dum separātur iubentur hr̄e vestimēta dissuta. Leuiti.xiij. Charitas em̄ vinculū est pfectionis. ꝛ carens charitate si quid boni agit dissutū est: q2 nō est vnitum xp̄o capiti: nec mēbris. veste em̄ penitentie pdiderunt. De qbus dr̄ Mathei.xi. Qui em̄ mollibus vestiūt in domibus regum sunt. Dicat nūc cuilibet xp̄iano: interrogetur si habeat hanc vestē nuptialem: q2 si hac careat i morte dicetur ei. Amice quō huc intrasti ꝛc. Math.xxij. Quod ne nobis contingat. Recūbamus iu nouissimo loco saltē nos humiliando: illāq3 dominā adeamus q̄ inter oēs creaturas mortales se sūme humiliauit. cuius vestimēta sunt byssus ꝛ purpura castitas ꝛ charitas. vt ad nuptias eternas cū spōso sublimari possimus dicemus. Aue maria.
¶ Pro fundamēto mouetur q̄stio. Utrū aliquis possit certitudinaliter scire se hr̄e charitatē vel grām p quā quis efficit dignus nuptijs eternis. Rn̄det Aleran. in tertia pte: ꝙ quis pōt bn̄ scire se non hr̄e grām vel charitatē: vtpote q2 peccat vl' peccauit mortaliter: nec penitet: nec penituit. Pōt aliqs scdo se dubitare esse in charitate vel grā: vt de nullo peccato recordat' sup quo penituit nec tn̄ promptu se inuenit ad opera bona. Potest tertio qs ꝯiecturalit' se hr̄e charitatem scire: sed certitudinaliter per viā naturalem nō est possibile. Triplex est rō apud Bonauenturā.
Prima implicatio diuine acceptatōis.
Scda ↄformitas habitualis.
Tertia lipitudo oculi nr̄i mētalis.
¶ Esse gratū deo: ꝛ esse in grā implicat diuinā acceptationē: quā consistere circa nostrū actum ignoramus. Amicitia q3 dei acquisita h3 naturalē opationē q̄ ↄformis est actui elicito charitatis. Manifestissima q3 in natura nr̄o oculo mētali patiuntur esse manifesta. Grā autē vel charitas sunt pfectissima entia: saltē quo ad hoc qd̄ est vnire summo bono. dispēsatio q3 diuina voluit ea nobis celari p que possum' erigi in altum vane sup nos. Miretur nullus si plures dānentur. Preceptis medicis nō obtēperans morti ꝓximus est: nec ex hoc d3 imputari medico q̄ diligens fuit. ff. de officio presidis. l. illicita. Medico imputari nō debet: per cuius operā nō stetit: si languidus non cōualuerit. de reg.iu.li.vi.dr̄. Nō d3 imputari ei p quem nō stetit si nō fecerit per qd̄ ipsum erat faciendu3. Ad vos indurati pctōres fit verbū istud. Prohibet medic' patienti ne bibat vinū: ventū capiat: comedat carnes: fructus gustet: pisces manducet: q̄s languidus si sanari cupiat contrariū faciet. O filij dyaboli vos hoc verbū penetret. prohibet vobis ille celestis medicus: q̄ ait Mathei.ix. Non est opus valentib' medico: sed male hn̄tibus. Prohibet inqt vobis ne vinū voluptatis sumatis: obtēperare nō vultis: q̄d vobis manet nisi vt moriamini ꝛ dānemini: q2 ad nuptias grē penitētialis vocati estis vt supius ad nuptias glorie ascendere possitis. Attēdite qd̄ dr̄ in v̄bo preassumpto. Cū inuitatus fueris ꝛc. In q̄ verbo duo notantur.
Primū est nuptiaꝝ varia acceptio.
Scdm̄ est loci nouissimi debita electio.
¶ Quo ad primum sunt duplex nuptie.
Dyaboli sc3.
Et dei.
¶ Et quilibet hoꝝ hab3 sua nouissima vbi inuitati debent residere. Prie ergo nuptie sunt dyaboli. De quib'.ij. Machabeoꝝ.xiij.

Dr per figuram. Nichanor rogauit iudã ducere vxorem: filiosq; procreare. nuptias fecit: quiete egit: cõiterq; viuebãt. in hac auctoritate dyabolus tripliciter describit quo ad dignitatẽ naturaliũ. intelligitur enĩ nichanor statua lucida: et figit dyabolum: qui pre ceteris angelis in lucidis naturalibus est creatus. vñ dictus est lucifer. Sed q2 de bonis acceptis supbiuit ptra dñm: de celo cecidit Isa.xiiij. Quõ cecidisti lucifer q mane oriebaris. Lu.x. Videbam sathanã sicut fulgur de celo cadentẽ. Ubi aũt ceciderit dicunt doctores di.vi.ij. q angelus vel pt cõsiderari qñtu3 ad naturã. et sic debebat ei locus nobilissimus sc3 celũ. Uel qñtũ ad culpam: et sic debet ei locus vilissim9 sc3 infernus. vel qñtũ ad excercitiũ: et sic debebat ei locus medius. s. aer caliginosus. Multi hodie sunt files dyabolo q de bonis qbus deo seruire deberent ipm impugnãt supbiẽdo: detrahendo etc. Job.xij. Audacter prouocant eũ: cum ipse dederit oĩa in manib9 eorum. Sz certe bm leges vassalus insurgens ptra pricipem feudũ meret amittere: imo crimẽ lese maiestatis incidit. Notat enĩ.xxij.q.v.ca. de forma. Quid tenetur vassalus obseruare iurans dño suo fidelitatẽ. In textu et glosa. Quid ergo fiet illis q ptra deũ insurgũt sibi repugnant. De quib9 Job.xv. Tetẽdit aduersus deũ manum suã et ptra oĩpotentẽ3 roborat9 est. cucurrit aduersus eũ collo erecto et pingui ceruice armatus est. Certe rñdet ps.xx. Inueniat manus tua oĩbus inimicis tuis. dextera tua inueniat oẽs q te oderunt: pones eum vt clibanũ ignis.

¶ Secũdo dscribit quo ad virĩũ debilitatẽ cum dr. Nichanor rogauit Iudã. dicit rogauit non coegit. Non enĩ demones vt dicit Bonauẽ. pñt mentibus humanis vim inferre seu auctoritate principari. q2 si sic tũc ad peccandũ cogere possent: et ia3 pctm nõ esset voluntariũ: nec per consequens peccatum. hoc patenter ondit Math. iiij. vbi dicit demon saluatori. mitte te deorsu3. Piscator enĩ alicit pisce3: sed nõ cogit Prouer. i. Fili mi si te lactauerint peccatores nõ acquiescas eis. Tertio describitur quo ad operationũ iniquitatem: que psistit in tribus. Primo vult q homo peccator firmiter thereat sicut vir vxori. cum dicit ducere vxorẽ. hec vxor est iniqtas luxurie precipue et auaricie q sunt in anima posite causant quandam ydropisim: siue sit a cã calida siue frigida: que nõ facile curatur. Cupiditas inest a cã frigida per defectũ charitatis. et luxuria a cã calida per defectum castitatis. Et hec due sp inficiunt. Prouer.xxx. Sanguissuge due sunt filie dicentes. affer affer. Secundo q pctores suo malo exẽplo alios inficiant: cum dicit filiosq; pcreare. i. primo sibi siles facere in pctis. Gene.v. Adam. i. terrenus genuit filios ad similitudinẽ suam Tertio vult q hõ pctm nõ derelinquat. iõ dicit nuptias fecit et quiete egit cõiterq; viuebant. Nichanor et iudas significãt dyabolum et aiam xpianam. Interpretatur enim iudas confitens. pponit dyabolus anĩe delectationẽ: que videtur eẽ in peccato: vt sic infelicem psciam ligatã sp detineat. Sic sichen dinam corrũpit et tristẽ blãdicijs deliniuit. Gene.xxxiiij. Sic ifatuati pctores nihil de deo sapientes de solis diuitijs curãt: cogitando: tangẽdo: loquẽdo: de solis diuitijs cogitãt p phas et nefas fallaciã et fraudem: vsuram piuriã: aliaq; innumera non verentur cõmittere. Et quis horu3 multitudinẽ numeraret? Certe nõ immerito q de nuptijs xpi. Mathei.xxij. dicitur de his verificat: q implete sunt nuptie discũbẽtiũ. Ad has nuptias inuitantur peccatores p demones per apparentes cogitatões delectationes et societates. Prouer.i. Si te lactauerit pctores etc. O pctor si ad has nuptias aliqñ inuitatus sis. i. tentatus vt peccato psentias: aduerte q2 finis illorũ mors est et illas declina.

¶ Quantũ ad secundũ principale: l3 facile sit dicere q hec nuptie euitant: pauci tñ sunt q hoc faciũt. ppterea suadet saluator ad illas euitandũ. Recũbere in nouissimo loco. i. attendere diẽ vltimũ: in quo iudicari op3 et reddere ratione de omnibus q vnq cõmisimus. Et si in hoc loco recumbas. i. attente cogitas: nũq psenties. vñ Prouer. xxiij. Ne comedas cum homine inuido id ẽ dyabolo bibe et comede dicet tibi et mẽs ei9 non tecum cibos quos comederas euomes inuidus tabernari9 et proditor qui inuitat potatores: et eis ministrat carnes salsas nõ vt velit eorum delectationẽ: sed vt magis

bibāt ꝛ soluāt. dico in h mūdo: ꝛ magis soluantur in die nouissimo. Recūbe ergo in die iudicij: ꝛ deo tria mēteten⁹ digna resolue.
Discutionem.
Publicationem.
Exprobrationes.
¶ De primo Prouer. xxviij. Omnia enim corda scrutatur deus. Et ad Hebre. iiij. Uiuus sermo dei ꝛ efficax penetrabilior omni gladio ancipiti protegens vsq₃ ad ōfensionē aīe. De secundo Naū. iij. Reuelabo pudēda tua ꝛ ostendam gentibus nuditatē tuam. O si mala nunc secrete cōmittentes: vt falsarij quittantiaꝝ instrumentoꝝ litterarum: falsa pondera ꝛ falsas mēsuras habentes. Si adultere filios aliunde suscipientes: furcitias multas cōmittentes ꝛ similes attēderent: q: videlicet hec omnia publicabūtur certe desisterent a peccato: cum nec nunc pro toto mūdo vellent ꝙ eoꝝ nequitie ab alijs scirentur. De tertio ps. Existimasti: o peccator inique ꝙ ero tui similis pctm̄ tuum approbando: arguam te ꝛ statuam ꝯtra faciē tuam. Tunc dici poterit omnibus peccatoribus illud Deute. xxxij. Ubi sunt dij tui in quibus habebas fiduciā. i. delectationē assumptam in pctō: surgant ꝛ opitulent vobis ꝛ in necessitate vos protegant. tunc certe amici nō couenient: nec socij pctōꝝ ad defendendū vel succurrendū. Eya vt a peccato caueas recumbe in nouissimo loco iudicij: sc₃ mortis. Omīs vt ait Hiero. facile contemnit oīa qui sp cogitat esse moriturum. Et pro conclusione audias. Amice ascende superi⁹. Qd nobis donet dulcis Ihs. Amē.

¶ Dominica. xvi. post pēthe. post prandium. Ser. xxxi.

Cum inuitatus fueris ꝛc. vbi. s. Beatus qui custodit vestimēta sua ne nudus ambulet. Apoc. xvi. Quia sermone precedēti dictū fuit neminē ad dei nuptias ptigere: nisi vestē habeat nuptialē. Merito subijcitur illud correlariū. Beatus q ꝛc. vbi aduerte ꝙ queadmodū vestis tegit corpis turpitudinē: repellit frigoris calamitatē: ornādo tribuit honestatē. sic charitas vel virtus formata charitate tegit turpitudinē viciorū: ptegit a frigore tentationū: ꝛ ornat munere donoꝝ. De prima Exo. xxiiij. Habitauit glia dn̄i sup synai: tegit illū nubes synai: qd interptatur mandatū meū aīam significat volētē deo obedire decetero: hec tn̄ gloriam dei suscipit ꝛ nube ei⁹ gre tegit. Qui aūt sic teguntur btōs dicit ppha inquiēs. Beati quoꝝ remisse sunt iniqtates: ꝛ quoꝝ tecta sunt pctā. De scdo Sapien. v. Dextera tua teget eos. Habens enim charitatē resistere pōt peccatis ꝛ ipsa vincere: qd non possꝫ sine gra. non est volētis velle: nec currētis currere: sed miserentis dei. ad Ro. ix. De tertio. ij. paralip. iij. Domū q₃ maiorē texit tabulis abiectis. dom⁹ maior superior portio est rōnis q in gra ꝛ charitate pseuerās tabulis abietis tegit. Abies enim arbor est alte ascendēs. Et vt ait papias sigt eos q p contēplationes ad alta subleuant. Btūs q talia hꝫ vestimēta ꝛ dign⁹ sit nuptijs intereē xpi: vt sit de nūero illoꝝ de quib⁹ dr Apoc. iij. Hi sunt q nō inquinauerūt vestimēta sua ambulabunt mecū in albis. Qui enim malorū ꝯsortium exemplū ꝛ derisum spreuerūt. Merito singuli xpi consortio digni sunt. Ꝯponentes ergo vos veterē hoiem xpi exēplo ꝛ eius charissime mris p humilitatē recūbatis in nouissimo loco vt digni sitis nuptiaꝝ eius pticipes effici ꝛc.
¶ Pro fundamento mouetur questio: q: sermone precedēti dicebamus ꝙ cognoscere possumus per aliqua signa ꝙ sum⁹ in gratia. Merito qrit q sunt illa signa. rn̄det Alexan. iij. pte summe ꝙ tria sunt signa ex illo ps. Cū inuocarē ꝛc. vbi dr. Multi dicūt qs ostēdit nobis bona. Multi dicūt. i. multi homines qrunt in q perpēditis vos hr̄e gras. Et rn̄det ppheta. Signatū est sup nos lumen vult⁹ tui dn̄e dedisti letitiam in corde meo. In pace i idipꝫ ꝛc. Un̄ qn̄ est lumen in rationali: letitia in cōcupiscibili: ꝛ pax i irascibili Hec tria sunt multipliciter evidentia ꝙ aīa habet grām. Et si dicatur ꝙ hec in infideli pōt reperiri seu in peccatore. Rn̄det ꝙ sicut nō differt iocūditas fantastici vel somniātis a iocunditate vigilantis: sic differt letitia pax ꝛ lumē fidelis ꝛ iusti a letitia lumie: ꝛ pace infidel' ꝛ iniusti. Minꝫ nulli sit: si plures dānent. lꝫ enim plures ad

ecclesiam vadant horas et septē psalmos di cant: missam audiāt: nemine3 occidant: et multa alia bona facere videātur: ac p pñs supremo medico obtēperare nihilomin⁹ dā nantur. Ratio in promptu est. Dicitur eni3 de reg. iu. li. vi. Accessoriū seqtur suū princi pale: et. ff. de pignorati. actio. l. eleganter. §. qui reprobos. dr quod pecunia reprobata nō li berat soluentē: quin adhuc teneatur solue re. Malignis ergo pctōribus p dies annos et tempora in peccatis morientibus verbum hoc dirigatur. Ad hoc em quod pecunia bona sit op3 quod sit.

Justa materia.

Justa forma.

Justum pondus.

¶ Sic in actōnib⁹: vt deo placeant: oportet quod sint bone ex gñe: ex circūstantia et gratia nihil qd fit ptra preceptū decalogi est bonū ex gñe. Quot ergo parebunt blasphemie: p iuria: votorum trangressiones: false credulita tes: ebrietates: ludi: et lenocinia die dñica p petrata. Quo ibunt inuidi: rancorosi: et alie nū iniuste detinentes. Nonne hec passi3 p petrantur. Mirum nō est si a deo resecant. cum etiā bona ex gñe nisi debite fiant gra ta non sint. bonū em consistit ex integra cā. malū aūt ex singulis defectibus: vt dīc dio nysius de diuinis noībus. Redire ḡ op3 ad nuptias agni eterni: qr vocati estis vosqz humiliate. Juxta qd notatur in vbo premis so. Cū inuitatus et c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

¶ Quo ad primā viso de nuptijs dyaboli: qs debem⁹ euitare habem⁹ loq de nuptijs xpi quas habemus affectare. De qlib3 Apo. xix Gaudeam⁹ et exaltem⁹ et demus gl'iam do: qm̄ venerūt nuptie agni et vxor eius ppara bit se. Nuptie iste.

Primo iniciantur.

Scdo ratificantur.

Tertio psummantur.

¶ Primo iniciātur p fide3 in baptismo vbi rñdet baptisandus abrenūciare dyabolo et pompis eius. Scdo ratificātur p verba de pñti in pnia. De his duabus dr Osee. ij. Des ponsabo te mihi in fide q ad baptismū in iusticia et iudicio in mia et miserati ōibus. d3 esse hec spōsio in pñti contra procrastinā tes. Prouer. iij. Ne dicas amico tuo vade in xpo et reuertere cras dabo tibi cū stati3 pos sis dare. vñ Ambro. Si aurum tibi auferas non dicis cras veniā: sed iam exigis. Nemo differt: nemo se excusat: redēptō promittif: et nemo festinat. Tertio psummātur p gra tiam pfectā. ƒm illud Canti. xx. Dilect⁹ me us mihi et ego illi. Figurantur hec nuptie. Hester. ij. Ubi rex assuerus iussit cōuiuium preparari. Rex assuer⁹ interptaf btitudo: et figt xpm. hester abscondita figt aiam humilē que omīa vicia relinquens: et de offensis cō missis deo satisfaciēs: ac decetero in opib⁹ virtuosis se exercēs xpo vnitur sup q vnio ne oēs aie gratulanf. Sed tñ attende quod va ria sunt impedimēta mrimonij: q mrimo nium impediūt nō solū ptrahendū: s3 etia3 contractū dirimūt.

Primo seruitus ignota ptrahenti.

Scdo adulterium cū fidei datione.

Tertio machinatio piugis in morte3.

¶ De primo notaf. xxix. q. ij. Si qs ingenu⁹ De scdo dr extra de eo q ducit in mrimoniū quā polluit p adulteriū. c. vi. De tertio. xxxi q. i. ca. Si qs viuēte. Et de cōuer. infi. c. lau dabile. Attendant hoc vniuersi pctōres et p mo videāt si sunt serui. De qua Jo. viij. Qui facit pctm̄ seruus est pcti. hec seruituf pessi ma est: qz p3 tripliciter.

Ex origine.

Ex actu.

Ex stipendio.

¶ Originatur aūt a voluntatis defectu: et per hostis calliditatē. vñ ps. Fiat via illorū tenebre et lubricū et angelus dñi persequēs eos. A quo em quis superatus est eius fuus efficitur. et Petri. ij. Actus aūt huius serui tutis est turpissim⁹. Mittit em dñs tal' ser uū ipm in villam suā pascere porcos. Luce xv. Tertio stipēdiū est pessimū. Ro. vi. Sti pendia pcti mors. nā finis eorum mors ē. ibi dē. Qui ḡ nuptijs xpi vult interesse: et cum xpo despōsari fuitutē hāc a capite suo et cō scia d3 excutere vt xpo dño valeat piūgi. Se cūdo impedit adulteriū cū fidei datione.

Adulteriū cōmittit q sponso vero relicto dyabolo p blanditias ac pctā et delectatio nes adherent: q spreto deo sibi obtēperare nolunt: q eius mandata passim frangunt: qui supnā patriā puipēdūt. Sicut fecit re gina vasti nolens venire ad cōuiuiū assue

ri:τ ideo repudiata fuit. Tali aīe dr Iere.iij. Tu aūt fornicata es cū amatoribus multis τc. Tertio impedit machinatio cū effectu in mortē coniugij. hoc vicio primum laborant qui peccata peccatis accumulantes rursus xpm crucifigunt. fm illud Hebr.vi. Rursum xpm crucifigētes sibietipis τ ostētum hn̄tes. Caue ergo quicūqꝫ cupis his nuptijs interesse sponsoqꝫ xp̄o vniri:ne peccato maculatus sis. Dicitur de pe.di.i.ca.ecclesia. Ecclesia est sponsa xpi non hn̄s maculā neqꝫ rugam. Qui ergo aliqua sorde peccati.glosa mortalis pollutus fuerit nō est de ecclesia merito:lꝫ nūero esse videatur. Hic exclamat.qs erit de numero hax nuptiax? dr em̄ in ps. Oēs declinauerūt simul inutiles τc. τ Isa.i. Vulnus putredinis:videlicet luxurie:τ liuor inuidie τ iracūdie:τ oīs plaga tumens supbie τ auaricie nō est circūligata vinculis legis diuie:neqꝫ fota oleo cōsolationis τ grē. Certe remediuꝫ est vt fm eundē Isa.ibidem. Unusqsqꝫ p penitentiā emūdetur dcetero a peccato cauēdo. Ait ei lauamini τ mundi estote:quiescite agere puerse:discite bn̄facere:vt ad nuptias possitis peruenire.

¶Quo ad secundū principale: vt animus peccatox has nuptias exoptet:τ ad illas ptingat:recūbere oꝫ in nouissimo loco.i.considerent qd promittatur in fine hax nuptiarū:videlicet premiū celestis glie. Gratia ei9 premiaqꝫ diuina a nobis tripliciter cognoscuntur. Primo per viā causalitatis:τ sic deo attribuūtur noīa phīca:vt prima cā primū mouens primū principiū. Secūdo per viā eminētie:τ sic deo attribuūtur noīa analoga:vt dr φ nō solū est ens spūs intelligens sed est sup ens superintelligens τc. Tertio per viam negationis:τ hunc modū docet pcipue btūs Dionysius: vtpote φ deus nō ē corpus:non est materialis:visibilis:audibilis:odorabilis:gustabilis:tangibilis:sed totus desiderabilibus excedens hec oīa. τ hoc mō loqtur scriptura de beatitudine Isaye lxiiij. Oculus nō vidit nec auris audiuit τc. qm̄ tanta est φ lꝫ desiderari possit τ obtineri enarrari tn̄ neqꝫ. Sic hꝫ Augu.ad cyrillum dū de btitudine scribere vellet apparuit ei aīa bti Hiero.in suo obitu dicens. Augustine putas breui vasculo immittere mare totum a pugillo concludere terrax orbē? sequitur potius hec faceres φ gaudiorum eterne patrie:quibus btōx anime sine fine potiuntur minores intelligeres particulā. hec ibi. vex licet hec vera sint:τ a nobis nullo modo possint explicari: nihilominus explicare possumus φ fideles sponse xpi prout docet sanctus bonauentura in tractatu de triplici exercitio finaliter prestolantur. Unde sicut dicit idē bonauētura ꝯsiderādū est φ deus qui non mentitur sperātib9 τ diligentib9 eū ꝑmittit tria:q sunt,

Amotio oīm malox.
Associatio oīm sctōx.
Adimpletio oīm desideriox.

¶De primo Apoca.xxi. Absterget de9 oēm lachrymā ab oculis eox τc. O infelix hoīm genus calamitates huius mūdi times. eū timete qui pōt corpus τ aīam perdere i gehennam mittere. tu vero gehennā τ omne malū euadere cupies deo adiuuante. De secūdo ps. Principes populox congregati sunt cū deo Abraham. Math.viij. Uenient multi ab oriente τ recūbent cū Abraham: Isaac:τ Iacob in regno celorum. τ Math. xxij. Erunt sicut angeli dei in celo. O lāguidior miserior pauperes pctm̄ deserite:τ desiderate talē societatē. De tertio ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. τ Lu.xv. Surgam τ ibo ad patrem meū. Joh.iiij. Qui ei biberit ex hac aqua:scꝫ voluptate vite pñsentis sitiet iterū. q aūt biberit ex aq quaꝫ ego dedero nō sitiet i eternū. Si magna h glia nō fuisset nūqꝫ hāc nob saluator tāto pcio cōparasset:cū vna gutta sui sanguinis ꝑponderabit toti mūdo. O excecati pctōres pro breui voluptate tm̄ bonū pdētes. Tpale ei est qd delectat:sꝫ eternū qd cruciat. Ut qd igr diligitis vanitatē τ qritis mēdaciū. Ad nuptias spūales anhelate:vt audiatis p pclusione. Amice ascēde supius. Qd nob donet audire dulcis ihs q sine fine viuit τ regnat.

¶Dn̄ica.xvij.post penthe.Ser.xxxij.

Diliges dominū deū tuum ex toto corde tuo τ ex tota aīa tua. Mathei.xxij. Suadeo tibi emere aux igni

tum probatū vt locuplex fias ꝛ vestimētis albis induaris ꝛ nō appareat ꝯfusio nuditatis tue. Apoca.iij. Quantū estimationis ꝛ desiderij aīe debeat ineē sup habēda charitate verbis subsumptis ostēditur. vbi tria notantur.

Primū est charitatis excellētia.

Scdm est eiusdē obtinētia.

Tertiū est ipsi⁹ efficientia.

¶ Quo ad primū excellentia charitatis nomine auri prefiguraꝫ. Aurū eñ oīa metalla superat in valore ꝛ in ꝓciositate. Sic charitas oēs virtutes.i.Cor.xiij. Maior autē horum est charitas. precellit eñ charitas omnes virtutes.

In formatione.

In acceptatione.

In assimilatione.

¶ Virtutes eñ cetere possunt eē informes sola charitas informis esse nequit. Ipa est eñ forma finis ꝛ pfectio virtutū. Thimo.i. Charitas est finis precepti.i. adimpletio ad Ro.xiij. Plenitudo legis est dilectio. ipa sola charitas per se sola a deo acceptatur ꝛ opera aliarū per eam.i.Cor.xiij. Si habuero spiritū ꝓphetie: ꝛ si dedero oīa ꝛ charitateꝫ non habuero nihil mihi ꝓdest. Prouer.viij. Ego diligentes me diligo. Propterea sola assimilatur deo.i. Iohā.iiij. Deus charitas est ꝛ q̄ manet in charitate ꝛc. Propterea Augu.de moribus eccl'ie. Cum cetere virtutes bonis ꝛ malis sint cōmunes: videlꝫ fortitudo: pulchritudo: sanitas: agilitas: scia ꝛc. sola charitas excepta est: q2 terminus bonoꝝ est. Ex quo aūt tanta est merito dꝫ perquiri ꝛ obtineri. Sed de modo dicitur Apoca.iij. Suadeo tibi emere: sed qua pecunia ꝛ in q̄ apotheca. Constat eñ ꝙ emptor pecuniaꝫ debet dare propriā venditori: qm̄ si de rebus venditoris vellet mercantiā soluere nō eēt emptio. Querat ergo in se emptor denarios ꝓprios ꝛ monetam: ꝛ nil a se proprium inueniet nisi peccata. Apotheca vbi venditur hoc auruꝫ sancta crux est. Ueniat ergo quilibet peccator ad pedē crucis: ꝛ ibi deponat pecuniā proprie iniquitatis ꝛ aurū charitatis recipiet. Suadebat hoc Isa.lv. q̄ dicebat. Oēs sitientes venite ad aquas: charitatis supple. Et q̄ nō habetis argentum bonoꝝ operū ꝓperate ꝛ comedite. qđ si querat quis: quid faciet de hac moneta: respondet propheta Micheas.vij.c. deponet oēs iniquitates vestras ꝛ proijciet in ꝓfunduꝫ maris omnia pctā vestra. Profunditas huius maris est abyssus anime christi in passionibus ꝛ doloribus maximis amaricate. Sed queres si libenter pecuniaꝫ pctōꝝ nostroꝝ acceptabit. r̄ndet Isa.liij. ꝙ dn̄s super eum posuit iniq̄tates oīm nostroꝝ quo ad sufficientiā. Quid aūt sequatur ex hac charitate sic habita: notatur cū dr: vt locuplex fias ꝛ vestimētis albis indueris. Sapi.vij. Uenerunt aūt mihi oīa bona pariter cuꝫ illa. Charitas. eñ in anima exñs oēs opatōes actualiter vel virtualiter ꝓpter deuꝫ facit meritorias. In illud ps. Oculi dn̄i supple approbationis sup iustos: ꝛ aures eius ꝛc. He opationes sunt vestimenta illa alba q̄bus aīa indui dꝫ. De quibus Eccle.ix. Omni tpe vestimēta tua sint candida. Et ꝓpter hoc dolor filij Adam excecati hoc aurū charitatis paruipēdentes stercora pn̄tis seculi amplectuntur. quib⁹ clamat ps. Filij hoim vsq3 q̄ graui corde. An ignoratis illud.i. Iohan.ij Oñ qui diligit mundū nō est charitas patris cū illo. ꝛ Iacobi.iiij. Qui voluerit amicus esse hui⁹ seculi inimicus dei efficietur. Charitatē ergo cupite q̄ diuinoꝝ bonoruꝫ est acq̄sitiua ꝛc. siris pncipes oīm bonoruꝫ eccle. de ꝯsecra. di.iiij. Ecclesie charitas. Et hoc donū desiderandū est super oīa: qđ saluator indicare voluit dicens. Diliges dn̄m deum tuum.

¶ Pro fundamēto mouetur q̄stio. An possibile sit pro statu pn̄ti deum diligere ex toto corde: ꝛ ex tota aīa ꝛ ex tota mente. Uideꝫ ꝙ nō: q2 status vie nō permittit sp de dō cogitare: cū requirat distractionē circa q̄ corporis sunt. Contra hoc est primū mandatū in euangelio. Dicitur ergo nō est impossibile: q2 nullū mandatum precipue in noua lege est impossibile. R̄ndet Bonauētu. di.xxvij. tertij. ꝙ hoc preceptū impleri posse pōt intelligi dupliciter.

Primo negatiue.

Scdo affirmatiue.

¶ Negatiue nihil cogitet velit vel faciat cōtra dei dilectionē. ꝛ istud est possibile viatori mediāte diuina gra: qua oē peccatū potest euitari. Aliomodo affirmatiue: videlicet

tet quod semper actu toto corde: tota aia: et tota mente feratur in deum: et sic non est possibile pro statu isto: quod homo diu sit quin aliquid aliud a deo cogitet. et hoc de .l. com: quia de priuilegio speciali potuit dari aliquibus: vtpote virgini gloriose ac alijs fortasse qui per aliquod spacium fere bantur totaliter in deum.

¶ Nota autem quod secundum Alexandrum in tertia parte ex toto corde ex tota aia: et ex tota mente triplex inducitur amor: quem ad deum debemus habere: scilicet.

Intellectualis ex toto corde.i. intellectu sine errore.

Affectualis ex tota aia.i. voluntate sine contradictione.

Et memorialis ex tota mente.i. ex memoria respectu sapientie bonitatis et potentie sine obliuione.

¶ Miretur nullus si plures damnantur. Dicitur enim.C. de libertis et eorum liberis.l.ij. Libertus ingratus suo patrono in seruitutem pristinam redigitur. de clericis ordinandis ca. nullus di. Si quis de seruis suis quempiam libertati donauerit: et ipsum in presbyterum ordinari fecerit. Ille autem postea in superbiam elatus domino suo horas canonicas psallere noluerit: accusatus apud episcopum degradetur. hec ibi supple in pristinam seruitutem redigatur tanquam ingratus. Ad vos fit verbum hoc ingrati: scelerati: que peccatores petit a vobis patronus vester scilicet xps qui vos a seruitute peccati liberauit: vosque ad ordines angelorum promouit: vt sibi seruiatis et grati sitis. Non vultis eum audire: sed potius die noctuque in luxurijs spurcitijs ludis et blasphemijs occupamini: quasi sitis de numero illorum de quibus Isa.xxviij. Percussimus fedus cum morte: et cum inferno facimus pactum. proh dolor contendunt nunc peccatores quis plus deum offendat: quis plus terrena ambiat: quis plus in ista vita viuat: ac de deo non curant: mirum non erit: si a deo relinquamini quo contra ne hoc vobis contingat: ad deum redite iuxta missum factum legisperito. diliges dominum deum tuum etc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima qualiter sic elicitur dilectio dei.

Secunda quid est impediens amorem dei.

¶ Quo ad primam nota quod diuina dilectio vt ex sacra scriptura patet et dictis sanctorum elicitur quattuor modis.

Primo complacenter.

Secundo ordinabiliter.

Tertio obedienter.

Quarto appreciabiliter.

¶ Primo ergo debet diligi deus complacenter. diligere enim aliquem secundum phm.viij. Ethi.est velle ei bonum gratia sui: et dicitur amor amicitie. Et si per nostrum velle bonum dilectio possit inesse: vt pote: quia nostrum velle auxilio vel subsidio non indiget saltem bonum dilecti nobis placere debet. Sic dicit prosper. Quid est deum diligere nisi illi copulari aio: sibi complacere fruende visionis causa: affectum peccati odire: mundi fastigium contemnere. Dionysius quoque de diuinis nominibus dicit. dilectio est animi motus intimus in deum tendens non permittens dilectorem sui ipsius per mentis sobrietatem: sed eius qui diligit per mentis excessum: hec mentis dilectio seu eleuatio: etsi sepe deberet elici saltem diebus dominicis et festis. Sic enim dicit Sco.di.xxvij. tertij. Quod preceptum de diuina dilectione non tantum est negatiuum: sed affirmatiuum: vt scilicet tempore debito diligamus quod ecclesia videtur specificasse in precepto de santificatione sabbati. Quod si aiales et rudes asserant se non posse cogitare de deo nitantur de sacra redemptoris humanitate meditari: et de passione eius medullitus cogitando eidem intime affici: vt de tali verificetur illud.ij. Regum.i. Doleo super te frater mi Jonata decore nimis et amabilis super amorem mulierum. sicut mater vnicum amat filium ita te diligebam. Sic quoque dicitur de consecra. di.v.ca. ieiunia. In hac die nihil agatur: sed duntaxat hymnis et laudibus diuinis intendatur. Sed quis est nunc qui mentetenus de deo cogitet: quod mentem suam ad dei bonitatem sapientiam misericordiam clementiam iusticiam pulchritudinem et deliciositatem eleuet. Sed de huius enim seculi delicijs dicit ps. Oculi stultorum in finibus terre. de virtuosis vero dicitur. Oculi sapientis in capite eius. Eccle.ij. Caput autem viri xpus.i. Corin.xi. O quam parum homines presentis seculi de deo cogitant. testimonium ferant rancorosi: immundi: fraudulenti: vsurarij: luxuriosi: et non solum seculares et ignorantes: verum etiam ecclesiastici et religiosi. Ita vt de omnibus talibus vere possit dici illud. Mathei.ix. vt quid cogitatis mala in cordibus vestris: et Isaye.i. Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis

meis dicit dñs:hic libet querere. ¶ Utrum in sola cogitatione sit pctm̄:r̄ndet Alexan. in.ij.pte q̄ pctm̄ nō est in cogitatione pure speculatiua.primo pctm̄ em̄ formaliter est in voluntate:licet actus:intellectus possit deformari vt dicit sanctus Bonauē. di.xl. scdi.Cogitatio aūt habens delectationem adiūctā scienter ⁊ deliberate respectu eiusdem obiecti prohibiti vtiq̄ periculosa ē ẽm eundē Bona.di.xxiiij.scdi. Tho.⁊ Richar. Tales qui in talibus spurcitijs delectātur similes sunt filijs Israel:qui in deserto existentes recordabant̄ ciborū quos habuerāt in egypto: vtpote alia cepe ⁊ carnes. O de⁹ si sola delectatio talis a deo p̄iculosa est:q̄d esse poterit de volūtatibus:q̄d de actib⁹: dicant nūc pctōres dānati:quid diebus dñicis cogitant:q̄d dicant:aut q̄d faciant:pietes ecclesiaꝝ:si oculos si aures:si deniq̄ os haberent vtiq̄ quid fit in ecclesijs nostris dieb⁹ dñicis ⁊ festis de lenocinijs:aut spurcitijs v̄ba cogitationes passim̄ gerūtur durantibus missis ⁊ vesperis.ludis q̄ȝ ⁊ ebrietatibus dies festi exponūtur:vt vere ⁊ non immerito clamet Isa.i.de talibus.sabbata vestra abhorruit aia mea.Ponderaq̄ q̄ cōmittentes pctm̄ mortale de genere ẽm de lyra duo frangit precepta:qn̄ fit die dominica. O indurati deū diligite qm̄ ipse prior dilerit nos. Secūdo dȝ diligi ordinabiliter.i. ad Corin.x. Oīa quecūq̄ facitis in verbo aut in opere in gl'iam dei vestri facite. hoc signū potissimū est q̄ dilectus ametur ī oībus.ipse ⁊ honor eius q̄ritur ⁊ merito debēt oia referri in ipsum:qm̄ sicut ipse est primū principiū. Sic est finis vltimus oīȝ. Apoc. xxij. Ego sum alpha ⁊ o p̄ncipium ⁊ finis p̄mus ⁊ nouissimus.quare recte huic legis pe rito:⁊ cuilibet saluari cupiēti d:diliges dominum ⁊c.

¶ Quo ad secundū principale viso qualiter deus sit diligendus.videndū quid hanc dilectionem impedit. Et licet plura possint notari ijmpedimenta tm̄ duo notabimus.

Primum est mentis excecatio ⁊ inconsideratio.

Secundum est affectus depravatio et induratio.

¶ De primo nūc videndū est. Certū est eniȝ q̄ ẽm Aug.in.vij.de trini. Quod inuisa possumus diligere: sed incognita nequaq̄. Sic insensati hoies p̄ defectum p̄siderationis:recōsiliationis:⁊ recollectionis in deuȝ ipm non diligunt.vnde merito dicit̄ Isaye xlvi. Redite p̄uaricatores ad cor. Mod⁹ autē recognoscendi deū est per creationē ⁊ p̄ fidem. Et quomōcūq̄ cogitet̄ d̄ deo. Si bene p̄sideretur inuenit̄ in eo ratio ois diligibilitatis. de modo aūt cognoscēdi deū per creaturas d̄r Roma.i. Inuisibilia dei diuineq̄ p̄fectiōes per ea q̄ facta sunt a creatura mundi.i.ab hoie intellecta p̄spiciuntur. ⁊ Sapi.xiij. A magnitudine speciei rerum poterit eaꝝ creator cognosci. Quid magnitudo:plenitudo:pulchritudo:operatio:⁊ ordo rerū ẽm rōem durationis: situationis ⁊ influentie nil aliud pretendūt: q̄ potentiaȝ:summā sapientiā:bonitatē:pulchritudinē:speciositatē incōicabilē cum eo a quo oia h̄ p̄cesserunt. Quod si q̄d brutalis asserat se nihil videre de deo. Audiat Grego.in dyalogo dicentē. Si puulo in carcere nato mater recitat de altitudine celi ⁊ latitudine terre nunq̄d que puer nō vidit matri credere debet: Per fideȝ deū possumus cognoscere q̄ nobis asserit ecclesia. Que etiam fides nobis inestimabilia bn̄ficia collata p̄dicat:creationis incarnationis passionis conseruationis iustificationis gr̄eq̄ singularis. Si q̄d ergo diligitur:q: bonū:q: pulchrum:q: beneficiū diligitur ille q̄ in se est optimus:pulcherrimus:potentissimus:ac summe nobis beneficus. dicit Bernar.libr. de diligendo deū. Si pigeat amare reamare non pigeat. Sed p̄th dolor cōqueritur de⁹ de ingratis pctōribus Isa.i. Bos cognouit possessorem suū ⁊ asinus presepe dn̄i sui populus aūt meus non me cognoscit. obliti sunt deum ait p̄s.qui saluauit eos: qui fecit magnalia in egypto. O duri ⁊ indurati filij Adam ait Bernar. in eodem sermone. Quos nō emolit tanta charitas:tanta ardoris flamma:taȝ ingens ignis amoris: q̄ pro tam vilibus sarciunculis tā preciosas merces effudit.hec profunde cogitate capitaq̄ erigite:⁊ iuxta thema assumptū diliges dn̄m deum tuū. Et pro conclusione sicut filij dei.

¶ Dominica.xvij.post penthe.post prandium. Sermo.xxxiij.

Diliges dominū deum tuū3. vbi.s.videte quō caute ambuletis nō quasi insipiētes s͡ quasi sapientes redimentes tēpus qm̄ dies mali sunt. Ephe.v.⁊ i epistola hodierna. Ad portū salut͡ volētes attingere v͡ba sunt ista: vbi tria notātur.
Primū operatio que supponitur.
Scd̄m cautio que inducitur.
Tertiū negligētia q̄ reprehenditur.
¶ Pro primo opatio hic supposita ⁊ ambulatio in via sc3 salutis oēs tendim⁹ ad mortem: imo quotidie bibendo ⁊ comedendo.ij. Regū.xiiij. Oēs morimur ⁊ quasi aque que non reuertuntur super terrā dilabimur. Operari autem salutē nostram ⁊ deambulare debemus per opera virtuosa si saluari volumus. Sic dicebat saluator apostolis. Jo. xv. Ego vos elegi de mundo vt vos eatis et fructu3 afferatis: ⁊ fructus vester maneat. Non enim habemus hic ciuitatem manentē s3 futura3 inquirimus. Hebre.xiij. Ibunt ait ps.de virtute in virtutē donec videatur deus deo4 in syon. In figura huius filij israel per.xl.annos ⁊.xl.māsiones in deserto ad terram pmissionis peruenerunt. ⁊ saluator noster p tres quaterdenas descendit in virginē vt.vc3 detur intelligi q͞ dece3 precepta decalogi sunt ⁊ quattuor euāgeliste in fide trinitatis: prout declarat Hieronymus in homelia natiuitatis virginis venerunt ad iordanē gratie confirmate ⁊ terrā promissionis intrant. Sic parum est ambulare nisi quis debite ambulet. Oēs quide3 currunt in stadio: sed vn⁹ accipit brauiū.i.Corint.ix. Propterea dicit caute ambuletis vel ambulemus: quia malum h3 rationē infiniti propter hoc malitiā ⁊ defectū facile est contingere. Et dionysius de diuinis noībus. bonū existit ex causa integra: malū autem ex singulis defectibus. Ido merito cauete ambulandū ne vc3 quid cōmittatur aut omittat͡ siue in actu siue in circōstātia necessaria ad salutē: quod vt fiat habeatur charitas ⁊ q̄diu in actu seruabitur nihil mali potest accidere. vnde habe charitatē ⁊ fac q̄cquid vis Si non vales oēs paginas scrutari oīm sermonū volumina euoluere oīa secreta penetrare tene charitatē vbi pendent oīa. hec ille. in libro de laudibus charitatis vt estimo petentib⁹ iter sepe dicitur aspicite vl͡ ite ad crucem ⁊ iter crucis capite. Sic ⁊ cunct͡ xpicolis dicitur. Ite ad crucem ⁊ ibi fornacem charitatis accensam in filio ⁊ matre inspicite. filius enim pro patris sui honore ⁊ matris amore in cruce moritur. Mater vero ex filij compassiōe intime laceratur. mater tamen dilectione ac dei charitate victa filiu3 mori non indignatur. Iter hoc capite nec d͡ficietis. Merito ergo decetero d͡bemus ambulare redimentes tempus tam multipliciter ⁊ tam vane perditū. Dies mei dicebat Job velocius transierunt q̄ tela a texente succidatur. sed proth dolor filij adam vt dicitur Ephe.iiij. Ambulabant in vanitate sensus sui obscuratu3 habentes intellectu3 ppter ignorantiā que est in illis. ⁊ Philip.iij. Multi ambulāt quos sepe dicebam vobis: nunc autē ⁊ flens dico inimicos crucis xpi quo4 finis interitus ⁊ gloria in confusione est: qd̄ ne vobis contingat quale3 faciāt iuxta responsū legispito. diliges dn̄m ⁊c.
¶ Pro fundamēto mouetur questio. An eadem charitate diligatur deus ⁊ proximus maxime cum latria qua deus colitur: ⁊ dulia qua honoratur proximus siue creatura sint distincte species? Respondet magister sententiarū ⁊ doctor subtilis disti.xxviij.iij. Eadem charitate ⁊ dilectione quo ad habitum q͞ d͡r pro tanto quia l3 charitas ⁊ dilectio possint sumi pro eodem: sepius tamen dilectio nominat actū quo diligitur deus ⁊ proximus. Ratio cōmunis schole est hec. proximus nō est diligibilis amore charitatiuo nisi ppter deū vbi vnū propter alterum: ibi vnū tantum. Ratio vero scoti prefata ē hec vnus est habitus ⁊ ide3 actus recti ⁊ actus reflexi. Sed charitas diligit deu3 vel facit diligi ab actu recto: proximū aūt actu reflexo. Amor eīn charitatiuus nō est amor zelotipus: diligēs ergo obiectū charitatis actu recto vult si perfecte diligat q͞ illud qd̄ ipse diligit diligatur ab omnibus quoru3 amor non sibi displicet. volēdo ergo q͞ proximus diligat deum maxime diligit proximu3: q͞a nullū eius bonū maius potest velle primo q̄ q͞ diligat deu3. Et sic cum charitas actu

recto tendat in deū et actu reflexo in primū opus quod respectu dei et proximi sit vnus et idē habitus. Miretur nullus si plures dānent. licet enim videatur obstinatis pctōribus se ingratos minime fore vtpote cum sint xpiani cum ad ecclesiā vadant cū missam audiant ac elemosynas aliquas faciant ac per consequens in pristinā seruitutē vt dicebatur in precedenti sermone nō sint redigendi. Audiant tū quid dicatur extra de donationibus ca. propter ingratitudinē illius psone in quā libertas collata est psona datoris donationē reuocare potest: vt si forte impias manus iniecerit in eū vel atroces iniurias ei intulerit vel graue rerū suarū dānum fecerit. idē habetur. C. de reuocandis donationibus. l. vlti. Attendant hic dānati christicole primo se et alios ad peccatū verbo signo et exemplo prouocantes si graue rerum stipendium deo faciant animas perdentes tanto precio redemptas. Considerent secūdo blasphemi: si blasphemādo de atroces iniurias irrogāt. perpendant tertio pauperum oppressores si impias manus in saluatorem suū iniiciant. hoc mouebat attendi qui dicebat. i. Pe. i. Scientes quod redēpti estis de vana vestra cōuersatione paterne traditionis non auro vel argento corruptibilibus sed xpi sanguine precioso quasi agni incōtaminati. de secūdo ait ysa. lij. Iugiter tota die nomē meū blasphematur. de tertio. Supra dorsum meū etc. O duri filij adam attendite saluatorē per Bern. dicētē. Nūquid satis afflictus sum: nūquid pro me: nō certe: qui pctm̄ non feci: sed propter scelus populi mei etc. vt quid ergo afflicto das afflictionem: plus me grauant vulnera peccati tui: quam vulnera corporis mei. Eya peccatores redite et iuxta verbum premissum. diliges dnm̄ etc.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima qualiter dei dilectio sit elicienda.
Secunda per quid eadem dilectio sit impedita.

¶ Quantū ad primā dicendum quod hec dilectio debet elici obedienter. deus sic debet diligi vt sibi obediatur. Ioh. xiiij. Si quis diligit me sermonē meū seruabit. vbi ait Greg. Probatio dilectionis exibitio est operis. hic primo licet querere an dei mandata sine gratia vel charitate valeant impleri maxime cōmendato rū obseruantur perducat ad vitā sempiternā. Math. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Quo contra tamen posset arguī: quia qui non seruat mandata mortaliter peccat: et sic cū nullus sciat se habere gratiam: et obseruatio exigat charitatē nullus erit certus si mortale pctm̄ euitet. Ad hoc respōdet seraphicus doctor sanctus Bonauētura et etiā Richardus di. xxviij. ij. quod obseruatio mandatorum potest considerari dupliciter Unomodo quantum ad substantiā. aliomodo meritorie et ad euitandū nouū peccatū mortale: et sic liberū arbitriū ratione vtens gratia gratis data sibi assistente mandata potest iplere. Aliomō meritorie et pro obtinenda salute: et sic liberū arbitriū nequit mādata implere sine gratia et charitate: quia nulla operatio potest placere deo nec esse retributione digna nisi primo operans deo sit acceptus. debet ergo deus obedienter diligi vt vero si homo sit sine pctō propter dei amorem peccatū nitatur deserere et mandata obseruare: vt de congruo saltem gratiā mereatur Si vero sit iam in gratia nō sufficit quod quis dicat se habere bonā voluntatē si operandi assit facultas. de dilectione ergo conditoris interrogetur mens lingua et conditio operis. Sed si corde diligat et opere propter deum perficiat et in gratia sit meretur de congruo et de cōdigno. Deut. xv. Si audieris vocē dn̄i dei tui et custodieris vniuersa que iussit et que ego hodie precipio tibi benedicet tibi vt pollicitus est. Audi ergo Prouerbio. i. fili mi disciplinā patris tui: et ne obliuiscaris legem matris tue: vt addatur gratia capiti tuo et torques collo tuo. hic amor obedientie debet esse tantus: quod nec amore nec timore retrahatur homo ab obseruantia mandatorum dei Qui enim amat patrē aut matrem plusquam me non est me dignus. Math. x. et Luc. xiiij. Si quis venit ad me et nō odit patrem suum et matrē imo etiam et animā suam. i. vitā animalē non potest meus esse discipulus. Pro nullo enim dāno seu timore debet fieri peccatum mortale. de his habetur extra de his que vi metusue causa fiunt. ca. sacris. Sed nunc quis est qui sic deum diligat. Sic ait greg. interrogatur aliquis an deum diligat Respondet protinus diligo. Sed ait idem vere diligimus si mādata eius custodimus.

Qui enim dicit se nosse deum: et mādata ei9 non custodit mendax est.i.Johan.ij. Queratur nunc in quolibet statu etate conditione et sexu. Quis est qui diuina mandata custodiat. Respondet ysa.i.c. Ue genti peccatrici semini nequā filijs sceleratis dereliquerunt dominū et abalienati sunt retrorsuz. Testes sunt omniū qualitatum homines in crimi nationibus sortilegijs ac inspectionib9 manuū et sompniorū necnon documentis artium magicarū dediti si deo obediant an passim ac continue concurrentes: ac de re illicita iurantes et humanitatē saluatoris nostri paruipendētes: et si in deo obtemperāt indifferenter odia mortalia seruantes matrimonio abutentes vel matrimonium indebite contrahentes: votaqz castitatis et ordiuz sacrorum frangentes deum diligant Certe tales deum si fateantur ore: factis tamen negant. propterea dicitur ysa.xxx. Ue vobis filij desertores supple legis diuine dicit dominus vt faceretis consilium et non ex me et ordiremini telam scilicet vite vestre et non per spiritum meum vt adderetis peccatum super peccatum qui ambulatis vt descendatis scilicet in infernū. Prouerbiorū.ij. Relinquunt iter rectum et ambulant per vias tenebrosas. O pctōres deo obedite quoniam exilis esset amor subditi ad prelatuz si in nullo suum seruaret preceptū. ¶ Quarto debet diligi appreciabiliter. ponitur hic modus diligendi deum a sco.di.xxvij.iij. Et hoc taz intensiue q̄ extensiue: hoc est q̄ animus diligentis debet potius omnia velle non esse q̄ deum: et omnia perdere q̄ ipsuz et vt firmius feruētius et tentius actu elicito voluntatis deo inhereat q̄ cuicunqz rei. Sic inherebat qui dicebat. Inueni quez diligit anima mea: tenui eum nec dimittam. Canti.iij. sic Apostolus ad Philip.iij. Omnia detrimenta feci et arbitratus sum vt stercora vt christum lucrifaciam. Sic fecit et beatus franciscus. hic exclama cōtra auaros ydolorum seruitores quibus per fas et nefas sufficit bona temporalia congregare Contra ambitiosos per symoniam et pacta illicita cupientes beneficia possidere: cōtra luxuriosos et gulosos quorum deus venter est: quibus christus om[illegible]bus in medio exprobrabit vt Crisosto. super matheuz. Ego propter vos delusus sum: flagellatus sum: crucifixus sum. Ego dilexi vos super omnē creaturam et vos plus omnia alia q̄ me dilexistis. O peccatores damnati hoc est damnatione digni ad deum redite. O homo deum dilige: quia hoc est maximus mandatum etc.

¶ Quo ad secundam partem videnduz est de secundo impedimēto diuine dilectionis quod ponitur scilicet affectus īduratio. Et sequitur ad primuz quod est mentis excecatio. Quemadmodum enim ignis a carbonibus assatis humorem extrahit et carnez duram inficit. Sic inuolutio temporalium et mundialium mentem excecat ac deuotionem: et compunctionem tollit: ac demū mētem duram efficit. Nouerat autem hoc qui dicebat. Percussus sum vt fenum aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meuz: qui scilicet de celo descendit. Animalis enim homo non sapit ea que dei sunt.i. Corinth.ij. et Jacobi.iij. Non est ista sapientia de sursū descendens sed terrena animalis et diabolica qua cum quis fuerit anim9 imbutus eius induratur: de deo non curat: de anima non cogitat: et finem vltimuz nō perpendit nec ponderat id est iudiciuz eternuz non formidat. vt verificetur illud quod Prouerbiorum.xviij. scribitur. Impius cuz in profundum venerit contempnit et sequitur eum ignominia. Talis certe potest dicere illud ps. Infixus sum in limo profundi et non est substantia: quoniaz videlicet de peccato in peccatum ruit. Nota autem fm Bonauen.xl. distin.i. Quod cor induratum metaphorica est locutio. dr enim durū in materialibus quod

Difficile suscipit.

Alteri resistit.

Et quod in se compactum consistit. sic vtiqz peccato induratus qui gratiam spiritus sancti nō recipit: qui diuine miserationi resistit: ac proprie complacentie et voluntati intendit: cor tale duruz male habebit in nouissimo. Ecclesiastes.iij. Cor autem durum inquit Bernardus de consideratione ad eugenium: est vt in breui tibi comprehendam et complectar quod nec deum amat

nec homines reueretur. O pauperculi mun
dani. O miseri peccatores. O infelices hui⁹
seculi cultores ad deū redite. dudū ꝓmisit ꝑ
Eze.xi. ꝙ daret aquā mūdam cōpunctionis
scꝫ ⁊ gratie ⁊ ꝙ auferret a vobis cor lapide-
um ⁊ durū ⁊ daret cor molle ⁊ carneū. vtinā
sanguis ille passionis xp̄i qui petras scindi
fecit nostra corda scindi faciat vt deum dili
gam⁹. iuxta responsuꝫ legisꝑito. diliges dñꝫ
deum tuuꝫ ex toto corde tuo ⁊c. Quia radix
oīm maloruꝫ est cupiditas. i. Thi.vi. ⁊ radix
oīm bonorū est charitas: ⁊ simul ambe esse
nō possunt nisi vna penitus euulsa fuerit a
lia plantari nō potest. Sine causa conatur
aliquis incidere ramos si radicē nō conten
dit euellere.

¶ Dñica.xviij.post penthe. Sermo.xxxiiij.

Surge et am-
bula. Math.ix. ⁊ in euan-
gelio hodierno. Audite vo
ceꝫ meā: ⁊ facite oīa q̄ ego
precipio vobis: ⁊ eritis mi
hi in populū ⁊ ego ero vobis in deū. Hiere.
vij. Spiritussancti ad omnes de salute sua
sollicitos verba sunt ista: in quibus duo no
tantur.
Primū est meritoria actio.
Scđm est gloriosa premiatio.
¶ Pro p̄mo nota ꝙ meritū ƀm Sco.di.xviij
iij. est actus elicitus ab aliquo a deo accept⁹
ꝓ quo ab acceptante debetur aliquid opāti
vel illi pro quo opatur. Nihil aūt pōt a deo
acceptari nisi fiat ƀm eius voluntatē. faciē-
do aūt illud qđ domin⁹ precipit homo non
potest deficere. ysa.xlvi. Ego dñs deus tuus
docens te vtilia: vtinā atendisses mādata
mea audiendo scꝫ ⁊ faciendo. vnū eñi sine al
tero nō sufficeret quia non auditores legis
tantū iustificabūtur sed factores. Roma.ij.
Audiendo vero ⁊ faciēdo que dñs p̄cipit hō
est ei acceptus. ysa.i. Si me audieritis ⁊ pre
cepta mea seruaueritis bona terre comede-
tis. hodie ergo si vocē eius audieritis nolite
obdurare corda vestra. Et hoc notat p̄muꝫ
verbū subsūptum. Audite vocē ⁊c. Pro secū
do ne miseri homīes vanū putent dei prece
pta seruare additur de seruantibus, eritis
mihi in populū ⁊c. hoc eñi magnū esse testa
tur moyses. Deut.xxxiij. Beatus es tu israel
quis similis tui in populis qui elegit te dñs
deus tuus: vt sis ei populus peculiaris. ꝙ si
tantā dignitatē reputabat illi populo a gē
tilitate sepato legislator dotato māna enu
trito terrā materialē ꝓmissionis habenti
in ꝓmisso q̄ queso dignitas est xp̄ianis esse
populū xp̄ianū ab oī alia natione separatū
Sacri euāgelij ore benedicto filij dei ꝓlati
eruditū. Preciosissimo corꝑe ⁊ sacratissimo
sanguine iesu xp̄i educatū. Regnū celoꝝ ac
societatē āgeloꝝ hñs in ꝓmissuꝫ. hāc digni-
tatē beatus petr⁹ ingerēs xp̄ianis dicebat.
i. Pe.ij. Uos estis genus electū regale sacer
dotium gens sancta populus acq̄sitionis vt
virtutes annūcietis eius q̄ vos vocauit de tene
bris in admirabile lumen suū. Sed ꝓth dolor
cōquerens dñs de pluribus q̄ vocē eius
audire nolunt. ait ysa.lxvj. pro eo ꝙ vocaui
⁊ non respōdistis bono scilicet consentiem
do locutus sum: ⁊ nō me audistis obedien-
do ⁊ faciebatis malū in oculis meis: ⁊ que
nolui elegistis ⁊ ꝓpter hec dicit dñs. Ecce s
ui mei comedent ⁊ vos esurietis: letabūtur
⁊ vos confundemini. Eya miser peccator ne
tibi sic cōtingat. Surge ⁊ ambula. Si igno
ras quā viaꝫ debeas sequi: iter crucis appre
hendas ⁊ nō differas.
¶ Pro fundamēto mouet questio. An in oī
actu nostro debeamus semꝑ ambulare hoc
est querere vtruꝫ omnis actus deliberatus
ab homine elicitus debeat semper in deum
referri alioquin fiet ei demeritorius. Respō
det sanctus Bonauentu. similiter sco.iiij.di.
ij. Quod non omnis actus deliberate fact⁹
est bonus vel malus moraliter. Sed est da-
re actum medium qui nec est bonus nec est
malus moraliter saltem in specie: licet aliđ
sit in esse indiuiduali. Ad cuius euidentiaꝫ
dicit Sco. ⁊ Bona. ꝙ actum in deum refer-
ri potest tripliciter intelligi. Primo actuali
ter quando quis actu de deo cogitat ⁊ vult
⁊ hoc non oportet. essemus eñi obligati ad i
possibile. Secūdo virtualiter cum quis pro-
pter finē precogitatū vult aliquid lꝫ actu đ
deo nō cogiter. vult Bonauē. quando in pri-
cipio alicuius oper[is] proponit totum face-
re propter deum habitualiter facit: quia vi
delicet fit ab habitu charitatis licet de deo

non cogitet actu: et ad hoc obligamur vt scz habeamus habitu charitatis quo referre possimus ad deu actus nostros. Et per oppositu aliquid pot dici no referri in deu tribus modis: videlicet,
Contrarie.
Priuatiue.
Et negatiue.
¶ Duo pmi modi referendi in fine sunt boni moraliter et in habente charitatem sunt meritorij. Tertius aute modus referendi et non referendi est indifferens: sicut comedere bibere etc. et quia dicit Bern. in via dei no pgredi regredi est. dicit Bonauentura q habet intelligi: qn homo tenetur pgredi si no pgreditur. Surge ergo et ambula qm est locus et tempus. Miretur nullus si ples dānentur. Allegabunt forte aliqui q iuuent9 est difficilis ad regendu: nec deus est ita rigorosus: et maxime q2 sensualitas retardat a bono et inclinat ad malu: et sic deus miserebitur. sed audiant sic loquetes quid scribitur de dolo. et contu. c. Cum dilecti. vbi notatur casus de citato cora iudice siue pontifice rationabiliter no comparente nec pcuratorem sufficiente mittente: allegate p sua excusatione calores estiuos q tanq contumax condenatur. Scribitur quoqz. ff. ad legem aquileia. l. si serenus. §. si focarius. Si ille qui fornace calefacit obdormiendo villa incedit ego de iniuria teneor si fui negligens in eligendo ministros. Moralit e sensualitas q fornace calefaciendo videlicz carne aliqn tota villa scz aie et pscientie icendit quare, ratio q debuit cohibere et no cohibuit tenet. Nam igit ratio sup iuuentute qratur sed sup mudanitatez aut similia: q2 hec oia no sut nisi excusatio in pctis. A qua ps. qrebat liberari dices. Non declinet cor meu in verba malicie ad excusatioes in pctis. dr em Gen. iiij. Subter te erit appetitus tuus et dnaberis eius. Omni g excusatoe omissa cuilibet pctori habeti terrore pscientie, imo bilitate in bono et insensibilitate dr, surge et ambula. vbi duo notantur.
Primu est pcti derelictio.
Secudu e actuu virtuosor9 psecutio.
¶ De prio. ad Ephe. v. Surge q dormis exurge a mortuis et illuminabit te xps. surge in q veracit sine fictione: viuaciter sine trepidatione: velociter sine retardatioe. Circa qd notandu q surgere debem9 ad tria.
Ad examinandu ppria psciam,
Ad agendu pfecta pniam.
Ad implorandu diuina miam.
¶ De pmo nunc agendo dicit. ad Rom. xiij. Hora em est iam nos de somno surgere. Ca. tii. iij. Surgaz et circuibo ciuitate. De qua ciuitate dr in ps. Uidi iniquitate et contradictione in ciuitate. Cu tamen deberet ee sactificata vt xps habitaret in ea. Juxta illd Ecclesi. xxiiij. In ciuitate sanctificata similiter requieui. et Apoca. xxi. Ostendit mihi angelus dni ciuitate sancta hierusale descendente de celo habete claritate dei. Surgat ergo quilibet et ppria vita discutiat. Surge ergo. Cur iaces pronus in terra. Jacet eniz qui solu de terrenis considerat. Modus autem discutiendi pscientia notatur. Cati. vij vbi dr. Mane surgamus ad vineas. i. cosciētias discutiedas: videamus si vinea nostra floruit et si flores fructus parturierint. Noie em vinee cosciētia interptatur: que si boa fuerit facit fructu optimuz. Si mala ad nihilu valet nisi vt coburatur sicut lignu vitis Eze. xv. Filij homis quid fiet de ligno vitis etc. Mane ergo debem9 surgere ad discutiēdam ppria cosciētia si facit fructu bonuz. qm arbor bona bonos fructus facit: mala vero fructus malos. Math. vij. Uidere ergo debemus si vinea floruit. flores aut sunt sacri et boni coceptus cora deo redolentes ac sancta pposita. Unde saluator coceptus est in nazareth q interptatur floridus. q2 initiuz salutis aie consistit in bono pposito. Paruz est aut q arbor conscientie floreat. Adest q bonu facere pponeret nisi effectui mandet. pterea videndu si flores fructus pturierit idest de sanctis ppositis venerit bone operationes. Ad inueniendu aut quales operationes qs fecerit pmo attendere et discutere oez etates suas. scdo ioca et loca in quibus conuersatus fuit. Tertio occupatoes quib9 vacauit. Quarto pcta quib9 deditus fuit: quibus diligenter discussis materia plorandi inueniet. De sceleratis em pctoribus applicat et deditis ludis luxurijs blasphemijs vsuris fraudibus ac periurijs merito potest dici illud. Luce. xiij. Ecce tres anni sunt ex quo venio querens fructu et no inuenio. Tres ani.

sunt tres etates.s.adolescentia iuuentus et senectus:in quibus vniuersi peccatores nec florent nec fructificant. Ideo sequitur.scindite illam vt quid terrā occupat. O indurati filij adam.hic clamate quid in articulo mortis dicere poteritis? Verebar:ait Job.ix.oīa opera mea sciens q nō parceres delinquenti. Et si ille cuius cōscientia nō reprehendebat cor suum in tota vita sua verebatur sup oībus operibus suis:quid facere ds qui nun q aut vix aliquid boni fecit. Morti beatissimi martini assistens diabolus querens rapere aīam eius ita vt clamaret sanctus.qd hic stas cruenta bestia? Etiam morti beati berñ.nitens eum ducere in desperationē interrogando si p tam paruis bonis per eum factis tam arduū bonū sicut est gloria paradisi speraret. Quid ergo miseris faciet? dānati nēpe hoīes nunc passim tps male implent. Sonant:ait Job.xxi.tympanū et lyrā et gaudent ad sonitū organi.ducūt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendūt Taceo de cōuiuijs et banquetis. Sed qñq venient dies qñ hec ad memoriā reuocabūtur:sed tarde. Sic eñ diabolus:vt ait btūs andreas:egre deludit tandiu mētes et aīos hoim quousq nudi et rei a corporibus exeāt aīe nihil secū preter pctā portantes. Surge ergo:vt dr Jone pmo.vt quid tu sopore deprimeris. Hec discussio die dñica maxime fieri ds et festis in quibus homo debet redire ad conscientiā ppriam attendens quid erit de se post hanc vitam. In figurā huius dr Hiere.xvij. Custodite aīas vestras et nolite portare pondera in die sabbati. Sed potius deponenda sunt illa quibus se oneratū sentiebat ps.qñ dicebat. Quoniā iniquitates mee supergresse sunt caput meū etc. Surge ergo et ambula.

¶ Quo ad secūdum pncipale paruz foret vitam preteritā discutere nisi in futuro et decetero quilibet vellet virtuose viuere et in melius proficere.propterea additur ambula.

Volens autez aliquod iter peragere tria debet facere.

Primo rectā viam inquirere.

Scdo sumptos cōgruos portare.

Tertio iter ceptū cōtinuare.

¶ Sic vtiq charissimi q ad patriā pgim hec tria facere debemus pquirendo aut de via recta:et quis illā nobis monstrabit. dicitur Sap.x.q iustū deducit dñs per vias rectas:et ostendit illi regnū dei. Legitur autē iacob misisse vel ascendisse seu deductū fuisse.in lib.Geñ.xv. Vias seu loca vsquequo fuit positus in sepulchro patruz suoz. Prima via fuit sm qd dicit Geñ.xxvi. de bersabee i aram:qua vocauit luzaz. qñ eñ pater suus ysaac mittebat eū i mesopotamiā. i hac via dormiuit sup lapidē:et ibi vidit scalā erectā et angelos ascendentes et descendētes. Deinde venit:vt dr Geñ.xxix. per viā orientalez et amouit lapidez et adaquauit greges rachel Spūaliter aūt iacob qui supplātator dr est quilibet saluari cupiens: quē dñs deducit per vias rectas:quarum. Prima est arā seu luza. Interptatur eñ aīa excutiens gentē Luza aūt interptatur nux vel amigdalus. hic est timor excutiens conscientiā, ab omi pctō amarus in pncipio sicut cortex nudus ducēs postmodū ad dulcedinē nuclei. Pro pmo dicit Ecclesi.vij. Qui timet deū nec negligit. Pro secūdo. Timor dñi delectat cor et dabit leticiā. Ecclesi.i. In hac via cōquiescet p spem sup lapidē.i.xpm q timoratus iustus de meritis proprijs deficit videbit ibi scalā.i.diuinā iusticiam cui imū tangit terrā dū attendit reproboz dānationē quaz timet incurrere. Supremū vero tāgit celum: gaudia scz beatoz q timet pdere:videt āgelos quosdā ascēdentes et quosdā descendentes:q p suā iusticiā quosdā humiliat ad penā et quosdā exaltat ad gloriam. Hinc iacob euigilans dicit. q terribilis est locus iste. In hac psistētia sibi pmisit dñs q eius custos esset:q timorē dñi in corde hz securus ad alia bona pōt progredi. Eccl.xxxiij. Qui timet deū nō occurret ei mala.et.xxxiij. Qui timet deū nihil trepidabit. Deinde iacob venit p viā orientalē in feruorē videlicet charitatis quādo precedit timor:subsequitur amor. perfecta eñ charitas foras mittit timorez. Ibi amouet lapis duritie: et adaquātur greges in aquis gre: et iacob osculat rachel.q videlicet aīa miseri in dulcedine diuine sapientie delectat. Surgat g quilibet et ambulet vias istas pctm relinquat ppriā psciam discutiendo. Decetero quoq bene operetur:vt p conclusione videndo deū glorificet qui dedit talem potestatē hoībus: quā nobis im

partiri dignetur pius iesus qui sine fine vi uit et regnat. Amen.

¶ Dnica.xviij.post penthe.post prandium. Sermo.xxxv.

Surge et ambula. vbi.s. Attēdite ad petrā vnde excisi estis et ad cauernā laci de qua precisi estis. Attēdite ad abrahā patrē vestrū: et ad sarrā que peperit vos.ysa.li. Ad pctōres miseros vt a pctis re surgant et in virtutibus ambulent verba sūt ista.vbi tria notantur.

Primū xpiane oditionis sublimatio

Secūdum eterne dānationis pseruatio,

Tertiū exemplaritatis demōstratio.

¶ De pmo dicit. Attendite ad petrā rc. Pe tra aūt erat xps.dñi xpiani attendite:quia a xpo dicimini xpiani quare vitam confor mes noi vestro debetis ducere. Dicit eni de sacra vnctione.c.vnico. a xpo xpiani nomē est puritatis charitatis et totius bonitatis Qua fronte ergo ait ibidē hoc nomen tibi arrogas q nec bonū aliquid in te sentis. At tendite ergo dānati xpiani:quia per vos xpi nomē blasphemat inter gētes. Pro scdo dr ad cauernā laci. Collo.i.c. Qui eruit nos de potestate tenebrar et nos trāstulit in regnū dilectionis sue.i.filij sui dilecti. O scelerati hoies attendite ad hanc cauernā exercitus sennacherib centū.lxxxv.milia pp suā blas phemiā in hāc cauernā descenderūt. vt ha bet.iiij.Reg.c.xix.et.xxiij.milia pierunt vna die ab exterminatore vt asserit apls.i.Cor.x. pter suā murmurationē vel fornicationē qs q vos phibet ne illuc descēdat: certe nō ali q ille.de q ad Heb.ix. Introiuit in ipm celū vt appeat vultui dei ad iterpellādum p nobis. Pro tertio dr. Attēdite ad abrahā rc. Quis qso ē abrahā q pr multar gentiū dr et q hec sarra q pricеps interptat nisi ipe xps et virgo maria ei mat purissima. Nos debe mus attēdere spē nram i eis ponēdo exem pluq ab ipsis sumēdo.sm illō.i.Pe.iiij.xpo passo in cruce et vos eadē cogitatōne arma mini.et Jo.xix. Stabat iuxta crucē iesu mat ei. Si em xpi morte attendam: et qta pas sus fuit p pctis nris necnō vitā virtuosam matris sue pijssime pctā relinquam et vias virtutis aggrediamur.quod vt fiat cuilibz peccatori sub typo paralitici dicitur. Sur ge et ambula rc.

¶ Pro fundamento mouet questio quia ser mone pcedenti dictū fuit fore aliquos act indifferētes:q nec boni sunt nec mali.meri to ergo qstio mouet quō implet illud dictū apli.Collo.iij. Oē quodcūq facitis in verbo aut in ope oia in noie dñi nostri facite. Rñ det sanct bonauē.di.xli.ij.q illō dictū apli pōt tripliciт intelligi. Primo distributiue:et sic est cōsiliū optimū: qm omne opus qd nō est de se malū deliberate factū ab hñte cha ritatē et actualit in deū relatum vel vtualit ē meritoriū. Aliomō ly oē pōt sumi collecti ue:et sic ē finis pcepti:q2 oē qd hic agim p pter hūc finē facere debem:vt ad illū statū veniam in q actualr oia referūtur in deum Tertio pōt exponi negatiue vt sit sensus. Oia quecūq facit:et sic est pceptū. Ī eni oē opus deliberate elicitum sit cōforme iudicio rōis vel difforme hoc tñ nō sufficit ad faciē dū opus bonū vel malū moralit. Et dic sco. q.xviij.qtlibetor. Dictat ei ratio q hō dz co medere ad vite sustentationē et ad sustentā dū vitā suā:et vlteri non pcedit nec bñ nec male agit moralr tñ referēdo in deū posset mereri si esset in statu grē. Null miretur si plures dānent.qs miraret si malefactor ali qs funem hñs in collo ligaret in patibulo et malefactor gladiū in manu ppria haberet q libere funē pscindere posset: nihilomin adeo piger foret q sibi manus pmitteret li gari et gladiū auferri. Quis inqt miraret si talis suspēderet et strāgularet: certe null. nec ipse malefactor deberet cōqueri: nisi de sua negligētia et malicia. Dr em de regu.iu. li.vi.dānū quod quis sua culpa sētit sibi ipi et non alteri dz imputari. Dicit etiā.ff.de cō stitutionibus principum.l.seruus: q seruus pōt effici heres si libertatē habeat.quo casu sūmopere dz curare q libertatē habeat:qm si moriat ante adeptionē libertatis heredi tate carebit. Eodē titulo.l.si in testamento Ad vos peccatores indurati fert hoc vbum. Jam em in collo funē habetis.q suspende bimini in patibulo inferni.dicitur Prouer bior.v. Jniquitates sue capiēt impium et fu nibus peccatorū suor quisq constringitur.

gladiũ habetis in manu.i.in libertate vr̃a
est quo funẽ possetis prescindere. Gladius
iste est verbum saluatoris. Ephe.v. Galleaȝ
salutis assumite ⁊ gladiũ spũs qȯ est verbũ
dei. In manu aũt vestra est libertas. Sȝ di
es veniet qñ ligatis manib⁹ ⁊ pedibus ꝓij
ciemini in tenebras exteriores: tũcqȝ liber-
tate carebitis: ⁊ hereditate priuabimini. qs
in hoc culpandus? quis denicqȝ sup hoc ve-
nit arguẽdus? malicia vestra ⁊ negligentia
vr̃a. dãnũ eñi quo quis ⁊c. Ergo ne ĩ tale in-
cõueniens cadamus cuilibȝ nostrũ dicitur.
surge ⁊ ambula.

¶ In isto sermone erũt due partes.
Prima de pctĩ derelictione.
Secunda de actuum virtuosorum prosecu-
tione.

¶ Quo ad primũ viso qũo debemus surge-
re ad discutiendam conscientiã. Restat vi-
dere quõ surgere debemus ad faciendum
perfectam penitentiam ⁊ ad implorandũȝ
diuinam misericordiã. De primo dr̃. Jone. iij
Surgens rex descẽdit de solio abiecit vesti-
mentũ suũ a se ⁊ indutus est sacco ⁊ sedit ĩ
cinere. In his verbis notantur ad pniaȝ ve-
ram requisita.
Primũ ẽ cordis volũtaria hũiliatio.
Scdm est pctĩ cessatio.
Tertiũ est offense satisfactio.
Quartũ est mortis meditatio.

¶ Primũ est ⁊c. ꝓpterea dr̃. descẽdit quo cõ
tra Nabuchodonosor ille superbus stabat
in palatio suo dicens. Nõne hec est babylõ
quã edificaui in fortitudine mea? Dañ. iiij.
ca. Qui ergo vult surgere ad penitendũ pri-
mo corã deo se humiliet cor suũ rebelle ⁊ du
rũ offerẽs diuine seruituti. Oẽ eñi peccatuȝ
mortale a deo auertit ⁊ deũ spernit: imo for
male cuiuslibet pctĩ mortalis: est auersio a
deo seu carentia rectitudinis vel conformi
tatis volũtatis create ad diuinã. verum cor
penitẽs se dirigit sub obedientia ⁊ reueren
tia ad deũ. Sic monebat fieri q̇ dicebat. ysa.
xlvij. ca. Descende sede in puluere filia syon.
Scdm in vera pnia requisitũ est pctĩ cessa-
tio. Jȯ additur abiecit vestimentũ. vestimẽ
tum. i. oẽ pctm̃. de isto dr̃ ysa. ix. ca. Vestimẽ
tũ mixtũ sanguine erit in cõbustionẽ ⁊ cib⁹
ignis. Ab hoc sanguine purgari cupiebat q̇
dicebat. Libera me de sanguinib⁹ deus ⁊c.

Hic nota ꝙ nullus est capax pnie: nisi corde
fixo velit abstinere a pctõ ⁊ pctĩ propinqua
occasione. Venia eñi non daẗ nisi correcto.
de reg. iu. li. vi. Vade ⁊ noli ampli⁹ peccare.
Jo. v. ⁊ viij. Hoc attendant alienũ hñtes ab
annis decẽ ponendo se in tuto ⁊ partẽ suaȝ
in periculo: nõ concedendo pecuniã sȝ mer-
cantiaȝ venalem ꝓ maiori ꝑcio in duplo q̃
valeat: habẽdo insuꝑ alienũ per ꝯfraudes ꝑ
fallacias: ⁊ iniquos alios ꝯtractus. Hoc at
tendant luxurijs dediti q̇ ꝑ menses ⁊ ãnos
suas ineptias exercẽt. hi ⁊ si in paschate cõ-
fiteantur: nõ tamen suũ abijciũt vestimen-
tũ: quia nec ꝓpositũ cauendi hñt: nec occa-
sionẽ fugiũt. De talibus dr̃ Hiere. v. Indura
uerũt facies suas supra petrã: ⁊ noluerũt re
uerti. Hoc vestimento dãnato induti sũt lu
sores lenones maquerelle symoniaci ⁊ alij
pctõres ĩdurati quibus dicit aug. in quodaȝ
sermõe. Noli amare veterẽ tunicã: muta te:
si vis mutari. si non vis mutari habes in ve
tustate dãnari. Tertiũ ad pniam requisituȝ
est offense satisfactio. Necesse est eñi vt pec-
cator q̇ per inordinatã delectationem a deo
discessit per emendã ⁊ satisfactionẽ ad deũ
redeat. Propterea dr̃ quia rex niniue indu-
tus est sacco in signũ amaritudinis ⁊ dolo-
ris. Petrus quoqȝ egressus foras amare fle
uit. Luce. xxij. Et dauid ꝓnus iacebat in ter
rã dicens. Ego sum qui peccaui. Nulli autẽ
durum videatur factum hoc accipere: quia
in presenti seculo vel futuro oportet penaȝ
soluere vsqȝ ad vltimũ quadrãtẽ. propterea
ad Roma. vi. Sicut exhibuistis membra ve
stra seruire iniquitati ad iniquitatẽ: ita nũc
exhibete membra vestra seruire iusticie in
sanctificationẽ. Hic aũt nota ꝙ nulla pnia
valeret satisfacere pro peccatis nostris imo
nec pro minimo mortali: si tamen minimuȝ
dici debeat: nec possemus per quecũqȝ ieiu
nia per quadringẽtos annos continuata:
nisi esset aliud q̃ȝ meritũ nostrum. Dicit eñi
ysa. liij. de xp̃o: ꝙ dñs posuit in eo iniquita-
tes omniũ nostrum. ⁊ i. Pet. ij. Peccata nr̃a
ipse pertulit in corpore suo super lignũ. i. pe
nã. dicit mgr̃ di. xx. tertij nostris peccatis de
bitam. quare dicit sanctus bona. dist. xix. iij.
ꝙ meritũ xp̃i totaliter delet in nobis origi
nale per baptismuȝ. peccata autem nostra
post baptismũ cõmissa delentur per pniam

nostram presupposito merito xp̄i tanq̄ p̄n
cipale: virtute cuius principaliter a deo no
bis remittetur culpa. Non est eñ aliḋ no-
men datum sub celo hoībus in quo oporte
at nos saluos fieri. Actuū.iiij. Quartū ad
penitentiā requisitū est mortis meditatio.
⁊ notatur cū dr̄ ⁊ sedit in puluere. hanc me
ditabatur ⁊ p̄ hoc se ad penitentiā aīabat
qui dicebat. Quis est hō qui viuet ⁊ non vi
debit mortē. q.d. nullus. Eruet talis hec fre
quenter cogitans aīam suā de manu infer
ni: penitentiā videlicet agendo. Helyas q̄ȝ
panē subcinericium comedendo fugiendo
Jezabel peruenit ad montē dei. Surge er-
go miserabilis palitice ad agendū penitē-
tiam. Surgere q̄ȝ debemus ad imploran-
dum dei miam. Luce.xv. dicit filius prodi-
gus. Surgam ⁊ ibo ad patrē meū ⁊ dicam
ei. pater peccaui in celum ⁊ coram te. hoc ē
contra induratos ⁊ desperatos: qui nec in-
fernum timent: nec celū desiderant. Hi sūt
de quibus Amos.i. Et ponitur de pe.di.i.c.
Super tribus sceleribus damasci me con-
uertam ⁊ super quartum non me conuer-
tam. vbi ſm glo.

Primū scelus est in voluntate.
Scḋm in opere.
Tertiū in ꝯsuetudine.
Quartū super quo nō conuertitur est pec-
catum in obstinatione.

¶ Tali dicitur Jone.i. Surge ⁊ inuoca de-
um tuū. Quilibet ergo attendat: q: ei dici-
tur. Surge ⁊c.

¶ Quo ad scḋm principale paruȝ foret sur
gere: vtpote de pctīs preteritꝭ penitere: ac di
uinū auxiliū implorare: nisi hō vellet v̄tuo
se ābulare. ꝓptea addit̄ ābula. Dicebā mane
bū q̄ ad ābulandū ſm iter p̄ceptoꝝ exigit̄
viam rectā inq̄rere: ac sumpt⁹ cōgruos por
tare. i. opera meritoria facere. Viso ergo q̄
volens saluari dȝ p̄ dei timorē ⁊ amorē in-
cedere. Consequēter videndū est qualit̄ de-
beamus meritorie operari: p̄ quo occurrit
dictum Ezechie.iiij. Regū.xx. vbi sic dr̄. Me
mento queso quō ambulauerim corā te in
veritate ⁊ qḋ placitū est fecerim. Ubi nota
q̄ Ezechias interp̄tatur ꝯfortauit me dn̄s
⁊ sig̃t bonū xp̄ianū diuina grā adiutum si
ne qua nullus bene pōt operari. Roma.vi.
Gratia aūt dei vita eterna. q̄ dȝ ambulare
sicut Ezechias. Primo habendo in intelle-
ctu puram intentionē. memēto inq̄t quo-
modo ambulauerim corā te. non dicit corā
hoībus. Math.vi. Attendite ne iusticiā ve
stram faciatis corā hoībus ⁊c. Et hoc ē cō-
tra ypocritas. Secūdo in ore veram locutō
nem: q: in veritate qḋ est cōtra illos qui di
cunt mēdacium. Tertio in ope iustā execu
tionē: qḋ placitum est coram te fecerim so-
lum sibi intendens placere: q: si adhuc hoī
bus placerem xp̄i seruus nō eēꝫ. ad Gal. i.
Figuratur q̄ȝ talis p̄ Noe. De quo dicit̄ Ge
ne.vi. Noe vir iustus atq̄ꝫ p̄fectus cum deo
ambulauit ⁊ fecit q̄cūq̄ꝫ precepit ei domi-
nus. Noe q̄ interpretatur requies: fecit que
cunq̄ꝫ precepit ei de⁹ signās quēlibet xp̄ia-
num: qui dȝ querere requiem ꝯscientie ⁊ quie
tem q̄ debet esse vir virtuose viuēdo. Just⁹
respectu p̄ximi: p̄fectus respectu sui: q̄ de-
bet cū deo ambulare ⁊ facere quecūq̄ꝫ pre-
cepit ei deus. Sed ve mūdo a scādallis. p̄-
pter eñ scandala p̄thdoloꝛ nō sic iam to-
tus mund⁹ ambulat. Sed vt dr̄ ad Philip.
iij. Multi ambulant quos sepe dicebā vo-
bis: nūc autēȝ ⁊ flens dico inimicos crucis
xp̄i. Alij post dyabolū per altum vanitatis
⁊ supbie ⁊ ambiciosi: pomposi: vane glorio-
si contra quos Michee.ij. Non ambuletis
superbe qm̄ tp̄s ⁊c. Alij p⁹ carnē p̄ sterquili
niū voluptatis ⁊ lasciuie. i. Coꝛ.iij. Nonne
carnales estis vos ⁊ ſm carnē ambulatis.
Alij post mundū p̄ diuerticula cupiditatis
⁊ auaritie vt auari ⁊ inuidi. Jude.ij. Ve il-
lis q̄ in viā cayn abierunt: qui videlȝ alioꝝ
p̄fectibus inuidēt vt cayn abel. nō sic cha-
rissimi ambulandū est: sed sicut Abraham
de quo Gene.xvij. Ambula coraȝ me ⁊ esto
p̄fectus. Sed parū foret incipere seu p̄po-
nere v̄tuose agere nisi iter acceptū ꝯtinua-
ret. Jsa.xl. Qui sperāt in dn̄o mutabūt for-
titudinē currēt ⁊ nō deficiēt. Et de pe.di.
iij. dicit Greg. Incassum bonū agit̄ si añ vi-
te terminū deserat̄: q: frustra velocit̄ currit
qui anteq̄ veniat ad metā deficit. hinc per
Moysen caudā bestie offerre iubetur: vt oē
bonum qḋ incipimus p̄seuerantes ad finē
compleamus. O peccatoꝛ: o munde immū
de ad deum recurre: peccatorum feces dese-
re: ambula cōtinuando in bono: vt pro con-
clusione videntes deū glorificēt: q̄ tantā po

testates dedit hoibus. Quod nobis prestet pius Jesus. Amen.

¶ Dnica.xix.post penthe. Ser.xxxvi.

Multi sunt vocati: pauci vero electi. Math.xx.et in euangelio. Misit seruū suū hora cene dicere inuitatis vt venirent: et ceperunt omnes simul excusare. Lu.xiiij. Diuine clementie: ac humane malitie ostēsiua sunt verba ista. vbi duo notātur.

Primū pietatis diuine miseratio.

Secūm maligne prauitatis ostensio.

¶ Pro primo nota q dñs noster ihs xpus in fine huius vite cenā fecit vtiqz magnā et gloriā eternā preparauit: q merito dr cena: qr in fine huius mūdi: sicut cena in fine diei est preparata. in cuius figurā migraturus ad patrē fecit cenā discipulis: lauit pedes apostolorū: dedit corpus propriū: promulgauit dilectionis mandatū: qr tunc purgabitur natura hūana ab oi vicio: fruemur xpo: ad proximū etiā erit consummata dilectio. Vñ hec cena dr magna.

Primo ppter inuitātis curialitatē.

Scdo ppter inuitatorū gñalitatem.

Tertio ppter cene diuturnitatem.

¶ De pmo Judith.vi. Suscepit ozias achior in domū suam et fecit ei cenam magnā. Magna curialitas est facere cenā aduersario suo. Ozias fortitudo dñi interptatur et significat xpm. Achior q erat abiectus q et interptatur iracūdia fratris: figt pctōrem fratrē suū ad iracundiā prouocantē. De secundo. Apoc.iij. Si qs mihi apparuerit in trabo ad eū et cenabo cū eo. De tertio.ij. Esdr. iij. Rex darius fecit cenā oibus prepositis qui erāt sub eo. et cū manducassent satiati reuertebantur. Darius interptatur fertilis. De quarto Apoca.xix. Beati q ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Beatitudo autē includit ppetuitatē. Ad hanc autē cenam talē et tantā vocat dñs multos: qr oibus gloria padisi offertur. Actuū.x. In veritate cōperi qr nō est acceptor psonarū deus: sz in oi gente: q timet deū et operatur iusticiā acceptus ē illi.i. Pe.v. Deus ois gratie q vocauit vos in eternā gloriam in xpo iesu modicū passos ipse pficiet confirmabitqz. Ois gre dicit: quia ad oēs eius gratia extendit. Sed proh dolor licet talis et tanta sit dei pietas erga nrām miseriam humanā: tñ iniqtas nrā suā non deponit: imo auget maliciā. Seqtur ceperunt oēs simul excusare. lz nullus dicat verbo nolle saluari ope tñ perhibet q ad beatitudinem nō vult ptingere: qm illa optat que a grā dei et gloria abducūt. Sapi.ij. Exiguum et cū tedio est tps vite nre veite et coronemus nos rosis. fruamur bonis q sunt. Jobqz.xxi. ca. loquens de talibus ait. dicūt deo recede a nobis sciam viarū tuarū nolumus. Non enī volunt pudicitiā: neqz religionis deuotionē: non actiui iustā operationē: non pctōres pniam. Sed vt dr ad Titū.i. Ore fatentur xpm factis tñ negant. xi.q.iij.c. Existimāt. quotiens male agimus: totiens deū factis negamus. Ex qua snia verbi preassumpti concluditur maiorem partem hominum debere damnari.

¶ Pro fundamēto mouetur questio. An dominus velit oēs hoies saluos fieri: qm si sic velit cū eius voluntati nullus posset resistere oēs saluabūtur. Rñdet magister sniarum et post eū oēs doctores et maxime sctūs Bonauen. disti.xl. primi. q sicut dr.i. Thimo.ij. Vult dñs oēs hoies saluos fieri: et ad agnitionē veritatis venire. Hec aūt auctoritas pōt tripliciter exponi. Primo dicendo vult oēs hoies etc. fit distributio pro generibus singulorū et nō p singulis generū: qr de quolibet statu saluabūtur aliq: videlz de statu prelatorū: de statu cōtinentiū: piugatorū: et religiosorū et hmōi. Scdo mō pōt exponi vt sit distributio accomoda. Vult deus oēs hoies saluos fieri q saluabūtur: sic celū tegit oia que scz teguntur. Et mgr scholarium docet oēs pueros q. s. docentur. Tertio mō exponitur a Damasceno. et hāc cōiter sequuntur theologi. deus vult etc. volūtate añcedēte nō volūtate cōnte. nō tñ sic capiēdo q sit multiplex volūtas: sz dr multipliciter rōe cognotati. volūtas enī añs dei tñ valz ac si diceretur: dedit deus aut obtulit: aut paratus est dare vel offerre qcquid est necessariū ad salutē obtinendā. volūtas vero cōns dei notat hoc qd deus retribuit fm q hō meretur vel demeretur. et sic volūtate cōnte nō vult oēs hoies saluos

fieri. ¶ Nota sm petrũ aureoli. Et hec dici tur volũtas bñplaciti nõ volũtas signi. Sẽtentiã hui⁹ thematis est si vn⁹ angelus clamaret vel vnus vestrũ hui⁹ societatis vl' ciuitatis hic exñs dãnabit. vnus inqt nõ dico plures. quis est in tota ciuitate exñs si esset .xl. milia qs timere nõ deberet? Quis vt dr Prouer.xx. Dicere poterit mũdum est cor meũ: purus sum a pctõ. q̃to magis timere debemus vbi ibs xps clamat. Multi sunt vocati: pauci vo electi. Math.xx. ¶ Sz dicet quis. frater eq̃ bene intẽdo saluari sicut vos. nescitis qs dãnabit vel saluabit. Optime dicis: sz audi qd notat. extra de psumptionib⁹. ca. Afferte mihi gladium. vbi Salomon phibet sniam dedisse ex vehemẽti psumptione. vbi eñ veritas hri nõn põt recurrendũ est ad viã psumptõis. Formet ergo sic psumptio. legantur oẽs cronice hystorie ⁊ gesta sanctoꝝ. Et pmo pquirat si qs eccl'iasticus habuit gloriã stãdo in ꝯtinua fornicatione vel symonia. Si qs religiosus notabiliter statum suũ transgrediẽdo. Si nobilis vel vilicus blasphemãdo. Si qs iuuenis ludos aleaꝝ ⁊ meretrices frequẽtando. Si qs burgẽsis vel diues ad vsurã prebendo. Si mercator vel mecanicus fraudãdo: piurando vel fallacijs vtendo. Sz q̃ mulier iocando: puocãdo gestis ⁊ nutibus ad peccandũ gloriã obtinuit. ꝙ si de nullo reperiatur qs sit saluatus talẽ vitã ducẽdo: ⁊ scelerati pctõres moderni hui⁹ tp̃is q̃ passiz sine delectu: ac emẽdatione talẽ vitã ducunt vehemẽs est suspicio ⁊ psumptio ꝙ infallibilit ad eternã dãnatione currũt. Sic ꝙ verificatur sententia thematis. Multi sunt vocati ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima diuine clementie demõstratiua.
Scda humane neqtie ostensiua.

¶ Quo ad primã magna clemẽtia saluatoris oñditur ꝙ iudeis vocationem diuinaꝫ spernẽtibus ad fidẽ catholicã ad credulitatem q3 incarnationis dñice ⁊ sacramẽti in pñti euãgelio sub parabola nuptiarũ venire renuẽtibus misit discipulos suos ad exit⁹ viarũ. i. ad oẽs gentes: vt ad fidẽ xpianã euocarent. Figura hui⁹ renuentie p iudeis facte: ac requisitionis gentiũ ponit. Hester.i. vbi dr: ꝙ assuerus fecit cõuiuiũ optimatibus suis. xxx. anno regni ipsius misit q3 pro vasti regina cũ ipse rex icaluisset mero vt veniret ad cõuiuiũ: que venire rẽnuit et: quo repudiata extitit: missunq3 fuit per regnũ vniuersum: vt aliquã aliam sibi assumeret in sponsam. Rex iste xps est: interp tatur eñ britudo: fecit cõuiuiũ. xxx. anno regni sui. s. in statu gratie post statũ leg' nature ⁊ legis mosayce: q̃ incaluit mero amore sm illud Canti.v. Amore eius lãgueo in cruce. Misit p vasti. i. synagoga iudeoꝝ q̃ noluit venire: propter qd repudiata fuit: et tũc misit p vniuersam terrã vt q̃rerent puelle: ⁊ vnã sponsam sibi assumeret. s. eccl'iaꝫ que est vna vnitate fidei ⁊ dilectionis. vocat aũt ⁊ queri fecit puellã istam. s. animaꝫ vt ad hoc ꝯuiuiũ veniat quattuor mõis. s. qd cõsueuit aliũ vocare: scz

Primo p internã inspirationem.
Scdo per exernã pdicationẽ.
Tertio per bñficioꝝ largitionẽ.
Quarto p tribulationũ immissionem.
Per pulsum.
Per verbum.
Per signum.
Per nuncium.

¶ De primo nũc est dicendũ. venit eñ deus ⁊ vocare nõ desinit p internã inspiratiõem Johã.iij. Spiritus vbi vult spirat ⁊ vocem eius audis ⁊ nescis vñ veniat aut quo vadat. ad Roma.viij. Ipse eñ spũs postulat p nobis gemitib⁹ inenarrabilibus. i. postulãtes nos facit. Apoca.iij. Ego sto ad ostium foris ⁊ pulso. figura hui⁹ vocationis ponit Ezechie.xxxvij. vbi Ezechiel vidit campũ ossibus plenũ aridis: ⁊ dixit ei dñs. Putas ne hec ossa viuent. Rñdit Ezechie. dñe tu nosti. ⁊ dictum fuit ei insuffla in ossa hec a quattuor vẽtis veniet spũs sup ossa hec et viuent. qd queso p campũ nisi mund⁹ iste significatur. Quid vo p ossa arida pelle carne ⁊ humoribus priuata nisi pctõres i hoc mundo viuẽtes honesta vita virtuosa operatione ⁊ gratie humore priuati significantur. Sed quod remedium? certe insufflandum est in ossa hec: hoc interpellandu3 est diuinum auxilium vt inspiret: ⁊ hoc a quattuor ventis.

Primo ab oriente inspiciẽdo qualiter tota per pctũ est pdita vt inde doleat.

Secūdo ab occidente ꝯsiderando mortem imminentē vt tñ timeat.
Tertio a meridie.i.a ꝓsperitate ꝯsiderādo ꝙ in pñti vita nihil pōt eē stabile: vt sic im mūdo ꝯsidere desistat.
Quarto a septētrione ꝯsiderādo diuinā iu‑sticiam: que nil inultum dimittit: vt inde expauescat.
¶ Et tūc nisi hō sit durus compūgitur reui uiscit: ⁊ ad deuꝫ redit. Qui em̄ spiritu dei a guntur hij sunt filij dei Roma.viij. Sꝫ ꝓth dolor pōt nūc dicere saluator qḋ dr Job.xix Vocaui seruū meū ⁊ non respondit mihi. Nouit deus sic nūc videndo mortales pe‑stes sensualitates pluriū hoīm mortes et casus multi: ac multi multas habuerūt in spirationes: ⁊ tñ vix aut raro executioni de mandantur: quare iuxta sententiā vbi pre assumpti merito dr. Multi sūt vocati: pau ci vero electi.
¶ Quo ad secundū principale: visa diuina clementia in multoꝝ vocatione: ꝯsequēter ponitur hūana nequitia: humanā dico ne‑quitiaꝫ: qm̄ nullus dānatur: nisi ꝓpter sua demerita Osee.xiij. Perditio tua ex te isra‑el: ex me aūt auxilium tuū. Et.xxij.q.iiij.va sis ire. nunq̄ deus parat interitū: nisi spō‑taneum homo haberet delictū: ⁊ totus mū dus in maligno positus est.i.Johan. v. Jō plures dānantur ⁊ pauci saluātur: qḋ ostē do pluribus vijs scꝫ,
Auctoritate.
Ratione.
Exemplo,
Figura.
¶ De primo Mathei.vij. Intrate per augu stam: q: lata a ⁊ spaciosa est via que ducit ad perditionē: ⁊ sic multi intrant per eam. arta autē est via: q̄ ducit ad vitam: ⁊ pauci ingrediūtur ꝑ eā. Jsa.i. Multiplicasti gen tem: sed nō magnificasti letitiā Ecclesia.i. Stultoꝝ infinitus est numerus. Luc.xiij. Contendite intrare ꝑ angustam portā: q: in veritate multi querent intrare ⁊ nō po‑terunt. Aug.xx. de trinitate dei. Plures ho mines currūt in penā q̄ꝫ in gloriaꝫ. Et idē libro de vero cultu. Arbitror tres ꝑtes mū‑di fore dānandas: eo ꝙ in oēs regnet infi‑delitas. De quarta aūt ꝑte q̄d dicam nisi ꝙ i.Johan,v,ait, Totus mundus in maligno positus est. Et Grego. in homelia sup Ma‑theū. Ad fideꝫ plures veniūt: sꝫ ad regnū ce leste pauci ꝑducuntur. Si he auctoritates sufficiant credatur eis. Ratione ꝓbat᷑. Cer tum est tñ ꝙ nullus saluatur nisi baptiza‑tur si sit possibile baptizari. dr em̄ Johan.iij ca. Nisi quis regeneratus fuerit ex aqua et spūsancto nō potest intrare in regnū celo‑rum. Certū est secūdo ꝙ nullus baptizatus saluari pōt: nisi velit seruare precepta deca logi. Math.vij. Non oīs qui dicit mihi dn̄e domine intrabit regnū celorum. Quis au‑tem est q̄ nunc seruet precepta decalogi: di citur em̄ Gene.viij. ⁊ hr̄ sentētialiter.xij.q.i. ca. Omnis etas: sensus: ⁊ cogitatio homi‑nis prona sunt ad malū. ⁊ p̄fato ca. Omis etas prona est ad malum.
Quo ḡ vadunt oēs iudei: ad infernum.
Quo vadunt oēs infideles ad infernum.
Quo vadunt pueri sine baptismo deceden‑tes ad infernum.
Quo vadunt oēs heretici: quibꝰ pene ple‑nus est mūdus ad infernum.
¶ Quot sunt qui nō credunt infernū para disum anime immortalitatē. Alij q̄ nō esti mant luxuriā esse pctm̄: quo vadunt hi oēs ad infernū. Quid dicā de ignorantibus ar‑ticulos fidei saltē que ꝑ cōem ecclesie tradi tionem pñt haberi. ignorantibus q̄ꝫ prece‑pta decalogi: necnon ⁊ de confessoribus ⁊ p̄ latis totaliter ignorātibus q̄ spectant ad suū statum: quo vadunt isti ad infernum. vnḋ ꝓbatur ex iure canonico ⁊ dictis theo logorum. dicit em̄ btūs Tho. in.iij.ꝑte.q̄sti. xvij. Qḋ ignorātia iuris diuini non excusat in his q̄ sunt doli capaces. Extra de vita et honestate clericoꝝ capi. vt quisq̄ꝫ. Quo ꝑtē dunt ꝑdones: fures: vsurarij: ⁊ dānificato‑res ad infernū. Cum omnes hi teneantur restituere nec restituūt. probatur hoc ꝑ exē plum de vsuris cap. Cum tu. Quo vadunt omnes mali religiosi nō obseruantes regu lam suam ad infernū. dicitur Eccle.v. Dis‑plicet deo stulta ⁊ infidelis promissio. quo tendunt omnes meretrices ⁊ fornicarij et concubinarij ⁊ hi similes ad infernū. dicit̄ em̄ ad Ephe.v. Hoc autē scitote intelligen tes: quoniā omnis fornicator aut immun‑dus: non habet partē in regno christi ⁊ dei. figuram de paucitate saluandorꝫ habes

Genesis.viij.φ quot anime euaserunt dilu uiū octo nō plus.Gene.xix.De illis cunctis ciuitatibus euasit loth cū duabus filijs su- is ꝛ vxore:que tñ postmodū conuersa fuit i statuam salis.Sed de illa numerosa mul- titudine filiorū israel numeratorū a vigin ti annis ꝛ supra ingressi sunt terrā promis sionis.s. caleph ꝛ Josue. legitur q₃ in vita beati Bernardi: φ apparuit vni religioso xiij.diebus post mortem suā:qui cū interro garet si foret adeo difficile saluari sicut scri pture dicebant.Respondit φ sic ꝛ φ eade₃ die qua mortuus fuit.xliij.milia mortui sꝫ qui oēs dānati fuerunt dēpto vno seculari qui tūc ingressus est purgatoriū ꝛ vno he- remita cū ipso intrauit paradisum.O xpia ni renegati.O indurati populi ad dēū redi te:queso penitentiā agite qꝛ multi sunt vo- cati:pauci vero electi. Et ꝑ conclusione re- nouamini in spiritu mentis vr̄e.Qđ vobis concedat dulcis iesus Amen.

¶Dominica.xix.post pēthe. post prandi um.Ser.xxxvij.

Multi sūt vo cati:pauci vero electi Ma thei.xx.Nemo virorꝫ istorꝫ qui vocati sunt gustabit cenam meā Lu.xiiij. Diui ne seueritatis contra sceleratos peccatores dei vocationem spernētes verba sunt ista: vbi principaliter libet inquirere si cadēs a gratia valeat resurgere ꝛ qbus modis mi- sericordiam poterit obtinere.Pro quo vide- tur φ nō per textum apostoli ad Hebre. vi. Nam dicit impossibile est eos q̄ semel sunt illuminati ꝛ gustauerūt etiā donū celestē ꝛ participes facti sunt spūssancti: gustaue- runt nihilominꝰ bonū dei vbum virtutesq₃ seculi venturi ꝛ prolapsi sunt rursus reuo- cari ad penitentiā. Et rursus de pe.di.iij. c. reperiunt. dicit Ambrosiꝰ. Sicut vnu₃ ba- ptisma est sic vna penitētia est. S₃ ſm Bo nauen.ꝛ alios doctores.xiiij.di.iiij.peniten tia est iterabilis ꝛ q̄diu durat vita habēs vita₃ sp pōt penitere:qm̄ morbus ꝯtra quē est penitentia:qui est pctm̄ mortale est ite- rabilis rōne vertibilitatis nature liberi ar bitrij ſm quā pōt auerti a deo vel ꝯuerti ad ipm̄.Ad hoc est textꝰ de pe.di.iij.ca.adhuc ꝑ fidi instant.Quoniā quotidiana est offen- sio opꝫ φ quotidiana sit remissio.Cur docu isset dn̄s orantes dicere:dimitte nobis de- bita nostra: nisi ipse misericors ꝑseueraret qui nos ab hac petitione nō deficere docu- it.dictū autem beati Ambrosij intelligitur de penitētia solēni dicit Bonauen. que de more quorūdam ecclesiarꝫ imponitur: qꝛ se- mel dūtaxat:non aūt de penitētia cordis q̄ homo ad deū conuertitur:dictū q₃ apostoli preallegatu₃ cū dꝛ: impossibile intelligitur id est difficile multū.Jngratitudo em̄ dicit beatus Bernardus est ventus vrens ꝛ de- siccans diuine misericordie fontem.Refu- tantes ergo cenam illā non gustabunt: qꝛ durante spacio vite quo nūc debent ad deū recurrere ipsum audire nolunt.Sed veniet dies in qua clamabūt:nec exaudient. Ma thei.xxv.Dixerunt fatue virgines dn̄e dn̄e aperi nobis: quibus responsum est nescio vos.O pctōres excecati nūc redite: nūc cla mate ad eternas nuptias cū debito vase ve nite.φ si vos indignos diuina mīa arbitra mini.Memētote φ Absalonꝰ recōsiliatus fuit patri suo Dauid ꝑ mediū illius suna- mitis mulieris q̄ plorans dicebat. heu me mulier vidua ego su₃. Et ꝑ documentū pri cipis militie noīe Joab absalon q̄ p̄rem fu gauit a regno pctōr est q̄ deum effugauit a ꝓpria ꝯscientia.Mulier illa vidua virgi nem mariā rep̄ntat. Joab aūt princeps mi litie ihm xpm̄. harꝫ duarū ꝑsonarū medio peccator pōt reuocari ad penitentiā. dicit em̄ Roma.v.de xpo.Sicut ꝑ hoīs vniꝰ de- lictu₃ pctm̄ intrauit in oēs:ꝛ ꝑ pctm̄ mors ita per vnius meritū gloria intrauit in om nes.de vgine aūt glīosa dꝛ ꝑ figurā Judith qꝛ per te hodie liberauit dn̄s populū suum Ad has ğ ꝑsonas pctōres paupculi redite. dꝛ em̄ de reg.iu.lib.vi.Omnis res ꝑ easde₃ causas soluitur ꝑ quas ꝛ nascitur:mors ve nit ꝑ vnum hoīem ꝛ vnā mulierē:ita ꝛ vita ꝛ sic de numero paucorꝫ eritis de quo sentē tia est. Vbi preassumpti.Multi sunt vocati pauci vero electi.

¶Pro fundamēto mouetur questio:vtrum predestinationis vel reprobationis a parte nostra sit aliqua cā.Respondet Sco.xli.di. primi. quādo queritur vtrum sit aliqua ra-

tio predestinationis vel reprobationis nõ queritur de ipso actu q̃ est idem cũ volũtate diuina: sed de trãsitu super hoc obiectum vel illud. dixit ergo q̃ in predestinatiõe vel reprobatione põt notari quattuor signa.
In primo deus intelligit se et omnes creaturas.
In sc̃do aliquos eligit ad curiã suam et circa aliquos nihil ponit.
In tertio videt oẽs casuros in adam.
In quarto signo nõ surgentes a pctõ ordinat ad penam.
¶ His quattuor suppositis dr̃ q̃ predestinationis a parte nostra nulla est rõ. Sed deus quos vult mere eligit: nec aliquis põt dicere sibi cur hoc facis vel quare hos eligis et illos nõ. de eadem enĩ massa figulus vnuz vas facit ad ↄtumeliã: aliud aũt ad honorẽ Reprobationis vero est ratio a pte nostra videlicet malũ pñisum: qr nunq̃ aliquis ordinatur ad dãnationẽ: nisi ratione mali p̃uisi. Nota sm doctorẽ subtilem.xl.di.primi. Quod predestinatio est ordinatio electiõis a diuina voluntate alicuius nature intellectualis ad gratiam et gloriam. Ita diffinitio tria tangit sm tria que aspicit predestinatio.
Primo in predestinatione est propositum dei eternum.
Sc̃do est illud qd̃ predestinatur.
Tertio ad qd̃ tendit p̃destinatio.
¶ Quo ad propositũ eternũ dicit doctor in diffinitione q̃ est ordinatio electionis a diuina volũtate. Et primo apparet q̃ predestinatio verius est actus volũtatis q̃ intellectus lz p̃supponat intellectũ. Sicut electio consiliũ ex tertio Ethico. vñ tangit intellectũ et voluntatẽ dum dicit a diuina voluntate. differt aũt p̃destinatio ab electione diuina: qr loquẽdo ꝓprie: electio est mediorũ ad finẽ. ex. iij. Ethico. Sed predestinatio est ipsius finis. Ideo dr̃ p̃paratio ad gloriam. vñ ista differunt.
Electio.
Vocatio.
Et predestinatio.
¶ Quia et a pte rei et in intentione p̃ intellecta predestinatio p̃supponitur ipsi electõni et vocationi sicut appetit̃ prius finis his que sunt ad finẽ. lz in executione prius sit vocatio q̃ predestinatio. Multi sunt vocati pauci vero electi.
¶ Rursus prior est executione electio q̃ p̃destinatio. Sicut q̃s p media ad finẽ vocat̃ ad finẽ. ¶ Sc̃m qd̃ tãgitur a doctore est illud qd̃ predestinat̃: dum dr̃ q̃ predestinatõ est alicuius nature intellectualis: ex q̃ apparet q̃ est q̃si species p̃sciẽtie: prescientia enĩ oĩm est. Sed predestinatio est tm̃ nature intellectualis. dr̃ autẽ nature ĩtellectualis et nõ rõnalis nature: qr angeli sunt p̃destinati et nos. tñ proprie nõ dicuntur rationales: qr nõ discurrunt in cognitione sicut et nos qd̃ est opus rationis: sed sunt intellectuales. ¶ Tertiũ qd̃ tangit doctor est illud qd̃ predestinatur. s. ad qd̃ tendit ad gratiam et gloriã inquit gratia est medium tenendi. Sed glĩa est in qd̃ tendimus. et dicitur p̃destinatio a pre qd̃ est añt destinatio. et ratione destinatiõis dicit quedã absolutum actũ. s. voluntatis. rõne aũt huius prepositionis pre conotat antecessionẽ ad predestinatuz. Nota vlterius q̃d sit reprobatõ vñ sm Aug. et est in lr̃a. Reprobatio est p̃scientia iniquitatis quorundam et preparatiõ eorum ad dãnationem: et hoc quantum ad hec tria.
Odium dei eternum.
Damnatio eterna.
Pena eterna.
¶ Unde reprobatio tria dicit scz odiuz dei eternum per obdurationẽ reprobati. vnde ista obduratio sm Aug. lib. de p̃destinatione sanctorũ nihil est q̃ dei obuiatio mandati. ¶ Sc̃m dãnatio eterna seu pena. Primũ est ex pte dei. Alia duo ex pte reprobati. Sed sc̃m. s. obduratio est ex sue volũtatis malicia. ¶ Tertiũ vero. s. pena eterna est ex dei iusticia q̃ vnicuiq; reddet iuxta opera sua. Miret̃ nullus si plures dãnent̃. dicet forte q̃s sermone p̃cedẽti nos remisisti ad presumptionẽ: cũ dñs noster nos plus diligat q̃ mr̃ ꝓpria filiũ suũ sm illõ Isa. xlix. Nunq̃d põt obliuisci mr̃ infantẽ vteri sui: et si oblita fuerit ego tñ tui nõ obliuiscar tui. plus insup amat q̃ q̃cunq; pr̃. Nõne iõ est vehemẽs p̃sumptio de diuina mĩa. dr̃ eniz Lu. xi. Si g̃ vos cuz sitis mali nostis bona dare filijs vr̃is: q̃ãto magis pr̃ vr̃ celest̃ dabit spm̃ bonũ petentibus se. vehemẽs g̃ est

presumptio φ deus q̄ nos tm̄ diligit nobis itaq̃ cōpatieẗ. Sed attendāt precoꝛ ita loquētes q̄d scribiẗ in aucten. Cū de appellatione cogiẗ. §. cās collatione. viij. In q̄b⁹ ponuntur. xiij. casus in q̄bus ꝛ ꝑpter quos filius mereẗ exheredari.
Primus est si filius manus iniecerit in parentes.
Secundus est si iniuriam inhonestam eis contulerit.
Terti⁹ si filius maleficus efficiẗ.
Quartus si cū maleficis ↄuersetur.
¶ Talis vel similis sn̄ia hr̄ in glosa. c. quintaualis de iureiu. i antiq̄s. Qd si q̄s in parentes manus iniecerit vel enoꝛmē iniuriam eis irrogauerit: hereditate ꝑentū venit priuandus. Ad vos dānati pctōꝛes: ad vos inq̃ sunt ṽba ista. An nō quotiēscūq̃ peccatis moꝛtaliter. man⁹ in xp̄m mittitis. dicat apostolus ad Hebꝛe. vi. Rursus sibimet ipsis crucifigētes filiū dei ꝛ ostētui habentes. ꝛ p̄s. Supra doꝛsuꝫ meū fabricauerūt pctōꝛes. Rurſus lusoꝛes passim nomē dei blasphemātes nōne iniuriā sibi inhonestā faciūt: dicat Beda. Qui tunc est cesus colaphis iudeoꝝ nūc ceditur blasphemijs xp̄ianoꝝ. Insup quotiēs inuidi iniqui rancoꝛosi odijs suis ꝑfundūẗ. Nōne cū dyabolis maleficis cōuersanẗ: Vlterius spurcissimi luxuriosi vacātes luxurijs deniq̃ sibi de ꝓpꝛio coꝛpoꝛe turpitudinē fabricātes nōne malefici efficiuntur: q̄re iustissime merenẗ exheredari hr̄ditate eterna. O miseri sꝑ potestis videre: φ multi sunt vocati ꝛc.
¶ In isto sermone erunt due ꝑtes.
Prima pars erit diuine clementie demonstratiua.
Scd̄a humane neq̄tie ostensiua.
¶ Quo ad primū viso sermone ꝑcedēti qualiter vocat nos deus ꝑ internam inspirationē: videndū est nūc qualiter vocat nos ꝑ predicationē exterioꝛē ꝛ beneficioꝝ largitonem ac per flagelloꝝ duriciē seu per ṽbum viuū ꝛ signū mirificū ꝛ nunciū certū. De primo p̄s. Deus deoꝝ dn̄s locut⁹ est ꝛ vocauit terrā. ꝛ Lu. xiiij. Misit seruū suū hoꝛa cene dicere inuitatis vt venirēt. Seru⁹ iste cet⁹ est oīm p̄dicatoꝝ: qui in lege noua ꝛ veteri missi sunt cū verbo dei viuo ad vocandum oēs hoīes ad gl'iam. Hebꝛe. iiij. Viu⁹ est sermo dei ꝛ efficax ꝛ penetrabilioꝛ omni gladio ancipiti ꝑtingēs vsq̃ ad diuisionē aīe ꝛ spiritus. Tria aūt sunt genera audientiū verbum dei.
Primi sunt in pctīs indurati: hi frangi et conteri indigēt.
Scd̄i sunt in se aridi ꝛ lꝫ non sint indurati vt primi vix tm̄ aliq̄d boni libet eis facere: hi indigent irrigari ꝛ irroꝛari.
Tertij sunt tepidi: q2 lꝫ a pctīs caueant: ac multa bona facere velint: gustū tm̄ in bonis vix capiūt: ꝛ hi acui ꝛ inflāmari indigent.
¶ Primis dꝫ esse verbū diuinū tanq̄ malleus ꝑ duras cōminationes ꝛ graues sn̄ias pctōꝝ duritiē ↄterens. de hoc Iere. xxiij. Nūquid nō ṽba mea quasi ignis: ꝛ sic malleus conterēs petras. secūdis dꝫ esse tanq̄ aq̄ irrigans: ꝛ roꝛ infundēs: ꝛ de hᵒ scribiẗ Isaye xlv. Sicut imber ꝛ nix descēdit de celo ꝛ vltra nō reuertiẗ: sꝫ inebꝛiat terrā ꝛ facit eaꝫ germiare. Sic erit ṽbū meū qᵒ egredietur de oꝛe meo nō reuerteẗ ad me vacuū: sꝫ ꝓsperabiẗ. Tertijs ṽbū diuinū est exasperās ꝛ aridos inflāmans. Et de hoc Lu. vlti. Nōne coꝛ nostrū ardēs erat dū loq̄retur nobis in via. vn̄ em̄ cōuersio ꝛ tot ꝛ tantoꝝ pctōꝝ qui nō solū diebus ebdomadis ꝛ mēsibus: sed etiā annis multis in pctīs steterūt aliq̄n. xx. xxx. xl. vtpote in blasphemijs: soꝛtilegijs: furtis: luxurijs: ꝛ lenocinijs: nisi ꝑ ṽbū dei efficaciter p̄dicatū. vn̄ demū fletus passionis dn̄ice suspiria magna: ac desideria celestis patrie nisi ꝑ ṽbū diuinū. O felix vocatio vtinā dieb⁹ nr̄is ꝓpter nr̄a demerita nō esset hui⁹ ṽbi carētia ꝛ vocatiōis tā efficacis sicut cōminaẗ dn̄s ꝑ Amos. viij. Mittā famē in terrā: nō famē panis ꝛ aq̄ naturalis: sed famē audiēdi ṽbū dei. Recte em̄ ꝓpter tantā vtilitatē ṽbi dei. Diciẗ ex. de officio vel ꝑtāte iudic. c. i. Inter oīa q̄ spectāt ad salutē populi xp̄iani pabulū ṽbi diuini maxime nosciẗ esse necessariū. Qm̄ non in solo pane viuit hō: sꝫ in omni ṽbo qᵒ ꝑcedit ex oꝛe dei. Sed ve infelici xp̄ianitati. Qm̄ si in tyꝛo ꝛ syndone. i. si in similibus predicata essent q̄ nunc dicūtur ꝛ principaliter chꝛistianis foꝛte egissent penitentiaꝫ. Quis est nūc qui velit predicationē audire: aut si audiat quis est qui perfecte attendat: ꝛ non potius mente vagetur ver-

bum spernat aut irrideat aut attēdat: quē
reperies: qui opere pficiat. iam eñ impletū
videt̄ qđ apostolus.ij.Thimo.iiij.pdicabat
futurū. Erit eñ tps cū sanā doctrinā nō su
stinebunt. Sed ad sua desideria coacerua=
bunt sibi mgros prurientes auribus. sed ꝙ
grande malū sit dr Prouer.xxviij. Qui de=
clinat aures suas ne audiat legē oratio ei⁹
erit execrabilis. Et.xliij.di.c.dispensatio. Di
citur sicut nō leue crimen incūbit pontifici
bus siluisse qđ congruit: ita his qđ absit nō
mediocre periculū: q̄ cū debeant parere de=
spiciunt. Et.i.q.i.c.interrogo. dicit August.
Cum quāta sollicitudine obseruam⁹: quan
do corpus xpi ministramus: vt nil ex ipso ð
manibus nostris in terrā cadat tanta solli
citudine obseruemus: ne ṽbum dei qđ no=
bis erogatur dum aliqđ: aut cogitam⁹: aut
loquimur de puro corde depereat. De voca=
tione p signum dr Isa.x. Leuabit dominus
signum in nationes ⁊ congregabit dispsos
iude ⁊ colliget pfugos israel. Istud est si=
gnū crucis: qđ est signū amoris Isa.v. Quid
vltra debui facere vinee ⁊ non feci: de signo
timoris psalmista. dedisti metuentibus te
significationē: vt fugiant a facie arcus. De
vocatione p nuncium siue per tribulatōes
dicitur Hester.xv. vocauit assuerus Hester
cū virga quā tenebat in manu sua. dicit eñ
Grego. ꝙ mala q̄ nos hic premūt ire ad deū
nos compellūt. Suntqꝫ penalitates nūciȷ
diuine volūtatis vt reuertamur. Null⁹ er=
go deo conq̄ratur ꝙ non sufficiēter vocat⁹
sit. quare infertur sñia ṽbi pāssumpti. Mul
ti sunt vocati pauci ṽo electi.

¶ Quo ad secundū pricipale: viso ꝙ plures
reprobant̄ qui dānantur ꝙ̄ saluentur vidē
da est ratio perditionis tot animarū. Et p̄=
mo declarandū occurrit: q2 ex parte dei hic
non est ratio: imaginant̄ aliqui ꝙ ideo pau
ci sunt electi: q2 diuina prescientia ordina=
uit sic ꝙ pauci saluabūtur. Sed attēdant
tales quid dicat Sco.distin.xl.primi. Me
moria mea non cogit preterita fuisse. Sic
nec diuina prescientia futura fore. Ad hoc
est exemplū qđ fertur ipsi Scoto accidisse
prout refert magister Guillermus de valle
raulionis. dum eñ Sco. semel deambula=
ret per angliam occurrit laboranti in agro
cui dum salutis monita suggereret, Respō
dit agricola. quid nam est pro salute labora
re: scit eñ deus quid mihi ꝯtingere debeat
⁊ an saluabor vel dānabor. Cui respondit
Sco. deus vtiqꝫ scit: si in terra hac quā co=
lis debeat crescere triticū peruenturū: veni
et etiam si non laboraueris. Si vero sciat
non peruenturū perdis penam tuā q2 non
crescet. Si ita sit ꝙ vt asseris p solam pre=
scientiam diuinā omnia infallibiliter acci
dant. Quid ergo laboras. Ad hec ṽba agri
cola obmutuit. ductus eñ fuit ad metā nō
loqui. Audiant hec singuli: q̄m si non labo=
rant terraꝫ ꝯscientie sue nihil in ea crescet.
Si eñ laborare velint nō perdent penam
sue dānationis: ergo q̄renda nō est alia ra=
tioꝗꝫ illa q̄ vtiqꝫ in euāgelio notatur cum
is qui veste nuptiali carebat in tenebras ex
teriores proiici iubetur. Que aūt sit hec ve
stis declaratur.i.Pe.iiij. Super oia autem
charitatem ꝯtinuam habētes: q2 charitas
operit multitudinē pctōrum: hec charitas
electiue vel imperatiue oia includit ad sa=
lutem necessaria.

Continet enim.
Credenda.
Agenda.
Speranda.
Et suscipienda.

¶ In his eñ quattuor ꝯsistit salus hoim vt
credant qđ credendū est: agant quod agen
dum est. Et ea atqꝫ tenent̄: sperent ⁊ optēt
que super oia sunt desideranda. Ea vero q̄
remedium ꝯtra lapsum afferunt digne su=
scipiant. Ad primā spectant articuli fidei.
Ad secundā precepta decalogi. Ad tertiam
dotes celestis premiȷ: pro q̄bus poscendum
⁊ aliȷs necessariȷs ad salutē: ordinate sunt
petitiones orōnis dñice. Ad quartā sacra=
menta eccl'ie q̄ digne suscepta: gratiaꝫ siue
charitatē ꝯferunt: que q̄dem gratia vel cha
ritas ſm Aug. est vestis nuptialis diuidēs
inter filios regni: ⁊ int̄ filios pditōis. Alio
modo dici pōt vestis nuptialis est ꝯformi=
tas ad vestes christi passi. legitur autē chri
stus indutus triplici veste in sua passione
videlicet.

Alba.
Coccinea.
Et purpurea.

¶ De prima Lu.xxiij. Indutū veste alba re=

misit ad pylatum. De secūda. Johā.xix. Clamidē coccineū circundederunt ei. De tertia Math.xxvij. Vestē purpurā induerūt ei Ad sponsum contēplandū in his vestibus inducit nos. Sap. Canti.iij. Egredimini filie hierusalē et videte regē Salomonē in diademate q coronauit eū mater sua in die desponsatiōis eius. Alba representat castitatē. Coccinea charitatē. Purpurea austeritatem. sed paucissimi his induuntur. Ideo mirum non est si multi dānantur. Apoca. eniz vij. dicitur. Beatus qui custodit vestimenta sua: videat quilibet qua veste induatur. Si sordida contra albam. Si fracta vel dissuta contra rubeam. Si lana linoqz contexta cōtra purpuram. i. simulatam. quoniam vt dicitur sopho. i. visitabit dominus omnes qui induūtur veste peregrina defectu vestis nuptialis. ignibus traditur quilibet qui moritur in pctō mortalali quod a nobis auertat dulcis iesus. Amen.

¶ Dñica.xx. post penthe. Ser.xxxviij.

Domine descende priusqz moriatur filius meus. Johā.iiij. et in euangelio hodierno. Ne tardes cōuerti ad dominū: et ne differas de die in diem. Subito enī veniet ira illius. Eccl'.v. Ad pctōres in scelerib' viuētes verba sunt ista. vbi duo notanī.

Primū est saluatoris monitio.

Scdm eius dura cōminatio.

Cum pctm̄ mortale sit irremissibile p' hāc vitā. Eccl'es.xi. Vbicunqz ceciderit lignū siue ad austrū siue ad aquilonē ibi stabit siue in statu gratie siue in statu peccati: ibi perpetuo manebit aīa. Et cū nullus sciat horam que a presenti seculo excidit merito spūssanctus vnūquēqz monet ne cōuersionē suam differat. circa hanc conuersionem tria sunt videnda.

Principiū gratiosum.

Motiuū virtuosum.

Cōplementū fructuosum.

¶ Principiuz nostre cōuersionis est diuina gratia. Trenoꝝ.v. Cōuerte nos dñe et cōuertemur. Nullo eīn pacto ad deū conuerti valemus: nisi ipse nos cōuertat. Crisostomus homel'.xxx. super math. Anteqz peccem' liberū arbitriū habem' sequēdi voluntatem diuinā aut non. Sz postqz peccando ei nos semel obligam' ex tunc virtute ꝓpria euadere nō potermus: sz sicut nauis gubernaculo fracto huc vel illuc vadit quocūqz tempestas eā ducit. Sic homo auxilio diuine gratie perdito nō hic facit aliud qz qd vult diabolus. Et nisi dominus eum manu valida misericordie saluat vsqz ad finem vite i peccati vinculis permanebit. Pro hac gratia liberatiua sepe oportet recurrere ad meritū passionis christi: et ad preces sacre et intemerate virginis. De saluatore dicitur. ad Heb. ix. Introiuit in ipsum celū vt appareret vultui dei ad interpellandum pro nobis. De virgine vero maria dicitur per figurā regis dauid: qz Abigay placauit regem. i. Regū.xxv Dauid iratū contra nabal qui iuxta nomen suū stultus dicebatur. Et hic est peccator sic stultus remanēs. Pro secūdo motiuo cōuersionis: est attendenda confidentia cōmissorum flagitioꝝ: collatorum beneficioruz: supplicatoꝝ criminatorum: et gaudiorum promissoruz. Hoc motiuo ductus fuerat qui dicebat. ps.cxviij. Cogitaui vias meas: et conuerti pedes meos i testimonia tua. Vie iste sunt lapidose per malicias: spinose per auaritiaz: et lutose per luxuriam. He sunt vie tenebre eoꝝ qui dereliquerunt iter rectuz: qui letantur cum malefecerit: quorum vie peruerse sunt et infames gressus eoruz. Prouer. ij. Quibus cōsideratis attente merito sunt relinquende licet ꝓh dolor de multis possit verificari quod dicitur de illis duobus dānatis. Auerterunt oculos suos ne viderent celum et recordarentur iustorum iudicioꝝ. Daniel'.xiij. Pro tertio autem quod est complementum conuersionis: volens percipere peccatorum remissionez necesse habet relinquere actiones peccatoꝝ et fugere atqz deo sollicite inherere. Nemo enī potest duobus dominis seruire. Math.vi. iij. Regum.xviij dicit helyas. Vsquequo claudicatis in duas partes si dominus est deus vester: si ꝓ quia sequimini eum: et hoc merito. ¶ Pro secūdo principali thematis: quia alioquin veniret subito ira illius vbi et rectitudo diuine vltionis asseritur: quia veniet et punitio remedij

denegatur:quia subito.Dicat ergo quilibet
animā sauciatam habens dicat domio. Do
mine descende priusq̄ moriatur filius me-
us ⁊c.

¶ Pro fundamento mouetur questio.An p̄
mo penitentez in articulo mortis possibile
sit digne penitere.Sco.dist.xx.iiij.tractans
hanc materiam ponit duas conclusiones.
Quarum prima est affirmatiua talis.Pos-
sibile est p̄mo penitere ī articulo mortis di-
gne.Probatur sic:quia digne penitere ē do-
nū dei.hoc autem potest deus conferre ī ar
ticulo mortis sicut in sanitate. patet hoc ex
emplo latronis.Articulus mortis dicitur
vbi f̄m iudiciū humanū mors est iminens:
vel per infirmitatem vel per interfectionez
Secunda conclusio quasi negatiua.difficile
est ⁊ quasi impossibile p̄mo in articulo mor
tis digne penitere. Probatur hec conclusio
ratione male habituatōis defectu circūstā-
tie finis:propter carentiam rationis:⁊ pro-
pter defectum libertatis.Hec deducentur ī
p̄ma parte sermonis.Quare merito dz dice
re pctōr.Dñe descende ⁊c.

¶ Mirari eñ nullus debet si plures dānen
tur.Habens eñ ignē accensum in domo su
a ⁊ extiguere nolēs miraretur nullus si do-
mus ei⁹ cōbureretur.nec valet si diceret q̇s
quia voluntatē habebat extinguendi. Dici
tur eniz de regulis iuris libro.vi.Mora sua
cuilibet est nociua.⁊ de electione ⁊ electi po
testate libro.vi.c.Cuz inter vniuersas.Ubi-
cunq̄z mora affert periculum nullatenus ē
differendum.⁊.ff.ex quibus causis maiores
l.Non enim negligentibus subuenitur:sed
necessitate rerum impeditis.Sicut nullus
miraretur si habens funez in collo nollens
se saluare vel prescindere si suspēderetur vl'
strangularetur:quod peius est: ⁊ valde ab
surduz. ¶ Ad vos obstinatos peccatores et
peruersos christianos ignem infernalez ne
dum per mensez:sed per annū ⁊ per annos
plures in conscientia vestra portātes funez
quo suspendemini ab ānis mult; differētes
sunt v̄ba ista. Quot ei pctā mortalia ignis
deuorabit testatur.Job.xxxi. de peccatis lo-
quens.Ignis est vsq̄z ad consumptionē de
uorās.Quot vero eadem peccata funib⁹con
stringentur:testatur Sapiēs Prouerbio.v.
Iniquitates sue capient impiuz ⁊ funibus
peccotorum suorum vnusquisq̄z constringe
tur.O quot sunt dānati nūc qui hunc ignē
poterant extinguere: qui funē poterant sol
uere vel prescindere qui tamen ineternū cō
burentur.Nitatur ergo quilibet propriā cō-
scientiā respicere ⁊ anteq̄ cōburatur ⁊ strā
gulet peccati ignē nitat extinguere ⁊ cum
regulo dicat.Dñe descende.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima de pnīe in extremis millitate.
Secunda de diuine condescentionis prom
ptitudine.

¶ Quo ad primā existens in peccato morta
li merito debet orare deum vt per gratiam
suam descendat in aīam eius ante mortez.
quia vix digne penitebit in mortis articu-
lo qui diu fuit in peccatis assuetus propter
tria.⁊ nunc de duobus dicetur. Certum est
enim q̄ q̄diu sumus in presenti seculo pu-
gne ⁊ tentatōibus expositi sumus.ita vt di
cat Job.vij.Militia est vita homis sup ter-
ram.Alia littera habet tentatio.Ephese.v.
Non est nobis colluctatio aduersus carnez
⁊ sanguinē: sed aduersus potestates mūdi
⁊ principatus ⁊ rectores tenebrarum haruz
q̄ si tanta pugna sit in vita nō ē dubiū q̇n
fortissima sit in morte:in qua si victus fue-
rit hostis ineternū non superabit. Et si vin
cat:ineternū non erit remediuz.De hac pu-
gna finali dr̄.Geñ.iij.Tu insidiaberis calca
neo eius.⁊ p̄s. Insidiatur vt rapiat paupe-
rem quasi leo in spelūca sua. Quis tā insen
satus qui se estimet superare aduersarium
in infirmitate:quez superare non potuit in
sanitate. Quis eñ tam ebes vt onera ḡuia
imponat iumento laboribus oīmode cōfra
cto.Reliqua vero fortiora ⁊ expedita exone
rata relinquat.Hi sunt miseri peccatores q̄
per totum tempus vite sue ducunt in gau-
dio ⁊ letitia dies suos: in fine vero vite sue
totum onus sue miserabilis cōuersationis
imponūt super diez extremū.Huius pugne
figura expresse.Luce.xix.habetur vbi salua-
tor flendo dixit.Uenient dies in te ⁊ circun
dabunt te inimici tui vallo: ⁊ coangusta-
bunt te ⁊ ad terram prosternent te.O duris
simū bellum nunc qui audiūt predicatōes:
legunt scripturas:sani sūt corpore prepedi-
ti non sunt intellectu:vident bonoruz exem
pla:⁊ tamen a peccatis non cauent hosti re

sistere nequeũt. Quid eis in illa pugna con
tinget: quando soli derelicti infirmitate de
tenti omniq; miseria circũdati erunt. O ve
rax deus forte dicet quis. tunc nõ tentabun
tur de luxuria auaricia et superbia. fateor e-
quidem. Sed certe tunc diuersissimis ten-
tationibus aggredientur. Protestatur gre-
gorius declarans predictum euangeliũ. Di
abolus enim sciens tunc quia modicũ tem
poris habebit totam astutiam suam ponet
ad subuertendum hominẽ. vnde ps. Inimi
ci mei animaȝ meam circundederunt: val-
lum faciunt reducendo ad memoriam pec-
cata. Vallum enim proprie est de pallis pro
hibens exitum et aditum ciuitatis. Demo-
nes ergo animam vallo circundant quãdo
impediunt ne peccata ab anima exeant: et
ne gratia dei intret. Adipẽ suum concluse
runt qñ abundantẽ maliciam suam in ani
maȝ concludere volunt et querunt. Os eorũ
locutum est superbiam: dum videlicet de in
fidelitate in desperatione morientem ten-
tant: dei serui ab hac pugna non sunt exẽ-
pti. Quid ergo inimicis dei accidere poterit
Beatus martinus vidit diabolum sibi assi-
stentẽ in mortis articulo cui dixit. Quid hic
stas cruẽta bestia: Btũs q3 bern. vexat' fuit
i ifirmitate d' despatõe. Sctũs q3 cirill' in
libro de obitu hieronymi refert de eusebio hie
ronymi discipulo: q' cũ triduo perdidisset lo
quelã sacramentis prius rite susceptis duo
bus diebus ante eius exitũ: cepit ita terribi
les actus peragere per circunstãtias q' mo
nachi timore perterriti in terra iacebãt. Nã
qñq3 oculis transuersis iunctis simul ma-
nibus dura facie terribiliq3 voce clamabat.
nõ faciã non faciã mentiris mentiris. Post
hec faciem suã in terra firmabit et vt pote-
rat dicebat. Adiuuate me fratres ne pereã.
qd videntes fratres monachi oculis lachry
mantib' interrogauerũt eum quid hoc eẽt.
At ille dixit. Non vidistis demonũ agmina:
qui me debellare cupiebant. et illi. Quid ti-
bi facere volebant cũ dicebas non faciã mẽ
tiris. Conabant' ait ille: vt nomen dei blas-
phemarem. tunc hoc facere negabam. At il
li dixerunt ei. Quare pater abscondebas fa
ciem tuam in terra? Respondit. ne aspectuȝ
inimicorũ viderem qui tam terribilis est: q'
omnes terrores qui sunt in mũdo respectu
eius nihil sunt. Tandem apparente glorio
sissimo hieronymo feliciter migrauit. Si er
go dei seruo tanta fuerit pena quid fiet de
inimicis peccatoribus. O miserabilis mun
danorum vita. Audi illud Ecclesiast. vltio.
Memento creatoris tui in diebus iuuentu
tis tue anteq3 veniat tempus afflictionis
tue. Secundum quod impedit ne tunc pe-
niteamus est charitatis priuatio. Certũ est
enim q' actus displicentie peccati non est
deo placens nisi ipsa displicentia sit circun
stantia a parte principij et finis: ita q' sit vo
luntaria et propter deum. de penitentia di.
vij. c. nullus dicat augustin'. Scriptũ est ne-
minẽ sine charitate posse saluari. Non ita-
q3 in solo timore dei viuit homo quẽ oz nõ
solum redimere iudiceȝ: sed etiam diligere
vt patreȝ. Audiant hoc peccatis dediti qui
si quã intentionẽ in tali articulo habẽt nõ
est propter deum: sed pter timorem pene
parate. Grant mercis cordeau. O peruersa
febris. Febris eñ quẽ tollit saporeȝ: nũc fri-
gus nunc calorem generans peccatum rep
sentat auferens saporem spiritualiũ etiaȝ
timore vel amore inordinato. Tamen ante
mortem ad deum redi: et deuote dic ei qd p-
mittitur in themate preassũpto. Dñe et c.

¶ Quo ad secundũ principale vt dominus
descendat in aiam p gratiaȝ opȝ q' regulus
veniat ad saluatorẽ et exeat capharnaũ. et
hoc dũ saluator trãsit a iudea in galileaȝ il-
la hora relinquet eũ febris. hec oĩa mistice in
telligẽda sũt. Regul' regimẽ hñs dr liberũ
arbitriũ qd a nullo cogi pt. Eccl. xv. De' ab
initio creauit hoĩeȝ et reliqt eũ in man' cõsi
lij sui. s. in liberũ arbitriũ. vñ Hiero. ptra Jo
uinianũ. Si inqt liberi arbi. nos cõdidit de
us vt nec ad virtutes nec ad vicia necesse
trahamur: alioqñ vbi necessitas ibi nec co-
rona. Nota tñ q' liberũ arbitriũ dr regulus
diminutiue nõ rex absolute: q2 l3 cogi ñ pos
sit: neqt tñ meritorie opari sine auxilio dei.
Propterea dic mgr sentẽ. xxv. dist. ij. q' libe-
rũ arbitriũ est facultas volũtatis et rõnis. et
sũt verba. b. Augustini. Hic regulus d3 exire
a capharnaum vt veniat ad iesum id est di
mittere consolationes mũdanas et tempo-
rales. Capharnaũ enim interpretatur ager

pinguedinis vel vallis consolationis. Sic fecit qui dixit. Renuit cõsolari aïa mea memor fui dei. sic Math.x.dr. Qui non accipit crucẽ suam ꝛ nõ sequitur me: non est me dignus. sic Aplus Philip.iij. Oĩa detrimenta feci ꝛ arbitratus sum oĩa vt stercora vt xp̃m lucrifacerẽ. sic fecit Hieronymus. Unde in aureola dicit. Impossibile est vt hic ventrẽ ꝛ illic mentẽ quis reficiat: vt de delicijs ad delicias transeat: ꝛ in presenti ꝛ in futuro gaudeat seculo. hec ille. Sed necesse ẽ: vt inquit Augustinus in soliloquijs: vt alterã perdat consolationẽ supple qui reliquã voluerit possidere. sed ad vos indurati peccatores qui ebrietatib⁹ luxurijs blasphemijs ꝛ vindicatõnibus rancoribus ludis ꝛ piurijs fraudibus ceterisq; peccatis vacatis verba sunt ista. Sꝫ certe: prothdolor: multi sunt similes balaam qui: vt dr Numeri.xxiij. volebat mori morte iustoꝝ: quorũ tamen vitam grauissime persecutus fuerat ꝛ quibus i bono semp contradixerat. Sic ꝛ pessimi peccatores plerĩq; vellent pmiari premio iustoꝝ ꝛ sanctoꝝ haberẽq; finẽ eoꝝ ꝛ in fine habere grãm dei: nolunt tñ facere opa eorũ. Certe talibus dici põt qd scribitur.xl.di.ca. Non est. Non sunt filij sanctoꝝ q̃ loca tenent sanctoꝝ: sed q̃ imitantur opa eoꝝ. Quilibꝫ ergo saluari cupiens veniat ad dñm oẽ qd est in mũdo cõtra deũ sicut luxuriã supbiam cupiditatẽ fraudẽ ꝛ rancorẽ relinquãt tanq̃ capharnauꝫ vt sic illis dicatur. Sicut credidisti fiat tibi ꝛc. Quod nobis donet dulcis iesus. Amen.

¶ Dñica.xx. post penthe. post prandium. Sermo.xxxix.

Domine descende: vt.ẽ. Estote parati quia qua hora nõ putatis filius hoĩs veniet. Lu.xij. Ad miserabiles pctõres verba sunt ista. vbi duo notant.

Primũ est saluatoris monitio.

Scdm est dura cõminatio.

¶ Quo ad primũ salubriter monemur nos preparare ante mortẽ. dicit enĩ cyprian⁹. de pe.di.i.c. Nũquid. qualẽ te inueniet dñs: talem te iudicabit. Modus autẽ se prepandi expositus fuit in ps. dicente. Cogitaui dies antiquos: ꝛ annos eternos in mente habui meditat⁹ nocte cũ corde meo ꝛ exercitabar ꝛ scopebã spiritũ meũ. põdera singula cogitaui ait. Certũ est ei duas eẽ ciuitates: vnã bonoꝝ: alterã maloꝝ finalẽ ꝛ vltimã ad quã quis peruẽtur⁹ sit penitus ignorat. Nescit enĩ homo an odio vel amore dign⁹ sit. Eccl'. ix. sed oĩa in futurum reseruant incerta. Si quis ergo hic efficaciter cogitet nõ dubium meditabitur in vita sua qualẽ duxerit: qualẽ ve ducere intẽdit. Excitabitq; se in oĩbus virtuosis opibus ac scopabit.i. purgabit cõscientiã suã a peccatis. sic enĩ dr Apoc.iij. In mente ergo habe qualiter accepis ꝛ audieris. ꝛ serua ꝛ pniam age. sed quãdo hoc fieri debet ꝛc. Eccl'es.ix. Quodcũq; põt manus tua instanter operare: q: nec opus nec ratio nec scientia nec sapiẽtia sunt apud inferos quo tu pperas. Et hic notat secũda pars in qua dr. quia qua hora nõ putatis ꝛc. Voluit aũt dñs horã mortis esse incertaꝫ triplici ratione.

Primo vt hõ viuat purius.

Scdo vt hõ operet cõmunius.

Tertio vt hõ cõuersetur humanius.

¶ Primo ꝛc. ignorans qua hora egredietur. vnde Gregorius tractans illud. Vigilate ꝛ orate dicit. Si scirẽt hoĩes qua hora ab hoc seculo migrare deberẽt partẽ vite sue voluptatib⁹ aliã vero laudib⁹ forte exponerent. Nunc aũt q̃ nos incertos reddidit suo seruitio sp deditos esse voluit. Secũdo vt homo operetur cõmunius ꝛ diligẽtius ꝛ p ɔsequẽs vtilius. Si enĩ sciret hõ mortꝭ horã forte desisteret ab opationib⁹ vtilib⁹ alijs multꝭ vt sibipsi vacaret. Unde fert gregorius libro dialogoꝝ dictuꝫ fuisse cuidã: cui reuelata fuerat hora mortis. age qd agis opare qd operaris. Tertio vt homo cõuersetur humani⁹ Si enĩ sciret hõ horã mortis sue nimis melencolice viueret. Certũ tñ est q̃ tps breue est.i. Coꝛ.vij. Dũ ergo tps habem⁹ opemur bonum. ad Gala.vi. Dicamusq; cordialiter dño vt descendat.

¶ Pro fundamento mouet questio. quia dr domine descende ꝛc. An christi vicari⁹ vl' sacerdos dei minister possit peccata dimittere: Respondet Sco. dist.xiiij. ꝛ plenius dist. xviij. q̃ q̃uis videat dicere magister distin

ctione.xiiij.vel.xviij.q' solus deus habet re- mittere culpã et obligationẽ ad penam eter nam. Minister tñ ostendit penitentem esse absolutũ ac soluit vel ligat ad penã tempo ralẽ. Verius tamen videtur: q' cũ sacramẽ- tum pñie sit sacramentũ noue legis habẽs efficatiã ex opere operato: qñquidem sacra- mentũ habet p formali absolutionẽ factaꝫ a sacerdote iurisdictionẽ habẽte: q' p ipam absolutionẽ seu sacramentũ vere remittit culpa seu obligatio ad penã: et cõfertur gra- tia ministerialiter. Et si dicat quis r mittit peccata nisi solus deus: est verũ auctorita- te: sed ministerialiter illud est datum sacer- dotibus et dictũ est a saluatore. Quoꝝ remi seritꝭ peccata etc. Jo.xx. Non ẽ aũt sic intelli gendũ: q' sacerdos si remittat ministeriali- ter q' attingat gratiã in se: sed per virtuteꝫ sacramentalẽ in sacramento existentẽ et vir- tutẽ caracteris sacerdotalis simul cõcurrit ministerialiter ad effectũ sacramẽti: ita q' nõ sit tantũmodo ex pacto diuino vt aliqui opinãtur: alias non viderent differre sacra menta noue legis a sacramentis veteris le gis. vide. b. Tho. in. iiij. senten. Dicat ergo q̃ libet in pctõ mortali existens. Dñe descẽde videlicet per gratiã: descendat et tuus mini ster: vt qui per contritionẽ non sum suffici- ens obtinere gratiã illã valeaꝫ adipisci per operationẽ sacramentalẽ etc. Miretur aũt nullus si plures dãnentur. Nempe nullus miraretur si corpora paganorũ hereticoruꝫ aut excõmunicatoꝝ extra ciuitatẽ proijcerẽ tur: imo qui viderent ea inhumari in terra benedicta mirari deberent. Non enim ibi de bent sepeliri et si a casu vel alias ibi sepulta fuerint sunt extrahẽda. Ut plane habetur de statu monachoꝝ. ca. super quodã canoni co regulari. et de sepulturis sacris. Ad pecca tores dãnatione dignos verba sũt ista. Ois enim in peccato mortali existens excõmuni- catus est: qꝛ extra cõmunionem iustorum et sanctoruꝫ est. Tollatur: inquit ysayas.xxvi. ca. impius ne videat gloriã dei. In terra enim sanctoꝝ inique gessit. Uigilet ergo ratio su per totũ hominẽꝫ si sit ibi aliquid pp̃ter qđ a sanctoꝝ consortõ eijci debeat et igni perpe tuo deputari. Sicut vigilare debet p̃fectus ciuitatis super totam ciuitatẽ et illã circui- re die noctuq;: vt quilibet habeat in domo sua vnde ignẽ nociuũ extinguere possit. Sic notat. ff. de officio p̃fecti vigilãtꝭ. Nã saluta- ris hec vigilantia dꝫ esse pcipue tpe sanita tis: ne forte tempore articuli mortis speret homo vigilare et remediũ adhibere et nõ pos sit. quare merito sub typo reguli clamare d bet. Domine descende priusq' moriatur fili us meus etc.

¶ In isto sermone erunt due partes: vt in p mo sermone.

¶ Quo ad primã partem merito quis ante mortis articulũ dꝫ deũ rogare vt in sua con scientia descendat: qm̃ in mortis articulo di gne penitere quis vix potest. Et hoc pp̃ter duas rationes: que posite sũt prius. quaꝝ prima est passionũ alteratio.

Secũda est maloꝝ habituatio.

¶ Certũ est enim q' passiones vehemẽtes ap petitus sensitiui sepe impediunt rationeꝫ. Sciebat hoc qui dicebat. ad Roma. vij. Nõ quod volo bonũ hoc ago sed qđ odio maluꝫ illud facio. et iterũ ibidem. Infelix ego quis me liberabit de corpore mortis huius: et q̃- uis omnes passiones nate sint ĩpedire vsuꝫ rationis precipue tamen sm Augustinum lxxxiij. questio. Passiones causate a tristabi- libus plus mouent q̃ causate a delectabili bus. Sic enim aliquãdo mouent q' sic impedi unt vel q' totaliter vsum rationis tollunt. Actus autem displicentie de peccato vt do placeat et sit sufficiens ad verã pñiaꝫ exigit q' vtatur ab vtente ratõne cuius vsus mul totiens impeditur pp̃ter passiones dolorũ aut timorum aut vtriusq; simul. Nouerat hoc qui dicebat. Torrẽtes iniquitatis ɔtur bauerunt me. Efficiuntur quippe multi he tici in articulo mortis nec dei nec sui valẽt recordari. Alij versantur ita circa exteriora q' salutis proprie nullo pacto recordantur. his contingit illud Aug. in sermone de ino centibus. Ab hac animaduersione percutit peccator vt moriens etc. O quis enarret q̃t homines in rabiẽ conuersi sunt hora mortꝭ. Alij in desperationẽ. Alij in ydolatriã. Alij sibi mortem proprijs manibus intulerunt. Alij demones inuocabant. Alij fidem nega bant. nunc igitur homo in sanitate de pctõ cogitet si peniteat. quoniã vt dicit. Eccle. ix. Nescit homo finem suuꝫ sed sicut pisces ca- piuntur hamo et aues laqueo sic peccatores

tempore malo. Secunda ratio quare hc mo
in fine vix potest penitere est maloꝝ habitu
atio. Habitus est qualitas de difficili mobi
lis a subiecto. quare peccatores peccatis de
diti qui nunꝙ sciuerūt quid sit penitere ni
si forte dormiendo qui etiam in sanitate cō
stituti intellectu ꝛ sensu non impediti. Si
de peccatis suis cogitare vellent ratione cō
trarie habituatiōis vix possent. Quomodo
ergo hoc poterunt in fine dierū quādo ab h
retardabuntur ꝛ impedient ꝛ ratione dolo
rum corporis ꝛ ratione cōtinuate ꝛ frequē⸗
tate male operatōis. ppterea Hiere.xiij. di
citur. Si ethiops potest mutare pellem su⸗
am ꝛ pardus varietates suas ita ꝛ vos po⸗
teritis bene facere cum didiceritis malum.
israel de manu pharaonis nō potuit auelli
nisi in manu forti in signū ꝙ habituatus i
peccato vix potest liberari. vnde Hiero. pec⸗
catum vix auellitur qd longa expectatione
ꝛ consuetudine retinet ꝛ multa placuit vo
luptate. Cum quis itaqꝫ alias longo tem⸗
porein amore mūdi perseuerauerit difficile
est ipsum retrahere vt mūdum non diligat
ꝛ de perdito mūdo non doleat. dicit enī Gre
go. in morali. ꝙ nunꝙ sine dolore perditur
quod cum amore possidetur. de hoc legunt
multa exempla. dic de illo diuite qui dicebat
O pecunie mee quis vos possidebit: querere i
Roberto. O miseri. O indurati filij adā. O
vani seculi amatores hec audite de vestra
salute cogitate ꝛ ad deum redeundo ei mo⸗
re hui⁹ reguli dicite. Dn̄e descende priusꝙ
moriatur filius meus.

¶ Quo ad secūduꝫ principale viso sermone
precedēti qualiter peccator more reguli exi
re debet a capharnaum id est relinquere de
lectamēta presentis seculi: consequenter re
stat videre quō debeat venire ad iesuꝫ tran
seuntē a iudea in galileaꝫ. Pro quo nota ꝙ
iesus vno modo interptatur salus. Judea cō
fessio. galilea transmigratio. venire ergo ad
iesum transeuntē a iudea in galileā nihil a
liud est ꝙꝫ querere salutē in pura confessiōe
peccatorum transmigrando ab operib⁹ ma
lis ad operatōes bonas virtuosas ꝛ merito
rias. Nullus enim saluari potest nisi confi⸗
teat peccata sua si assit possibilitas de mor
talibus: dico post baptismum nec sufficit ꝙ
qs confiteatur nisi vitā pristinaꝫ dimittere
velit. de confessione autem hic notandū pri
mo ꝙ summe optare debemus bene confi⸗
teri quia hic pendet nostra salus. dicit enīꝫ
Johan.xx. Quorum remiseritis peccata re⸗
mittuntur eis: ꝛ hoc fit in cōfessione. ꝛ.i. Jo⸗
han.i. Si confiteamur peccata nostra fide⸗
lis est deus vt remittat nobis peccata nr̄a
Nec mirari oportet si debeamus confiteri.
omnis enim res per easdem causas soluit
per quas nascitur: vt habetur de regulis iu
ris. Sed diceret quis frater in quadragesi⸗
ma confitebor non est nunc tempus audiē
di predicationem de confessione. Cui respō
denduꝫ est primo quis est certus se quadra
gesimam videre.

¶ Secūdo dato ꝙ videas quō voluntatum
malarū: iniquoꝝ ꝛ prauoruꝫ operū: que per⸗
petras poteris recordari.

Tertio dato ꝙ omniū: quod tamen est im⸗
possibile quomodo vulnus peccati sic longo
tempore vis aufferre a mente. Audi salua⸗
torem dicentem. Luce.xiiij.c. Cuius vestruꝫ
bos aut asinus cadet in puteo ꝛ non extra⸗
het illum continuo. Sed proth dolor casui
bouis ꝛ asini subuenitur corpus infirmum
curatur. Sola anima dei ymagine insigni
ta ꝛ redempta christi sanguine negligitur.
vadat ergo quilibet ad salutem obtinendā
dum saluator transit a iudea in galileam ꝛ
confiteatur ꝙꝫ primū poterit dicendo cum
ezechia. ysa.xxxviij. Viuens viuens ipse cō⸗
fitebitur tibi. Tanto enī sūt grauiora crimi
na ꝙto infelicē animam diutius detinent
alligatam. ca. fi. de. consue. Exigitur secūdo
ꝙ fiat transmigratio. Et debet esse triplex
videlicet.

Migrando a malo in bonū.

Ab occasione mali.

Et a specie mali.

¶ Primā suadebat qui dicebat vade ꝛ am⸗
plius noli peccare. Johan.viij. Secūdam q
monebat exire de medio eorum. Tertiā qui
persuadebat.i. Thessalo.v.c. Ab oī spē mala
abstinete vos. Sed propter defectū harum
transmigrationū pleriqꝫ in peccatis pmā⸗
serunt. ꝛ ꝙuis confessi fuerint tamen absti
nendi ppositum nō habebant. Testimoniū
ferant sup hoc qui suas luxurias per decen
niū cōtinuauerunt: suas iracūdias caute⸗
las fraudes ꝛ inuidias non sicfacient salu⸗

tem suam. Sed a iudea in galileam veniāt audiantqʒ preceptum dñi abrahe datuʒ dicentis. Gene.xij. Egredere de terra tua ꝛ de cognatione tua ꝛ ð domo patris tui ꝛ veni in terram quā monstranero tibi. Et tūc hora septima relinquet eum febris quia infusione septem donorum spiritussancti remissionē qʒ percipiet. Sicqʒ non frustra orabit dicens. Dñe descende priusqʒ moriatur filius meus. Et ꝑ conclusione ipse credidit ꝛc. qð nobis donare digneť qui sine fine viuit et regnat in secula seculoꝝ.

¶ Dñica.xxi.post penthe. Sermo.xxx.

Redde quod debes. Mathei.xviij. ꝛ in euāgelio. Ante iudicium para iusticiaʒ ꝛ ante iudicium interroga temetipsum ꝛ in cōspectu dei inuenies ꝓpiciationē. Ecclesi.xviij. Ad peccatores multipliciter obnoxios. ff. verba sunt ista in qbus duo notantur.

Primū est salutaris monitio.

Scōm felix ꝛ bona repromissio.

¶ Pro primo cū iusticia sit constans ꝛ ꝑpetua voluntas vnicuiqʒ ius suū tribuens: vt dicitur. ff. de iusticia ꝛ iure. l.i. Et in iudicio extremo fiet exactissima requisitio oim bonorū. Sicut notatur in parabola euangelij puta de rege qui rationē voluit ponere cuʒ seruis suis salubrē vnicuiqʒ consulitur parare iusticiā. i. reddere qð debet ante iudiciū. Nota vero quod dicitur. Roma. viij. ꝙ debitores sum⁹ spiritui nostro. Et possunt hec ðbita significari ſm debitum vite triplicis in nobis: videlicet.

Diuinalis.

Rationalis.

Et sensualis.

¶ Scōm enī ꝙ homo contēplatur celestia viuit vita diuina ꝛ angelica. In carne enīʒ esse ꝛ pter carnē viuere nō terrena vita est: sʒ celestis ait Hiero. ad Pau. ꝛ Eusto. ꝛ August. iiij. de trinitate dicit. Oim sanctoꝝ spiritus adhuc in carne viuentiū inceptuʒ diuina sapiunt dū sunt in hoc mūdo hac vita viuentes ꝛ hoc bono prediti debitores sūt. ff. vt eū laudēt ei⁹ bōitatē āplectanť ꝛ ei adhereāt ꝛ eo fruanť ꝛ i ipo ðlecteť. Gustate ait ps. qm̄ suauis ē dñs. hac vita viuebat apl's ꝛ hoc debitū ꝑsoluebat q̄ dicebat. Philip. iij. Nostra ꝯuersatio est i celis. Silr beata magdalena que sedens ad pedes dñi audiebat verbū illius. Luce. x. Secundo debitores sumus spiritui nostro vt virtutib⁹ ꝑficiamus. maximū in hoie est intellectus. x. ethico. cuius ratio ad optima sp deprecatur. i. ethico. Obligationē huius suadebat qui dicebat. Satagite bonis operibus certā facere vocationē vestrā ꝛ electionē fratres. i. petri. i. Qui eñ virtutes in anima acqrit: q̄ nō accepit in vano aiaʒ suā hic beat⁹ efficiť. Que aūt sunt he virtutes. ij. Pet. i. dicitur. ministrate in fide vestra virtutem: in virtute autem scientiam: in scientia autem abstinentiā: in abstinentia aūt pacientiā: in pacientia aūt pietatē: in pietate aūt fraternitatis amorē: in amore aūt fraternitatis charitatē: hec oia vobiscū si assint ꝛ supent non vacuos non sine fructu vos constituēt in dñi nostri iesu xpi cognitione. Tertio debitores sumus carni dando ei mortificationē atqʒ reprimendo eius desideria. hoc debitū soluebat qui. ij. Cor. ix. di. Castigo corpus meum ꝛ in seruitutē redigo. ꝛ notanť. xxxij. q. v. ca. Si paul⁹. hec debita si soluerim⁹ i cōspectu dei vt dicit scḋa ps ꝑthemať inueniem⁹ ꝓpiciationē. Eze. xviij. Impi⁹ si fecerit iusticiaʒ vita viuet ꝛ nō moriet. xij. q. ij. c. Cū deuotissimā. Sūmū bonū in reb⁹ iusticiā colere. Aia ğ peccatrix. Redde qð debes.

¶ Pro fundamēto mouet q̄stio: qꝛ i themate ð. Redde qð debes. Merito qs dubitare posset. An in oi actu nr̄o teneamur volūtatē nr̄am diuie volūtati ꝯformare. Notat. b. Bona. di. xvij. ij. Qð create volūtatis ad diuinā volūtatē pōt eē triplex ꝯformitas: vcʒ.

In volito tm̄.

In mō volēdi tantum.

Et in vtroqʒ simul.

Dñs petrus aureoli addit cōformitatē intētionis vcʒ referendo in deū actu vel habitu de referibilib⁹ loquēdo di. vlti. i. Quod tenemur nos ꝯformare diuine volūtati i oib⁹ in mō volendi: qꝛ scʒ illud qð volum⁹ debem⁹ velle eomodo qð deus vult nos velle. In volito aūt vbi absolute nob nō innotescit diuia volitio possum⁹ discrepare saltē volūtate pietatis: vt pius filius optat vitā patris queʒ

tamen deus vult mori: dicatur ergo cuilibz. Redde quod debes. Conforma te diuine volitioni: quoniā ad hoc obligatus es fm illō. Johā.xv. Vos amici mei estis si feceritis q̄ ego pcipio vobis. ꝛ.xiiij. Si quis diligit me sermonem meuz seruabit ꝛc. Miretur nullus si plures dānentur. Quis miraretur si quis faceret suū funez quo suspendi posset ꝛ eundē proprio collo impositū traderet lictori: quis miraretur: si talis suspenderetur ꝛ strangularetur: certe nullus mirari deberet. Ad vos indurati peccatores sunt verba ista qui peccata mortalia cōmittendo: deuz contēpnendo sibi quod debetur non reddēdo cordam facitis funem componitis compositūq; in collo ponitis quo suspendi debeatis. dicitur enim Prouerb.v. Iniquitates sue capient impium: ꝛ funibus peccatoruz suorum vnusquisq; constringetur. Et cui q̄so hoc debet imputari. Respōdet regula iuris libro.vi. dānuz quod quis sua culpa sentit sibi non alteri imputari debet. Et habetur. ff. de regulis iuris. l. quis. Nec imputet diuine seueritati: sed nostre negligentie. xi. q.iij. Audi. nec quoq; imputandum est diabolo tentanti vel homini incitanti: sed pro prie voluntati. xv. q.i.c. Non est. Igitur quilibet qualiter preterito tempore vixerit vide at ad deū redeat suā ignauiā recognoscat: ꝛ decetero qd̄ tenet agere faciat iuxta thema rationē reddat.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima de creatoris debito sibi psoluendo.

Secunda de impedimento non reddendi amouendo.

¶ Quo ad primā cū a dn̄o deo nostro habeamus quicq̄d sit iuris creationis redēptiōis ꝛ conseruationis admin⁹ debemus sibi tria que a quolibet seruo debent dn̄o suo. Et hec necessario habemus reddere.

Primo in preceptis obedientiā.

Secundo de perpetratis peccatis penitentiam.

Tertio p bn̄ficijs collatis gratitudinē.

¶ Quo ad primū de quo videndū est in sermone precedenti scz circa obedientiā ꝛ preceptoꝝ obseruationē tria sunt videnda.

Primo ad hm̄oi obseruantiā inducentia.

Secundo horum preceptorum obseruantiam integram.

Tertio obseruationis ipsorum multiplicez differentiam.

¶ Quo ad primū multa nos inducūt ad obseruanda diuina pcepta: videlz.

Ipsoꝝ rationabilitas.

Multiplex vtilitas.

Ac varia piculositas.

¶ Pro pmo rationabilia enim sunt diuina precepta quia nihil cōtinent impossibile nihil onerosum nihilq; iniquū. de pmo. Deut. xxx. Quod ego precipio tibi hodie non ē supra te nec procul positum neq; in celo situatum Sz iuxta te est sermo meus vt facias. de secundo. i. Johā.v. Mandata eius grauia nō sunt. de tertio. Roma. vij. Lex quidē sancta ꝛ mandatuz iustum ꝛ bonū. de vtilitate vero ipsorum mandatorū q̄uis sit multiplex omnia tamen includendo dicitur. Prouer. vij. ca. Serua mandata mea ꝛ viues. Obseruans enim diuina mandata dignus ē gratia ꝛ gloria: sanctorum consortio. de periculositate vero transgressionis dicitur Leuit. xxvi. Quod si non audieritis vocem meam ꝛ non feceritis omnia mandata mea visitabo vos in egestate: ꝛ calore: que afficiet oculos vestros ꝛ ɔsumet animas vestras. Modus aūt obseruandi mādata dz esse triplex vt scz obseruentur

Integraliter.

Intentionaliter.

Et perseueranter.

¶ De pmo. Jaco.ij. Et habetur de regulis iu In auten.c. defleat peccator. ꝛ de pe. di.v.ca. consideret. Qui totam legem obseruauerit offenderit autem in vno factus est omniuz reus. De secūdo. Johan.xiiij. Sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Certum est enim q̄ is cōmittit in legem qui verba legis amplectens: contra legis nititur voluntatem. de regulis iu. lib. vi. Sed faciunt fraudez legi. Ideo ostenderetur hic p obseruatione festi: pro auditione misse: p non rapiendo alienū per fraudes: pro non cōtrahē do matrimoniū intētione indebita: pro nō vtendo matrimonio inhoneste: pro restituendo alienū si non facit eo modo quo dz. De tertio. Mat.xxiiij. Qui perseuerauerit vsq; in finez hic saluus erit. ꝛ ad Gala.vi. Bonū aūt facientes nō deficiamus. ¶ Tertiū aūt pncipale hui⁹ ptis est obseruationis defici

entia seu defectus: pro quo nunc sceleratis christianis pōt dici qd̄ dudum deprauatis filijs israel dicit dn̄s. Ezechie.xx. In p̄ceptis meis nō ambulauerunt: τ iudicia mea p̄iecerunt: τ sabbata mea violauerūt vehemēter. Si hec vera sint de xp̄ianitate nostra. Proth dolor pōt perpendi si diuine legis attendantur v̄ba τ intentio atq; ipsis p̄cept̄ ꝯtraria facta cōsiderent̄: cogitemus singuli de quolibet p̄cepto qd̄ melius obseruat̄: an ip̄m preceptū: vel ipsum ꝯtrariū: de non iurando in vanū: de sanctificando sabbatū de non luxuriando: furando: τ hm̄oi vel ipsorum ꝯtraria. Certe xp̄ianitati pōt dici qd̄ dr̄ synagoge iudeoꝝ. Osee.iiij. Oblita es legis dei tui: obliuiscar filioꝝ tuorū τ ego. Em multitudinē eorū sic peccauerūt mihi gloriam eoꝝ in ignominiā cōmutabo. certe de prauata audi q̄rimoniā dei tui sup tua offensione audi τ cōminationē: τ ne forte dānneris qd̄ debes redde.

¶ Quo ad secundū principale huius s̄mo nis cognito ꝙ sumus deo sic obligati reddere mandatoꝝ obseruantiā: τ tantopere a nobis redditio req̄ratur mirū valde ē. Cur hoīes infelices sic detinent̄: sic occupentur sic deniq; abutant̄ ꝙ deo hec non soluant: imo potius ꝯtrariū faciunt. Sed certe ratio in promptu est dicit apostolus Roma. x. Corde ad iusticiā ore aūt τc. Ma. so. ix. τ Luce. vij. dr̄ filia fides tua saluā te fecit. Et Mathei. ix. Omnia possibilia sunt credenti. Sed iuxta philosophū. ij. phisi. Idez pōt esse causa ꝯtrarioꝝ vt nauta per presentiaz sui est cā ꝯseruationis nauis: τ per absentiam suā est cā periclitationis eius. Sic vtiq; fidē habentes deo obediūt: τ fide carentes ipsi nō obediunt. dr̄ em̄. xxiiij. q. i. c. quia ex sola. Quia sicut existentes extra archaz Noe perierūt: sic existentes extra fidem: τ h̄ merito: qm̄ fides est substantia sperandaꝝ rerū argumentū nō apparentiū. Hebre. xi. Propter defectuz fidei dictum fuit Moysi Nume. xx. Quia nō credidistis mihi vt sanctificaretis me corā filijs israel non introducetis hos populos in terrā quā dabo eis Sed dicet nūc q̄dam infidelis nō sum omnia credo que credit ecclesia. Et tn̄ opera fidei non facis: cui merito pōt dici ostende fidem tuā ex opibus: q: fides sine opib⁹ mortua est. Jacobi. ij. ca. Quis em̄ fateretur reges suū fore qui tn̄ die noctuq; inimico suo faueret seruiret sibiq; seruientes amaret τ sociaret: q̄s assentiret dicēti se credere omnia: que alius asserit: nec tn̄ eius dictis etiam in minimo obtemperaret. Certe h̄ modo sunt pctōres seculi fatentur se nosse deum factis aūt negant. ad titū. Sed hec nō sufficiunt ad salutem. dicit̄ Math. vij. Nō oīs qui dicit mihi dn̄e dn̄e itrabit in regnū celorum. Si nempe mortales credant vitā presentē aliq̄n dimittere quō hic talit̄ mēte detinentur: ac si hinc nunq̄ exire deberent. Si luxuriosi credant pro suis volupta tibus penā demereri eternā: quomodo talibus se exponunt periculis: cū etiam ꝓ modica pena euitanda: tam sepe delicias contemnāt. Si credant fures: falsarij: fallaces adulteri: τ incestuosi: aut quiuis alij peccatores deū pctā sua noscere: cur coraz deo faciunt q̄ coram hominibus facere formidarent. Sed certe si fidē vocibus profitentur operibus tn̄ detestantur. ꝓpterea distiguit optime magister s̄niaꝝ. xxiij. di. iij. ꝙ aliud est credere deo.

Aliud credere deum.

Aliud credere in deum.

¶ Credere deo deū aspicit ratione veritat̄: q: s. credit que vera sunt hec q̄ deus dicit. Credere deū ipsuz deū aspicit: quasi sub ratione virtuositatis seu potentie credendo: s. ipsum esse oīpotentē creatorem τ hm̄oi Credere aūt in deum aspicit ip̄m sub rōne bonitatis tendēdo in eius bonitatē τ ipsi⁹ degustando amorē. ergo in xp̄m credit qui charitatem h̄z. in xp̄m quippe credere est in xp̄m tendere. hec est fides q̄ per dilectionez operatur: hec est victoria q̄ vincit mundum fides nostra. i. vincere facit oīa q̄ sunt i mūdo. s. concupiscentiā carnis. i. delicias: cōcupiscentiam oculoꝝ. i. diuitias τ superbiam vite. dum em̄ videt dn̄m suum crucifixum pauperē humilem subiectū materiam magnam habet omnia contēnendi. dicit enim Aug. Omnia terrena contēpsit homo christus: vt contēnenda esse mōstraret. magna em̄ gloria est sequi regem factorē suū. Constituat ergo homo peccator sub oculis suis deum creatorem suū omnia videntem saluatorem: omnia contēpnentem mortē cuius

iudicio durissimo sibi de ꝓpinquo imminē
tem ⁊ facile oīa spernet ⁊ que deo dꝫ conti-
nuo reddet dicendo. Domine paciētiā ha-
be in me. Qđ nobis donet facere piissimus
dulcis matris virginis filius. Amen.

¶ Dominica.xxi. post pēthe. post prandi
um. Ser.xli.

Edde quod debes.ꝫ. Existimo ꝙ non sunt condigne passiones huius seculi ad futuram gloriā que reuelabitur in nobis Roma.viij. Quia pleriqꝫ huius secu li mundanis dediti audiētes oportere deo reddere obseruantiā preceptorũ hanc obli gationem durā nimis arbitrātes q̄s vellēt non fuisse. Sed vnus parū ponderans que ⁊ quāta sunt que nobis ꝓmittunt̄: q̄ ⁊ quā ta mala laboribus modicis euitant̄: quot insuper consolationes deo seruientibꝰ lar- giuntur. Hec cogitemus si possemus exco- riari sicut btūs Bartholomeus. vel assari si cut Laurētius. sagittari sicut Sebastianꝰ decapitari sicut Pau. ⁊ crucifigi capite deor sum sicut Petrus. Parum q̄d hec oīa forēt dicente apostolo. Existimo ꝙ non sunt ⁊c. Quare merito debemus reddere ea deo q̄ seruus quilibet dn̄o suo quātuncūqꝫ paruo dare dꝫ. Quare aūt passiones p̄ntis tēpo- ris nō sunt sufficiētes ad futuram gloriā. Ratio est quadruplex.

Prima est ꝑpter paucitatē.
Scđa propter breuitatem.
Tertia ꝑpter necessitatem.
Quarta ꝑpter impuritatem.

¶ Prima ergo est propter paucitatē. Pas- siones eñ quas homo patitur cōparate ad gloriā quātuncūqꝫ magne sint nullā quasi hñt ꝓportionē: sicut nec punctus ad lineā. Gloria enim illa tanta est: ꝙ nec oculus vi- dit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascen dit. Isa.xliiij. In paucis vexati: in multis be ne disponent̄. Sapi.ij. Propterea ꝑme Pe. i. Iustus dr̄ nunc modicū si oportet contri- stari in varijs tentationibꝰ in modicū inq̄t ⁊ nunc. Scđa ratio est propter breuitatem qm̄ tribulationes ⁊ ꝑsecutiones: quas ho- mo hic patitur ⁊ sustinet sunt breuis dura tionis. gloria vo eterna.ij. Corinthi.iiij. Qđ in presenti est momentaneū ⁊ breue tribu- latōis nr̄e supra modū in sublimitate eter- ne glorie pondus cōparatur. Tertio ꝑpter necessitatē: q2 oīa q̄ patimur: vel pati possu mus pctā nostra meruerūt. Et si q̄ bona fa cimus nō sumus digni ꝑpter hoc liberari a malis ⁊ tribulationibꝰ. dicente dn̄o Luce xvij. Cum bñ oīa benefeceritis q̄ precepta sunt vobis dicite serui inutiles sumꝰ. Quar ta est propter impuritatē. Nunq̄ eñ in p̄- senti seculo datur afflictio: vel promittitur quin deus aliqđ refrigerium prestet vt le- uius fieri possit: si hō ad deū velit recurrere Fidelis eñ est deus.i. Corin.x. Qui non pa titur vos tentari vltra id qđ potestis. Sed facit etiā cū tentatione ꝓuentum. ꝑme ad Corinthio.x. ⁊.ij. Cor.iiij. Licet is q̄ foris ē noster hō corrūpatur: tñ qui intus est reno uatur de die in diem. Quilibet ergo meri- to dꝫ animari ad reddendū deo qđ sibi dꝫ: ac si ipse deus a nobis grauia exigeret. Si cut quarti Regū.v. dixerunt serui Naamā. Si rem eñ grandeꝫ: dixisset tibi propheta vtiqꝫ facere debueras. quāto magis: q2 di- xit tibi: vade ⁊ lauare septies in iordane et mundaberis. Sic vtiqꝫ o pauperes pecca- tores si deus nobis diceret moriamini pro me: in exilium mei amore ite: oīa alia dura ⁊ aspera facite: deberemus obedire. Quan- tomagis si a nobis petat preceptorũ suoꝝ obedientiam ꝓ peccatoꝝ ꝑ nos cōmissorũ emendationē. Redde ergo ⁊c.

¶ Pro fundamēto mouetur q̄stio. Cū deus tanta austeritate exigat illud qđ dꝫ ⁊ volū tas eius sit oīpotens tantūqꝫ malū sit ⁊ tā graue nō reddere: merito q̄ritur. An deus velit mala fieri. Rñdet magister sniaꝝ di. xlvi. primi: ꝙ nullo mō vult mala fieri vo- luntate añcedente. Probat̄ q2 oīs voluntas denominatur a volito: vel denominat voli tum. Si ergo deus vellet mala fieri: mala dicerent̄ bona a diuina volūtate q̄ est opti ma: aut ipsa voluntas diceret̄ mala ꝑpter ipsa mala volita qđ est impiū. Et si arguat̄ q2.xxiiij.q.iij.ca. Quidā heretici. dr̄ ꝙ est er- ror collicianoꝝ dicere ꝙ a dō mala nō sunt causata. Respondet eadē distin. ꝙ malum potest esse triplex.

Primū malum dāni. ⁊ istud nō hꝫ cām effi

cientem: sed solum deficientem.
Aliud est malū pene ⁊ illud bene est a deo. ⁊ de hoc intelligitur ille error eorū q̄ dicebant mala pene non esse a deo. De hoc enim dicitur Amos.iij. Non est malum in ciuitate quod non fecerit dominus.
Tertiū est malū culpe: ⁊ istud nullo mō est a deo formaliter: nisi q̄tū ad actū substractū.
¶ Et si instatur. voluntas eius est omnipotentissima: conceditur de voluntate ei⁹ consequenti ⁊ efficaci in his que vult prosequi ⁊ impedire. Sed dicet q̄ permittat vnāquāq̄ rem duci sm̄ cursum debitū. Et sic habētes liberum arbitriū vtantur eo ⁊ pmittātur agere q̄ eis grata sunt. Miretur ḡ nullus si plures dānentur. Dicitur ei. ff. Si qs ius dicenti nō obtēperauerit. l. vnica. q̄ nō obediens principis mandato morte moriatur. Quid ergo fiet vniuersis pctōribus in supbia: furto: blasphemia: luxuria: inuidia: rancore: ⁊ malicia viuentibus: qui nec deo obediūt nec mandatis eius: imo tāto tempore vite sue deo suo regi summo ɔtradicūt morte: certe eterna venient tales plectendi. Religiosus nō obediēs suo prelato a cōsortio fratrū excludat. Quid fiet illi q̄ dietim quasi in omibus suis operibus deo rebellis efficitur. Talis certe ineternū excōmunicat⁹ a ɔsortio sanctoꝝ excludit. Scribitur em̄. i. Regū. xv. q̄ peccatū ariolandi ē non obedire ⁊ quasi scelus ydolatrie nolle acquiescere. Infelix ergo peccator. Redde quod debes ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima de creatoris debito psoluēdo.
Secunda de impedimento non reddendi amouendo.
¶ Quo ad primā viso de primo debito quod debemus videlicet preceptoꝝ obseruantiam videndū est de secūdo: videlz de penitentia. Ratio em̄ naturalis dictat vt offendēs aliquē debeat ipm placare. de hac pnīa tria sūt videnda pro nunc.
Primo q̄ ad eam inducunt.
Scdo que eam pficiunt.
Tertio quo tempore cupientes saluari eam faciunt.
¶ Pro primo nota tria que nos inducūt ad penitentiam.
Primū est ipsius necessitas.
Scdm est eius vtilitas.
Tertiū est pcedentiū exemplaritas.
¶ Primum ergo est necessitas: qm̄ sine ea de potentia dei ordinata nullus qui peccauit mortaliter post baptismū pōt saluari. Dicitur em̄ Lu. xiij. Nisi penitentiā habueritis omnes simul peribitis. Et de ɔse. dist. iiij. ca. Omnis d̄r. Omnis qui iam sue volūtatis arbiter est cōstitutus cum accedit ad sacramentū fidelium: nisi eum peniteat veteris vite nouā inchoare non potest. Ratō ad hoc sm̄ btm̄ Thomam. Offensa peccati mortalis procedit ex hoc q̄ volūtas ē auersa a deo per cōuersionē ad aliqd̄ bonū commutabile: per quā cōuersionē deus dupliciter offenditur.
Primo ɔtra eq̄litatē amicitie inq̄tū affectum debitū nō impendit ei.
Secūdo offenditur deus contra equalitatem iusticie inq̄tum debitum honorem ei subtrahit.
Per primā offensam īcurrit substractōem grē.
Per aliam incurrit reatū pene.
¶ Unde req̄ritur quo ad satisfactionē diuine offense: q̄ volūtas hoīs sic immutetur: q̄ conuertatur ad deum a quo erat auersa cum detestatione auersionis pdicte: ⁊ cum proposito emendandi quod pertinet ad rationem penitentie. inde est qd̄ scribitur Iere. xviij. Si penitentiā egerit gens illa pessima a malo quod fecit agam ⁊ ego penitētiam a me habebo ad modum penitentis super malo quod cogitaueram vt facerem ei. quasi diceret. Si non agat penitentiam: meam nō mutabo sententiam. ¶ Scdm qd̄ nos inducere debet ad penitentiā est eius vtilitas: que talis est ⁊ tanta: vt bona omissa recuperet ad dignitatem pristinā. Ezech. xviij. Si cōuersus fuerit impius ab impietate sua ⁊ fecerit iudicium ⁊ iusticiam omnes iniquitates eius quas fecit non recordabuntur. Scribitur quoq̄ .l. distin. cap. q̄ sanctitas tua. Quod petrus post penitentiam ad gradum apostolatus reuocatus ē. beatus quoq̄ Bernard⁹ in sermone de misericordia dei ait. Scio q̄ post penitentiam non amplius vlciscetur nec vltra improperabit nec minus diliget. ppterea loquens Crisostomus de penitentia dicit. O penitentia: quid de te nunc referam: tu ani-

mam ligatā solius et solutam pseruas. per te eṁ paradisum latro meruit: filius pdigus stolā: ciuitas niniue indulgentiā: et petrus de negatione veniam. Tertiū nos inducens ad penitentiā est precedentiū exēplaritas. Quis nūerare posset: quot et quanti post offensas cōmissas penitētiā egerūt: vt taceamus de Adā: qui in sudore vultus sui ob suū delictū habuit comedere panez suū. Gene.iij. Quotiens filij israel peccauerunt et per pniam deū placauerunt testes sunt libri Exodi Numeri Deutr. ac Judicū. In libris q3 regū de Dauid ezechia manasse et alijs multis plenissime legitur. Achab q3 qui coram nostro dño malus erat: humiliatus: tñ p tunc nō fuit spretus. Dicetur ergo quilibet tot et tantorū exemplis deo reddere quod debet.

¶ Quo ad scdm videlz q̄ et quot requirūtur ad penitentiā notatur de pe.di.iij.c.pfecta. Ad peragendum verā penitentiā tria exiguntur: videlz
Cordis contritio.
Oris confessio.
Operis satisfactio.

¶ Quia eṁ deū tribus modis offendimus scz delectatione cogitatiōis.
Impudentia locutionis.
Et suphia operis.
Ideo vt ptraria cōtrarijs curentur.
Delectationi opponit ptritio.
Impudētie locutionis pfessio.
Et supbie operis satisfactio.

¶ Lege nihil tam naturale. ff. de regu. iu. et eodē titulo in antiq̄s ca. oīs res p easdem causas soluit p quas nascitur. hic pseruādū et pōderandū puto potissime de satisfactione: qm parū quidē est pfiteri nisi primo velit alienas offensas repare. Dicit ei de reg. iur. li. vi. Pctm nō dimittit nisi restituatur ablatū si sit possibile repare. Extra de vsuris. c. cū tu. Non solū aūt opz satisfacere proximo: sed etiā deo: q: vel in futuro vsq3 ad minimū quadrantē de oībus culpis penitentiā opz facere et exsoluere. Quia deus sine vltione pctm abire non patit. De pe. di. i. ca. nullus. Nullus inqt Aug. debite grauioris pene accipit veniā: nisi qualēcūq3: et si longe minorē q̄ debeat penā soluerit. Cuz per ipm subtrahat obsequiū deo debituz p superbiam non remittit: nisi quis humilietur in obsequiū dei. Tertiū hoc declarādū videlicet qn hoc debitū sit faciēdum et soluenda penitētia notatur Eccle. ix. Quodcūq3 pōt manus tua instanter operare. nō dicitur vt differas in crastinū. Ideo dum tps habemus operemur bonū. ad Gal. vi. De tēpore eṁ nō habemus nisi nūc. iiij. Phisicor. Viuēs ergo et sanus pfiteberis dño sibi reddendo qd debes etc.

¶ Quo ad scdm principale viso q̄ tantopere a nobis exigitur vt soluamus qd deo debemus: videlz offensa emendationē. Mirum valde est qd hoīes detinet ne debituz soluant. Respondendū est q̄ puenit ex cordis obduratione seu mētis obstinatōe. Et hui9 rōe videnda sunt tria.
Primū quid sit cordis obduratio.
Scdm vn̄ causetur.
Tertiū q̄ periculosa sit.

¶ Pro primo dicit sctūs Bona. xl. di. i. q̄ cor durum methaphorica ē locutio. Durū eniz in corporalibus hz tria.
Est difficile ad recipiendū.
Stabile ad pmanendum.
Forte ad resistendum.

¶ Sic vtiq3 cor durū dr qd non facile grāz spūs sancti recipit. q̄ sic in pctō stabit. et q̄ supple molitioni siue inspirationi resistit. De tali corde dr Jere. v. Indurauerūt facies suas supra petrā et noluerunt reuerti. Hoc corde duro quasi oēs moderni tēporis pctōres laborant. Audiūt eṁ plerīq3 predicatōnes: vident pestes et flagella diuina audiūt punitiones quas de9 fecit pteritis tpibus de pctōribus: nullo tñ pacto pctā volūt deserere: nec aliena reddere: nec a periurijs abstinere: nec bñficia recognoscere: nec a luxurijs cessare: vt vere cōueniat eis qd dicit. b. Stephanus iudeis Actuū. vij. Dura ceruice et incircūcisi cordib9 semper spirituisancto resistitis.

¶ Sed merito queritur vn̄ proueniat et a q̄ causetur mentis obduratio. Ad euidentiaz eius nota: q̄ in obduratiōe duo sunt. Vnū habet rōem culpe et est adhesio volūtatis et permanentia in peccato volūtaria: hoc nō est a deo: sed a voluntate mala. Aliud habz rationem pene: videlicet substractio gratie ex merito precedentis culpe; et hoc est a deo

iuste puniente ⁊ permittente peccatorem ruere de pctō in peccatū. Hoc dr̄ Isa.vi. Exe ca cor populi huius ⁊ aures eius aggraua. Exodi.xiij. Indurabo cor pharaonis ⁊c. Pro tertio eñ scribitur Eccle.iij. Cor durū male habebit in nouissimo die. ⁊ Bernar.ꝺ ꝯsideratōe. Nemo vnꝗ cordis duri bene ha buit: nisi forte cum miserans deus abstulit cor lapideum ⁊ ꝯtulit cor carneum. Audite hec verba duri corde: qui longe estis a iusti cia emolliatis vos: ⁊ forte respondeatis vos nō posse: consideretis si corda sint duriora ferro: quod tn̄ emollitur: si i ignē mittatur Nō est ergo cor durū quod nō deberet emol liri. Merito eñ homo duri cordis dꝫ dam nari. Quoniā vt ait beatus Bernar. vbi su pra: cor durū nec compunctione scinditur: nec pietate emollitur: nec mouetur pcibus nec minis cedit. Ingratū est ad beneficia: ⁊ induratur ad flagella: ad ꝯsilium est infi dum: ad iudicia seuerū est: atꝗ crudelissi mū. ad turpia ⁊ inhonesta promptū: impa uidum ad pīcula: p̄teritoꝝ obliuiscēs: pre sentia negligens: ⁊ futura non p̄uidens. vt in breui oīa omnibus cōplectar: ipm̄ est qꝺ nec deū timet: nec hominē reueref. O imū de: o peccator hic attende: caue ne indure scas: sed qꝺ debes redde. Pro conclusiōe di cendo pacientiā habe in me. Quam nobis concedere digneſ dulcis Jesus qui est bn̄di ctus in secula seculorum.

¶ Dn̄ica.xxij. post penthe. Ser.xlij.

Stenderūt ei denarium: ⁊ ait illis. Cuius est ymago hec ⁊ superscriptio. Mat.xxij ⁊ in euangelio hodier no. Renouamini spiritu mētis vestre: ⁊ in duite nouū hoīem: q̄ ſm deum creatus est in iusticia ⁊ sanctitate veritatis. Ephe.iiij. Cum habeamus p̄sentari dn̄o examen: et celum nō valeamus ingredi obnoxij culpe vel pene ſꝫ illꝺ Apoc.xxj. Nihil immundū vel abhominationē faciens intrabit in illud: ⁊ animā nostram proth dolor deformamus multis. ſm illud Iere.ij. ad animā peccatri cem. Quā vilis facta es nimis iterans vi as tuas ⁊c. Merito monemur ab apostolo spiritu mentis renouari. i. mente qua spūs est anteꝗ coram iudice p̄sentemur. ¶ Ubi aduerte tria concurrere in renouationem ymaginis corporalis: que spūaliter dicūtur effici in renouatione mētis.

Primū est vetustoꝝ depositio.
Secundū est interioꝝ apertio.
Tertiū est coloꝝ supinductio.

¶ Sic homo in aīa primo dꝫ peccati vetu statem deponere: ac totā conuersationem malam. Collo.iij. Expoliantes veterē ho minē: ⁊ induentes nouū qui ſm deū crea tus est. ⁊ vbi supra Ephe.iiij. Apostolus p̄e misit deponere ſm p̄ristinā ꝯuersationē: ve terē hoiem: qui corrumpitur ſm desideria erroris. i cuius figura Deutero.xxi. scribif. Mulier alienigena capta a filijs israel in vxorem: dūmodo raderet cesariē diuitiarū circūcideret vngues viciorū ⁊ deponeret ve stem in qua capta est. i. omniū malorum cō suetudinē atꝗ defleret patrē ⁊ matrē. i. di patris offensam: ⁊ matris ecclesie separatō nem. Secūdo dꝫ interiora aperire p ꝯfessio nem. ps.xxxi. Dixi ꝯfitebor aduersum me i iusticiā meā dn̄o. Et hoc notatur cū pictor trahit interiora exigitur flatus ad excutiē dum puluerem vt notetur spūs sancti gra tia esse necessaria ad tollendū peccatorum multitudinē. Tertio debet ornari coloribus i. virtutibus: ne nuda ⁊ deformis corā deo appareat. Ezechielis.xvi. dr̄ aīe in statu gra tie institute. Vestiui te discoloribus ⁊ cal ciaui te iacincto: ⁊ cinxi te bysso: ⁊ indui te subtilibus. Aīa sic reuocata secure deo p̄n̄ tari poterit: cū ipse interrogabit: cuiꝰ ē yma go hec ⁊c. dicemus. Aue maria.

¶ Pro fundamēto mouef q̄stio. An homo in se habeat ymaginem beatissime trinita tis. Pro intellectu huius materie notāda sunt tria.

Primo quid sit ymago.
Scꝺo q̄ differētia est inter esse ymaginem ⁊ esse ad ymaginē.
Tertio in quo consistit dei ymago in hoīe.

¶ Quo ad primū ſm Scotū in.iij. distin. i q. vltima. tria pertinent ad rationem yma ginis.

Primū est ꝙ rep̄resentet ſm totū: ⁊ in hoc differt a vestigio.
Secundū ꝙ illud qꝺ est ymago producat

per modum similitudinis nature.lz em spi
ritus sanct9 sit eiusdē nature cū patre:non
tñ dicitur ymago:quia non producitur per
modum similitudinis nature: sed p modū
voluntatis.
Tertium est q vnū sit ad imitationē alte-
rius: quia non est ibi ordo imitationis ad
alterum.
¶ Pro secūdo em nota q homo est ymago
dei & ad ymaginem.filius aūt dei est yma-
go nō aūt ad ymaginē. Hec em propositio
ad annotat transitionē fm substantiā que
non reperit in diuinis.vt dicit Aug.in lib.
lxxxiij.q.Bene aūt reperitur in hoīe. yma-
go aūt est conuenientia fm totū.& vt repe-
ritur in homine:pōt diffiniri sic. Ymago ē
maxima cōuenientia rei ad rem immedia
te expressa de altero.Pro tertio dicit subti-
lis doctor vbi sup.q ymago beatissime tri-
nitatis in aīa consistit rōne vnitatis essen
tie trinitatis personaꝝ ꝯsubstantialitatis
eaꝝ:& elicitionis actus ipsaꝝ:qꝛ videlz act9
intelligēdi sicut spūs sancti a patre & filio.
His suppositis patet ad questionē ex sacro
textu vbi dicitur.Faciamus hominem ad
ymaginē & similitudinē nostraꝝ:qꝛ vere ho
mo habet in se trinitatis btissime ymagi-
nem.dicit Aug.lib.de trinitate capi. xiij.q
anima est ymago dei eo q capax & pticeps
esse potest.Capax aūt est dei per intellectū
Particeps vero per voluntatē.Cum igitur
quelibet anima rōnalis intellectū & volun
tatem habeat ymago dei esse censetur.mi-
retur nullus si plures dānētur. Scribitur
enim.C.de his qui ad eccl'iam confugi.l.p-
senti.Primo violenter extrahens hominez
de ecclesia crimen lese maiestatis incurrit.
vnde in forma textus sic habetur.Decreui-
mus nullos penitus cuiuscūqꝫ conditiōis
de sacrosanctꝭ ecclesijs ortodoxe fidei expel
li eos q̄ emolirī:aut facere ausi fuerint capi
tali & vltima supplicij aīaduersione plectē-
dos.¶ De crimine qꝫ lese maiestatis.l.ij.eo
dem titulo pena ponitur. Et dicitur. vij.q.
iiij.c.diffiniuit &.c.frater.Null9 dz confugi
entē ad ecclesiam violenter extrahere alias
incurret excōicationis censurā.&.c.inter a-
lia extra de immunitate ecclesiaꝝ &c.Quid
queso fiet vniuersis peccatoribus dyabolo
quotidie seruientibus:qui deū suum a pro
prijs conscientijs per mala opera expellūt
dicentes opere Job.xxi. Recede a nobis sci
entiam viarum tuaꝝ nolumus &c. Nulluz
em est templū materiale vel ecclesia in qua
delectabilius sedeat prelatus vel ad quam
confugiat libentius hō reus q̄ conscientie
domus quā inhabitare desiderat hō xpus
deus:cum talis ꝯscientia sit ymago sua at-
qꝫ similitudo:si grā sit ornata. Peccādo ta-
men mortaliter introducitur dyabolus. fz
illud Apoca.xviij. Cecidit babylon magna
& facta est inhabitatio oīs spiritus immū-
di:& expellitur deus.qꝛ dicitur Isa.xxviij.
Coangustatū est stratum:vt ait decidat:et
pallium breue vtrūqꝫ cooperire nō pōt.Re
deat ergo quilibet peccator ad deum atten
dens q eius gerit ymaginē:quā finaliter
coram deo oportet presentari vt videatur si
sit pure conseruata.Iuxta thema. Obtule-
runt ei &c.
¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima de anime rationalis sublimitate.
Scda de ipsius corā deo pñtatione.
¶ Pro prima notandū puto q anima signi
ficatur per nūmisma:qđ est rotūde seu cir-
cularis figure circūscriptum varia inscri-
ptione.Sic vtiqꝫ aīa rationalis a deo crea
ta:ad deū est reducenda.gerit em in se yma
ginem beatissime trinitatis:ac pingitur vl'
inscribitur varietate opationis. Ulterius
notandū qđ dicit Aug.lib.de trinitate.Cō
stat q inuisa diligere possumus:incognita
nequaqꝫ.Inde est q propter defectū cogni
tionis aīe rationalis hoīes indifferenter se
exponunt peccatis:nihil de aīa sua curan-
tes:quā si cognoscerent nequaqꝫ sic parui-
penderent.vnde Hugo de ara sponse dicit.
O aīa si teipam videres: si pulchritudinez
tuaz attēderes:nunq̄ aliquā creaturā ma-
gis q̄ teipam amares.Dignitas aūt aīe d
claratur ex tribus.
Primo ex sublimitate creatiōis.
Scdo ex sollicitudine inqsitionis.
Tertio ex pciositate redēptionis.
¶ Dignitas creationis patet in hoc qđ dici
tur Gene.i.Faciamus hoīem ad ymaginez
& similitudinē nostram.De oībus em crea-
turis corporalibus dixit deus fiat:& factuz
est.Sed de aīa rationali dꝛ.Faciamus. vn-
de Aug.lib.de trinitate.Licet aīa nō sit ei9

nature cuius ē de⁹:ibi tñ ymago eius qren da est:quo nihil in ea melius est.⁊ Ambro‑sius tractans illud.Deus ꝗs similis tibi:di cit nō vtiq̄ nullus:q: ymago patris est fili us:⁊ ymago trinitatis est homo ꝗuis non ita pfecte.Quare aīa est ymago nō idētita tis:sed representationis.

Propter tria aīa dr̄ ymago dei.

Est em̄ ymago increate deitatis ꝗtuȝ ad naturalia.

Est ymago clarificate veritatis ꝗtum ad virtualia.

Est ymago glorificate intellectualis ꝗtuȝ ad supernaturalia.

¶ Primo ꝗtum ad naturalia: qm̄ sicut est vnus solus deus in essentia ⁊ trinus in p‑sonis vbiq̄ exn̄s:sic aīa vna existens in es‑sentia trina in potētijs est tota in toto cor pore ⁊ tota in qualibet corporis parte:cum quālibet partem corporis informet ⁊ sit in‑diuisibilis:vt dicit Aug.Non em̄ viuit cor‑pus nisi aīa presente. Secūdo deus est im mortalis:sic aīa est perpetua ⁊ immortalis ⁊ incorruptibili.Sapie.iij.Spes illorū im mortalitate plena est.Tertio deus spūalis est ⁊ inuisibilis oculis corporeis.Deū enim nemo vidit vnq̄.i.Johā.iiij.Sic aīa spūa‑lis oculis carnis inuisibilis.a nullo ḡ visibi lis est creata vel cōdita:sed ab illo summo deo.Teste ps̄.dicēte. Qui finxit sigillatim corda eoꝝ.i.fecit sigillati nō sil' corda eorū.i. aīas.¶ Scdo modo aīa ē creata vt sit yma go clarificate veritatis p virtutes.Ro.viij Quos presciuit ⁊ predestinauit conformes fieri ymaginis filij sui.i.Corin.xv.Portem⁹ ymaginē hoīs celestis. Consistit autē hec ymago in ꝯseruatione virtutum que dant aīe in baptismo.Et figuratur Ezechie.xvi. vbi dicit dn̄s.Laui te aq̄.s.baptismatis et mundaui sanguinē tuuȝ.s.peccati.vnxi te oleo crismatis sancti:vestiui te discolorib⁹: id est diuersis ꝟtutibus:calciaui te iacincto id est spe eternoꝝ bonorū:cinxi te bysso.s.ca stitatis:indui te subtilibus.i.camisia fidei: q: ea q̄ sunt fidei sunt subtilia ⁊ supra ratō nem:ornaui te ornamēto.s.charitat; q̄ ope‑rit multitudinē pctōꝝ:dedi armillas i ma nibus tuis.s.fortitudinis in exercitio bo‑noꝝ operū:⁊ torquē circa collū tuū.s.prudē tie:⁊ dedi inaurē sup os tuū.s.distinctiōis in ꝟbo:⁊ circulos inaurib⁹ tuis.s.ꝑseueran tie:⁊ coronā decoris in capite tuo.s.iustitie: q̄ est corona oīm ꝟtutū.His oībus ornamē tis virtutū ꝗtū ad id qd̄ dicūt ꝑfectōis fu it christus ornatus.Estote ergo imitatores dei sicut filij carissimi ⁊c.ad Ephe.v. ¶ Ter tio aīa est creata:vt sit ymago glorificate i tellectualitatis.Erūt em̄ hoīes siles ange‑lis dei.Mathei.xxij.⁊ Ro.viij.Creatura li‑berabitur a seruitute corruptionis in liber tatē glorie filioꝝ dei.Sed ꝓth dolor: lȝ de⁹ tantā sublimitatē aīe dedit in sua creatōe: bestialis tñ hō effectus cū in honore esset nō intellexit:cōparatus est iumentis insi‑pientibus ⁊ similis factus est illis.Muta‑uit em̄ gloriam incorruptibilis dei:in yma ginem corruptibilis hoīs quadrupedū ser‑pentū ⁊ volucrū.ad Ro.i.Unde hodie eue‑nit vt quē diuersis vicijs transformatū vi‑deas hominē existimare nō possis. Tantū ei excecata est humana miseria vt dubitēt pleriq̄ de imortalitate aīe:quā tñ euidenr̄ probat fuga nō essendi ⁊ desideriū ꝯserua‑tionis perpetue:ꝙ in natura nō pōt eē fru stra ⁊ etiā sine causa.¶ Insuper prouisio de futuro qd̄ nulli cōuenit animali nec inest: nisi homini solum.Cū enim desideriū seq̄‑tur cognitionē:⁊ sensus nō cognoscat nisi h̄ ⁊ nūc intellect⁹ aūt cōprehēdit ƀm oē tp̄s: ⁊ absolute volūtas p̄t absolute velle ƀm oē tp̄s:hoc aūt desideriū nō p̄t eē inane. Alij sr̄ q̄ ad tantā miseriā deueniūt vt vellēt nō fuisse:aut bestias ꝑditas fuisse.suis ei meri tis exigētibus tradidit eos de⁹ in reprobū sensuȝ.Quod tñ ps̄.mirat̄ sup honore hoī i penso ⁊ dic̄.Quis est ꝙ memor es ei⁹: aut filius hoīs:qm̄ reputas eū minuisti eū pau lominꝰ ab angelis:q: glīa ⁊ honore corona sti eūꝫ ꝯstituisti eū: sup opa manuū tuarū. hi talia arbitrātes sunt:de qb⁹ apl's di.Phi lip.iij.Multi ambulāt quos sepe dicebā vo bis:nūc aūt ⁊ flēs dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis interitus ⁊ glīa in confusionē. O pctōres miseri ad deū redite:cuius yma ginē geritis memores sitis: et iuxta illud. Jere.xvij. Custodite aīas v̄ras: q: vētura ē hora cū presentabimi corā diuino iudicio ⁊ petetur a vobis cuius est ymago hec ⁊ suꝫ perscriptio.

¶ Quo ad secunduȝ principale dicitur eb‑

tulerunt ei denariū. Certum em̄ est vt dic apostolus.ij. Corinthi.v. ꝙ velimus nolimus: oportꝫ nos oēs astare ante tribunal xp̄i: vt recipiat vnusquisqꝫ ꝓpria corporis ꝓut gessit in corpe siue bonū siue malū. Ad hoc aūt ꝙ nūmisma sit receptibile tria requiruntur: videlicet.
Debita materia.
Debitum pondus.
Debita scriptura.
¶ Dicunt em̄ legiste.ff.de pigno.actio.l.eleganter.§.qui reprobas.ꝙ pecunia reprobata nō liberat. Nūmus em̄ Cesaris erat aureus. Aurum qđ precellit omnia metalla animaꝫ representat q̄ facere debet plurima bona ex genere quorū operum materia est debita: q: videlicet nullum bonū opus quacunqꝫ bona intentione factuꝫ deo acceptatur: nisi sit bonū ex se ⁊ ex natura sua. Suadeo tibi dicitur Apocalip. iij. Emere a me aurum ignitum: vt locuples fias. videat ergo peccatrix aīa mēdacijs obruta periurijs superbijs: luxurijs: fraudibus: malicijs: nequitijs: indignationibus: adulationibus: alijsqꝫ nepharijs actibus onerata: qm̄ ⁊ si talis presentāda sit coram deo hoc tm̄ non est vt in celesti erario collocet̄: sed potius vt i fornace infernali tanꝗ vilis moneta conflet̄.
¶ Secūdo exigitur vt pecunia seu nūmus receptibilis debito pondere fulciatur. pondus istud in operibus attenditur ex adiūctione debitarū circunstantiaꝝ maxime finis. Pondus meū: amor meus: dicit Aug. Illo feror quocūqꝫ feror. Quecūqꝫ em̄ bona fecit aīa sine pondere siue ieiunando: siue p̄dicando: siue horas dicendo: siue eundo ad ecclesiam vel eundo ad peregrinationē: vel elemosynas ꝓferendo: aut quodcunqꝫ aliud quātūcūqꝫ bonū ex genere faciēdo nulla sunt coram deo. Carentibus em̄ hoc pōdere dicitur. Mathei.xxv. Non noui vos discedite a me operarij iniq̄tatis. Et.i.q.i. ꝓphetauit. Et iterum. Amen dico vobis receperunt mercedem suā. nec mirum: si h' requirat̄. dicit em̄ Sco.xviij.q.qđlibe. Quod vltra bonitatē entitatiuā triplex est bonitas: scꝫ ex genere ⁊ hoc dicit. Materia nummi. ex circunstātia. Et hoc dicit pondus. Ex figura: ⁊ hoc dicit inscriptionē ⁊ regis ymaginem. Bonitas aūt prima p̄supponit secūdam sicut secunda presupponit primaꝫ. Si quis aūt ponderaret quid fecit in tota vita sua luculēter cerneret ꝙ quasi nulla bona fecit: nec opera virtutū: nec charitatis: nec pietatis: nec mansuetudinis: nō castitatis non sobrietatis: nec pacientie: nec cōstantie: nec liberalitatis: nec veritatis. Sed potius his contraria. Si quis etiam eoruꝫ fecit non propter deum: sed potius ad vanitates: ostentationē: laudē: fauorem: vel timorem punitionis vel despectionis hoc fecit plusqꝫ ꝓpter deū vl' dei amorē aut honorē. Ita vt vere q̄libet poterit dicere qđ lamentabiliter dicebat Ber. in suis meditatiōib' Terret me tota vita mea: q̄ diligenter excussa apparet mihi: aut sterilitas: aut vanitas. sterilis pōt dici vita hoīs: qui bona nō fecit ex gn̄e. vana vero illius: q̄ ⁊ si bona fecit ex gn̄e non tm̄ propter dei honorē. Certe tali aīe qn̄ coram deo presentabit̄ accidet qđ dicit Job.xx. Non sit i recordatione: sꝫ cōteratur quasi lignū ifructuosuꝫ. pauit enīꝫ sterilem hō supple ille.i.carnesꝫ: ⁊ que nō ꝑturijt: vidue aūt.i.aīe non bn̄ fecit: dedit ei locum dn̄s penitentie: ⁊ illud abutitur eo in supbia. O miseri hec cogitate de illa hora punitōis p̄sentatiōis aduertite: ⁊ ad deum cuius geritis ymaginem reddite: ꝑ cōclusione reddēdo q̄ sunt cesaris cesari: ⁊ que sunt dei deo. Nota ꝙ falsificans monetam principis dignus est adustione. C. de falsa. moneta. l.i. Non ꝙ anima maculatur quādo corpori infundit̄. Exemplum in sensib': quādo ponitur liquor purus in vase immūdo in legibus.ff.de sena.femine: si filia principis vel senatoris nuberet plebeio: fit vilis conditionis sicut ipe. Et.xxxij.di.seriatim. Si quis contrahit cum corrupta fit irregularis: nec potest promoueri ad sacros ordines.

¶ Dominica.xxij.post penthe.post prandium. Ser.xliij.

Btulerūt ei &c.vt.s. Si ignoras te o pulchra inter oēs mulieres egredere: ⁊ abi post vestigia gregū pascere edos tuos iux tabernacl'a pastoꝝ. Cāti.i. Ad aīaꝫ

peccatricē nobilitatem ⁊ dignitateȝ suam
ignorantē verba sūt ista.vbi tria notant̄.
Primum est defectio cognitionis:ibi.
Si ignoras te.
Scdm est perfectio conditionis ibi. O pul-
chra inter oīs mulieres egredere.
Tertiū est aggrauatio punitiōis.
¶ Pro pmo dicitur. Si ignoras te.aīa enī
facta erat vt se ⁊ cetera cognosceret.Sed ꝓ
th dolor naturā sumpsit oculi corporalis qui
cū cetera videat seipm videre non pōt.igno
rat aūt dānabiliter suā iniquitateȝ ⁊ suam
infirmitatē.Tria em̄ qͣtūcunqȝ alienata a
fide potest cognoscere per rationem natu-
ralem.
Primū est ꝙ est vnus princeps a quo cun-
cta procedunt ⁊ conseruantur in esse: ⁊ hoc
ꝓbant philosophi.
Secūdum ꝙ suo benefactori quilibet ſm
proportionē beneficioꝝ datoꝝ factoꝝ ē obli
gatus ⁊ hoc docent multa aīalia tā fera ꝙ̄
domestica: ⁊ ex his duobus sequitur ꝙ ho-
mo deo sūme obligatur aliquo sūme recipit.
Tertiū est ꝙ ingratitudo est magnū viciū
grauius tamen ſm qualitatē dantis ⁊ da-
ti vel recipiētis. hoc declarat Seneca libro
de beneficijs.hinc apud oēs gentiles mos
fuit in qualibet terra vnū saltem templum
habere cū sacerdote qui propiciaret deuȝ of
fensum ⁊ laudaret beneficiū ⁊ his suppositis
etiam si nil aliud mali gesserit homo ſm il-
lud ps.Semper laus eius patri meo: ⁊ pro
deo paratus sit se totuȝ exponere. ſm illud.
Quid retribuā domio pro oībus que ret.⁊c.
Cum tamen paucissimi īreperiantur ⁊ for-
te nulli qui hec duo faciant.Leua o aīa ocu
los tuos si omissio gratitudinis est taȝ gra
uis quid cōmissio ingratitudinis:Ignorat
secūdo suā infirmitatē instabilitatē imbeci
litatem atqȝ labilitatē quoniaȝ si diligēter
velit inuestigare quid sit ī se ⁊ ex se. Respō
dent cū ꝓpheta potens est in iniqtate.Se-
cūduȝ notatur cū dicitur. O pulchra.vbi ex
trib⁹ ibi positis notat̄ aīe excellentia.
Primo ex articulo vocatōis cū dr̄.O.
Scdo ex substantiuo admirationis cum di
citur.pulchra.
Tertio ex termino cōparationis cuȝ addit̄.
inter oēs mulieres.
¶ Pro primo nota ꝙ ista interiectio.o.ē no-
ta admirationis compassionis affectionis
⁊ vocationis.vnde dicit̄ Math.xv.O muli
er magna ē fides tua quasi admirādo. Tre-
noꝝ vero pmo dr̄.O vos oēs qui trāsitis per
viā ⁊c. Ad compassionē incitando per psal-
mistā dicitur.O domine saluuȝ me fac.desi
derium exprimendo. vocando vero aliqueȝ
secunda vice dicitur. O cito veni vt per hec
verba attendamus quoniam deus qui mi-
rabiliter fecit animam super eam compati
tur:eam super omnia affectat: multiplici-
terqȝ vocat. venite ꝯ̄ ⁊ audite ⁊ narrabo vo
bis quanta fecit anime mee.Pulchra enim
est ⁊ inter mulieres id est inter omnes crea
turas vt melius dicatur inter omnes muli
erū pulchritudies. Notate ergo anime pul
chritudineȝ sub figuris aliquarū mulieruȝ
licet ad eaȝ non attingant.Sic sarra mira-
bilis rebeca spectabilis rachel concupisci-
bilis ac aliarum mulierum distribuuntur
conditiones vt in his intelligantur anime
sublimitates.Pro tertio anime seipaȝ igno
ranti ⁊ ad sue cognitionem redire nolenti
dicitur. Egredere ⁊ abi quasi iam non sit di
gna stare in conditione anime. pecora enī
se non cognoscunt homo autem se ignorās
iumentis insipientibus comparatur.ij.Pe.
ij.Hi vero velut irrationabilia naturaliter
in captionem ⁊ in pernitiem his qui igno-
rant blasphemantes in corruptione sua pe
ribunt.precipitur inqȝ tali anime vt abeat
non in greges sed post vestigia gregum.cū
iuxta dictum Crisosto. peius sit comparari
iumentis ꝙ̄ esse.nec iaȝ agnos sȝ hedos pa
scat:non in tabernaculis:sed iuxta taberna
cula id est passiones cognoscat suas: iuxta
tabernacula pastorum id est illorum qui vi
tam suam cognouerunt. Gen.iiij.dicitur ꝙ
Jael pater fuit habitantium in tentorijs.i.
in tabernaculis. Jael autem interpretatur
sciētia.pascere ꝯ̄ hedos iuxta tabernacl'a pa
storum.i.ꝙ homo ignorans se reputet indi
gnuȝ consortio iustorum: pascat ⁊ corrigat
passiones suas iuxta scientiam ⁊ modera-
men sanctoruȝ ⁊ tunc anima in his se occu
pans poterit aduertere si sit digna presen-
tari diuio aspectui ac digne insignita ima-
gine dei iuxta thema.Obtulerūt ei ⁊c.
¶ Pro fundamento mouetur questio. vtrū
anima ſm textus Gene.i.dicatur facta ne-

dum ad dei imaginem: sed etiam ad similitudinem: et que differentia est inter esse ad imaginem et esse ad similitudinem. Respondet sanctus Bonauentura distinc.xvi.ij. quod triplex solet differentia assignari inter imaginem et similitudinem. Primo quia similitudo respicit naturam: ymago vero figuram. quo modo distinguit hug. quod similitudo dicit conuenientiam in qualitate naturali: imago conuenientiam in distinctione figurati ad modum trianguli in quo tres termini et linee sunt tres potentie quarum quelibet habet habitudinem ad qualibet: sic tres persone in diuinis sunt vnius essentie: et per relationes originis habent suas habitudines ad inuicem. Secundo quia imago est in naturalibus: similitudo in gratuitis: vt dicitur in glo. super gen. imago enim est respectu potentiarum que naturaliter insunt: vt memoria intelligentia et voluntas. Ideo dicitur naturalium. Similitudo autem est a gratia que est qualitas: ideo dicitur respectu gratuitorum. Tertio quia secundum Augustinum libro de spiritu et anima imago est in potentia cognoscendi. Similitudo vero in potentia diligendi: quia charitas in qua maxime assimilatur deo est in voluntate. Miretur nullus si plures dampnentur. dicet forte aliquis dixistis nobis mane quod nullus per peccatum mortale debet expellere christum de consciëtia sua quia veniret excommunicandus sicut expellens episcopum de sede sua est excommunicatus. sed quis posset a peccato omnino abstinere: nonne iuuentus nos molestat et inquietat oportet quod iuuentus vtcunque transeat, quare nos speramus non sic excommunicari nec a consortio sanctorum eijci. Sed audiant tales quid habetur extra de dolo et contumacia ca. cum dilecti. Excusans se propter calores estiuos et non comparens citatus nec mittens procuratorem sufficientem veluti contumax venit condemnandus. ff. quoque ad legem acquileiam. l. si seruus. §. Si focarius. dicitur quod focarius qui fornacem habet si obdormierit et ignis erumpens villam incendat: qui seruum tenuit de damno tenetur. Ad vos damnati peccatores sit verbum hoc. Iuuentutem allegatis cum difficilis sit ad regendum et oportet quod transeat: verum vtique est. Sed tamen in libertate vestra est consentire. vnde Gen. iiij Subter te erit appetitus tuus et dominaberis illius. Certe si in hoc appetitu calor vigeat et ratio impediat ne compareat obediendo in conspectu dei nihilominus damnaberis. Si appetitus iste qui debet seruire et obedire ac obsequi ignem accendat. Ignem inquam auaricie luxurie vel iracundie que ciuitatem anime comburat: ratio respondere habebit. Attendat ergo quilibet qui vitauerit et ad deum redeat: quoniam velit nolit sibi semel presentandus est. iuxta verbum pre assumptum. Obtulerunt ei denarium.

¶ In isto sermone erunt due partes.

¶ Quo ad primam visa sublimitate anime quo ad dignitatem creationis: quoniam dei imago censetur: ordine consequenti videndum est: quo videlicet ad similitudinem inquisitionis et preciositatem redemptionis. Pro quo notandum est omnibus quod sapiens superiore vili perdita non ponderat iacturam nec magnam sollicitudinem super ea inueniendâ vel reparanda apponit. Rei autem preciose non paruipenditur perditio. Sed omni studio diligentia et sollicitudine operam dat super eius recuperatione. Attende ergo homo et aduerte anime tue dignitatem ex summa sollicitudine et sollicita inquisitione. Nota ergo parabolice. Luc. xv. vbi dicitur quis ex vobis homo qui habet centum oues i deserto et si perdiderit vnam ex illis: nonne dimittit xcvij. et vadit ad illam que perierat donec inueniat eam et cum inuenerit eam imponit in humeros suos gaudens et conuocat amicos suos et vicinos dicens. Congratulamini mihi quia inueni ouem quam perdideram. Quis itaque homo est nisi dominus noster iesus christus qui ouem centesimam naturam videlicet humanam reseruatis nouem ordinibus angelorum perdidit qui tamen in hunc mundum veniens. ire non cessauit donec ouem inuenit. Primo enim iuit in vterum virginis intemerate. Secundo ex vtero descendit in presepium. Ex presepio in synagogam vt reciperet circumcisionem. Ex synagoga venit ad diuersorium. A diuersorio iuit ad templum xl. die. a templo iuit in egyptum. Ab egypto rediit in nazareth. A nazareth ascendit hierosolymam: cum esset annorum. xij. a hierosolyma cum parentibus descendit et erat sub

ditus illis: demuꝫ iuit ad iordanem ad que-
rendum animam peccatricem ⁊ non inue-
niens intrauit deſertum ⁊ ibi non inueni-
ēs poſt quadragita dies circuibat per villas ⁊
caſtra ⁊ demuꝫ lapſis annis aliquibus vt a-
nimam perditam inueniret: ingreſſus eſt
ciuitatem hieruſalem flens ſuper illam. ſed
adhuc non inueniens venit ad domuꝫ an-
ne cayphe pylati ⁊ herodis. demuꝫ baiulās
ſibi crucem exiuit in eum locum qui dicitur
golgota ⁊ inuenit quod querebat: quia ibi
inuenit mortem vt vitam anime nobis in-
ueniret. huius ſollicitudinis figura. Gene.
xxxvij. ſcribitur vbi dicitur de ſancto ioſeph
ꝙ miſſus de valle hebron venit in ſichen ⁊
inuenit eum vir qui interrogauit euꝫ quid
quereret. Et ille ait fratres meos quero: et
inuenit eos in dotayn. Interroget anima
mentetenus ſaluatoreꝫ quid faciebat in oī-
bus locis ſupradictis. Reſpondere certe po
terit fratres meos quero. O homo inquit
bernar. in quodam ſermone noli vilipende
re anime tue dignitatem cui a tanta maie
ſtate vides exhiberi compaſſionem. Triplex
apparet anime dignitas ac precioſitas ex
ſui redemptione atqꝫ precij ineſtimabili cō
paratione. Quantum fuit hoc magnuꝫ pre
cium nouit Apoſtolus. i. Corinth. vi. dicēs.
Empti enim eſtis precio magno. Sed quid
ſit illud magnum precium declarat beatus
Petrus. i. petri. i. Sciētes ꝙ redempti eſtis
de veſtra vana conuerſatione paterne tradi
tionis non corruptibilibus auro vel argen-
to ſꝫ precioſiſſimo ſanguine ieſu chriſti qua
ſi agni incontaminanti incoinquinati. Si
quis vnam guttam precioſi ſanguinis ipſi-
us domini noſtri ieſu chriſti haberet magnaꝫ
vtiqꝫ reliquiam haberet: nec illam in terrā
proijceret. Qua fronte ob obduratorum cor-
da animas ſuas in ſcenum peccati cum nō
modo vna gutta: ſed totus ſanguis chriſti
pro eis effuſus eſt. Audiant peccatores la-
mentabiliter dominuꝫ ieſum chriſtum voce
magna eis dicentem. terra ne operias ſan-
guinem meum: que queſo terra niſi peccato
rum corda quibus dicitur. hiere. xxij. c. Ter
ra terra terra audi verbum domini. hec ter
ra ne operit ſanguinem quando tanti pre-
cij immemor pro breui voluptate diabolo ſe
vendit. Sicut dicit helyas achab. iij. Regū
xxi. Huic terre ſi ſanguinem operienti ⁊ ſu-
am dignitatem contemnenti. dicit bernar-
dus in meditationibus. O anima inſigni-
ta dei imagine: decorata ſimilitudine: redē
pta chriſti ſanguine: deſponſata fide: deco
rata ſpiritu: deputata cum angelis: capax
beatitudinis: heres bonitatis: particeps ra
tionis quid tibi cum carne: quaſi dicat. quo
modo ſolum vacas corpori ꝓuidens ſibi nō
tibi ſubijciens te ſibi. cum ita ſis nobilis et
magnifica ⁊ ipſum ita vile ⁊ fetidum. Ani
me bone pulchritudinem ⁊ exultationem ſi
gnificat heſter que pulcherrima naturali-
ter ornata tamen pulchris ornamentis tā-
dem peruenit ad conſummationem matri
monij facile cum aſſuero cum ipſo ſummo
monarcha cum eſſet regina vaſti pulcherri
ma regno priuata quia eius mandatis obe
dire cōtempſit: vt patet heſter. ij. heſter que
humilis interpretatur vel electa in tempo
re: animaꝫ ſignificat que a deo eligitur. hec
pulchra eſt in ſui eſſe ſed pulchrior redditur
⁊ amabilior ex ornatu virtutum. peruenit
autem ad conſummatum matrimoniū cuꝫ
aſſuero qui interpretatur beatitudo ſignifi
cans dominuꝫ noſtrum ieſum chriſtum cū
perfecte eiviuit i gloria ſempiterna regnās
cum eo i eternuꝫ. vaſti autem ſignificat ge
neralem animam que ⁊ ſi pulchra ſit a na-
tura tamen quia dei mandatis obedire cō-
tempſit reprobatur ⁊ regno infeliciſſima ꝑ
uatur. Ad hoc autem opprobriū venit: quia
vt in gratia ⁊ ſuperbia dignitatem ſuam a
quo habuit: non intellexit. O excecati pecca
tores hic oculos cordis aperite ⁊ ad deum
redite. quia ſemel videbitur quā imaginem
geritis. iuxta thema preaſſūptum. Obtule-
runt ei denarium ⁊c.

¶ Quo ad ſecundum principale viſo quem
admodum in celeſti eratio exigitur debita
materia et debitum pondus. ordine conſe-
quenti videre oportet de ſcriptura. qualiter
enim pecunia ſeu nummus inſcriptus eſt:
ſcriptura vel figura ſui principis. de iſta ſcri
ptura loquebatur iohan. Apoca. vigeſimo.
Aperti ſunt libri et iudicati ſunt viuentes
et mortui ſcḋm ea que ſcripta erant in libris.
Cum ergo noſtre ſaluationis ⁊ damnatio-

nis iudiciū ex hac pendeat:scriptura merito certe ē examinãda. Scriptura hec moraliter potest significari per librum illum qui ostensus fuit. Eze.ij. vbi vidit librū scriptū intus ꝛ foris ꝛ in illo continebantur carmē ꝛ ve. liber hic est cōscientia que dr̄ scribi itꝰ ꝛ foris quia qđ hꝫ in voluntate ostendit in opere. In hac scꝫ conscientia mala scribunt̄ tria illa:scꝫ.

Lamentationes.

Carmen.

Et ve.

¶ Primo lamentatiões horrenda videlicet pctã que p totam vitaꝫ suam cōmisit:qui si caueret materiã flendi q̃diu viueret haberet. Secūdo scribitur carmen in mensa vcꝫ dei dilectio qꝛ misere aïe sic afficitur cum sit eius imago ꝛ suo sanguine redenpta: quia adhuc si necesse foret pro ipsa mori paratus esset. Tertio ꝛ ve dãnationis inscribitur cū sit ingrata nullo tp̄e voluit a peccatis desistere.de striptura tã infelicis aïe Hiere.vij.c. Pctm̄ iuda ꝛ hierusalē scriptū est stilo ferreo ꝛ invngue adamãtino. O deus. O mirabilis quid faciet aïa secū portãs litteras testimoniales sue mortis. Gloriãt̄ nūc alij in pompis alij in honoribus alij in diuitijs reliqui in plurībꝰ gratijs. Naꝫ dr̄.i.q.i. pꝓpheta uit saul rex malus cū etiã sanctū dauid persequeret̄.nō se iactent q̄ forte sine charitate hn̄t scm̄ dei munus.i.aliquã grãm gratis datã. Sed videãt qualē rōem cū deo sint habituri cū sanctis nō sancte vtant̄. dr̄ autem Apoc.xx. Qui nō est inuētus scriptus in libro vite missus est in stagnū ignis. O durū verbū ꝛ oī formidine dignū ꝛ q̄s scire poterit si in eo cōscriptus sit. multa em̄ sunt que de dei iudicio hoïes ignorãt qꝛ fortasse quos laudaꝫ ille rep̄hendet: ꝛ quos rep̄henditis ille laudabit. Ad hoc ē exēplū in vitis patꝝ de abbate agathone q̄ cū esset in extremis ostēdebat se multū timere.qꝛ cū frēs interrogarent quare timeret cū.lx.annis deo seruiuisset cū magna abstinentia:dicit ille laboraui iuxta fragilitatē meã in seruitio dei Sed qꝛ alia sūt iudicia eius q̄ȝ nostra ideo timeo. O aïa si tantū timebat iustus vbi parebit peccator ꝛ impius:ꝛ tn̄ velimꝰ nolimus habebimus illuc cōparere. Quid erit de nobis qꝛ penitus ignoramus. Interim purgemus cū deuota penitentia aïas nostras sepe confiteamur desistamus a pctis:illiꝰ presentationis durissime iudiciū prestolantes vt pro conclusione possimus audire. Reddite que sūt cesaris cesari et que sunt dei deo. Luce.xx.

¶ Dn̄ica.xxiij.post penthe. Sermo.xliiij.

Filia mea modo defuncta est s; veni ꝛ impone manū sup eã ꝛ viuet. Math.ix. ꝛ in euãgelio. Stipēdia pcti mors.grã aūt dei vita eterna p iesum xp̄m dn̄m nostruꝫ.ad Rom.vi. Miserabilis vita hoīꝫ in pctis viuentiū ꝛ diuine mīe subsidium negligentiū. In istis verbis secūdo assumptis duo notantur.

Primū est pctōꝝ iusta punitio.

Secundum est penitentiū gratuita miseratio.

¶ Pro primo pctōꝝ mors iuste dr̄ stipendium. Stipendiū em̄ dr̄ quasi a stipite petenda.peccãtes em̄ peccãdo iuste mortē petūt: qm̄ dolendo dolorē sustinuerūt.pctm̄ rememorãdo erubescentiã pcipiūt: ac moriendo penas recipiūt. d̄ pmo dr̄ Sap.v. Lassati sumus in via pditiōis ambulauimꝰ vias difficiles.amb. Quot labores q̄t sollicitudīes ꝛ angustie habēt̄ p auaricia luxuria ꝛ ambitione.de remorsu vero ꝯscie q̄d dicit Aug. libro ꝯfessionū. Jussisti dn̄e ꝛ ita est vt oīs īordinatꝰ animꝰ sibiipsi pena sit. Qđ si q̄s asserat se hūc remorsuꝫ nō sentire tm̄ peiꝰ est sicut de cadauere putrido qn̄ ab aliquo non sentit̄. Sic vtiq; signū mortue aïe ꝛ ī pctis indurate est nō sentire neq; murmurare cōtra pctm̄: qđ tn̄ dãnati faciūt. Pro scđo vcꝫ erubescentia:dicit hic Apl's.s.ad Roma.vi. Quē fructū habuistis tūc in illis ī q̄bꝰ nūc erubescitis. Pro tertio. Job.xxi.ducūt in bonis dies suos ꝛ in pūcto ad īferna descēdūt. vere durū stipendiū:hic ē finis luxuriarum blasphemiaꝝ ludoꝝ p̄hibitoꝝ fraudūꝫ piuriorū oppressionū aliorūq; vicioꝝ. Pro scđo pūcto hꝰ pthematꝫ dr̄ grã aūt dei ꝛc. vn̄ nullus q̄tūcunq; iustꝰ ex opibꝰ ꝓprijs pōt ptingere ad beatitudinem nisi mediãte grã dei. Ephe.ij. Gratia dei saluati estis ꝛ nō hoc ex

vobis donū dei est. dicit enī Augu⁹. ad sixtū presbyterum. Cuȝ deus coronat merita no⸗stra nihil aliud remunerat ꝙ merita sua: qꝛ his meritis que deus sua gr̄tia contulit red ditur vita eterna. Nullus ergo glorietur in semetipso: null⁹ infletur: quoniā ex nobis non habemus nisi mortuam filiam: et pro oī solatio mors nobis debetur. Si vero vt cunqȝ ad deum redeamus eius donum est ⁊ hoc per iesum xp̄m: quoniā de plenitudie eius accepimus vniuersi per suam influen tiam. Si ergo sentiamus filiam nostrā esse mortuam more huius principis ad saluato rem vadam⁹ dicentes cū ipso: filia mea mo do defuncta est.

¶ Pro fundamēto mouetur questio. quoni⸗am hic sub typo filie mortue figuratur con scientia ad quā filiam suscitandā pater pe⸗tit miam diuinā. Ideo merito qr̄itur. An li berū arbitriū a culpa mortali valeat resur⸗gere sine munere gratie diuine. R̄ndet san ctus Bonauē. distin. xvi. ij. ꝙ in huius deter minatione q̄stionis aliter senserūt philoso phi ⁊ heretici ⁊ aliter tractatores catholi⸗ci. vide in Bonauē. Miretur nullus si plu⸗res dānenē. Quis enī tam proteruus ꝙ ec⸗clesiam deo dedicatam stabuluȝ porcorum vellet efficere: aut vasa vel vestimēta diui⸗no cultui dedicata adusus ꝓphanos appli care. Talis enī tanꝙ sacrilegus venit excō municandus. Oīs enī sacrilegus est excōi⸗candus: si monitus se nō correxerit. xvij. qō. iiij. Si quis domū tam iure ciuili ꝙ cano⸗nico: prohibetur ne talia vsui diuino man cipata alijs vsibus applicentur. ẜ. enī insti tuta de reruȝ diuisione. §. locus aūt in quo edes sacre edificate sunt etiā disrupto edi⸗ficio totus sacer manet. Ad hoc est capitu⸗lum. Ad hec de religiosis domibus. ⁊ sic ve⸗stimenta de cōse. di. i. c. vestimēta. Quid igi⸗tur fiet pctōribus insensatis sacrilegis ani mam suā p caracterem baptismalē deo cō⸗secratā ꝓphanantib⁹ porcis ⁊ bestijs infer nalibus prostituētibus: ac demonū cloacā dictam aīam faciētibus. Oīs qui in pecca⸗to mortali existēs cloaca est demonis infer nalis Apoc. xiiij. Cecidit cecidit babylō ma gna ⁊ facta est habitatio oīs sp̄us immun di. nec tū deo tm̄ displicet loci materialis ꝓ phanatio sicut templi spiritualis. Cū non gentem propter locum: sed locū ꝓpter gen tem elegit. Machabeo. v. vnde. i. Corin. vi. An nescitis qm̄ membra vestra templum sunt spiritussancti q̄ habitat in vobis. Et qui p vnū pctm̄ mortale violauit sic aīam ⁊ templū spirituale sacrilegus efficitur. q̄d de decem: quid de centū: q̄d de mille. Quis voluntates malas ire: inuidie: rancoris: tri stitie in prosperis: exultatōis in aduersis: ac alias malas voluntates enumeraret? Quis diceret quot pctā blasphemie inobis periurij ꝯtumelie detractionis ⁊ iactantie? Quis deniqȝ exprimeret multitudineȝ ma lorum operū luxurie fraudū ⁊ alioꝝ mul⸗torum vicioꝝ? Certe hi tales vasa aurea tē pli sp̄ualis auferunt potentias: videlȝ aīe ⁊ in his cū Balthasar puniētur Daniel. v. ca. Deinde bibunt vinū iniquitatis ⁊ volupta tis cū magistratib⁹ ⁊ alijs regni sui. cur tū appareant manus scribētis: videlȝ eterna sententia iudicans tales ad dānationem ⁊ penā eternā. Scriptura ei erat. Mane the thel phares. qō interpretatur numeratuȝ ponderatū ⁊ diuisum: qm̄ oīa mala acta pō derata coram deo in diuisione aīe a corpo⸗re nūerata puniētur. O aīa sacrilega: sacri legium depone: ad deum recurre cum pa⸗tre huius filie dicente. Filia mea modo de⸗functa est ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

Prima de anime peccatricis morte dete⸗standa.

Secūda de anime penitentis suscitatione amplectanda.

¶ Quo ad primam puella hec mortua aīaȝ in pctō existentē repsentat. Mortuus enī pctōrem sign̄t. ⁊ ſm differentiā mortuoꝝ no ta differentiā pctōꝝ: que oīa vide superius dn̄ica. xv. sermone primo. Adolescēs tibi di co surge ⁊c.

¶ Quo ad secundā partē petit pater huius puelle p suscitatione ipsi⁹ imponere ma⸗num saluatoris. Et tunc venit saluator vo catis patre ⁊ m̄re Pe. Jaco. ⁊ Johan. turbis eiectis suscitauit illā. Hec enī in suscitatiōe aīe a pctō sp̄ualiter exiguntur.

Primo notatur diuine gr̄e infusio.

Scdō liberi arbitrij assentio.

Tertio sensualitatis subiectio.

Quarto pcti cognitio.

Quinto peccati cessatio.
Sexto boni operis exercitatio.
¶ De tribus primis nūc est dicendū. Ad su scitationē ergo puelle merito exigit descē sus xpi tam effectiue q̄ meritorie. dr enim ad Ephe.ij. Gratia estis saluati p fidem: et hoc nō ex vobis. Dei em̄ donū est nō ex opi bus. ad Roma.iij. Arbitramur hoīez salua ri p fidem sine legis opibus. ꝛ Gal.ij. Sci entes q2 nō iustificabit homo ex opibus le gis: nisi p fidē iesu xpi. Et merito qm̄ pctm̄ mortale in aia tria facit: scʒ
Maculam generat.
Naturam debilitat.
Ad penam obligat.
¶ Hec aūt tria tolli nequeūt: nisi p grāz di. Roma.vij. Infelix ego hō quis me libera bit de corpore mortis huius? Et rn̄det. gra tia dei p ihm xpm. Hanc aūt gratiam aiaz reparantē solus deus donare pōt. fm illud ps. Gratiam ꝛ gloriā dabit dominus. Et sic effectiue aīa a solo deo suscitat: meritorie quoqꝫ a solo hoīe xpo peccata remittuntur Non em̄ ē aliud nomē datū hoībus sub ce lo: in quo oporteat vos saluos fieri. Actuuz iiij.ca. In figura huius.iiij. Regū.iiij. Giezi missus cū baculo Helysei ad filiū sunamit mortuū eum nō suscitauit. Non em̄ ei erat vox neqꝫ sensus. Sed ,ppheta ille magnus de monte descendēs: ac faciē suam os ꝛ ocu los super mortuū imponens: huc ꝛ illuc de ambulans suscitauit: ꝛ illū vtiqꝫ matri sue dedit. Giezi em̄ ille cuz baculo Moyses est cuz lege timoris. ꝛ h mortuū nō suscitauit. ad Galla.iij. Omnia sub pctō conclusit scri ptura: vt promissio ex fide iesu xpi daretur credentibus. Sed tūc suscitat puer cum ,p pheta ille magnus: videlicet dn̄s deus no ster iesus xp̄s de celo descēdit: os suū ꝛ ocu los super oculos mortui applicans: qn̄ scilʒ in similitudinē hoīm factus habitu inuen tus vt hō. Phil.ij. Ipse ei est q̄ langores no stros tulit ꝛ labores nostros ipse portauit Isa.liij. Attende ergo infelix peccator: quia per quecūqꝫ opera tua q̄tūcunqꝫ laborio sa nullum peccatū remitteretur: nisi inter ueniret meritum christi. liuore em̄ eius sa nati sumus. Perpende grauitatez peccati mortalis. ꝛ fm Bernar. in quodam sermo ne. Considera etiam q̄ grauia fuerūt vul nera tua pro quibus necesse fuit dominuz iesum vulnerari. Si em̄ hec non essent ad mortem ꝛ mortē vtiqꝫ sempiternā nō opor teret a tanta maiestate tantā exhiberi cō passionem. Et si ita graue sit vnū peccatuz mortale q̄ nulla pena propria sine xpi me rito sufficere posset: quid de centū aut quid de mille. ¶ Uiso primo requisito ad suscita tionē puelle gratia videlicet diuina. secun do exigitur patris assistentia ꝛ matris cō sensus: videlʒ volūtatis ꝛ subiectio sensua litatis: vt scilicet ratio velit se a pctō auer tere. Sensualitas parata sit debitaz subie ctionem perferre. Quid aūt figuratur per patrem ꝛ matrē. Itaqꝫ dicitur Ezechie.xvi Pater tuus amorreus. mater tua ethea. Amorreus interpretatur amarus ꝛ illumi natus. Hec est ratio q̄ illuminata detestari peccatū debet: ꝛ dolere amare: ac etiā ama ricari de offensis perpetratis. Dolorē suade bat: qui dicebat Iere.vi. Luctum vnigeniti fac tibi planctū amarū. Patrem hunc ha buerat peccatrix que vt cognouit deū: queʒ offēderat lachrymis cepit rigare pedes ei9 saluatoris, scilicet. sine hac amaritudine ꝛ peccati detestatione nō patet esse salus ne qꝫ puelle. i. anime suscitatio. Dicitur em̄ de peni. distin.i. cap. tres sunt actiones. Nemo postq̄ fuerit sue voluntatis arbiter consti tutus potest vitam nouaz inchoare nisi pe niteat eum veteri vite. Exigitur tertio ma ter videlicet vt sensualitas parata sit penā temporalem peccato debitam perferre. Hec aūt est mater ethea. Interptatur em̄ ethea stupens seu formidans. hec est sensualitas formidans penā. Spiritus quidē p̄ptus est: caro autē infirma. Mathei.xxvi. q̄ au tem subiectio sensualitatis sit necessaria: ad hoc q̄ homo velit pure deo satisfacere d̄ peccatis suis patet.iij. Regū.vi. per figurā: q̄ non fuit auditus sonus mallei in tēplo: q2 videlicet nullus accedit: nisi prius purga tus fuerit ab oī culpa ꝛ pena. i. Cor.iij. Uni uscuiusqꝫ opus manifestū erit. dies em̄ do mini declarabit: q2 in igne reuelabitur. Et Mathei.v. Non exibis hinc donec reddas nouissimū quadrantē. Faciat ergo talis ,p recuperanda anime vita: vt dicit Augusti. de pe. di.v. ca.i. qd̄ faceret pro corporis morte vitanda. ꝛ hoc cū gaudio: q2 recuperat vitā

infinitas. O peccatores duri hec aduertite ad deum cum desiderio redite petendo: vt filiam vestrã.i.aiam suscitet vt pro cõclusione possit de vobis verificari qd dr de illa puella. Dedit illã matri sue.

¶Dominica.xxiij.post pẽthe. post prandium. Ser.xlv.

Filia mea modo defuncta ẽ vbi.s. Scindet dñs regnũ de manu tua ꝛ dabit illud proximo tuo:q2 nõ obedisti voci mee.i.Regũ.xxviij. Spiritussancti ad peccatores mortuos sub typo saulis verba sunt ista.vbi duo notantur.

Primum est peccati grauissima punitio.

Secundum est punitionis iustissima rõ.

¶Pro primo dr Luc.xvij. Regnũ dei intra vos est:qdquidem a nobis auferetur: dum meritis nostris exigentibus gratia priuamur gehẽneq3 eterne obligamur. Mathei xxi. Regnũ dei auferetur a vobis:ꝛ dabitur genti facienti fructus eius. In cuius figura regnum iudeoꝝ datum fuit in manibus exteroꝝ:vt patet in fine.iiij.Regũ.ꝛ.ij.paralip. Regnum enĩ transfertur a gente in gentes propter iniusticias. Eccle.x. Ratõ huius translatõnis dr ad Saul:q2 non obedisti voci domini. Saul interptatur abutens hic est peccator gratijs ꝛ beneficijs abutẽs: q2 qui non obedit nec obedire vult diuinis preceptis puniri meret:priuariq3 datis debet:ac indignus ꝛ ineptus redditur dãdis. vñ Tho.iij. Quoniã nõ obedimus preceptis tuis traditi sumus in direptionẽ captiuitatem ꝛ mortẽ ꝛ in fabulã ꝛ improperium in omnibus nationibus:in quibus dispersisti nos. Et Daniel.iij.dr. Propter iniquitates nostras ꝛ peccata patrũ nostroꝝ nos ꝛ hierusalem populus tuus sumus in opprobriũ omnibus q̃ sunt p circuitum nrm. Non enĩ nisi propter pctã sua synagoga fuit captiuata tẽpore nabugodonosor: ibi ꝛ3 euersa p romanos. Sic vtiq3 multis xpianis ptiget:qui sua duricia ꝛ rebellione magna a deo meren̄t puniri ꝛ hostibus exponi. Deuter.xxviij.dr. Si noluens audire vocem dñi dei tui:vt custodias ꝛ facias oĩa mandata eius venient super te oẽs maledictõnes iste ꝛ apprehẽdent te. Dicit hieronymus. Quod pcipitur imperatur. qd aũt imperat̄ necesse est fieri.iij.Regũ.xiij. Quidam ,ppheta dñi:q2 contra pceptũ dñi mãducauit in samaria propter suã inobedientiam suffocatus est a leone in via. Videat ergo qlibet pctõr si mortuus sit in pscia ppria ꝛ redeat ꝛ vitam petat p filia dicens verba psentis thematis. Filia mea mõ defuncta est.

¶Pro fundamẽto mouetur qstio. quia sermone precedenti dictũ fuit liberũ arbitriũ peccato mortali non posse perfecte resistere ꝛ impossibiliũ nulla sit obbligatio: vt dicit̄ de reg.iu.lib.vi. Nullusq3 peccat in eo quod vitare nõ potest: vt dicit Augu. Merito g̃ queritur. Quare vel qualiter imputandu3 est homini si a pctõ non resurgat. Respondet beatus Bonauen.di.xxviij.ꝛ in dubijs litteralibus. Queritur vtrũ omnes simus filij adoptiui dei. Vide Sco.in di.i.tertij:ꝙ tres pditiones reqruntur ad hoc ꝙ aliquis sit filius adoptiuus.

Primo extraneitas ex generatione naturali.

Secundo gratia q̃ est gratuita ipsius adoptantis.

Tertio requiritur bonum ad quod preordinatur.

¶Ex ista gratia filius adoptiuus acquirit ius hereditatis ad quã habet ius succedendi ex adoptione. Unde istud nomẽ vel iste terminus adoptio est translatũ siue impositum a iuristis:vt dicatur filius adoptiuꝰ vt qui non est naturaliter genitus ab aliquo:aut ex generatione naturali non habet ius succedendi in heredirate:sed ex gratia preordinatur vt habeat ius succedẽdi. ita ꝙ illa tria concurrunt: sc3 extraneitas ꝛc.vbi supra. Miretur ergo nullus si plures dãuentur.quando enĩ dicitur predicando:monendo:docendo:ꝛ exhortãdo pluribꝰ illud qd sermone precedenti dictu3 fuit:videlicet ꝙ animã sua3 diuine maiestati dedicatam prophanant: dyabolo exponunt: aciuiliter deturpant.q̃ ex reuenimnt multipliciter puniendi. Respondẽt sic psueuimus viuere:ad h̃ nati sumꝰ. Rñdeo. Dr ei. C.de seruo pignori dato manumisso,l. si creditibꝰ

allegans.propriā turpitudinē nō est audiē dus. Et extra de ɔsuetudine capi.finali dr. Tanto sunt grauiora crimina:quāto diu tius infelicē animā detinēt alligatā. Au diant hec cuncti infelices pctōres peccatis dediti quasi a cunabulis:alij:piurijs:alij lu dis ⁊ fraudibus: alij luxurijs ⁊ lenocinijs: alij pompis ⁊ ambicionibus.⁊ hi oēs i pec catis sic viuentes similes sunt illi ethyopi beato Arsenio demōstrato fasciculū faciēti qui a principio ponderosus erat ꝙ subleua ri nō poterat:⁊ nihilominus ipsi fasciculo semꝑ aliquid addebat. Sic vtiqꝫ est mali gnis pctōribus. Primo em̄ pctō mortali sic ponderoso ꝙ non potest permittere eos ad celum ascēdere tot addiderunt ⁊ passim in dies addunt ꝙ nūerari possent. Tales au tem attendant filiā suam.i.animā nedum in cella mortuā:sꝫ iam in peccato fetentē: ⁊ ad deum redeant dicentes. Filia mea mo do ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.

¶ Quo ad primā nota vltra predicta:ꝙ aīa existens in pctō mortali mortuo cōparatur propter tria.

Primo ꝑpter ɔsimilē defectum.
Scdō propter ɔsilem effectum.
Tertio ꝑpter ɔsimilē respectum.

¶ Pro prio in moriente.primo corpus distē peratur ⁊ distrahitur.
Secūdo infirmatur.
Tertio moritur.
Quarto extra domū portatur.
Quinto sepelitur.
Sexto vermibus ɔsumitur.

¶ Isto mō aīa distēperatᷓ ⁊ discratiatᷓ ꝑ ten tationē ⁊ cogitationē de pctō.
Scdō īfirmatᷓ ꝑ ɔcomitantē delectationē.
Tertio moritur ꝑ ɔsensum.
Quarto portatur ⁊ elongatᷓ ab oībus ꝑ cul pe sue diffamationem.
Quinto sepelitᷓ ꝑ ɔsuetudinem.
Sexto ɔsumitᷓ ꝑ finalem obstinationem.

¶ Pro q̄ttuor primis Jacobi.iiij. Unusq̄sqꝫ tentatᷓ a ɔcupiscētia sua abstractus ⁊ ille ctus. Deinde ɔcupiscētia parit pctm̄ ꝑ ɔsen sum culpe. Pctm̄ vō cum ɔsummatū fuerit generat mortē. De ɔsuetudine vō di. Aug. lib.ɔfessionū. Lex pcti est viciosa. ɔsuetu do qua trahitᷓ ⁊ tenetur etiā inuitus aīus: eo merito q̄ in eam volens illabitᷓ. Et in eo dem libro ait. Ex volūtate puersa facta est libido ⁊ dum libidini seruitur:facta est con suetudo:⁊ dum consuetudini non resistitur facta ē necessitas. Hec ɔsuetudo peccādi se pulture lazari cōparatᷓ:q̄ non nisi cū diffi cultate suscitatus fuit. Sexto corpus mor tuū a vermibus ɔsumitᷓ ⁊ mens priuata vi ta grē a verme ɔscie desperationis ⁊ fina lis impenitētie corroditur:⁊ mordetur.vt dr Jsa.vlt. Uermis eoꝝ nō moritur. Secūdo pctm̄ morti assimilatur propter silem effe ctū. Mors em̄ facit corpus rigidū: frigidū: ⁊ fetidū:⁊ putridū:turbidum:terrenū:atqꝫ ponderosū. Isto modo pctm̄ mortale facit animā rigidā supbā ⁊ inobedientē ad deū Prouerbioꝝ.xviij. Cū obsecrationib⁹ loqui tur paupꝫ ⁊ diues.i.supbus effabitᷓ rigide. Frigidā ꝑ inuidiā:quā propheta vocat mali ciam. Jere.vi. Sicut frigidā cisterna facit aquā suā:sic frigidā facit aiam malicia sua Fetidā per luxuriā. Jsa.xxxiiij. De cadaueri bus eoꝝ ascendet fetor. Putridā per gulā vel gule immoderantiā ꝑ quā sensus ⁊ ra tio sopiūtur:⁊ hō quasi in asinū ɔuertitur. Jere.xxij. Sepulture asini sepelietᷓ putrefa ctus ⁊ ꝑiectus. Terrenā per auariciā:q: ni hil sapit nisi terrena:vt dicatᷓ tali aīe: sicut talpe dicit natura ⁊ serpēti deus. Terrā co medes cunctis diebus vite tue. Gene.iij. Pō derosam per accidiam:q̄ nihil boni operatᷓ. Prouer.xiij. Uult ⁊ non vult piger. Aīa au tem operantiū impinguabitᷓ. ¶ Tertio pctm̄ morti cōparatᷓ ꝑ ɔsilem aspectum. Quātū cunqꝫ em̄ hō fuerit pulcher amabilis ⁊ de licatus statī post mortē erit horribilis tur pis ⁊ abhominabilis. Ezechie.xvi. Ad om̄e caput vie edificasti signū prostitutiōis tue: ⁊ abhominabilē fecisti decorē tuū. O pau peres pctōres indurati hec aduertite: ocu los aperite:⁊ vestrā vitā attendite.parū est em̄ sic ꝑ pctm̄ deturpari: quā tm̄ turpitudi nem aduertūt:q̄ graues remorsus ɔscie sen tiunt:quos etiā si in pctō viuētes nō senti unt:signū est euidēs mortis ⁊ obdurationis finalisqꝫ īpenitētie. Seq̄tur vltra hec oīa sicut mors facit corpus mortuū separi a so cietate viuentiū: sic vtiqꝫ a societate dei et sanctoꝝ ⁊ oīm iustoꝝ. In hui⁹ figura lepro sus debebat hītare sol⁹ ex castra, Leui.xiij.

Ubi aūt collocabunt dicit ps. Sicut oues positi sunt in inferno: mors depascet eos. Quis em aial est stolidissimū ꝛ inter alias conditiones hoc hꝫ ꝙ si sit in domo accensa nullo modo erit ab igne. Sꝫ magis igni se ingerit. Sic pctōres miseri ignem inferni peccatū videlꝫ mortale habentes ipm non derelinquunt: sed potius peccata peccatis accumulant quousqꝫ in ꝓfundū inferni descendunt. Quod ne miseris peccatorib⁹ cōtingat quilibet ad deum cū patre hui⁹ puelle redeat dicens. Filia mea modo defuncta est.

¶ Quo ad secundū principale visis trib⁹ requisitis ad puelle suscitationē videnda sūt alia tria. Exigūtur ei tres apostoli: ac ante oīa turbe expulsio. Spūaliter vt aīa a pctō mūdetur: exigitur pmo petrus qui interpretatur agscens .i. peccati cognitio. Hanc peccati cognitionē petebat qui sic dicebat. Illumina oculos meos ne vnqꝫ obdormiā i morte ꝛc. Et in figura hui⁹ cecus quidam a xpo petēs illuminari cū interrogaret quid peteret ait. Dñe vt videā. Luce .xviij. Et merito: qm vt ait seneca. Non intellecti nulla est curatio morbi. Se enī extendit hec cognitio ad bonū qd perdidit: ad damnū quod incurrit: ꝛ ad bonū qd omisit. Cupiebat hanc cognitionem habere qui dicebat. Hiere .iij. Leua oculos tuos in directū ꝛ vide vbi ꝓstrata sis. ¶ Exigitur secūdo vt veniat iacobus id est resistentia ceu cessatio a pctō. Interpretatur em luctator ꝛ supplantator. Cessationē hanc suadebat qui dicebat. ysa .i. Quiescite peruese agere: discite benefacere. Jo. quoqꝫ .v. Sanato languido dictū est ꝛ mulieri in adulterio deprehense. vade ꝛ amplius noli peccare. sic de pe. di. iij. or. Qui sic preterita pctā deplorat vt iterū deplangenda cōmittat: aut pniam agere ignorat aut dissimulat. Ratio est cōgrua. peccatū em auertit a deo ꝛ a bono cōmutabili. quare aūt volens ad deū redire ꝛ pcti purgationē suscipere a bono cōmutabili dꝫ auerti. pondera hec de cōtinuātibus peccata sua furta fornicationes odia penuria alieni detentionē ꝛ sic de similibus. hi a pctō nunqꝫ suscitabuntur. ¶ Exigitur tertio boni operis exercitatio saltem in ꝓposito. significatur hoc per Johānem qui interpretatur in quo est gratia.

Amor enim vt ait Gregorius nūqꝫ est ociosus. operatur enim magna si est. Hanc exercitationem suadebat qui Roma. vi. dicebat Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire iniquitati ad iniquitatē: ita nūc exhibete huire iusticie in sanctificationem. hoc quidem necessario exigitur vt ait bernardus. In via dei non progredi regredi est. Sed notandū est propterea ꝙ licet hi oēs euacuati fuerit non tamen fuit suscitata puella: nisi prius eiecta turba. Hec est em turba malarū cogitationū: prauorum desideriorū: iniquarum suggestionū: ꝛ inordinatarū curarū temporaliū. hec egre fert sanitatē languidi. Job .v. Increpat cecum vt taceat ne illumineꝰ. Luce .xviij. zacheo obstat ne ipsum videat. Luce .xix. Et hic suscitationē puelle differt. Sꝫ ne differat penitus est abijcienda: ꝛ etiaꝫ tibicines .i. carnales voluptates. Hec em oīa per puram cōfessionē sunt abijcienda in re vel in ꝓposito. Jacobi pmo. Abijcientes oēm immūdiciā ꝛ abundantiā malicie in mansuetudine pacis suscipite insitū verbū. Hoc em faciendo assistentibus pdictis illico puella suscitatur ꝛ incipit viam: qꝛ corpori xpi mistico incorporatꝰ ꝛ gratia diuia reficitur. Felix talis resuscitatio qui eā desiderat more patris hui⁹ puelle ad dñm clamet. Filia mea modo defuncta est ꝛc. Rogabimus deum vt ipse det nobis suam gratiam. Quaꝫ nobis concedat. Amen.

¶ Dñica .xxiiij. post penthe. Sermo .xlvi.

Um videritis desolationem abhominationis q̄ dicta est a daniele ꝓpheta stante in loco sancto. Qui legit intelligat. Mat .xxiiij. ꝛ in euāgelio hodierno Christus dilexit ecclesiam ꝛ seipm tradidit pro ea vt eā sanctificaret. mūdans lauachro aque in verbo vite vt exiberet sibi gloriosaꝫ ecclesiam nō habentem maculā aut rugam aut huiusmōi. Ephe .v. Diuine dignationis amplitudinē ꝛ xpiane religionis sanctitatē verba ista manifestāt. vbi duo notanꝰ. Primū est dilectio: quā nobis xps ostendit. Secundum est sanctitas: quā in sua sponsa pretendit.

¶ De primo. Apoc.i. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. transcēdit autem dilectio qua xpus nos dilexit omnē amorem honestū quo quis ab alio diligi potest. Superat enim christi dilectio amores socialem maternales ac quodāmodo naturalem. De pmo. Johan.xv. Maiorem hac dilectionē nemo habet etc. Sed maior fuit inquit bern. dilectio tua xpe: quia non pro amicis sed pro inimicis animā tuā exposuisti. Pro secūdo ysaie.xlix. Nūquid pt mlier obliuisci infantem vteri sui? et si oblita fuerit: ego tamen non obliuiscar tui. De tertio. Hiere.iij. dicit. Si vxor virū suū dimiserit et recedens ab eo duxerit virum alterū nūquid reuertetur ad eum vltro? Tu aūt fornicata es cum amatoribus multis: tamen reuertere et ego suscipiā te. De quarto. Hiere.xij. Dedi dilectā aīam meā in manibus inimicoꝝ meoꝝ: qm potius saluator elegit corpus suū ab aīa separari que amore naturali iunguntur ꝙ nos ab ipso. Propterea dicit augustin⁹ libro ad virginem. Ad hanc dilectionē recognoscendam ait. Inspice aīa vulnera pēdentis: sanguinē redimentis: et preciū morientis. Hec quāta sint cogitate. hec in statera cordis ponite. vobis totus figuratur in corde qui pro vobis totus fuit fixus in cruce. ¶ Pro secundo tangit per apostolū ratio hui⁹ dilectōis vt eā sanctificaret in quo. s. ecclesiā et exhiberet sibi. Pro quo est notandū triplr ecclesiaꝫ capi in scriptura.

Primo ꝓ edificio materialis ecclie.
Scdo ꝓ congregatione fideliū in generali.
Tertio ꝓ aggregatione iustoꝝ spāli.

¶ De pmo. i. Thimo.iiij. Volo in ecclesia orationes fieri. Et de conse. di.i. Nemo ecclesiā edificet anteꝗ̄ ciuitatis eps veniat. Et de īmunitate ecclesie. libro.vi.ca. decet. Sit ergo ad ecclesias humilis accessus. Secundo capit pro congregatiōe fideliū in gnali. De qua. i. Thimo.iij. Scias quō in domo dei oꝫ te cōuersari. Et de hac greg.xxiij.q.iiij.c. hec aūt vita dicit. Hec vita que inter celuꝫ et infernuꝫ sita est. Sicut in medio subsistit ita vtrarūqꝫ partium ciues cōmuniter recipit: quos tamen sancta ecclesia indiscrete suscipit postea in egressiōe discernet. Pro tertio sumitur pro aggregatione iustoꝝ speciali q̄ sunt per charitatē xpo incorporati. De qua potest intelligi illud ps. Confitebor tibi in ecclesia magna scꝫ virtute et in populo graui: scꝫ moribus virtuosis laudabo te. De qua Hiero.xxiiij.q.i. inquit. Omnibus consideratis puto me non temere dicere aliquos ita esse in domo dei et vt ipsi sint eadem domus dei scꝫ ecclesia vt dicit glosa que vnica colūba appellatur: q̄ est sponsa pulchra sine macula et ruga vt hanc ecclesiam imaculatam sibi christus exhiberet efficacem lse tradidit. Pro ecclesia vero secūdo mō dicta se tradidit sufficient. Sꝫ qm̄ prothdolor mlti in dicta ecclesia existentes effectū huius oblationis per xpm facte ex sua indispositione immo ꝙ plus est mali christiani dieti agunt. sicut in figura dicitur. Ezechiel.xvi. Samaria dimidiū peccatorum nostrorū non peccauit: sed vicisti eas sceleribus tuis: qd maxime contingit his diebus malis atqꝫ nouissimis temporibus quibus seueritatis et indignationis diuine acerbitas a domino comparata est. Juxta illud quod dicitur in themate. Et cum videritis abhominationem etc.

¶ Pro fundamēto mouetur questio. quoniam abhominatio desolationis grauissimū malum repsentat. Merito queritur an possibile sit dare sūmū malū sequestratū ab oi bono. Respondet sanctus bonauentura di. xxxiiij.ij. ꝙ dare sūmuꝫ malum sequestratū ab omni bono non solum est hereticum sed stultissimū. Quia omne qd est inqꝫtum est habet rationem alicuius boni. Si vero queratur vtrū sit dabile maximū malum dr dupliciter. Uno modo quo nihil potest eē maius: et sic nō est dabile. Nihil em̄ est adeo malum q̄n possit esse peius ꝓ eo ꝙ hꝫ aliquid de bono quo possit priuari. et pro tanto dicit dionysius ꝙ malū est infinitū. Alio modo dr summū quo nihil est maius sm actum: sed ipsum excedit inter alia: et sic contingit reperire summū in malis. Nam lucifer qui est rex superbie est pessimus. Miretur nullus si plures dānentur. Dictum em̄ fuit statim: ꝙ ecclesia sponsa xpi dꝫ esse sine macula. Constat autē sm iura: ꝙ sponsa male se regens et alieno viro coherens grauissime punitur. Separatur enim a viro et perdit dotes. C. de repudijs. l. iubemus. vbi dicitur: ꝙ mulier propter offensam factam in virum

mortalem meretur perdere dotem. Idez no tatur.xxvij.q.ij.cap.agatosa &c. Ad animas igitur sanguine redemptas que sponse dei nuncupantur sm Apo.ij.ad Corinth.xi. Despondi enim vos vni viro virginem castaz exhibere christo. verbum fit istud que tamē prothdolor sponso suo contempto diabolo corruptori adherent conseruiūt & insistunt. Dicitur enim Ezechielis.xvi. in persona dei peccatrici anime. Facta est quasi mulier adultera que super virum suum inducit alienos. Quid ergo fiet tali anime. si punit mulier virum offendens nonne punietur anima deum spernens. Qui non est mecuz contra me est. Dicit dominus Luce.xi. Sic etiam vt dicitur.xxvij. quest.ij.ca.omne nuptiarum. q nullo modo dubitandum est ad offensionem: cum vxor fidem non seruat marito: q̄tomagis offenditur deus ipse cum illi non seruatur fides in eo q exigit oblituz. O filij iniquitatis quid vobis cum animarum vestrarum corruptore. q si ita sit q per vnum solū mortale peccatum anima a deo separatur & velut fornicatrix iudicatur: qd de innumerabilibus peccatis: Certum ē enī q tūc grauissima punitio imminebit. Quod notatur in vbis preassumptis. Cuz videritis abhominationem &c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de signis diuine indignatōnis.
Secūda erit de occasionib⁹ humane considerationis.

¶ Quo ad primam partem licet inscrutabilia sint iudicia dei & nostrum non sit cognoscere tempora nec momenta que pater posuit in sua potestate ac tempora iudiciorūz suorum: verūtamen ex varijs locis scripture sacre elicere possumus nonnulla quibus concurrentibus signum est euidentissimū diuine indignationis et punitionis domini. Et notatur hic cum dicitur in themate. Cum videritis abhominationem &c. Etiā quod cōmuniter exponitur de antichristo & tunc dicitur qui legit prophetiam. Daniel. ix.&.xi.capitulis intelligat sermonaliter magis exponendo. Cum videritis abhominationē peccatorum sciatis punitionem futuram de ppinquo.
Primo ex magnitudine.
Scdo ex multitudine.
Tertio ex promptitudine.
Quarto ex assuetudine.
Hec abhominatio perpenditur per quattuor. Pro primo quando nephanda & horrenda pctā sunt: vt simonie locoꝝ sacroꝝ irreuerentia & diuini cultus homicidia sacrilegia adulteria incestus blasphemie periuria crudelitates violentie rapine fraudes & deceptiones & similia signa sunt diuine vltionis. Ezechiel.ix. Iniquitas domus iude et hierusalez magna est valde non parcet oculus meus nec miserebor. Nec causetur aliquis more stoicoruz peccata esse paria. Qui imo sm diuersitatem actuum & circunstantiarum vnum alio grauius iudicatur. ff. de penis. l.ante facta. Pro secūdo quando peccata grauia a paucis committuntur adhuc suffert deus. Sed si a multis & pene omnibus perpetrantur non diu cōtinebit dominus manū suam. Genesis.xviij. paratus fuit dominus dimittere propter decē quinqz ciuitatibus. sed vbi tota multitudo confluxit: iam non pepercit. Ve ergo & ve iterū nobis quia sumus in quos fines seculorum deuenerunt in quibus compleuit dictum ps. Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt &c. Et ysa.pmo. A planta pedis vsqz ad verticem capitis: non est in eo sanitas. Ouidius libro.ij.d ponto. nec facile multis iuuenes milibus vnum virtutem precij qui putet esse sui. O q̄ exiguus est numerus seruientium deo in veritate considerentur defectus ecclesiasticorum: religiosorum: nobilium: inferiorum: laicoruz: descendendo ab vniuersalibus ad particularia iubet populo quiescere. Considerētur multiplices peccatorum differentie in genere in specie. Aliquando enim regnauit superbia in angelis. Aliquando auaricia vt tempore symonis magi qui donum dei cupiuit pecunia possidere: vt postmodum illud venderet. Aliquādo heresis vt tempore arrij. Aliquando ypocrisis vt tempore pharīseoruz. Sed nūc hec oia regnāt. Et qd deterius est sanguis sanguinem tetigit. Ozee.iiij. Pro tertio & si multi etiam peccata horrenda cōmitterent dū tamen non semper vel sepe forte deus parceret: sed quando longa consuetudine & inueterato tempe talia perpetrant signuz est euidentissimuz diuine vltionis propinque.

notauit hoc ysa. qui dicit. xlij. c. Tacui: semp silui: patiens fui: quasi pturiens loquor. Ro ma. ij. scdm duriciem tuā et impenitēs cor tuū thesaurizas tibi iram indignationis et reuelationis iusti iudicij dei. Et quis enumerare sufficeret φ debaccata et effrenata consuetudine imo vt verius loquar pctā hodie perpetrantur quasi licita videantur. Testimoniū phibeant lusores blasphemi periuri lenones fornicarij ac oēs singulis peccatis dediti. Et quod deterius est p sui excusatione cōsuetudinē sic faciendi allegant non perpendentes qd dicitur. viij. dist. ca. veritate inquit augu. veritate manifesta cedat consuetudo veritatis. ppter qd relicto quocūqz errore sequamur veritatē. Pro quarto et si lōgo tpe peccata perpetrata sint: si tamē fierent secrete et cū verecūdia forte ignosceret deus. Sed vbi passim sine delectu et publice fiunt: signū est euidentissimū dānationis atqz punitionis propinque. ysa. iij. peccatū suū sicut sodoma predicauerunt. Idcirco ve illis clamor eoꝝ venit ad me ait dn̄s. Gen̄. xix. et Hiere. iij. Confusione nō sunt confusi: erubescere nescierūt. pudet dicere quid fuerit his diebus inuerecūde et impudēter elata facie et cū derisione et dei contemptu. O xpiana religio que omnis mūditie et sanctimonie speculū esse deberes. Sz quia ois verecūdia que est specialis gloria pscientie et fame: custos vite: sedes virtutū: primitiue laus nature insigne totius honesti: videat ergo quilibet si hec quattuor ad plenū sint completa: et cognoscat abhominationez desolationis.

¶ Quo ad secūdam partē satis mirū ē quō miseri hoīes tot et tanta pctā videntes non intelligunt irā dei presentē. ppterea addit. qui legit intelligat: quasi dicat: quilibet dz apprehendere. Nota tū φ quadruplici rōne hoīes peccatis dediti peccatoꝝ et diuinoꝝz iudicioꝝ iacturā nō apprehendūt.

Primo rōne longanimitatis.
Scdo rōne apparentis bonitatis.
Tertio rōne incredulitatis.
Quarto rōne mūdane psperitatis.

¶ Pro primo videtur aliquibus φ iam diu seculū sic fuit: nec tamen a deo punitū extitit. quare nec ipsi punientur: sed audiant Augustinuz libro quarto de doctrina xpiana. longa peccare facit vita: itrepidos: quia deum non arbitrantur peccatorum suoꝝz vltorez. sed vt ait Valerius. lento etēn gradu ad sui vindictam diuina procedit ira: sz tarditatem supplicij grauitate compensat. Et enim quia cito contra malos non profertur sententia filij hominū absqz timore vllo perpetrant mala. Ecclesi. viij. Pro secūdo videtur multis φ multi faciunt bona. vtpote licet sint vsurarij et fornicarij lusores etc. vadunt tamen ad missas ieiunāt in sabbato dicunt horas in ecclesia aliqua. Sed audiant tales quid dr Jacobi pmo. Qui totaz legem obseruauerit offendat aūt in vno factus est omniū reus. Et dr regulis iuris libro. vi. venia non datur nisi correcto. christus enīz totum hominem sanū fecit in sabbato. Jo. vij. Pro tertio quis non libenter qd nō vult dimittit. Seneca tragedia pma. qd misi volunt facile credunt. nolent miseri peccatores peccata sua a deo puniri ac per hoc nec credunt. indurauerunt eīn facies suas et noluerunt reuerti. Hiere. v. c. Quibus dr Gala. vlti. Nolite errare deus nō irridetur. quecūqz eīn seminauerit homo hec et metet sine dubio. Pro quarto quidā iaz ex sua prosperitate ebrij deijci non possunt: putantqz se eē deos ratione diuitiarū bonoꝝ ac glorie in quibus: vt dicit Seneca in tragedijs pspeꝝ ac felix scelus virtus vocatur. ɔtra quos tū idez ibidē. nemo confidat nimiū rebus secūdis. Cōtra tales. ysa. xlvij. Audi hec delicata et habitans confidenter q dicis in corde tuo nō sedebō. vidua ego sum et ignorabo sterilitatem. veniant hec tibi hec duo subito in die vna. O vtinā atqz vtinā sic nō fiat huic xpianitati pessime quos vidimus his ānis regnātes ac psperātes q cito deiecti morteqz turpissima finierūt et hoc nō nisi ppter sua peccata. Qui ergo legit intelligat et p ɔclusiōe scitote: qr ppe ē regnū dei. Ad qd nos perducat qui est bn̄dictus in secula seculoꝝ.

Dn̄ica. xxiiij. post penthe. post prādiū. Ser. xlvij.

Querite dn̄z deum inueniri potest. ysa. lv. Qui me inuenerit inueniet vitam et hauriet salutem a domino. Prouer. viij

Dulcissimi iesu ad vniuersos peccatores ac eius matris purissime verba sunt ista. Ubi duo notantur.
Primū inuentio salutaris.
Scdm beatificatio finalis.
¶ Quo ad primū. cum optimū viuentibus sit esse: vt dicitur secūdo de anima vita sum me a viuentibus appetitur. Est autem triplex vita: scʒ
Nature.
Gratie.
Glorie.
Et harum quelibet datur a xpo. vita nature datur ab eo inq̄ꝫtum deus cum sit ars oipotentis dei prima rationibus omniū viuētiū: vt habet Aug. in libro de trinitate. quēadmodum enim artifex per artem operatur sic pater eternus omnia operatur per vbuʒ. vnde merito. Johā. i. dicitur. Omnia per ipsum facta sunt ⁊ sine ipso factum est nihil. inq̄ꝫtum quoqꝫ homo meruit ne vita naturali priuetur. Cum enī quotiens peccamus totiens meremur vita priuari ⁊ mori. Ipse introiuit in ipm celum vt appareat vultui dei ad interpellandum pro nobis ne scʒ iusticia diuina puniamur. vitaʒ quoqꝫ gratie dat effectiue nobis inq̄ꝫtuʒ deus: meritorie vero inq̄ꝫtum homo. vnde ps. Gratiam et gloriam dabit dn̄s. A solo enim deo gratia dari pōt nec ex meritis nostris haberi pōt. Ratio si gratia esset ex meritis: iā grā non esset gratia. de secūdo datus est ei spirit⁹ nō ad mensurā supple nostri: q2 grā xpi absolute est finita licet sit sūma creabilis ɓm sco. dist. xiij. iij. Sequit̄ de plenitudine ei⁹. Oēs accepimus gratiā ꝓ gratia. est autē in xpo vltra gratiam vnionis ⁊ singularis psone gratia capitis per quā influit sensum fidei ⁊ motū charitatis. sicut enī per inobedientiam vnius peccatoris constituti sunt multi Ita per obediētiā vnius: iusti facti sūt multi. ad Roma. v. Uitaʒ vero glorie confert obiectiue inq̄ꝫtum deus ⁊ homo: qm̄ gloria beatorū consistit in visione ⁊ fruitione deitatꝭ ⁊ humanitatis. ⁊ Joh. xvij. hec est vita eterna vt cognoscā te solum deū verū in quem misisti iesum xpm. vnde ⁊ Petrus qui vnaʒ solā guttam hui⁹ contēplationis beatifice vidit oīa oblitus est nec vitam aliā estimauit aut concupiuit sed soluʒ tenere qd̄ vidit dicens: bonū est nos hic esse. hanc quoqꝫ vitam glorie dat effectiue inq̄ꝫtum deus: etiā executiue inq̄ꝫtuʒ homo. Johan. vi. Qui mā ducat meam carneʒ ⁊ bibit meū sanguineʒ habet vitā eternam ⁊ ego resuscitabo eum in nouissimo die. vnde ⁊ Johan. x. cōgrue dicebat. Ego veni vt vitā habeant que a cunctis iustis desiderabatur dicente. ysa. xxxiij. Dn̄e miserere nostri te enī expectam⁹ vt supple vitam habeamus. ⁊ alibi. ysa. xxvi. Memoriale tuū in desiderio aīe anima mea desiderauit te. certificatus quoqꝫ de eius aduentu dicebat. ysa. ix. Ambulantibus in regione vmbre mortꝭ lux orta est eis. O q̄ felices qui tale bonū inuenerūt ꝑfecto saluteʒ hauriunt. quid enī salus nisi sanitas itegra seu inuiolabilis. qui aūt iesum xpm inuenerit ꝑ gratiam salutē itaqꝫ hauriet᷑. dicente eo. Johan. iiij. Qui bibit ex aqua quā ego dabo non sitiet iteruʒ: sed fiet in eo fons aque salientis in vitā eternam. Queram⁹ ergo o iusti mūdani queram⁹ inqꝫ hoc bonū qm̄ si ipsum inuenerimus habebim⁹ quod dudū ꝓmissum fuit moysi. Exo. xxxiij. c. Ostendaʒ tibi inquit deus omne bonū. lʒ autē tale ac tm̄ bonū ꝓuenire pōt ex inuentione saluatoris lametabiliter tn̄ cōquerebatur in passione. sed nūc ꝓthdolor conqueritur nulluʒ esse qui querat eum dicens. Considerabam ad dexteram ⁊ videbā ⁊ non erat qui cognosceret me. ⁊ alibi. Perijt fuga a me ⁊ non est qui requirat aiaʒ meā. verba quoqꝫ ista possunt dici de virgine gloriosa: qm̄ qui inueniret eam mediatricē ⁊ aduocataʒ inueniret gratiā. vnde ipsa est illa Bersabee spūaliter sedens iuxta Salomonē pacificū: cui dicit rex. pete a me qd̄ vis. nec enī fas est vt auertaʒ faciē tuam. iij. Regū. x. Bersabee interpretatur puteus septem fontiū. ipsa enī virgo plenissima fuit donis ⁊ gratijs habens septē dona. ss. sileat inquit Bern̄. in sermōe. O maria miam tuam: quicūqꝫ te inuocat ⁊ senserit repulsam. qram⁹ ergo deū ⁊ ꝑ mediū saluatoris ac eius matris purissime ipsum iueniem⁹ si tn̄ non tardi grauius dum inueniri potest ⁊c.
¶ Pro fundamēto mouet᷑ q̄stio. An in solo sūmo bono possit affect⁹ noster q̄etari. Rn̄det sco. vij. dist. i. q̄ duplex est fruitio: scʒ ordinata ⁊ inordinata. frui enī est alicui amo

re inherere ꝓpter se. vnde fruitio importat motiones amoris delectatione ꝫ quietatione. fruitione ergo ordinata solo summo bono est fruendum ꝫ per consequens in ipso solo affectus noster quietari potest. Ratio apud bonauenturã di. eadẽ est triplex.

Primo ꝓpter intellectualitatẽ aïe que est capax oïs veri: quare nunꝗ̃ quietari poterit nisi videat illud qḋ est oẽ verum. i. qḋ continet omne bonũ.

Secundo voluntas est nata diligere omne bonũ: ergo nunꝗ̃ quietabitur nisi contineat illud.

Tertio aïa quietari no pȯt nisi habeat apȯ se ꝫ intra se illud qḋ summe cupit.

¶ Sed cuꝫ aïa sit simplex nihil sibi illabi ac ei itime insistere potest nisi summa maiestas qui creauit eaꝫ: ergo in nullo alio bono quietari potest. vnde recte dicit Augustinus libro cõfessionũ. quia fecisti nos a te domine inquietũ est cor nostrum donec requiescat in te. cupiens autem inquietari in creatura inordinate dilecta dicit sco. prefata dist. ꝙ talis est similis existẽti in naui qui quandocũqꝫ naui inhereat respectu vniuersi instabilis est. vnde ergo vt quietemur monemur per prophetam dicentem. Querite dominũ dum inueniri potest ꝛc. Nullus de deo conqueratur si dãnetur. dicitur enĩ de regulis iuris libro. vi. dãnuꝫ quod q̇s culpa sua sentit sibi nõ alijs imputari debꝫ. ad hoc ponitur casus expressus. xxiij. q. iiij. cap. displicet vbi si quis ad iudicẽ ductus de quo se ꝓijciat ꝫ ledatur sibi soli iputet. Ad vos o peccatores indurati sit verbum meum. Si rex regum thesaurũ aperuerit oĩbus volentibus accipere ꝫ pauperes hortat⁹ fuerit stat quidam ceruice durus: macie confectus: paup attenuatus: ire refugit: euntes trudit ꝫ spernit: de summa paupertate nuditate ac miseria letatur ꝫ exultat. Tandẽ necessitate subactus stridet fremit ac horrendissima morte moritur pre famis inedia victus penuria ac vestibus carentia: quis sibi compati debebit: cui damnũ suũ: cui necessitas sua imputabitur sibi nõ alteri. Certe o maledicti filij Ade ꝫ quis est ille qui extensis manib⁹ in cruce clamat: venite ad me oẽs qui laboratis ꝫ onerati estis ꝛc. Math. xi. vbi rex summus ad vos ditandos ꝫ miserias vestras subleuandum inuitat vos ꝫ tñ ire renuistis ꝫm illud. Qui videbant me foras fugierunt a me: obliuioni datus suꝫ tanꝗ̃ mortuus a corde. O peccatores dies venient certe quã do dñm queretis ꝫ non inuenietis. vocaui inquit ꝫ renuistis: extendi manũ meaꝫ ꝫ nõ fuit qui aspiceret. Prouerbi. i. sequitur. Ego quoqꝫ i interitu vestro ridebo. O deus eterne: quid erit illis q̃n nõ te inuenient. O pauperculi ergo non sitis tardi. Sꝫ querite dominũ ꝛc.

¶ In isto sermone erũt due partes.

Prima de saluatoris inuentione ꝫ inquisitione.

Secunda de ipsius inquisitionis ipeditiõe ꝫ retardatione.

¶ Quo ad primã notandũ ꝙ querẽs aliq̄d vt ipm inueniat dꝫ attendere.

Quando.

Ubi.

Quomodo.

Et quare.

Illud qḋ querit querendũ sit. Quantum ad quando dr̄ istud verbum pn̄cipaliter. Querite dñm dum inueniri põt. Tempus enim querendi deũ est tp̄us sanitatis gratie ꝫ cognitõnis: quo tempe si quis omittat deum querere in p̄nti vita nõ inueniet euꝫ nisi vltorem. vnde si in morte velit p̄mo q̄s penitere vix vnꝗ̃ poterit ꝫ rite hoc facere. ꝓpterea Joh. viij. nolentibus saluatorẽ inter eos existentẽ cognoscere dr̄. Queret̃ me ꝫ nõ inuenietis: ꝫ in pctis vestris moriemi. q: scꝫ peccatores tunc nõ inueniẽt deũ ꝓpiciũ et clementẽ bene tñ eũ inuenient vltorẽ. Cognosce tũc ait Bern. in ꝫmone dñs iudicia faciens qui non fuit recognit⁹ miam querens. Primũ ergo. s. in iuuẽtute q̄rite regnũ dei. Math. vi. Qui enĩ ambulat in nocte offendit q: lucẽ hui⁹ mũdi non videt. ¶ Scḋo videnduꝫ est vbi possit saluator iueniri. Nota ergo ꝙ nõ inuenit̃ inter cognatos ꝫ notos Inimici hoĩs domestici ei⁹. Math. x. Sunt enĩ vt ait Criso. in ꝫmone parẽtes corporuꝫ nõ aïaꝝ: pcurant enĩ alij filijs honorẽ diuitias ꝫ delicias. Nemo enĩ ꝓcurat deũ. dãnatione eorũ magno precio comparant salutẽ aũt eoꝝ nec gratis suscipere volũt. hec ille. ꝫ Bern. in ep̄la ad parẽtes ait. Quid me vobiscũ vna ad dãnationẽ trahere vultis qui

me mortalē filiū mortis genuisti. Pondera hic quot pctā cōmittunt puelle in ornamentis documento matrū: et filij in mendacijs et periurijs p scandala parentū. Non inueniuntur secūdo in lecto delectatōnis carnalis. Cāti.iij. In lectulo p noctes quesiui quē diligit aīa mea q̄siui eū: et nō inueni. hic nota de choreis de ludis et bāquetis et osculis et tactibus manuū et visitatione lecti ō ferendo ramos virides maxime tpe madij de habendo odores a quibuscūqꝫ qualitatibus de cōcupiscendo et volendo concupisci: q̄ oia possunt esse mortalia ratione male intentionis et plura eoꝝ rōe scandali et in his cib⁹ nullatenus est dn̄s. Qui em̄ xp̄i sunt: carnē suā crucifixerunt cū vicijs et cōcupiscentijs. ad Gala.v. Non iuenit tertio p vicos et plateas mūdane ciuitatis seu nō iuenit in cōcupiscentia terrenoꝝ et ambitione honoꝝ. vnde p his oībus dī Job.xxvij. Non iuenit in terra suauiter viuentiū. Quo ad luxuriosos: abyssus dicit non est in me quo ad auaros: et mare nō nouit eū quo ad ambitiosos Auaritia cōparatur abysso: qm̄ abyssus nō habet fundū saltē nō inuenit. Sic auarus non īplebit pecunia. Eccl'.v. Acquirāt ergo bona p fas et nephas p vsuras fraudes et cōtentiones et falsa testimonia q: in his nō ē dn̄s. Ambitio quoqꝫ significat p mare quoniā ambitiosus vt obtineat qd optat multas sustinet amaritudines iniurias tristicias: et alias miserias. Recte em̄ dicit Grego. xlvij. di.c. bonoꝝ. Auctori aliter inherere nō valemus nisi cupiditatē que radix est maloꝝ a nostris mentib⁹ resecem⁹. Nota aūt q triplic. ter inuenitur in studio sacre scriptu re: scilicet.

Inquiete vite contēplatiue.

In humili obedientia ecclesie seu frequenti oratione.

Et in exercitio vite virtuose.

In figuram pmi pastores. Inuenerūt eum in presepio. Luce.ij. Sacra em̄ scriptura est pascua virtuosoꝝ. In signū .ij. magi inuenerūt eū in domo. Math.ij. Sap.vij. Intrans in domū meā cōquiescā cum illo. In figura tertij inuenerūt eū parētes in templo. Luce.ij. Erunt enim oculi tui et aures aperte dic Salo. de templo.iij. Reg.viij. In signū quarti maria iuenit eū i orto. Canti.vi.ca. Descē dit dilect⁹ me⁹ in ortū meū ad aureolā aromatū vt ibi pascatur in ortis. In his locis eū querite q: ibi habitat. ¶ Circa modū autem nota q querendus est.

Primo cū cōpunctionis amaritudine

Secūdo cum intentionis simplicitate.

Tertio cū oratiōis sanctificatione.

¶ De primo. Luce.ij. pater tuus et ego dolentes querebam⁹ te. de secūdo. Sap.i. In simplicitate cordis querite illū. i. mūditia cordis. i. simplex cor: qd est mundū. ccc ait Augu. de tertio mulieres q̄ cū aromatibus venerunt ipm inuenerūt. Math. vlti. Aromata aūt bona opa sunt. istud est triduū quo q̄rendus est dn̄s vcꝫ cōpunctio purificatio et operatio. vel sub alijs verbis cōfessio contritio et satisfactio. Exodi.iij. dn̄s deus hebreoꝝ dicit nos viam triū dierum ibimus. vel istud triduum.

Est mūdi despectio.

Sensualitatis ppie afflictio.

Ac passionis xp̄i cōpassio.

Per hec tria dat deus septē panes. i. septē dona. ss. vt figurat. Math.xv. Misereor sup turbā q: iā triduo sustinēt me: et sic de seqn tib⁹ dic. Jo.vij. Queret me et nō inuenietis: cū q̄siuerit me i toto corde vr̄o. de q̄rto q̄re querend⁹ sit de⁹ q: ipe ē finis nr̄: q: sicut alpha est p creationē oim reꝝ sic ipe ē o p reductionē ac p cōplemētū vniuersoꝝ actuū. In ipo viuim⁹ mouemur et sum⁹. Ro.ij. Ex ipo cuius ipo in ipo et p ipm facta sr oia. Est q̄rendus vt meli⁹ diligat amore vcꝫ amicitie etiā si p īpossibile nullū bonū comodū nobis oberet puenire. cuilꝫ sic q̄renti dī q: abrahe dudū pmisit. Ego ero merces tua magna nimis Geñ.xv. Querite d̄ deū ait ps. et viuet aia vr̄a Sꝫ nūc qs est q̄ q̄rat deum: certe nō de vniuersis petōib⁹ lucē pn̄tis seculi q̄rentib⁹ ps. Oculos suos statuerūt dclinare i terrā: mentales supple. Cū iā dedit hoi staturā rectā corpalē vt ex aspectu corpali diceret q̄d q̄rere deberet iuxta illō. Ouidij. Os homi sublime dedit celūqꝫ videre Jussit: et erectos ad sidera toller vult⁹. de talib⁹ dic Job.xxi. dicūt deo recede a nob viā sciāꝝ tuāꝝ nolum⁹. et ad Philip.ij. Oēs q̄ sua sūt querūt nō q̄ iesu xp̄i. Sed q̄d accidet talibus deū nō q̄renti bus. dī sopho.i. Disperdā eos qui auertunt de post tergum dn̄i et qui nō quesierūt dn̄m

nec inuestigauerunt eu3. O populo ergo deum adeatis. O mundani videatis vias vestras ꝛ iusta thema.no̅ fitis tardi: sed dn̄m querite du̅ inueniri pot.

¶ Quo ad secu̅dum principale viso mo̅ querendi deu̅ ꝛ ꝙ tot bona ex eius inuentione possunt nobis prouenire ꝛ tot inco̅moda si ipm no̅ inueniamus. videndu̅ tertio quis detinet ne eu̅ toto nisu queram⁹. ꝛ dicendu̅ ꝙ ꝛ si multa sunt: precipue tamen tria iueniuntur.

Primu̅ est anime ꝓprie neglectio.
Scd̄m est ꝑsumptionis conte̅ptus.
Tertiu̅ est habitus continuatus.

¶ De primo. Prouer.xxiiij. Per agrum hoi̅s transiui ꝛ ecce totu̅ repleuera̅t vrtice et spine. De secu̅do pp frigus piger arare noluit mendicabit ergo in estate. Prouerbioꝝ.xx. Item Math.xx. Inuitati ad nuptias neglexerunt venire. vnde negligētia parit dei offensam: vt dicit Hiero.de pe.dist.i.ca.predixerat q̄sta. Quanta au̅t in hominibus sit negligentia. dicit Bern. in quodam sermone. Abstergitur caliga ꝛ co̅te̅pnitur anima. de scd̄o. Eccl'ia.xxxvij. O presu̅ptio nequissima vnde orta es. Grego. super illud vigilate nescitis em̄ quando tempus sit. Qui penitenti spopondit venia̅ differenti non promittit diem crastinam. ꝑsumptio em̄ maxime est sperare penitere in fine vite: ꝛ nu̅ꝙ bn̄ agere. de tertio. Hiere.xiij. Si ethiops pt mutare pellem suam ꝛ pardus varietates suas: ita ꝛ vos poteritis bene agere cum didisceritis malum facere. ꝛ Augu. super illud Io.xix. lapis superpositus difficile surgit quem moles male consuetudinis premit. Sed d illis tribus si velis dicere quere in sermonibus dn̄icalibus. de p̄mo in dominica domine descende priusꝙ moriatur filius meus dn̄ica.x. de.iij.i. parte sermonis scd̄i. Suspiciens iesus in celum dn̄ica scd̄a. O pcto̅res pauperrimi de animabus sitis solliciti ꝛ penitere in fine non presumatis. malas ꝯsuetudines fugiatis: ꝛ du̅ po̅t inueniri deu̅ ipquerite vt cu̅ eo regnetis.

¶ Nota ꝙ si iste sermo placeat poterit p̄dicari quasi omni tempore ꝛ capi ꝓ themate illud. Ioha̅.viij. Queretis me ꝛ no̅ inuenietis me. Uel illud. Canti.iij. Inuenit que̅ diligit anima. capiendo ꝓ quolibet sancto declarando quomodo super oi̅a deu̅ querebat Item capiendo illud. Luce.ij. Querite ꝛ inuenietis. Ite3 poterit predicari dn̄ica infra octauas epiphanie capie̅do ꝓ themate. Ego ꝛ pater tuus dolentes querebamus te ꝛc. Luce.ij.

¶ Diuini verbi preconis celeberrimi fratris Oliuerij Maillardi ordinis minoꝝ. Sermones dn̄icales finiunt felicit. Impressi Lugduni per Joha̅nem de vingle. Anno xp̄iane salutis. M.cccc.xcviij. die.xi. Augusti.

